Bundel - Commissie Ruimte van 17 november 2025

Agenda bijlagen
- spreektijd 4 uur commissie Ruimte
- Agenda Ruimte 17 november 2025
- Beantwoording technische vragen commissie Ruimte 17 november 2025
- Verslag commissie Ruimte 17 november 2025

1 Opening en mededelingen

2 18:15 - Inspreekhalfuur
- Brief college B en W Waterland aan provincie inzake maatwerk Slot Ilpenstein
- Inspraak Ilpenstein Achterberg
- Inspraak Ilpenstein Van den Berg
- Inspraak Ilpenstein Kramer
- Inspraak Ilpenstein Gras-Hogerwerf

3 Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Lijsten moties en toezeggingen
- Agenda Ruimte 17 november 2025
- Lijst met Moties commissie Ruimte 17 november 2025
- Lijst met Toezeggingen commissie Ruimte 17 november 2025
- Verslag commissie Ruimte 6 oktober 2025

3.a planningsoverzicht
- Planningsoverzicht Ruimte 6 oktober 2025

4 A-agenda Financiën

4.a 18:45 - Laatste Begrotingswijziging 2025
Toelichting: In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2025.
Behandelvoorstel:
Aan de commissie wordt gevraagd de onderdelen van de begrotingswijziging die betrekking hebben op de commissie Ruimte te bespreken en te adviseren aan PS over de statenvoordracht laatste begrotingswijziging 2025.
- Brief aan PS over Laatste begrotingswijziging 2025
- Voordracht 51-2025 Laatste begrotingswijziging 2025
- Beantwoording gedeputeerde Olthof openstaande vragen cie Ruimte 17 nov LBW
- Laatste begrotingswijziging (LBW) 2025

5 A-agenda Ruimtelijke ontwikkeling

5.a 19:15 - Vaststelling vierde herziening Omgevingsverordening NH2022
Toelichting: Gedeputeerde Staten stellen de vierde herziening van de Omgevingsverordening NH2022 in eindconcept vast. De vierde herziening heeft betrekking op verschillende onderwerpen, waaronder wonen in landelijk gebied, datacenters en peilbesluiten in veenpolderlandschappen. De voorgestelde wijzigingen hebben van 28 mei t/m 8 juli 2025 ter inzage gelegen en worden nu aan Provinciale Staten ter vaststelling aangeboden.
Behandelvoorstel: Adviseren aan PS over de Statenvoordracht vierde herziening Omgevingsverordening NH2022. De voordracht zal geagendeerd worden voor de PS vergadering van 8 december 2025.
- Brief aan PS over vaststelling vierde herziening Omgevingsverordening NH2022
- Voordracht 48-2025 Vaststelling 4e herziening Omgevingsverordening NH2022
- Wijzigingsbesluit Vierde Herziening OV NH2022
- Wijzigingsbesluit GS bijlagen vierde herziening Omgevingsverordening NH2022
- Leidraad 'habitat voor weidevogels'
- Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Omgevingsverordening 4e herziening
- Nota van beantwoording vierde herziening OV NH2022 gelakt
- Stand van zaken moties OV NH2022 - oktober 2025
- Schriftelijke beantwoording cie Ruimte 17 november agendapunt 5.a Omgevingsverordening NH2022

6 Rondvraag gedeputeerde Rommel (portefeuille Ruimtelijke ontwikkeling)

7 B-Agenda Wonen

7.a.1 20:45 - Plan van Aanpak versnellen woningbouw

Toelichting: De provincie wil het tempo van woningbouw verhogen en daarbij bestuurlijke daadkracht combineren met samenwerking en innovatie. Het plan richt zich op actieve begeleiding van projecten, gerichte oplossingen voor thematische knelpunten en een strakke monitoring, om zo structurele versnelling te bereiken en vertrouwen bij gemeenten, marktpartijen en inwoners te versterken. Hierbij gaat het om drie actielijnen, sturen op plannen, aanpakken vastlopers, samenwerken en besluiten. Instrumenten zoals het investeringskader, de bouwambassadeur en het team gebiedsontwikkelaars hebben al gezorgd voor versnelling van projecten, landelijke zichtbaarheid en inzicht in knelpunten.
Behandelvoorstel: De commissie kan met elkaar en gedeputeerde het Plan van Aanpak versnellen woningbouw & de Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 gevoegd bespreken.

Brief aan PS over Plan van aanpak versnellen woningbouw
Plan van aanpak versnellen woningbouw

7.a.2 Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028
Toelichting: Gedeputeerde Staten verzoeken PS de voortgang van de Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 voor bespreking te agenderen. Deze actieagenda is in september 2024 door PS vastgesteld en bevat diverse acties waarmee de provincie de woningnood wil helpen terugdringen. Sinds 2024 zijn veel nieuwe acties opgestart en afgerond of voorbereidingen getroffen om deze komend jaar uit te voeren.
Behandelvoorstel: De commissie kan met elkaar en gedeputeerde het Plan van Aanpak versnellen woningbouw & de Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 gevoegd bespreken.

Brief aan PS over voortgang actieagenda wonen en versnellen woningbouw
Voortgang actieagenda

8 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (portefeuille Wonen)

9 C-agenda Mobiliteit

9.a Mobiliteit: Aanpassingen in het lijnennet Noord-Holland Noord per december 2025 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
In de zomer van 2024 is het lijnennet in Noord-Holland Noord ingrijpend veranderd. Na een jaar worden de effecten van de wijzigingen zichtbaar. Niet alle veranderingen pakken positief uit. Er worden daarom een aantal wijzigingen doorgevoerd: bij Julianadorp, in Den Helder en bij Andijk.

Brief aan PS over aanpassingen in het lijnennet Noord-Holland Noord per december 2025

9.b Mobiliteit: MIRT-verkenning Openbaar Vervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer Halfjaarrapportage januari-juni 2025 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
In de halfjaarrapportage geeft de projectorganisatie aan welke werkzaamheden in het eerste halfjaar van 2025 zijn verricht voor de MIRT-verkenning Openbaar Vervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer. Aan het eind van deze verkenningsfase willen de samenwerkende partijen ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, provincie Noord-Holland, Vervoerregio Amsterdam, gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer, Schiphol, Schiphol Area Development Company en NS een besluit nemen over de oplossing van de onderzochte openbaar vervoer (OV)-knelpunten.

Brief aan PS over MIRT-verkenning Openbaar Vervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer halfjaarrapportage januari-juni 2025
MIRT OVAH Halfjaarrapportage jan-jun 2025

9.c Mobiliteit: Toekomst van Boulevard Cruquius: zorgen van ondernemers (C-agenda cie Ruimte 17-11-2025)

2025.09.26. Brf aan PS inz Toekomst van Boulevard Cruquius (zorgen van ondernemers)_Geredigeerd
Bijlage bij brf aan PS - brf aan gemeente inz Toekomst van woonboulevard Cruquius_Geredigeerd

9.d Mobiliteit: Onderzoek provinciale rol bij parkeernormen (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
Het onderzoek biedt een handelingsperspectief voor de mogelijke rol van de provincie ten aanzien van parkeernormen, maar ook in de verschillende toepassingen ervan door gemeenten. Daarnaast hebben we een handreiking opgesteld om gemeenten te helpen bij het toepassen van maatwerk bij parkeernormen. Parkeernormen zijn een krachtig instrument om te kunnen sturen op de versnelling van de woningbouw, de bereikbaarheid van gebieden en de leefbaarheid in de straat. Op basis van het onderzoek en versteviging van onze rol bij parkeernormen gaan we komende tijd aan de slag met enkele acties. Het rapport en handreiking zijn binnenkort te vinden op de website van de provincie Noord-Holland.

Brief aan PS over versteviging provinciale rol bij parkeernormen
Eindrapport Provinciale rol bij parkeernormen
Handreiking parkeernormen Noord-Holland

9.e Mobiliteit: Voortgang regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

Het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) ondersteunt, stimuleert, coördineert en jaagt gemeenten aan bij het uitvoeren van duurzame mobiliteitsmaatregelen en heeft als doel de CO2-uitstoot in de sector mobiliteit en transport in Noord-Holland en Flevoland te verminderen. We hebben al goede resultaten geboekt, maar gebleken is dat er meer nodig is om onze streefdoelen te behalen. Daarom intensiveren we onze inzet.
Wij informeren PS over het RMP, de stand van zaken van de regionale uitvoeringsagenda duurzame mobiliteit en de complexiteit van de verduurzamingopgave van mobiliteit.

Brief aan PS over voortgang regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit (RMP)

9.f Mobiliteit: Resultaat aanvullend bomenonderzoek N241 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
De provincie Noord-Holland heeft een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de bomen langs de N241 tussen Schagen en Verlaat. Van de 453 bomen die zijn onderzocht, is het noodzakelijk om 161 bomen te vervangen. Gedeputeerde Staten delen de resultaten en vervolgstappen met Provinciale Staten.

Brief aan PS over N24l aanvullend bomenonderzoek
N241; Aanvullend bomenonderzoek (Groenadvies Amsterdam)

9.g Mobiliteit: Vaarroute Boerenverdriet (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
In 2023 hebben gemeente Den Helder en provincie afspraken gemaakt over maatregelen voor het creëren van een volwaardige vaarroute via het Boerenverdriet, bijvoorbeeld door een schutsluis. Recent onderzoek heeft uitgewezen dat een keersluis hier beter past. B&W van Den Helder stellen voor de oorspronkelijke overeenkomst aan te passen en de optie voor een keersluis verder te onderzoeken. Een keersluis is goedkoper dan een schutsluis. B&W verzoeken GS daarom ook de resterende provinciale middelen behorend bij de afspraken uit 2023 te reserveren voor mobiliteitsmaatregelen. GS stemmen daarmee in en leggen dit vast in een brief aan de gemeente Den Helder. Besluiten over besteding van deze middelen volgt later, maar dat zal binnen het werkingsgebied van het Maritiem Cluster Den Helder zijn.

Brief aan PS over aanpassing samenwerkingsovereenkomst volwaardige vaarverbinding via Boerenverdriet

9.h Mobiliteit: Ingekomen brief Fietsersbond over heropening fietspad Helmweg (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

Betreft heropening fietspad Helmweg- ZW
HELMWEG, FOTO'S FIETSERSBOND BERGEN

9.i Mobiliteit: Informeren voortgang regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit RMP (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

Informeren voortgang regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit (RMP)

9.j Mobiliteit: Jaarverslag 2024 Openbaar Vervoer provincie Noord-Holland (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
De provincie Noord-Holland is opdrachtgever voor het openbaar vervoer in 3 gebieden in Noord-Holland: Gooi en Vechtstreek, Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord. Ieder jaar wordt er een jaarverslag gepubliceerd met de resultaten van het openbaar vervoer in deze gebieden, zoals het aanbod, het gebruik en de kwaliteit van het OV. Het jaarverslag OV 2024 is te downloaden op de website van de provincie Noord-Holland.

Brief aan PS over Jaarverslag openbaar vervoer 2024
jaarverslag OV 2024

9.k Mobiliteit: Samenwerkingsafspraken en participatieplan N247-18 Bernhardbrug (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
De provincie Noord-Holland werkt samen met de Vervoerregio Amsterdam en gemeente Waterland aan de verbetering van de Bernhardbrug in Monnickendam. Dit betreft het vervangen de bestaande hefbrug, en het onderzoeken van de mogelijkheden om de verkeersveiligheid te verbeteren. Daar wordt ook het naastgelegen kruispunt Bernhardlaan-De Zarken-Nieuwpoortslaan bij betrokken. De omgeving krijgt de ruimte om mee te denken over maatregelen en oplossingen.

Brief aan PS over samenwerken aan de Bernhardbrug Monnickendam
Publieksvriendelijke versie participatieplan Bernhardbrug

9.l Mobiliteit: Samenwerkingsovereenkomst Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW) (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
De provincie Noord-Holland werkt samen met andere provincies, Rijkswaterstaat, de vervoerregio Amsterdam, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de G4-gemeenten, aan het gezamenlijk inwinnen, combineren, opslaan en distribueren van mobiliteitsdata. Hiervoor is in 2014 het samenwerkingsverband Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW) opgericht. De samenwerkingsovereenkomst wordt vernieuwd om de samenwerking te laten voldoen aan actuele aanbestedingsregels. Ook wordt de governance van de samenwerking aangepast.

Brief aan PS over ondertekening vernieuwde Samenwerkingsovereenkomst NDW
Samenwerkingsovereenkomst NDW

10 C-agenda Ruimtelijke Ontwikkeling

10.a Ruimte: Vervolg verkenning woningbouw Schagen Oost en uitgangspunten (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
De gemeente Schagen vervolgt met de Provincie Noord Holland een verkenning naar de mogelijkheden tot de bouw van 1100 - 1500 woningen in Beschermd Landschap op locatie Schagen Oost. GS geven uitgangspunten mee aan de gemeente Schagen voor de uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling.

Brief aan PS over vervolg verkenning woningbouw Schagen Oost en uitgangspunten
Brief aan gemeente Schagen over vervolg verkenning woningbouw Schagen Oost en uitgangspunten
Omgevingsvisie Stad Schagen

10.b Ruimte: Advies over reikwijdte en detailniveau van het omgevingseffectrapport Commissie voor de MER (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

Advies over reikwijdte en detailniveau van het omgevingseffectrapport Commissie voor de MER
Persbericht bij advies

10.c Ruimte: Terinzagelegging concept- Notitie Reikwijdte & Detailniveau (NRD) - 380-150 kV station A'dam Zuidoost (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) legt de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de aanleg van een 380-150 kV station in Amsterdam Zuidoost ter inzage. De concept-NRD is het onderzoeksplan voor de Milieueffectrapportage (MER). Bij de reikwijdte gaat het om welke alternatieven worden onderzocht en voor welke milieuaspecten dat gebeurt. Bij het detailniveau gaat het om de wijze waarop het onderzoek en de beoordeling plaatsvindt.

Brief aan PS over terinzagelegging concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) - 380-150 kV station Amsterdam Zuidoost

10.d Ruimte: Verzoek tot overweging aanwijzing poldergebied Bergen-Egmond als natuurgebied (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

Stichting Grootdammerpolder verzoek aanwijzing poldergebied Bergen-Egmond als natuurgebied_Geredigeerd
Stichting Grootdammerpolder Verzoek tot overweging aanwijzing poldergebied Bergen-Egmond als natuurgebied_Geredigeerd

11 C-agenda Wonen

11.a Wonen: Houtbouw Pact MRA 2026-2030 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)
De provincie ondertekent het Houtbouw Pact MRA 2026-2030, als vervolg op het Convenant Houtbouw MRA. Het Pact is opgesteld in MRA verband. Het heeft als doel dat vanaf 2026 minimaal 20% van alle nieuwbouwwoningen in de MRA gebouwd worden met hout en andere biobased materialen. Het pact is een samenwerking tussen publieke, private en kennisinstellingen binnen de MRA.

Brief aan PS over ondertekening Houtbouw Pact MRA 2026-2030
Houtbouw Pact 2026-2030

12 Schorsing tot donderdag 20 november 19:00 uur

Aan

Verdeling per Fractie	Zetels	Cie 4 uur
BBB	**8**	16 min. (5+11)
VVD	**8**	16 min. (5+11)
PvdA	**7**	14 min. (5+7)
GroenLinks	**7**	14 min. (5+7)
D66	**4**	10 min. (5+5)
PvdD	**4**	10 min. (5+5)
JA21	**3**	9 min. (5+3)
PVV	**3**	9 min. (5+3)
VOLT	**2**	8 min. (5+3)
CDA	**2**	8 min. (5+3)
Forum voor Democratie	**2**	8 min. (5+3)
SP	**2**	8 min. (5+3)
50PLUS	**2**	8 min. (5+3)
ChristenUnie	**1**	6 min. (5+1)
GS (25%)		*48 min.*

Provincie Noord-Holland

Agenda Commissie Ruimte

Datum	17-11-2025
Tijd	18:15 - 22:15
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Marianne Poot
Toelichting	De vergadering vindt in hybride vorm plaats. De vergadering is openbaar en online live te volgen via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De commissievergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal. Inspreken kan bij de agendapunten die ter bespreking staan geagendeerd (A- en B-agenda), of tijdens het inspreekhalfuur op andere punten die vallen onder de beleidsterreinen van de commissie Ruimte. Voor het inspreken moet u zich aanmelden bij de Statengriffie. Dat kan tot 15.00 uur op de voorafgaande werkdag (vrijdag 14 november) door het aanmeldformulier in te vullen: Aanmeldformulier inspreken commissievergadering Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. Indien er geen, of een beperkt aantal, aanmeldingen zijn voor het inspreekhalfuur zullen de agendapunten na punt 3 eerder beginnen.

1	**Opening en mededelingen**
2	**Inspreekhalfuur**
18:15	
3	**Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Lijsten moties en toezeggingen**
3.a	**planningsoverzicht**
4	**A-agenda Financiën**
4.a	**Laatste Begrotingswijziging 2025**
18:45	Toelichting: In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2025. Behandelvoorstel: Aan de commissie wordt gevraagd de onderdelen van de begrotingswijziging

die betrekking hebben op de commissie Ruimte te bespreken en te adviseren aan PS over de statenvoordracht laatste begrotingswijziging 2025.

5 A-agenda Ruimtelijke ontwikkeling

5.a Vaststelling vierde herziening Omgevingsverordening NH2022

19:15

Toelichting: Gedeputeerde Staten stellen de vierde herziening van de Omgevingsverordening NH2022 in eindconcept vast. De vierde herziening heeft betrekking op verschillende onderwerpen, waaronder wonen in landelijk gebied, datacenters en peilbesluiten in veenpolderlandschappen. De voorgestelde wijzigingen hebben van 28 mei t/m 8 juli 2025 ter inzage gelegen en worden nu aan Provinciale Staten ter vaststelling aangeboden.

Behandelvoorstel: Adviseren aan PS over de Statenvoordracht vierde herziening Omgevingsverordening NH2022. De voordracht zal geagendeerd worden voor de PS vergadering van 8 december 2025.

6 Rondvraag gedeputeerde Rommel (portefeuille Ruimtelijke ontwikkeling)

7 B-Agenda Wonen

7.a.1 Plan van Aanpak versnellen woningbouw

20:45

Toelichting: De provincie wil het tempo van woningbouw verhogen en daarbij bestuurlijke daadkracht combineren met samenwerking en innovatie. Het plan richt zich op actieve begeleiding van projecten, gerichte oplossingen voor thematische knelpunten en een strakke monitoring, om zo structurele versnelling te bereiken en vertrouwen bij gemeenten, marktpartijen en inwoners te versterken. Hierbij gaat het om drie actielijnen, sturen op plannen, aanpakken vastlopers, samenwerken en besluiten. Instrumenten zoals het investeringskader, de bouwambassadeur en het team gebiedsontwikkelaars hebben al gezorgd voor versnelling van projecten, landelijke zichtbaarheid en inzicht in knelpunten.

Behandelvoorstel: De commissie kan met elkaar en gedeputeerde het Plan van Aanpak versnellen woningbouw & de Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 gevoegd bespreken.

7.a.2 Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028

Toelichting: Gedeputeerde Staten verzoeken PS de voortgang van de Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 voor bespreking te

agenderen. Deze actieagenda is in september 2024 door PS vastgesteld en bevat diverse acties waarmee de provincie de woningnood wil helpen terugdringen. Sinds 2024 zijn veel nieuwe acties opgestart en afgerond of voorbereidingen getroffen om deze komend jaar uit te voeren.

Behandelvoorstel: De commissie kan met elkaar en gedeputeerde het Plan van Aanpak versnellen woningbouw & de Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 gevoegd bespreken.

8 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (portefeuille Wonen)

9 C-agenda Mobiliteit

9.a Mobiliteit: Aanpassingen in het lijnennet Noord-Holland Noord per december 2025 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

In de zomer van 2024 is het lijnennet in Noord-Holland Noord ingrijpend veranderd. Na een jaar worden de effecten van de wijzigingen zichtbaar. Niet alle veranderingen pakken positief uit. Er worden daarom een aantal wijzigingen doorgevoerd: bij Julianadorp, in Den Helder en bij Andijk.

9.b Mobiliteit: MIRT-verkenning Openbaar Vervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer Halfjaarrapportage januari-juni 2025 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

In de halfjaarrapportage geeft de projectorganisatie aan welke werkzaamheden in het eerste halfjaar van 2025 zijn verricht voor de MIRT-verkenning Openbaar Vervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer. Aan het eind van deze verkenningsfase willen de samenwerkende partijen ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, provincie Noord-Holland, Vervoerregio Amsterdam, gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer, Schiphol, Schiphol Area Development Company en NS een besluit nemen over de oplossing van de onderzochte openbaar vervoer (OV)-knelpunten.

9.c Mobiliteit: Toekomst van Boulevard Cruquius: zorgen van ondernemers (C-agenda cie Ruimte 17-11-2025)

9.d Mobiliteit: Onderzoek provinciale rol bij parkeernormen (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

Het onderzoek biedt een handelingsperspectief voor de mogelijke rol van de provincie ten aanzien van parkeernormen, maar ook in de verschillende toepassingen ervan door gemeenten. Daarnaast hebben we een handreiking

opgesteld om gemeenten te helpen bij het toepassen van maatwerk bij parkeernormen. Parkeernormen zijn een krachtig instrument om te kunnen sturen op de versnelling van de woningbouw, de bereikbaarheid van gebieden en de leefbaarheid in de straat. Op basis van het onderzoek en versteviging van onze rol bij parkeernormen gaan we komende tijd aan de slag met enkele acties. Het rapport en handreiking zijn binnenkort te vinden op de website van de provincie Noord-Holland.

9.e Mobiliteit: Voortgang regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

Het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) ondersteunt, stimuleert, coördineert en jaagt gemeenten aan bij het uitvoeren van duurzame mobiliteitsmaatregelen en heeft als doel de CO2-uitstoot in de sector mobiliteit en transport in Noord-Holland en Flevoland te verminderen. We hebben al goede resultaten geboekt, maar gebleken is dat er meer nodig is om onze streefdoelen te behalen. Daarom intensiveren we onze inzet.
Wij informeren PS over het RMP, de stand van zaken van de regionale uitvoeringsagenda duurzame mobiliteit en de complexiteit van de verduurzamingopgave van mobiliteit.

9.f Mobiliteit: Resultaat aanvullend bomenonderzoek N241 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

De provincie Noord-Holland heeft een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de bomen langs de N241 tussen Schagen en Verlaat. Van de 453 bomen die zijn onderzocht, is het noodzakelijk om 161 bomen te vervangen. Gedeputeerde Staten delen de resultaten en vervolgstappen met Provinciale Staten.

9.g Mobiliteit: Vaarroute Boerenverdriet (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

In 2023 hebben gemeente Den Helder en provincie afspraken gemaakt over maatregelen voor het creëren van een volwaardige vaarroute via het Boerenverdriet, bijvoorbeeld door een schutsluis. Recent onderzoek heeft uitgewezen dat een keersluis hier beter past. B&W van Den Helder stellen voor de oorspronkelijke overeenkomst aan te passen en de optie voor een keersluis verder te onderzoeken. Een keersluis is goedkoper dan een schutsluis. B&W verzoeken GS daarom ook de resterende provinciale middelen behorend bij de afspraken uit 2023 te reserveren voor mobiliteitsmaatregelen. GS stemmen daarmee in en leggen dit vast in een brief aan de gemeente Den Helder. Besluiten over besteding van deze middelen volgt later, maar dat zal binnen het werkingsgebied van het Maritiem Cluster Den Helder zijn.

9.h **Mobiliteit: Ingekomen brief Fietsersbond over heropening fietspad Helmweg (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

9.i **Mobiliteit: Informeren voortgang regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit RMP (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

9.j **Mobiliteit: Jaarverslag 2024 Openbaar Vervoer provincie Noord-Holland (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

De provincie Noord-Holland is opdrachtgever voor het openbaar vervoer in 3 gebieden in Noord-Holland: Gooi en Vechtstreek, Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord. Ieder jaar wordt er een jaarverslag gepubliceerd met de resultaten van het openbaar vervoer in deze gebieden, zoals het aanbod, het gebruik en de kwaliteit van het OV. Het jaarverslag OV 2024 is te downloaden op de website van de provincie Noord-Holland.

9.k **Mobiliteit: Samenwerkingsafspraken en participatieplan N247-18 Bernhardbrug (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

De provincie Noord-Holland werkt samen met de Vervoerregio Amsterdam en gemeente Waterland aan de verbetering van de Bernhardbrug in Monnickendam. Dit betreft het vervangen de bestaande hefbrug, en het onderzoeken van de mogelijkheden om de verkeersveiligheid te verbeteren. Daar wordt ook het naastgelegen kruispunt Bernhardlaan-De Zarken-Nieuwpoortslaan bij betrokken. De omgeving krijgt de ruimte om mee te denken over maatregelen en oplossingen.

9.l **Mobiliteit: Samenwerkingsovereenkomst Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW) (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

De provincie Noord-Holland werkt samen met andere provincies, Rijkswaterstaat, de vervoerregio Amsterdam, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de G4-gemeenten, aan het gezamenlijk inwinnen, combineren, opslaan en distribueren van mobiliteitsdata. Hiervoor is in 2014 het samenwerkingsverband Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW) opgericht. De samenwerkingsovereenkomst wordt vernieuwd om de samenwerking te laten voldoen aan actuele aanbestedingsregels. Ook wordt de governance van de samenwerking aangepast.

10 **C-agenda Ruimtelijke Ontwikkeling**

10.a **Ruimte: Vervolg verkenning woningbouw Schagen Oost en uitgangspunten (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

De gemeente Schagen vervolgt met de Provincie Noord Holland een verkenning naar de mogelijkheden tot de bouw van 1100 - 1500 woningen in Beschermd Landschap op locatie Schagen Oost. GS geven uitgangspunten mee aan de gemeente Schagen voor de uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling.

10.b **Ruimte: Advies over reikwijdte en detailniveau van het omgevingseffectrapport Commissie voor de MER (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

10.c **Ruimte: Terinzagelegging concept- Notitie Reikwijdte & Detailniveau (NRD) - 380-150 kV station A'dam Zuidoost (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) legt de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de aanleg van een 380-150 kV station in Amsterdam Zuidoost ter inzage. De concept-NRD is het onderzoeksplan voor de Milieueffectrapportage (MER). Bij de reikwijdte gaat het om welke alternatieven worden onderzocht en voor welke milieuaspecten dat gebeurt. Bij het detailniveau gaat het om de wijze waarop het onderzoek en de beoordeling plaatsvindt.

10.d **Ruimte: Verzoek tot overweging aanwijzing poldergebied Bergen-Egmond als natuurgebied (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

11 **C-agenda Wonen**

11.a **Wonen: Houtbouw Pact MRA 2026-2030 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

De provincie ondertekent het Houtbouw Pact MRA 2026-2030, als vervolg op het Convenant Houtbouw MRA. Het Pact is opgesteld in MRA verband. Het heeft als doel dat vanaf 2026 minimaal 20% van alle nieuwbouwwoningen in de MRA gebouwd worden met hout en andere biobased materialen. Het pact is een samenwerking tussen publieke, private en kennisinstellingen binnen de MRA.

12 **Schorsing tot donderdag 20 november 19:00 uur**

Technische vragen commissie Ruimte						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	PvdD	10.f	Olthof	Mobiliteit	Wie/welk bedrijf gaat deze vervanging uitvoeren? Is dat een ander bedrijf dan degene die na de reconstructie van de weg in 2015 de bomen niet goed heeft geplant?	Ja, dit is een ander bedrijf. Er is nu een offerte aangevraagd bij de gebiedsopdrachtnemer WaakSaam, met Stoop Groenvoorziening als onderaannemer.
2	PvdD	10.f	Olthof	Mobiliteit	Voor welke soort(en) bomen wordt nu gekozen? Heeft Groenadvies A'dam ook aangeven (kunnen zij aangeven) welke bomen het best gedijen in de 3 verschillende zones (met andere grondstructuur)?	Bij de vervanging van de bomen wordt het sortiment aangehouden van het oorspronkelijke ontwerp. Niet de sortimentkeuze maar de grondbewerking heeft gezorgd voor de uitval. Bij de herplant wordt de ondergrond nu geschikt gemaakt als groeiplaats voor bomen. Ter informatie, in het ontwerp zijn de volgende boomsoorten aangeplant: - Veldesdoorns (Acer campestre) - Lijsterbessen (Sorbus aucuparia) - Iepen van de cultivars (Ulmus 'Clusius'), (Ulmus 'Columella'), (Ulmus 'Dodoens'), (Ulmus 'New Horizon') en (Ulmus 'Plantijn) Dit zijn dus ook de soorten die voor de herplant gebruikt zullen worden. Voor elke boom die vervangen gaat worden, komt eenzelfde soort na het uitvoeren van de grondverbetering terug.

Technische vragen commissie Ruimte						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
3	D66	10.d	Olthof/ Beemsterboer	Mobiliteit - parkeernormen	De Statenfractie D66 stelt de volgende vier vragen over Handreiking Parkeernomen. Specifiek over de zin ' Het advies heeft diverse raakvlakken met de bevindingen van de commissie STOER (zie ook bijlage III van de onderzoeksrapportage), zoals een generieke norm van 0,7 rondom OV-knooppunten waarbij afwijkingen datagedreven on derbouwd dienen te worden. ' op bladzijde 3 van de brief aan PS. Wat gebeurt er als de norm van 0,7 rondom OV-knooppunten niet wordt behaald, zonder datagedreven onderbouwing?	Niet alle adviezen uit het rapport zijn overgenomen door GS. Er is dus geen provinciale parkeernorm gesteld (zoals wel in de provincie Zuid-Holland het geval is bij stationsomgevingen, sociale huur en grote buitenstedelijke bouwlocaties). Het hanteren van een generieke maximale norm kan helpen om bewustwording te creëren over passende parkeernormen. Wij vinden dit echter onwenselijk, omdat er altijd maatwerk nodig is door locatiespecifieke verschillen.
4	D66	10.d	Olthof/ Beemsterboer	Mobiliteit - parkeernormen	Wat zou een datagedreven onderbouwing goed genoeg maken om te kunnen afwijken van de norm?	Een analyse op basis van diverse kenmerken zoals het huidige autobezit, parkeerdruk, woningtypen, doelgroepen of aanwezigheid (H)OV. Dit maakt het mogelijk om een betere inschatting te geven van wat een realistische parkeernorm is.
5	D66	10.d	Olthof/ Beemsterboer	Mobiliteit - parkeernormen	In hoeverre is er maatwerk mogelijk in deze "generieke norm"?	Gemeenten kunnen altijd maatwerk mogelijk maken mits goed onderbouwd.

Technische vragen commissie Ruimte						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
6	D66	10.d	Olthof/ Beemsterboer	Mobiliteit - parkeernormen	Zijn er cijfers bekend in hoeverre deze norm op dit moment wordt gehaald bij OV-knooppunten in Noord-Holland (een gemiddelde)?	Nee, dit is nog niet onderzocht. Wel zijn wij voornemens een parkeernormenkaart te publiceren waarop de huidige parkeernormen te zien zijn van de Noord-Hollandse gemeenten op basis van de gekozen gebiedsindeling (centrum, schil-centrum, rest bebouwde kom en buitengebied) en een woningtype dat relatief veel wordt gerealiseerd (koopappartementen <75m2). Daarnaast zijn we voornemens een analyse te maken over het autobezit bij recent gerealiseerde woningbouwplannen.
7	Volt	5.a	Rommel	herziening Omgevingsverordening NH2022	Welke negatieve effecten heeft de ‘stand still’-bepaling in het peilbesluit op het veenweidelandschap? Zie P.4 van voordracht 48	De stand still heeft geen impact op het veenweidelandschap. Aangezien er geen wijzigingen plaatsvinden, blijft het landschap zoals het nu is.
8	Volt	5.a	Rommel	herziening Omgevingsverordening NH2022	Op hoeveel percelen en bij hoeveel organisaties in Noord-Holland hebben de wijzigingen in artikelen 6.18 en 6.19 van het omgevingsverordening effect?	Wij schatten dat er ongeveer 8000 bedrijfspercelen in Noord-Holland voldoen aan de voorwaarden om te transformeren naar regulier wonen ná de wijzigingen in artikelen 6.18b en 6.19a, die bij de huidige regels nog niet in aanmerking komen. Dit zijn zowel agrarische als niet-agrarische bedrijven waar een bedrijfswoning aanwezig is, met minder dan 1000m^2 bedrijfsbebouwing.

Technische vragen commissie Ruimte						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
9	Volt	5.a	Rommel	herziening Omgevingsverordening NH2022	Hoe is maatschappelijk draagvlak geborgd in deze herziening van de datacenterstrategie, hoe wordt dit getoetst, en welke inspanningen leveren provincie, gemeenten en andere betrokken partijen hiervoor? Met de bespreking van de datacenterstrategie 20 januari is door Volt, andere partijen & gedeputeerde Rommel aangegeven dat maatschappelijk draagvlak essentieel is. Zie verslag cie Ruimte van 20 januari	Bij het opstellen van de datacenterstrategie NH 2025-2027 hebben verschillende consultatiesessie plaatsgevonden waar ook de clustergemeenten en gemeenten waar (mogelijk) ontwikkelingen kunnen gaan plaatsvinden aan hebben deelgenomen. Daarnaast hebben wij expliciet in de omgevingsverorderning o.a. de volgende voorwaarde opgenomen: - De datacenterontwikkeling voldoet aan de gemeentelijke ruimtelijke en strategische doelstellingen en ambities" Een ontwikkeling kan daarmee alleen plaatsvinden als de gemeente de ontwikkeling steunt en als het binnen gemeentelijke ruimtelijke en strategische doelstellingen en ambities past en dus lokaal op draagvlak kan rekenen. Als laatste heeft GS toegezegd dat nieuwe datacenterontwikkelingen (dus niet al langer lopende initiatieven) buiten de drie clustergemeenten aan de Comimissie wordt voorgelegd.
10	Volt	5.a	Rommel	herziening Omgevingsverordening NH2022	Welke reactie heeft de gemeente Uithoorn gegeven op het antwoord van GS dat plannen worden beoordeeld aan de hand van	Er is geen officiële reactie gekomen uit de gemeente Uithoorn op de zienswijze. Er is nauw contact tussen de gemeente Uithoorn en de provincie op vele dossiers en in deze

Technische vragen commissie Ruimte						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
					69 indicatoren voor brede welvaart? Zie p.72 van de nota van beantwoording.	gesprekken is de beantwoording van de zienswijze ook niet naar voren gekomen.
11	Volt	5.a	Rommel	herziening Omgevingsverordening NH2022	Welke van de tien thema's uit de brede welvaartssystematiek zijn het meest relevant voor datacenterontwikkeling?	De thema's Economie, Werk, Klimaat en Natuur zijn het meest relevant. Die laatste twee thema's komen ook terug in de Richtlijn Duurzame Vestigingsvoorwaarden, maar uiteraard is invulling en beoordeling van de casus altijd maatwerk.
12	JA21	4.a	Olthof	LBW	Pagina 30: Een aantal uitvoeringsregelingen wordt in 2025 afgeraamd, waarvan de grootste verkeersveiligheid voor 3,8 miljoen euro. Waarom wordt deze afgeraamd? Wat gaan we niet doen?	Begin 2025 is een projectenlijst vastgesteld voor de periode 2025 t/m 2027. Er is toen begroot dat in 2025 voor 13.745.000 aan specifieke projecten zou kunnen worden gesubsidieerd. Hierin zat een zekere mate van overprogrammering, omdat de praktijk uitwijst dat niet alle projecten ook daadwerkelijk volgens planning worden uitgevoerd. Dit bleek ook het geval. Enkele projecten hebben de planning van 2025 niet gehaald en worden momenteel nog definitief uitgewerkt tot een veilig ontwerp. Deze projecten vertegenwoordigen het verschil tussen de eerder geraamde uitgaven en de geraamde uitgaven in de LBW. Naar verwachting worden deze projecten in 2026 gesubsidieerd. Er komen dus geen projecten te vervallen.

Technische vragen commissie Ruimte						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedeputeerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
13	JA21	4.a	Olthof	LBW	Pagina 34: In de beschrijving lezen we dat de lasten groot onderhoud 5,2 miljoen euro hoger zijn in de tabel staat een nadeel van 5,5 miljoen euro. Welk bedrag is juist?	Het juiste bedrag betreft 5,5 miljoen euro. In de initiële tekst was 5,2 miljoen euro opgenomen. Dit bedrag is later aangepast in de financiële boeking en per ongeluk niet meer gecorrigeerd in de tekst.

Verslag concept

Commissie Ruimte

Datum commissievergadering	:	17 november 2025
Commissievoorzitter	:	mw. M. Poot mw. L. Berkvens (plv)
Commissie-adviseur	:	mw. S. Neeskens
Telefoonnummer/e-mail	:	neeskenss@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter:		: mw. M. Poot en mevrouw L. Berkvens (plv)
Commissiegriffier:		: mw. S. Neeskens
Leden van de commissie:	BBB	: mw. A. den Boer, dhr. R. Nijkamp
	GL	: statenlid P. Korzelius
	VVD	: dhr. J. van Gilse
	D66	: mw. N. Vroom, mw. L. Berkvens
	PvdA	: dhr. A. Karar, mw. G. de Boer
	PVV	: dhr. D. de Moel
	SP	: mw. H. Bouhlel, dhr. J. Kes
	CDA	: dhr. S. Dijk, mw. W. Koning
	JA21	: dhr. D. van den Berg, dhr. R. Broertjes
	PvdD	: mw. M. Van Aesch, dhr. J. Hollebeek, mevrouw H. Vonck
	Christen Unie	: mw Y. Buit, dhr. M. Klein
	Volt	: statenlid M. de Weerdt
	50PLUS	: dhr. H. Faassen, mw. A. van der Helm
	FvD	: de heer Bilgin
Gedeputeerden:	mw. A. Gielen, dhr J. Beemsterboer	
Notulist	mw. H. Fuite (Notuleerservice Nederland)	

1 Opening en mededelingen

De vaste voorzitter mevrouw **Poot** laat zich tot en met agendapunt 4, vervangen door de plaatsvervangend voorzitter mevrouw **Berkvens** (D66). Er zijn afmeldingen ontvangen van gedeputeerde Rommel en gedeputeerde Olthof. Er zijn voor de uitloopavond twee rondvragen aangemeld voor gedeputeerde Olthof. GL heeft een vraag ingediend over de bomen langs de N241 en D66 heeft een vraag ingediend over het Jaarverslag OV 2024. Er zijn drie aanmeldingen ontvangen en één aanmelding om bij agendapunt 5a, de omgevingsverordening in te spreken.

2 Inspreekhalfuur

Er zijn drie aanmeldingen voor het inspreekhalfuur ontvangen en een schriftelijke inspraakreactie. Alle insprekers spreken in over het bouwproject Ilpensteijn.

De **voorzitter** geeft het woord aan de insprekers.

Mevrouw **Gras-Hogerwerf** spreekt in namens de lokale partij Waterland Natuurlijk. Zij licht het plan voor Slot Ilpensteijn in Ilpendam toe. Dit betreft de herbouw van het historische slot van Frans Banninck Cocq, met daarin een hotel gericht op kwaliteitstoerisme in historische stijl. Volgens mevrouw Gras-Hogerwerf

biedt het project naast toeristische kansen ook belangrijke voorzieningen voor het dorp: er moeten circa honderd kleine woningen komen voor starters en senioren, aangevuld met maatschappelijke functies. De locatie met een oude boomgaard die bekendstaat om bruiloften en filmopnames, versterkt de ruimtelijke en culturele waarde. Voor Ilpendam is het project essentieel, omdat veel jonge en oudere inwoners dringend woonruimte zoeken en het behoud van lokale voorzieningen en verenigingen onder druk staat door vergrijzing. Andere bouwlocaties zijn er niet vanwege omliggende natuurgebieden. Zij verzoekt PS is om het project serieus te overwegen, zeker gezien de provinciale ambitie om woningbouw te versnellen. Er is al overeenstemming met Purmerend en Edam-Volendam, het project is ook opgenomen in de Purmervisie en past binnen de plancapaciteit van de provincie Noord-Holland.

Mevrouw **Van den Berg**, duo-raadslid voor de VVD Waterland en inwoner van Ilpendam, spreekt over het plan voor de herbouw van een historisch slot gecombineerd met een nieuwe woonwijk van circa 100 woningen. Het initiatief, ontwikkeld door Ilpendammers, is een grote bijdrage aan de leefbaarheid van het dorp. Er ontstond onrust toen het college aangaf het plan te willen stoppen vanwege formele strijdigheid met provinciale regels, terwijl hetzelfde plan wel was opgenomen in het coalitieakkoord in het meerjaren-woningbouwprogramma en in de gebiedsvisie de Purmer. De gemeenteraad nam daarop een motie aan die het college opdroeg een formeel verzoek tot maatwerk te doen; dit verzoek ligt sinds 31 oktober bij GS. Ilpendam is volledig omsloten door beschermd gebied en kan nauwelijks uitbreiden. De woningnood is groot, voorzieningen nemen af en de huisarts zoekt ook al jaren vergeefs naar ruimte. Ook zorgt het verkeer in de historische kern voor problemen. Het project biedt oplossingen: ruimte voor voorzieningen, een nieuwe huisartspraktijk en een alternatieve verkeersontsluiting. Hoewel het plan strijdig is met bestaande regels, bestaat er juist voor dit soort situaties maatwerkruimte. Ook het nieuwe omgevingsrecht biedt kansen. Mevrouw **Van den Berg** verzoekt PS het plan welwillend te beoordelen, gezien de brede oplossingen die het biedt voor de bestaande problemen in Ilpendam.

De heer **Achterberg** spreekt in op persoonlijke titel en is inwoner van Ilpendam. Hij vertelt dat zijn drie kinderen het huis uit zijn maar in het dorp geen woning kunnen vinden. Zelf woont hij met zijn vrouw inmiddels in een te groot huis en zou graag kleiner willen wonen, maar daar zijn in Ilpendam nauwelijks mogelijkheden voor. Jongeren en ouderen hebben vrijwel geen kans op passende woonruimte, omdat het dorp volgebouwd is en uitbreidingsruimte ontbreekt. Het plan Ilpensteijn biedt volgens hem juist wèl oplossingen: kleinschalige woningen voor ouderen nabij voorzieningen, mogelijkheden voor geïntegreerde zorg en meer woningen voor alle generaties. Ook kunnen voorzieningen in het dorp worden versterkt: de dorpswinkel verkeert in zwaar weer en de huisarts werkt al jaren vanuit tijdelijke locaties. Het plan zou bovendien bijdragen aan cultuurhistorisch herstel, recreatie, toerisme, werkgelegenheid en sociale samenhang. Het wordt breed gesteund in de gemeente Waterland en is opgenomen in het coalitieakkoord en de gebiedsvisie. Hij vraagt de commissie om een weloverwogen maatwerkbesluit, zodat deze unieke kans voor Ilpendam gerealiseerd kan worden.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor het stellen van vragen.
Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) vraagt aan de heer **Achterberg** tegen welk besluit van de provincie of van GS hij aanloopt, aangezien zowel de gemeenteraad als het college het plan ondersteunen. De heer **Achterberg** antwoordt dat hij niet politiek actief is en daarom niet precies weet welke besluiten er spelen, maar dat hij heeft begrepen dat vooral de ontsluiting van het plan een knelpunt vormt. Mevrouw **Van den Berg** (VVD Waterland), vult aan dat het college het plan haalbaar vindt, maar dat het in de huidige vorm in strijd is met provinciale regels. Daarom moet de gemeente bij PS om maatwerk vragen en dat verzoek

is inmiddels ingediend. Het college steunt het plan volledig, maar is voor de uitvoering afhankelijk van de provincie.
De heer **Nijkamp** (BBB) concludeert dat de bouw in het coalitieakkoord was afgesproken, maar dat de uitvoering om onbekende redenen niet is doorgegaan, waarna de partij van mevrouw Gras-Hogerwerf zich uit de gemeentelijke coalitie heeft teruggetrokken. Hij vraagt of er inmiddels een andere coalitie zit en of dit betekent dat het bouwplan nu wordt aangepast. Mevrouw **Gras-Hogerwerf** (Waterland Natuurlijk) legt uit dat het college destijds besloot geen medewerking meer te verlenen aan het plan, ondanks dat het een duidelijke coalitieafspraak was. Haar partij vond dat onacceptabel en is daarom uit de coalitie gestapt. Vervolgens heeft de gemeenteraad, met meerderheid, alsnog een motie aangenomen om een maatwerkverzoek bij de provincie in te dienen, zodat het bouwproject toch mogelijk kan worden gemaakt.
De heer **Van Gilse** (VVD) merkt op dat in de toelichtingen van beide raadsleden wordt gesproken over horeca, een hotel en toerisme. Hij wijst erop dat maatwerk primair bedoeld is voor woningbouw en vraagt daarom wat de noodzaak is van deze aanvullende functies binnen het plan. Mevrouw **Van den Berg** (VVD Waterland) antwoordt dat deze functies deels voortkomen uit het historische karakter van het plan, wat het geheel juist bijzonder en aantrekkelijk maakt. Daarnaast zijn ze nodig om het project economisch haalbaar te maken: de bouw van woningen vraagt om financiële dekking en deze functies dragen daaraan bij, bovendien kan het historische slot herrijzen en goed gebruikt kunnen worden voor de beoogde voorzieningen.
Statenlid **Korzelius** (GL) vraagt of het klopt dat college en raad vrijwel unaniem achter het plan staan en wil weten welke overwegingen de provincie heeft om te vinden dat het niet kan. Hij vermoedt dat GS het plan niet noodzakelijk acht voor de woningnood en dat de aansluiting op de Jaagweg een knelpunt vormt. Mevrouw **Van den Berg** (VVD Waterland) antwoordt dat er geen unanieme steun is, maar wel een meerderheid. Zij bevestigt dat de ontsluiting naar de Jaagweg een belangrijk vraagstuk is. Tegelijkertijd biedt juist dit plan kansen om de verkeersproblemen in de oude dorpskern op te lossen door een alternatieve ontsluiting te realiseren. De betreffende grondeigenaren hebben aangegeven bereid te zijn hierover mee te denken. Een van de opties is het verplaatsen van een toegangsweg, al begrijpt zij dat de provincie terughoudend is omdat het aantal ontsluitingen zou toenemen. Volgens haar levert de gekozen oplossing binnen het plan echter aanzienlijke voordelen op voor de leefbaarheid in het dorp.
De heer **Klein** (ChristenUnie) merkt op dat de grootste landschappelijke impact van het plan zit in de nieuwe woongebouwen, omdat die worden gerealiseerd op een plek waar nu geen bebouwing staat. Het kasteel zou worden herbouwd op de locatie van de bestaande boerderij. Hij vraagt in hoeverre het mogelijk is om op die locatie het kasteel te herbouwen en woningen te realiseren, dus zonder de horeca.
Mevrouw **Van den Berg** antwoordt dat zij niet kan ingaan op plannen die niet voorliggen. Dit is het ingediende plan en dat is het plan waar de gemeente om meerdere redenen achter staat. Over hypothetische varianten wil zij geen uitspraken doen. Mevrouw **Gras-Hogerwerf** licht toe dat juist de combinatie van elementen dit plan zo aantrekkelijk maakt. De herbouw van slot Ilpensteijn is voor kwaliteitstoerisme zeer waardevol, maar de circa honderd woningen daaromheen maken het project financieel haalbaar en bieden een oplossing voor de grote woningnood in de kern, waar zo'n zeventig jongeren en senioren dringend een woning zoeken. Volgens haar is het precies deze combinatie die het concept zo sterk maakt.

3. Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Lijsten, moties en toezeggingen

De commissie gaat akkoord met de stukken en de agenda.

3.a Planningsoverzicht

De commissie gaat akkoord met het planningsoverzicht.

4. A-agenda Financiën

4.a. Laatste begrotingswijziging 2025

Toelichting: In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2025.
Behandelvoorstel:
Aan de commissie wordt gevraagd de onderdelen van de begrotingswijziging die betrekking hebben op de commissie Ruimte te bespreken en te adviseren aan PS over de statenvoordracht laatste begrotingswijziging 2025.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor het stellen van vragen in de eerste termijn.

Mevrouw **Vroom** (D66) geeft aan in de begroting te lezen dat verschillende projecten worden doorgeschoven, met name op het gebied van infrastructuur. Dat baart haar zorgen, omdat er ruim 30 miljoen euro minder wordt besteed dan gepland. Zij vraagt de gedeputeerde om hier nader op in te gaan. De reden die genoemd wordt is ‘planningsoptimisme’, maar zij wil weten of het probleem ligt bij capaciteit of budget. Ook vraagt zij wat de gedeputeerde doet om te voorkomen dat uitstel uiteindelijk afstel wordt.
De heer **Karar** (PvdA) sluit zich aan bij de vragen van D66. Hij merkt op dat dit probleem vaker voorkomt en inmiddels structureel lijkt. Hij vraagt waarom hier niet beter op kan worden geanticipeerd.
De heer **Klein** (ChristenUnie) maakt zich eveneens zorgen over de grote verschuivingen in de begrotingswijzigingen. Ook bij de vorige wijziging viel er bijna 30 miljoen anders uit dan verwacht. Hij vraagt zich af wat dit zegt over de ambtelijke capaciteit: is er wel voldoende capaciteit om alle ambities, bijvoorbeeld op het gebied van fietsinfrastructuur, daadwerkelijk bij gemeenten onder de aandacht te brengen en uit te voeren? De vertragingen zijn volgens hem zeer jammer en mogelijk een voorbode van grote onderbesteding later dit jaar.
Mevrouw **Den Boer** (BBB) sluit zich aan bij de zorgen die de heer Karar en mevrouw Vroom hebben geuit.
Statenlid **Korzelius** (GL) geeft aan dat hij eveneens zorgen heeft, maar dat hij deze volgende week zal inbrengen bij de Commissie Bestuur.
Statenlid **De Weerdt** (Volt) sluit zich aan bij mevrouw Vroom (D66), maar vraagt daarnaast specifiek aandacht voor de 346.000 euro die vrijvalt op klimaatadaptatie. Hij merkt op dat er veel programma’s zijn die indirect bijdragen aan klimaatadaptatiedoelen, en vraagt de gedeputeerde hoe onderbesteding binnen dit soort programma’s kan worden voorkomen.
Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) wijst erop dat de laatste begrotingswijziging opnieuw bevestigt dat de ambities binnen het programma Ruimte in de praktijk achterlopen. De voordelige bijstelling van 2,5 miljoen op Ruimte en Wonen wordt veroorzaakt door vertraging bij het verlenen van subsidies voor de woningbouwversnelling. Dit is volgens haar onwenselijk, zeker omdat de provincie met het huidige tempo de doelstelling van 140.000 woningen in 2030 naar verwachting niet haalt. 50PLUS verwijst daarom naar de recent aangenomen motie M109-2025, die mede door haar fractie is ingediend. Die motie verzoekt om direct te inventariseren waar vertragingen in de vergunningverlening bij de omgevingsdienst de woningbouw belemmeren. Zij vraagt het college om onmiddellijk met deze inventarisatie te starten. De verdere bespreking neemt 50PLUS mee naar de vergadering van de commissie Bestuur.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Beemsterboer.

Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent dat het uitstellen van infrastructurele projecten een terugkerend probleem is. Projecten worden ruim ingepland, maar door tegenvallers of onverwachte omstandigheden kunnen niet alle werkzaamheden binnen hetzelfde jaar worden uitgevoerd. Minder begroten kan niet, omdat het budget nodig is als projecten wél doorgaan. Daarom worden jaarlijks projecten doorgeschoven naar het volgende jaar. Dit is onwenselijk, maar moeilijk volledig te voorkomen. Er wordt gestuurd op betere planning, maar planningsoptimisme blijft waarschijnlijk structureel. Interruptie door mevrouw Vroom, zij begrijpt dat er onvoorziene omstandigheden kunnen zijn, maar dat een vertraging van 30 miljoen wel erg groot is. Zij vraagt om meer context over de oorzaken. Daarnaast wijst zij op de aangekondigde extra investering van 420 miljoen in Noord-Holland en uit haar zorg dat, als er onvoldoende capaciteit is om projecten uit te voeren, dit een serieus probleem vormt. Gedeputeerde Beemsterboer geeft aan dat projecten doorschuiven omdat zij langer duren dan gepland en daarnaast hebben marktpartijen moeite om capaciteit vrij te maken door de hoge vraag naar werk. Hij zegt toe schriftelijk toe te lichten om welke projecten het gaat en wat per project de reden van vertraging is. Mevrouw **Vroom** (D66) gaat akkoord met het schriftelijk toesturen van de informatie, maar vraagt daarbij wel om extra toelichting over welke maatregelen worden genomen om dergelijke vertragingen in de toekomst te voorkomen.
Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat vertragingen bij projecten nooit volledig te voorkomen zijn; er zit altijd wel iets tegen. In de schriftelijke reactie zal hij specifieker ingaan op de oorzaken per project. Over de vertragingen bij vergunningverlening voor woningbouw zoals door 50PLUS genoemd, legt hij uit dat de provincie inzet op het voorkomen van vertraging, maar dat problemen vaak samenhangen met beperkte personele capaciteit bij de omgevingsdiensten. Daarnaast liggen veel woningbouwprojecten stil door de uitspraak van de Raad van State van 18 december, waardoor intern en extern salderen niet meer is toegestaan. Daardoor wachten projecten nu op duidelijkheid van de Omgevingsdiensten die momenteel helaas niet gegeven kan worden. Interruptie door mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) zij benadrukt dat de motie vraagt om een duidelijke inventarisatie van de knelpunten, inclusief acties en tijdspad. Ze vindt de huidige toelichting te vrijblijvend. Gedeputeerde **Beemsterboer** vindt de vraag te breed: een algemene inventarisatie van alle vertragingen bij de omgevingsdienst rondom woningbouw is lastig. Als er specifieke zorgen of dossiers zijn, kan hij die wel laten uitzoeken en daarop terugkomen. Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) herhaalt dat de aangenomen motie M109-2025 om een inventarisatie van vertragingen vraagt. Zij wil graag weten wanneer die inventarisatie wordt geleverd. Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt dat de motie uiteraard wordt afgedaan, maar dat hij nog niet precies weet wanneer. Als de afdoening later komt dan de volgende commissievergadering, zegt hij toe dat hij de reden daarvan schriftelijk laat weten.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Gielen.

Gedeputeerde **Gielen** legt uit dat de onderbesteding in de reserve klimaatadaptatie klopt, omdat deze vooral bedoeld is voor onderzoek en beleid binnen de uitvoeringsagenda tot 2027. Niet alle middelen zijn al benut, maar dat betekent niet dat er niets gebeurt: klimaatadaptatie-projecten zoals klimaatbuffers worden via andere financieringsstromen uitgevoerd. Zij wil daarmee benadrukken dat er op andere vlakken volop wordt gewerkt aan klimaatadaptatie, los van de genoemde reserve.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor het stellen van vragen in de tweede termijn.

De heer **Klein** (ChristenUnie) merkt op dat de uitvoeringsregeling verkeersveiligheid met 3,8 miljoen wordt verlaagd. Hij vindt dat zorgelijk en vraagt wat er nu niet meer wordt uitgevoerd op het gebied van verkeersveiligheid.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Beemsterboer voor de beantwoording van de vraag van de ChristenUnie.

Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat de 3,8 miljoen minder uitgaven komt doordat enkele verkeersveiligheidsprojecten hun planning voor 2025 niet hebben gehaald. Ze worden nog uitgewerkt tot een veilig ontwerp. De projecten vervallen niet: de subsidies worden naar verwachting in 2026 uitgegeven. De eerdere begroting bevatte bewust enige overprogrammering, omdat in de praktijk niet alle projecten tijdig uitvoerbaar blijken.

De **voorzitter** concludeert dat er twee toezeggingen zijn gedaan:

1. Er komt een brief met extra toelichting over de uitgestelde infrastructuurprojecten.
2. Als de afdoening van de door 50PLUS genoemde motie niet vóór de volgende commissievergadering gereed is, volgt een brief met uitleg.

Het voorliggende stuk wordt doorgestuurd naar de PS-vergadering van maandag 8 december. Vanuit de Commissie Ruimte wordt het als hamerstuk aangeboden.

De plaatsvervangend voorzitter mevrouw **Berkvens** geeft de voorzittershamer weer over aan de vaste voorzitter mevrouw **Poot**.

5. A-agenda Ruimtelijke ontwikkeling

5.a Vaststelling vierde herziening Omgevingsverordening NH2022

Toelichting:
Gedeputeerde Staten stellen de vierde herziening van de Omgevingsverordening NH2022 in eindconcept vast. De vierde herziening heeft betrekking op verschillende onderwerpen, waaronder wonen in landelijk gebied, datacenters en peilbesluiten in veenpolderlandschappen. De voorgestelde wijzigingen hebben van 28 mei t/m 8 juli 2025 ter inzage gelegen en worden nu aan Provinciale Staten ter vaststelling aangeboden.
Behandelvoorstel:
Adviseren aan PS over de Statenvoordracht vierde herziening Omgevingsverordening NH2022. De voordracht zal geagendeerd worden voor de PS vergadering van 8 december 2025.

Er is voor dit agendapunt één inspreker, mevrouw Groot-Caton en zij spreekt in als bestuurslid van het regiobestuur West van Cumela.

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Groot-Caton.

Mevrouw **Groot-Caton**, bestuurslid van Cumela West en zelf loonbedrijfhouder, spreekt namens 162 cumelabedrijven in Noord-Holland. Deze bedrijven werken in groen, grond en infrastructuur en zijn essentieel voor het uitvoeren van provinciale taken op het gebied van natuur, water, landbouw en infrastructuur. Ze waardeert het overleg met de provincie over de omgevingsverordening en de nieuwe definitie van ‘agrarisch aanverwant bedrijf’, maar vindt deze nog te beperkt en onduidelijk, waardoor bedrijven vastlopen in discussies met gemeenten en provincie. Cumelabedrijven hebben 1,5 tot 2 hectare ruimte nodig voor machines en opslag, wat niet past op industrieterreinen. Omdat ze vaak familiebedrijven

zijn die al generaties in het landelijk gebied gevestigd zijn, is duidelijk beleid noodzakelijk voor vestiging en uitbreiding.
Zij vraagt PS om een brede, duidelijke en toekomstbestendige definitie van agrarisch aanverwante bedrijven op te nemen in de omgevingsverordening en hun zienswijze daarin mee te nemen.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor het stellen van vragen aan de inspreker.

Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt wat er precies te beperkt is aan de definitie: gaat het alleen om de benodigde oppervlakte of om meer aspecten? Mevrouw **Groot-Caton** antwoordt dat de definitie te algemeen is en daardoor veel ruimte laat voor interpretatie. In de ingediende zienswijze staat een lijst met werkzaamheden die Cumelabedrijven uitvoeren, en zij zou graag zien dat deze expliciet in de definitie worden opgenomen, zodat alle bedrijven eronder vallen.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor het stellen van vragen in de eerste termijn.

Statenlid **Korzelius** (GL) wijst erop dat ongeveer 8.000 agrarische percelen in aanmerking zouden kunnen komen voor transformatie naar maximaal drie woningen na 1.000 m² sloop. Hij vraagt zich af of GS echt verwacht dat dit in alle gevallen leidt tot een kwaliteitsverbetering van het landelijk gebied. Ook wil hij weten hoe de procedure eruitziet en of gemeenten uiteindelijk het laatste woord houden bij dergelijke transformaties. Verder gaat hij in op de datacentra: hij steunt de wijziging dat nieuwe datacentra ook buiten de clustergebieden mogelijk worden, maar vraagt hoe GS het criterium ‘bijdrage aan brede welvaart’ praktisch wil toetsen, omdat dit volgens hem moeilijk toepasbaar is. Interruptie door statenlid **De Weerdt** (Volt), hij deelt de zorgen van statenlid Korzelius en vraagt of hij zelf ideeën heeft voor een oplossing. Statenlid Korzelius (GL) antwoordt de brede welvaart veel verschillende aspecten omvat, waardoor het lastig is om hierop te toetsen. Criteria zoals bijdrage aan de energietransitie zijn duidelijker, maar bij brede welvaart is het onduidelijk waarop precies getoetst moet worden. Daarom vraagt hij de gedeputeerde hoe GS dit concreet voor zich ziet. Interruptie door de heer **Van den Berg** (JA21), hij reageert verbaasd, omdat uit onderzoeken blijkt dat datacenters juist gunstig scoren op maatschappelijke effecten vergeleken met bijvoorbeeld glastuinbouw of distributiecentra. Ze leveren regionale werkgelegenheid op met goed betaalde banen. Hij vraagt daarom hoe statenlid **Korzelius** (GL) tot de conclusie komt dat datacenters mogelijk niet zouden bijdragen aan brede welvaart. Statenlid **Korzelius** reageert dat de heer **Van den Berg** (JA21) hem verkeerd begrijpt: hij is niet tegen datacentra buiten de clustergebieden. Integendeel, er zijn locaties waar een datacenter juist logisch kan zijn, bijvoorbeeld vanwege het gebruik van restwarmte. Zijn punt is dus niet dat hij tegen datacentra is, maar dat het criterium ‘brede welvaart’ lastig te toetsen is.
Vervolginterruptie van de heer **Van den Berg** (JA21), hij verduidelijkt dat hij niet begrijpt waarom statenlid Korzelius meent dat brede welvaart lastig te beoordelen is. Hij vraagt daarom concreet hoe statenlid Korzelius brede welvaart zou definiëren: gaat het om restwarmtegebruik, om werkgelegenheid, om economische waarde of om iets anders? Statenlid **Korzelius** antwoordt dat restwarmtegebruik één aspect van brede welvaart kan zijn, maar dat andere toets criteria, zoals bijdrage aan de energietransitie en duurzaamheid, veel duidelijker en concreter zijn. Hij wil van de gedeputeerde weten hoe GS precies gaat beoordelen in welke mate datacentra buiten de clusters bijdragen aan brede welvaart, omdat hij daar zelf geen helder toetsingskader voor ziet.
Statenlid **Korzelius** (GL) vervolgt zijn betoog en noemt zijn derde punt: het peilbesluit in de veenweidegebieden. Het doel van de wijziging; voorkomen dat de uitstoot van broeikasgassen verder toeneemt, steunt hij volledig. Toch had GL liever gezien dat de instructie aan de waterschappen was

gericht op het actief verminderen van broeikasuitstoot en niet alleen op het voorkomen van toename. Omdat de klimaatdoelen extra inspanning vereisen en GS aangeeft dat hierover verdere gesprekken worden gevoerd, vraagt hij wanneer die gesprekken plaatsvinden en welke ambitie GS daarbij heeft om de uitstoot daadwerkelijk te verlagen. Interruptie door mevrouw **Berkvens** (D66), zij sluit zich aan bij het standpunt van en vraagt of statenlid **Korzelius** (GL) vindt dat de instructie aan waterschappen moet worden aangepast, zodat CO_2-reductie expliciet wordt meegenomen. Statenlid **Korzelius** (GL) antwoordt dat hij dat zeker wil overwegen, maar eerst wil weten welke ambitie GS zelf heeft om daadwerkelijk tot uitstootvermindering te komen. Het stand-still-principe is volgens hem onvoldoende; als GS bereid is hier tempo in te maken, zou dat voor hem veel verschil maken.

Tot slot verwijst statenlid **Korzelius** (GL) naar twee eerder aangenomen moties over maatwerk voor woningbouw in beschermd landschap: één van D66 over het zoveel mogelijk compenseren van aantasting van kernkwaliteiten, en één van GroenLinks waarin wordt gevraagd om bij maatwerk ook aardkundige en cultuurhistorische waarden, nabijheid van kastelen, landgoederen, molens en stolpenlinten mee te wegen. Hij vraagt of deze uitgangspunten ook zouden moeten gelden bij het bouwen van maximaal 25 woningen in beschermd landschap. Daarnaast wil hij weten hoe de gedeputeerde en andere fracties hiertegen aankijken, omdat zijn fractie overweegt om artikel 6.59a, derde lid op dit punt te amenderen.

De heer **Bilgin** (FvD) vraagt hoe vaak de nieuwe mogelijkheid zal worden benut om agrarische functies in het landelijk gebied om te zetten naar maximaal drie woningen. Hij wijst erop dat dit tot versnippering kan leiden en mogelijk extra autoverkeer veroorzaakt als het OV-netwerk niet is ingericht op fijnmazige woningbouw. Over de peilbesluiten in veenweidegebieden is FvD kritisch op het meenemen van broeikasgasuitstoot. Hij verwijst naar de zienswijze van LTO Noord, die stelt dat het waterpeil moet kunnen meebewegen met bodemdaling om agrarische bedrijven niet in de problemen te brengen. Omdat de provincie aangeeft dat een zakkingsclausule wordt onderzocht en mogelijk later kan worden toegevoegd, vraagt hij waarom het besluit nu al wordt genomen. Volgens hem zou het verstandiger zijn om eerst het onderzoek af te wachten, om te voorkomen dat agrarische bedrijven onnodig in de knel komen.

Mevrouw **Den Boer** (BBB) stelt meerdere vragen over de voorgestelde wijzigingen in de omgevingsverordening. Ze wijst erop dat het nieuwe begrip werkingsgebied veenpolderlandschappen een verbod op het scheuren van grasland bevat, terwijl er in deze gebieden soms kleiveen wordt aangebracht om CO_2-uitstoot te verminderen. Voor zo'n kleitoplaag is scheuren juist wenselijk; zij vraagt of dit dan nog is toegestaan. BBB wil bovendien dat beter in kaart wordt gebracht welke percelen écht veen zijn, omdat veel grond een kleitoplaag heeft en volgens BBB een ander regime zou moeten krijgen dan regulier veenweidegebied. Ook uit zij kritiek op het gebruik van modelberekeningen volgens de methode-Zomers. Verder is BBB blij met verduidelijkingen in artikel 6.18 en de verruimde mogelijkheden voor wonen op boerenerf. Bij artikel 6.54 vraagt zij wie bepaalt of een ingreep 'aantoonbare meerwaarde' heeft voor de ecologische kwaliteit van het Natuurnetwerk, en waar die beoordeling van afhangt. Ze vraagt ook of de genoemde 'ongeschikte activiteiten' betekenen dat agrarische recreatie, zoals een minicamping, wèl is toegestaan. Bij de nieuwe mogelijkheid om maximaal 25 woningen in beschermd landschap te bouwen vraagt BBB of hierbij ook een microturbine geplaatst mag worden en of dit kan worden meegenomen in de herziening. Tot slot stelt zij dat de genoemde oorzaken van de problemen in weidevogelleefgebieden onvolledig zijn: intensieve landbouw komt in Noord-Holland nog nauwelijks voor, terwijl de toename van predatoren volgens BBB een belangrijke, maar niet genoemde, oorzaak is en ook samenhangt met ruimtelijke ordening.

Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) stelt dat haar fractie in de voorgestelde herziening van de omgevingsverordening de uitwerking mist van de eerder aangenomen motie 'Uitbreiding areaal alleen

biologisch. Daarom is de fractie voornemens hierover op 8 december een amendement in te dienen. De urgentie blijkt uit een voorbeeld dat in de Commissie Landelijk Gebied werd besproken: grasland in een polder, geschikt als overgangszone naar Natura 2000, is door een ondernemer aangekocht voor bollenteelt. Er ligt een handreiking over de regulering van bestrijdingsmiddelen door provincies, die door gedeputeerde Olthof in ontvangst is genomen. Daarmee is voor onze fractie duidelijk dat er een stevige basis bestaat om de motie in de omgevingsverordening te kunnen verwerken. Interruptie van Statenlid **De Weerdt** (Volt). Hij vraagt mevrouw **Van Aesch** om meer toelichting op de achterliggende gedachte van de betreffende motie. Mevrouw **Van Aesch** leest daarop het dictum van de motie voor: “Provinciale Staten verzoeken het college te verkennen hoe en met welke gevolgen in de omgevingsverordening kan worden vastgelegd dat uitbreiding van het oppervlak sierteelt, inclusief bollenteelt, en het tijdelijk uitvoeren van grasland voor sierteelt uitsluitend mogelijk wordt gemaakt voor bedrijven die zonder chemisch-synthetische gewasbeschermingsmiddelen werken”.

Mevrouw **Berkvens** (D66) merkt op dat de voorgestelde wijzigingen al eerder zijn besproken en dat haar fractie zich in grote lijnen in deze aanpassingen kan vinden. Zij heeft echter nog enkele aandachtspunten. Het is haar nog steeds onduidelijk wat precies wordt bedoeld met het begrip ‘substantieel’ in de regel dat een substantieel deel van het oppervlak onbebouwd moet blijven bij transformatie in het landelijk gebied. Bedoelt het college 50%, 70%, 80%? Als dit niet nader wordt gespecificeerd, vreest zij dat uiteindelijk de rechter hier invulling aan zal geven. Daarom vraagt zij de gedeputeerde om zijn visie op deze begrenzing. Interruptie van de heer **Van de Berg** (JA21). Hij vraagt wat onder een ‘substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit’ moet worden verstaan. Mevrouw **Berkvens** antwoordt dat dit nog lastiger in percentages is uit te drukken. Maar bij de eis dat een ‘substantieel deel van het oppervlak’ onbebouwd moet blijven, zal uiteindelijk wèl een percentage nodig zijn als een zaak bij de rechter belandt. Alleen het woord ‘substantieel’ is dan onvoldoende; er moet een concreet besluit worden genomen of een plan daaraan voldoet. Zij verwijst naar eerdere discussies over kleinschalige woningbouw, waar de rechter uiteindelijk heeft bepaald hoeveel woningen daaronder vallen, en niet PS.

Mevrouw **Berkvens** sluit zich aan bij GroenLinks over de *standstill* in veenweidegebieden en vindt dat dit eigenlijk een verlaging zou moeten zijn. Zij ziet de reactie van de gedeputeerde graag tegemoet. Ook benadrukt zij dat de twee aangenomen moties over maatwerk in beschermde landschappen ook voor woningbouw bij kernen moeten gelden.

Uit de zienswijzen noemt zij twee punten:

1. Veiligheidsregio Kennemerland waarschuwt dat bij tijdelijke ontheffingen voor woningen op recreatieparken de bereikbaarheid voor hulpdiensten gegarandeerd moet zijn. Zij vraagt of het college dit oppakt; zo niet, dan overweegt D66 een amendement.
2. PWN vraagt aandacht voor de bescherming van drinkwaterleidingen. D66 wil de toezegging dat drinkwaterbedrijven zeker worden geconsulteerd; anders volgt mogelijk een motie.

De heer **Karar** (PvdA) heeft drie punten, ten eerste de Arbeidsmigratie. Hij benadrukt dat dit onderwerp eerder is besproken en later terugkomt, maar omdat het raakt aan regels in de omgevingsverordening vindt hij het belangrijk om het punt opnieuw te benoemen. Hij schetst de schrijnende situaties waarin arbeidsmigranten soms verkeren en stelt vast dat de huidige regels voor logies op bedrijventerreinen niet altijd voldoende bescherming bieden. Hij vraagt GS hoe zij deze problemen in Noord-Holland beoordelen en of zij bereid zijn met de PvdA te verkennen hoe misstanden beter kunnen worden tegengegaan. Ten tweede benoemd hij de ontheffingen in BL-gebied. De PvdA ziet dat uitzonderingen in BL-gebieden soms mooie kansen bieden voor projecten en voor lokale kernen. Tegelijk vreest de fractie dat gemeenten in de toekomst vaker gebruik zullen maken van deze ruimte. De heer **Karar** vraagt daarom aandacht voor de onderliggende voorwaarden, in het bijzonder de eis dat er ‘geen reële alternatieven’ elders mogelijk zijn. Hij vraagt hoe de provincie dat controleert, zodat ontwikkeling alleen daar plaatsvindt waar dit echt

noodzakelijk is. Ten derde noemt de heer **Karar** motie 75, deze is reeds door de PvdD toegelicht en wordt verder niet besproken.
Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) ondersteunt de wijziging rond de peilbesluiten in veenpolderlandschappen, omdat hiermee wordt voorkomen dat het waterpeil in veenweidegebieden verder daalt en zo aan de klimaatdoelen wordt bijgedragen.
De heer **Faassen** (50PLUS) bekijkt de voorgestelde wijzigingen in de omgevingsverordening vanuit een breder perspectief en vraagt zich af of er sprake is van een echte win-winsituatie. Gemeenten krijgen meer vrijheid om tot 25 woningen te bouwen bij dorpslinten en kernen, maar in gemeenten met meerdere kernen kunnen zo meerdere clusters ontstaan. Dat is financieel aantrekkelijk doordat agrarische grond bouwgrond wordt, maar hij vraagt zich af of dit een wenselijke ontwikkeling is. Ook projectontwikkelaars profiteren, zeker wanneer zij al grond bezitten. Voor stoppende agrariërs biedt dit kansen om woningen toe te voegen of hun boerderij te verbouwen, maar hij waarschuwt voor mogelijke negatieve gevolgen wanneer deze woningen later van eigenaar wisselen. Daarnaast wijst hij op risico's voor natuur en weidevogels door verdere verstening. Opvallend vindt hij dat in de 22 zienswijzen geen natuurorganisaties aan het woord zijn geweest. Hij vraagt of GS deze knelpunten herkent en of negatieve effecten, zoals eerder door GroenLinks genoemd, structureel gemonitord zullen worden.
Statenlid **De Weerdt** (Volt) ondersteunt eerdere opmerkingen over de basismonitor: ook Volt is voorstander, maar zoekt nog wel naar duidelijke toetsbare criteria en wacht op de reactie van GS. Hij wijst erop dat in eerdere discussies over de datacentra vooral is gesproken over maatschappelijk draagvlak. In de verordening ziet hij dat nu vooral terug als politiek draagvlak, terwijl draagvlak onder inwoners ontbreekt. Hij vraagt hoeveel waarde PS daaraan hecht en of dit alsnog in de omgevingsverordening kan worden opgenomen. Bij de artikelen 6.18 en 6.19 over ontwikkelingen in het landelijk gebied is hij positief over de mogelijkheden (8.000 bedrijfspercelen). Volgens Volt biedt dit juist kansen voor natuurinclusief en circulair bouwen. Uit technische vragen blijkt echter dat GS geen instrumenten zoals een inspanningsverplichting wil opnemen. Hij vraagt de gedeputeerde waarom GS dit niet wil.
De heer **Van den Berg** (JA21) noemt de voorgestelde wijziging vooral formeel, maar is verheugd dat de mogelijkheid voor woningtransformatie in het landelijk gebied wordt verhoogd van twee naar drie. Dat is iets waar zijn fractie vaak om heeft gevraagd en hij complimenteert het college dat dit nu wordt doorgevoerd. Tegelijk maakt hij zich zorgen over de begrippen 'substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit' en 'substantieel oppervlakte', omdat deze volgens hem onvoldoende toetsbaar zijn. Daardoor zouden initiatiefnemers onnodige onzekerheid ervaren, wat woningbouw kan vertragen. Daarnaast wijst hij op artikel 6.18b, vierde lid, waarin GS de mogelijkheid krijgt aanvullende voorwaarden te stellen. Hij begrijpt dat GS een noodrem wil houden, maar vreest dat dit in de praktijk een politieke besluit zal worden, waardoor ontwikkelingen alsnog kunnen stagneren. Hij vraagt om de toezegging dat deze bevoegdheid zo min mogelijk wordt gebruikt en wil weten in welke situaties GS deze zou toepassen.
Interruptie van Statenlid **Korzelius** (GL), die vraagt wat Van den Berg precies bedoelt met een "politiek besluit' en of hij dat kan toelichten. De heer **Van den Berg** licht toe dat hij daarmee bedoelt dat een college dat eigenlijk niet bereid is een ontwikkeling toe te staan, altijd extra voorwaarden kan toevoegen om een project alsnog onmogelijk te maken. Hij verwijst naar het project Ilpensteijn als voorbeeld: ook daar gelden omgevingsregels, maar wanneer een college iets niet wil, kunnen aanvullende eisen worden opgeworpen.
Volgens hem moet de omgevingsverordening juist aan de voorkant helderheid geven over wat wel en niet kan, zodat inwoners en ontwikkelaars niet met onzekerheden blijven zitten.
Statenlid **Korzelius** wijst erop dat deze wijziging juist een aanzienlijke verruiming vormt ten opzichte van het bestaande beleid. De heer **Van den Berg** (JA21) zegt het eens te zijn met statenlid **Korzelius** en dat zijn fractie de verruiming naar drie woningen van harte toejuicht. Hij wijst er wel op dat hier stevige

voorwaarden aan zijn verbonden: minimaal 1.000 m² schrappen, het opgeven van de bedrijfswoning en het beëindigen van het agrarisch bedrijf.
Volgens hem moet, als aan deze voorwaarden is voldaan, het bouwen van twee of drie woningen gewoon mogelijk zijn, zonder dat GS later via lid 4 alsnog extra eisen stelt. Die voorwaarden mogen er zijn, maar moeten aan de voorkant duidelijk zijn, zodat inwoners en ontwikkelaars weten waar zij aan toe zijn. Extra eisen achteraf creëren volgens hem alleen maar onzekerheid. Hij ziet uit naar de reactie van de gedeputeerde.
De heer **Van Gilse** (VVD) merkt op dat de inhoud al eerder uitgebreid is besproken en dat de zienswijzen weinig impact hebben gehad op het concept. De VVD is tevreden met de verruiming van de transformatie-mogelijkheden: het biedt kansen om verloedering tegen te gaan en percelen op een economisch verantwoorde manier een nieuwe bestemming te geven.
Hij wijst op de eis dat een substantieel deel van het perceel onbebouwd moet blijven. Volgens GS duidt jurisprudentie op een bandbreedte van 25 tot 65%, wat volgens hem erg ruim is. Hij vraagt wanneer een concrete uitwerking volgt.
Verder vraagt hij naar de mogelijkheden voor knarrenhofjes en de verkenning naar meer dan drie woningen bij kleinschalige bijzondere huisvesting. Daarbij speelt het ontbreken van een zelfstandige woonvergunning, wat gevolgen heeft voor subsidies. Hij heeft iets gelezen over een pilot en vraagt wanneer hierover meer bekend wordt.
Tot slot benoemt hij de zienswijze van LTO over de zakkingsclausule. GS wil hier nader naar kijken, maar ondertussen beslist PS al over het voorliggende stuk. Hij vraagt welk tijdpad GS daarbij voor ogen heeft.
Mevrouw **Koning** (CDA) heeft diverse vragen en aandachtspunten. Ten eerste noemt zij het behoud van fietspaden in de duinen, waarvan sommige door zand en wateroverlast nauwelijks begaanbaar zijn. Ze vraagt of de omgevingsverordening kan helpen om de bereikbaarheid te borgen, gezien het belang voor toeristen en omwonenden. Tijdens een werkbezoek aan de Haven van Amsterdam kwam de verplaatsing van bedrijven ten behoeve van woningbouw aan de orde. In Zuid-Holland is dit goed geregeld via een bepaling dat bedrijfsverplaatsing alleen mag bij zwaarwegend algemeen belang, geen alternatieven en compensatie elders. Zij vraagt of Noord-Holland zo'n compensatieregeling ook kan vastleggen. Over artikel 6.19a vraagt zij waarom bij woningbouw op een voormalig agrarisch perceel alle oude bebouwing moet worden gesloopt. Waarom mag een klein schuurtje voor hobbydieren niet blijven staan? Het CDA ziet graag maatwerk. Uit zienswijzen van gemeenten blijkt dat zij soms vastlopen door de strikte regels bij transformatie. Amsterdam vraagt bijvoorbeeld maatwerk wanneer er wel twee bedrijfswoningen zijn, maar te weinig sloopmeters om drie woningen mogelijk te maken. GS wijst dit af. Zij vraagt waarom en of meer maatwerk mogelijk is. Bij de passage over veenbodems (p. 60) wijst zij op de mogelijke extra methaanuitstoot bij peilverhoging, die niet wordt genoemd. Ook maakt het CDA zich zorgen over de positie van agrarische bedrijven. Zij vindt het besluit nog niet rijp en vraagt of dit uit de verordening kan worden gehaald totdat het onderzoek is afgerond.
Verder vraagt zij of de gedeputeerde bekend is met het rapport Groei en bloei in de tuin van innovatie (Rabo Research) en of de daarin genoemde denkrichtingen kunnen worden meegenomen in toekomstig beleid voor het landelijk gebied. Tot slot vraagt zij of de definitie van Cumelabedrijven kan worden aangepast, zodat alle betrokken bedrijven onder de regeling vallen.
De heer **De Moel** (PVV) vraagt ten eerste aandacht voor de datacenters. Onder de huidige voorwaarden rond energiesystemen en brede welvaart wacht de PVV nog op antwoorden. Hij vraagt vooral hoe wordt geborgd dat deze route werkelijk een uitzondering blijft en niet uitgroeit tot een tweede spoor naast het clusteringsbeleid, zeker gezien de huidige netcongestie. Ten tweede gaat hij in op de weidevogels en de *Leidraad habitat voor weidevogels*. In de toelichting wordt deze leidraad expliciet gekoppeld aan de

beoordeling van ontwikkelingen in gebieden met de kernkwaliteit ‘habitat voor weidevogels’. Hij wil van de gedeputeerde weten:

- wat juridisch de status van deze leidraad is: een hulpmiddel of feitelijk het toetsingskader voor gemeenten?
- hoe vaak en op basis waarvan de weidevogelleefgebied-kaarten worden geactualiseerd en wie daarover beslist;
- en of het college inzicht heeft in hoeveel woningbouw- en agrarische initiatieven door toepassing van deze leidraad naar verwachting niet kunnen doorgaan.

De heer **Kes** (SP) zegt dat zijn fractie tot nu toe steeds heeft ingestemd met de omgevingsverordening om het proces niet te blokkeren, ondanks politieke verschillen over onderwerpen zoals datacenters en het ‘straatje erbij’. Maar hij geeft aan dat de ontwikkelingen naar het oordeel van SP niet de goede kant op gaan. Daarom zal de fractie bespreken of zij in de toekomst nog automatisch willen meestemmen, ook als besluiten vaak unaniem zijn. De inhoudelijke kritiek herhaalt hij niet, omdat deze in eerdere debatten al uitgebreid is besproken.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Beemsterboer voor de beantwoording van de vragen in de eerste termijn.

Gedeputeerde **Beemsterboer** licht de achtergrond en bedoeling van het beleid rond de transformatie van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen toe. Hij benadrukt dat in heel Nederland steeds meer agrarische en andere bedrijfsgebouwen in het landelijk gebied vrijkomen door schaalvergroting: bedrijven worden groter, maar hun aantal neemt af. Dit leidt in veel provincies tot verloedering, achterstallig onderhoud en soms illegaal gebruik. Dat wil Noord-Holland voorkomen. Tot nu toe bood de regeling ruimte voor twee woningen, maar dat bleek in de praktijk niet altijd voldoende om verouderde locaties kwalitatief op te knappen. Daarom wordt dit nu verruimd naar drie woningen, waarbij de bestaande bedrijfswoning wordt omgezet naar een woonbestemming. Dit levert niet in alle gevallen een financieel voordeel op en zal ook niet overal worden toegepast. Het doel blijft: kwaliteitsverbetering van het landelijk gebied. Minder bebouwd oppervlak, het tegengaan van leegstand en het benutten van plekken die anders zouden verloederen. Deze verruiming is volgens de gedeputeerde ‘een goede eerste stap’, maar zal niet leiden tot een massale toestroom van woningen in het buitengebied. Interruptie van de heer **Van den Berg** (JA21), hij vraagt of gemeentelijke bestemmingsplannen nog een belemmering kunnen vormen bij deze transformaties, bijvoorbeeld omdat agrarische grond eerst moet worden omgezet naar een woonbestemming. Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat dit klopt: gemeenten hebben het laatste woord. De provincie kan via de omgevingsverordening ruimte bieden, maar gemeenten zijn niet verplicht hiervan gebruik te maken. De verordening bepaalt dus het maximum, niet de uitvoering; die ligt bij de gemeente via het omgevingsplan. Hij gaat vervolgens in op vragen van GL over datacenters. De huidige wijziging is een formalisering van de datastrategie. Het opnemen van het begrip brede welvaart moet gemeenten helpen om de bredere maatschappelijke impact mee te wegen bij de beoordeling van plannen. Grote bedrijven, zoals datacenters, moeten volgens hem ook duidelijk bijdragen aan de samenleving, en de verordening biedt een ‘haakje’ om dat te kunnen beoordelen. Interruptie van mevrouw **Berkvens** (D66), zij begrijpt dat een ‘haakje’ voor brede welvaart nuttig kan zijn, maar vindt de formulering in de verordening zó breed dat niemand precies weet waar hij aan toe is. Zij vraagt hoe dit in de praktijk houvast moet bieden.
Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat hij deze zorg deels deelt. Doordat de verordening verwijst naar de doelen uit de brede basismonitor, is het inderdaad erg ruim. Tegelijk is het moeilijk om het nu al specifieker te maken. De breedte biedt gemeenten vooral ruimte voor lokaal maatwerk bij ruimtelijke

initiatieven. Of gemeenten geholpen zouden zijn met een veel specifiekere invulling, betwijfelt hij. Hij geeft aan dat dit artikel een eerste stap is. Naarmate er meer ervaring wordt opgedaan, kan de provincie bekijken of het mogelijk is het artikel te verfijnen of te verduidelijken, of eventueel onderdelen te beperken.
Mevrouw **Berkvens** zegt dat zij de gedachte achter het 'haakje' goed begrijpt, maar wijst erop dat gemeente Uithoorn in haar zienswijze juist aangeeft dat het nu niet toetsbaar is. GS verwees in de reactie naar de 69 indicatoren uit de basismonitor, maar uit technische vragen blijkt dat vooral de domeinen economie, werk, klimaat en natuur relevant zijn voor datacenterplannen – en dat dit dus smaller kan. Zij vraagt de gedeputeerde of hij bereid is om met gemeenten in gesprek te gaan en te verkennen hoe dit concreter en bruikbaarder kan worden. Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat hij collega Rommel vervangt en dus niet volledig kan voorspellen welke toezeggingen zij eventueel zou willen doen. In algemene zin is het college echter bereid om verder te verkennen hoe de regels rond brede welvaart concreter en specifieker kunnen worden gemaakt. Hij denkt dat dit waarschijnlijk niet meer binnen deze wijzigingsronde kan, maar wel bij toekomstige aanscherpingen van de verordening. De provincie wil daarbij leren van praktijkervaringen en op basis daarvan het artikel in de toekomst verder verduidelijken.
Interruptie mevrouw **Berkvens** (D66) doet de suggestie van een leidraad, vergelijkbaar met die voor weidevogels, die gemeenten kan helpen om dit concreter te maken. Gedeputeerde **Beemsterboer** dankt voor de suggestie, maar doet geen toezegging om dit over te nemen.
Interruptie van statenlid **De Weerdt** (Volt), hij vraagt of het college kan toezeggen om te verkennen welke instrumenten mogelijk zijn om dit concreter te maken. Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt toe dat met de gemeente die de zienswijze heeft ingediend in gesprek wordt gegaan.
Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert vervolgens op eerdere vragen van GL over twee aangenomen moties rond maatwerk in beschermde landschappen. Gemeenten krijgen binnen de Omgevingswet ruimte om afwegingen te maken en hij vertrouwt erop dat zij zorgvuldig omgaan met cultuurhistorische waarden, molens en aardkundige monumenten.
Interruptie mevrouw **Berkvens**, zij vraagt of deze moties niet in de omgevingsverordening zelf verwerkt moeten worden. Gedeputeerde **Beemsterboer** is van mening dat PS de verordening altijd kan amenderen. Het college vindt dat gemeenten voldoende verantwoordelijkheid hebben.
Interruptie van statenlid Korzelius, hij vraagt of de gedeputeerde bezwaar zou hebben tegen amendementen die uitvoering geven aan aangenomen moties. Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt dat GS zulke amendementen zal bespreken en daarover zal adviseren.
Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op de vraag van FvD hij dat veel kleine bouwprojecten inderdaad tot extra mobiliteit kunnen leiden. Nieuwe bewoners woonden vaak al in de provincie, maar verplaatsingen kunnen elders in de provincie druk geven. Waar dat een probleem wordt, kan dit vragen om extra investeringen in mobiliteit. Wat betreft de vraag van BBB zegt hij dat binnen beschermd landschap bij toepassing van de 25-woningenregeling geen microturbines kunnen worden geplaatst; de regeling voor microturbines is bedoeld voor actieve agrarische bedrijven en geldt hier niet. Op de vraag van D66 over wat een substantieel onbebouwd deel en een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit is, geeft hij aan dat deze beoordeling in eerste instantie bij de gemeenten ligt. Blijkt in de loop van 2026 dat verdere verduidelijking nodig is, dan zal GS een voorstel doen om het artikel aan te scherpen. Over de toegang voor hulpdiensten op recreatieparken kan hij nu nog geen inhoudelijk antwoord geven; hierover volgt een schriftelijke reactie.
Interruptie van mevrouw **Berkvens** (D66), zij vindt het prima om het antwoord schriftelijk te ontvangen, maar vraagt wel de toezegging dat dit vóór de PS-vergadering gebeurt, omdat haar fractie een amendement over de bereikbaarheid van recreatieparken overweegt. Daarnaast wil zij weten wanneer GS zelf ingrijpt als gemeenten verschillend omgaan met het begrip 'substantieel', hij zegt toe het schriftelijke antwoord toe te zenden voor de PS-vergadering. Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat GS zal

ingrijpen wanneer evident is dat een plan niet voldoet of geen verbetering van de ruimtelijke kwaliteit oplevert. Dan worden aanvullende regels gesteld. Verder zegt de gedeputeerde toe dat GS in gesprek gaat met de veiligheidsdiensten over de ontsluiting en veiligheid op recreatieparken.
De heer **Van Gilse** (VVD) vraagt zich af of de kwestie van de bereikbaarheid van recreatieparken wel in dit agendapunt thuishoort. Volgens hem gaat dit verder dan wat in een omgevingsverordening geregeld zou moeten worden en hoort het eerder in andere gremia thuis. Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert dat hij geen behoefte heeft om Statenleden te beperken in de onderwerpen die zij relevant vinden. Als D66 aanleiding ziet om dit punt hier te bespreken, zal hij dat niet tegenhouden. Mevrouw **Berkvens** (D66) benadrukt dat dit onderwerp wèl onderdeel is van de beraadslaging, omdat het in de zienswijzen voorkomt die voor dit agendapunt zijn geagendeerd.
Gedeputeerde **Beemsterboer** gaat in op de vraag van de PvdA over arbeidsmigranten en het waarborgen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat op bedrijventerreinen.
Hij zegt dat huisvesting van arbeidsmigranten een grote en hardnekkige uitdaging is. Er is veel illegale huisvesting, en hij vraagt zich af of het beperken van legale mogelijkheden deze groep daadwerkelijk helpt. Hoe meer huisvesting goed en legaal georganiseerd wordt, hoe kleiner het risico op illegale situaties met alle negatieve gevolgen van dien.
Tegelijk erkent hij dat misstanden zoals beddenroulatie (elke 8 uur iemand anders in hetzelfde bed) absoluut moeten worden voorkomen. De vraag is alleen of dit via de ruimtelijke ordening moet worden geregeld, of dat dit meer thuishoort bij handhaving en goed werkgeverschap.
Hij benadrukt dat het onderwerp veel aandacht heeft van het Rijk, de provincie en gemeenten, maar dat het probleem hardnekkig blijft. Hij waardeert dat de PvdA het onderwerp iedere keer aankaart en herinnert eraan dat eerder is voorgesteld om hierover eens een bredere discussie te voeren. De heer **Karar** (PvdA) benadrukt dat dit onderwerp hier thuishoort omdat het om regels in de omgevingsverordening gaat. Hij begrijpt de kanttekeningen van GS, maar vindt dat de provincie wel de ambitie moet hebben om te onderzoeken wat ruimtelijk mogelijk is om misstanden in de arbeidsmigrantenhuisvesting tegen te gaan. Hij vindt het belangrijk om dat wel met een open vizier te onderzoeken en geeft aan het gesprek verder te voeren in de Commissie Bestuur.
Gedeputeerde **Beemsterboer** gaat in op de tweede vraag van de PvdA over uitzonderingen voor woningbouw in BL. Hij legt uit dat ‘reële alternatieven’ betekent dat eerst wordt gekeken of binnen dezelfde kern binnenstedelijk kan worden gebouwd. Kan dat niet, dan wordt gekeken naar landelijk gebied buiten het beschermd landschap. Pas als beide opties ontbreken, komt bouwen in BL in beeld.
De heer **Karar** (PvdA) vraagt hoe de provincie controleert of een gemeente terecht stelt dat een ontwikkeling niet binnenstedelijk kan worden gerealiseerd. Gedeputeerde **Beemsterboer** legt uit dat de provincie hierover intensief overleg voert met gemeenten bij alle maatwerklocaties. De provincie kent meestal de andere binnenstedelijke woningbouwprojecten in dezelfde kern en bespreekt met de gemeente hoe die zich verhouden tot de nieuwe locatie. Volgens hem moet er ook vertrouwen zijn in de lokale afweging. De provincie gaat niet op de stoel van de gemeenteraad zitten bijvoorbeeld door te suggereren dat een sportveld maar moet verdwijnen om binnenstedelijk ruimte te maken. Een zekere lokale beleidsvrijheid hoort daarbij.
De heer **Karar** vraagt of de provincie actief meekijkt wanneer een gemeente iets over het hoofd ziet en zo nodig terugkoppelt. Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat dit al gebeurt. De eerste maatwerklocaties komen binnenkort naar de Staten, waar kan worden beoordeeld of het proces zorgvuldig is. Hij wil niet vooruitlopen op hypothetische situaties en benadrukt dat de provincie dit zorgvuldig samen met gemeenten doorloopt.
Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op de vraag van 50PLUS over mogelijke ongewenste situaties bij vrijkomende agrarische bebouwing. Hij zegt dat er altijd iets moet worden gesaneerd om nieuwe

woningen mogelijk te maken. Een scenario waarin eerst drie woningen worden toegestaan en er daarna in de achtertuinen weer nieuwe autogarages ontstaan, acht hij ruimtelijk ongewenst en in de praktijk zeer onwaarschijnlijk. Alle plannen liggen bovendien ter inzage, waardoor de provincie dit soort situaties kan beoordelen. De heer **Faassen** (50PLUS) vraagt of er na eigendomsoverdracht nog steeds beperkingen gelden. Kunnen de drie woningen dan los van elkaar worden gebruikt, of geldt de clustering ook na verkoop? Gedeputeerde **Beemsterboer** verduidelijkt dat het in de meeste gevallen gaat om één voormalig agrarisch bedrijf waar maximaal drie woningen kunnen worden gerealiseerd. Die woningen mogen daarna gewoon worden verkocht en opnieuw op de markt komen, maar dat geeft nieuwe eigenaren geen recht op extra bebouwing. De mogelijkheid voor drie woningen hangt namelijk samen met het saneren van de agrarische opstallen. De schuren verdwijnen en daar komen woningen voor terug. Daarna is de situatie definitief: er zijn woningen, en er is géén ruimtelijke toestemming om opnieuw schuren of extra woningen te bouwen. Het is dus een eenmalige kans per locatie.
Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op Volt en erkent dat draagvlak bij datacenters nu vooral politiek wordt getoetst. Hij heeft vertrouwen in de lokale politiek als vertegenwoordiger van inwoners, maar onderschrijft dat maatschappelijk draagvlak breder is dan alleen politieke instemming. Daarom hecht GS eraan dat er participatie plaatsvindt en dat lokale draagvlaktoetsing onderdeel is van het proces. Verder dan wat nu in de verordening staat, wil GS op dit moment niet gaan.
Interruptie van statenlid **De Weerdt** (Volt), hij vraagt welke rol PS dan speelt bij datacenterplannen en hoe GS de vinger aan de pols houdt bij de beoordeling van dit draagvlak.
Gedeputeerde **Beemsterboer** moet het antwoord op deze vraag van Volt schuldig blijven en zegt toe deze schriftelijk te beantwoorden. Over de vraag van Volt om circulair en natuurinclusief bouwen specifiek te stimuleren bij deze projecten zegt hij dat de provincie al generieke afspraken heeft, zoals het convenant circulair bouwen waar gedeputeerde Rommel aan werkt. Volgens hem is het niet wenselijk om voor één doelgroep extra eisen te stellen: zulke bepalingen moeten voor alle woningbouw in de provincie gelden, of niet. Interruptie van statenlid **De Weerdt** (Volt), hij vraagt of hij het goed begrijpt dat deze convenanten dan automatisch van toepassing zijn op bouwprojecten in het landelijk gebied. Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigt dat de bestaande convenanten ook gelden voor projecten in het landelijk gebied. Net als voor andere projectontwikkelingen gelden bijvoorbeeld de regionale afspraken over 25% houtbouw in de MRA. Er is nergens bepaald dat woningbouw in het landelijk gebied hiervan wordt uitgesloten de afspraken zijn gewoon evenzeer van toepassing als elders.
Statenlid **De Weerdt** vraagt of convenanten zoals Toekomstbestendig Bouwen MRA, die primair voor de MRA gelden, ook buiten de MRA van toepassing zijn. Gedeputeerde **Beemsterboer** verduidelijkt dat Toekomstbestendig Bouwen inmiddels door bijna alle gemeenten in Noord-Holland én door de provincie is ondertekend. De afspraken over circulair en biobased bouwen gelden dus niet alleen in de MRA, maar zijn breder gedragen in de hele provincie. Via bijeenkomsten en congressen stimuleert de provincie gemeenten en marktpartijen om deze bouwvormen toe te passen. Op de vraag of extra eisen specifiek voor deze landelijke locaties zouden moeten worden gesteld geeft de gedeputeerde aan dat GS daar terughoudend mee is, omdat deze projecten ook haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar moeten blijven. De provincie wil partijen aanmoedigen, maar geen extra drempels opwerpen die de woningbouw vertragen of duurder maken.
Gedeputeerde **Beemsterboer** verwijst voor het antwoord op de vraag van de VVD over de stand van zaken rond de pilot van de knarrenhofjes naar een motie van de SP uit 2022, waarin is gevraagd te onderzoeken of vrijkomende agrarische bebouwing niet alleen kan worden benut voor grotere woningen, maar juist ook voor starters-, jongeren- en zorgwoningen. De gedeputeerde zegt toe dat GS begin 2026 bij PS zal terugkomen met een voorstel over hoe deze motie wordt uitgevoerd en hoe er pilots kunnen worden opgezet voor dit type woonvormen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** gaat in op de vragen van het CDA, ten eerste de vraag over de bedrijfsverplaatsing voor woningbouw en of GS hiervoor specifieke regels kan ontwikkelen. Volgens de gedeputeerde is dit het overwegen waard maar op dit moment is daar, anders dan in Zuid-Holland, geen concrete aanleiding voor. Als die aanleiding er wel komt, kan dit worden meegenomen bij een volgende herziening van de omgevingsverordening. De vraag over het behoud van het kleine schuurtje bij vrijkomende agrarische bebouwing verduidelijkt hij dat zo'n schuurtje mag blijven staan, mits het een functie krijgt die past bij het woongebruik. Wat niet mag, is dat een grote boerenschuur blijft staan als er een woonbestemming voor in de plaats komt. Hoe groot een bijgebouw mag zijn, verschilt per gemeente, omdat gemeenten hiervoor lokale regels hanteren.
Mevrouw **Koning** (CDA) licht haar vraag toe over maatwerk: in sommige situaties staan er twee bedrijfswoningen, maar zijn er net te weinig sloopmeters om een derde woning mogelijk te maken. Zonder die derde woning wordt het bedrijf echter niet gesloopt. Zij vraagt of hier maatwerk mogelijk is.
Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert dat dit niet mogelijk is maar zegt toe dat GS hier schriftelijk op terugkomt met uitleg hierover. De gedeputeerde heeft het rapport 'Groei en bloei in de tuin van innovatie' niet gelezen. Als mevrouw Koning (CDA) het hem toezendt, zegt de gedeputeerde toe het rapport te bekijken en later van een oordeel voorzien.
Over de definitie van Cumelabedrijven erkent hij dat dit al langer een lastig punt is: het is niet altijd duidelijk welke agrarisch-aanverwante bedrijven thuishoren in het landelijk gebied en welke beter op een bedrijventerrein passen. Het argument dat grote landbouwmachines niet wenselijk zijn op industrieterreinen speelt daarbij mee. Hij staat open voor een nadere aanscherping van de definitie, maar dat kan niet meer in deze herziening. Het gesprek hierover wordt wel voortgezet.
Over de vraag van de PVV zegt de gedeputeerde dat de leidraad landschap en cultuurhistorie al langere tijd een provinciaal beleidsdocument is en wordt gebruikt bij ruimtelijke afwegingen.
Wat betreft de weidevogelleefgebieden: deze worden zo min mogelijk aangepast, omdat bescherming van de weidevogels vooropstaat. Daarom zijn weidevogelkerngebieden uitgesloten van de maatwerkopties in het beschermd landschap.
De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat zijn vraag over de definitie van oppervlakte en inhoud bij de regeling van 25 woningen nog beantwoord moet worden. Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat er geen provinciale maxima zijn voor oppervlakte of inhoud. Wat een woning is, is gedefinieerd, maar gemeenten bepalen zelf welke maximale maatvoering zij toestaan. De provincie heeft daar geen aparte regels voor opgenomen. De heer **Faassen** verduidelijkt dat de 25-woningenregeling eerder al is vastgesteld en nu niet opnieuw ter discussie staat. Zijn eerdere vraag had vooral betrekking op de drie-woningenregeling bij vrijkomende agrarische bebouwing. Gedeputeerde **Beemsterboer** merkt op dat in de praktijk de drie woningen in het landelijk gebied vaak grote woningen zijn, maar dat bij plannen van 25 woningen geen extreem grote woningen worden gebouwd. Hoewel grote woningen formeel niet zijn uitgesloten, gebeurt dit in de praktijk niet vaak.
Mevrouw **Van Aesch** (PvdD) geeft aan dat haar vraag over het bollenareaal alleen biologisch nog niet is beantwoord. Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert dat het hier gaat om een onderzoeksmotie. Aan dat onderzoek wordt uitvoering gegeven, omdat de motie is aangenomen. Maar dit betekent niet automatisch dat de uitkomst direct in het ruimtelijk beleid wordt verwerkt. Eerst moet het onderzoek worden uitgevoerd; precies daartoe roept de motie op. Mevrouw **Van Aesch** vraagt of de uitkomst van de in juli aangenomen onderzoeksmotie kan worden meegenomen in de volgende omgevingsverordening. Gedeputeerde **Beemsterboer** kan niet toezeggen dat de verkenning al in de volgende omgevingsverordening wordt verwerkt. Mogelijke financiële gevolgen moeten eerst duidelijk worden, en de motie bevat geen dekking. Hij benadrukt dat de verkenning eerst moet worden uitgevoerd; wanneer die klaar is, is nog niet bekend, maar hij hoort dat de Staten vaart wensen. Mevrouw **Van Aesch** wijst op de situatie in de Eilandspolder,

waar gangbare teelt nu nog mogelijk is, terwijl het gebied als overgangszone naar Natura 2000 wordt gezien. Zij vraagt daarom de verkenning met prioriteit uit te voeren, zodat het beleid beter kan aansluiten.
Gedeputeerde **Beemsterboer** concludeert dat de vraag om prioriteit te geven aan de casus al in de Commissie Landelijk Gebied van vandaag onder de aandacht is gebracht. Hij heeft in die commissie toegezegd om hierover zijn inzichten aan PS te sturen.
De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt hoe de provincie de begrippen substantiële oppervlakte, substantiële verhardingsvrije ruimte en substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit concreet gaat maken. Volgens hem ontstaat anders onduidelijkheid voor ondernemers en inwoners. Hij overweegt een amendement en vraagt de gedeputeerde om een richtinggevend voorzetje. Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat de provincie deze begrippen bewust aan de gemeenten heeft gelaten om lokaal te beoordelen. Als de heer Van den Berg dit specifieker wil vastleggen, adviseert hij om technische bijstand te vragen en met een uitvoerbaar amendement te komen, omdat hij zelf niet vrij kan gaan interpreteren wat al in het voorstel staat. De heer **Van den Berg** herhaalt dat hij juist concreet wil weten wat de provincie onder deze drie begrippen verstaat. Zonder duidelijk antwoord zal hij een amendement opstellen om dit wèl vast te leggen. Gedeputeerde **Beemsterboer** blijft bij zijn antwoord: de verordening laat dit bewust open voor gemeentelijke invulling, en verder kan hij niet gaan. De heer **Van den Berg** stelt daarop dat hij dan een amendement zal indienen en vraagt of het niet beter is om in de verordening expliciet op te nemen dat de invulling van deze begrippen aan de gemeenten wordt overgelaten. Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigt dat dit feitelijk nu al zo is en dat alle instructieregels van de omgevingsverordening voor de gemeente zijn.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Gielen voor de beantwoording van de vragen van de commissieleden.

Gedeputeerde **Gielen** geeft aan dat het peilbesluit een belangrijke eerste stap is richting de doelen uit het landelijke Klimaatakkoord. Voor Noord-Holland betekent dit een opgave van 0,09 megaton broeikasgasreductie in het veenweidegebied. De provincie werkt al via subsidies zoals het Veenweideloket en de landelijke regeling Klimaatslim boeren op veen aan die reductie. Begin komend jaar wil de gedeputeerde starten met gesprekken met grondeigenaren om te bepalen hoe de resterende reductie wordt gerealiseerd. FvD en VVD vroegen naar de zakkingsclausule. Gedeputeerde Gielen licht toe dat deze al is opgenomen in het huidige beleid: niet in de instructieregel zelf, maar in de toelichting, op verzoek van het Hoogheemraadschap. Direct opnemen in de instructieregel is juridisch ingewikkeld, maar de clausule maakt wel deel uit van de regels. Interruptie van de heer **Van Gilse** (VVD), hij vraagt waarom, als de zakkingsclausule al onderdeel is van het beleid, dit niet helder in de beantwoording op de zienswijzen is vermeld.
Gedeputeerde **Gielen** kent de reden daarvan niet, maar geeft aan dat zij met deze toelichting duidelijkheid wil bieden: de zakkingsclausule is onderdeel van het beleid, zij het via de toelichting.
Mevrouw **Berkvens** (D66) vraagt hoe wordt bijgehouden of de doelstelling van 0,09 megaton reductie wordt gehaald en wanneer duidelijk wordt of de huidige *stand still* daarvoor voldoende is of dat extra maatregelen nodig zijn. Gedeputeerde **Gielen** antwoordt dat de *stand still* nu is ingesteld omdat die in de praktijk draagvlak heeft en als eerste stap richting de gesprekken met grondeigenaren wordt gezien. Zij hoort de urgentie die mevrouw Berkvens benoemt, maar kan nog geen datum koppelen aan het moment waarop de effectiviteit wordt beoordeeld. De provincie bekijkt op dit moment welke reductie al is bereikt via bestaande subsidies. Zodra de gesprekken zijn gestart, wordt duidelijker welke vervolgstappen nodig zijn. Gedeputeerde **Gielen** onderstreept dat Noord-Holland zich via het Klimaatakkoord heeft gecommitteerd aan deze opgave en dat zij de urgentie volledig deelt. Mevrouw **Berkvens** vraagt of,

ondanks het ontbreken van een datum, de gedeputeerde kan toezeggen dat er in het tweede kwartaal van volgend jaar een updatebrief komt over de voortgang van de gesprekken. Gedeputeerde **Gielen** zegt dat zij zeker een update zal geven zodra dat kan, maar kan niet toezeggen dat dit al in het tweede kwartaal zal zijn.
De BBB stelde vragen over het scheuren van grasland en de afbakening van het veenweidegebied. Gedeputeerde **Gielen** legt uit dat er inhoudelijk niets verandert: het scheuren van grasland was al verboden en blijft dat ook. Het enige wat nu gebeurt, is dat er een werkingsgebied wordt vastgelegd dat aangeeft waar het veenpolderlandschap ligt.
Over de vraag of de provincie onderscheid maakt tussen echt veen en veen met kleidek, zegt de gedeputeerde dat wordt uitgegaan van de percelen die vallen onder het Nationaal Onderzoek Broeikasgassen Veenweide. Dat omvat zowel pure veengronden als veengronden met kleidek. Recente inzichten laten zien dat beide ongeveer dezelfde hoeveelheid broeikasgassen uitstoten, waardoor er geen reden is om ze verschillend te behandelen. Tot slot zegt de gedeputeerde vertrouwen te hebben in het gebruikte model, omdat dit ook landelijk wordt toegepast en de metingen goed overeenkomen met de modeluitkomsten. De vraag van D66 over de betrokkenheid van de drinkwaterbedrijven beantwoordt de gedeputeerde bevestigend. GS blijft zeker in gesprek met de drinkwaterbedrijven. Zodra er beleid wordt ontwikkeld dat voor hen relevant is, zullen zij actief worden betrokken. De vraag van de BBB of er in de uitleg over de afname van weidevogels ook predatoren moeten worden genoemd. Gedeputeerde **Gielen** stelt voor dat niet te doen: de twee genoemde oorzaken zijn de hoofdredenen voor de achteruitgang. Predatie speelt wel een rol, maar is secundair en verandert niet de kern van het beleid. Op de vraag van de PVV over de status van de leidraad weidevogels en of dit een hulpmiddel is of een toetsingskader, legt de gedeputeerde uit dat de leidraad bedoeld is als uitleg bij de omgevingsverordening. Gemeenten konden hem de afgelopen maanden al gebruiken, maar er bleken nog onduidelijkheden in te zitten. Daarom wordt de leidraad aangepast en verder verduidelijkt. Het blijft een document in ontwikkeling, bedoeld om gemeenten te ondersteunen.
Op de vraag van 50PLUS waarom er geen enkele zienswijze is ingediend die specifiek voor de natuur pleit, antwoordt gedeputeerde **Gielen** dat zij dat zelf ook mooi had gevonden, maar dat iedereen natuurlijk vrij is om een zienswijze in te dienen. Daarnaast benadrukt zij dat de omgevingsverordening al is opgesteld in lijn met het bestaande natuurbeleid van de provincie. Vanuit die gedachte sluit de verordening dus vanzelf aan bij de bescherming van natuurbelangen.
De vraag van mevrouw **Koning** (CDA) of de beperkte bereikbaarheid van fietspaden in het duingebied die door verstuiving of hoogwater soms langere tijd onbegaanbaar zijn, in de omgevingsverordening kan worden opgenomen, beantwoordt gedeputeerde **Gielen** met de toelichting dat de provincie samen met de beheerders bekijkt welke maatregelen mogelijk zijn om de paden zoveel mogelijk open te houden. Daarbij geeft zij aan dat het helaas niet overal haalbaar is om deze paden structureel bereikbaar te houden.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor het stellen van vragen in de tweede termijn.

Statenlid **Korzelius** begrijpt dat er bij de datacentra een blijvend probleem is om de brede welvaart te toetsen, met name wanneer het gaat om vestiging buiten de daarvoor aangewezen clusters. Wat betreft de verwerking van de ingediende en aangenomen moties over maatwerk geeft GroenLinks aan te willen verkennen of er een meerderheid te vinden is om artikel 6.59a, lid 3 te amenderen. Daarnaast spreekt statenlid **Korzelius** zijn dank uit aan gedeputeerde **Gielen** voor het peilbesluit. Hij is zeer tevreden over de ambitie van het college van Gedeputeerde Staten, die verder gaat dan het *stand-still*-beginsel en uitkomt op een reductie van 0,9 megaton. De fractie ziet de komende gesprekken en de bijbehorende rapportage met belangstelling tegemoet.

Mevrouw **Berkvens** (D66) geeft aan dat haar fractie enkele moties en amendementen overweegt. D66 trekt daarbij graag samen op met GroenLinks voor de amendementen over bouwen in BL. Verder zal de fractie bekijken of zij een amendement zal indienen over de calamiteitendiensten bij recreatieparken.
De heer **Karar** (PvdA) bedankt GS voor de heldere beantwoording en recente updates. Hij benadrukt dat zijn eerdere vragen niet voortkwamen uit twijfel aan het provinciale proces. Volgens hem is er geen enkele aanleiding om te denken dat er iets misgaat. Zijn vragen waren bedoeld om het instrument zo goed mogelijk in te richten, omdat het gemeenten meer ruimte kan bieden.
Statenlid **De Weerdt** (Volt) is tevreden met de toezegging dat de gedeputeerde in gesprek gaat met de gemeente Uithoorn om de plannen rond datacentra te concretiseren en hij vraagt om een schriftelijk verslag van deze gesprekken aan PS. Hij waardeert dat GS het belang van draagvlak onder inwoners erkent, maar vindt nog onduidelijk hoe dat wordt vormgegeven. In de tweede termijn hoort hij daar graag meer over; anders overweegt hij een motie. Over het omvormen van agrarische percelen zoekt hij naar stevige provinciale handvatten die bestaande convenanten meer gewicht geven. Ook hierover overweegt zijn fractie een motie. Tot slot sluit statenlid **De Weerdt** zich graag aan bij het GL-amendement over bouwen in BL.
De heer **Van den Berg** (JA21) komt terug op zijn gesprek met gedeputeerde Beemsterboer. Hij begreep dat het artikel gemeenten ruimte biedt om zelf invulling te geven aan het substantiële deel bebouwingsvrij, verharding en omgevingskwaliteit. Nu raakt hij echter opnieuw in verwarring, omdat in lid 4 staat dat GS hierover ook nadere regels kan stellen. Volgens hem lijkt het erop dat onderdelen d, e en f bij de gemeente liggen, terwijl GS op grond van lid 4 alsnog aanvullende regels kan vaststellen. Hij vindt dit onoverzichtelijk en hoort graag de reactie van de gedeputeerde. Hij neigt sterk naar het indienen van een amendement om dit te verduidelijken.
Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft bij de datacentervraag van D66 aan dat PS wordt geconsulteerd zodra er een wijziging van het werkingsgebied voor datacenters aan de orde is. Aan Volt meldt de gedeputeerde dat er wekelijks gesprekken met de gemeente Uithoorn plaatsvinden. Een terugkoppeling daarvan is mogelijk, maar het direct openbaar maken van de verslagen vindt hij niet passend. Verder bevestigt hij dat bij eventuele wijzigingen in de werkingsgebieden PS opnieuw worden geraadpleegd.
Statenlid **De Weerdt** (Volt) geeft aan te begrijpen dat PS wordt geconsulteerd wanneer het gaat om een solitair datacentrum. Hij is vooral benieuwd hoe GS de vinger aan de pols houdt bij de wijze waarop gemeenten draagvlak onder inwoners ophalen. Gedeputeerde **Beemsterboer** waarschuwt dat dit al snel ingrijpt in de bevoegdheden van gemeenten. Als het participatietraject bij de gemeente ligt, vindt hij het niet wenselijk dat GS dat traject opnieuw gaat controleren, omdat dat neerkomt op dubbel werk.
De heer **Van Gilse** (VVD) vraagt waarom deze passage is opgenomen en wijst op een perceel van 1000 m² dat volledig bebouwd is in een verder open landschap. Hoe kan zo'n perceel 'substantieel open' blijven? Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat de provincie uiteenlopende landschappen kent en dat gemeenten het best kunnen beoordelen welke oplossingen lokaal passen om de landschapskwaliteit te versterken. GS wil kwalitatieve ontwikkeling stimuleren zonder een strak afvinklijstje vast te stellen. Mocht in de praktijk blijken dat gemeenten hiermee onvoldoende uit de voeten kunnen, dan kan dit bij een volgende herziening worden verduidelijkt.
Interruptie van de heer **Van den Berg** (JA21), hij zoekt naar een manier om geen amendement te hoeven indienen en vraagt of GS – als de omgevingsverordening wordt aangenomen zoals nu voorligt – alle gemeenten een brief kan sturen waarin wordt benadrukt dat zij aan zet zijn bij de invulling van de drie genoemde punten. Zo weet iedereen waar hij aan toe is. Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat in de toelichting al duidelijk staat dat gemeenten deze afweging moeten maken. Gemeenten, en zeker de betrokken ambtenaren, lezen dit zorgvuldig. Een aparte brief over slechts dit onderdeel vindt hij niet passend en mogelijk eerder verwarrend dan verhelderend.

Gedeputeerde **Gielen** antwoordt op de vraag van mevrouw Berkvens dat een update over het veenweideprogramma in het tweede kwartaal kan worden gegeven. Zij bekijkt nog of dit via een aparte brief zal plaatsvinden of wordt meegenomen in de pKEV-rapportage, maar zij zegt toe in ieder in het tweede kwartaal op dit onderwerp terug te komen.

De **voorzitter** concludeert dat deze Statenvoordracht vierde herziening Omgevingsverordening NH2022 zal geagendeerd worden voor de PS vergadering van 8 december 2025.

6. Rondvraag gedeputeerde Rommel

Er zijn geen aanmeldingen.

7. B -agenda Wonen

7.a.1 Plan van Aanpak versnellen woningbouw

Toelichting:
De provincie wil het tempo van woningbouw verhogen en daarbij bestuurlijke daadkracht combineren met samenwerking en innovatie. Het plan van aanpak richt zich op actieve begeleiding van projecten, oplossingen voor thematische knelpunten en een strakke monitoring. Dit om structurele versnelling te bereiken en vertrouwen bij gemeenten, marktpartijen en inwoners te versterken.
Behandelvoorstel:
De commissie kan met elkaar en gedeputeerde het Plan van Aanpak versnellen woningbouw & de Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 gevoegd bespreken.

7.a.2 Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024-2028

Toelichting:
Gedeputeerde Staten verzoeken PS de voortgang van de Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 voor bespreking te agenderen. Deze actieagenda is in september 2024 door PS vastgesteld en bevat diverse acties waarmee de provincie de woningnood wil helpen terugdringen. Sinds 2024 zijn veel nieuwe acties opgestart en afgerond of voorbereidingen getroffen om deze komend jaar uit te voeren.
Behandelvoorstel:
De commissie kan met elkaar en gedeputeerde het Plan van Aanpak versnellen woningbouw & de Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 gevoegd bespreken.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor het stellen van vragen in de eerste termijn.
De heer **De Moel** (PVV) merkt op dat in de stukken enkele belangrijke knelpunten voor de versnelling van de woningbouw worden benoemd. Voor zijn fractie springen er drie punten uit: onvoldoende samenwerking, kennis bij overheden, netcongestie en stikstofdepositie. Het plan van aanpak kan volgens hem zeker bijdragen aan betere samenwerking en kennisdeling, wat een positieve ontwikkeling is. Waar zijn fractie echter mee worstelt, is hoe dit plan concreet helpt bij de twee grootste belemmeringen: netcongestie en stikstof. In het stuk gaat het vooral over processen, overleg en risicomanagement, maar veel minder over daadwerkelijke oplossingen die woningbouw ondanks deze beperkingen mogelijk maken. Daarom stelt hij enkele gerichte vragen aan de gedeputeerde:

1. Netcongestie: Wat is de visie van de gedeputeerde op de rol van, of het omgaan met, netcongestie? Welke concrete stappen ziet hij om te voorkomen dat woningbouwlocaties jarenlang op een aansluiting moeten wachten?

2. Stikstofdepositie: Hoe kijkt de gedeputeerde aan tegen de inzet van dit plan op het stikstofdossier? Op welke manier draagt het plan bij aan het creëren van stikstofruimte voor woningbouw, en binnen welk tijdspad verwacht hij resultaat?
3. Uitwerking per thema: Kan de gedeputeerde toezeggen dat er, aanvullend op dit plan, een duidelijke uitwerking per thema (netcongestie en stikstof) komt, waarin staat welke keuzes de provincie maakt, welke instrumenten worden ingezet en wat dit concreet betekent voor de woningbouwopgave?

Tot slot benadrukt de heer **De Moel** dat het plan van aanpak veel kan betekenen voor samenwerking en kennis, maar dat zijn fractie vandaag vooral een scherpere en concretere visie van de gedeputeerde verwacht op deze twee grootste remmende factoren.

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) is blij dat er veel wordt gedaan om woningbouw te versnellen en te stimuleren. Haar fractie vindt het belangrijk dat woningen worden gebouwd rond ov-knooppunten en dat deze toekomst- en klimaatbestendig zijn. Zij waardeert daarom de inzet op onder meer biobased bouwmaterialen en regenwateropvang. Wat zij echter mist, is aandacht voor betaalbaarheid. Zij geeft aan dat zelfs met twee goede inkomens het lastig is een betaalbare koopwoning te vinden, laat staan voor mensen die alleenstaand zijn. Ook insprekers hebben eerder benadrukt dat zij ondanks een goede baan nog bij hun ouders wonen omdat zij geen woning kunnen vinden.
Daarom vraagt mevrouw **Buit** waarom betaalbaarheid nauwelijks terugkomt in het actieprogramma, de actieagenda en het plan van aanpak.

De heer **Nijkamp** (BBB) herhaalt zijn eerdere advies uit de commissie Ruimte om in de stukken een hyperlink naar het onderdeel ‘plancapaciteit’ op te nemen. Daarmee kan per gemeente eenvoudig worden teruggezien wat er wel of niet gebouwd wordt, in plaats van alleen de ambtelijke toelichting over de werkzaamheden.

De heer **Dijk** (CDA) benadrukt dat er al veel wordt gedaan om de woningbouw te versnellen, maar één van de meest kwetsbare groepen, de economisch dak- en thuislozen, vooral gezinnen met kinderen, krijgt volgens de spreker te weinig aandacht. Hij illustreert dit met een voorbeeld uit zijn eigen omgeving en vraagt GS hoe deze groep beter geholpen kan worden, bijvoorbeeld via hogere prioriteit bij woonruimteverdeling of uitbreiding van flexwoningen. Daarnaast wijst hij op hittestress door binnenstedelijke verdichting en vraagt hoe de provincie anderen denkt te stimuleren hiermee rekening te houden als zij dat zelf onvoldoende doet. Verder constateert hij dat Noord-Holland jaarlijks 6.500 woningen achterloopt op de doelstelling van 23.500 woningen per jaar en vraagt of het plan van aanpak deze achterstand kan wegwerken en wanneer effecten zichtbaar worden. Tot slot vraagt hij wat de reservering van 45 miljoen uit het investeringskader concreet heeft opgeleverd aan extra woningen en sluit hij zich aan bij de zorgen over het gebrek aan aandacht voor betaalbaarheid.

Mevrouw **De Boer** (PvdA) ziet in het stuk dat wordt ingezet op versnelling via kortere procedures, het oplossen van vastlopers en betere samenwerking. Zij waardeert de inzet van de provincie, zoals het aanstellen van een ambassadeur en extra capaciteit aan de versnellingstafels. Haar zorg is echter dat slechts enkele grote gemeenten zoals Amsterdam, Haarlem, Zaanstad en Purmerend, hun eigen bouwambities halen, terwijl de overige gemeenten achterblijven. De productie blijft daarmee rond de 17.000 woningen, terwijl 23.000 nodig zijn.
Zij vraagt hoe deze achterstand kan worden ingelopen richting 2026 en of de huidige aanpak daarvoor voldoende is. Ook benadrukt zij dat de woningen wel betaalbaar moeten zijn.

Statenlid **Korzelius** spreekt waardering uit voor de inzet van de gedeputeerde om de woningbouw te versnellen. Hij is positief over de aandacht voor biobased en circulair bouwen, al dan niet in combinatie met industrieel bouwen, en verwacht dat dit op grotere schaal zal worden toegepast. Hij mist in de rapportage de aandacht voor het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. In Noord-Holland

staan circa 1,4 miljoen woningen, waarvan er vóór 2030 ongeveer 260.000 moeten worden verduurzaamd om de klimaatdoelen te halen. Korzelius herinnert aan zijn eerder aangenomen motie hierover en vraagt de gedeputeerde waarom dit onderwerp nauwelijks terugkomt in de rapportages.

De heer **Kes** (SP) benadrukt dat zijn fractie vaak kritisch is, maar spreekt in dit debat vooral waardering uit voor de inzet van de gedeputeerde. Hij wijst erop dat lokale bestuurders bij succes vaak zichtbaar zijn tijdens feestelijke momenten, terwijl de gedeputeerde in de praktijk beperkte middelen heeft. Volgens hem duurt gebiedsontwikkeling doorgaans lang, 10 tot 15 jaar waardoor successen moeilijk meetbaar zijn. Toch waardeert hij het dat er een plan van aanpak ligt en dat de provincie actief kennis en capaciteit deelt met gemeenten, ook via detachering. Dit helpt vooral kleinere gemeenten die grote gebiedsopgaven hebben. Hij ziet dat particuliere ontwikkelaars vaak traag zijn en pleit ervoor meer in te zetten op woningcorporaties, die volgens hem sneller en betrouwbaarder bouwen. Tot slot complimenteert hij de gedeputeerde en collega-fracties voor hun inzet en benadrukt dat de provincie binnen haar planologische bevoegdheden goed handelt.

Statenlid **De Weerdt** (Volt) vraagt de SP wat hun eigen ideeën zijn naar aanleiding van het hartstochtelijke pleidooi van de heer **Kes** over de vraag door wie er gebouwd moet worden.

De heer **Kes** (SP) geeft aan hierover veel ideeën te hebben. Landelijk ziet hij mogelijkheden om leegstaande panden, wanneer eigenaren bewust jarenlang niets doen en speculeren, te kunnen onteigenen. Provinciaal kunnen volgens hem vooral woningbouwverenigingen worden ondersteund, omdat die meestal het meeste tempo maken. De provincie kan kijken waar bouwcapaciteit zit, welke plannen het meest kansrijk zijn en waar stimulering het meeste effect heeft. Dat vraagt capaciteit, maar biedt wel degelijk mogelijkheden.

De heer **Van Gilse** (VVD) constateert dat al enige tijd duidelijk is dat de ambitieuze doelstelling van 23.500 woningen per jaar waarschijnlijk niet volledig wordt gehaald. Hij benadrukt echter dat er wèl vooruitgang is geboekt: waar in eerdere jaren jaarlijks 12.000 tot 14.000 woningen werden gerealiseerd, ligt de productie nu rond de 17.000 woningen. Volgens hem is daarmee de groei ingezet. Hij waardeert het plan van aanpak en de inzet van het college, met name de extra stappen zoals de actieve begeleiding van topprojecten, gerichte interventies bij thematische knelpunten en het scherp monitoren van de voortgang. Tegelijkertijd merkt hij op dat het document weinig echt nieuwe instrumenten bevat en dat het logisch is dat beide agendapunten gecombineerd zijn. De VVD ziet vooral duidelijkheid in wat géén prioriteit krijgt en kan die keuzes volgen. Wel had de fractie graag meer concrete oplossingsrichtingen gezien voor knelpunten zoals stikstof en netcongestie, onder verwijzing naar recente voorbeelden zoals Zandvoort. Creatieve oplossingen, zoals het uitlenen van een buurtbatterij, worden gewaardeerd. Tot slot vraagt de heer **Van Gilse** hoe GS omgaat met betaalbaarheidseisen uit volkshuisvestingsprogramma's als de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting vertraagd of geamendeerd wordt aangenomen. Hij wijst erop dat te vergaande betaalbaarheidseisen de haalbaarheid van projecten kunnen schaden en dat ook duurdere woningen belangrijk zijn voor doorstroming. Hij vraagt of de gedeputeerde dit standpunt deelt.

Interruptie mevrouw **De Boer** (PvdA) zij vraagt aan de heer **Van Gilse** of hij met zijn opmerkingen bedoelt dat hij de afspraken uit het coalitieakkoord ter discussie wil stellen. De heer **Van Gilse** antwoordt dat dit niet het geval is. Hij wijst erop dat in de actieagenda wordt verwezen naar afspraken die verder gaan dan het coalitieakkoord. Volgens hem moet, als de nieuwe wet niet wordt aangenomen, worden teruggevallen op het coalitieakkoord; hij vraagt het college dit te bevestigen. Verder merkt hij op dat in de voortgangsrapportage veel nadruk ligt op het stimuleren van innovaties en bouwtechnische ontwikkelingen. De VVD vindt dat kennisdeling en verduurzaming stimuleren een provinciale taak kan zijn, maar dat het subsidiëren van bouwsectorinnovaties te ver gaat. Volgens de VVD moet landelijke bouwregelgeving leidend zijn, zodat uniforme eisen en efficiency in de bouwsector, met name voor industrieel bouwen, worden gewaarborgd.

Mevrouw **Berkvens** (D66) geeft aan dat zij het zorgwekkend vindt dat de woningbouwdoelstellingen niet op koers liggen. Haar fractie waardeert de inzet van de gedeputeerde om te versnellen, maar vraagt zich af of dit voldoende zal zijn, gezien de beperkte provinciale instrumenten. D66 steunt de inzet op parallel plannen, industriële bouw en het focussen op grotere woningbouwlocaties. Zij noemt het teleurstellend dat het Rijk geen financiering heeft verstrekt voor de corridor bij Alkmaar en vraagt of het college hierover contact heeft gehad. Een deel van de vertraging komt door stikstof en netcongestie; hoewel dit in het versnellingsplan staat, ziet zij weinig handelingsperspectief en vraagt zij welke extra stappen het college gaat zetten. Ook wijst zij op de vele bezwaar- en beroepsprocedures en vraagt of de 'poortwachter' hierbij juridische expertise kan leveren. Daarnaast wil zij begin volgend jaar een update over het provinciaal projectbureau. Zij sluit zich aan bij de partijen die aandacht vragen voor betaalbaarheid. Zij merkt op dat belangrijke acties afhankelijk zijn van een wet die al meer dan een jaar stilligt in de Tweede Kamer, en vraagt of de gedeputeerde hierover contact heeft gehad met Den Haag. Tot slot vraagt zij wat de gedeputeerde doet om de vertraging bij natuurinclusief isoleren, wat een complex dossier is, los te trekken.

De heer **Faassen** (50PLUS) spreekt zijn waardering uit voor de gedeputeerde, die volgens hem voortvarend werkt. Hij noemt het plan van aanpak degelijk en compleet, met veel concrete acties. Netcongestie en stikstof blijven volgens hem de belangrijkste remmende factoren. Als voorbeeld noemt hij actie 1.5 over de buurtbatterij: wat 50PLUS betreft kan dit worden uitgebreid. Hij vraagt aan GS of de buurtbatterij een eenmalige actie is en zo niet, hoe GS dit verder wil voortzetten.

Statenlid **De Weerdt** (Volt) is positief over de aandacht voor buurtbatterijen en duurzaam ruimtegebruik bij parkeernormen. Hij ziet voldoende aandacht voor biobased bouwen, bereikbaarheid en groen, maar vindt dat betaalbaarheid nog beter moet worden uitgewerkt. Ook wijst hij op de SP-ideeën over wie bouwt. Volt maakt zich zorgen dat toekomstgericht bouwen nog onvoldoende wordt gemonitord en vraagt GS om de PS te informeren zodra hier meer duidelijkheid over is. Verder verwijst statenlid **De Weerdt** naar de aangenomen motie over woonwensen van jonge Noord-Hollanders en vraagt bevestiging dat lopende en komende onderzoeken worden meegenomen in de volkshuisvestingsprogramma's, samen met een korte reflectie op die rapporten. Ook vraagt hij hoe inzichten uit woningbehoefteonderzoeken (MRA en Noord-Holland Noord) worden toegepast.

Gedeputeerde **Beemsterboer** stelt het op prijs dat PS sterk betrokken is bij de aanpak van de woningnood. De opgave van 23.500 woningen is groot, maar de provincie doet binnen haar beperkte invloed alles om die te halen. Jaarplannen moeten PS regelmatig inzicht geven in de voortgang. Hij gaat in op vragen over netcongestie en stikstof. De buurtbatterijen worden volgens hem op meerdere locaties ingezet; dit moet bouwprojecten helpen die anders door netcongestie stilvallen en ontwikkelaars zekerheid geven om te starten. Het stikstofdossier blijft zeer lastig. Sinds de uitspraak van de Raad van State in december mag intern salderen niet meer, waardoor veel projecten zijn stilgevallen. Hij ziet mogelijk verlichting via aangekondigde landelijke maatregelen, zoals een rekenkundige ondergrens, maar die moeten nog worden uitgewerkt. Als achtervang werkt de provincie aan een convenant stikstofreductie en natuurherstel met alle relevante sectoren. Dit moet worden vastgelegd in de omgevingsverordening die actief kan worden per 1 januari 2027. Dat is laat voor de woningbouw, dus de gedeputeerde hoopt dat het Rijk eerder met oplossingen komt.

Mevrouw **Berkvens** (D66) vraagt de gedeputeerde om schriftelijk aan te geven om hoeveel woningen het in Noord-Holland gaat die momenteel stilliggen door de stikstofproblematiek. Daarnaast vraagt zij of alle deze projecten alsnog kunnen worden losgetrokken zodra de nieuwe regels gaan gelden en er weer vergund kan worden, en of dit dan voor alle nu stilgevallen woningbouwprojecten zal gelden.

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat niet bekend is hoeveel woningbouwprojecten momenteel stilliggen door stikstof, maar benadrukt dat het om een significant aantal gaat. Als voorbeeld noemt hij

Zaanstad, waar volgens hem bijna alle woningbouw stilligt. Hij legt uit dat het plan voor 2027 volgt uit de eisen van de Raad van State, die vraagt om een geborgd pakket van stikstofreductie en natuurherstelmaatregelen. Noord-Holland onderzoekt of de provincie dit pakket zelf volledig kan organiseren, vooruitlopend op landelijke besluiten. Het Rijk heeft meer middelen, dus hij hoopt dat het kabinet dit eerder en breder oppakt, maar de provincie werkt aan een eigen route als dat nodig blijkt. Het doel is dat dit pakket per 1 januari 2027 staat. Vanaf dat moment kan in principe alle woningbouw die niet onder dat pakket valt, weer als 'additioneel' worden vergund. Hij benadrukt dat dit ambitieus is en zonder garanties, maar dat dit wel de inzet is, zoals ook vastgelegd in het convenant met de melkveehouderij, een van de grote uitstoters in Noord-Holland.

Statenlid **De Weerdt** (Volt) sluit zich aan bij de vraag van D66 en verzoekt de gedeputeerde om schriftelijk uiteen te zetten wat het effect is van de recente uitspraak en welk stappenplan geldt richting 2027.

Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt dat het effect van de uitspraak niet precies bekend is en dat hij geen inventarisatie laat uitvoeren. Het zou te veel tijd kosten om alle gemeenten te bellen en levert volgens hem weinig op, terwijl die tijd nodig is voor het oplossen van de woningnood.

Het stappenplan richting 1 januari 2027 kan hij wél schriftelijk toelichten. GS krijgt dit zelf binnenkort te zien; zodra duidelijk is in welke vorm het gedeeld kan worden, informeert hij de Staten. Het zal geen uitgebreid document worden, maar een praktisch tijdlijn-overzicht. Veel moet al in juni geregeld zijn. Tot slot reageert hij op de ChristenUnie: betaalbaarheid is niet vergeten; het staat deels in de actieagenda en wordt verder uitgewerkt in volkshuisvestingsprogramma's met gemeenten.

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) merkt op dat zij bij het onderdeel over knelpunten ook iets had verwacht over betaalbaarheid. Juist daar ontstaan problemen in de praktijk vindt zij, omdat betaalbaar bouwen niet eenvoudig is. Als dit knelpunt niet wordt genoemd, vraagt zij zich af of het misschien wel soepel verloopt maar haar indruk is dat dit niet zo is.

Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt dat het voorbeeld van mevrouw Buit terecht is en herkenbaar voor veel mensen. Hij legt uit dat betaalbaarheid vooral een gevolg is van schaarste: doordat de woningnood niet wordt opgelost, blijven prijzen oplopen. Betaalbaarheid is daarom volgens hem niet de bron van het probleem, maar een resultaat van te weinig aanbod.

Hij wijst erop dat er duidelijke afspraken zijn over het aandeel sociale en betaalbare woningen, maar dat 'betaalbaar' tegenwoordig ook relatief duur is; een woning van 430.000 euro is voor veel gezinnen eigenlijk niet meer betaalbaar. Tegelijkertijd worden woningbouwprojecten steeds duurder door extra eisen die gezamenlijk worden gesteld. Zijn overtuiging is dat meer bouwen de enige echte manier is om betaalbaarheid te verbeteren: als vraag en aanbod weer in balans komen, zullen prijzen dalen of stabiliseren. Maar zover is het nu nog niet. Tot slot zegt hij toe dat de gevraagde link naar de monitor plancapaciteit zal worden toegevoegd in toekomstige documenten of jaarplannen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** gaat in op de vraag van het CDA over economisch daklozen. Hij benadrukt hoe ingrijpend dit probleem is: het ontbreken van een huis heeft enorme impact, en daarom probeert hij deze groep steeds een gezicht te geven. Tegelijkertijd is kan GS hier weinig aan doen. Gemeenten geven doorgaans geen urgentie aan economisch daklozen en de nieuwe wet zal dat ook niet doen. De reden is dat deze groep door scheidingen en woningtekorten zó groot is, dat urgentie verlenen de woningmarkt zou overbelasten. Dat is volgens hem een direct gevolg van jarenlang te weinig bouwen, een achterstand die nog jaren zal doorwerken. De provincie doet wat mogelijk is, zoals inzetten op meer flexwoningen, maar dat helpt deze specifieke groep niet altijd. Hij noemt als positief voorbeeld de spoedzoekershotels (of corporatiehotels) die sommige gemeenten realiseren. Daar kunnen mensen die net gescheiden zijn of acuut woonruimte nodig hebben maximaal twee jaar wonen om hun leven te stabiliseren en vandaaruit verder te zoeken. Volgens gedeputeerde **Beemsterboer** laten juist deze situaties de harde gevolgen van het woningtekort zien die alleen opgelost kunnen worden door structureel meer te bouwen.

De heer **Kes** (SP) is het met de gedeputeerde eens dat er te weinig is gebouwd, maar voegt toe dat er volgens hem ook de verkeerde woningen zijn gebouwd. De groepen waar nu de grootste problemen zitten waaronder economisch daklozen, zijn volgens hem voor meer dan 90% aangewezen op sociale huur. Hij vraagt de gedeputeerde of hij het ermee eens is dat, als we deze doelgroepen echt willen helpen, alle overheidslagen, inclusief de provincie, sterker moeten inzetten op de bouw van meer sociale huurwoningen.
Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent dat er veel meer sociale huurwoningen nodig zijn en dat dit voor de betreffende doelgroep het meeste effect heeft. Corporaties kunnen bovendien snel bouwen. Tegelijkertijd benadrukt hij dat alle nieuwbouw helpt: iedere extra woning verkleint de schaarste, ook in de duurdere segmenten via doorstroom. De nieuwe wet verplicht gemeenten tot een bepaald aandeel sociale huur; bij sommige gemeenten stijgt die opgave flink. Zijn conclusie is dat sociale huur welliswaar cruciaal is, maar dat dit bovenop andere woningbouw moet komen en niet in plaats daarvan.
Interruptie van de heer **Kes** (SP) die stelt dat de bouwruimte beperkt is: meer sociale huur betekent keuzes maken binnen dezelfde aantallen. Duurdere woningen helpen lage inkomens volgens hem nauwelijks. Daarom dringt hij erop aan om meer dan 30% sociale huur te bouwen, omdat juist deze groep daarmee direct wordt geholpen.
De heer **Dijk** vraagt of het klopt dat de gedeputeerde inzet op meer flexwoningen: het lost niet alles op, maar elke extra flexwoning helpt. Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigd dat de provincie via het investeringskader van 76,4 miljoen euro al twee complexe flexwoonprojecten heeft ondersteund, één in Ouder-Amstel en één in Haarlemmermeer, waarvan de laatste bijna is goedgekeurd.
Gedeputeerde **Beemsterboer** gaat in op de resterende vragen uit de commissie. Hij benadrukt dat binnenstedelijk bouwen risico's kent, maar dat de provincie hiermee rekening houdt door in haar bossenstrategie ruimte te houden voor groen in en rond wijken. Binnenstedelijke projecten worden dus niet stopgezet; vertraging van de woningbouw is onwenselijk. Hij erkent dat het grote gat tussen de huidige productie en de opgave van 23.500 woningen per jaar pijnlijk is, maar blijft vasthouden aan die ambitie: elk jaar proberen dat aantal te halen, ook al lukt dat niet altijd. Het investeringskader heeft inmiddels geholpen bij projecten die samen 53.500 woningen omvatten. Niet alle projecten zouden zonder steun zijn vastgelopen, maar dankzij provinciale hulp zijn ze sneller gerealiseerd. Over de woondeals merkt hij op dat vooral de grotere steden hun quota halen. Daarom ondersteunt de provincie gemeenten met ambtelijke capaciteit en andere vormen van hulp. Ook de versnellingsschakels en het toekomstige projectmanagementbureau moeten helpen om achterstanden in te lopen. Tot slot geeft hij aan dat versnellen van aantallen voor hem de hoogste prioriteit heeft; betaalbaarheid komt daar direct onder, gevolgd door andere doelstellingen binnen woningbouw.
Mevrouw **De Boer** (PvdA) vraagt zich af of mensen die dringend een woning nodig hebben wel geholpen zijn als er vooral dure woningen worden gebouwd. Volgens haar is dat niet het geval. Daarom moet betaalbaarheid volgens haar altijd hand in hand gaan met versnelling.
Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigt aan GL dat de provincie veel kansen ziet in industrieel bouwen: vanwege het tekort aan vakmensen en de mogelijkheid om in fabrieken in meerdere shifts te produceren, kan dit de bouw aanzienlijk versnellen. Via de NH Bouwstroom wordt hier al aan gewerkt. De verduurzaming van bestaande woningen staat wel in het actieplan, maar valt vooral onder de portefeuille van gedeputeerde Gielen. Aan de SP zegt hij dat zijn rol soms lastig is, maar dat hij het juist mooi vindt dat de provincie een duidelijke aanjagende rol heeft gekregen in de woningbouw, iets wat ook bij gemeenten en het Rijk sterk leeft. Over het projectmanagementbureau geeft gedeputeerde Beemsterboer aan dat het streven is om na het zomerreces operationeel te zijn. Er moet nog veel worden voorbereid, maar hij is optimistisch over de voortgang. Op de vraag van D66 bevestigt hij dat er begin volgend jaar een update richting PS kan worden gegeven. Over de corridor bij Alkmaar zegt hij dat Noord-Holland

dankzij goede afstemming veel rijksmiddelen heeft gekregen, maar dat Alkmaar en deels Edam-Volendam buiten de boot zijn gevallen. Collega Olthof voert hierover intensief overleg met het ministerie, al zijn de beschikbare middelen momenteel uitgeput. De gedeputeerde bevestigt dat het projectmanagementbureau ook juridische expertise kan leveren. Wat betreft de volkshuisvestingswet is nog geen contact gelegd met de Tweede Kamer om de behandeling te versnellen, maar de gedeputeerde is dit wel van plan. Over natuurinclusief isoleren meldt hij dat dit in IPO-verband wordt opgepakt en dat er een subsidieregeling loopt, al heeft dit traject vertraging gehad. Hij benadrukt dat de aandacht voor jonge Noord-Hollanders een van de toetsingscriteria is van de gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma's. De gedeputeerde zegt toe dat hij de Staten op de hoogte zal houden van de ontwikkelingen rond het platform Toekomstgericht Bouwen. Tot slot wijst hij erop dat de wet leidend is bij het bouwen van sociale woningbouw en dat de provincie die zal toepassen.

Statenlid **De Weerdt** (Volt) vraagt of er, naast de publicatie van verschillende rapporten over woonwensen van diverse doelgroepen, ook een schriftelijke reflectie van GS kan worden toegestuurd waarin wordt aangegeven welke lessen daaruit worden getrokken. Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat hij deze vraag direct kan beantwoorden en al duidelijk is dat deze rapporten goed aansluiten bij het huidige provinciale beleid. De belangrijkste uitkomst is volgens hem dat er meer behoefte is aan sociale huur dan wat de wet nu voorschrijft met de norm van één derde sociaal. Daarom vindt hij het essentieel dat, hoewel de provincie zich aan de wet zal houden, er in ieder geval voor wordt gezorgd dat het aandeel sociale woningbouw niet verder onder die 30% zakt, omdat de rapporten laten zien dat de regio juist meer sociale woningen nodig heeft.

Statenlid **De Weerdt** (Volt) vraagt ter verduidelijking of de gedeputeerde inderdaad zegt dat uit de rapporten blijkt dat er meer behoefte aan sociale huurwoningen is dan momenteel in de plannen is opgenomen. Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigt dat de rapporten laten zien dat de behoefte in onze regio's hoger ligt dan de wettelijke 30%.

8 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (portefeuille Wonen)

Er zijn geen rondvragen aangemeld.

9 Sluiting

De **voorzitter** schorst de vergadering om 22.15 uur en dankt de aanwezigen. Op donderdagavond 20 november zal de commissievergadering vervolgd worden om 19.00 uur.

VERZONDEN 0 3 NOV. 2025

Gemeente WATERLAND

Datum : 29 oktober 2025
Kenmerk : 21523-2025
Behandeld door : Team Projecten
Doorkiesnummer :(0299) 658 514
Bijlagen : 2
Uw brief van :
Uw kenmerk :
In uw antwoord graag datum en kenmerk vermelden

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Dreef 3
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Onderwerp: Verzoek om maatwerk en/of ontheffing project Ilpenstein

Geacht College, Geachte mevrouw Rommel,

Reeds eerder hebben wij ambtelijk en bestuurlijk overleg gevoerd over het project Ilpenstein in Ilpendam Wij verwijzen daarbij specifiek naar het overleg tussen gedeputeerde Rommel, wethouder Van Nieuwkerk en initiatiefnemers op 4 juli jl.

Via dit schrijven verzoeken wij u om te komen tot een maatwerkafspraak en/of ontheffing ten behoeve van het Plan Ilpenstein te Ilpendam. Ons verzoek is mede gebaseerd op een door de Raad van Waterland aangenomen motie 389-11 (bijlage 1). De projectplannen van Ilpenstein staan verzameld in bijlage 2.

Het plan Ilpenstein beoogt de herbouw van het slot Ilpenstein in combinatie met een daarop aansluitend woningbouw plan van circa 100 woningen. Bij de beschouwing van de ontwikkelperspectieven is de locatie als zodanig opgenomen in de Strategische gebiedsvisie de Purmer 2035. Wij zijn ons er van bewust dat het slagen van het Plan Ilpenstein een zorgvuldige en constructieve samenwerking met de Provincie vereist waarbij de positieve grondhouding van de gemeenteraad van Waterland een goed fundament vormt.

Ter onderbouwing willen wij in deze brief op hoofdlijnen ingaan op de volgende uitgangspunten voor maatwerk:

1. Maatschappelijk belang van de ontwikkeling van deze locatie (nut en noodzaak)
2. Leefbaarheid en vitaliteit
3. Hoe zorgen we voor een goede landschappelijke inpassing

In bijlage 2 treft u een gedeelte van een presentatie aan van de kansen en mogelijkheden die het plan in gezamenlijke uitwerking met de provincie kan bieden en een cultuurhistorisch vooronderzoek met mogelijke denkrichtingen in plan Ilpenstein

Algemene situatie van Ilpendam
Ilpendam is een kleine kern die geheel omsloten is door beschermd gebied (zoals NNN en Beschermd Landschap (BL)). Aan de zuid en westzijde wordt Ilpendam begrenst door N2000 gebieden "Varkensland"en "Ilperveld", aan de noordzijde door polder de "Vurige Staart" middels BL en aan de oostzijde de landerijen "Ilpenstein".

Postbus 1000 | 1140 BA Monnickendam | Bezoekadres Pierebaan 3 Monnickendam | T. 0299 - 658 585 | F. 0299 - 658 599
E. gemeente@waterland.nl | www.waterland.nl | IBAN Rabobank: NL24RABO034.28.79.200 | IBAN BNG: NL11BNGH028.50.33.298

Gemeente WATERLAND

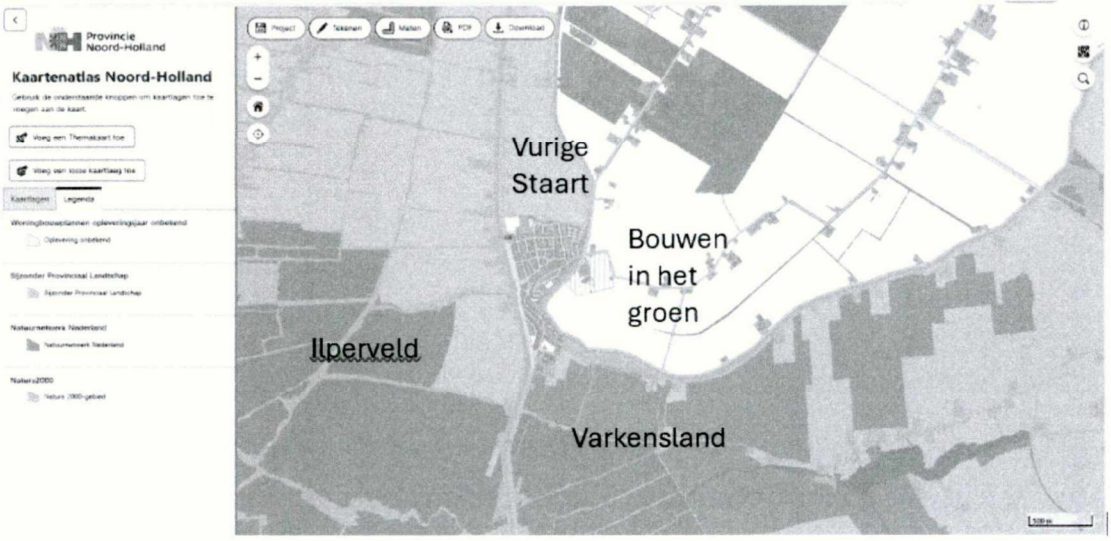

Kaart met situatie Ilpendam, met BL (paars), NNN (groen) en plan Ilpenstein (geel gearceerd)
Bron: Kaartenatlas NH
Wij constateren dat binnen de gestelde woningbouwopgave van het college, gegeven de (historische) stedenbouwkundige context en beschikbare locaties, binnenstedelijke woningbouw niet haalbaar is.
Er is grote behoefte aan woningen om jongeren en ouderen in het dorp te kunnen laten blijven wonen.
Ook is er behoefte en noodzaak om het draagvlak voor voorzieningen in het dorp te behouden en te versterken.

Toelichting Plan Ilpenstein
Ilpendam heeft een unieke geschiedenis (met buitenplaats Ilpenstein)en ligging waar zich momenteel een kans voordoet om op 8 hectare een aantal woningen en het historische slot Ilpenstein terug te bouwen. Locatie Ilpenstein kan zich in brede zin lenen voor het onderbrengen van medische voorzieningen in combinatie met woningen voor Ilpendammers jong en oud in verschillende woonvormen welke de gewenste doorstroming in het dorp kunnen bevorderen. Ilpenstein biedt de mogelijkheid woningen volgens de verhouding 30% sociaal, 30% betaalbaar en 40% vrije sector woningen te realiseren.

Mobiliteit OV infrastructuur
Het plan Ilpenstein kan gebruikmaken van de bestaande en goed functionerende openbaar vervoer infrastructuur waardoor het autogebruik tot een minimum beperkt kan worden.
Ilpendam met meer dan 10 buslijnen heeft uitstekende OV verbindingen en is zeer goed op het OV M-Net en R-Net aangesloten. Al deze lijnen stoppen met zeer korte tussenpozen in Ilpendam. Ilpendam-Amsterdam Station Noord duurt 7 minuten en Ilpendam-Amsterdam Centraal Station duurt 16 minuten. Stadsdelen Sloterdijk / Zuid-Oost beiden 34 minuten, Amsterdam Zuid-as 25 minuten met het OV.

Het plan Ilpenstein biedt mogelijk ook een kans om een nieuwe ontsluitingsweg aan de noordzijde van het dorp te realiseren en de oude dorpskern autoluw te maken. Ook biedt deze ontsluitingsweg een kans op verbetering van de doorstroom van de N235 door optimalisatie en andere keuzes voor de ontsluitingen van de dorpskern te realiseren.

Maatwerk verzoek voor plan Ilpenstein - Resume

Gemeente Waterland

Het plan Ilpenstein voldoet door het maatschappelijk belang, de beoogde verbetering van leefbaarheid en vitaliteit en de kansen voor een goede landschappelijke inpassing aan de voorwaarden die gesteld worden aan een maatwerkverzoek.
Gegeven de omstandigheden dat:

- De kern van Ilpendam nagenoeg volledig omsloten is door beschermd gebied (zoals BL en NNN);
- Ilpendam geen of onvoldoende binnenstedelijke mogelijkheden heeft voor woningbouw in de kern of het dorpslint, zie ook https://plancapaciteit.nl/kaart
- Een zorgvuldig proces doorlopen is waarbij plan Ilpenstein in 2022 opgenomen is in het coalitieakkoord van de gemeente Waterland en in januari 2025 in de Strategische Gebiedsvisie de Purmer 2035.
- Ilpenstein onderdeel is van de plan capaciteit van de Provincie Noord Holland https://plancapaciteit.nl/kaart.

Wij vragen de Provincie Noord Holland gezien de noodzaak en kansen een positieve grondhouding in te nemen voor de gezamenlijke uitwerking van het plan Ilpenstein.
Wij bespreken graag op korte termijn met u wat de verdere stappen in het proces zijn.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage 1: Motie 389-11
Bijlage 2: Projectstukken

Geachte leden van de commissie Ruimte,

Mijn naam is Pankie Achterberg, woonachtig in de dunstbevolkte gemeente van de Metropoolregio Amsterdam, Waterland, waarvan mijn woonplaats Ilpendam deel uitmaakt. Al enkele jaren woon ik, net als heel veel andere oudere stellen, in een huis wat veel te groot is voor mijn vrouw en ik. Wij zouden graag plaats maken voor de jongere generatie, die staat te trappelen om ook deel uit te gaan maken van onze dorpsgemeenschap, die kansen zijn er nauwelijks, en als ze er al zijn is dat louter met veel hulp van familie. Daarnaast is er voor ons als ouderen geen enkele mogelijkheid om compacter, en kleiner te gaan wonen, dichtbij voorzieningen, en in onze eigen vertrouwde omgeving, indien nodig met enige assistentie van aanwezige geintegreerde zorg. Dat belemmert inmiddels elke vorm van doorstroming en tast de samenhang in het dorp ernstig aan. Deze voorzieningen staan inmiddels ook zwaar onder druk, zo struikelt de dorpswinkel van crowdfunding naar crowdfunding om uberhaupt overeind te blijven, is er sprake van dat de huisarts voor de 2e keer in 20 jaar wederom moet verhuizen naar een porto-cabine bij de voetbalvelden, terwijl overige zorg al helemaal geen mogelijkheden heeft, dat laatste zou in plan 'Ilpensteyn ' op een geweldige manier samengevoegd kunnen worden.

Daarnaast ben ik ervan overtuigd dat plan 'ilpensteyn', wat juist in de kom van het dorp ligt en ervoor kan zorgen de synergie en samenhang in onze dorpsgemeenschap verder versterkt wordt. Het feit dat plan 'ilpensteyn ' is opgenomen in het coalitieakkoord van de gemeente Waterland, gedragen wordt door een ruime meerderheid van de gemeenteraad, en is opgenomen in de gebiedsvisie 'de Purmer ' geeft naar mijn mening het belang daarvan duidelijk aan, en vraagt derhalve om een gewogen oordeel tot maatwerk van uw commissie om deze volstrekt unieke mogelijkheid tot herstel van cultuur-historische waarde, toerisme, recreatie, werkgelegenheid, toegevoegde economische waarde en leefbaarheid, in samenhang met het oplossen van vele maatschappelijke uitdagingen uit te gaan voeren.

Ik dank u voor uw aandacht.

Mijn naam is Josine van den Berg. Ik ben duoraadslid voor de VVD Waterland en sinds 15 jaar inwoner van Ilpendam. Dank u wel dat ik u kort mag toespreken over plan Ilpenstein: de herbouw van het historische slot, gecombineerd met een nieuwe woonwijk van ongeveer honderd woningen.

Dit plan is bepaald niet nieuw. De initiatiefnemers – geboren en getogen in Ilpendam – werken er al jaren aan, met één doel: een grote, positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid van ons dorp.

Onlangs ontstond onrust toen het college liet weten het plan te willen stoppen vanwege vermeende strijdigheid met provinciale regels. Terwijl ditzelfde plan wél was opgenomen in het coalitieakkoord, het meerjaren woningbouwprogramma en de Gebiedsvisie De Purmer. De gemeenteraad heeft daarom een motie van onder meer mijn partij aangenomen die het college opdroeg een formeel verzoek tot maatwerk te doen. Dat verzoek ligt sinds 31 oktober bij Gedeputeerde Staten.

De provinciale richtlijnen uit maart 2025 voor maatwerk zijn er gekomen voor kernen die volledig zijn omsloten door beschermd gebied en daardoor nauwelijks kunnen uitbreiden. Ilpendam is zo'n kern die volledig wordt ingesloten door beschermd gebied (zie ter illustratie het kaartje in de brief aan GS d.d. 31 oktober 2025). De woningmarkt zit al jaren op slot, scheefwonen neemt toe en de behoefte aan nieuwe woningen is – zoals onder meer door Achterberg en Kramer beschreven – enorm groot. Binnen de huidige kern is simpelweg geen ruimte meer voor extra woningen

En voor de duidelijkheid: Ilpendam maakt sinds 1992 deel uit van Waterland, maar heeft een eigen identiteit binnen de fusiegemeente. Woningbouwprojecten elders – zoals de woonwijk Gouwhaven die in Monnickendam gerealiseerd moet worden – lossen de problemen in Ilpendam niet op.

Daarnaast spelen er meer urgente kwesties. Voorzieningen verdwijnen: van de tientallen winkels is er nog één over, vijf van de zes horecagelegenheden zijn verdwenen. De huisarts zoekt al jaren vergeefs naar een geschikte praktijkruimte. En het verkeer door de oude kern is te veel, te zwaar en te snel voor een dorp dat ooit is gebouwd voor paard en wagen.

Deze problemen worden allemaal aangepakt in plan Ilpenstein. Het biedt ruimte voor horeca, zorgvoorzieningen, de huisarts én een alternatieve ontsluiting waardoor het grootste deel van het verkeer de historische kern kan mijden.

Dat het plan op onderdelen botst met bestaande regels, is een feit. De mogelijkheid om in het kader van Maatwerk van die regels af te wijken is er juist voor situaties zoals deze. Bovendien hebben wij begrepen dat het nieuwe omgevingsrecht kansen biedt voor Ilpenstein. Daarom vragen wij u het plan met welwillendheid te beoordelen in het licht van alle oplossingen die het kan bieden voor uiteenlopende, bestaande problemen.

Dag allemaal,

Ik ben Sjors Kramer, 25 jaar oud en geboren en getogen in Ilpendam. Eerst 22 jaar woonachtig bij mijn ouders en daarna nog een half jaar bij mijn opa en oma op het erf in een soort mantelzorgwoning. In deze periode heb ik ervaren hoe leuk en waardevol het is om elkaar te kunnen helpen met alledaagse dingetjes, zoals boodschappen doen en koken. Toen mijn oma overleed werd het huis verkocht en kwam er helaas een einde aan deze bijzondere woonsituatie.

Met veel geluk kon ik snel een studentenhuis vinden in Leiden, maar na mijn afstuderen afgelopen zomer moest ik weer noodgedwongen terugverhuizen naar mijn ouders. Verre van optimaal.

Om mij heen zie ik dat bijna iedereen van mijn leeftijd uit Ilpendam wegtrekt. Hoofdoorzaak: het beperkte startersaanbod. Een enkeling kan met steun van de ouders een eigen plekje vinden. Ik ervaar dat dit grote gevolgen heeft voor het dorps- en verenigingsleven. Mijn ouders vertellen weleens over de tijd dat zij in dezelfde leeftijdsfase zaten als waar ik nu in zit. Toen waren er evenementen met volle parken en dorpshuizen, “normale” voorzieningen, zoals meerdere cafés en winkels. Volle sportkantines. Allemaal ingrediënten om een dorp levend te houden, maar het wordt met de jaren minder en minder. We mogen nu blij zijn als het dorpswinkeltje het weer een jaartje overleeft, mede door alle financiële steun die ze krijgen. Ik maak me zorgen en denk dat het op deze manier een kwestie van tijd is voordat de Ilpendamse identiteit verloren gaat en dat dit alleen nog maar een dorp wordt voor mensen met genoeg geld. Anoniem en zonder identiteit. Als het aan mij ligt moet er meer gedaan worden om de toch al broze identiteit te behouden, maar dat kan alleen maar met een respectabel aandeel jongvolwassenen die een plek heeft om te wonen. Want het is juist deze groep die zo een klein dorp iedere keer weer frisse energie geeft. Ik hoop dat de noodzaak gevoeld wordt om niet een hele generatie Ilpendammers te verliezen. Dank u vriendelijk.

Inspraak Provincie 17-november 2025

Geachte statenleden, geachte gedeputeerde, geachte aanwezigen,

Mijn naam is Yvonne Gras-Hogerwerf. Ik ben raadslid van de grootste fractie van de gemeente Waterland, de Lokale partij Waterland Natuurlijk.

Ik kom inspreken over een uniek bouwproject, ik mag wel zeggen uniek voor Nederland en in het bijzonder voor de gemeente Waterland.

Het gaat om de herbouw van slot Ilpenstein.
Slot Ilpenstein was ooit bezit van Frans Banning Cock, de man met de rode sjerp op het schilderij de Nachtwacht. Inpandig wordt een hotel gerealiseerd dat zich richt op kwaliteitstoerisme. Uiteraard ook in de stijl van die tijd.

Daarnaast worden, héél belangrijk voor de kern Ilpendam, een honderdtal kleine woningen voorzien voor de starters en senioren van Ilpendam, bij voorkeur ondersteunt met maatschappelijke functies.

Dit alles bij een oeroude boomgaard waar vele bruiloften worden gevierd en welke al nationale faam heeft en waar ook films worden opgenomen.
Zoals onlangs de film Boomers met Huub Stapel in een hoofdrol. Gaat u deze film zien.

Dit is een prachtige kans voor het spreiden van toerisme in de regio Zaanstreek-Waterland en een economische kans voor de gemeente Waterland.

Daarnaast krijgt het dorp Ilpendam, waar 70 jonge starters en vele senioren een woning zoeken de kans om te blijven wonen in Ilpendam.

De bemensing van de verenigingen, de brandweer, de huisarts en de mantelzorg spelen daarbij een grote rol want ook Ilpendam vergrijst. Er zijn jonge mensen in een kern nodig. Vrijwilligers.
Senioren kunnen zo in de kern blijven waar zij hun hele leven gewoond hebben.

Er zijn verder geen andere mogelijkheiden want Ilpendam is omringd door natuurgebieden.

Beste statenleden, kijk naar dit plan en gooi het niet gelijk weg. Kan niet, mag niet. Het is te snel en te gemakkelijk gezegd.

Vanavond staat op uw agenda het versnellen van de woningbouw.
Vergeet dan niet dat ook kleinere projecten daartoe doen, voor de leefbaarheid en de levendigheid in de kleine kernen.

Er is al overeenstemming met Purmerend en Edam-Volendam. Project Ilpenstein is opgenomen in de Purmer visie en staat ook in de plancapaciteit van de Provincie Noord Holland
Laat Ilpendam niet in de steek en gun de gemeente Waterland dit unieke project.

Dank voor uw aandacht.

Provincie Noord-Holland

Agenda Commissie Ruimte

Datum	17-11-2025
Tijd	18:15 - 22:15
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Marianne Poot
Toelichting	De vergadering vindt in hybride vorm plaats. De vergadering is openbaar en online live te volgen via https://noord-holland.stateninformatie.nl. De commissievergadering is toegankelijk voor publiek. Het is mogelijk om in te spreken in de vergadering. Dat kan fysiek of digitaal. Inspreken kan bij de agendapunten die ter bespreking staan geagendeerd (A- en B-agenda), of tijdens het inspreekhalfuur op andere punten die vallen onder de beleidsterreinen van de commissie Ruimte. Voor het inspreken moet u zich aanmelden bij de Statengriffie. Dat kan tot 15.00 uur op de voorafgaande werkdag (vrijdag 14 november) door het aanmeldformulier in te vullen: Aanmeldformulier inspreken commissievergadering Let op: alle genoemde tijden bij de afzonderlijke agendapunten zijn richttijden. Indien er geen, of een beperkt aantal, aanmeldingen zijn voor het inspreekhalfuur zullen de agendapunten na punt 3 eerder beginnen.

1	**Opening en mededelingen**
2	**Inspreekhalfuur**
18:15	
3	**Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Lijsten moties en toezeggingen**
3.a	**planningsoverzicht**
4	**A-agenda Financiën**
4.a	**Laatste Begrotingswijziging 2025**
18:45	Toelichting: In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2025. Behandelvoorstel: Aan de commissie wordt gevraagd de onderdelen van de begrotingswijziging

die betrekking hebben op de commissie Ruimte te bespreken en te adviseren aan PS over de statenvoordracht laatste begrotingswijziging 2025.

5 A-agenda Ruimtelijke ontwikkeling

5.a Vaststelling vierde herziening Omgevingsverordening NH2022

19:15

Toelichting: Gedeputeerde Staten stellen de vierde herziening van de Omgevingsverordening NH2022 in eindconcept vast. De vierde herziening heeft betrekking op verschillende onderwerpen, waaronder wonen in landelijk gebied, datacenters en peilbesluiten in veenpolderlandschappen. De voorgestelde wijzigingen hebben van 28 mei t/m 8 juli 2025 ter inzage gelegen en worden nu aan Provinciale Staten ter vaststelling aangeboden.

Behandelvoorstel: Adviseren aan PS over de Statenvoordracht vierde herziening Omgevingsverordening NH2022. De voordracht zal geagendeerd worden voor de PS vergadering van 8 december 2025.

6 Rondvraag gedeputeerde Rommel (portefeuille Ruimtelijke ontwikkeling)

7 B-Agenda Wonen

7.a.1 Plan van Aanpak versnellen woningbouw

20:45

Toelichting: De provincie wil het tempo van woningbouw verhogen en daarbij bestuurlijke daadkracht combineren met samenwerking en innovatie. Het plan richt zich op actieve begeleiding van projecten, gerichte oplossingen voor thematische knelpunten en een strakke monitoring, om zo structurele versnelling te bereiken en vertrouwen bij gemeenten, marktpartijen en inwoners te versterken. Hierbij gaat het om drie actielijnen, sturen op plannen, aanpakken vastlopers, samenwerken en besluiten. Instrumenten zoals het investeringskader, de bouwambassadeur en het team gebiedsontwikkelaars hebben al gezorgd voor versnelling van projecten, landelijke zichtbaarheid en inzicht in knelpunten.

Behandelvoorstel: De commissie kan met elkaar en gedeputeerde het Plan van Aanpak versnellen woningbouw & de Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 gevoegd bespreken.

7.a.2 Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028

Toelichting: Gedeputeerde Staten verzoeken PS de voortgang van de Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 voor bespreking te

agenderen. Deze actieagenda is in september 2024 door PS vastgesteld en bevat diverse acties waarmee de provincie de woningnood wil helpen terugdringen. Sinds 2024 zijn veel nieuwe acties opgestart en afgerond of voorbereidingen getroffen om deze komend jaar uit te voeren.

Behandelvoorstel: De commissie kan met elkaar en gedeputeerde het Plan van Aanpak versnellen woningbouw & de Voortgang Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 – 2028 gevoegd bespreken.

8 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (portefeuille Wonen)

9 C-agenda Mobiliteit

9.a Mobiliteit: Aanpassingen in het lijnennet Noord-Holland Noord per december 2025 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

In de zomer van 2024 is het lijnennet in Noord-Holland Noord ingrijpend veranderd. Na een jaar worden de effecten van de wijzigingen zichtbaar. Niet alle veranderingen pakken positief uit. Er worden daarom een aantal wijzigingen doorgevoerd: bij Julianadorp, in Den Helder en bij Andijk.

9.b Mobiliteit: MIRT-verkenning Openbaar Vervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer Halfjaarrapportage januari-juni 2025 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

In de halfjaarrapportage geeft de projectorganisatie aan welke werkzaamheden in het eerste halfjaar van 2025 zijn verricht voor de MIRT-verkenning Openbaar Vervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer. Aan het eind van deze verkenningsfase willen de samenwerkende partijen ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, provincie Noord-Holland, Vervoerregio Amsterdam, gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer, Schiphol, Schiphol Area Development Company en NS een besluit nemen over de oplossing van de onderzochte openbaar vervoer (OV)-knelpunten.

9.c Mobiliteit: Toekomst van Boulevard Cruquius: zorgen van ondernemers (C-agenda cie Ruimte 17-11-2025)

9.d Mobiliteit: Onderzoek provinciale rol bij parkeernormen (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

Het onderzoek biedt een handelingsperspectief voor de mogelijke rol van de provincie ten aanzien van parkeernormen, maar ook in de verschillende toepassingen ervan door gemeenten. Daarnaast hebben we een handreiking

opgesteld om gemeenten te helpen bij het toepassen van maatwerk bij parkeernormen. Parkeernormen zijn een krachtig instrument om te kunnen sturen op de versnelling van de woningbouw, de bereikbaarheid van gebieden en de leefbaarheid in de straat. Op basis van het onderzoek en versteviging van onze rol bij parkeernormen gaan we komende tijd aan de slag met enkele acties. Het rapport en handreiking zijn binnenkort te vinden op de website van de provincie Noord-Holland.

9.e Mobiliteit: Voortgang regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

Het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) ondersteunt, stimuleert, coördineert en jaagt gemeenten aan bij het uitvoeren van duurzame mobiliteitsmaatregelen en heeft als doel de CO2-uitstoot in de sector mobiliteit en transport in Noord-Holland en Flevoland te verminderen. We hebben al goede resultaten geboekt, maar gebleken is dat er meer nodig is om onze streefdoelen te behalen. Daarom intensiveren we onze inzet.
Wij informeren PS over het RMP, de stand van zaken van de regionale uitvoeringsagenda duurzame mobiliteit en de complexiteit van de verduurzamingopgave van mobiliteit.

9.f Mobiliteit: Resultaat aanvullend bomenonderzoek N241 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

De provincie Noord-Holland heeft een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de bomen langs de N241 tussen Schagen en Verlaat. Van de 453 bomen die zijn onderzocht, is het noodzakelijk om 161 bomen te vervangen. Gedeputeerde Staten delen de resultaten en vervolgstappen met Provinciale Staten.

9.g Mobiliteit: Vaarroute Boerenverdriet (C-agenda Ruimte 17-11-2025)

In 2023 hebben gemeente Den Helder en provincie afspraken gemaakt over maatregelen voor het creëren van een volwaardige vaarroute via het Boerenverdriet, bijvoorbeeld door een schutsluis. Recent onderzoek heeft uitgewezen dat een keersluis hier beter past. B&W van Den Helder stellen voor de oorspronkelijke overeenkomst aan te passen en de optie voor een keersluis verder te onderzoeken. Een keersluis is goedkoper dan een schutsluis. B&W verzoeken GS daarom ook de resterende provinciale middelen behorend bij de afspraken uit 2023 te reserveren voor mobiliteitsmaatregelen. GS stemmen daarmee in en leggen dit vast in een brief aan de gemeente Den Helder. Besluiten over besteding van deze middelen volgt later, maar dat zal binnen het werkingsgebied van het Maritiem Cluster Den Helder zijn.

9.h **Mobiliteit: Ingekomen brief Fietsersbond over heropening fietspad Helmweg (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

9.i **Mobiliteit: Informeren voortgang regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit RMP (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

9.j **Mobiliteit: Jaarverslag 2024 Openbaar Vervoer provincie Noord-Holland (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

De provincie Noord-Holland is opdrachtgever voor het openbaar vervoer in 3 gebieden in Noord-Holland: Gooi en Vechtstreek, Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord. Ieder jaar wordt er een jaarverslag gepubliceerd met de resultaten van het openbaar vervoer in deze gebieden, zoals het aanbod, het gebruik en de kwaliteit van het OV. Het jaarverslag OV 2024 is te downloaden op de website van de provincie Noord-Holland.

9.k **Mobiliteit: Samenwerkingsafspraken en participatieplan N247-18 Bernhardbrug (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

De provincie Noord-Holland werkt samen met de Vervoerregio Amsterdam en gemeente Waterland aan de verbetering van de Bernhardbrug in Monnickendam. Dit betreft het vervangen de bestaande hefbrug, en het onderzoeken van de mogelijkheden om de verkeersveiligheid te verbeteren. Daar wordt ook het naastgelegen kruispunt Bernhardlaan-De Zarken-Nieuwpoortslaan bij betrokken. De omgeving krijgt de ruimte om mee te denken over maatregelen en oplossingen.

9.l **Mobiliteit: Samenwerkingsovereenkomst Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW) (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

De provincie Noord-Holland werkt samen met andere provincies, Rijkswaterstaat, de vervoerregio Amsterdam, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de G4-gemeenten, aan het gezamenlijk inwinnen, combineren, opslaan en distribueren van mobiliteitsdata. Hiervoor is in 2014 het samenwerkingsverband Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW) opgericht. De samenwerkingsovereenkomst wordt vernieuwd om de samenwerking te laten voldoen aan actuele aanbestedingsregels. Ook wordt de governance van de samenwerking aangepast.

10 **C-agenda Ruimtelijke Ontwikkeling**

10.a **Ruimte: Vervolg verkenning woningbouw Schagen Oost en uitgangspunten (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

De gemeente Schagen vervolgt met de Provincie Noord Holland een verkenning naar de mogelijkheden tot de bouw van 1100 - 1500 woningen in Beschermd Landschap op locatie Schagen Oost. GS geven uitgangspunten mee aan de gemeente Schagen voor de uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling.

10.b **Ruimte: Advies over reikwijdte en detailniveau van het omgevingseffectrapport Commissie voor de MER (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

10.c **Ruimte: Terinzagelegging concept- Notitie Reikwijdte & Detailniveau (NRD) - 380-150 kV station A'dam Zuidoost (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) legt de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de aanleg van een 380-150 kV station in Amsterdam Zuidoost ter inzage. De concept-NRD is het onderzoeksplan voor de Milieueffectrapportage (MER). Bij de reikwijdte gaat het om welke alternatieven worden onderzocht en voor welke milieuaspecten dat gebeurt. Bij het detailniveau gaat het om de wijze waarop het onderzoek en de beoordeling plaatsvindt.

10.d **Ruimte: Verzoek tot overweging aanwijzing poldergebied Bergen-Egmond als natuurgebied (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

11 **C-agenda Wonen**

11.a **Wonen: Houtbouw Pact MRA 2026-2030 (C-agenda Ruimte 17-11-2025)**

De provincie ondertekent het Houtbouw Pact MRA 2026-2030, als vervolg op het Convenant Houtbouw MRA. Het Pact is opgesteld in MRA verband. Het heeft als doel dat vanaf 2026 minimaal 20% van alle nieuwbouwwoningen in de MRA gebouwd worden met hout en andere biobased materialen. Het pact is een samenwerking tussen publieke, private en kennisinstellingen binnen de MRA.

12 **Schorsing tot donderdag 20 november 19:00 uur**

Provincie Noord-Holland

Nummer	Onderwerp	Fractie	Datum PS	Inhoud	Portefeuille houder	Stand van zaken GS
M100-2025	Demografische ontwikkeling bepalend voor ruimtegebruik	VVD, BBB, GroenLinks, CDA	29-09-2025	PS verzoekt het College • om te onderzoeken wat voor Noord-Holland de eventuele verschillen zijn tussen de aanbevelingen voor gematigde bevolkingsgroei van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050 en de gehanteerde bevolkingsprognose Noord-Holland 2024-2050 van het CBS; •Provinciale Staten hierover voor eind 2025 te informeren.	Rommel, E.	
M99-2025	Europese toekomst in de omgevingsvisie	Volt	29-09-2025	PS vraagt Gedeputeerde Staten om: -bij een herziening van de omgevingsvisie de rol van Noord-Holland in de Europese Unie mee te nemen in alle relevante onderdelen; -Hierbij ook mee te	Rommel, E.	

				nemen hoe de Europese Unie onze ambities kan ondersteunen, en hoe Noord-Holland de Europese ambities kan ondersteunen.		
M96-2025	Nieuwe grootschalige ontwikkelingen in drogere gebieden	PvdD, D66, GroenLinks, VVD, CDA, ChristenUnie, Volt, BBB	29-09-2025	PS verzoeken GS: - in de ontwerp-Omgevingsvisie de nadruk bij grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen vooral te leggen op “droog” bouwen, en “hoog” een minder prominente positie ten opzichte daarvan te geven	Rommel, E.	
M87-2025	Vrouwenveiligheid in de openbare ruimte	D66, GroenLinks, PvdA, PvdD, CDA, ChristenUnie, JA21, Volt, 50PLUS, SP, FvD, VVD	29-09-2025	Provinciale Staten verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: - te inventariseren welke probleemgebieden, waar de provincie verantwoordelijk voor is, langs provinciale routes, wegen, bushaltes en andere relevante locaties bestaan; - in samenwerking met	Olthof, J.	

				ervaringsdeskundigen en experts zo snel mogelijk, maar uiterlijk Q12026, een plan van aanpak te presenteren aan Provinciale Staten met daarbij de gerichte aanpassingen om de veiligheid(sbeleving) op deze locaties te verbeteren en de bijhorende kosten om verbeteringen door te voeren; - een meldpunt op te richten waar inwoners sociaal onveilige provinciale routes en wegen, bushaltes en andere relevante locaties kunnen melden, zodat signalen structureel verzameld en geanalyseerd kunnen worden; - bij toekomstige (infrastructurele) projecten waarbij de		

				provincie een rol heeft in deinrichting van de openbare ruimte, expliciet de (ervaren) veiligheid van vrouwen en meisjes mee te nemen in de planvorming en de uitvoering		
M86-2025	Wij eisen de nacht op	GroenLinks, PvdA, D66, Volt, Partij voor de Dieren, CDA, ChristenUnie, VVD, 50PLUS, SP	29-09-2025	PS verzoekt Gedeputeerde Staten, ● In contact te treden met de initiatiefnemers van de campagne Wij eisen de nacht op over mogelijkheden tot provinciale ondersteuning, bijvoorbeeld via zichtbaarheid in provinciale communicatie en door het mogelijk inzetten van kosteloze advertentieruimte in provinciale bushokjes onder de aandacht te brengen bij de reclame-uitvoerder ● Bij provinciaal gesubsidieerde of	Olthof, J.	

				ondersteunde evenementen expliciet aandacht te vragen voor de veiligheid van vrouwen en meisjes ● Zich blijvend uit te spreken tegen geweld tegen vrouwen, dit kenbaar te maken aan gemeenten en hen waar mogelijk te ondersteunen bij initiatieven die op lokaal niveau genomen worden		
M85-2025	Onderzoek Vlotbrug Herijken	VVD, BBB, PvdA, CDA, 50PLUS, PVV, FvD, JA21, PvdD	07-07-2025	Provinciale Staten verzoeken Gedeputeerde Staten: • Een herijking van het onderzoeksrapport over een mogelijke nut en noodzaak nieuwe oeververbinding over het Noordhollandsch Kanaal én maatregelen om de verkeersveiligheid voor o.a. fietsers en voetgangers te verbeteren bij het Platform Mobiliteit	Olthof, J.	

				NHN in te brengen; • De uitkomst van die bespreking te delen met de provinciale staten en ter bespreking aan te bieden bij de commissie Ruimte.		
M27-2025	Actieplan Geluid 2025-2029. Effectief en Realistisch	VVD, BBB, JA21	10-03-2025	PS verzoekt Gedeputeerde Staten • bij het uitwerken van het Actieplan Geluid meer inzicht te geven in de financiële gevolgen van scenario 3 en daarmee rekening wordt gehouden met de beperkte financiële middelen van de provincie. • bij het uitwerken van het Actieplan Geluid er eerlijke verwachtingen worden gewekt richting de inwoners van Noord-Holland gezien de eerder genoemde beperkte financiële middelen en lange doorlooptijd van de te nemenmaatregelen.	Olthof, J.	29-08- 2025: Uitvoering van de motie wordt meegenomen in de wijziging omgevingsverordening 2025 II. Na het reces wordt u meegenomen in het proces en wordt een voorstel geagendeerd om de motie als afgedaan te beschouwen. 25-04-2025: De motie wordt verwerkt in het Actieplan Geluid 2025-2029. Dit plan wordt in ontwerp voor de zomervakantie van 2025 vastgesteld door GS. Daarna gaat dit plan naar PS.

				• als het verlagen van de snelheid overwogen wordt, er rekening wordt gehouden met de effecten op doorstroming, reistijd en noodzakelijke herinrichting.		
M153-2024	Waar mogelijk kernkwaliteiten compenseren	D66, PvdD, ChristenUnie	16-12-2024	PS verzoeken het college •Aan gemeenten mee te geven dat indien mogelijk de aantasting van de kernkwaliteiten ook zoveel mogelijk gecompenseerd zou moeten worden.	Rommel, E.	29-08-2025: Er wordt gewerkt aan een handreiking voor gemeenten, we verwachten dit in de tweede helft van 2025 gereed te hebben 28-04-2025: Dit wordt verwerkt in de handreiking (zie motie 152-2024) 07-02-2025: Dit wordt verwerkt in de handreiking (zie motie 152-2024)
M152-2024	Motivatie meer ruimte voor wonen, onder voorwaarden.	GroenLinks, D66	16-12-2024	PS verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: •Een handreiking op te stellen waarmee gemeenten geïnformeerd worden over de gevraagde motivering van omgevingsplannen die worden gemaakt op basis van artikel 6.59a lid 3a. •Daarbij de toelichting zoals gegeven op Artikel	Beemsterboer, J.	29-08-2025: Er wordt gewerkt aan een handreiking voor gemeenten, we verwachten dit in de tweede helft van 2025 gereed te hebben. 28-04-2025: Er wordt gewerkt aan een handreiking voor gemeenten, we verwachten dit in Q2 2025 gereed te hebben. 07-02-2025 Er wordt gewerkt aan een handreiking voor gemeenten, we verwachten dit in Q2 2025 gereed te hebben.

				6.59a lid 3.1 “Activiteiten in Beschermd landschap” als uitgangspunt te nemen. •Daarin het principe mee te nemen dat de ontwikkeling van maximaal 25 woningen in verhouding moet staan met de toegevoegde waarde die geleverd wordt aan leefbaarheid en doorstroming.		
M93-2024	Onderzoek waterberging	D66 GroenLinks	30-09-2024	PS verzoekt het college: - Te onderzoeken of het gewenste combineren van functies zoals natuur en recreatie, piekwaterberging, energietransitie (inclusief transformatiestation) en havenbekken zoals gesteld in het coalitieakkoord mogelijk is. -In kaart te brengen welke locaties naast de Houtrakpolder in	Rommel, E.	28-04-2025: Geen wijzigingen. 07-02-2025: Geen wijzigingen 19-11-2024: We nemen de in de motie genoemde onderzoeken op als acties in de Uitvoeringsagenda Noordzeekanaalgebied die we samen met onze partners in het Noordzeekanaalgebied opstellen. De onderzoeken gaan vanaf 2025 lopen.

				aanmerking zouden komen voorde waterbergingsfunctie in het Noordzeekanaalgebied alsmede een indicatie van de termijn waarin dat nodig zou zijn en dat in vergelijkend perspectief te zeten met de Houtrakpolder. -Hierover af te stemmen met betrokken gemeenten en waterschappen. -De uitkomsten hiervan te betrekken bij de actualisatie van het ontwikkelperspectief.		
M92-2024	Woonwensen van jonge Noord-Hollanders	Volt D66 CDA ChristenUnie	30-09-2024	PS vraagt GS om: -een onderzoek naar de woonwensen van jonge Noord-Hollanders in Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid te starten; -bevindingen mee te nemen in de (deel)regionale	Beemsterboer, J.	29-08-2025: geen wijzigingen 28-04-2025: Onderzoeksbureau RIGO heeft in opdracht van Noord-Holland een woningbehoefteraming uitgevoerd. Hierin staat de woningbehoefte van starters. De woonwensen van starters worden daarnaast uitgebreid onderzocht via het Woningbouw in de Metropoolregio Amsterdam (WiMRA) onderzoek. De resultaten van dit onderzoek zijn begin volgend jaar bekend.

				volkshuisvestingsprogramma's NHN en NHZ.		07-02-2025: geen wijzigingen 19-11-2024: De provincie Zuid-Holland doet hier onderzoek naar en dat gaan wij verbreden naar NH. Zodra het gereed is wordt het geagendeerd voor PS.
M90-2024	Verduurzaming bestaande woningvoorraad in volkshuisvestingsprogramma's.	GroenLinks D66 PvdA PvdD	30-09-2024	PS verzoekt Gedeputeerde Staten: - om bij de regionale en lokale volkshuisvestingsprogramma's ook de gemaakte en te maken afspraken tussen gemeenten en woningcorporaties over de verbetering en de verduurzaming van de bestaande huurwoningvoorraad op te nemen.	Beemsterboer, J.	29-08-2025: Wij zijn nog steeds in afwachting van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting. 28-04-2025: De wet versterking regie volkshuisvesting is nog niet door de 2e kamer, daarna start pas het opstellen van volkshuisvestingsprogramma's door gemeenten. Het Ministerie heeft in juni implementatiesessies gepland, die dienen als aftrap voor dit proces. 07-02-2025: geen wijzigingen 19-11-2024: De wet regie volkshuisvesting is nog niet door de 2e kamer, daarna start pas het opstellen van volkshuisvestingsprogramma's door gemeenten
M167-2023	Steun aan gemeenten voor versnellen woningbouw	Volt, ChristenUnie, CDA	06-11-2023	PS vraagt GS om: - te onderzoeken hoe en of de provincie gemeenten kan helpen de doorlooptijd van bouwprojecten kan verkorten, zoals een efficiënter Flora & Fauna onderzoek of	Beemsterboer, J.	29-08-2025: geen wijzigingen. 28-04-2025: Deze motie wordt in april 2025 besproken in GS. 07-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen.

				inspraakmomenten zonder aan zorgvuldigheid in te boeten; - en daarvoor bij de tweede begrotingswijziging met implementatievoorstel te komen; - en indien nodig met een dekkingsvoorstel bij PS terug te komen.		11-09-24: Er start binnenkort een verkenning naar een provinciaal projectbureau versnellen woningbouw. De strekking van motie 167 maakt daar onderdeel vanuit 15-05-2024: Deze thema's moet in afstemming met het rijk plaatsvinden; we zijn daarover in gesprek. 08-02-2024: geen wijzigingen.
M53-2022	Meerdere pilots verruiming Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB)	PvdD, SP	23-05-2022	PS verzoeken GS: - pilots Verruiming Vrijkomende Agrarische Bebouwing uit te voeren in diverse woonregio's, gericht op de huisvesting van plattelandsouderen, plattelandsjongeren of vormen van begeleid wonen.	Rommel, E.	28-08-2025: geen wijzigingen 01-05-2025: Op dit moment zijn kleinschalige vormen van 'bijzondere huisvesting' mogelijk op percelen met vrijkomende agrarische bebouwing, waarbij dit binnen de bestaande bebouwing moet worden gerealiseerd. GS zijn, cf. de motie, voornemens met een pilot ervaring op te doen voor huisvesting van bijzondere doelgroepen. Hierover worden PS nog geïnformeerd. 10-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024: geen wijzigingen

Provincie Noord-Holland

						22-4-2024 Dit kalenderjaar start een evaluatie. 08-02-2024:Geen wijzigingen 24-10-2023 In het coalitieakkoord is bij het onderwerp functiewijziging van (agrarische) bouwpercelen het volgende opgenomen: 'We kijken opnieuw naar de huidige regelgeving en verkenningen of en zo ja, hoe meer ruimte geboden kan worden aan de functiewijziging van (agrarische) bouwpercelen. Wij zullen u hierover begin 2024 een voorstel doen en de motie M53-2022 daarbij betrekken. 02-08-2023: Geen wijzigingen. 05-06-2023 De beantwoording van de motie maakt onderdeel uit van het onderzoek 'Burgerwoningen in het landelijk gebied' dat in december 2022 is gestart. De verwachting is dat de uitkomsten van het onderzoek in de tweede helft van 2023 aan PS kunnen worden voorgelegd. 20-01-2023 De beantwoording van de motie maakt onderdeel uit van het onderzoek 'Burgerwoningen in het landelijk gebied' dat in december 2022 is gestart. 25-10-2022 Geen wijzigingen.

						22-8-2022 De motie Meerdere pilots verruiming Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) wordt uitgevoerd op basis van de resultaten van het onderzoek “Burgerwoningen in het landelijkgebied” dat de provincie laat uitvoeren. De resultaten zijn in het eerste kwartaal 2023 te verwachten.
M37-2022	Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten	VVD, CDA, PvdA, D66, JA21	07-03-2022	PS verzoekt Gedeputeerde Staten: - Om na afronding van het project N241-13 (A.C. de Graafweg) de opgedane ervaringen en resultaten met de samenwerking in een bouwteam en het werken met een kostentafel en een risicotafel met Provinciale Staten te delen; - Bij positieve resultaten de mogelijkheden te verkennen om bouwteam, kostentafel en risicotafel een standaardprocedure te laten zijn bij grote infrastructurele projecten om zo de risico’s te verkleinen en	Olthof, J.	18-09-2025: uit besluitenlijst GS d.d. 16-09-2025: Afhandeling motie M37-2022 ‘Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten’ Provinciale Staten hebben een motie ingediend om na afronding van het project N241-13 (A.C. de Graafweg) de ervaringen en resultaten van het werken met een bouwteam, een kostentafel en een risicotafel te delen met Provinciale Staten. Ook verzoeken PS bij positieve resultaten de mogelijkheid te verkennen om deze werkwijze te standaardiseren. PS worden ook met bijgaande brief verzocht om te motie als afgedaan te beschouwen. Besluit: PS met bijgaande brief te informeren over de afhandeling van motie M37-2022 en haar te verzoeken de motie als afgedaan te beschouwen. 28-08-2025: geen wijzigingen 4-4-2025 Na het zomerreces zal PS per brief worden geïnformeerd met een voorstel tot afdoening van de motie. 10-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024: geen wijzigingen 15-03-2024: geen wijzigingen.

				bijbehorende kostenoverschrijdingen te verminderen.		08-02-2024: Er is vanuit GS een Status-update verstuurd over deze motie (2112434/2111746). De definitieve afdoening van de motie zal niet eerder plaatsvinden dan in 2025 (na de eindevaluatie bouwteams) 19-10-2023 Er is vanuit GS een Status-update verstuurd over deze motie (2112434/2111746). Deze is op de C-agenda van de commissie ruimte d.d. 9-10-2023 opgenomen. 09-10-2023: uit besluitelijst GS d.d. 19-09-2023: PS hebben een motie aangenomen om na afronding van het project N241-13 (A.C. de Graafweg) de opgedane ervaringen en resultaten van een bouwteam en het werken met een kostentafel en een risicotafel met Provinciale Staten te delen en bij positieve resultaten de mogelijkheid te verkennen om deze werkwijze te standaardiseren. PS worden geïnformeerd over de resultaten van tussentijdse evaluatie van deze bouwteam aanpak. Besluit GS: 1. Kennis te nemen van de statusupdate motie M37-2022 'Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten'; 2. PS met brief te informeren over de statusupdate motie M37-2022. 01-08-2023: Geen wijzigingen. 05-06-2023 In september 2022 is een tussenevaluatie van vijf lopende bouwteams gestart (daarin wordt ook ingegaan op de aspecten kosten- en risicobeheersing). PS zullen uiterlijk in het derde kwartaal van 2023 per brief geïnformeerd worden over de uitkomst van deze tussenevaluatie. De motie zal worden afgedaan

						na afronding van het project N241-13 (A.C. de Graafweg), voorzien in 2025. 24-01-2023 Geen wijzigingen 18-10-22 Geen wijzigingen. 11-8-2022 In september 2022 is een tussenevaluatie van 5 lopende bouwteams gestart (daarin wordt ook ingegaan op de aspecten kosten- en risicobeheersing). De verwachting is dat de resultaten van deze tussenevaluatie begin 2023 met PS kunnen worden gedeeld. 1-6-2022 Bouwteamfase wordt Q2 2022 afgerond waarnaar evaluatie wordt gemaakt en in Q4 2022 aan PS teruggekoppeld wordt.
M7-2022	Innovatieve mogelijkheden ter beperking van overlast	JA21, Liberaal NH, 50PLUS/PvdO, VVD	31-01-2022	PS roept GS op: • Bij een eventuele realisatie van de A8-A9 de optie mee te nemen om innovatieve mogelijkheden te implementeren om de mogelijke verslechtering van de luchtkwaliteit en de geluidsbelasting door de aanleg van de A8-A9	Olthof, J.	18-09-2025: uit besluitenlijst GS d.d. 16-09-2025: Afdoen motie M7-2022 Verbinding A8-A9 In januari 2022 stelden Provinciale Staten (PS) het Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9 vast. Daarnaast is een motie (M7-2022) 'Innovatieve mogelijkheden ter beperking van overlast' aangenomen. In de motie roept PS Gedeputeerde Staten (GS) op om innovatieve mogelijkheden te implementeren om de mogelijke verslechtering van de luchtkwaliteit en de geluidsbelasting ter hoogte van de woonwijk Broekpolder door de aanleg van de A8-A9 te beperken. In mei 2025 besloten GS om te stoppen met de verdere uitwerking van het Landschapsplan. Hiermee vervalt ook de implementatie van de gevraagde innovatieve mogelijkheden. PS worden verzocht om de motie als afgedaan te beschouwen.

				te beperken; • Initiatieven van bewoners inzake innovatieve oplossingen inzake luchtkwaliteit en geluidsbelasting mee te nemen.		Besluit: Met bijgevoegde brief PS te verzoeken motie M7-2022 als afgedaan te beschouwen. 28-08-2025: geen wijzigingen. 1-05-2025: geen wijzigingen. 10-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024: geen wijzigingen 15-05-2024: geen wijzigingen. 08-02-2024: geen wijzigingen 24-10-2023: geen wijzigingen. 02-08-2023: geen wijzigingen 05-06-2023: geen wijzigingen 24-01-2023: geen wijzigingen. 24-10-2022: geen wijzigingen. 09-08-2022: motie betreft een voorstel dat betrekking heeft op een eventuele vervolgfase van het project. De motie kan pas worden uitgevoerd indien PS besluiten de planuitwerkingsfase van de Verbinding A8-A9 te starten. 19-04-2022 (idem als volgende actualisatie)
M185-2020	Varende fietspaden	D66, GroenLinks, CU, PvdA	16-11-2020	PS dragen het college van GS op: - de pontveerverbindingen in	Olthof, J.	28-08-2025: Er wordt momenteel onderzoek gedaan naar het belang van veerponten in het Noord-Hollandse (fiets)netwerk en de rollen/verantwoordelijkheden die de provincie heeft of kan invullen op dit gebied. De veerpontenaanpak zal ook antwoord geven op de

Provincie Noord-Holland

				recreatieve fiets- en wandelroutes op te nemen in de recreatievisie; - te onderzoeken of de pontveerverbindingen die in Provinciaal beheer zijn opgenomen kunnen worden in concessieregelingen als openbaar vervoer verbinding om continuïteit en frequentie zeker te stellen - of welke andere mogelijkheden er daarvoor zijn; - Provinciale Staten van de uitkomsten van dit onderzoek op de hoogte te brengen.		vragen die gesteld zijn in de motie. De veerpontenaanpak zal op z'n vroegst eind 2025 afgerond zijn, waarna wij een voorstel tot afdoening zullen doen. 01-05-2025: geen wijzigingen. 10-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024: geen wijzigingen 15-05-2024: geen wijzigingen. 08-02-2024: geen wijzigingen. 20-11-2023: geen wijzigingen 02-08-2023: Om gebruik te kunnen maken van landelijk onderzoek dat momenteel plaatsvindt naar veerponten i.s.m. o.a. andere provincies, Rijkswaterstaat, ministerie van IenW, Vervoerregio Amsterdam en de Fietsersbond, is de planning opgeschoven. Eind 2023 krijgen we de resultaten van dit landelijke onderzoek, waarna we deze kunnen gebruiken voor de veerpontenaanpak binnen onze provincie (zowel voor de ponten in eigen beheer als de andere ponten). Medio 2024 verwachten we de resultaten hiervan terug te kunnen koppelen aan Provinciale Staten. 05-06-2023 Geen wijzigingen 19-01-2023 Geen wijzigingen. 18-10-22 Geen wijzigingen 29-8-2022

						In de Actieagenda Actieve Mobiliteit, die op 23 mei door Provinciale Staten is vastgesteld, is deze motie opgenomen in de activiteiten. Op pag. 14 staat: “We ontwikkelen veerpontenbeleid met onze partners, om te zorgen dat Noord-Hollandse veerverbindingen die belangrijk zijn voor voetgangers en fietsers behouden blijven, worden verbeterd of worden vervangen voor hoogwaardige alternatieven.” De vraag uit de motie ‘of pontveerverbindingen opgenomen kunnen worden in concessieregelingen als openbaar vervoer verbinding’, is een optie die hierbij ook wordt onderzocht. Het onderzoek wordt komende maanden uitgezet. Vanwege ambtelijk capaciteitsgebrek is dat helaas wat later dan eerst gedacht. We verwachten dat we medio 2023 aan Provinciale Staten kunnen terugkoppelen over het onderzoek. 19-04-2022 In de Actieagenda Actieve Mobiliteit, die op 9 mei geagendeerd staat voor de Commissie Bereikbaarheid & Mobiliteit, is deze motie opgenomen in de activiteiten. Op pag. 14 staat: “We ontwikkelen veerpontenbeleid met onze partners, om te zorgen dat Noord-Hollandse veerverbindingen die belangrijk zijn voor voetgangers en fietsers behouden blijven, worden verbeterd of worden vervangen voor hoogwaardige alternatieven.” De vraag uit de motie ‘of pontveerverbindingen opgenomen kunnen worden in concessieregelingen als openbaar vervoer verbinding’, is een optie die hierbij ook wordt onderzocht. Verwacht wordt dat op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2022 aan PS kan worden teruggekoppeld over het onderzoek. 12-01-2022 Het onderzoek waar om gevraagd wordt is als actie meegenomen de Actieagenda Actieve Mobiliteit die op 14 juni ter bespreking in de commissie is geweest, deze zal begin april aan de Staten worden

						voorgelegd. Verwacht wordt dat op zijn vroegst in het vierde kwartaal 2022 aan PS kan worden teruggekoppeld over het onderzoek. 08-11-2021 Onderzoek wordt opgestart. Onderzoek is tevens als actie meegenomen in de concept Actieagenda Actieve Mobiliteit die op 14 juni jl. ter bespreking in de commissie is geweest. Verwacht wordt dat in het vierde kwartaal 2022 aan de PS kan worden teruggekoppeld over het onderzoek. 05-07-2021 Er wordt een onderzoek opgestart. Dit onderzoek is tevens als actie meegenomen de Actieagenda Actieve Mobiliteit die op 14 juni ter bespreking in de commissie M&B is besproken. Verwacht wordt dat de resultaten van het onderzoek in eind 2021/ begin 2022 aan PS kunnen worden teruggekoppeld 05-04-2021 Onderzoek wordt opgestart. Onderzoek is tevens als actie meegenomen de Actieagenda Actieve Mobiliteit die is in de maak; op 6 april 2021 in GS, 22 april ter bespreking in de commissie. Verwacht wordt dat dit in eind 2021/ begin 2022 aan de PS kan worden teruggekoppeld. 07-01-2021 Onderzoek wordt opgestart. Verwacht wordt dat dit in eind 2021/ begin 2022 aan PS kan worden teruggekoppeld.

Provincie Noord-Holland

M148-2020	Heroverweging Zijpe- en Hazepolder	PvdA, D66, CU, GroenLinks	22-10-2020	PS roept het College van Gedeputeerde Staten op: 1.de landschappelijke, cultuurhistorische en in potentie aanwezige natuurwaarden van de Zijpe- en Hazepolder te betrekken bij een zorgvuldige heroverweging van de begrenzing van de BPL ter plaatse; 2.PS te informeren over de uitkomst van deze heroverweging in de Statencommissie RWK;	Kocken, R.	28-08-2025: De analyses lopen uit in de planning en zullen op z'n vroegst eind 2025 afgerond zijn. Daarna kunnen we een voorstel voor afdoening opstellen. 1-05-2025: Wij zijn momenteel bezig met de analyses van de weidevogelgebieden, waarin deze moties worden meegenomen. Dit zal op z'n vroegst in het voorjaar van 2025 afgerond zijn, waarna wij een voorstel tot afdoening zullen doen. 10-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen. 15-05-2024: geen wijzigingen. 08-02-2024: geen wijzigingen. 11-10-2023: We streven ernaar om uiterlijk bij de eerstvolgende wijzigingsronde OV NH2022 (start maart 2024) u een voorstel ter afdoening te hebben gedaan 02-08-2023: Geen wijzigingen 20-01-2023 Geen wijzigingen. 25-10-2022 De moties 115 en 148, die gekoppeld zijn aan de verkenning Schagen, zijn nog niet ten uitvoering gebracht omdat de verkenning Schagen na vooronderzoek via de Fasering- en investeringsstrategie woningbouw Schagen is uitgesteld. Deze moties zijn tekstueel verbonden aan de Verkenning. Inmiddels is gezien dat de moties ook los van de verkenning uitgevoerd kunnen worden. Het resultaat van de verkenning heeft geen invloed op de verkenning van de

						Zijpe- en Hazepolder. De landschappen rond de Stad Schagen hebben namelijk hun eigen waarden en bijzonderheden. Daarmee kunnen beide verkenningstrajecten los van elkaar gelopen en beoordeeld worden. De opdracht tot het uitvoeren van de verkenningstraject voor de stad Schagen is uitgesteld naar aanleiding van de bevindingen van het Faserings- en investeringsstrategie. De moties zullen daarom buiten dit kader niet worden uitgevoerd. Op dit moment wordt nagedacht over de wijze waarop deze moties wel tot uitvoering gebracht kunnen worden. Provinciale Staten zullen hierover zo snel als mogelijk geïnformeerd worden. 22-08-2022 Er ligt momenteel een plan van aanpak om de komende maanden deze motie af te ronden. Voor het eind van het jaar is er een antwoord naar PS. 10-01-2022 De moties 115 en 148 zijn tekstueel gekoppeld aan de verkenning Schagen. Deze zijn nog niet ten uitvoering gebracht omdat de verkenning Schagen nog in een voorfase zit via een faserings- en investeringsstrategie. Inmiddels is de mogelijkheid gevonden om de moties los van de verkenning uit te voeren. Het resultaat van de verkenning heeft geen invloed op de verkenning van de Zijpe- en Hazepolder. De landschappen rond de Stad Schagen hebben namelijk hun eigen waarden en bijzonderheden en het BPL is niet uitwisselbaar. Daarmee kunnen beide verkenningstrajecten los van elkaar gelopen en beoordeeld worden. Er ligt nu een plan van aanpak klaar waarin de moties in Q1 van 2022 uitgevoerd gaan worden. Zo kunnen vooruitlopend en los van de resultaten van de faserings- en investeringsstrategie

						(voorverkenning Schagen) de moties worden afgehandeld. 04-11-2021 Het verkenningentraject Schagen is onlosmakelijk verbonden met de Ontwikkelvisie Schagen en het momenteel lopende Faserings- en het Investeringstraject Stad Schagen van de Bouwambassadeur. De verkenning is nog in een voorfase. Omdat het BPL rond de stad Schagen niet uitwisselbaar is, is besloten de moties 115 en 148 los van de verkenning te gaan behandelen. Hiervoor ligt momenteel een plan van aanpak klaar dat in het laatste kwartaal van 2021 en het eerste kwartaal van 2022 uitgevoerd gaat worden. Volgens de planning zal in het eerste kwartaal van 2022 antwoord gegeven worden op de moties 115 en 148. 29-06-2021 Participatie vereist een overleg met stakeholders (agrarisch-natuur en landschap-gemeente) om draagvlak voor zodanige aanpassing van de begrenzing BPL te onderzoeken, dat Zijpe- en Hazepolder onder het BPL valt. Dat overleg wordt zo mogelijk nog voor het zomerreces georganiseerd. 22-03-2021 De Verkenning Schagen loopt. Een mogelijke BPL begrenzing van de Zijpe- en Hazepolder maakt onderdeel uit van de gesprekken met de gemeente Schagen. 11-01-2021 De Verkenning Schagen loopt. Een mogelijke BPL begrenzing van de Zijpe- en Hazepolder maakt onderdeel uit van de gesprekken met de gemeente Schagen. Zie ook M115-2020.

Provincie Noord-Holland

M115-2020	Weidevogels Zijpe	GroenLinks, PvdA	05-10-2020	PS verzoeken het college van GS De Zijpepolder mee te nemen in het verkenningstraject om een integrale afweging te maken tussen de ambities, opgaven en de begrenzing van het BPL in de gemeente Schagen. Daarbij ook recente informatie van lokale en regionale natuurorganisaties te betrekken.	Kocken, R.	28-08-25: Wij zijn momenteel bezig met de analyses van de weidevogelgebieden, waarin deze moties worden meegenomen. Dit zal op z'n vroegst eind 2025 afgerond zijn, waarna wij een voorstel tot afdoening zullen doen. 1-05-2025: geen wijzigingen. 10-02-2025: geen wijzigingen. 19-11-2024: geen wijzigingen. 11-09-2024: geen wijzigingen 15-05-2024: geen wijzigingen. 08-03-2024: geen wijzigingen 11-10-2023: We streven ernaar om uiterlijk bij de eerstvolgende wijzigingsronde OV NH2022 (start maart 2024) u een voorstel ter afdoening te hebben gedaan. 09-08-2023: Geen wijzigingen 05-06-2023 Geen wijzigingen 20-01-2023 Geen wijzigingen. 25-10-2022 De moties 115 en 148, die gekoppeld zijn aan de verkenning Schagen, zijn nog niet ten uitvoering gebracht omdat de verkenning Schagen na vooronderzoek via de Fasering- en investeringsstrategie woningbouw Schagen is uitgesteld. Deze moties zijn tekstueel verbonden aan de Verkenning. Inmiddels is gezien dat de moties ook los van de verkenning uitgevoerd kunnen worden. Het resultaat

						van de verkenning heeft geen invloed op de verkenning van de Zijpe- en Hazepolder. De landschappen rond de Stad Schagen hebben namelijk hun eigen waarden en bijzonderheden. Daarmee kunnen beide verkenningstrajecten los van elkaar gelopen en beoordeeld worden. De opdracht tot het uitvoeren van de verkenningstraject voor de stad Schagen is uitgesteld naar aanleiding van de bevindingen van het Faserings- en investeringsstrategie. De moties zullen daarom buiten dit kader niet worden uitgevoerd. Op dit moment wordt nagedacht over de wijze waarop deze moties wel tot uitvoering gebracht kunnen worden. Provinciale Staten zullen hierover zo snel als mogelijk geïnformeerd worden. 22-08-2022 Na de verkenning Schagen kunnen de moties afgedaan worden. Hiervoor is reeds een plan van aanpak opgesteld en voor het eind van het jaar is de planning om PS te informeren over de bevindingen. 21-04-2022 De uitvoering van de motie hangt samen met de discussie over de verkenning van Schagen Oost. Na de meivakantie worden er 2 werksessies gehouden met betrokken partijen waar meningen en informatie met elkaar gedeeld en bediscussieerd gaan worden. Vanuit deze sessies zal een antwoord komen op de moties 10-01-2022 De moties 115 en 148 zijn tekstueel gekoppeld aan de verkenning Schagen. Deze zijn nog niet ten uitvoering gebracht omdat de verkenning Schagen nog in een voorfase zit via een faserings- en investeringsstrategie. Inmiddels is de mogelijkheid gevonden om de moties los van de

						verkenning uit te voeren. Het resultaat van de verkenning heeft geen invloed op de verkenning van de Zijpe- en Hazepolder. De landschappen rond de Stad Schagen hebben namelijk hun eigen waarden en bijzonderheden en het BPL is niet uitwisselbaar. Daarmee kunnen beide verkenningstrajecten los van elkaar gelopen en beoordeeld worden. Er ligt nu een plan van aanpak klaar waarin de moties in Q1 van 2022 uitgevoerd gaan worden. Zo kunnen vooruitlopend en los van de resultaten van de faserings- en investeringsstrategie (voorverkenning Schagen) de moties worden afgehandeld. 04-11-2021 Het verkenningentraject Schagen is onlosmakelijk verbonden met de Ontwikkelvisie Schagen en het momenteel lopende Faserings- en het Investeringstraject Stad Schagen van de Bouwambassadeur. De verkenning is nog in een voorfase. Omdat het BPL rond de stad Schagen niet uitwisselbaar is, is besloten de moties 115 en 148 los van de verkenning te gaan behandelen. Hiervoor ligt momenteel een plan van aanpak klaar dat in het laatste kwartaal van 2021 en het eerste kwartaal van 2022 uitgevoerd gaat worden. Volgens de planning zal in het eerste kwartaal van 2022 antwoord gegeven worden op de moties 115 en 148. 05-07-2021 Participatie vereist een overleg met stakeholders (agrarisch-natuur en landschap-gemeente) om draagvlak voor zodanige aanpassing van de begrenzing BPL te onderzoeken, dat Zijpe- en Hazepolder onder het BPL valt. Dat overleg wordt zo mogelijk nog voor het zomerreces georganiseerd 22-03-2021 De Verkenning Schagen loopt. Een mogelijke BPL begrenzing van de

Provincie Noord-Holland

						Zijpepolder maakt onderdeel uit van de gesprekken met de gemeente Schagen. 11-01-2021 De Verkenning Schagen loopt. Een mogelijke BPL begrenzing van de Zijpepolder maakt onderdeel uit van de gesprekken met de gemeente Schagen. Zie ook M148-2020.

Provincie Noord-Holland

Onderwerp	Fractie	Behandeld in datum	Portefeuille houder	Inhoud	Stand van zaken
Ontheffing Omgevingsverordening NH2022 voor asielopvang in Uitgeest en Heemskerk		16-06-2025	Rommel, E.	Ged. Rommel erkent de zorgen over participatie en tijdelijkheid. Ze benadrukt dat de gemeenten als regio gezamenlijk afspraken hebben gemaakt over de opvang van asielzoekers. Participatie is een verantwoordelijkheid van de gemeenten, niet van GS. De gedeputeerde zegt toe dat GS gemeenten voortaan zal wijzen op het belang van omgevingsbetrokkenheid. Ged. Rommel benadrukt dat de afspraak over de tien jaar haar serieus is en ook als harde voorwaarde in het ontheffingsverzoek staat. Ze hoopt dat haar opvolgers die lijn vasthouden. Wel kan voor elk gebied opnieuw een ontheffing worden aangevraagd. Op het verzoek van de heer Kes (SP) om dit te onderstrepen met symbolische instrumenten, zegt gedeputeerde Rommel toe die zorg mee te nemen. Mevrouw Berkvens (D66) stelt voor om na acht jaar te inventariseren of de opvang van asielzoekers nog nodig is en alvast te zoeken naar een andere locatie. Mevrouw Buit (ChristenUnie) vraagt om betere borging. Gedeputeerde Rommel zegt toe intern vast te leggen in de agenda dat er na acht jaar een checkmoment komt.	
Technische Briefing Mobiliteitsaanp	BBB	13-01-2025		Verzoek voor een technische briefing Mobiliteitsaanpak Texel - Den Helder 2040. Voor of net na de zomer 2025 wordt er een technische briefing	

ak Texel Den-Helder				georganiseerd over dit onderwerp in samenhang met het maritiem Cluster (Commissie Bestuur).	
Woonwensenonderzoek Noord-Holland Noord	Volt	30-09-2024	Beemsterboer, J.	Gedeputeerde Beemsterboer komt er op terug na ambtelijk overleg zodat gereflecteerd kan worden hoe we uitvoering kunnen geven aan deze motie op zo'n efficiënt mogelijke manier. Vanuit een positieve invalshoek natuurlijk, afhangende of uw Staten besluiten om hem aan te nemen, want ik laat het aan de Staten. Maar dat wij even nagaan hoe we hier zo goed mogelijk invulling aan kunnen geven en daar even op terugkomen bij u. Ik denk bij uw Statencommissie in een volgende keer. Niet de eerstvolgende, maar die keer daarna waarschijnlijk.	
Regenwater in evaluatie actieagenda	CU	30-09-2024	Beemsterboer, J.	Toekomstbestendig bouwen is onderdeel van de evaluatie. En omdat opvang van regenwater onderdeel is van toekomstbestendig bouwen, is dat ook onderdeel van de evaluatie. Het zal een klein onderdeel zijn, denk ik, maar het is wel een onderdeel.	Evaluatie / monitoring komt Q2.Q3 2025
Informeren meting versnellen woningbouw	PvdA	30-09-2024	Beemsterboer, J.	Informeren verantwoording over hoe we het geld hebben uitgegeven en wat het effect is van die uitgaven bij versnelling van de woningbouw	Monitoring Q2/Q3 2025
Participatieplan Ruimtelijk Voorstel	Volt	30-09-2024	Rommel, E.	Gedeputeerde Rommel zegt toe om de optie burgerberaad, maar ook andere innovatieve mogelijkheden om te kijken van of dat ergens bij past, bij een traject en wat dat dan inhoudt, wordt meegenomen in de overwegingen in het participatieplan.	
Informatie en keuzes	D66	30-09-2024	Rommel, E.	Gedeputeerde Rommel zegt toe als bekend is hoe Ruimtelijk arrangement eruit ziet en wat het inhoud dat met de commissie gedeeld.	

ruimtelijk arrangement					
Geitenhouderij en delegatie mandaat VGO-onderzoek		15-07-2024	Beemsterboer, J.	Hoe zit het nou met die delegatie over het mandaat op het moment dat uit het VGO-onderzoek uitstel bijvoorbeeld of dat er pas later een besluit wordt genomen, geldt er een einddatum? Gedeputeerde Beemsterboer doet toezegging willen doen. En dat is namelijk dat bij de eerstvolgende herziening, volgend jaar dus, van de Omgevingsverordening het mandaat in principe terugkomt naar de Staten, tenzij we reden hebben om hem in stand te laten en dan zullen we dat motiveren. In de basis geeft u ons het mandaat. Daar zijn wel termijnen aan gekoppeld natuurlijk en dat is ook duidelijk gekoppeld aan het RIVM-rapport. Gedeputeerde Beemsterboer gaat na of dat ook eindigt als daar niet aan voldaan wordt. In het voorstel staat een verwijzing naar dat VGO-onderzoek. Wij waren net even aan het overleggen met elkaar en wij kwamen tot de conclusie dat het VGO-onderzoek zich niet beperkt tot- Dit is volgens mij dan het tweede VGO-onderzoek. Er zou in theorie nog een derde of een vierde kunnen komen als dat uitgesteld zou zijn. Dus daarom hebben we geprobeerd aan te geven: die delegatie blijft in de basis in stand tot de herziening van de Omgevingsverordening van volgend jaar.	
Geitenhouderij en		15-07-2024	Beemsterboer, J.	Er zijn eigenlijk drie scenario's naar aanleiding van het RIVM-onderzoek straks, ervan uitgaande dat dat inderdaad aan het eind van het jaar komt. Ofwel die longontstekingen zijn duidelijk herleidbaar naar de geitenhouderij, ofwel die zijn duidelijk niet	

				herleidbaar naar de geitenhouderij, ofwel het is onduidelijk of er is vervolgonderzoek nodig. Wij willen de toezegging doen dat, als het niet duidelijk herleidbaar of duidelijk niet-herleidbaar is, dat we het dan, naast wat we sowieso zullen doen, het voorleggen aan de commissie, ook voor zullen leggen voor wensen en bedenkingen aan Provinciale Staten; en dat we geen besluit nemen dan nadat het besproken is in ofwel de commissie ofwel in dat derde scenario, Provinciale Staten. Als het RIVM-rapport duidelijk is – en dat kan twee kanten op gaan: of herleidbaar of niet-herleidbaar – dan kunnen we zo snel mogelijk een besluit nemen. Dan zullen we het in die beide gevallen, dus duidelijk of niet duidelijk, wel voorleggen aan de commissie, niet aan PS, voor wensen en bedenkingen. Als het onduidelijk is of als er twijfel over is of als er vervolgonderzoek zal zijn, dan leggen we het ook voor aan PS voor wensen en bedenkingen. Dat is de toezegging die we willen doen.	
Toelichting van de Zonneladder		17-06-2024	Kocken, R.	Gedeputeerde Kocken zegt toe dat er gekeken zal worden naar een duidelijker toelichting van de zonneladder zodat het iets meer als een ladder leest	
Aanscherpen punt 9 ontwerp derde herziening omgevingsverordening	GroenLinks	17-06-2024	Rommel, E.	De gedeputeerde zegt toe dat punt 9 aangescherpt kan worden om te verduidelijken dat de woningbouwplannen in de planfase al voorgelegd worden aan GS.	

Provincie Noord-Holland

Aanvragen van gemeenten voor financiële ondersteuning versnellen woningbouw	CDA	17-06-2024	Beemsterboer, J.	Gedeputeerde Beemsterboer zegt toe PS op de hoogte te stellen van alle aanvragen van gemeenten voor financiële ondersteuning.	
Evaluatie Wonen boven winkels		17-06-2024	Beemsterboer, J.	Gedeputeerde Beemsterboer zegt toe dat de evaluatie hiervan zal worden gecommuniceerd aan de commissie	
Ambtelijke capaciteit projecten Versnellen Woningbouw		17-06-2024	Beemsterboer, J.	Gedeputeerde Beemsterboer komt met een voorstel over hoe de ambtelijke capaciteit bij gemeenten verbeterd kan worden.	
Visie publieke mobiliteit	PvdD	10-06-2024	Olthof, J.	Gedeputeerde Olthof doet de toezegging om elementen nadrukkelijk worden meegenomen in het vervolg om het overstappen een onderdeel is van je totale ketenreis, dan moet je zorgen dat het overstappen in ieder geval in een prettige omgeving gebeurt. En dat het er comfortabel is en dat het makkelijk toegankelijk is en dat je er andere voorzieningen hebt. In de Nota van Uitgangspunten zit die nog niet. Het is nog een concept. PS kan deze inbreng hierop leveren. Gedeputeerde kijkt of gaat over hubstrategie, of het gaat over het ov of andere vormen, dat we die beleving extra aandacht zullen geven.	Update 01-08-2025: In verschillende dossiers speelt dit onderwerp (denk aan Hubstrategie, Handelingsperspectief Deelmobiliteit en Uitvoeringsagenda Publieke Mobiliteit). Laatstgenoemde processen lopen nog en we verwachten Q4 ‘25 / Q1 ‘26 deze voor te leggen aan de Commissie.

Provincie Noord-Holland

Bouw Stompetoren West		15-01-2024	Beemsterboer, J.	Gedeputeerde Beemsterboer houdt de commissieleden Ruimte op de hoogte over de stand van zaken bouwen bij Stompetoren West. Gedeputeerde nodigt de statenleden misschien ook mee naar de locatie. Er vinden nu gesprekken plaats onder de huidige afspraken van het coalitieakkoord, daar is ook gedeputeerde Rommel bij betrokken.	
haalbaarheidsonderzoek Balkweiterhoek te Zwaagdijk-West		11-09-2023		Gedeputeerde Beemsterboer vraagt om de vrijheid om de gesprekken in openheid te voeren en te inventariseren wat er aan oplossingen mogelijk is en daarmee terug te komen bij de commissie. Hij vertrouwt erop dat een samenspel te organiseren is met alle betrokkenen, waar iedereen beter van wordt, niet in de laatste plaats de woningzoekenden.	
Woonwensenonderzoek Noord-Holland Noord	Volt		Beemsterboer, J.	Gedeputeerde Beemsterboer komt er op terug na ambtelijk overleg zodat gereflecteerd kan worden hoe we uitvoering kunnen geven aan deze motie op zo'n efficiënt mogelijke manier. Vanuit een positieve invalshoek natuurlijk, afhangende of uw Staten besluiten om hem aan te nemen, want ik laat het aan de Staten. Maar dat wij even nagaan hoe we hier zo goed mogelijk invulling aan kunnen geven en daar even op terugkomen bij u. Ik denk bij uw Statencommissie in een volgende keer. Niet de eerstvolgende, maar die keer daarna waarschijnlijk.	

Verslag concept

Commissie Ruimte

Datum commissievergadering	:	6 oktober 2025
Commissievoorzitter	:	dhr. C. Vonk
Commissie-adviseur	:	mw. S. Neeskens
Telefoonnummer/e-mail	:	neeskenss@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter:		: dhr. C. Vonk
Commissiegriffier:		: mw. S. Neeskens
Leden van de commissie:	BBB	: mw. A. den Boer, dhr. R. Nijkamp, dhr. G. Vendrig
	GL	: statenlid P. Korzelius, statenlid W. Freeman
	VVD	: dhr. J. van Gilse, dhr. J. Boer,
	D66	: mw. L. Berkvens, mw. N. Vroom,
	PvdA	: dhr. A. Karar, mw G. de Boer
	PVV	: dhr. D. De Moel
	SP	: dhr. J. Kes, mw. H. Bouhlel
	CDA	: dhr. S. Dijk
	JA21	: dhr. D. van den Berg, dhr. R. Broertjes
	PvdD	: dhr. J. Hollebeek
	Christen Unie	: mw Y. Buit, dhr. M. Klein
	Volt	: mw. B. van den Bogaerde, mw. J. Schneemann, statenlid de Weerdt
	50PLUS	: dhr. H. Faassen, mw. A. van der Helm
	FvD	: dhr. T. Bilgin
Gedeputeerden:	mw. E. Rommel, dhr. J. Olthof, dhr. J. Beemsterboer	
Notulist	mw. H. Fuite (Notuleerservice Nederland)	

1 Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering om 18.15 uur en heet de aanwezigen welkom. Er zijn geen afmeldingen ontvangen. Er zijn drie rondvragen aangemeld voor gedeputeerde Olthof. Een vraag over landbouwverkeer N307 tussen Venhuizen en Zwaagdijk, een vraag over een storing

bij de centrale brugbediening en een vraag over een carpoolproef. Er is één aanmelding voor het inspreekhalfuur.

2 Inspreekhalfuur

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Van der Plas, hij spreekt in namens de golfclub Houtrak over de voorgenomen locatie van het hoogspanningsstation.

De heer **Van der Plas** geeft aan dat golfclub Houtrak een zienswijze heeft ingediend over het voornemen van de provincie Noord-Holland en TenneT om haar terrein aan te wijzen als mogelijke locatie voor het kV-hoogspanningsstation van TenneT. De heer Van der Plas stelt dat plaatsing van het station op haar terrein ingrijpende ruimtelijke, ecologische en financiële gevolgen zal hebben, die het voortbestaan van de golfclub bedreigen. Volgens de club is de keuze voor de Houtrakpolder om meerdere redenen ongeschikt en vindt dat de lasten van elektrificatie moeten worden gelegd bij partijen die er voordeel van hebben. Bij de locatiekeuze moeten ook de effecten van klimaatverandering worden meegewogen. De Houtrakpolder moet behouden blijven als waardevol gebied voor mens en dier. Daarnaast heeft de Houtrakpolder een belangrijke (toekomstige) functie voor piek-waterberging en bevat het terrein unieke natuurwaarden die door de bouw van het station zouden worden aangetast. De heer **Van der Plas** wijst op alternatieven die beter geschikt zijn voor de plaatsing van het hoogspanningsstation, zoals het Westelijk Havengebied van Amsterdam.

Statenlid **Korzelius** (GL) vraagt of de heer Van der Plas het met hem eens is dat, kijkend naar de verschillende varianten, zowel de locatie van de golfclub Houtrak als de Amsterdamse golfclub minder logisch zijn en dat een alternatief veel meer voor de hand ligt. De heer **Van der Plas** is het daar mee eens. Hij benadrukt dat de zienswijze van de Golfclub Houtrak duidelijk maakt dat de Houtrakpolder en het terrein van de golfclub geen geschikte plek zijn voor het hoogspanningsstation en dat dit ook het einde van de golfclub zal betekenen als het hoogspanningsstation er komt.

3 Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische Agenda, Lijsten moties en toezeggingen

Het verslag van de commissievergadering van 8 september 2025 wordt ongewijzigd vastgesteld. Er zijn geen opmerkingen over de lijsten, moties en toezeggingen. De commissie gaat akkoord met de agenda van de vergadering.

3.a Planningsoverzicht

De **voorzitter** geeft het woord aan statenlid Korzelius (GL). Het gaat over de portefeuille Energie & Klimaat die staat aangekondigd voor de commissie Leefomgeving. Hieraan zitten volgens statenlid Korzelius nogal wat ruimtelijke aspecten. Hij vraagt of het pKEV ook in de commissie Ruimte kan worden besproken inclusief de discussienota die door een aantal fracties is opgesteld.

Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat de commissie een brief krijgt met de stand van zaken van de mobiliteit en de klimaatgevolgen in het onderdeel mobiliteit. Het lijkt de gedeputeerde verstandig om dit onderwerp in de commissie Ruimte aan de orde te stellen.

De heer **Hollebeek** (PvdD) vindt het prima om de onderdelen uit het PKEV te bespreken die over de ruimtelijke aspecten gaan, maar benadrukt dat niet het hele PKEV aan de orde hoeft te komen.

De **voorzitter** concludeert dat het PKEV als onderwerp op de agenda van de commissie Ruimte zal worden geplaatst.

4 A-agenda Mobiliteit

4.a Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur iMPI 2026-2033

Toelichting:

Het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) geeft inzicht in de geprogrammeerde vervangings- en verbeter- en uitbreidingsprojecten van de provinciale infrastructuur en de benodigde financiering.

De **voorzitter** vraagt de commissie advies te geven op de voordracht. De voordracht zal geagendeerd worden voor de PS-vergadering van 3 november 2025 en hij geeft het woord aan de commissieleden.

Mevrouw **Den Boer** (BBB) vindt het teleurstellend dat de A8-A9 is geschrapt uit het iMPI. Zij waarschuwt dat dit, samen met de druk op andere snelwegen, in 2040 grote bereikbaarheidsproblemen voor Noord-Holland kan opleveren. Ze vraagt of de gedeputeerde al realistische ideeën heeft om deze toekomstige knelpunten aan te pakken. Verder verwijst zij naar de technische briefing waarin werd gesproken over het aansluiten van meerdere bruggen op de bediencentrale in Heerhugowaard, en vraagt zij of de capaciteit daar toereikend is voor de groeiende vraag. Zij informeert hoe de planfase voor de Vlotbrug 't Zand en de Sint Maartensvlotbrug zich verhoudt tot de aangenomen motie N85 over het herijken van het

onderzoek naar de vlotbruggen. Daarnaast wil mevrouw **Den Boer** weten of de gedeputeerde werkt aan een duurzame oplossing voor de vele storingen aan de vlotbruggen, zoals bij Schagen en of een vaste oeververbinding overwogen wordt. Zij vraagt of in het kader van de wateroverlast bij de N510 er ook wordt gekeken naar de oorzaken van de hoge waterstand. Bij de projectenlijst staat dat de A27 bij Eemnes waarschijnlijk pas in het MID van 5 november wordt besproken en zij wil weten waarom dat nog niet zeker is en of de gedeputeerde hierover een terugkoppeling geeft. BBB vindt het onacceptabel dat er geen robuuste oplossing komt voor de A8-A9. Zij vraagt of er in de toekomst alsnog een oplossing mogelijk is en pleit ervoor om de A8-A9 op de projectenlijst te laten staan.

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt wat de vervolgactie van BBB zal zijn als de gedeputeerde besluit de A8-A9 te schrappen. Mevrouw **Den Boer** antwoordt dat zij dit eerst binnen de fractie zal bespreken. Mevrouw **Vroom** (D66) wil weten wat BBB precies bedoelt met het stopzetten van het project. Mevrouw **Den Boer** verduidelijkt dat BBB het schrappen van de A8-A9 van de lijst te definitief vindt en benadrukt dat er een serieus vervoersprobleem is in die regio.

Mevrouw **Den Boer** wil weten wat de gedeputeerde gaat doen om de onderdoorgang bij Broek in Waterland van de grond te krijgen. De heer **Hollebeek** vraagt of BBB bereid is te kijken naar een goedkopere oplossing, aangezien nu wordt gekozen voor de duurste variant terwijl er ook goedkopere alternatieven zijn. BBB geeft aan dat het gaat om de voorkeursvariant. De heer **Hollebeek** (PvdD) merkt op dat, als daarvoor wordt gekozen, geaccepteerd moet worden dat het project langer duurt omdat het duurder is. Mevrouw **Den Boer** (BBB) vindt dat er nog helemaal niet over alternatieven is gesproken en noemt dat een te makkelijke conclusie. De heer **Boer** (VVD) meldt dat tijdens de Statendag werd gesproken over het derde jaar van de coalitie als het 'oogstjaar', maar dat hij dat, kijkend naar de gemaakte afspraken, niet zo ervaart. Over de A8-A9 zegt hij dat in het iMPI wordt voorgesteld om de investeringsmaatregelen te schrappen. De VVD is daar teleurgesteld over en beraadt zich nog op de vraag of zij met dit voorstel zal instemmen. Volgens **de heer Boer** (VVD) kunnen in de toekomst de stikstofregels veranderen of wordt er anders omgegaan met de status van het Werelderfgoed, waardoor de realisatie van de A8-A9 mogelijk alsnog haalbaar wordt.

De heer **Karar** (PvdA) deelt de zorgen over de bereikbaarheid, maar wijst erop dat uit onderzoek blijkt dat de bereikbaarheid door de verbinding A8-A9 niet verbetert, wat in het betoog wordt weggelaten. De heer **Boer** (VVD) benadrukt dat een goede oost-westverbinding juist cruciaal is voor de regio. De heer **Karar** (PvdA) benadrukt dat het verbeteren van de bereikbaarheid en de leefomstandigheden van de omwonenden prioriteit heeft. Indien uit onderzoek blijkt dat de verbinding A8-A9 niet de juiste oplossing is, moet volgens hem worden doorgezocht naar

alternatieven. De heer **Boer** (VVD) is van mening dat het schrappen van een maatregel niet gelijk staat aan het zoeken naar andere oplossingen. Mevrouw **Bouhlel** (SP) betoogt dat het gebied zijn status als UNESCO Werelderfgoed zal behouden en vraagt hoe de heer **Boer** (VVD) daartegen aankijkt. De heer **Boer** (VVD) geeft aan dat hij niet durft te beweren dat dit inderdaad zo zal blijven. Mevrouw **Vroom** (D66) merkt op dat er al langere tijd naar oplossingen wordt gezocht, maar dat de leefbaarheid en bereikbaarheid nog niet zijn verbeterd. Zij vraagt welke varianten de VVD voor ogen heeft. De heer **Boer** (VVD) antwoordt dat een oost-westverbinding cruciaal is, maar dat hij zich op dit moment wil beraden op het schrappen van de A8-A9 optie.
Hij ziet de onderdoorgang bij Broek in Waterland (N247) eveneens als essentieel voor de bereikbaarheid. Hij constateert dat ook hier geen sprake is van vooruitgang en dat de tekst niet in lijn is met het coalitieakkoord. Hij wijst op een verouderde passage op pagina 29 van het iMPI, waarin wordt gesproken over twee keer één rijstrook en vraagt de gedeputeerde om toelichting hierop. De heer **Boer** (VVD) verwijst naar de bijlage met de projectenlijst en met daarin twee projecten die van groot belang zijn voor de provincie Noord-Holland en voor de woningbouwprojecten. Hij vraagt de gedeputeerde wat er op dit moment concreet wordt gedaan met betrekking tot het dossier A9-aansluiting bij Heiloo; waar de ambtenaren aan werken en wat de gedeputeerde op dit dossier onderneemt. De de heer **Boer** (VVD) heeft dezelfde vragen bij de onderdoorgang bij Broek in Waterland en wijst erop dat zowel de inwoners als Rijkswaterstaat en de VRA enthousiast zijn over die variant. Hij constateert dat de stand van zaken ongewijzigd is gebleven op dit dossier en hoe er gezamenlijk voor kan worden gezorgd dat dit het oogstjaar wordt. De heer **Dijk** (CDA) geeft aan blij te zijn met de voortgang van de doorfietsroutes en vraagt de gedeputeerde wat de status is van dit project. Met betrekking tot de N248, waar in de afgelopen jaren twee dodelijke ongevallen hebben plaatsgevonden op de kruising met de Wadweg en waar ook de kruising met de Waarderpolderweg als onveilig wordt ervaren, ziet de heer **Dijk** (CDA) dat er kortetermijnmaatregelen zijn genomen en geëvalueerd. Daarbij is besloten niet verder te gaan met langetermijnmaatregelen. De heer **Dijk** vraagt hoe de gedeputeerde tot de conclusie is gekomen dat enkel een snelheidsverlaging de kruisingen nu voldoende veilig maakt. De heer **Dijk** vraagt hoe de verhoudingen zijn met de lokale besturen met betrekking tot de trajectstudie N200/Zeeweg in Bloemendaal. Hij geeft aan dat zijn fractie bij de aanvang van de werkzaamheden aan de N247 is benaderd door de Vereniging Ondernemend Waterland, die aangaf dat er niet met hen was gesproken. Inmiddels is er wel een dialoog op gang gekomen tussen de gedeputeerde en de betrokken partijen; daarvoor spreekt het CDA zijn complimenten uit. Tot slot merkt hij op dat het schrappen van het project A8-A9 ongelukkig is voor het oplossen van de problemen bij Krommenie en Assendelft. Hij spreekt de

hoop uit dat de herinrichting van de N203 bij Krommenie nu sneller kan worden opgepakt en vraagt om uitleg waarom dit traject zo lang duurt.

Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) ziet dat er in de plannen wel aandacht is voor de fiets, maar merkt op dat er juist weinig aandacht wordt besteed aan de doorfietsroutes. Zij vraagt of de gedeputeerde van mening is dat er op dat gebied dan niets hoeft te gebeuren en wil weten waarom dit zo weinig prioriteit krijgt. Daarnaast vraagt zij aandacht voor het fietspad langs de N240 bij de Medemblikkerweg, dat erg smal en druk is, wat leidt tot gevaarlijke situaties. Ook wijst zij op het fietspad langs de N524 tussen Hilversum en Bussum, dat als onveilig wordt ervaren en vraagt of de planning voor de verbeteringen hieraan kunnen worden versneld. De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt of mevrouw Buit het fietspad bedoelt dat van de watertoren naar het Mediacentrum loopt en geeft aan dat JA21 dit initiatief ondersteunt. Mevrouw **Buit** wijst erop dat er 7,2 miljoen euro is uitgetrokken voor de vervanging van de pont bij Het Schouw en vraagt of dat niet een erg groot bedrag is. Ten aanzien van de onderdoorgang bij Broek in Waterland constateert de ChristenUnie dat er nog geen duidelijk tijdspad is en ook dat de financiering hiervoor nog niet is gevonden.

Mevrouw **Vroom** (D66) merkt op dat het onderwerp doorfietsroutes nauwelijks aan bod komt in het iMPI. In de begroting is daarvoor pas vanaf 2028 structureel geld gereserveerd voor de realisatie van deze routes. D66 ziet dat er in het iMPI weinig aandacht is voor militaire bereikbaarheid en het maritieme cluster. In deze tijd is het belangrijk om de infrastructuur te bekijken vanuit strategische robuustheid en bereikbaarheid en zij vraagt hoe de gedeputeerde dit ziet. Zij wijst erop dat in de begroting wordt genoemd dat cybersecurity verder wordt doorgevoerd voor bruggen en sluizen. Zij vraagt of daarvoor binnen de provincie de juiste kennis aanwezig is om deze toekomstbestendig te maken en wanneer de bijbehorende investeringen kunnen worden verwacht en of de aanpak van de verkeersveiligheid slimmer kan worden ingericht, bijvoorbeeld door het verlagen van de snelheid op provinciale wegen. De heer **Van den Berg** (JA21) geeft aan benieuwd te zijn naar de visie van D66 op het vergroten van de militaire weerbaarheid. Mevrouw **Vroom** (D66) antwoordt dat zij met name benieuwd is naar de visie en de aanpak van GS op dit onderwerp. Zij geeft aan te werken aan een discussienota waarin zij haar ambitie schetst om op termijn structureel te investeren in een provincie die niet alleen goed bereikbaar is, maar ook veilig voor iedereen, waarbij sociale veiligheid standaard wordt meegenomen in het iMPI.

Mevrouw **Bouhlel** (SP) geeft aan dat de SP blij is met het schrappen van de verbinding A8-A9 en met het feit dat er goed wordt gekeken naar de herinrichting van de N203. De heer **Hollebeek** (PvdD) wijst erop dat SP voorheen altijd kritisch was op de afrit van de A9 bij Heiloo en vraagt of

dat standpunt bij de SP nu is veranderd. Mevrouw **Bouhlel** (SP) antwoordt dat dit niet het geval is. Met betrekking tot de onderdoorgang bij Broek in Waterland is zij benieuwd wat de gedeputeerde gaat doen als het Rijk niet meebetaalt en er geen andere financiering wordt gevonden. Zij merkt op dat de tijdwinst slechts drie minuten bedraagt en dat de daarvoor begrote 236 miljoen euro waarschijnlijk nog zal oplopen. Zij vraagt hoelang men bereid is om te blijven wachten.

Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) constateert dat de vervanging van de dynamische reizigersinformatiesystemen (DRIS) is doorgeschoven en dat de plannen om de haltes toegankelijk te maken voor senioren en gehandicapten zich nog in de studiefase bevinden, met een uitvoeringstermijn in 2035. Zij vraagt waarom de thema's sociale inclusiviteit en vervoersrechtvaardigheid zo langzaam worden opgepakt. Daarnaast merkt zij op dat fietsers een grote deel vormen binnen de groep ernstige verkeersgewonden en vraagt zij of de huidige programmering wel recht doet aan de urgentie om de veiligheid van kwetsbare weggebruikers substantieel te verbeteren. Mevrouw **Van der Helm** is van mening dat de voorgestelde alternatieve herinrichting van de N203 bij Krommenie, als vervanging voor de A8-A9, het bredere regionale vraagstuk van bereikbaarheid en leefbaarheid niet oplost. De heer **Hollebeek** (PvdD) wijst erop dat uit onderzoek is gebleken dat de aanleg van de A8-A9-verbinding het probleem ook niet zou oplossen. Mevrouw **Van der Helm** benadrukt dat het op de lange termijn nog steeds noodzakelijk is dat er een oost-westverbinding tot stand komt. Is GS bereid te erkennen dat stranden van dergelijke grote infrastructurele projecten door stikstof de algehele regie op de ruimte ondermijnt en dat resterende maatregelen symptoombestrijding zijn in plaats van robuuste langetermijnoplossingen? Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) vraagt welke maatregelen de gedeputeerde neemt om te waarborgen dat de kostenstijging voor de nieuwe gebiedscontracten voor onderhoud beheersbaar blijven. De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt welke robuuste oplossing 50PLUS voor ogen heeft. Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) antwoordt dat zij die al had voorgesteld als zij die kende, en vraagt hoe de heer Hollebeek de oplossingen ziet als er straks verkeerscongestie ontstaat in de provincie. De heer **Hollebeek** (PvdD) merkt op dat bij de aansluiting van de A9 bij Heiloo nog steeds wordt gerekend met het prijspeil van 2021, terwijl er inmiddels veel is veranderd door inflatie. Hij ontvangt daarom graag een tussenraming, aangezien het bedrag van 46 miljoen ongetwijfeld hoger is geworden en de eerste palen voor dit project pas in 2030 de grond ingaan. Hij noemt de rekensom voor de onderdoorgang bij Broek in Waterland schrijnend en benadrukt dat de verlengde variant echt moet bijdragen aan het samenbrengen van de twee dorpshelften.

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) sluit zich wat betreft de fietsroutes, aan bij de vragen van D66. Volt ziet meer asfalt niet als de oplossing voor het bereikbaarheidsprobleem en is tevreden dat duidelijk is geworden dat de verbinding A8-A9 onhaalbaar is. De fractie zet liever in op het verbeteren van de ov-verbindingen. De heer **Van den Berg** (JA21) vindt dit niet realistisch is en vraagt hoe Volt erbij komt dat het ov de oplossing is. Mevrouw **Van den Bogaerde** antwoordt dat zij pleit voor multifunctionele oplossingen, zoals deelauto's en mobiliteitshubs in de buurt van woningen en dat ook naar alternatieve vervoersmogelijkheden wordt gekeken. Volt erkent dat de provincie hard werkt aan de bereikbaarheid van Waterland en vraagt of de samenwerking met het Rijk daarbij een belangrijke rol speelt en of de provincie die samenwerking nu al actief kan zoeken. Volt sluit zich aan bij het CDA en vraagt waarom het onderzoek naar de herinrichting van de N203 zo lang op zich laat wachten.

Daarnaast vraagt mevrouw **Van den Bogaerde** of het afnemen van de stikstofdepositie dit jaar bij het iMPI een overweging is geweest en of de gedeputeerde kansen ziet om via het iMPI bij te dragen aan het terugdringen van stikstofdepositie. Zij informeert wanneer het onderzoek naar een nieuwe vorm van aanbesteding rond de integrale onderhoudscontracten wordt afgerond.

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) vraagt of de gedeputeerde bij de uitvoering van de projecten in het iMPI extra aandacht heeft voor de openbare veiligheid bij provinciale fietspaden en bushokjes en of de veiligheid van vrouwen kan worden meegenomen bij de actualisatie van het iMPI.

De heer **Karar** (PvdA) merkt op dat wordt overwogen om over te gaan van gebiedsgerichte naar assetgerichte contracten. Hij vraagt hoe de gedeputeerde aankijkt tegen de gevolgen van deze overgang. Volgens hem is dit een grote verandering en hij wil weten of de kosten bij assetgerichte contracten niet juist zullen toenemen. De heer **Karar** (PvdA) sluit zich aan bij het standpunt van D66 over de A8-A9. Hij wijst erop dat de bereikbaarheid in Noord-Holland zwaar onder druk komt te staan en dat daarop nadrukkelijk moet worden ingezet. Hij roept de gedeputeerde op om dit stevig aan te kaarten bij het Rijk en benadrukt dat, als het Rijk niet over de brug komt met financiering en er geen beter stikstofbeleid gevoerd wordt, dit ten koste gaat van de bereikbaarheid in Noord Holland. De heer **Karar** (PvdA) benadrukt dat uit de variantenstudie blijkt dat de verbinding niet haalbaar is en dat daarom naar alternatieven moet worden gekeken. Goed bestuur betekent volgens hem eerlijk zijn over gemaakte keuzes, zoals ook afgesproken in de coalitieonderhandelingen.

De heer **De Moel** (PVV) vraagt hoe het project voor de vervanging van de DRIS-systemen verloopt, over hoeveel bushaltes het in totaal gaat, hoeveel daarvan onder provinciale verantwoordelijkheid vallen en hoeveel onder gemeentelijke. Ook wil hij weten hoe het

beschikbare budget wordt verdeeld tussen deze twee categorieën. Daarnaast vraagt hij om een reflectie van de gedeputeerde op het feit dat de extra 1,5 miljoen euro abusievelijk niet is aangevraagd. Hij noemt het schrappen van de verbinding A8-A9 een gemiste kans en stelt dat de leefbaarheidsproblemen in Krommenie, Assendelft en Wormerveer hiermee niet worden opgelost. Volgens hem verdient het stilleggen van dit dossier meer dan slechts een korte alinea in de stukken. De heer **Hollebeek** (PvdD) merkt op dat dit onderwerp wel degelijk uitgebreid is toegelicht. De PVV blijft echter van mening dat het niet aannemelijk is dat het bereikbaarheidsprobleem níet door de aanleg van extra asfalt zou kunnen worden opgelost. De heer **Van den Berg** (JA21) benadrukt dat elke euro van de Noord-Hollander zichtbaar rendement moet opleveren in bereikbaarheid, veiligheid en energievoorziening. In de stukken, waaronder de brief bij agendapunt 11g over de steunpunten, ziet hij dat onvoldoende terug. Hij wijst op het budget van 7,5 miljoen euro voor twaalf energieneutrale steunpunten en vraagt waarom het bedrag van de winnende inschrijver (6,34 miljoen) in de tabel is afgerond op 6,3 miljoen en hoe het verschil wordt verklaard. Hij merkt op dat de kosten per steunpunt gemiddeld €600.000 bedragen, met uitschieters bij onder meer Hoofddorp en het pontveer Westeinde. Daartegenover staat een jaarlijkse besparing van circa €142.000, wat neerkomt op een terugverdientijd van 45 tot 53 jaar. Hij vraagt of deze berekening klopt en verzoekt om inzicht in de rekensommen en de investeringen en besparingen per locatie. Verder vraagt hij hoeveel van de opgewekte zonne-energie door netcongestie niet benut kan worden en wie het risico draagt als terug levering wordt beperkt. Ook vraagt hij waarom dergelijke installaties worden geplaatst als ze mogelijk niet volledig gebruikt kunnen worden en wat dan het beoogde leereffect of de voorbeeldrol van de provincie is. Volgens hem zijn de uitgaven niet doelmatig, aangezien de kosten neerkomen op €6.900 per bespaarde ton CO_2, tegenover €80 per ton op de markt.

Tot slot stelt hij dat het schrappen van het project A8-A9 en het vervangen door een nieuwe studie naar de N203 de knelpunten in de Zaanstreek en IJmond niet oplost. Hij vindt dat extra capaciteit hard nodig is en vraagt waar het oost-westcorridoralternatief blijft nu de A8-A9 niet doorgaat. Mevrouw **Bouhlel** (SP) is benieuwd naar het voorstel van JA21 en vraagt waar de heer Van den Berg de mogelijkheden ziet. De heer **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat er volgens hem veel mogelijkheden zijn, maar dat de geluids- en stikstofwetgeving daarbij grote belemmeringen vormen. Wat JA21 betreft kan de gedeputeerde in Den Haag niet hard genoeg aandringen om deze knelpunten weg te nemen. Hij benadrukt dat alles op alles moet worden gezet om een verbinding te realiseren in welke vorm dan ook, omdat de provincie volgens hem dreigt muurvast te lopen. De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt of JA21 een voorstander of juist een

tegenstander is van de voorgestelde maatregelen ter verbetering van de leefbaarheid rondom de N203. De heer **Van den Berg** (JA21) benadrukt dat zijn partij zich al jaren inzet voor het verbeteren van de leefbaarheid in het gebied. Met zo'n 50.000 verkeersbewegingen per dag door Krommenie is de situatie volgens hem onhoudbaar. De leefbaarheid staat onder druk door slechte luchtkwaliteit en geluidsoverlast. Wat JA21 betreft blijft de verbinding A8-A9, ondanks de beperkingen, de beste oplossing, omdat alle andere alternatieven ertoe leiden dat de provincie vastloopt en de leefbaarheid verder verslechtert. De heer **Hollebeek** (PvdD): hij vraagt de heer Van den Berg om duidelijkheid of JA21 vóór of tegen de voorgestelde maatregelen rondom de N203 is, aangezien vaststaat dat de A8-A9 geen robuuste oplossing biedt en er op korte termijn wél iets moet gebeuren voor de leefbaarheid. De heer **Van den Berg** (JA21) geeft aan het eens te zijn dat er op korte termijn maatregelen moeten komen om de leefbaarheid te verbeteren, maar noemt die wel lapmiddelen. Hij wijst erop dat JA21 eerder heeft gepleit voor een meetstation in Krommenie, dat er inmiddels staat. Volgens hem moet er iets veranderen, maar blijft de voorkeur uitgaan naar opname van de A8-A9 in het iMPI, zodat ook aan een structurele, langetermijn-oplossing kan worden gewerkt. Mevrouw **Vroom** (D66) zegt te horen dat JA21erkent dat stikstof een groot knelpunt is waardoor projecten in Noord-Holland vastlopen en dat de partij bij Den Haag wil aandringen op verandering. Zij vraagt of zij JA21 dan straks aan haar zijde heeft bij het reduceren van stikstof op grote schaal. De heer **Van den Berg** (JA21) reageert dat zijn partij graag zou zien dat de drempelwaarde voor stikstof omhooggaat en dat er gericht wordt gewerkt aan verbetering van de situatie rond natuurgebieden. Volgens hem moet er zeker iets gebeuren, maar het uitgangspunt moet zijn dat de woningcrisis wordt opgelost, aangezien die volgens hem nu wordt versterkt doordat het stikstofbeleid ontwikkeling belemmert. De heer **Van den Berg** roept de gedeputeerde op om harde afspraken met het Rijk te maken over financiering en wetgeving en om zich te blijven inzetten voor verkeersoplossingen. Hij pleit voor een concreet provinciaal maatregelenpakket dat doorstroming, verkeersveiligheid en leefbaarheid verbetert, in plaats van extra studies. JA21 is niet tegen verduurzaming, maar tegen beleid dat te veel kost en te weinig oplevert. Iedere euro moet zichtbaar effect hebben, met doelmatigheid en een alternatief voor de A8-A9 als prioriteit.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Olthof voor beantwoording vragen in eerste termijn.

Gedeputeerde **Olthof** zegt de teleurstelling over het niet doorgaan van de A8-A9 te begrijpen en deelt die zelf ook, aangezien hij zich jarenlang voor dit project heeft ingezet. Besturen betekent

volgens hem echter ook besluiten nemen als iets niet kan. Hij legt uit dat de A8-A9 onderdeel moest zijn van een integrale aanpak tussen de A7, A8 en A9, maar dat het Rijk geen financiële middelen beschikbaar heeft gesteld en zelfs 300 miljoen euro uit andere Noord-Hollandse projecten heeft gehaald. Daardoor kunnen middelen niet worden ingezet voor bijvoorbeeld de N247. Uit onderzoek blijkt volgens hem dat de aanleg van de A8-A9 het probleem niet oplost, maar slechts verplaatst; nieuwe knelpunten ontstaan en inwoners zouden te maken krijgen met meer geluidsoverlast en fijnstof. De verdiepte aanleg of herinrichting van de N203 is daarom op dit moment de meest realistische optie. Hij benadrukt dat hij zich samen met andere provincies en regio's blijft inzetten om bij het Rijk geld vrij te krijgen voor verbetering van de bereikbaarheid in Noord-Holland. De heer **Van den Berg** (JA21) zegt het betoog van de gedeputeerde te begrijpen, maar vraagt hoe eenvoudig het in de toekomst zal zijn om de A8-A9 opnieuw in het iMPI op te nemen, mocht daar weer aanleiding voor zijn. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat er inderdaad een oost-westverbinding moet komen en dat, zodra de omstandigheden daarvoor gunstiger zijn, het project opnieuw in de studiefase en daarmee in het iMPI kan worden opgenomen. Op dit moment heeft het volgens hem echter weinig zin om de A8-A9 in het iMPI te laten staan, omdat er geen actieve studie plaatsvindt. Het iMPI is bedoeld voor projecten die daadwerkelijk in ontwikkeling zijn. Als in de toekomst de stikstofwetgeving verandert of het Rijk met financiering komt, kan de situatie opnieuw worden beoordeeld. De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt wanneer er volgens de gedeputeerde wél aanleiding zou zijn om de A8-A9 opnieuw in het iMPI op te nemen, bijvoorbeeld in de vorm van een nieuwe studiefase. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat er pas aanleiding is om de A8-A9 opnieuw op te nemen in het iMPI zodra er weer concreet perspectief is op een nieuwe studie of ontwikkeling. Hij wijst erop dat er al jarenlang onderzoek is gedaan, met recente verkeersmodellen en berekeningen en dat deze hebben geleid tot de huidige conclusie. Op dit moment is er daarom geen reden om het project in het iMPI te houden. Zodra er weer reële vooruitzichten zijn op een oost-westverbinding, in samenwerking met het Rijk en de regio, zal het project opnieuw worden ingebracht.

Mevrouw **Vroom** (D66) complimenteert de gedeputeerde met het moedige, maar moeilijke besluit over de A8-A9 en richt de blik op de toekomst. Zij vraagt meer toelichting op de lobby richting Den Haag: waar de gedeputeerde zich precies voor inzet en waar hij tot aan de verkiezingen in maart nog voor wil pleiten. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de verkiezingen daar niets aan veranderen: hij zet zich dagelijks in voor de lobby richting Den Haag, samen met zijn collega's.

Mevrouw **Den Boer** (BBB) zegt het positief te vinden dat de gedeputeerde dagelijks met het Rijk overlegt over de bereikbaarheid van Noord-Holland, maar merkt op dat het schrappen van de A8-A9 uit het iMPI pijnlijk is. Zij vraagt of het project niet als oost-westverbinding op de projectenlijst kan blijven staan, zodat het 'warm' wordt gehouden binnen de lopende overleggen met het Rijk. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat er enig houvast en perspectief nodig is om een oost-westverbinding op de projectenlijst te kunnen zetten. Zolang onduidelijk is waar die verbinding precies moet komen, bijvoorbeeld tussen de A7 en de N242. Anders heeft het volgens hem geen zin om dit op te nemen. Hij begrijpt het verzoek en noemt het een moeilijk besluit, maar vindt dat bestuurders eerlijk moeten zijn als iets op dit moment niet kan. Hij wijst erop dat er wel wordt gewerkt aan de studie naar de N203, waarvan de resultaten in de zomer van 2026 worden verwacht. Dat proces kan volgens hem niet worden versneld, gezien de benodigde voorbereidingstijd, marktcapaciteit en aanbestedingsprocedures. De heer **Hollebeek** (PvdD): hij benadrukt dat het niet om snelheid gaat, maar om de leefbaarheid en dat dit ook is wat de heer Dijk bedoelde. Gedeputeerde **Olthof** reageert dat hij die vraag respecteert en serieus neemt, maar dat het onderzoek naar de N203 nu eenmaal tijd kost. De resultaten worden in de zomer van 2026 verwacht, zoals eerder toegezegd. Hij zou onderzoeken en realisatie graag sneller willen uitvoeren, maar dat is niet haalbaar vanwege beperkte ambtelijke capaciteit en de zorgvuldigheid die nodig is voor een goed onderbouwd resultaat. De heer **Dijk** (CDA) vraagt of, zodra de terugkoppeling van het onderzoek in de zomer van 2026 beschikbaar is, het uitvoeringsjaar eventueel kan worden vervroegd. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat het vervroegen van het uitvoeringsjaar afhangt van de uitkomsten van de studie en de daaropvolgende procedures. Als er bijvoorbeeld sprake is van een verdiepte ligging of een aangepast tracé, vergt dat extra tijd. Hij zou de uitvoering graag eerder zien maar kan daar geen enkele toezegging over doen. Ter vergelijking noemt hij het traject van de N203 tussen Uitgeest en Limmen, dat minder complex lijkt, maar door grondverwerving eveneens richting 2033-2034 schuift. De heer **Hollebeek** (PvdD concludeert uit het antwoord van de gedeputeerde dat het dus mogelijk is om het uitvoeringsjaar naar voren te halen als de studie dat toelaat. Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dat dit in theorie kan, bijvoorbeeld als de uitkomst van de studie eenvoudig uitvoerbaar is, zoals bij een beperkte ingreep. Maar als er sprake is van een complexere, verdiepte variant of andere obstakels, kan het juist langer duren. Hij benadrukt dat hij hierover geen enkele toezegging kan doen. De heer **Boer** (VVD) maakt bezwaar tegen de suggestie dat partijen zich 'voor de bühne' uitspreken en benadrukt dat de VVD oprecht is in haar standpunt over de A8-A9. Gedeputeerde **Olthof** verduidelijkt dat hij geen partij persoonlijk bedoelde, maar dat het opnemen van de A8-A9 in het iMPI zonder concreet perspectief volgens

hem een symbolische handeling zou zijn, aangezien het iMPI bedoeld is voor projecten in studie- of uitvoeringsfase. De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt de gedeputeerde om een toelichting op de gevolgen van het schrappen van rijksinvesteringen zoals de 300 miljoen euro en de geplande woningbouw bij Alkmaar, voor de bereikbaarheid en leefbaarheid in Noord-Holland in de komende jaren. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat, als het Rijk geen actie onderneemt, Nederland en zeker Noord-Holland over tien tot vijftien jaar volledig vast zal staan. De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt wat de gedeputeerde van de Staten nodig heeft om zijn positie richting het Rijk te versterken en het pleidooi voor investeringen in bereikbaarheid nog krachtiger te kunnen maken. Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat steun van de Staten vooral bestaat uit het landelijk bepleiten van structurele rijksfinanciering voor infrastructuur. Er is momenteel geen budget voor grote projecten, terwijl dit nodig is voor onderhoud, mobiliteit en openbaar vervoer. Hij roept op tot een gezamenlijke inzet richting de kabinetsformatie om niet per project, maar structureel, bijvoorbeeld 2% van het bbp, te investeren in de bereikbaarheid van Nederland. De heer **Van den Berg** (JA21) concludeert dat PS weinig kan doen om dit doel te bereiken en vraagt of zij hierin nog iets kunnen betekenen. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat hij niet ziet wat PS op dit moment concreet kunnen bijdragen. Wel roept hij alle partijen op om richting Den Haag en de verkiezingen te blijven pleiten voor structurele investeringen in zowel provinciale als rijksinfrastructuur, in de hoop daarmee beweging te krijgen in vastgelopen projecten.

Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat er voldoende capaciteit is om de komende jaren nog 35 bruggen aan te sluiten op de bediencentrale. Over de motie voor een vaste oeververbinding bij de Burgervlotbrug meldt hij dat dit onderwerp recent is besproken in het Platform Mobiliteit. Afgesproken is om het onderzoek te verbreden naar het hele traject tussen Alkmaar en 't Zand, in plaats van alleen de Burgervlotbrug. Dit onderzoek wordt gezamenlijk uitgevoerd binnen het platform. Met betrekking tot de motie uit Schagen om weer brugbedienaren aan te stellen bij de vlotbruggen, legt hij uit dat de bediening goed verloopt en storingen beperkt zijn. Het probleem zit volgens hem vooral bij weggebruikers die met te zwaar materieel over de bruggen rijden. Daarover vindt ambtelijk overleg plaats met de gemeente Schagen.

Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat de A27 waarschijnlijk weer wordt opgenomen in het MIRT, al is nog onduidelijk hoeveel budget daarvoor beschikbaar is. Wat betreft Broek in Waterland is de gekozen bewonersvariant duurder maar toekomstbestendiger is, terwijl de kortere variant het probleem niet structureel oplost. De provincie werkt samen met de VRA aan het project, maar de financiering blijft een groot knelpunt nu het Rijk geen bijdrage levert en de eerder gereserveerde 300 miljoen euro heeft verschoven naar beheer en onderhoud. Er is een

projectleider aangesteld om te onderzoeken hoe het project alsnog kan worden vlotgetrokken. Gedeputeerde **Olthof** zegt toe PS op de hoogte te houden en belooft dat de onjuiste passage in het iMPI wordt aangepast. Gedeputeerde **Olthof** hoopt dat dit jaar een oogstjaar wordt, maar erkent dat grote infrastructuurprojecten traag verlopen. Noord-Holland heeft meerdere kostbare dossiers, zoals de N247, de multimodale ring Alkmaar, de Ravelijnbrug en de A8-A9, die elk meer dan 200 miljoen euro vergen. Hij ziet wel voortgang bij de multimodale ring Alkmaar, die nu in het MIRT is opgenomen. Voor de A9 bij Heiloo vormt stikstof nog steeds de belangrijkste belemmering; er wordt aan een oplossing gewerkt, maar er is geen financiering beschikbaar. De kosten worden geschat op circa 70 miljoen euro. De provincie blijft, ondanks dat zij geen wegbeheerder is, trekker van het project in samenwerking met andere partijen. Gedeputeerde **Olthof** zegt te hopen dat er vóór de verkiezingen volgend jaar meer resultaten geboekt zijn dan nu. Over het fietspad Dirkshorn-Schagen meldt hij dat hij daar actief mee bezig is en dat er ook wensen zijn voor verlenging. Hij is het niet eens met de opmerking dat fietspaden weinig terugkomen in de stukken. Er loopt volgens hem veel, waaronder de recent ondertekende samenwerking met de regio Zuid-Kennemerland over doorfietsroutes. Deze projecten zijn vaak al opgenomen in het iMPI, maar niet altijd herkenbaar omdat ze onder wegprojecten vallen. Hij zegt toe om dit in volgende versie duidelijker zichtbaar te maken.

De heer **Dijk** (CDA) vraagt hoe ver de provincie is, wat er nog moet gebeuren en waar de prioriteiten liggen. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat PS al een rapportage over de doorfietsroutes heeft ontvangen met de stand van zaken per project. Hij zal nagaan om welke rapportage het precies gaat en benadrukt dat fietsen, verkeersveiligheid en doorfietsroutes belangrijke thema's blijven in de samenwerking met de regio. Gedeputeerde **Olthof** meldt dat de maatregelen bij de Wadweg en Waarderpolderweg effectief zijn: de snelheid is verlaagd en verdere ingrepen zijn nu niet nodig. Over de N200 (Zeeweg) zegt hij dat de samenwerking met de gemeenten goed verloopt en dat er binnenkort nieuw overleg plaatsvindt over de Zeeweg en de bereikbaarheid. De heer **De Moel** (PVV) vindt dat het de vraag is of er überhaupt iets aan de weg moet gebeuren omdat er volgens hem geen files waren in het afgelopen jaar op de Zeeweg en dat eventuele verbeteringen zich beter kunnen richten op de fietspaden. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de Zeeweg onderdeel is van een breder project waarin ook verkeersveiligheid en groot onderhoud worden meegenomen. De aanpak gaat dus verder dan alleen doorstroming. Over de samenwerking met de regio zegt hij dat die goed verloopt en dat het overleg met de betrokken wethouders constructief is.

Gedeputeerde **Olthof** zegt over de Medemblikkerweg dat er geen ruimte is om deze te verbreden. Wel wordt gewerkt aan het Opperdoezerpad, waar de oversteek bij de N239 veiliger

wordt gemaakt. De Medemblikkerweg zelf is enkele jaren geleden al aangepakt. Over het fietspad Hilversum–Bussum meldt hij dat de aanbesteding en voorbereiding in gang zijn gezet, maar dat dit tijd kost. Versnellen is volgens hem niet mogelijk. Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) merkt op dat in het iMPI nog stond dat de realisatie in 2026–2027 gepland was en vraagt naar de oorzaak van de vertraging. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat dit een technische vraag is: tijdens de voorbereiding kunnen vertragingen ontstaan door de uitwerking en engineering van het project. Hij zegt toe deze vraag schriftelijk te beantwoorden.

Gedeputeerde **Olthof** zegt blij te zijn met de vraag over militaire bereikbaarheid. Hij benadrukt dat de N9 een structureel probleem vormt voor verkeersveiligheid en doorstroming en dat verbetering van deze weg hoge investeringen vergt. In overleg met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft hij benadrukt dat de N9 prioriteit verdient vanwege het militaire en strategische belang. Hij probeert dit onderwerp op de rijksagenda te houden en gefinancierd te krijgen, al is nog onduidelijk of daar extra middelen voor beschikbaar komen.

Mevrouw **Vroom** (D66) vraagt of er, naast de N9, ook andere projecten zijn opgenomen in het iMPI die bijdragen aan de strategische of militaire bereikbaarheid van de provincie.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat hierover momenteel een breder onderzoek loopt met het Rijk, waarin ook cybersecurity en weerbaarheid worden meegenomen. De uitkomsten daarvan moeten duidelijk maken welke projecten relevant zijn. Over snelheidsverlaging zegt hij dat dit maatwerk is en niet altijd de oplossing biedt, omdat het de verkeersveiligheid niet in alle situaties ten goede komt.

Gedeputeerde **Olthof** zegt dat bij de N247 niet tijdswinst, maar leefbaarheid het uitgangspunt is geweest, zoals destijds ook door de dorpsraad is ingebracht. Door de grote hoeveelheid verkeer en het intensieve busverkeer is echter wel extra ruimte nodig om de doorstroming te behouden, zeker gezien toekomstige ontwikkelingen rond Purmerend en de Lange Weeren. Of de reistijd korter wordt, kan hij niet zeggen, maar de maatregelen moeten vooral de doorstroming verbeteren. Mevrouw **Bouhlel** (SP) vraagt of de herinrichting van het Schouw niet al een deel van de problemen kan oplossen. Gedeputeerde **Olthof** zegt dat er gewerkt wordt aan zowel het Schouw als de onderdoorgang bij Broek in Waterland. Het probleem is dat het verkeer daar dicht op elkaar zit, met veel busverkeer, waardoor het dorp in tweeën wordt gesplitst. De onderdoorgang moet zowel de doorstroming verbeteren, vooral voor het OV, als de leefbaarheid vergroten doordat de dorpshelften weer met elkaar worden verbonden. Het project heeft dus een dubbel doel: betere bereikbaarheid en meer leefbaarheid. Daarnaast wordt ook aan de noordkant van de N247 bij Volendam en aan de zuidkant bij het Schouw gewerkt aan plannen om het OV en overig verkeer ongelijkvloers te laten kruisen. Mevrouw **Bouhlel** (SP) merkt op dat,

hoewel wordt gezegd dat de dorpen weer met elkaar worden verbonden, de weg er nog steeds tussen blijft liggen en de scheiding dus blijft bestaan. Gedeputeerde **Olthof** legt uit dat in de voorkeursvariant sprake is van een tunnel. Het tunneldak kan worden benut om de dorpen boven de tunnel met elkaar te verbinden, zodat de weg daaronder verdwijnt en de leefbaarheid verbetert.

Gedeputeerde **Olthof** meldt dat de vervanging van de DRIS-panelen in 2026 zal plaatsvinden. De aanbesteding is gestart en de huidige displays blijven tot die tijd functioneren. De toegankelijkheid van bushaltes wordt gefaseerd aangepakt tot 2035, waarbij de provincie zich richt op haar eigen areaal en niet op gemeentelijke haltes. Over de gebiedscontracten meldt gedeputeerde **Olthof** dat er een studie loopt naar een nieuwe aanpak. De provincie wil overstappen van traditionele contracten naar assetmanagement, omdat bruggen en sluizen steeds complexer worden en meer specialistisch beheer vragen. Volgend jaar verwacht hij hierover meer duidelijkheid. Het doel is beter onderhoud en beheer; of dit duurder uitvalt, wordt nog onderzocht. De gedeputeerde geeft aan dat de provincie intensief samenwerkt met het Rijk. De studie naar de N203 loopt nog tot de zomer, maar start later dan gehoopt. Het verlagen van snelheden om stikstof te reduceren blijkt volgens onderzoek slechts beperkt effect te hebben; alleen bij Sint Maartensdijk wordt dit toegepast. De motie over sociale veiligheid wordt uitgevoerd: in het eerste kwartaal van 2026 komt een plan van aanpak, waarbij dit thema standaard wordt meegenomen in nieuwe plannen. Het onderzoek naar gebiedscontracten is in het tweede kwartaal van 2026 afgerond. Gedeputeerde **Olthof** benadrukt zijn frustratie over de beperkte voortgang in de bereikbaarheid van Noord-Holland door vertragingen vanuit het Rijk. De provincie investeert alleen in eigen bushaltes en DRIS-panelen, niet in die van gemeenten. Over de klimaatneutrale steunpunten geeft de gedeputeerde aan dat winst niet het uitgangspunt is, maar dat investeringen passen binnen de ambitie om als provincie klimaatneutraal te worden.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat niet elke provinciale investering direct winstgevend hoeft te zijn; de provincie heeft ook verantwoordelijkheden op het gebied van klimaatbeleid. Maatregelen zoals zonnepanelen en elektrificatie van eigen infrastructuur dragen bij aan de klimaatneutraliteit. De heer **Van den Berg** (JA21)| vraagt of de gedeputeerde erkent dat zonnepanelen die niet kunnen terug leveren een verkeerde keuze zijn. **Olthof** weerspreekt dat en stelt dat de conclusie dat de panelen onbruikbaar zijn niet klopt. Hij wijst erop dat er binnen het iMPI veel grote projecten lopen en dat de provincie met een breed pakket aan maatregelen werkt op het gebied van fiets, openbaar vervoer, spoor en infrastructuur.

Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) vraagt of de huidige programmering voldoende inspeelt op de urgentie van verkeersveiligheid, vooral voor fietsers. De gedeputeerde antwoordt dat verkeersveiligheid hoog op de agenda staat en dat er via subsidies en kleine maatregelen samen met gemeenten aan wordt gewerkt, al kunnen niet alle problemen direct worden opgelost.
Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) vraagt naar de hoge kosten van de pont bij het Schouw. Gedeputeerde **Olthof** legt uit dat de hoge kosten komen doordat ook de aandrijving en de landhoofden worden vernieuwd. De vraag van de ChristenUnie over het fietspad bij de N524 wordt schriftelijk beantwoord.

De **voorzitter** concludeert dat het onderwerp voldoende is besproken en doorgeleid wordt naar de volgende PS-vergadering van 3 november. De heer **Boer** (VVD) ziet het aanbod van de BoD nog graag tot uitvoer komen, de **voorzitter** zegt toe dit te gaan organiseren.

5 A-agenda Algemeen

5.a.1 Begroting 2026 (A-agenda alle commissies oktober 2025)

Toelichting:
In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2026 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten. De memorie van antwoord wordt samen met de begroting 2025 besproken.

Voorstel voor behandeling:
Het doel van de behandeling is het uitbrengen van een advies aan PS over onderwerpen in de begroting (en het memorie van antwoord) die betrekking hebben op de commissie Ruimte.

De heer **Klein** (ChristenUnie) kan zich in grote lijnen vinden in de plannen, maar maakt zich zorgen over het gebrek aan grip op de voortgang van de fietsprojecten. Veel projecten zitten nog in de studiefase, terwijl er al 17,5 miljoen euro beschikbaar is. Hij vraagt om een duidelijk overzicht van de besteding en voortgang. Hij vraagt om een beter overzicht van hoe dit geld wordt besteed: welke projecten al worden uitgevoerd, welke nog gepland staan en welke kosten hiermee gemoeid zijn. Dit zou de PS beter in staat stellen hierop te sturen. Tot slot wijst hij op de schommelingen in de begroting voor het openbaar vervoer. In 2027 is een forse daling van de uitgaven voorzien, gevolgd door een stijging in 2028. Hij vraagt welke gevolgen dit heeft en of hier mogelijk reparatie nodig is.
Mevrouw **Schneemann** (Volt) waardeert de inzet van de ambtenaren en spreekt haar zorg uit over het achterblijven bij de woningbouwdoelen voor 2030. Zij vindt dat toekomstbestendig

bouwen een standaard moet zijn, gezien de toenemende klimaatverandering. Volt pleit voor een noodfonds voor klimaatadaptatie en vraagt of de gedeputeerde verder vooruit wil kijken richting 2100. Over mobiliteit stelt zij dat de provincie zelf meer kan doen aan CO_2-reductie en vraagt waarom de toolbox Smart Mobility niet structureel wordt ingezet.

Statenlid **Korzelius** (GL) geeft aan dat zijn fractie kan instemmen met de twee hoofdstukken van de begroting, die volgens hem goed inzicht geven in de plannen voor 2026.

De heer **Bilgin** (FvD) is positief over de investeringen in infrastructuur en openbaar vervoer, maar plaatst vraagtekens bij subsidies voor duurzaam reisgedrag, zoals de 1,5 miljoen euro voor Stichting Breikers. Dat geld kan volgens hem beter worden besteed aan extra buslijnen.

Hij waarschuwt voor netcongestie en stelt voor de zero-emissieambities te temperen om overbelasting van het stroomnet te voorkomen. Ook wijst hij op de leegstand van distributiecentra en vraagt of de provincie hier meer regie op wil nemen.

De heer **De Moel (PVV)** vindt dat de provincie te veel vasthoudt aan het principe 'binnenstedelijk tenzij' en te weinig serieus kijkt naar buitenstedelijke uitbreidingslocaties. Volgens hem zorgt dit voor vertraging, hogere kosten en onnodige beperkingen, terwijl de woningnood hoog is.

De PVV pleit voor een èn-èn-aanpak: zowel binnen- als buitenstedelijk bouwen, vooral waar dat snel en betaalbaar kan. De nadruk op bouwen bij OV-knooppunten noemt hij een luxe die de provincie zich niet kan veroorloven. Hij roept op om het tenzij-criterium echt te laten tellen en gemeenten meer ruimte te geven voor uitleglocaties met eenvoudige randvoorwaarden.

De heer **Kes** (SP) kondigt aan dat zijn fractie volgende week in de Commissie Bestuur uitgebreider zal ingaan op de begroting. Hij reageert op de opmerking van de heer **De Moel** (PVV) en zegt getriggerd te zijn door een eerdere opmerking van gedeputeerde **Olthof** over woningbouw in Purmerend-Oost. Hij vreest dat daarmee de Purmer wordt bedoeld, een project dat de SP onwenselijk vindt. Gedeputeerde **Olthof** reageert ontkennend, waarna de heer **Kes** aangeeft opgelucht te zijn.

Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) kan zich over het algemeen vinden in de financiële koers en investeringsambities van de begroting, maar uit haar zorgen over de vertraging bij projecten voor de volledige toegankelijkheid van OV-haltes. Zij vraagt gedeputeerde **Olthof** om de uitvoering, die nu tot 2035 gepland staat, in 2026 te versnellen.

De heer **Hollebeek (PvdD)** merkt op dat hij de begroting over het algemeen kort kan bespreken, maar dat één punt hem opvalt. In de omgevingsvisie is vastgelegd dat nieuwe ontwikkelingen natuurinclusief moeten zijn, wat de gedeputeerde eerder heeft bevestigd. Toch vindt hij het in de begroting lastig terug te zien hoe deze ambitie concreet wordt waargemaakt. Hij vraagt om

een overkoepelende visie van de provincie op natuurinclusief bouwen, zodat beter inzichtelijk wordt wat deze ambitie daadwerkelijk oplevert.

De heer **Karar** (PvdA) kan instemmen met de voorliggende begroting en benadrukt dat de woningbouwambitie centraal blijft staan: er moeten voldoende en betaalbare woningen komen. Hij kijkt uit naar de monitor die in november verschijnt, waarin wordt gekeken naar het effect van de provinciale inzet. Hij merkt op dat er nog veel werk te doen is en hoopt dat de komst van de kwartiermaker hierbij het verschil kan maken.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Rommel voor beantwoording van de vragen in de eerste termijn.

Gedeputeerde **Rommel** reageert op de vraag van de heer **Bilgin** (FvD) over de leegstaande distributiecentra. Zij geeft aan dat dit onderwerp onder economie valt, maar bevestigt dat de signalen over leegstand bekend zijn. In regio Amsterdam ligt dit rond de 12%, in Noord-Holland Noord en de Schipholregio rond de 3%. Volgens de gedeputeerde is er sprake van marktspeculatie: er is meer gebouwd dan verhuurd kon worden. De provincie kan hier beperkt iets aan doen, maar zal in het toekomstbeeld voor de economie wel bekijken of en hoe hiermee moet worden omgegaan. De heer **Bilgin** (FvD) wijst erop dat de leegstand van distributiecentra in Amsterdam ook speelt bij vruchtbare landbouwgrond. Volgens hem raakt dit dus niet alleen de economie, maar ook ruimtelijke ordening en landbouw. Hij pleit ervoor om hier integraler naar te kijken en dit mee te nemen in de nieuwe omgevingsvisie, waarin wordt bepaald wat er met vruchtbare landbouwgronden moet gebeuren.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Beemsterboer.

Gedeputeerde **Beemsterboer** benadrukt dat de provincie zich maximaal inspant om de woningnood vóór 2030 op te lossen. Er wordt gewerkt aan de actieagenda Wonen en de kwartiermaker is inmiddels aangesteld om de rol van de provincie als aanjager verder te versterken. Over het begrip toekomstbestendig bouwen, dat door Volt en de PvdD als vaag werd bestempeld, erkent gedeputeerde Beemsterboer dat er ruimte is voor verbetering. Hij verwijst naar het convenant Toekomstbestendige woningbouw met drie kwaliteitsniveaus (goud, zilver en brons) en legt uit dat er per project een afweging wordt gemaakt tussen duurzaamheid, snelheid en betaalbaarheid. Wat betreft de vraag van de PVV stelt de gedeputeerde dat de

provincie inderdaad zoekt naar ruimte voor woningbouw, ook buitenstedelijk, maar dat dit altijd moet worden afgewogen tegen andere provinciale belangen, zoals landschap en erfgoed. Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt of het opheffen van de reserve klimaatadaptatie geen groot risico vormt, omdat sociale huurwoningen dan mogelijk kwetsbaarder worden voor wateroverlast. Gedeputeerde **Beemsterboer** benadrukt dat de meeste al bestaande woningen in Noord-Holland volgens lagere standaarden zijn gebouwd dan de huidige eisen. Nieuwe woningen, ook sociale huurwoningen, worden al veel robuuster ontworpen met aandacht voor wateropvang en groen. Volledige klimaatbestendigheid is wenselijk vindt de gedeputeerde, maar moet in balans blijven met snelheid en betaalbaarheid van de woningbouw. Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat de provincie een aanjagende rol heeft bij toekomstbestendig en natuurinclusief bouwen. Gemeenten worden via congressen en bijeenkomsten geïnformeerd over mogelijkheden, zoals het benutten van water- en groenstructuren en het plaatsen van vogel- en bijenkasten. Zulke maatregelen verbeteren ecologie en leefbaarheid, maar moeten wel in balans blijven met de betaalbaarheid van woningbouw.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Olthof.

Gedeputeerde **Olthof** reageert op de vragen van de ChristenUnie over de voortgang van fietsprojecten en hij zegt toe te onderzoeken hoe de voortgang en besteding van middelen, zoals de 17,5 miljoen euro, nog inzichtelijker kunnen worden gemaakt. Projecten in de studiefase hebben vaak nog geen gekoppelde bedragen, wat de monitoring bemoeilijkt. Over het ov zegt de gedeputeerde dat de tijdelijke daling in de begroting in 2027 wordt hersteld: vanaf 2028 is het ov-budget weer structureel opgenomen, onder meer voor nieuwe concessies. Op de vraag van Volt over de toolbox smart mobility legt hij uit dat verkeersmanagement standaard wordt toegepast, maar dat de toolbox specifiek bedoeld is voor extra maatregelen rond evenementen. Wat betreft de vraag van FvD verduidelijkt gedeputeerde **Olthof** dat de provincie slechts 12% bijdraagt aan de subsidie voor Stichting Breikers en dat de effectiviteit daarvan momenteel wordt geëvalueerd. De ambitie voor zero-emissievervoer blijft onverminderd staan, al erkent hij dat voldoende laadcapaciteit een uitdaging vormt. Tot slot wijst de gedeputeerde erop dat wat betreft de vertraging van de aanpak van de toegankelijkheid van bushaltes, de snelheid per halte verschilt vanwege de complexiteit van locaties, maar dat waar mogelijk versnelling wordt nagestreefd. Mevrouw **Van der Helm** (50PLUS) vraagt of duidelijk is welke haltes versneld kunnen worden aangepakt. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat alle haltes in kaart zijn gebracht binnen het haltetoegankelijkheidsprogramma. Er is een

uitvoeringsprogramma tot 2025 en voor 2026 en verder wordt een nieuw programma opgesteld, zodat helder is welke haltes wanneer kunnen worden uitgevoerd.
Gedeputeerde **Olthof** verduidelijkt dat zijn verwijzing naar Purmerend Oost niet ging over nieuwe plannen in de Purmer, maar over de bestaande ontwikkeling aan de oostflank van Purmerend. Volgens de heer **Kes** (SP) gaat het bij Purmerend Oost wel degelijk over de Purmer.

De **voorzitter** concludeert dat het stuk kan worden doorgeleid naar de PS-vergadering van 3 november.

5.a.2 Memorie van Antwoord

Toelichting:
Via de Memorie van Antwoord worden de schriftelijk ingediende vragen vanuit PS over de begroting 2026 door GS beantwoord.
De Memorie van Antwoord wordt gevoegd behandeld met de Begroting 2026.

6 Rondvraag gedeputeerde Rommel (portefeuilles Ruimtelijke ontwikkeling)

Er is geen rondvraag binnengekomen.

7 B-agenda Mobiliteit

7.a Ontwerp Actieplan Geluid 2025-2029 en doelmatigheidscriterium

Toelichting:
Elke vijf jaar wordt een Actieplan Geluid voor provinciale wegen vastgesteld. Hierin is aangegeven waar de provincie maatregelen wil nemen Pagina 2 tegen geluidoverlast. We stellen het Actieplan Geluid op, omdat we de gezondheid van de inwoners belangrijk vinden. Daarnaast is het verplicht op grond van de Europese richtlijn omgevingslawaai. Geluidmaatregelen zijn doelmatig als de kosten redelijk zijn in verhouding tot de gezondheidswinst die deze maatregelen opleveren. Om vast te stellen wanneer geluidmaatregelen doelmatig zijn, is in aanvulling op het Actieplan Geluid een beoordelingskader ontwikkeld: het doelmatigheidscriterium (DMC). Het Actieplan Geluid 2025 2029 is uitgewerkt met het DMC.
Behandelvoorstel:
De commissie kan met elkaar en gedeputeerde het Ontwerp Actieplan Geluid bespreken.

De **voorzitter** geeft het woord aan de commissieleden voor het stellen van vragen.

Mevrouw **de Boer** (PvdA) is blij met het nieuwe document waarin de ambitie wordt gesteld om geluid te beperken tot 50 decibel in plaats van 60. Ze noemt dit positief voor bewoners die last hebben van geluidsoverlast en complimenteert de portefeuillehouder voor de hoge ambitie. Statenlid **Freeman** (GL) sluit zich daarbij aan en benadrukt dat het ambitieniveau van 50 decibel en het nieuwe doelmatigheidscriterium belangrijke stappen zijn. Geluidsoverlast heeft grote invloed op woongenot en gezondheid en GL steunt de voorliggende plannen.

De heer **Dijk** (CDA) is positief dat GS de geluidshinder van provinciale wegen serieus aanpakt, aangezien langdurige blootstelling grote gezondheidsrisico's oplevert, zoals slapeloosheid, hoge bloeddruk en psychische klachten, iets wat hij ook in zijn werk in de psychiatrie terugziet. Het CDA waardeert dat gezondheid centraal staat in het beleid, maar vraagt wat er gebeurt als in 2029 blijkt dat de reductie van geluidshinder achterblijft: is er dan ruimte om het ambitieniveau aan te passen?

Mevrouw **Den Boer** (BBB) erkent dat geluidsoverlast een feit is, maar vindt het te kort door de bocht om te stellen dat provinciale wegen direct leiden tot ernstige gezondheidsproblemen. Ze vraagt of dit causale verband is onderzocht. BBB merkt op dat slechts 8 van de 122 woningen die in aanmerking kwamen voor geluidsisolatie zijn aangepakt en benadrukt dat beter moet worden gemonitord op de wensen van bewoners om onnodige kosten te voorkomen. De BBB vindt de prioritering van maatregelen onduidelijk en vraagt of bronmaatregelen altijd de voorkeur hebben. Snelheidsverlaging is volgens BBB niet altijd de beste oplossing; ook nieuw asfalt kan bijdragen aan geluidsreductie. Het verminderen van verkeersbewegingen ziet BBB niet als realistisch, gezien het toenemende verkeer. Tot slot vraagt mevrouw **Den Boer** waar de gedeputeerde aan denkt bij het stimuleren van stillere banden en of dit niet beter landelijk geregeld kan worden.

Mevrouw **Vroom** (D66) complimenteert de gedeputeerde met het ambitieuze doel van 50 decibel, maar vraagt of ze goed heeft begrepen dat hiermee slechts 51 van de 645 kilometer provinciale wegen wordt aangepakt. Als dat klopt, had D66 graag gezien dat er meer kilometers werden meegenomen. Ze vraagt ook wanneer de rest van de wegen wordt aangepakt. In tegenstelling tot BBB steunt D66 nadrukkelijk het verminderen van verkeersbewegingen, aangezien het aantal gereden kilometers sinds 2016 met 10% is gestegen.

Mevrouw **Den Boer** (BBB) vraagt hoe D66 denkt het aantal verkeersbewegingen daadwerkelijk te verminderen. Ze noemt voorbeelden als het stimuleren van openbaar vervoer en deelmobiliteit, maar wijst erop dat volgens de gedeputeerde de verkeersgroei blijft toenemen en dat dit niet uitsluitend met OV kan worden opgelost. Ze vraagt daarom wat de realistische oplossing is.

Mevrouw **Vroom** (D66) antwoordt dat elke maatregel bijdraagt aan een lager totaal aantal verkeersbewegingen. Als goed openbaar vervoer ertoe leidt dat mensen minder vaak de auto gebruiken, neemt ook de geluidsoverlast af. De heer **Boer** (VVD) reageert op het betoog van D66 en zegt dat het te simpel is om te stellen dat mensen "gewoon uit de auto moeten stappen en in de bus moeten gaan zitten." Hij wijst erop dat volgens de gedeputeerde een vermindering van 2% autoverkeer al een verdubbeling van het openbaar vervoer zou betekenen, wat volgens hem niet realistisch is. Hij vraagt hoe D66 hiertegen aankijkt. Mevrouw **Vroom** (D66) vindt dat de heer **Boer** haar woorden verkeerd weergeeft. Ze benadrukt dat het niet gaat om mensen dwingen, maar om het motiveren van mensen om vaker het openbaar vervoer te gebruiken, niet alleen vanwege geluidsreductie, maar ook omdat het beter is voor het klimaat. Volgens haar draait het om het maken van bewuste keuzes en het stellen van de juiste prioriteiten.
De heer **Boer** (VVD) wijst erop dat het overtuigen van 2% automobilisten om het OV te nemen een verdubbeling van de OV-capaciteit vraagt, wat volgens hem niet realistisch is. Hij pleit voor investeringen in zowel auto- als OV-bereikbaarheid. Mevrouw **Vroom** (D66) antwoordt dat het hier om geluidsreductie gaat en dat het stimuleren van OV-gebruik juist een bewuste keuze is die gemaakt moet worden. De heer **Boer** (VVD) merkt op dat hij in een elektrische auto rijdt en dat die bijna geruisloos is. De heer **Kes** (SP) reageert dat niet iedereen zich een elektrische auto kan veroorloven en wijst erop dat bij 80 km-wegen het meeste geluid afkomstig is van banden en wegdek, niet van de motor. Hij vraagt waarom de heer **Boer** die opmerking maakt. De heer **Boer** (VVD) merkt op dat er veel winst te behalen is met bandenspanning en nieuwe, stillere banden. Volgens hem wordt te vaak gedacht dat auto's per definitie veel lawaai maken, terwijl ontwikkelingen zoals elektrische auto's juist bijdragen aan stiller verkeer. Hij benadrukt dat maatregelen realistisch, efficiënt en doeltreffend moeten zijn en herhaalt dat snelheidsverlaging niet de voorkeursoplossing van de VVD is.
De heer **Kes** (SP) zegt blij te zijn met het plan, omdat geluidsoverlast grote impact heeft op mensen die er dagelijks mee te maken hebben. Hij benadrukt het belang van feiten en spreekt zijn vertrouwen uit in het onderzoek. Volgens hem doet het college goed werk; hoewel het nooit snel genoeg kan gaan, begrijpt hij dat er ook andere doelen spelen.
De heer **Faassen** (50PLUS) erkent het belang van het actieplan en steunt de ambitie om een gezonde leefomgeving te bevorderen. Hij vraagt echter of het bedrag van nog geen 2 miljoen euro per jaar niet slechts een druppel op een gloeiende plaat is, gezien de ruim 21.000 woningen die boven de 50 decibel zitten. Ook merkt hij op dat gezondheidswinst moeilijk te meten zal zijn en stelt dat veel maatregelen eigenlijk binnen het reguliere budget zouden moeten vallen. Tot slot ziet hij het plan vooral als een richtlijn voor beleid en uitvoering, en stelt

hij voor het te formuleren als een streven om met beperkte middelen de geluidsnorm van 50 decibel niet te overschrijden.
Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) steunt de maatregelen tegen geluidsoverlast en merkt op dat minder autoverkeer daarbij helpt. De heer **Boer** (VVD) wijst erop dat ook bussen en treinen geluid veroorzaken en stelt dat auto's efficiënt kunnen zijn. Mevrouw **Buit** antwoordt dat openbaar vervoer per reiziger juist veel minder geluid produceert dan auto's en dat ze niet pleit voor nul decibel, maar dat auto's simpelweg minder efficiënt zijn dan andere vervoersmiddelen.
Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) kan zich vinden in de voorgestelde maatregelen, maar vraagt waarom de provincie geen gebruikmaakt van zogenoemde 'ontvangersmaatregelen', terwijl die geluidshinder effectief kunnen verminderen. Ze wil daarnaast weten waarom in sommige gebieden 40 km/u wordt voorgesteld in plaats van 30 km/u en vraagt of dat niet beter zou zijn voor geluidsreductie. Tot slot vraagt ze hoe duurzaam geluid reducerend asfalt is bij intensief gebruik door zwaar landbouwverkeer.
Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) benadrukt dat geluidsoverlast serieuze gevolgen heeft voor de gezondheid en vraagt of bij het doelmatigheidscriterium is gekozen voor een maatschappelijke kosten-batenanalyse en zo niet, waarom niet. Ze wijst erop dat in het actieplan geen definitieve maatregelen meer zijn opgenomen, waardoor inwoners niet weten wat er doorgaat en PS minder goed kan controleren. Ze vraagt of GS jaarlijks PS wil informeren over de uitgevoerde, geplande en afgevallen geluidsmaatregelen.
Mevrouw **De Boer** (PvdA) merkt op dat niet alle geluidsoverlast door de provincie wordt veroorzaakt, maar bijvoorbeeld ook door het Rijk, zoals bij Schiphol. Ze vraagt of de gedeputeerde bereid is dit onderwerp in gesprekken met het Rijk aan te kaarten, om zo meer grip te krijgen op deze vormen van geluidsoverlast.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Olthof voor de beantwoording van de vragen in de eerste termijn.

Gedeputeerde **Olthof** bedankt PS voor de constructieve bijdrage aan dit complexe dossier en noemt het een ambitieuze stap voor de provincie. Tegenover de PvdA licht hij toe dat het actieplan alleen de provinciale infrastructuur betreft. Geluidsoverlast door bijvoorbeeld Schiphol valt daarbuiten en gedeputeerde Rommel spreekt hierover met het Rijk binnen het BRS-overleg. Aan het CDA verduidelijkt hij dat 50 decibel een signaalwaarde is, geen harde norm. In 2029 wordt het actieplan vernieuwd en kunnen ambities worden bijgesteld. Wat betreft de vraag van de BBB zegt hij dat het causale verband tussen geluid en gezondheid is gebaseerd op landelijke

wetenschappelijke formules en dat geluidsisolatie niet onder dit actieplan valt. Eerst worden bronmaatregelen onderzocht, zoals minder verkeer, bandenspanning en stiller asfalt, daarna eventueel geluidsschermen of snelheidsverlaging. Aan D66 bevestigt hij dat het actieplan nu 51 km aan stil asfalt, 14 km aan geluidsschermen en 1,5 km aan snelheidsverlaging omvat, binnen projecten die in de studiefase zitten. Tot slot reageert hij op 50PLUS dat de genoemde 2 miljoen euro extra is bovenop het reguliere budget voor infrastructuurmaatregelen. Het plan is bedoeld om geluidshinder gericht aan te pakken, niet slechts als intern hulpmiddel.

De heer **Faassen** (50PLUS) benadrukt dat zijn eerdere opmerking niet negatief bedoeld was. Hij wilde juist aangeven dat het plan realistisch moet blijven, aangezien inwoners er geen rechten aan kunnen ontlenen. Volgens hem dient het document vooral als onderlegger voor beleid, en hij spreekt zijn waardering uit voor het opnemen van de 50 decibel-grens, die hij als een positieve stap ziet. Gedeputeerde **Olthof** reageert dat hij het niet geheel met de heer Faassen eens is. Bewoners hebben namelijk wel het recht om maatregelen te vragen wanneer de geluidsbelasting boven de 50 decibel ligt en er werkzaamheden plaatsvinden aan een weg. De provincie moet dan gemotiveerd aangeven of maatregelen mogelijk zijn. De grens van 50 decibel is echter geen harde norm. Over de gezondheidswinst zegt de gedeputeerde dat die moeilijk direct meetbaar is, maar wel berekend kan worden via landelijke rekenmethodes en maatschappelijke kosten-batenanalyses. Hij bevestigt verder aan de ChristenUnie dat minder auto's inderdaad helpt tegen geluidsoverlast en dat dit is opgenomen in het perspectief Mobiliteit, maar dat het aandeel autoverkeer in Noord-Holland niet sterk zal dalen vanwege de bevolkingsgroei. Wat betreft ontvangersmaatregelen en snelheidsverlaging legt gedeputeerde **Olthof** uit dat geluidsisolatie niet onder het actieplan valt en dat verlaging naar 30 km/u binnen de bebouwde kom geen merkbaar effect heeft op het geluid, omdat het motorgeluid dan overheerst. Wat betreft de vraag van Volt licht hij toe dat concrete projecten niet in het actieplan zelf staan, maar wel in het iMPI. Per project wordt in de planfase bekeken welke maatregelen worden toegepast, waarbij ook participatie met omwonenden plaatsvindt.

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) vraagt of PS jaarlijks op de hoogte kan worden gehouden van welke projecten uit het actieplan geluid wel of niet doorgaan. Gedeputeerde **Olthof** zegt dat hij dat hij wil bekijken hoe dit het best kan worden gerapporteerd, liefst binnen de bestaande rapportages en niet via een apart traject. Hij merkt daarbij op dat participatie een rol speelt: soms besluiten bewoners zelf dat een geluidsscherm niet gewenst is, waardoor een maatregel niet wordt uitgevoerd, ook al was die wel voorgesteld.

De heer **Faassen** (50PLUS) vraagt waarom de maatregelen niet in het reguliere budget kunnen worden opgenomen, aangezien het projectmatig wordt uitgevoerd. Volgens hem zou het logisch

zijn de 50 decibel-grens standaard mee te nemen. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de maatregelen worden meegenomen binnen de lopende projecten die in het IMPI zijn geprogrammeerd. De extra 2 miljoen euro komt bovenop het reguliere budget en kan per project verschillen. De kosten worden dus opgenomen in de afzonderlijke projectbudgetten, waarbij de geluidsmaatregelen onderdeel uitmaken van de uitvoering.

8 Rondvraag gedeputeerde Olthof (portefeuilles Mobiliteit, luchtvaart, OV Knooppunten)

De heer **Mantel** (JA21) heeft een rondvraag over de 'pilot toestaan landbouwverkeer N307 tussen Venhuizen en Zwaagdijk-Oost'. In de dorpskernen van Westwoud, Hoogkarspel, Lutjebroek, Grootebroek en Bovenkarspel zorgt (zwaar) landbouwverkeer al lange tijd voor overlast en verkeersonveilige situaties. Sinds de jaren '90 wordt gesproken over een mogelijke Noord-Zuidverbinding door Drechterland/Stede Broec om de druk op lokale wegen zoals de Raadhuislaan en Nieuweweg te verlichten. Een eerdere variant met een tunnel bij het Evendeel bleek onhaalbaar vanwege de hoge kosten (ruim 92 miljoen euro). Ook bij de aanleg van de doorsteek van de N307 is geen tunnelbak voor landbouwverkeer opgenomen. In andere provincies (Groningen, Overijssel, Gelderland, Zuid-Holland) zijn inmiddels provinciale wegen deels opengesteld voor landbouwverkeer. De N307 is echter een autoweg (100 km/u) waar dit niet is toegestaan, waardoor landbouwvoertuigen nog steeds door de dorpen moeten rijden. De vragen van JA21 aan GS zijn als volgt:

1. Is GS bereid een pilot te starten waarbij landbouwverkeer tijdelijk gebruik mag maken van de N307 (tussen Venhuizen en Zwaagdijk-Oost)?
2. Wil GS, samen met de betrokken gemeenten, onderzoek doen naar een duurzame oplossing voor het landbouwverkeer in dit gebied?
3. Welke verkeerstechnische maatregelen zouden daarvoor nodig zijn?
4. En met welke kosten zou dat gepaard gaan?

Volgens gedeputeerde **Olthof** is het niet mogelijk voor landbouwverkeer om gebruik te maken van de doorsteek op de N307 tussen de afslagen Venhuizen en Zwaagdijk-Oost. De hoeveelheid landbouwverkeer, de seizoensgebondenheid, de verkeersveiligheid en de hoge kosten hebben er al bij de aanleg van de N307 toe geleid dat deze route niet is opengesteld voor landbouwverkeer. De weg is bovendien niet verbreed om landbouwverkeer te kunnen toelaten, en de handhaafbaarheid zou een probleem vormen. Daarnaast is het wettelijk niet toegestaan dat landbouwvoertuigen gebruikmaken van autowegen zoals de N307. De gedeputeerde geeft aan dat de provincie bezig is met een inventarisatie van de omgang met landbouwverkeer op

provinciale wegen, mede naar aanleiding van eerdere vragen van onder meer het CDA. Hierover verwacht hij de Staten te kunnen informeren in het eerste halfjaar van 2026. De heer **Mantel** vraagt of een snelheidsverlaging op de rechterrijstrook naar 80 km/u landbouwverkeer mogelijk zou maken. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat dit niet kan, omdat de N307 een autoweg blijft, ook bij lagere snelheid. Bovendien zou het onveilig zijn door het grote snelheidsverschil met landbouwvoertuigen. Wel onderzoekt de provincie breder hoe om te gaan met landbouwverkeer op provinciale wegen. Over de vermeende gesneuvelde onderdoorgang is volgens hem nog geen besluit genomen.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Klein (ChristenUnie) voor twee rondvragen.

Ten eerste de vraag over de centrale brugbediening. De heer **Klein** zegt dat er op 20 september een storing bij de centrale brugbediening was. In dat geval worden de bruggen lokaal met de hand bediend. De ChristenUnie maakt zich zorgen dat dit voor problemen kan zorgen als er sprake is van een langdurige storing. Kan er voldoende personeel beschikbaar gemaakt worden als de storing enkele weken zou duren? Is het mogelijk of noodzakelijk om een back-up voorziening te realiseren?
Over de storing bij de centrale brugbediening wijst gedeputeerde **Olthof** erop dat er geen aparte back-upvoorziening nodig is, omdat er al maatregelen zijn getroffen om storingen te voorkomen. Bij een kritische storing geldt de afspraak dat het probleem binnen 24 uur moet zijn verholpen. De storing van 20 september duurde ongeveer 12 uur, de langste sinds de opening. Indien nodig kan de bediening tijdelijk worden overgenomen door handbediening, wat ook toen direct is gedaan.

Ten tweede de vraag over de carpoolproef. De heer **Klein** wijst erop dat de provincie is gestart met een carpoolproef in de kop van Noord-Holland. Via de Nabogo-app kunnen automobilisten ritten die ze maken aanmelden, en kunnen reizigers zich aanmelden om mee te rijden. De provincie betaalt de kosten voor de eerste 10 km. Het succes van zo'n platform staat of valt met de bekendheid ervan. Navraag in de regio heeft ons geleerd dat vrijwel niemand de optie kent. Welke plannen heeft de provincie om de carpool-optie meer bekendheid te geven?
Gedeputeerde **Olthof** meldt dat de carpoolproef met de Nabogo-app officieel van start is gegaan. De organisatie is sinds juli 2025 aangesloten, maar is pas na de officiële aankondiging met de marketingcampagne begonnen. Vanaf nu wordt de app actief gepromoot via social media en op carpoollocaties.

9 B-Agenda Wonen

9.a Uitkomsten verkenning Projectmanagementbureau versnellen woningbouw, afdoening M69-2024 Provinciaal Bouwbreekijzer

Toelichting:
Haskoning (voorheen Royal Haskoning-DHV) heeft een verkenning uitgevoerd naar wat de provincie kan doen als oplossing voor capaciteitsproblemen bij gemeenten voor de realisatie van de woningbouwprojecten. De uitkomst is een groeimodel bestaande uit een aantal stappen. Op korte termijn wordt een raamovereenkomst ter beschikking gesteld waar gemeenten gebruik van kunnen maken. Daarnaast wordt een kwartiermaker aangesteld om met budget uit het innovatiedeel van het Investeringskader te komen tot structurele oplossingen om gemeenten te ondersteunen bij het verkrijgen van meer capaciteit. De provincie pakt hier een aanjagende en trekkende rol in.
Behandelvoorstel:
De commissie kan met elkaar en gedeputeerde de uitkomsten van de verkenning van het Projectmanagementbureau inzake versnellen woningbouw bespreken. aan de commissie wordt gevraagd of motie 69 van 2024 "Provinciaal Breekijzer" als afgedaan kan worden beschouwd.

Statenlid **De Weerdt** (Volt) licht de motie Provinciaal Breekijzer toe. In 2023 kwamen 20.000 woningen in de knel bij 94 plannen, en in 2024 betrof dit 25.000 woningen bij bijna 90 plannen. Deze motie is bedoeld om dat probleem aan te pakken. Volt waardeert het diepgravende onderzoek en heeft vertrouwen in de uitkomsten, al vindt de fractie het jammer dat er een streep is gezet door het plan voor een provinciaal projectmanagementbureau.
De fractie wil kunnen volgen welke effecten de inspanningen hebben en stelt drie vragen:

1. Wanneer wordt de begroting verwacht en kan GS die met de Staten delen?
2. Kan GS toezeggen PS op de hoogte te houden van de voortgang richting 2026, 2027 en 2028?
3. Kan GS informeren over wat er is gedaan met de kritiek op de ambtelijke organisatie en of er eventueel extra ondersteuning nodig is?

Statenlid **Korzelius** (GL) is tweede indiener van de motie en onderschrijft het belang ervan. Uit de brief van GS krijgt de fractie echter de indruk dat gemeenten vooral ondersteuning bij samenwerking willen, maar geen provinciaal projectmanagementbureau. Gemeenten vrezen namelijk concurrentie op de arbeidsmarkt, te veel provinciale invloed en een gebrek aan continuïteit bij tijdelijke krachten. De voorgestelde opleidingsprogramma's zijn nuttig, maar

volgens GL moet de provincie ook naar de eigen organisatie kijken. Concrete stappen om interne procedures te versnellen en stroomlijnen ontbreken en dat vindt statenlid Korzelius jammer.

Mevrouw **Berkvens** (D66) benadrukt dat gemeenten kampen met capaciteitstekorten bij woningbouw, waardoor projecten vertragen. De fractie steunde de motie niet vanwege de verantwoordelijkheidsverdeling tussen provincie en gemeenten, maar vindt het onderzoek waardevol, omdat het duidelijk maakt waar behoefte aan is. D66 ziet kansen in raamovereenkomsten voor inhuur, samenwerkingsverbanden en mogelijk een gemeentelijke uitvoeringsorganisatie. De fractie steunt het aanstellen van een kwartiermaker en vraagt of die inmiddels is begonnen. Ook vraagt mevrouw **Berkvens** om PS te betrekken bij het uitgewerkte plan en de financiering en planning. D66 maakt zich zorgen over het wegbezuinigen van de flexibele schil, terwijl die nog nodig is en pleit ervoor eerst de nieuwe instrumenten verder uit te werken. Tot slot vraagt de zij hoe GS aan de slag gaat met de boodschap dat de provincie vooral haar eigen taken zoals stikstof, mobiliteit en landschap sneller en duidelijker moet oppakken.

De heer **Nijkamp** (BBB) verwijst als mede-indiener van de motie naar het rapport Verkenning versterking uitvoeringscapaciteit woningbouw Noord-Holland van 27 juni. Uit het rapport blijkt dat het capaciteitstekort bij gemeenten, ontwikkelaars en corporaties complex en hardnekkig is een probleem dat ook in andere provincies speelt. BBB wijst op voorbeelden elders, zoals het Versnellingsteam Gelderland, de Vliegende Brigade Zuid-Holland en het Projectmanagementbureau Amsterdam. Volgens het rapport kost het twee jaar om een regionaal woningbouwbureau juridisch en organisatorisch goed in te richten. De BBB constateert dat GS met het rapport heeft voldaan aan de motie en onderschrijft het besluit om een kwartiermaker aan te stellen die de aanbevelingen verder uitwerkt, zodat er in 2027 structurele oplossingen kunnen starten en deze in 2028 volledig operationeel zijn.

De heer **Van Gilse** (VVD) benadrukt dat de motie is ingediend om het capaciteitsprobleem bij gemeenten aan te pakken, een belangrijk knelpunt voor woningbouw. Volgens hem is aan de motie voldaan nu het onderzoek is uitgevoerd en PS geïnformeerd is. De VVD is, samen met andere partijen, benieuwd naar het vervolg en vindt dat de uitvoering sneller mag. Ook sluit de fractie zich aan bij D66: het is te vroeg om de flexibele schil te beëindigen zolang er nog geen nieuwe oplossingen zijn. Verder wijst de heer **Van Gilse** op de juridische en organisatorische complexiteit van een mogelijke gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie, die volgens hem juist tot vertraging kan leiden. Tot slot vraagt hij de gedeputeerde te reageren op de kritiek uit het rapport dat de provincie te veel controlerend en te weinig meedenkend en creatief optreedt.

De heer **Dijk** (CDA) benadrukt dat de woningnood groot is en dat Noord-Holland achterloopt met de woningbouw. Hij waardeert dat de gedeputeerde serieus uitvoering heeft gegeven aan het verzoek om onderzoek te doen naar een provinciaal projectbureau en complimenteert het onderzoeksbureau voor de zorgvuldige aanpak. Volgens het CDA toont het onderzoek duidelijk aan dat vrijwel alle gemeenten kampen met capaciteitsproblemen en dat er dus actie nodig is. Wel waarschuwt hij dat de gewenste snelheid niet ten koste mag gaan van zorgvuldigheid.
Tot slot vraagt hij om opheldering van de gedeputeerde, omdat er volgens de brief aan PS al is begonnen met het uitwerken van een raamovereenkomst, nog voordat PS hierover is geraadpleegd.
Mevrouw **De Boer** (PvdA) uit haar teleurstelling over het trage verloop van het proces sinds de motie van juni 2024. Na meer dan een jaar ligt er een rapport waarin staat dat er mogelijk pas eind 2028 iets concreets is, terwijl de provincie dan nog maar twee jaar heeft om de woningbouwdoelen te halen. Ze pleit voor meer creativiteit en snelheid in de aanpak en introduceert het idee van een 'wasstraat' voor woningbouw; een versnellingsaanpak waarbij een bouwplan in één dag langs alle vergunningverleners gaat om direct duidelijkheid te krijgen over wat wel en niet kan. De PvdA stelt voor om dit als pilot in een gemeente te proberen, in combinatie met de flexibele schil, die volgens haar (en D66) niet moeten worden wegbezuinigd.
Tot slot vraagt mevrouw **De Boer** of de kwartiermaker al is aangesteld en wat GS precies verwacht van PS in het verdere traject.
De heer **Kes** (SP) sluit zich aan bij de opmerkingen van de VVD en benadrukt dat de provincie niet alleen een toetsende, maar ook een meedenkende rol moet vervullen bij woningbouwprojecten. Het is voor gemeenten soms lastig is om goed met de provincie samen te werken en aan tafel te komen, terwijl dat volgens hem essentieel is voor voortgang. De heer **Kes** vraagt de gedeputeerde of gemeenten hebben gereageerd op het idee om provinciale medewerkers bij hen te plaatsen, omdat hij dat in het rapport mist. Ook vraagt hij of het verstandig is deze route te volgen als het nog twee jaar duurt voordat er resultaten zijn.
De heer **Faassen** (50PLUS) sluit zich aan bij eerdere sprekers en zegt dat iedereen eigenlijk wel gelijk heeft. De complexiteit van de opgave, de verschillen tussen gemeenten en de geldende regelgeving maken het probleem lastig. Hij steunt het aanstellen van een kwartiermaker, maar vindt dat er ook tussentijds praktische stappen moeten worden gezet om het proces te versnellen. Volgens hem dreigt het anders te stroperig en te langzaam te worden.
Mevrouw **Buit** (ChristenUnie) noemt het rapport van Haskoning uitgebreid en gedegen. Volgens haar is het belangrijk dat de provincie en gemeenten via een kwartiermaker goed samenwerken

om het maximale resultaat te bereiken. Het rapport biedt daarvoor een goed startpunt, en wat de ChristenUnie betreft is de motie afgehandeld.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Beemsterboer voor de beantwoording van de vragen in de eerste termijn.

Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt blij te zijn met de brede overeenstemming in de commissie. Hij meldt dat mevrouw Veldhuis inmiddels is gestart als kwartiermaker. Dit traject is volgens hem slechts één van de manieren waarop de provincie bijdraagt aan het versnellen van de woningbouw, naast onder meer gebiedsontwikkelaars, het loket versnelling woningbouw en de versnellingstafels. Hij benadrukt dat het probleem van gebrek aan ambtelijke capaciteit bij alle gemeenten speelt. Volgens de gedeputeerde is er géén streep gezet door het idee van een provinciaal projectmanagementbureau, maar kan dit niet binnen de provinciale organisatie worden ondergebracht. De kwartiermaker onderzoekt daarom creatieve en praktische oplossingen, mogelijk door met enkele gemeenten proefprojecten te starten.
De heer **Kes** (SP) vraagt of de gedeputeerde met dit traject wil doorgaan en of er breder wordt gekeken dan alleen naar projectmanagers. Hij wil weten of ook functies als planeconomen en andere rollen die cruciaal zijn in de woningbouwketen worden meegenomen. Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat de provincie kijkt waar de behoefte het grootst is. Als er bij gemeenten bijvoorbeeld rioolspecialisten nodig zijn, wordt daarop ingezet. Het gaat dus niet alleen om project- of gebiedsmanagers, maar ook om functies als planologen of planeconomen, afhankelijk van de actuele noodzaak. Over de begroting zegt hij dat er een startbudget van €250.000 is, met daarnaast ruimte binnen de innovatieve woningbouwmiddelen. Die kunnen worden ingezet als dit traject daadwerkelijk helpt om knelpunten op te lossen. Tot slot zegt hij toe de Staten regelmatig op de hoogte te houden van de voortgang. Statenlid **De Weerdt** (Volt) vraagt hoe en wanneer de gedeputeerde Provinciale Staten wil informeren over de voortgang. Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt toe de Staten schriftelijk bij relevante ontwikkelingen en starten met een technische briefing, waarvan de planning nog volgt. Mevrouw **Berkvens** (D66) vraagt om vooraf geïnformeerd te worden over nieuwe instrumenten, voordat deze worden vastgesteld, zodat PS hierover tijdig kan worden bijgepraat. Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan PS te betrekken bij de opzet van een nieuwe structuur. Tegelijk is het belangrijk om flexibel kunnen inspelen op directe hulpvragen van gemeenten, bijvoorbeeld door tijdelijk een planeconoom of specialist in te zetten. De gedeputeerde begrijpt de zorg van GL over concurrentie op de arbeidsmarkt; dat speelt nu al bij de flexibele schil. Het verschil met een

mogelijk projectmanagementbureau is dat daarin kennis kan worden vasthouden en regionaal hergebruiken, zodat niet telkens nieuwe externen hoeven in te werken. Op termijn zou zo'n bureau zelfs bestemmingsplannen kunnen koppelen tussen gemeenten voor meer efficiëntie. Daarnaast werkt GS in West-Friesland aan een traineepool voor woningbouw, samen met gemeenten, corporaties en ontwikkelaars. Dat initiatief is nog in voorbereiding, maar laat zien dat GS ook op dat vlak in beweging is. De heer **Faassen** (50PLUS) vraagt of gemeentelijke experts op projectbasis kunnen worden ingezet.

Gedeputeerde **Beemsterboer** vindt dit lastig vanwege mogelijke concurrentie met gemeenten. Een vorm van uitwisseling sluit hij niet uit, maar vindt het nog te vroeg om daarover te beslissen. Statenlid **Korzelius (GL)** vraagt waar de aanjaagfunctie binnen de organisatie is belegd. Volgens hem valt die niet onder de taakomschrijving van de kwartiermaker en wil hij weten wie binnen de provincie deze rol vervult. Gedeputeerde **Beemsterboer** wijst erop dat de aanjaagfunctie ligt bij het loket snelle woningbouw en de gebiedsontwikkelaars in Noord-Holland Noord, de MRA-regio en de grote projecten. Daarmee bestaat feitelijk een versnellingsteam woningbouw binnen de organisatie. Daarnaast levert de bouwambassadeur als onafhankelijke denkkracht een waardevolle, kritische bijdrage. De gedeputeerde benadrukt niet te stoppen met de flexibele schil voordat het nieuwe projectbureau goed draait. Beide moeten tijdelijk naast elkaar bestaan. Als dat niet lukt, ontstaat er wel een financiële uitdaging vanwege eerdere bezuinigingen. Mevrouw **Berkvens** (D66) vindt dat een zorgwekkend antwoord en overweegt een amendement om de financiering te borgen en vraagt of de gedeputeerde met het 'projectbureau' hetzelfde bedoelt als met de beoogde uitvoeringsorganisatie, of dat dit een tussenvorm is. Gedeputeerde **Beemsterboer** benadrukt dat het doel is snel ambtelijke capaciteit bij gemeenten inzetten. Een provinciaal projectbureau kan juridisch niet, dus wordt gezocht naar een regionale samenwerkingsvorm buiten de provincie. Met 'projectmanagementbureau' bedoelt de gedeputeerde de nieuwe entiteit die wordt ingezet. De gedeputeerde geeft aan zo snel mogelijk te willen starten met bureau Haskoning. Hij is blij dat de kwartiermaker niet afwacht tot formele besluitvorming, maar al aan de slag is. Het idee van de wasstraat van de PvdA spreekt hem zeer aan. De gedeputeerde erkent dat de organisatie soms wat meer op de tenen mag lopen om woningbouwprojecten te helpen en ziet dat deze cultuurverandering al gaande is. De heer **Van Gilse** (VVD) benadrukt dat dit belangrijk is voor de mindset van de provincie: proactief helpen in plaats van alleen toetsen of zienswijzen beoordelen. Statenlid **De Weerdt** (Volt) steunt het experimenteren met wasstraten of andere vormen van versnelling. De fractie vraagt de gedeputeerde hen op de hoogte te houden, bijvoorbeeld via de woningbouwmonitor en steunt het idee van een technische briefing. Volt beschouwt de motie

als afgedaan. De heer **Kes** (SP) geeft aan dat de motie wat de SP betreft is afgedaan. Hij complimenteert gedeputeerde Beemsterboer en ziet versterking in samenwerking tussen provincie en gemeenten, zodat meer mensen voor de publieke zaak willen werken. De heer **Kes** wil graag op de hoogte blijven van de voortgang en is positief over hoe het debat verlopen is.

De **voorzitter** concludeert dat motie is afgedaan.

10 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer (portefeuille Wonen)

Geen aanmeldingen.

11 Sluiting

De **voorzitter** dankt de aanwezigen voor hun bijdrage en sluit de vergadering om 22.35 uur

Planningsoverzicht commissie Ruimte
November 2025 – versie 6 november 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. Ruimte of PS)

	2025					**2026**								**GS**	**Behandeling**
	Q1	**Q2**	**08-09**	**06-10**	**17-11**	**12-01**	**09-02**	**09-03**	**Q2**	**Q3**	**Q4**				*Hier kunnen werkafspraken en duiding worden opgenomen*
Algemeen															
1e Begrotingswijziging														allen	
2e Begrotingswijziging														allen	
Laatste begrotingswijziging														allen	
Jaarstukken en Kaderbrief														allen	
Begroting														allen	
Portefeuille Mobiliteit															
Actualisering iMPI 2025-2032														Olthof	13-01-2025 Technische Briefing 10-02-2025 Cie ruimte (A-stuk) 10-03-2025 PS-vergadering
integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2026-2033														Olthof	08-09-2025 Technische Briefing, onderwerpen: - Samen Slimmer Renoveren (SSRV) - Ovondes N247 - Projecten op verzoek van Cie 06-10-2025 Cie ruimte (A-stuk) 03-11-2025 PS-vergadering Het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (IMPI) 2024-2032 geeft inzicht in de geprogrammeerde vervangings-, verbeter- en uitbreidingsprojecten van de provinciale infrastructuur en de benodigde financiering. In de voordracht van de Begroting worden de kredieten voor de uitvoering van het iMPi aangevraagd.
Investeringsstrategie voor de Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi) 2023-2027														Olthof	09-09-2024 Cie ruimte (A-stuk) 30-09-2024 PS-vergadering aangenomen Q1 2026 komt er een brief voor PS De investeringsstrategie voor de Noord-Hollandse infrastructuur 2024-2028 geeft inzicht in het presteren van de Noord-Hollandse infrastructuur van wegen en fietspaden. De iNHi signaleert knelpunten op de infrastructuur. Deze knelpunten worden opgenomen in het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) of leiden tot beleidsontwikkelingen.
Technische briefing: reserves onderhoud en vaarwegen															Op verzoek van de Staten komt richting de kaderbrief 2027 een toelichting op het proces om tot bezuinigingen te komen. De Staten worden meegenomen in de systematiek rond de reserves (groot) onderhoud en vaarwegen.

Planningsoverzicht commissie Ruimte
November 2025 – versie 6 november 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. Ruimte of PS)

	2025					**2026**								**GS**	**Behandeling**
	Q1	**Q2**	**08-09**	**06-10**	**17-11**	**12-01**	**09-02**	**09-03**	**Q2**	**Q3**	**Q4**				*Hier kunnen werkafspraken en duiding worden opgenomen*
															Ook voor commissie Bestuur. Q4 2025 - Q1 2026
Perspectief in beweging (Mobiliteit)						Q1								Olthof	Q1 2026 Cie ruimte (B-stuk) Perspectief Mobiliteit voor de provincie Noord-Holland 06-09-2021 Cie Ruimte (A-Stuk) De provincie heeft een grote verantwoordelijkheid op het gebied van regionale mobiliteit. Dit betreft onder andere de wettelijke taken als concessieverlener van OV-concessies en aanleg, beheer en instandhouding van provinciale infrastructuur. Maar zij is ook belangenbehartiger en regisseur van regionale samenwerking op bereikbaarheid, verstedelijking en klimaatdoelstellingen. De provincie speelt hier met haar kennis en kunde logischerwijs een belangrijk rol in. Het Perspectief Mobiliteit geeft ons de handvatten om die verschillende rollen te kunnen invullen.
<u>Aanbesteding Noordwest Noord-Holland</u> OV-Ontwikkelperspectief doorontwikkeling concessie Zuid Kennemerland-IJmond														Olthof	Q1 2025 Cie ruimte (B-stuk) Is onderdeel van aanbesteding Noordwest Noord-Holland. Dit ov-ontwikkelperspectief (vergelijkbaar met de aanpak van Noord-Holland Noord) is een onderzoek voor een doorontwikkeling van de huidige ov-concessie Haarlem-IJmond. Potentiële nieuwe verbindingen worden geïnventariseerd. Rekening wordt gehouden met de knoop Nieuw Zuid. Uitkomst van het onderzoek is input voor de aanbesteding van de nieuwe ov-concessie NWNH.
<u>Aanbesteding Noordwest Noord-Holland</u> Concept programma van Eisen aanbesteding OV-concessie Noord West Noord-Holland (PvE) Definitief programma van Eisen aanbesteding OV-concessie Noord west NH														Olthof	Q2 2025 - Cie ruimte (B-stuk) d.d. 16 juni 2025 Is onderdeel van aanbesteding Noordwest Noord-Holland. Op uitloopavond 15 mei 2025 interactieve sessie -serious game Met het spel gaan we de Statenleden kennis laten maken met de lastige keuzes waar je voor komt te staan bij het opstellen van een Programma van Eisen voor de nieuwe concessie. We vinden het belangrijk om de Statenleden goed mee te nemen, aangezien het gaat om een aanbesteding met een totale waarde van ruim 1 miljard euro Definitief programma van Eisen aanbesteding OV-concessie Noord West Noord-Holland (C-stuk januari 2025)

Planningsoverzicht commissie Ruimte
November 2025 – versie 6 november 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. Ruimte of PS)

	2025					**2026**								**GS**	**Behandeling**
	Q1	**Q2**	**08-09**	**06-10**	**17-11**	**12-01**	**09-02**	**09-03**	**Q2**	**Q3**	**Q4**				*Hier kunnen werkafspraken en duiding worden opgenomen*
Veerpontenaanpak														Olthof	17-11-2025 of 12 -01-2026 Cie ruimte (B-stuk) Inclusief afdoeningsvoorstel M185-2020 varende fietspaden
Definitief Actieplan Geluid														Olthof	25-11-2024 Technische briefing 10-02-2025 Cie ruimte (A-stuk) ambitieniveau bepalen (wordt wellicht februari) Feb 2026 Cie ruimte (A-stuk) Definitief Actieplan Geluid
Actieplan Geluid Strategie Geluidproductieplafonds (GPP's)														Olthof	Zomer 2026 Cie ruimte (B-stuk)
Actieplan Geluid Strategie sanering (maatregelen)														Olthof	Sep/okt 2026 Cie ruimte (A-stuk)
Beleidskader openbare verlichting														Olthof	Q1 2026 Cie ruimte (A-stuk)
Pilot Bereikbaarheid kust-Zeeweg (voorkeursvariant)															12-05-2025 Cie ruimte (B-agenda) Q1 2026 Cie ruimte (A-stuk) –
Technische Briefing ontwikkelingen in Texel en Den Helder in het kader van het programma 'ontwikkeling van het maritieme cluster'															06-10-2025 wordt er een technische briefing georganiseerd voor de commissies Ruimte & Bestuur over de mobiliteitsaanpak Texel -Den Helder 20240 en over de ontwikkelingen in Texel en Den Helder in het kader van het programma 'ontwikkeling van het maritieme cluster' (commissie Bestuur en/of Ruimte)
Reactie concept bereikbaarheidsvisie Noord-Holland Noord															08-09-2025 Cie Ruimte (B-stuk)
Uitvoeringsagenda publieke mobiliteit						Q1									Q1 2026 Cie Ruimte (B-stuk)
Gunning concessie Noord west NH					Q2	Q1									Q4 2025 of Q1 2026 Cie Ruimte (B-stuk of C-stuk)

Planningsoverzicht commissie Ruimte
November 2025 – versie 6 november 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. Ruimte of PS)

	2025					**2026**								**GS**	**Behandeling**
	Q1	**Q2**	**08-09**	**06-10**	**17-11**	**12-01**	**09-02**	**09-03**	**Q2**	**Q3**	**Q4**				*Hier kunnen werkafspraken en duiding worden opgenomen*
Smart Mobility terugblik en vervolg															Voortgangsrapportage afgelopen 2 jaar en vormgeving komende 4 jaar. Daarvoor technische briefing met commissie.
Portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling															
Ruimtelijk voorstel (zie regie op de ruimte op strategische agenda voor planning 2025 & 2026)														Rommel	- *Vrijgeven Ruimtelijk Voorstel voor bespreking op de B agenda maart 2024, voorafgaand een technische briefing. Behandeling wordt integraal in april. Besluitvorming september 2024* - *2024-2025 uitwerken en onderzoeken* - *2026 aan de slag* - *Analysedocument NHN is bijlage van Ruimtelijk Voorstel*
Maatwerk locaties woningbouw (in het kader van meer ruimte voor wonen)															Besproken op 13 januari (B-agenda) in commissie – 2 minutendebat in PS
Functiewijziging (agrarisch bouwperceel)															Functiewijziging (agrarisch bouwperceel) Er volgt een evaluatie en het opstellen van een beleidsstuk en daarna eventueel nieuwe regels. Nog geen planning beschikbaar. Evaluatie VAB als B-stuk in Q1 van 2025. Aanpassing van de regels volgt via de vierde wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (loopt mee in die cyclus)
Ontheffingsverzoek Lange Weeren Edam-Volendam															B-agenda 12 mei 2025
Ontheffingsverzoek Schagen Oost															B-agenda 17 maart 2025
Ontheffingsverzoek Wormerland															De gemeente Wormerland heeft een ontheffingsverzoek ingediend voor het Beschermd Landschap (BL) en het Landelijk Gebied. Het ontheffingsverzoek wordt aan de commissie voorgelegd als uit de beoordeling volgt dat GS voornemens zijn hierop positief te besluiten. Naar verwachting in de commissie van 12 mei.
Omgevingsverordening														Rommel	De Omgevingsverordening kent een vaste jaarlijkse cyclus. Dat betekent twee keer per jaar een ronde wijziging werkingsgebieden. Wordt ter informatie of ter bespreking aangeboden aan de commissie (afhankelijk van de zwaarte van de voorgestelde wijzigingen ‘groots meeslepend’/’klein ingrijpend’) in juni (ronde I) resp. november (ronde II). Ronde twee komt nu in januari 2025 aan de orde.

Planningsoverzicht commissie Ruimte
November 2025 – versie 6 november 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. Ruimte of PS)

	2025					**2026**								**GS**	**Behandeling**
	Q1	**Q2**	**08-09**	**06-10**	**17-11**	**12-01**	**09-02**	**09-03**	**Q2**	**Q3**	**Q4**				*Hier kunnen werkafspraken en duiding worden opgenomen*
															Daarnaast de wijziging van de artikelen van de Omgevingsverordening zelf, bespreking van het ontwerp in de commissie van juni wordt geagendeerd, bespreking van de derde herziening is in de commissie van november en vaststelling door PS van de wijziging van de Omgevingsverordening in december
Portefeuille Wonen															
Uitvoeringsagenda Investeringskader woningbouwontwikkeling														Beemsterboer	Volgt voortgang, wordt meegenomen in actieagenda wonen
Actieagenda Wonen															In het actieplan wonen krijgen alle woonactiviteiten een plek. Uitwerking na de zomer richting Staten, A-agenda -11 maart BOT-overleg actieplan wonen -juni of Q3 interactieve sessie Actie agenda Wonen Q3 2025 – 17 november voortgangsrapportage Actie agenda Wonen B-agenda
Plan van Aanpak versnellen Woningbouw															17-11-2025 – wordt het Plan van aanpak versnellen woningbouw besproken op de B-agenda.
Rapportage Bouwambassadeur						Q1									TB of B-agenda Q1-2026

Planningsoverzicht commissie Ruimte
November 2025 – versie 6 november 2025

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. Ruimte of PS)

	2025					**2026**								**GS**	**Behandeling**
	Q1	**Q2**	**08-09**	**06-10**	**17-11**	**12-01**	**09-02**	**09-03**	**Q2**	**Q3**	**Q4**				*Hier kunnen werkafspraken en duiding worden opgenomen*

Provincie
Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier dhr. R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
J. Zweers
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143573
jeroen.zweers@noord-holland.nl

Verzenddatum
30 OKT. 2025

Kenmerk
2351701/2451813

Uw kenmerk

Betreft: Laatste begrotingswijziging 2025

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Laatste begrotingswijziging (LBW) 2025.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

- Voordracht Laatste begrotingswijziging 2025
- Laatste begrotingswijziging 2025

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie Noord-Holland

2025 | 51

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 28 oktober 2025

Onderwerp: Laatste begrotingswijziging 2025

Kenmerk: 2351701/2451812

Bijlagen: Laatste begrotingswijziging 2025

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de laatste begrotingswijziging 2025 aan. De laatste begrotingswijziging is onderdeel van de Noord-Hollandse planning- en controlcyclus die bestaat uit de kaderbrief, de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarstukken.

In deze begrotingswijziging worden de geraamde inkomsten en uitgaven in de begroting 2025 bijgesteld op basis van een aantal autonome ontwikkelingen en de actuele verwachtingen. Deze actualisatie is noodzakelijk om een realistisch beeld van de financiële positie te behouden.

De laatste begrotingswijziging is overwegend technisch van aard en daardoor niet altijd eenvoudig te doorgronden. Deze complexiteit onderstreept het belang van verdere doorontwikkeling van de presentatie en vorm van dergelijke stukken.

Het is wenselijk om in toekomstige begrotingsdocumenten meer aandacht te besteden aan de toegankelijkheid en overzichtelijkheid, zonder daarbij te diep in de technische details te treden. Op die manier wordt het makkelijker om inzicht te krijgen in de hoofdlijnen en achterliggende keuzes.

In deze voordracht stellen wij u het volgende voor:

- **De laatste begrotingswijziging 2025 vast te stellen:**
  Met de vaststelling van deze begrotingswijziging worden de geraamde inkomsten en uitgaven voor 2025 aangepast aan de meest recente verwachtingen en beleidskeuzes (inclusief de septembercirculaire; gepubliceerd september 2025).

  Dit is een standaardonderdeel van de planning- en controlcyclus en zorgt ervoor dat de financiële kaders actueel en realistisch blijven.

- **De gewijzigde lijst met subsidies buiten uitvoeringsregeling vast te stellen:**
  Subsidies buiten de uitvoeringsregeling zijn subsidies die niet vallen onder gestandaardiseerde regelingen maar specifiek worden toegekend, bijvoorbeeld voor innovatieve of unieke projecten. Het vaststellen van de gewijzigde lijst betekent dat deze subsidies worden geactualiseerd, afgestemd op de beleidsdoelen, en voorzien van een goedkeuring.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De laatste begrotingswijziging is een vast onderdeel van de Noord-Hollandse planning- en controlcyclus en biedt Provinciale Staten de mogelijkheid om het budgetrecht uit te oefenen. Hieronder worden de doelstellingen en evaluatiecriteria van deze begrotingswijziging toegelicht.

Doelstellingen

- **Actualisering van de begroting:** De begroting wordt bijgesteld op basis van actuele inzichten over inkomsten en uitgaven, zodat deze aansluit bij de meest recente verwachtingen en beleidsontwikkelingen.
- **Mogelijkheid tot uitoefening van het budgetrecht:** Provinciale Staten krijgen de gelegenheid om wijzigingen in de begroting goed te keuren of af te wijzen, waarmee hun controlerende en sturende rol wordt gewaarborgd.
- **Bevordering van transparantie en verantwoording:** De wijzigingen bieden een helder overzicht van de aanpassingen en de impact daarvan op het beleidsuitvoeringsproces.

Evaluatiecriteria

Bij de beoordeling van de laatste begrotingswijziging worden de volgende criteria gehanteerd:

- **Beleidsmatige aansluiting:** Sluiten de voorgestelde wijzigingen aan bij de vastgestelde beleidsdoelen?
- **Financiële haalbaarheid:** Zijn de aanpassingen financieel verantwoord en passen ze binnen de beschikbare middelen?
- **Transparantie en onderbouwing:** Zijn de wijzigingen voldoende gemotiveerd en helder toegelicht?

De genoemde doelstellingen en criteria bieden een kader om de wijzigingen in de begroting zorgvuldig te beoordelen en te toetsen aan de provinciale beleidsdoelen en financiële kaders.

3. Toelichting

Financiële ontwikkelingen

Bij het opstellen van de oorspronkelijke begroting voor 2025 werd uitgegaan van een positief begrotingssaldo van € 14,5 miljoen. In de eerste begrotingswijziging is dit saldo met € 0,8 miljoen naar beneden bijgesteld en in de tweede wijziging nam het saldo met € 27,9 miljoen toe. In de tweede begrotingswijziging zijn tevens de financiële effecten uit de kaderbrief 2026 opgenomen voor zover deze betrekking hebben op de jaarschijf 2025 (€ 11,3 miljoen).

De mutaties in deze laatste begrotingswijziging resulteren per saldo in een bijstelling van het begrotingsresultaat met € 27,9 miljoen.

Rekening houdend met alle opgenomen mutaties in deze laatste begrotingswijziging, inclusief de effecten uit de kaderbrief, wordt het verwachte begrotingssaldo voor 2025 bijgesteld naar een resultaat van € 58,2 miljoen.

Saldo van lasten en baten per programma (x €1.000)

min is voordelig	Begroot 2025 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2025 na laatste wijziging
1 Bestuur	28.498	-354	28.144
2 Klimaat en gezonde leefomgeving	72.142	-16.316	55.826
3 Ruimte en Wonen	22.618	-2.569	20.049
4 Bereikbaarheid	311.348	-30.524	280.824
5 Natuur en landelijk gebied	158.957	-7.309	151.648
6 Economie, leefbaarheid en cultuur	53.060	-11.687	41.373
7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-530.892	-30.141	-561.033
Totaal saldo van lasten en baten	**115.731**	**-98.900**	**16.832**
Stortingen	304.374	41.890	346.264
Onttrekkingen	-450.422	29.108	-421.314
Totaal mutaties reserves	**-146.049**	**70.998**	**-75.051**
Begrotingsresultaat	**-30.318**	**-27.902**	**-58.219**

De Laatste Begrotingswijziging (LBW) 2025 bevat circa 200 samengevoegde mutaties (oorspronkelijk 557 mutatieregels in de begroting) en 53 mutaties in de capaciteitsbegroting. Doel is het bijstellen van de begroting op basis van voortschrijdend inzicht over uitgaven, inkomsten en voortgang van projecten.

Begrotingsresultaat

Het eerder vastgestelde begrotingssaldo voor 2025 bedroeg € 30,3 miljoen. Met de laatste begrotingswijziging wordt dit saldo met € 27,9 miljoen bijgesteld, waardoor het nieuwe verwachte resultaat uitkomt op € 58,2 miljoen.

Lasten

In de oorspronkelijke begroting 2025 waren de totale lasten geraamd op € 743 miljoen. Gedurende het jaar is deze raming drie keer bijgesteld:

- Eerste Begrotingswijziging (EBW): toename van € 52 miljoen, voornamelijk door hogere uitgaven voor onder andere OV-concessies en specifieke uitkeringen (SPUK's) .
- Tweede Begrotingswijziging (TBW): een verdere toename van € 30 miljoen, onder meer door hogere kosten voor faunaschade, OV-subsidies en indexaties .
- Laatste Begrotingswijziging (LBW): een afname van € 72 miljoen, vooral door vertragingen in OV-projecten, lagere subsidies infrastructuur en minder bestedingen binnen het Natuur Netwerk Nederland.

Na verwerking van deze drie wijzigingen komt de totale lastenschatting voor 2025 uit op € 752 miljoen, wat € 9 miljoen hoger is dan in de oorspronkelijke begroting (€ 743).

Baten

In de oorspronkelijke begroting 2025 waren de totale baten geraamd op € 644 miljoen. Ook deze raming is gedurende het jaar drie keer aangepast:

- Eerste Begrotingswijziging (EBW): toename van € 42 miljoen, mede door hogere bijdragen uit het provinciefonds, hogere opbrengsten motorrijtuigenbelasting en enkele SPUK's .
- Tweede Begrotingswijziging (TBW): een toename van € 24 miljoen, vooral door extra opbrengsten uit het provinciefonds, grondverkopen en dividend .
- Laatste Begrotingswijziging (LBW): een verdere toename van € 26 miljoen, vooral door hogere ramingen provinciefonds en motorrijtuigenbelasting.

Na deze drie bijstellingen komt de totale batenschatting voor 2025 uit op € 735 miljoen, wat € 91 miljoen hoger is dan in de oorspronkelijke begroting (€ 644).

Belangrijkste mutaties

De LBW bevat meerdere mutaties die het begrotingssaldo substantieel beïnvloeden. De meest significante effecten zijn:

- Lagere lasten op infrastructuurprojecten door schuiven in de uitvoering naar latere jaren, met vrijval van middelen en bijstellingen van baten en lasten voor derden binnen programma 4 Bereikbaarheid (circa € 30,5 miljoen).
- Een bijstelling binnen programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving (circa € 16,3 miljoen), vooral door vertraging in projecten voor de energietransitie en gezonde leefomgeving.
- Hogere opbrengsten en lagere lasten binnen programma 7 Algemene middelen en organisatie (circa € 30,1 miljoen), waaronder meevallers op de motorrijtuigenbelasting en opcenten, correcties in de raming en lager gebruik van stelposten.

De neerwaartse bijstellingen hangen samen met enkele beleidsmatige intensiveringen die alsnog in 2025 worden uitgevoerd, een overschrijding van de faunaschaderegeling (circa € 14,6 miljoen) en herschikkingen van middelen. Deze worden echter ruimschoots opgevangen door de hiervoor genoemde effecten.

Reserves

Ten aanzien van de reserves is per saldo sprake van een lagere onttrekking van € 71 miljoen, waardoor de totale inzet uit reserves in 2025 uitkomt op € 75 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door vervallen of vertraagde projecten en aanvullende stortingen vanuit vrijvallende middelen .

Beleidskader en samenhang met Kaderbrief

De bijstelling van de begroting 2025 in deze Laatste Begrotingswijziging vormt het sluitstuk van de begrotingscyclus en sluit aan op de Tweede Begrotingswijziging (TBW) 2025 en de Kaderbrief 2026. In de TBW zijn reeds enkele financiële effecten uit de Kaderbrief verwerkt voor zover deze betrekking hadden op de jaarschijf 2025; de LBW actualiseert dit beeld op basis van de meest recente inzichten.

Het begrotingssaldo in deze LBW is grotendeels het gevolg van incidentele meevallers, lagere uitgaven door vertraging in de uitvoering van projecten en technische bijstellingen. Deze onderbesteding weerspiegelt vooral verschuivingen in tijd en niet het wegvallen van beleidsdoelen. Hoewel de uitvoering van de ambities onverminderd doorgang vindt, blijft de realisatie van de bijbehorende uitgaven achter. De verantwoordelijke sectoren en portefeuillehouders worden hier actief op gewezen, zodat zij kunnen sturen op een tijdige en doelmatige besteding van de

beschikbare middelen. Daarmee staat de bijstelling los van de structurele bezuinigingsopgave zoals geformuleerd in de Kaderbrief 2026.

In de Kaderbrief wordt deze ontwikkeling verklaard vanuit de noodzaak tot realistischer ramen en het verminderen van planningsoptimisme. De structurele financiële uitdagingen, zoals de stijgende kosten voor faunaschade, de effecten van inflatie en de druk op de begrotingsruimte blijven onverminderd bestaan. Het saldo in deze LBW dient daarom te worden beschouwd als incidenteel en tijdelijk. De provincie blijft inzetten op realistische ramingen, doelmatige besteding van middelen en het borgen van een solide, toekomstbestendig financieel beleid.

Beleidsmatige duiding & aandachtspunten

- Planningsoptimisme & onderbesteding: Een aanzienlijk deel van de bijstellingen is het gevolg van vertragingen in de uitvoering en het doorschuiven van middelen naar latere jaren. Dit vergroot de onzekerheid over de realisatie van de beleidsdoelen binnen het lopende begrotingsjaar.
- Koppeling doel-middel: Bij diverse regelingen ontbreekt een eenduidige samenhang tussen beleidsdoelen, ingezette instrumenten en bijbehorende begrotingsmiddelen (onder meer bij de BIKKER-gelden voor het openbaar vervoer). Dit leidt tot herhaaldelijke bijstellingen gedurende het jaar en bemoeilijkt de sturing op doelbereik.
- Structurele opgave: De huidige bijstelling betreft een incidentele aanpassing en draagt niet bij aan de structurele taakstellingen zoals opgenomen in de Kaderbrief 2026.
- Meerjarige gevolgen: Bepaalde bijstellingen, zoals lagere afschrijvingslasten door uitgestelde investeringen, hebben structurele gevolgen. Deze dienen in de meerjarenraming te worden verwerkt om een realistisch financieel beeld te behouden.
- Risico realisatie 2026: Het doorschuiven van omvangrijke budgetten naar latere jaren vergroot het risico op hernieuwde onderbesteding en kan leiden tot ophoping van werkdruk en uitvoeringsdruk in 2026.

Deze LBW 2025 laat een hoge bijstelling van het saldo zien, maar dit komt grotendeels voort uit uitstel en incidentele meevallers, niet uit structurele veranderingen. Het is raadzaam om deze ruimte te zien als tijdelijk en de focus te houden op realisatie van beleidsdoelen, verbetering van planningsbetrouwbaarheid en het structureel borgen van een realistisch, toekomstbestendig begrotingsbeleid.

Hieronder is het overzicht opgenomen van de mutaties in deze begrotingswijziging die een effect hebben op het begrotingsresultaat. In hoofdstuk 3 van de LBW 2025 wordt op programmaniveau een uitgebreidere specificatie van de voorgestelde wijzigingen in de begroting 2025 gegeven.

Ontwikkeling	**Financieel effect op het Begrotingsresultaat (x € 1.000)**	**Voordelig (V) / Nadelig (N)**
Begrotingsresultaat voor laatste begrotingswijziging	**-30.300**	**V**
Financiële ontwikkelingen met impact groter dan € 200.000		
P1 IPO actualisatie tussenrapportage 2025 IPO/BIJ12	450	N
P2ET-Energie-infrastructuur	-550	V
P2Klimaatbeleid coördinatie en monitoring	-456	V
P2 ET Duurzame opwek	-427	V
P2Uitvoering WABO	-600	V

P2 Omgevingsdiensten Milieutaken	-3.777	V
P2 Omgevingsdiensten Groen	-609	V
P2 Gezonde leefomgeving	-300	V
P2 Wateractiviteit - Oprengsten	260	N
P3 Vrijval Reserve Klimaatadaptatie	-346	V
P4 Openbaar vervoer concessies	-2.792	V
P4 OV concessie Proceskosten	225	N
P4 Vast onderhoud wegen	-400	V
P4 Ontwikkeling prov. infrastructuur Wegen	-719	V
P4 Gebiedscontracten wegen vast onderhoud	-714	V
P4 Beheer vaarwegen	-550	V
P4 Gebiedscontracten vaarwegen vast onderhoud	-460	V
P4 Stelpost programma Bereikbaarheid	-2.462	V
P5 Onderzoek en advies groen	216	N
P5 Natuur- en Landschapsbeheer	-300	V
P5 Wet Natuurbescherming	-300	V
P5 Faunafonds	14.568	N
P5 Europese landbouw projecten	-293	V
P7 Renteresultaat	-1.500	V
P7 Provinciefonds	-8.529	V
P7 Motorrijtuigenbelasting	-12.815	V
P7 Dividendopbrengsten	-752	V
P7 Voorziening dubieuze debiteuren	500	N
P7 Voorziening verlofsparen	457	N
P7 Verkoop onroerend goed	-1.400	V
P7 Doorschuif btw	300	N
P7 Afrek.Versch. TV 2.1 Landwegen	-422	V
P7 Afrek.Versch. TV 4.6 Duurzaamheid	-228	V
P7 Afrek.Versch. TV 6.2 Logistiek	-263	V
Overige saldo mutaties < € 200.000	-2.914	V
Totaal effect laatste begrotingswijziging 'Niet budget neutrale wijzigingen'	**-27.900**	**V**

Uitgestelde Intenties, provinciefonds en bedrijfsvoering

Uitgestelde Intenties

In 2025 is een aantal middelen die oorspronkelijk in de begroting was opgenomen, doorgeschoven naar volgende jaren. Deze zogenoemde *uitgestelde intenties* ontstaan wanneer projecten vertraging oplopen of wanneer uitvoering op een later moment logischer of efficiënter is. Het bijbehorende budget blijft beschikbaar via een bestemmingsreserve, zodat de middelen alsnog voor het oorspronkelijke doel worden ingezet.

Voor 2025 betreft dit in totaal € 10,2 miljoen, verdeeld over meerdere programma's. Grote posten zijn onder meer het restbedrag voor het coalitieakkoord asielbeleid (€ 3,0 miljoen), versterking energiebeleid en regionale energiestrategieën (€ 1,8 miljoen), de maatwerkaanpak en het milieubeleidsplan Tata Steel (€ 2,3 miljoen) en onderdelen van de Wet Natuurbescherming, zoals stikstofaanpak en het verbeterprogramma Vogelhabitatrichtlijn (€ 0,9 miljoen).

Provinciefonds

Daarnaast leidt de septembercirculaire tot een bijstelling van de algemene uitkering uit het provinciefonds en de opbrengsten uit opcenten. Het bedrag van € 18,8 miljoen in 2025 wordt vooral veroorzaakt door een hogere raming van de opcenten. Dit komt doordat elektrische voertuigen vanaf 2025 nog maar 75% vrijstelling hebben van motorrijtuigenbelasting (voorheen 100%), en zeer zuinige voertuigen nog 75% (voorheen 100%). Deze aanpassing vergroot de opbrengst aan opcenten; de hogere aftrek in het provinciefonds valt daarbij lager uit dan de opbrengststijging.

Ook zorgt ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds voor een hogere algemene uitkering. Tegelijkertijd wordt in 2025 een correctie verwerkt, omdat de Belastingdienst in 2024 en 2025 enkele maanden een foutieve berekening maakte van de af te dragen opcenten. De te hoge eerdere uitkering wordt in de periode juni–december 2025 gecorrigeerd via lagere ontvangsten.

Bedrijfsvoering

In paragraaf Bedrijfsvoering is een aantal generieke mutaties opgenomen in de capaciteitslasten, met effect op alle programma's. Het gaat om € 6 miljoen aan budgetneutrale wijzigingen, grotendeels door inzet van programmabudgetten voor extra inhuur. Het besluit om de brugbediening te insourcen leidt tot een verschuiving van circa € 0,2 miljoen, volledig gecompenseerd door lagere uitbestedingskosten. Daarnaast is in de capaciteitsbegroting 2025 rekening gehouden met specifieke Rijksvergoedingen voor capaciteit, die naar verhouding over de programma's zijn verdeeld op basis van de inzet

Tot slot is naar aanleiding van de accountantscontrole 2023 de verdeelsleutel voor toerekening van capaciteit aan programma's geactualiseerd. Deze herziening, goedgekeurd door de accountant, is ook voor 2025 toegepast. Het betreft een administratieve correctie, zonder feitelijke wijziging in de inzet, en volledig budgettair neutraal. Dit zorgt voor een actuele, correcte en transparante verdeling in lijn met de geldende richtlijnen.

4. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.T.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 51-2025

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 28 oktober 2025;

besluiten:

1. De laatste begrotingswijziging 2025 met een begrotingsresultaat van € 58,2 miljoen vast te stellen;

2. De bij deze laatste begrotingswijziging mutaties van de begroting 2025 vast te stellen;

3. De gewijzigde lijst met subsidies buiten uitvoeringsregeling vast te stellen.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Beste leden van de commissie Ruimte,

Tijdens de commissie vergadering Ruimte van 17 november 2025 is gevraagd wat de redenen zijn van de aframing van circa 30 miljoen euro bij de Laatste Begrotingswijziging op het onderdeel Mobiliteit. In de toelichting bij de voordracht zijn de grootste aframingen apart benoemd.

Het grootste deel van de aframing komt doordat projecten van derden zijn uitgesteld of vertraagd door de subsidieontvanger (vaak een gemeente). In de oorspronkelijke begroting is er wel rekening mee gehouden dat deze subsidiebedragen in 2025 worden uitgekeerd. Omdat de lasten worden doorgeschoven naar 2026, vindt er nu bij de LBW de aframing plaatst. De redenen van het uitstel kunnen divers zijn. Een aantal voorbeelden:

- Zaanbrug (gemeente Zaanstad): wordt definitief beschikt in 2026 ipv 2025 in verband met de administratieve afhandeling die langer duurt, aframing in 2025 1,5 miljoen.
- N9 Kogendijk (gemeente Alkmaar): Project gaat later van start, waardoor groot deel pas in 2026 wordt beschikt. Aframing 3,0 miljoen
- Subsidies voor de projecten Fietstunnel Velsertraverse, Verbindingsweg Wijckerpoort (gemeente Beverwijk) en Doorfietsroutes worden uiteindelijk niet of slechts deels in 2025 uitgekeerd omdat de projecten zijn vertraagd. Deze projecten worden naar verwachting definitief beschikt in 2026. Aframing 8,8 miljoen
- Werkzaamheden onbewaakte spoorwegovergang Heiloo: worden later uitgevoerd, geen subsidie beschikt in 2025. Aframing in 2025 2,0 miljoen
- De uitvoeringsregeling Verkeersveiligheid is bewust overgeprogrammeerd, hierover is PS eerder geïnformeerd. Bij de LBW 2025 is de overprogrammering weer teruggedraaid, omdat bleek dat een aantal gemeentes de projecten toch niet konden beginnen in 2025. Aframing 3,8 miljoen euro.

De aframing van de subsidies aan projecten van derden (Operationeel doel 4.1) telt op tot circa 20 miljoen euro

Daarnaast zijn er aframingen op operationeel doel 4.2 Openbaar vervoer waarborgen. Het totaal aan aframingen voor dit operationele doel bedraagt circa 9 miljoen euro. De belangrijkste redenen hiervan zijn:

- Omdat we vanuit de OV-concessies nog niet 100% rijden, vloeit er 2,65 miljoen euro terug naar de Algemene Middelen.
- Bikker-gelden die de Provincie ontvangen heeft van het Rijk, zijn in 2025 in de exploitatie geboekt, dit had in de reserve gestort moeten worden omdat nog niet duidelijk is in welk jaar dit besteed gaat worden. Daarom boeken we nu 2,69 miljoen euro als lasten op de OV exploitatie en storten we dit in de OV-Reserve en stellen we een bestedingsplan op samen met de gemeenten. Dit betreft een administratieve aframing.
- Met behulp van Bikker-gelden van 4,1 miljoen euro wordt een tariefstijging voorkomen in de bestaande concessies. Hiervoor onttrekken we 4,1 miljoen euro uit de Reserve OV-Projecten. Dit betreft dus een administratieve aframing.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geinformeerd te hebben. Mochten er naar aanleiding van deze verklaring nog nieuwe vragen zijn, zijn wij uiteraard bereid deze te beantwoorden.

Namens Gedeputeerde Staten,

Jeroen Olthof

Laatste begrotingswijziging 2025

Inhoudsopgave

Laatste begrotingswijziging 2025 1
Inhoudsopgave 2
1 Inleiding en leeswijzer 3
2 Financieel overzicht 5
3 Overzicht per programma 13
Programma 1 Bestuur 14
Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving 18
Programma 3 Ruimte en Wonen 24
Programma 4 Bereikbaarheid 28
Programma 5 Natuur en landelijk gebied 35
Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur 45
Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie 51
4 Bedrijfsvoering 57
5 Overzicht begrote mutaties reserves 58
6 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling 61

1 Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de Laatste Begrotingswijziging (LBW) 2025. Deze wijziging vormt het sluitstuk van de begrotingsaanpassingen in onze planning- en controlcyclus, die bestaat uit de kaderbrief, de begroting, de tussentijdse wijzigingen en de jaarstukken.

De LBW is een belangrijk moment om de begroting bij te stellen op basis van de meest actuele inzichten. Dit betreft zowel financiële mutaties met een direct effect op het begrotingssaldo als budgettair neutrale bijstellingen en technische correcties. Daarmee is de LBW niet alleen een cijfermatige afronding van het begrotingsjaar, maar ook een moment van reflectie op onze financiële koers: hoe verhouden incidentele meevallers zich tot structurele opgaven en hoe benutten we de beschikbare ruimte zorgvuldig . Een groot deel van het begrotingssaldo wordt veroorzaakt door incidentele meevallers en vertragingen, terwijl de structurele financiële uitdagingen uit de Kaderbrief onverminderd aanwezig blijven. Dit vraagt om zorgvuldige afwegingen: hoe benutten we deze tijdelijke ruimte voor het versterken van beleid, het verkleinen van risico's en het borgen van een toekomstbestendig begrotingsbeleid.

Het resultaat van deze LBW laat een aanzienlijke verhoging van het begrotingssaldo zien ten opzichte van eerdere ramingen. Deze bijstelling wordt veroorzaakt door een mix van hogere inkomsten, waaronder afrekeningsverschillen en bijstellingen van opcenten en lagere uitgaven op diverse programma's. Tegelijkertijd blijft het van belang om deze incidentele ruimte niet te zien als structureel, en vast te houden aan een solide financiële koers.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een financieel overzicht met een samenvatting van alle relevante financiële ontwikkelingen die zijn opgenomen in deze tweede begrotingswijziging.

Hoofdstuk 3 geeft per begrotingsprogramma een overzicht van de financiële wijzigingen. Voor elk programma is een financiële tabel opgenomen waarop het budgetrecht van uw Staten van toepassing is. Onder deze tabellen worden de wijzigingen toegelicht per beleidsdoel, inclusief het effect op het begrotingsresultaat. Financiële mutaties groter dan € 100.000 per beleidsdoel worden afzonderlijk toegelicht.

Hoofdstuk 4 gaat in op de bedrijfsvoering. Hierin wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten rondom de interne organisatie.

Hoofdstuk 5 bevat een overzicht van de begrote mutaties in de reserves. Hierbij wordt inzicht gegeven in de verwachte toevoegingen en onttrekkingen, inclusief de effecten op de stand van de algemene en bestemmingsreserves.

Hoofdstuk 6 bevat een overzicht van alle subsidies buiten de uitvoeringsregeling 2025, inclusief de voorgestelde wijzigingen.

Financiële terminologie

In de begrotingswijziging staan veel financiële begrippen. Hieronder staan de definities van verschillende termen.

Lasten: De begrote kosten voor de provincie Noord-Holland. Meestal een positief bedrag (+): Dit geeft aan dat het een door PS toegekend budget is dat uitgegeven mag worden voor het doel, of dat er sprake is van nadeel voor de provinciale exploitatie. Bijvoorbeeld: Lasten voor project XYZ € 35.000 N', dan betekent dit dat er € 35.000 aan budget beschikbaar is voor project XYZ. De 'N' staat voor "Nadelig" ten opzichte van de beschikbare provinciale financiën.

Baten: De begrote opbrengsten van de provincie Noord-Holland. Dit is een min-bedrag (V = Voordelig) omdat er minder ten laste van de provinciale middelen komt.
Stortingen: Toevoegingen aan de reserves ten laste van het rekeningresultaat.
Onttrekkingen: Onttrekkingen aan de reserves ten gunste van het rekeningresultaat.
Incidenteel: Budget met een duidelijke einddatum door PS, bedoeld voor een incidenteel doel
Structureel: Budget zonder einddatum bedoeld voor doorlopend beleid en structureel meerjarig in de begroting opgenomen.
Positief bedrag (+): Dit geeft aan dat het een uitgave is of dat er sprake is van nadeel. Bijvoorbeeld: € 5.000 betekent dat er € 5.000 is uitgegeven.
Negatief bedrag (-): Dit geeft aan dat het een ontvangen bedrag is of dat er sprake is van voordeel. Bijvoorbeeld: -€ 10.000 betekent dat er € 10.000 is ontvangen.

Niet-budgetneutrale wijzigingen (NBN)

Niet-budgetneutrale wijzigingen zijn mutaties die rechtstreeks van invloed zijn op het begrotingsresultaat. Het betreft uitgaven of inkomsten die niet binnen de bestaande budgettaire kaders kunnen worden opgevangen, en die dus leiden tot een verslechtering of verbetering van het saldo. Deze wijzigingen zijn relevant voor de beoordeling van de financiële ruimte en maken inzichtelijk in hoeverre beleidskeuzes of externe factoren het begrotingsresultaat beïnvloeden.

De mutaties zijn in de toelichting aangeduid met het kenmerk '**NBN**'.

Begrotingsneutrale wijzigingen

Begrotingsneutrale wijzigingen zijn mutaties die geen effect hebben op het begrotingssaldo. Per saldo tellen deze wijzigingen altijd op tot nul. Hoewel ze het totaal aan baten en lasten per programma beïnvloeden, blijft het begrotingsresultaat zelf ongewijzigd.

Omdat het budgetrecht van uw Staten ook van toepassing is op wijzigingen binnen programma's, leggen wij deze mutaties hierbij aan u voor. Het gaat vaak om verschuivingen van lasten tussen verschillende begrotingsprogramma's of om aanpassingen in specifieke baten, zoals bijdragen van derden, waarbij tegenover elke bate een even hoge last staat.

Begrotingsneutrale mutaties groter dan € 0,1 miljoen worden in deze begrotingswijziging afzonderlijk toegelicht en zijn herkenbaar aan het kenmerk '**BN**'.

Reserves

Veel provinciale uitgaven vertonen aanzienlijke jaarlijkse fluctuaties en worden gedekt vanuit bestemmingsreserves. Omdat deze uitgaven uit reserves worden gefinancierd, hebben mutaties hierin geen effect op het begrotingssaldo. Op basis van geactualiseerde lasten en baten, onder andere als gevolg van bijgestelde verwachtingen voor 2025, zijn in diverse programma's de uitgaven uit de reserves aangepast (verhoogd of verlaagd). Daarnaast vinden overhevelingen plaats tussen verschillende reserves. Deze overhevelingen zijn zogenoemde technische mutaties.

Alle wijzigingen in uitgaven vanuit reserves, stortingen in reserves en overhevelingen tussen reserves die geen invloed hebben op het begrotingsresultaat, zijn in deze toelichting aangeduid met het kenmerk '**RESV**'.

2 Financieel overzicht

2.1 Verloop begroting 2025

In deze laatste begrotingswijziging worden de geraamde inkomsten en uitgaven voor het jaar 2025 bijgesteld op basis van de meest actuele inzichten en verwachtingen. Deze actualisatie is noodzakelijk om een realistisch beeld van de financiële positie te behouden.

Bij het opstellen van de oorspronkelijke begroting voor 2025 werd uitgegaan van een positief begrotingssaldo van € 14,5 miljoen. In de eerste begrotingswijziging is dit saldo met € 0,8 miljoen naar beneden bijgesteld en in de tweede wijziging nam het saldo met € 27,9 miljoen toe. In de tweede begrotingswijziging zijn tevens de financiële effecten uit de kaderbrief 2026 opgenomen voor zover deze betrekking hebben op de jaarschijf 2025 (€ 11,3 miljoen).

De mutaties in deze laatste begrotingswijziging leiden per saldo tot een bijstelling van het begrotingsresultaat met € 27,9 miljoen.

Rekening houdend met alle opgenomen mutaties in deze laatste begrotingswijziging, inclusief de effecten uit de kaderbrief, wordt het verwachte begrotingssaldo voor 2025 bijgesteld naar een resultaat van € 58,2 miljoen.

Verloop begroting 2025 (x € 1.000)	**Saldo**
Begroting 2025	-14.457
Eerste begrotingswijziging 2025	795
Kaderbrief 2026	11.342
Tweede begrotingswijziging 2025	-27.998
Laatste begrotingswijziging 2025	-27.902
Begroting totaal na Laatste begrotingswijziging	**-58.219**

2.2 Laatste begrotingswijziging in één oogopslag

Saldo van lasten en baten per programma (x €1.000)

min is voordelig	Begroot 2025 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2025 na laatste wijziging
1 Bestuur	28.498	-354	28.144
2 Klimaat en gezonde leefomgeving	72.142	-16.316	55.826
3 Ruimte en Wonen	22.618	-2.569	20.049
4 Bereikbaarheid	311.348	-30.524	280.824
5 Natuur en landelijk gebied	158.957	-7.309	151.648
6 Economie, leefbaarheid en cultuur	53.060	-11.687	41.373
7 Overzicht Algemene middelen en organisatie	-530.892	-30.141	-561.033
Totaal saldo van lasten en baten	**115.731**	**-98.900**	**16.832**
Stortingen	304.374	41.890	346.264
Onttrekkingen	-450.422	29.108	-421.314
Totaal mutaties reserves	**-146.049**	**70.998**	**-75.051**
Begrotingsresultaat	**-30.318**	**-27.902**	**-58.219**

Bovenstaande tabel biedt een integraal overzicht van de financiële effecten van de Laatste Begrotingswijziging 2025 op het begrotingssaldo per programma en de bijbehorende mutaties in de reserves .

In totaal leiden de lasten en baten gezamenlijk tot een bijstelling van het saldo met € 98,9 miljoen. De grootste wijziging treedt op binnen programma 4, Bereikbaarheid, waar het saldo met € 30,5 miljoen wordt bijgesteld. Dit komt met name door lagere projectlasten door verschuivingen in uitvoering, vrijval van middelen en bijstellingen van baten en lasten voor derden.

In programma 2, Klimaat en gezonde leefomgeving, wordt een verlaging van € 16,3 miljoen verwacht. Dit hangt samen met het doorschuiven van uitgaven voor projecten op het gebied van de energietransitie en gezonde leefomgeving naar latere jaren.

Binnen programma 7, Overzicht algemene middelen en organisatie, wordt het saldo met € 30,1 miljoen bijgesteld. Onder meer dankzij hogere inkomsten uit motorrijtuigenbelasting en opcenten, correcties in de raming en lager gebruik van stelposten .

Ten aanzien van de reserves is per saldo sprake van een lagere onttrekking van € 71 miljoen, waardoor de netto inzet uit reserves in 2025 daalt naar € 75 miljoen. Dit wordt verklaard door het vervallen of vertragen van projecten en aanvullende stortingen vanuit vrijval van middelen .

Rekening houdend met alle lasten, baten en reservebewegingen resulteert de Laatste Begrotingswijziging in een bijstelling van het begrotingsresultaat met € 27,9 miljoen. Hierdoor komt het geraamde begrotingssaldo voor 2025 uit op € 58,2 miljoen.

2.3 Samenvatting Laatste begrotingswijziging

In hoofdstuk 3 van de Laatste Begrotingswijziging 2025 wordt op programmaniveau een specificatie gegeven van de voorgestelde wijzigingen in de begroting 2025. De Laatste Begrotingswijziging (LBW) 2025 bevat circa 200 samengevoegde mutaties (oorspronkelijk 557 mutatieregels in de begroting) en 53 mutaties in de capaciteitsbegroting. Doel is het bijstellen van de begroting op basis van voortschrijdend inzicht over uitgaven, inkomsten en voortgang van projecten. Een aantal specifieke mutaties die in meerdere programma's voorkomen wordt hieronder toegelicht.

Begrotingsresultaat

Niet-budgetneutrale wijzigingen zijn mutaties in de begroting die het begrotingsresultaat direct beïnvloeden. Het begrotingssaldo voor 2025, zoals vastgesteld vóór deze laatste begrotingswijziging, bedroeg € 30,3 miljoen.

Met deze laatste wijziging neemt het saldo met € 27,9 miljoen toe. Het nieuwe begrotingssaldo komt daarmee uit op € 58,2 miljoen voordelig.

Lasten

In de oorspronkelijke begroting 2025 waren de totale lasten geraamd op € 743 miljoen. Gedurende het jaar is deze raming drie keer bijgesteld:

- Eerste Begrotingswijziging (EBW): toename van € 52 miljoen, voornamelijk door hogere uitgaven voor onder andere OV-concessies en specifieke uitkeringen (SPUK's) .
- Tweede Begrotingswijziging (TBW): een verdere toename van € 30 miljoen, onder meer door hogere kosten voor faunaschade, OV-subsidies en indexaties .
- Laatste Begrotingswijziging (LBW): een afname van € 72 miljoen, vooral door vertragingen in OV-projecten, lagere subsidies infrastructuur en minder bestedingen binnen het Natuur Netwerk Nederland.

Na verwerking van deze drie wijzigingen komt de totale lastenschatting voor 2025 uit op € 752 miljoen, wat € 9 miljoen hoger is dan in de oorspronkelijke begroting (€743).

Baten

In de oorspronkelijke begroting 2025 waren de totale baten geraamd op € 644 miljoen. Ook deze raming is gedurende het jaar drie keer aangepast:

- Eerste Begrotingswijziging (EBW): toename van € 42 miljoen, mede door hogere bijdragen uit het provinciefonds, hogere opbrengsten motorrijtuigenbelasting en enkele SPUK's .
- Tweede Begrotingswijziging (TBW): een toename van € 24 miljoen, vooral door extra opbrengsten uit het provinciefonds, grondverkopen en dividend .
- Laatste Begrotingswijziging (LBW): een verdere toename van € 26 miljoen, vooral door hogere ramingen provinciefonds en motorrijtuigenbelasting.

Na deze drie bijstellingen komt de totale batenschatting voor 2025 uit op € 735 miljoen, wat € 91 miljoen hoger is dan in de oorspronkelijke begroting (€ 644).

Belangrijkste mutaties

De LBW bevat meerdere mutaties die het begrotingssaldo substantieel beïnvloeden. De meest significante effecten zijn:

- Lagere lasten op infrastructuurprojecten door schuiven in de uitvoering naar latere jaren, met vrijval van middelen en bijstellingen van baten en lasten voor derden binnen programma 4 Bereikbaarheid (circa € 30,5 miljoen).

- Een bijstelling binnen programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving (circa € 16,3 miljoen), vooral door vertraging in projecten voor de energietransitie en gezonde leefomgeving.
- Hogere opbrengsten en lagere lasten binnen programma 7 Algemene middelen en organisatie (circa € 30,1 miljoen), waaronder meevallers op de motorrijtuigenbelasting en opcenten, correcties in de raming en lager gebruik van stelposten.

De neerwaartse bijstellingen hangen samen met enkele beleidsmatige intensiveringen die alsnog in 2025 worden uitgevoerd, een overschrijding van de faunaschaderegeling (circa € 14,6 miljoen) en herschikkingen van middelen. Deze worden echter ruimschoots opgevangen door de hiervoor genoemde effecten.

Reserves

Ten aanzien van de reserves is per saldo sprake van een lagere onttrekking van € 71 miljoen, waardoor de totale inzet uit reserves in 2025 uitkomt op € 75 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door vervallen of vertraagde projecten en aanvullende stortingen vanuit vrijvallende middelen .

Beleidskader en samenhang met Kaderbrief

De bijstelling van de begroting 2025 in deze Laatste Begrotingswijziging vormt het sluitstuk van de begrotingscyclus en sluit aan op de Tweede Begrotingswijziging (TBW) 2025 en de Kaderbrief 2026. In de TBW zijn reeds enkele financiële effecten uit de Kaderbrief verwerkt voor zover deze betrekking hadden op de jaarschijf 2025; de LBW actualiseert dit beeld op basis van de meest recente inzichten.

Het begrotingssaldo in deze LBW is grotendeels het gevolg van incidentele meevallers, lagere uitgaven door vertraging in de uitvoering van projecten en technische bijstellingen. Deze onderbesteding weerspiegelt vooral verschuivingen in tijd en niet het wegvallen van beleidsdoelen. Hoewel de uitvoering van de ambities onverminderd doorgang vindt, blijft de realisatie van de bijbehorende uitgaven achter. De verantwoordelijke sectoren en portefeuillehouders worden hier actief op gewezen, zodat zij kunnen sturen op een tijdige en doelmatige besteding van de beschikbare middelen. Daarmee staat de bijstelling los van de structurele bezuinigingsopgave zoals geformuleerd in de Kaderbrief 2026.

In de Kaderbrief wordt deze ontwikkeling verklaard vanuit de noodzaak tot realistischer ramen en het verminderen van planningsoptimisme. De structurele financiële uitdagingen, zoals de stijgende kosten voor faunaschade, de effecten van inflatie en de druk op de begrotingsruimte blijven onverminderd bestaan. Het saldo in deze LBW dient daarom te worden beschouwd als incidenteel en tijdelijk. De provincie blijft inzetten op realistische ramingen, doelmatige besteding van middelen en het borgen van een solide, toekomstbestendig financieel beleid.

Beleidsmatige duiding & aandachtspunten

- Planningsoptimisme & onderbesteding: Een aanzienlijk deel van de bijstellingen is het gevolg van vertragingen in de uitvoering en het doorschuiven van middelen naar latere jaren. Dit vergroot de onzekerheid over de realisatie van de beleidsdoelen binnen het lopende begrotingsjaar.
- Koppeling doel–middel: Bij diverse regelingen ontbreekt een eenduidige samenhang tussen beleidsdoelen, ingezette instrumenten en bijbehorende begrotingsmiddelen (onder meer bij de BIKKER-gelden voor het openbaar vervoer). Dit leidt tot herhaaldelijke bijstellingen gedurende het jaar en bemoeilijkt de sturing op doelbereik.

- Structurele opgave: De huidige bijstelling betreft een incidentele aanpassing en draagt niet bij aan de structurele taakstellingen zoals opgenomen in de Kaderbrief 2026.
- Meerjarige gevolgen: Bepaalde bijstellingen, zoals lagere afschrijvingslasten door uitgestelde investeringen, hebben structurele gevolgen. Deze dienen in de meerjarenraming te worden verwerkt om een realistisch financieel beeld te behouden.
- Risico realisatie 2026: Het doorschuiven van omvangrijke budgetten naar latere jaren vergroot het risico op hernieuwde onderbesteding en kan leiden tot ophoping van werkdruk en uitvoeringsdruk in 2026.

Deze LBW 2025 laat een hoge bijstelling van het saldo zien, maar dit komt grotendeels voort uit uitstel en incidentele meevallers, niet uit structurele veranderingen. Het is raadzaam om deze ruimte te zien als tijdelijk en de focus te houden op realisatie van beleidsdoelen, verbetering van planningsbetrouwbaarheid en het structureel borgen van een realistisch, toekomstbestendig begrotingsbeleid.

Niet Budgettair Neutrale wijzigingen (NBN)

Hieronder is het overzicht opgenomen van de mutaties in deze begrotingswijziging die een effect hebben op het begrotingsresultaat. In hoofdstuk 3 wordt op programmaniveau een uitgebreidere specificatie van de voorgestelde wijzigingen in de begroting 2025 gegeven.

Ontwikkeling	Financieel effect op het Begrotingsresultaat (x €1.000)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
Begrotingsresultaat voor laatste begrotingswijziging	**-30.300**	**V**
Financiële ontwikkelingen met impact groter dan € 200.000		
P1 IPO actualisatie tussenrapportage 2025 IPO/BIJ12	450	N
P2ET-Energie-infrastructuur	-550	V
P2Klimaatbeleid coördinatie en monitoring	-456	V
P2 ET Duurzame opwek	-427	V
P2Uitvoering WABO	-600	V
P2 Omgevingsdiensten Milieutaken	-3.777	V
P2 Omgevingsdiensten Groen	-609	V
P2 Gezonde leefomgeving	-300	V
P2 Wateractiviteit - Oprengsten	260	N
P3 Vrijval Reserve Klimaatadaptatie	-346	V
P4 Openbaar vervoer concessies	-2.792	V
P4 OV concessie Proceskosten	225	N
P4 Vast onderhoud wegen	-400	V
P4 Ontwikkeling prov. infrastructuur Wegen	-719	V
P4 Gebiedscontracten wegen vast onderhoud	-714	V
P4 Beheer vaarwegen	-550	V
P4 Gebiedscontracten vaarwegen vast onderhoud	-460	V
P4 Stelpost programma Bereikbaarheid	-2.462	V
P5 Onderzoek en advies groen	216	N
P5 Natuur- en Landschapsbeheer	-300	V
P5 Wet Natuurbescherming	-300	V
P5 Faunafonds	14.568	N
P5 Europese landbouw projecten	-293	V
P7 Renteresultaat	-1.500	V
P7 Provinciefonds	-8.529	V
P7 Motorrijtuigenbelasting	-12.815	V
P7 Dividendopbrengsten	-752	V
P7 Voorziening dubieuze debiteuren	500	N
P7 Voorziening verlofsparen	457	N
P7 Verkoop onroerend goed	-1.400	V
P7 Doorschuif btw	300	N
P7 Afrek.Versch. TV 2.1 Landwegen	-422	V
P7 Afrek.Versch. TV 4.6 Duurzaamheid	-228	V
P7 Afrek.Versch. TV 6.2 Logistiek	-263	V
Overige saldo mutaties < € 200.000	-2.914	V
Totaal effect laatste begrotingswijziging 'Niet budget neutrale wijzigingen'	**-27.900**	**V**

Uitgestelde Intenties (UI)

Uitgestelde intenties (UI) zijn middelen die in de begroting 2025 waren opgenomen, maar waarvan de besteding is doorgeschoven naar een volgend jaar. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer projecten vertraging oplopen of uitvoering op een later moment logischer of efficiënter is. Het bijbehorende budget wordt via een bestemmingsreserve behouden, zodat de provincie deze middelen alsnog kan inzetten voor het oorspronkelijke doel.

Onderstaande tabel toont per programma de uitgestelde intenties en het bedrag dat hiervoor wordt overgeheveld.

Uitgestelde intentie	Omvang (Bedrag x €1.000)
P1 Restbedrag coalitieakkoord asielbeleid	-3.009
P2 Toekomstbestendig maken energiebeleid	-741
P2 Regionale energiestrategieën	-1.055
P2 Versterking vergunningverlening maatwerkaanpak Tata Steel	-2.036
P2 Milieubeleidsplan Tata Steel	-298
P2 Gezonde leefomgeving - Luchtmeetnetten	-500
P4 Informatiebeveiliging - Cybersecurity	-125
P5 Wet Natuurbescherming - Stikstof	-730
P5 Wet Natuurbescherming - Verbeterprogramma Vogelhabitatrichtlijn	-127
P5 Wet Natuurbescherming - Natuurherstelverordening	-70
P5 Duurzame landbouw - Erfcoaches	-200
P5 Recreatievoorziening - Bezoekersmanagement, Recreatie en Toerisme	-235
P6 Havencomplexen - Projectbureau NZKG	-30
P6 NHW – Gebiedsanalyse Stelling van Amsterdam West	-1.000
Totaal effect Uitgestelde Intenties	**-10.156**

Bijstelling provinciefonds

De septembercirculaire leidt tot een bijstelling van de algemene uitkering uit het provinciefonds en de opbrengsten uit opcenten.

Het bedrag van €18,8 miljoen hiervan in 2025 wordt veroorzaakt door het feit dat de raming van de opcenten naar boven is bijgesteld. Dit wordt verklaard vanwege het feit dat in de geactualiseerde raming rekening is gehouden met het feit dan elektrische auto's in 2025 geen 100% vrijstelling meer hebben op de motorrijtuigenbelasting maar 75%. De vrijstelling voor zeer zuinige auto's is ook met 25% verlaagd. De toename van de opbrengst aan opcenten zorgt ook voor een hogere aftrek in het provinciefonds maar die is lager dan de toename van de opbrengst aan opcenten.

Daarnaast zorgt toevoeging van de verwachte ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds voor een hogere algemene uitkering.

Omdat de Belastingdienst in 2024 en 2025 een aantal maanden een foutieve berekening heeft gemaakt van de af te dragen opbrengst opcenten, wordt hiervoor in 2025 een correctie doorgevoerd. Omdat in eerste instantie teveel is uitgekeerd zorgt deze correctie nu voor een lagere opbrengst aan opcenten. De correctie vindt plaats in de maanden juni t/m december 2025.

Paragraaf bedrijfsvoering

In deze begrotingswijziging is een paragraaf bedrijfsvoering opgenomen vanwege generieke mutaties in de capaciteitslasten die effect hebben op alle begrotingsprogramma's.

In totaal betreft het € 6 miljoen aan budgettair neutrale mutaties. Het grootste deel hiervan komt voort uit het inzetten van programmabudgetten om capaciteitskosten te verhogen ten behoeve van extra inhuur. Deze mutaties vinden plaats binnen hetzelfde beleidsdoel. Daarnaast is het besluit genomen om de brugbediening te insourcen, wat leidt tot een mutatie van circa € 0,2 miljoen voor dit jaar. Deze hogere lasten worden volledig gecompenseerd door het wegvallen van kosten voor uitbesteding .

Verder is in de capaciteitsbegroting 2025 rekening gehouden met verwachte baten vanuit het Rijk. Deze vergoedingen zijn specifiek bedoeld voor capaciteit en zijn in deze LBW verwerkt volgens het principe van procentuele verdeling over de programma's, zodat de middelen evenwichtig bijdragen aan de benodigde inzet in alle beleidsdomeinen .

Actualisatie verdeelsleutel

In aansluiting op de accountantscontrole van de jaarrekening 2023 is de verdeelsleutel voor de toerekening van capaciteit aan de programma's geactualiseerd. Deze methodiek is in 2024 herzien en door de accountant goedgekeurd. Voor 2025 is dezelfde methodiek toegepast. Het betreft een administratieve correctie op een eerder verouderde verdeelsleutel, zonder wijziging in de feitelijke inzet van capaciteit. Deze herverdeling is volledig budgettair neutraal .

Deze mutaties hebben geen directe invloed op het begrotingsresultaat, maar zorgen ervoor dat de capaciteitsinzet en verdeling actueel, correct en transparant is, in lijn met de geldende richtlijnen.

3 Overzicht per programma

Programma 1 Bestuur

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2025 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2025 na laatste wijziging
	Lasten			
1.1	Faciliteren van het provinciaal bestuur	16.787	-975	15.812
1.2	Werken aan gemeenten en sterke regio's	5.100	-306	4.794
1.3	Verzekeren van Openbare orde en veiligheid	1.497	12	1.509
1.4	Belangen van de provincie behartigen op landelijk en Europees niveau	5.173	915	6.088
	Baten			
1.1	Faciliteren van het provinciaal bestuur	-59	0	-59
	Saldo van baten en lasten	28.498	-354	28.144
	Onttrekkingen			
1.4	Reserve Cofinanciering Europese projecten	-1.366	-723	-2.089
	Totaal mutaties reserves	-1.366	-723	-2.089
	Programma Resultaat	**27.132**	**-1.077**	**26.055**

1.1 Faciliteren van het provinciaal bestuur

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
In de septembercirculaire 2025 van het provinciefonds werd een decentralisatie uitkering voor de Spreidingswet ontvangen.	BN	2.164 N				2.164 N
Lagere kosten wachtgelden oud-leden GS. Voor de oud-leden van GS zijn bedragen gereserveerd voor wachtgelden e.d. De kosten voor 2025 vallen lager uit.	NBN	-140 V				-140 V
Uitgestelde intentie met betrekking tot Spreidingswet (decembercirculaire 2024 € 845.000 en septembercirculaire 2025 € 2,1 miljoen, zie hierboven). Voor de in december 2024 ontvangen middelen geldt bovendien dat de middelen niet geheel tot besteding zijn gekomen door onderuitputting op de Uitvoeringsregeling Realisatie Asielopvang 2025 en proceskosten. De middelen voor 2025 komen door het tijdstip van ontvangen niet meer tot besteding in 2025. De middelen zullen in overleg met de Provinciale Regietafel Asielzaken alsnog worden ingezet in 2026.	UI	-3.009 V				-3.009 V
In de capaciteitskosten zijn verwerkt: programmagelden ingezet voor capaciteit en de verwachte baten vanuit het Rijk. Omdat deze wijzigingen beter te beoordelen zijn in samenhang, is na programma 7 een paragraaf bedrijfsvoering opgenomen met een nadere toelichting op de capaciteitskosten.	CAP	103 N				103 N
Overige mutaties < € 100.000.	NBN	-93 V				-93 V

1.2 Werken aan gemeenten en sterke regio's

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Geodatavoorzieningen: Doordat er minder onderzoeken zijn uitbesteed en de migratie naar een andere cloudprovider is uitgesteld is minder besteed.	NBN	-200 V				-200 V
Er zijn in 2025 minder aanvragen voor de Uitvoeringsregeling Versterken bestuurskracht ingediend dan verwacht. Ook startten de besluitvormingsprocedures bij de deelnemers aan het samenwerkingsverband in Noord-Holland Noord later dan gedacht, waardoor de daaruit voortvloeiende opdrachten zijn opgeschoven naar 2026.	NBN	-140 V				-140 V
Overige mutaties < € 100.000.	CAP	34 N				34 N

1.3 Verzekeren van Openbare orde en veiligheid

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Overige mutaties < € 100.000.	CAP	12 N				12 N

1.4 Belangen van de provincie behartigen op landelijk en europees niveau

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Aan de hand van de Tussenrapportage IPO/BIJ12 is de begroting voor IPO bijgesteld.	NBN	450 N				450 N
Hogere lasten met dekking reserve Cofinanciering Europese projecten.*	RESV	430 N			-430 V	0
Technische correctie cofinanciering Europese projecten (mutatie begroting 2025) in evenwicht met de reserve op Beleidsdoel 5.6.	RESV				-293 V	-293 V
Overige mutaties < € 100.000.	CAP	35 N				35 N

Toelichting

* Voor de cofinanciering van Europese projecten staan een tweetal meerjarige uitvoeringsregelingen (UVR) open tot en met 2026. Het betreft de UVR ondersteuning aanvragen Europese projectsubsidie Noord-Holland 2023 en de UVR Cofinanciering Europese programma's EFRO en Just Transition Fund-IJmond Noord-Holland. De aanvragen vallen naar verwachting € 550.000 hoger uit dan de in de begroting opgenomen ramingen. Deze hogere uitgaven passen binnen de beschikbare dekking in de reserve en de bestaande meerjarige subsidieplafonds.

Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2025 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2025 na laatste wijziging
	Lasten			
2.1	Bijdragen aan de energietransitie	22.608	-2.942	19.666
2.2	Bevorderen gezonde leefomgeving	58.057	-7.684	50.373
	Baten			
2.1	Bijdragen aan de energietransitie	-4.808	-2.967	-7.775
2.2	Bevorderen gezonde leefomgeving	-3.715	-2.723	-6.438
	Saldo van baten en lasten	72.142	-16.316	55.826
	Stortingen			
2.1	Reserve Energietransitie	100	0	100
2.1	Reserve Duurzame Elektriciteit	0	-900	-900
2.1	Reserve Warmtetransitie	3.317	-2.615	702
2.2	Reserve Bodemsanering	126	0	126
	Onttrekkingen			
2.1	Reserve Energietransitie	-2.092	2.446	354
2.1	Reserve Warmtetransitie	-1.332	454	-878
2.1	Reserve Subsidies Warmtetransitie	-2.539	1.500	-1.039
2.2	Reserve Gezonde leefomgeving	-710	0	-710
2.2	Reserve Bodemsanering	-3.106	2.002	-1.104
	Totaal mutaties reserves	-6.236	2.887	-3.349
	Programma Resultaat	**65.906**	**-13.429**	**52.477**

2.1 Bijdragen aan de energietransitie

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Voor uitvoering klimaatbeleid was vanuit de SPUK € 279.000 geraamd. Hiervan wordt dit jaar € 79.000 gebruikt. De overige kosten ten laste van SPUK CDOKE zijn capaciteitskosten.	BN	-200 V	200 N			0
Voor de inhuur op het CDOKE infra budget wordt € 953.000 geraamd. Deze lasten worden gedekt uit de SPUK CDOKE Infra.	BN	953 N	-953 V			0
Maatschappelijk vastgoed, SPUK C86 ontzorgingsprogramma RVO. De verwachting is dat we dit jaar € 1,24 miljoen gaan uitgeven vanuit deze SPUK (inclusief capaciteit). Vandaar dat het budget met € 456.000 wordt opgehoogd.	BN	456 N	-456 V			0
De doorbelaste rentelasten worden naar beneden bijgesteld op basis van een actualisatie van de rentelasten op het vreemd vermogen en de rentebaten van tegoeden bij de Schatkist. Dit is neutraal met de mutatie op het renteresultaat op beleidsdoel 7.1.	BN	-75 V				-75 V
Vanwege minder verwachte uitgaven wordt het budget van klimaat met € 456.000 naar beneden bijgesteld. Dit komt doordat de klimaatbeleidscyclus voor het eerst wordt doorlopen. Er is daarbij minder gebruik gemaakt van budgetten gereserveerd voor dwarsdoorsnijdende thema's dan verwacht omdat de werkwijze meer interne inbedding vraagt.	NBN	-456 V				-456 V
Voor de uitvoeringsregeling regie transformatorstations en tracés zijn dit jaar minder aanvragen binnengekomen dan verwacht. Daarom wordt dit budget met € 350.000 verlaagd.	NBN	-350 V				-350 V
Voor de uitvoeringsregeling Stimuleringsprogramma Energiehubs zijn dit jaar minder aanvragen binnengekomen dan verwacht. Daarom wordt dit budget met € 200.000 verlaagd.	NBN	-200 V				-200 V
Bij de uitvoeringsregeling ondersteuning energie coöperaties zijn minder aanvragen binnen gekomen dan verwacht, daarom wordt het budget met € 427.000 verlaagd.	NBN	-427 V				-427 V

Lager vastgestelde subsidiebeschikking(en) voorgaande jaren. Daarom wordt een bedrag van € 706.000 terugontvangen.	NBN	-706 V			706 N	0
Volgens de BBV regels moeten subsidies van meer dan € 1,5 miljoen overgeheveld worden naar een aparte subsidiereserve. Voor de subsidie op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling Ontwikkelfonds Opwek, die dit jaar wordt aangevraagd, wordt € 1,5 miljoen overgeheveld uit de reserve Duurzame elektriciteit (€ 900.000) en de reserve Warmtetransitie (€ 600.000) naar de reservesubsidie Warmtetransitie. De lasten met betrekking tot deze subsidie worden de komende jaren in de begroting opgenomen.	RESV			-1.500 V	1.500 N	0
Bij de uitvoeringsregeling Warmtetransitie gebouwde omgeving op wijkniveau worden er meer aanvragen gedaan dan verwacht, daarom is het plafond in 2025 met € 180.000 verhoogd. De lasten worden gedekt uit de reserve Warmtetransitie.	RESV	180 N			-180 V	0
Bij de uitvoeringsregeling verduurzamingsinitiatieven woningbouwcoöperaties zijn er minder aanvragen binnen gekomen dan verwacht, daarom wordt het budget met € 126.000 verlaagd. Omdat de lasten worden gedekt uit de reserve Warmtetransitie wordt de geraamde onttrekking verlaagd.	RESV	-126 V			126 N	0
Voor de uitvoeringsregeling Natuur en biodiversiteit energieprojecten zijn dit jaar minder aanvragen binnengekomen dan verwacht. Daarom wordt dit budget met € 233.000 verlaagd. Omdat de lasten worden gedekt uit de reserve Warmtetransitie wordt de geraamde onttrekking verlaagd.	RESV	-233 V			233 N	0
Vanuit de reserve warmtetransitie is € 275.000 onttrokken in 2025 voor Energie neutraal maken eigen organisatie (waarvan € 60.000 voor capaciteit). Dit had onttrokken moeten worden uit de reserve Energietransitie. Daarom wordt dit budget overgeheveld naar de reserve Energietransitie vanuit de reserve Warmtetransitie.	RESV			-275 V	275 N	0
De overheveling van reserve Energietransitie naar reserve Warmtetransitie wordt teruggedraaid. Dit vloeit voort uit de doorlichting van de reserves.	RESV			-1.740 V	1.740 N	0
In de meicirculaire 2025 van het Provinciefonds heeft de provincie een decentralisatie uitkering ontvangen voor Toekomstbestendig maken energiebeleid. Deze decentralisatie uitkering wordt in 2026 door middel van subsidies uitgekeerd aan gemeenten.	UI	-741 V				-741 V

De decentralisatie uitkering uit het Provinciefonds voor Regionale energiestrategieën wordt doorgeschoven naar 2026. Dit is noodzakelijk omdat de lopende aanbesteding voor inzet van projectcapaciteit voor gemeenten niet is afgerond in 2025.	UI	-1.055 V				-1.055 V
Voor de inzet van personeel op het CDOKE infra budget wordt € 1,7 miljoen geraamd als baten vanuit de SPUK die de provincie hiervoor van het Rijk heeft ontvangen. Omdat de wijzigingen in capaciteitskosten beter te beoordelen zijn in samenhang, is na programma 7 een paragraaf bedrijfsvoering opgenomen met een nadere toelichting op de capaciteitskosten.	CAP		-1.743 V			-1.743 V
Overige mutaties < €100.000.	BN	15 N	-15 V			0
Overige mutaties < €100.000.	CAP	23 N				23 N

Dit jaar is er een duidelijke onderbenutting te zien bij meerdere opengestelde uitvoeringsregelingen, met name op het gebied van energie, klimaat en biodiversiteit.
Het aantal ontvangen subsidieaanvragen blijft achter bij de prognoses die bij de start van het jaar zijn opgesteld.

Mogelijke verklaringen zijn:

- vertraagde voorbereidingstrajecten bij gemeenten en initiatiefnemers;
- onzekerheid over regelgeving of cofinanciering;
- marktcapaciteit en stijgende kosten bij uitvoerende partijen.

We verwachten dat deze trend gevolgen kan hebben voor het tempo waarin onze beleidsdoelen worden gehaald. Daarom analyseren we in de komende maanden per regeling de oorzaken. De uitkomsten gebruiken we om het bestedingsplan 2026 tijdig aan te passen, zodat beschikbare middelen zo effectief mogelijk worden ingezet. Hierbij kijken we ook naar het aanpassen van regelingen, verbeterde communicatie en het eventueel herprioriteren van budgetten.

2.2 Bevorderen gezonde leefomgeving

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Voor een aantal SPUK's bodemsanering nemen we de lasten op die in 2025 verwacht worden. Daar tegenover staan even grote baten uit de SPUK. Dit betreft voornamelijk lasten van waterbodemsaneringen die door het waterschap Amstel, Gooi en Vecht worden uitgevoerd (€ 2,2 miljoen) en de bodemsanering CINDU (€ 177.000).	BN	2.363 N	-2.363 V			0
Van het Rijk is er een SPUK schone lucht akkoord ontvangen. In 2025 wordt hiervan € 20.000 gebruikt.	BN	20 N	-20 V			0
De bijdrage aan de omgevingsdiensten worden met ingang van 2025 geïndexeerd. Hiervoor is bij de tweede begrotingswijziging budget beschikbaar gesteld. Indexatie is pas nodig vanaf 2026.	NBN	-1.412 V				-1.412 V
Als resultaat van de afrekening van de uitvoeringsovereenkomst 2024 heeft de provincie € 3,1 miljoen terugontvangen van omgevingsdienst NZKG. Deze teruggave vermindert de lasten in de realisatie.	NBN	-3.126 V				-3.126 V
Lagere lasten door onderbesteding op de post gezonde leefomgeving.	NBN	-300 V				-300 V
Voor Stiltegebieden is € 100.000 beschikbaar gesteld. Dit budget wordt dit jaar niet gebruikt.	NBN	-100 V				-100 V
Aanpassing van de baten van leges op basis van de gerealiseerde cijfers tot nu toe : de opbrengsten Leges bouw activiteit worden verhoogd met € 600.000 en de opbrengsten leges wateractiviteiten worden verlaagd met € 260.000.	NBN		-340 V			-340 V
Lagere lasten leiden tot een € 2 miljoen lagere onttrekking aan de reserve Bodemsanering.*	RESV	-2.002 V			2.002 N	0
Bij de Kaderbrief 2025 hebben we incidenteel budget ontvangen van € 525.000 voor Tata Steel. Hiervan gaat € 298.000 mee in de uitgestelde intentie naar 2026.	UI	-298 V				-298 V

In de meicirculaire 2024 is een decentrale uitkering van het provinciefonds ontvangen voor Versterking vergunningverlening maatwerkaanpak. Door vertraging bij het aanvragen van vergunningen door Tata Steel, zijn de beoogde werkzaamheden nog niet uitgevoerd door de omgevingsdienst in 2025. De werkzaamheden zullen plaatsvinden in de jaren 2026-2030.	UI	-2.036 V				- 2.036 V
Voor vervanging van apparatuur van de provinciale luchtmeetstations was € 500.000 begroot met dekking vanuit de reserve gezonde leefomgeving. Uitsluitend de GGD Amsterdam kan vervanging van de apparatuur op deze stations verzorgen. De installatie van de nieuwe instrumenten in de meetstations kan door de beperkte beschikbaarheid van deskundig personeel bij de GGD Amsterdam niet in 2025 worden gerealiseerd. Dit gaat in 2026 gebeuren. Daarom wordt € 500.000 meegenomen in de uitgestelde intentie naar 2026.	UI	-500 V				-500 V
In de anterieure overeenkomst met Tata Steel voor projectbesluit Heracless-Groen Staal is afgesproken dat het deel van het budget dat we hiervoor ontvangen bestemd is voor capaciteit. Omdat de wijzigingen in capaciteitskosten beter te beoordelen zijn in samenhang, is na programma 7 een paragraaf bedrijfsvoering opgenomen met een nadere toelichting op de c paciteitskosten.	CAP	-350 V				-350 V
Overige mutaties < € 100.000.	CAP	57 N				57 N

Toelichting

RESV: Lagere lasten bodemsanering: *

- Overheveling van bodemtaken naar de omgevingsdienst(en)	- € 640.000
- Minder beroep op de subsidieregeling voor diffuus lood	- € 560.000
- Subsidies saneringen Gasfabriek Zaanstad, Navos en BIO Masterplan 't Gooi	- € 625.000
- Projecten (o.a. schietterrein Zeeweg Overveen en BIO Ilperveld)	- € 177.000
Totaal	- € 2.002.000

Programma 3 Ruimte en Wonen

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2025 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2025 na laatste wijziging
	Lasten			
3.1	Regie voeren ruimtelijke ordening	9.304	-425	8.879
3.2	Versnellen en programmeren woningbouw	11.316	-2.315	9.001
3.3	Beschermen tegen overstromingen en bijdrage aan klimaatadaptatie	6.177	-3.250	2.927
	Baten			
3.1	Regie voeren ruimtelijke ordening	-616	203	-413
3.2	Versnellen en programmeren woningbouw	-293	-52	-345
3.3	Beschermen tegen overstromingen en bijdrage aan klimaatadaptatie	-3.270	3.270	0
	Saldo van baten en lasten	22.618	-2.569	20.049
	Stortingen			
3.2	Reserve Woningbouw subsidies	0	25.000	25.000
3.2	Reserve Woningbouw	50	0	50
	Onttrekkingen			
3.2	Reserve Woningbouw	-3.000	-15.188	-18.188
3.2	Reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten	-1.330	-7.400	-8.730
3.2	Reserve subsidies OD 3.4.1	-688	0	-688
3.2	Reserve Woningbouw subsidies	-571	0	-571
3.3	Reserve Klimaatadaptatie	-650	-346	-996
3.3	Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	-672	0	-672
	Totaal mutaties reserves	-6.861	2.066	-4.795
	Programma Resultaat	**15.757**	**-503**	**15.254**

3.1 Regie voeren ruimtelijke ordening

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Het budget van de Samenwerkingsovereenkomst Ontwikkelperspectief wordt met € 150.000 verlaagd. Dit budget ontvangen we van externe partijen, waardoor de baten ook met € 150.000 worden verlaagd. Het proces om samen met 17 gemeenten, provincie en waterschap een gezamenlijk koersdocument te ontwikkelen gaat iets langzamer dan verwacht. De provincie zet het budget pas in wanneer partijen klaar zijn voor de volgende stap. Deze uitgaven zullen in 2026 plaatsvinden.	BN	-150 V	150 N			0
Bij ruimtelijke ontwikkeling en omgevingsvisie wordt het budget met € 100.000 naar beneden bijgesteld. Vooraf was de verwachting dat de provincie veel onderzoeken extern zou laten uitvoeren, maar in de praktijk hebben we veel zelf gedaan.	NBN	-100 V				-100 V
Lagere lasten op de post luchtvaart.	NBN	-200 V				-200 V
In de capaciteitskosten zijn verwerkt: programmagelden ingezet voor capaciteit en de verwachte baten vanuit het Rijk. Omdat deze wijzigingen beter te beoordelen zijn in samenhang, is na programma 7 een paragraaf bedrijfsvoering opgenomen met een nadere toelichting op de capaciteitskosten.	CAP	105 N				105 N
Overige mutaties afzonderlijk < € 100.000.	BN	-72 V	72 N			0
Overige mutaties afzonderlijk < € 100.000.	NBN	-8 V	-19 V			-27 V

3.2 Versnellen en programmeren woningbouw

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Investeringskader/ OV knooppunten. De subsidie op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling 'Gemeente Haarlem, Knooppuntontwikkeling Haarlem Nieuw-Zuid' (€ 21 miljoen) wordt in 2025 verleend. Volgens de BBV regels moeten subsidies van meer dan € 1,5 miljoen overgeheveld worden naar een aparte subsidiereserve. Hiervoor wordt vanuit de Reserve Woningbouw € 13 miljoen gestort in de Reserve Woningbouw subsidies en vanuit de Reserve OV knooppunten € 8 miljoen. De lasten met betrekking tot deze subsidie worden in de komende jaren genomen.	RESV			21.000 N	-21.000 V	0
Investeringskader/ OV knooppunten. De subsidie op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling 'Gemeente Hilversum, stationsgebied' wordt in 2025 verleend. Volgens de BBV regels moeten subsidies van meer dan € 1,5 miljoen overgeheveld worden naar een aparte subsidiereserve. Hiervoor wordt vanuit de reserve Woningbouw € 4 miljoen gestort in de Reserve Woningbouw subsidies. De lasten met betrekking tot deze subsidie worden in de komende jaren genomen.	RESV			4.000 N	-4.000 V	0
Voor diverse subsidies op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling voor de Ketenreis wordt in totaal € 220.000 aan aanvragen verwacht dit jaar. Daardoor wordt het budget verlaagd met € 600.000. Doordat de lasten gedekt worden uit de reserve OV-fonds wordt ook de onttrekking uit de reserve verlaagd.	RESV	-600 V			600 N	0
Investeringskader/Reserve Woningbouw. Voor de proceskosten worden lagere kosten geraamd. Verwachting was dat er meer mensen ingehuurd zouden worden. Maar in plaats daarvan zijn er meer mensen in vaste dienst aangenomen, waardoor de kosten lager uit zijn gevallen. Ook zit het onderwerp gebiedsontwikkeling nu in de opstartfase, waardoor er	RESV	-500 V			500 N	0

minder kosten zijn gemaakt dan verwacht. Doordat de lasten gedekt worden uit de reserve Woningbouw wordt ook de onttrekking uit de reserve verlaagd.						
De subsidie aan de toenmalige gemeente Weesp voor de Bloemendalerpolder die verleend is in 2022 was € 2,1 miljoen. Nu blijkt dat de provinciale bijdrage lager uitvalt. Hierdoor ontvangt de provincie een bedrag van € 1,3 miljoen terug die teruggestort wordt in de Reserve Woningbouw.	RESV	-1.312 V			1.312 N	0
Overige mutaties afzonderlijk < € 100.000.	CAP	45 N				45 N
Overige mutaties afzonderlijk < € 100.000.	BN	52 N	-52 V			0

3.3 Beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan klimaatadaptatie

Financiële ontwikkeling	**Mutatie**	**Lasten**	**Baten**	**Storting**	**Onttrekking**	**Resultaat**
Markermeerdijken: fietswandelverbinding Hoorn-Amsterdam De subsidie van de Vervoerregio Amsterdam voor het fietspad was geraamd voor 2025, maar de inschatting is nu dat de eindvaststelling van deze subsidie pas in 2027 kan plaatsvinden. De lasten die tegenover de baten waren begroot, schuiven ook door naar 2027.	BN	-3.270 V	3.270 N			0
Bij de doorlichting bestemmingsreserves is besloten om de reserve Klimaatadaptatie eind 2025 op te heffen. In 2025 worden voor € 650.000 aan lasten verwacht. Omdat het saldo per 1-1-2025 € 996.000 bedroeg, kan een bedrag van € 346.000 vrijvallen.	NBN				-346 V	-346 V
Overige mutaties < € 100.000.	CAP	20 N				20 N

Programma 4 Bereikbaarheid

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2025 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2025 na laatste wijziging
	Lasten			
4.1	Realiseren perspectief mobiliteit	59.487	-14.813	44.674
4.2	Openbaar vervoer waarborgen	84.565	-9.433	75.132
4.3	Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken	46.847	1.350	48.197
4.4	Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden	127.297	-1.429	125.868
	Baten			
4.1	Realiseren perspectief mobiliteit	100	-5.489	-5.389
4.3	Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken	-1.637	-153	-1.790
4.4	Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden	-5.311	-557	-5.868
	Saldo van baten en lasten	311.348	-30.524	280.824
	Stortingen			
4.1	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	70.723	0	70.723
4.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	205	0	205
4.1	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	23.712	0	23.712
4.2	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	67	2.691	2.758
4.4	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	1.200	0	1.200
4.4	Reserve Groot Onderhoud Wegen	21.224	-1.150	20.074
4.4	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	7.154	0	7.154
4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	478	0	478

	Onttrekkingen			
4.1	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	-8.365	-7.363	-15.728
4.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	-1.614	0	-1.614
4.1	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	-51.919	27.371	-24.548
4.2	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	-8.213	4.113	-4.100
4.4	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten	-709	0	-709
4.4	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	-69.658	846	-68.812
4.4	Reserve Groot Onderhoud Wegen	-26.459	-5.500	-31.959
4.4	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	-5.985	0	-5.985
4.4	Reserve Kapitaallasten Wegen	-304	0	-304
4.4	Reserve Kapitaallasten OV	-69	0	-69
4.4	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	-2.401	300	-2.101
	Totaal mutaties reserves	-50.934	21.308	-29.626
	Programma Resultaat	**260.414**	**-9.216**	**251.199**

4.1 Realiseren perspectief Mobiliteit

Financiële ontwikkeling	**Mutatie**	**Lasten**	**Baten**	**Storting**	**Onttrekking**	**Resultaat**
Opname van baten en lasten in de begroting gerelateerd aan de MRA-e. Het zijn grotendeels personeelslasten welke worden bekostigd met inkomsten vanuit SPUK van het Rijk voor de regionale aanpak laadinfrastructuur 2023-2030.	BN	5.489 N	- 5.489 V			0

Lagere lasten bij het Amsterdam Logistics Programma en de IPO-bijdrage in verband met CROW subsidie.	NBN	-214 V				-214 V
De reserve Mobiliteitsbeleid wordt opgeheven in 2026. Structurele activiteiten worden per 2026 vanuit exploitatie gefinancierd. Een deel van het saldo kan daarmee nu vrijvallen.	NBN				-105 V	-105 V
Bij de werkzaamheden rondom Actieve Mobiliteit en data-analyse verkeersveiligheid worden minder kosten gemaakt. Doordat de lasten worden gedekt uit de Reserve Mobiliteitsbelei wordt ook de onttrekking verlaagd.	RESV	-105 V			105 N	0
Een aantal uitvoeringsregelingen 2025 worden afgeraamd, waarvan de grootste Verkeersveiligheid(€ 3,8 miljoen) en Haltetoegankelijkheid (€ 672.000) betreffen. De lasten worden gedekt door de Reserve Uitvoeren Mobiliteitsbeleid door derden.	RESV	-4.552 V			4.552 N	0
De subsidielast voor de Zaanbrug wordt afgeraamd van € 1,1 miljoen tot nihil in 2025, omdat de het laatste deel pas in 2026 wordt beschikt. Daarnaast wordt een hogere opbrengst van € 440.000 vanuit het Rijk ontvangen. In 2024 is reeds teveel onttrokken uit de reserve waardoor in 2025 dit deel wordt teruggestort in de reserve. De lasten worden gedekt door de Reserve Uitvoeren Mobiliteitsbeleid door derden.	RESV	-1.560 V			1.560 N	0
De subsidiebeschikking voor N9 Kogendijk (€ 3,6 miljoen) was beoogd voor 2025. Een aanzienlijk deel van de lasten (€ 3,0 miljoen) wordt in later stadium beschikt en gerealiseerd.	RESV	-3.010 V			3.010 N	0
Een aantal subsidies voor infrastructurele projecten zijn niet verleend in 2025. Dit zijn onder andere Fietstunnel Velsertraverse, Verbindingsweg Wijckerpoort en Doorfietsroutes. De lasten worden gedekt door de Reserve Uitvoeren Mobiliteitsbeleid door derden.	RESV	-8.809 V			8.809 N	0
De werkzaamheden voor de onbewaakte spoorwegovergang Heiloo worden niet in 2025 uitgevoerd. De lasten worden gedekt door de Reserve Verleende Subsidies.	RESV	-2.077 V			2.077 N	0
Overige mutaties < € 100.000.	CAP	25 N				25 N

4.2 Openbaar vervoer waarborgen

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Aframing concessiegelden 2025 welke terugvloeien naar de algemene middelen.	NBN	-2.650 V				-2.650 V
Met behulp van Bikker-gelden € 4,1 miljoen wordt een tariefstijging voorkomen in de bestaande concessies. Deze worden gedekt door de Reserve OV-Projecten.	RESV	-4.113 V			4.113 N	0
Bikker-gelden die de Provincie ontvangen heeft van het Rijk zijn in 2025 in de exploitatie geboekt, dit had in de reserve gestort moeten worden omdat nog niet duidelijk is in welk jaar dit besteed zal worden.	RESV	-2.691 V		2.691 N		0
Overige mutaties < € 100.000.	CAP	21 N				21 N

4.3 Faciliteren gebruik infrastructurele netwerken

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Op een aantal onderwerpen binnen het beleidsdoel is verschuiving van begrotingsruimte nodig om de taken uit te kunnen voeren. Zie de toelichting onder de tabel voor de specificatie. Budgetneutraal met Beleidsdoel 4.4.	BN	390 N				390 N
Lagere energielasten voor de provinciale infrastructuur (openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, bruggen, sluizen en tunnels) van in totaal € 400.000.	NBN	-400 V				-400 V
Hogere baten vanuit de samenwerking Regionaal Tactisch Team en Regionaal Datateam van € 200.000, hogere legesinkomsten wegen van € 87.500, lagere legesinkomsten vaarwegen van € 10.000 en lagere baten van gemeenten voor verkeerskundig beheer van € 125.000.	NBN		-153 V			-153 V
Voor onderhoud aan de tunnels is € 1,15 miljoen nodig vanwege het nieuwe onderhoudscontract. Dit is ook voor volgende jaren het geval. De primair begrote storting	RESV	1.150 N				1.150 N

in de reserve Groot Onderhoud wegen voor onderhoud aan de tunnels van € 1,15 miljoen op beleidsdoel 4.4. wordt daarom met hetzelfde bedrag verlaagd. Per saldo is dit budgetneutraal.						
In de capaciteitskosten zijn verwerkt: programmagelden ingezet voor capaciteit en de verwachte baten vanuit het Rijk. Omdat deze wijzigingen beter te beoordelen zijn in samenhang, is na programma 7 een paragraaf bedrijfsvoering opgenomen met een nadere toelichting op de capaciteitskosten.	CAP	210 N				210 N

Toelichting

De volgende mutaties worden budgetneutraal voorgesteld:

- Lagere lasten Regionaal Tactisch Team, Regionaal Datateam en ambities regieteam	- 300 V
- Verhoging lasten onderhoud steunpunten:	400 N
- Hogere lasten dienstauto's weginspecteurs	124 N
- Lagere lasten elektra	- 854 V
- Hogere lasten incidentmanagement	1.000 N
- Overige kleinere bijstellingen	20 N
Totaal	390N

4.4 Infrastructuur verduurzamen, verbeteren en in stand houden

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Bijstelling van het kasritme van het project werken voor derden HOV Beverwijk en aansluiting A9 Heiloo. Omdat PNH deze lasten zelf door middel van een subsidie ten laste van de reserve Mobiliteitsbeleid derden betaalt, zijn baten van gelijke omvang opgenomen.	BN	1.250 N	-1.250 V			0
De doorbelaste rentelasten worden naar beneden bijgesteld op basis van een actualisatie van de rentelasten op het vreemd vermogen en de rentebaten van tegoeden bij de Schatkist. Dit is neutraal met de mutatie op het renteresultaat op beleidsdoel 7.1.	BN	-1.197 V				-1.197 V
De baten en lasten gerelateerd aan de SPUK NGF-TBL (Nationaal Groeifonds onderdeel Toekomstbestendige Leefomgeving) worden naar beneden bijgesteld. Volgend jaar wordt invulling gegeven aan de te behalen doelen.	BN	-523 V	523 N			0
Voor de SPUK Schoon en emissie loos bouwen hebben we lasten gemaakt in 2025. Deze worden gedekt door baten uit de SPUK.	BN	130 N	-130 V			0
Op een aantal onderwerpen binnen het beleidsdoel is verschuiving van begrotingsruimte nodig om de taken uit te kunnen voeren. Zie de toelichting onder de tabel voor de specificatie. Budgetneutraal met Beleidsdoel 4.3.	BN	-400 V				-400 V
Het resterende saldo uit de stelpost Bereikbaarheid is niet nodig gebleken voor kapitaallasten en wordt daarom afgeboekt.	NBN	-2.462 V				-2.462 V
Het ligplaatsenbeleid is nog niet geïmplementeerd. Er waren al wel baten en lasten begroot. Deze worden met uitzondering van € 60.000 aan kosten afgeraamd.	NBN	-240 V	300 N			60 N
Lagere lasten voor beheer wegen (€ 1.174.000), beheer vaarwegen (€ 550.000) en studiekosten vervangingsinvesteringen (€ 200.000).	NBN	-1.924 V				-1.924 V
Vanwege krapte op de arbeidsmarkt zijn minder studies uitgevoerd dan verwacht. Daarom deze aframing van het budget studiekosten voor uitbreidingsinvesteringen. Een deel van	NBN	-719 V			171 N	-548 V

het budget was overgeheveld vanuit de stelpost. Dit deel valt vrij tegen de algemene middelen.						
Lagere storting in de reserve Groot Onderhoud wegen in verband met het overzetten naar begrotingsruimte voor onderhoud aan de tunnels op Beleidsdoel 4.3. Dit is per saldo budgetneutraal.	RESV			-1.150 V		-1.150 V
Vanwege het al in dit jaar kunnen realiseren van groot onderhoud (onder andere aan de N247) zijn de lasten voor groot onderhoud € 5,2 miljoen hoger. Daar tegenover staat een even grote onttrekking aan de reserve Groot Onderhoud wegen.	RESV	5.500 N			-5.500 V	0
De werkzaamheden voor verbinding A8/A9 zijn gestopt en de kosten voor de kleine infrastructurele werken vallen lager uit, waardoor het budget hiervoor naar beneden kan worden bijgesteld. De lasten worden gedekt door de Reserve OPI.	RESV	-675 V			675 N	0
In 2025 verwachten we minder lasten voor Innovatieve projecten in de infrastructuur. Daardoor ook een lagere onttrekking aan de reserve Innovatieve projecten mobiliteit.	RESV	-300 V			300 N	0
Bij de kaderbrief 2026 is budget beschikbaar gesteld in 2025 voor informatiebeveiliging (cybersecurity). Hiervan is slechts een deel in 2025 uitgevoerd. Daarom het voorstel om € 125.000 door te schuiven naar 2026.	UI	-125 V				-125 V
In de capaciteitskosten zijn verwerkt: programmagelden ingezet voor capaciteit en de verwachte baten vanuit het Rijk. Omdat deze wijzigingen beter te beoordelen zijn in samenhang, is na programma 7 een paragraaf bedrijfsvoering opgenomen met een nadere toelichting op de capaciteitskosten.	CAP	256 N				256 N

Programma 5 Natuur en landelijk gebied

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2025 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2025 na laatste wijziging
	Lasten			
5.1	Beschermen en ontwikkelen van natuur	71.764	-21.604	50.160
5.2	Beheren van natuur	70.514	13.226	83.740
5.3	Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen	18.756	-3.106	15.650
5.4	Verbeteren kwaliteit water en benutten en beheren van water	4.592	-804	3.788
5.5	Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied	17.026	-1.823	15.203
5.6	Versterken kansrijke landbouw	11.664	-3.879	7.785
	Baten			
5.1	Beschermen en ontwikkelen van natuur	-15.527	3.702	-11.825
5.2	Beheren van natuur	-2.533	-300	-2.833
5.3	Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen	-4.811	3.811	-1.000
5.4	Verbeteren kwaliteit water en benutten en beheren van water	-1.096	18	-1.078
5.5	Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied	-7.442	-500	-7.942
5.6	Versterken kansrijke landbouw	-3.950	3.950	0
	Saldo van baten en lasten	158.957	-7.309	151.648
	Stortingen			
5.1	Reserve Groen	117.173	779	117.952
5.1	Reserve Groene Uitweg	3.797	0	3.797
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	4.058	0	4.058

5.1	Reserve subsidies Groene Uitweg	0	1.730	1.730
5.1	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1	0	3.273	3.273
5.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	1.000	0	1.000
5.4	Reserve Waterrecreatie	2.000	0	2.000
5.5	Reserve PPLG	4.900	0	4.900
5.6	Reserve Europese projecten landbouwsubsidies	2.900	0	2.900
	Onttrekkingen			
5.1	Reserve Groen	-44.987	6.107	-38.880
5.1	Reserve Kapitaallasten Groen	-91	0	-91
5.1	Reserve Groene Uitweg	-8.820	2.608	-6.212
5.1	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1	-5.392	-1.000	-6.392
5.1	Reserve Laag Holland	-100	0	-100
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	-10.981	5.746	-5.235
5.1	Reserve subsidies Groene Uitweg	0	-900	-900
5.3	Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee	-253	0	-253
5.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	-1.804	-696	-2.500
5.4	Reserve Waterrecreatie	-2.693	793	-1.900
5.5	Reserve PPLG	-4.900	2.400	-2.500
5.6	Reserve Europese projecten landbouwsubsidies	-4.000	-341	-4.341
	Totaal mutaties reserves	51.807	20.499	72.306
	Programma Resultaat	**210.764**	**13.190**	**223.954**

5.1 Beschermen en ontwikkelen van natuur

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Lagere lasten en baten voor SPUK L33 (Programma Natuur 2e fase). Zoals al aangegeven bij de Tweede Begrotingswijziging 2025 waren de subsidies voor de Uitvoeringsregeling subsidie programma natuur Noord-Holland 2025 nog niet beschikt. Het was daarom nog onduidelijk welke subsidies onder bijvoorbeeld de zogenaamde B-regeling verstrekt zouden worden. Inmiddels is daar meer duidelijkheid over en kunnen we de lasten met € 3,6 miljoen verlagen en de daaraan gekoppelde baten ook op aanpassen. Van de openstelling van € 62 miljoen is er volgens de huidige inzichten een bedrag van € 61,2 miljoen beschikt. Omdat hier zowel subsidies tussen zitten die onder de B-regeling vallen en subsidies van meer dan € 1,5 miljoen komt volgens de bijbehorende BBV-regels de raming voor 2025 uit op een bedrag van € 4,3 miljoen.	BN	-3.645 V	3.645 N			0
In de septembercirculaire van het provinciefonds wordt een decentralisatie uitkering ontvangen voor bestrijding van invasieve exoten. Dit geld wordt gestort in de reserve Groen.	BN			181 N		181 N
Bij de afronding van het project Voltooiing Groene Schakel doet zich een btw-nadeel voor dat voortvloeit uit de uittreding van de provincie uit het Goois Natuurreservaat.	NBN	216 N				216 N
Voor een aantal groenprojecten is de voortgang minder dan verwacht. Daardoor worden de lasten in totaal met € 994.000 verlaagd. Dit betreft vooral faunapassage Maxisweg. De lasten van de aanleg van deze passage worden eerst ten laste van de SPUK L35 gebracht. Er is daarom in 2025 geen geld uit de reserve Groen nodig voor de Maxisweg. Daarnaast € 153.000 lagere lasten op schil Naardermeer vanwege teruggaaf van btw. Daarnaast verwachten we vanwege btw-teruggave geen baten van € 153.000 voor project schil Naardermeer, maar juist lagere lasten. Dat zetten we nu juist in de begroting. Per saldo een lagere onttrekking aan de reserve Groen van € 841.000.	RESV	-994 V	153 N		841 N	0

Een aantal subsidies voor de Groene Uitweg leiden in 2025 niet meer tot lasten. Dat gaat in totaal om een bedrag van € 3,4 miljoen. Dat betreft voornamelijk de subsidies voor de Integrale aanpak Muiden Noordwest (€ 2,4 miljoen), de subsidieregelingen voor agrarische verduurzaming, verbreding en structuurverbetering (samen € 350.000) en de subsidie voor aanlegplaatsen trekvaart Muiden (€ 270.000). Daarnaast € 900.000 lagere lasten omdat de subsidie Trompenburgh onttrokken wordt aan de subsidiereserve en niet aan de reserve Groene Uitweg. Voor 2025 verwachten we circa € 150.000 lagere lasten voor het project agrarische structuurverbetering Gooi- en Vechtstreek. Per saldo een lagere onttrekking aan de reserve Groene Uitweg van € 3,4 miljoen.	RESV	-4.338 V			4.338 N	0
Voor de subsidie Trompenburgh is geld in de subsidiereserve gestort. Dit jaar wordt naar verwachting € 900.000 verstrekt. Dit bedrag onttrekken we aan de reserve Subsidies Groene Uitweg.	RESV	900 N			-900 V	0
Ontvangst financiële compensatie NNN en Bijzonder Provinciaal Landschap voor reconstructie spoortraject Alkmaar - Amsterdam door ProRail. Storting van dit bedrag in de reserve Groen	RESV		-598 V	598 N		0
Bij de afronding van het project Voltooiing Groene Schakel doet zich een lagere btw-opbrengst voor. Daarom een hogere onttrekking aan de reserve Groen.	RESV		311 N		-311 V	0
De verwachte uitgaven met dekking vanuit de Reserve Groen m.b.t. NNN worden met € 8,9 miljoen verlaagd. Zie onderstaande toelichting met de voornaamste oorzaken hiervan.	RESV	-8.850 V			8.850 N	0
Volgens de BBV regels moeten subsidies van meer dan € 1,5 miljoen overgeheveld worden naar een aparte subsidiereserve. Deze overheveling vanuit de reserve Groen naar de reserve Verleende subsidies OD 5.1.1 heeft betrekking op een subsidie aan Natuurmonumenten van € 1,7 miljoen voor het project 't Hol en een subsidie van € 1,6 miljoen aan Natuurmonumenten vanuit de UVR Natuurherstelmaatregelen 2025.	RESV			3.273 N	-3.273 V	0

Voor de subsidie vanuit de UVR Herstelmaatregelen vinden er ook al werkzaamheden in 2025 plaats van € 1 miljoen waardoor de lasten en de onttrekking uit de reserve Verleende subsidies OD 5.1.1 aangepast worden.	RESV	1.000 N			-1.000 V	0
Volgens de BBV regels moeten subsidies van meer dan € 1,5 miljoen overgeheveld worden naar een aparte subsidiereserve. Deze overheveling vanuit de reserve Groene Uitweg naar de reserve subsidies Groene Uitweg heeft betrekking op de gemeente Gooise Meren verleende subsidie voor Muiden Noord West fase 2. De lasten met betrekking tot deze subsidie worden de komende jaren in de begroting opgenomen.	RESV			1.730 N	-1.730 V	0
De lasten voor het programma Oostelijke Vechtplassen en de onttrekking aan de reserve OVP worden naar beneden bijgesteld. Omdat er binnen het programma met verschillende partners wordt gewerkt zijn de lasten en de baten voor PNH afhankelijk van de kosten die de partners maken. De begroting wordt jaarlijks aangepast aan de voortgang. Het restant budget wordt verdeeld over de jaren.	RESV	-5.937 V	191 N		5.746 N	0
Mutaties afzonderlijk < € 100.000.	CAP	48 N				48 N
Mutaties afzonderlijk < € 100.000.	BN	-4 N				-4 N

Toelichting

Reserve Groen

Lagere Proceskosten van € 1 miljoen, sommige opdrachten zijn uit andere budgetten betaald, bijvoorbeeld uit de reserve PPLG of uit een SPUK.

Lagere inrichtingskosten van € 1,5 miljoen, van diverse projecten was de planning om in 2025 te starten, maar door verschillende oorzaken starten deze pas in 2026. Zo is er vertraging bij de inrichting van het project Noorderveen omdat de benodigde onderzoeken en het opstellen van een inrichtingsplan langer duren dan gedacht (€ 400.000). Ook hebben geplande uitgaven voor het uitwerken van hydrologische maatregelen op Texel vertraging opgelopen en bleek de inventarisatie van exoten in de duinen (nog) niet nodig. Voor opknappen verwilderde percelen (€ 280.000) was het niet mogelijk om de offerte goed te keuren voor het seizoen waarin de beheer werkzaamheden moesten plaatsvinden.

Lagere uitgaven subsidies van € 2,9 miljoen, het budget was geraamd op de opengestelde subsidieplafonds, maar in de praktijk is een deel van de beschikking pas een jaar later. Zo zijn er bijvoorbeeld voor de Uitvoeringsregeling subsidie pachtafkoop en aankoop NNN-terreinen Noord-Holland met een subsidieplafond van € 1,5 miljoen medio september nog

geen aanvragen ontvangen. Daarnaast wordt er één subsidie verstrekt uit de UVR Natuurherstelmaatregelen 2025 van meer dan € 1,5 miljoen die volgens de BBV regels moet worden overgeheveld wordt naar een subsidiereserve. Dit betreft een bedrag van € 1.573.000. Anderzijds zal, om alle aanvragen te kunnen beschikken, het subsidieplafond 2025 voor de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Noord-Holland met € 1,4 miljoen verhoogd worden.

De geraamde ruimte van € 650.000 voor over programmering voor het Programma Natuur zal dit jaar niet nodig zijn.

Lagere uitgaven grondkosten van € 2,2 miljoen. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn het niet doorgaan van de ontpachting in het Westelijke Tuinbouwgebied in Zuid-Kennemerland door het ontbreken van een integraal plan. Daarnaast zijn de werkzaamheden rondom grondaankopen stil gelegd, omdat tot vaststelling van de Kaderbrief en de NNN-realisatiestrategie niet duidelijk was of er voldoende middelen zouden zijn om aan de slag te gaan met volledige schadeloosstelling.

Lagere uitgaven Masterplan Biodiversiteit van € 788.000, onder andere omdat de Subsidieregeling Soortenbeleid (€ 420.000) nader moet worden uitgewerkt. De inwerkingtreding, en daarmee ook de lasten, schuiven door naar Begrotingsjaar 2026. Daarnaast schuift een aantal geplande opdrachten door naar 2026.

5.2 Beheren van natuur

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
In het provinciefonds is een decentralisatie uitkering ontvangen voor het Verbeterprogramma Vogelhabitatrichtlijn.	BN	127 N				127 N
Extra budget Faunaschade. Zie onderstaande toelichting.	NBN	14.568 N				14.568 N
De bijdrage in de uitvoeringskosten voor IPO en BIJ12 valt dit jaar lager uit dan in de IPO begroting opgenomen. Waardoor de lasten met € 300.000 naar beneden kunnen worden bijgesteld.	NBN	-300 V				-300 V
Aanpassing leges opbrengsten Natura 2000 activiteiten. Deze aanpassing is gebaseerd op de analyse van de afgelopen maanden, waarin is gekeken naar de verstrekte leges voor Natura 2000 activiteiten per maand, en in vergelijking met de aantallen uit 2024. Er worden meer leges ontvangen dan oorspronkelijk begroot, waardoor de baten hoger uitvallen. Dit is vergelijkbaar met de situatie van vorig jaar.	NBN		-300 V			-300 V

Stikstof: Een bedrag van € 730.000 via de UI over te hevelen naar 2026. Zie onderstaande toelichting.	UI	-730 V				-730 V
Verbeterprogramma Vogelhabitatrichtlijn: Een bedrag van € 127.000 via de UI over te hevelen naar 2026. Zie onderstaande toelichting.	UI	-127 V				-127 V
Bezoekersmanagement, Recreatie en Toerisme: Een bedrag van € 235.000 via de UI over te hevelen naar 2026. Zie onderstaande toelichting.	UI	-235 V				-235 V
Overige mutaties afzonderlijk < € 100.000.	CAP	-7 V				-7 V
Overige mutaties afzonderlijk < € 100.000.	UI	-70 V				-70 V

Toelichting

Stikstof

Bij de Kaderbrief 2023 zijn voor de jaren 2023 t/m 2025 extra middelen beschikbaar gesteld voor de Aanpak Stikstofopgave. Deze middelen zijn in 2026 niet geheel besteed, omdat een deel van de inzet van de benodigde capaciteit (provincie breed) kon worden gedekt binnen de reeds beschikbare formatie en een ander deel is gedekt vanuit de door het Rijk beschikbaar gestelde SPUK middelen voor het landelijk gebied.

Inmiddels zijn er in Noord-Holland convenantafspraken gemaakt tussen provincie en de landbouwsector voor de stikstofaanpak en is gewerkt aan de realisatiestrategie voor de NNN die randvoorwaardelijk is voor het natuurherstel in de focusgebieden, gericht op de stikstofopgave. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 730.000 van de tranche 2025 door te schuiven naar 2026 ten behoeve van de inzet op het stikstof-dossier.

Verbeterprogramma Vogelhabitatrichtlijn

In de Meicirculaire Provinciefonds 2025 zijn aan PNH voor de jaren 2025 t/m 2027 extra middelen beschikbaar gesteld voor natuurmonitoring in het kader van het 'Verbeterprogramma Vogelhabitatrichtlijn (VHR)'. Rijk en provincies werken hier gezamenlijk aan. Het verbeterprogramma heeft als doel om een uniform en landelijk natuurmonitoringssysteem te ontwikkelen. De provincies hebben gezamenlijk geïnventariseerd wie welke taken oppakt in het verbeterprogramma en hoeveel capaciteit zij daarvoor kunnen leveren. In 2025 is doorgewerkt aan het verbeterprogramma vanuit de bestaande capaciteit en worden voorbereidingen getroffen om extra inzet binnen provincie Noord-Holland middels inhuur vorm te geven. Inhuur extra capaciteit is voorzien vanaf 1 januari 2026. Voorgesteld wordt om de tranche 2025 (€ 127.000) door te schuiven naar 2026.

Bezoekersmanagement, Recreatie en Toerisme

In 2025 wordt een platform voor routealliantie Noord-Holland gelanceerd waardoor we gezamenlijk kunnen inzetten op de spreiding van de bezoekers in tijd en ruimte, maar ook inzichten kunnen verwerven over druk en draagkracht. De doorontwikkeling van dit platform is vertraagd en zal doorlopen in 2026. Voorgesteld wordt om een deel (€ 235.000) van de bij de Kaderbrief 2022 incidenteel beschikbaar gestelde middelen voor Bezoekersmanagement, recreatie en toerisme van de tranche 2025 door te schuiven naar 2026.

Faunaschade

Hogere lasten van € 14,6 miljoen. Het beschikbare budget van € 29,3 miljoen voor Faunaschade in 2025 blijkt onvoldoende te zijn. Het Faunafonds heeft aangegeven dat de schade in het schadejaar 2025 op € 42,6 miljoen gaat uitkomen. Hiernaast moeten we de niet geboekte lasten van de eindfactuur over 2024 uit dit budget betalen en de subsidie aan de Faunabeheereenheid voor aanvullend beheer. De hogere faunaschade wordt in belangrijke mate veroorzaakt door houtduiven en grauwe ganzen. De belangrijkste factor voor de stijging is het feit dat er steeds meer aanvragen voor een tegemoetkoming worden ingediend. In de groenteteelt is er sprake van een stijging van het aantal schade-aanvragen van 68%. Ook op grasland zien we een stijging van het aantal aanvragen van 24%, wat kan worden verklaard door een rechtbankuitspraak waardoor voor meer percelen nu een tegemoetkoming kan worden ontvangen. Er zijn geen aanwijzingen dat de aantallen schadeveroorzakende dieren is toegenomen. De stijging betreft in belangrijke mate al bestaande schade die door het toegenomen aantal taxaties nu voor het eerst zichtbaar wordt. Opgemerkt dient te worden dat in de actualisatie van de schade nog een zekere mate van onzekerheid zit. Nog niet alle schade is getaxeerd, het schadeseizoen is nog niet ten einde en agrariërs kunnen na taxatie nog bezwaar en beroep aantekenen.

5.3 Betrekken van onze partners bij bescherming en beheer van groen

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Het bestedingsritme van SPUK L10 Impuls Veenweiden is geactualiseerd. De bestedingstermijn van deze SPUK-regeling is met drie jaar verlengd, waardoor de uitgaven over meerdere jaren kunnen worden verspreid.	BN	-3.811 V	3.811 N			0
De verwachte uitgaven met dekking vanuit de Reserve Cofinanciering Waddenzee wordt met € 696.000 verhoogd. Dit komt voornamelijk door de extra verstrekte subsidie Buiten UVR aan Landschap Noord-Holland/Groninger Landschap voor cultuurlandschappen.	RESV	696 N			-696 V	0
Overige mutaties < € 100.000.	CAP	9 N				9 N

5.4 Verbeteren kwaliteit, benutten en beheren van water

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
De verwachte uitgaven met dekking vanuit de Reserve Waterrecreatie worden met € 793.000 verlaagd. De voornaamste oorzaak hiervan is dat planvorming van waterrecreatie voorzieningen op drie locaties is vertraagd. Dit komt door onvoldoende capaciteit bij partners en afhankelijkheden in het vergunningstraject en de ontwerpfase.	RESV	-793 V			793 N	0
Mutaties afzonderlijk < € 100.000.	CAP	7 N				7 N
Mutaties afzonderlijk < € 100.000.	BN	-18 V	18 N			0

5.5 Regisseren Provinciaal Programma Landelijk Gebied

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
De baten en lasten zijn geactualiseerd voor de KTA-projecten die uit SPUK Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (L35) worden gedekt.	BN	500 N	-500 V			0
De raming is geactualiseerd voor de KTA-projecten die uit de Reserve PPLG worden gedekt.	RESV	-2.400 V			2.400 N	0
Overige mutaties < € 100.000.	CAP	77 N				77 N

KTA staat voor Korte Termijnagenda Landelijk gebied 2025-2027. De KTA is in april 2025 door PS vastgesteld. De KTA bevat alle maatregelen en projecten die de komende jaren worden uitgevoerd. De projecten zijn gegroepeerd op thema (of PPLG-doelen). Hiervan zijn Landbouw, Natuur, Stikstof en Water de grootste.

In de KTA staat voor welke projecten een specifieke uitkering (SPUK) is aangevraagd uit de Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml). Daarnaast is in de KTA vastgelegd welke projecten uit de Reserve PPLG mogen worden gefinancierd. De Reserve PPLG is ingesteld om de € 35 miljoen uit het Coalitieakkoord 2023 te bestemmen. In de KTA is uit deze reserve € 32,6 miljoen toebedeeld aan een twintigtal doelen/projecten. Bij de behandeling van de KTA hebben PS Motie 40 aangenomen, waarna € 2,4 miljoen is herverdeeld.

De financiële consequenties van alle KTA-projecten worden begroot en verantwoord op Beleidsdoel 5.5. Voor elk project worden de ramingen over de jaren minimaal 2x per jaar geactualiseerd.

5.6 Versterken kansrijke landbouw

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
SPUK Regeling provinciale maatregelen PAS-melders (L37): Als gevolg van de ontwikkelingen op dit dossier worden dit jaar geen bestedingen verwacht ten laste van deze SPUK.	BN	-3.950 V	3.950 N			0
Er is een correctie nodig op de onttrekking aan de reserve Europese Landbouwsubsidies. De mutatie is budgetneutraal met (de reserve op) Beleidsdoel 1.4. Daarnaast is een correctie nodig om de lasten voor Europese Landbouwsubsidies weer te laten aansluiten op de onttrekkingen.	RESV NBN	 -293 V			293 N	293 N -293 V
Het bestedingsplan van de reserve Europese landbouwsubsidies is geactualiseerd. Uit de reserve worden zowel de cofinanciering als de uitvoeringskosten van RVO gedekt. De ramingen voor de programma's POP3 en NSP (onderdeel van het GLB, gemeenschappelijk landbouwbeleid) zijn bijgesteld op basis van de openstellingen en binnengekomen aanvragen. De uitvoeringskosten zijn naar boven bijgesteld op basis van nieuwe prestatieovereenkomsten van RVO.	RESV	634 N			-634 V	0
In de Kaderbrief 2023 is € 600.000 voor coaching beschikbaar gesteld. Deze middelen waren bedoeld voor 2023-2025, maar de activiteiten kenden in 2023 een opstartperiode. Een deel van het budget schuift door naar 2026.	UI	-200 V				-200 V
Overige mutaties < € 100.000	CAP	-70 V				-70 V

Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2025 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2025 na laatste wijziging
	Lasten			
6.1	Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie	32.610	-7.774	24.836
6.2	Behouden kwaliteit van erfgoed	18.397	-3.917	14.480
6.3	Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	8.308	-129	8.179
	Baten			
6.1	Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie	-5.955	133	-5.822
6.2	Behouden kwaliteit van erfgoed	-300	0	-300
	Saldo van baten en lasten	53.060	-11.687	41.373
	Stortingen			
6.1	Reserve MKB innovatie-instrumenten	4.971	0	4.971
6.1	Reserve Circulaire Economie	1.255	0	1.255
6.1	Reserve subsidies regionale economie	0	1.550	1.550
6.2	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	9.080	0	9.080
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	25	0	25
	Onttrekkingen			
6.1	Reserve Circulaire Economie	-1.354	564	-790
6.1	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	-1.353	1.119	-234
6.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	0	-43	-43
6.1	Reserve MKB innovatie-instrumenten	-8.441	3.946	-4.495

6.2	Reserve Subsidie SvA/NHW Werelderfgoed	-880	0	-880
6.2	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	-5.466	0	-5.466
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	-3.466	92	-3.374
6.3	Reserve Verleende subsidies beleidsdoel bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	-2.540	2.540	0
	Totaal mutaties reserves	-8.169	9.768	1.599
	Programma Resultaat	**44.891**	**-1.919**	**42.972**

6.1 Bevorderen van een veerkrachtige en circulaire economie

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Vanuit de SPUK K2 Netten op Zee wordt € 187.000 opgenomen in de begroting voor het opstellen van het regioplan voor de 1e en 2e tranche, in samenwerking met de regionale partners, inclusief procesbegeleiding.	BN	187 N	-187 V			0
Er is een raming gemaakt van de subsidieverleningen in het kader van de SPUK-regelingen MKB.	BN	137 N	-137 V			0
Duurzaamheidscoaches ervaren dat het lastig is om de juiste deelnemers te vinden. Hierdoor is meer tijd nodig. De inzet van duurzaamheidscoaches wordt gedekt uit de SPUK Herstructurering bedrijventerreinen.	BN	-245 V	245 N			0
De facilitators die worden ingezet in het kader van de SPUK Herstructurering bedrijventerreinen zijn later begonnen.	BN	-670 V	670 N			0
De doorbelaste rentelasten zijn geactualiseerd. Deze mutatie is neutraal met de mutatie op beleidsdoel 7.1.	BN	-80 V				-80 V
Voor het koopstromen onderzoek is meer budget nodig omdat de provincie ook het onderzoek laat doen voor de provincies Utrecht en Zuid-Holland. Beide provincies betalen hun deel van het onderzoek.	BN	211 N	-211 V			0
In verband met de vaststelling van een nieuwe Uitvoeringsagenda Duurzame en Circulaire Economie en een aantal openstaande vacatures, is later gestart met de uitvoering van een aantal acties. Hierdoor verschuift de besteding van een deel van de middelen naar 2026. Doordat de kosten gedekt worden uit de reserve Circulaire economie wordt ook de onttrekking uit de reserve verlaagd.	RESV	-564 V			564 N	0
De beoordelingen van de subsidieaanvragen van de MIT-regeling R&D-projecten 2025 vraagt meer tijd, waardoor de verleningen niet meer in dit jaar zullen plaatsvinden, maar in	RESV	-2.999 V			2.999 N	0

2026. Doordat de kosten gedekt worden uit de reserve MKB wordt ook de onttrekking uit de reserve verlaagd.						
Voor de overige subsidieregelingen van het MIT zijn minder aanvragen gedaan dan het subsidieplafond. Doordat de kosten gedekt worden uit de reserve MKB wordt ook de onttrekking uit de reserve verlaagd.	RESV	-947 V			947 N	0
De subsidieverlening voor de Binnenvaartkade gemeente Velsen vindt niet meer in 2025 plaats. Doordat de kosten gedekt worden uit de reserve Ontwikkeling Havencomplexen wordt ook de onttrekking uit de reserve verlaagd.	RESV	-1.000 V			1.000 N	0
Volgens de regels van de Financiële Verordening worden de lasten voor 2026 en 2027 van de subsidieverlening voor de regiodeal gestort in een reserve subsidieverlening regionale economie.	RESV	-1.550 V		1.550 N		0
Van het Rijk hebben we in 2024 een DU ontvangen voor NOVEX. € 30.000 daarvan wordt ingezet in 2026 voor projectbureau NZKG.	UI	-30 V				-30 V
Betreft inzet medewerkers op SPUK MIT	CAP	-252 V				-252 V
Overige mutaties < 100.000.	CAP	56 N	-87 V			-31 V
Overige mutaties < 100.000.	RESV	-119 V			119 N	0
Overige mutaties < 100.000.	BN	160 N	-160 V			0
Overige mutaties < 100.000.	NBN	-69 V			-43 V	-112 V

6.2 Behouden kwaliteit van erfgoed

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
De doorbelaste rentelasten zijn geactualiseerd. Deze mutatie is neutraal met de mutatie op beleidsdoel 7.1.	BN	-12 V				-12 V
In afwachting van de nieuwe kaders die de geactualiseerde Omgevingsvisie gaat bieden zijn er minder opdrachten uitgezet.	NBN	-170 V				-170 V
Artis ontvangt een subsidie totaal € 12,7 miljoen. Hiervan is in eerdere jaren € 10,2 miljoen als last genomen. Bij de tweede begrotingswijziging 2025 was de verwachting dat de vaststelling van de subsidie in 2025 zou gaan plaatsvinden (en daarmee het resterende deel van de subsidie als last zou worden genomen), maar dat is niet meer de verwachting. De lasten schuiven daarom door. De betreffende lasten worden gedekt door een onttrekking uit de reserve subsidies kwaliteit cultuur en voorziening in beleidsdoel 6.3.	RESV	-2.540 V				-2.540 V
Om de aanleg van Geniepark mogelijk te maken moeten ruimtelijke regels in de Gebiedsanalyse Stelling van Amsterdam West (onderdeel van de provinciale Omgevingsverordening) aangepast worden. Om de bijdrage van de provincie mogelijk te maken, wordt deze als Uitgestelde Intentie-post opgevoerd.	UI	-1.000 V				-1.000 V
Overige mutaties < 100.000.	RESV	-92 V			92 N	0
Overige mutaties < 100.000.	CAP	38 N				38 N
Overige mutaties < 100.000.	NBN	-141 V				-141 V

6.3 Bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
Artis ontvangt een subsidie totaal € 12,7 miljoen. Hiervan is in eerdere jaren € 10,2 miljoen als last genomen. Bij de tweede begrotingswijziging 2025 was de verwachting dat de vaststelling van de subsidie in 2025 zou gaan plaatsvinden (en daarmee het resterende deel van de subsidie als last zou worden genomen), maar dat is niet meer de verwachting. De lasten in beleidsdoel 6.2 schuiven daarom door. De betreffende lasten worden gedekt door een onttrekking uit de reserve subsidies kwaliteit cultuur en voorziening in beleidsdoel 6.3.	RESV				2.540 N	2.540 N
Overige mutaties < € 100.000.	NBN	-138 V				-138 V
Overige mutaties < € 100.000.	NBN	9 N				9 N

Programma 7 Overzicht Algemene middelen en organisatie

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2025 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2025 na laatste wijziging
	Lasten			
7.1	Algemene dekkingsmiddelen	8.340	1.433	9.773
7.2	Overhead	107.058	-1.539	105.519
7.3	Vennootschapsbelasting	41	0	41
7.5	Overige	1.969	-1.725	244
	Baten			
7.1	Algemene dekkingsmiddelen	-637.529	-27.599	-665.128
7.2	Overhead	-271	-11	-282
7.5	Overige	-10.500	-700	-11.200
	Saldo van baten en lasten	-530.892	-30.141	-561.033
	Stortingen			
7.1	Reserve Coalitieakkoord	14.177	0	14.177
7.2	Reserve Bedrijfsvoering	1.420	0	1.420
7.5	Algemene Reserve	1.485	11.532	13.017
7.5	Reserve waardevermindering grond groen	7.777	0	7.777
	Onttrekkingen			
7.1	Reserve Coalitieakkoord	-20.900	0	-20.900
7.2	Reserve Bedrijfsvoering	-9.260	3.661	-5.599
7.2	Reserve Huisvesting	-782	0	-782
7.5	Algemene Reserve	-118.207	0	-118.207
	Totaal mutaties reserves	-124.290	15.193	-109.097
	Programma Resultaat	**-655.182**	**-14.948**	**-670.130**

7.1 Algemene dekkingsmiddelen

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
In de septembercirculaire 2025 zijn een aantal decentralisatie uitkeringen (DU's) opgenomen die neutraal zijn met de lasten op de beleidsdoelen waar het geld wordt uitgegeven. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de extra informatie onderaan deze tabel.	BN		-3.848 V			-3.848 V
De actualisatie van de doorbelaste rentelasten zorgt voor een mutatie op het renteresultaat. Dit is neutraal met de mutaties op de diverse overige programma's.	BN	1.560 N				1.560 N
De raming van de opcenten wordt naar boven bijgesteld op basis van een actuele raming uit de septembercirculaire van het provinciefonds. De toename wordt verklaard vanwege het feit dat elektrische auto's en PHEV's zwaarder belast worden in 2025. Daar was in de oude raming nog geen rekening mee gehouden.	NBN		-27.020 V			-27.020 V
De raming van de opcenten wordt naar beneden bijgesteld als gevolg van een eerder gemaakte fout bij de Belastingdienst waarbij in een aantal maanden van 2024 en 2025 te veel opcenten zijn overgemaakt aan de provincies. Deze fout is naar voren gekomen naar aanleiding van vragen van provincies over de omvang van de uitbetaalde opcenten in 2024. U bent hier eerder over geïnformeerd in de Jaarrekening 2024.	NBN		14.205 N			14.205 N
De algemene uitkering van het provinciefonds wordt op basis van de septembercirculaire 2025 geactualiseerd. De per saldo hogere uitkering wordt veroorzaakt door : - een hogere uitkering als gevolg van toevoeging van de geschatte ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds ; - een lagere uitkering als gevolg van een hogere geraamde opbrengst aan opcenten.	NBN		-6.013 V			-6.013 V
De dividendopbrengsten van Bank Nederlandse Gemeenten en Life Sciences Fund Amsterdam worden naar boven bijgesteld. De verklaring hiervoor is een hogere gerealiseerde winst in 2024 bij deze deelnemingen.	NBN		-694 V			-694 V

Een aantal DU's valt vrij naar de algemene middelen. Het gaat hierbij om de DU SNL Monitoring, Uitvoeringskosten LBV en LBV-plus.	NBN		-2.857 V			-2.857 V
Op basis van een actualisatie van de liquiditeitsprognose worden de rentelasten op het vreemd vermogen naar beneden bijgesteld.	NBN	-500 V				-500 V
Op basis van een actualisatie van de liquiditeitsprognose worden de rentebaten van de uitzettingen bij de Schatkist naar boven bijgesteld.	NBN		-1.000 V			-1.000 V
Overige mutaties < € 100.000	CAP	373 N	-372 V			1 N

Toelichting

In de septembercirculaire 2025 zijn een aantal nieuwe DU's opgenomen. Het gaat hierbij om de volgende DU's:

- Agrarisch natuur en landschapsbeheer (ANLb) ad €1.824.000. Hiervan valt €448.000 vrij in het resultaat en wordt het restant ad €1.376.000 gestort in de algemene reserve. Dit is neutraal met Beleidsdoel 7.5.
- Spreidingswet ad € 2.164.000. Dit is neutraal met Beleidsdoel 1.1
- Invasieve exoten ad € 181.000. Dit is neutraal met Beleidsdoel 5.1
- Verbeterprogramma Vogelhabitatrichtlijn ad € 127.000. Dit is neutraal met Beleidsdoel 5.2
- Versterking vergunningverlening maatwerk ad € 2.068.000. Dit valt vrij naar de algemene middelen.
- Versterking omgeving veiligheidsdiensten ad € 176.000. Dit valt vrij naar de algemene middelen.
- SNL monitoring ad € 153.000.Dit valt vrij naar de algemene middelen.
- Uitvoeringskosten LBV en LBV-plus ad € 12.000. Dit valt vrij naar de algemene middelen.

7.2 Overhead

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
De doorbelaste rentelasten zijn geactualiseerd. Deze mutatie is neutraal met de mutatie op beleidsdoel 7.1.	BN	-49 V				-49 V
In verband met verschillende faillissementen wordt er rekening gehouden met een bedrag aan oninbare vorderingen. Daarvoor vindt een storting plaats in de Voorziening dubieuze debiteuren.	NBN	500 N				500 N
Door het personeel zijn meer verlofdagen bijgekocht dan dat er zijn opgenomen. Daardoor wordt er extra gestort in de voorziening verlofsparen.	NBN	457 N				457 N
Voor programma BVS (vernieuwing van het belangrijkste bedrijfsvoeringssysteem) is er minder externe expertise en capaciteit nodig dan initieel is ingeschat. Mede doordat er meer interne capaciteit is ingezet en doordat er minder ondersteuning nodig bleek. Daarnaast is een deel van de externe capaciteit goedkoper ingekocht dan begroot. Doordat de kosten gedekt worden uit de reserve bedrijfsvoering wordt ook de onttrekking verlaagd.	RESV	-1.600 V			1.600 N	0
Voor de vernieuwing van de ICT-basisdiensten verloopt de transitie trager dan begroot in verband met vertraging in het opleveren van een nieuwe cloud omgeving. Hierdoor schuiven ook andere programmawerkzaamheden door in de tijd. Daarnaast vallen de implementatiekosten voor het project SIEM/SOC lager uit en is gekozen voor een gefaseerde implementatie, waardoor een deel van de werkzaamheden en kosten doorschuiven naar 2026-2028. Doordat de kosten gedekt worden uit de reserve bedrijfsvoering wordt ook de onttrekking uit de reserve verlaagd.	RESV	-1.886 V			1.886 N	0
Het project 'vernieuwing regiekamer en statenzaal' wordt doorgeschoven naar 2026. Doordat de kosten gedekt worden uit de reserve bedrijfsvoering wordt ook de onttrekking verlaagd.	RESV	-175 V			175 N	0

De inzet van personeel op diverse SPUK's leidt tot extra toegerekende overheadkosten.	CAP	1.044 N				1.044 N
Overige mutaties < 100.000.	CAP	348 N				348 N
Overige mutaties < 100.000.	NBN	-178 V	-11 V			-189 V

7.5 Overige

Financiële ontwikkeling	Mutatie	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Resultaat
In het provinciefonds is een decentralisatie uitkering Agrarisch natuur en landschapsbeheer ontvangen. Deze middelen worden gestort in de algemene reserve en ingezet ter dekking van beheerkosten in de jaren 2026-2028.	BN			1.376 N		1.376 N
De doorbelaste rentelasten worden naar beneden bijgesteld op basis van een actualisatie de rentelasten op het vreemd vermogen en de rentebaten op tegoeden bij de Schatkist. Dit is neutraal met de mutatie op het renteresultaat op beleidsdoel 7.1.	BN	-133 V				-133 V
De doorschuif BTW wordt bijgesteld vanwege het feit dat de BTW die door Recreatieschappen wordt doorgeschoven lager uit zal vallen dan verwacht.	NBN	300 N				300 N
In de begroting ramen we op basis van ervaringscijfers over de afgelopen jaren een bedrag aan verwachte opbrengsten van de verkoop van onroerende goederen. Op basis van de in 2025 reeds verkochte onroerende goederen en de nog te verwachten verkopen, stellen we de geraamde verkoopopbrengsten bij.	NBN		-700 V			-700 V
In de begroting ramen we op basis van ervaringscijfers over de afgelopen jaren een bedrag aan verwachte bijkomende kosten voor de verkoop van onroerende goederen. Evenals van de af te boeken boekwaarden van deze onroerende goederen. Op basis van de in 2025 reeds verkochte onroerende goederen en de nog te verwachten verkopen, stellen we de betreffende kosten bij.	NBN	-700 V				-700 V
Afrekeningsverschillen : In de jaarrekening 2024 zijn voor een aantal posten kosten opgenomen op basis van een raming. In 2025 zijn facturen voor lagere bedragen binnen gekomen. Dit leidt tot een financieel voordeel in het huidige jaar.	NBN	-1.192 V				-1.192 V
De vrijgevallen middelen van de uitgestelde intenties (UI) worden gestort in de algemene reserve.	UI			10.156 N		10.156 N

4 Bedrijfsvoering

Totale capaciteitskosten Bedragen in € miljoen	TBW	Mutaties	LBW	Verdeling
Programma 1 - Bestuur	11,2	0,2	11,4	7%
Programma 2 - Klimaat en gezonde leefomgeving	8,1	1,5	9,6	5%
Programma 3 - Ruimte en Wonen	10,4	0,5	10,9	6%
Programma 4 - Bereikbaarheid	33,0	1,3	34,3	20%
Programma 5 - Natuur en landelijk gebied	13,7	0,3	13,9	8%
Programma 6 - Economie, leefbaarheid en cultuur	6,3	0,2	6,5	4%
Programma 7 - Overzicht Algemene middelen en organisatie	71,9	1,9	73,8	43%
Naar Investeringen	13,0		13,0	7%
Totale capaciteitskosten	167,6	5,9	173,4	100%

Er is bijna 6 miljoen gemuteerd in de capaciteitsbegroting. De meeste mutaties betreffen het inzetten van programmageld om daarmee capaciteitskosten te verhogen ten behoeve van inhuur. Dit zijn budget-neutrale mutaties.

Het besluit om de brugbediening te "insourcen" heeft tot een mutatie geleid van een kleine 2 ton voor dit jaar. De toegenomen lasten vallen weg tegen de kosten van de uitbesteding.

In de capaciteitsbegroting 2025 is rekening gehouden met verwachte baten vanuit het Rijk. Deze vergoedingen zijn specifiek bedoeld voor capaciteit. In deze LBW is dit verwerkt volgens het principe van de procentuele verdeling over de programma's.

5 Overzicht begrote mutaties reserves

BD	Reserve	Mutatie	BGR 2025	EBW 2025	TBW 2025	LBW 2025	Totaal
1.4	Reserve Cofinanciering Europese projecten	Onttrekking	-1.366	0	0	-723	-2.089
		Storting	0	0	0	0	0
2.1	Reserve subsidie warmtetransitie	Onttrekking	-765	-1.774	0	1.500	-1.039
		Storting	0	0	0	0	0
2.1	Reserve energietransitie	Onttrekking	-2.092	0	0	2.446	354
		Storting	100	0	0	0	100
2.1	Reserve duurzame elektriciteit	Onttrekking	0	0	0	0	0
		Storting	0	0	0	-900	-900
2.1	Reserve warmtetransitie	Onttrekking	0	-426	-906	454	-878
		Storting	1.740	0	1.577	-2.615	702
2.2	Reserve gezonde leefomgeving	Onttrekking	0	-710	0	0	-710
		Storting	0	0	0	0	0
2.2	Reserve bodemsanering	Onttrekking	-3.917	0	811	2.002	-1.104
		Storting	445	0	-319	0	126
3.1	Reserve subsidie Bloemendalerpolder	Onttrekking	0	0	0	0	0
		Storting	0	0	0	0	0
3.2	Reserve OV-knooppunten	Onttrekking	0	-1.330	0	-7.400	-8.730
		Storting	0	0	0	0	0
3.2	Reserve woningbouw subsidies	Onttrekking	-571	0	0	0	-571
		Storting	0	0	0	25.000	25.000
3.2	Reserve woonbeleid	Onttrekking	0	0	0	0	0
		Storting	0	0	0	0	0
3.2	Reserve woningbouw	Onttrekking	-25.500	22.200	300	-15.188	-18.188
		Storting	0	50	0	0	50
3.2	Reserve subsidies OD 3.4.1	Onttrekking	-688	0	0	0	-688
		Storting	0	0	0	0	0
3.3	Reserve klimaatadaptatie	Onttrekking	-650	0	0	-346	-996
		Storting	0	0	0	0	0
3.3	Reserve subsidie meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling	Onttrekking	0	0	0	0	0
		Storting	0	0	0	0	0
3.3	Reserve meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling	Onttrekking	-672	0	0	0	-672
		Storting	0	0	0	0	0
4.1	Reserve mobiliteitsbeleid	Onttrekking	-855	-670	-89	0	-1.614
		Storting	205	0	0	0	205
4.1	Reserve uitvoeren van mobiliteitsbeleid door derden	Onttrekking	-29.408	-3.606	-18.905	27.371	-24.548

		Storting	11.482	0	12.230	0	23.712
4.1	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	Onttrekking	0	-7.530	-835	-7.363	-15.728
		Storting	4.750	4.200	61.773	0	70.723
4.2	Reserve openbaar vervoer projecten	Onttrekking	-5.453	-6.900	4.140	4.113	-4.100
		Storting	67	0	0	2.691	2.758
4.4	Reserve groot onderhoud vaarwegen	Onttrekking	-5.307	0	-678	0	-5.985
		Storting	7.152	0	2	0	7.154
4.4	Reserve innovatieprojecten mobiliteit	Onttrekking	-2.224	0	-177	300	-2.101
		Storting	0	0	0	0	0
4.4	Reserve groot onderhoud wegen	Onttrekking	-23.714	0	-2.745	-5.500	-31.959
		Storting	23.548	0	-2.324	-1.150	20.074
4.4	Reserve ontwikkelen provinciale infrastructuur	Onttrekking	-6.031	-4.200	-59.427	846	-68.812
		Storting	1.950	-750	0	0	1.200
4.4	Reserve kapitaallasten wegen (programma: 4)	Onttrekking	-317	0	13	0	-304
		Storting	3.724	0	-3.246	0	478
4.4	Reserve kapitaallasten OV (programma: 4)	Onttrekking	-69	0	0	0	-69
		Storting	0	0	0	0	0
4.4	Reserve kapitaallasten innovatieve projecten	Onttrekking	-691	0	-18	0	-709
		Storting	0	0	0	0	0
5.1	Reserve groen	Onttrekking	-84.478	27.587	11.904	6.107	-38.880
		Storting	12.461	0	104.712	779	117.952
5.1	Reserve groene Uitweg	Onttrekking	-2.780	50	-6.090	2.608	-6.212
		Storting	107	3.797	-107	0	3.797
5.1	Reserve Oostelijke Vechtplassen	Onttrekking	-7.184	-3.797	0	5.746	-5.235
		Storting	4.058	0	0	0	4.058
5.1	Reserve Laag Holland	Onttrekking	0	-200	100	0	-100
		Storting	0	0	0	0	0
5.1	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1	Onttrekking	-5.392	0	0	-1.000	-6.392
		Storting	0	0	0	3.273	3.273
5.1	Reserve kapitaallasten groen	Onttrekking	-101	0	10	0	-91
		Storting	0	0	0	0	0
5.1	Reserve subsidies groene uitweg	Onttrekking	0	0	0	-900	-900
		Storting	0	0	0	1.730	1.730
5.3	Reserve subsidie Cofinanciering Waddenzee	Onttrekking	-3.305	0	3.052	0	-253
		Storting	0	0	0	0	0
5.3	Reserve cofinanciering Waddenzee	Onttrekking	-790	-1.213	199	-696	-2.500
		Storting	1.000	0	0	0	1.000
5.3	Reserve landschap	Onttrekking	0	0	0	0	0
		Storting	0	0	0	0	0
5.4	Reserve waterrecreatie	Onttrekking	-2.693	0	0	793	-1.900
		Storting	2.000	0	0	0	2.000

5.5	Reserve PPLG	Onttrekking	-4.900	0	0	2.400	-2.500
		Storting	4.900	0	0	0	4.900
5.6	Reserve Europese landbouwprojecten	Onttrekking	-2.772	0	-1.228	-341	-4.341
		Storting	2.900	0	0	0	2.900
6.1	Reserve herstructurering bedrijventerreinen	Onttrekking	0	0	0	-43	-43
		Storting	0	0	0	0	0
6.1	Reserve mkb innovatie-instrumenten	Onttrekking	-4.922	-2.999	-520	3.946	-4.495
		Storting	4.922	0	49	0	4.971
6.1	Reserve circulaire economie	Onttrekking	-1.255	-50	-49	564	-790
		Storting	1.255	0	0	0	1.255
6.1	Reserve ontwikkeling havencomplexen	Onttrekking	0	-1.050	-303	1.119	-234
		Storting	0	0	0	0	0
6.1	Reserve subsidies regionale economie	Onttrekking	0	0	0	0	0
		Storting	0	0	0	1.550	1.550
6.2	Reserve monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	Onttrekking	-4.512	0	-954	0	-5.466
		Storting	4.126	0	4.954	0	9.080
6.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	Onttrekking	0	-2.332	-1.134	92	-3.374
		Storting	0	0	25	0	25
6.2	Reserve subsidie SvA/NHW Werelderfgoed	Onttrekking	0	-880	0	0	-880
		Storting	0	0	0	0	0
6.3	Reserve verleende subsidies beleidsdoel bijdragen aan verbeteren van de kwaliteit cultuur en voorzieningen	Onttrekking	0	0	-2.540	2.540	0
		Storting	0	0	0	0	0
7.1	Reserve coalitieakkoord	Onttrekking	-4.900	0	-16.000	0	-20.900
		Storting	14.177	0	0	0	14.177
7.2	Reserve huisvesting	Onttrekking	-782	0	0	0	-782
		Storting	0	0	0	0	0
7.2	Reserve bedrijfsvoering	Onttrekking	-2.828	0	-6.432	3.661	-5.599
		Storting	1.420	0	0	0	1.420
7.2	Algemene reserve	Onttrekking	-617	-15.023	-102.567	0	-118.207
		Storting	0	0	1.485	10.332	11.817
7.5	Reserve Waardevermindering grond groen	Onttrekking	0	0	0	0	0
		Storting	22.505	-11.805	-2.923	0	7.777

6 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling

Programma 1 Bestuur

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
1.2	Amsterdam InChange (voorheen Amsterdam Smart City) Subsidie om als grote partner deel te kunnen nemen aan het kennisnetwerk Amsterdam InChange(voorheen Amsterdam Smart City)	€ 100.000	
1.3	Ondermijningscentrum Midden Nederland (RIEC Midden Nederland) Oprichting van een gezamenlijke trainingslocatie waar de expertise op de aanpak van ondermijning vergroot kan worden.	€ 75.000	
1.3	Bestuurlijk Interventie Team West-Friesland (Gem.Hoorn) Oprichting van een bestuurlijk interventie team (BIT). In dit team werken de 6 West-Friese gemeenten samen aan complex integraal toezicht en handhaving op ondermijnende criminaliteit en complexe handhavingsvraagstukken.	€ 100.000	

Programma 2 Klimaat en gezonde leefomgeving

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
2.1	Greenport Aalsmeer Energieconsultant Greenport.	€ 150.000	
2.1	Natuur en milieufederatie Noord-Holland, Participatie coalitie, energieregio's.	€ 150.000	
2.1	Vattenfall Windpark Wieringermeer B.V., obstakel verlichting.	€ 300.000	
2.1	WP energiek BV, obstakel verlichting.	€ 36.000	
2.1	ASR Windpark Wieringermeer B.V., obstakel verlichting.	€ 192.000	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
2.1	ECN Wind Energy Facilities B.V., obstakel verlichting.	€ 94.800	
2.1	Gemeente Amstelveen, CDOKE-E-Infra In de decembercirculaire heeft de provincie budget ontvangen voor 3 fte per RES regio. Dit wordt door middel van een subsidie doorgezet naar de gemeenten die hier aanspraak op kunnen maken.	~~€ 65.000~~ € 130.000	Gewijzigd
2.1	Gemeente Hoorn, CDOKE-E-Infra In de decembercirculaire heeft de provincie budget ontvangen voor 3 fte per RES regio. Dit wordt door middel van een subsidie doorgezet naar de gemeenten die hier aanspraak op kunnen maken.	~~€ 130.000~~ € 260.000	Gewijzigd
2.1	Gemeente Hollands Kroon, CDOKE-E-Infra In de decembercirculaire heeft de provincie budget ontvangen voor 3 fte per RES regio. Dit wordt door middel van een subsidie doorgezet naar de gemeenten die hier aanspraak op kunnen maken.	~~€ 130.000~~ € 260.000	Gewijzigd
2.1	Gemeente Haarlemmermeer In de decembercirculaire heeft de provincie budget ontvangen voor 3 fte per RES regio. Dit wordt door middel van een subsidie doorgezet naar de gemeenten die hier aanspraak op kunnen maken.	~~€ 65.000~~ € 130.000	Gewijzigd
2.1	Regio Gooi en Vechtstreek, CDOKE-E-Infra In de decembercirculaire heeft de provincie budget ontvangen voor 3 fte per RES regio. Dit wordt door middel van een subsidie doorgezet naar de gemeenten die hier aanspraak op kunnen maken.	~~€ 65.000~~ € 130.000	Gewijzigd
2.1	Gemeente Dijk en Waard, CDOKE-E-Infra In de decembercirculaire heeft de provincie budget ontvangen voor 3 fte per RES regio. Dit wordt door middel van een subsidie doorgezet naar de gemeenten die hier aanspraak op kunnen maken.	~~€ 130.000~~ € 260.000	Gewijzigd
2.1	Gemeente Amsterdam, CDOKE-E-Infra In de decembercirculaire heeft de provincie budget ontvangen voor 3 fte per RES regio. Dit wordt door middel van een subsidie doorgezet naar de gemeenten die hier aanspraak op kunnen maken.	~~€ 65.000~~ € 130.000	Gewijzigd
2.1	OD IJmond, CDOKE-E-Infra	~~€ 65.000~~	Gewijzigd

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
	In de decembercirculaire heeft de provincie budget ontvangen voor 3 fte per RES regio. Dit wordt door middel van een subsidie doorgezet naar de gemeenten die hier aanspraak op kunnen maken.	€ 130.000	
2.1	Gemeente Zaanstad, CDOKE-E-Infra In de decembercirculaire heeft de provincie budget ontvangen voor 3 fte per RES regio. Dit wordt door middel van een subsidie doorgezet naar de gemeenten die hier aanspraak op kunnen maken.	~~€ 65.000~~ € 130.000	Gewijzigd
2.1	Actienetwerk GasTerug, energiebesparing in Noord-Holland Actienetwerk GasTerug is een organisatie die zich inzet voor energiebesparing, klimaatrechtvaardigheid, netcongestie en energie-armoede. Zij voeren pilots en projecten uit en leveren daarbij een bijdrage aan energiebesparing in Noord-Holland. Hun missie is om in 2024 – 2030 50% energiebesparing voor huishoudens, MKB en overheidsgebouwen in 30 gemeenten in Noord-Holland en Flevoland te realiseren.	€ 80.000	
2.1	Stichting Energy Challenges, Energy challenges basis en voortgezet onderwijs Energy Challenges is een project waar gedrag en techniek samenkomen en jongeren het verschil maken! Jongeren op basis- en voortgezet onderwijs worden uitgedaagd om op eigen wijze campagne te voeren voor energiebesparing en duurzaamheid op hun school! Doel daarbij is jongeren bewust te maken van de energietransitie, hun eigen rol hierin en de rol van hun omgeving.	€ 25.000	
2.1	New Energy Coalition (NEC), Aanjagen waterstofontwikkelingen in Noord-Holland De NEC wordt gevraagd om waterstofprojecten in Noord-Holland te helpen ontwikkelen door inzet te plegen op het binnenhalen van (Europese) subsidies, door bedrijven(terreinen) op project/pilot basis te begeleiden in de verduurzamingsopgave, door kennis hierover te delen binnen de provincie en hierin de samenwerking op te zoeken met het Ontwikkelingsbedrijf NHN en het Programmabureau NZKG.	€ 150.000	
2.1	Ontwikkelfonds Opwek, Ontwikkelfonds met Energie Samen Nederland en het Nationaal Groenfonds (GRF), grootschalige energie opwek projecten van wind- of zonne-energie.	€ 1.500.000	
2.1	Energie Samen Noord-Holland (ESNH), Verbinden en kennis ontwikkelen voor energiegemeenschappen en gemeenten Energie Samen Noord-Holland zet zich in als koepelorganisatie voor energiegemeenschappen in Noord-Holland, waarbij zij een verbindende en adviserende rol hebben. Ook speelt ESNH een rol bij het verspreiden en ontwikkelen van kennis voor	€ 60.000	Nieuw

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
	energiegemeenschappen en gemeenten. De provincie Noord-Holland wil graag ESNH ondersteunen in de bovenstaande rollen en doelen.		
2.2	Gemeente Hilversum – Huydecopersweg, aanleg pijpleiding voor afvoer van overtollig water bij piekbelasting. Vanwege tegenvallers in de uitvoering is met samenwerkingspartners afgesproken de kosten naar rato te verdelen.	~~€ 154.200~~ € 235.000	Gewijzigd
2.2	Hoogheemraadschap Rijnland, - Bodemsanering terrein voormalig AWZI Rijsenhout fase 2.	€ 2.195.600	

Programma 3 Ruimte en Wonen

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
3.2	Gemeente Haarlem, knooppuntontwikkeling Haarlem Nieuw-Zuid Als provincie dragen we € 13 miljoen extra bij aan de ontwikkeling van het knooppunt Haarlem Nieuw Zuid. Dit komt bovenop de 8 miljoen die we al eerder hebben toegezegd vanuit het OV-fonds. De kosten voor de aanleg van het busstation zijn behoorlijk gestegen. Daar waar die eerst geraamd werden op € 75 miljoen bedragen deze inmiddels 110 miljoen ex BTW. Afgesproken is dat de regio 50% van de kosten voor haar rekening neemt en het Rijk de andere 50%. De regionale bijdrage bedraagt dus € 55 miljoen waarvan wij in totaal € 21 miljoen voor onze rekening nemen. Dit is inclusief een indirecte bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam van € 5 miljoen.	€ 21.000.000	
3.2	Alkmaar, ketenreismiddelen.	€ 50.000	
3.2	Zaanstad. ketenreismiddelen.	€ 70.000	
3.2	Hoorn, ketenreismiddelen.	€ 200.000	
3.2	Schagen, ketenreismiddelen.	€ 75.000	
3.2	Uitgeest, ketenreismiddelen.	€ 275.000	
3.2	Gemeente Dijk en Waard, ketenreismiddelen	€ 150.000	Nieuw

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
	Bijdrage is bedoeld voor het verbeteren van de verbinding vanaf het station naar het Oosterdelgebied, het aanbrengen van bewegwijzering en bebording op het station t.b.v. de Buitenpoort.		
3.2	MRA-ASRE opleiding.	€ 80.000	
3.2	MRA, huisvesting aandachtsgroepen.	€ 100.000	
3.2	Alkmaar, huisvesting aandachtsgroepen.	€ 21.000	Nieuw
~~3.2~~	~~Stichting Stadmakersfonds, levendige en inclusieve stad~~	~~€ 75.000~~	Verwijderd
~~3.2~~	~~Stichting Stadmakersfonds, levendige en inclusieve stad~~ ~~Het bedrag dat de provincie verleent aan het Stadmakersfonds wordt revolverend ingezet in de vorm van leningen om zo bij te dragen aan de financiering van sociaal maatschappelijke initiatieven in de provincie, die bijdragen aan levendige en inclusieve steden.~~	~~€ 925.000~~	Verwijderd
3.2	Gemeente Velsen, inhuur versnelling woningbouw Bijdrage externe inhuur ten behoeve van woningbouw in relatie tot stedelijke vernieuwing.	€ 240.000	
3.2	Gemeente Hilversum, inhuur versnelling woningbouw Bijdrage externe inhuur ten behoeve van OV-knooppuntontwikkelingen Stationsgebied en Sportpark.	€ 350.000	
3.2	Uitvoeringsorganisatie Building Balance, biobased bouwmateriaal De provincie werkt met haar partners aan het stimuleren van de vraag naar biobased bouwmaterialen. Dat doet de provincie via de Nationale Aanpak Biobased Bouwen en door aan te sluiten bij bestaande initiatieven op dit gebied. De Rijksoverheid heeft voor de nationale aanpak Building Balance aangewezen voor de uitvoering.	€ 100.000	
3.2	C-creators bouwprogramma C-creators richt zich op het ondersteunen van gemeenten en corporaties. Voor 2025 wordt de subsidie o.a. besteed aan het leertraject "Het Nieuwe Normaal" – dit is een afspraak uit woondeal.	€ 100.000	
3.2	Gemeente Hoorn, Poort van Hoorn	€ 3.000.000	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
	Integrale ontwikkeling van het stationsgebied van Hoorn met o.a. verplaatsing van het busstation naar de noordzijde, de aanleg van een nieuwe traverse over het spoor, een nieuwe parkeergarage van 550 plekken en de bouw van twee nieuwe fietsenstallingen (aan noord - en zuidzijde). Daarnaast worden er 1000 woningen in de directe omgeving gebouwd inclusief (maatschappelijke) voorzieningen.		
3.2	Gemeente Hilversum, stationsgebied Integrale ontwikkeling van het stationsgebied van Hilversum centraal met o.a. aanleg van een nieuw busstation, bouw ondergrondse fietsenstalling en de realisatie van een paar honderd woningen en voorzieningen.	€ 4.000.000	
3.2	Vervoerregio, planuitwerkingsfase Guisweg Aanleg ongelijkvloerse spoorwegovergang ten noorden van station Zaandijk Zaanse Schans. In de toekomst komen hier (veel) meer treinen te rijden. Dat maakt dat de huidige gelijkvloerse spoorwegovergang een nog groter knelpunt gaat vormen in de doorstroming en veiligheid van auto en fietsverkeer. Een ongelijkvloerse oplossing moet zorgen voor een betere doorstroming en veiligheid.	€ 510.000	
3.2	MRA, flexibele schil Er is overeengekomen om de MRA een subsidie te verlenen van € 750.000 voor extra gemaakte kosten voor inhuur bij Noord-Hollandse gemeenten voor versnelling woningbouw vanuit de flexibele schil (2018 -2023).	€ 750.000	
3.2	Gemeente Ouder-Amstel, Bijdrage flexwoningbouw PBus Ouder-Amstel Bijdrage vanuit het Investeringskader Versnellen Woningbouw & Duurzame Bereikbaarheid (categorie projecten) aan de realisatie van 330 flexwoningen.	€ 700.000	Nieuw
3.2	Gemeente Haarlemmermeer, Bijdrage Hyde Park /Spoorzone Blok 30 Bijdrage vanuit het Investeringskader Versnellen Woningbouw & Duurzame Bereikbaarheid (categorie projecten) aan de realisatie van 19 extra woningen als gevolg van een duurdere planoptimalisatie.	€ 150.000	Nieuw
~~3.3~~	~~HHNK, programmaplan ruimtelijke adaptatie NK.~~	~~€ 44.000~~	Verwijderd
3.3	Provincie Zuid-Holland, onderzoek naar de gevolgen peilopzet veenweidegebied Deze bijdrage komt uit de SPUK L10 Veenweide.	€ 75.000	
~~3.3~~	~~Wageningen University & Research, WWW.veiligheidslandschappen (Waarderijke, Waterrijke en Waterveiligheidslandschappen).~~	~~€ 120.000~~	Verwijderd

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
3.3	Stichting Deltares, SMARTER. Ontwikkelen en inzet van kennis ten behoeve van concrete toepassingen voor integrale en sector overschrijdende oplossingen voor klimaatbestendigheid. Deze worden uitgewerkt in regionale demonstratieprojecten in onder andere in de kop van Noord-Holland, samen met regionale en lokale partners.	€ 100.000	Nieuw

Programma 4 Bereikbaarheid

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
4.1	~~Gemeente Gooise Meren: OV SAAL inpassingsgelden: herontwikkeling locatie fietsenstalling~~ ~~Bijdrage aan herontwikkeling van locatie ten oosten van station Naarden-Bussum vanuit het Rijksbudget OV SAAL. De provincie treedt op als beheerder van dit budget namens het Rijk.~~	~~€ 2.000.000~~	vervallen
4.1	~~Gemeente Gooise Meren: OV SAAL inpassingsgelden: stationsweg aanpassen~~ ~~Bijdrage aan de herinrichting van de Stationsweg nabij station Naarden-Bussum~~.	~~€ 500.000~~	vervallen
4.1	Gemeente Hilversum: OV SAAL inpassingsgelden: fietsenstalling station Hilversum Bijdrage aan realisatie ondergrondse fietsenstalling op Hilversum Centraal.	€ 2.750.000	
4.1	Gemeente Hilversum: OV SAAL inpassingsgelden: Kleine Spoorbomen Subsidie voor het verbeteren van de verkeersveiligheid/doorstroming van de gelijkvloerse spoorwegovergang ten westen van station Hilversum.	€ 1.000.000	
4.1	~~Gemeente Haarlem: Fietsfilevrij. Stimuleren gebruik fietsroute F200~~ ~~Subsidie voor evaluatie, monitoring en/of fietsstimulering F200, de doorfietsroute Haarlem-Amsterdam.~~	~~€ 159.441~~	vervallen
4.1	Stichting Breikers: Werkgeversaanpak Metropoolregio Amsterdam Werkgevers adviseren/ondersteunen om woon-werkverkeer te verduurzamen/verminderen/buiten spits reizen.	€ 1.100.000	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
4.1	Stichting Breikers: Werkgeversaanpak regio Noord-holland-Noord Werkgevers adviseren/ondersteunen om woon-werkverkeer te verduurzamen/verminderen/buiten spits reizen.	€ 200.000	
4.1	Omgevingsdienst IJmond: Werkgeversaanpak IJmond Bereikbaar Werkgevers adviseren/ondersteunen om woon-werkverkeer te verduurzamen/verminderen/buiten spits reizen.	€ 200.000	
4.1	Stichting CROW: CROW-KpVV bijdrage 2026 Met deze subsidie ontwikkelt CROW collectieve kennis op het gebied van mobiliteit, door middel van het programma Kennisplatform Verkeer en Vervoer (KpVV).	€ 160.000	
4.1	Gemeente Velsen: Velsertraverse fietsonderdoorgang Subsidie voor het gemeentelijk deel van de aanleg van de fietsverbinding onder de Velsertraverse, tussen station Beverwijk en Velsen Noord.	€ 2.800.000	
4.1	Gemeente Heiloo: Fietsverbinding Heilooërbos subsidie verbetering fietsverbinding Heilooërbos. Het gaat het om een provinciale cofinancieringsbijdrage aan een samenwerkingsproject van ProRail en gemeente en de realisatie van een doorgaande fietsverbinding tussen de Meerweg Alkmaar en de Westerweg in Heiloo.	€ 2.238.000	
4.1	Gemeente Bergen: Kustbus bijdrage 2024-2025 Subsidie aan gemeente voor het laten rijden van een touringcar naar de kust door gebrek aan personeel bij Connexxion.	€ 80.000	
4.1	Gemeente Castricum: Kustbus bijdrage 2024-2025 Subsidie aan gemeente voor het laten rijden van een touringcar naar de kust door gebrek aan personeel bij Connexxion.	€80.000	
4.1	Gemeente Schagen: Kustbus bijdrage 2025 Subsidie aan gemeente voor het laten rijden van een touringcar naar de kust door gebrek aan personeel bij Connexxion.	€ 40.000	
4.1	Gemeente Den Helder: Mobipunten Noord-Holland-Noord Aanpassen van de hubs in de landelijke huisstijl ten behoeve van de herkenbaarheid (i.e. gaat met name om aanbrengen uniforme stijl voor wat betreft bebording en bewegwijzering).	€ 36.000	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
4.1	Gemeente Den Helder: Hub Julianadorp Inrichten van de hub, inclusief aanleg parkeerplaatsen voor auto en fiets en plaatsing abri's.	€ 200.000	
4.1	Gemeente Den Helder: Hub Nieuw Den Helder Inrichten van de hub, inclusief realisatie fietsparkeerplaatsen.	€ 45.000	
4.1	Gemeente Den Helder: Nieuwe bushaltes Aanleggen van een aantal nieuwe bushaltes in het kader van het nieuwe Vervoerplan 2024 van Connexxion.	€ 135.000	
4.1	Gemeente Den Helder: Buurtbus Buurtbus initiatief vanuit Julianadorp.	€ 200.000	
4.1	Gemeente Den Helder: stationsomgeving Den Helder Verbeteren stationsomgeving m.b.t. betere overstap op bus, o.a. richting Texelse boot, verbeteren sociale veiligheid en toegankelijkheid fietsenstalling.	€ 200.000	
4.1	Gemeente Hollands Kroon: promotie Hoenderdaal Laten rijden van een pendelbussen tussen Hoenderdaal en het station van Anna Paulowna.	€ 100.000	
4.1	Gemeente Hollands Kroon: Fietsenstalling bushalte Wieringerwerf Uitbreiden van fietsenstalling bij de bushalte Wieringerwerf.	€ 9.000	
4.1	~~Gemeente Hollands Kroon: Hub Middenmeer~~ ~~Inrichten van de hub, inclusief plaatsing abri's en aanleg auto- en fietsparkeerplaatsen~~.	~~€ 90.000~~	vervallen
4.1	Gemeente Hollands Kroon: Fietskluizen Bijplaatsen fietskluizen op stations Den Helder Zuid, Anna Paulowna en Schagen.	~~€ 100.000~~ € 50.000	gewijzigd
4.1	P.T.A Groot: Kosten sanering aanleggen uitweg N510	€ 5.445	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
	Eigenaren hebben subsidie gekregen voor het aanpassen van hun uitweg. Tijdens realisatie bleek dat er binnen het provinciaal areaal vervuilde grond aanwezig was, Voor deze verwerking zijn extra kosten gemaakt , 90% van die kosten wordt door de Provincie vergoedt.		
4.1	Gemeente Velsen: Doorfietsroute Kennemerland, trajectdeel Hagelingerweg Verbetering fietsverbinding Hagelingerweg (deel 2) in Santpoort-Noord.	€ 209.634	
4.1	Gemeente Oostzaan: Verbeteren (door)fietsroutes project AVANT In beheer nemen fietsbrug Thorbeckeweg en fietstunnel Verlengde Stellingweg.	€ 4.233.000	
4.1	Goois Natuurreservaat: Strekken toerit fietstunnel La Place Uitvoeren van een project om de toerit naar de fietstunnel veiliger te maken.	€ 230.000	
4.1	Gemeente Landsmeer: Pont Ilpendam 2025 en 2026 Instandhouding van de pont Ilpendam volgens bestuurlijke afspraak uit 2022.	€ 234.340	
4.2	Regionaal Overlegorgaan Consumentenbelangen Openbaar Vervoer: Bijdrage 2025 Inhuur van een onafhankelijk voorzitter en secretaris.	€ 50.000	
4.1	Gemeente Wijdemeren: Bijdrage Vechtplasexpress Laten rijden van een express naar vechtplassen door gebrek aan personeel transdev.	€ 100.000	
4.1	Gemeente Hoorn: Corridor Amsterdam-Hoorn fietsenstallingen station Kersenboog Fietsenstallingen bij station kersenboor	€ 300.000	
4.1	Gemeente Alkmaar: Bijdrage project N9 Kogendijk Subsidie voor het verbeteren van de verkeersveiligheid/doorstroming van de N9 Kogendijk en aanleg van een fietstunnel	~~€ 3.500.000~~ € 3.623.000	gewijzigd
4.1	Gemeente Beverwijk: Busbaan Wijckermolen Subsidie voor project HOV Beverwijk	€ 260.000	
4.1	Gemeente Beverwijk: Verbindingsweg Wijckerpoort	€ 1.840.000	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
	Subsidie voor project HOV Beverwijk		
4.1	Gemeente Beverwijk: Spooraanpassing Beverwijk Subsidie voor project HOV Beverwijk	€ 6.200.000	
4.4	Stichting CROW, Kennisprogramma Beheer en Bouw Infrastructuur (KpBBI).	€ 95.000	

Programma 5 Natuur en landelijk gebied

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
5.1	Gebiedscoöperaties Noord Holland Zuid U.A., Integrale aanpak stikstofreductie Ronde Hoep.	~~€ 750.000~~ € 245.000	Gewijzigd
5.1	~~Water, Land en Dijken, Bodem- en vegetatieverbetering natuurgronden bij natuurboeren.~~	~~€ 200.000~~	Verwijderd
5.1	Recreatieschap Geestmerambacht, inrichten van 13ha moerasnatuur.	€ 1.028.823	
5.1	Gemeente Haarlemmermeer, duurzaam watersysteem in Park 21.	€ 5.697.359	
5.1	Gemeente Haarlemmermeer, recreatieve verbindingen.	€ 2.070.000	
5.1	Gemeente Gooise Meren, aanlegplaatsen trekvaart Muiden.	€ 280.000	
5.1	Natuurmonumenten, Horstermeer landschapsbeleving.	€ 63.910	
5.1	Gemeente Gooise Meren, Muiden Noord-West fase 2	€ 2.441.000	
5.1	Regio Gooi en Vechtstreek, vaarnetwerk.	€ 142.500	
5.1	Gemeente Diemen: Strandje tweede Diem	€ 188.000	
5.1	Regio Gooi en Vechtstreek, strategie veenweidegebied.	€ 80.000	Nieuw

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
	Opstellen van een strategie die leidraad vormt voor de diverse opgaven in het veengebied, zoals vitale landbouw, bodemdaling, natuurontwikkeling.		
5.1	Gemeente Gooise Meren, Entree Muiden Zuid West.	€ 115.000	
5.1	Stichting Muiderslot	€ 200.000	
5.1	Natuurmonumenten, natuurinrichtings- en herstelmaatregelen in het Hol.	€ 1.720.000	
5.1	Landschap Noord-Holland, gebiedsperspectief Ilperveld.	€ 100.000	
5.1	Gemeente Den Helder, Streepjesberg. De gemeente Den Helder ontwikkelt een voormalig sportcomplex tot natuur direct aan het N2000 gebied Grafelijkheidsduinen. De bijzondere hydrologie in het gebied wordt benut om een interessant landschap te creëren met hoge natuurwaarden. De provincie draagt 36% van de totale projectkosten bij; de gemeente financiert de overige 64%.	€ 235.000	Nieuw
5.1	Agrarisch Collectief NHZ, Agrarische erven. Het versterken van het weidelandschap, de ruimtelijke kwaliteit en de biodiversiteit door erfbeplanting met inheemse soorten.	€ 70.000	Nieuw
5.2	Stichting Natuurcollectief Noord-Holland, begeleiding kleine natuurbeheerders.	~~€ 35.000~~ € 10.000	Gewijzigd
5.2	UvB, begeleiding kleine natuurbeheerders.	€ 10.000	
5.2	Natuurcollectief Water, Land en Dijken, begeleiding kleine natuurbeheerders. Toelichting: bedrag verlaagd	~~€ 15.000~~ € 10.000	Gewijzigd
5.2	Natuurmonumenten, beheer vaarland vochtig en hellinghakhout.	€ 6.100	
5.2	Stichting Fietsplatform, coördinatie en systeembeheer van de landelijke routenetwerken fietsen 2024.	€ 47.500	
5.2	Recreatie Noord-Holland N.V.: boerenlandpaduitvoering/-beheer 2024.	€ 100.000	
5.2	Stichting Wandelnet, coördinatie en systeembeheer van de landelijke routenetwerken wandelen 2025.	€ 55.000	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
~~5.2~~	~~Gemeente Haarlemmermeer: bossenstrategie recreatieve voorzieningen bij de via de UVR Boscompensatie 2023 gesubsidieerde bosparken.~~	~~€ 100.000~~	Verwijderd
5.2	Faunabeheereenheid, faunabeleid van de provincie Noord-Holland.	€ 1.270.000	
5.2	Faunabeheereenheid, uitvoering gecoördineerd beheer, door de FBE Noord-Holland. Uitvoering en voorbereiding gecoördineerd beheer, en uitvoering ganzenplan.	€ 500.000	Nieuw
5.2	BoerenNatuur, ICT systeem	€ 305.000	
5.2	Agrarisch Natuur-en Landschapsvereniging de Lieuw, In afwachting van een toegesneden Anlb-pakket wordt het tuinwallenbeheer tijdelijk via de BUVR vergoed.	€ 275.000	
5.2	Agrarisch collectief Noord- Holland Zuid , Organisatiekosten implementatie agrarisch natuurbeheer. Toelichting: De betreffende organisatiekosten zouden eerst deels via een opdracht worden vergoed. Omdat deze mogelijkheid niet meer haalbaar is wordt er voor gekozen deze kosten nu aan de subsidie buiten uitvoering toe te voegen.	€ 23.000	
5.3	Landschap Noord-Holland, uitvoering programma 'Betrekken bij Groen'. Vanuit het Masterplan Biodiversiteit en gericht op biodiversiteit versterken buiten NNN, wordt het groenblauwe gemeenten netwerk voortgezet. Dit netwerk wordt onderhouden door de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland in samenwerking met de Stichting Steenbreek. Dit netwerk is nu ondergebracht in dit programma Betrekken bij Groen om meer synergie te bereiken.	~~€ 608.000~~ € 658.000	Gewijzigd
5.3	Nationaal Park Zuid-Kennemerland, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan.	€ 160.789	
5.3	Nationaal Park Zuid-Kennemerland, project Beleidsprogramma Nationale Parken.	~~€ 150.000~~ € 128.000	Gewijzigd
5.3	Nationaal Park Duinen van Texel, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan.	€ 166.530	
5.3	Nationaal Park Duinen van Texel, project Beleidsprogramma Nationale Parken.	~~€ 150.000~~ € 128.000	Gewijzigd
5.3	FME, Green Shipping Schip.	€ 180.000	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
5.3	Stichting Wageningen Research, Wijs met Wormen.	€ 100.000	
5.3	Agrarische Natuurvereniging Noord-Holland Zuid, Polderproces Keverdijksepolder, tegengaan broeikasgassen veenweide en andere opgaven.	€ 435.000	
5.3	Agrarische Natuurvereniging Noord-Holland Zuid, Polderprocessen van onderop, tegengaan broeikasgassen veenweide in een integrale aanpak om ook andere PPLG-doelen te realiseren.	€ 670.000	
5.3	Veenweide innovatiecentrum, JUMP; Innovatie voor nieuwe business concepten voor veen.	€ 312.000	
5.3	Veenweide Innovatiecentrum (VIC), Samenwerkingsovereenkomst Veen- innovatieprogramma KIEM. De zes veenweideprovincies ondersteunen het innovatieprogramma KIEM ter voorbereiding op een groot innovatieprogramma genaamd JUMP. Noord-Holland draagt een bedrag van €33.857 bij.	€ 33.857	Nieuw
5.3	Wij &Wadvogels/ Vogelsand als onderdeel van fase 1.	€ 30.800	Nieuw
5.3	Vogelbescherming Nederland, Wij & Wadvogels fase 2: 2023-2026	€ 215.000	
5.3	Visit Wadden, Vermarkten Werelderfgoed Waddenzee, gastheerschap.	€ 563.000	
5.3	Landschap Noord-Holland, programma cultuurlandschappen.	€ 700.000	
5.3	HHNK, Koepelkosten. Ruim Baan voor Vissen II,	€ 20.000	
5.3	NHL/provincie Fryslân , project Wad. Inzameling plastic	€ 600.000	Nieuw
5.3	Stichting Zoete Toekomst, Project Zoete Toekomst. Toelichting: Onze bijdrage is bedoeld voor een te ontwikkelen plan voor integraal waterbeheer op Texel.	€ 12.500	Nieuw
5.4	Acacia, Zoete Toekomst, fase 2.	€ 310.000	
5.4	Acacia, Zoete Toekomst, fase 2.	€ 206.250	
5.4	Acacia, Zoete Toekomst, fase 1.	€ 62.500	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
5.4	PWN, ondergrondse drinkwaterberging.	€ 1.500.000	
5.4	HHNK, Antiverziltingsmaatregelen	€ 500.000	
5.4	HHNK, Stimuleren Spaarwatermaatregelen. Toelichting: zoetwater besparende maatregelen.	€ 150.000	Nieuw
5.4	Salta, Zoet-Zout Knooppunt (ZZK). Toelichting: landbouwcoach beheersgebied van HHNK.	€ 80.000	Nieuw
5.4	PWN, Onderzoek inzet grondwater PWN Zuid-Kennemerland. Toelichting: PWN heeft een verzoek gedaan tot cofinanciering 'onderzoek inzet grondwater PWN Zuid-Kennemerland'. Hierover wordt positief geadviseerd omdat de uitkomst van het project wordt gebruikt voor het grondwaterbeleid van de provincie.	€ 1.563.000	Nieuw
5.4	Geopark Heuvelrug, Gooi en Vecht, Haalbaarheidsstudie en Educatie en voorlichting. Toelichting: Het gaat om een subsidieaanvraag van stichting Geopark Heuvelrug, Gooi en Vecht voor het Project Haalbaarheidsstudie en Educate en Voorlichting. Rosan Kocken heeft in een werkbezoek toegezegd om een eenmalige subsidie uit te keren voor het uitvoeren van hun taken. Dit omdat we als PNH in principe geen structurele subsidie verlenen.	€ 9.000	Nieuw
5.4	Gemeente Den Helder, Aquapunctuurpunt watersport Huisduinen. Toelichting: Bijdrage ontwikkeling nieuw aquapunctuurpunt Huisduinen. Realisatie van verschillende watersportvoorzieningen.	€ 250.000	Nieuw
5.5	Collectief Water, Land en Dijken: Ondersteuning boeren met coaching en studiegroepen voor kennis en inzicht in mogelijkheden emissiereductie op gebied van stikstof.	€ 401.991	
5.5	Gemeente Haarlemmermeer, Klimaat (Bossenstrategie & Groenblauwe dooradering)	€ 4.200.000	
5.5	Stivas, Kavelruil.	€ 500.00	
5.6	Greenport Aalsmeer/programmabureau. Samenwerkingsverband glastuinbouw regio Aalsmeer. Toelichting: bedrag was € 172.000	€ 177.000	Gewijzigd
5.6	Greenport Aalsmeer/uitvoeringsprogramma. Projecten op gebied van ruimtelijke clustering, versterking en verduurzaming glastuinbouw.	€ 100.000	
5.6	Greenport Noord-Holland Noord /programmabureau. Samenwerkingsverband agrosector regio Noord-Holland Noord. Toelichting: Eénmalig verhoging van € 15.000 i.v.m. correctie 2024.	~~€ 165.000~~ € 180.000	Gewijzigd

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
5.6	Greenport Noord-Holland-Noord/uitvoeringsprogramma: Projecten op gebied van versterking en verduurzaming agrosector.	€ 100.000	
5.6	Greenports Nederland/programma, landelijk samenwerkingsverband agrosector.	€ 95.000	
5.6	Stichting Voedsel Verbindt/programmabureau, faciliteren van het regionaal organiserend vermogen op voedselvraagstukken.	€ 125.000	
5.6	Stichting Voedsel Verbindt/uitvoeringsagenda, stimuleren van regionale korte keten projecten.	€ 150.000	
5.6	Stichting Foodvalley/programmabureau TPC, stimuleren van de eiwittransitie van dierlijk naar plantaardig.	€ 20.000	
5.6	Aeres Hogeschool/lectoraat bodem, het brengen en verbinden van bodemkennis naar de boerenpraktijk.	€ 50.000	
5.6	LTO Noord/Ondernemerscoaches. Toelichting: bedrag was € 150.000	~~€ 150.000~~ € 200.000	Gewijzigd
5.6	Collectief Noord-Holland Zuid/project GreenBASE 2.0 Haarlemmermeer, vergroening en verduurzaming van de Bermen, Akkers, Sloten en Erven in de Haarlemmermeer.	€ 100.000	
5.6	Stichting Urgenda/project 1001 hectare, aanjagen met de agrarische sector van bloeiende akkerranden en kruidenrijk grasland in Noord-Holland.	€ 50.000	
~~5.6~~	~~BioNext, Bio-ondernemerscoach, landbouwsubsidie.~~	~~€ 50.000~~	Verwijderd

Programma 6 Economie, leefbaarheid en cultuur

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
6.1	Techlands, Herinrichting PPS Arbeidsmarkt & Onderwijs Zaanstreek-Waterland Toelichting: versterken verbinding Arbeidsmarkt en Onderwijs in en voor de regio.	€ 217.000	
6.1	Gemeente Haarlem / Realisatie talentfonds Toelichting: t.b.v. leven lang ontwikkelen arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland & IJmond	€ 100.000	Nieuw

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
6.1	Gemeente Zaanstad / Realisatie talentfonds Toelichting: leven lang ontwikkelen arbeidsmarktregio Zaanstreek/Waterland	€ 100.000	Nieuw
6.1	Gemeente Ameland / Regio Deal De Waddeneilanden 2023-2027 Toelichting: Bijdrage aan de uitvoering van de Regio Deal De Waddeneilanden “Waardevol leven in een kwetsbare omgeving”.	€ 2.325.000	Gewijzigd
6.1	Gemeente Den-Helder, regionale detailhandelsvisie Kop van NH Toelichting: bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Kop van NH.	€ 10.000	
6.1	Gemeente Alkmaar, regionale detailhandelsvisie omgeving Alkmaar Toelichting: bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie omgeving Alkmaar.	€ 10.000	
6.1	Gemeente Hilversum, regionale detailhandelsvisie Gooi & Vechtstreek Toelichting: bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Gooi & Vechtstreek.	€ 10.000	
6.1	Gemeente Beverwijk, regionale detailhandelsvisie IJmond Toelichting: bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie IJmond.	€ 10.000	
6.1	Gemeente Haarlem, regionale detailhandelsvisie Zuid-Kennemerland. Toelichting: bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Zuid-Kennemerland.	€ 10.000	
6.1	Innovatiefonds Noord-Holland VFFNH BV Toelichting: deze subsidie is voor opzetten van het VFF fonds 2025.	€ 1.600.000	
6.1	Groene Chemie, Nieuwe Economie Toelichting: deelname provincie aan het netwerk Groene Chemie Nieuwe Economie (GCNE) en financiële bijdrage aan het programma 2024-2026. Het platform GCNE richt zich op het versnellen van de duurzame en circulaire transitie in de chemische maakindustrie.	€ 40.000	
6.1	Circulair West Toelichting: bijdrage van voor de versterking van het circulaire ondernemersnetwerk en het uitvoeren van circulaire ketenprojecten.	€ 35.000	
6.1	Gemeente Velsen, binnenvaartkade Grote Hout vervangen door Zeekade	€ 1.000.000	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
	Toelichting: de Grote Hout is een havengebonden en deels kadegebonden bedrijventerrein in Velsen Noord met 2 kades: een zeekade en een binnenvaartkade. De binnenvaartkade is in slechte staat en buiten gebruik gesteld. De gemeente Velsen is voornemens de binnenvaartkade te vervangen door een zeekade zodat kan worden ingespeeld worden op de vraag naar kaderuimte voor het onderhouden van windparken op zee.		
~~6.1~~	~~Gemeente Velsen, Tweede pont Velsen~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 11.060.000~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Beverwijk, Dubbellaags ZOAB (stil asfalt) op A22 en A208~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 2.370.000~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Velsen, Vergroenings- , en klimaatadaptieve maatregelen Velsen~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 355.500~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Beverwijk, Vergroenings- , en klimaatadaptieve maatregelen Beverwijk~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 355.500~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Heemskerk, Vergroenings- , en klimaatadaptieve maatregelen Heemskerk~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 79.000~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Velsen, Projectbudget Stedelijke Vernieuwing IJmond~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~	~~€ 2.370.000~~	Verwijderd

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
	~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~		
6.1	~~Gemeente Velsen, Project Pont tot Park~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 3.950.000~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Velsen, Versterking maatschappelijke en sociale voorzieningen Velsen~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 1.185.000~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Beverwijk, Versterking maatschappelijke en sociale voorzieningen Beverwijk~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 1.106.000~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Heemskerk, Versterking maatschappelijke en sociale voorzieningen Heemskerk~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 790.000~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Beverwijk, Gebiedsfonds Wijk aan Zee~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 474.000~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Velsen, Revitaliseren haven Grote Hout kade in Velsen~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 2.370.000~~	Verwijderd

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
6.1	~~Gemeente Beverwijk, Revitaliseren haven De Pijp in Beverwijk~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 5.530.000~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Heemskerk, Realiseren warmtenetten~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 3.950.000~~	Verwijderd
6.1	~~Gemeente Zaanstad, Verbetering openbare ruimte (vergroening en duurzaamheid) Zaanstad aan NZK~~ ~~Toelichting: Netten op Zee~~ ~~Het budget (uit de SPUK) is voor de uitvoering van de gebiedsinvesteringen Netten op Zee om de leefkwaliteit in de omgeving van de aan landlocaties te verbeteren.~~	~~€ 1.185.000~~	Verwijderd
6.1	Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied, Novi/NOVEX gebied Noordzeekanaalgebied Door het Rijk zijn 16 NOVEX-gebieden waar de komende decennia een grote transitieopgave gerealiseerd moet worden. Voor de NOVEX Noordzeekanaalgebied is het Programmabureau Noordzeekanaalgebied gevraagd de lead te nemen om met Rijk, regio en partners te komen tot drie producten: een ontwikkelperspectief, een uitvoeringsagenda en een regionale investeringsagenda. De eerste twee producten zijn respectievelijk in 2023 en 2024 opgeleverd en vastgesteld. Momenteel wordt onder leiding van het Programmabureau NZKG in gezamenlijkheid gewerkt aan een regionale investeringsagenda. Daarnaast wordt dit jaar de monitoring van de uitvoeringsagenda vormgegeven en geagendeerd.	€ 114.153	Nieuw
6.2	~~Regio Gooi- en Vechtstreek, nieuwe werken nieuwe Hollandse waterlinie~~ ~~Doelstelling is het bevorderen van de bekendheid en leesbaarheid van de late periode van de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie en dit te verbinden aan recreatieve, cultuurhistorisch en ecologische doelstellingen.~~ Toelichting: Aanvraag voor 2025 is komen te vervallen.	~~€ 432.000~~	Vervallen
6.2	Recreatie Noord-Holland, Fort benoorden Spaarndam Voor restauratie en herontwikkeling van het Fort.	€ 1.000.000	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
6.2	Staatsbosbeheer, Fort bij Edam Het betreft een reservering van € 250.000 aan Staatsbosbeheer voor restauratie van de loods en mogelijk het fort om een nieuwe economische functie (waarschijnlijk horeca) mogelijk te maken.	€ 250.000	
6.2	~~Stichting uiteraard Uitermeer, restauratie plofhuisjes. Het betreft een reservering van € 250.000 aan de Stichting Uiteraard Uitermeer voor de restauratie van een aantal plofhuisjes op het terrein van het fort. Deze plofhuisjes worden onder andere gebruikt voor culturele activiteiten.~~ Betreft een regeling van 2024.	~~€ 250.000~~	Vervallen
6.2	Fort Pampus, nieuw entreegebouw/paviljoen Pampus Een reservering van extra € 250.000 voor de bouw van een duurzaam nieuw entreegebouw van Pampus.	€ 250.000	
6.2	Landschap Noord-Holland, herstel van liniedijken Het betreft een reservering voor herstel en verbetering van de recreatieve benutting van liniedijken van LNH en Beverwijk.	~~€ 400.000~~ € 234.000	Gewijzigd
6.2	Gemeente Uithoorn, herstel van liniewal Uithoorn Toelichting: Het betreft een reservering voor herstel en verbetering van de recreatieve benutting van de liniewal Uithoorn (Vuurlinie).	€ 164.850	
6.2	Gemeente Gooise Meren, groepsschuilplaats Doelstelling is deze groepsschuilplaats en kazemat zichtbaar te maken en een unieke beleving te geven voor bezoekers aan Muiden	€ 175.000	Nieuw
6.2	Sluizencomplex Het betreft restauratie en het veiligstellen van Sluizencomplex Fort bij Aalsmeer.	€ 300.000	Nieuw
6.2	Gemeente Haarlemmermeer, Geniepark Inrichting Provinciale kavel grond ten noorden van Geniedijk Haarlemmermeer tot Geniepark.	€ 1.000.000	Nieuw
6.2	Rijksmonument Artis-aquarium Ter uitvoering van Motie M187. Instandhouding en verduurzaming Artis, bijdragen in de opgave op voorwaarde van sluitende begroting.	€ 12.700.000	

BD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2025	Gewijzigd
6.2	D.S Groen, Project Cronenburg Restauratie en herbestemming provinciaal monument Cronenburg.	€ 200.000	Nieuw
6.3	Plein C Uitvoering programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2025-2028.	~~€750.000~~ € 775.000	Gewijzigd
6.3	Probiblio Uitvoering van de provinciale wettelijke taken in het bibliotheekstelsel.	~~€ 3.970.000~~ € 4.173.000	Gewijzigd
6.3	Molenfederatie Projectsubsidie voor het organiseren van onder andere de Molencontactdag.	€ 15.000	
6.3	Noord-Hollands Archief / verhalenplatform Oneindig Noord-Holland. Voor een breed publiek ontsluiten van cultuurhistorische verhalen uit Noord-Holland via verhalenplatform Oneindig Noord-Holland.	~~€124.000~~ € 128.000	Gewijzigd
6.3	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland De provincie stimuleert de vitaliteit van gemeenschappen. Via Dorpswerk worden initiatieven ondersteund op het gebied van leefbaarheid en sociale samenwerking.	€ 110.000	
6.3	Plein C De provincie stimuleert talent-ontwikkeling binnen cultuur. Via Plein C worden bovenregionale activiteiten in NH ondersteund voor versterking van de infrastructuur en kennisdeling rond cultuurbeoefening.	€ 175.000	Nieuw
6.3	Stichting De Toneelschuur De provincie stimuleert ontwikkeling van toptalenten binnen de podiumkunsten. Via het programma Startende Makers. Dit betreft de eerste drie jaren lees €150.000 per jaar.	€ 450.000	Nieuw

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
M.E.A.A.M. Ooms
BEL/RSO

Telefoonnummer +31235144823
marissa.ooms@noord-holland.nl

Verzenddatum

16 OKT. 2025

Kenmerk
2400698/2441659

Uw kenmerk

Betreft: Vaststelling vierde herziening Omgevingsverordening NH2022

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande Statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de vierde herziening van de Omgevingsverordening NH2022.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
E.A.S. Rommel

6 bijlage(n)

- Statenvoordracht
- Wijzigingsbesluit PS Vierde Herziening Omgevingsverordening NH2022
- Wijzigingsbesluit GS bijlagen Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022
- Leidraad Habitat voor Weidevogels
- Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022
- Nota van Beantwoording Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie Noord-Holland

2025 | 48

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 14 oktober 2025

Onderwerp: Vaststelling vierde herziening Omgevingsverordening NH2022

Kenmerk: 2400698/2439120

Bijlagen (5):

1. Wijzigingsbesluit PS Vierde Herziening Omgevingsverordening NH2022
2. Wijzigingsbesluit GS bijlagen Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022
3. Leidraad Habitat voor Weidevogels
4. Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022
5. Nota van Beantwoording Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022

1. Inleiding

Uw Staten worden in deze voordracht gevraagd om de vierde herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (OV NH2022) vast te stellen. Het ontwerp van deze vierde herziening is ter informatie aangeboden aan Provinciale Staten (PS) (brief met kenmerk 2400698/2400705). Het ontwerp is besproken met de Statencommissie Ruimte op 16 juni 2025 en heeft van 28 mei t/m 8 juli 2025 (6 weken) voor eenieder ter inzage gelegen. Gedeputeerde Staten (GS) hebben de vierde herziening van de OV NH2022 op 14 oktober 2025 in eindconcept vastgesteld. Het eindconcept wordt op 17 november geagendeerd in de commissie Ruimte.

Sinds 2022 wordt de OV NH2022 één keer per jaar herzien. De jaarlijkse herziening is gericht op inwerkingtreden op 1 januari van het daaropvolgende jaar. Zo houdt de provincie de Omgevingsverordening actueel door middel van een cyclisch, herkenbaar en voorspelbaar proces.[1] De herziening die nu ter vaststelling voorligt, is de vierde actualisatie van de OV NH2022 die PS op 23 mei 2022 hebben vastgesteld.

Na vaststelling door PS in december treedt de vierde herziening in werking op 1 januari 2026.

Leeswijzer stukken

De volgende stukken zijn ter besluitvorming:

- Wijzigingsbesluit PS Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022

[1]

- Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022
- Nota van Beantwoording Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022

De volgende stukken zijn ter informatie:
- Wijzigingsbesluit GS bijlagen Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022
- Leidraad Habitat voor Weidevogels
- Overzicht stand van zaken moties

2. Wijzigingen vierde herziening

De OV NH2022 vertaalt provinciaal beleid in regelgeving. De vierde herziening van de OV NH2022 bestaat uit wijzigingen in de artikelen, toelichtingen, werkingsgebieden en/of bijlagen in relatie tot de volgende onderwerpen:

- Wonen in landelijk gebied (beleidsrijk)
- Transformatie agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie (beleidsrijk)
- Datacenters (beleidsrijk)
- Peilbesluiten in veenpolderlandschappen (beleidsrijk)
- Open bodemenergiesystemen (beleidsarm)
- Bodemsaneringen (beleidsarm)
- Vaarwegen (beleidsarm)
- Provinciale wegen (beleidsarm)
- Faunabeheer (beleidsarm)
- Ontheffingen (beleidsarm)
- Stedelijke functie (beleidsarm)
- Agrarische bedrijven (beleidsarm)
- Natuurnetwerk Nederland (beleidsarm)
- Weidevogels (beleidsarm)
- Functiewijzigingen in bestaande bebouwing (beleidsarm)
- Projectbesluiten (beleidsarm)

Het betreft de volgende soorten wijzigingen:
- Wijzigingen die nieuw beleid of aanscherpingen en verduidelijkingen van bestaand beleid in de OV NH2022 verankeren;
- Wijzigingen die onderdelen van het coalitieakkoord ‘Verbindend vooruit!’ in de OV NH2022 verankeren;
- Technische, tekstuele of redactionele wijzigingen en correcties.

Het Wijzigingsbesluit Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022 (bijlage 1) laat zien wat er naar aanleiding van deze herziening wordt aangepast in de regels. Paragraaf 2.1 van de Nota van Beantwoording (bijlage 5) bevat een overzicht van de wijzigingen (was/wordt tabel). Paragraaf 2.2 van de Nota van Beantwoording (bijlage 5) bevat per onderwerp een toelichting op de wijzigingen. Er zijn een aantal wijzigingen in het Delegatiebesluit die voortvloeien uit de wijziging van de regels van de OV NH2022. Deze zijn opgenomen in het Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 (bijlage 4).

3. Toelichting op de beleidsrijke wijzigingen

De beleidsrijke wijzingen betreffen de volgende onderwerpen: wonen in landelijk gebied, transformatie van agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie, datacenters en peilbesluiten in veenpolderlandschappen. Hieronder treft u een korte toelichting op de wijzigingen op deze onderwerpen. Voor een uitgebreidere toelichting op alle wijzigingen verwijzen wij u naar bijlage 5, paragraaf 2.2.

Wonen in landelijk gebied

Deze wijziging van artikel 6.18b OV NH2022 betreft de transformatie van voormalige (agrarische) bedrijfsbebouwing naar wonen in het landelijk gebied. Hiermee worden ondernemers gestimuleerd om leegstaande of leegkomende bedrijfsbebouwing op te ruimen in ruil voor de realisatie van maximaal 3 woningen. De wijziging betreft het vervangen van de sloopeis van 1000m2 door kwalitatieve voorwaarden over de inrichting van het perceel. Het beoogde effect van de wijziging is dat de omgevingskwaliteit van het landelijk gebied verbetert, doordat er meer leegstaande of leegkomende bedrijfsbebouwing kan worden opgeruimd. Door in de instructieregels van de Omgevingsverordening meer ruimte te bieden voor de transformatie van bedrijfsbebouwing naar wonen, komen er meer percelen in aanmerking en geven we gemeenten meer ruimte om zelf te bepalen wat een wenselijke ontwikkeling is.

Transformatie van agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie

De wijziging van artikel 6.19a OV NH2022 betreft het mogelijk maken van nieuwe bebouwing bij de transformatie van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing naar kleinschalige vormen van huisvesting, werken, recreatie, horeca, gebruiksgerichte paardenhouderij en zorgactiviteiten. Dit kon al plaatsvinden binnen de bestaande bebouwing en dat blijft zo. Toegevoegd wordt dat nu ook de bestaande bebouwing mag worden gesloopt en maximaal 500 m2 mag worden teruggebouwd. Hierdoor wordt het bijvoorbeeld mogelijk dat glas buiten glastuinbouwconcentratiegebied gesloopt wordt en er een nieuwe functie voor in de plaats kan komen. Zo wordt onder andere tegemoetgekomen aan het verzoek van de gemeente Aalsmeer om hiervoor ruimte te maken in de verordening.

Datacenters

Deze wijziging in artikel 6.32a en 6.32b OV NH2022 en de bijbehorende toelichting betreft het mogelijk maken van nieuwe solitaire datacenters buiten de huidige clustergebieden (gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon), onder strenge voorwaarden. De wijziging geeft uitvoering aan de herijkte Datacenterstrategie NH 2025-2027, die op 3 februari 2025 door PS is vastgesteld.

In de herziene Datacenterstrategie wil de provincie in uitzonderlijke gevallen kunnen besluiten om van de clusterbepaling af te wijken en solitaire vestiging van datacenters buiten de drie clustergemeenten toe te staan. Dit betreft geen nieuwe hyperscale-datacenters, want die zijn sowieso niet toegestaan, zoals aangegeven in het coalitieakkoord ‘Verbindend vooruit’. Wij maken dit mogelijk door de werkingsgebieden ‘Datacenter toegestaan’ en ‘Datacenter uitgesloten’ op verzoek aan te passen, zoals beschreven in de aangepaste toelichting van artikel 6.32b. Afwijken van de clusterbepaling doet de provincie dan onder voorwaarden dat de desbetreffende datacenterontwikkeling voldoet aan a) de gemeentelijke ruimtelijke en strategische doelstellingen en ambities, b) een positieve impact op het energiesysteem, waarover wordt geadviseerd door de netbeheerder, voor een periode van minimaal 15 jaar, c) aantoonbaar bijdraagt aan een brede welvaart (zie Brede Basismonitor Noord-Holland) en d) voldoet aan de ‘Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters Noord-Holland’.

Door het stellen van scherpe voorwaarden wordt verwacht dat dit niet leidt tot ongebreidelde groei buiten de clusters.

Peilbesluiten in veenpolderlandschappen

Deze wijziging betreft het opnemen van een nieuwe instructieregel in artikel 6.91a voor de waterschappen, ten behoeve van het verminderen van broeikasuitstoot in de veenpolderlandschappen. Broeikasgasuitstoot als gevolg van veenoxidatie kan onder andere worden verminderd door de drooglegging te verkleinen. Door hierop te anticiperen en de drooglegginsnorm aan te passen blijft het watersysteem in de toekomst beheersbaar, veilig en gezond.

Met artikel 6.91a in de Omgevingsverordening krijgen waterschappen de taak rekening te houden met broeikasgasuitstoot. Dit is nieuw, omdat het een maatschappelijke opgave betreft die de provincie kan opleggen. De instructieregel zorgt voor een ‘stand still’, zodat de uitstoot niet verder toeneemt. Om de Klimaatdoelen te halen, zijn in de toekomst extra stappen nodig. Daarover zal later het gesprek worden voortgezet. Er zal gekeken worden hoe eventuele maatregelen bijdragen, hoe ze worden vormgegeven, per wanneer invoering reëel is en welke flankerende maatregelen gewenst zijn.

4. Ambtshalve wijzigingen

Deze herziening bevat, in aanvulling op de wijzigingen die ter inzage zijn gelegd, ook een aantal ambtshalve wijzigingen. Alle ambtshalve wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.1, categorie C en nader toegelicht in paragraaf 2.2 van de Nota van Beantwoording (bijlage 5). Het betreft de toevoeging van een procedurele bepaling voor toezicht en het doorvoeren van tekstuele correcties en verduidelijkingen. Daarnaast is er één inhoudelijke verduidelijking van de regels die wij hieronder nader toelichten.

Verduidelijking ‘kern’ en ‘dorpslint’

Sinds de derde herziening van de OV NH2022 (die in werking is getreden per 1 januari 2025) krijgen wij veel vragen en casuïstiek van gemeenten over de toepassing van de instructieregel 6.18a over bouwen aan een kern of dorpslint. Wij willen de regel en de beoogde toepassing daarvan daarom verduidelijken, zonder dat deze inhoudelijk wijzigt ten opzichte van de oorspronkelijk beoogde werking.

Wat betreft de dorpslinten gaan veel vragen over ‘wanneer er sprake is van een dorpslint’ en wanneer bouw je ‘aan een lint’. Door de toevoeging van het woord ‘langgerekt’ in de begripsbepaling wordt duidelijker dat een lint gaat over een lange aaneenschakeling van bebouwing.

In de regel zijn enkele woorden toegevoegd om te verduidelijken dat woningbouw kan plaatsvinden ‘in het verlengde van’ het lint. In de toelichting is verduidelijkt hoe woningbouw kan aansluiten op de huidige vorm en opbouw van het lint.

Uit de casuïstiek en vragen van gemeenten blijkt dat het gewenst is om de ligging van nieuwe woningbouw ten opzichte van de bestaande kern te verduidelijken. In plaats van ‘aan een kern’ stellen wij voor om de tekst in de regel te wijzigen naar ‘aansluitend op een kern’.

In de toelichting op de regel wordt verduidelijkt hoe gemeenten kunnen beoordelen of nieuwe woningbouw aansluit op de bestaande kern.

5. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het doel van deze Statenvoordracht is om de wijzigingen van de vierde herziening op te nemen in de Omgevingsverordening NH2022.

6. Financiering, communicatie en inwonersparticipatie

In de Nieuwsbrief Omgevingsverordening, die naar diverse externe contacten zoals gemeenten en organisaties wordt verspreid, is aandacht besteed aan het maken van deze vierde herziening van de OV NH2022. De terinzagelegging is aangekondigd via de diverse kanalen van de provincie. Als er sprake is van grote wijzigingen worden die ook afzonderlijk bij belanghebbenden onder de aandacht gebracht en waar mogelijk wordt tijdens het proces afgestemd. Er is ook via diverse kanalen een herinnering uitgegaan tijdens de terinzagelegging. Voor de toelichting op participatie en afstemming verwijzen wij naar hoofdstuk 2.2 in de Nota van Beantwoording (bijlage 5).

7. Proces en procedure

Op 20 mei 2025 hebben GS de vierde herziening van de OV NH2022 in ontwerp vastgesteld. Het ontwerp is ter informatie aangeboden aan PS en besproken in de Statencommissie Ruimte van 16 juni 2025 (brief aan PS met kenmerk 2400698/2439120). De terinzagelegging vond plaats van 28 mei t/m 8 juli 2025 (6 weken).

Op basis van de ingediende zienswijzen is een Nota van Beantwoording (bijlage 5) opgesteld. GS hebben deze, samen met de wijzigingen van de OV NH2022, op 14 oktober 2025 als eindconcept vastgesteld en leggen deze nu ter vaststelling aan uw Staten voor.

Na vaststelling door uw Staten treedt de vierde herziening van de OV NH2022 in werking op 1 januari 2026.

Deze vierde herziening bevat voor de onderwerpen beschermd landschap en regionale afspraken bij woningbouwontwikkelingen wijzigingen in de bijlagen die verband houden met de wijziging van de artikelen. PS hebben de bevoegdheid tot het wijzigen van de bijlagen gedelegeerd aan GS. GS hebben derhalve de wijzigingen in de bijlagen op 14 oktober jl. vastgesteld (zie het wijzigingsbesluit in bijlage 2). Deze wijzigingen treden zo snel mogelijk na 1 januari in werking. De wijzigingen in de bijlagen kunnen vanwege technische redenen niet tegelijkertijd in werking treden met de overige wijzigingen van de vierde herziening.

8. Uitkomsten van de terinzagelegging

Er zijn 22 zienswijzen ingediend. De meeste zienswijzen hebben betrekking op de onderwerpen wonen in landelijk gebied, transformatie agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie, datacenters en peilbesluiten in veenpolderlandschappen. De Nota van Beantwoording (paragraaf 3, bijlage 5) bevat de beantwoording van de zienswijzen.

Naar aanleiding van de zienswijzen is een aantal kleine wijzigingen en verduidelijkingen aangebracht ten opzichte van het ontwerp van de vierde herziening, zoals beschreven in de was/wordt tabel in de Nota van Beantwoording (bijlage 5, paragraaf 2.1, categorie B). Hieronder gaan wij per onderwerp kort in op de belangrijkste wijzigingen.

<u>Wonen in landelijk gebied & transformatie van agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie</u>

Aan de hand van de zienswijzen hebben wij de nummering en verwijzingen in artikel 6.18b en 6.19a gecorrigeerd. Artikel 6.19a lid 7 is aangepast om voldoende ruimte te bieden aan de toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds. Daarnaast hebben wij een verduidelijking opgenomen door het woord ‘maximaal’ toe te voegen aan 6.18b lid 2, 6.19a lid 4 en lid 5. Verder passen wij de toelichting op artikel 6.18b en artikel 6.19a aan om ook de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit toe te staan als instrument bij de voorwaarde dat herbouw onmogelijk wordt gemaakt.

<u>Datacenters</u>

Naar aanleiding van de zienswijzen is in Artikel 6.32b Datacenter ‘uitgesloten lid 2 (uitzonderingspositie gemeente Diemen)’ opnieuw toegevoegd. Hiermee herstellen wij een omissie. Er is voor de ontwikkeling op het Vattenfall terrein nog geen ontwerpbesluit ter inzage gelegd en daarmee bestaat de uitzonderingspositie voor de gemeente Diemen nog. Aangaande het verlengen van de termijn heeft de provincie, na overleg met de gemeente Diemen, besloten om de termijn met één jaar te verlenen tot 31 december 2027. De bedrijven en de gemeente Diemen, die betrokken zijn bij dit project, voorzien een efficiënter en succesvoller proces als zij nog gebruik kunnen maken van de uitzonderingspositie. Daarnaast is in de toelichting van artikel 6.32b (Datacenter uitgesloten) voorwaarde d aangepast, omdat juridisch niet voldaan kan worden aan een Richtlijn.

<u>Peilbesluiten in veenpolderlandschappen</u>

Naar aanleiding van de zienswijzen is een tweede lid toegevoegd aan artikel 6.91a, met de strekking dat het eerste lid niet van toepassing is op peilgebieden die voor minder dan 10% van de oppervlakte veengrond bevatten. Daarnaast is het werkingsgebied ‘veenpolderlandschap’ toegevoegd aan artikel 6.42 lid 1 sub j.

9. Leidraad Habitat voor Weidevogels

Om bij een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling aantasting op de kernkwaliteit 'habitat voor weidevogels' te voorkomen, is de Leidraad Habitat voor Weidevogels ontwikkeld (zie bijlage 3). Met behulp van deze Leidraad kunnen gemeenten beoordelen of hun voorgenomen ontwikkeling het leefgebied voor weidevogels, en daarmee de kernkwaliteit, aantast. De verwijzing naar de Leidraad wordt met deze herziening opgenomen in de toelichting op sub-paragraaf 6.2.5.2.

Op basis van signalen van gemeenten blijkt dat er ruimte is voor verbetering van de Leidraad. Wij zijn daarom voornemens om, op basis van de eerste ervaringen, de Leidraad op korte termijn te verduidelijken, om de werkbaarheid voor gemeenten te vergroten. Hiervoor volgt een apart GS besluit.

10. Evaluatie Omgevingsverordening

In de zomer zijn wij gestart met de evaluatie van de OV NH2022. Met deze evaluatie onderzoeken wij de werkbaarheid, integraliteit en effectiviteit van de verordening voor het realiseren van onze provinciale beleidsdoelen. Het eindrapport van de evaluatie is naar verwachting in het voorjaar van 2026 beschikbaar.

Met deze evaluatie geven wij handen en voeten aan de beleidscyclus zoals die wordt gehanteerd onder de Omgevingswet. Het is wenselijk om nu, bijna 5 jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening, te evalueren of de regels effectief zijn voor het behalen van onze beleidsdoelen en of de verordening voldoende werkbaar en integraal is.

De wenselijkheid van een evaluatie is ook actueel vanwege de herijking van de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening kennen een sterke samenhang (regels volgen uit beleid). Om de aansluiting tussen beleid en regels te borgen, wordt deze evaluatie uitgevoerd gelijktijdig met het proces van de herijking van de Omgevingsvisie. Door de evaluatie nu uit te voeren, hebben wij de tijd om, parallel aan het proces van de Omgevingsvisie, eventuele grote veranderingen in de OV NH2022 tijdig voor te bereiden. Grote aanpassingen zouden kunnen worden verwerkt in de herzieningsprocedure van 2027, met inwerkingtreding per 1 januari 2028. De aanpassing van de regels volgt daarmee een jaar na de (voorziene) vaststelling van de Omgevingsvisie.

11. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 48-2025

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 14 oktober 2025;

gelet op
- de Omgevingswet (artikelen 2.6, 2.8, 2.12, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.18, eerste lid en tweede lid, 20.1, derde lid, 2.42, tweede lid, 2.44, vijfde lid, 4.1, eerste lid, 4.2, tweede lid, 8.1, derde lid, 16.15, tweede lid, 16.55, derde lid);

- de Wet luchtvaart (artikel 8.43),

besluiten:

1. De Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022 (bijlage 1) vast te stellen;

2. De wijziging van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 (bijlage 4) vast te stellen;

3. De Nota van Beantwoording Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022 (bijlage 5) vast te stellen.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

PROVINCIAAL BLAD

Officiële uitgave van de provincie Noord-Holland

Omgevingsverordening NH2022 Vierde Herziening

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 14-10 2025 met kenmerk 2400698/2439120

Gelet op de artikelen 2.6, 2.12, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.18, eerste lid en tweede lid, 2.22, 4.1, eerste lid, 5.19, eerste lid, en 16.15 van de Omgevingswet.

Besluiten:

Artikel I

De Omgevingsverordening NH2022 wordt als volgt gewijzigd,

zoals is aangegeven in Bijlage A.

Artikel II

Aan bijlage 2 wordt een nieuw werkingsgebied toegevoegd: Veenpolderlandschappen: https://identifier.overheid.nl/join/id/regdata/pv27/2025/gio7bdd3b3d-25ee-4264-9cde-895c896b2619/nld@2025-05-27;941

Artikel III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.

Haarlem, 8 december 2025,
Provinciale Staten van Noord-Holland

Concept

Dit document bevat verschilmarkering t.o.v. eerdere regelingtekst.

Tekst en afbeeldingen die worden toegevoegd zijn onderstreept en groen gemarkeerd, of van een groen kader voorzien.

Tekst en afbeeldingen die worden verwijderd zijn doorgestreept en rood gemarkeerd, of van een rood kader voorzien.

Concept

Bijlage A

A

Na artikel 2.3 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.4 Toedeling vaarwegbeheer

1. Gedeputeerde Staten zijn belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer PNH

2. Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is belast met de uitvoering van het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarweg-beheer - beheer HHNK.

3. Het dagelijks bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is belast met de uitvoering van het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer AGV.

4. Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap van Rijnland is belast met de uitvoering van het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer Rijnland.

5. Burgemeester en wethouders van de gemeente waarbinnen de vaarweg is gelegen, zijn belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer gemeente.

6. Het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer is belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

B

Artikel 2.4 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~**Artikel 2.4 Toedeling vaarwegbeheer**~~

~~1. Gedeputeerde Staten zijn belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer PNH~~

~~2. Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is belast met de uitvoering van het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarweg-beheer - beheer HHNK.~~

~~3. Het dagelijks bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is belast met de uitvoering van het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer AGV~~

~~4. Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap van Rijnland is belast met de uitvoering van het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer Rijnland.~~

~~5. Burgemeester en wethouders van de gemeente waarbinnen de vaarweg is gelegen, zijn belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer gemeente.~~

~~6. Het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer is belast met het vaarwegbeheer van de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Vaarwegbeheer - beheer Recreactieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.~~

[Vervallen]

C

Artikel 2.5 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 2.5 Toedeling nautisch beheer

1. Gedeputeerde Staten zijn aangewezen als nautisch beheerder voor:
   a. de vaarwegen waarvoor Gedeputeerde Staten op grond van Artikel 2.4, eerste lid, zijn belast met het vaarwegbeheer; en
   b. de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - PNH.

2. Burgemeester en wethouders die op grond van Artikel 2.4, vijfde lid zijn belast met het vaarwegbeheer van een vaarweg zijn aangewezen als nautisch beheerder voor de betreffende scheepvaartweg.

3. Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is aangewezen als nautisch beheerder voor:
   a. de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - HHNK; en
   b. alle voor het openbaar scheepvaartverkeer openstaande scheepvaartwegen waarvoor op grond van Artikel 2.4 geen vaarwegbeheerder is aangewezen en die op grond van Artikel 2.1 in beheer zijn bij het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

4. Het dagelijks bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is aangewezen als nautisch beheerder voor:
   a. de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - AGV; en
   b. alle voor het openbaar scheepvaartverkeer openstaande scheepvaartwegen waarvoor op grond van Artikel 2.4 geen vaarwegbeheerder is aangewezen en die in waterstaatkundig beheer zijn bij het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

5. Het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap van Rijnland is aangewezen als nautisch beheerder voor:
   a. de vaarwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Rijnland; en
   b. alle voor het openbaar scheepvaartverkeer openstaande scheepvaartwegen waarvoor op grond van Artikel 2.4 geen vaarwegbeheerder is aangewezen en die in waterstaatkundig beheer zijn bij het hoogheemraadschap van Rijnland.

6. In afwijking van het derde lid zijn burgemeester en wethouders van Zaanstad aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Zaanstad.

7. In afwijking van het vierde lid zijn burgemeester en wethouders van Aalsmeer aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Aalsmeer.

8. In afwijking van het derde lid zijn burgemeester en wethouders van Castricum aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Castricum.

9. In afwijking van het derde lid zijn burgemeester en wethouders van Uitgeest aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Uitgeest.

10. In afwijking van het vierde lid zijn burgemeester en wethouders van Wijdemeren aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Wijdemeren.

Concept

11. In afwijking van het eerste lid zijn burgemeester en wethouders van Amsterdam aangewezen als nautisch beheerder voor de scheepvaartwegen aangeduid als werkingsgebied Nautisch beheer - Amsterdam .

D

Artikel 2.9 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 2.9 Eisen aan de faunabeheereenheid

Aanvullend op de eisen gesteld in artikel 6.1 van het Omgevingsbesluit voldoet de faunabeheereenheid aan de volgende eisen:

a. bij of krachtens de statuten van de faunabeheereenheid worden de rechten en plichten opgenomen die de bij de faunabeheereenheid aangesloten jachthouders hebben met betrekking tot de uitoefening van de aan de faunabeheereenheid toekomende bevoegdheden, onderscheidenlijk de aan de faunabeheereenheid toegestane handelingen;
b. de binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid gelegen gronden waarop de in de faunabeheereenheid samenwerkende jachthouders gerechtigd zijn tot de jacht:
    1. hebben een gezamenlijke oppervlakte van ten minste 7.500 hectare;
    2. vormen ten minste 75% van de totale oppervlakte van het werkgebied van de faunabeheereenheid; en
    3. zijn zo veel mogelijk aaneengesloten. ~~het werkgebied van een faunabeheereenheid strekt zich niet uit tot het gebied waarover zich de zorg van een andere faunabeheereenheid uitstrekt.~~
c. het werkgebied van een faunabeheereenheid strekt zich niet uit tot het gebied waarover zich de zorg van een andere faunabeheereenheid uitstrekt.

E

Artikel 2.11 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid

1. In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd:
    a. agrariërs;
    b. particuliere grondeigenaren;
    c. verenigingen van jagers; ~~en~~
    d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en
    e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag.

2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid.

3. De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.

F

Artikel 2.12 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 2.12 Toepassingsbereik

~~Het werkgebied van een wildbeheereenheid heeft een oppervlakte van tenminste 7.500 hectare.~~
Deze paragraaf bevat regels aan wildbeheereenheden, als bedoeld in artikel 8.2, vijfde lid, van de Omgevingswet.

G

Artikel 2.13 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Concept

Artikel 2.13 Minimale oppervlakte wildbeheereenheden

Het werkgebied van een wildbeheereenheid heeft een oppervlakte van ~~tenminste~~ ten minste 7.500 hectare.

H

Artikel 2.15 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 2.15 Begrenzing werkgebied wildbeheereenheden

1. De begrenzing van het werkgebied van een wildbeheereenheid wordt door de betreffende wildbeheereenheid vastgesteld en aangegeven op een kaart.

2. Het werkgebied van een wildbeheereenheid strekt zich niet uit tot een gebied waarover zich de zorg van een andere wildbeheereenheid uitstrekt.

3. Een wildbeheereenheid kan, in afstemming met andere betrokken wildbeheereenheden, de begrenzingen van haar werkgebied wijzigen.

4. De betrokken wildbeheereenheden informeren Gedeputeerde Staten schriftelijk indien sprake is van het wijzigen van een begrenzing zoals bedoeld in het derde lid.

5. Door tussenkomst van Gedeputeerde Staten van de provincie of provincies waarin het desbetreffende gebied is gelegen, wordt de begrenzing van het werkgebied van een wildbeheereenheid bekendgemaakt in het provinciaal blad.

I

Artikel 4.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.1 Gegevens en bescheiden

1. Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift of het doen van een melding en het voldoen aan een informatieplicht zoals bedoeld in dit hoofdstuk, worden de gegevens en bescheiden verstrekt zoals opgenomen in Bijlage 10 Gegevens en bescheiden .

2. In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen ten aanzien van de te verstrekken gegevens en bescheiden zoals bedoeld in het eerste lid en deze opnemen in Bijlage 10 Gegevens en bescheiden .

J

Paragraaf 4.2.1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 4.2.1 Natura 2000-activiteiten

Artikel 4.3 Toepassingsbereik

Deze paragraaf bevat de aanwijzing van gevallen als bedoeld in artikel ~~11.18~~ 11.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarvoor geen omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit is vereist.

Artikel 4.4 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen

Als gevallen als bedoeld in artikel ~~11.18~~ 11.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving binnen de werkingsgebieden natura2000 en Natura2000-bufferzone worden aangewezen de activiteiten en categorieën van activiteiten die genoemd zijn in Bijlage 4, tenzij aan deze activiteiten beperkingen zijn gesteld in een door Gedeputeerde Staten vastgesteld beheerplan Natura 2000.

K

Concept

Artikel 4.7 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.7 Vergunningsvrije nestbehandeling vogels

Het verbod in artikel 11.37, eerste lid, onder b en c van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet voor het rapen, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en eieren van de in bijlage 5a aangewezen soorten als wordt voldaan aan de volgende criteria:

a. de activiteiten worden uitgevoerd op gronden van de grondgebruiker dan wel op de bij hem in gebruik zijnde gronden of opstallen; en
b. de activiteiten vinden plaats met het oog op het voorkomen van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, of in het omringende gebied dan wel het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 11.44, tweede lid, onder c, onder 1° van het Besluit activiteiten leefomgeving.

L

Artikel 4.8 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.8 Vergunningsvrije directe schadebestrijding

1. Het verbod van artikel 11.37, eerste lid, en artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet voor het opzettelijk doden van de in bijlage 5b aangewezen soorten als wordt voldaan aan de volgende criteria:
   a. de activiteiten vinden plaats met het oog op:
      1. het voorkomen van in het lopende of ~~daarop volgende~~ daaropvolgende jaar dreigende schade op de gronden van de grondgebruiker dan wel op de bij hem in gebruik zijnde gronden of opstallen;
      2. het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 11.44, tweede lid, onder c, onder 1° van het Besluit activiteiten leefomgeving of artikel 11.52, tweede lid, onder c, onder 2° van het Besluit activiteiten leefomgeving.
   b. de activiteiten worden uitsluitend uitgevoerd op gronden waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende gronden of wateren.

2. De in bijlage 5b aangewezen soorten worden alleen gedood ter ondersteuning van verjaging.

3. De activiteiten, bedoeld in het eerste lid, worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 5b benoemde, schades.

4. De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 5b benoemde, periode.

5. De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve maatregelen.

6. Het eerste lid is niet van toepassing in door Gedeputeerde Staten aangewezen werkingsgebied foerageergebieden in de perioden zoals beschreven in Artikel 4.8, zevende lid.

7. Voor het werkingsgebied Foerageergebieden geldt:
   a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans;
   b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans;
   c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans.

8. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van:
   a. het geweer;
   b. honden, niet zijnde lange honden; en
   c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt.

9. Het verbod als bedoeld in artikel 11.83, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet als de activiteiten worden uitgevoerd vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang.

Concept

M

Artikel 4.10 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.10 Vergunningsvrije ruimtelijke inrichting of bestendig beheer

Artikel 11.54, eerste lid, onderdeel a en b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor het vangen en vernielen of beschadigen van de vaste voortplantings- of rustplaatsen van de soorten, genoemd in bijlage 5c bij deze verordening, als de activiteit nodig is:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het ~~daarop volgende~~ daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied; of
b. het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, drinkwaterleidingen en infiltratiekanalen ten behoeve van drinkwaterproductie, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

N

Artikel 4.38 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.38 Toepassingsbereik

~~Deze afdeling gaat over activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden.~~
Deze afdeling gaat over activiteiten in Grondwaterbeschermingsgebieden en Waterwingebieden.

O

Artikel 4.52 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.52 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

1. De omgevingsvergunning ~~als~~ , bedoeld in het eerste lid van de artikelen Artikel 4.45 tot en met Artikel 4.51 kan worden verleend, indien:
   a. er sprake is van een groot openbaar belang;
   b. er geen reële alternatieven zijn; en
   c. er sprake is van een verwaarloosbaar bodemrisico.

2. Het bevoegd gezag stelt het drinkwaterbedrijf in de gelegenheid advies uit te brengen naar aanleiding van de aanvraag om omgevingsvergunning bedoeld in het eerste lid.

P

Paragraaf 4.4.3 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Paragraaf 4.4.3 Waterwingebieden

Artikel 4.54 Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over activiteiten in ~~waterwingebieden~~ het werkingsgebied waterwingebied .

Artikel 4.55 Verboden activiteiten

1. Het is verboden om in ~~het werkingsgebied~~ een waterwingebied de volgende activiteiten te verrichten:
   a. een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
   b. het toepassen of aanwezig hebben van een voor de bodem schadelijke of potentieel schadelijke stof;
   c. het op of in de bodem oprichten van een constructie of werk van welke aard dan ook als daarmee verspreiding of lozing van een schadelijke of potentieel schadelijke stof in de bodem kan optreden of aantasting van de beschermende werking van bodemlagen ontstaat of kan ontstaan; en

Concept

Concept

d. het tot stand brengen van werken of het verrichten van handelingen waardoor direct of indirect warmte of koude aan de bodem wordt onttrokken of toegevoegd.

2. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor:
   a. het op of in de bodem toepassen van bouwstoffen indien daarmee geen verspreiding of lozing van een schadelijke of potentieel schadelijke stof in de bodem kan optreden of aantasting van de beschermende werking van bodemlagen ontstaat of kan ontstaan;
   b. het graven in de bodem als bedoeld in artikel 3.48d en artikel 3.48f van het Besluit activiteiten leefomgeving indien daarmee geen verspreiding of lozing van een schadelijke of potentieel schadelijke stof in de bodem kan optreden of aantasting van de beschermende werking van bodemlagen ontstaat of kan ontstaan. Artikel 4.46, tweede lid, aanhef en onder a, geldt voor deze activiteit onverkort;
   c. het hebben of gebruiken van geringe hoeveelheden van hetgeen is bedoeld in het eerste lid, onder b anders dan gewasbeschermingsmiddelen of biociden, bij woningen en andere gebouwen, die dienen of hebben gediend voor normaal gebruik ter plaatse of afkomstig zijn van normaal gebruik van die woningen of gebouwen, mits de stof wordt bewaard in een deugdelijke verpakking en afdoende is beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden;
   d. het op of in de bodem toepassen van grond of baggerspecie indien de kwaliteit minimaal zo goed is als de kwaliteit van de ontvangende (water)bodem;
   e. de eigenaar of exploitant van een drinkwaterbedrijf, indien de betreffende activiteit of gedraging noodzakelijk is voor de openbare drinkwatervoorziening.

3. Het is verboden de activiteiten, bedoeld in het tweede lid, onder a, b en d~~,~~ te verrichten, zonder dit ten minste negen weken voor het begin ervan te melden.

Q

Artikel 4.58 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.58 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen

1. In het werkingsgebied ~~ontgrondingen~~ Ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m^3 wordt ontgraven.

2. In het werkingsgebied ~~ontgrondingen~~ Ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.

3. In het werkingsgebied Ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 3.48h van het Besluit activiteiten leefomgeving, als sprake is van de saneringsaanpak verwijderen van de verontreiniging door de grond te ontgraven als bedoeld in artikel 4.1242 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

R

Artikel 4.60 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.60 Oogmerk

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:
a. de bescherming van het milieu tegen mogelijk nadelige gevolgen;
b. de goede uitvoering van de zorg voor een gesloten ~~stortplaatsen~~ stortplaats als bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer, waaronder:
   1. de bereikbaarheid van benodigde voorzieningen te garanderen;
   2. te voorkomen dat de werking van de voorzieningen nadelig wordt beïnvloed; en

3. te voorkomen dat de uitvoering van de nazorg anderszins wordt belemmerd.

S

Artikel 4.62 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.62 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten - stortplaatsen

1. Het is verboden om in het werkingsgebied stortplaatsen Wet milieubeheer zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
   a. ~~werken~~ een werk te maken, te wijzigen of te behouden;
   b. zich te ontdoen van stoffen, mengsels of voorwerpen; of
   c. andere dan de onder a of b bedoelde activiteiten te verrichten als die activiteiten de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet Milieubeheer, kunnen belemmeren of de nazorgvoorzieningen kunnen beschadigen.

2. Onder activiteiten bedoeld in het eerste lid, onder a, worden in ieder geval begrepen:
   a. bouwactiviteiten voor werken en kunstwerken; en
   b. het maken, wijzigen of behouden van civieltechnische werken, waaronder grondverzet, boringen, en aanbrengen van grondkerende constructies.

3. Onder activiteiten bedoeld in het eerste lid, onder b, worden in ieder geval begrepen:
   a. het plaatsen van een container; en
   b. het deponeren van een partij grond.

4. Onder activiteiten bedoeld in het eerste lid, onder c, worden in ieder geval begrepen:
   a. het verrichten van milieubelastende activiteiten dan wel de wijziging daarvan;
   b. grondbewerkingen dieper dan 30 centimeter of waterbodembewerkingen;
   c. het onttrekken of inbrengen van grondwater of het anderszins wijzigen van de grondwaterstand;
   d. het betreden met voertuigen; en
   e. het ankeren van schepen.

5. Het verbod geldt niet voor het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer.

6. Bij de aanvraag worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.

T

Artikel 4.63 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.63 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten - beschermingszone stortplaatsen

1. Het is verboden in ~~het werkingsgebied~~ een beschermingszone stortplaatsen Wet milieubeheer zonder omgevingsvergunning activiteiten te verrichten als die activiteiten de uitvoering en werking van de maatregelen, bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer, kunnen belemmeren of de nazorgvoorzieningen kunnen beschadigen.

2. Onder de activiteiten bedoeld in het eerste lid worden in ieder geval begrepen: onttrekken of inbrengen van grondwater of het anderszins wijzigen van de grondwaterstand welke enig effect kan hebben op de belangen zoals genoemd in Artikel 4.60.

3. Bij de aanvraag worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.

U

Artikel 4.67 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Concept

Artikel 4.67 Uitsluitend recht Afvalzorg Bodemservice B.V.

1. Afvalzorg Bodemservice B.V. geniet een uitsluitend recht als bedoeld in artikel 2.24, onderdeel a, van de Aanbestedingswet 2012 met betrekking tot de uitvoering van nazorgmaatregelen ter zake van op of na 1 september 1996 gesloten stortplaatsen.

2. Na afgifte van een verklaring van Gedeputeerde Staten tot sluiting van een stortplaats als bedoeld in de ~~wet~~ wet milieubeheer wordt de provincie verantwoordelijk voor de uitvoering van de nazorgmaatregelen van deze stortplaats. Deze nazorgmaatregelen worden onder voorwaarden opgedragen aan Afvalzorg Bodemservice B.V.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op de baggerstortplaats Amerikahaven te Amsterdam.

V

Artikel 4.73 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.73 Toepassingsbereik

1. Deze afdeling gaat over activiteiten in het ~~beperkingengebied aangeduid als~~ werkingsgebied Vaarwegbeheer - rechtstreeks werkende regel waarvan het vaarwegbeheer door Gedeputeerde Staten wordt uitgevoerd.

2. Deze afdeling is niet van toepassing op activiteiten door of in opdracht van Gedeputeerde Staten.

W

Artikel 4.76 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.76 Specifieke zorgplicht

1. Degene die een ~~beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een~~ activiteit als bedoeld in Artikel 4.73, eerste lid ~~vaarweg~~ verricht en redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in Artikel 4.74, is verplicht:
   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De zorgplicht houdt in ieder geval in dat:
   a. geen stoffen of voorwerpen in het ~~beperkingengebied~~ werkingsgebied worden gebracht die schade toebrengen aan de vaarweg of het veilig en doelmatig gebruik van de vaarweg benadelen;
   b. alle passende maatregelen worden genomen om hinder voor het scheepvaartverkeer te voorkomen; en
   c. houtgewas, bomen of takken van bomen worden geplaatst of onderhouden zodat deze geen hinder voor het scheepvaartverkeer of op de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van de vaarwegen kunnen veroorzaken.

X

Artikel 4.77 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.77 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning ~~voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een vaarweg~~ de volgende activiteiten te verrichten ~~in het beperkingengebied met betrekking tot die vaarweg~~:

Concept

a. een andere vaarweg op ~~deze vaarwegen~~ een vaarweg aan te sluiten;
b. een vaarweg te verleggen, te versmallen, de diepte te wijzigen of op andere wijze te veranderen dan wel buiten gebruik te stellen; of
c. een werk boven, op, in, over, onder of langs een vaarweg te maken, te behouden, te veranderen of te verwijderen.

2. Het verbod bedoeld in het eerste lid, onder c, geldt niet voor het maken, behouden, veranderen of verwijderen van:
   a. een verkeersbord;
   b. gemeentelijk straatmeubilair;
   c. losstaand tuinmeubilair; of
   d. andere werken, niet bedoeld als afmeervoorziening, van geringe omvang en makkelijk verplaatsbaar langs een vaarweg.

~~2~~ 3. Het is verboden zonder omgevingsvergunning ~~een beperkingengebiedactiviteit te verrichten met betrekking tot een vaarweg door op,~~ in, over, onder of langs een vaarweg vaste stoffen of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen of deze te laten staan of liggen.

Y

Artikel 4.81 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.81 Voorschriften omgevingsvergunning

Aan de omgevingsvergunning wordt in elk geval het voorschrift verbonden dat de vergunninghouder:
a. verplicht is ~~de vergunde activiteiten~~ hetgeen vergund wordt te onderhouden; en
b. bij het onderhoud de aanwijzingen van Gedeputeerde Staten opvolgt.

Z

Artikel 4.82 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.82 Maatwerkvoorschriften

1. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld, of een vergunningvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet kan aan een omgevingsvergunning ~~als bedoeld in deze afdeling~~ worden verbonden.

2. Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in dit hoofdstuk kan worden verbonden.

3. ~~Op~~ Bij het stellen van een maatwerkvoorschrift ~~is~~ wordt de beoordelingsregel van Artikel 4.80 ~~van overeenkomstige toepassing~~ in acht genomen.

AA

Artikel 4.83 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.83 Informatieplicht ongewoon voorval

1. Gedeputeerde Staten worden onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval.

2. Zodra gegevens en bescheiden over het ongewoon voorval ~~als bedoeld in het eerste lid~~ bekend zijn, worden deze verstrekt aan Gedeputeerde Staten.

BB

Artikel 4.85 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Concept

Artikel 4.85 Toepassingsbereik

1. Deze afdeling gaat over activiteiten met betrekking tot wegen in beheer van de provincie in het ~~beperkingengebied aangeduid als~~ werkingsgebied Beperkingengebied provinciale wegen .

2. Deze afdeling geldt niet voor activiteiten door of namens de wegbeheerder in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van een weg of de regeling van het verkeer over die weg.

CC

Artikel 4.90 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.90 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

1. De omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd als:
   a. verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met het veilig en doelmatig gebruik van provinciale infrastructuur overeenkomstig de functie daarvan voor het openbaar verkeer;
   b. verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met het belang van de bescherming van de provinciale infrastructuur, met inbegrip van wegbeheer en wegonderhoud; of
   c. de aanvraag betrekking heeft op een nieuwe uitweg op een provinciale weg.

2. In afwijking van het eerste lid, onder c, kan de omgevingsvergunning worden verleend, als:
   a. de uitweg ontsluit op een gebiedsontsluitingsweg of een erftoegangsweg;
   b. er geen andere uitwegmogelijkheid beschikbaar is dan wel er sprake is van een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven beschikbaar zijn en de uitweg aantoonbaar zo verkeersveilig mogelijk is;
   c. verlening van de omgevingsvergunning niet in strijd is met de belangen, bedoeld in Artikel 4.86; en
   d. de aanvraag betrekking heeft op de eerste uitweg van het perceel of een tweede uitweg, als deze bijdraagt aan een verbetering van de verkeersveiligheid. Een perceel wordt in dit verband gezien als een samenhangend geheel van stukken grond. Bij beoordeling van de aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt dan ook gekeken naar het gebruik van het perceel als samenhangend geheel, waarbij dit perceel kan bestaan uit meerdere kadastrale percelen.

DD

Artikel 4.100 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.100 Beperkingengebieden Luchthaven Hilversum

Als beperkingengebieden als bedoeld in artikel 8.47 van de Wet luchtvaart gelden voor het werkingsgebied luchthavengebied luchthaven Hilversum:
a. de 10^{-5} plaatsgebonden risicocontouren als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 10-5 risicocontour luchthaven Hilversum;
b. de 10^{-6} plaatsgebonden risicocontouren als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 10-6 risicocontour luchthaven Hilversum;
c. de geluidscontour van 48 dB(A) L_{den} als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder b, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 48 dB(A) Geluidscontour luchthaven Hilversum;
d. de geluidscontour van 56 dB(A) L_{den} als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder c, van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied 56 dB(A) Geluidscontour luchthaven Hilversum;
e. de veiligheidsgebieden, als bedoeld in artikel 13 van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied ~~veiligheidsgebieden~~ Veiligheidsgebieden luchthaven Hilversum; en

Concept

Concept

f. een gebied met hoogtebeperkingen in verband met de vliegveiligheid, als bedoeld in artikel 14 van het Besluit burgerluchthavens, ter plaatse van het werkingsgebied hoogtebeperkingen luchthaven Hilversum.

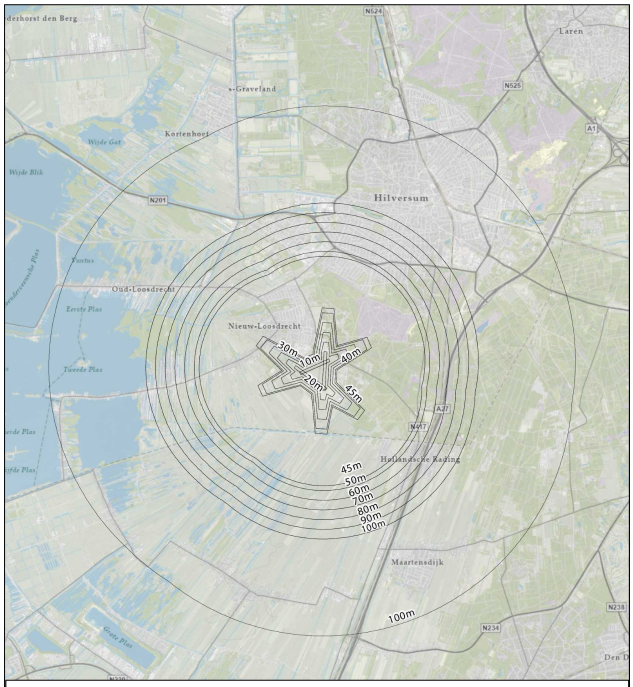

Hoogtebeperkingen luchthaven Hilversum

EE

Artikel 4.113 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.113 Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesystemen

1. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit voor een open bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving is buiten ~~interferentiegebieden~~ door gemeenten in omgevingsplan of interferentieverordening aangewezen gebieden niet vereist voor bodemenergiesystemen met een pompcapaciteit die niet meer bedraagt dan tien kubieke meter per uur.

2. In door gemeenten in een omgevingsplan of interferentieverordening aangewezen gebieden, dient bij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit voor een open bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving en het beoordelen daarvan rekening te worden gehouden met het op deze gebieden van toepassing zijnde bodemenergiebeleid en de bijbehorende beleidsregels.

FF

Artikel 5.2 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.2 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen

1. Ter plaatse van de in de tabel opgenomen werkingsgebieden geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de in de tabel vastgelegde waarde.

werkingsgebied	Omgevingswaarde veiligheid

~~Regionale~~ Regionale waterkering klasse I ~~waterkering klasse I~~	1/10 jaar
~~Regionale~~ Regionale waterkering klasse II ~~waterkering klasse II~~	1/30 jaar
~~Regionale~~ Regionale waterkering klasse III ~~waterkering klasse III~~	1/100 jaar
~~Regionale~~ Regionale waterkering klasse IV ~~waterkering klasse IV~~	1/300 jaar
~~Regionale~~ Regionale waterkering klasse V ~~waterkering klasse V~~	1/1000 jaar
~~Regionale~~ Regionale waterkering klasse VI ~~waterkering klasse VI~~	1/4000 jaar

2. De omgevingswaarde veiligheid is een resultaatverplichting.

3. Gedeputeerde Staten hebben op grond van artikel 5.2 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 nadere regels gesteld in Artikel 7.1B Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen van bijlage 11 over het vastgestelde tijdstip waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm, bedoeld in het eerste lid.

4. Het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip bedoeld in het derde lid voor een regionale waterkering, indien:
   a. het voldoen aan de omgevingswaarde op het desbetreffende tijdstip onevenredig kostbaar is;
   b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat op het desbetreffende tijdstip niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of
   c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet op het desbetreffende tijdstip is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.

GG

Artikel 6.2 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.2 Toepassingsbereik

~~[Gereserveerd]~~
Deze paragraaf gaat over faunabeheerplannen van een faunabeheereenheid.

HH

Artikel 6.13 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.13 Regionale afspraken nieuwe stedelijke functies

1. Een omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in nieuwe stedelijke functies als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
   a. ontwikkelingen met de functie wonen tot en met 25 woningen, voor zover gelegen buiten het werkingsgebied ~~landelijk~~ Landelijk gebied;

Concept

b. nieuwe stedelijke functies, niet zijnde wonen, met een bebouwd oppervlak van minder dan 500 m².

3. Gedeputeerde Staten hebben op grond van Artikel 6.1 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 nadere regels gesteld in afdeling 5 van bijlage 11.

II

Artikel 6.18a wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.18a Woningbouw in of aan een kern of dorpslint

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het uitsluitend voorzien in een woningbouwontwikkeling als het gaat om een locatie die is gelegen in of ~~aan~~ aansluitend op een kern dan wel in of ~~aan~~ in het verlengde van een dorpslint.

JJ

Na artikel 6.18a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.18b Transformatie stedelijke functies naar wonen in Landelijk gebied

1. In afwijking van Artikel 6.13, eerste lid en Artikel 6.18a kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op het werkingsgebied Landelijk gebied voorzien in maximaal twee reguliere woningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, als:
   a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is;
   b. sprake is van volledige beëindiging van het bedrijf;
   c. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt, met uitzondering van:
      1. de bebouwing die past binnen de regels van vergunningsvrij bouwen,
      2. karakteristieke of beeldbepalende bebouwing
   d. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel bebouwingsvrij is en blijft;
   e. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel vrij is en blijft van verharding;
   f. de herinrichting van het perceel leidt tot een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie, en;
   g. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt.

2. In afwijking van het eerste lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van maximaal drie reguliere woningen, als:
   a. de te slopen bedrijfsbebouwing als bedoeld in onderdeel c van het eerste lid ten minste 1.000 m² bedraagt, en;
   b. wordt voldaan aan de onderdelen a. tot en met g. van het eerste lid.

3. In aanvulling op het eerste en tweede lid kan een omgevingsplan voorzien in het toestaan van meerdere reguliere woningen, indien deze worden gerealiseerd in een bestaande karakteristieke boerderij en geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing.

4. In Artikel 6.1a van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen over de voorwaarden voor reguliere woningen als bedoeld in het eerste en tweede lid.

KK

Artikel 6.18b wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Concept

Concept

~~**Artikel 6.18b Transformatie stedelijke functies naar wonen in Landelijk gebied**~~

~~In afwijking van Artikel 6.13, eerste lid en Artikel 6.18a kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op het werkingsgebied Landelijk gebied voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, als:~~

~~a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is;~~
~~b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt;~~
~~c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening;~~
~~d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en~~
~~e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.000m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt.~~

[Vervallen]

LL

Artikel 6.19a wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.19a Voormalige agrarische bouwpercelen

1. ~~1.~~ Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het, in afwijking van ~~artikel~~ Artikel 6.13, eerste lid ~~6.13~~ en Artikel 6.14a , ~~eerste lid,~~ voorzien in de mogelijkheid dat de rechtmatig aanwezige bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, ~~gebruiksgerichte paardenhouderij~~ horeca, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgactiviteiten, indien:
   a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf;
   b. deze activiteiten de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende ~~agrarische~~ Agrarische bedrijven ~~bedrijven~~ niet beperken;
   c. er geen buitenopslag buiten het bouwperceel plaatsvindt;
   d. deze activiteiten aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking hebben en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie;
   e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd;
   f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgactiviteiten; en
   g. in geval van verblijfsrecreatie permanente bewoning wordt verboden.

2. ~~In aanvulling op het eerste lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarisch bouwperceel.~~
   In afwijking van Artikel 6.13, eerste lid, en Artikel 6.14a, kan een omgevingsplan dat van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied, op een voormalige agrarisch bouwperceel voorzien in nieuwe bebouwing ter vervanging van de rechtmatig aanwezige bebouwing, inclusief de agrarische bedrijfswoning, voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, horeca, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgactiviteiten, als:
   a. wordt voldaan aan de voorwaarden als genoemd in het eerste lid onder a. tot en met g.;
   b. alle bedrijfsbebouwing wordt gesloopt, met uitzondering van de bedrijfswoning;
   c. na herinrichting van het perceel de oppervlakte van de nieuwe bebouwing:
      1. niet groter is dan de oppervlakte van de rechtmatig aanwezige bebouwing; en
      2. niet groter is dan 500 m², exclusief de oppervlakte van een eventueel aanwezige bedrijfswoning.
   d. de herinrichting van het perceel leidt tot een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie.

3. ~~Het omgevingsplan kan, in afwijking van artikel 6.18a, voorzien in het toestaan van een burgerwoning, indien:~~
   ~~a. sprake is van een rechtmatig aanwezige agrarische bedrijfswoning;~~
   ~~b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt;~~
   ~~c. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; en~~
   ~~d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt.~~

Concept

In aanvulling op het eerste en tweede lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarisch bouwperceel.

4. ~~In aanvulling op het derde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van een tweede burgerwoning, indien meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt.~~
Het omgevingsplan kan, in afwijking van Artikel 6.18a voorzien in maximaal twee reguliere woningen, als:
a. op het voormalig agrarisch bouwperceel ten minste één agrarische bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is;
b. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf;
c. de overige bedrijfsbebouwing op het voormalig agrarisch bouwperceel wordt gesloopt, met uitzondering van:
   1. de bebouwing die past binnen de regels van vergunningsvrij bouwen,
   2. karakteristieke of beeldbepalende bebouwing;
d. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel bebouwingsvrij is en blijft;
e. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel vrij is en blijft van verharding;
f. de herinrichting van het perceel leidt tot een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie; en
g. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt.

5. ~~In aanvulling op het derde lid kan een omgevingsplan voorzien in het toestaan van meerdere burgerwoningen, indien deze worden gerealiseerd in een bestaande karakteristieke boerderij en geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing.~~
In afwijking van het vierde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van maximaal drie reguliere woningen, als:
a. de te slopen bedrijfsbebouwing als bedoeld in onderdeel c van het vierde lid ten minste 1.000 m² bedraagt, en;
b. wordt voldaan aan de onderdelen a. tot en met g. van het vierde lid.

6. ~~In aanvulling op het vierde lid kan het omgevingsplan voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken.~~
In aanvulling op het vierde en vijfde lid kan een omgevingsplan voorzien in het toestaan van meerdere reguliere woningen, indien deze worden gerealiseerd in een bestaande karakteristieke boerderij en geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing.

7. Afwijking van het in het vierde lid genoemde aantal ~~of~~ woningen en de voorwaarden onder sub d, e en f, en het in het vijfde lid genoemde aantal woningen en genoemde oppervlakte te slopen bedrijfsbebouwing is mogelijk, ~~indien~~ als toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds.

8. In ~~Artikel~~ artikel 6.2 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen over de aard en omvang van de activiteiten bedoeld in het eerste lid ~~genoemde activiteiten~~ en ~~over~~ de ~~toepassing van~~ voorwaarden voor reguliere woningen als bedoeld in het ~~zesde~~ vierde en vijfde lid.

MM

Artikel 6.26 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.26 Tijdelijke regel transformatie recreatieparken

1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een stedelijke voorziening, indien:
   a. het betreffende omgevingsplan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027;

Concept

b. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft;
c. de fysieke uitstraling van de locatie op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig blijft, waarbij het toegestane bebouwde oppervlak in ieder geval niet mag toenemen; en
d. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

2. Bij toepassing van het eerste lid kan worden afgeweken van Artikel ~~6.18b~~ 6.18a en Artikel 6.18b .

3. Het omgevingsplan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien:
a. het betreffende omgevingsplan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027;
b. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft;
c. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening;
d. het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar;
e. het omgevingsplan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en
f. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

4. ~~Het omgevingsplan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien:~~
~~het betreffende omgevingsplan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027;in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft;in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening;het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar;het omgevingsplan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; ensprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.~~
Bij toepassing van het derde lid kan worden afgeweken van Artikel 6.13, Artikel 6.18a, Artikel 6.18b en Artikel 6.59a, eerste lid.

5. In Artikel 6.4 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de toepassing van dit artikel.

NN

Artikel 6.32 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.32 Toepassingsbereik Datacenters

Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m^2 ~~en~~ of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.

OO

Artikel 6.32a wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.32a Datacenter ~~clustering~~ toegestaan

1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Datacenter clustering toegestaan voorzien in een nieuw datacenter met een bruto-vloeroppervlak van meer dan 2.000 m^2 ~~en~~ ^{2} of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA of in de uitbreiding van een bestaand datacenter tot een bruto-vloeroppervlak van meer dan 2.000 m^2 ^{2} en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als:

~~a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en~~

~~b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld.~~

a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en
b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld.

2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in een nieuw datacenter of in een uitbreiding van een bestaand datacenter als daar voorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op:
   a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken;
   b. Multifunctioneel ruimtegebruik;
   c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan;
   d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en
   e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).

PP

Artikel 6.32b wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.32b Datacenter uitgesloten

~~1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied datacenters uitgesloten, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.~~

~~2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2026 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.~~

1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Datacenters uitgesloten, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m² of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het project in de gemeente Diemen op het Vattenfallterrein indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2027 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.

QQ

Artikel 6.42 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.42 Agrarische bedrijven

1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied agrarische bedrijven kan het voorzien in agrarische bedrijven, waarbij geldt dat:
   a. nieuwe glastuinbouwbedrijven niet zijn toegestaan;
   b. nieuwe zaadveredelingsbedrijven niet zijn toegestaan;
   c. bebouwing wordt geconcentreerd in een bouwperceel, waarbij de omvang van het bouwperceel ten hoogste 2 hectare bedraagt;
   d. bij het toestaan van een nieuw bouwperceel wordt gemotiveerd waarom niet op bestaande bouwpercelen in de behoefte kan worden voorzien, waarbij ingegaan wordt op de mogelijkheden tot hergebruik van bouwpercelen die niet meer voor agrarische activiteiten worden benut en op het combineren van agrarische activiteiten op bestaande bouwpercelen;
   e. in afwijking van onderdeel c een omvang van het bouwperceel van meer dan 2 hectare is toegestaan, indien de uitbreiding noodzakelijk is voor het agrarisch productieproces en het geen glastuinbouwbedrijf betreft;
   f. in afwijking van onderdeel c een omvang van het bouwperceel voor een glastuinbouwbedrijf van meer dan 2 hectare is toegestaan, indien het bedrijf grenst aan bestaand stedelijk

Concept

gebied, niet grenst aan andere glastuinbouwbedrijven, sprake is van grondgebonden teelt en sprake is van aantoonbare duurzame synergie met aangrenzende stedelijke functies;
g. per volwaardig agrarisch bedrijf ten hoogste één bedrijfswoning kan worden toegestaan;
h. in afwijking van onderdeel g een extra bedrijfswoning kan worden toegestaan, indien dit noodzakelijk is voor het toezicht op de bedrijfsvoering;
i. kan worden voorzien in logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers, indien;
   1. de huisvesting wordt voorzien binnen het bouwperceel; en
   2. het een ondergeschikte activiteit ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf betreft;
j. indien het agrarisch bedrijf is gelegen in ~~veenpolderlandschap~~ het werkingsgebied veenpolderlandschappen, het omgevingsplan een verbod bevat op het scheuren van grasland.

2. Niet-agrarische bedrijfsactiviteiten zijn als onderdeel van een agrarisch bedrijf toegestaan, waarbij geldt dat:
   a. uitsluitend kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij, detailhandel en zorgactiviteiten zijn toegestaan; ~~en~~
   b. voor activiteiten die betrekking hebben op het bewerken, verwerken, vergisten van mest of andere agrarische producten geldt dat deze als nevenactiviteit zijn toegestaan als deze ten dienste staan van of verband houden met de agrarische activiteiten van het agrarisch bedrijf; en
   ~~b~~ c. de omvang past binnen de op basis van het eerste lid bepaalde omvang van het bouwperceel.

3. Agrarisch aanverwante bedrijven zijn als zelfstandig bedrijf toegestaan~~, indien~~:
   a. indien het een uitbreiding van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf betreft;
   b. indien het een verplaatsing van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf betreft en gemotiveerd wordt waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in de regio in de verplaatsing kan worden voorzien en waarom hergebruik van percelen die niet meer voor de agrarische functie worden benut niet mogelijk is; ~~en~~
   c. indien de omvang van een bouwperceel na toepassing van onderdeel a of onderdeel b ten hoogste 2 hectare bedraagt~~.~~ ; en
   d. op een vrijkomend agrarisch bouwperceel.

RR

Artikel 6.47 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.47 Glastuinbouwconcentratiegebied

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied kan het voorzien in glastuinbouwbedrijven, waarbij geldt dat:
a. er geen maximum omvang van het bouwperceel geldt.
b. de bebouwing op het bouwperceel, met uitzondering van de bedrijfswoning bedoeld onder d, voor ten minste 85% bestaat uit kassen.
c. in afwijking van onderdeel b kan het daar genoemde percentage worden verlaagd tot 70% indien dit noodzakelijk is voor bedrijfsfuncties gericht op zaadveredeling, plantveredeling of scholing of onderzoek ten behoeve van de glastuinbouw.
d. per volwaardig glastuinbouwbedrijf ten hoogste één bedrijfswoning wordt toegestaan.
e. nieuwe burgerwoningen, waaronder de omzetting van bedrijfswoningen naar burgerwoningen, niet zijn toegestaan.
f. andere agrarisch ~~bedrijfen~~ bedrijven dan ~~glastuinbouwbedrijfven~~ glastuinbouwbedrijven zijn toegestaan, waarbij Artikel 6.42, eerste lid onderdeel b tot en met i van overeenkomstige toepassing is, met dien verstande dat de extra bedrijfswoning zoals bedoeld in onderdeel h niet is toegestaan.
g. niet-agrarische bedrijfsactiviteiten als onderdeel van een agrarisch bedrijf, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf, zijn toegestaan, waarbij Artikel 6.42, tweede lid van overeenkomstige toepassing is en aangetoond wordt dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het werkingsgebied Glastuinbouwconcentratiegebied voor glastuinbouw.
h. kan worden voorzien in logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers, indien;
   1. de huisvesting wordt voorzien binnen het bouwperceel; en
   2. het een ondergeschikte activiteit ten behoeve van een volwaardig glastuinbouwbedrijf betreft;
i. niet-agrarische bedrijfsactiviteiten als onderdeel van glastuinbouwbedrijfven zijn toegestaan indien:
   1. deze functies noodzakelijk zijn voor het primaire productieproces glastuinbouw;

Concept

2. deze functies aantoonbaar bijdragen aan de verduurzaming van het primaire glastuinbouwbedrijf; of
3. deze functies gericht zijn op zaadveredeling, plantenveredeling, scholing en onderzoek ten behoeve van de glastuinbouw

j. Niet-agrarische bedrijfsactiviteiten zijn als zelfstandig bedrijf toegestaan, indien:
1. het een uitbreiding van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf betreft waarbij de omvang van het bouwperceel na uitbreiding ten hoogste 2 hectare bedraagt;
2. deze primair gericht zijn op de verduurzaming van aanwezige glastuinbouwbedrijven en het verduurzamingsdoel niet in dezelfde mate bereikt kan worden door vestiging buiten het glastuinbouwconcentratiegebied en aangetoond wordt dat geen aantasting plaatsvindt van de structuur en de bruikbaarheid van het glastuinbouwconcentratiegebied voor glastuinbouw.

SS

Artikel 6.59a wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.59a Activiteiten in Beschermd landschap

1. Een omgevingsplan ter plaatse van het werkingsgebied Beschermd landschap maakt niet mogelijk:
   a. een ontwikkeling van meer dan 25 woningen;
   b. ~~een ontwikkeling van overige stedelijke functies met een bebouwd oppervlak van meer dan 500 m².~~
   nieuwe bebouwing van meer dan 500 m² ten behoeve van stedelijke functies.

2. Het omgevingsplan kan een andere ontwikkeling dan de in het eerste lid, onder a en b, genoemde ontwikkelingen mogelijk maken, mits deze ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast.

3. In afwijking van het tweede lid kan het omgevingsplan de volgende ontwikkelingen die leiden tot een aantasting van de kernkwaliteiten mogelijk maken:
   a. een ontwikkeling van maximaal 25 woningen per kern of dorpslint, mits:
      1. de ontwikkeling bijdraagt aan het behoud of versterking van de leefbaarheid, vitaliteit of het voorzieningenniveau van de kern of het dorpslint;
      2. de ontwikkeling past binnen en bijdraagt aan de afgesproken kwalitatieve woningbouwopgave van de gemeente;
      3. de ontwikkeling moet voldoen aan de realisatie van minimaal 30% sociale huur bij nieuwbouw doordat de ontwikkeling zelf voor 30% uit sociale huurwoningen bestaat of doordat de woningvoorraad op het niveau van de betreffende kern of dorpslint reeds bestaat uit 30% sociale huurwoningen of doordat de woningvoorraad op gemeenteniveau reeds bestaat uit minimaal 30% aan sociale huurwoningen of dat de sociale huurwoningen op gemeenteniveau binnen twee jaar in een ander project worden gecompenseerd;
      4. de kernkwaliteit habitat voor weidevogels niet wordt aangetast;
      5. de aantasting van de overige kernkwaliteiten zoveel mogelijk wordt beperkt;
      6. in de planuitwerking zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten, in combinatie met de ruimtelijke kwaliteitseis als bedoeld in Artikel 6.70;
      7. de ontwikkeling natuurinclusief wordt gebouwd;
      8. de afname van water, groen en biodiversiteit proportioneel en kwalitatief wordt gecompenseerd, voor zover mogelijk in de uitwerking van het betreffende plan en de resterende afname op een locatie elders in de gemeente; en
      9. Gedeputeerde Staten worden geïnformeerd over de locatie en het aantal woningen.
   b. uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare;
   c. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42, eerste lid onder g en h en Artikel 6.42, tweede lid en Artikel 6.42, derde lid.

4. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder b en het tweede lid, kan het omgevingsplan een ontwikkeling die de kernkwaliteiten aantast, mogelijk maken, indien:
   a. er sprake is van groot openbaar belang;
   b. er geen reële alternatieven zijn; en
   c. de aantasting zoveel mogelijk wordt beperkt en de overblijvende aantasting wordt gecompenseerd.

Concept

5. In afwijking van het eerste en tweede lid kan het omgevingsplan voorzien in woningbouw overeenkomstig de afspraken tussen Rijk, provincie en betrokken gemeenten met betrekking tot de Pilot Waterland.

6. In artikel 6.8 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de wijze van compensatie als bedoeld in het derde lid, onder a, onderdeel 7 en vierde lid, aanhef en onderdeel c.

TT

Artikel 6.66 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.66 Toepassingsbereik

Deze subparagraaf is van toepassing op geluidsbronnen en activiteiten in het werkingsgebied ~~stiltegebieden~~ Stiltegebieden waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in een stiltegebied kan worden verstoord.

UU

Artikel 6.87 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.87 Projectbesluiten provincie

1. Afdeling 6.2 is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

2. Als de uitvoering van een projectbesluit dat wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten onevenredig wordt belemmerd door regels als bedoeld in het eerste lid, kunnen die regels bij het projectbesluit om dringende redenen buiten toepassing worden gelaten.

VV

Na artikel 6.91 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.91a Peilbesluit in Veenpolderlandschappen

1. In het werkingsgebied Veenpolderlandschappen leidt een nieuw peilbesluit of een wijziging van een peilbesluit niet tot een toename van de broeikasgasuitstoot in het betreffende peilgebied ten opzichte van de broeikasgasuitstoot die het gevolg was van het geldende peilbesluit op het moment van de inwerkingtreding ervan. Broeikasgasuitstoot wordt berekend op basis van de drooglegging en perceelsomstandigheden.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op peilgebieden die voor minder dan 10% van de oppervlakte veengrond bevatten.

3. Bij de motivering van de gevolgen van een nieuw peilbesluit of een wijziging daarvan voor de broeikasgasuitstoot als bedoeld in het eerste lid, hoeft geen rekening te worden gehouden met de volgende locaties:
   a. talud of berm van infrastructuur;
   b. waterkering;
   c. verharde percelen.

4. Gedeputeerde Staten kunnen op aanvraag van het dagelijks bestuur van het waterschap ontheffing verlenen als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid van de Omgevingswet, van het eerste lid.

5. Op een ontheffing als bedoeld in het vierde lid is Artikel 6.11, tweede lid tot en met vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

WW

Concept

Na artikel 10.4 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.5 Toezichthouders provinciale wegen en vaarwegen

1. Gedeputeerde Staten wijzen toezichthouders aan voor het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens:
   a. Afdeling 4.9, de Wegenverkeerswet 1994 en de Wegenwet; en
   b. Afdeling 4.8, de Scheepvaartverkeerswet en de Wrakkenwet.

Concept

XX

Bijlage 1 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage 1 Begripsbepalingen

afhaalpunt ten behoeve van internethandel	voorziening ten behoeve van de levering aan en retourne-ring door consumenten van vooraf elders bestelde goede-ren, waarbij geen verkoop, productadvisering of uitstalling plaatsvindt
agrarisch aanverwant bedrijf	een bedrijf dat gebruik maakt van landbouwwerktuigen, landbouwapparatuur of agrarisch loonwerk en hoofdzake-lijk is gericht op het leveren van goederen en diensten aan agrarische bedrijven of het leveren van goederen en diensten ten behoeve van aanleg en onderhoud van ~~groene~~ natuur, water of recreatieve gebieden voor publie-ke doeleinden of natuurlijke of landschappelijke waarden in het Landelijk gebied
agrarisch bedrijf	een bedrijf gericht op het voortbrengen van producten door het telen van gewassen of het houden van dieren, daaronder begrepen een productiegerichte paardenhou-derij, houtteelt, zaadveredeling en de teelt van waterge-bonden organismen als planten, algen, weekdieren, schelpdieren en vissen
agrarisch bouwperceel	een aaneengesloten stuk grond waarop bebouwing met een hoofdgebouw en bijbehorende gebouwen van een agrarisch bedrijf is toegestaan
bebouwde kom	gebied gelegen binnen de grenzen als bedoeld in artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994
bebouwing	één of meerdere gebouwen of bouwwerken geen gebou-wen zijnde
bedrijfsmatige exploitatie	het via een bedrijf, stichting of andere rechtspersoon voeren van een zodanig beheer of exploitatie, dat in de verblijfsrecreatieve functie daadwerkelijk sprake is van kort verblijf met als focus toeristische overnachtingsmo-gelijkheden
bedrijfswoning	een woning die gezien ligging en functie bedoeld is voor de huisvesting van personen wier aanwezigheid gelet op de bestemming van een gebouw of terrein noodzakelijk is
bedrijventerrein	een terrein van minimaal 1 ha bruto grondoppervlak dat gelet op het omgevingsplan bedoeld en geschikt is voor gebruik door handel, nijverheid, commerciële en niet-commerciële dienstverlening en industrie. Onder de be-schrijving vallen daarmee ook (delen van) bedrijventerrei-nen die gedeeltelijk, maar niet overwegend, bedoeld en geschikt zijn voor kantoorgebouwen. Ook vallen daaronder de zeehaventerreinen welke met laad en/ of loskade langs diep vaarwater toegankelijk zijn voor grote zeeschepen. De volgende terreinen vallen hier niet onder: terrein voor grondstoffenwinning, olie- en gaswinning, terrein voor waterwinning, terrein voor agrarische doeleinden, terrein voor afvalstort
BIJ12	uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies, zijnde onderdeel van de Vereniging Interprovinciaal Overleg
boskern	een min of meer aaneengesloten houtsopstand met in totaal een oppervlakte vanaf circa vijf hectare bos

Concept

dorpslint	een langgerekte lijn van bebouwing in het landelijk gebied langs wegen of waterlopen overwegend ten behoeve van wonen, waarbij de bebouwing aaneengesloten of op korte afstand van elkaar gelegen is en daarmee een eenheid vormt. Het kan voorkomen dat een dorpslint aan één zijde van de weg voorkomt. De overzijde wordt dan niet tot het dorpslint gerekend.
duurzame ontwikkeling	ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen
gebruiksgerichte paardenhouderij	een voorziening gericht op het bedrijfsmatig houden van paarden waarbij het rijden met of mennen van paarden primair gericht is op gebruik door de ruiter, amazone of menner, niet zijnde een manege
gedenkteken	niet aard- en nagelvast voorwerp zonder verkeersfunctie dat dient ter nagedachtenis aan één of meerdere dodelijke slachtoffers van een verkeersongeval dat op de weg heeft plaatsgevonden
geitenhouderij	een bedrijf of een onderdeel daarvan waar geiten worden gehouden
gesloten stortplaats	Gesloten stortplaats als bedoeld in artikel 8.47, eerste lid, onder b, van de wet milieubeheer
glastuinbouwbedrijf	een agrarisch bedrijf waarbij de teelt van assimilerende organismen onder invloed van licht in een kas plaatsvindt onder gecontroleerde omstandigheden
havengebonden activiteiten	bedrijfsmatige activiteiten die zich blijvend richten op het vervoer van goederen en personen over water of die onlosmakelijk zijn verbonden met de afwikkeling van schepen en het daarmee verbonden personen- en vrachtverkeer en vanwege hun aard direct aan kadeterrein moeten worden gesitueerd
havengerelateerde activiteiten	bedrijfsmatige activiteiten die zich blijvend richten op de dienstverlening aan havengebonden activiteiten en afhankelijk zijn van: a. de binding met havengebonden activiteiten; en b. de nabijheid van havengebonden activiteiten
helikoptervlucht van maatschappelijk belang	een Helicopter Emergency Medical Service (HEMS)-vlucht of een politievlucht zoals bedoeld in de vrijstellingsregeling Besluit luchtverkeer 2014 of een daarmee verband houdende vlucht gericht op het innemen van brandstof of een vlucht gericht op opleiding en training die nodig zijn voor de veilige uitvoering van een dergelijke vlucht
intensieve veehouderij	een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf dat slacht-, fok-, leg-, pels- of melkdieren houdt, zonder of nagenoeg zonder weidegang of vrije uitloop, met uitzondering van veehouderij waarin producten worden vervaardigd die gecertificeerd zijn volgens in Nederland geldende regelgeving van de Europese Unie voor biologische producten en met uitzondering van viskwekerij
kern	een gebied met aaneengesloten of op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing met een samenhangende structuur en een duidelijk herkenbaar stratenpatroon, ten behoeve van overwegend wonen en andere stedelijke functies. Wanneer meerdere kleinere historische kernen of dorpslinten aan elkaar zijn gegroeid tot een aaneengesloten gebied, beschouwen we deze als één kern of dorpslint.
kort verblijf	een verblijf met een duur van maximaal zes maanden

Concept

Concept

kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving	de in landelijke samenwerking tussen bevoegde gezagen ontwikkelde en beschikbaar gestelde vigerende kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving inzake de beschikbaarheid en de deskundigheid van organisaties die met de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten zijn belast
kwetsbare gewassen	Bedrijfsmatige teelt in open grond van groentegewassen (vollegrondsgroenteteelt), akkerbouw, weidebouw, veehouderij, pluimveehouderij, tuinbouw - daaronder begrepen fruitteelt en het kweken van bomen, bloemen en bloembollen - en elke andere vorm van bodemcultuur in Nederland, met uitzondering van weide-, hooi- of graszaadpercelen waarvan het grasgewas minimaal zes maanden oud is en granen en graszaad vanaf afrijping (vanaf 1 juni)
landbouw	akkerbouw, weidebouw, veehouderij, pluimveehouderij, tuinbouw - daaronder begrepen fruitteelt en het kweken van bomen, bloemen en bloembollen - en elke andere vorm van bodemcultuur in Nederland
landschappelijke waarden	de essentiële elementen en kenmerken van landschappen
logiesactiviteit	In gebruik hebben of houden van een bouwwerk ten behoeve van bedrijfsmatig tijdelijk verblijf of verschaffen van tijdelijk onderdak aan personen die elders hun hoofdverblijf hebben
maaiveldcriterium	het oppervlak van een gebied dat buiten beschouwing kan worden gelaten bij de berekening van de kans op een overstroming
milieugebruiksruimte	milieugevolgen van activiteiten van bedrijven, welke milieugevolgen zijn toegestaan op basis van een vergunning, algemene regel of andere toestemming van overheidswege
milieugevoelig object	een geluidsgevoelig object, een beperkt kwetsbaar object, een kwetsbaar object, een geurgevoelig object, een minder geurgevoelig object of een overig geurgevoelig object
natuurinclusief	ruimte voor biodiversiteit creëren op, aan of in het gebouw of de omgeving, zodat er meer diverse planten- en diersoorten kunnen leven.
nautisch beheer	de overheidszorg gericht op de afwikkeling van een veilig en vlot scheepsvaartverkeer op vaarwegen
nautisch beheerder	bevoegd gezag als bedoeld in artikel 2 van de Scheepvaartverkeerswet
nazorgmaatregelen	de voorzieningen ter bescherming van het milieu, bedoeld in artikel 8.49, eerste en tweede lid, van de Wet milieubeheer
oever (vaarweg)	de langs een vaarweg aanwezige natuurlijke overgang van water naar land of de aangebrachte oevervoorziening met inbegrip van de daarvoor benodigde verankering
onderhoudsplichtige (vaarwegen)	de natuurlijke of rechtspersoon, die op grond van de wet of enige andere wet, concessie, eigendom, overeenkomst of anderszins de verplichting heeft ervoor te zorgen dat de vaarweg en daarbij behorende oever en werk onderhouden wordt
opschalen	vervanging van een windturbine door een windturbine met een aanzienlijk groter opgesteld vermogen
opstelling voor zonne-energie	een samenstel van bouwwerken op het maaiveld, ten behoeve van het opwekken van elektriciteit of warmte door het opvangen van de straling van de zon

preventieve maatregelen	maatregelen die kunnen worden ingezet om de in het geding zijnde belangen te beschermen zonder de betrokken dieren te doden of te verwonden
provinciaal beschermde structuur	stads- of dorpsgezicht, ten aanzien waarvan is besloten tot opname in het provinciaal erfgoedregister
provinciaal monument	Monument of archeologisch monument waaraan in het omgevingsplan of de omgevingsverordening de functie-aanduiding provinciaal monument is gegeven
recreatiepark	een locatie waar sprake is van verblijfsrecreatie in meerdere gebouwen
RES 1.0	Regionale Energiestrategieën Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid 1.0
schade aan gewassen	schade aan bedrijfsmatige teelt van landbouwgewassen
schuilstal	een bouwwerk waarin dieren kunnen schuilen voor weersomstandigheden
staat van bedrijfsactiviteiten	indeling van bedrijven in categorieën overeenkomstig of vergelijkbaar met de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering, uitgebracht door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
stedelijke functies	functies die verband houden met wonen, bedrijven, voorzieningen, stedelijk water en stedelijk groen
stoffen	chemische elementen, verbindingen daarvan dan wel mengsels van die elementen of verbindingen
strokenbord	bord langs de weg met verwijzing naar een toeristische, recreatieve of andere bestemming.
terreinbeherende organisatie	publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie die het beheer van natuur- of recreatiegebieden in haar statuten als doelstelling heeft opgenomen
uitweg	een constructie ter ontsluiting van een kadastraal perceel
vaarwegbeheer	de overheidszorg gericht op de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van een vaarweg en bijbehorende werken
vaarwegbeheerder	het bevoegde bestuursorgaan van het overheidslichaam dat met het vaarwegbeheer is belast of waaraan de uitvoering van het vaarwegbeheer in medebewind is opgedragen
vaarwegprofiel	de minimale breedte, diepte en vrije doorvaarthoogte van de vaarweg
verblijfsrecreatie	een bedrijfsactiviteit die enkel of in hoofdzaak is gericht op het tegen vergoeding verstrekken van recreatief nachtverblijf
verwaarloosbaar bodemrisico	een situatie als bedoeld in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming waarin door een goede afstemming van bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen de kans op een verandering van de bodemkwaliteit, ten gevolge van een immissie van een stof, verwaarloosbaar is gemaakt
volumineuze detailhandel	vormen van detailhandel waarvan de winkelformules een assortiment voeren van overwegend ruimte vergende goederen, waaronder bouwmarkten, tuincentra, woninginrichtingszaken, auto-, boten- en caravanbedrijven mede worden begrepen
volwaardig agrarisch bedrijf	een agrarisch bedrijf dat tenminste aan één volledige arbeidskracht een inkomen verschaft

Concept

watersporttoestel	een toestel of vaartuig dat voor één of meerdere personen is gebouwd of ingericht ten behoeve van een glijdende beweging door of over het water
weg	de openbare weg zoals bedoeld in artikel 1 van de Wegenverkeerswet 1994
wegbeheer	de publiekrechtelijke zeggenschap en de verantwoordelijkheid voor de weg, met inbegrip van de plicht tot onderhoud en de bevoegdheid tot het treffen van maatregelen en het al dan niet toestaan van handelingen van derden of gedogen van situaties die van invloed zijn op de toestand of het gebruik van de weg
werk	gesloten stortplaatsen: een werk als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit vaarweg en wegen: alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies met toebehoren, boven, op, in, onder of langs een weg of vaarweg gelegen
windturbine	een turbine voorzien van rotorbladen geplaatst op een verticale mast, waarmee de bewegingsenergie van de lucht (wind) wordt omgezet in rotatie-energie voor het opwekken van elektriciteit, inclusief de bij dit bouwwerk behorende (infrastructurele) voorzieningen, met uitzondering van traditionele windmolens of replica's hiervan
winkelgebied	een gebied dat gelet op het omgevingsplan bedoeld en geschikt is voor meerdere vestigingen van detailhandel, eventueel in samenhang met andere consumentgerichte functies zoals horeca, ambachten en baliefuncties
winkelvloeroppervlak	de voor het publiek toegankelijke en zichtbare vloeroppervlakte in het winkelpand, bedoeld voor de verkoop en uitstalling van goederen, waaronder publieksruimte, etalage of vitrine, toonbank en kassaruimte, schappen, paskamers, winkelwagens en pakruimten voor de consument
zaadveredelingsbedrijf	een bedrijf gericht op het verbeteren van erfelijke eigenschappen van cultuurgewassen en de gecertificeerde vermeerdering van plantaardig uitgangsmateriaal, zoals zaden en stekken

Concept

YY

Bijlage II wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage II Overzicht Informatieobjecten

10-5 risicocontour amsterdam heliport	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioc777509c-0c3a-481e-a5d9-5a0233bf2d68/nld@2024-06-26;435
10-5 risicocontour luchthaven hilversum	/join/id/regdata/pv27/2024/22giode08908b-8bd6-43a2-b102-220b96d94eac/nld@2024-06-26;434
10-5 risicocontour luchthaven texel	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio326f7eb5-6afd-434a-95ed-f09cf2bfd4bb/nld@2024-06-26;433
10-6 risicocontour amsterdam heliport	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio2b381818-6b12-4ebd-9aae-9b34eb224887/nld@2024-06-26;439
10-6 risicocontour luchthaven hilversum	/join/id/regdata/pv27/2024/22giobcf5c32f-1b81-4c65-91ef-ad7d17790c9c/nld@2024-06-26;438
10-6 risicocontour luchthaven loodswezen ijmuiden	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio0b44f46a-47f2-4695-85aa-4a1bb40d519e/nld@2024-06-26;437
10-6 risicocontour luchthaven texel	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio09af709e-aed3-45a0-95ba-5d4a25c32393/nld@2024-06-26;436
48 db(a) geluidscontour amsterdam heliport	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio1f029ddc-287f-41de-88c0-91029cfbe59a/nld@2024-06-26;446
48 db(a) geluidscontour luchthaven hilversum	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio95d3bfbf-e33d-4d45-9531-cea2089992ea/nld@2024-06-26;441
48 db(a) geluidscontour luchthaven loodswezen ijmuiden	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio6a809098-4371-41c9-a541-06acd91a999e/nld@2024-06-26;444
48 db(a) geluidscontour luchthaven texel	/join/id/regdata/pv27/2024/22giodbea809a-70fa-4636-aae7-fc05b9389893/nld@2024-06-26;442
56 db(a) geluidscontour amsterdam heliport	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio727c35b6-74cb-4685-b5a9-ab428ae29331/nld@2024-06-26;447
56 db(a) geluidscontour luchthaven hilversum	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio03d664f8-3021-4238-92ef-6ceb3e99a936/nld@2024-06-26;443
56 db(a) geluidscontour luchthaven loodswezen ijmuiden	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio96963fd7-08e0-4c7f-8af6-552345625fea/nld@2024-06-26;445
56 db(a) geluidscontour luchthaven texel	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio070db28b-8e7f-4368-91e4-e90233835c3a/nld@2024-06-26;449
70 db(a) geluidscontour amsterdam heliport	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioca510404-9b23-4028-958c-bd6e0b84b445/nld@2024-06-26;448
agrarische bedrijven	/join/id/regdata/pv27/2025/gio1e82d5b2-ddd4-4bad-a58f-c7693a76a1ce/nld@2025-03-11;898
beoordeling veehouderij en ammoniak	/join/id/regdata/pv27/2024/22giocfc9cc2b-afe6-4eba-97ad-81b4d1e7d06b/nld@2024-06-26;481
beperkingengebied provinciale wegen	/join/id/regdata/pv27/2025/giof621132c-69f0-4f39-b558-d873bc4ababe/nld@2025-03-11;927
beperkingengebied regionale waterkeringen	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioaae67c40-05a9-41bc-abdd-3d6c2c17986f/nld@2024-06-26;479
beschermd landschap	/join/id/regdata/pv27/2025/gioc51a5ac7-f772-4c71-9b44-dfbf3918c2fb/nld@2025-06-30;947
beschermingszone stortplaatsen wet milieubeheer	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio2d7b84e7-1d19-47d0-aeb4-8d1a3856ea88/nld@2024-06-26;484

Concept

Concept

bestaand zaadveredelingsbedrijf	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio827acd9a-4114-461e-8252-3d8b6846b34f/nld@2024-06-26;483
cultureel erfgoed - provinciaal beschermde structuur	/join/id/regdata/pv27/2024/22giod0d4d0a0-762f-4e21-9364-c2a2532a534c/nld@2024-06-26;521
cultureel erfgoed - provinciale monumenten	/join/id/regdata/pv27/2025/giod5e63d78-2399-4e45-9377-e34dda41df61/nld@2025-03-11;925
datacenter clustering toegestaan	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio7754f80a-aef2-4c91-aa70-37ed15e655e5/nld@2024-06-26;783
datacenters uitgesloten	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioc1dfc190-cf63-4703-bff1-e0adbceff204/nld@2024-06-26;782
erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioe7e6e830-71f2-4b03-8fad-84d2dce09a65/nld@2024-06-26;792
foerageergebieden	/join/id/regdata/pv27/2024/22giof17ce966-5918-4ef5-84a1-7d12ad905a82/nld@2024-06-26;524
gebiedsakkoord oostelijke vechtplassen	/join/id/regdata/pv27/2024/gioa75ee6d5-be5d-4d34-9354-09a08d533865/nld@2024-12-18;784
glastuinbouwconcentratiegebied	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio134c8c65-43cb-4ec9-a1d2-aa006898fb24/nld@2024-06-26;836
grondbewerkingen voor permanente bollenteelt toegestaan	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio8dc43e8c-0473-43ce-9b73-53a5ec7b14ca/nld@2024-06-26;808
grondbewerkingen voor permanente bollenteelt uitgesloten	/join/id/regdata/pv27/2025/gio91e1695e-fc30-4412-8230-a4a159c90383/nld@2025-03-11;893
grondwaterbeschermingsgebied	/join/id/regdata/pv27/2024/22giof36bd731-1634-4e0f-b1ba-55468bda2907/nld@2024-06-26;530
hoogtebeperkingen amsterdam heliport	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioe14fb734-5732-4f1b-8068-649644f3d0be/nld@2024-06-26;528
hoogtebeperkingen luchthaven hilversum	/join/id/regdata/pv27/2024/22giof9fdde7d-4787-433e-87a0-148494304846/nld@2024-06-26;532
hoogtebeperkingen luchthaven loodswezen ijmuiden	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio2f6ce8c5-de3e-477a-a62d-5ad605ecd192/nld@2024-06-26;531
hoogtebeperkingen luchthaven texel	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio2e1d2431-0882-485b-9de3-008ee513509a/nld@2024-06-26;522
industrieterrein met provinciale geluidproductieplafonds	/join/id/regdata/pv27/2024/22giofa9cc1e3-37a5-4e94-bce4-04deb2b3c206/nld@2024-06-26;865
industrieterrein van provinciaal belang	/join/id/regdata/pv27/2025/gioae28593d-62e0-47ca-8112-c28c88922f43/nld@2025-03-11;919
landelijk gebied	/join/id/regdata/pv27/2025/giodb81b4b4-b910-43de-a532-37b42933c292/nld@2025-06-30;943
lib 5 zone schiphol	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio9aac2a9c-e4f7-4307-bd19-8ffc73efabd1/nld@2024-06-26;588
luchthavengebied loodswezen ijmuiden	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio754b3f7b-150b-4eda-ae70-7f5ad314bd0f/nld@2024-06-26;584
luchthavengebied luchthaven amsterdam heliport	/join/id/regdata/pv27/2025/gio07632cf9-4740-465e-a05c-d1d9a9726e96/nld@2025-03-11;896
luchthavengebied luchthaven hilversum	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio0ffeae80-96b7-4639-8eab-3b7ee138f15b/nld@2024-06-26;585
luchthavengebied luchthaven texel	/join/id/regdata/pv27/2024/22giodc354d41-a2fa-496d-b088-591b9119cbe5/nld@2024-06-26;587
milieucontour industrieterrein van provinciaal belang	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioe2875015-d954-4fd5-959e-c47fa825d5b8/nld@2024-06-26;591

concept

natura2000	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio9e47acd3-1d3d-4911-ac79-6841a78b4ca3/nld@2024-06-26;620
natura2000-bufferzone	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio79829d54-7503-4d53-bfe7-fc1bac6d2930/nld@2024-06-26;623
natuurnetwerk nederland	/join/id/regdata/pv27/2025/gio6a7a680e-8501-44eb-b68e-00c0d30978e8/nld@2025-06-30;945
natuurverbindingen	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio70cfb3f2-c78b-47af-93de-0c1743a16570/nld@2024-06-26;790
nautisch beheer - aalsmeer	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio37fbd64c-8475-4765-a56d-afaaacd420cf/nld@2024-06-26;618
nautisch beheer - agv	/join/id/regdata/pv27/2024/22giofb43c410-3647-4076-a7db-b03d78482bea/nld@2024-06-26;831
nautisch beheer - amsterdam	/join/id/regdata/pv27/2024/gio34f4ca48-b950-42a0-ba7b-6dc851877e50/nld@2024-12-18;869
nautisch beheer - castricum	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio5592437a-65d3-4182-ac6e-3e5a5c9cc221/nld@2024-06-26;614
nautisch beheer - hhnk	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioc1953b84-af66-44b5-8d4b-288a3bbdf418/nld@2024-06-26;622
nautisch beheer - pnh	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio74820f23-f0fe-452f-9e29-56a677c025d8/nld@2024-06-26;810
nautisch beheer - rijnland	/join/id/regdata/pv27/2024/22giof06c00bc-413c-4f08-aa58-b2fe0de6774e/nld@2024-06-26;617
nautisch beheer - uitgeest	/join/id/regdata/pv27/2024/22giof170e698-9cff-44c8-bdae-b915b28b81c4/nld@2024-06-26;625
nautisch beheer - wijdemeren	/join/id/regdata/pv27/2025/gio41626a3a-9340-4d66-aef3-a91354ae6dc7/nld@2025-03-11;913
nautisch beheer - zaanstad	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioa199822a-0204-4001-8ec4-97d2425600ce/nld@2024-06-26;611
noord-holland noord	/join/id/regdata/pv27/2024/22giob1b63a5c-d61f-4923-ad72-abeb3467f7d3/nld@2024-06-26;635
noord-holland noord - landelijk gebied	/join/id/regdata/pv27/2024/22giodd205838-c22f-4d47-afa1-903df165aac1/nld@2024-06-26;845
omgevingswaarde wateroverlast	/join/id/regdata/pv27/2024/22giod4a4ee9f-dc87-4871-b7ca-4824cbd6da6b/nld@2024-06-26;627
ontgrondingen	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio7d05e1b3-3f4a-4bb3-82d4-7038e7f11411/nld@2024-06-26;871
oude bosgroeiplaatsen	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio09ab8ecf-cf29-441d-8629-517a62983981/nld@2024-06-26;632
peilbesluit	/join/id/regdata/pv27/2025/gio4b81efda-360f-4577-abeb-bedb57d7e976/nld@2025-03-11;890
regionale verdringingsreeks amstel gooi en vecht	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioe34856da-9029-4570-a4cf-8d35911cb44c/nld@2024-06-26;781
regionale verdringingsreeks regio ijsselmeergebied	/join/id/regdata/pv27/2024/22giodfc59fb1-4a6e-464e-a435-065f1699bc59/nld@2024-06-26;780
~~*regionale waterkeringen*~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio93d11deb-0e0b-47e9-b20a-2c10fe5c401f/nld@2024-06-26;645~~
regionale waterkering klasse i	/join/id/regdata/pv27/2025/gio324c5ed5-efb3-458e-8afc-4b0b38de1cdb/nld@2025-10-13;652
~~*stiltegebieden*~~	~~/join/id/regdata/pv27/2025/gio54c5ca75-44cf-4548-9678-a0197a6e436e/nld@2025-03-11;931~~

concept

regionale waterkering klasse ii	/join/id/regdata/pv27/2025/gioe52dfdaf-6ba5-4b1b-9447-eeac0ad711c5/nld@2025-10-13;650
~~stortplaatsen wet milieubeheer~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio2cfdb2af-a69c-4c77-9595-82a67ed601c8/nld@2024-06-26;648~~
regionale waterkering klasse iii	/join/id/regdata/pv27/2025/gio490ee448-9bd7-4d78-8d32-26d160c4d34f/nld@2025-10-13;644
~~strandzonering - natuurstrand~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22giof6e5652a-1eeb-41c7-900a-39ea962cb6c4/nld@2024-06-26;816~~
regionale waterkering klasse iv	/join/id/regdata/pv27/2025/gio3e5e4bfa-0694-4020-b956-1ed33b10f810/nld@2025-10-13;649
~~strandzonering - seizoenstrand~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio6ec711f4-c303-4173-bbb1-1f852fe5ec40/nld@2024-06-26;815~~
regionale waterkering klasse v	/join/id/regdata/pv27/2025/gio607ae82b-5144-44ba-ba63-4a895acc9934/nld@2025-10-13;643
~~transformatiegebied industrieterrein van provinciaal belang~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio02c88236-8c82-4a38-9703-f3fa06cfd17c/nld@2024-06-26;663~~
regionale waterkering klasse vi	/join/id/regdata/pv27/2025/gioe2fbe120-1f66-4501-b9cd-c0e933b92b6c/nld@2025-10-13;647
~~tuinbouwconcentratiegebied~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio46e77f8b-63d8-4d1c-ac18-8a0add40d786/nld@2024-06-26;859~~
regionale waterkeringen	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio93d11deb-0e0b-47e9-b20a-2c10fe5c401f/nld@2024-06-26;645
~~vaarwegbeheer - beheer agv~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22giof1d3c2eb-40bd-4525-8376-0ad7bc9da937/nld@2024-06-26;832~~
stiltegebieden	/join/id/regdata/pv27/2025/gio54c5ca75-44cf-4548-9678-a0197a6e436e/nld@2025-03-11;931
~~vaarwegbeheer - beheer gemeente~~	~~/join/id/regdata/pv27/2025/gio498aef39-d61a-422d-bae9-3a1bd5df4c4c/nld@2025-03-11;933~~
stortplaatsen wet milieubeheer	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio2cfdb2af-a69c-4c77-9595-82a67ed601c8/nld@2024-06-26;648
~~vaarwegbeheer - beheer hhnk~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio7f8a1d72-701e-444f-b499-2ebd14d0581c/nld@2024-06-26;667~~
strandzonering - natuurstrand	/join/id/regdata/pv27/2024/22giof6e5652a-1eeb-41c7-900a-39ea962cb6c4/nld@2024-06-26;816
~~vaarwegbeheer - beheer pnh~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gioab590f5f-fbf9-4481-8d70-8f0a15a29d63/nld@2024-06-26;806~~
strandzonering - seizoenstrand	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio6ec711f4-c303-4173-bbb1-1f852fe5ec40/nld@2024-06-26;815
~~vaarwegbeheer - beheer recreactieschap alkmaarder- en uitgeestermeer~~	~~/join/id/regdata/pv27/2025/gio4c4d47ee-7f17-468e-a9d9-d066b32c829e/nld@2025-03-11;670~~
transformatiegebied industrieterrein van provinciaal belang	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio02c88236-8c82-4a38-9703-f3fa06cfd17c/nld@2024-06-26;663
~~vaarwegbeheer - beheer rijnland~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio83214f88-f664-4780-9189-a227c832e6d1/nld@2024-06-26;668~~
tuinbouwconcentratiegebied	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio46e77f8b-63d8-4d1c-ac18-8a0add40d786/nld@2024-06-26;859
~~vaarwegbeheer - profiel en bediening~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio8d8a2418-4874-4213-b7ea-97ace5761683/nld@2024-06-26;835~~
vaarwegbeheer - beheer agv	/join/id/regdata/pv27/2024/22giof1d3c2eb-40bd-4525-8376-0ad7bc9da937/nld@2024-06-26;832

concept

~~*vaarwegbeheer - rechtstreeks werkende regel*~~	~~/join/id/regdata/pv27/2025/gioaa027008-40f6-46d1-81b2-6bb42b19f711/nld@2025-03-11;918~~
vaarwegbeheer - beheer gemeente	/join/id/regdata/pv27/2025/gio498aef39-d61a-422d-bae9-3a1bd5df4c4c/nld@2025-03-11;933
~~*veiligheidsgebieden luchthaven hilversum*~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio7d52645a-1652-46ca-9fe6-a6dfe4084a09/nld@2024-06-26;676~~
vaarwegbeheer - beheer hhnk	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio7f8a1d72-701e-444f-b499-2ebd14d0581c/nld@2024-06-26;667
~~*veiligheidsgebieden luchthaven texel*~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio0780cb07-6643-4e56-adb3-63d7635f52bf/nld@2024-06-26;665~~
vaarwegbeheer - beheer pnh	/join/id/regdata/pv27/2024/22gioab590f5f-fbf9-4481-8d70-8f0a15a29d63/nld@2024-06-26;806
~~*waterwingebied*~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22giofad5fec8-c384-481b-9805-be88e0e4e5e5/nld@2024-06-26;689~~
vaarwegbeheer - beheer recreatieschap alkmaarder- en uitgeestermeer	/join/id/regdata/pv27/2025/giof0af4f7d-a924-4e5f-b118-27b7257f6cde/nld@2025-10-13;938
~~*wegen met provinciale geluidproductieplafonds*~~	~~/join/id/regdata/pv27/2025/gio5499b3ee-60f0-4e61-939c-3dfb585b722e/nld@2025-03-11;929~~
vaarwegbeheer - beheer rijnland	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio83214f88-f664-4780-9189-a227c832e6d1/nld@2024-06-26;668
~~*zaadveredelingsconcentratiegebied*~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio1698216a-6f4a-49f1-9fde-bddae8c5e495/nld@2024-06-26;698~~
vaarwegbeheer - profiel en bediening	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio8d8a2418-4874-4213-b7ea-97ace5761683/nld@2024-06-26;835
~~*zoekgebieden wind en wind en zon res*~~	~~/join/id/regdata/pv27/2024/22gio162f9091-504a-4b66-9688-41dd4fc07bbd/nld@2024-06-26;875~~
vaarwegbeheer - rechtstreeks werkende regel	/join/id/regdata/pv27/2025/gioaa027008-40f6-46d1-81b2-6bb42b19f711/nld@2025-03-11;918
veiligheidsgebieden luchthaven hilversum	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio7d52645a-1652-46ca-9fe6-a6dfe4084a09/nld@2024-06-26;676
veiligheidsgebieden luchthaven texel	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio0780cb07-6643-4e56-adb3-63d7635f52bf/nld@2024-06-26;665
waterwingebied	/join/id/regdata/pv27/2024/22giofad5fec8-c384-481b-9805-be88e0e4e5e5/nld@2024-06-26;689
wegen met provinciale geluidproductieplafonds	/join/id/regdata/pv27/2025/gio5499b3ee-60f0-4e61-939c-3dfb585b722e/nld@2025-03-11;929
zaadveredelingsconcentratiegebied	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio1698216a-6f4a-49f1-9fde-bddae8c5e495/nld@2024-06-26;698
zoekgebieden wind en wind en zon res	/join/id/regdata/pv27/2024/22gio162f9091-504a-4b66-9688-41dd4fc07bbd/nld@2024-06-26;875

ZZ

Binnen bijlage 7 wordt de volgende sectie op de aangegeven wijze gewijzigd:

Beschermd Landschap

Het Beschermd Landschap (BL) is het regime voor bescherming en waar mogelijk versterking en ontwikkeling van gebieden in Noord-Holland die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Het BL is beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) en Provinciale Monumenten hebben een eigen regime en vallen daarom buiten het BL-regime.

In het BL zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van ontwikkelingen van meer dan 25 woningen en nieuwe bebouwing met een oppervlak van meer dan 500 m² ten behoeve van stedelijke ~~ontwikkelingen~~ functies, toegestaan wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast. Per locatie kan aan de hand van de kernkwaliteiten een zorgvuldige afweging worden gemaakt welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk en welke niet wenselijk zijn. Hierdoor is er ruimte voor maatwerk en gebiedsgerichte differentiatie. In de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan dat een ontwikkeling in het BL mogelijk maakt, moet worden gemotiveerd dat de ter plaatse geldende kernkwaliteiten niet worden aangetast.

In lijn met de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie zijn de kernkwaliteiten beschreven aan de hand van drie provinciale kernwaarden:
- Landschappelijke karakteristiek: de landschapstypen en de belangrijkste kenmerken van deze landschappen.
- Openheid en ruimtebeleving: de beleving van de ruimte, de horizon en de oriëntatiepunten.
- Ruimtelijke dragers: de driedimensionale structuren en lijnen die in het (vlakke) landschap het beeld bepalen en begrenzen.

Hieronder staan de beschrijvingen van de BL gebieden. De kaarten en pdf-versie van elke beschrijving per gebied vindt u via de viewer Beschrijvingen beschermingsregimes Omgevingsverordening NH2022.

AAA

Binnen bijlage 11 wordt het volgende opschrift op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 5 Regionale afspraken woningbouwontwikkelingen en nieuwe stedelijke ~~ontwikkelingen~~ functies met een bebouwd oppervlak van meer dan 500m2

BBB

Binnen bijlage 11 wordt de volgende sectie op de aangegeven wijze gewijzigd:

Afdeling 5

Algemeen

De ~~regeling over de~~ regionale afspraken ~~nieuwe stedelijke ontwikkeling is bedoeld als aanvulling op de Ladder voor duurzame verstedelijking (Ladder), zoals is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De provinciale aanvulling op de Ladder is gericht op het voeren van regionale afstemming~~ gaan over nieuwe ~~ruimtelijke ontwikkelingen. De regionale afspraken betreffen nieuwe~~ stedelijke ~~ontwikkelingen~~ functies van woningbouw, bedrijventerreinen en kantoorlocaties, detailhandel en overige stedelijke voorzieningen. Voor het borgen van het provinciale hoofdbelang van duurzaam ruimtegebruik worden aan de regionale afspraken via nadere regels inhoudelijke en procedurele voorwaarden gesteld. Deze regels zorgen er voor dat vooraf duidelijk is waaraan de regionale afspraken moeten voldoen.

Doel van deze afdeling

Deze nadere regels van Gedeputeerde Staten stellen eisen aan de regionale afstemming in de vorm van regionale afspraken. Het doel van het laten maken van regionale afspraken is dat gemeenten gezamenlijk werken aan een sterke(re) regio en dat wordt voorkomen dat gemeenten individueel een koers varen die de kracht van buurgemeenten en/of de regio niet ten goede komt of aantast. De essentie van de regeling:
a. De te maken regionale afspraken voor woningbouw, bedrijventerreinen en kantoren en detailhandel moeten zijn gebaseerd op de regionale visies en waarbij deze visies moeten zijn gebaseerd op het provinciaal beleid en op de door de provincie vastgestelde prognoses en behoefteramingen.
b. De regionale afspraken moeten expliciet minimaal de instemming hebben van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in de regio. ~~'Ladderproof'~~ Er staan geen regels in de omgevingsverordening over het aantonen van nut en noodzaak en het benutten van binnenstedelijke mogelijkheden. De regionale afspraken moeten wel nut en noodzaak aantonen en inzicht geven in de binnenstedelijke (on)mogelijkheden voordat uitleglocaties aan de orde

Concept

concept

kunnen komen. De regionale afspraken en de daaruit voortvloeiende omgevingsplannen moeten namelijk voldoen aan de wet (in casu met name artikel 5.129g van het Bkl), dat wil zeggen 'Ladderproof' zijn. Evenals de Ladder gaat de provincie uit van een 'ja, mits' voor nieuwe stedelijke ~~ontwikkelingen~~ functies. Verantwoordelijkheid en afwegingsruimte ligt bij de regio. De gemeenten in de regio moeten het gezamenlijk eens worden over de gemeentegrens overschrijdende nieuwe stedelijke ~~ontwikkelingen~~ functies. De verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte liggen bij de regio. Dit is in lijn met de gedachte van de Omgevingswet, waarbij de verantwoordelijkheid zo decentraal mogelijk wordt belegd. De regionale afspraken worden bij voorkeur op visie- en programmaniveau gemaakt, zodat wordt voorkomen dat pas in een laat planstadium, bijvoorbeeld bij het voorontwerp van een omgevingsplan duidelijk wordt of wordt voldaan aan de wetgeving.

Geen instemming door Gedeputeerde Staten

Bij het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte binnen het omgevingsplanspoor bij de regio ligt, past geen expliciete goedkeuring van, of instemming met, de uitkomsten van het proces in een vorm van een afrondend besluit door Gedeputeerde Staten. De samenwerkende gemeenten zijn er zelf verantwoordelijk voor dat de regionale afspraken voldoen aan de inhoud en bedoelingen van het Bkl, de omgevingsverordening en nadere regels. Gedeputeerde Staten gaan er vanuit dat gemeenten op een zorgvuldige manier de afspraken tot stand laten komen, daarbij de provinciale regels in acht nemen en rekening houden met het provinciale beleid. De betrokken gemeenten hebben hier ook belang bij, omdat afspraken die niet voldoen aan de omgevingsverordening of andere provinciale regelgeving leiden tot een afbreukrisico bij de projecten die worden gebaseerd op die afspraken. Gedeputeerde Staten willen de verantwoordelijkheid voor de afspraken ook bij de gemeenten laten en niet overnemen door het nemen van een instemmingsbesluit. Een dergelijke manier van werken past goed in het stelsel van de Omgevingswet. Het ontbreken van een juridisch besluit door Gedeputeerde Staten over de regionale afspraken betekent uiteraard niet dat Gedeputeerde Staten niet betrokken wil zijn op bestuurlijk en ambtelijk niveau bij de totstandkoming van de regionale afspraken. Gedeputeerde Staten gaan er vanuit dat dergelijk overleg wordt gevoerd en door de betrokken medeoverheden de waarde van deze beleidsafstemming en samenwerking wordt ingezien. Aandachtspunt is de kenbaarheid van gemaakte afspraken, ook voor derden. Gedeputeerde Staten gaan ervan uit dat de gemeenten gemaakte regionale afspraken beschikbaar zullen stellen op hun websites. Bij omgevingsplannen waarbij gebruik wordt gemaakt van de regionale afspraken, zal in de toelichting ook inzicht moeten worden geboden in de inhoud en totstandkoming van deze afspraken. Ook de betrokkenheid van burgers (ondernemers, omwonenden, belangengroepen) en de gemeenteraden is een belangrijk aspect bij het maken van de regionale afspraken. Dit is de verantwoordelijkheid van de betrokken colleges van burgemeester en wethouders, die hier door hun gemeenteraden zo nodig op kunnen worden aangesproken. De manier waarop deze betrokkenheid wordt vormgegeven, zal per situatie kunnen verschillen. Zonder deze betrokkenheid bestaat het risico dat de afspraken onvoldoende draagvlak hebben, hetgeen bijvoorbeeld bij de besluitvorming over concrete projecten tot discussies kan leiden.

Handreiking

Ter bevordering van een goede toepassing van de Ladder en regionale afspraken is een Handreiking regionale afspraken beschikbaar op de provinciale website.

~~*Begripsbepalingen Regio*~~

~~Bij de Ladder wordt onder de regio verstaan het 'marktgebied' of 'verzorgingsgebied' van de betreffende nieuwe stedelijke ontwikkeling. Voor het bepalen van de behoefte waarin een nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet is de marktregio van belang. De inhoudelijke onderbouwing van nieuwe stedelijke ontwikkelingen moet zich dus richten op het markt- of verzorgingsgebied. De marktregio kan echter per stedelijke ontwikkeling verschillen. Om te voorkomen dat voor elk individueel ruimtelijk plan dat gemeentegrensoverschrijdende effecten heeft een overleg moet worden ingesteld tussen de betrokken gemeenten kunnen gemeenten al bestaande regionale overlegverbanden hiervoor benutten. Bij de regio indeling is het vooral een zoeken van een balans tussen een goede inhoudelijk gerichte indeling van marktgebieden en het zoveel mogelijk aansluiten op efficiënte (bestaande) bestuurlijke overlegverbanden. Zie de bijlage voor een overzicht van een al bestaande regio indeling.~~

~~*Regio- en provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke ontwikkelingen*~~

~~Bij nieuwe stedelijk ontwikkelingen die de grens van een regio overschrijden heeft de provincie de rol van intermediair tussen de regio's. Dat geldt ook voor provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke ontwikkelingen.~~

Begripsbepalingen Regio

Bij de Ladder wordt onder de regio verstaan het 'marktgebied' of 'verzorgingsgebied' van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Voor het bepalen van de behoefte waarin een nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet is de marktregio van belang. De inhoudelijke onderbouwing van nieuwe stedelijke ontwikkeling moet zich dus richten op het markt- of verzorgingsgebied. De marktregio kan echter per stedelijke ontwikkeling verschillen.

Voor de begripsbepaling van 'de regio' bij nieuwe stedelijke functies als bedoeld in artikel 6.13 van de Omgevingsverordening NH2022, wordt aangesloten bij het bovenstaande.

Om te voorkomen dat voor elk individueel ruimtelijk plan dat gemeentegrensoverschrijdende effecten heeft een overleg moet worden ingesteld tussen de betrokken gemeenten kunnen gemeenten al bestaande regionale overlegverbanden hiervoor benutten. Bij de regio indeling is het vooral een zoeken van een balans tussen een goede inhoudelijk gerichte indeling van marktgebieden en het zoveel mogelijk aansluiten op efficiënte (bestaande) bestuurlijke overlegverbanden. Zie de bijlage voor een overzicht van een al bestaande regio indeling.

Regio- en provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke functies

Bij nieuwe stedelijke functies die de grens van een regio overschrijden heeft de provincie de rol van intermediair tussen de regio's. Dat geldt ook voor provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke functies.

Concept

Concept

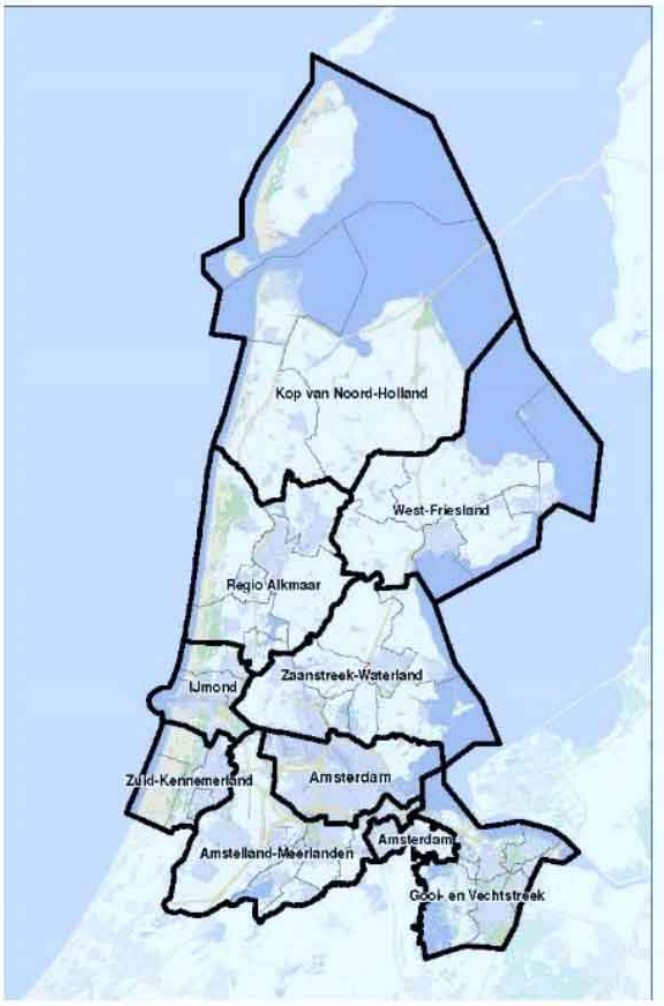

Kaart bestuurlijke regio indeling

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 5.2

~~Artikel 6.14 van de verordening is geformuleerd als een 'kunnen' bepaling, om aan te geven dat het maken van de regionale afspraken een verantwoordelijkheid is van de gemeenten in de regio zelf. Het maken van regionale afspraken is geen verplichting, maar dergelijke afspraken zijn wel nodig om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken.~~ Regionale afspraken over woningbouw kunnen in ~~meerdere~~ verschillende documenten worden vastgelegd. In de praktijk ontwikkelen gemeenten in regioverband doorgaans de volgende producten die op elkaar aansluiten:

1. een regionale woonvisie voor 10 jaar met een doorkijk;

2. een regionaal woonakkoord als uitvoeringsagenda voor 5 jaar; en,

3. een regionale woningbouwprogrammering voor 5 tot 10 jaar met een methodiek om nieuwbouw en transformatieplannen af te wegen en een projectenlijst. De woningbouwprogrammering kan al dan niet onderdeel uitmaken van het woonakkoord. De producten worden indien gewenst tussentijds bijgesteld en zijn onderwerp van monitoring.

Regionale afspraken

De regionale afspraken hebben betrekking op woonakkoorden en de regionale woningbouwprogrammering.

Concept

Woonakkoorden

De regio's in Noord-Holland stellen als uitwerking van het provinciaal woonbeleid regionale woonakkoorden op. De woonakkoorden dienen in overeenstemming te zijn met de provinciale Omgevingsvisie en de uitgangspunten, speerpunten, richtinggevende principes van de provinciale Woonagenda. In een woonakkoord tussen provincie en regio worden tenminste afspraken over potentiële bouwlocaties in landelijk gebied opgenomen, zodat gemeenten aan de voorkant duidelijkheid hebben of er provinciale ruimtelijke beschermingsregimes op de locatie aan de orde zijn. De betreffende locaties in landelijk gebied worden op een kaart aangegeven. Het opnemen van deze locaties in een woonakkoord gaat vooraf aan de toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking, waarbij wordt getoetst of realisatie binnen bestaand stedelijk gebied mogelijk is.

Programmering

De regionale woningbouwprogrammering blijft een regionaal-gemeentelijke verantwoordelijkheid en zien we als bijlage bij de te sluiten woonakkoorden. Dit deel van de 'regionale afspraken' wordt door de regio zelf vastgesteld en bevat afspraken over de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwprogrammering voor de komende 5 jaar met een doorkijk naar 10 jaar. Hierbij kan tevens worden afgesproken vanaf welke omvang binnenstedelijke woningbouwontwikkelingen in de betreffende Woonakkoord-regio regionaal afgestemd worden of alleen opgenomen in de programmering, zonder deze eerst regionaal af te stemmen. De programmering moet inzicht geven in de te ontwikkelen, transformeren en herstructureren locaties in kwantiteit, kwaliteit en tijdsfasering per gemeente (oftewel een projectenlijst).

Prognoses

De regionale woningbouwprogrammering is gebaseerd op de regionale indicatieve woningbehoefte uit de door de provincie vastgestelde bevolkingsprognose. Er kan gemotiveerd worden afgeweken van de prognoses, als bijvoorbeeld de uitkomst van de monitoring daarvoor aanleiding geeft.

Artikel 5.3

~~Het artikel is geformuleerd als een 'kunnen' bepaling, om aan te geven dat het maken van de regionale afspraken een verantwoordelijkheid is van de gemeenten in de regio zelf. Het maken van regionale afspraken is geen verplichting, maar dergelijke afspraken zijn wel nodig om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken.~~ De markt van bedrijventerreinen en kantoorlocaties is een regionale markt. Daarom staat regionale samenwerking en afstemming centraal in het provinciaal bedrijventerreinen- en kantorenbeleid.

Hoewel in Artikel 5.3 onderscheid wordt gemaakt in enerzijds regionale afspraken over ontwikkeling, transformatie en herstructurering en anderzijds het opstellen van een regionale visie, kunnen beide onderdelen samengevoegd zijn in één document. Basis voor zowel de visie als de afspraken is de door provincie in samenwerking met gemeenten en bedrijfsleven opgestelde behoefteraming. Daarin worden vraag en aanbod aan bedrijventerreinen en kantoorlocaties in kaart gebracht. Daarbij gaat het niet alleen om omvang in hectaren, dan wel vloeroppervlakte, maar ook om kwalitatief te onderscheiden locaties die invulling geven aan de vraag van bepaalde marktsegmenten. Transformatie biedt mogelijkheden om overaanbod aan bedrijventerreinen en kantorenlocaties te verminderen. Echter, voorkomen moet worden dat daardoor bedrijven in problemen komen doordat zij gedwongen worden zich te verplaatsen terwijl er voor deze bedrijven onvoldoende alternatieve vestigingsmogelijkheden zijn, dan wel dat er onvoldoende uitbreidingsmogelijkheden zijn. Regionale afstemming over transformatieplannen is dan ook essentieel. De herstructurering van verouderde bedrijventerreinen en kantorenlocaties is een middel om efficiënter gebruik van bestaande terreinen te maken en de toekomstvastheid en kwaliteit van bedrijventerreinen te behouden. Daarom is het ook onderdeel van een regionaal bedrijventerreinen- en kantorenbeleid.

Artikel 5.4

~~Het artikel is geformuleerd als een 'kunnen' bepaling, om aan te geven dat het maken van de regionale afspraken een verantwoordelijkheid is van de gemeenten in de regio zelf. Het maken van regionale afspraken is geen verplichting, maar dergelijke afspraken zijn wel nodig om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken.~~ Bij detailhandel zijn de regionale afspraken gebaseerd op regionale detailhandelsvisies. Omgevingsplannen die voorzien in detailhandel met een regionale impact (> 1500 ~~m2~~ m²), evenals de regionale detailhandelsvisies, worden voorgelegd aan de regionale adviescommissie detailhandel (RAC). Er zijn twee RAC's ingesteld, het RAC Noord-Holland Noord en de Adviescommissie Detailhandel Zuid (ADZ). In de omgevingsplannen moet worden

toegelicht of advies van een RAC is ingewonnen en hoe dit advies luidde. De RAC brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan gedeputeerde staten. De detailhandelsstructuur is één geheel en uitbreidingen kunnen niet los van elkaar worden gezien. Alle plannen groter dan 1.500 ~~m2~~ m² moeten worden afgestemd (sub 2 i) met uitzondering van plannen voor ontwikkelingen in winkelgebieden die reeds groter zijn dan 25.000 ~~m2~~ m² wvo (sub b 2 ii). Voor deze grote winkelcentra moeten detailhandelsplannen groter dan 3.000 ~~m2~~ m² voor advisering aan de regionale adviescommissies worden voorgelegd. Deze grote winkelcentra zijn alle hoofdwinkelcentra, te weten de binnenstadcentra van Alkmaar, Amstelveen, Amsterdam, Beverwijk, Bussum, Den Helder, Haarlem, Heerhugowaard, Hilversum, Hoofddorp, Hoorn, Purmerend, Schagen en Zaandam en de grote ondersteunende centra welke ook groter zijn dan 25.000 ~~m2~~ m² wvo, te weten Amsterdam Buikslotermeerplein en Amsterdam Amsterdamse Poort. De genoemde grootte van winkelplannen (1.500 ~~m2~~ m² en 3.000 ~~m2~~ m²) geldt voor de totale ontwikkeling in een winkelgebied (en dus niet per winkel) en voor een tijdsperiode van twee jaar. Deze periode is gekozen om te voorkomen dat grote plannen in kleinere delen worden opgeknipt om verplichte advisering te omzeilen.

Artikel 5.5

In het bestuurlijk overleg Noord-Holland Noord hebben Gedeputeerde Staten op 31 augustus 2016 toegezegd dat de regio's zelf in de gelegenheid worden gesteld om werkafspraken te maken over de wijze van regionale afstemming bij 'overige stedelijke voorzieningen', zoals bijvoorbeeld een crematorium, bioscoop of theater. Het gaat hierbij dus om stedelijke voorzieningen, niet zijnde woningbouw, bedrijventerreinen, kantoorlocaties of detailhandel. ~~Het artikel is geformuleerd als een 'kunnen' bepaling, om aan te geven dat het maken van de regionale~~ Regionale afspraken ~~een verantwoordelijkheid is van de gemeenten in de regio zelf. Het maken van regionale afspraken is geen verplichting, maar dergelijke afspraken zijn wel nodig om nieuwe stedelijke ontwikkelingen~~ zijn vereist om nieuwe stedelijke functies met een bebouwd oppervlak van meer dan 500 m² mogelijk te maken.

CCC

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.58 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen

Artikel 5.1 van de Omgevingswet bepaalt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten. Paragraaf 16.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat een regeling van de gevallen waarin geen omgevingsvergunning nodig is voor ontgrondingsactiviteiten waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Dit zijn ontgrondingsactiviteiten op land, in regionale wateren en in het winterbed van rivieren die in beheer bij het Rijk zijn. Artikel 16.7 van het Bal wijst de vergunningvrije gevallen aan. Artikel 16.9 van het Bal bepaalt dat in de omgevingsverordening een aanvullend verbod of vergunningvrij geval kan worden gesteld, als dat doelmatig en doeltreffend is.

In Artikel 4.58 zijn twee aanvullende vergunningvrije gevallen aangewezen. In het eerste lid gaat het om ontgrondingen voor een waterput, reservoir, bassin, vijver, poel of een daarmee vergelijkbare voorziening. Op grond van het Bal geldt als een van de voorwaarden hierbij dat niet meer dan 1.000 m³ wordt ontgraven. In Artikel 4.58, eerste lid, is dit verruimd tot 10.000 m³. Dit komt overeen met de bestaande provinciale regeling. Het is in de praktijk gebleken dat het belang van de bescherming van de fysieke leefomgeving met deze ruimere vrijstelling niet is geschonden. Het is daarom doelmatig en doeltreffend om voor deze ontgrondingsactiviteiten een ruimere vrijstelling te handhaven.

In het tweede lid gaat het om een verruiming van de vergunningvrije gevallen van artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Bal. Het gaat hier om ontgrondingen voor het treffen van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een plein, weg, spoorweg of luchthaven. Het is doelmatig en doeltreffend om aan deze categorie vrijgestelde ontgrondingsactiviteiten toe te voegen het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen. Dit zijn vergelijkbare activiteiten als die in het Bal worden genoemd, en daarom ligt het voor de hand om hiervoor ook een vrijstelling op te nemen. Dit sluit ook aan bij de bestaande provinciale regelingen praktijk. Voor de hier vrijgestelde

Concept

activiteiten gaat de onderbouwing op die in de toelichting bij het Bal bij categorie g wordt gegeven om geen ontgrondingsvergunning te verlangen. Deze toelichting luidt: *"[het betreft] ontgrondingen waarover al expliciete besluitvorming heeft plaatsgevonden in verhouding tot het vaststellen van het omgevingsplan, het afwijken daarvan bij een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit of een projectbesluit. In dat geval heeft al een brede belangenafweging plaatsgevonden in dat spoor. Zoals toegelicht in de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving heeft het ontgrondingsspoor in dat geval een beperkte betekenis. De vergunning zal vooral betrekking hebben op de veiligheid en stabiliteit van de ontgronding, omdat deze aspecten geen rol spelen in het kader van het omgevingsplan. Gaat het om het aanleggen, onderhouden, wijzigen of opruimen van een weg, spoorweg, plein, parkeerterrein of luchthaven of het aanleggen, wijzigen of opruimen van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder, dan mag worden aangenomen dat de initiatiefnemer voor het werk bovengenoemde aspecten al afdoende meeweegt bij zijn beslissingen, zodat het niet nodig is ter zake een publiekrechtelijke afweging te laten plaatsvinden. Verzakkingen zouden immers ook het aan te leggen werk ernstig beschadigen. Die ontgrondingen zijn dan ook volledig vergunningvrij."*

In het derde lid is geregeld dat voor bodemsaneringen waarbij wordt gegraven in de bodem, geen omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit nodig is. Door de rijksoverheid zijn regels gesteld voor bodemsaneringen, onder andere in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze regels voorzien in een meldplicht en een informatieplicht voorafgaand aan de activiteit. Er zijn twee standaard saneringsaanpakken:

1. het aanbrengen van een afdeklaag en

2. het verwijderen van de verontreiniging door de grond te ontgraven.

In beginsel heeft een initiatiefnemer de keuze welke saneringsaanpak wordt gevolgd. Soms verplicht een maatwerkregel in het omgevingsplan van de gemeente waar de sanering plaatsvindt tot het uitvoeren van de saneringsaanpak verwijderen van de verontreiniging door de grond te ontgraven. Een toetsing vanuit het kader van een ontgrondingsvergunning voegt hier niets aan toe. Met andere woorden: als de saneringsaanpak verwijderen wordt gevolgd, wordt de ontgrondingsvergunning altijd verleend. Van oudsher gold bij bodemsaneringen daarom een vrijstelling van de verplichting om een ontgrondingsvergunning te hebben. Het is doelmatig en doeltreffend om deze situatie – die bij de invoering van de Omgevingswet en de Omgevingsverordening 2022 onbedoeld is gewijzigd – te herstellen.

DDD

Het volgende opschrift wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.63 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten - beschermingszone stortplaatsen

EEE

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.77 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten

Dit artikel bevat de omgevingsvergunningplichtige activiteiten met betrekking tot de vaarwegen. Bij vergunningverlening gelden de beoordelingsregels zoals opgenomen in Artikel 4.80. Het verbod geldt niet voor activiteiten ten behoeve van onderhoud door of namens Gedeputeerde Staten. Dit regelt Artikel 4.73, tweede lid.

Verder geldt het verbod niet voor aangewezen werken op de oevers langs een vaarweg, die naar verwachting geen impact hebben op de instandhouding, bruikbaarheid of bescherming van de vaarwegen. Het gaat hier om verkeersborden, tuin- of straatmeubilair, zoals bijvoorbeeld prullenbakken of bankjes.

De categorie andere werken, niet bedoeld als afmeervoorziening, van geringe omvang en met een verankering of fundering minder diep dan 50 cm in de bodem betreft een restcategorie voor werken die geen risico vormen voor de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van de vaarwegen. Hieronder vallen niet afmeervoorzieningen, zoals bijvoorbeeld steigers en bolders. De eisen die

Concept

worden genoemd zijn cumulatief, met andere woorden: aan alle eisen moet zijn voldaan, voordat het werk vergunningsvrij is.

FFF

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.113 Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesystemen

De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en onttrekkingen van meer dan 150.000 ~~m^3~~ m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 ~~m^3~~ ^{3} per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.113 wordt voor zover gelegen buiten ~~zogeheten interferentiegebieden~~ door gemeenten aangewezen gebieden, gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldplicht en op grond van Artikel 4.114 een aanvullende meldplicht. Voor ~~interferentiegebieden~~ door gemeente aangewezen gebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In het bij deze gebieden behorende vastgestelde beleid, ~~door gemeente of provincie aangewezen gebieden~~ vaak uitgewerkt in (bodem)energie(transitie)plannen, ~~met een hoge dichtheid aan~~ is aangegeven waar en op welke diepte verschillende typen bodemenergiesystemen kunnen ~~bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden~~ worden gerealiseerd, en onder welke voorwaarden. ~~Dit kan leiden tot~~ Bij het aanvragen van een ~~onacceptabele rendementsafname. Met~~ vergunning en bij het beoordelen van een ~~vergunningplicht~~ aanvraag moet hiermee rekening worden gehouden, zodat negatieve onderlinge beïnvloeding tussen systemen wordt voorkomen en ~~vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen~~ de ondergrond optimaal wordt gebuikt.

GGG

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.11 Ontheffingsbevoegdheid

Deze ontheffingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 2.32, eerste lid, van de Omgevingswet. ~~Kern~~ De kern van deze regeling is dat ~~in bijzondere gevallen het onverkort toepassen~~ een ontheffing alleen wordt verleend als de uitoefening van de ~~provinciale regels kan leiden~~ taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot ~~een onevenredig nadeel bij~~ het belang dat wordt gediend met de ~~verwezenlijking van gemeentelijk beleid~~ regel waarvan ontheffing is gevraagd. ~~Zie ook het criterium~~ Dit is terug te vinden in artikel 2.32, vijfde lid, van de Omgevingswet. Zoals toegelicht in de algemene toelichting van Afdeling 6.2 is deze regeling ook van toepassing op omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. ~~De~~ Een ontheffing die wordt verleend maakt onderdeel uit van het (gemeentelijke) ruimtelijke besluit waarvoor de ontheffing nodig is ~~altijd gekoppeld aan~~ . Om van te voren duidelijkheid te hebben over de in te zetten rechtsmiddelen tegen een ~~omgevingsplan~~ verleende of geweigerde ontheffing is het wenselijk om bij de aanvraag van de ontheffing te weten welke voorbereidingsprocedure van toepassing is op het (gemeentelijk ruimtelijk besluit waarvoor de ontheffing is aangevraagd. De procedure bepaalt namelijk het in te zetten rechtsmiddel. Participatie over het gemeentelijk project vindt plaats in het kader van de gemeentelijke procedure. Om te voorkomen dat een ontheffing blijft bestaan, zonder dat er sprake is van een gemeentelijk besluit om het project mogelijk te maken binnen een redelijke termijn, is in lid 4 geregeld dat de ontheffing komt te vervallen indien niet binnen 2 jaar een omgevingsplan is vastgesteld.

HHH

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Concept

Concept

Artikel 6.13 Regionale afspraken nieuwe stedelijke functies

In dit artikel is een verplichting opgenomen tot regionale afstemming in het geval een nieuwe stedelijke functie wordt mogelijk gemaakt.

Lid 1

Nieuwe stedelijke functies, zoals woningbouw, bedrijventerreinen en kantoorlocaties, detailhandel en overige stedelijke voorzieningen, moeten passen binnen de daarover binnen de regio gemaakte afspraken. Op deze regel gelden twee uitzonderingen. Over binnenstedelijke woningbouwontwikkelingen van maximaal 25 woningen (onderdeel a) hoeven geen regionale afspraken te worden gemaakt. Ook nieuwe stedelijke functies met een bebouwd oppervlak van minder dan 500 m2 hoeven niet regionaal te worden afgestemd (onderdeel b).

De verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte liggen bij de regio

De gemeenten in de regio moeten het gezamenlijk eens worden over de nieuwe stedelijke functies. De verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte liggen bij de regio. Dit is in lijn met de gedachte van de Omgevingswet, waarbij de verantwoordelijkheid zo decentraal mogelijk wordt belegd. De regionale afspraken worden bij voorkeur op visie- en programmaniveau gemaakt, zodat wordt voorkomen dat pas in een laat planstadium, bijvoorbeeld bij het voorontwerp van een omgevingsplan duidelijk wordt of wordt voldaan aan de wetgeving. De regionale afspraken en de daaruit voortvloeiende omgevingsplannen of omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten horen, voor zover de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is, uiteraard 'ladderproof' te zijn.

Wat is de regio?

Onder de regio wordt verstaan het 'marktgebied' of 'verzorgingsgebied' van de betreffende nieuwe stedelijke ~~ontwikkeling~~ functie. De inhoudelijke onderbouwing van een nieuwe stedelijke ~~ontwikkeling~~ functie moet zich dus richten op het markt- of verzorgingsgebied. De gemeenten overleggen in de regio over bovenlokale of regionale stedelijke ~~ontwikkelingen~~ functies en maken daar bestuurlijke afspraken in regionaal verband over.

Regio- en provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke functies

Bij nieuwe stedelijk functies die de grens van een regio overschrijden heeft de provincie de rol van intermediair tussen de regio's. Dat geldt ook voor provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke functies.

Naast Artikel 6.13 zijn ook andere artikelen van de omgevingsverordening van belang. De regionale afspraken moeten dus voldoen aan de vereisten van de Ladder, voor zover deze van toepassing is, maar ook aan de andere artikelen van de omgevingsverordening. Als er geen binnenstedelijke mogelijkheden zijn in de marktregio of het verzorgingsgebied dan kan in Landelijk gebied naar een locatie worden gezocht. Echter, niet elke uitbreidingslocatie in het Landelijk gebied is mogelijk door bijvoorbeeld de regels over beschermd landelijk gebied (Paragraaf 6.2.5).

Lid 2

Voor het borgen van het provinciale hoofdbelang van duurzaam ruimtegebruik worden aan de regionale afspraken via regels van GS inhoudelijke en procedurele voorwaarden gesteld. Deze regels zijn opgenomen in afdeling 5 van Bijlage 11.

III

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Concept

Artikel 6.18a Woningbouw in of aan een kern of dorpslint

~~De locatie van nieuwe woningbouwontwikkelingen in het werkingsgebied Landelijk gebied moet zijn gelegen in/aan een kern of in/aan een dorpslint. Wat onder beide begrippen moet worden verstaan is opgenomen in Bijlage 1 Begripsbepalingen.~~

Onder voorwaarden willen we in deze provincie buitenstedelijk mogelijkheden creëren voor woningbouw in aansluiting op bestaande bebouwing. Daarom bieden we ruimte aan initiatieven aan de randen van bebouwing van dorpen en kernen.

Deze regel bepaalt dat nieuwe woningbouwontwikkelingen in het werkingsgebied Landelijk gebied moeten zijn gelegen in of aansluitend op bestaande kernen, of in of in het verlengde van

dorpslinten. Het doel van deze regel is om woningbouw in het landelijk gebied te laten aansluiten op de bestaande bebouwde omgeving, ter voorkoming van incidentele woningbouw en nieuwe solitair gelegen woningbouwlocaties in het Landelijk gebied. Wat wordt verstaan onder de begrippen kern en dorpslint is opgenomen in Bijlage 1 Begripsbepalingen.

Woningbouw in een dorpslint betekent een verdichting van bestaande bebouwing in het dorpslint, passend bij de opbouw en kenmerken van het dorpslint, waarbij de eenheid van het lint

behouden blijft (zie ook de begripsbepaling). Onder woningbouw in het verlengde van het dorpslint wordt verstaan bebouwing die in lengterichting aan een zijde van het dorpslint wordt toegevoegd, op een afstand en locatie die passend zijn bij de opbouw en kenmerken van het dorpslint en die aansluiten op de eenheid van het dorpslint (zie ook de begripsbepaling). De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie biedt handvatten voor ontwikkelingen in of in het verlengde van een dorpslint.

Doorgaans zal eenvoudig te bepalen zijn of een locatie in een kern ligt. Of een locatie aansluit op een bestaande kern kan onder andere worden bepaald op basis van de afstand en ligging ten opzichte van de bestaande bebouwing én de wijze waarop de locatie aansluit op de bebouwing in de kern. De bedoeling is immers te voorkomen dat solitair in het landelijk gebied gelegen woningbouwlocaties ontstaan.

JJJ

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.18b Transformatie stedelijke functies naar wonen in Landelijk gebied

~~Dit artikel bevat een mogelijkheid om, onder voorwaarden, maximaal 2 burgerwoningen toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het Landelijk gebied die niet (meer) passen in het Landelijk gebied. Bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Een tweede burgerwoning vinden wij aanvaardbaar als er meer dan 1.000m² aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt. De verstening op het perceel neemt dan immers af. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. De Leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het Landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing~~

Dit artikel is een afwijking van het verbod uit Artikel 6.13 en Artikel 6.18a. Dit artikel bevat namelijk de mogelijkheid om maximaal 3 reguliere woningen toe te staan bij de transformatie van bestaande stedelijke functies naar wonen in het werkingsgebied Landelijk gebied, ook als de locatie niet is gelegen in of aan een dorpslint of kern. Ook geldt voor deze woningen het vereiste van regionale afstemming niet. Met een bestaande stedelijke functie bedoelen we bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Het doel van dit artikel is om ervoor te zorgen dat bij de transformatie van de bestaande functie naar wonen de omgevingskwaliteit verbetert.

Wanneer is het toegestaan om een bestaande stedelijke functie te transformeren naar een woonfunctie?

concept

Om het perceel te transformeren naar woningen, moet aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Het uitgangspunt is om maximaal 3 woningen toe te staan. Als wordt voldaan aan de voorwaarden van het eerste lid kunnen 2 woningen worden gerealiseerd. Om 3 woningen te realiseren moet zowel aan de voorwaarden van het eerste als aan die van het tweede lid zijn voldaan.

Wat bedoelen we met de voorwaarden uit het eerste lid?

Om 2 woningen te realiseren moet zijn voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in het eerste lid. Wat deze voorwaarden zijn, staat hieronder.

a. Aanwezigheid van een bedrijfswoning

Voor het transformeren van een stedelijke functie naar wonen is het een voorwaarde dat er een bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is op het perceel. Met rechtmatig aanwezig wordt bedoeld dat er feitelijk een bedrijfswoning op het perceel aanwezig is en dat hiervoor een vergunning is verleend of de omgevingsplanregels de bedrijfswoning toestaan. Als er geen rechtmatige bedrijfswoning op het perceel aanwezig is, mag de bestaande stedelijke functie niet worden omgezet naar wonen. Het omzetten van de bedrijfswoning naar een reguliere woning is mogelijk door de bedrijfswoning te slopen en er een nieuwe woning voor in de plaats te bouwen. Ook mag de al bestaande bedrijfswoning de functie van een reguliere woning krijgen. Indien er 2 bedrijfswoningen aanwezig zijn mogen deze beide worden omgezet naar een reguliere woning als is voldaan aan de genoemde voorwaarden. Beide woningen tellen wel mee voor het toegestane maximum van 3 woningen.

b. en c. Beëindigen van het bedrijf en het slopen van de bedrijfsbebouwing

Naast de voorwaarde dat er een bedrijfswoning aanwezig is op het perceel, moet ook de bestaande stedelijke functie geheel worden beëindigd. Daarnaast moet alle bedrijfsbebouwing worden gesloopt. De provincie verwacht dat in het omgevingsplan of de eerstvolgende wijziging daarvan (of met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit) herbouw van de gesloopte bedrijfsbebouwing onmogelijk wordt gemaakt. Deze voorwaarden zijn gesteld om de openheid van het landschap een belangrijke kwaliteit vinden.

Er zijn 3 uitzonderingen op de sloopeis van onderdeel c. De volgende bedrijfsbebouwing mag op het perceel blijven staan.

- De bestaande bedrijfswoning hoeft niet te worden gesloopt. In dit lid wordt namelijk gesproken over ‘overige bedrijfsbebouwing.’ Daarmee wordt de bebouwing bedoeld die niet de bedrijfswoning is;
- Ook bebouwing die volgens de bestaande vergunningsvrijregels mag worden gerealiseerd, hoeft niet te worden gesloopt. Het is namelijk niet wenselijk om bebouwing die na realisatie van de woningen zou mogen worden herbouwd, te slopen.
- Het kan voorkomen dat bepaalde aanwezige bedrijfsbebouwing wordt gezien als een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Dergelijke bebouwing mag blijven bestaan. Het is aan de gemeente om te motiveren dat sprake is van een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Alle bijgebouwen die blijven staan moeten een ondergeschikte functie hebben aan de woningen. Dit betekent dat de gebouwen ondersteunend moeten zijn aan de woningen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur of garage.

d en e Bebouwingsvrij en verhardingsvrij

De voorwaarden zijn opgesteld om de openheid van het landschap te beschermen en te verbeteren. Daarom is opgenomen dat na de herinrichting van het perceel een substantieel deel hiervan vrij blijft van bebouwing en verharding. Er is hiervoor geen percentage opgenomen. De invulling hiervan is onder andere afhankelijk van de hoeveelheid te slopen bebouwing en de omgeving waarin de nieuwe woningen liggen.

f. Verbetering van de omgevingskwaliteit

Verder moet de omgevingskwaliteit substantieel verbeteren bij de herinrichting van het perceel. Het is mogelijk om deze verbetering op verschillende manieren in te vullen. Een voorbeeld van een substantiële verbetering is invulling geven aan de groenblauwe dooradering van Noord-Holland.

Ook is ‘De Leidraad landschap en cultuurhistorie bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het Landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen’ van toepassing. Deze leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap.

Concept

g. Omliggende agrarische bedrijven mogen niet worden beperkt

Agrarische bedrijven in de buurt mogen geen last hebben van de nieuwe reguliere woningen. De bedrijven moeten door kunnen gaan met hun bedrijfsvoering en gewenste ontwikkeling.

Wat bedoelen we met de voorwaarden uit het tweede lid?

Om een derde reguliere woning te kunnen realiseren is in het tweede lid een aanvullende voorwaarde opgenomen.

a. 1.000m² bedrijfsbebouwing wordt gesloopt

Naast de voorwaarden uit het eerste lid moet er voor een derde woning minstens 1.000m² aan bedrijfsbebouwing worden gesloopt. Als op het perceel dus minder bebouwing aanwezig is, kan een derde woning niet worden gerealiseerd. Het gaat om feitelijk te slopen bedrijfsbebouwing. De juridisch-planologisch toegestane bebouwing die niet is gerealiseerd, telt dan ook niet mee. Ook de bedrijfsbebouwing die een nieuwe functie krijgt en niet wordt gesloopt, wordt niet bij het te slopen oppervlak meegenomen.

Het derde lid biedt meer mogelijkheden voor karakteristieke en beeldbepalende bebouwing

Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden om karakteristieke en beeldbepalende (stolp)boerderijen te behouden. Zulke panden zijn vaak te groot om maar 1 of 2 woningen in te realiseren. Het derde lid maakt het daarom mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Dit kunnen er dus meer dan 3 zijn. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Het kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen en te motiveren of sprake is van een karakteristieke of beeldbepalende (stolp)boerderij. Om de karakteristieke boerderij te behouden wordt bewoning van bijbehorende bouwwerken niet direct uitgesloten. Dit bijgebouw moet dan wel onderdeel uitmaken van de boerderij of een bijdrage leveren aan het karakter van de boerderij.

Ook moet worden voldaan aan de voorwaarden van het eerste en tweede lid.

Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen. Dit staat opgenomen in het vierde lid van dit artikel en artikel 6.1a van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022.

KKK

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.19a Voormalige agrarische bouwpercelen

~~Dit artikel bevat de mogelijkheid om voormalige agrarische bedrijfsbebouwing te gebruiken voor kleinschalige, niet-agrarische activiteiten. Het moet gaan om legale, fysiek aanwezige, bebouwing. Deze zogenoemde 'VAB-regeling' is opgenomen vanuit het belang om het platteland vitaal te houden en verloedering tegen te gaan. Het moet gaan om agrarische bebouwing die niet meer geschikt is voor de agrarische sector. Vanuit ons belang om het landschap zoveel mogelijk open te houden, verrommeling tegen te gaan, vinden wij het onwenselijk dat de nieuwe activiteiten plaatsvinden in kassen. Daarom kunnen deze kassen op het voormalige agrarische bouwperceel niet worden gebruikt voor de nieuwe activiteiten. Bij het realiseren van een gebruiksgerichte paardenhouderij is het aanvullend mogelijk om te voorzien in een paardenbak.~~

~~Dit artikel biedt tevens de mogelijkheid om een burgerwoning toe te staan op het voormalige agrarische bouwperceel. Dit kan gaan om de omzetting van de bestemming van fysiek aanwezige bedrijfswoning naar burgerwoning danwel de nieuwbouw van een burgerwoning binnen het bestaande bouwperceel na sloop van de agrarische bedrijfswoning.~~

~~Wanneer er meer dan 1.000 m2 aan bebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt dan kan er een tweede burgerwoning worden toegestaan. Het gaat hier om bebouwing die legaal aanwezig is. Bebouwing die juridisch-planologisch mogelijk is maar feitelijk niet is gebouwd komt dus niet in aanmerking (wat er niet is, kun je ook niet slopen). Een voorwaarde is verder de aanwezigheid van een fysiek aanwezige bedrijfswoning op het bouwperceel. Wij stellen dit vereiste omdat wij het van belang achten dat de burgerwoning op een locatie wordt gerealiseerd waar bewoning ruimtelijk al~~

concept

~~wenselijk wordt geacht. Agrarische bedrijven hebben vaak meerdere percelen in het landelijk gebied. Het is niet de bedoeling dat deze bouwpercelen waar slechts schuren of stallen staan maar bewoning is uitgesloten in aanmerking komen voor transformatie naar burgerwoning(en).~~

~~Een derde burgerwoning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel.~~

In dit artikel wordt het mogelijk gemaakt om voormalige agrarische bouwpercelen te transformeren. Deze percelen kunnen onder voorwaarden worden gebruikt voor een aantal nieuwe kleinschalige stedelijke functies of voor het realiseren van maximaal 3 woningen. Deze mogelijkheden zijn een afwijking van de artikelen 6.13, 6.14a en 6.18a. Het doel van dit artikel is om het platteland vitaal te houden en verrommeling van voormalige agrarische bouwercelen tegen te gaan.

Dit artikel wordt de 'VAB-regeling' genoemd.

Wat wordt bedoeld met het eerste lid?

Niet alle stedelijke functies zijn toegestaan bij de transformatie van voormalige agrarische bouwpercelen. In het eerste lid zijn de toegestane functies genoemd. Het mag alleen gaan om kleinschalige vormen van:

- Huisvesting
- Werken
- Recreatie
- Horeca
- Gebruiksgerichte paardenhouderij
- Zorgactiviteiten

Voor toepassing van dit lid moet de bestaande bebouwing gebruikt worden voor de nieuwe functies. Het gaat dan om rechtmatige en fysiek aanwezige bebouwing. De bebouwing mag niet worden uitgebreid. Niet gerealiseerde bebouwing die juridisch planologisch wel mogelijk is, telt niet mee.

Verder worden in het eerste lid onder a tot en met g de voorwaarden genoemd voor het transformeren. Deze voorwaarden spreken voor zich en zullen niet verder worden uitgelegd in deze toelichting.

Niet elk soort bebouwing kan worden gebruikt voor de nieuwe functie

Onwenselijk is dat kassen worden gebruikt voor de nieuwe functie van het perceel.

Lid 2 stelt voorwaarden aan het realiseren van nieuwe bebouwing

De bestaande bebouwing op een agrarisch bouwperceel is niet altijd geschikt voor de nieuwe kleinschalige stedelijke functies die genoemd zijn in dit artikel. Daarom wordt ook de mogelijkheid geboden om deze functies in nieuwe bebouwing te realiseren. De voorwaarden waaronder nieuwe bebouwing is toegestaan, luiden als volgt:

a. *Voorwaarden a tot en met g van het eerste lid*

   Ten eerste is het van belang dat de voorwaarden die in het eerste lid zijn gesteld ook van toepassing zijn als het gaat om het realiseren van nieuwe bebouwing. De voorwaarden uit het tweede lid zijn dan ook een aanvulling op het eerste lid.

b. *Slopen van de bedrijfsbebouwing*

   De bestaande bedrijfsbebouwing moet worden gesloopt. Een bedrijfswoning is uitgezonderd van deze sloopeis. Er kan voor worden gekozen om de bedrijfswoning te laten staan. Als de initiatiefnemer de bedrijfswoning ook wil slopen en wil herbouwen als onderdeel van de nieuwe activiteit, kan dat ook. Wel is het belangrijk om te vermelden dat de bedrijfswoning op basis van dit artikel niet mag worden gebruikt als reguliere woning. Ook niet als deze bedrijfswoning niet wordt gesloopt. Het gebruik als bedrijfswoning kan wel worden voortgezet als wordt voldaan aan de voorwaarden die daarvoor gelden. Daarnaast moet het omgevingsplan herbouw van de gesloopte bedrijfsbebouwing onmogelijk maken.

c. *Oppervlakte na herinrichting van het perceel*

concept

De voorwaarde onder c. bestaat uit twee onderdelen. Ten eerste mag de oppervlakte van de nieuwe bebouwing niet groter zijn dan de te slopen bebouwing. Ten tweede mag de oppervlakte van de nieuwe bebouwing niet groter zijn dan 500m². Dit betekent dat (als er nieuwe bebouwing op het perceel komt) het kan voorkomen dat de oppervlakte van de totale nieuwe bebouwing kleiner is dan in de oude situatie. Als we het hier hebben over de bestaande bebouwing gaat het om rechtmatige (legale) en fysiek aanwezige bebouwing. Het maakt dan niet uit dat er juridisch-planologische nog bouwmogelijkheden zijn die niet zijn gebruikt. Deze ongebruikte bouwmogelijkheden tellen niet mee.

d. *Verbetering van de omgevingskwaliteit*

Bij nieuw te bouwen beouwing moet de omgevingskwaliteit substantieel verbeteren. Bij de herinrichting van het perceel moet hier dus rekening mee worden gehouden. De nieuwe bebouwing hoeft dus niet op dezelfde plek terug te komen. Het is mogelijk om deze verbetering op verschillende manieren in te vullen. Een voorbeeld van een substantiële verbetering is bijvoorbeeld door invulling te geven aan de groenblauwe dooradering van Noord-Holland. Ook is 'De Leidraad landschap en cultuurhistorie bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het Landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen' van toepassing. Deze leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap.

In lid 3 wordt een aanvulling gegeven op het eerste lid

Bij een gebruiksgerichte paardenhouderij is het aanvullen mogelijk om een paardenbak te realiseren.

In lid 4 en 5 worden mogelijkheden geven om woningen te realiseren

Om voormalige agrarische bouwpercelen te transformeren naar woningen, hebben wij voorwaarden gesteld. Het doel van deze voorwaarden is om bij het realiseren van woningen de omgevingskwaliteit te verbeteren door vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing te slopen. Ook wordt de openheid van het landschap op deze manier verbeterd. Er kunnen maximaal 3 woningen worden gerealiseerd. Als wordt voldaan aan de voorwaarden van het vierde lid kunnen 2 woningen worden gerealiseerd. Om 3 woningen te realiseren moet zowel aan de voorwaarden van het vierde als van het vijfde zijn voldaan.

In lid 4 wordt de mogelijkheid gegeven om woningen te realiseren

Om 2 woningen te realiseren moet zijn voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in het vierde lid van dit artikel. Wat deze voorwaarden inhouden staat hier onder.

a. Aanwezigheid van een bedrijfswoning

Voor het transformeren van een voormalig agrarisch bouwperceel naar wonen is het een voorwaarde dat er een bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is op het perceel. Met rechtmatig aanwezig wordt bedoeld dat er feitelijk een bedrijfswoning op het perceel aanwezig is en dat hiervoor een vergunning is verleend of de omgevingsplanregels de bedrijfswoning toestaan. Als er geen rechtmatige bedrijfswoning op het perceel aanwezig is, mag de bestaande stedelijke functie niet worden omgezet naar wonen. Het omzetten van de bedrijfswoning naar een reguliere woning is mogelijk door de bedrijfswoning te slopen en een nieuwe woning in de plaats te bouwen. Ook mag de al bestaande bedrijfswoning een nieuwe bestemming krijgen. Indien er 2 bedrijfswoningen aanwezig zijn mogen deze beide worden omgezet naar een reguliere woning als is voldaan aan de genoemde voorwaarden.

b en c Beëindigen van het agrarische bedrijf en het slopen van de bedrijfsbebouwing

Naast de voorwaarden dat er een bedrijfswoning aanwezig is op het perceel, moet ook het agrarische bedrijf geheel worden beëindigd. Daarnaast moet alle bedrijfsbebouwing worden gesloopt. De provincie verwacht dat in het omgevingsplan of de eerstvolgende wijziging daarvan (of met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit) herbouw van de gesloopte bedrijfsbebouwing onmogelijk wordt gemaakt. Deze voorwaarden zijn gesteld om de openheid van het landschap een belangrijke kwaliteit vinden.

Er zijn 3 uitzonderingen op de sloopeis van onderdeel c. De volgende bedrijfsbebouwing mag op het perceel blijven staan:

- De bestaande bedrijfswoning hoeft niet te worden gesloopt. In dit lid wordt namelijk gesproken over 'overige bedrijfsbebouwing.' Daarmee wordt de bebouwing bedoeld die niet de bedrijfswoning is;

- Ook bebouwing die volgens de bestaande vergunningsvrijregels mag worden gerealiseerd, hoeft niet te worden gesloopt. Het is namelijk niet wenselijk om bebouwing die na realisatie van de woningen zou mogen worden herbouwd te slopen.
- Het kan voorkomen dat bepaalde aanwezige bedrijfsbebouwing wordt gezien als een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Dergelijke bebouwing kan blijven bestaan. Het is aan de gemeente om te motiveren dat sprake is van een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk.

Alle bijgebouwen die blijven staan moeten een ondergeschikte functie hebben aan de woningen. Dit betekent dat de gebouwen ondersteunend moeten zijn aan de woningen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur of garage.

d. en e. Bebouwingsvrij en verhardingsvrij

De voorwaarden zijn opgesteld om de openheid van het Noord-Hollandse landschap te beschermen en te verbeteren. Daarom is opgenomen dat na de herinrichting van het perceel een substantieel deel hiervan vrij blijft van bebouwing en verharding. Er is hiervoor geen percentage opgenomen. De invulling hiervan is onder andere afhankelijk van de hoeveelheid te slopen bebouwing en de omgeving waarin de nieuwe woningen liggen.

f. Verbetering van de omgevingskwaliteit

Verder moet de omgevingskwaliteit substantieel verbeteren bij de herinrichting van het perceel. Het is mogelijk om deze verbetering op verschillende manieren in te vullen. Dit is vrij aan de initiatiefnemer. Een voorbeeld van een substantiële verbetering is bijvoorbeeld door invulling te geven aan de groenblauwe dooradering van Noord-Holland. Ook is De Leidraad landschap en cultuurhistorie bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het Landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Deze leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap.

g. Omliggende agrarische bedrijven mogen niet worden beperkt

Ook mogen agrarische bedrijven in de buurt geen last hebben van de nieuwe reguliere woningen. De bedrijven moeten door kunnen gaan met hun bedrijfsvoering en gewenste ontwikkeling.

Wat bedoelen we met de voorwaarden uit het vijfde lid?

Om een derde reguliere woning te kunnen realiseren is in het vijfde lid een aanvullende voorwaarde opgenomen.

a. 1.000m² bedrijfsbebouwing wordt gesloopt

Naast de voorwaarden uit het vierde lid moet er voor een derde woning minstens 1.000m² aan bedrijfsbebouwing worden gesloopt. Als op het perceel dus minder bebouwing aanwezig is, kan een derde woning niet worden gerealiseerd. Het gaat om feitelijk te slopen bedrijfsbebouwing. De juridisch-planologisch toegestane bebouwing die niet is gerealiseerd, telt dan ook niet mee. Ook de bedrijfsbebouwing die een nieuwe functie krijgt en niet wordt gesloopt, wordt niet bij het te slopen oppervlak meegenomen.

Het zesde lid biedt meer mogelijkheden voor karakteristieke en beeldbepalende bebouwing

Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden om karakteristieke en beeldbepalende (stolp)boerderijen te behouden. Zulke panden zijn vaak te groot om maar 1 of 2 woningen in te realiseren. Het zesde lid maakt het daarom mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijk pand. Dit kunnen er dus meer dan 3 zijn. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Het kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen en te motiveren of sprake is van een karakteristieke of beeldbepalende (stolp)boerderij. Om de karakteristieke boerderij te behouden wordt bewoning van bijbehorende bouwwerken niet direct uitgesloten. Dit bijgebouw moet dan wel onderdeel uitmaken van de boerderij of een bijdrage leveren aan het karakter van de boerderij.

Ook moet worden voldaan aan de voorwaarden van het vierde en vijfde lid.

~~Indien~~ **In het zevende lid wordt de mogelijkheid gegeven om meer woningen te realiseren** ~~ruimtelijke plannen~~

Concept

Van het vierde en vijfde lid kan worden afgeweken als de woningen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds ~~is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk~~. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. ~~Een dergelijk~~ Zo een fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer ~~vergoedt~~ vergoed. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds.

Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van ~~toepassing.Bij~~ toepassing. Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening te houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Omgevingswet.

~~Het vijfde lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Ten behoud van de karakteristieke boerderij wordt bewoning van bijbehorende bouwwerken die al dan niet onderdeel uitmaken, dan wel bijdragen aan het behoud van het karakter van de karakteristieke boerderij niet uitgesloten, mits andere provinciale belangen niet geschaad worden.~~

Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen

Dit staat opgenomen in het achtste lid van dit artikel en artikel 6.2 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022.

LLL

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.22 Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties

Dit artikel richt zich op alle nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties~~, ongeacht of deze detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Indien een ruimtelijke ontwikkeling van detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, zal ook voldaan moeten worden aan de instructieregels over nieuwe stedelijke ontwikkelingen (met name de regionale afspraken).~~

Met lid 1 worden beperkingen gesteld aan het mogelijk maken van detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 2 wordt de vestiging van detailhandel in het landelijk gebied voorkomen. Dit is om ruimtelijk relevante leegstand in winkelgebieden te voorkomen. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Leegstand in een bestaand winkelgebied en tegelijkertijd nieuwe detailhandelsmeters toevoegen op bedrijventerreinen, kantorenlocaties of in het landelijk gebied is geen duurzaam gebruik van de schaarse ruimte. Winkelgebieden zijn namelijk toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor een aantal in het artikel omschreven vormen van detailhandel is daarbij een uitzondering gemaakt op het verbod zoals aangegeven in lid 1, juist omdat bij deze vormen van detailhandel clustering in winkelgebieden ongewenst is. Daarnaast zorgt dit verbod ervoor dat bedrijventerreinen worden gevrijwaard van veel consumentenverkeer. Bedrijventerreinen zijn ont-

worpen voor vrachtverkeer en kennen vaak veel vrachtverkeer maar zijn minder goed ingericht voor consumentenverkeer, zeker voor lopende of fietsende consumenten. Juist de bestaande winkelgebieden zijn hier wel goed op ingericht. Ook kennen veel bedrijventerreinen milieucontouren waardoor detailhandel niet mogelijk is op dezelfde locatie door b.v. geluidshinder of stankcirkels.

MMM

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.26 Tijdelijke regel transformatie recreatieparken

Dit artikel hoort bij de 'Regionale spelregels transformatie vakantieparken' en biedt de mogelijkheid om bestaande recreatieparken in het landelijk gebied Noord-Holland Noord te transformeren naar een permanente stedelijke voorziening zoals een woongebied of tijdelijke stedelijke voorziening als tussenstap naar sanering. Deze mogelijkheid is een tijdelijke regeling tot 1 januari 2027. De regeling is in tijd begrensd om het geen ontwikkelmodel van recreatie naar wonen of andere stedeijke voorziening te laten zijn. Om het aanbod in de verblijfsrecreatie te ontzien, geldt dit alleen voor parken die aantoonbaar geen toekomst (meer) hebben in de verblijfsrecreatie. De afweging van de nieuwe (woon-)functie houdt rekening met bestaande situaties, waarbij de locatie een gegeven is en opstallen vaak blijven staan en zo de aard en omvang en de uitstraling op de omgeving van het park gelijk blijft. Als aard en omvang van het park wijzigt, is tijdelijk een stedelijke functie toegestaan, mits dat nodig is om daarna op de locatie een niet-stedelijke functie te vestigen. Dit is bedoeld als een oplossing voor de sanering van bestaande niet meer levensvatbare recreatieparken, waar de eigenaar de kosten van moet dragen. Volgt er geen sanering, dan is er sprake van een ~~Nieuwe~~ nieuwe stedelijke ~~ontwikkeling (NSO)~~ functie, die regionaal moet worden afgestemd als sprake is van een toename van het bebouwd oppervlak met meer dan 500m^2 .

Het artikel bevat genoemde twee opties voor transformatie. De eerste (lid 1 en lid 2) is een definitieve transformatie. De tweede (lid 3 en 4) betreft een transformatie naar een niet-stedelijke voorziening, waarbij een tussenstap wordt gezet om de transformatie economisch uitvoerbaar te maken. Dat betreft sloop van het park en het inrichten en gebruiken van de locatie voor een niet-stedelijke voorziening, bijvoorbeeld natuur of agrarisch. Lid 1 respectievelijk lid 3 bevat steeds de criteria waaraan moet worden voldaan. Lid 2 en 4 bevat vervolgens de artikelen in deze verordening waarvan mag worden afgeweken. De overige artikelen van deze verordening blijven van toepassing.

NNN

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.32 Toepassingsbereik Datacenters

De Datacenterstrategie Noord-Holland ~~2022~~ 2025 ~~2024~~ 2027 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria. We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft een instructieregel aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.

OOO

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.32a Datacenter ~~clustering~~ toegestaan

We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen ~~van nieuwe~~ en ~~uitbreiding~~ uitbreiden van ~~bestaande~~ datacenters ~~in plaats van ze gewoonweg te verbieden~~. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een ~~autonome~~ ontwikkeling die je niet tegenhoudt, maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden.

Concept

Concept

Datacenters ~~vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar~~ hebben ~~een flinke~~ impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters ~~wordt~~ worden toegestaan ~~op bedrijventerreinen~~ in het werkingsgebied 'Datacenter toegestaan'. Bij dit werkingsgebied wordt uitgegaan van een clustering in drie gemeenten ~~waar al datacenterclusters aanwezig zijn~~ , namelijk: de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon. ~~We~~ Verder staan ~~dit~~ we het vestigen van datacenters alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen ~~om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken~~. Daarnaast stellen we ook het ~~gebruik~~ opstellen van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk vaak gecombineerd worden in 1 document), zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. ~~Met~~ Samen met de gemeenten ~~gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.~~

~~Deze voorwaarden zijn geconcretiseerd in~~ waar datacenters zijn toegestaan en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied is daarvoor de ~~richtlijn~~ 'Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden ~~datacenters~~ Noord-Holland' opgesteld, die ~~de provincie gaat vaststellen en~~ door de ~~drie clustergemeenten Hollands Kroon, Haarlemmermeer~~ gemeenten en ~~Amsterdam verwerken in hun gemeentelijk beleid~~ Omgevingsdienst gehanteerd wordt bij vestiging van datacenters.

PPP

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.32b Datacenter uitgesloten

~~Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat de vestiging of uitbreiding van datacenters in andere gemeenten dan de drie gemeenten waar nieuwe of uitbreidingen van datacenters nog zijn toegestaan, worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten. De instructieregel richt zich op het toestaan van datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. De instructieregel richt zich ook op niet gerealiseerde mogelijkheden in het omgevingsplan, de zogenoemde onbenutte plancapaciteit. Specifiek voor deze onbenutte plancapaciteit is voorzien in een uitvoeringstermijn (zie de toelichting op artikel 6.32c). Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2025 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.~~

Dit artikel bevat een instructieregel. De instructieregel richt zich op het uitsluiten van datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m2 of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. De instructieregel richt zich ook op niet gerealiseerde mogelijkheden in het omgevingsplan, de zogenoemde onbenutte plancapaciteit.

De Datacenterstrategie Noord-Holland 2025-2027 stelt dat de vestiging of uitbreiding van datacenters in andere gemeenten dan de drie cluster-gemeenten wordt uitgesloten. De beschikbare ruimte voor nieuwe datacenters binnen de bestaande clusters raakt echter op. De Provincie Noord-Holland ziet het belang van de datacenters voor het behouden van innovatie- en concurrentiekracht van Nederland. Om de vestiging van datacenters ook in de toekomst mogelijk te blijven maken en daarmee hun toegevoegde waarde op lange termijn te borgen, is het nodig ruimte te zoeken buiten de bestaande clusters.

Gedeputeerde Staten kunnen gebruik maken van de bevoegdheid zoals genoemd in Artikel 13.3 van de Omgevingsverordening om een werkingsgebied te wijzigen. In uitzonderlijke gevallen kunnen zij toe staan om buiten het werkingsgebied 'datacenter toegestaan' en in het werkingsgebied 'datacenter uitgesloten' een datacenter te ontwikkelen. Een gemeente kan een verzoek doen aan Gedeputeerde Staten om van deze bevoegdheid gebruik te maken. Om over te gaan tot het wijzigen van de werkingsgebieden zoals genoemd in de Artikel 6.32a en Artikel 6.32b van de Omgevingsverordening moet zijn voldaan aan enkele voorwaarden. In aanvulling op de voorwaarden zoals genoemd in Artikel 6.32a van de Omgevingsverordening, moet de volgende voorwaarden worden voldaan:

a. De datacenterontwikkeling voldoet aan de gemeentelijke ruimtelijke en strategische doelstellingen en ambities, en;
b. De datacenterontwikkeling heeft een positieve impact op het energiesysteem, waarover wordt geadviseerd door de netbeheerder, voor een periode van minimaal 15 jaar, en;
c. De datacenterontwikkeling draagt aantoonbaar bij aan een brede welvaart, en;
d. De provincie beoordeelt nieuwe datacenterinitiatieven op basis van de 'Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters Noord-Holland'.

In het verzoek van de gemeente aan Gedeputeerde Staten om over te gaan tot het wijzigen van de relevante werkingsgebieden dient onderbouwd te worden in hoeverre aan deze voorwaarden is voldaan.

QQQ

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.42 Agrarische bedrijven

In het artikel is de ruimtelijke inpassing van het agrarisch bouwperceel een leidend principe. Alle bebouwing dient te worden geconcentreerd op het bouwperceel. Bij niet-agrarische bedrijfsactiviteiten is geregeld welke activiteiten zijn toegestaan. Een bedrijf met schuurkassen wordt beschouwd als een regulier agrarisch bedrijf. Met betrekking tot het toestaan van nieuwe bouwpercelen, uitbreiding van glastuinbouwbedrijven en het niet-agrarische bedrijfsactiviteiten als zelfstandig bedrijf, zijn regels opgesteld. In lid 1 onder d wordt de nieuwvestiging van een bedrijf op een nieuw bouwperceel uitsluitend toegestaan als het aantoonbaar niet mogelijk is om te vestigen op een locatie van Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) of het niet mogelijk is om bestaande percelen te combineren tot één bedrijf. Deze regel heeft tot doel de openheid van het landelijk gebied te beschermen en leegstand te beperken. Het combineren van bedrijven maakt schaalvergroting mogelijk met behoud van ruimtelijke kwaliteit.

Landbouw is één van de belangen die de gemeenten moeten meewegen in het kader van een goede omgevingskwaliteit. In de Omgevingsvisie is het landbouwbelang geborgd in de beweging 'Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving'. Indien de belangen van de landbouw (zoals de agrarische structuur of het landbouwareaal) onevenredig worden geschaad, kan de provincie op basis hiervan de gemeente hierop aanspreken of actie ondernemen.

Glastuinbouwbedrijven die niet zijn gelegen in een tuinbouw- of glastuinbouwconcentratiegebied kunnen uitbreiden tot een perceeloppervlakte van maximaal 2 ha. Daarboven is uitbreiding alleen mogelijk na verplaatsing naar een glastuinbouwconcentratiegebied. Een uitzondering wordt gemaakt voor bedrijven die kunnen aantonen dat zij op hun huidige locatie, in aansluiting op en in samenhang met een stedelijk gebied, duurzaam kunnen ontwikkelen met behoud van de ruimtelijke kwaliteit. Indien aan deze voorwaarden is voldaan, is er sprake van enerzijds locatiespecifieke omstandigheden die aanleiding geven om op de bestaande locatie uit te breiden (grondgebonden teelt, synergie met aangrenzende stedelijke ~~ontwikkelingen~~ functies) èn wordt anderzijds zo veel mogelijk voldaan aan de achterliggende belangen van het concentratiebeleid. Dit betreft het behoud van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied (ligging aansluitend aan bestaand stedelijk gebied, niet grenzend aan andere glastuinbouwbedrijven) en verduurzaming (uitbreiding leidt tot verbeterde duurzame bedrijfsvoering, aantoonbare duurzame synergie met aangrenzende stedelijke ~~ontwikkelingen~~ functies).

Een eerste bedrijfswoning is standaard toegestaan. Bij een tweede bedrijfswoning dient een afweging plaats te vinden of deze extra bedrijfswoning noodzakelijk is in verband met het toezicht op en de daarvoor noodzakelijke directe nabijheid bij primaire productieproces van het bedrijf. Hiertoe behoren niet de agrarische nevenactiviteiten, deze activiteiten zijn immers ondergeschikt.

Het scheuren van grasland is een agrarische activiteit waarbij de graszoden worden omgeploegd, dan wel vernietigd. Deze activiteit kan inklinking van de bodem en erosie (~~CO_2~~ CO2 uitstoot) tot gevolg hebben. Veenpolderlandschappen zijn landschappelijk kwetsbare gebieden en cultuurhistorisch waardevol. Om inklinking in deze gebieden te voorkomen en vanwege de ruimtelijke kwaliteit, is in deze gebieden een verbod voor het scheuren van grasland opgenomen. Hiervan kan worden afgeweken indien dit bijdraagt aan de biodiversiteit van het grasland en wordt onderbouwd dat bodemerosie en extra CO_2 -uitstoot wordt vermeden.

Concept

Niet-agrarische activiteiten kunnen een onderdeel uitmaken van het verdienmodel van een agrariër. ~~Lid 2 geeft aan welke activiteiten zijn toegestaan op het agrarisch bedrijf als nevenactiviteit, waarbij de primaire agrarische functie de hoofdactiviteit blijft.~~

~~In lid 3 wordt de vestiging van agrarisch aanverwante bedrijven in het landelijk gebied mogelijk gemaakt, mits wordt voldaan aan de genoemde voorwaarden. Agrarisch aanverwante bedrijven, als agrarische loonbedrijven, hebben vanwege hun agrarische machines een verbondenheid met het landelijk gebied. Qua verkeersveiligheid kan het wenselijk zijn om deze bedrijven in het landelijk gebied te vestigen en de verkeersbewegingen van de grote landbouwmachines daarmee te beperken.~~

Lid 2 geeft aan welke activiteiten zijn toegestaan op het agrarisch bedrijf als nevenactiviteit, waarbij de primaire agrarische functie de hoofdactiviteit blijft. Voor nevenactiviteiten onder b geldt dat naast eigen agrarische producten ook agrarische producten van andere bedrijven uit de nabije omgeving bewerkt, verwerkt of vergist kunnen worden. Collectieve vergisting waarbij geen eigen agrarische producten worden verwerkt is niet toegestaan als neventak op een agrarisch bouwperceel. Het bewerken en verwerken van meststoffen kan mer-(beoordelings)plichtig zijn zoals omschreven in bijlage V van het Omgevingsbesluit. Het is daarom van belang dat bij de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit een eigenstandige en locatiespecifieke onderbouwing van de relevante milieuaspecten wordt opgesteld. Uitgangspunt voor deze nevenactiviteiten is dat deze wat betreft aard en schaal ondergeschikt blijven.

In lid 3 wordt de vestiging van agrarisch aanverwante bedrijven in het landelijk gebied mogelijk gemaakt, mits wordt voldaan aan de genoemde voorwaarden. Agrarisch aanverwante bedrijven, als agrarische loonbedrijven, hebben vanwege hun agrarische machines een verbondenheid met het landelijk gebied. Qua verkeersveiligheid kan het wenselijk zijn om deze bedrijven in het landelijk gebied te vestigen en de verkeersbewegingen van de grote landbouwmachines daarmee te beperken. Voor nieuwe agrarisch aanverwante bedrijven op een vrijkomend agrarisch bouwperceel geldt dat deze, zoals bij elke nieuwe ontwikkeling in het landelijk gebied, ook voldoen aan de ruimtelijke kwaliteitseis als bedoeld in Artikel 6.70.

RRR

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.54 Activiteiten in natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen

Met dit artikel wordt invulling gegeven aan artikel 7.8, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen die gebieden zijn, behoudens een aantal hieronder nader toegelichte uitzonderingen, niet toegestaan.

Het artikel ziet alleen op nieuwe activiteiten of een wijziging van bestaande activiteiten. Dat betekent dat activiteiten en ontwikkelmogelijkheden, die zijn opgenomen in een vigerend ruimtelijk plan, kunnen worden voortgezet respectievelijk in stand blijven. Met andere woorden, de verordening respecteert wat in geldende ruimtelijke plannen is toegestaan (eerbiedigende werking). Zie in dit verband ook de definitie van het begrip bestaand, zoals opgenomen in de begrippenlijst bij de omgevingsverordening en de toelichting op dit begrip in de Algemene toelichting op de Omgevingsverordening. Slechts in het geval van een activiteit die niet past binnen het vigerende ruimtelijke plan, is het huidige artikel van toepassing.

Lid 1

In het eerste lid onder a tot en met c zijn de uitzonderingen opgenomen waarvoor het verbod op activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen die gebieden, niet geldt.

~~Uitzondering a: groot openbaar belang, geen reële alternatieven en mitigerende maatregelen~~

~~Onder de cumulatieve voorwaarden die in a zijn opgenomen, mag een omgevingsplan wel nieuwe activiteiten mogelijk maken die leiden tot een significante aantasting van het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen. Deze voorwaarden zijn:~~

~~1. er is sprake van een groot openbaar belang;~~

Concept

~~2. er zijn geen reële alternatieven, en;~~

~~3. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt (mitigerende maatregelen) en de overblijvende effecten worden gelijkwaardig en tijdig gecompenseerd.~~

~~Wat onder groot openbaar belang moet worden verstaan staat allereerst in de Algemene toelichting op de omgevingsverordening. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in NNN van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het NNN) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan.~~

~~Op grond van Artikel 6.57, aanhef en onder b, hebben Gedeputeerde Staten regels over de onder c. genoemde compensatie gesteld. Deze regels zijn te vinden in Bijlage 11.~~

~~Uitzondering b: de meerwaardebepaling~~

~~Met deze uitzondering wordt geregeld dat een omgevingsplan nieuwe activiteiten of een wijziging van bestaande activiteiten mogelijk kan maken die op gebiedsniveau leiden tot een duidelijke aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen. Hiervoor moeten de betrokken activiteiten in samenhang op hun effecten worden beoordeeld. Ook wanneer het gaat om activiteiten die vallen binnen de reikwijdte van verschillende ruimtelijke plannen zal de effectbeoordeling in gezamenlijkheid moeten plaatsvinden. De meerwaardebepaling kan alleen worden toegepast als aan de cumulatieve voorwaarden die in b zijn opgenomen is voldaan. De meerwaardebepaling is niet van toepassing op activiteiten die verblijfsrecreatie mogelijk maken, tenzij het gaat om activiteiten die ondergeschikt zijn aan een andere bedrijfsactiviteit. Dit volgt uit het tweede lid van dit artikel.~~

~~De cumulatieve voorwaarden voor toepassing van de meerwaardebepaling zijn:~~

~~1. de activiteiten die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden worden tijdig gecompenseerd;~~

~~2. de compensatie houdt in dat de uitvoering van het geheel van aantastende en compenserende activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit en samenhang;~~

~~3. de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland dient tenminste gelijk te blijven;~~

~~4. er dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt is gelegen in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan het werkingsgebied Beschermd landschap. Zo kunnen de kernkwaliteiten van dit Beschermd landschap ook aanwezig zijn in het nabijgelegen Natuurnetwerk Nederland. Aantasting van deze kernkwaliteiten kan tot gevolg hebben dat de meerwaardebepaling niet kan worden toegepast;~~

~~5. er wordt een gebiedsvisie opgesteld waarin de bovenstaande punten 1 tot en met 4 worden onderbouwd. Bij het toepassen van de meerwaardebepaling dient er ook een compensatieplan en een compensatieovereenkomst te worden opgesteld, zie hiervoor Artikel 382 3.5 en Artikel 3.6 van Bijlage 11. Financiële compensatie is niet mogelijk bij het toepassen van uitzondering b.~~

Uitzondering a: groot openbaar belang, geen reële alternatieven en mitigerende maatregelen

Concept

Onder de cumulatieve voorwaarden die in a zijn opgenomen, mag een omgevingsplan wel nieuwe activiteiten mogelijk maken die leiden tot een significante aantasting van het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen. Deze voorwaarden zijn:

1. er is sprake van een groot openbaar belang;

2. er zijn geen reële alternatieven, en;

3. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt (mitigerende maatregelen) en de overblijvende effecten worden gelijkwaardig en tijdig gecompenseerd.

Wat onder groot openbaar belang moet worden verstaan staat allereerst in de Algemene toelichting op de omgevingsverordening. De vraag of een ontwikkeling van windturbines of zonnepark in NNN van groot openbaar belang is en er geen reële alternatieven zijn, moet worden bezien vanuit de bovenregionale opgave en mogelijkheden voor duurzame energieopwekking. Indien er in de provincie geen reële andere mogelijkheden voor duurzame energieopwekking zijn (die niet leiden tot een aantasting van het NNN) en de bovenregionale opgave niet haalbaar is zonder de betreffende ontwikkeling, zou deze van groot openbaar belang kunnen zijn. Onder meer de Regionale Energiestrategieën (RES'en) kunnen duidelijkheid bieden voor de vraag of een dergelijke ontwikkeling van groot openbaar belang is en of er ergens anders geen reële andere mogelijkheden zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Opname van een locatie in een RES betekent echter niet per definitie dat de ontwikkeling van windturbines of een zonnepark op deze locatie van groot openbaar belang is en dat daarvoor geen reële alternatieven bestaan.

Op grond van Artikel 6.57, aanhef en onder b, hebben Gedeputeerde Staten regels over de onder c. genoemde compensatie gesteld. Deze regels zijn te vinden in Bijlage 11.

Uitzondering b: de meerwaardebepaling

Binnen het NNN geldt in beginsel een verbod op ruimtelijke ontwikkelingen. De meerwaardebepaling biedt echter ruimte voor uitzondering, mits een aantoonbare meerwaarde voor het NNN wordt gerealiseerd. Het is niet eenvoudig om een meerwaarde te realiseren voor het NNN. Bij de toepassing van de meerwaardebepaling ligt de focus niet op het mogelijk maken van ruimtelijke ontwikkeling, maar op de bescherming, instandhouding, ontwikkeling en verbetering van NNN.

Met deze uitzondering wordt geregeld dat een omgevingsplan nieuwe activiteiten of een wijziging van bestaande activiteiten mogelijk kan maken die op gebiedsniveau leiden tot een duidelijke aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen.

Om de robuustheid van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) te versterken werken we voortdurend aan het realiseren en het versterken van natuur. Hierbij is het noodzakelijk om reeds gerealiseerde natuur met rust te laten zodat deze zich kan ontwikkelen om uiteindelijk de volle potentie te kunnen bereiken. Bij ontwikkelingen in reeds gerealiseerde natuur of in moeilijk vervangbare natuur is er in beginsel geen sprake van aantoonbare meerwaarde. Dit geldt ook voor ontwikkelingen midden in een NNN-gebied, omdat dit de samenhang en ecologische functie van het NNN negatief beïnvloedt.

De ecologische kwaliteit van het NNN-gebied waar de ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt (planlocatie) bepaalt niet per se hoe eenvoudig het is om elders (compensatielocatie) een meerwaarde te realiseren. Zelfs gebieden met een lage huidige kwaliteit kunnen een hoge potentiële waarde hebben die nog niet is benut; bijvoorbeeld omdat er sprake is van achterstallig onderhoud of oneigenlijk gebruik. Bij het kwantificeren/beoordelen van de aantasting ten gevolge van de ruimtelijke ontwikkeling moet niet alleen de huidige, actuele waarde van het NNN worden meegenomen, maar ook de potentiële waarde.

Om de aantasting van de ontwikkeling te compenseren vereist de meerwaardebepaling een aanzienlijke bijdrage in de vorm van een versterking van de natuur met aantoonbare meerwaarde voor het NNN (bijvoorbeeld door natuurontwikkeling). Aantoonbare meerwaarde houdt in dat de ecologische waarde van het NNN merkbaar toeneemt en een blijvende verrijking van het NNN betekent voor de kwaliteit en samenhang hiervan. Deze natuurcompensatie dient op een geschikte (compensatie-)locatie gerealiseerd te worden.

Concept

Bij het toepassen van de meerwaardebepaling moeten de betrokken activiteiten in samenhang op hun effecten worden beoordeeld. Ook wanneer het gaat om activiteiten die vallen binnen de reikwijdte van verschillende ruimtelijke plannen zal de effectbeoordeling in gezamenlijkheid moeten plaatsvinden. De meerwaardebepaling kan alleen worden toegepast als aan de cumulatieve voorwaarden die in b zijn opgenomen is voldaan. De meerwaardebepaling is niet van toepassing op activiteiten die verblijfsrecreatie mogelijk maken, tenzij het gaat om activiteiten die ondergeschikt zijn aan een andere bedrijfsactiviteit. Dit volgt uit het tweede lid van dit artikel.

De cumulatieve voorwaarden voor toepassing van de meerwaardebepaling zijn:

1. de activiteiten die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden worden tijdig gecompenseerd;

2. de compensatie houdt in dat de uitvoering van het geheel van aantastende en compenserende activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit en samenhang;

3. de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland dient tenminste gelijk te blijven;

4. er dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt is gelegen in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan het werkingsgebied Beschermd landschap. Zo kunnen de kernkwaliteiten van dit Beschermd landschap ook aanwezig zijn in het nabijgelegen Natuurnetwerk Nederland. Aantasting van deze kernkwaliteiten kan tot gevolg hebben dat de meerwaardebepaling niet kan worden toegepast.

5. er wordt een gebiedsvisie opgesteld waarin de bovenstaande punten 1 tot en met 4 worden onderbouwd. Bij het toepassen van de meerwaardebepaling dient er ook een compensatieplan en een compensatieovereenkomst te worden opgesteld, zie hiervoor Artikel 3.5 en Artikel 3.6 van Bijlage 11 Regels Gedeputeerde Staten. Financiële compensatie is niet mogelijk bij het toepassen van uitzondering b.

Uitzondering c: beperkte toevoeging of wijziging van bestaande activiteiten

Met deze uitzondering wordt mogelijk gemaakt dat een omgevingsplan een beperkte toevoeging van een nieuwe activiteit aan een reeds bestaande activiteit of een beperkte wijziging van een reeds bestaande activiteit mogelijk maakt ondanks het feit dat dit leidt tot nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk Nederland of een natuurverbinding. Voorwaarde hiervoor is dat deze toevoeging of wijziging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande, reeds aanwezige activiteit. Het gaat hier om kleine wijzigingen of toevoegingen die duidelijk ondergeschikt zijn aan de bestaande activiteiten, bijvoorbeeld de aanleg van extra parkeerplaatsen voor een bezoekers- of informatiecentrum.

Van deze uitzondering kan bovendien alleen gebruik worden gemaakt wanneer nadelige gevolgen worden beperkt (mitigerende maatregelen) en de overblijvende effecten gelijkwaardig en tijdig worden gecompenseerd.

Financiële compensatie is niet mogelijk bij het toepassen van uitzondering c.

Lid 2

In het tweede lid is vastgelegd dat uitzondering b, de meerwaardebepaling, niet van toepassing is op activiteiten die verblijfsrecreatie mogelijk maken, tenzij het gaat om activiteiten die ondergeschikt zijn aan een andere bedrijfsactiviteit, en plaatsvinden op, of aansluitend aan, dezelfde locatie. Voor deze activiteiten kan dus geen uitzondering worden gemaakt op het verbod om activiteiten mogelijk te maken die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen de NNN-gebieden en natuurverbindingen.

Ondergeschikt wil zeggen dat er sprake moet zijn van een duidelijk aantoonbare ondergeschiktheid aan de andere bedrijfsactiviteit, bijvoorbeeld in arbeidsbehoefte, inkomsten en ruimtebeslag. Als voorbeeld: een mini-camping als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf wordt gezien als een ondergeschikte vorm van verblijfsrecreatie. Ten behoeve van deze ontwikkeling kan, mits wordt voldaan aan de voorwaarden, de meerwaardebepaling dus worden toegepast.

SSS

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Subparagraaf 6.2.5.2 Beschermd landschap

Artikel 6.59 heeft als doel om het Beschermd landschap (BL) in Noord-Holland te beschermen en waar mogelijk te versterken en te ontwikkelen. Het BL omvat gebieden in Noord-Holland die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Het BL is zo concreet mogelijk beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten. Het Natuurnetwerk Nederland (gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) heeft een eigen regime. NNN en BL sluiten wel naadloos op elkaar aan. Op deze manier bestaat er geen overlap tussen NNN en BL-gebied, maar vormen zij samen met de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (Artikel 6.62) een robuust beschermd landelijk gebied. Tussen BL en Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde kan wel overlap bestaan.

De Provincie Noord-Holland heeft in de Omgevingsvisie NH2050 het benoemen, behouden en versterken van de unieke kwaliteiten van landschap en cultuurhistorie als ambitie benoemd. Het daarbij behorende ontwikkelprincipe geeft aan dat 'ontwikkelingen en beheer moeten passen bij de waarden, de karakteristiek en het draagvermogen van het landschap'. In het BL staat het behoud en versterken van de landschappelijke waarden en de betekenis van het landschap voor het aangrenzende stedelijk gebied centraal. In het BL zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van ~~nieuwe~~ een ontwikkeling van meer dan 25 woningen en een ontwikkeling van overige stedelijke ~~ontwikkelingen~~ functies met een bebouwd oppervlak van meer dan 500 m², toegestaan wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast. Per locatie kan aan de hand van de kernkwaliteiten een zorgvuldige afweging worden gemaakt welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk en welke niet wenselijk zijn. Hierdoor is er ruimte voor maatwerk en gebiedsgerichte differentiatie.

De afweging of er een aantasting is van de kernkwaliteiten aan de hand van de beschrijvingen van de kernkwaliteiten, ligt (in de geest van de Omgevingswet) bij de gemeente. In de ruimtelijke onderbouwing van een omgevingsplan dat een ontwikkeling in het BL mogelijk maakt, moet worden gemotiveerd dat aan de voorwaarden van de regels wordt voldaan.

In lijn met de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie zijn de kernkwaliteiten beschreven aan de hand van drie provinciale kernwaarden:

- Landschappelijke karakteristiek: de landschapstypen en de belangrijkste kenmerken van deze landschappen;
- Openheid en ruimtebeleving: de beleving van de ruimte, de horizon en de oriëntatiepunten;
- Ruimtelijke dragers: de driedimensionale structuren en lijnen die in het (vlakke) landschap het beeld bepalen en begrenzen.

De beschrijving van de kernkwaliteiten van het BL is opgenomen in Bijlage 7 bij deze omgevingsverordening. Per BL-deelgebied wordt een algemene kenschets gegeven, de begrenzing en context worden weergeven, er is een toelichting op de ontstaansgeschiedenis van het betreffende landschap en de kernkwaliteiten zijn uiteengezet. Aan de beschrijving van de kernkwaliteiten zijn indicatieve themakaarten ter verduidelijking toegevoegd.

De voormalige regimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn als uitgangspunt gebruikt voor de totstandkoming van de begrenzing van het BL en hierin opgegaan. Daarnaast volgt de BL-begrenzing waar mogelijk en zinvol een landschappelijke logica. Om tot een logische begrenzing en beschrijving van de kernkwaliteiten te komen zijn het Kwaliteitsbeeld Noord-Holland 2050, de Cultuurhistorische Waardenkaart en de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie geraadpleegd. Het Kwaliteitsbeeld Noord-Holland 2050 is in december 2017 door de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) aan GS aangeboden. Het is in een uitvoerig interactief proces met vele stakeholders tot stand gekomen. De waardering van de landschappen in het Kwaliteitsbeeld heeft plaatsgevonden op basis van archeologisch onderzoek (RAAP), historisch geografisch onderzoek (Bureau Landview) en een selectie van gegevens over historische stedenbouw (Monumentenzorg & archeologie provincie NH, Rijksdienst voor Monumentenzorg) in opdracht van de provincie Noord-Holland in 2001. Locaties van hoge tot zeer hoge waarde, grenzend aan of in de nabijheid van een bestaand beschermingsregime zijn veelal opgenomen in het BL. Tot slot zijn grenscorrecties doorgevoerd op basis van gesprekken met gemeenten en een ambtelijk deskundigenoordeel.

Concept

Concept

Relatie met de beschermingsregimes die zijn opgegaan in Beschermd landschap

Bufferzones

In de Structuurvisie Noord-Holland 2040 (2010) staat het doel van de bufferzones in Noord-Holland. Zij dienen gevrijwaard te blijven van verdere verstedelijkingen zich verder te kunnen ontwikkelen tot relatief grootschalige groene gebieden. De bufferzones zijn een belangrijk onderdeel van de metropolitane landschappen. Het landschap en het groen in de bufferzones vormen een randvoorwaarde voor de leefbaarheid in de metropoolregio. In de Omgevingsvisie NH2050 heeft dit een plek gekregen met ontwikkelprincipe: 'Versterken van het landschap als onderdeel van het metropolitaan systeem'. Het veiligstellen van de groene leefomgeving waar de stedelijke druk hoog is, het behouden van openheid en het borgen van (de nabijheid van) het buitengebied voor de recreant zijn motieven voor de opname van de bufferzones in het Beschermd landschap.

Aardkundig Monument

Belangrijke componenten van het landschap zijn de bodem en het reliëf, als tastbaar bewijs van de ontstaansgeschiedenis van het Noord-Hollandse landschap. Het aardkundig monument betreft niet zozeer de toplaag maar de dieper gelegen abiotische waarden van de bodem (vanaf 1m diepte en 0,5m diepte rond het Alkmaardermeer). De bodemopbouw en -eigenschappen bepalen mede het 'zichtbare' landschap erboven. Het behoud van de leesbaarheid van de ontstaansgeschiedenis vindt Provincie Noord-Holland van groot belang. De provincie heeft zestien aardkundige monumenten aangewezen vanwege de unieke en best bewaarde aardkundige waarden. Deze monumenten zijn nu, afhankelijk van hun locatie, opgegaan in het BL of het NNN. De met de specifieke aardkundige monumenten samenhangende waarde, maakt onderdeel uit van de kernkwaliteiten van het BL of de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en is als zodanig opgenomen in de beschrijvingen van de deelgebieden van het BL of NNN.

Weidevogelleefgebied

Nederland heeft een internationale verplichting tot het beschermen van weidevogels. Weidevogels gedijen goed in het open (veen)weidelandschap. Het gaat minder goed met de weidevogels. Door verstedelijking en intensieve landbouw is er verlies van geschikt leefgebied. De provincie vindt zowel de weidevogels als het karakteristieke cultuurlandschap waarin zij verblijven belangrijk. Daarom beschermt zij deze landschappen tegen inbreuken op de openheid en verstoring van de rust. Het beschermingsregime Weidevogelleefgebied in de PRV had als doelstelling leefgebieden voor weidevogels en open landschap te beschermen. De weidevogelleefgebieden in de PRV overlapten deels met het beschermingsregime NNN. In 2015 heeft de provincie in het Natuurbeheerplan een kerngebiedenbeleid ingezet, waarmee subsidie voor weidevogelbeheer is geconcentreerd in de meest kansrijke gebieden, met als doel deze gebieden optimaal in te richten en te beheren ten behoeve van weidevogels ("meer doen in minder gebieden"). Het Natuurbeheerplan is van betekenis voor natuurbeleid en subsidies, maar heeft geen planologische werking. Daarom zijn de weidevogelleefgebieden ook opgenomen in de PRV. Met de Omgevingsverordening is voor een andere aanpak gekozen. De weidevogelkerngebieden die binnen NNN liggen, vallen nog steeds onder het NNN beschermingsregime. Buiten het NNN hebben wij ervoor gekozen de kerngebieden vanwege de ecologische waarde en kwaliteit van het landschap te laten opgegaan in het BL met de kernkwaliteit 'habitat voor weidevogels'. Ook zijn er delen van het voormalig weidevogelleefgebied uit de PRV, die niet onder de kerngebieden vallen, opgenomen in het BL wanneer er ter plaatse andere kernkwaliteiten aanwezig zijn die wij willen beschermen. Voormalige weidevogelleefgebieden die niet vallen onder het nieuwe kerngebiedenbeleid en geen andere kernkwaliteiten hebben die wij willen beschermen, vallen in de Omgevingsverordening niet meer onder een beschermingsregime.

De Leidraad Habitat voor Weidevogels ([hyperlink]) biedt hulp bij het beoordelen of een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling de kernkwaliteit Habitat voor Weidevogels aantast.

Relatie met het Kwaliteitsbeeld landschap Noord-Holland 2050

Het Kwaliteitsbeeld landschap Noord-Holland 2050 is een onderzoek en voorzet van de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) voor een samenhangend verhaal over de toekomst van het Noord-Hollandse landschap ten behoeve van de omgevingsvisie. De landschappelijke kwaliteiten van Noord-Holland zijn in samenspraak met belanghebbenden voor de lange termijn (op hoofdlijnen) in kaart gebracht. Uit het ruimtelijk onderzoek komt naar voren dat de huidige wijze van ontwikkelen leidt tot een nivellering van de landschapskwaliteit. Daarnaast staat de provincie voor grote, urgente opgaven die veel impact op het landschap zullen hebben. Het Kwaliteitsbeeld stelt dat om de kwa-

Concept

liteiten van het landschap te behouden en (ook in de toekomst) van meerwaarde te laten zijn voor de kwaliteit van de leefomgeving en het vestigingsklimaat van Noord-Holland, een actieve strategie nodig is om ontwikkelingen bij te laten dragen aan het behoud en de versterking van de landschapskwaliteit. In het Kwaliteitsbeeld ligt de focus op de vraag 'waar' deze ontwikkelingen, in relatie tot de landschappelijke kwaliteiten van de provincie, bij voorkeur wel of niet een plek kunnen krijgen. Het zet in op het bundelen en samenbrengen van programma's en opgaven met de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de verschillende landschappen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in 'prachtlandschappen' en 'krachtlandschappen'. Prachtlandschappen zijn de gebieden die het waard zijn om te behouden, vanwege de hoge tot zeer hoge cultuurhistorische waarde, vanwege de relatie met en betekenis voor de stad en het leef- en vestigingsklimaat van de regio. Krachtlandschappen zijn de gebieden waar in principe goede mogelijkheden zijn om grote opgaven en ontwikkelingen op te vangen. De Prachtlandschappen en de waardering van de cultuurhistorische waarde van deze landschappen in het Kwaliteitsbeeld zijn gebruikt om te komen tot een logische begrenzing van het BL en het beschrijven van de kernkwaliteiten.

Relatie met het werkingsgebied landelijk gebied

Gelet op het feit dat de gronden binnen BL tevens zijn gelegen in het werkingsgebied landelijk gebied, moeten nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het BL niet alleen aan de regels voor BL voldoen, maar moeten deze ook voldoen aan de regels voor landelijk gebied.

TTT

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 6.87 Projectbesluiten provincie

Dit artikel regelt dat de instructieregels voor gemeentelijke omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zijn op projectbesluiten die door Gedeputeerde Staten worden genomen. Het ligt voor de hand dat bij de ingrepen die Gedeputeerde Staten kan realiseren via een projectbesluit dezelfde regels gelden als voor het gemeentelijk omgevingsplan. Er is wettelijk niet voorzien in een ontheffingsmogelijkheid voor ~~GS~~ Gedeputeerde Staten indien bij een concreet projectbesluit de toepassing van dit artikel tot een conflict leidt. ~~Indien dit~~ Het is aan de ~~orde is, ligt het voor de hand dat Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten zullen voorleggen~~ Provincies zelf om ~~de verordening aan~~ een keuze te ~~passen. Ook kunnen Gedeputeerde Staten in dit geval mogelijk gebruik~~ maken ~~van de door Provinciale Staten aan hen gedelegeerde wijzigingsbevoegdheden~~ om hiervoor een afwijkingsmogelijkheid op te nemen.

Gemeenten en Waterschappen hebben ook de mogelijkheid om in incidentele gevallen ontheffing van de instructieregels te krijgen. Daarnaast is van belang dat onder het oude recht bij een provinciaal inpassingsplan (de voorloper van het projectbesluit) eveneens de mogelijkheid bestond om in bijzondere gevallen af te wijken van de instructieregels. Om die reden voorziet het tweede lid in een vergelijkbare mogelijkheid voor het afwijken van de instructieregels bij de vaststelling van een provinciaal projectbesluit.

Om gebruik te kunnen maken van de afwijkingsbevoegdheid dient bij de uitvoering van een projectbesluit sprake te zijn van een onevenredige belemmering door de instructieregels van Afdeling 6.2, dan kunnen die regels buiten toepassing worden gelaten. In het projectbesluit dient gemotiveerd te worden dat sprake is van dringende redenen. Het buiten toepassing laten van de instructieregels mag er niet toe leiden dat strijd ontstaat met internationale verplichtingen of met instructieregels van het Rijk.

UUU

Na sectie 6.91 wordt een sectie ingevoegd, luidende:

Artikel 6.91a Peilbesluit in Veenpolderlandschappen

Door een grotere drooglegging komt er zuurstof bij het veen en oxideert het veen, waardoor broeikasgasuitstoot ontstaat en de bodem steeds verder daalt. Door bij nieuwe peilbesluiten te voorkomen dat de drooglegging toeneemt, en daarmee de toename van broeikasgasuitstoot wordt voorkomen, blijft het watersysteem in de toekomst beheersbaar, veilig en gezond. Tevens is het

concept

voorkomen van de toename van broeikasgasuitstoot en daarmee het vertragen van de bodemdaling een middel om negatieve effecten op water, milieu, ruimtelijke ontwikkelingsopgaven en stijgende kosten voor het waterbeheer tegen te gaan.

Binnen de provincie is de vermindering van broeikasgasuitstoot (uit veenweidegebieden) beleidsmatig opgenomen in de Korte Termijn Agenda, de Veenweidestrategie 1.0 en de Startversie PPLG Buitengewoon Noord Holland. In de Korte Termijn Agenda ligt de focus op vermindering van de broeikasgasuitstoot. Op de middellange en lange termijn komt de nadruk, naast vermindering uitstoot broeikasgassen, ook te liggen op het tegengaan van bodemdaling.

De huidige instructieregel voorkomt dat de drooglegging wordt vergroot om toename van de uitstoot van broeikasgassen daarmee te voorkomen.

Methode

De broeikasgasuitstoot binnen een peilgebied kan worden aangetoond middels de methodiek van SOMERS 2.0. De modelberekening op basis van de drooglegging uit het oude peilbesluit (peildatum: ingangsdatum peilbesluit) en het nieuwe peilbesluit kan bij de toelichting op het peilbesluit worden gevoegd. Link: https://www.nobveenweiden.nl/dashboard/

Indien de berekening volgens de methode van SOMERS 2.0 moeilijk kan worden gemaakt, kunnen de waterschappen kiezen om op een andere manier (of in tekst of in berekeningen) te onderbouwen dat de uitstoot gelijk blijft of vermindert (bijvoorbeeld vanwege de zakkingsclausule).

Wanneer in een vigerend peilbesluit is opgenomen dat het waterpeil (en daarmee de drooglegging) de bodemdaling kan volgen - door middel van toepassing van peilindexatie, ofwel zakkingsclausule - gaan we ervanuit dat de broeikasgasuitstoot van de situatie na toepassing van de peilindexatie overeenkomt met de situatie ten tijde van de ingangsdatum van het peilbesluit. Dit omdat de drooglegging door de toepassing van de peilindexatie niet groter wordt en omdat drooglegging bepalend is voor de broeikasgasuitstoot. Op een zeker moment zal het waterschap het peilbesluit echter moeten actualiseren door de toegepaste peilindexatie daarin te verwerken. Omdat het berekenen van de uitstoot van broeikasgassen in deze situatie soms niet mogelijk is, kan worden volstaan met een tekstuele onderbouwing, waarom de uitstoot niet toeneemt.

Werkingsgebied

Het werkingsgebied van artikel 6.91a omvat de veengronden zoals weergegeven op de bodemkaart 1:50000 (BRO Bodemkaart, Wageningen Environmental Research: 2024). Alleen veengronden binnen landelijk gebied worden meegenomen.

Bij de motivering van de gevolgen van een nieuwe peilbesluit voor de broeikasgasuitstoot als bedoeld in het eerste lid, hoeft geen rekening te worden gehouden met de volgende locaties:
- Talud en bermen van infrastructuur;
- Waterkeringen;
- Verharde percelen.

Reden van uitzondering is dat we geen maatregelen op talud, bermen en waterkeringen kunnen uitoefenen vanwege de veiligheidsregels. Verharde percelen zijn afgedekt waardoor geen broeikasgasuitstoot plaatsvindt.

Bij de volgende situaties geldt de instructieregel niet omdat het effect hiervan op de broeikasgasuitstoot nog niet berekend kan worden met de methode SOMERS:
- Gebieden waarin sprake is van kwel (>0.8 mm/d);
- Gebieden waar de drooglegging tussen de 0 en 20 cm beneden maaiveld zit.

Verder geldt dat wanneer de instructieregel niet kan worden toegepast dit onderbouwd wordt uitgelegd.

VVV

Na sectie 10.3 wordt een sectie ingevoegd, luidende:

Artikel 10.5 Toezichthouders provinciale wegen en vaarwegen

Met dit artikel wordt voorzien in een centrale grondslag voor Gedeputeerde Staten om toezichthouders aan te wijzen. Het gaat om toezicht op de naleving van bestuursrechtelijke regels in genoemde regelgeving ten aanzien van de wegen en vaarwegen waarvan Gedeputeerde Staten wegbeheerder of vaarwegbeheerder is.

Concept

Provincie Noord-Holland

2025

PROVINCIAAL BLAD

Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 14 oktober 2025, nr. 2400698/2439105, tot wijziging bijlagen van de Omgevingsverordening NH2022 (vierde herziening)

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Gelet op:

- Artikelen 6.13, 6.58 en 13.4 van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022;
- Artikelen 6.1, 6.8 en 13.3 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening Noord-Holland 2022.

Besluiten:

ARTIKEL I

De Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 komt te luiden zoals is aangegeven in Bijlage A.

ARTIKEL II

De Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 wordt als volgt gewijzigd:

A

In Bijlage 7 Kernkwaliteiten Beschermd landschap provincie Noord-Holland wordt ‘nieuwe stedelijke ontwikkelingen’ vervangen door:

‘ontwikkelingen van meer dan 25 woningen en nieuwe bebouwing met een oppervlak van meer dan 500 m² ten behoeve van stedelijke functies’

B

In Bijlage 7 wordt ‘bollenconcentratiegebied’ steeds vervangen door ‘werkingsgebied Grondbewerkingen voor permanente bollenteelt toegestaan’.

C

De titel van Afdeling 5 van Bijlage 11 komt te luiden:

Afdeling 5 Regionale afspraken woningbouwontwikkelingen en nieuwe stedelijke functies met een bebouwd oppervlak van meer dan 500m²

D

De algemene toelichting op Afdeling 5 van Bijlage 11 komt te luiden:

Algemeen
De regionale afspraken gaan over nieuwe stedelijke functies van woningbouw, bedrijventerreinen en kantoorlocaties, detailhandel en overige stedelijke voorzieningen. Voor het borgen van het provinciale hoofdbelang van duurzaam ruimtegebruik worden aan de regionale afspraken via nadere regels inhoudelijke en procedurele voorwaarden gesteld. Deze regels zorgen er voor dat vooraf duidelijk is waaraan de regionale afspraken moeten voldoen.

Doel van deze afdeling
Deze nadere regels van Gedeputeerde Staten stellen eisen aan de regionale afstemming in de vorm van regionale afspraken. Het doel van het laten maken van regionale afspraken is dat gemeenten gezamenlijk werken aan een sterke(re) regio en dat wordt voorkomen dat gemeenten individueel een koers varen die de kracht van buurgemeenten en/of de regio niet ten goede komt of aantast. De essentie van de regeling:

a. De te maken regionale afspraken voor woningbouw, bedrijventerreinen en kantoren en detailhandel moeten zijn gebaseerd op de regionale visies en waarbij deze visies moeten zijn gebaseerd op het provinciaal beleid en op de door de provincie vastgestelde prognoses en behoefteramingen.
b. De regionale afspraken moeten expliciet minimaal de instemming hebben van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten in de regio. Er staan geen regels in de omgevingsverordening over het aantonen van nut en noodzaak en het benutten van binnenstedelijke mogelijkheden. De regionale afspraken moeten wel nut en noodzaak aantonen en inzicht geven in de binnenstedelijke (on)mogelijkheden voordat uitleglocaties aan de orde kunnen komen. De regionale afspraken en de daaruit voortvloeiende omgevingsplannen moeten namelijk voldoen aan de wet (in casu met name artikel 5.129g van het Bkl), dat wil zeggen 'Ladderproof' zijn. Evenals de Ladder gaat de provincie uit van een 'ja, mits' voor nieuwe stedelijke functies. Verantwoordelijkheid en afwegingsruimte ligt bij de regio. De gemeenten in de regio moeten het gezamenlijk eens worden over de gemeentegrens overschrijdende nieuwe stedelijke functies. De verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte liggen bij de regio. Dit is in lijn met de gedachte van de Omgevingswet, waarbij de verantwoordelijkheid zo decentraal mogelijk wordt belegd. De regionale afspraken worden bij voorkeur op visie- en programmaniveau gemaakt, zodat wordt voorkomen dat pas in een laat planstadium, bijvoorbeeld bij het voorontwerp van een omgevingsplan duidelijk wordt of wordt voldaan aan de wetgeving.

Geen instemming door Gedeputeerde Staten
Bij het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte binnen het omgevingsplanspoor bij de regio ligt, past geen expliciete goedkeuring van, of instemming met, de uitkomsten van het proces in een vorm van een afrondend besluit door Gedeputeerde Staten. De samenwerkende gemeenten zijn er zelf verantwoordelijk voor dat de regionale

afspraken voldoen aan de inhoud en bedoelingen van het Bkl, de omgevingsverordening en nadere regels. Gedeputeerde Staten gaan er vanuit dat gemeenten op een zorgvuldige manier de afspraken tot stand laten komen, daarbij de provinciale regels in acht nemen en rekening houden met het provinciale beleid. De betrokken gemeenten hebben hier ook belang bij, omdat afspraken die niet voldoen aan de omgevingsverordening of andere provinciale regelgeving leiden tot een afbreukrisico bij de projecten die worden gebaseerd op die afspraken. Gedeputeerde Staten willen de verantwoordelijkheid voor de afspraken ook bij de gemeenten laten en niet overnemen door het nemen van een instemmingsbesluit. Een dergelijke manier van werken past goed in het stelsel van de Omgevingswet. Het ontbreken van een juridisch besluit door Gedeputeerde Staten over de regionale afspraken betekent uiteraard niet dat Gedeputeerde Staten niet betrokken wil zijn op bestuurlijk en ambtelijk niveau bij de totstandkoming van de regionale afspraken. Gedeputeerde Staten gaan er vanuit dat dergelijk overleg wordt gevoerd en door de betrokken medeoverheden de waarde van deze beleidsafstemming en samenwerking wordt ingezien. Aandachtspunt is de kenbaarheid van gemaakte afspraken, ook voor derden. Gedeputeerde Staten gaan ervan uit dat de gemeenten gemaakte regionale afspraken beschikbaar zullen stellen op hun websites. Bij omgevingsplannen waarbij gebruik wordt gemaakt van de regionale afspraken, zal in de toelichting ook inzicht moeten worden geboden in de inhoud en totstandkoming van deze afspraken. Ook de betrokkenheid van burgers (ondernemers, omwonenden, belangengroepen) en de gemeenteraden is een belangrijk aspect bij het maken van de regionale afspraken. Dit is de verantwoordelijkheid van de betrokken colleges van burgemeester en wethouders, die hier door hun gemeenteraden zo nodig op kunnen worden aangesproken. De manier waarop deze betrokkenheid wordt vormgegeven, zal per situatie kunnen verschillen. Zonder deze betrokkenheid bestaat het risico dat de afspraken onvoldoende draagvlak hebben, hetgeen bijvoorbeeld bij de besluitvorming over concrete projecten tot discussies kan leiden.

Handreiking
Ter bevordering van een goede toepassing van de Ladder en regionale afspraken is een Handreiking regionale afspraken beschikbaar op de provinciale website.

Begripsbepalingen Regio
Bij de Ladder wordt onder de regio verstaan het 'marktgebied' of 'verzorgingsgebied' van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Voor het bepalen van de behoefte waarin een nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet is de marktregio van belang. De inhoudelijke onderbouwing van nieuwe stedelijke ontwikkeling moet zich dus richten op het markt- of verzorgingsgebied. De marktregio kan echter per stedelijke ontwikkeling verschillen.
Voor de begripsbepaling van ‘de regio’ bij nieuwe stedelijke functies als bedoeld in artikel 6.13 van de Omgevingsverordening NH2022, wordt aangesloten bij het bovenstaande.
Om te voorkomen dat voor elk individueel ruimtelijk plan dat gemeentegrensoverschrijdende effecten heeft een overleg moet worden ingesteld tussen de betrokken gemeenten kunnen gemeenten al bestaande regionale overlegverbanden hiervoor benutten. Bij de regio indeling is het vooral een zoeken van een balans tussen een goede inhoudelijk gerichte indeling van marktgebieden en het zoveel mogelijk aansluiten op efficiënte (bestaande) bestuurlijke overlegverbanden. Zie de bijlage voor een overzicht van een al bestaande regio indeling.

Regio- en provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke functies
Bij nieuwe stedelijke functies die de grens van een regio overschrijden heeft de provincie de rol

van intermediair tussen de regio's. Dat geldt ook voor provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke functies.

E

De toelichting op Artikel 5.2 van Bijlage 11 komt te luiden:

Regionale afspraken over woningbouw kunnen in verschillende documenten worden vastgelegd. In de praktijk ontwikkelen gemeenten in regioverband doorgaans de volgende producten die op elkaar aansluiten:
1. een regionale woonvisie voor 10 jaar met een doorkijk;
2. een regionaal woonakkoord als uitvoeringsagenda voor 5 jaar; en,
3. een regionale woningbouwprogrammering voor 5 tot 10 jaar met een methodiek om nieuwbouw en transformatieplannen af te wegen en een projectenlijst.
De woningbouwprogrammering kan al dan niet onderdeel uitmaken van het woonakkoord. De producten worden indien gewenst tussentijds bijgesteld en zijn onderwerp van monitoring.

F

De toelichting op Artikel 5.3 van Bijlage 11 komt te luiden:

De markt van bedrijventerreinen en kantoorlocaties is een regionale markt. Daarom staat regionale samenwerking en afstemming centraal in het provinciaal bedrijventerreinen- en kantorenbeleid.
Hoewel in Artikel 5.3 onderscheid wordt gemaakt in enerzijds regionale afspraken over ontwikkeling, transformatie en herstructurering en anderzijds het opstellen van een regionale visie, kunnen beide onderdelen samengevoegd zijn in één document. Basis voor zowel de visie als de afspraken is de door provincie in samenwerking met gemeenten en bedrijfsleven opgestelde behoefteraming. Daarin worden vraag en aanbod aan bedrijventerreinen en kantoorlocaties in kaart gebracht. Daarbij gaat het niet alleen om omvang in hectaren, dan wel vloeroppervlakte, maar ook om kwalitatief te onderscheiden locaties die invulling geven aan de vraag van bepaalde marktsegmenten. Transformatie biedt mogelijkheden om overaanbod aan bedrijventerreinen en kantorenlocaties te verminderen. Echter, voorkomen moet worden dat daardoor bedrijven in problemen komen doordat zij gedwongen worden zich te verplaatsen terwijl er voor deze bedrijven onvoldoende alternatieve vestigingsmogelijkheden zijn, dan wel dat er onvoldoende uitbreidingsmogelijkheden zijn. Regionale afstemming over transformatieplannen is dan ook essentieel. De herstructurering van verouderde bedrijventerreinen en kantorenlocaties is een middel om efficiënter gebruik van bestaande terreinen te maken en de toekomstvastheid en kwaliteit van bedrijventerreinen te behouden. Daarom is het ook onderdeel van een regionaal bedrijventerreinen- en kantorenbeleid.

G

De toelichting op Artikel 5.4 van Bijlage 11 komt te luiden:

Bij detailhandel zijn de regionale afspraken gebaseerd op regionale detailhandelsvisies. Omgevingsplannen die voorzien in detailhandel met een regionale impact (> 1500 m²), evenals

de regionale detailhandelsvisies, worden voorgelegd aan de regionale adviescommissie detailhandel (RAC). Er zijn twee RAC's ingesteld, het RAC Noord-Holland Noord en de Adviescommissie Detailhandel Zuid (ADZ). In de omgevingsplannen moet worden toegelicht of advies van een RAC is ingewonnen en hoe dit advies luidde. De RAC brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan gedeputeerde staten. De detailhandelsstructuur is één geheel en uitbreidingen kunnen niet los van elkaar worden gezien. Alle plannen groter dan 1.500 m² moeten worden afgestemd (sub 2 i) met uitzondering van plannen voor ontwikkelingen in winkelgebieden die reeds groter zijn dan 25.000 m² wvo (sub b 2 ii). Voor deze grote winkelcentra moeten detailhandelsplannen groter dan 3.000 m² voor advisering aan de regionale adviescommissies worden voorgelegd. Deze grote winkelcentra zijn alle hoofdwinkelcentra, te weten de binnenstadcentra van Alkmaar, Amstelveen, Amsterdam, Beverwijk, Bussum, Den Helder, Haarlem, Heerhugowaard, Hilversum, Hoofddorp, Hoorn, Purmerend, Schagen en Zaandam en de grote ondersteunende centra welke ook groter zijn dan 25.000 m² wvo, te weten Amsterdam Buikslotermeerplein en Amsterdam Amsterdamse Poort. De genoemde grootte van winkelplannen (1.500 m² en 3.000 m²) geldt voor de totale ontwikkeling in een winkelgebied (en dus niet per winkel) en voor een tijdsperiode van twee jaar. Deze periode is gekozen om te voorkomen dat grote plannen in kleinere delen worden opgeknipt om verplichte advisering te omzeilen.

H

De toelichting op Artikel 5.5 van Bijlage 11 komt te luiden:

In het bestuurlijk overleg Noord-Holland Noord hebben Gedeputeerde Staten op 31 augustus 2016 toegezegd dat de regio's zelf in de gelegenheid worden gesteld om werkafspraken te maken over de wijze van regionale afstemming bij 'overige stedelijke voorzieningen', zoals bijvoorbeeld een crematorium, bioscoop of theater. Het gaat hierbij dus om stedelijke voorzieningen, niet zijnde woningbouw, bedrijventerreinen, kantoorlocaties of detailhandel. Regionale afspraken zijn vereist om nieuwe stedelijke functies met een bebouwd oppervlak van meer dan 500 m² mogelijk te maken.

ARTIKEL III
Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na publicatie in het Provinciaal Blad.

Haarlem, 14 oktober 2025

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.T.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Leidraad Habitat voor Weidevogels

Introductie / Context

'Habitat voor weidevogels', is één van de kernkwaliteiten van het Beschermd Landschap (BL) beschreven in de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (OV NH2022). Het is daarmee een opgave voor de gemeente om ervoor te zorgen dat bij activiteiten of ruimtelijke ontwikkelingen de kernkwaliteit 'habitat voor weidevogels' binnen de gemeente niet wordt aangetast. Deze leidraad 'habitat voor weidevogels' faciliteert de gemeenten bij de uitvoering van deze taak. Het document geeft informatie voor het beoordelen, toetsen en inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap, zoals bebouwing, agrarische bedrijven, infrastructuur of vormen van energieopwekking in relatie tot het 'habitat voor weidevogels'. De leidraad is een hulpmiddel en toelichting en is daarom aanvullend op de OV NH2022. Hetgeen in de verordening staat is leidend. Aan de uitleg in dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Omgevingsverordening NH2022
De Provincie Noord-Holland heeft al haar regels op het gebied van natuur, milieu, mobiliteit, erfgoed, ruimte en water in de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (OV NH2022) opgenomen. In de OV NH2022 zijn gebieden benoemd waar uitgebreid omschreven staat welke activiteiten mogelijk zijn en onder welke voorwaarden. Op de kaart van het Omgevingsloket (regels op kaart) is per locatie zichtbaar welke regels er gelden. De werkingsgebieden worden actueel gehouden.

De provincie wil met de verordening ontwikkelingen, zoals woningbouw en de energietransitie, mogelijk maken en gelijktijdig zorgen voor het beschermen van mooie en bijzondere gebieden in Noord-Holland, waaronder de belangrijkste gebieden van waarde voor weidevogels. Deze zijn gelegen binnen de beschermingsregimes Natuur Netwerk Nederland (NNN) en Beschermd Landschap (BL). De planologische bescherming via de Omgevingsverordening helpt om deze gebieden open te houden en verstoring te voorkomen.

Weidevogelbeleid
De bescherming van weidevogels is provinciaal beleid, maar komt ook voort uit een nationale en internationale/nationale verplichting. Noord-Holland is één van de provincies met de hoogste weidevogeldichtheid in Europa en dat geeft een grote verantwoordelijkheid voor deze soorten. Deze zorg is vastgelegd in nationale wet- en regelgeving die voortkomt uit internationale verdragen en uit de Europese Vogelrichtlijn.

De Europese Commissie (EC) heeft in 2024 geconcludeerd dat Nederland haar internationale verplichtingen ten aanzien van de Vogelrichtlijn niet nakomt. Op basis hiervan heeft de EC besloten een inbreukprocedure – een juridische procedure vanwege het vermeend niet naleven van Europese wetgeving – te starten tegen de Nederlandse overheid.
Om te kunnen voldoen aan de Vogelrichtlijn en dus te voldoen aan de internationale wetgeving, is een forse uitbreiding van de gruttopopulatie in Nederland nodig. De gewenste uitbreiding komt neer op ongeveer een verdubbeling van de huidige populatie. Voor een uitbreiding van de populatie is voldoende geschikt leefgebied nodig.

Beschermd Landschap
Met het BL worden de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland beschermd, voor zover deze geen onderdeel zijn van het NNN. In Noord-Holland zijn 32 gebieden aangewezen als 'Beschermd Landschap'. Dit zijn landschappen waarop de provincie extra zuinig is vanwege de bijzondere eigenschappen en waarde voor mens en dier, waaronder weidevogels. Per landschap is aangegeven welke landschappelijke, cultuurhistorische of aardkundige waarden aanwezig zijn. Deze

waarden zijn aangeduid als ‘kernkwaliteiten’ van het landschap. Eén van de Noord-Hollandse kernkwaliteiten is het ‘habitat voor weidevogels’. De weidevogel habitats zijn daarmee ruimtelijk beschermd.

De bescherming van het BL is planologisch geregeld en beschreven in artikel 6.57 van de OV NH2022. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk in BL, zolang het geen stedelijke ontwikkelingen zijn én ze de kernkwaliteiten niet aantasten. Hierop zijn enkele uitzonderingen mogelijk. De belangrijkste is de uitzondering voor nieuwe stedelijke ontwikkeling of andere nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, indien:

1. er sprake is van een groot openbaar belang;
2. er geen reële alternatieven zijn; en
3. de aantasting zoveel mogelijk wordt beperkt en de aantasting wordt gecompenseerd

Uitvoering van een plan kan derhalve doorgang vinden als het van groot openbaar belang is en als er kan worden aangetoond dat er geen andere mogelijkheden zijn. De schade aan het BL moet dan worden gecompenseerd.

Voor woningbouw geldt ook een uitzondering in BL. Er mogen in of aan een kern of dorpslint maximaal 25 woningen onder voorwaarden worden gebouwd, ook met aantasting van de kernkwaliteiten. Met het oog op onze nationale en internationale verplichtingen is de kernkwaliteit habitat voor weidevogels hiervan is uitgesloten. Deze kernkwaliteit mag dus voor de bouw van woningen nog steeds niet worden aangetast.

Werken met kernkwaliteiten
Toetsing van de effecten van een project gebeurt dus op basis van de kernkwaliteiten. Een gemeente moet bij een nieuwe ontwikkeling, niet passend binnen het bestaand gemeentelijk beleid, beoordelen of aantonen (in het geval van de kernkwaliteit habitat voor weidevogels) dat de kernkwaliteiten niet worden aangetast. De kernkwaliteiten staan beschreven in de gebiedsbeschrijvingen van het BL die een bijlage vormen van OV NH2022. De 32 kernlandschappen en bijbehorende kernkwaliteiten zijn eveneens te vinden op onze website ‘Beschermd Landschap’. De grenzen van het BL zijn in de OV NH2022 vastgelegd en te raadplegen via de viewer van het Omgevingsloket. De habitat voor weidevogels is een kernkwaliteit binnen het BPL en heeft derhalve geen eigen werkingsgebied of begrenzing in de Omgevingsverordening. Wel zijn er binnen de gebiedsbeschrijvingen indicatieve kaarten opgenomen.

Naast de Omgevingsverordening, die de ruimtelijke bescherming borgt van de habitat binnen BL en NNN, is in het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Holland (Provincie Noord-Holland, 2022) aangegeven hoe wij werken aan de instandhouding het weidevogelleefgebied in Noord-Holland. Ook hierin vindt u kaartmateriaal. Dit kan u informatie geven over de locatie van de gebieden maar maakt geen onderdeel uit van de omgevingsverordening.

Habitat voor weidevogels
Het ideale habitat voor weidevogels bestaat uit een combinatie van de volgende sleutelfactoren;
- omvangrijke aaneengesloten gebieden gekenmerkt door openheid
- het ontbreken van verstoring (door opgaande elementen, zoals bebouwing, beplanting en masten en door infrastructuur en activiteiten die geluiden en onrust veroorzaken)
- de aanwezigheid van micro reliëf, kruidenrijk graslandareaal en een relatief hoog waterpeil.

De aanwezigheid van deze combinatie van factoren in het BL is onvervangbaar. Kwetsbare weidevogelsoorten keren bij verstoring doorgaans niet terug.

De begrenzing van het 'Habitat voor weidevogels' is gebaseerd op de aanwezigheid van de sleutelfactoren i.c.m. weidevogeldichtheden. De provincie monitort sinds 1987 jaarlijks een groot deel van de provincie op de aanwezigheid van weidevogels. In een cyclus van drie tot zes jaar worden alle weidevogelgebieden gemonitord, de data zijn te vinden op de provinciale Weidevogel viewer. Deze viewer bevat als hulpmiddel voor een analyse op perceelsniveau ook een kaart met weidevogelleefgebieden die kan worden geraadpleegd. Deze kaart geeft, op basis van tellingen en aanwezige (potentiële) sleutelfactoren aan waar het weidevogelhabitat ligt. De weidevogelviewer dient als hulpmiddel en heeft geen formele status.

Aantasting
Ruimtelijke ontwikkelingen die de habitat voor de weidevogels verkleinen vormen een aantasting van de kernkwaliteit habitat voor weidevogels. Weidevogels houden van een rustig en open landschap. Hoge elementen (masten, windturbines), infrastructuur, zoals wegen, fietspaden, wandelpaden, bebouwing, bosschages of bomenrijen zorgen voor verstoring van weidevogels. In de directe omgeving van dergelijke elementen zullen weinig tot geen weidevogels gaan broeden. Een fietspad dat dwars door een weiland wordt aangelegd, zal een enorm verstorend effect hebben op de weidevogels die daar broeden. Verstoring of het toevoegen van opgaande elementen die leiden tot een verkleining van de habitat, of ruimtelijke ontwikkelingen die een verslechtering van sleutelfactoren tot gevolg hebben zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit.

Ruimtelijke ontwikkelingen die niet leiden tot een extra verstoring van het habitat en waarbij de verstoring valt binnen de verstoringszone van bestaande elementen zoals bijvoorbeeld gebouwen en wegen, verkleinen het habitat niet. Ze worden daarom niet als aantasting van de kernkwaliteit beschouwd.

Wel of geen aantasting van het BL?

Om inzicht te krijgen of een ontwikkeling in of nabij het BL wel of niet leidt tot een aantasting van de habitat voor weidevogels , moet worden vastgesteld of de (voorgenomen) ontwikkeling wel of niet binnen de habitat voor weidevogel valt.
Bij een ontwikkeling is er niet alleen sprake van aantasting van het BL als de ontwikkeling tot verstoring op *aanwezige* weidevogels leidt, maar ook als er sprake is van een verstoring van de openheid en rust van het (potentiële) leefgebied van de weidevogels, de habitat.

De habitat voor weidevogels in brede zin dient onaangetast te blijven omdat er voor de weidevogelpopulatie, en met name de grutto, een forse uitbreidingsdoelstelling geldt. Om die uitbreiding mogelijk te maken, moet het habitat ruimer beschermd worden dan een minimale verstoringsafstand tot op dat moment aanwezige weidevogels.

Een voornemen tot ruimtelijke ontwikkeling wordt daarom getoetst op de locatie waar deze plaatsvindt. Valt deze locatie binnen de kernkwaliteit, wordt er geen ruimtelijke ontwikkeling toegestaan. Daarbuiten zijn ontwikkelingen, binnen de regels van de verordening, wel toegestaan. Als hulpmiddel voor deze toetsing op perceelsniveau kan de weidevogelleefgebiedenkaart in de Weidevogel viewer gebruikt worden.

Compensatie
Compensatie van weidevogelleefgebied is complex en praktisch niet mogelijk. Het voorkomen van de juiste combinatie van sleutelfactoren in het landelijk gebied is dermate uniek dat we deze moeten beschermen en behouden. Dit is belangrijk onder andere om aan de gewenste groeidoelstelling voor

de gruttopopulatie te kunnen voldoende. Hoe we dit doen, staat beschreven in het Actieplan Boerenlandvogels Noord-Holland dat in 2025 wordt vernieuwd. De kaart met weidevogelleefgebied zal elke 2 jaar herzien worden waarbij (delen van) weidevogelleefgebieden die onomkeerbaar zijn verslechterd , van de kaart af worden gehaald.

Extra verstoring?
In het rapport (Oosterveld et al. 2014) wordt uitgebreid ingegaan op het aspect verstoring en het belang van openheid van het landschap voor weidevogels. Meer informatie over verstoringsafstanden en de minimale, gemiddelde en maximale verstoringsafstanden zijn te vinden in het rapport Onderbouwing verstoringsafstanden (L.W. Bruinzeel, A.G.M. Schotman 2011). Verstoring treedt op als een vogel ten gevolge van menselijk handelen niet toekomt aan z'n natuurlijke gedrag. In z'n meest milde vorm is dat een kortstondigs onderbreking van het natuurlijke gedrag, in z'n meest ingrijpende vorm leidt het tot de dood van een individu of tot permanente ongeschiktheid van het leefgebied. Verstoring kan worden bekeken vanuit het oogpunt van de biologie van de weidevogels (hoeveel en welke soorten worden beïnvloed), maar ook vanuit een leefgebiedenbenadering (hoeveel hectares leefgebied wordt beïnvloed of gaat verloren).

Bebouwing en opgaande elementen hebben een sterk negatief effect op de openheid en daarmee vestiging, nestsucces en reproductie van weidevogels. In het geval van opgaande elementen is er sprake van een combinatie van twee factoren, namelijk openheid als voorkeurshabitat (voorkeur voor openheid) en predatiedruk. De meeste weidevogels hebben zich in hun biologie aangepast aan een open landschap. Zo speelt hun baltsgedrag zich over grote afstanden af. Daarnaast 'ontsluiten' bijvoorbeeld nieuwe beplantingselementen (bosjes, houtsingels, erfbeplanting) het open gebied extra voor predatoren. Ze gebruiken opgaande begroeiing om in te nestelen, als uitkijkpost tijdens het foerageren of als dekking om hun prooien te verrassen. Kortom, hoe opener het landschap, hoe minder predatoren aanwezig zijn (Oosterveld 2007b, van der Vliet et al. 2008).

Wat kan een gemeente nog meer doen voor weidevogels?
Naast het toetsen van ruimtelijke plannen en ontwikkelingen in navolging van de gestelde regels in de OV NH2022 kan de gemeente een positieve en actieve bijdrage leveren aan het behouden en ondersteunen van weidevogels in het buitengebied van de gemeente. Weidevogels zijn in Noord-Holland talrijk in voorjaar aanwezig maar helaas lopen de aantallen om diverse redenen wel terug. Veel inwoners hechten waarde aan de aanwezigheid van weide- en boerenlandvogels in het landschap en zijn bereid zich hiervoor in te zetten. Overal in de provincie Noord-Holland zijn boeren, terreinbeheerders en vrijwilligers in de weer om weidevogels een goed leefgebied te bieden. Gemeenten kunnen hierbij een rol spelen door letterlijk en figuurlijk ruimte te bieden aan weidevogels in het gemeentelijk ruimtelijk beleid. Dit is enerzijds een verplichting vanuit de OV NH2022, maar het staat gemeenten ook vrij aanvullende regels te stellen. Daarnaast kunnen gemeenten een bijdrage leveren door mensen in het buitengebied te stimuleren om te werken aan een optimaal habitat en door verstorende activiteiten in of in de directe nabijheid van het habitat tegen te gaan.

Aanbevelingen:

1. Stimuleer samenwerking

Binnen een gemeente zijn diverse partijen betrokken bij weidevogelbeheer. Gemeente kunnen vanuit het gemeentelijk groen of biodiversiteitsbeleid samenwerking tussen deze partijen stimuleren en (financieel) ondersteunen om bijdragen te leveren aan het weidevogelbeheer. De volgende partijen zijn verbonden met weidevogelbeheer.

- Diverse agrariërs zijn lid van een agrarische natuurvereniging (collectief). Deze agrarische natuurvereniging spelen een coördinerende rol bij het weidevogelbeheer,
- Terreinbeherende organisaties zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland of particulier natuurbeheerders beheren natuurterreinen, vaak zijn de graslanden verpacht aan boeren.
- Vrijwilligers die tellingen verrichten, nesten zoeken en boeren een handje helpen bij het uitvoeren van beschermende activiteiten.
- Wildbeheereenheid, de vos kan een bedreiging zijn voor grondbroeders. Tijdens het broedseizoen van de weidevogels mogen vossen daarom worden gedood, daarvoor geldt een ontheffing.

2. Zorg voor weidevogelbeheer op gemeentelijke grond

Gemeenten hebben grond in eigendom en verpachten die aan derden. Voor deze gronden kan aandacht voor weidevogelbescherming worden opgenomen in de pachtvoorwaarden of in de pachtprijs.

3. Financiële middelen

Gemeenten kunnen pachters en weidevogelbeschermers (via collectief of weidevogelwerkgroep) ondersteunen bij het onderhoud en aanschaf van middelen om het 'habitat voor weidevogels' te optimaliseren. Er zijn diverse gemeenten in Noord-Holland die de aanschaf van vossenrasters mogelijk hebben gemaakt en daarmee een actieve rol spelen bij de bescherming van weidevogels. Ook de inzet van plas-dras pompen is een aangetoonde goede aanbreng.

4. Ruimtelijk beleid

Houd bij de ruimtelijke beleid rekening met de waarde van de provincie Noord-Holland voor weidevogels. Laat bij ruimtelijke plannen de waarden van het 'habitat voor weidevogels' meewegen. Ook bij de aanleg van recreatieve voorzieningen en onderhoud van groenstructuren of waterpartijen speelt de gemeente een belangrijke rol. Het verwijderen van bosjes of opgaande begroeiing of laanbeplanting heeft een gunstig effect op het habitat van de weidevogels, ontwikkelingen van recreatieve ontwikkelingen die verstorend werk in het broedseizoen zijn ongewenst.

5. Voorlichting bewoners

Bewoners kunnen betrokken worden natuurbeheer en weidevogelbeheer in het bijzonder. Vrijwilligers zijn onmisbaar voor de natuur. In Noord-Holland zijn ongeveer 11.000 vrijwilligers actief in het groen. Bewoners kunnen een belangrijke rol spelen bij weidevogelvriendelijk beheer, door agrariërs en natuurbeheerders te ondersteunen bij het inventariseren van de vogels en lokaliseren van nesten. Door rekening te houden met het broedseizoen bij het organiseren van buiten-activiteiten kan onnodig verstoring van de aanwezige broedvogels voorkomen worden. Voor kattenbezitters is het is een kleine moeite om weidevogelkuikens te beschermen: 's nachts de kat binnen te houden.

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 8 december 2025, nr. 2439120, tot wijziging van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 14 oktober 2025 met kenmerk 2400698/2439120;

Gelet op artikel 2.8 van de Omgevingswet;

Overwegende dat de wijzigingen in de Omgevingsverordening NH2022 leiden tot een aantal wijzigingen van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022;

Besluiten het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 als volgt te wijzigen:

ARTIKEL I

Artikel 6.1 komt te luiden:

Artikel 6.1 Stedelijke functies

Gedeputeerde Staten stellen regels over schriftelijke afspraken binnen de regio over nieuwe stedelijke functies bedoeld in Artikel 6.13 Regionale afspraken nieuwe stedelijke functies, eerste lid, van de Omgevingsverordening NH2022.

ARTIKEL II

Na artikel 6.1 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.1a Transformatie stedelijke functies naar wonen in Landelijk gebied

Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen over de voorwaarden voor reguliere woningen als bedoeld in artikel 6.18b, eerste en tweede lid, van de Omgevingsverordening NH2022.

ARTIKEL III

Artikel 6.2 komt te luiden:

Artikel 6.2 Voormalige agrarische bouwpercelen

Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen over de aard en omvang van de activiteiten bedoeld in artikel 6.19a, eerste lid, en over de voorwaarden voor reguliere woningen als bedoeld in artikel 6.19a, derde en vierde lid, van de Omgevingsverordening NH2022.

ARTIKEL IV

Artikel 6.5 wordt als volgt gewijzigd:

“artikel 6.36 lid 2 en artikel 6.37 lid 2” wordt gewijzigd in “artikel 6.36 en artikel 6.37”.

ARTIKEL V

Artikel 6.8, onder b, wordt als volgt gewijzigd:

“onderdeel 7” wordt gewijzigd in “onderdeel 8”.

ARTIKEL VI

Dit besluit treedt op 1 januari 2026 in werking.

Haarlem, 8 december 2025

Provinciale Staten van Noord-Holland,

voorzitter,

statengriffier,

Namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Provincie Noord-Holland

Nota van beantwoording

Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022

Kenmerk 2400698/2440068

Inhoudsopgave

1. Algemene reactie 3
1.1 Inleiding 3
1.2 Proces 3
1.3 Uitkomsten terinzagelegging 4
2.1 Overzicht wijzigingen per categorie 4
Categorie A: ter inzage gelegde wijzigingen die wij doorvoeren conform het ontwerpbesluit . 5
Categorie B: ter inzage gelegde wijzigingen die wij in aangepaste vorm doorvoeren 17
Categorie C: ambtshalve wijzigingen 30
2.2 Toelichting op de wijzigingen in de vierde herziening van de OV NH2022 35
Beleidsrijke wijzigingen 35
Beleidsarme wijzigingen 38
Ambtshalve wijzigingen 41
3. Beantwoording van de zienswijzen 42
3.1 Lijst met indieners zienswijzen 42
3.2 Beantwoording zienswijzen 43

1. Algemene reactie

1.1 Inleiding

De Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (OV NH2022) vertaalt provinciaal beleid in regelgeving. De OV NH2022 is door Provinciale Staten vastgesteld op 23 mei 2022 en is op 1 januari 2024 in werking getreden, tegelijk met de Omgevingswet.[1] De Provincie Noord-Holland past de inhoud van de artikelen en bijbehorende toelichtingen van de OV NH2022 aan door middel van een cyclisch, herkenbaar en voorspelbaar proces. Wij wijzigen de OV NH2022 elk jaar, voor zover nodig, gericht op inwerkingtreden op 1 januari van het daaropvolgende jaar. Dit is de vierde keer dat de OV NH2022 wordt aangepast.

De vierde herziening van de OV NH2022 bestaat uit wijzigingen in de artikelen, toelichtingen, werkingsgebieden en/of bijlagen in relatie tot de volgende onderwerpen:

- Wonen in landelijk gebied (beleidsrijk)
- Transformatie agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie (beleidsrijk)
- Datacenters (beleidsrijk)
- Peilbesluiten in veenpolderlandschappen (beleidsrijk)
- Open bodemenergiesystemen (beleidsarm)
- Bodemsaneringen (beleidsarm)
- Vaarwegen (beleidsarm)
- Provinciale wegen (beleidsarm)
- Faunabeheer (beleidsarm)
- Ontheffingen (beleidsarm)
- Stedelijke functie (beleidsarm)
- Agrarische bedrijven (beleidsarm)
- Natuurnetwerk Nederland (beleidsarm)
- Weidevogels (beleidsarm)
- Functiewijzigingen in bestaande bebouwing (beleidsarm)
- Projectbesluiten (beleidsarm)

Het betreft de volgende soorten wijzigingen:

- Wijzigingen die nieuw beleid of aanscherpingen en verduidelijkingen van bestaand beleid in de OV NH2022 verankeren;
- Wijzigingen die onderdelen van het coalitieakkoord ‘Verbindend vooruit!’ in de OV NH2022 verankeren;
- Technische, tekstuele of redactionele wijzigingen en correcties.

Paragraaf 2.1 van deze Nota van Beantwoording bevat een overzicht van de wijzigingen. Paragraaf 2.2 bevat per onderwerp een toelichting op de wijzigingen, inclusief de aanleiding en waar relevant de afstemming en participatie met belanghebbenden.

1.2 Proces

Het ontwerp van de vierde herziening van de Omgevingsverordening NH2022 is op 28 mei 2025 zes weken ter inzage gelegd. Zienswijzen konden tot en met 8 juli 2025 ingediend worden. Hiermee zijn belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om hun visie te geven op de voorgestelde wijzigingen voordat wij hier een definitief besluit op nemen.

De vierde herziening wordt bekend gemaakt gericht op inwerkingtreden op 1 januari 2026.

1.3 Uitkomsten terinzagelegging

Deze terinzagelegging bestond uit 3 documenten:
1. Ontwerp wijzigingsbesluit vierde herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022
2. Ontwerp vierde herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (was/wordt tabel)
3. Toelichting op de wijzigingen in de vierde herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022

Er zijn 22 zienswijzen ingediend. Hoofdstuk 3 van deze nota bevat de beantwoording van de zienswijzen. In verband met privacy zijn alleen de namen van organisaties weergegeven en niet de namen van individuele indieners.

De meeste zienswijzen hebben betrekking op de onderwerpen wonen in landelijk gebied, transformatie agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie, datacenters en peilbesluiten in veenpolderlandschappen.

Naar aanleiding van de zienswijzen is een aantal kleine wijzigingen en verduidelijkingen aangebracht ten opzichte van het ontwerp van de vierde herziening, zoals beschreven in de was/wordt tabel in deze Nota van Beantwoording (paragraaf 2.1, categorie B). Hieronder gaan wij per onderwerp kort in op de belangrijkste wijzigingen.

<u>Wonen in landelijk gebied & transformatie van agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie</u>
Aan de hand van de zienswijzen hebben we de nummering en verwijzingen in artikel 6.18b en 6.19a gecorrigeerd. Artikel 6.19a lid 7 is aangepast om voldoende ruimte te bieden aan de toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds. Daarnaast hebben we een verduidelijking opgenomen door het woord ‘maximaal’ toe te voegen aan 6.18b lid 2, 6.19a lid 4 en lid 5. Verder passen wij de toelichting op artikel 6.18b en artikel 6.19a aan om ook de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit toe te staan als instrument bij de voorwaarde dat herbouw onmogelijk wordt gemaakt.

<u>Datacenters</u>
Naar aanleiding van de zienswijzen is in Artikel 6.32b Datacenter ‘uitgesloten lid 2 (uitzonderingspositie gemeente Diemen)’ opnieuw toegevoegd. Hiermee herstellen wij een omissie. Er is voor de ontwikkeling op het Vattenfall terrein nog geen ontwerpbesluit ter inzage gelegd en daarmee bestaat de uitzonderingspositie voor de gemeente Diemen nog. Aangaande het verlengen van de termijn heeft de provincie, na overleg met de gemeente Diemen, besloten om de termijn met één jaar te verlenen tot 31 december 2027. De bedrijven en de gemeente Diemen, die betrokken zijn bij dit project, voorzien een efficiënter en succesvoller proces als zij nog gebruik kunnen maken van de uitzonderingspositie. Daarnaast is in de toelichting van artikel 6.32b (Datacenter uitgesloten) voorwaarde d aangepast, omdat juridisch niet voldaan kan worden aan een Richtlijn.

<u>Peilbesluiten in veenpolderlandschappen</u>
Naar aanleiding van de zienswijzen is een tweede lid toegevoegd aan artikel 6.91a, met de strekking dat het eerste lid niet van toepassing is op peilgebieden die voor minder dan 10% van de oppervlakte veengrond bevatten. Daarnaast is het werkingsgebied ‘veenpolderlandschap’ toegevoegd aan artikel 6.42 lid 1 sub j.

2. Overzicht wijzigingen

2.1 Overzicht wijzigingen per categorie

In onderstaande tabellen wordt per categorie een overzicht van de wijzigingen gegeven. Hier wordt een onderscheid gemaakt tussen (A) ter inzage gelegde wijzigingen die wij doorvoeren

conform het ontwerpbesluit; (B) ter inzage gelegde wijzigingen die wij in aangepaste vorm doorvoeren n.a.v. de terinzagelegging; en (C) wijzigingen die wij ambtshalve doorvoeren.

Categorie A: ter inzage gelegde wijzigingen die wij doorvoeren conform het ontwerpbesluit

Wij besluiten de volgende ter inzage gelegde wijzigingen door te voeren in de OV NH2022 conform het ontwerpbesluit:

A1: Beleidsarme wijzigingen

	Was	Wordt
Artikel		
4.76 **Specifieke zorgplicht**	1. Degene die een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een vaarweg verricht en redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in Artikel 4.74, is verplicht: a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen; b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd. 2. De zorgplicht houdt in ieder geval in dat: a. geen stoffen of voorwerpen in het beperkingengebied worden gebracht die schade toebrengen aan de vaarweg of het veilig en doelmatig gebruik van de vaarweg; b. alle passende maatregelen worden genomen om hinder voor het scheepvaartverkeer te voorkomen; en c. houtgewas, bomen of takken van bomen worden geplaatst of onderhouden zodat deze geen hinder voor het scheepvaartverkeer kunnen veroorzaken.	1. Degene die een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een vaarweg verricht en redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in Artikel 4.74, is verplicht: a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen; b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd. 2. De zorgplicht houdt in ieder geval in dat: a. geen stoffen of voorwerpen in het beperkingengebied worden gebracht die schade toebrengen aan de vaarweg of het veilig en doelmatig gebruik van de vaarweg; b. alle passende maatregelen worden genomen om hinder voor het scheepvaartverkeer te voorkomen; en c. houtgewas, bomen of takken van bomen worden geplaatst of onderhouden zodat deze geen hinder voor het scheepvaartverkeer of op de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van de vaarwegen kunnen veroorzaken.
4.77 **Omgevingsvergunningplichtige activiteiten**	1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een vaarweg de volgende activiteiten te verrichten in het beperkingengebied met betrekking tot die vaarweg: a. een andere vaarweg op deze vaarwegen aan te sluiten; b. een vaarweg te verleggen, te versmallen, de diepte te wijzigen of op andere wijze te veranderen dan wel buiten gebruik te stellen; of c. een werk boven, op, in, over, onder of langs een vaarweg te maken, te behouden, te veranderen of te verwijderen.	1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een vaarweg de volgende activiteiten te verrichten in het beperkingengebied met betrekking tot die vaarweg: a. een andere vaarweg op deze vaarwegen aan te sluiten; b. een vaarweg te verleggen, te versmallen, de diepte te wijzigen of op andere wijze te veranderen dan wel buiten gebruik te stellen; of c. een werk boven, op, in, over, onder of langs een vaarweg te maken, te behouden, te veranderen of te verwijderen.

	2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit te verrichten met betrekking tot een vaarweg door op, in, over, onder of langs een vaarweg vaste stoffen of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen of deze te laten staan of liggen.	2. Het verbod bedoeld in het eerste lid, onder c, geldt niet voor het maken, behouden, veranderen of verwijderen van: a. een verkeersbord; b. gemeentelijk straatmeubilair; c. losstaand tuinmeubilair of d. andere werken, niet bedoeld als afmeervoorziening, van geringe omvang en makkelijk verplaatsbaar langs een vaarweg. 3. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit te verrichten met betrekking tot een vaarweg door op, in, over, onder of langs een vaarweg vaste stoffen of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen of deze te laten staan of liggen.
4.90 **Beoordelingsregels omgevingsvergunning**	1. De omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd als: a. verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met het veilig en doelmatig gebruik van provinciale infrastructuur overeenkomstig de functie daarvan voor het openbaar verkeer; b. verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met het belang van de bescherming van de provinciale infrastructuur, met inbegrip van wegbeheer en wegonderhoud; of c. de aanvraag betrekking heeft op een nieuwe uitweg op een provinciale weg. 2. In afwijking van het eerste lid, onder c, kan de omgevingsvergunning worden verleend, als: a. de uitweg ontsluit op een gebiedsontsluitingsweg of een erftoegangsweg; b. er geen andere uitwegmogelijkheid beschikbaar is dan wel er sprake is van een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven beschikbaar zijn en de uitweg aantoonbaar zo verkeersveilig mogelijk is; c. verlening van de omgevingsvergunning niet in strijd is met de belangen, bedoeld in Artikel 4.86; en d. de aanvraag betrekking heeft op de eerste uitweg van het perceel of een tweede uitweg, als deze bijdraagt aan een verbetering van de verkeersveiligheid.	1. De omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd als: a. verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met het veilig en doelmatig gebruik van provinciale infrastructuur overeenkomstig de functie daarvan voor het openbaar verkeer; b. verlening van de omgevingsvergunning in strijd is met het belang van de bescherming van de provinciale infrastructuur, met inbegrip van wegbeheer en wegonderhoud; of c. de aanvraag betrekking heeft op een nieuwe uitweg op een provinciale weg. 2. In afwijking van het eerste lid, onder c, kan de omgevingsvergunning worden verleend, als: a. de uitweg ontsluit op een gebiedsontsluitingsweg of een erftoegangsweg; b. er geen andere uitwegmogelijkheid beschikbaar is dan wel er sprake is van een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven beschikbaar zijn en de uitweg aantoonbaar zo verkeersveilig mogelijk is; c. verlening van de omgevingsvergunning niet in strijd is met de belangen, bedoeld in Artikel 4.86; en d. De aanvraag betrekking heeft op de eerste uitweg van het perceel of een tweede uitweg, als deze bijdraagt aan een verbetering van de verkeersveiligheid. Een perceel wordt in dit verband gezien als een samenhangend geheel van stukken grond. Bij beoordeling van de aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt dan ook gekeken naar het gebruik van het perceel als samenhangend geheel, waarbij dit perceel kan bestaan uit meerdere kadastrale percelen.
4.113 **Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesystemen**	Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit voor een open bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving is buiten interferentiegebieden niet vereist voor bodemenergiesystemen met een pompcapaciteit die niet meer bedraagt dan tien kubieke meter per uur.	1. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit voor een open bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving is buiten door gemeenten in omgevingsplan of interferentieverordening aangewezen gebieden niet vereist voor

		bodemenergiesystemen met een pompcapaciteit die niet meer bedraagt dan tien kubieke meter per uur. 2. In door gemeenten in een omgevingsplan of interferentieverordening aangewezen gebieden, dient bij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit voor een open bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving en het beoordelen daarvan rekening te worden gehouden met het op deze gebieden van toepassing zijnde bodemenergiebeleid en de bijbehorende beleidsregels.
6.2 **Toepassingsbereik**	[Gereserveerd]	Deze paragraaf gaat over faunabeheerplannen van een faunabeheereenheid.
6.26 **Tijdelijke regel transformatie recreatieparken**	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende omgevingsplan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. de fysieke uitstraling van de locatie op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig blijft, waarbij het toegestane bebouwde oppervlak in ieder geval niet mag toenemen; en d. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. 2. Bij toepassing van het eerste lid kan worden afgeweken van Artikel 6.18b. 3. Het omgevingsplan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende omgevingsplan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening; d. het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar; e. het omgevingsplan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en f. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende omgevingsplan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. de fysieke uitstraling van de locatie op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig blijft, waarbij het toegestane bebouwde oppervlak in ieder geval niet mag toenemen; en d. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. 2. Bij toepassing van het eerste lid kan worden afgeweken van Artikel 6.18a en Artikel 6.18b. 3. Het omgevingsplan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende omgevingsplan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening; d. het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar; e. het omgevingsplan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en f. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

	4. Het omgevingsplan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien: het betreffende omgevingsplan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; in de motivering van het omgevingsplan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening; het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar; het omgevingsplan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. 5. In Artikel 6.4 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de toepassing van dit artikel.	4. Bij toepassing van het derde lid kan worden afgeweken van Artikel 6.13, Artikel 6.18a, Artikel 6.18b en Artikel 6.59a, eerste lid. 5. In Artikel 6.4 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de toepassing van dit artikel.
6.59a **Activiteiten in Beschermd landschap**	1.Een omgevingsplan ter plaatse van het werkingsgebied Beschermd landschap maakt niet mogelijk: a. een ontwikkeling van meer dan 25 woningen; b. een ontwikkeling van overige stedelijke functies met een bebouwd oppervlak van meer dan 500 m^2	1.Een omgevingsplan ter plaatse van het werkingsgebied Beschermd landschap maakt niet mogelijk: a. een ontwikkeling van meer dan 25 woningen; b. nieuwe bebouwing van meer dan 500 m^2 ten behoeve van stedelijke functies.
6.87 **Projectbesluiten provincie**	Afdeling 6.2 is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten.	1. Afdeling 6.2 is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten. 2. Als de uitvoering van een projectbesluit dat wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten onevenredig wordt belemmerd door regels als bedoeld in het eerste lid, kunnen die regels bij het projectbesluit om dringende redenen buiten toepassing worden gelaten.
Toelichting		
4.77 **Omgevingsvergunningplichtige activiteiten**	Dit artikel bevat de omgevingsvergunningplichtige activiteiten met betrekking tot de vaarwegen. Bij vergunningverlening gelden de beoordelingsregels zoals opgenomen in Artikel 4.80. Het verbod geldt niet voor activiteiten ten behoeve van onderhoud door of namens Gedeputeerde Staten. Dit regelt Artikel 4.73, tweede lid.	Dit artikel bevat de omgevingsvergunningplichtige activiteiten met betrekking tot de vaarwegen. Bij vergunningverlening gelden de beoordelingsregels zoals opgenomen in Artikel 4.80. Het verbod geldt niet voor activiteiten ten behoeve van onderhoud door of namens Gedeputeerde Staten. Dit regelt Artikel 4.73, tweede lid. Verder geldt het verbod niet voor aangewezen werken op de oevers langs een vaarweg, die naar verwachting geen impact hebben op de instandhouding, bruikbaarheid of bescherming van de vaarwegen. Het gaat hier om verkeersborden, tuin- of straatmeubilair, zoals bijvoorbeeld prullenbakken of bankjes. De categorie andere werken, niet bedoeld als afmeervoorziening, van geringe omvang en met een verankering of fundering minder diep dan 50 cm in de bodem betreft een restcategorie voor werken die geen risico vormen voor de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van de vaarwegen. Hieronder vallen niet afmeervoorzieningen, zoals bijvoorbeeld steigers en bolders. De eisen die worden genoemd zijn cumulatief, met andere woorden: aan alle eisen moet zijn voldaan, voordat het werk vergunningvrij is.
4.113 **Aanwijzing vergunningsvrije open**	De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en onttrekkingen van meer dan 150.000	De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en onttrekkingen van meer dan 150.000

bodemenergiesystemen	m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.113 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldplicht en op grond van Artikel 4.114 een aanvullende meldplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen.	m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.113 wordt voor zover gelegen buiten door gemeenten aangewezen gebieden, gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldplicht en op grond van Artikel 4.114 een aanvullende meldplicht. Voor door gemeente aangewezen gebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In het bij deze gebieden behorende vastgestelde beleid, vaak uitgewerkt in (bodem)energie(transitie)plannen, is aangegeven waar en op welke diepte verschillende typen bodemenergiesystemen kunnen worden gerealiseerd, en onder welke voorwaarden. Bij het aanvragen van een vergunning en bij het beoordelen van een aanvraag moet hiermee rekening worden gehouden, zodat negatieve onderlinge beïnvloeding tussen systemen wordt voorkomen en de ondergrond optimaal wordt gebuikt.
6.11 **Ontheffingsbevoegdheid**	Deze ontheffingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 2.32, eerste lid, van de Omgevingswet. Kern van deze regeling is dat in bijzondere gevallen het onverkort toepassen van de provinciale regels kan leiden tot een onevenredig nadeel bij de verwezenlijking van gemeentelijk beleid. Zie ook het criterium in artikel 2.32, vijfde lid, van de Omgevingswet. Zoals toegelicht in de algemene toelichting van Afdeling 6.2 is deze regeling ook van toepassing op omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De ontheffing is altijd gekoppeld aan een omgevingsplan. Participatie over het gemeentelijk project vindt plaats in het kader van de gemeentelijke procedure. Om te voorkomen dat een ontheffing blijft bestaan, zonder dat er sprake is van een gemeentelijk besluit om het project mogelijk te maken binnen een redelijke termijn, is in lid 4 geregeld dat de ontheffing komt te vervallen indien niet binnen 2 jaar een omgevingsplan is vastgesteld.	Deze ontheffingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 2.32, eerste lid, van de Omgevingswet. De kern van deze regeling is dat een ontheffing alleen wordt verleend als de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd. Dit is terug te vinden in artikel 2.32, vijfde lid, van de Omgevingswet. Zoals toegelicht in de algemene toelichting van Afdeling 6.2 is deze regeling ook van toepassing op omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Een ontheffing die wordt verleend maakt onderdeel uit van het (gemeentelijke) ruimtelijke besluit waarvoor de ontheffing nodig is. Om van te voren duidelijkheid te hebben over de in te zetten rechtsmiddelen tegen een verleende of geweigerde ontheffing is het wenselijk om bij de aanvraag van de ontheffing te weten welke voorbereidingsprocedure van toepassing is op het (gemeentelijk ruimtelijk besluit waarvoor de ontheffing is aangevraagd. De procedure bepaalt namelijk het in te zetten rechtsmiddel. Participatie over het gemeentelijk project vindt plaats in het kader van de gemeentelijke procedure. Om te voorkomen dat een ontheffing blijft bestaan, zonder dat er sprake is van een gemeentelijk besluit om het project mogelijk te maken binnen een redelijke termijn, is in lid 4 geregeld dat de ontheffing komt te vervallen indien niet binnen 2 jaar een omgevingsplan is vastgesteld.
6.13 **Regionale afspraken nieuwe stedelijke functies**	In dit artikel is een verplichting opgenomen tot regionale afstemming in het geval een nieuwe stedelijke functie wordt mogelijk gemaakt. Lid 1 Nieuwe stedelijke functies, zoals woningbouw, bedrijventerreinen en kantoorlocaties, detailhandel en overige stedelijke voorzieningen, moeten passen binnen de daarover binnen de regio gemaakte afspraken. Op deze regel gelden twee uitzonderingen. Over binnenstedelijke woningbouwontwikkelingen van maximaal 25 woningen (onderdeel a) hoeven geen regionale afspraken te worden gemaakt. Ook nieuwe stedelijke functies met een bebouwd oppervlak van minder dan 500 m2 hoeven niet regionaal te worden afgestemd (onderdeel b). De verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte liggen bij de regio	In dit artikel is een verplichting opgenomen tot regionale afstemming in het geval een nieuwe stedelijke functie wordt mogelijk gemaakt. Lid 1 Nieuwe stedelijke functies, zoals woningbouw, bedrijventerreinen en kantoorlocaties, detailhandel en overige stedelijke voorzieningen, moeten passen binnen de daarover binnen de regio gemaakte afspraken. Op deze regel gelden twee uitzonderingen. Over binnenstedelijke woningbouwontwikkelingen van maximaal 25 woningen (onderdeel a) hoeven geen regionale afspraken te worden gemaakt. Ook nieuwe stedelijke functies met een bebouwd oppervlak van minder dan 500 m2 hoeven niet regionaal te worden afgestemd (onderdeel b). De verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte liggen bij de regio

	De gemeenten in de regio moeten het gezamenlijk eens worden over de nieuwe stedelijke functies. **De verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte liggen bij de regio.** Dit is in lijn met de gedachte van de Omgevingswet, waarbij de verantwoordelijkheid zo decentraal mogelijk wordt belegd. De regionale afspraken worden bij voorkeur op visie- en programmaniveau gemaakt, zodat wordt voorkomen dat pas in een laat planstadium, bijvoorbeeld bij het voorontwerp van een omgevingsplan duidelijk wordt of wordt voldaan aan de wetgeving. De regionale afspraken en de daaruit voortvloeiende omgevingsplannen of omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten horen, voor zover de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is, uiteraard 'ladderproof' te zijn. **Wat is de regio?** Onder de regio verstaan het 'marktgebied' of 'verzorgingsgebied' van de betreffende nieuwe stedelijke ontwikkeling. De inhoudelijke onderbouwing van een nieuwe stedelijke ontwikkeling moet zich dus richten op het markt- of verzorgingsgebied. De gemeenten overleggen in de regio over bovenlokale of regionale stedelijke ontwikkelingen en maken daar bestuurlijke afspraken in regionaal verband over. **Regio- en provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke functies** Bij nieuwe stedelijk functies die de grens van een regio overschrijden heeft de provincie de rol van intermediair tussen de regio's. Dat geldt ook voor provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke functies. Naast Artikel 6.13 zijn ook andere artikelen van de omgevingsverordening van belang. De regionale afspraken moeten dus voldoen aan de vereisten van de Ladder, voor zover deze van toepassing is, maar ook aan de andere artikelen van de omgevingsverordening. Als er geen binnenstedelijke mogelijkheden zijn in de marktregio of het verzorgingsgebied dan kan in Landelijk gebied naar een locatie worden gezocht. Echter, niet elke uitbreidingslocatie in het Landelijk gebied is mogelijk door bijvoorbeeld de regels over beschermd landelijk gebied (Paragraaf 6.2.5). Lid 2 Voor het borgen van het provinciale hoofdbelang van duurzaam ruimtegebruik worden aan de regionale afspraken via regels van GS inhoudelijke en procedurele voorwaarden gesteld. Deze regels zijn opgenomen in afdeling 5 van Bijlage 11.	De gemeenten in de regio moeten het gezamenlijk eens worden over de nieuwe stedelijke functies. **De verantwoordelijkheid en de afwegingsruimte liggen bij de regio.** Dit is in lijn met de gedachte van de Omgevingswet, waarbij de verantwoordelijkheid zo decentraal mogelijk wordt belegd. De regionale afspraken worden bij voorkeur op visie- en programmaniveau gemaakt, zodat wordt voorkomen dat pas in een laat planstadium, bijvoorbeeld bij het voorontwerp van een omgevingsplan duidelijk wordt of wordt voldaan aan de wetgeving. De regionale afspraken en de daaruit voortvloeiende omgevingsplannen of omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten horen, voor zover de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is, uiteraard 'ladderproof' te zijn. **Wat is de regio?** Onder de regio wordt verstaan het 'marktgebied' of 'verzorgingsgebied' van de betreffende nieuwe stedelijke functie. De inhoudelijke onderbouwing van een nieuwe stedelijke functie moet zich dus richten op het markt- of verzorgingsgebied. De gemeenten overleggen in de regio over bovenlokale of regionale stedelijke functies en maken daar bestuurlijke afspraken in regionaal verband over. **Regio- en provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke functies** Bij nieuwe stedelijk functies die de grens van een regio overschrijden heeft de provincie de rol van intermediair tussen de regio's. Dat geldt ook voor provinciegrensoverschrijdende nieuwe stedelijke functies. Naast Artikel 6.13 zijn ook andere artikelen van de omgevingsverordening van belang. De regionale afspraken moeten dus voldoen aan de vereisten van de Ladder, voor zover deze van toepassing is, maar ook aan de andere artikelen van de omgevingsverordening. Als er geen binnenstedelijke mogelijkheden zijn in de marktregio of het verzorgingsgebied dan kan in Landelijk gebied naar een locatie worden gezocht. Echter, niet elke uitbreidingslocatie in het Landelijk gebied is mogelijk door bijvoorbeeld de regels over beschermd landelijk gebied (Paragraaf 6.2.5). Lid 2 Voor het borgen van het provinciale hoofdbelang van duurzaam ruimtegebruik worden aan de regionale afspraken via regels van GS inhoudelijke en procedurele voorwaarden gesteld. Deze regels zijn opgenomen in afdeling 5 van Bijlage 11.
6.22 **Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties**	Dit artikel richt zich op alle nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties, ongeacht of deze detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Indien een ruimtelijke ontwikkeling van detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling met een bebouwd oppervlak van meer dan 500m2, zal ook voldaan moeten worden aan de instructieregels over nieuwe stedelijke ontwikkelingen (met name de regionale afspraken). Met lid 1 worden beperkingen gesteld aan het mogelijk maken van detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 2 wordt de vestiging van detailhandel in het landelijk gebied	Dit artikel richt zich op alle nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 1 worden beperkingen gesteld aan het mogelijk maken van detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 2 wordt de vestiging van detailhandel in het landelijk gebied voorkomen. Dit is om ruimtelijk relevante leegstand in winkelgebieden te voorkomen. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Leegstand in een bestaand winkelgebied en tegelijkertijd nieuwe detailhandelsmeters toevoegen op bedrijventerreinen, kantorenlocaties of in het landelijk gebied is geen duurzaam

	voorkomen. Dit is om ruimtelijk relevante leegstand in winkelgebieden te voorkomen. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Leegstand in een bestaand winkelgebied en tegelijkertijd nieuwe detailhandelsmeters toevoegen op bedrijventerreinen, kantorenlocaties of in het landelijk gebied is geen duurzaam gebruik van de schaarse ruimte. Winkelgebieden zijn namelijk toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor een aantal in het artikel omschreven vormen van detailhandel is daarbij een uitzondering gemaakt op het verbod zoals aangegeven in lid 1, juist omdat bij deze vormen van detailhandel clustering in winkelgebieden ongewenst is. Daarnaast zorgt dit verbod ervoor dat bedrijventerreinen worden gevrijwaard van veel consumentenverkeer. Bedrijventerreinen zijn ontworpen voor vrachtverkeer en kennen vaak veel vrachtverkeer maar zijn minder goed ingericht voor consumentenverkeer, zeker voor lopende of fietsende consumenten. Juist de bestaande winkelgebieden zijn hier wel goed op ingericht. Ook kennen veel bedrijventerreinen milieucontouren waardoor detailhandel niet mogelijk is op dezelfde locatie door b.v. geluidshinder of stankcirkels.	gebruik van de schaarse ruimte. Winkelgebieden zijn namelijk toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor een aantal in het artikel omschreven vormen van detailhandel is daarbij een uitzondering gemaakt op het verbod zoals aangegeven in lid 1, juist omdat bij deze vormen van detailhandel clustering in winkelgebieden ongewenst is. Daarnaast zorgt dit verbod ervoor dat bedrijventerreinen worden gevrijwaard van veel consumentenverkeer. Bedrijventerreinen zijn ontworpen voor vrachtverkeer en kennen vaak veel vrachtverkeer maar zijn minder goed ingericht voor consumentenverkeer, zeker voor lopende of fietsende consumenten. Juist de bestaande winkelgebieden zijn hier wel goed op ingericht. Ook kennen veel bedrijventerreinen milieucontouren waardoor detailhandel niet mogelijk is op dezelfde locatie door b.v. geluidshinder of stankcirkels.
6.26 **Tijdelijke regel transformatie recreatieparken**	Dit artikel hoort bij de 'Regionale spelregels transformatie vakantieparken' en biedt de mogelijkheid om bestaande recreatieparken in het landelijk gebied Noord-Holland Noord te transformeren naar een permanente stedelijke voorziening zoals een woongebied of tijdelijke stedelijke voorziening als tussenstap naar sanering. Deze mogelijkheid is een tijdelijke regeling tot 1 januari 2027. De regeling is in tijd begrensd om het geen ontwikkelmodel van recreatie naar wonen of andere stedelijke voorziening te laten zijn. Om het aanbod in de verblijfsrecreatie te ontzien, geldt dit alleen voor parken die aantoonbaar geen toekomst (meer) hebben in de verblijfsrecreatie. De afweging van de nieuwe (woon-)functie houdt rekening met bestaande situaties, waarbij de locatie een gegeven is en opstallen vaak blijven staan en zo de aard en omvang en de uitstraling op de omgeving van het park gelijk blijft. Als aard en omvang van het park wijzigt, is tijdelijk een stedelijke functie toegestaan, mits dat nodig is om daarna op de locatie een niet-stedelijke functie te vestigen. Dit is bedoeld als een oplossing voor de sanering van bestaande niet meer levensvatbare recreatieparken, waar de eigenaar de kosten van moet dragen. Volgt er geen sanering, dan is er sprake van een Nieuwe stedelijke ontwikkeling (NSO), die regionaal moet worden afgestemd als sprake is van een toename van het bebouwd oppervlak met meer dan 500m2.. Het artikel bevat genoemde twee opties voor transformatie. De eerste (lid 1 en lid 2) is een definitieve transformatie. De tweede (lid 3 en 4) betreft een transformatie naar een niet-stedelijke voorziening, waarbij een tussenstap wordt gezet om de transformatie economisch uitvoerbaar te maken. Dat betreft sloop van het park en het inrichten en gebruiken van de locatie voor een niet-stedelijke voorziening, bijvoorbeeld natuur of agrarisch. Lid 1 respectievelijk lid 3 bevat steeds de criteria	Dit artikel hoort bij de 'Regionale spelregels transformatie vakantieparken' en biedt de mogelijkheid om bestaande recreatieparken in het landelijk gebied Noord-Holland Noord te transformeren naar een permanente stedelijke voorziening zoals een woongebied of tijdelijke stedelijke voorziening als tussenstap naar sanering. Deze mogelijkheid is een tijdelijke regeling tot 1 januari 2027. De regeling is in tijd begrensd om het geen ontwikkelmodel van recreatie naar wonen of andere stedelijke voorziening te laten zijn. Om het aanbod in de verblijfsrecreatie te ontzien, geldt dit alleen voor parken die aantoonbaar geen toekomst (meer) hebben in de verblijfsrecreatie. De afweging van de nieuwe (woon-)functie houdt rekening met bestaande situaties, waarbij de locatie een gegeven is en opstallen vaak blijven staan en zo de aard en omvang en de uitstraling op de omgeving van het park gelijk blijft. Als aard en omvang van het park wijzigt, is tijdelijk een stedelijke functie toegestaan, mits dat nodig is om daarna op de locatie een niet-stedelijke functie te vestigen. Dit is bedoeld als een oplossing voor de sanering van bestaande niet meer levensvatbare recreatieparken, waar de eigenaar de kosten van moet dragen. Volgt er geen sanering, dan is er sprake van een nieuwe stedelijke functie, die regionaal moet worden afgestemd als sprake is van een toename van het bebouwd oppervlak met meer dan 500m2. Het artikel bevat genoemde twee opties voor transformatie. De eerste (lid 1 en lid 2) is een definitieve transformatie. De tweede (lid 3 en 4) betreft een transformatie naar een niet-stedelijke voorziening, waarbij een tussenstap wordt gezet om de transformatie economisch uitvoerbaar te maken. Dat betreft sloop van het park en het inrichten en gebruiken van de locatie voor een niet-stedelijke voorziening, bijvoorbeeld natuur of agrarisch. Lid 1 respectievelijk lid 3 bevat steeds de criteria

	waaraan moet worden voldaan. Lid 2 en 4 bevat vervolgens de artikelen in deze verordening waarvan mag worden afgeweken. De overige artikelen van deze verordening blijven van toepassing.	waaraan moet worden voldaan. Lid 2 en 4 bevat vervolgens de artikelen in deze verordening waarvan mag worden afgeweken. De overige artikelen van deze verordening blijven van toepassing.
6.54 **Activiteiten in natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen**	Uitzondering b: de meerwaardebepaling Met deze uitzondering wordt geregeld dat een omgevingsplan nieuwe activiteiten of een wijziging van bestaande activiteiten mogelijk kan maken die op gebiedsniveau leiden tot een duidelijke aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen. Hiervoor moeten de betrokken activiteiten in samenhang op hun effecten worden beoordeeld. Ook wanneer het gaat om activiteiten die vallen binnen de reikwijdte van verschillende ruimtelijke plannen zal de effectbeoordeling in gezamenlijkheid moeten plaatsvinden. De meerwaardebepaling kan alleen worden toegepast als aan de cumulatieve voorwaarden die in b zijn opgenomen is voldaan. De meerwaardebepaling is niet van toepassing op activiteiten die verblijfsrecreatie mogelijk maken, tenzij het gaat om activiteiten die ondergeschikt zijn aan een andere bedrijfsactiviteit. Dit volgt uit het tweede lid van dit artikel. De cumulatieve voorwaarden voor toepassing van de meerwaardebepaling zijn: 1. de activiteiten die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden worden tijdig gecompenseerd; 2. de compensatie houdt in dat de uitvoering van het geheel van aantastende en compenserende activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit en samenhang; 3. de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland dient tenminste gelijk te blijven 4. er dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt is gelegen in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan het werkingsgebied Beschermd landschap. Zo kunnen de kernkwaliteiten van dit Beschermd landschap ook aanwezig zijn in het nabijgelegen Natuurnetwerk Nederland. Aantasting van deze kernkwaliteiten kan tot gevolg hebben dat de meerwaardebepaling niet kan worden toegepast; 5. er wordt een gebiedsvisie opgesteld waarin de bovenstaande punten 1 tot en met 4 worden onderbouwd. Bij het toepassen van de meerwaardebepaling dient er ook een compensatieplan en een compensatieovereenkomst te worden opgesteld, zie hiervoor Artikel 382 3.5 en Artikel 3.6 van Bijlage 11. Financiële compensatie is niet mogelijk bij het toepassen van uitzondering b.	Uitzondering b: de meerwaardebepaling Binnen het NNN geldt in beginsel een verbod op ruimtelijke ontwikkelingen. De meerwaardebepaling biedt echter ruimte voor uitzondering, mits een aantoonbare meerwaarde voor het NNN wordt gerealiseerd. Het is niet eenvoudig om een meerwaarde te realiseren voor het NNN. Bij de toepassing van de meerwaardebepaling ligt de focus niet op het mogelijk maken van ruimtelijke ontwikkeling, maar op de bescherming, instandhouding, ontwikkeling en verbetering van NNN. Met deze uitzondering wordt geregeld dat een omgevingsplan nieuwe activiteiten of een wijziging van bestaande activiteiten mogelijk kan maken die op gebiedsniveau leiden tot een duidelijke aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen. Om de robuustheid van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) te versterken werken we voortdurend aan het realiseren en het versterken van natuur. Hierbij is het noodzakelijk om reeds gerealiseerde natuur met rust te laten zodat deze zich kan ontwikkelen om uiteindelijk de volle potentie te kunnen bereiken. Bij ontwikkelingen in reeds gerealiseerde natuur of in moeilijk vervangbare natuur is er in beginsel geen sprake van aantoonbare meerwaarde. Dit geldt ook voor ontwikkelingen midden in een NNN-gebied, omdat dit de samenhang en ecologische functie van het NNN negatief beïnvloedt. De ecologische kwaliteit van het NNN-gebied waar de ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt (planlocatie) bepaalt niet per se hoe eenvoudig het is om elders (compensatielocatie) een meerwaarde te realiseren. Zelfs gebieden met een lage huidige kwaliteit kunnen een hoge potentiële waarde hebben die nog niet is benut; bijvoorbeeld omdat er sprake is van achterstallig onderhoud of oneigenlijk gebruik. Bij het kwantificeren/beoordelen van de aantasting ten gevolge van de ruimtelijke ontwikkeling moet niet alleen de huidige, actuele waarde van het NNN worden meegenomen, maar ook de potentiële waarde. Om de aantasting van de ontwikkeling te compenseren vereist de meerwaardebepaling een aanzienlijke bijdrage in de vorm van een versterking van de natuur met aantoonbare meerwaarde voor het NNN (bijvoorbeeld door natuurontwikkeling). Aantoonbare meerwaarde houdt in dat de ecologische waarde van het NNN merkbaar toeneemt en een blijvende verrijking van het NNN betekent voor de kwaliteit en samenhang hiervan. Deze natuurcompensatie dient op een geschikte (compensatie-)locatie gerealiseerd te worden. Bij het toepassen van de meerwaardebepaling moeten de betrokken activiteiten in samenhang op hun effecten worden beoordeeld. Ook wanneer het gaat om activiteiten die vallen binnen de reikwijdte van verschillende ruimtelijke plannen zal de effectbeoordeling in gezamenlijkheid moeten plaatsvinden. De meerwaardebepaling kan alleen worden toegepast als aan de cumulatieve voorwaarden die in b zijn opgenomen is voldaan. De meerwaardebepaling is niet van toepassing op activiteiten die verblijfsrecreatie mogelijk maken, tenzij het gaat om activiteiten die ondergeschikt zijn aan een andere bedrijfsactiviteit. Dit volgt

		uit het tweede lid van dit artikel. De cumulatieve voorwaarden voor toepassing van de meerwaardebepaling zijn: 1. de activiteiten die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden worden tijdig gecompenseerd; 2. de compensatie houdt in dat de uitvoering van het geheel van aantastende en compenserende activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit en samenhang; 3. de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland dient tenminste gelijk te blijven; 4. er dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt is gelegen in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan het werkingsgebied Beschermd landschap. Zo kunnen de kernkwaliteiten van dit Beschermd landschap ook aanwezig zijn in het nabijgelegen Natuurnetwerk Nederland. Aantasting van deze kernkwaliteiten kan tot gevolg hebben dat de meerwaardebepaling niet kan worden toegepast. 5. er wordt een gebiedsvisie opgesteld waarin de bovenstaande punten 1 tot en met 4 worden onderbouwd. Bij het toepassen van de meerwaardebepaling dient er ook een compensatieplan en een compensatieovereenkomst te worden opgesteld, zie hiervoor Artikel 3.5 en Artikel 3.6 van Bijlage 11. Financiële compensatie is niet mogelijk bij het toepassen van uitzondering b.
Subparagraaf 6.2.5.2 **Beschermd landschap**	Artikel 6.59 heeft als doel om het Beschermd landschap (BL) in Noord-Holland te beschermen en waar mogelijk te versterken en te ontwikkelen. Het BL omvat gebieden in Noord-Holland die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Het BL is zo concreet mogelijk beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten. Het Natuurnetwerk Nederland (gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) heeft een eigen regime. NNN en BL sluiten wel naadloos op elkaar aan. Op deze manier bestaat er geen overlap tussen NNN en BL-gebied, maar vormen zij samen met de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (Artikel 6.62) een robuust beschermd landelijk gebied. Tussen BL en Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde kan wel overlap bestaan. De Provincie Noord-Holland heeft in de Omgevingsvisie NH2050 het benoemen, behouden en versterken van de unieke kwaliteiten van landschap en cultuurhistorie als ambitie benoemd. Het daarbij behorende ontwikkelprincipe geeft aan dat ‘ontwikkelingen en beheer moeten passen bij de waarden, de karakteristiek en het draagvermogen van het landschap’. In het BL staat het behoud en versterken van de landschappelijke waarden en de betekenis van het landschap voor het aangrenzende stedelijk gebied centraal. In het BL zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van nieuwe stedelijke ontwikkelingen, toegestaan wanneer de beschreven	Artikel 6.59 heeft als doel om het Beschermd landschap (BL) in Noord-Holland te beschermen en waar mogelijk te versterken en te ontwikkelen. Het BL omvat gebieden in Noord-Holland die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Het BL is zo concreet mogelijk beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten. Het Natuurnetwerk Nederland (gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) heeft een eigen regime. NNN en BL sluiten wel naadloos op elkaar aan. Op deze manier bestaat er geen overlap tussen NNN en BL-gebied, maar vormen zij samen met de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (Artikel 6.62) een robuust beschermd landelijk gebied. Tussen BL en Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde kan wel overlap bestaan. De Provincie Noord-Holland heeft in de Omgevingsvisie NH2050 het benoemen, behouden en versterken van de unieke kwaliteiten van landschap en cultuurhistorie als ambitie benoemd. Het daarbij behorende ontwikkelprincipe geeft aan dat ‘ontwikkelingen en beheer moeten passen bij de waarden, de karakteristiek en het draagvermogen van het landschap’. In het BL staat het behoud en versterken van de landschappelijke waarden en de betekenis van het landschap voor het aangrenzende stedelijk gebied centraal. In het BL zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van een ontwikkeling van meer dan 25 woningen en een ontwikkeling van overige

	kernkwaliteiten niet worden aangetast. Per locatie kan aan de hand van de kernkwaliteiten een zorgvuldige afweging worden gemaakt welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk en welke niet wenselijk zijn. Hierdoor is er ruimte voor maatwerk en gebiedsgerichte differentiatie. (...) **Weidevogelleefgebied** Nederland heeft een internationale verplichting tot het beschermen van weidevogels. Weidevogels gedijen goed in het open (veen)weidelandschap. Het gaat minder goed met de weidevogels. Door verstedelijking en intensieve landbouw is er verlies van geschikt leefgebied. De provincie vindt zowel de weidevogels als het karakteristieke cultuurlandschap waarin zij verblijven belangrijk. Daarom beschermt zij deze landschappen tegen inbreuken op de openheid en verstoring van de rust. Het beschermingsregime Weidevogelleefgebied in de PRV had als doelstelling leefgebieden voor weidevogels en open landschap te beschermen. De weidevogelleefgebieden in de PRV overlapten deels met het beschermingsregime NNN. In 2015 heeft de provincie in het Natuurbeheerplan een kerngebiedenbeleid ingezet, waarmee subsidie voor weidevogelbeheer is geconcentreerd in de meest kansrijke gebieden, met als doel deze gebieden optimaal in te richten en te beheren ten behoeve van weidevogels (“meer doen in minder gebieden”). Het Natuurbeheerplan is van betekenis voor natuurbeleid en subsidies, maar heeft geen planologische werking. Daarom zijn de weidevogelleefgebieden ook opgenomen in de PRV. Met de Omgevingsverordening is voor een andere aanpak gekozen. De weidevogelkerngebieden die binnen NNN liggen, vallen nog steeds onder het NNN beschermingsregime. Buiten het NNN hebben wij ervoor gekozen de kerngebieden vanwege de ecologische waarde en kwaliteit van het landschap te laten opgegaan in het BL met de kernkwaliteit ‘habitat voor weidevogels’. Ook zijn er delen van het voormalig weidevogelleefgebied uit de PRV, die niet onder de kerngebieden vallen, opgenomen in het BL wanneer er ter plaatse andere kernkwaliteiten aanwezig zijn die wij willen beschermen. Voormalige weidevogelleefgebieden die niet vallen onder het nieuwe kerngebiedenbeleid en geen andere kernkwaliteiten hebben die wij willen beschermen, vallen in de Omgevingsverordening niet meer onder een beschermingsregime.	stedelijke functies met een bebouwd oppervlak van meer dan 500 m², toegestaan wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast. Per locatie kan aan de hand van de kernkwaliteiten een zorgvuldige afweging worden gemaakt welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk en welke niet wenselijk zijn. Hierdoor is er ruimte voor maatwerk en gebiedsgerichte differentiatie. (...) **Weidevogelleefgebied** Nederland heeft een internationale verplichting tot het beschermen van weidevogels. Weidevogels gedijen goed in het open (veen)weidelandschap. Het gaat minder goed met de weidevogels. Door verstedelijking en intensieve landbouw is er verlies van geschikt leefgebied. De provincie vindt zowel de weidevogels als het karakteristieke cultuurlandschap waarin zij verblijven belangrijk. Daarom beschermt zij deze landschappen tegen inbreuken op de openheid en verstoring van de rust. Het beschermingsregime Weidevogelleefgebied in de PRV had als doelstelling leefgebieden voor weidevogels en open landschap te beschermen. De weidevogelleefgebieden in de PRV overlapten deels met het beschermingsregime NNN. In 2015 heeft de provincie in het Natuurbeheerplan een kerngebiedenbeleid ingezet, waarmee subsidie voor weidevogelbeheer is geconcentreerd in de meest kansrijke gebieden, met als doel deze gebieden optimaal in te richten en te beheren ten behoeve van weidevogels (“meer doen in minder gebieden”). Het Natuurbeheerplan is van betekenis voor natuurbeleid en subsidies, maar heeft geen planologische werking. Daarom zijn de weidevogelleefgebieden ook opgenomen in de PRV. Met de Omgevingsverordening is voor een andere aanpak gekozen. De weidevogelkerngebieden die binnen NNN liggen, vallen nog steeds onder het NNN beschermingsregime. Buiten het NNN hebben wij ervoor gekozen de kerngebieden vanwege de ecologische waarde en kwaliteit van het landschap te laten opgegaan in het BL met de kernkwaliteit ‘habitat voor weidevogels’. Ook zijn er delen van het voormalig weidevogelleefgebied uit de PRV, die niet onder de kerngebieden vallen, opgenomen in het BL wanneer er ter plaatse andere kernkwaliteiten aanwezig zijn die wij willen beschermen. Voormalige weidevogelleefgebieden die niet vallen onder het nieuwe kerngebiedenbeleid en geen andere kernkwaliteiten hebben die wij willen beschermen, vallen in de Omgevingsverordening niet meer onder een beschermingsregime. De Leidraad Habitat voor Weidevogels ([hyperlink]) biedt hulp bij het beoordelen of een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling de kernkwaliteit Habitat voor Weidevogels aantast.
6.87 **Projectbesluiten provincie**	Dit artikel regelt dat de instructieregels voor gemeentelijke omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zijn op projectbesluiten die door Gedeputeerde Staten worden genomen. Het ligt voor de hand dat bij de ingrepen die Gedeputeerde Staten kan realiseren via een projectbesluit dezelfde regels gelden als voor het gemeentelijk omgevingsplan. Er is niet voorzien in een ontheffingsmogelijkheid voor GS indien bij een concreet projectbesluit de toepassing van dit artikel tot een conflict leidt. Indien dit aan de orde is, ligt het voor de hand dat Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten zullen voorleggen om de verordening aan te passen. Ook kunnen Gedeputeerde Staten in dit geval mogelijk gebruik maken van de door Provinciale Staten aan hen gedelegeerde wijzigingsbevoegdheden.	Dit artikel regelt dat de instructieregels voor gemeentelijke omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zijn op projectbesluiten die door Gedeputeerde Staten worden genomen. Het ligt voor de hand dat bij de ingrepen die Gedeputeerde Staten kan realiseren via een projectbesluit dezelfde regels gelden als voor het gemeentelijk omgevingsplan. Er is wettelijk niet voorzien in een ontheffingsmogelijkheid voor Gedeputeerde Staten indien bij een concreet projectbesluit de toepassing van dit artikel tot een conflict leidt. Het is aan de Provincies zelf om een keuze te maken om hiervoor een afwijkingsmogelijkheid op te nemen. Gemeenten en Waterschappen hebben ook de mogelijkheid om in incidentele gevallen ontheffing van de instructieregels te krijgen. Daarnaast is van belang dat onder het oude recht bij een

		provinciaal inpassingsplan (de voorloper van het projectbesluit) eveneens de mogelijkheid bestond om in bijzondere gevallen af te wijken van de instructieregels. Om die reden voorziet het tweede lid in een vergelijkbare mogelijkheid voor het afwijken van de instructieregels bij de vaststelling van een provinciaal projectbesluit. Om gebruik te kunnen maken van de afwijkingsbevoegdheid dient bij de uitvoering van een projectbesluit sprake te zijn van een onevenredige belemmering door de instructieregels van Afdeling 6.2, dan kunnen die regels buiten toepassing worden gelaten. In het projectbesluit dient gemotiveerd te worden dat sprake is van dringende redenen. Het buiten toepassing laten van de instructieregels mag er niet toe leiden dat strijd ontstaat met internationale verplichtingen of met instructieregels van het Rijk.

A2: Beleidsrijke wijzigingen

	Was	Wordt
Artikel		
6.32 **Toepassingsbereik Datacenters**	Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m^2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.	Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m^2 of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
6.32a **Datacenter clustering**	**Artikel 6.32a Datacenter clustering** **1.** Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Datacenter clustering toegestaan voorzien in een nieuw datacenter met een bruto-vloeroppervlak van meer dan 2.000 m^2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA of in de uitbreiding van een bestaand datacenter tot een bruto-vloeroppervlak van meer dan 2.000 m^2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. **2.** Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in een nieuw datacenter of in een uitbreiding van een bestaand datacenter als daar voorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: **a.** De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; **b.** Multifunctioneel ruimtegebruik; **c.** Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan; **d.** Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en **e.** Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als	**Artikel 6.32a Datacenter toegestaan** **1.** Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Datacenter toegestaan voorzien in een nieuw datacenter met een bruto-vloeroppervlak van meer dan 2.000 m^2 of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA of in de uitbreiding van een bestaand datacenter tot een bruto-vloeroppervlak van meer dan 2.000 m^2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. **2.** Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in een nieuw datacenter of in een uitbreiding van een bestaand datacenter als daar voorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: **a.** De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; **b.** Multifunctioneel ruimtegebruik; **c.** Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan; **d.** Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en **e.** Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als

	hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).	hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).
Toelichting		
6.32 **Toepassingsbereik Datacenters**	De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria. We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft een instructieregel aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.	De Datacenterstrategie Noord-Holland 2025-2027 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. We willen benadrukken dat het de gemeente is die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft een instructieregel aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.
6.32a **Datacenter clustering**	**Artikel 6.32a Datacenter clustering** We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk vaak gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid. Deze voorwaarden zijn geconcretiseerd in de richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters die de provincie gaat vaststellen en de drie clustergemeenten Hollands Kroon, Haarlemmermeer en Amsterdam verwerken in hun gemeentelijk beleid.	**Artikel 6.32a Datacenter toegestaan** We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen en uitbreiden van datacenters. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een ontwikkeling die je niet tegenhoudt, maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters hebben impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters worden toegestaan in het werkingsgebied 'Datacenter toegestaan'. Bij dit werkingsgebied wordt uitgegaan van een clustering in drie gemeenten, namelijk: de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon. Verder staan we het vestigen van datacenters alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen. Daarnaast stellen we ook het opstellen van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk vaak gecombineerd worden in 1 document), zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Samen met de gemeenten waar datacenters zijn toegestaan en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied is daarvoor de 'Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden Noord-Holland' opgesteld, die door de gemeenten en Omgevingsdienst gehanteerd wordt bij vestiging van datacenters.

Categorie B: ter inzage gelegde wijzigingen die wij in aangepaste vorm doorvoeren

Wij besluiten de volgende ter inzage gelegde wijzigingen in gewijzigde vorm door te voeren in de OV NH2022 (n.a.v. de terinzagelegging):

	Was in ontwerp	Wordt
Artikel		
6.18b **Transformatie stedelijke functies naar wonen in Landelijk gebied**	1. In afwijking van Artikel 6.13, eerste lid en Artikel 6.18a kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op het werkingsgebied Landelijk gebied voorzien in maximaal twee reguliere woningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, als: a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. sprake is van volledige beëindiging van het bedrijf; c. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt, met uitzondering van: i. de bebouwing die past binnen de regels van vergunningsvrij bouwen, ii. karakteristieke of beeldbepalende bebouwing d. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel bebouwingsvrij is en blijft; e. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel vrij is en blijft van verharding; f. de herinrichting van het perceel leidt tot een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie, en; g. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt. 2. In afwijking van het eerste lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van drie reguliere woningen, als: a. de te slopen bedrijfsbebouwing als bedoeld in onderdeel c van het derde lid ten minste 1.000 m² bedraagt, en; b. wordt voldaan aan de onderdelen a. tot en met g. van het eerste lid. 3. In aanvulling op het eerste en tweede lid kan een omgevingsplan voorzien in het toestaan van meerdere reguliere woningen, indien deze worden gerealiseerd in een bestaande karakteristieke boerderij en geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter	1. In afwijking van Artikel 6.13, eerste lid en Artikel 6.18a kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op het werkingsgebied Landelijk gebied voorzien in maximaal twee reguliere woningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, als: a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. sprake is van volledige beëindiging van het bedrijf; c. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt, met uitzondering van: i. de bebouwing die past binnen de regels van vergunningsvrij bouwen, ii. karakteristieke of beeldbepalende bebouwing d. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel bebouwingsvrij is en blijft; e. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel vrij is en blijft van verharding; f. de herinrichting van het perceel leidt tot een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie, en; g. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt. 2. In afwijking van het eerste lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van maximaal drie reguliere woningen, als: a. de te slopen bedrijfsbebouwing als bedoeld in onderdeel c van het eerste lid ten minste 1.000 m² bedraagt, en; b. wordt voldaan aan de onderdelen a. tot en met g. van het eerste lid. 3. In aanvulling op het eerste en tweede lid kan een omgevingsplan voorzien in het toestaan van meerdere reguliere woningen, indien deze worden gerealiseerd in een bestaande karakteristieke boerderij en geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter

	van de bebouwing. 4. In Artikel 6.1a van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen over de voorwaarden voor reguliere woningen als bedoeld in het eerste en tweede lid.	van de bebouwing. 4. In Artikel 6.1a van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen over de voorwaarden voor reguliere woningen als bedoeld in het eerste en tweede lid.
6.19a **Voormalige agrarische bouwpercelen**	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het, in afwijking van artikel 6.13, eerste lid en artikel 6.14a, voorzien in de mogelijkheid dat de rechtmatig aanwezige bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, horeca, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgactiviteiten, indien: a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; b. deze activiteiten de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperken; c. er geen buitenopslag buiten het bouwperceel plaatsvindt; d. deze activiteiten aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking hebben en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie; e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd; f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgactiviteiten; en g. in geval van verblijfsrecreatie permanente bewoning wordt verboden. 2. In afwijking van artikel 6.13, eerste lid, en artikel 6.14a, kan een omgevingsplan dat van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied, op een voormalige agrarisch bouwperceel voorzien in nieuwe bebouwing ter vervanging van de rechtmatig aanwezige bebouwing, inclusief de agrarische bedrijfswoning, voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, horeca, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgactiviteiten, als: a. wordt voldaan aan de voorwaarden als genoemd in het eerste lid onder a. tot en met g.; b. alle bedrijfsbebouwing wordt gesloopt, met uitzondering van de bedrijfswoning; c. na herinrichting van het perceel de oppervlakte van de nieuwe bebouwing: i. niet groter is dan de oppervlakte van de rechtmatig aanwezige bebouwing; en ii. ii. niet groter is dan 500 m2, exclusief de oppervlakte van een	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het, in afwijking van artikel 6.13, eerste lid en artikel 6.14a, voorzien in de mogelijkheid dat de rechtmatig aanwezige bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, horeca, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgactiviteiten, indien: a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; b. deze activiteiten de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperken; c. er geen buitenopslag buiten het bouwperceel plaatsvindt; d. deze activiteiten aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking hebben en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie; e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd; f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgactiviteiten; en g. in geval van verblijfsrecreatie permanente bewoning wordt verboden. 2. In afwijking van artikel 6.13, eerste lid, en artikel 6.14a, kan een omgevingsplan dat van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied, op een voormalige agrarisch bouwperceel voorzien in nieuwe bebouwing ter vervanging van de rechtmatig aanwezige bebouwing, inclusief de agrarische bedrijfswoning, voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, horeca, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgactiviteiten, als: a. wordt voldaan aan de voorwaarden als genoemd in het eerste lid onder a. tot en met g.; b. alle bedrijfsbebouwing wordt gesloopt, met uitzondering van de bedrijfswoning; c. na herinrichting van het perceel de oppervlakte van de nieuwe bebouwing: i. niet groter is dan de oppervlakte van de rechtmatig aanwezige bebouwing; en

	eventueel aanwezige bedrijfswoning. d. de herinrichting van het perceel leidt tot een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie. 3. In aanvulling op het eerste lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarisch bouwperceel. 4. Het omgevingsplan kan, in afwijking van artikel 6.18a voorzien in twee reguliere woningen, als: a. op het voormalig agrarisch bouwperceel ten minste één agrarische bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; en c. de overige bedrijfsbebouwing op het voormalig agrarisch bouwperceel wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt, met uitzondering van: i. de bebouwing die past binnen de regels van vergunningsvrij bouwen, ii. karakteristieke of beeldbepalende bebouwing; d. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel bebouwingsvrij is en blijft; e. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel vrij is en blijft van verharding; f. de herinrichting van het perceel leidt tot een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie, en; g. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt. 5. In afwijking van het derde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van drie reguliere woningen, als: a. de te slopen bedrijfsbebouwing als bedoeld in onderdeel c van het derde lid ten minste 1.000 m² bedraagt, en; b. wordt voldaan aan de onderdelen a. tot en met g. van het derde lid. 6. In aanvulling op het derde en vierde lid kan een omgevingsplan voorzien in het toestaan van meerdere reguliere woningen, indien deze worden gerealiseerd in een bestaande karakteristieke boerderij en geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 7. Afwijking van het in het derde en vierde lid genoemde aantal woningen en het in het vierde lid genoemde oppervlakte aan te slopen bedrijfsbebouwing is mogelijk, als toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds.	ii. ii. niet groter is dan 500 m2, exclusief de oppervlakte van een eventueel aanwezige bedrijfswoning. d. de herinrichting van het perceel leidt tot een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie. 3. In aanvulling op het eerste en tweede lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarisch bouwperceel. 4. Het omgevingsplan kan, in afwijking van artikel 6.18a voorzien in maximaal twee reguliere woningen, als: a. op het voormalig agrarisch bouwperceel ten minste één agrarische bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; en c. de overige bedrijfsbebouwing op het voormalig agrarisch bouwperceel wordt gesloopt, met uitzondering van: i. de bebouwing die past binnen de regels van vergunningsvrij bouwen, ii. karakteristieke of beeldbepalende bebouwing; d. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel bebouwingsvrij is en blijft; e. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel vrij is en blijft van verharding; f. de herinrichting van het perceel leidt tot een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie, en; g. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt. 5. In afwijking van het vierde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van maximaal drie reguliere woningen, als: a. de te slopen bedrijfsbebouwing als bedoeld in onderdeel c van het vierde lid ten minste 1.000 m² bedraagt, en; b. wordt voldaan aan de onderdelen a. tot en met g. van het vierde lid.

	8. In artikel 6.2 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen over de aard en omvang van de activiteiten bedoeld in het eerste lid en de voorwaarden voor reguliere woningen als bedoeld in het derde en vierde lid.	6. In aanvulling op het vierde en vijfde lid kan een omgevingsplan voorzien in het toestaan van meerdere reguliere woningen, indien deze worden gerealiseerd in een bestaande karakteristieke boerderij en geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 7. Afwijking van het in het in het vierde lid genoemde aantal woningen en de voorwaarden onder sub d, e en f, en het in het vijfde lid genoemde aantal woningen en genoemde oppervlakte te slopen bedrijfsbebouwing is mogelijk, als toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. 8. In artikel 6.2 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen over de aard en omvang van de activiteiten bedoeld in het eerste lid en de voorwaarden voor reguliere woningen als bedoeld in het vierde en vijfde lid.
6.32b **Datacenter uitgesloten**	Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied datacenters uitgesloten, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m2 of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied datacenters uitgesloten, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m2 of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. 2. Het eerste lid is niet van toepassing op het project in de gemeente Diemen op het Vattenfall-terrein indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2027 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.
6.42 **Agrarische bedrijven**	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied agrarische bedrijven kan het voorzien in agrarische bedrijven, waarbij geldt dat: a. Nieuwe glastuinbouwbedrijven niet zijn toegestaan; b. nieuwe zaadveredelingsbedrijven niet zijn toegestaan; c. bebouwing wordt geconcentreerd in een bouwperceel, waarbij de omvang van het bouwperceel ten hoogste 2 hectare bedraagt; d. bij het toestaan van een nieuw bouwperceel wordt gemotiveerd waarom niet op bestaande bouwpercelen in de behoefte kan worden voorzien, waarbij ingegaan wordt op de mogelijkheden tot hergebruik van bouwpercelen die niet meer voor agrarische activiteiten worden benut en op het combineren van agrarische activiteiten op bestaande bouwpercelen; e. in afwijking van onderdeel c een omvang van het bouwperceel van meer dan 2 hectare is toegestaan, indien de uitbreiding noodzakelijk is voor het agrarisch productieproces en het geen glastuinbouwbedrijf betreft; f. in afwijking van onderdeel c een omvang van het bouwperceel voor een glastuinbouwbedrijf van meer dan 2 hectare	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied agrarische bedrijven kan het voorzien in agrarische bedrijven, waarbij geldt dat: a. Nieuwe glastuinbouwbedrijven niet zijn toegestaan; b. nieuwe zaadveredelingsbedrijven niet zijn toegestaan; c. bebouwing wordt geconcentreerd in een bouwperceel, waarbij de omvang van het bouwperceel ten hoogste 2 hectare bedraagt; d. bij het toestaan van een nieuw bouwperceel wordt gemotiveerd waarom niet op bestaande bouwpercelen in de behoefte kan worden voorzien, waarbij ingegaan wordt op de mogelijkheden tot hergebruik van bouwpercelen die niet meer voor agrarische activiteiten worden benut en op het combineren van agrarische activiteiten op bestaande bouwpercelen; e. in afwijking van onderdeel c een omvang van het bouwperceel van meer dan 2 hectare is toegestaan, indien de uitbreiding noodzakelijk is voor het agrarisch

	is toegestaan, indien het bedrijf grenst aan bestaand stedelijk gebied, niet grenst aan andere glastuinbouwbedrijven, sprake is van grondgebonden teelt en sprake is van aantoonbare duurzame synergie met aangrenzende stedelijke functies; g. per volwaardig agrarisch bedrijf ten hoogste één bedrijfswoning kan worden toegestaan; h. in afwijking van onderdeel g een extra bedrijfswoning kan worden toegestaan, indien dit noodzakelijk is voor het toezicht op de bedrijfsvoering; i. kan worden voorzien in logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers, indien; i. de huisvesting wordt voorzien binnen het bouwperceel; en ii. het een ondergeschikte activiteit ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf betreft: j. indien het agrarisch bedrijf is gelegen in veenpolderlandschap, het omgevingsplan een verbod bevat op het scheuren van grasland. 2. Niet-agrarische bedrijfsactiviteiten zijn als onderdeel van een agrarisch bedrijf toegestaan, waarbij geldt dat: a. uitsluitend kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij, detailhandel en zorgactiviteiten zijn toegestaan; b. voor activiteiten die betrekking hebben op het bewerken, verwerken, vergisten van mest of andere agrarische producten geldt dat deze als nevenactiviteit zijn toegestaan als deze ten dienste staan van of verband houden met de agrarische activiteiten van het agrarisch bedrijf; en c. de omvang past binnen de op basis van het eerste lid bepaalde omvang van het bouwperceel. 3. Agrarisch aanverwante bedrijven zijn als zelfstandig bedrijf toegestaan: a. indien het een uitbreiding van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf betreft; b. indien het een verplaatsing van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf betreft en gemotiveerd wordt waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in de regio in de verplaatsing kan worden voorzien en waarom hergebruik van percelen die niet meer voor de agrarische functie worden benut niet mogelijk is; c. indien de omvang van een bouwperceel na toepassing van onderdeel a of onderdeel b ten hoogste 2 hectare bedraagt; en d. op een vrijkomend agrarisch bouwperceel.	productieproces en het geen glastuinbouwbedrijf betreft; f. in afwijking van onderdeel c een omvang van het bouwperceel voor een glastuinbouwbedrijf van meer dan 2 hectare is toegestaan, indien het bedrijf grenst aan bestaand stedelijk gebied, niet grenst aan andere glastuinbouwbedrijven, sprake is van grondgebonden teelt en sprake is van aantoonbare duurzame synergie met aangrenzende stedelijke functies; g. per volwaardig agrarisch bedrijf ten hoogste één bedrijfswoning kan worden toegestaan; h. in afwijking van onderdeel g een extra bedrijfswoning kan worden toegestaan, indien dit noodzakelijk is voor het toezicht op de bedrijfsvoering; i. kan worden voorzien in logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers, indien; iii. de huisvesting wordt voorzien binnen het bouwperceel; en iv. het een ondergeschikte activiteit ten behoeve van een volwaardig agrarisch bedrijf betreft: j. indien het agrarisch bedrijf is gelegen in het werkingsgebied veenpolderlandschap, het omgevingsplan een verbod bevat op het scheuren van grasland. 2. Niet-agrarische bedrijfsactiviteiten zijn als onderdeel van een agrarisch bedrijf toegestaan, waarbij geldt dat: a. uitsluitend kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij, detailhandel en zorgactiviteiten zijn toegestaan; b. voor activiteiten die betrekking hebben op het bewerken, verwerken, vergisten van mest of andere agrarische producten geldt dat deze als nevenactiviteit zijn toegestaan als deze ten dienste staan van of verband houden met de agrarische activiteiten van het agrarisch bedrijf; en c. de omvang past binnen de op basis van het eerste lid bepaalde omvang van het bouwperceel. 3. Agrarisch aanverwante bedrijven zijn als zelfstandig bedrijf toegestaan: a. indien het een uitbreiding van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf betreft; b. indien het een verplaatsing van een bestaand agrarisch aanverwant bedrijf betreft en gemotiveerd wordt waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in de regio in de verplaatsing kan worden voorzien en waarom hergebruik van percelen die niet

		meer voor de agrarische functie worden benut niet mogelijk is; c. indien de omvang van een bouwperceel na toepassing van onderdeel a of onderdeel b ten hoogste 2 hectare bedraagt; en d. op een vrijkomend agrarisch bouwperceel.
6.91a **Peilbesluit in Veenpolderlandschappen**	1. In het werkingsgebied Veenpolderlandschappen leidt een nieuw peilbesluit of een wijziging van een peilbesluit niet tot een toename van de broeikasgasuitstoot in het betreffende peilgebied ten opzichte van de broeikasgasuitstoot die het gevolg is van het peilbesluit ten tijde van de ingangsdatum van dit geldende peilbesluit. Broeikasgasuitstoot wordt berekend op basis van de drooglegging en perceelsomstandigheden. 2. Bij de motivering van de gevolgen van een nieuw peilbesluit voor de broeikasgasuitstoot als bedoeld in het eerste lid, hoeft geen rekening te worden gehouden met de volgende locaties: a. talud of berm van infrastructuur; b. waterkering; c. verharde percelen. 3. Gedeputeerde Staten kunnen op aanvraag van het dagelijks bestuur van het waterschap ontheffing verlenen als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid van de Omgevingswet, van het eerste lid. 4. Op een ontheffing als bedoeld in het tweede lid is artikel 6.11, lid 2 tot en met 4 van overeenkomstige toepassing.	1. In het werkingsgebied Veenpolderlandschappen leidt een nieuw peilbesluit of een wijziging van een peilbesluit niet tot een toename van de broeikasgasuitstoot in het betreffende peilgebied ten opzichte van de broeikasgasuitstoot die het gevolg was van het geldende peilbesluit op het moment van de inwerkingtreding ervan. Broeikasgasuitstoot wordt berekend op basis van de drooglegging en perceelsomstandigheden. 2. Het eerste lid is niet van toepassing op peilgebieden die voor minder dan 10% van de oppervlakte veengrond bevatten. 3. Bij de motivering van de gevolgen van een nieuw peilbesluit of een wijziging daarvan voor de broeikasgasuitstoot als bedoeld in het eerste lid, hoeft geen rekening te worden gehouden met de volgende locaties: a. talud of berm van infrastructuur; b. waterkering; c. verharde percelen. 4. Gedeputeerde Staten kunnen op aanvraag van het dagelijks bestuur van het waterschap ontheffing verlenen als bedoeld in artikel 2.32, eerste lid van de Omgevingswet, van het eerste lid. 5. Op een ontheffing als bedoeld in het vierde lid is artikel 6.11, lid 2 tot en met 4 van overeenkomstige toepassing.
Toelichting		
6.18b **Transformatie stedelijke functies naar wonen in Landelijk gebied**	Dit artikel is een afwijking van het verbod uit de artikelen 6.13 en 6.18a. Dit artikel bevat namelijk de mogelijkheid om maximaal 3 reguliere woningen toe te staan bij de transformatie van bestaande stedelijke functies naar wonen in het werkingsgebied Landelijk gebied, ook als de locatie niet is gelegen in of aan een dorpslint of kern. Ook geldt voor deze woningen het vereiste van regionale afstemming niet. Met een bestaande stedelijke functie bedoelen we bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Het doel van dit artikel is om ervoor te zorgen dat bij de transformatie van de bestaande functie naar wonen de omgevingskwaliteit verbetert. **Wanneer is het toegestaan om een bestaande stedelijke functie te transformeren naar een woonfunctie?** Om het perceel te transformeren naar woningen, moet aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Het uitgangspunt is om maximaal 3 woningen toe te staan. Als wordt voldaan aan de voorwaarden van het eerste lid kunnen 2 woningen worden	Dit artikel is een afwijking van het verbod uit de artikelen 6.13 en 6.18a. Dit artikel bevat namelijk de mogelijkheid om maximaal 3 reguliere woningen toe te staan bij de transformatie van bestaande stedelijke functies naar wonen in het werkingsgebied Landelijk gebied, ook als de locatie niet is gelegen in of aan een dorpslint of kern. Ook geldt voor deze woningen het vereiste van regionale afstemming niet. Met een bestaande stedelijke functie bedoelen we bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Het doel van dit artikel is om ervoor te zorgen dat bij de transformatie van de bestaande functie naar wonen de omgevingskwaliteit verbetert. **Wanneer is het toegestaan om een bestaande stedelijke functie te transformeren naar een woonfunctie?** Om het perceel te transformeren naar woningen, moet aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Het uitgangspunt is om maximaal 3 woningen toe te staan. Als wordt voldaan aan de voorwaarden van het eerste lid kunnen 2 woningen worden

	gerealiseerd. Om 3 woningen te realiseren moet zowel aan de voorwaarden van het eerste als aan die van het tweede lid zijn voldaan. **Wat bedoelen we met de voorwaarden uit het eerste lid?** Om 2 woningen te realiseren moet zijn voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in het eerste lid. Wat deze voorwaarden zijn, staat hieronder. *a. Aanwezigheid van een bedrijfswoning* Voor het transformeren van een stedelijke functie naar wonen is het een voorwaarde dat er een bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is op het perceel. Met rechtmatig aanwezig wordt bedoeld dat er feitelijk een bedrijfswoning op het perceel aanwezig is en dat hiervoor een vergunning is verleend of de omgevingsplanregels de bedrijfswoning toestaan. Als er geen rechtmatige bedrijfswoning op het perceel aanwezig is, mag de bestaande stedelijke functie niet worden omgezet naar wonen. Het omzetten van de bedrijfswoning naar een reguliere woning is mogelijk door de bedrijfswoning te slopen en er een nieuwe woning voor in de plaats te bouwen. Ook mag de al bestaande bedrijfswoning de functie van een reguliere woning krijgen. Indien er 2 bedrijfswoningen aanwezig zijn mogen deze beide worden omgezet naar een reguliere woning als is voldaan aan de genoemde voorwaarden. Beide woningen tellen wel mee voor het toegestane maximum van 3 woningen. *b. en c. Beëindigen van het bedrijf en het slopen van de bedrijfsbebouwing* Naast de voorwaarde dat er een bedrijfswoning aanwezig is op het perceel, moet ook de bestaande stedelijke functie geheel worden beëindigd. Daarnaast moet alle bedrijfsbebouwing worden gesloopt. In het omgevingsplan van de gemeente wordt herbouw van de gesloopte bedrijfsbebouwing onmogelijk gemaakt. Deze voorwaarden zijn gesteld om de openheid van het landschap een belangrijke kwaliteit vinden. Er zijn 3 uitzonderingen op de sloopeis van onderdeel c. De volgende bedrijfsbebouwing mag op het perceel blijven staan. - De bestaande bedrijfswoning hoeft niet te worden gesloopt. In dit lid wordt namelijk gesproken over ‘overige bedrijfsbebouwing.’ Daarmee wordt de bebouwing bedoeld die niet de bedrijfswoning is; - Ook bebouwing die volgens de bestaande vergunningsvrijregels mag worden gerealiseerd, hoeft niet te worden gesloopt. Het is namelijk niet wenselijk om bebouwing die na realisatie van de woningen zou mogen worden herbouwd, te slopen. - Het kan voorkomen dat bepaalde aanwezige bedrijfsbebouwing wordt gezien als een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Dergelijke bebouwing mag blijven bestaan. Het is aan de gemeente om te motiveren dat sprake is van een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Alle bijgebouwen die blijven staan moeten een ondergeschikte functie hebben aan de woningen. Dit betekent dat de gebouwen ondersteunend moeten zijn aan de woningen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur of garage. *d en e Bebouwingsvrij en verhardingsvrij*	gerealiseerd. Om 3 woningen te realiseren moet zowel aan de voorwaarden van het eerste als aan die van het tweede lid zijn voldaan. **Wat bedoelen we met de voorwaarden uit het eerste lid?** Om 2 woningen te realiseren moet zijn voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in het eerste lid. Wat deze voorwaarden zijn, staat hieronder. *a. Aanwezigheid van een bedrijfswoning* Voor het transformeren van een stedelijke functie naar wonen is het een voorwaarde dat er een bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is op het perceel. Met rechtmatig aanwezig wordt bedoeld dat er feitelijk een bedrijfswoning op het perceel aanwezig is en dat hiervoor een vergunning is verleend of de omgevingsplanregels de bedrijfswoning toestaan. Als er geen rechtmatige bedrijfswoning op het perceel aanwezig is, mag de bestaande stedelijke functie niet worden omgezet naar wonen. Het omzetten van de bedrijfswoning naar een reguliere woning is mogelijk door de bedrijfswoning te slopen en er een nieuwe woning voor in de plaats te bouwen. Ook mag de al bestaande bedrijfswoning de functie van een reguliere woning krijgen. Indien er 2 bedrijfswoningen aanwezig zijn mogen deze beide worden omgezet naar een reguliere woning als is voldaan aan de genoemde voorwaarden. Beide woningen tellen wel mee voor het toegestane maximum van 3 woningen. *b. en c. Beëindigen van het bedrijf en het slopen van de bedrijfsbebouwing* Naast de voorwaarde dat er een bedrijfswoning aanwezig is op het perceel, moet ook de bestaande stedelijke functie geheel worden beëindigd. Daarnaast moet alle bedrijfsbebouwing worden gesloopt. De provincie verwacht dat in het omgevingsplan of de eerstvolgende wijziging daarvan (of met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit) herbouw van de gesloopte bedrijfsbebouwing onmogelijk wordt gemaakt. Deze voorwaarden zijn gesteld om de openheid van het landschap een belangrijke kwaliteit vinden. Er zijn 3 uitzonderingen op de sloopeis van onderdeel c. De volgende bedrijfsbebouwing mag op het perceel blijven staan. - De bestaande bedrijfswoning hoeft niet te worden gesloopt. In dit lid wordt namelijk gesproken over ‘overige bedrijfsbebouwing.’ Daarmee wordt de bebouwing bedoeld die niet de bedrijfswoning is; - Ook bebouwing die volgens de bestaande vergunningsvrijregels mag worden gerealiseerd, hoeft niet te worden gesloopt. Het is namelijk niet wenselijk om bebouwing die na realisatie van de woningen zou mogen worden herbouwd, te slopen. - Het kan voorkomen dat bepaalde aanwezige bedrijfsbebouwing wordt gezien als een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Dergelijke bebouwing mag blijven bestaan. Het is aan de gemeente om te motiveren dat sprake is van een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Alle bijgebouwen die blijven staan moeten een ondergeschikte functie hebben aan de woningen. Dit betekent dat de gebouwen ondersteunend moeten zijn aan de woningen.

	De voorwaarden zijn opgesteld om de openheid van het landschap te beschermen en te verbeteren. Daarom is opgenomen dat na de herinrichting van het perceel een substantieel deel hiervan vrij blijft van bebouwing en verharding. Er is hiervoor geen percentage opgenomen. De invulling hiervan is onder andere afhankelijk van de hoeveelheid te slopen bebouwing en de omgeving waarin de nieuwe woningen liggen. *f. Verbetering van de omgevingskwaliteit* Verder moet de omgevingskwaliteit substantieel verbeteren bij de herinrichting van het perceel. Het is mogelijk om deze verbetering op verschillende manieren in te vullen. Een voorbeeld van een substantiële verbetering is invulling geven aan de groenblauwe dooradering van Noord-Holland. Ook is 'De Leidraad landschap en cultuurhistorie bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het Landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen' van toepassing. Deze leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap. *g. Omliggende agrarische bedrijven mogen niet worden beperkt* Agrarische bedrijven in de buurt mogen geen last hebben van de nieuwe reguliere woningen. De bedrijven moeten door kunnen gaan met hun bedrijfsvoering en gewenste ontwikkeling. **Wat bedoelen we met de voorwaarden uit het tweede lid?** Om een derde reguliere woning te kunnen realiseren is in het tweede lid een aanvullende voorwaarde opgenomen. *a. 1.000m2 bedrijfsbebouwing wordt gesloopt* Naast de voorwaarden uit het eerste lid moet er voor een derde woning minstens 1.000m2 aan bedrijfsbebouwing worden gesloopt. Als op het perceel dus minder bebouwing aanwezig is, kan een derde woning niet worden gerealiseerd. Het gaat om feitelijk te slopen bedrijfsbebouwing. De juridisch-planologisch toegestane bebouwing die niet is gerealiseerd, telt dan ook niet mee. Ook de bedrijfsbebouwing die een nieuwe functie krijgt en niet wordt gesloopt, wordt niet bij het te slopen oppervlak meegenomen. **Het derde lid biedt meer mogelijkheden voor karakteristieke en beeldbepalende bebouwing** Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden om karakteristieke en beeldbepalende (stolp)boerderijen te behouden. Zulke panden zijn vaak te groot om maar 1 of 2 woningen in te realiseren. Het derde lid maakt het daarom mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Dit kunnen er dus meer dan 3 zijn. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Het kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen en te motiveren of sprake is van een karakteristieke of beeldbepalende (stolp)boerderij. Om de karakteristieke boerderij te behouden wordt bewoning van bijbehorende bouwwerken niet direct uitgesloten. Dit bijgebouw moet dan wel onderdeel uitmaken van de boerderij of een bijdrage leveren aan het karakter van de boerderij. Ook moet worden voldaan aan de voorwaarden van het eerste en tweede lid.	Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur of garage. *d en e Bebouwingsvrij en verhardingsvrij* De voorwaarden zijn opgesteld om de openheid van het landschap te beschermen en te verbeteren. Daarom is opgenomen dat na de herinrichting van het perceel een substantieel deel hiervan vrij blijft van bebouwing en verharding. Er is hiervoor geen percentage opgenomen. De invulling hiervan is onder andere afhankelijk van de hoeveelheid te slopen bebouwing en de omgeving waarin de nieuwe woningen liggen. *f. Verbetering van de omgevingskwaliteit* Verder moet de omgevingskwaliteit substantieel verbeteren bij de herinrichting van het perceel. Het is mogelijk om deze verbetering op verschillende manieren in te vullen. Een voorbeeld van een substantiële verbetering is invulling geven aan de groenblauwe dooradering van Noord-Holland. Ook is 'De Leidraad landschap en cultuurhistorie bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het Landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen' van toepassing. Deze leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap. *g. Omliggende agrarische bedrijven mogen niet worden beperkt* Agrarische bedrijven in de buurt mogen geen last hebben van de nieuwe reguliere woningen. De bedrijven moeten door kunnen gaan met hun bedrijfsvoering en gewenste ontwikkeling. **Wat bedoelen we met de voorwaarden uit het tweede lid?** Om een derde reguliere woning te kunnen realiseren is in het tweede lid een aanvullende voorwaarde opgenomen. *a. 1.000m2 bedrijfsbebouwing wordt gesloopt* Naast de voorwaarden uit het eerste lid moet er voor een derde woning minstens 1.000m2 aan bedrijfsbebouwing worden gesloopt. Als op het perceel dus minder bebouwing aanwezig is, kan een derde woning niet worden gerealiseerd. Het gaat om feitelijk te slopen bedrijfsbebouwing. De juridisch-planologisch toegestane bebouwing die niet is gerealiseerd, telt dan ook niet mee. Ook de bedrijfsbebouwing die een nieuwe functie krijgt en niet wordt gesloopt, wordt niet bij het te slopen oppervlak meegenomen. **Het derde lid biedt meer mogelijkheden voor karakteristieke en beeldbepalende bebouwing** Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden om karakteristieke en beeldbepalende (stolp)boerderijen te behouden. Zulke panden zijn vaak te groot om maar 1 of 2 woningen in te realiseren. Het derde lid maakt het daarom mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Dit kunnen er dus meer dan 3 zijn. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Het kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen en te motiveren of sprake is van een karakteristieke of beeldbepalende (stolp)boerderij. Om de karakteristieke boerderij te behouden wordt bewoning van bijbehorende bouwwerken niet direct uitgesloten. Dit bijgebouw moet dan wel onderdeel uitmaken van de boerderij of een bijdrage leveren aan het karakter van de boerderij.

	Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen. Dit staat opgenomen in het vierde lid van dit artikel en artikel 6.1a van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022.	Ook moet worden voldaan aan de voorwaarden van het eerste en tweede lid. Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen. Dit staat opgenomen in het vierde lid van dit artikel en artikel 6.1a van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022.
6.19a **Voormalige agrarische bouwpercelen**	In dit artikel wordt het mogelijk gemaakt om voormalige agrarische bouwpercelen te transformeren. Deze percelen kunnen onder voorwaarden worden gebruikt voor een aantal nieuwe kleinschalige stedelijke functies of voor het realiseren van maximaal 3 woningen. Deze mogelijkheden zijn een afwijking van de artikelen 6.13, 6.14a en 6.18a. Het doel van dit artikel is om het platteland vitaal te houden en verrommeling van voormalige agrarische bouwercelen tegen te gaan. Dit artikel wordt de 'VAB-regeling' genoemd. **Wat wordt bedoeld met het eerste lid?** Niet alle stedelijke functies zijn toegestaan bij de transformatie van voormalige agrarische bouwpercelen. In het eerste lid zijn de toegestane functies genoemd. Het mag alleen gaan om kleinschalige vormen van: - Huisvesting - Werken - Recreatie - Horeca - Gebruiksgerichte paardenhouderij - Zorgactiviteiten Voor toepassing van dit lid moet de bestaande bebouwing gebruikt worden voor de nieuwe functies. Het gaat dan om rechtmatige en fysiek aanwezige bebouwing. De bebouwing mag niet worden uitgebreid. Niet gerealiseerde bebouwing die juridisch planologisch wel mogelijk is, telt niet mee. Verder worden in het eerste lid onder a tot en met g de voorwaarden genoemd voor het transformeren. Deze voorwaarden spreken voor zich en zullen niet verder worden uitgelegd in deze toelichting. **Niet elk soort bebouwing kan worden gebruikt voor de nieuwe functie** Onwenselijk is dat kassen worden gebruikt voor de nieuwe functie van het perceel. **Lid 2 stelt voorwaarden aan het realiseren van nieuwe bebouwing** De bestaande bebouwing op een agrarisch bouwperceel is niet altijd geschikt voor de nieuwe kleinschalige stedelijke functies die genoemd zijn in dit artikel. Daarom wordt ook de mogelijkheid geboden om deze functies in nieuwe bebouwing te realiseren. De voorwaarden waaronder nieuwe bebouwing is toegestaan, luiden als volgt: a. *Voorwaarden a tot en met g van het eerste lid* Ten eerste is het van belang dat de voorwaarden die in het eerste lid zijn gesteld ook van toepassing zijn als het gaat om het realiseren van nieuwe bebouwing. De voorwaarden uit het tweede lid zijn dan ook een aanvulling op het eerste lid.	In dit artikel wordt het mogelijk gemaakt om voormalige agrarische bouwpercelen te transformeren. Deze percelen kunnen onder voorwaarden worden gebruikt voor een aantal nieuwe kleinschalige stedelijke functies of voor het realiseren van maximaal 3 woningen. Deze mogelijkheden zijn een afwijking van de artikelen 6.13, 6.14a en 6.18a. Het doel van dit artikel is om het platteland vitaal te houden en verrommeling van voormalige agrarische bouwercelen tegen te gaan. Dit artikel wordt de 'VAB-regeling' genoemd. **Wat wordt bedoeld met het eerste lid?** Niet alle stedelijke functies zijn toegestaan bij de transformatie van voormalige agrarische bouwpercelen. In het eerste lid zijn de toegestane functies genoemd. Het mag alleen gaan om kleinschalige vormen van: - Huisvesting - Werken - Recreatie - Horeca - Gebruiksgerichte paardenhouderij - Zorgactiviteiten Voor toepassing van dit lid moet de bestaande bebouwing gebruikt worden voor de nieuwe functies. Het gaat dan om rechtmatige en fysiek aanwezige bebouwing. De bebouwing mag niet worden uitgebreid. Niet gerealiseerde bebouwing die juridisch planologisch wel mogelijk is, telt niet mee. Verder worden in het eerste lid onder a tot en met g de voorwaarden genoemd voor het transformeren. Deze voorwaarden spreken voor zich en zullen niet verder worden uitgelegd in deze toelichting. **Niet elk soort bebouwing kan worden gebruikt voor de nieuwe functie** Onwenselijk is dat kassen worden gebruikt voor de nieuwe functie van het perceel. **Lid 2 stelt voorwaarden aan het realiseren van nieuwe bebouwing** De bestaande bebouwing op een agrarisch bouwperceel is niet altijd geschikt voor de nieuwe kleinschalige stedelijke functies die genoemd zijn in dit artikel. Daarom wordt ook de mogelijkheid geboden om deze functies in nieuwe bebouwing te realiseren. De voorwaarden waaronder nieuwe bebouwing is toegestaan, luiden als volgt: a. *Voorwaarden a tot en met g van het eerste lid* Ten eerste is het van belang dat de voorwaarden die in het eerste lid zijn gesteld ook van toepassing zijn als het gaat om het realiseren van nieuwe bebouwing. De voorwaarden uit het tweede lid zijn dan ook een aanvulling op het eerste lid.

	b. *Slopen van de bedrijfsbebouwing* De bestaande bedrijfsbebouwing moet worden gesloopt. Een bedrijfswoning is uitgezonderd van deze sloopeis. Er kan voor worden gekozen om de bedrijfswoning te laten staan. Als de initiatiefnemer de bedrijfswoning ook wil slopen en wil herbouwen als onderdeel van de nieuwe activiteit, kan dat ook. Wel is het belangrijk om te vermelden dat de bedrijfswoning op basis van dit artikel niet mag worden gebruikt als reguliere woning. Ook niet als deze bedrijfswoning niet wordt gesloopt. Het gebruik als bedrijfswoning kan wel worden voortgezet als wordt voldaan aan de voorwaarden die daarvoor gelden. Daarnaast moet het omgevingsplan herbouw van de gesloopte bedrijfsbebouwing onmogelijk maken.	b. *Slopen van de bedrijfsbebouwing* De bestaande bedrijfsbebouwing moet worden gesloopt. Een bedrijfswoning is uitgezonderd van deze sloopeis. Er kan voor worden gekozen om de bedrijfswoning te laten staan. Als de initiatiefnemer de bedrijfswoning ook wil slopen en wil herbouwen als onderdeel van de nieuwe activiteit, kan dat ook. Wel is het belangrijk om te vermelden dat de bedrijfswoning op basis van dit artikel niet mag worden gebruikt als reguliere woning. Ook niet als deze bedrijfswoning niet wordt gesloopt. Het gebruik als bedrijfswoning kan wel worden voortgezet als wordt voldaan aan de voorwaarden die daarvoor gelden. Daarnaast moet het omgevingsplan herbouw van de gesloopte bedrijfsbebouwing onmogelijk maken.
	c. *Oppervlakte na herinrichting van het perceel* De voorwaarde onder c. bestaat uit twee onderdelen. Ten eerste mag de oppervlakte van de nieuwe bebouwing niet groter zijn dan de te slopen bebouwing. Ten tweede mag de oppervlakte van de nieuwe bebouwing niet groter zijn dan 500m2. Dit betekent dat (als er nieuwe bebouwing op het perceel komt) het kan voorkomen dat de oppervlakte van de totale nieuwe bebouwing kleiner is dan in de oude situatie. Als we het hier hebben over de bestaande bebouwing gaat het om rechtmatige (legale) en fysiek aanwezige bebouwing. Het maakt dan niet uit dat er juridisch-planologische nog bouwmogelijkheden zijn die niet zijn gebruikt. Deze ongebruikte bouwmogelijkheden tellen niet mee.	c. *Oppervlakte na herinrichting van het perceel* De voorwaarde onder c. bestaat uit twee onderdelen. Ten eerste mag de oppervlakte van de nieuwe bebouwing niet groter zijn dan de te slopen bebouwing. Ten tweede mag de oppervlakte van de nieuwe bebouwing niet groter zijn dan 500m2. Dit betekent dat (als er nieuwe bebouwing op het perceel komt) het kan voorkomen dat de oppervlakte van de totale nieuwe bebouwing kleiner is dan in de oude situatie. Als we het hier hebben over de bestaande bebouwing gaat het om rechtmatige (legale) en fysiek aanwezige bebouwing. Het maakt dan niet uit dat er juridisch-planologische nog bouwmogelijkheden zijn die niet zijn gebruikt. Deze ongebruikte bouwmogelijkheden tellen niet mee.
	d. *Verbetering van de omgevingskwaliteit* Bij nieuw te bouwen bebouwing moet de omgevingskwaliteit substantieel verbeteren. Bij de herinrichting van het perceel moet hier dus rekening mee worden gehouden. De nieuwe bebouwing hoeft dus niet op dezelfde plek terug te komen. Het is mogelijk om deze verbetering op verschillende manieren in te vullen. Een voorbeeld van een substantiële verbetering is bijvoorbeeld door invulling te geven aan de groenblauwe dooradering van Noord-Holland. Ook is 'De Leidraad landschap en cultuurhistorie bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het Landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen' van toepassing. Deze leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap.	d. *Verbetering van de omgevingskwaliteit* Bij nieuw te bouwen bebouwing moet de omgevingskwaliteit substantieel verbeteren. Bij de herinrichting van het perceel moet hier dus rekening mee worden gehouden. De nieuwe bebouwing hoeft dus niet op dezelfde plek terug te komen. Het is mogelijk om deze verbetering op verschillende manieren in te vullen. Een voorbeeld van een substantiële verbetering is bijvoorbeeld door invulling te geven aan de groenblauwe dooradering van Noord-Holland. Ook is 'De Leidraad landschap en cultuurhistorie bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het Landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen' van toepassing. Deze leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap.
	In lid 3 wordt een aanvulling gegeven op het eerste lid Bij een gebruiksgerichte paardenhouderij is het aanvullend mogelijk om een paardenbak te realiseren.	**In lid 3 wordt een aanvulling gegeven op het eerste lid** Bij een gebruiksgerichte paardenhouderij is het aanvullend mogelijk om een paardenbak te realiseren.
	In lid 4 en 5 worden mogelijkheden geven om woningen te realiseren	**In lid 4 en 5 worden mogelijkheden geven om woningen te realiseren**

	Om voormalige agrarische bouwpercelen te transformeren naar woningen, hebben wij voorwaarden gesteld. Het doel van deze voorwaarden is om bij het realiseren van woningen de omgevingskwaliteit te verbeteren door vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing te slopen. Ook wordt de openheid van het landschap op deze manier verbeterd. Er kunnen maximaal 3 woningen worden gerealiseerd. Als wordt voldaan aan de voorwaarden van het vierde lid kunnen 2 woningen worden gerealiseerd. Om 3 woningen te realiseren moet zowel aan de voorwaarden van het vierde als van het vijfde zijn voldaan. **In lid 4 wordt de mogelijkheid gegeven om woningen te realiseren** Om 2 woningen te realiseren moet zijn voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in het vierde lid van dit artikel. Wat deze voorwaarden inhouden staat hier onder. a. *Aanwezigheid van een bedrijfswoning* Voor het transformeren van een voormalig agrarisch bouwperceel naar wonen is het een voorwaarde dat er een bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is op het perceel. Met rechtmatig aanwezig wordt bedoeld dat er feitelijk een bedrijfswoning op het perceel aanwezig is en dat hiervoor een vergunning is verleend of de omgevingsplanregels de bedrijfswoning toestaan. Als er geen rechtmatige bedrijfswoning op het perceel aanwezig is, mag de bestaande stedelijke functie niet worden omgezet naar wonen. Het omzetten van de bedrijfswoning naar een reguliere woning is mogelijk door de bedrijfswoning te slopen en een nieuwe woning in de plaats te bouwen. Ook mag de al bestaande bedrijfswoning een nieuwe bestemming krijgen. Indien er 2 bedrijfswoningen aanwezig zijn mogen deze beide worden omgezet naar een reguliere woning als is voldaan aan de genoemde voorwaarden. *b en c Beëindigen van het agrarische bedrijf en het slopen van de bedrijfsbebouwing* Naast de voorwaarden dat er een bedrijfswoning aanwezig is op het perceel, moet ook het agrarische bedrijf geheel worden beëindigd. Daarnaast moet alle bedrijfsbebouwing worden gesloopt. In het omgevingsplan van de gemeente wordt herbouw van de gesloopte bedrijfsbebouwing onmogelijk gemaakt. Deze voorwaarden zijn gesteld om de openheid van het landschap een belangrijke kwaliteit vinden. Er zijn 3 uitzonderingen op de sloopeis van onderdeel c. De volgende bedrijfsbebouwing mag op het perceel blijven staan: - De bestaande bedrijfswoning hoeft niet te worden gesloopt. In dit lid wordt namelijk gesproken over ‘overige bedrijfsbebouwing.’ Daarmee wordt de bebouwing bedoeld die niet de bedrijfswoning is; - Ook bebouwing die volgens de bestaande vergunningsvrijregels mag worden gerealiseerd, hoeft niet te worden gesloopt. Het is namelijk niet wenselijk om bebouwing die na realisatie van de woningen zou mogen worden herbouwd te slopen. - Het kan voorkomen dat bepaalde aanwezige bedrijfsbebouwing wordt gezien als een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Dergelijke bebouwing kan blijven bestaan. Het is aan de gemeente om te	Om voormalige agrarische bouwpercelen te transformeren naar woningen, hebben wij voorwaarden gesteld. Het doel van deze voorwaarden is om bij het realiseren van woningen de omgevingskwaliteit te verbeteren door vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing te slopen. Ook wordt de openheid van het landschap op deze manier verbeterd. Er kunnen maximaal 3 woningen worden gerealiseerd. Als wordt voldaan aan de voorwaarden van het vierde lid kunnen 2 woningen worden gerealiseerd. Om 3 woningen te realiseren moet zowel aan de voorwaarden van het vierde als van het vijfde zijn voldaan. **In lid 4 wordt de mogelijkheid gegeven om woningen te realiseren** Om 2 woningen te realiseren moet zijn voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in het vierde lid van dit artikel. Wat deze voorwaarden inhouden staat hier onder. a. *Aanwezigheid van een bedrijfswoning* Voor het transformeren van een voormalig agrarisch bouwperceel naar wonen is het een voorwaarde dat er een bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is op het perceel. Met rechtmatig aanwezig wordt bedoeld dat er feitelijk een bedrijfswoning op het perceel aanwezig is en dat hiervoor een vergunning is verleend of de omgevingsplanregels de bedrijfswoning toestaan. Als er geen rechtmatige bedrijfswoning op het perceel aanwezig is, mag de bestaande stedelijke functie niet worden omgezet naar wonen. Het omzetten van de bedrijfswoning naar een reguliere woning is mogelijk door de bedrijfswoning te slopen en een nieuwe woning in de plaats te bouwen. Ook mag de al bestaande bedrijfswoning een nieuwe bestemming krijgen. Indien er 2 bedrijfswoningen aanwezig zijn mogen deze beide worden omgezet naar een reguliere woning als is voldaan aan de genoemde voorwaarden. *b en c Beëindigen van het agrarische bedrijf en het slopen van de bedrijfsbebouwing* Naast de voorwaarden dat er een bedrijfswoning aanwezig is op het perceel, moet ook het agrarische bedrijf geheel worden beëindigd. Daarnaast moet alle bedrijfsbebouwing worden gesloopt. De provincie verwacht dat in het omgevingsplan of de eerstvolgende wijziging daarvan (of met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit) herbouw van de gesloopte bedrijfsbebouwing onmogelijk wordt gemaakt. Deze voorwaarden zijn gesteld om de openheid van het landschap een belangrijke kwaliteit vinden. Er zijn 3 uitzonderingen op de sloopeis van onderdeel c. De volgende bedrijfsbebouwing mag op het perceel blijven staan: - De bestaande bedrijfswoning hoeft niet te worden gesloopt. In dit lid wordt namelijk gesproken over ‘overige bedrijfsbebouwing.’ Daarmee wordt de bebouwing bedoeld die niet de bedrijfswoning is; - Ook bebouwing die volgens de bestaande vergunningsvrijregels mag worden gerealiseerd, hoeft niet te worden gesloopt. Het is namelijk niet wenselijk om bebouwing die na realisatie van de woningen zou mogen worden herbouwd te slopen. - Het kan voorkomen dat bepaalde aanwezige bedrijfsbebouwing wordt gezien als een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Dergelijke bebouwing

	motiveren dat sprake is van een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Alle bijgebouwen die blijven staan moeten een ondergeschikte functie hebben aan de woningen. Dit betekent dat de gebouwen ondersteunend moeten zijn aan de woningen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur of garage. *d. en e. Bebouwingsvrij en verhardingsvrij* De voorwaarden zijn opgesteld om de openheid van het Noord-Hollandse landschap te beschermen en te verbeteren. Daarom is opgenomen dat na de herinrichting van het perceel een substantieel deel hiervan vrij blijft van bebouwing en verharding. Er is hiervoor geen percentage opgenomen. De invulling hiervan is onder andere afhankelijk van de hoeveelheid te slopen bebouwing en de omgeving waarin de nieuwe woningen liggen. *f. Verbetering van de omgevingskwaliteit* Verder moet de omgevingskwaliteit substantieel verbeteren bij de herinrichting van het perceel. Het is mogelijk om deze verbetering op verschillende manieren in te vullen. Dit is vrij aan de initiatiefnemer. Een voorbeeld van een substantiële verbetering is bijvoorbeeld door invulling te geven aan de groenblauwe dooradering van Noord-Holland. Ook is De Leidraad landschap en cultuurhistorie bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het Landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Deze leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap. *g. Omliggende agrarische bedrijven mogen niet worden beperkt* Ook mogen agrarische bedrijven in de buurt geen last hebben van de nieuwe reguliere woningen. De bedrijven moeten door kunnen gaan met hun bedrijfsvoering en gewenste ontwikkeling. **Wat bedoelen we met de voorwaarden uit het vijfde lid?** Om een derde reguliere woning te kunnen realiseren is in het vijfde lid een aanvullende voorwaarde opgenomen. *a. 1.000m2 bedrijfsbebouwing wordt gesloopt* Naast de voorwaarden uit het vierde lid moet er voor een derde woning minstens 1.000m2 aan bedrijfsbebouwing worden gesloopt. Als op het perceel dus minder bebouwing aanwezig is, kan een derde woning niet worden gerealiseerd. Het gaat om feitelijk te slopen bedrijfsbebouwing. De juridisch-planologisch toegestane bebouwing die niet is gerealiseerd, telt dan ook niet mee. Ook de bedrijfsbebouwing die een nieuwe functie krijgt en niet wordt gesloopt, wordt niet bij het te slopen oppervlak meegenomen. **Het zesde lid biedt meer mogelijkheden voor karakteristieke en beeldbepalende bebouwing** Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden om karakteristieke en beeldbepalende (stolp)boerderijen te behouden. Zulke panden zijn vaak te groot om maar 1 of 2 woningen in te realiseren. Het zesde lid maakt het daarom mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijk pand. Dit kunnen er dus meer dan 3 zijn. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Het kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de	kan blijven bestaan. Het is aan de gemeente om te motiveren dat sprake is van een karakteristiek of beeldbepalend bouwwerk. Alle bijgebouwen die blijven staan moeten een ondergeschikte functie hebben aan de woningen. Dit betekent dat de gebouwen ondersteunend moeten zijn aan de woningen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur of garage. *d. en e. Bebouwingsvrij en verhardingsvrij* De voorwaarden zijn opgesteld om de openheid van het Noord-Hollandse landschap te beschermen en te verbeteren. Daarom is opgenomen dat na de herinrichting van het perceel een substantieel deel hiervan vrij blijft van bebouwing en verharding. Er is hiervoor geen percentage opgenomen. De invulling hiervan is onder andere afhankelijk van de hoeveelheid te slopen bebouwing en de omgeving waarin de nieuwe woningen liggen. *f. Verbetering van de omgevingskwaliteit* Verder moet de omgevingskwaliteit substantieel verbeteren bij de herinrichting van het perceel. Het is mogelijk om deze verbetering op verschillende manieren in te vullen. Dit is vrij aan de initiatiefnemer. Een voorbeeld van een substantiële verbetering is bijvoorbeeld door invulling te geven aan de groenblauwe dooradering van Noord-Holland. Ook is De Leidraad landschap en cultuurhistorie bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het Landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Deze leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap. *g. Omliggende agrarische bedrijven mogen niet worden beperkt* Ook mogen agrarische bedrijven in de buurt geen last hebben van de nieuwe reguliere woningen. De bedrijven moeten door kunnen gaan met hun bedrijfsvoering en gewenste ontwikkeling. **Wat bedoelen we met de voorwaarden uit het vijfde lid?** Om een derde reguliere woning te kunnen realiseren is in het vijfde lid een aanvullende voorwaarde opgenomen. *a. 1.000m2 bedrijfsbebouwing wordt gesloopt* Naast de voorwaarden uit het vierde lid moet er voor een derde woning minstens 1.000m2 aan bedrijfsbebouwing worden gesloopt. Als op het perceel dus minder bebouwing aanwezig is, kan een derde woning niet worden gerealiseerd. Het gaat om feitelijk te slopen bedrijfsbebouwing. De juridisch-planologisch toegestane bebouwing die niet is gerealiseerd, telt dan ook niet mee. Ook de bedrijfsbebouwing die een nieuwe functie krijgt en niet wordt gesloopt, wordt niet bij het te slopen oppervlak meegenomen. **Het zesde lid biedt meer mogelijkheden voor karakteristieke en beeldbepalende bebouwing** Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden om karakteristieke en beeldbepalende (stolp)boerderijen te behouden. Zulke panden zijn vaak te groot om maar 1 of 2 woningen in te realiseren. Het zesde lid maakt het daarom mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijk pand. Dit kunnen er dus meer dan 3 zijn. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Het kan om een monument gaan, maar het

	betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen en te motiveren of sprake is van een karakteristieke of beeldbepalende (stolp)boerderij. Om de karakteristieke boerderij te behouden wordt bewoning van bijbehorende bouwwerken niet direct uitgesloten. Dit bijgebouw moet dan wel onderdeel uitmaken van de boerderij of een bijdrage leveren aan het karakter van de boerderij. Ook moet worden voldaan aan de voorwaarden van het vierde en vijfde lid. **In het zevende lid wordt de mogelijkheid gegeven om meer woningen te realiseren** Van het vierde en vijfde lid kan worden afgeweken als de woningen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Zo een fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoed. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing. Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening te houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Omgevingswet. **Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen** Dit staat opgenomen in het achtste lid van dit artikel en artikel 6.2 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022.	kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen en te motiveren of sprake is van een karakteristieke of beeldbepalende (stolp)boerderij. Om de karakteristieke boerderij te behouden wordt bewoning van bijbehorende bouwwerken niet direct uitgesloten. Dit bijgebouw moet dan wel onderdeel uitmaken van de boerderij of een bijdrage leveren aan het karakter van de boerderij. Ook moet worden voldaan aan de voorwaarden van het vierde en vijfde lid. **In het zevende lid wordt de mogelijkheid gegeven om meer woningen te realiseren** Van het vierde en vijfde lid kan worden afgeweken als de woningen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Zo een fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoed. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing. Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening te houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Omgevingswet. **Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen** Dit staat opgenomen in het achtste lid van dit artikel en artikel 6.2 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022.
6.32b **Datacenter uitgesloten**	Dit artikel bevat een instructieregel. De instructieregel richt zich op het uitsluiten van datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m^2 of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. De instructieregel richt zich ook op niet gerealiseerde mogelijkheden in het omgevingsplan, de zogenoemde onbenutte plancapaciteit. De Datacenterstrategie Noord-Holland 2025-2027 stelt dat de vestiging of uitbreiding van datacenters in andere gemeenten dan de drie cluster-gemeenten wordt uitgesloten. De beschikbare ruimte voor nieuwe datacenters binnen de bestaande clusters raakt echter op. De Provincie Noord-Holland ziet het belang van de datacenters voor het behouden van innovatie- en concurrentiekracht van Nederland. Om de vestiging van datacenters ook in de toekomst mogelijk te blijven maken en	Dit artikel bevat een instructieregel. De instructieregel richt zich op het uitsluiten van datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m^2 of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. De instructieregel richt zich ook op niet gerealiseerde mogelijkheden in het omgevingsplan, de zogenoemde onbenutte plancapaciteit. De Datacenterstrategie Noord-Holland 2025-2027 stelt dat de vestiging of uitbreiding van datacenters in andere gemeenten dan de drie cluster-gemeenten wordt uitgesloten. De beschikbare ruimte voor nieuwe datacenters binnen de bestaande clusters raakt echter op. De Provincie Noord-Holland ziet het belang van de datacenters voor het behouden van innovatie- en concurrentiekracht van Nederland. Om de vestiging van datacenters ook in de toekomst mogelijk te blijven maken en

	daarmee hun toegevoegde waarde op lange termijn te borgen, is het nodig ruimte te zoeken buiten de bestaande clusters. Gedeputeerde Staten kunnen gebruik maken van de bevoegdheid zoals genoemd in artikel 13.3 van de Omgevingsverordening om een werkingsgebied te wijzigen. In uitzonderlijke gevallen kunnen zij toe staan om buiten het werkingsgebied 'datacenter toegestaan' en in het werkingsgebied 'datacenter uitgesloten' een datacenter te ontwikkelen. Een gemeente kan een verzoek doen aan Gedeputeerde Staten om van deze bevoegdheid gebruik te maken. Om over te gaan tot het wijzigen van de werkingsgebieden zoals genoemd in de artikelen 6.32a en 6.32b van de Omgevingsverordening moet zijn voldaan aan enkele voorwaarden. In aanvulling op de voorwaarden zoals genoemd in artikel 6.32a van de Omgevingsverordening, moet de volgende voorwaarden worden voldaan: a. De datacenterontwikkeling voldoet aan de gemeentelijke ruimtelijke en strategische doelstellingen en ambities, en; b. De datacenterontwikkeling heeft een positieve impact op het energiesysteem, waarover wordt geadviseerd door de netbeheerder, voor een periode van minimaal 15 jaar, en; c. De datacenterontwikkeling draagt aantoonbaar bij aan een brede welvaart, en; d. De ontwikkeling voldoet aan de 'Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters Noord-Holland'. In het verzoek van de gemeente aan Gedeputeerde Staten om over te gaan tot het wijzigen van de relevante werkingsgebieden dient onderbouwd te worden in hoeverre aan deze voorwaarden is voldaan.	daarmee hun toegevoegde waarde op lange termijn te borgen, is het nodig ruimte te zoeken buiten de bestaande clusters. Gedeputeerde Staten kunnen gebruik maken van de bevoegdheid zoals genoemd in artikel 13.3 van de Omgevingsverordening om een werkingsgebied te wijzigen. In uitzonderlijke gevallen kunnen zij toe staan om buiten het werkingsgebied 'datacenter toegestaan' en in het werkingsgebied 'datacenter uitgesloten' een datacenter te ontwikkelen. Een gemeente kan een verzoek doen aan Gedeputeerde Staten om van deze bevoegdheid gebruik te maken. Om over te gaan tot het wijzigen van de werkingsgebieden zoals genoemd in de artikelen 6.32a en 6.32b van de Omgevingsverordening moet zijn voldaan aan enkele voorwaarden. In aanvulling op de voorwaarden zoals genoemd in artikel 6.32a van de Omgevingsverordening, moet de volgende voorwaarden worden voldaan: a. De datacenterontwikkeling voldoet aan de gemeentelijke ruimtelijke en strategische doelstellingen en ambities, en; b. De datacenterontwikkeling heeft een positieve impact op het energiesysteem, waarover wordt geadviseerd door de netbeheerder, voor een periode van minimaal 15 jaar, en; c. De datacenterontwikkeling draagt aantoonbaar bij aan een brede welvaart, en; d. De provincie beoordeelt nieuwe datacenterinitiatieven op basis van de 'Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters Noord-Holland'. In het verzoek van de gemeente aan Gedeputeerde Staten om over te gaan tot het wijzigen van de relevante werkingsgebieden dient onderbouwd te worden in hoeverre aan deze voorwaarden is voldaan.

Categorie C: ambtshalve wijzigingen

Wij besluiten de volgende wijzigingen ambtshalve door te voeren in de OV NH2022:

	Was	Wordt

Artikel		
4.58 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen	1. In het werkingsgebied Ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven. 2. In het werkingsgebied Ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen. 3. In het werkingsgebied Ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het saneren van de bodem, als ten minste 25 m3 grond is verontreinigd boven de interventiewaarde bodemkwaliteit, bedoeld in bijlage IIA van het Besluit activiteiten leefomgeving.	1. In het werkingsgebied Ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven. 2. In het werkingsgebied Ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen. 3. In het werkingsgebied Ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 3.48h van het Besluit activiteiten leefomgeving, als sprake is van de saneringsaanpak verwijderen van de verontreiniging door de grond te ontgraven als bedoeld in artikel 4.1242 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
6.18a Woningbouw in of aan een kern of dorpslint	Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het uitsluitend voorzien in een woningbouwontwikkeling als het gaat om een locatie die is gelegen in of aan een kern dan wel in of aan een dorpslint.	Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het uitsluitend voorzien in een woningbouwontwikkeling als het gaat om een locatie die is gelegen in of aansluitend op een kern dan wel in of in het verlengde van een dorpslint.
(Nieuw) 10.5 Toezichthouders provinciale wegen en vaarwegen		Gedeputeerde Staten wijzen toezichthouders aan voor het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens: a. Afdeling 4.9, de Wegenverkeerswet 1994 en de Wegenwet; b. Afdeling 4.8, de Scheepvaartverkeerswet en de Wrakkenwet.
Toelichting		

4.58 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen	Artikel 5.1 van de Omgevingswet bepaalt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten. Paragraaf 16.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat een regeling van de gevallen waarin geen omgevingsvergunning nodig is voor ontgrondingsactiviteiten waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Dit zijn ontgrondingsactiviteiten op land, in regionale wateren en in het winterbed van rivieren die in beheer bij het Rijk zijn. Artikel 16.7 van het Bal wijst de vergunningvrije gevallen aan. Artikel 16.9 van het Bal bepaalt dat in de omgevingsverordening een aanvullend verbod of vergunningvrij geval kan worden gesteld, als dat doelmatig en doeltreffend is. In Artikel 4.58 zijn drie aanvullende vergunningvrije gevallen aangewezen. In het eerste lid gaat het om ontgrondingen voor een waterput, reservoir, bassin, vijver, poel of een daarmee vergelijkbare voorziening. Op grond van het Bal geldt als een van de voorwaarden hierbij dat niet meer dan 1.000 m3 wordt ontgraven. In Artikel 4.58, eerste lid, is dit verruimd tot 10.000 m3. Dit komt overeen met de bestaande provinciale regeling. Het is in de praktijk gebleken dat het belang van de bescherming van de fysieke leefomgeving met deze ruimere vrijstelling niet is geschonden. Het is daarom doelmatig en doeltreffend om voor deze ontgrondingsactiviteiten een ruimere vrijstelling te handhaven. In het tweede lid gaat het om een verruiming van de vergunningvrije gevallen van artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Bal. Het gaat hier om ontgrondingen voor het treffen van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een plein, weg, spoorweg of luchthaven. Het is doelmatig en doeltreffend om aan deze categorie vrijgestelde ontgrondingsactiviteiten toe te voegen het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen. Dit zijn vergelijkbare activiteiten als die in het Bal worden genoemd, en daarom ligt het voor de hand om hiervoor ook een vrijstelling op te nemen. Dit sluit ook aan bij de bestaande provinciale regelingen praktijk. Voor de hier vrijgestelde activiteiten gaat de onderbouwing op die in de toelichting bij het Bal bij categorie g wordt gegeven om geen ontgrondingsvergunning te verlangen. Deze toelichting luidt: “[het betreft] ontgrondingen waarover al expliciete besluitvorming heeft plaatsgevonden in verhouding tot het vaststellen van het omgevingsplan, het afwijken daarvan bij een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit of een projectbesluit. In dat geval heeft al een brede belangenafweging plaatsgevonden in dat spoor. Zoals toegelicht in de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving heeft het ontgrondingsspoor in dat geval een beperkte betekenis. De vergunning zal vooral betrekking hebben op de veiligheid en stabiliteit van de ontgronding, omdat deze aspecten geen rol spelen in het kader van het omgevingsplan. Gaat het om het aanleggen, onderhouden, wijzigen of opruimen van een weg, spoorweg, plein, parkeerterrein of luchthaven of het aanleggen, wijzigen of opruimen van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder, dan mag worden aangenomen dat de initiatiefnemer voor het werk bovengenoemde aspecten al afdoende meeweegt bij zijn beslissingen, zodat het niet nodig is ter zake een publiekrechtelijke afweging te laten plaatsvinden. Verzakkingen zouden immers ook het aan te leggen werk ernstig beschadigen. Die ontgrondingen zijn dan ook volledig vergunningvrij”.	Artikel 5.1 van de Omgevingswet bepaalt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten. Paragraaf 16.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat een regeling van de gevallen waarin geen omgevingsvergunning nodig is voor ontgrondingsactiviteiten waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Dit zijn ontgrondingsactiviteiten op land, in regionale wateren en in het winterbed van rivieren die in beheer bij het Rijk zijn. Artikel 16.7 van het Bal wijst de vergunningvrije gevallen aan. Artikel 16.9 van het Bal bepaalt dat in de omgevingsverordening een aanvullend verbod of vergunningvrij geval kan worden gesteld, als dat doelmatig en doeltreffend is. In Artikel 4.58 zijn drie aanvullende vergunningvrije gevallen aangewezen. In het eerste lid gaat het om ontgrondingen voor een waterput, reservoir, bassin, vijver, poel of een daarmee vergelijkbare voorziening. Op grond van het Bal geldt als een van de voorwaarden hierbij dat niet meer dan 1.000 m3 wordt ontgraven. In Artikel 4.58, eerste lid, is dit verruimd tot 10.000 m3. Dit komt overeen met de bestaande provinciale regeling. Het is in de praktijk gebleken dat het belang van de bescherming van de fysieke leefomgeving met deze ruimere vrijstelling niet is geschonden. Het is daarom doelmatig en doeltreffend om voor deze ontgrondingsactiviteiten een ruimere vrijstelling te handhaven. In het tweede lid gaat het om een verruiming van de vergunningvrije gevallen van artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Bal. Het gaat hier om ontgrondingen voor het treffen van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een plein, weg, spoorweg of luchthaven. Het is doelmatig en doeltreffend om aan deze categorie vrijgestelde ontgrondingsactiviteiten toe te voegen het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen. Dit zijn vergelijkbare activiteiten als die in het Bal worden genoemd, en daarom ligt het voor de hand om hiervoor ook een vrijstelling op te nemen. Dit sluit ook aan bij de bestaande provinciale regelingen praktijk. Voor de hier vrijgestelde activiteiten gaat de onderbouwing op die in de toelichting bij het Bal bij categorie g wordt gegeven om geen ontgrondingsvergunning te verlangen. Deze toelichting luidt: “[het betreft] ontgrondingen waarover al expliciete besluitvorming heeft plaatsgevonden in verhouding tot het vaststellen van het omgevingsplan, het afwijken daarvan bij een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit of een projectbesluit. In dat geval heeft al een brede belangenafweging plaatsgevonden in dat spoor. Zoals toegelicht in de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving heeft het ontgrondingsspoor in dat geval een beperkte betekenis. De vergunning zal vooral betrekking hebben op de veiligheid en stabiliteit van de ontgronding, omdat deze aspecten geen rol spelen in het kader van het omgevingsplan. Gaat het om het aanleggen, onderhouden, wijzigen of opruimen van een weg, spoorweg, plein, parkeerterrein of luchthaven of het aanleggen, wijzigen of opruimen van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder, dan mag worden aangenomen dat de initiatiefnemer voor het werk bovengenoemde aspecten al afdoende meeweegt bij zijn beslissingen, zodat het niet nodig is ter zake een publiekrechtelijke afweging te laten plaatsvinden. Verzakkingen zouden immers ook het aan te leggen werk ernstig beschadigen. Die ontgrondingen zijn dan ook volledig vergunningvrij”.

		In het derde lid is geregeld dat voor bodemsaneringen waarbij wordt gegraven in de bodem, geen omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit nodig is. Door de rijksoverheid zijn regels gesteld voor bodemsaneringen, onder andere in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze regels voorzien in een meldplicht en een informatieplicht voorafgaand aan de activiteit. Er zijn twee standaard saneringsaanpakken: 1. het aanbrengen van een afdeklaag en 2. het verwijderen van de verontreiniging door de grond te ontgraven. In beginsel heeft een initiatiefnemer de keuze welke saneringsaanpak wordt gevolgd. Soms verplicht een maatwerkregel in het omgevingsplan van de gemeente waar de sanering plaatsvindt tot het uitvoeren van de saneringsaanpak verwijderen van de verontreiniging door de grond te ontgraven. Een toetsing vanuit het kader van een ontgrondingsvergunning voegt hier niets aan toe. Met andere woorden: als de saneringsaanpak verwijderen wordt gevolgd, wordt de ontgrondingsvergunning altijd verleend. Van oudsher gold bij bodemsaneringen daarom een vrijstelling van de verplichting om een ontgrondingsvergunning te hebben. Het is doelmatig en doeltreffend om deze situatie – die bij de invoering van de Omgevingswet en de Omgevingsverordening 2022 onbedoeld is gewijzigd – te herstellen.

6.18a Woningbouw in of aan een kern of dorpslint	De locatie van nieuwe woningbouwontwikkelingen in het werkingsgebied Landelijk gebied moet zijn gelegen in/aan een kern of in/aan een dorpslint. Wat onder beide begrippen moet worden verstaan is opgenomen in Bijlage 1 Begripsbepalingen.	Onder voorwaarden willen we in deze provincie buitenstedelijk mogelijkheden creëren voor woningbouw in aansluiting op bestaande bebouwing. Daarom bieden we ruimte aan initiatieven aan de randen van bebouwing van dorpen en kernen. Deze regel bepaalt dat nieuwe woningbouwontwikkelingen in het werkingsgebied Landelijk gebied moeten zijn gelegen in of aansluitend op bestaande kernen, of in of in het verlengde van dorpslinten. Het doel van deze regel is om woningbouw in het landelijk gebied te laten aansluiten op de bestaande bebouwde omgeving, ter voorkoming van incidentele woningbouw en nieuwe solitair gelegen woningbouwlocaties in het Landelijk gebied. Wat wordt verstaan onder de begrippen kern en dorpslint is opgenomen in Bijlage 1 Begripsbepalingen. Woningbouw in een dorpslint betekent een verdichting van bestaande bebouwing in het dorpslint, passend bij de opbouw en kenmerken van het dorpslint, waarbij de eenheid van het lint behouden blijft (zie ook de begripsbepaling). Onder woningbouw in het verlengde van het dorpslint wordt verstaan bebouwing die in lengterichting aan een zijde van het dorpslint wordt toegevoegd, op een afstand en locatie die passend zijn bij de opbouw en kenmerken van het dorpslint en die aansluiten op de eenheid van het dorpslint (zie ook de begripsbepaling). De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie biedt handvatten voor ontwikkelingen in of in het verlengde van een dorpslint. Doorgaans zal eenvoudig te bepalen zijn of een locatie in een kern ligt. Of een locatie aansluit op een bestaande kern kan onder andere worden bepaald op basis van de afstand en ligging ten opzichte van de bestaande bebouwing én de wijze waarop de locatie aansluit op de bebouwing in de kern. De bedoeling is immers te voorkomen dat solitair in het landelijk gebied gelegen woningbouwlocaties ontstaan.
10.5 Toezichthouders provinciale wegen en vaarwegen		Met dit artikel wordt voorzien in een centrale grondslag voor Gedeputeerde Staten om toezichthouders aan te wijzen. Het gaat om toezicht op de naleving van bestuursrechtelijke regels in genoemde regelgeving ten aanzien van de wegen en vaarwegen waarvan Gedeputeerde Staten wegbeheerder of vaarwegbeheerder is.
Bijlagen		
Bijlage 1	Dorpslint - Een lijn van bebouwing in het landelijk gebied langs wegen of waterlopen overwegend ten behoeve van wonen, waarbij de bebouwing aaneengesloten of op korte afstand van elkaar gelegen is en daarmee een eenheid vormt. Het kan voorkomen dat een dorpslint aan één zijde van de weg of waterloop voorkomt. De overzijde wordt dan niet tot het dorpslint gerekend.	Dorpslint - Een langgerekte lijn van bebouwing in het landelijk gebied langs wegen of waterlopen overwegend ten behoeve van wonen, waarbij de bebouwing aaneengesloten of op korte afstand van elkaar gelegen is en daarmee een eenheid vormt. Het kan voorkomen dat een dorpslint aan één zijde van de weg of waterloop voorkomt. De overzijde wordt dan niet tot het dorpslint gerekend.

2.2 Toelichting op de wijzigingen in de vierde herziening van de OV NH2022

Hieronder wordt per onderwerp toegelicht wat de wijzigingen zijn, inclusief de aanleiding en waar relevant de afstemming en participatie met belanghebbenden. Hiermee wordt voldaan aan de motiveringsplicht participatie bij de Omgevingsverordening (zie artikel 10.3b van het Omgevingsbesluit).

Beleidsrijke wijzigingen
Een aantal wijzigingen in deze herziening is ingegeven door nieuw of gewijzigd beleid. Het gaat daarbij om onderstaande wijzigingen.

Wonen in landelijk gebied

Artikel 6.18b OV NH2022 (Transformatie stedelijke functies naar wonen in Landelijk gebied) en bijbehorende toelichting; Artikel 6.1a (Transformatie stedelijke functies naar wonen in Landelijk gebied) Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022

Deze wijziging betreft de transformatie van voormalige (agrarische) bedrijfsbebouwing naar wonen in het landelijk gebied. Hiermee worden ondernemers gestimuleerd om leegstaande of leegkomende bedrijfsbebouwing op te ruimen in ruil voor de realisatie van maximaal 3 woningen. De wijziging betreft het vervangen van de sloopeis van 1000m2 door kwalitatieve voorwaarden over de inrichting van het perceel. Het beoogde effect van de wijziging is dat de omgevingskwaliteit van het landelijk gebied verbetert, doordat er meer leegstaande of leegkomende bedrijfsbebouwing kan worden opgeruimd. Door in de instructieregels van de Omgevingsverordening meer ruimte te bieden voor de transformatie van bedrijfsbebouwing naar wonen, komen er meer percelen in aanmerking en geven we gemeenten meer ruimte om zelf te bepalen wat een wenselijke ontwikkeling is.

Er zijn in een vroegtijdig stadium gesprekken gevoerd met 8 gemeentelijke organisaties verdeeld over Noord-Holland, met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) en met Landschap Noord-Holland. Deze gesprekken gingen over de werkbaarheid, risico's en casuïstiek van de voorgestelde aanpassing van de regels. Hierin zijn onder andere een gemeentelijk vereveningsfonds, de invulling van kwalitatieve voorwaarden, ruimte voor andere functies dan wonen en aandacht voor karakteristieke of beeldbepalende bebouwing besproken. De opgehaalde inbreng is verwerkt in het eindresultaat van de gewijzigde regel.

Daarnaast wordt het delegatiebesluit met betrekking tot dit artikel aangepast. Hiermee kunnen Gedeputeerde Staten desgewenst nadere regels stellen over de voorwaarden waaronder woningen worden toegestaan bij transformatie van een stedelijke functie naar wonen in Landelijk gebied. Deze nadere regels kunnen een uitwerking van de gestelde voorwaarden bevatten en kunnen gemeenten handvatten bieden bij het beoordelen of aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Tot slot is er een redactionele correctie doorgevoerd in de toelichting op dit artikel. Deze wijziging ziet op de verwijdering van de zin 'De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde'. Deze zin staat haaks op een voorwaarde uit artikel 6.18b.

Transformatie agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie

Artikel 6.19a OV NH2022 (Voormalige agrarische bouwpercelen) en bijbehorende toelichting; Artikel 6.2 (Voormalige agrarische bouwpercelen) Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022

De wijziging betreft het mogelijk maken van nieuwe bebouwing bij de transformatie van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing naar kleinschalige vormen van huisvesting, werken,

recreatie, horeca, gebruiksgerichte paardenhouderij en zorgactiviteiten. Dit kon al plaatsvinden binnen de bestaande bebouwing en dat blijft zo. Toegevoegd wordt dat nu ook de bestaande bebouwing mag worden gesloopt en maximaal 500 m2 mag worden teruggebouwd. Hierdoor wordt het bijvoorbeeld mogelijk dat glas buiten glastuinbouwconcentratiegebied gesloopt wordt en er een nieuwe functie voor in de plaats kan komen. Zo wordt onder andere tegemoetgekomen aan het verzoek van de gemeente Aalsmeer om hiervoor ruimte te maken in de verordening.

Daarnaast wordt het delegatiebesluit met betrekking tot dit artikel aangepast. Hiermee kunnen Gedeputeerde Staten desgewenst nadere regels stellen over de aard en omvang van de activiteiten die op een voormalig agrarisch bouwperceel worden toegestaan en de voorwaarden waaronder woningen zijn toegestaan. Deze nadere regels kunnen een uitwerking bevatten van de gestelde voorwaarden voor de toegestane activiteiten en de toegestane woningen. Ze kunnen gemeenten handvatten bieden bij het beoordelen of aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Datacenters

Artikel 6.32 OV NH2022 (Toepassingsbereik Datacenters); Artikel 6.32a OV NH2022 (Datacenter toegestaan); Artikel 6.32b OV NH2022 (Datacenter uitgesloten) met bijbehorende toelichtingen

Deze wijziging betreft het mogelijk maken van nieuwe solitaire datacenters buiten de huidige clustergebieden (gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon) onder strenge voorwaarden. De wijziging van dit artikel geeft uitvoering aan de herijkte Datacenterstrategie NH 2025-2027, die op 3 februari 2025 door Provinciale Staten is vastgesteld.

De herijkte Datacenterstrategie is een uitwerking van het coalitieakkoord ‘Verbindend Vooruit!’, waarin wordt aangegeven dat we ten aanzien van datacenters nadrukkelijk onze rol als ruimtelijke regisseur pakken en voorwaarden stellen aan vestiging van datacenters. De vestiging van nieuwe initiatieven voor hyperscale-datacenters is deze collegeperiode niet toegestaan.

De kern van de voorgaande Datacenterstrategie blijft overeind: in deze geactualiseerde datacenterstrategie continueert de provincie het clusterbeleid. De basis voor deze herijkte Datacenterstrategie is ook ongewijzigd: Noord-Holland is een aantrekkelijke vestigingslocatie voor datacenters en datacenters leveren een belangrijke bijdrage aan de provinciale, nationale en internationale economie en digitale infrastructuur. Wij willen de noodzakelijke ontwikkelingen mogelijk maken, mits er voldoende oog is voor het effect van datacenters op het landschap, het energiesysteem, het watergebruik en het benutten van de restwarmte. De omstandigheden voor verdere ontwikkeling van datacenters in Noord-Holland zijn echter veranderd: de beschikbare planologische ruimte voor nieuwe datacenters binnen de bestaande clusters raakt op.

In de herziene Datacenterstrategie wil de provincie in uitzonderlijke gevallen kunnen besluiten om van de clusterbepaling af te wijken en solitaire vestiging van datacenters buiten de drie clustergemeenten toe te staan. Dit betreft geen nieuwe hyperscale-datacenters, want die zijn sowieso niet toegestaan, zoals aangegeven in het coalitieakkoord ‘Verbindend vooruit’. Wij maken dit mogelijk door de werkingsgebieden ‘Datacenter toegestaan’ en ‘Datacenter uitgesloten’ op verzoek aan te passen, zoals beschreven in de aangepaste toelichting van artikel 6.32b. Afwijken van de clusterbepaling doet de provincie dan onder voorwaarden dat de desbetreffende datacenterontwikkeling voldoet aan a) de gemeentelijke ruimtelijke en strategische doelstellingen en ambities, b) een positieve impact op het energiesysteem, waarover wordt geadviseerd door de netbeheerder, voor een periode van minimaal 15 jaar, c) aantoonbaar bijdraagt aan een brede welvaart (zie Brede Basismonitor Noord-Holland) en d) voldoet aan de ‘Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters Noord-Holland’. Door het stellen van scherpe voorwaarden wordt verwacht dat dit niet leidt tot ongebreidelde groei buiten de clusters.

Voor het opstellen van de nieuwe Datacenterstrategie heeft brede afstemming met medeoverheden, de datacentersector, de nutsvoorzieningensector en diverse andere stakeholders plaatsgevonden. Op basis van het vooronderzoek, verschillende consultatietafels, interviews en verschillende review rondes, is de Datacenterstrategie 2025-2027 opgesteld. Gemeenten gaven hierbij aan de aanpassing te steunen, omdat het huidige artikel hun soms belemmert om nieuwe ontwikkelingen te onderzoeken die een oplossing zouden kunnen bieden voor een maatschappelijk probleem (zoals de energietransitie of de netcongestie). Nu is dit juridisch niet

mogelijk buiten de clustergebieden. Met deze aanpassing creëren we de mogelijkheid om onder voorwaarden een nieuw initiatief buiten de clustergebieden mogelijk te maken.

Naast de aanpassing van de artikelsgewijze toelichting zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd in de artikelen met betrekking tot datacenters, namelijk:

In artikel 6.32 vindt een aanpassing plaats voor welke datacenters het beleid geldt. Op dit moment wordt gesproken over datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. Dit wordt aangepast naar datacenters met een bruto-vloeroppervlakte van meer dan 2.000 m2 of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. Hiermee wordt voorkomen dat datacenters met een relatief klein bruto vloeroppervlakte, maar met een hele grote stroomaanvraag, zich buiten de clusters vestigen.

In artikel 6.32a wordt de naam van het werkingsgebied veranderd van ‘Datacenter clustering toegestaan’ in ‘Datacenter toegestaan’, omdat met de mogelijkheid tot afwijken van de clusters er sprake kan zijn van een solitaire ontwikkeling en geen clustering.

In artikel 6.32b is de uitzonderingspositie voor de datacenterontwikkelingen in Diemen en Haarlem weggehaald, omdat voor beide datacenters een ontwerpbesluit is ingediend. Tevens kunnen zij worden ingedeeld in de voorwaarden waaronder afwijken van de clustergemeenten mogelijk is, mocht de ontwikkeling vertraging oplopen.

Peilbesluiten in veenpolderlandschappen

<u>NIEUW Artikel 6.91a (Peilbesluit in Veenpolderlandschappen) met bijbehorend werkingsgebied en toelichting</u>

Deze wijziging betreft het opnemen van een instructieregel voor de waterschappen, ten behoeve van het verminderen van broeikasuitstoot in de veenpolderlandschappen. Broeikasgasuitstoot als gevolg van veenoxidatie kan onder andere worden verminderd door de drooglegging te verkleinen. Door hierop te anticiperen en de drooglegginsnorm aan te passen blijft het watersysteem in de toekomst beheersbaar, veilig en gezond.

Met voorgestelde wijziging in de OV NH2022 zet de provincie Noord-Holland de eerste stap richting strakkere regelgeving om de broeikasgasuitstoot in veenpolderlandschappen gelijk te houden of te verminderen. In het klimaatakkoord is een doelstelling van 1 Mton vermindering van de broeikasgasuitstoot in de veenweidegebieden afgesproken. Deze doelstelling is voor Noord-Holland vertaald in een reductieopgave van 0,09 Mton CO2-equivalenten. Tevens zit in de EU-natuurherstelverordening een hectare-opgave voor het behoud van landbouwveengronden.

Door een grotere drooglegging komt er zuurstof bij het veen en oxideert het veen. Als gevolg van de oxidatie ontstaat er broeikasgasuitstoot. Het uiteindelijke gevolg is dat de bodem steeds verder daalt. Door bij nieuwe peilbesluiten te voorkomen dat er meer broeikasgasuitstoot ontstaat blijft het watersysteem in de toekomst beheersbaar, veilig en gezond. Het vertragen van de bodemdaling is een middel om negatieve effecten op water, milieu, ruimtelijke ontwikkelingsopgaven en stijgende kosten voor het waterbeheer tegen te gaan.

Binnen de provincies is de vermindering van broeikasgasuitstoot (uit veenweidegebieden) beleidsmatig opgenomen in de Korte Termijn Agenda, de Veenweidestrategie 1.0 en de Startversie PPLG Buitengewoon Noord Holland. In de Korte Termijn Agenda ligt de focus op vermindering van de broeikasgasuitstoot. Op de middellange en lange termijn komt de nadruk ook te liggen op het tegengaan van bodemdaling.

Met artikel 6.91a in de Omgevingsverordening krijgen waterschappen de taak rekening te houden met broeikasgasuitstoot. Dit is nieuw, omdat het een maatschappelijke opgave betreft die de provincie kan opleggen. De instructieregel zorgt voor een ‘stand still’, zodat de uitstoot niet verder toeneemt. Om de Klimaatdoelen te halen, zijn in de toekomst extra stappen nodig. Daarover zal later het gesprek worden voortgezet. Er zal gekeken worden hoe eventuele

maatregelen bijdragen, hoe ze worden vormgegeven, per wanneer invoering reëel is en welke flankerende maatregelen gewenst zijn.

De nieuwe instructieregel, en het daarbij horende werkingsgebied, is afgestemd met de drie waterschappen. Het Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) en agrarische natuurverenigingen zijn via reguliere gremia geïnformeerd over de aanpassing. Tot slot vindt begin mei een gesprek plaats met de Agrarische Jongeren. Als gevolg van de participatie is het initiële voorstel aangepast, zodat het beoogde resultaat beter haalbaar is.

De instructieregel is van toepassing op het nieuwe werkingsgebied Veenpolderlandschappen. Dit werkingsgebied is zichtbaar in de volgende viewer:

https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWeb/Viewer/?app=183befad6b514daaa748e7d6ec4b882a

Beleidsarme wijzigingen
Deze herziening bevat ook wijzigingen waaraan geen nieuw of gewijzigd beleid ten grondslag ligt, zoals verduidelijkingen van bestaand beleid, tekstuele wijzigingen, technische wijzigingen, redactionele wijzigingen en correcties. Het gaat daarbij om onderstaande wijzigingen.

Open bodemenergiesystemen

Artikel 4.113 OV NH2022 (Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesystemen) met bijbehorende toelichting

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen gemeenten geen (nieuwe) interferentieverordening meer vaststellen, maar kunnen zij het energiebeleid effectueren via het omgevingsplan. Het beleid van de provincie blijft ongewijzigd, bij vergunningverlening wordt rekening gehouden met het gemeentelijk energiebeleid. Dit is nu explicieter benoemd in artikel 4.113 en uitgelegd in de toelichting. Afstemming over de wijziging van dit artikel heeft plaatsgevonden met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en met de gemeenten Amsterdam, Hilversum en Amstelveen.

Bodemsaneringen

NIEUW lid 3 Artikel 4.58 OV NH2022 (Aanwijzing vergunningsvrije gevallen) en bijbehorende toelichting

In de Omgevingsverordening NH2020 waren ontgrondingen als gevolg van bodemsaneringen vrijgesteld van vergunning. Deze vrijstelling is per abuis niet overgenomen in de OV NH2022, wat de uitvoerende partij (de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied) veel extra werk geeft. Daarom wordt aan Artikel 4.58 nu een vergunningsvrij geval toegevoegd, namelijk ontgrondingen voor bodemsaneringen. Deze wijziging wordt doorgevoerd op verzoek van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en dient ter verbetering van de uitvoerbaarheid.

Vaarwegen

Artikel 4.76 OV NH2022 (Specifieke zorgplicht); Artikel 4.77 OV NH2022 (Omgevingsvergunningplichtige activiteiten) met bijbehorende toelichting

De wijziging van artikel 4.76 betreft een tekstuele verduidelijking van de belangen waarop dit artikel toeziet.

De wijziging van artikel 4.77 betreft een nadere nuancering voor werken op de oever waar geen vergunning voor nodig is. In ronde 2024-II van de Wijziging werkingsgebieden & bijlagen OV NH2022 hebben Gedeputeerde Staten het werkingsgebied 'Vaarwegbeheer rechtstreeks werkende regel' grotendeels verbreed, zodat artikel 4.77 ook gelding op de oevers heeft. Het is echter onnodig belastend (voor inwoners, gemeenten en de provincie zelf) om voor werken die de belangen van de vaarwegen niet schaden een vergunningsplicht in te stellen (denk hierbij aan een prullenbak, verkeersbord etc.). Met deze aanpassing beperken wij het aantal vergunningaanvragen, omdat wordt geregeld dat er geen vergunningplicht geldt voor werken waarbij de vaarwegbelangen niet in het geding zijn. In de vaarwegen willen we wel alle werken beoordelen, daarom ziet de beperking alleen op specifieke werken op de oevers.

Provinciale wegen

Artikel 4.90 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

Het betreft een verduidelijking van de regels voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor een uitweg op onze provinciale wegen. In het artikel staat dat een eerste of tweede uitweg van een perceel kan worden aangevraagd. Ons beleid is dat een particulier of een bedrijf alléén een tweede uitweg kan aanvragen als dit de verkeersveiligheid verbetert. In de praktijk lopen we er echter tegenaan dat een bedrijf dat meerdere aaneengesloten kadastrale percelen heeft ook meerdere uitwegen wil, per kadastraal perceel. Dit is niet in lijn met de bedoeling van het beleid. Met deze wijziging van het artikel ontstaat er duidelijkheid over de voorwaarden voor het verkrijgen van maximaal een tweede uitweg, ook als een bedrijf meerdere kadastrale percelen bezit langs een provinciale weg.

Faunabeheer

Artikel 6.2 (toepassingsbereik)

Dit artikel is momenteel ten onrechte leeg en deze wijziging herstelt dit. Door aanpassing van de originele vastgestelde tekst van 'de' naar 'een' faunabeheerplan wordt het misverstand voorkomen dat er slechts één faunabeheerplan kan zijn. Dat is namelijk niet het geval, er kunnen meerdere faunabeheerplannen gemaakt worden voor de verschillende onderwerpen.

Ontheffingen

Toelichting bij Artikel 6.11 OV NH2022 (Ontheffingsbevoegdheid)

Het betreft een correctie en verduidelijking van de toelichting. In de huidige toelichting staat dat de ontheffing altijd gekoppeld is aan een omgevingsplan. De gemeente kan echter ook vooruitlopend op een ruimtelijke procedure een ontheffing aanvragen. Dit wordt met deze aanpassing verduidelijkt.

In de huidige toelichting staat ook nog dat sprake moet zijn van een bijzonder geval. Met deze wijziging wordt de toelichting in lijn gebracht met huidige regelgeving, namelijk dat een ontheffing van een regel in de OV NH2022 alleen kan worden verleend als de uitoefening van de taak of bevoegdheid van de gemeente waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de provinciale regel waarvan ontheffing is gevraagd.

Stedelijke functie

Artikel 6.26 OV NH2022 (Tijdelijke regel transformatie recreatieparken); Toelichting bij Artikel 6.13 OV NH2022 (Regionale afspraken nieuwe stedelijke functie); Toelichting bij Artikel 6.22 OV NH2022 (Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties); Toelichting bij Artikel 6.26 OV NH2022 (Tijdelijke regel transformatie recreatieparken); Toelichting bij Artikel 6.42 OV NH2022 (Agrarische bedrijven); Toelichting bij Subparagraaf 6.2.5.2 (Beschermd landschap); Bijlage 7 Kernkwaliteiten Beschermd landschap provincie Noord-Holland; Bijlage 11 en Toelichting bij Bijlage 11 Regels Gedeputeerde Staten

In de derde herziening van de OV NH2022 (die op 1 januari 2025 in werking trad) is een wijziging doorgevoerd waarbij de term ‘stedelijke ontwikkeling’ is gewijzigd naar ‘stedelijke functie’. Uit deze wijziging van terminologie vloeien ook aanpassingen van de toelichting voort, die nu worden doorgevoerd. Daarnaast zijn er redactionele correcties doorgevoerd in Artikel 6.26 lid 4.

Agrarische bedrijven

Artikel 6.42 OV NH2022 (Agrarische bedrijven) met bijbehorende toelichting

De aanpassing betreft het uitbreiden van de mogelijkheden van niet-agrarische activiteiten (nevenactiviteiten) bij agrarische bedrijven en het toestaan van nieuwe agrarisch aanverwante bedrijven op vrijkomende agrarische bouwpercelen. Door beperkt (meer) ruimte te bieden kunnen we op dit moment verduurzaming, coöperatie en het onderhoud en beheer van het landelijk gebied meer kansen geven. Het betreft een aanpassing waardoor de huidige regel in de OV NH2022 beter aansluit op bestaand beleid.

In een vroegtijdig stadium van het totstandkomingsproces van dit voorstel tot wijziging van de verordening zijn verschillende gemeenten benaderd en een tweetal brancheorganisaties die belangen vertegenwoordigen van verschillende ondernemers in het Landelijk gebied, namelijk de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) en Cumela.

Natuurnetwerk Nederland

Toelichting artikel 6.54 OV NH2022 (Activiteiten in natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen)

Deze wijziging betreft een verduidelijking van bestaand beleid door middel van enkele tekstuele aanpassingen in de toelichting. Er wordt verduidelijkt wanneer er wel of geen sprake is van een “meerwaarde” voor het NNN bij het gebruik van de meerwaardebepaling.

Weidevogels

Toelichting op sub-paragraaf 6.2.5.2 Beschermd Landschap

Om bij een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling aantasting op de kernkwaliteit 'habitat voor weidevogels' te voorkomen, is de Leidraad Habitat voor Weidevogels ontwikkeld (zie de bijlage). Met behulp van deze Leidraad kunnen gemeenten beoordelen of hun voorgenomen ontwikkeling het leefgebied voor weidevogels, en daarmee de kernkwaliteit, aantast. De verwijzing naar de Leidraad nemen we op in de toelichting op sub-paragraaf 6.2.5.2. Het toevoegen van de verwijzing naar de Leidraad heeft betrekking op de uitvoering van motie M116-2020, waarin Provinciale Staten het college van Gedeputeerde Staten verzoeken om met een voorstel te komen voor een Leidraad Habitat voor Weidevogels voor gemeenten. De Leidraad is apart door Gedeputeerde Staten vastgesteld.

Functiewijzigingen in bestaande bebouwing

Artikel 6.59a OVNH2022 (Activiteiten in Beschermd landschap)

Als gevolg van de wijzigingen van de omgevingsverordening per 1 januari 2025 is niet alleen nieuwe bebouwing van meer dan 500 m2 verboden in BL, maar zijn ook functiewijzigingen in bestaande bebouwing van meer dan 500 m2 in BL niet meer toegestaan. Dat was voorheen niet het geval en het is nooit de bedoeling geweest om dit te wijzigen. Een functiewijziging van bestaande bebouwing leidt immers niet tot een aantasting van de kernkwaliteiten van BL. Met deze wijziging wordt dit gecorrigeerd door de verbodsbepaling zodanig te formuleren dat een functiewijziging in bestaande bebouwing in BL weer mogelijk is.

Projectbesluiten

Artikel 6.87 OV NH2022 (Projectbesluiten provincie) met bijbehorende toelichting

Het betreft een wijziging van artikel 6.87, waarmee Gedeputeerde Staten (GS) de mogelijkheid krijgen om af te wijken van de instructieregels van de OV NH2022 bij het nemen van een projectbesluit. GS hebben nu geen mogelijkheid om af te wijken van de instructieregels in de OV NH2022. Ook is wettelijk niet voorzien in een ontheffingsmogelijkheid voor GS. Het is aan de provincies zelf om een keuze te maken om hiervoor een afwijkingsmogelijkheid in de verordening op te nemen. Gemeenten en Waterschappen hebben wel de mogelijkheid om in incidentele gevallen ontheffing van de instructieregels van GS te krijgen. Daarnaast is van belang dat onder het oude recht bij een provinciaal inpassingsplan (de voorloper van het projectbesluit) ook de mogelijkheid bestond om in bijzondere gevallen af te wijken van de instructieregels. Het huidige artikel 6.87 zou in concrete situaties onnodig belemmerend kunnen zijn, waardoor het projectbesluit minder mogelijkheden biedt dan het oude PIP.

Het projectbesluit is één van de kerninstrumenten van de Omgevingswet die de provincie tot haar beschikking heeft om provinciaal beleid te realiseren. De inzet van het instrument is onder de huidige wetgeving voorbehouden aan GS. Het is bedoeld voor complexe projecten in de fysieke leefomgeving met een publiek belang, zoals de aanleg van een provinciale weg, windparken van een bepaalde omvang, of nieuwe natuur. Voor het vaststellen van een projectbesluit geldt de projectprocedure van afdeling 5.2 van de Omgevingswet. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan van gemeente(n) met regels die nodig zijn voor het uitvoeren, in werking hebben of in stand houden van het project.

In de OV NH2022 is in artikel 6.87 bepaald dat alle instructieregels ten aanzien van gemeentelijke omgevingsplannen (afdeling 6.2 OV NH2022) ook gelden voor een projectbesluit dat wordt vastgesteld door GS. Dit artikel kan in concrete situaties waarin gewerkt met een projectbesluit onnodig belemmerend zijn. Wanneer een projectbesluit strijdig is met de instructieregels in de OV NH2022 zal namelijk eerst een wijziging door Provinciale Staten (PS) van die regels of een wijziging van het werkingsgebied door GS nodig zijn alvorens het projectbesluit kan worden vastgesteld. Dit wijzigingsproces kost in de regel minimaal 6 tot 9 maanden, hetgeen tot een onwenselijk vertraging van het project kan leiden. Daarnaast is het niet ondenkbaar dat een (structurele) wijziging van de regel(s) dan wel het werkingsgebied in het geheel niet gewenst is, maar enkel een incidentele uitzondering voor enkel het strijdige aspect benodigd is. Dit is op dit moment onder de huidige regelgeving niet mogelijk. Met deze wijziging wordt een incidentele uitzondering voor enkel het strijdige aspect wel mogelijk gemaakt.

Ambtshalve wijzigingen

Deze herziening bevat, in aanvulling op bovenstaande wijzigingen die ter inzage zijn gelegd, ook een aantal ambtshalve wijzigingen. Alle ambtshalve wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.1, categorie C van deze nota. Hieronder lichten wij deze wijzigingen nader toe.

Aanpassing grondslag toezichthouders (NIEUW artikel 10.5 met bijbehorende toelichting)
Deze wijziging betreft de toevoeging van een processuele bepaling. Met dit nieuwe artikel 10.5 wordt voorzien in een centrale grondslag voor Gedeputeerde Staten om toezichthouders aan te wijzen. Het gaat om toezicht op de naleving van bestuursrechtelijke regels in genoemde regelgeving ten aanzien van de wegen en vaarwegen waarvan Gedeputeerde Staten wegbeheerder of vaarwegbeheerder is. De (vaar-)weginspecteurs zien toe op de naleving van een aantal wetten, waaronder een aantal behoorlijk oude wetten. Een centrale grondslag zorgt voor eenduidigheid.

Aanwijzing vergunningsvrije gevallen (ontgronding) (artikel 4.58 met bijbehorende toelichting)
Het artikel wordt aangepast op verzoek van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Voor saneren geldt er geen ondergrens van 25m3 in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De ondergrens wordt daarom uit het oorspronkelijke wijzigingsvoorstel gehaald.

Verduidelijking ‘kern’ en ‘dorpslint’ (Artikel 6.18a met bijbehorende toelichting en begripsbepaling)

Sinds de derde herziening van de OV NH2022 (die in werking is getreden per 1 januari 2025) krijgen wij veel vragen en casuïstiek van gemeenten over de toepassing van de instructieregel 6.18a over bouwen aan een kern of dorpslint. Wij willen de regel en de beoogde toepassing daarvan daarom verduidelijken, zonder dat deze inhoudelijk wijzigt ten opzichte van de oorspronkelijk beoogde werking.

Wat betreft de dorpslinten gaan veel vragen over ‘wanneer er sprake is van een dorpslint’ en wanneer bouw je ‘aan een lint’. Door de toevoeging van het woord ‘langgerekt’ in de begripsbepaling wordt duidelijker dat een lint gaat over een lange aaneenschakeling van bebouwing.

In de regel zijn enkele woorden toegevoegd om te verduidelijken dat woningbouw kan plaatsvinden ‘in het verlengde van’ het lint. In de toelichting is verduidelijkt hoe woningbouw kan aansluiten op de huidige vorm en opbouw van het lint.

Uit de casuïstiek en vragen van gemeenten blijkt dat het gewenst is om de ligging van nieuwe woningbouw ten opzichte van de bestaande kern te verduidelijken. In plaats van ‘aan een kern’ wijzigen wij de tekst in de regel naar ‘aansluitend op een kern’. In de toelichting op de regel wordt verduidelijkt hoe gemeenten kunnen beoordelen of nieuwe woningbouw aansluit op de bestaande kern.

Tekstuele wijzigingen in verschillende hoofdstukken van de OV NH2022
Naar aanleiding van een interne juridisch-redactionele evaluatie zijn in verschillende hoofdstukken kleine tekstuele wijzigingen en correcties van verwijzingen doorgevoerd ter verbetering van de leesbaarheid van de OV NH2022.

3. Beantwoording van de zienswijzen

3.1 Lijst met indieners zienswijzen

ZW-01	Gemeente Waterland
ZW-02	Gemeente Amsterdam
ZW-03	Veiligheidsregio Kennemerland
ZW-04	Daan ter Avest Architecten B.V.
ZW-05	Cumela Nederland

ZW-06	Stichting Werkgroep Fort Kudelstaart
ZW-07	LTO Noord
ZW-08	Boerderij Spoorzicht Camping Le Maire
ZW-09	PWN
ZW-10	Gemeente Uithoorn
ZW-11	Catch Legal B.V.
ZW-12	Fietsersbond
ZW-13	Vattenfall Power Generation Netherlands BV
ZW-14	Stichting Landschap Noord-Holland
ZW-15	Stichting Eilandraad Marken
ZW-16	Gemeente Aalsmeer
ZW-17	Gemeente Hollands Kroon
ZW-18	Gemeente Amstelveen
ZW-19	Hoogheemraadschappen van Rijnland en Hollands Noorderkwartier en waterschap Amstel Gooi en Vecht
ZW-20	Kennemerland Beheer B.V. & Combinatiebouw Kennemerland B.V.
ZW-21	Gemeente Ouder-Amstel
ZW-22	Catch Legal B.V. namens Datacenter Diemen BV

3.2 Beantwoording zienswijzen

ZW	Indiener	Tekst zienswijzen (per onderdeel)	Beantwoording zienswijze
ZW-01	Gemeente Waterland	Geacht College, Vanaf 28 mei ligt het ontwerp van de vierde herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 ter inzage (verder het ontwerpbesluit). De inhoud van het ontwerpbesluit heeft ons doen besluiten een zienswijze in te dienen. Alvorens in te gaan op het ontwerpbesluit vermelden wij dat wij het zeer op prijs stellen dat wij ambtelijk gehoord zijn ter voorbereiding van het voorliggende ontwerpbesluit m.b.t. de zogenoemde VAB-regeling. Deze vorm van 'participatie aan de voorkant' is wat ons betreft voor herhaling vatbaar. 1. Zienswijze op artikel 6.19a lid 4 (e.v.) Voormalige agrarische bouwpercelen (Vab) Wij hebben vol verwachting uitgekeken naar de aangekondigde versoepeling van de regeling voor voormalige agrarische bouwpercelen. In het voorliggende, enigszins teleurstellende, ontwerpbesluit zien wij echter een zeer marginale versoepeling en daarom stellen wij u de hieronder volgende aanvulling van het ontwerpbesluit voor. De aanvulling stelt meer agrariërs in staat gebruik te maken van de	Hartelijk dank voor uw uitvoerige zienswijze en overzichtelijke voorstel voor aanpassing. U vraagt om in plaats van maximaal drie woningen, vier woningen toe te staan vanwege een tekort aan woningen. Deze regeling is niet primair bedoeld om een bijdrage te leveren aan het woningtekort. Het gaat ons om de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in het Landelijk Gebied. Dit in combinatie met de ruimere mogelijkheden voor woningbouw in Beschermd Landschap aan kernen en dorpslinten, leidt ertoe dat ook in de gemeente Waterland meer mogelijkheden zijn om woningen toe te voegen. Wij houden daarom vast aan het maximum aantal van drie woningen.

		regeling en heeft ten opzichte van het ontwerpbesluit meer positieve effecten op het landschap. Voorstel: Wij stellen u voor het ontwerpbesluit als volgt aan te vullen (aanvullingen zijn vet en cursief weergegeven): Artikel 6.19 a: Lid 4. Het omgevingsplan kan, in afwijking van artikel 6.18a voorzien in twee reguliere woningen, als: a. op het voormalig agrarisch bouwperceel ten minste één agrarische bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; en c. de overige bedrijfsbebouwing op het voormalig agrarisch bouwperceel wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt, met uitzondering van: 1. de bebouwing die past binnen de regels van vergunningsvrij bouwen, 2. karakteristieke of beeldbepalende bebouwing; d. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel bebouwingsvrij is en blijft; e. na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel vrij is en blijft van verharding; f. de herinrichting van het perceel leidt tot een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie, en; g. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt. In afwijking van het vierde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van drie reguliere woningen, als: a. de te slopen bedrijfsbebouwing als bedoeld in onderdeel c van het vierde lid ten minste 1.000 m^ bedraagt, gf; b. het oorspronkelijke agrarisch bouwperceel met ten minste 25% wordt verkleind en de vrijkomende gronden onverhard in beheer worden gegeven aan een lokale agrariër of een natuurorganisatie; c. . wordt voldaan aan de onderdelen a, b, c, f en g van het vierde lid. In afwijking van het vierde en vijfde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van vier reguliere woningen als het oorspronkelijke agrarisch bouwperceel met ten minste 50% wordt verkleind en de vrijkomende gronden	

		onverhard in beheer worden gegeven aan een lokale agrariër of een natuurorganisatie; a. wordt voldaan aan de onderdelen a, b, c, f en g. van het derde lid. In aanvulling op het vierde, vijfde en zesde lid kan een omgevingsplan voorzien in het toestaan van meerdere reguliere woningen, indien deze worden gerealiseerd in een bestaande karakteristieke boerderij en geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. Afwijking van het in het vierde, vijfde en zesde lid genoemde aantal woningen en het in het vijfde lid genoemde oppervlakte aan te slopen bedrijfsbebouwing is mogelijk, als toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. In artikel 6.2 van het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten nadere regels kunnen stellen over de aard en omvang van de activiteiten bedoeld in het eerste lid en de voorwaarden voor reguliere woningen als bedoeld in het vierde, vijfde en zesde lid. Toelichting Met het ontwerpbesluit worden grote agrarische bouwpercelen volledig omgezet naar een woonfunctie. Dit heeft tot gevolg dat er percelen met een woonfunctie tot ca. 2.5ha^ ontstaan in het agrarische landelijke gebied. Die woonpercelen reiken tot diep in het agrarische landschap. Dat vinden wij niet gewenst. De sloopeis van ten minste 1000m2 voor een derde woning vormt in ons gebied een hoge drempel, omdat potentiële agrarische transformatielocaties in ons Waterlandse gebied over minder bedrijfsbebouwing beschikken dan de agrarische bedrijven in andere regio's, o.m. de regio Noord-Holland Noord waar onder meer sprake is van grote kassencomplexen waar de regeling van oorsprong voor was bedoeld. Inmiddels zijn twee initiatieven volgens het Waterlandse beleid, met verkleining van het oorspronkelijke agrarische bouwperceel, herbestemd. In onderstaande afbeeldingen is de verkleining van de oorspronkelijke agrarische bouwpercelen, het nieuwe vlak met de woonfunctie (geel) en de herbestemming van de overige gronden van het oorspronkelijk agrarische bouwperceel in beeld gebracht. Ons voorstel leidt tot meer positieve effecten dan het	

		ontwerpbesluit. Een significante verkleining van de grote agrarische bouwpercelen leidt namelijk tot minder afname van gronden met een agrarische functie en een kans op meer gronden met een natuurfunctie. Daarnaast maakt ons voorstel op een zeer verantwoorde wijze één woning meer mogelijk dan het ontwerpbesluit (maximaal 4 i.p.v. 3 (inclusief de voormalige bedrijfswoning die omgezet wordt naar 'burgerwoning'). Het behoeft geen betoog dat er een enorme behoefte is aan woningen en dat elke extra woning bijdraagt aan de oplossing van het woningtekort. Als laatste is met ons aanvullende voorstel een extra woning niet meer alleen afhankelijk van de sloop van ten minste lOOOm^ aan overige bedrijfsbebouwing waardoor meer agrariërs gebruik kunnen maken van de regeling.® Tot slot Wij complimenteren u met de kwaliteit van de stukken en wij wensen u veel succes met de verdere procedure. Met vriendelijke groet, burgemeester en wethouders,	
ZW-02	Gemeente Amsterdam	Geacht college van Gedeputeerde Staten, De gemeente Amsterdam maakt met deze brief gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het ontwerp 2025 ‘Vierde herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022’. Het ontwerpbesluit gaat over de wijziging van verschillende onderwerpen in de Omgevingsverordening. Deze zienswijze ziet op de onderwerpen ‘wonen in landelijk gebied’ en ‘transformatie agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie’. Met de wijzigingen wordt beoogd meer ruimte te bieden voor transformatie van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing naar wonen of een niet-woonfunctie. In deze brief lichten we onze zienswijze toe aan de hand van de voorgenomen wijzigingen in regels van de omgevingsverordening. Samengevat betreft het zienswijzen van meer technische aard, waarin wordt verzocht om op een aantal punten de regeling aan te passen en/of te verduidelijken, zodat deze goed toepasbaar is. Voorwaarden transformatie van agrarisch naar wonen in het Landelijk Gebied Artikel 6.19a bevat een regeling voor de	Hartelijk dank voor uw uitvoerige zienswijze op de voorgestelde wijzigingen. Hieronder gaan wij puntsgewijs in op uw zienswijze. 1. U vraagt naar de voorwaarden voor transformatie van agrarisch naar wonen, waarbij het aantal woningen niet toeneemt. Deze zijn hetzelfde als bij de transformatie naar twee woningen. Om dit te verduidelijken passen wij de regel aan. 2. U vraagt om verduidelijking over de nieuwe regel dat bedrijfsbebouwing die past binnen de regels van vergunningsvrij bouwen, uitgezonderd is van de sloopplicht. Tevens wilt u weten welk type bouwwerken behouden kan blijven. Binnen de aangepaste regels hebben wij het mogelijk gemaakt om aanwezige bebouwing te behouden als deze bebouwing in de nieuwe situatie als vergunningsvrij kan worden aangemerkt. Dit hebben wij op deze manier opgenomen om te voorkomen dat bebouwing die in goede staat verkeert en nog gebruikt kan worden, moet worden gesloopt om te voldoen aan de sloopeis terwijl deze bebouwing in de nieuwe situatie weer opgericht zou mogen worden. Wij zullen dit in de toelichting verduidelijken. Overigens zijn de instructieregels van de OV NH2022

		transformatie van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing naar niet-woonfuncties en wonen. Het beoogde effect van transformatie is dat de omgevingskwaliteit van het landelijk gebied verbetert, doordat leegstaande of leegkomende bedrijfsbebouwing wordt opgeruimd. De ontwerpwijziging schrapt het derde lid van artikel 6.19a waarin op dit moment de voorwaarden staan voor het toestaan van één burgerwoning. Lid 4 en verder van de ontwerpwijziging lijken van toepassing op twee of meer woningen. Verzocht wordt toe te lichten of er voorwaarden gelden bij transformatie van agrarisch naar wonen, waarbij het aantal woningen niet toeneemt? Sloopeis voormalige bedrijfsbebouwing bij transformatie van agrarisch naar wonen in het Landelijk Gebied Artikel 6.18b is de regeling voor de transformatie van voormalige stedelijke functies naar wonen in het landelijk gebied. Artikel 6.19a bevat een regeling voor de transformatie van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing naar niet-woonfuncties en wonen. In de ontwerpwijziging zijn in artikel 6:18b, eerste lid, sub c en 6.19a, tweede lid, sub b en c en nieuwe bepalingen opgenomen over sloop van bebouwing. In de geldende regeling in de omgevingsverordening is al opgenomen dat ‘overige bedrijfsbebouwing’ moet worden gesloopt. De ontwerpregeling beoogt dat verder te specificeren door toe te voegen dat alleen ‘vergunningvrije bebouwing’ en ‘karakteristieke of monumentale bebouwing’ van sloop mogen worden uitgezonderd. Verzocht wordt om het artikel anders te formuleren omdat de voorgestelde toevoeging onduidelijk is en ervoor kan zorgen dat de mogelijkheden voor eigenaren erg verschillen. Er wordt verzocht om ‘vergunningvrij’ weg te laten of te vervangen door een andere omschrijving, bijvoorbeeld in de toelichting omschrijven welke bijbehorende bouwwerken zijn toegestaan. De regelgeving voor vergunningvrij bouwen onder de Omgevingswet ligt deels op landelijk en deels op gemeentelijk niveau. Daarnaast zijn in een beschermd stads- en dorpsgezicht de mogelijkheden doorgaans beperkt. De mogelijkheden voor vergunningvrij bouwen kunnen daardoor van locatie tot locatie verschillen. Hierdoor is onduidelijk wat in de	kaderstellend voor gemeentelijke omgevingsplannen, gemeenten mogen strenger zijn als zij bepaalde ontwikkelingen niet wenselijk vinden. Overkappingen en andere bijgebouwen kunnen worden aangemerkt als vergunningvrije bouwwerken. Welke gebouwen als vergunningvrij worden aangemerkt is aan het Rijk en de gemeente. 3. U vraagt of er maatwerk mogelijk is in gevallen waarin twee bestaande bedrijfswoningen aanwezig zijn, maar er geen 1.000 m2 bedrijfsbebouwing beschikbaar is. De voorgestelde regel biedt geen ruimte om een derde reguliere woning te realiseren bij minder dan 1000m2 sloop. Wij zien geen ruimte om hier maatwerk voor te leveren. De herziene regeling is ten opzichte van de eerdere versie van de Omgevingsverordening een verruiming. Verdere afwijking of verruiming achten wij niet wenselijk. Daarbij komt dat deze regeling niet is opgesteld met het oog om meer woningen mogelijk te maken. Het gaat erom dat de omgevingskwaliteit verbetert. Wij zien dan ook geen reden om van deze sloopeis af te wijken. 4. U wijst terecht op een verschrijving in artikel 6.19a, vijfde lid. Dit wordt gecorrigeerd.

		omgevingsverordening met het gebruik van 'vergunningvrij' wordt bedoeld en beoogd en hoe dit straks op perceelsniveau uitpakt. Daarnaast wordt gevraagd toe te lichten welk type bebouwing behouden zou kunnen blijven naast de bestaande bedrijfswoning. De ontwerpregeling en toelichting wekken de suggestie dat bestaande bijgebouwen en overkappingen bij de bedrijfswoning moeten worden gesloopt. De vraag is of deze bijgebouwen en overkappingen ten behoeve van de bedrijfswoning uitgezonderd blijven, omdat deze geen onderdeel zijn van 'overige bedrijfsbebouwing'? Sloopeis bij derde woning bij transformatie van agrarisch naar wonen in het Landelijk Gebied Artikel 6.19a bevat een regeling voor de transformatie van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing naar niet-woonfuncties en wonen. Artikel 6.19a lid 5 biedt de mogelijkheid om meerdere woningen te realiseren. De beoogde wijziging houdt in dat nu ook een derde woning mag worden gerealiseerd als er voldoende wordt gesloopt. De opgenomen eis van sloop van 1.000 m2 bedrijfsbebouwing zorgt dat gevallen buiten de boot vallen, waardoor de wijziging van agrarisch naar wonen niet altijd van de grond zal komen. Verzocht wordt toe te lichten wat de mogelijkheden zijn voor maatwerk in gevallen waar twee bestaande bedrijfswoningen aanwezig zijn, maar er geen 1.000 m2 bedrijfsbebouwing beschikbaar is. Verder lijkt artikel 6.19a, vijfde lid een verschrijving te bevatten. Er wordt verwezen naar het 'derde lid', maar wordt 'vierde lid' bedoeld? Wij wensen u succes bij het verwerken van de zienswijzen. Namens het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam, Hoogachtend,	
ZW-03	Veiligheidsregio Kennemerland	Geacht college, Eerder stuurde ik een zienswijze, dit was een versie die nog niet gereed was om te verzenden. Ik verzoek u deze eerdere zienswijze te vervangen door de onderhavige. Op de website van de Provincie Noord-Holland wordt de mogelijkheid geboden om tot 8 juli 2025 zienswijze te leveren op de 'Vierde herziening Omgevingsverordening Provincie NH 2022'. Hierbij ontvangt u een zienswijze namens	Hartelijk dank voor uw zienswijze. U stelt inhoudelijke aanvullingen voor van artikelen 6.26, 6.28 en 6.54 ten behoeve van een betere borging van de brandveiligheid. Deze voorgestelde wijzigingen gaan verder dan hetgeen in ontwerp ter inzage ligt. De (ontwerp)wijziging van artikel 6:26 betreft slechts een redactionele wijziging om een eerdere fout te herstellen. Voor de artikelen 6.28 en 6.54 liggen in deze herziening van de verordening geen wijzigingen voor.

		de Veiligheidsregio Kennemerland. De Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) bestaat o.a. uit de GGD (waaronder de Ambulancezorg), Brandweer Kennemerland, Crisisbeheersing Kennemerland en de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening in de Regio) en werkt voor de negen gemeenten in de regio. Eén van de doelen van de Omgevingswet is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit [artikel 1.3 Omgevingswet]. Wij brengen het belang van een veilige en gezonde leefomgeving onder de aandacht waarmee wij veiligheid en gezondheid een prominente plek in het afwegingskader van de fysieke leefomgeving willen geven. Zienswijze van de VRK • De GGD heeft geen opmerkingen, • De GHOR heeft geen opmerkingen, • Brandweer Kennemerland wil de volgende zienswijze inbrengen: 1. Zienswijze met betrekking tot artikel 6.26 Tijdelijke regel transformatie recreatieparken In Artikel 6.26 lid 1d. wordt het mogelijk gemaakt dat mensen voor een periode van ten hoogste 10 jaar tijdelijk wonen op een recreatiepark. De voorwaarde die hier onder andere aan gesteld wordt is dat er sprake is van een “aanvaardbaar woon- en leefklimaat”. Vanuit het perspectief van een veilige leefomgeving stel ik de volgende aanvulling voor: • de tekst in Artikel 6.26 lid d. te wijzigen in “sprake is van een veilig en aanvaardbaar woon- en leefklimaat”. • een extra voorwaarde toe te voegen aan Artikel 6.26: e. er wordt voldaan aan een voldoende bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van calamiteiten op het bedrijventerrein door de hulpdiensten. 2. Zienswijze met betrekking tot artikel 6.28 Logiesactiviteiten werknemers bedrijventerrein In Artikel 6.28 wordt het mogelijk gemaakt dat mensen voor een periode van ten hoogste 10 jaar wonen of tijdelijk verblijven (overnachten) op een bedrijventerreinen. De voorwaarde die hier onder andere aan gesteld wordt is dat er sprake is van een “aanvaardbaar woon- en	Wij nemen geen nieuwe wijzigingsvoorstellen in behandeling die via zienswijzen worden ingediend. Voor nieuwe wijzigingen kunt u een voorstel indienen via de webpagina van de Omgevingsverordening: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet#Omgevingsverordening-NH2022

		leefklimaat". Vanuit het perspectief van een veilige leefomgeving stel ik de volgende aanvulling voor: • de tekst in Artikel 6.28. te wijzigen in: 1. Een omgevingsplan kan alleen logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op een bedrijventerrein mogelijk maken indien: de logiesactiviteiten zien op kort verblijf; op de locatie kan worden voorzien in een veilig en aanvaardbaar leef-/verblijfklimaat,... . • Een extra voorwaarde toe te voegen aan Artikel 6.28 lid 3 Het omgevingsplan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien: e. er wordt voldaan aan een voldoende bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van calamiteiten op het bedrijventerrein door de hulpdiensten. Toelichting bij 1 en 2: (tijdelijk) wonen op recreatieparken of (tijdelijk)wonen/overnachten op bedrijventerreinen kan het risico op slachtoffers vergroten bij een brand of calamiteit, omdat mensen tijdens hun slaap minder zelfredzaam zijn (minder alert zijn op gevaar en minder snel kunnen vluchten). Dit vormt een probleem wanneer de bereikbaarheid van de verblijfslocaties en omgeving voor de hulpdiensten onvoldoende is. Dit is bijvoorbeeld het geval indien er sprake is van slechts één ontsluitingsweg en er geen extra vluchtroute is. Ook wanneer de ontsluitingsweg te lang en te smal is voor de hulpdiensten om te kunnen passeren kan de bereikbaarheid onvoldoende zijn. De bestrijdbaarheid van een calamiteit (denk hierbij aan een ongeval met gevaarlijke stoffen of grote brand) voor de hulpdiensten is soms beperkt vanwege onvoldoende bluswatervoorzieningen en/of opstelplaatsen voor de hulpdiensten in of nabij de recreatieparken of bedrijventerreinen. Dit is het geval wanneer de regels voor voldoende bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen niet worden nageleefd. Dan neemt het risico toe dat een calamiteit een onbeheersbare omvang aanneemt met alle gevolgen van dien voor de mens, de leefomgeving, (vitale) infrastructuur en bebouwing. De Handreiking Bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid 2019, van het Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid (NIPV) te Arnhem geeft regels omtrent een goede bereikbaarheid voor de hulpdiensten	

		en voldoende bluswatervoorzieningen. Zie: 20200117-BRWNL-Handreiking-Bluswatervoorziening-en-Bereikbaarheid-2019.pdf , geraadpleegd 24-06-2025. Voor recreatieparken en bedrijventerreinen geldt tevens dat er bij de transformatie naar een tijdelijke stedelijke voorziening (wonen logiesfunctie) rekening gehouden dient te worden met de aandachtsgebieden voor omgevingsveiligheid. 3. Zienswijze met betrekking tot artikel 6.54 Activiteiten in natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen Mijn verzoek is om verblijfsrecreatie niet toe te staan in gebieden van natuurnetwerk Nederland, ook niet voor een tijdelijke periode en ook niet via een uitzondering. Verblijfsrecreatie is ongewenst vanuit het perspectief van natuurbrandrisicobeheersing, omdat verblijfsrecreatie het risico op een natuurbrand met schade en slachtoffers kan doen toenemen. Het tweede lid van artikel 6.54 luidt maakt verblijfsrecreatie via een uitzondering nu wel mogelijk, indien er een beroep wordt gedaan op de meerwaarde bepaling: “2. de compensatie houdt in dat de uitvoering van het geheel van aantastende en compenserende activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit en samenhang;” De meerwaardebepaling is niet van toepassing op activiteiten die verblijfsrecreatie mogelijk maken, tenzij het gaat om activiteiten die ondergeschikt zijn aan een andere bedrijfsactiviteit. Dit volgt uit het tweede lid van dit artikel. Mijn verzoek is deze uitzondering (de tekst ‘tenzij…’) te schrappen en verblijfsrecreatie niet toe te staan in gebieden van natuurnetwerk Nederland. Toelichting: Verblijfsrecreatie in NNN gebieden kan het natuurbrandrisico vergroten. Vanuit de verblijfsrecreatie kan een brand ontstaan die overslaat op het omliggende NNN-gebied. Daarnaast kan een natuurbrand overslaan op de verblijfsrecreatie, hetgeen de veiligheid van bewoners en bezoekers in gevaar brengt. De bereikbaarheid en bestrijdbaarheid voor de hulpdiensten van een natuurbrand in NNN	

		gebieden is vaak onvoldoende vanwege een beperkte ontsluiting van de gebieden voor de hulpdiensten en onvoldoende bluswatervoorzieningen. Hierdoor neemt het risico toe dat een natuurbrand zich kan ontwikkelen tot een onbeheersbare brand met alle gevolgen van dien voor de natuur, mens, leefomgeving, (vitale) infrastructuur en bebouwing. Door een verhoogd risico op een natuurbrand kan tevens de bescherming en instandhouding van het NNN gebied in gevaar komen . Afsluiting Wij hopen u met deze zienswijze een nuttige aanvulling te hebben geboden om de verordening aan te scherpen. Graag vernemen wij uw besluit met betrekking tot deze zienswijze. Ook in het vervolgtraject denken wij als GGD/GHOR, Crisisbeheersing en Brandweer graag integraal mee over de inrichting van de leefomgeving t.b.v. de gezondheid en veiligheid. Voor nadere vragen en opmerkingen kunt u contact opnemen met de opstellers van deze zienswijze, via ondergetekende. Met vriendelijke groet,	
ZW-04	Daan ter Avest Architecten B.V.	DE HUIDIGE AANGETROFFEN SITUATIE Het te herstructureren en te ontwikkelen gebied is op dit moment gedeeltelijk bebouwd. Het gebied tussen de plangrenzen is grotendeels verhard en verdicht. DE INITIATIEFNEMERS Voor de initiatiefnemers was het belangrijk deze vervallen plek uit het gebied van de Uiterweg aan te pakken en op te schonen. Dit met visie en een plan. Een plan voor een kleinschalige programmatische invulling die ook voor de omgeving economische mogelijkheden biedt. Echter de hoofd opzet van dit plan dient te voorzien in het herstel van de natuur en het herstel van het karakter van het zo kenmerkende Aalsmeerse gebied. Dit plan heeft meerdere belangen. Het belang van opschonen van het gebied en het terugbrengen van de natuurlijke karakteristiek. Er wordt voorzien in kleinschalige functies, welke een economische impact voor het gebied en zijn omgeving hebben. Conform gesteld aan het bestemmingsplan voor dit gebied van de	Hartelijk dank voor uw zienswijze. De door u ingediende zienswijze heeft geen betrekking op een van de wijzigingen die onderdeel uitmaken van deze herziening van de Omgevingsverordening. Uw zienswijze ziet op een concrete ontwikkeling. Het beoordelen van concrete ontwikkelingen is in beginsel een bevoegdheid van gemeenten. Zij passen de (gewijzigde) instructieregels toe wanneer deze in werking treden.

		gemeente Aalsmeer. DE STEDEBOUWKUNDIGE VISIE VOOR HET GEBIED Het plangebied vult een het gedeelte van een kenmerkende 'landjes' structuur aan de Uiterweg. Dit plan gedeelte blokkeert op dit moment het doorgaande groene karakter wat zo eigen is aan de landstroken. Tevens is het uitzicht over de linten water geblokkeerd. Kortom een onoverzichtelijk geheel zonder karakter met een zeer vervallen uitstraling. Ons plan voorziet in het terugbrengen van de zichtbare en herkenbare groene structuur. Het doorgaande groen van de landstrook aan de Uiterweg wordt hersteld. Tevens zal het water in zijn karakteristiek zichtbaar worden vanuit de Uiterweg, door het weghalen van schuttingen en obstakels. Zo ontstaat een gebiedseigen ingreep met alle karaktereigenschappen van de Aalsmeerse 'landjes' -structuur alsof dit gebied altijd al in deze vorm aanwezig was. DE PROGRAMMATISCHE VISIE VOOR HET GEBIED Van een terrein, waar sowieso geen activiteiten meer plaatsvinden, naar een gebied voor kleinschalige recreatie. Voor toeristen, passanten en Aalsmeerders. Het plan voorziet in een kleinschalig programma. De totale ingreep zorgt ervoor dat de natuur voorrang krijgt en aansluit bij het karakter van de 'landjes', door op te gaan in de omringende aanwezige groene structuur. Voor het toeristisch, recreatie en watersport gerelateerde programma zijn de volgende programma's mogelijk. De wandelaar is vrij het gebied te betreden. De fietsster kan er komen uitrusten en genieten van de centrale rust in het gebied als tussen stop. De centrale schuur kan meerdere activiteiten huisvesten op verschillende tijdstippen. Winkeltje, stoelverhuur, kapsalon, massage en beauty. Ook te denken valt aan yoga en cursussen, teambuiding en coaching. Rondom het water, fluisterboten 'to go' . Seizoensgebonden activiteiten kunnen plaats vinden rondom de seringen teelt. Te denken valt aan rondvaar tochtjes tussen de seringenvelden door. En zijn er passanten plekken voor de watersport op	

		kleinschalig niveau. Deze passanten plekken kunnen ook overnachtingsmogelijkheden krijgen in de vorm van kleine lodges/natuurhuisjes. Deze lodges/natuurhuisjes zijn door buitenstaanders te huren wel of niet watersport gerelateerd. Fluitersbootjes zijn hiervoor ook te huur. Om de kleinschaligheid serieus te nemen wordt er voorzien in slechts 3 lodges/natuurhuisjes. DATA Huidig Bebouwd 1100m2 50% Verhard /verdicht 879m2 40% Groen/water 221 m2 10% Totaal 2200 m2 100% Nieuw Bebouwd 187 m2 8,5% Semi verhard 408m2 18,5% Groen/water 1605 m2 73% Totaal 2200 m2 100% HET RESULTAAT Het resultaat voorziet in een grotendeels groengebied wat goed aansluit bij zijn omgeving alsof het altijd al één geheel geweest is. Programmatisch is er meer bebouwing gepland dan sec gerealiseerd mag worden met de gestelde eisen voor dit gebiedsgedeelte indien de agrarische activiteit niet meer plaatsvindt. Het plan heeft een minimale impact op het geheel, waar groen en water de boventoon voeren. SLOT WOORD Er zal aanzienlijk worden geïnvesteerd in het terugbrengen van groen en ruimtelijke kwaliteiten op dit grotendeels bebouwde en verharde terrein. Dit plan wint voor de natuur door het vergroenen en terug te brengen natuurlijke karakter van het gebied. Wij vragen om uw medewerking om niet alleen zuiver rekenmatig naar deze ingreep te kijken maar juist ook naar het gerealiseerde programma, in het verlengde van het bestemmingsplan. Tevens de impact voor de natuur en nu aangeheelde, verbonden en doorlopende groenstructuren te bezien voor dit karakteristieke gebied in Aalsmeer. Met zicht herstel op de zo karakteristieke water patronen.	

ZW-05	Cumela Nederland	Geachte heer, mevrouw, Op 28 mei 2025 is het ontwerp van de vierde herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 ter inzage gelegd. Namens de leden, zijnde cumelabedrijven, van Cumela Nederland die in provincie Noord-Holland zijn gevestigd en de leden die in provincie Noord-Holland werkzaam zijn, wordt een zienswijze ingediend in relatie tot de herziening van het omgevingsbeleid. In deze zienswijze wordt na de motivatie als belanghebbende nader ingegaan op de inhoudelijke zienswijze. Op 13 november 2024 heeft Cumela met de provincie een eerste overleg gevoerd met de heren [redacted], [redacted] over de inhoud van deze herziening met het oog op onze sector. Vervolgens hebben we een goed contact gehad met de heer [redacted] over de nadere uitwerking. Wij zijn uw provincie zeer erkentelijk voor opnemen van de wijzigingen en het meedenken hier naar toe. Desondanks zien wij reden om deze zienswijze in te dienen. Op 19 februari 2025 hebben wij u reeds een verzoek toegestuurd om de omgevingsverordening te wijzigen om meer mogelijkheden te creëren voor onze leden. Dit verzoek, als bijlage opgenomen bij deze zienswijze, is onderdeel van deze zienswijze en dient hier als herhaald en ingelast te worden beschouwd. 1. Wie is Cumela en wat zijn en doen cumelabedrijven? Cumela Nederland is de brancheorganisatie voor bedrijven in de groen-, grond-en infrasector. Eén van de kerntaken van Cumela Nederland is het behartigen van de belangen van de bedrijven in deze sector in de breedste zin van het woord. Omdat er binnen de bedrijven vaak sprake is van een diversiteit aan werkzaamheden noemen wij de bedrijven cumelabedrijven. De werkzaamheden van deze bedrijven bestaan onder andere uit (agrarisch) loonwerk, grondwerkzaamheden, cultuurtechnische werkzaamheden, infrastructurele projecten, activiteiten met rneststoffen, compostering en onderhoud van groenvoorzieAingen, natuurgebieden en oppervlaktewater.	Hartelijk dank voor uw zienswijze. Op het verzoek om te bevestigen of deze activiteiten passen binnen de voorgestelde definitie kunnen wij niet aangeven of dit altijd passend is. Dit blijft casus- en contextafhankelijk en is afhankelijk van de exacte motivatie en (ruimtelijke) onderbouwing en valt daarom niet op voorhand te generaliseren. Het zijn geen activiteiten die per definitie op voorhand worden uitgesloten of toegestaan. Toepassing van de begripsbepaling en bijbehorende instructieregel is in eerste instantie een taak van de gemeente.

		In de provincie Noord-Holland zijn 162 leden van Cumela Nederland gevestigd. Ruim 95% van deze cumelabedrijven zijn met hun bedrijfslocatie gevestigd in het landelijk gebied. Daarnaast zijn er leden van Cumela Nederland die niet in provincie Noord-Holland zijn gevestigd maar daar wel werkzaam zijn. Om de belangen van al deze cumelabedrijven te behartigen sturen wij u deze zienswijze, 2. Maatschappelijke uitdagingen en verantwoordelijkheden van de cumelasector De cumelasector speelt met haar dienstverlening een belangrijke rol bij veel maatschappelijke uitdagingen waarvan de meeste direct of indirect een positieve bijdrage leveren aan: De verbetering van lucht- en water- en bodemkwaliteit; De verbetering van waterveiligheid; Ecologisch verantwoord beheer van de groene ruimte; Bestendigen van duurzame landbouw en voedselproductie; Het creëren van korte circulaire stromen waarbij minder afval ontstaat; Het verbeteren van de verkeersveiligheid; Het versnellen van de energietransitie; Het versterken van het landschap en natuur; Het behouden en versterken van werkgelegenheid en participatie in plattelandsgemeenten. 3. Hoe dragen cumelabedrijven bij aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen en wat hebben ze daarvoor nodig. Cumelabedrijven dragen bij aan deze maatschappelijke opgaven vanuit hun technologische kennis, hun natuurlijke drang om te innoveren en hun mentaliteit om altijd hard te willen werken en probleemoplossend bezig te zijn. Hieronder zijn de belangrijkste pijlers voor cumelabedrijven weergegeven. 3.1 Vakbekwaam en qoed opgeleid personeel De basis voor ieder cumelabedrijf is gemotiveerd en goed opgeleid en getraind personeel. Maatschappelijke ontwikkelingen verlangen een steeds bredere en diepere vakkennis van de ondernemer en diens	

		medewerkers. Ze moeten niet alleen kunnen uitleggen wat ze doen, maar ook waarom ze dit doen. Ondernemers doen dit door hun vakkrachten voortdurend op te leiden, te trainen en bij te scholen. Naast persoonlijke opleidingen en trainingen maakt ook procescertificering op bedrijfsniveau hier onderdeel van uit. Bovendien hebben cumelabedrijven door hun jarenlange ervaring zeer nuttige regio-specifieke gebiedskennis waardoor zij hun werkzaamheden effectief en rendabel realiseren. 3.2 lnnovatief machinepark Naast vakbekwame mensen is het moderne machinepark de tweede belangrijke pijler voor een cumelabedrijf. Cumelabedrijven onderhouden hun machines zorgvuldig, maken optimaal gebruik van technologische mogelijkheden en innovaties en staan regelmatig zelf aan de wieg van nieuwe ontwikkelingen. Oplossingen die zij voor de maatschappelijke uitdagingen bedenken zijn zeer divers. 3.3 Moderne bedriifslocaties, lokaal in het landelijk werkgebied Cumelabedrijven onderzoeken bij bestaande en nieuwe bedrijfslocaties steeds de mogelijkheden om de impact op de omgeving te minimaliseren en hun bedrijfsprocessen optimaal in te richten. Keuzes op het gebied van bovengenoemde maatschappelijke doelen worden weloverwogen gemaakt. Bij cumelabedrijven c.q. loonbedrijven heeft er de laatste jaren inherent aan de ontwikkelingen van het landelijk gebied in brede zin, een herverdeling van werkvelden plaatsgevonden. Niet enkel de agrariërs zijn beheerder van het landelijk gebied of opdrachtgever voor het uitvoeren van werken. De feitelijke activiteiten en de aard van de cumelabedrijven op de bedrijfslocatie, zijn de afgelopen jaren beperkt gewijzigd. De ruimte van het bedrijfsterrein van een cumelabedrijf wordt hoofdzakelijk gebruikt voor: Stalling van landbouwmachines, motorrijtuigen met beperkte snelheid, transportvoertuigen, werktuigen, land- en bosbouwmachines en overige hulpmiddelen (zwaar rijdend materieel). Onderhoud en reparatie aan eigen materieel. Ruimte t.b.v. een strategische werkvoorraad (op-/overslag) van grond- en circulaire stoffen, welke primair vrijkomen bij eigen werkzaamheden en	

		weer lokaal toegepast kunnen worden (hoofdzakelijk groen en grond). Voldoende manoeuvreerruimte om veilig te kunnen werken. Tot slot is de beschikbaarheid van een bedrijfswoning essentieel in de organisatie van de cumelabedrijven. Door de platte organisatie is een korte lijn tussen directie en uitvoering zowel bedrijfsmatig als economisch van groot belang. Cumelabedrijven zijn hoofdzakelijk actief in het landelijk gebied. Het is derhalve essentieel dat deze bedrijven centraal in het werkgebied zijn gelegen met de bedrijfslocatie. Het is van groot belang dat deze positie van deze specifieke bedrijfstak in én voor het landelijk gebied (in brede zin) erkend wordt en behouden blijft. Door de inzet van langzaamrijdend (land)bouwverkeer, alsmede factoren als specifieke gebiedskennis, bijdrage aan lokale duurzame kringloop, etc. is én blijft het essentieel dat de bedrijven als 'een spin in het web' kunnen blijven functioneren en ontwikkelen, zodat deze bedrijven met inachtneming van de omgevingswaarden de bijdrage kunnen blijven leveren (continu)'teit) voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving. 3.4 Veiligheid In relatie tot 'veiligheid' wijst Cumelii Nedt1rland in dit kader op de aspecten '(land)bouwverkeer' en 'criminaliteit'. Aangaande de inzet en gebruik van (land)bouwverkeer c.q. langzaarnrijdend verkeer zet Cumela Nederland zich al enkele decennia in voor een betere positie van het (land)bouwverkeer op de wegen. Denk hierbij aan het ontwikkelen van provinciale routenetwerken van doorgaand (land)bouwverkeer en het eenvoudig verkrijgbaar maken van ontheffingen om met groot materieel de werklocatie te bereiken. De invoering van de kentekenplicht is hierbij een essentieel onderdeel. Cumela Nederland erkent ook in relatie tot 'veiligheid' de risico'svan toenemende criminaliteit in het buitengebied. De afgelopen jaren hebben veel curnelabedrijven last gehad	

		van een toename van criminaliteit door inbraken. 3.5 Erkenning, waardering en acceptatie Cumelabedrijven streven naar een voortdurende positieve bijdrage aan de maatschappelijke opgaven. Dat kunnen zij uitsluitend als zij door de maatschappij, overheid en opdrachtgevers, met wie zij deze uitdaging samen willen aangaan, worden erkend, gewaardeerd en geaccepteerd. 4. Zienswijze Vierde herziening Omgevingsverordening Noord Holland 2022 De voorgestelde wijzigingen in de Vierde herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 bieden meer mogelijkheden voor onze leden om zich te vestigen en uit te breiden in het landelijk gebied. Op voorhand kunnen wij ons hierin vinden. Toch zien wij reden om een zienswijze in te dienen. In de begripsbepalingen wordt een aangepaste definitie voor agrarisch aanverwante bedrijven voorgesteld. Deze definitie zou van toepassing moeten zijn op vrijwel al onze leden die met hun bedrijfslocatie in het landelijk gebied gevestigd zijn. Bestaande definitie: een bedrijf dat gebruik maakt van landbouwwerktuigen, landbouwapparatuur of agrarisch loonwerk en hoofdzakelijk is gericht op het leveren van goederen en diensten aan agrarische bedrijven of het leveren van goederen en diensten ten behoeve van aanleg en onderhoud van groene of recreatieve gebieden voor publieke doeleinden. Nieuwe definitie in Vierde herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 : een bedrijf dat gebruik maakt van landbouwwerktuigen, landbouwapparatuur of agrarisch loonwerk en hoofdzakelijk is gericht op het leveren van goederen en diensten aan agrarische bedrijven of het leveren van goederen en diensten ten behoeve van aanleg en onderhoud van natuur, water of recreatieve gebieden voor publieke doeleinden of natuurlijke of landschappelijke waarden in het Landelijk gebied.	

		Onze reactie: Voor onze leden is het van groot belang dat zij zich veelal in het landelijk gebied met hun bedrijfslocatie bevinden of zich daar willen vestigen. Vanuit hun bedrijfslocatie verrichten zij een breed scala aan werkzaamheden die gericht zijn op de aanleg, het onderhoud en het beheer van de fysieke leefomgeving. Deze activiteiten worden uitgevoerd voor uiteenlopende opdrachtgevers, zoals particulieren, bedrijven, waterschappen, natuurorganisaties en overheden. Het is essentieel dat deze werkzaamheden mogelijk blijven en dat er toekomstperspectief is op de bedrijfslocatie. Daarbij is het van belang dat onze leden worden erkend als agrarisch aanverwante bedrijven. Dit standpunt hebben wij ook in gesprekken met uw provincie naar voren gebracht. Toch vinden wij dat de huidige formulering van de definitie ruimte laat voor interpretatie, waardoor anderen - bij het lezen of beoordelen ervan - tot een andere, mogelijk nadelige conclusie kunnen komen voor onze sector of voor individuele bedrijven. Het brede scala aan werkzaamheden die onze sector uitvoert kan bestaan uit de volgende activiteiten (niet uitputtend} met inzet van machines en materieel. De machines en materieel die daarbij worden ingezet zijn zeer divers, dit zijn niet alleen landbouwwerktuigen, landbouwapparatuur, maar zijn ook motorrijtuigen met beperkte snelheid (zoals tractoren, hakselaars}, transportvoertuigen, werktuigen, land- en bosbouwmachines en overige hulpmiddelen (zwaar rijdend materieel). De werkzaamheden kunnen enkel per activiteit zijn, maar veelal ook combinaties van activiteiten worden uitgeoefend door een bedrijf. 1. (Agrarisch) loonwerk; 2. Grondwerkzaamheden; 3. Cultuurtechnische werkzaamheden; 4. Infrastructurele projecten; 5. Boomverzorging; 6. Biomassa (opslag, afvoer, aanleveren, bewerking); 7. Onderhoud van (openbare} groenvoorzieningen; 8. Onderhoud van oppervlaktewater;	

		9. Onderhoud van natuurgebieden; 10. Hovenierswerkzaamheden; 11. Mestopslag, mestdistributie en mestaanwending; 12. Be- en verwerken van meststoffen; 13. Compostering; 14. Berm- en slootonderhoud; 15. Transport (als onderdeel van de activiteiten genoemd onder 1 t/m 14). Wij verzoeken u te bevestigen dat deze activiteiten passen binnen de definitie van een agrarisch aanverwant bedrijf. Conclusie Wij verzoeken u deze zienswijze gegrond te verklaren en met inachtneming van onderhavige zienswijze de invulling / uitwerking van de herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 te heroverwegen en aan ons verzoek tegemoet te komen. Tevens wordt verzocht om samen met ons als belangrijke sector in het landelijk gebied te kijken naar reële mogelijkheden voor de cumelasector. Graag denken we mee in de nadere uitwerking van de tekst in de omgevingsverordening. Indien nadere informatie of een toelichting gewenst is, dan zijn wij uiteraard meer dan bereid om daaraan te voldoen. U en uw medewerkers zijn van harte welkom om bij enkele van onze cumelabedrijven een beter inzicht te krijgen in de uitdagingen en verantwoordelijkheden die onze leden elke dag weer aangaan. Volledigheidshalve wordt het recht voorbehouden om deze zienswijze, op enig moment, mondeling en/ of schriftelijk, aan te vullen. Voor (inhoudelijke) vragen, toelichting e.d. wordt verzocht u te wenden tot ondergetekende, Met vriendelijke groet, Juridisch adviseur Omgevingsrecht	
ZW-06	Stichting Werkgroep Fort Kudelstaart	Geacht College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Onze Stichting Werkgroep Fort Kudelstaart zet zich actief in voor het behoud en verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving van bewoners	Hartelijk dank voor uw zienswijze. U geeft aan dat u zich zorgen maakt over toekomstige veranderingen. Deze veranderingen maken geen onderdeel uit van de stukken die nu ter visie hebben gelegen. Wij raden u aan om met de

		rond het Fort bij Kudelstaart. De Stichting, opgericht voor en door bewoners woonachtig rondom het Fort, is daarmee direct belanghebbende betreffende wijzigingen in de Omgevingsverordening NH2022 (OV NH2022) die betrekking hebben op het gebied in de omgeving rond het Fort bij Kudelstaart. Met de vierde herziening van de OV NH2022 wordt een wijziging voorgesteld in artikel 6.19a, Transformatie van agrarische bedrijfsbebouwing naar een andere functie. Tevens heeft de gemeente Aalsmeer bij de Provincie Noord-Holland het verzoek neergelegd om de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied aan te passen. Het betreft het gebied A2.2 zoals weergegeven in de gebiedsvisie Kudelstaart (bijlage 1). Het gebied, aangeduid met A2.2, betreft de inundatiegebieden bij het Fort bij Kudelstaart, Stelling van Amsterdam, onderdeel van het UNESCO Werelderfgoed 'Hollandse Waterlinies'. Het Fort bij Kudelstaart is uniek in de Stelling van Amsterdam, vanwege de vooruitgeschoven positie ten opzichte van de verdedigingslinie. Oftewel, de inundatiegebieden liggen tussen de Geniedijk (Liniedijk Uithoorn-Kudelstaart) en het Fort. Dit betekent dat ontwikkelingen in het gebied A2.2 in de eerste plaats moeten voldoen aan de regels uit de OV NH2022, die voorschrijven dat de UNESCO kernkwaliteiten moeten worden behouden of versterkt, maar dat het ook essentieel is om de samenhang tussen Fort, inundatiegebieden, fortsluis en liniedijk te versterken. In de Technical Review van ICOMOS (het officiële adviesorgaan van UNESCO) van juli 2022 staat te lezen: ”It is therefore advised that the entire project for Fort bij Kudelstaart be reconsidered and reconceptualised to align it with the maintenance of the Outstanding Universal Value of this property, as should be done for any other future redevelopment project of the forts and inundation areas of this property.” Door het predicaat glastuinbouwconcentratiegebied voor het gebied A2.2 te laten vervallen en/of artikel 6.19a van de OV NH2022 te wijzigen, is er sprake van een (her)ontwikkeling van de inundatiegebieden. Dit biedt een grote kans om de ontwikkeling van het Fort bij Kudelstaart samen met het omliggende	gemeente in gesprek te blijven over de toekomst van het gebied. De wijziging van artikel 6.19a van de Omgevingsverordening maakt het mogelijk dat verspreid glas transformeert naar wonen of een kleinschalige andere functie. Deze regeling is niet van toepassing in het Glastuinbouwconcentratiegebied. Het gebied rond Fort Kudelstaart is onderdeel van het Glastuinbouwconcentratiegebied, waardoor glas op deze plek geen gebruik kan maken van de regeling zoals opgenomen in artikel 6.19a. Op dit moment is geen sprake van een wijziging van het Glastuinbouwconcentratiegebied. Sowieso blijven artikelen 6.60- 6.62 op het UNESCO-werelderfgoed onverkort van toepassing. Over de ontwikkelingen van dit gebied lopen aparte gesprekken.

		gebied van inundatiegebieden, fortsluis en Geniedijk, integraal aan te pakken, zoals wordt geadviseerd door UNESCO en de Provincie Noord-Holland. Verrommeling van het gebied, zoals nu plaatsvindt door illegale bedrijfsmatige stalling van caravans e.d. wat al jaren wordt gedoogd en waar niet adequaat op wordt gehandhaafd, conflicteert met het schrijven van ICOMOS en de uitgangspunten van UNESCO. Het toestaan van andere bedrijfsactiviteiten dan glastuinbouw zal een ongewenste precedentwerking voor het hele gebied veroorzaken. Dit zal afbreuk doen aan de integriteit, herkenbaarheid en beleefbaarheid van de inundatiegebieden, en zorgen voor aantasting van de UNESCO kernkwaliteiten. Echter, aantasting van UNESCO kernkwaliteiten is niet toegestaan: In de Gebiedsanalyse Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies voor het gebied Stelling van Amsterdam Zuid, van de Provincies Noord-Holland en Utrecht, november 2022, wordt uiteengezet dat de inundatiegebieden onderdeel zijn van de UNESCO kernkwaliteit 'strategisch landschap'. Op pagina 34 wordt aangegeven dat kernkwaliteiten niet mogen worden aangetast. Bovenstaand vertaalt zich naar beleid in de OV NH2022, Bijlage 8 Kernkwaliteiten erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (UNESCO), Gebiedsanalyse Stelling van Amsterdam Zuid, 5.1 Algemeen, 'Uitgangspunten voor ontwikkeling'. Ook wordt hierin aangegeven wat aantasting van de kernkwaliteiten inhoudt: “1. De kernkwaliteiten mogen niet worden aangetast. Dit geldt niet alleen in fysieke zin maar ook voor de visuele integriteit. Aantasting houdt in dat er sprake is van gehele of gedeeltelijke afbraak van gebouwde objecten, doorsnijding, bebouwing, begroeiing of afgraving van landschappelijke Hollandse Waterlinieselementen. Verlies van visuele integriteit betekent dat het Werelderfgoed visueel wordt aangetast door nieuwe ontwikkelingen, of die nu binnen of buiten de begrenzing van het Werelderfgoed gesitueerd zijn [...] . 2. Eventuele ontwikkelingen versterken de kernkwaliteiten. Bij ontwikkelingen worden de kernkwaliteiten als uitgangspunt meegenomen	

		en zo mogelijk verzilverd. Het tweede uitgangspunt betreft de potentie om middels ontwikkelingen de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies te versterken [...] .” Dit betekent dat woningbouw in de inundatiegebieden, zoals wijziging van artikel 6.19a en/of aanpassing van de begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied beoogd, niet kan plaatsvinden. Bijlage 8 van de OV NH2022 geeft bij 5.2 Schaalniveau 1: Hollandse Waterlinies als geheel, 'Uitgangspunten voor ontwikkeling binnen het schaalniveau van de Waterlinies als geheel' aan: “– Bij nieuwe ontwikkelingen wordt bijzondere aandacht besteed aan het realiseren van kwaliteit in dit waardevolle gebied. – Maak het samenhangende stelsel van strategisch landschap, watermanagement en de militaire werken beter zichtbaar en beleefbaar. – De maat, schaal en vorm van nieuwe ontwikkelingen is passend in het landschap en wordt afgestemd op de elementen van de linie. – Behoud en herstel de continuïteit van de hoofdweerstandslijn als lineaire hoger gelegen structuur in het landschap, als begrenzing van de inundatiekommen (onveilige zijde) en het te verdedigen gebied (veilige zijde). – Behoud en versterk de herkenbaarheid van het aanwezige contrast tussen de veilige en onveilige zone. – Behoud de openheid van de inundatiekommen waar deze nog aanwezig is. – Behoud de openheid van de verboden kringen en schootsvelden waar deze nog aanwezig is. – Behoud de zichtlijnen vanuit de militaire werken op het acces en, indien relevant, naar andere militaire werken. – Behoud de accessen in samenhang met de bijbehorende militaire werken. – Behoud de herkenbaarheid van het watermanagement.” Het gebied A2.2 uit de gebiedsvisie Kudelstaart (de inundatiegebieden) is gelegen in de verboden kring rond het Fort bij Kudelstaart en maakt onderdeel uit van de schootsvelden. Het vormt de verbinding tussen hoofdweerstandslijn (Liniedijk Uithoorn-Kudelstaart) en het Fort bij Kudelstaart. Dit betekent dat woningbouw in dit gebied, zoals wijziging van artikel 6.19a	

		en/of aanpassing van de begrenzing glastuinbouwconcentratiegebied beoogd, niet kan plaatsvinden. Ook zou het toestaan van andere bedrijfsvoering dan de huidige glastuinbouw niet mogelijk gemaakt moeten worden, aangezien dit geen versterking van de herkenbaarheid of kwaliteit van dit waardevolle gebied inhoudt. Bovendien zal dit, zoals hierboven reeds betoogd, een ongewenste precedentwerking veroorzaken. Hiertoe het volgende: In uw brief van 4 maart 2025 aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Aalsmeer (bijlage 2) geeft u uw reactie op de gebiedsvisie Kudelstaart en uitgangspuntennotitie Schinkelpolder. U schrijft hierin onder meer: “Regie in de ruimte is van belang. Het niet optreden bij verrommeling of het toestaan van andere functies in glastuinbouwconcentratiegebieden kan financieel gunstig zijn voor individuele partijen, maar brengt zittende glastuinbouwbedrijven in de knel, beperkt de economische kansen voor glastuinbouw en geeft het risico dat overheden wel de kosten, maar niet de baten delen.” En: “In uw gebiedsvisie voor Kudelstaart wordt over het deel Kudelstaartseweg, Cactuslaan, Bachlaan (gebied A2.2 uit de visie) gesteld dat glastuinbouw hier niet kansrijk is. Wij kunnen dit standpunt voor dit deel van het gebied volgen en past ook binnen de afspraken van het traject 'Van Meer naar Beter'. De visie biedt echter nog onvoldoende aanknopingspunten om de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied in de omgevingsverordening aan te passen. Hiervoor is een meer uitgediepte visie nodig voor het glastuinbouwgebied van Kudelstaart, met een goede inventarisatie van bedrijven in het gebied, een visie op de toekomst voor stoppers, bedrijven die wel blijven ondernemen in het gebied en opnieuw toe te voegen functies.” In de conclusie van uw brief van 4 maart verzoekt u het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Aalsmeer om de visies verder uit te werken, “waarbij de motivering, benodigde vervolgstappen én de consequenties voor zittende bedrijven gedetailleerder aan bod komen. Deze visies alsook de aanpassingen van de begrenzing van	

		de glastuinbouwconcentratiegebieden dienen in overeenstemming te zijn met het hiervoor genoemde regionale traject 'Van Meer naar Beter'.” Het is ons inziens van belang om niet alleen de consequenties voor de bedrijven in dit gebied mee te nemen. Ook zouden aanpassingen niet enkel in overeenstemming moeten zijn volgens afspraken van het door u genoemde regionale traject 'Van Meer naar Beter'. Aanpassingen aan de begrenzing van het glastuinbouwconcentratiegebied in de inundatievelden van het Fort bij Kudelstaart, onderdeel van het UNESCO werelderfgoed 'Hollandse Waterlinies', hebben namelijk niet alleen gevolgen voor bedrijven, maar bovenal voor het UNESCO werelderfgoed. Ook zullen aanpassingen aan de OV NH2022 gevolgen hebben voor omwonenden, die juist vanwege de beschermde kernkwaliteiten in of nabij het UNESCO werelderfgoed zijn gaan wonen, of zijn blijven wonen. Uit jurisprudentie volgt, dat de individuele belangen van burgers die in de onmiddellijke nabijheid van een UNESCO werelderfgoed wonen zijn verweven met het algemene belang van bescherming van landschappelijke en cultuurhistorische waarden (ECLI:NL:RVS:2021:933). Omwonenden hebben dan ook belang bij behoud van een goede kwaliteit van hun directe leefomgeving. Die is niet geborgd bij het mogelijk maken van woningbouw en/of het toestaan van andere bedrijfsvoering dan glastuinbouw in de inundatiegebieden. De gevolgen voor het UNESCO werelderfgoed en omwonenden dienen goed in kaart gebracht te worden, zoals ook wordt geadviseerd door ICOMOS in haar Technical Review van juli 2022. Voor zover ons bekend, is dit nog niet gebeurd. Conclusie De Stichting Werkgroep Fort Kudelstaart pleit voor een integrale visie voor het Fort bij Kudelstaart, fortsluis, inundatiegebieden en liniedijk, waarbij de cultuurhistorische waarde van de Stelling van Amsterdam wordt versterkt. Echter, door het mogelijk maken van woningbouw, of andere bedrijfsvoering dan glastuinbouw in de inundatiegebieden en schootsvelden rond het Fort bij Kudelstaart, zal de cultuurhistorische waarde van dit gebied juist verslechteren.	

		Het belang van het UNESCO werelderfgoed dient te prevaleren in deelgebied A2.2 van de gebiedsvisie Kudelstaart. Het belang van omwonenden is hiermee verweven. Kassen, die niet meer gebruikt worden voor glastuinbouw, kunnen verdwijnen, zodat het verhaal van het Fort bij Kudelstaart en de Stelling van Amsterdam beter in samenhang kan worden ervaren. Door het gebied tussen hoofdweerstandslijn (Liniedijk Uithoorn-Kudelstaart) en het Fort bij Kudelstaart weer zoveel mogelijk open veld te maken worden de UNESCO kernkwaliteiten versterkt, en de beleefbaarheid vergroot. Onze Stichting verzoekt u dan ook om in de inundatiegebieden en schootsvelden rond het Fort bij Kudelstaart geen woningbouw en geen andere bedrijfsvoering dan de huidige glastuinbouw mogelijk te maken. Met vriendelijke groet,	
ZW-07	LTO Noord	Geacht College, LTO Noord heeft met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (vierde herziening). Dit ontwerpbesluit geeft ons aanleiding tot het kenbaar maken van de volgende zienswijze. Peilbesluit in veenpolderlandschappen In de vierde wijziging van de Omgevingsverordening is een nieuw artikel 6.91 toegevoegd: Peilbesluit in veenpolderlandschappen. Dit artikel moet bewerkstelligen dat een nieuw peilbesluit, of de wijziging van een bestaand peilbesluit, in het werkingsgebied Veenpolderlandschappen niet leidt tot een toename van de broeikasgasuitstoot in het betreffende peilgebied. Voor de (toekomstige) ontwikkeling van de agrarische sector in het werkingsgebied Veenpolderlandschappen is het van eminent belang dat het waterpeil blijvend kan worden aangepast aan de bodemdaling. Als deze peilaanpassing niet meer kan plaatsvinden zal de agrarische activiteit in de veenweidegebieden eindig zijn. Met alle gevolgen van dien voor de aldaar gevestigde agrarische bedrijven maar ook voor het karakteristieke veenweidelandschap en de natuur. Om bovengenoemde redenen is in de bestaande peilbesluiten in de veenweidegebieden veelal opgenomen dat het waterpeil de bodemdaling kan volgen door middel van peilindexatie (zakkingsclausule).	Hartelijk dank voor uw zienswijze. De beoordeling van uw verzoek met betrekking tot de zakkingsclausule heeft meer tijd nodig. Wij zullen onderzoeken of we deze uitzondering in een volgende fase toevoegen.

		Deze zakkingsclausule moet in artikel 6.91 geborgd worden! Dat betekent dat het aanpassen van het waterpeil aan de bodemdaling uitgesloten moet worden van de verplichting dat het nemen van een nieuw peilbesluit, of wijziging van een bestaand peilbesluit, alleen kan plaatsvinden als de broeikasgasuitstoot niet toeneemt. Wij verzoeken u derhalve om aan artikel 6.91 een nieuw lid toe te voegen met de volgende strekking: 'de motivering van de gevolgen van een nieuw peilbesluit, of de wijziging van een bestaand peilbesluit, voor de broeikasgasuitstoot als bedoeld in het eerste lid, is niet vereist indien sprake is van peilindexatie (zakkingsclausule)'. Hoogachtend,	
ZW-08	Boerderij Spoorzicht Camping Le Maire	Hierbij geef ik graag als belanghebbende mijn zienswijze. 1. Graag zou ik meer aandacht zien voor waarborgen omtrent verkeer; luchtkwaliteit, waterkwaliteit, natuur, flora, fauna, licht, geluid, landschap, historie, woonkwaliteit, leefbaarheid en goede ruimtelijke ordening. 2. Punt van grote zorg voor mij is grootschalige gangbare bloembollenteelt en langdurige tekortkomingen in de agrarische structuur waaronder op direct naastgelegen percelen. 3. Ik stel mij op het algemene standpunt dat het wenselijk is om te komen tot een spoedige herinrichting van de bloembollenteelt waartoe er in de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen een algemeen kavelruilonderzoek door STIVAS zou moeten worden uitgevoerd en verkeersontsluiting en kansen voor natuurontwikkeling en vermindering van de milieubelasting zouden hierin moeten worden meegenomen. 4. Om kansen te scheppen voor natuur, woningbouw, recreatie, waterberging en andere vanuit mijn belang en bedrijfsvoering gewenste activiteiten zouden ongelukkig gesitueerde bloembollenbedrijven zoals het bedrijf naast mij gelegen moeten verplaatsen of stoppen. Ik ben zoals bij de Provincie bekend niet de enige omwonende die last heeft van naastgelegen belastende activiteiten en daarom zou hier structureel meer aandacht voor moeten komen in de omgevingsverordening. 5. Ik vraag aandacht voor het toepassen van de KPI-systematiek zoals momenteel wordt uitgewerkt via Boerenkpi.nl en vind dat ook	Hartelijk dank voor uw zienswijze. Deze gaat niet over de onderwerpen die in deze ronde worden aangepast in de Omgevingsverordening. Om die reden kan uw zienswijze in dit proces niet worden meegenomen. Wel hebben wij uw reactie ter kennisgeving doorgestuurd naar de collega's die werken aan de herijking van de Omgevingsvisie. Wilt u meedenken over de Omgevingsvisie? Kijk dan op: https://jouwnoord-holland.nl/jouwruimte/.

		landbouw en vrachtverkeer hier een belangrijke rol in moeten spelen. 6. De recreatieschappen zouden weer deels in Provinciale handen moeten komen en geconserveerd gelet op hun grote maatschappelijke waarde. 7. Graag verwijs ik volledigheidshalve naar eerdere correspondentie gericht aan de Provincie, de Omgevingsdienst en de gemeente, welke u als ingelast moge beschouwen. 8. Waar ik word geraakt in mijn particuliere of zakelijke belangen behoud ik mij graag het recht voor om met een nadere aanvulling te komen. Met behoud van alle rechten en weren,	
ZW-09	PWN	Geachte mevrouw, meneer, De vier (drink-) waterbedrijven hechten veel waarde aan de bescherming van hun vitale infrastructuur. Zij hebben in 2024 bij de derde herziening van de Omgevingsverordening provincie Nood-Holland een verzoek tot wijzing ingediend, welke destijds is afgewezen. De vier (drink)waterbedrijven van Noord-Holland hebben binnen de termijn voor het aanmelden van externe wijzigingsvoorstellen voor de vierde herziening wederom een verzoek tot wijziging ingediend. Dit verzoek tot wijziging is niet opgenomen in de herziening van de Omgevingsverordening. De (drink) waterbedrijven zijn onaangenaam verrast dat hun laatste verzoek tot wijziging niet in behandeling is genomen. Navraag leert dat de ambtelijke argumentatie voor het niet in behandeling nemen is dat het verzoek tot wijziging vorig jaar ook is ingediend en destijds beargumenteerd is afgewezen. Wij zijn van mening dat deze redenen zowel juridisch als inhoudelijk niet juist zijn. Juridisch In artikel 10.3b van het Omgevingsbesluit is bepaald dat bij het vaststellen van een omgevingsverordening dient te worden aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. Hoewel drinkwaterbedrijven hun belang kenbaar hebben gemaakt, is dat belang (voor zo ver bij ons bekend) niet gedocumenteerd en ook inhoudelijk niet meegenomen in de resultaten van het participatietraject. Hierdoor lijkt niet te zijn voldaan aan het bovengenoemde artikel van het Omgevingsbesluit. Ze zien dan ook graag dat	Hartelijk dank voor uw zienswijze. U vraagt namens de (drink)waterbedrijven dat wij uw eerdere wijzigingsvoorstel voor de vierde herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (OV NH2022) opnieuw te behandelen. Het gaat om het opnemen van een instructieregel ter bescherming van de vitale drinkwaterinfrastructuur. Wij hebben dit voorstel afgewezen, omdat het inhoudelijk overeenkomt met uw eerdere voorstel voor de derde herziening uit 2024, dat destijds ook is afgewezen. U stelt in uw zienswijze dat er drie aanscherpingen zijn ten opzichte van uw eerdere voorstel. 1. Verwijzing naar Zuid-Holland 2022 In Zuid-Holland bestaat al een instructieregel ter bescherming van de vitale drinkwaterinfrastructuur. U verzoekt om dit voorbeeld te volgen. 2. Focus op bestaande leidingen Het verzoek gaat uitsluitend over bescherming van reeds aanwezige leidingen, dus zonder nieuwe ruimteclaims. Volgens u heeft de provincie het argument van mogelijke waardedaling onvoldoende onderbouwd. 3. Zichtbaarheid leidingen versnelt processen Duidelijke en zichtbare ligging van leidingen zou ruimtelijke ontwikkelingen sneller en goedkoper maken, omdat kaders vooraf helder zijn. Reactie op uw drie aanscherpingen 1. Voorbeeld Zuid-Holland Voor de instructieregel is in Zuid-Holland eerst een beleidsambitie vastgelegd in het RWP. In Noord-Holland ontbreekt die nog. De aanstaande verkenning naar onze rol bij vitale nutsinfrastructuur (zie ook hieronder) is de

		het verzoek tot wijziging voor de vierde herziening opnieuw op zijn merites wordt beoordeeld. Inhoudelijk Het verzoek tot wijziging voor de vierde herziening is in onze ogen inhoudelijk niet gelijk aan het verzoek tot wijziging voor de derde herziening. Op basis van de vorige afwijzing is het huidige ingediende verzoek aangescherpt op de volgende punten: • Verwijzing naar de instructieregel zoals geldend in Zuid-Holland (ter indicatie dat in een andere provincie een instructieregel geldt, die wij in Noord-Holland ook bepleiten) • Benadrukt dat het gaat om reeds aanwezige leidingen (dus geen nieuwe ruimte claims, het argument van mogelijke waardedaling is niet uitgewerkt door de provincie) • Benadrukt dat zichtbare leidingen leidt tot vlottere totstandkoming van ontwikkelingen, omdat kaders helder zijn (gezamenlijk belang om ontwikkeling te faciliteren tegen laagst maatschappelijke kosten) Koppeling aan actualisatie provinciale Omgevingsvisie In de zienswijze juli 2024 hebben de (drink)waterbedrijven verzocht om, vanuit de zorgplicht voor drinkwater, de vitale (drink-)waterinfrastructuur een plek te geven in betreffende beleidsstukken. In de Nota van beantwoording Derde herziening Omgevingsverordening NH2022 2243616/2318991 stelt de provincie op pagina 83/84 'dat de regels in onze verordening voortvloeien uit ons beleid en de keuzes die wij hierin hebben gemaakt. Momenteel hebben wij geen beleid opgesteld over (de borging van) de drinkwaterleidingen.' Vervolgens wordt het Regionaal Waterprogramma (RWP)Noord-Holland 2027- 2032 genoemd als mogelijkheid. Echter, de bescherming van vitale (drink) waterinfrastructuur is eerder een ruimtelijk vraagstuk dan een watervraagstuk. Aangezien de provincie momenteel werkt aan de actualisatie van de provinciale Omgevingsvisie zien de drinkwaterbedrijven een passende mogelijkheid om de vitale (drink-)waterinfrastructuur een plek te geven in een relevant beleidsstuk. Samenvattend • De (drinkwaterbedrijven zien graag dat het	eerste stap richting beleidsvorming. 2. Bestaande leidingen De voorgestelde instructieregel leidt toch tot nieuwe ruimteclaims als gevolg van beschermingszones aan weerszijden van een enkele drinkwaterleiding en van minimaal tien meter bij een dubbele leiding. Gelet hierop kan waardevermindering ontstaan en mogelijke compensatieclaims voor de provincie. 3. Zichtbaarheid leidingen Dit kan ook zonder instructieregel, bijvoorbeeld via een beleidsambitie of door opname in de Signaalkaart Water & Bodem. De Signaalkaart is een instrument dat bestaat uit digitale kaarten over de thema's Bodem, Water en Klimaatadaptie, en kan als informatiebron dienen bij het werken aan ruimtelijke opgaven. Participatie In uw zienswijze geeft u aan dat uw belang niet is meegenomen en dat daarom volgens u niet is voldaan aan artikel 10.3b van het Omgevingsbesluit (over participatie in het kader van de Omgevingsverordening). Dit is niet juist. Participatie gaat over het proces rond de totstandkoming van specifieke wijzigingen in dit besluit. Dat betekent niet dat alle inbreng automatisch wordt overgenomen, maar wel dat belanghebbenden de kans krijgen om betrokken te worden. In dit geval is er geen sprake van een wijziging, waardoor deze vorm van participatie niet van toepassing is. Wij benadrukken, los van het participatievraagstuk, dat uw belang wel is meegenomen in de besluitvorming. In de voorbereiding van de vorige herziening hebben wij alle argumenten zorgvuldig afgewogen. Daarbij zijn wij tot de conclusie gekomen dat er, gezien de omstandigheden, nu onvoldoende aanleiding is om uw wijzigingsvoorstel over te nemen. Besluit en vervolg Wij handhaven de afwijzing van uw wijzigingsvoorstel. Net als eerder aangegeven, volgen wij hierin de beleidscyclus. Eerst wordt de provinciale rol beleidsmatig vastgelegd in de Omgevingsvisie of een programma, pas daarna worden geschikte instrumenten erbij gekozen. Dit hoeven niet per definitie instructieregels te zijn. Er zijn ook andere instrumenten om beleid tot uitvoering te brengen.

		verzoek tot wijzing voor de vierde herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 alsnog inhoudelijk in behandeling wordt genomen. • Op grond van huidige beleidsdocumenten werd voorheen geen ingang gevonden om de bescherming van vitale (drink)waterinfrastructuur op te nemen. Echter, nu de actualisatie van de provinciale Omgevingsvisie loopt is die ingang er wel. Wij verzoeken u daarom om toe te zeggen dat in de geactualiseerde provinciale Omgevingsvisie ruimte en bescherming wordt opgenomen voor de vitale (drink-)waterinfrastructuur, zodat een verzoek tot wijziging bij de eerstvolgende herziening van de Omgevingsverordening kans van slagen heeft. Hoogachtend,	Er is op dit moment nog geen beleid over het beschermen van drinkwaterleidingen. Het huidige Regionaal Waterprogramma (RWP) richt zich alleen op grondwaterbeschermings- en waterwingebieden. Dit najaar starten wij een beleidsverkenning vitale nutsinfrastructuur waarin drinkwaterleidingen expliciet worden meegenomen. De uitkomsten worden gebruikt voor de herziening van de Omgevingsvisie en toekomstige beleidsprogramma's, waaronder het nieuwe RWP (gepland in 2027). De opzet van de beleidsverkenning is nu nog niet bekend. Wij kunnen ons voorstellen dat de drinkwaterbedrijven in Noord-Holland betrokken worden in de uitvoering van deze verkenning. Op dit moment kunnen wij geen toezeggingen doen over de opname van een instructieregel over drinkwaterleidingen in de OV NH2022.
ZW-10	Gemeente Uithoorn	Geachte Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Met deze brief geven wij u onze zienswijze op het ontwerp van de 'Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022'. Het ontwerp ligt tot en met 8juli 2025 ter inzage, waarbij eenieder de mogelijkheid heeft om een zienswijze te geven op de voorgestelde wijzigingen. De Omgevingsverordening Noord–Holland 2022 vertaalt provinciaal beleid in regelgeving. De Provincie Noord-Holland past de inhoud van de artikelen en bijbehorende toelichtingen van de OV NH2022 aan door middel van een cyclisch, herkenbaar en voorspelbaar proces. U wijzigt de Omgevingsverordening elk jaar, voor zover nodig, gericht op in werking treden op 1 januari van het daaropvolgende jaar. Dit is de vierde keer dat de OV NH2022 wordt aangepast. Wij als gemeente Uithoorn onderschrijven dit proces van jaarlijkse wijzingen van de Omgevingsverordening. De vierde herziening bevat wijzigingen op verschillende onderwerpen. Onze zienswijze ziet toe op de volgende onderwerpen: Wijziging van artikelen - 1.2 Beleidsrijke Wijzigingen van Artikelen – artikel 6.19a Voormalige agrarische bouwpercelen Wijzigingen in Toelichting - artikel 6.19a Wijziging van artikel 6.32b (datacenters) Hieronder wordt de zienswijze nader toegelicht: Artikel 6.19a en toelichting artikel 6.19a 1. Verwijzingen in leden kloppen niet in het	Hartelijk dank voor uw uitvoerige zienswijze op de voorgestelde wijzigingen. Hieronder gaan wij puntsgewijs in op uw zienswijze. *Artikel 6.19a en toelichting artikel 6.19a* 1. U wijst terecht op verschrijvingen in artikel 6.19a. Dit wordt gecorrigeerd. 2; U vraagt of het beter zou zijn om lid 1, 2 en 3 van artikel 6.19a te splitsen van de overige leden in dit artikel, omdat deze over de transformatie naar niet-woonfuncties gaan. Wij zien geen reden om de door u genoemde leden te splitsen. De regels zien op de mogelijkheden voor het omzetten en bebouwen van voormalige agrarische bouwpercelen. Deze regels hebben voldoende samenhang om een artikel te vormen. 3. U uit zorgen over de uitzondering op de sloopplicht voor bebouwing die past binnen de regels van vergunningsvrij bouwen. Deze regel hebben we opgenomen om hergebruik van bestaande bebouwing mogelijk te maken. De instructieregels van de OV NH2022 zijn kaderstellend voor gemeentelijke omgevingsplannen, gemeenten mogen strenger zijn als zij bepaalde ontwikkelingen niet wenselijk vinden. Daarnaast moet het gaan om (bij)bebouwing die na het realiseren van de nieuwe ontwikkeling vergunningsvrij is. Het gaat dus niet om bebouwing die vergunningsvrij is bij de bestaande situatie. Dit zal verduidelijkt worden in de toelichting. 4. U vraagt of de voorwaarden in artikel 6.19a, lid 4, sub d en e opgenomen kunnen worden als

		gehele artikel. 2. Wij vragen ons af of het niet beter is om lid 1, 2 en 3 in een apart artikel op te nemen omdat hier de bedrijfswoning niet omgezet mag worden naar wonen. Het gaat daar niet over wonen maar omzetten naar een andere stedelijke kleinschalige functie. In lid 4 t/m 8 gaat het juist wel over omzetten naar wonen. Dit is verwarrend. 3. In lid 4 onder c, i is een regel opgenomen waar de bebouwing die past binnen de regels van vergunningsvrij bouwen wordt uitgezonderd van de sloopverplichting. Dit is kennelijk gedaan om bebouwing mee te nemen naar het nieuwe plan als deze nog een functie kan vervullen. Het lijkt ons een beetje een vreemde overbodige regel die voorverwarring kan zorgen. Als een nieuwe woning gerealiseerd is kan blijken dat wat voorheen een vergunningvrij bouwwerk was, dat opeens niet meer is vanwege bijv. de positionering van de woning. En bovendien is het niet wenselijk dat nieuwe plannen geleid worden door vergunningvrije bouwwerken te hergebruiken. 4. In lid 4, onder d en e zijn regels opgenomen over het vrijhouden van bebouwing van het perceel en vrijhouden van verharding van het perceel. Het woord substantieel zorgt hiervoor verwarring en waarover de toelichting geen nadere informatie geeft. Het lijkt de gemeente beter om deze leden onder te brengen bij de toelichting van lid f dat toeziet op algehele verbetering van de omgevingskwaliteit. De afwijkingen die lid 7 benoemt gaan bovendien niet in op afwijken van lid 4, onder d en e. Ter verduidelijking, bij projecten die de gemeente Uithoorn uitvoert met een vereveningsfonds kan het zijn dat de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse toelaat dat meerdere woningen gerealiseerd worden. Dat betekent dan wel dat er relatiefveel bebouwing en verharding aanwezig is in de nieuwe situatie. Denk daarbij aan het opruimen van een bedrijf dat aan openteelt doet dat wordt opgeruimd met deze regel. Artikel 6.32b De wijziging van artikel 6.32b maakt het mogelijk dat Gedeputeerde Staten een uitzondering kan maken ten behoeve van de vestiging van datacenters buiten de drie aangewezen clusters. Hiervoor zijn verschillende voorwaarden opgesteld. Naar inzicht van de gemeente zijn	toelichting op de voorwaarde in artikel 6.19a, lid 4, sub f. Wij kiezen ervoor om deze voorwaarden apart op te nemen in de regel omdat de verbetering van de omgevingskwaliteit een extra inspanning moet zijn bovenop de afname van bebouwing en verharding bij de herinrichting van een perceel. 5. U geeft aan dat de afwijkingsmogelijkheid in artikel 6.19a, lid 7 niet ingaat op de voorwaarden in artikel 6.19a, lid 4, sub d en e. Wij passen de regel aan om dit mogelijk te maken. *Artikel 6.32b* 1/2. U schrijft dat het lastig is om aan de eerste voorwaarde van artikel 6.32b (datacenters) te voldoen, omdat datacenters in alle gemeenten buiten de aangewezen clusters zijn uitgesloten. Wij zijn er ons van bewust dat gemeenten nu geen ruimtelijke en strategische doelstellingen en ambities opstelt op basis van de aanwezigheid van datacenters in hun gemeente. Wij bedoelen met dit punt dat de datacenterontwikkeling mogelijke uitdagingen of ambities van de gemeente ondersteunt of haalbaar maakt. 3. Aangaande het punt van het advies van de netbeheerder klopt het dat zij ook een belang hebben. Wij achten het echter noodzakelijk als provincie dat er een onderbouwing komt van de bijdrage en invloed van de nieuwe datacenterontwikkeling op het net- en energiesysteem in de regio. 4. Voor een bijdrage aan brede welvaart verwijzen wij naar onze Brede Basismonitor. In deze monitor wordt de ontwikkelingen van 69 indicatoren weergeven. Tevens wordt hier de trend van de ontwikkeling van de 69 indicatoren belicht. De bijdrage aan welvaart wordt beoordeeld op basis van de 69 indicatoren. 5. Tot slot schrijft u over het voldoen aan de 'Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters Noord-Holland'. Wij geven u gelijk dat het moeilijk is om aan een richtlijn te voldoen waarin de opgesomde maatregelen invloed op elkaar kunnen hebben, waardoor de toepassing altijd maatwerk betreft. Wij passen deze voorwaarde aan naar: "De provincie beoordeelt nieuwe datacenterinitiatieven op basis van de 'Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters Noord-Holland".

		deze voorwaarden niet haalbaar en/of niet toetsbaar. Voorwaarde a. stelt dat de datacenterontwikkeling voldoet aan de gemeentelijke ruimtelijke en strategische doelstellingen en ambities. In de basis is deze voorwaarde lastig te voldoen aangezien datacenters in alle gemeenten buiten de aangewezen clusters zijn uitgesloten. Wil dit passend worden gemaakt moet het bijdragen aan bredere ambities. Voorwaarde b. stelt dat het datacenter een positieve impact heeft op het energiesysteem, hierover wordt geadviseerd door de netbeheerder. Een datacenter kan restwarmte leveren als bron voor een warmtenet. Echter de netbeheerder heeft hierbij ook een belang. Het is aan de overheid om het totaal belang af te wegen. Uiteraard kan de netbeheerder hierover adviseren. Echter daarnaast zien wij ook de complexiteit van de opgave rondom netcongestie en de rol die datacenters hierin spelen en daarbij moet het wel uitlegbaar blijven richting ondernemers en inwoners. Voorwaarde c. stelt dat de datacenterontwikkeling aantoonbaar bijdraagt aan een brede welvaart. Dit begrip is dusdanig breed dat deze niet getoetst kan worden. Indien de CBS definitie wordt gehanteerd dan dient de datacenterontwikkeling bij te dragen aan de kwaliteit van leven hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van de volgende generaties en mensen in andere landen. Dit is niet toetsbaar. Voorwaarde d. stelt dat de ontwikkeling voldoet aan de 'Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarden datacenters Noord-Holland'. Hier staan richtlijnen in over water terwijl nieuwe datacenters hiervoor andere technieken gebruiken. Daarnaast is het niet mogelijk om volledig te voldoen aan deze richtlijn. Het is tenslotte een richtlijn, geen voorwaarde. Wij zien uw reactie met interesse tegemoet en zijn beschikbaar om nadere toelichting te geven indien gewenst, Hoogachtend, Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Uithoorn, namens deze,	

ZW-11	Catch Legal B.V.	Geacht college, Van 28 mei tot en met 8 juli 2025 ligt het ontwerp van de 'Vierde herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022' (hierna: de herziening) ter inzage met de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen. Van die mogelijkheid maken wij hierbij gebruik. Onze zienswijze beperkt zich tot de voorgestelde aanpassingen naar aanleiding van de Datacenterstrategie 2025-2027. Wij zijn verheugd dat het actuele datacenterbeleid is beoogd door te voeren in de herziening, maar zien wel verbeterpunten in de wijze waarop dit nu in de herziening wordt voorgesteld. Om deze reden maken wij graag gebruik van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze. Op grond van artikel 6.32a van de Omgevingsverordening NH2022 mag een omgevingsplan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied 'Datacenter clustering toegestaan' voorzien in een nieuw datacenter met een bruto-vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 of een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. Verwerking Datacenterstrategie Op 2 februari 2025 hebben Provinciale Staten van Noord-Holland de Datacenterstrategie Noord-Holland 2025-2027 (hierna: datacenterstrategie) vastgesteld. In de datacenterstrategie staat, voor zover relevant, dat datacenters in bijzondere gevallen buiten het werkingsgebied 'Datacenter clustering toegestaan' zijn toegestaan. Deze voorwaarden zijn: 1. Het initiatief past binnen de gemeentelijke ruimtelijke en strategische doe/stellingen en ambities; 2. Dat de datacenterontwikkeling een positieve impact heeft op het energiesysteem en aantoonbaar bijdraagt aan brede welvaart. 3. De ontwikkeling moet voldoen aan de 'Richtlijn duurzame vestigingsvoorwaarde n datacenters NoordHolland'. 1 In de datacenterstrategie is ook opgenomen dat Provinciale Staten een datacenter buiten het werkingsgebied 'Datacenter clustering toegestaan' in uitzonderingsgevallen kunnen toestaan door een afwijkingsbepaling op te nemen in de Omgevingsverordening. 2 In de herziening is geen afwijkingsbepaling opgenomen. In de herziening worden de regels	Hartelijk dank voor uw zienswijze. U geeft aan dat er sprake is van rechtsonzekerheid, omdat enkel in de toelichting van de Omgevingsverordening is aangegeven wanneer de provincie meewerkt aan het wijzigen van de werkingsgebieden en niet in de regels zelf een afwijking is opgenomen. Het wijzigen van een werkingsgebied betreft een al bestaande bevoegdheid van Gedeputeerde Staten (GS) waarvoor geen inhoudelijk afwegingskader is opgenomen. Wij kiezen ervoor om in de toelichting aan te geven onder welke omstandigheden het werkingsgebied kan worden gewijzigd ten behoeve van datacenters, omdat deze wijze een bepaalde mate van flexibiliteit met zich meebrengt. Er kunnen verschillende manieren zijn waarop invulling gegeven kan worden aan de uitgangspunten zoals gegeven in de toelichting. Dit geeft ruimte voor innovatie van initiatiefnemers. Wij laten de invulling van deze uitgangspunten dan ook bij de initiatiefnemer om samen tot het gewenste resultaat te komen. Het is daarom niet wenselijk om strenge voorwaarden op te nemen waaronder een datacenter wel of niet buiten het werkingsgebied gevestigd kan worden. Wij zijn het met u eens dat de toelichting op zichzelf niet bindend is. Wij zijn het niet met u eens dat dit een rechtsonzekere situatie creëert. Er wordt verwezen naar de wijze waarop kan worden voldaan aan de gestelde uitgangspunten. Zo verwijzingen wij naar de Datacenterstrategie en de Brede basismonitor Noord-Holland. Verder voert u aan dat deze wijziging van de toelichting onvoldoende rechtsbescherming zou bieden. Tegen het besluit tot het wijzigen van een werkingsgebied bestaat geen mogelijkheid tot bezwaar of beroep. Mocht er echter bezwaar zijn tegen de komst van een datacenter of het niet kunnen vestigen van een datacenter, kan wel tegen de gemeentelijke vergunning (of de weigering daarvan) bezwaar of beroep worden ingesteld. Als er sprake zou zijn van een afwijkingsmogelijkheid van de instructieregel in de Omgevingsverordening zou dat ook de enige rechtsbescherming zijn. Ook een ontheffing is alleen voor bezwaar en beroep vatbaar als deze wordt geweigerd. Bij verlening van een ontheffing maakt deze ook onderdeel uit van het (gemeentelijke) vergunningendossier.

		over het toestaan van een datacenter buiten het werkingsgebied 'Datacenter clustering toegestaan' überhaupt niet gewijzigd, enkel de toelichting. In de toelichting bij artikel 6.326 van de herziening staat Gedeputeerde Staten kunnen gebruik maken van de bevoegdheid zoals genoemd in artikel 73.3 van de Omgevingsverordening om een werkingsgebied te wijzigen. In uitzonderlijke gevallen kunnen zij toe staan om buiten het werkingsgebied 'datacenter toegestaan' en in het werkingsgebied 'datacenter uitgesloten' een datacenter te ontwikkelen. Een gemeente kan een verzoek doen aan Gedeputeerde Staten om van deze bevoegdheid gebruik te maken. Wij leggen de toelichting zo uit dat een gemeentebestuur Gedeputeerde Staten verzoeken om met toepassing van artikel 13.3 van de Omgevingsverordening de begrenzing te wijzigen van de werkingsgebieden 'datacenter uitgesloten' naar 'datacenter toegestaan'. Daarmee zou, althans dat lijkt ons de bedoeling, een datacenter zijn toegestaan op een locatie waar dat nu niet mag. Het op deze manier vertalen van de datacenterstrategie is rechtsonzeker en biedt onvoldoende rechtsbescherming. Bovendien is dit in strijd met de werkwijze zoals is opgenomen in de datacenterstrategie. Wij lichten dit toe. Rechtsonzeker Ten eerste bevat artikel 13.3 van de Omgevingsverordening NH2022 geen inhoudelijk afwegingskader. Er staat slechts dat Gedeputeerde Staten de begrenzing van een werkingsgebied kunnen wijzigen. Weliswaar volgt uit de toelichting van artikel 6.32b van het ontwerpbesluit dat het gebied kan worden gewijzigd als wordt voldaan aan de criteria van artikel 6.32a van de Omgevingsverordening NH2022 en de criteria uit de datacenterstrategie, maar dit betreft slechts een niet-bindende toelichting. Zoals uit vaste rechtspraak blijkt zijn enkel de regels en de verbeelding juridisch bindend.3 De toelichting is dit niet Zowel de provincie, als de gemeente, initiatiefnemers en burgers hebben er in het kader van de rechtszekerheid belang bij dat in de regels van omgevingsverordening duidelijk is opgenomen aan welke criteria datacenters buiten clustergemeenten worden getoetst, en dat dit	Het afwegingskader voor het verlenen van een ontheffing is vastgelegd in de Omgevingswet. Er is enkel een algemene ontheffingsregeling van de instructieregel mogelijk als deze regel gemeentelijk beleid belemmert. Het is dus aan de gemeente om aan te dragen dat er sprake is van een belemmering van beleid. Aan dit afwegingskader kan geen verdere invulling worden gegeven specifiek voor datacenters. De mogelijkheid om een ontheffing te verlenen is een algemene bevoegdheid van GS. De bevoegdheid blijft ook onder de deze herziening van de Omgevingsverordening bestaan. Dit betekent dat de mogelijkheid tot het aanvragen van een ontheffing ook nog steeds bestaat. Tegen de weigering daarvan kunnen rechtsmiddelen worden ingezet.

		beperkt blijft tot de criteria uit het beleid. Onvoldoende rechtsbescherming Ten tweede biedt een aanvraag om een werkingsgebied te wijzigen onvoldoende rechtsbescherming. Zeker in vergelijking tot een ontheffingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet. In de ontwerptoelichting staat dat de gemeente een verzoek tot wijziging van het werkingsgebied moet doen bij Gedeputeerde Staten. Wanneer Gedeputeerde Staten dit verzoek afwijzen, staan de gemeente en een eventuele initiatiefnemer met lege handen. Een besluit tot het al dan niet wijzigen van een werkingsgebied is geen appellabel besluit. Dit wordt bevestigd in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) van 26 maart 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1282. In deze uitspraak bevestigde de Afdeling dat een besluit tot wijziging van een werkingsgebied van een provinciale verordening een algemeen verbindend voorschrift is.4 Op grond van artikel 8:3, aanhef en onder a, van de Algemene wet bestuursrecht kan geen beroep worden ingesteld tegen een besluit, inhoudende een algemeen verbindend voorschrift. In tegenstelling tot het wijzigen van het werkingsgebied, is de weigering een ontheffing te verlenen wél appellabel op grond van 16.85, in samenhang gelezen met artikel 16.32 van de Omgevingswet. Ook gelet op de rechtsbescherming zien wij aanleiding om een expliciete ontheffingsmogelijkheid op te nemen in de herziening. Afwijken werkwijze datacenterstrategie Bovendien is deze werkwijze een afwijking van de werkwijze die Provinciale Staten hebben voorgeschreven in de datacenterstrategie, namelijk dat voor datacenters buiten clustergemeenten een afwijkingsbepaling zou worden opgenomen in de Omgevingsverordening. Alternatief Als alternatief zou ook gekeken kunnen worden naar artikel 6.14a, derde lid, van de Omgevingsverordening NH2022. In dat geval geldt het verbod voor datacenters niet, indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Deze beoordeling is aan het gemeentebestuur. Verzoek Op grond van het bovenstaande verzoeken wij	

		Provinciale Staten om voor het toestaan van datacenters buiten het werkingsgebied een duidelijkere en meer afgebakende bevoegdheid op te nemen, zoals een ontheffingsbevoegdheid. In deze ontheffingsbevoegdheid kunnen Provinciale Staten de relevante toetsingscriteria geven. Als alternatief kan ook een uitzondering op het verbod op het vestigen van datacenters worden gegeven, vergelijkbaar met artikel 6.14a, derde lid, van de Omgevingsverordening NH2022. Een dergelijke afwijkingsbevoegdheid is in lijn met de werkwijze zoals voorgeschreven in de datacenterstrategie. Wij zijn uiteraard bereid tot een nadere toelichting op deze zienswijze.	
ZW-12	Fietsersbond	Geacht College, U wijzigt jaarlijks de Omgevingsverordening. Het fietsnetwerk van de provincie speelt een cruciale rol in de doelstellingen van de provincie en dient daarom beschermd te worden. Op dit moment bedreigen plannen voor natuurontwikkelingen het recreatieve fietsnetwerk in de duinen. De provincie Zuid-Holland heeft het recreatief fietsnetwerk opgenomen in de Omgevingsverordening. Concreet verzoeken wij u het provincie-brede hoofdfietsnetwerk te verankeren met als stelregel dat ruimtelijke ontwikkelingen het hoofdfietsnetwerk moeten versterken en verbeteren, en ten minste niet mag verslechteren. Dit geldt ook voor het recreatieve fietsnetwerk in de duinen. We verzoeken u daarom -het belang van recreatie en recreatief fietsen te beschrijven, evenals fietsen in het algemeen. -de onaantastbaarheid van het recreatief netwerk in de duinen vast te leggen, [LF routes icoonroutes, Eurovelo en knooppuntennetwerk] ieder fietspad vrij te houden van zand- en wateroverlast, zie de petitie van de Fietsersbond en de motie van de gemeente Bergen. -iedere ingreep die een fietspad kan bedreigen te verbieden Wij vragen ook behoud van tracés en de kwaliteit van belangrijke utilitaire routes die kernen met elkaar verbinden, waaronder doorfietsroutes. Met vriendelijke groet Fietsersbond, Provinciale Kerngroep	Hartelijk dank voor uw zienswijze. Deze gaat niet over de onderwerpen die in deze ronde worden aangepast in de Omgevingsverordening. Om die reden kan uw zienswijze in dit proces niet worden meegenomen. Voor nieuwe wijzigingen kunt u een voorstel indienen via de webpagina van de Omgevingsverordening: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet#Omgevingsverordening-NH2022

ZW-13	Vattenfall Power Generation Netherlands BV	Geacht college, Van 28 mei tot en met 8 juli 2025 ligt het ontwerp van de 'Vierde herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2022' (hierna: de herziening) ter inzage met de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen. Middels deze brief doet Vattenfall Power Generation Netherlands BV u haar zienswijze daarop toekomen. De herziening ziet op meerdere onderwerpen. Deze zienswijze beperkt zich tot de voorgestelde aanpassing van artikel 6.32b van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (hierna: Omgevingsverordening NH2022). Op grond van het huidige artikel 6.32b van de Omgevingsverordening NH2022 mag een omgevingsplan, kort gezegd, geen datacenters toestaan in het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten'. Op grond van het tweede lid van artikel 6.32b zijn enkele concrete lopende initiatieven uitgezonderd van deze regel, waaronder een datacenter op het Vattenfall-terrein in de gemeente Diemen. Voor dit concrete initiatief geldt dat uiterlijk 31 december 2026 een (ruimtelijk) ontwerpbesluit ter inzage moet liggen. Herstel omissie Met de voorgestelde herziening van artikel 6.32b van de Omgevingsverordening NH2022 komt het tweede lid te vervallen. Daardoor geldt geen uitzondering meer voor een datacenter op het Vattenfall-terrein. Volgens de toelichting bij de herziening is voor de datacenters die genoemd worden in het tweede lid een ontwerpbesluit ingediend en zou de uitzondering daarom niet meer nodig zijn. Dit is feitelijk onjuist. Voor het datacenter op het Vattenfall-terrein is nog geen aanvraag ingediend en dus ook geen ontwerpbesluit ter inzage gelegd. De uitzonderingspositie voor een datacenter op het Vattenfall-terrein blijft dus noodzakelijk voor de uitwerking van dit lopende initiatief. Wij vermoeden dat het een misverstand betreft en verzoeken u om dit te herstellen. Wij benadrukken dat niet ter discussie staat dat nog altijd sprake is van een lopend initiatief. Dat blijkt ook uit de Datacenterstrategie 2025-2027 waar in tabel 1 in paragraaf 3.2.1 door Provinciale Staten nog eens expliciet naar het lopende initiatief in Diemen wordt verwezen. Ook verwijst de Datacenterstrategie 2025-2027 naar de afspraken die voor Diemen zijn gemaakt	Hartelijk dank voor uw zienswijze. U geeft aan dat er sprake is van een omissie ten aanzien van het indienen van een ontwerpbesluit. Wij zien reden om de voorgenomen wijziging aan te passen naar aanleiding van uw zienswijze. Er is inderdaad voor het datacenter op het Vattenfall-terrein nog geen aanvraag ingediend en dus ook geen ontwerpbesluit ter inzage gelegd. Artikel 6.32b, tweede lid, zal niet worden verwijderd in deze herziening van de OV NH22 en zal dus worden behouden. Wij passen het artikel wel aan, want de ontwikkeling in Haarlem is in de tussentijd wel gestart, dus de uitzonderingspositie van Haarlem vervalt. Aangaande het verlengen van de termijn heeft de provincie, na overleg met de gemeente Diemen, besloten om de termijn met één jaar te verlenen tot 31 december 2027. U geeft zelf aan op basis van actuele inzichten nog 9 tot 12 maanden met de voorbereidingen bezig te zijn. Wij achten het realistisch, en dit is ook met de gemeente Diemen besproken, dat uw aanvraag binnen één jaar na indiening wordt behandeld met als resultaat dat er een ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd. De verlenging van de termijn wordt opgenomen in Artikel 6.32b, lid 2.

		in de Samenwerkingsovereenkomst. Hier valt het ontwikkelen van een datacenter onder. Er valt dan ook niet in te zien waarom er met de herziening afgedaan wordt aan de uitzonderingsbepaling met eerbiedigende werking voor dit lopende initiatief en waarom het overgangsrecht waarin artikel 6.32b, tweede lid, van de Omgevingsverordening NH2022 voorzag niet behouden kan blijven. Termijn Wij verzoeken u de termijn waarbinnen een (ruimtelijk) ontwerpbesluit gepubliceerd moet zijn te verlengen met twee jaar, tot en met 31 december 2028. Met het verlengen van de termijn ontstaat de benodigde ruimte voor het zorgvuldig voorbereiden van de benodigde aanvragen en toestemmingen en het bestuurlijke besluitvormingsproces. Dit lichten wij toe. Inmiddels heeft Vattenfall in samenwerking met Datacenter Diemen de voorbereidingen van het initiatief opnieuw opgepakt. Dit is gedaan naar aanleiding van de door Vattenfall in oktober 2024 met een zestal overheden gesloten overeenkomst over de verduurzaming van het Diemen-net (zoals genoemd in de datacenterstrategie), alsmede de door Vattenfall met de gemeente opgestelde intentieverklaring. Inmiddels is het ecologisch onderzoek al geruime tijd gaande en is ook gestart met architectonisch, stedenbouwkundig en landschappelijk ontwerp. Er zijn diverse overleggen met de gemeente Diemen gevoerd, een overeenkomst kostenverhaal planvorming is in voorbereiding en een eerste overleg met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied heeft plaatsgevonden. Kortom, er zijn concrete stappen gezet in de ontwikkeling van het datacenter met restwarmte uitkoppeling. In de praktijk blijkt dat een zorgvuldige voorbereiding inclusief participatie de nodige tijd vraagt. Dit is ook mede het gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarmee - logischerwijs - nog niet veel ervaring is opgedaan en die dus tot de nodige extra vraagstukken leidt. Vattenfall en Datacenter Diemen verwachten op basis van actuele inzichten nog 9-12 maanden met de voorbereidingen bezig te zijn. Nadien kan het besluitvormingsproces bij het bevoegd gezag worden opgestart. We verwachten dat de behandeling van een dergelijk verzoek, mede gelet op de raadsverkiezingen in 2026 en de	

		Omgevingswet de nodige tijd zal vergen. In theorie kan er dan eind 2026 een ontwerpbesluit voorliggen, maar wij kunnen ons voorstellen dat dit voor de bevoegde gezagen een krap tijdpad is. Om de nodige flexibiliteit in de procedures te behouden, verzoeken wij u om de termijn te verlengen tot en met 31 december 2028. Geen gelijkwaardig alternatief Wij gaan ervan uit dat de genoemde omissie wordt hersteld en het overgangsrecht voor het lopende initiatief als zodanig in de Omgevingsverordening NH2022 gehandhaafd blijft. Voor de volledigheid merken wij op dat de in de toelichting genoemde werkwijze geen gelijkwaardig alternatief biedt om een lopend initiatief te eerbiedigen. Uit de toelichting bij de herziening blijkt dat bij eventuele vertraging van een project dat genoemd werd in het tweede lid van artikel 6.32b van de Omgevingsverordening NH2022, het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' gewijzigd kan worden, waarmee een datacenter buiten de clustergemeenten alsnog kan worden toegestaan. Allereerst merken wij op dat de mogelijkheid om af te wijken van artikel 6.32a en artikel 6.32b, eerste lid, van de Omgevingsverordening NH2022 niet in de Omgevingsverordening NH2022 zelf staat. De mogelijkheid om af te wijken staat in de (niet-juridisch bindende) toelichting op de Omgevingsverordening NH2022 en in de Datacenterstrategie 2025-2027, paragraaf 2.2. De mogelijkheid tot het afwijken van de clusterbepaling zou in de voorschriften van de Omgevingsverordening NH2022 zelf opgenomen moeten worden. Dit staat ook in de Datacenterstrategie 2025-2027: "Wij handhaven de clusterbepaling in Noord-Holland, maar in uitzonderlijke gevallen wil de provincie kunnen besluiten om hiervan af te wijken. Dit wil de provincie mogelijk maken door een afwijkingsbepaling op te nemen in de Omgevingsverordening". Een dergelijke afwijkingsbepaling ontbreekt nu. Voorts geldt dat de wijziging van een werkingsgebied een complex(er) traject is, waarbij slechts tweemaal per jaar het werkingsgebied wordt gewijzigd, waarmee de ontwikkeling van het datacenter op het Vattenfall-terrein via deze procedure vertraging zal oplopen. Daarbij zijn de toetsingskaders voor het wijzigen van het	

		werkingsgebied ten behoeve van dit lopende initiatief rechtsonzeker, omdat deze slechts in de niet-juridisch bindende toelichting zijn opgenomen. Een mogelijke route via het wijzigen van de werkingsgebieden is dus allerminst een gelijkwaardig alternatief waarmee het lopende initiatief in Diemen overgangsrechtelijk wordt beschermd. Om die reden verzoeken wij u het overgangsrecht voor het lopende initiatief te handhaven. Verzoek Op grond van het bovenstaande verzoeken wij u om de uitzondering voor het lopende initiatief voor een datacenter op het Vattenfall-terrein, zoals genoemd in het tweede lid van artikel 6.32b van de huidige Omgevingsverordening NH2022 te behouden. Tevens verzoeken wij u de termijn voor het publiceren van een ontwerpbesluit met twee jaar te verlengen (tot en met 31 december 2028). Wij zijn uiteraard bereid tot een nadere toelichting op deze zienswijze. Hoogachtend,	
ZW-14	Stichting Landschap Noord-Holland	Geachte heer, mevrouw, Hierbij wil de Stichting Landschap Noord-Holland een zienswijze indienen over het “Ontwerp vierde herziening Omgevingsverordening NH2022”. Zoals u zelf aangeeft op blz 2 van de “Toelichting op de wijzigingen in de vierde herziening Omgevingsverordening Noord–Holland 2022 (ontwerp)”, heeft er een gesprek plaatsgevonden met Landschap Noord-Holland over de aanpassing van de regels over bebouwing van voormalige agrarische bouwpercelen. In dit gesprek hebben we onze zorg uitgesproken over een verdere verstening van het landschap. De regels voor bebouwing op voormalige agrarische bouwpercelen zijn de laatste jaren al behoorlijk verruimd. Onze organisatie is van mening dat een volgende verruiming niet gewenst is, en wil voorstellen om de huidige regels te behouden. Op dit moment is de bouw van een tweede woning alleen toegestaan indien er meer dan 1.000 vierkante meter aan bebouwing wordt gesloopt. Volgens de nieuwe regels mag er altijd een tweede woning worden gebouwd, ook als er maar een kleine schuur wordt gesloopt. In ruil voor het verwijderen van een kleine hoeveelheid bebouwing verschijnen er straks drie woningen	Hartelijk dank voor uw zienswijze. U geeft aan dat u zich zorgen maakt dat de verstening van de provincie Noord-Holland verder toe zal nemen door de voorgestelde wijziging. Het doel van de regels is om juist te zorgen dat er minder bebouwing komt. Er is opgenomen dat bij de transformatie van vrijkomende (agrarische) bedrijfsbebouwing "*na herinrichting van het perceel een substantieel deel van het perceel bebouwingsvrij is en blijft*". Er mogen maximaal drie woningen worden gebouwd onder bepaalde voorwaarden, niet vier, zoals door u gesteld. Wij nemen kennis van uw zorg dat ontwikkelaars agrarische percelen gaan opkopen en ontwikkelen naar drie grote reguliere woningen en het effect hiervan op de agrarische grondprijzen, mogelijke bedrijfsopvolging en nieuwe agrarische ondernemers. Er wordt door u voorgesteld om de sloopeis van 1000m2 terug te brengen voor de realisatie van maximaal twee reguliere woningen, en een extra voorwaarde op te nemen voor de realisatie van een derde reguliere woning. De voorgestelde regels beogen om percelen met minder dan 1000m2 bedrijfsbebouwing ook in aanmerking te laten komen voor transformatie. Zo kan er meer vrijkomende agrarische bebouwing in het

		in het landschap: de oude agrarische bedrijfswoning en de twee nieuwe “compensatiewoningen”. Onderdeel van het ontwerp-herziening is de mogelijkheid om voortaan drie woningen te bouwen in ruil voor het slopen van 1.000 vierkante meter agrarische bebouwing. Op dit moment is het al mogelijk om een derde woning te bouwen, mits “deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken.” Gedeputeerde Staten stelt nu voor om deze verplichting te vervangen door een kwantitatieve norm: indien er meer dan 1.000 vierkante meter aan bedrijfsbebouwing wordt gesloopt, is het voortaan toegestaan om drie woningen te realiseren. In combinatie met de bestaande bedrijfswoning zijn er dan vier woningen aanwezig, met de bijbehorende parkeerplaatsen en bijgebouwen zoals garages. Er is geen bovengrens gesteld aan de omvang van de nieuwe reguliere woningen. In principe mogen de nieuwe woningen net zo groot worden als de nieuwe bewoners wensen. Daarnaast is het volgens gemeentelijke regels vaak ook mogelijk om grote bijgebouwen te realiseren voor bijvoorbeeld een atelier of een logeergelegenheid. Landschap Noord-Holland vreest dat op landschappelijk aantrekkelijke locaties als de binnenduinrand, of de veenweiden rond Amsterdam, agrarische bedrijven voor een hoog bedrag worden opgekocht waarna de aanwezige bedrijfsgebouwen worden gesloopt, en er twee of drie grote vrijstaande woningen met bijgebouwen worden gebouwd. In de oude “ruimte voor ruimteregeling” was nog een bepaling opgenomen waardoor speculatie werd afgeremd. De taxatiewaarde van de nieuwe woningen mocht niet hoger zijn dan de landbouwkundige waarde van het aangekochte perceel, aangevuld met de sloop- en nieuwbouwkosten. In het huidige voorstel is er geen relatie meer tussen de grondwaarde van het perceel, en de hoeveelheid of de omvang van de “compensatiewoningen”. In de praktijk worden hierdoor naar alle waarschijnlijkheid landbouwbedrijven nabij Amsterdam of de duinen voor veel geld opgekocht. De nieuwe regels hebben hierdoor een averechts effect. Er is geen sprake van het saneren van leegstaande	landschap worden opgeruimd. Verder vraagt u naar de mogelijkheid om nieuwe reguliere woningen elders te realiseren bij de sloop van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing. Het klopt dat de voorgestelde regels deze ruimte niet bieden, maar indien een gemeente dit wenselijk acht kunnen zij dit middels een verevingsfonds doen, conform artikel 6.19a lid 7. <u>6.91a Peilbesluit in Veenpolderlandschappen</u> Bestrijding van bodemdaling levert een belangrijke bijdrage aan het terugdringen van CO2emissies. Als functionele overheid heeft een waterschap geen expliciete CO2reductie taak. Het beperken of tegengaan van bodemdaling (en daarmee de broeikasgasemissies) kan het waterschap alleen nastreven als dit mede is te verantwoorden op basis van de genoemde doelen van het watersysteembeheer. Als bodemdaling ertoe leidt dat het steeds moeilijker (en duurder) wordt om de waterbeheertaak goed en doelmatig uit te voeren, is dat een belangrijke reden om het tot dan gevoerde beheer te wijzigen. Het tegengaan van bodemdaling kan het waterschap niet alleen, het waterschap is daarbij afhankelijk van de provincie en gemeenten. Het terugdringen van de broeikasgasemissies uit veenoxidatie en het tegengaan van bodemdaling vraagt om een samenwerking van overheden en andere betrokken partijen. De concrete aanpak in bodemdaling van het waterschap moet onder de regie en sturing van de provincie plaatsvinden om een gedragen verandering met benodigde ondersteuning van de algemene democratie door te kunnen voeren. De provincie heeft instrumenten in handen om (indien nodig) te sturen richting de gemeente en het waterschap. Provincies en gemeenten maken keuzes hoe het buitengebied wordt ingericht en functioneert. Als in een gebied lastige keuzes moeten worden gemaakt die effect hebben op het landgebruik (vanwege de vernatting van de percelen), moeten overheden gezamenlijk die keuze maken. Het is aan de provincie als ruimtelijke ordeningspartij om hier regie te nemen en te sturen op de afgesproken doelen op het gebied van CO2reductie en tegengaan van bodemdaling in veenweidegebieden. De ruimtelijke ordening

		agrarische bebouwing, maar van het verhogen van de agrarische grondprijs. Boerderijen met bijbehorende bedrijfsbebouwing worden straks niet meer voor de agrarische waarde verkocht, maar voor de waarde van de twee of drie grote vrijstaande woningen welke na sloop van de bedrijfsbebouwing mogen worden gebouwd. Het zal hierdoor voor een bedrijfsopvolger of een startende agrarische ondernemer moeilijker worden om een agrarisch bedrijf op een landschappelijk aantrekkelijke locatie over te nemen. Landschap Noord-Holland wil dan ook voorstellen om de huidige regels te behouden, en aan Artikel 6.19a lid 4 de volgende regel toe te voegen: (als) meer dan 1.000 m^2 grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt. Indien de provincie dit onwenselijk acht, willen we voorstellen om een minimale oppervlakte aan te slopen bedrijfsbebouwing in de omgevingsverordening op te nemen. Volgens het huidige voorstel mogen er al twee woningen worden gebouwd zodra er een schuurtje van 100 vierkante meter wordt gesloopt. De stap van 1.000 vierkante meter in de huidige regels naar nul vierkante meter is wel erg groot. Om verdere verstening van het landschap door de bouw van drie compensatiewoningen te voorkomen, willen we voorstellen om lid 5 te schrappen, en te vervangen door de huidige regel: het omgevingsplan kan voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning financieel noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. Waarbij uiteraard de overige voorwaarden zoals de sloop van minimaal 1.000 vierkante meter bedrijfsbebouwing randvoorwaardelijk is. Door de initiatiefnemer aan te laten tonen dat de bouw van een derde woning nodig is om substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit mogelijk te maken, wordt het prijsopdrijvend effect grotendeels voorkomen. In vrijwel alle gevallen is de waarde van twee compensatiewoningen voldoende om de aanwezige bedrijfsbebouwing te verwijderen. In de zeldzame gevallen waar drie woningen nodig zijn, bijvoorbeeld om vervuilde grond te	geeft de belangrijkste instrumenten om ingrijpende keuzes in het landgebruik door te kunnen voeren (denk bijvoorbeeld aan het veranderen van functies). Het waterschap kan vervolgens zijn instrumenten inzetten ter ondersteuning van deze keuzes. Het beheren van de drooglegging is een specifieke functie van het waterschap. De rol van de provincie, zit zoals hierboven geschetst op ruimtelijke ordening en het terugdringen van broeikasgasuitstoot. Daarom blijft in de instructieregel gesproken worden over broeikasgasuitstoot in plaats van drooglegging. Uw zienswijze aangaande het Peilbesluit in Veenpolderlandschappen heeft wel aanleiding gegeven tot aanpassing van artikel 6.42. In het eerste lid, onderdeel j, van dit artikel wordt "het werkingsgebied" ingevoegd. Op deze manier krijgt het scheurverbod van grasland hetzelfde werkingsgebied als het nieuw toegevoegde artikel 6.91a.

		verwijderen, maakt bovenstaande regels maatwerk mogelijk. In andere provincies worden de “ruimte voor ruimte-woningen” niet op dezelfde locatie gebouwd, maar elders in de gemeente. Door de nieuwe woningen geconcentreerd in een nieuwe nederzetting te bouwen, neemt de verstening van het landschap af. In Noord-Holland is het niet toegestaan om de compensatiewoningen elders te realiseren. Om de kwaliteit van het landschap te verbeteren, kan het in een aantal gevallen wenselijk zijn om de nieuwe woningen op een andere locatie te realiseren. Landschap Noord-Holland wil dan ook voorstellen om de volgende regel toe te voegen aan Artikel 6.19a Voormalige agrarische bouwpercelen: indien het voor het substantieel verbeteren van de omgevingskwaliteit wenselijk is om de overige bedrijfsbebouwing na sloop niet te vervangen door nieuwe bebouwing, is het toegestaan om de reguliere woningen elders in dezelfde gemeente te realiseren. Er dient hierbij sprake te zijn van een verbetering van de omgevingskwaliteit op het schaalniveau van de gemeente. In de nieuwe regels zijn geen grenzen opgenomen over de omvang van de nieuwe reguliere woningen en bijbehorende bijgebouwen. Om verbetering van de ruimtelijke kwaliteit mogelijk te kunnen maken, stelt Landschap Noord-Holland voor om een bovengrens op te nemen over de grondoppervlakte van de reguliere woningen en de bijgebouwen, en de nokhoogte van de nieuwbouw. Het lijkt ons reëel dat de nieuwe reguliere woningen niet veel groter en hoger mogen worden dan de huidige agrarische woning. Landschap Noord-Holland stelt dan ook voor om de volgende regel toe te voegen aan Artikel 6.19a Voormalige agrarische bouwpercelen: de grondoppervlakte van de reguliere woningen mag niet groter zijn dan de grondoppervlakte van de rechtmatig aanwezige bedrijfswoning, waarbij een toename van 25% is toegestaan. De nokhoogte van de reguliere woningen mag niet hoger zijn dan de nokhoogte van de rechtmatig aanwezige bedrijfswoning. De grondoppervlakte van de bijgebouwen mag niet groter zijn dan 50 vierkante meter per reguliere woning.	

		6.91a Peilbesluit in Veenpolderlandschappen In de ontwerp-herziening wordt een nieuw artikel opgenomen, waardoor de drooglegging in veenpolderlandschappen niet mag toenemen: In het werkingsgebied Veenpolderlandschappen leidt een nieuw peilbesluit of een wijziging van een peilbesluit niet tot een toename van de broeikasgasuitstoot in het betreffende peilgebied ten opzichte van de broeikasgasuitstoot die het gevolg is van het peilbesluit ten tijde van de ingangsdatum van dit geldende peilbesluit. In de praktijk is dit bij de meeste waterschappen al bestaand beleid. Zo is dit principe al opgenomen in de Nota Peilbeheer AGV uit 2019. Wij willen voorstellen om de bestaande regels uit de waterschapsverordeningen over te nemen, waardoor er meer duidelijkheid ontstaat over de gewenste koers. AGV heeft in haar verordening opgenomen dat er geen sprake mag zijn van een drooglegging in veengebieden groter dan 60 centimeter. Landschap Noord-Holland wil voorstellen om dit principe ook in de provinciale omgevingsverordening op te nemen, door het toevoegen van het volgende voorschrift: In het werkingsgebied Veenpolderlandschappen mag een nieuw peilbesluit of een wijziging van een peilbesluit niet leiden tot een drooglegging ten opzichte van het maaiveld welke groter is dan 60 centimeter. In de huidige verordening is onder artikel 6.42 het volgende opgenomen: 1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied agrarische bedrijven kan het voorzien in agrarische bedrijven, waarbij geldt dat: J. indien het agrarisch bedrijf is gelegen in veenpolderlandschap, het omgevingsplan een verbod bevat op het scheuren van grasland. Landschap Noord-Holland wil voorstellen om dit verbod op het scheuren van grasland ook toe te voegen aan artikel 6.91. Het verbod op scheuren is immers ingesteld om de uitstoot van broeikasgassen te beperken. Door artikel 6.91 te wijzigen in “verminderen uitstoot broeikasgasuitstoot in veenpolderlandschappen” en hier vervolgens de maatregelen gericht op het verminderen van de uitstoot in op te nemen, ontstaat er een coherent overzicht van de provinciale regels om dit doel te bereiken.	

		Indien u hier niet voor kiest, stellen we voor om het woord “werkingsgebied” toe te voegen aan artikel 6.42: 1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied agrarische bedrijven kan het voorzien in agrarische bedrijven, waarbij geldt dat: J. indien het agrarisch bedrijf is gelegen in het werkingsgebied veenpolderlandschappen, het omgevingsplan een verbod bevat op het scheuren van grasland. Door de ligging van het ruimtelijk begrip “veenpolderlandschap” nader te definiëren als “het werkingsgebied veenpolderlandschappen”, is het voor een initiatiefnemer mogelijk om de ligging op de kaart van het werkingsgebied op te zoeken. Hierdoor ontstaat rechtszekerheid. Hopelijk wilt u bovenstaande voorgestelde wijzigingen in de vierde herziening van de Omgevingsverordening NH2022 overnemen. Met vriendelijke groet,	
ZW-15	Stichting Eilandraad Marken	Geacht college van Gedeputeerde Staten, Op 4 juni 2025 heeft de Gemeente Waterland een zienswijze ingediend ten aanzien van de vierde herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022. De Stichting Eilandraad Marken ondersteunt deze zienswijze (met kenmerk 12244-2025) en wil ter aanvulling ook haar eigen zienswijze indienen. De Stichting Eilandraad Marken is een onafhankelijke stichting welke al decennialang actief is in de gemeente Waterland met als doel de leefbaarheid op Marken te bewaken en te bevorderen. De contacten met onze gemeente zijn goed en zij brachten ons dan ook op de hoogte van het indienen van hun zienswijze met het advies om, gezien het unieke karakter van Marken, ook een eigen zienswijze in te dienen. Wij zijn van mening dat de situatie op Marken een specifieke benadering behoeft en de argumenten hiertoe dragen wij uit in deze brief. Uniek karakter van Marken Marken is een belangrijke toeristische trekpleister in Noord-Holland. We zijn altijd zuinig geweest op ons prachtige dorp, daardoor is de karakteristieke bouwstijl van de houten huizen behouden en zijn landschapselementen zoals onze terpen onaangetast. We hebben op Marken het hoogste aantal panden met een monumentenstatus binnen de gemeente Waterland en is in het geheel als ‘bescherm	Hartelijk dank voor uw zienswijze. U vraagt de ons om een uitzondering te maken op art. 6.18b / 6.19a voor een aantal locaties op Marken vanwege de dringende woningbouwopgave op het eiland. De voorgestelde regels zijn niet bedoeld om meer woningbouw mogelijk te maken, maar om de omgevingskwaliteit te verbeteren door het opruimen van leegstaande bedrijfsbebouwing. Onder de voorgestelde regels komen ook percelen met minder dan 1000m2 vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in aanmerking voor transformatie naar maximaal twee reguliere woningen onder bepaalde voorwaarden. Per 1 januari 2025 is de mogelijkheid om te bouwen aan de rand van kernen en dorpslinten in Beschermd Landschap verruimd. Er is geen aanleiding om op Marken meer ruimte te bieden dan elders in Noord-Holland bij transformatie van agrarische percelen.

		dorpsgebied' aangemerkt. De keerzijde hiervan is dat het op Marken ontbreekt aan locaties waar substantiële aantallen woningen gerealiseerd kunnen en ook mogen worden. Woningen noodzakelijk voor een leefbaar Marken Voor uitbreiding van het woningaanbod dient gekeken te worden naar inbreilocaties waar, op particulier initiatief, een aantal woningen gerealiseerd kan worden. Dit is echter in de huidige situatie qua provinciale regelgeving zo goed als onmogelijk voor het buitengebied van Marken. De percelen en opstallen met agrarische bestemming in het buitengebied van Marken zijn veel kleiner dan elders in Noord-Holland. En de eigenaren en bewoners van deze betreffende percelen hebben geen enkele behoefte tot het starten van (kleinschalige) agrarische activiteiten, nu en in de nabije toekomst. Marken heeft daarnaast veel last van individuen of partijen die woningen opkopen voor recreatie of als beleggingsobject. Dit veroorzaakt leegstand en in veel gevallen ook verkrotting, doordat deze objecten niet bewoond en slecht onderhouden worden. Deze leegstand en verkrotting is een groot probleem voor de leefbaarheid op Marken. Het neemt momenteel dusdanige vormen aan dat de recente uitbreiding van het woningaanbod met ongeveer 100 nieuwbouwwoningen op de voormalige voetbalvelden op Marken bijna voor de helft weer teniet gedaan wordt door deze leegstaande en vervallen woningen. Wat betekent dit voor Marken? Dit heeft tot gevolg dat jongeren en starters die graag op Marken willen (blijven) wonen geen kans krijgen op de woningmarkt. Wij zien veel Marker jongeren noodgedwongen vertrekken en dit levert, in combinatie met de toenemende vergrijzing, een terugloop in het aantal inwoners op. En u zult begrijpen dat dit een ongunstig effect heeft op de voorzieningen en leefbaarheid op Marken. Samenvattend: • Aantasting van de leefbaarheid, een dak boven het hoofd is één van de meest essentiële punten van leefbaarheid en iets dat in de huidige situatie voor Marker jongeren en	

		starters bijna niet meer te realiseren is; • Met als gevolg het vertrek van onze jongeren. Tel hier de vergijzing bij op en u begrijpt de forse consequenties voor het voorzieningenniveau op Marken; • Instandhouding van een basisschool wordt elk jaar moeilijker en het blijven leveren van lokale medische zorg staat onder druk.. • Ook de verbindende eigenschap van de verschillende (sport)verenigingen komt in het gedrang door teruglopende ledenaantallen. Iets dat in kleine kernen, zoals Marken, van immens belang is. • En het rendabel houden van een supermarktvoorziening is onzeker en het is allerminst zeker of Marken in de toekomst lijnen aan openbaar vervoer kan behouden Ons beroep richting onze Provincie Als Stichting Eilandraad Marken begrijpen we dat de Provincie Noord-Holland met de Omgevingsverordening 2022 één regeling opstelt die zoveel mogelijk plekken in Noord-Holland de ruimte biedt voor, onder andere, woningbouw, met behoud van hun unieke karakter. En wij zijn er ook van overtuigd dat Marken één van die Noord-Hollands unieke plekken is waar een specifieke benadering benodigd is. Het is daarom van essentieel belang om onze gemeente Waterland de ruimte te bieden om af te wijken van de Omgevingsverordening 2022, of om via de Provincie hier uitzonderingen op mogelijk te maken. Ontwikkeling van locaties voor woningbouw zal op Marken altijd gebeuren met in achtneming van het karakter en de stijl van ons mooie schiereiland. Specifiek verwijzen we dan naar Art. 6.18b en 6.19a. uit de Omgevingsverordening 2022. Wij vragen de Provincie om voor Marken een uitzondering te maken, om het mogelijk te maken burgerwoningen te bouwen op (voormalige) agrarische bouwpercelen. Dit betreft aanpassen van het maximum te bouwen burgerwoningen van 2 naar 3 en de minimale grondoppervlakte van het perceel van 1.000 m^2 los te laten. Dit omdat de perceelgrootte van de betreffende percelen op Marken dusdanig klein is dat met de huidige verordening het bouwen van voldoende nieuwe woningen onmogelijk is. Deze uitzondering vragen we voor drie locaties op Marken, te weten: 1. Kruisbaakweg 6, te Marken;	

		2. Moeniswerverpad 1, te Marken; 3. Moeniswerf 1, te Marken. Er zijn op het moment van schrijven van deze brief nog voor twee andere locaties plannen in ontwikkeling. Deze zijn nog niet zo concreet als bovenstaande locaties, maar zullen ook te maken krijgen met dezelfde beperkingen. Dit brengt ons verzoek voor uitzondering op de Omgevingsverordening 2022 op een aantal van in totaal vijf locaties. Voor uitgebreide informatie over de genoemde locaties verwijzen wij naar de informatie in de bijlagen van deze zienswijze. De Stichting Eilandraad Marken wenst u veel succes met de procedure en ziet met belangstelling uw reactie op haar zienswijze tegemoet. Met vriendelijke groet, Bestuur Stichting Eilandraad Marken	
ZW-16	Gemeente Aalsmeer	Geacht college, Al geruime tijd wijst gemeente Aalsmeer op de negatieve consequenties van de uitzonde- ring van kassen van de VAB regeling. Hierdoor zijn er binnen onze gemeente nauwelijks transformatiemogelijkheden voor het verouderd en verspreid glas buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden. Een groot deel van de gebieden met verouderd glas in onze gemeente liggen immers in gebieden waar woningbouw niet mogelijk is vanwege de beperkingen van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol. De mogelijkheden die de provincie biedt voor kleinschalige woningbouw in het landelijke gebied brengen daarom voor de problematiek van oud glas in Aalsmeer geen op- lossing. Tegelijkertijd is het oude en verspreide glas in Aalsmeer grotendeels gelegen in wat we de ruggengraat van de Westeinderscheg noemen. Hier hebben we als regio een gezamenlijke ambitie met de regio en provincie om in te zetten op behoud en versterking van landschap en natuur met een bijbehorend netwerk van groene, blauwe, natuur- en recreatieve ver- bindingen. Woningbouw is daarom ook niet altijd een gewenste ontwikkelingsrichting in deze gebieden. We zijn hier juist op zoek naar kleinschalige nieuwe functies die ondernemers perspectief bieden op nieuwe verdienmodellen ondersteunend aan landschap en na- tuur.	Hartelijk dank voor uw positieve zienswijze op de voorgestelde regels in de vierde herziening van de OV NH2022.

		De uitzondering van kassen van de VAB regeling zet het gebied op slot en maakt het on- mogelijk voor voormalig glastuinbouwbedrijven naar nieuwe verdienmodellen over te scha- kelen. Daarmee staan verloedering en verrommeling van het gebied op de loer en laten we kansen liggen om herontwikkelingen te faciliteren die aan de ambities van de Westeinderscheg bij kunnen dragen. Vanzelfsprekend delen wij de gedachte dat oud en verspreid glas dient te worden opgeruimd. Wij hebben daarom gevraagd om een sloop-nieuwbouwregeling te introduceren, zodat kassen kunnen worden vervangen door gebouwen ten behoeve van nieuwe kleinschalige stedelijke functies, niet zijnde wonen. Wij zijn verheugd dat onze zorg over het gebrek aan perspectief voor ons verouderd kassengebied nu ter harte is genomen. De voorgestelde wijziging van de verordening conform het nieuwe artikel 6.19a, lid 2 geeft de mogelijkheid om kleinschalig te transformeren van glas naar andere functies, niet zijnde wonen. Wij verwachten dat dit ons zal helpen om onze gebieden met verouderd en verspreid glas vitaal en aantrekkelijk te houden en sa- men met u de doelstellingen van de Westeinderscheg te bereiken. Hoogachtend, Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer, namens dezen,	
ZW-17	Gemeente Hollands Kroon	Geacht College van Gedeputeerde Staten, Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hollands Kroon maakt hierbij gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het voornemen tot wijziging van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (OV NH2022), specifiek de artikelen 6.32, 6.32a en 6.32b. De wijzigingen volgen uit de herijkte Datacenterstrategie 2025–2027. Wij verzoeken u om de formulering waar nodig aan te passen en in de definitieve toelichting op de artikelen 6.32 t/m 6.32b expliciet te vermelden: a. dat Agriport A7 door het Rijk als clusterlocatie is aangewezen voor de vestging van hyperscale datacenters; b. dat de planologisch verankerde locaties (waaronder deelgebied B1 en de Tussenweg)	Hartelijk dank voor uw zienswijze. Als provincie zien wij aangaande punt a geen meerwaarde om uw tekstvoorstel te vermelden in de toelichting, aangezien dit reeds door het Rijk is vastgelegd. Voor punt b geldt dat op de locaties deelgebied B1 en Tussenweg al reeds hyperscale zijn gevestigd of lopende ontwikkelingen plaatsvinden. Hierdoor hoeft ons inziens geen aparte vermelding te worden gemaakt dat deze ontwikkelingen niet onder het verbod op nieuwe hyperscale vallen. Ook staat in de Datacenterstrategie NH 2025-2027 vermeld dat lopende ontwikkelingen niet onder het verbod vallen. Ten aanzien van punt c is de gemeente Hollands Kroon als cluster aangewezen waar datacenterontwikkelingen mogen plaatsvinden. De gemeente Hollands Kroon kan om die reden zelf nieuwe initiatieven voor kleinere of grotere

		niet onder het verbod op nieuwe hyperscales vallen; c. dat gemeente, provincie en het Rijk eventuele nieuwe initiatieven voor kleinere of grotere (hyperscale) datacenters samen moeten afwegen op basis van vigerend beleid en juridische kaders waaronder de Omgevingswet; d. ook verzoeken wij u de verwijzingen naar het provinciale coalitieakkoord in de toelichting te schrappen. Hoewel wij de provinciale wens begrijpen om nieuwe initiatieven buiten de clusters te beperken, benadrukken wij dat Agriport A7 is aangewezen als clusterlocatie voor hyperscaledatacenters. Wij verzoeken u dan ook om in de toelichting op artikel 6.32b expliciet te bevestigen dat Agriport A7 niet onder het "verbod" op nieuwe hyperscales valt. U noemt in de toelichting als reden voor de beperking van nieuwe hyperscale datacenters alleen het coalitieakkoord van de provinciale bestuurscoalitie en u koppelt het besluit ook aan die periode. Het doorvoeren van eventuele functiewijzigingen binnen het grondgebied van de gemeente, waaronder het gebied Agriport A7, is primair een aangelegenheid van de gemeenteraad. Binnen de kaders van de gemeentelijke Omgevingsvisie Hollands Kroon is het aan de raad om te bepalen of en hoe functies zoals datacenters of andere functies passen binnen de ruimtelijke en maatschappelijke ambities van de gemeente. Daarbij hoort het afwegen van alle belangen op korte en lange termijn en niet alleen een coalitieakkoord of bestuursperiode. Wij ondersteunen het uitgangspunt dat gemeenten, in samenspraak met provincie en Rijk een regierol vervullen bij het beoordelen van nieuwe functies en daarmee ook van eventuele nieuwe datacenterinitiatieven, ongeacht de omvang. De mogelijkheid om onder voorwaarden af te wijken van de clusterbepaling achten wij positief, mits dit niet leidt tot herinterpretatie van bestaande, al aangewezen locaties zoals Agriport A7. Met vriendelijke groet, Burgemeester en wethouders,	datacenterontwikkelingen in behandeling nemen. Wij werken natuurlijk graag samen met de gemeente Hollands Kroon aangaande nieuwe datacenterontwikkelingen. Als laatste, punt d kunnen wij niet aanpassen, omdat in de Omgevingsverordening nergens een verwijzing wordt gemaakt naar het provinciale coalitieakkoord. Zowel in de verordering als in de toelichting staat dit nergens vermeld. Dit is wel vermeld in de Datacenterstrategie NH 2025-2027, dus wellicht dat hier de verwarring is ontstaan.
ZW-18	Gemeente Amstelveen	Graag maken we gebruik van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de 4e wijziging van de Omgevingsverordening NH2022. Allereerst delen wij het voorstel de regels voor transformatie van stedelijke en agrarische functies (bebouwing) aan te passen. Door	Hartelijk dank voor uw zienswijze. U wijst terecht op een verschrijving in artikel 6.18b lid 2, dit wordt aangepast. Wij zijn blij te lezen dat u de Leidraad Habitat voor Weidevogels als een positief hulpmiddel ervaart en zijn ons bewust dat het realiseren van doelen en ambities zonder extra middelen een

		anders om te gaan met de kwantitatieve voorwaarde van een verplichtte sloop van minimaal 1000 m2 en meer in te zetten op kwalitatieve voorwaarden kan sneller en beter de beoogde omgevingskwaliteit worden bereikt. Het Amstelveense landelijke gebied is voor een groot deel gelegen binnen beschermd landschap de Amstelscheg. Het regime binnen het beschermd landschap is ook grotendeels kwalitatief ingestoken. Nu de regels binnen landelijk gebied ook meer dat karakter krijgen is er meer ruimte voor maatwerk en kunnen de beoogde doelen beter bereikt worden. De term 'substantieel' geeft ruimte voor beleidsvrijheid voor de gemeenten. Hier zullen wij nadere invulling aan geven. Een afname van verharding op een te transformeren perceel heeft overigens geen tot nauwelijks invloed op de mate van openheid van het landschap. Dit zou een heel ander oogmerk hebben; te denken valt aan klimaatadaptatie. Dit zou in de toelichting kunnen worden aangegeven. Artikel 6.18b lid 2 regelt in afwijking van het 1e lid de mogelijkheid voor het toestaan van 3 reguliere woningen. De voorwaarde onder a. luidt: 'de te slopen bedrijfsbebouwing als bedoeld in onderdeel c van het derde lid' ten minste 1.000 m^2 bedraagt'. Het derde lid heeft geen sub c. Klaarblijkelijk moet hier worden verwezen naar sub c. van het eerste lid waarin de sloop van bedrijfsbebouwing wordt aangehaald. Verzocht wordt de verwijzing juist op te nemen. Gemeente Amstelveen is blij met het beschikbaar stellen van de Leidraad Habitat voor Weidevogels als hulpmiddel voor het beoordelen van de aantasting van deze habitat bij voorgenomen ontwikkelingen. In de leidraad wordt geconcludeerd dat een forse uitbreiding van de gruttopopulatie in Nederland nodig is om aan de Vogelrichtlijn te kunnen voldoen. Dit zal ongetwijfeld ook voor de Amstelscheg gelden. De inspanningen van agrariërs in bijvoorbeeld de Bovenkerkerpolder hebben geresulteerd in een populatie die meer dan gemiddeld is. De vraag is dan ook hoeveel rek hier nog in zit zonder een aanzienlijke toename van beschikbare middelen. De Gemeente Amstelveen blijft hierover graag in gesprek.	uitdaging is. Gelet hierop, alsook op het actueel houden van ons beleid, blijven wij graag in gesprek.
ZW-19	Hoogheemraadschappen van Rijnland en	Geacht college, Op 28 mei 2025 heeft uw college het	Hartelijk dank voor uw zienswijze. Wij zijn blij te horen dat u instemt met de instructieregel. Uiteraard wordt u bij de verdere invulling aan de

	Hollands Noorderkwartier en waterschap Amstel Gooi en Vecht	ontwerpbesluit voor de vierde herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 ter inzage gelegd, waarbij u de gelegenheid heeft gegeven voor het indienen van een zienswijze. Van die gelegenheid maken wij als gezamenlijke Noord-Hollandse waterschappen via deze weg gebruik. Wij ondersteunen de voorgestelde wijziging met betrekking tot peilbesluiten in veenpolderlandschappen (art. 6.91a). De voorgestelde wijziging past binnen de kaders waar de waterschappen op dit moment mee werken. Daarbij realiseren wij ons dat dit een eerste stap is richting de doelstelling uit het Klimaatakkoord. Wanneer de provincie verdere invulling geeft aan de uitvoering van het Klimaatakkoord verwachten wij dat de waterschappen daar tijdig bij worden betrokken. T.a.v. de toelichting op Artikel 6.91 Peilbesluit wordt een toelichting op Artikel 6.91a Peilbesluit in Veenpolderlandschappen (p 25-26) pleiten wij ervoor duidelijk op te nemen dat gebieden die voor minder dan 10% uit veengrond bestaan worden ontzien van de instructieregel. De motivatie daarvoor is dat in deze gebieden de uitstoot minimaal is en dat daarmee de administratieve last kan worden beperkt. We stellen daarom wij de volgende aanvulling (vet cursief) voor: Bij de motivering van de gevolgen van een nieuwe peilbesluit voor de broeikasgasuitstoot als bedoeld in het eerste lid, hoeft geen rekening te worden gehouden met de volgende locaties: - Peilgebieden die voor minder dan 10% van de oppervlakte veengrond bevat - Talud en bermen van infrastructuur; - Waterkeringen; - Verharde percelen. Wij zien uw reactie op onze zienswijze graag tegemoet. Met vriendelijke groet, het dagelijks bestuur van waterschap Amstel Gooi en Vecht; het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Hollands Noorderkwartier; het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland.	uitvoering van het Klimaatakkoord met betrekking tot de vermindering van de broeikasgasuitstoot tijdig betrokken. De vervolgstappen worden in gezamenlijkheid opgepakt. Uw zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van de regel met betrekking tot de door u genoemde locaties. Er is een nieuw lid toegevoegd, zie het nieuwe tweede lid van artikel 6.91a.

ZW-20	Kennemerland Beheer B.V. & Combinatiebouw Kennemerland B.V.	Geachte leden van Gedeputeerde Staten, Ik treed op namens mijn opdrachtgevers Kennemerland Beheer B.V. en Combinatiebouw Kennemerland B.V. en dien deze zienswijze in namens hen. Nederhorst Den Berg - Noord Mijn opdrachtgevers zijn eigenaar van drie agrarische percelen aansluitend aan de noordkant van de kern Nederhorst Den Berg in de gemeente Wijdemeren. Deze percelen liggen in de Horn en Kuijerpolder, die circa 190 hectare groot is. De omvang van de drie percelen samen is ongeveer 8 hectare en dat betreft ongeveer 4% van het totale oppervlakte van de polder. Omgevingsvisie Wijdemeren 2040 De raad van Wijdemeren heeft in 2019 de Omgevingsvisie Wijdemeren 2040 vastgesteld. Daarin staat de locatie Nederhorst Den Berg - Noord benoemd als beoogde uitbreidingslocatie voor woningbouw. Mijn opdrachtgevers hebben op basis daarvan op verzoek van het toenmalige college een plan gemaakt, waarmee een woonbuurt van 150 woningen, een groene afronding van het dorp en een fors plasdrasgebied voor weidevogels mogelijk gemaakt zou worden (zie bijlage 1). De gemeenteraad heeft in 2022 daarvoor uiteindelijk geen conceptverklaring van geen bedenkingen willen afgeven. Redenen daarvoor waren vooral gelegen in de destijds terechte zorg dat de provincie niet in zou gaan stemmen met de voor deze ontwikkeling benodigde aanpassingen van de begrenzing van het Beschermd Provinciaal Landschap én de begrenzing van het Weidevogelleefgebied. Beschermd Landschap In de Omgevingsverordening NH2022 is de locatie onderdeel van het Beschermd Landschap (BL) Vechtstreek Zuid. Eén van de daarin beschreven kernkwaliteiten is dat het een belangrijke habitat voor weidevogels is. In de Omgevingsverordening zijn regels voor woningbouw in Beschermd Landschap opgenomen. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om de begrenzing van het werkingsgebied Beschermd Landschap aan te passen. Zij kunnen de begrenzing aanpassen om een woningbouwlocatie mogelijk te maken. Het	Hartelijk dank voor uw zienswijze. U vraagt de provincie of de begrenzing van de kernkwaliteit habitat voor weidevogels binnen het Beschermd Landschap op de door u beschreven percelen kan worden aangepast. Wij nemen geen verzoeken tot wijziging van begrenzingen via zienswijzen in behandeling. Wij kunnen dus niet ingaan op uw verzoek. Elke 2 jaar worden gebieden binnen de kernkwaliteit habitat voor weidevogels ecologisch geanalyseerd op hun potentiële geschiktheid als habitat voor weidevogels. Op basis van deze beoordeling kunnen eventueel grenzen van de kernkwaliteit habitat voor weidevogels worden gewijzigd.

		proces voorafgaand aan ontgrenzen is beschreven in de 'Notitie uitgangspunten en werkwijze ten behoeve van woningbouwlocaties in Beschermd Landschap.', vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 17 december 2024. Leidraad Habitat voor Weidevogels In 2020 hebben Provinciale Staten een motie aangenomen om een Leidraad Habitat voor Weidevogels op te stellen. Deze Leidraad is pas recent gereedgekomen. Op 22 mei 2025 hebben Gedeputeerde Staten besloten 'De Leidraad Habitat voor Weidevogels' toe te voegen aan de toelichting van de Omgevingsverordening. De Leidraad heeft tot doel om gemeenten een handvat te bieden hoe om te gaan met ruimtelijke ontwikkelingen en de kernkwaliteit habitat voor weidevogels binnen (voorheen) het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), sinds 2025 Beschermd Landschap (BL). De Leidraad is als verwijzing meegenomen in de nu voorliggende vierde herziening van de Omgevingsverordening. In de Leidraad staat de volgende passage: 'De habitat voor weidevogels in brede zin dient onaangetast te blijven omdat er voor de weidevogelpopulatie, en met name de grutto, een forse uitbreidingsdoelstelling geldt. Om die uitbreiding mogelijk te maken, moet het habitat ruimer beschermd worden dan een minimale verstoringsafstand tot op dat moment aanwezige weidevogels. Een voornemen tot ruimtelijke ontwikkeling wordt daarom getoetst op de locatie waar deze plaatsvindt. Valt deze locatie binnen de kernkwaliteit, wordt er geen ruimtelijk ontwikkeling toegestaan.' Iets verderop in de Leidraad staat onder het kopje 'Compensatie' het volgende: 'Compensatie van weidevogelleefgebied is complex en praktisch niet mogelijk. Het voorkomen van de juiste combinatie van sleutelfactoren in het landelijk gebied is dermate uniek dat we deze moeten beschermen en behouden. Dit is belangrijk onder andere om aan de gewenste groeidoelstelling voor de gruttopopulatie te kunnen voldoende. Hoe we dit doen, staat beschreven in het Actieplan Boerenlandvogels Noord-Holland dat in 2025	

		wordt vernieuwd. De kaart met weidevogellE?efgebied zal elke 2 jaar herzien worden waarbij (delen van) weidevogelleefgebieden die onomkeerbaar zijn verslechterd, van de kaart af worden gehaald.' In de laatste zin ligt de basis voor deze zienswijze. De provincie heeft voorafgaand aan het toewijzen van weidevogelleefgebieden in 2018 in een toelichting weidevogelleefgebieden criteria opgesteld waaraan een weidevogelleefgebied moest voldoen. Daartoe heeft de provincie in 2009, 2012, 2015 en 2018 tellingen gedaan. Op basis daarvan voldeed de Horn en Kuijerpolder niet aan de criteria die de provincie zichzelf destijds had opgelegd. Desondanks is de Horn en Kuijerpolder toen toch een weidevogelleefgebied geworden. Mijn opdrachtgevers hebben in 2019 (zie bijlage 2) en 2022 (zie bijlage 3) verschillende inventarisaties uit laten voeren naar weidevogels. Ook daaruit is gebleken dat er geen aanleiding is om de gehele Horn en Kuijerpolder aan te wijzen als weidevogelleefgebied. In belangrijke delen van de polder werden geen of slechts incidenteel weidevogels gemeld. Alleen in het noorden van de polder was een zekere concentratie van weidevogels aanwezig. Uit het onderzoek uit 2019 bleek dat er geen broedparen op de beoogde woningbouwlocatie voorkwamen. In het verstoringsgebied van 250 meter rondom het gebied zijn in 2018 twee broedparen aangetroffen. Het projectgebied heeft feitelijk gezien daarom geen betekenis voor weidevogels. Dit werd opnieuw bevestigd in het actualiserend onderzoek uit 2022. De beoogde woningbouw ontwikkeling biedt juist kansen om aangrenzend aan het gebied een bijdrage te leveren aan een verbetering van het weidevogelleefgebied. Daartoe is een plasdras gebied ten westen van de woningbouw bedacht, waarbij het beheer op eenzelfde wijze zal worden vormgegeven als in de Bovenkerkerpolder onder Amstelveen. Daar is de weidevogelstand als één van de weinige plekken in de provincie wel gegroeid door te variëren in de waterstand en het maairegime. Zienswijze	

		Onze zienswijze betreft niet de vraag of woningbouw op deze locatie wenselijk is, want daarvoor kan de gemeente het stappenplan in de 'Notitie uitgangspunten en werkwijze ten behoeve van woningbouwlocaties in Beschermd Landschap' volgen, waarin zowel gemeente als provincie hun eigen verantwoordelijkheden hebben. Onze zienswijze betreft het verzoek om conform de Leidraad Habitat voor Weidevogels de begrenzing van het weidevogelleefgebied aan te passen zodanig dat in ieder geval het noordelijke deel van de Horn en Kuijerpolder daar geen onderdeel meer van uitmaakt. Voorts is ons verzoek om in het Beschermd Landschap Vechtstreek Zuid de kernkwaliteit habitat voor weidevogels met betrekking tot de Horn en Kuijerpolder aan te passen of te schrappen. Dit verzoek komt niet voort uit een onomkeerbare verslechtering van dit weidevogelleefgebied, maar uit het simpele feit dat uit eigen telingen van de provincie en uit de tellingen die in opdracht van mijn opdrachtgevers zijn uitgevoerd is gebleken dat over een zeer lang periode (2009 tot en met 2022) het aantal weidevogels dusdanig miniem is, dat het nooit aan de provinciale criteria voor een weidevogelleefgebied heeft voldaan en dat het daarom in dit specifieke gebied niet planologisch beschermd hoeft te worden. Ik verneem graag uw reactie op onze zienswijze. Hoogachtend, Namens Kennemerland Beheer B.V. en Combinatiebouw Kennemerland B.V.,	
ZW-21	Gemeente Ouder-Amstel	Geacht college, Uw college heeft bekend gemaakt dat het ontwerp van de 'Vierde herziening Omgevingsverordening NH2022' ter inzage ligt. Het ontwerp is aanleiding voor de gemeente Ouder-Amstel om een zienswijze in te dienen. Artikel 6.18b van de vierde herziening De herziening bevat een toegevoegd artikel 6.18b (transformatie stedelijke functies naar wonen in landelijk gebied). Met dit nieuwe artikel wordt het mogelijk gemaakt om onder voorwaarden op voormalige bedrijfslocaties in het buitengebied een extra woning te realiseren, zonder dat daar een minimaal oppervlakte aan	Hartelijk dank voor uw zienswijze. U vraagt of een gemeente kan voldoen aan de voorwaarde dat herbouw onmogelijk wordt gemaakt in het bestemmingsplan met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Uit artikel 8.ob, eerste lid, aanhef en onder b van het Bkl blijkt dat bij de beoordeling van de aanvraag voor een BOPA de instructieregels die worden gesteld over Omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zijn op BOPA's. Echter, wij zien naar aanleiding van uw zienswijze reden om deze regeling te wijzigen. Met een BOPA-procedure kan namelijk herbouw niet onmogelijk worden gemaakt. Het onmogelijk maken van herbouw kan enkel met een wijziging van het

		bedrijfsbebouwing voor gesloopt hoeft te worden. De gemeente Ouder-Amstel is zeer verheugd met deze nieuwe instructieregel en ziet kansen om met toepassing van deze regel de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied verder te vergroten. Graag vragen wij wel aandacht voor de formulering van de genoemde voorwaarde in lid 1, onder c, van het artikel. De formulering 'de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogeliik wordt gemaakt. met uitzondering van' roept de vraag op of voldaan kan worden aan deze voorwaarde als een transformatie van een stedelijke functie naar wonen, mogelijk wordt gemaakt met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Het omgevingsplan wordt in dat geval niet direct aangepast, waarmee de te slopen (en mogelijk de te herbouwen) bedrijfsopstallen ook niet direct onmogelijk worden gemaakt in het omgevingsplan. Ten behoeve van de BOPA-procedure worden in de af te sluiten privaatrechtelijke overeenkomst ook afspraken gemaakt over (onder andere) de sloop en eventuele herbouw van de bedrijfsopstallen. Tevens wordt een onherroepelijke BOPA binnen 5jaar verwerkt in het omgevingsplan. Wij vragen u om de betreffende regeling aan te scherpen en te verduidelijken, zodat duidelijk wordt dat het voeren van een BOPA-procedure ook mogelijk is met de nieuw toegevoegde instructieregel (artikel 6.18b) van de verordening. Verzoek Op grond van artikel 8.ob van het Besluit kwaliteit leefomgeving dienen BOPA's ook getoetst te worden aan de instructieregels uit de provinciale verordening. Door de formulering van de gestelde voorwaarden in artikel 6.18b, lid 1 onder c, en artikel 6.19a, lid 4 onder c, van de voorgestelde Vierde herziening van de Omgevingsverordening NH2022 kan geconcludeerd worden dat ontwikkelingen, welke mogelijk wordt gemaakt met een BOPA, niet in overeenstemming zijn met de instructieregels.	Omgevingsplan. Wij gaan er vanuit dat met de BOPA-procedure de sloopeis wordt nageleefd. Vervolgens moet wel in de eerstvolgende wijziging van het omgevingsplan de herbouw onmogelijk worden gemaakt. In de toelichting bij de Omgevingsverordening zal dit worden uitgelegd.

		We verzoeken u de formulering van artikel 6.18b, lid 1 onder c, en artikel 6.19a, lid 4 onder c aan te scherpen en te verduidelijken, zodat duidelijk wordt dat het voeren van een BOPA-procedure ook onder de reikwijdte van deze instructieregels valt. Met vriendelijke groet, Namens de gemeente Ouder-Amstel	
ZW-22	Catch Legal B.V. namens Datacenter Diemen BV	Geacht college, Van 28 mei tot en met 8 juli 2025 ligt het ontwerp van de 'Vierde herziening Omgevingsverordening Noord- Holland 2022' (hierna: de herziening) ter inzage met de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen. Namens de besloten vennootschap Datacenter Diemen maken wij van deze mogelijkheid gebruik. De herziening ziet op meerdere onderwerpen. Deze zienswijze beperkt zich tot de voorgestelde aanpassing van artikel 6.32b van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 (hierna: Omgevingsverordening NH2022). Op grond van het huidige artikel 6.32b van de Omgevingsverordening NH2022 mag een omgevingsplan, kort gezegd, geen datacenters toestaan in het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten'. Op grond van het tweede lid van artikel 6.32b zijn enkele concrete lopende initiatieven uitgezonderd van deze regel, waaronder een datacenter op het Vattenfall-terrein in de gemeente Diemen. Voor dit concrete initiatief geldt dat uiterlijk 31 december 2026 een (ruimtelijk) ontwerpbesluit ter inzage moet liggen. Herstel omissie Met de voorgestelde herziening van artikel 6.32b van de Omgevingsverordening NH2022 komt het tweede lid te vervallen. Daardoor geldt geen uitzondering meer voor een datacenter op het Vattenfall-terrein. Volgens de toelichting bij de herziening is voor de datacenters die genoemd worden in het tweede lid een ontwerpbesluit ingediend en zou de uitzondering daarom niet meer nodig zijn. Dit is feitelijk onjuist. Voor het datacenter op het Vattenfall-terrein is nog geen aanvraag ingediend en dus ook geen ontwerpbesluit ter inzage gelegd. De uitzonderingspositie voor een datacenter op het Vattenfall-terrein blijft dus noodzakelijk voor de uitwerking van dit lopende initiatief. Wij	Hartelijk dank voor uw zienswijze. In uw zienswijze geeft u aan dat er sprake is van een omissie ten aanzien van het indienen van een ontwerpbesluit. Wij geven u gelijk, omdat er inderdaad voor het datacenter op het Vattenfall-terrein nog geen aanvraag is ingediend en dus ook geen ontwerpbesluit ter inzage is gelegd. Artikel 6.32b, tweede lid, zal niet worden verwijderd in deze herziening van de OV NH22 en zal dus worden behouden. Wij passen het artikel wel aan, want de ontwikkeling in Haarlem is in de tussentijd wel gestart, dus de uitzonderingspositie van Haarlem vervalt. Aangaande het verlengen van de termijn heeft de provincie, na overleg met de gemeente Diemen, besloten om de termijn met één jaar te verlengen tot 31 december 2027. U geeft zelf aan op basis van actuele inzichten nog 9-12 maanden met de voorbereidingen bezig te zijn. Wij achten het realistisch, en dit is ook met de gemeente Diemen besproken, dat uw aanvraag binnen één jaar na indiening wordt behandeld, met als resultaat dat er een ruimtelijke ontwerp ter inzage wordt gelegd. De verlenging van de termijn wordt opgenomen in Artikel 6.32b, lid 2.

		vermoeden dat het een misverstand betreft en verzoeken u om dit te herstellen. Wij benadrukken dat niet ter discussie staat dat nog altijd sprake is van een lopend initiatief. Dat blijkt ook uit de Datacenterstrategie 2025-2027 waar in tabel 1 in paragraaf 3.2.1 door Provinciale Staten nog eens expliciet naar het lopende initiatief in Diemen wordt verwezen. Ook verwijst de Datacenterstrategie 2025- 2027 naar de afspraken die voor Diemen zijn gemaakt in de Samenwerkingsovereenkomst. Hier valt het ontwikkelen van een datacenter onder. Er valt dan ook niet in te zien waarom er met de herziening afgedaan wordt aan de uitzonderingsbepaling met eerbiedigende werking voor dit lopende initiatief en waarom het overgangsrecht waarin artikel 6.32b, tweede lid, van de Omgevingsverordening NH2022 voorzag niet behouden kan blijven. Termijn Wij verzoeken u de termijn waarbinnen een (ruimtelijk) ontwerpbesluit gepubliceerd moet zijn te verlengen met twee jaar, tot en met 31 december 2028. Met het verlengen van de termijn ontstaat de benodigde ruimte voor het zorgvuldig voorbereiden van de benodigde aanvragen en toestemmingen en het bestuurlijke besluitvormingsproces. Dit lichten wij toe. Inmiddels heeft Vattenfall in samenwerking met Datacenter Diemen de voorbereidingen van het initiatief vervolgd. Dit is gedaan naar aanleiding van de door Vattenfall in oktober 2024 met een zestal overheden gesloten overeenkomst over de verduurzaming van het Diemen-net (zoals genoemd in de datacenterstrategie), alsmede de door Vattenfall met de gemeente opgestelde intentieverklaring. Inmiddels is het ecologisch onderzoek al geruime tijd gaande en is ook gestart met architectonisch, stedenbouwkundig en landschappelijk ontwerp. Er zijn diverse overleggen met de gemeente Diemen gevoerd, een overeenkomst kostenverhaal planvorming is in voorbereiding en een eerste overleg met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied heeft plaatsgevonden. Kortom, er zijn concrete stappen gezet in de ontwikkeling van het datacenter met restwarmte uitkoppeling. In de praktijk blijkt dat een zorgvuldige voorbereiding inclusief participatie de nodige tijd vraagt. Dit is ook mede het gevolg van de	

		inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarmee - logischerwijs - nog niet veel ervaring is opgedaan. Vattenfall en Datacenter Diemen verwachten op basis van actuele inzichten nog 9- 12 maanden met de voorbereidingen bezig te zijn. Nadien kan het besluitvormingsproces bij het bevoegd gezag worden opgestart. We verwachten dat de behandeling van een dergelijk verzoek, mede gelet op de raadsverkiezingen in 2026 en de Omgevingswet de nodige tijd zal vergen. In theorie kan er dan eind 2026/in de loop van 2027 een ontwerpbesluit voorliggen, maar wij kunnen ons voorstellen dat dit voor de bevoegde gezagen een krap tijdpad is. Om de nodige flexibiliteit in de procedures te behouden, verzoeken wij u om de termijn te verlengen tot en met 31 december 2028. Geen gelijkwaardig alternatief Wij gaan ervan uit dat de genoemde omissie wordt hersteld en het overgangsrecht voor het lopende initiatief als zodanig in de Omgevingsverordening NH2022 gehandhaafd blijft. Voor de volledigheid merken wij op dat de in de toelichting genoemde werkwijze geen gelijkwaardig alternatief biedt om een lopend initiatief te eerbiedigen. Uit de toelichting bij de herziening blijkt dat bij eventuele vertraging van een project dat genoemd werd in het tweede lid van artikel 6.32b van de Omgevingsverordening NH2022, het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' gewijzigd kan worden, waarmee een datacenter buiten de clustergemeenten alsnog kan worden toegestaan. Allereerst merken wij op dat de mogelijkheid om af te wijken van artikel 6.32a en artikel 6.32b, eerste lid, van de Omgevingsverordening NH2022 niet in de Omgevingsverordening NH2022 zelf staat. De mogelijkheid om af te wijken staat in de (niet-juridisch bindende) toelichting op de Omgevingsverordening NH2022 en in de Datacenterstrategie 2025-2027, paragraaf 2.2. De mogelijkheid tot het afwijken van de clusterbepaling zou in de voorschriften van de Omgevingsverordening NH2022 zelf opgenomen moeten worden. Dit staat ook in de Datacenterstrategie 2025-2027: "Wij handhaven de clusterbepaling in Noord-Holland, maar in uitzonderlijke gevallen wil de provincie kunnen besluiten om hiervan af te	

		wijken. Dit wil de provincie mogelijk maken door een afwijkingsbepaling op te nemen in de Omgevingsverordening". Een dergelijke afwijkingsbepaling ontbreekt nu. Voorts geldt dat de wijziging van een werkingsgebied een complex(er) traject is, waarbij slechts tweemaal per jaar het werkingsgebied wordt gewijzigd, waarmee de ontwikkeling van het datacenter op het Vattenfall-terrein via deze procedure vertraging zal oplopen. Daarbij zijn de toetsingskaders voor het wijzigen van het werkingsgebied ten behoeve van dit lopende initiatief rechtsonzeker, omdat deze slechts in de niet-juridisch bindende toelichting zijn opgenomen. Een mogelijke route via het wijzigen van de werkingsgebieden is dus allerminst een gelijkwaardig alternatief waarmee het lopende initiatief in Diemen overgangsrechtelijk wordt beschermd. Om die reden verzoeken wij u het overgangsrecht voor het lopende initiatief te handhaven. Verzoek Op grond van het bovenstaande verzoeken wij u om de uitzondering voor het lopende initiatief voor een datacenter op het Vattenfall-terrein, zoals genoemd in het tweede lid van artikel 6.32b van de huidige Omgevingsverordening NH2022 te behouden. Tevens verzoeken wij u de termijn voor het publiceren van een ontwerpbesluit met twee jaar te verlengen (tot en met 31 december 2028). Wij zijn uiteraard bereid tot een nadere toelichting op deze zienswijze.	

Stand van zaken moties Omgevingsverordening NH2022, per oktober 2025

In dit overzicht geven wij een update van de stand van zaken van nog openstaande moties die zijn ingediend in relatie tot de Omgevingsverordening.

M115-2020, Weidevogels Zijpe + M148-2020, Heroverweging Zijpe- en Hazepolder
De analyses van de weidevogelgebieden is in uitvoering maar nog niet afgerond. Dit zal op z'n vroegst eind 2025 afgerond zijn, waarna wij een voorstel tot afdoening zullen doen.

M116-2020, Leidraad weidevogels
Deze motie is afgedaan in de Provinciale Staten vergadering van 30 juni 2025.

M53-2022 Meerdere pilots verruiming Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB)
Op dit moment onderzoeken wij de mogelijkheid voor het starten van een pilot huisvesting aandachtsgroepen. Ook in de ontwerp-regel voor VAB wordt voorzien in een verruiming, maar niet op de manier zoals in de motie is omgeschreven.

M61-2022 Natte weilanden bij de Oeverlanden in NNN opnemen
De motie is in behandeling. De onderhandelingen met de grondeigenaar liggen stil. Pas nadat de realisatiestrategie NNN door GS is vastgesteld en dit is vertaald in een programmering kan worden bepaald of het opnemen van de percelen bij Oeverlanden in het NNN past binnen de opgave, de daarbij gehanteerde uitgangspunten en het beschikbare budget.

M151-2024 Goede ruimtelijke kwaliteit opstellingen zonne-energie

Deze motie is opgenomen in de bundel moties met betrekking tot de RES, waarvoor GS op 7 oktober jl. een afdoeningsvoorstel hebben gedaan (besluit met het kenmerk 2441775/2441778).

M152-2024 Meer ruimte voor wonen onder voorwaarden

Wij zijn onlangs van start gegaan met de uitvoering van deze motie.

M153-2024 Waar mogelijk kernkwaliteiten compenseren

Wij zijn onlangs van start gegaan met de uitvoering van deze motie.

Vraag	Antwoord
D66 – toegang voor hulpdiensten op recreatieparken	Dit is buiten de scope van de huidige wijzigingsronde. Wij zijn voornemens in gesprek te gaan met de veiligheidsregio om te verkennen in hoeverre de belangen van veiligheid geborgd kunnen worden in de Omgevingsverordening.
VOLT – vraagt welke rol PS dan speelt bij datacenterplannen en hoe GS de vinger aan de pols houdt bij de beoordeling van dit draagvlak.	Het is aan de gemeente om participatie te verrichten, want de gemeente doet het verzoek aan de PNH om het werkingsgebied aan te passen. Gemeenten beslissen over concrete initiatieven en staan dus aan de lat voor de participatie daarvoor. PS worden door GS geconsulteerd bij een wijziging van het werkingsgebied datacenters op verzoek van de gemeente (als onderdeel van de reguliere wijzigingscyclus van de Omgevingsverordening).
CDA – mogelijkheden maatwerk gemeenten V(A)B : in sommige situaties staan er twee bedrijfswoningen, maar zijn er net te weinig sloopmeters om een derde woning mogelijk te maken. Zonder die derde woning wordt het bedrijf echter niet gesloopt.	Het doel van de nieuwe regel is niet om meer woningbouw mogelijk te maken, maar om stoppende bedrijven te motiveren de vrijkomende bebouwing op te ruimen, voor de verbetering van de landschappelijke kwaliteit. 2 reguliere woningen zijn voldoende bij minder dan 1000m2 te slopen bebouwing. Specifiek de zienswijze van Amsterdam; bij 2 bedrijfswoningen en minder dan 1000m2 mogen beide woningen transformeren naar regulier wonen.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
R.M. de Smidt/ S. Renders
BEL/WSO

Telefoonnummer
rolinde.de.smidt@noord-holland.nl

Verzenddatum

21 OKT. 2025

Kenmerk
2439713/2438628

Uw kenmerk

Betreft: Plan van aanpak versnellen woningbouw

Geachte leden,

Hierbij verzoeken wij u deze brief over het plan van aanpak versnellen woningbouw (met bijlagen) ter bespreking op de B-agenda van de commissie Ruimte van 17 november 2025 te plaatsen.

Wat is de reden?
In het laatste kwartaal van 2024 hebben wij de voortgang van de woningbouwproductie in Noord-Holland onderzocht in relatie tot de afspraken in de twee Woondeals voor onze provincie. Op basis van de gesprekken die wij met gemeenten hebben gevoerd is begin 2025 geconcludeerd dat het aantal gerealiseerde woningen t/m 2030 met de huidige manier van werken lager gaat uitvallen dan gemeenten zelf hebben aangegeven. Per jaar moeten gemiddeld 23.500 woningen (netto) worden gerealiseerd ten opzichte van de 17.000 woningen per jaar die gemiddeld t/m 2024 zijn gerealiseerd in Noord-Holland.

We hebben voor het versnellen van de woningbouw een plan van aanpak (PvA) opgesteld. In ons PvA leggen wij de nadruk op bestuurlijke regie, strategische samenwerking met alle betrokken partijen (lees: publiek én privaat) en het oplossen van knelpunten die de woningbouw belemmeren of de productiesnelheid afremmen. Tegelijkertijd merken we in het PvA op dat snelheid (in besluitvorming en uitvoering) hand in hand moet gaan met kwaliteitsborging, draagvlak en integraliteit. Dit alles om ervoor te zorgen dat elke woningzoekende in onze provincie binnen afzienbare tijd kan beschikken over een eigen huis in een fijne woon- en leefomgeving.

Aanleiding
De Provincie Noord-Holland (PNH) staat voor de opgave om in de periode 2025 tot en met 2030 per jaar gemiddeld 23.500 woningen te realiseren. Om dit doel te realiseren wordt vanuit de provincie ingezet op drie actielijnen:

1. Sturen op plannen met focus op 'meer woningen in minder tijd'.
2. Aanpakken thematische vastlopers en vertragers woningbouw.
3. Samenwerken, signaleren en besluiten.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

1. Sturen op plannen (meer in minder tijd)
Om de jaarlijkse woningproductie in Noord-Holland structureel te verhogen, zet de provincie naast de huidige inzet op alle plannen (meer) nadrukkelijk in op:

a. Integraal en parallel plannen: voor grote gebiedsontwikkelingen/ woningbouwprojecten in Noord-Holland is het van belang over integrale planningen (lees: vanaf de initiatieffase tot het moment van sleuteloverdracht), te beschikken in één doorlopende keten en waar publiek-privaat zoveel mogelijk parallel wordt gepland waardoor de doorlooptijden aanzienlijk kunnen worden verkort;
b. Opschalen industrieel bouwen in gebiedsontwikkelingen/ woningbouwprojecten in Noord-Holland, samen met alle betrokken partijen (gemeenten, ontwikkelaars en woningcorporaties);
c. Inventariseren en actief sturen op risico's voor grote gebiedsontwikkelingen/ woningbouwprojecten in Noord-Holland, denk onder meer aan stikstofdepositie, netcongestie, bezwaren/beroep van omwonenden en/of bestaande bedrijven;
d. Versterken samenwerking (publiek-privaat en publiek-publiek), gericht op het gezamenlijk oplossen van knelpunten in grote integrale gebiedsontwikkelingen/ woningbouwprojecten in Noord-Holland.

2. Thematische knelpunten
Er speelt een groot aantal knelpunten in relatie tot de woningbouwproductie, onder meer netcongestie, stikstofdepositie en (geen tot onvoldoende) samenwerking tussen partijen (publiek-privaat) die samen voor de woningbouwopgave staan. Gemeenten kampen daarnaast met tekorten aan financiën, projectcapaciteit en specialistische kennis. Op basis van een verkenning voor het opzetten van een projectmanagementbureau (provinciaal/regionaal) en GS-besluit is een kwartiermaker inmiddels gestart met het concreet opzetten van voornoemd bureau. Doel van dit bureau is gemeenten door inzet van projectmanagers en/of specialisten concreet te helpen bij het realiseren van hun woningbouwplannen door gaten in de capaciteit snel op te vullen. Daarnaast wordt er gewerkt aan een aanpak voor de verschillende thematische knelpunten.

3. Samenwerken, signaleren en besluiten
De provincie stimuleert samenwerking vanuit de "Mutual Gains Approach", door samen te werken wordt een win-win situatie gecreëerd waardoor er meer draagvlak ontstaat voor de projecten en op meerdere thema's stappen genomen worden.
Bestuurlijke afspraak: eerder en vaker besluiten nemen op basis van het principe, "goed is goed genoeg en snelheid telt".

Wat vragen wij aan de commissie?
Het plan van aanpak voor het versnellen van de woningbouw te bespreken en aandachtpunten mee te geven.

Om welk GS-besluit gaat het?
14 oktober 2025, Plan van aanpak vast te stellen

Op welk door PS vastgesteld beleidskader is dit voorstel gebaseerd of wat is de wettelijke grondslag voor dit voorstel?

De actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 - 2028 is 30 september 2024 door uw Provinciale Staten vastgesteld. Het plan van aanpak geeft invulling aan actiethema 1 uit de actieagenda.

Is dit voorstel eerder behandeld in een commissie of in PS?
Ja, behandeling brief stand van zaken woningbouw heeft plaatsgevonden in januari 2025 hierin is het plan van aanpak aangekondigd.

Wat zijn de effecten van het voorstel?
In het afgelopen jaar zijn veel acties in relatie tot het doel 'versnellen van de woningbouw' uitgevoerd[1]. Zo is het loket 'versnellen woningbouw' (www.noord-holland.nl/versnellenwoningbouw) gelanceerd, is een provinciale bouwambassadeur aangesteld, is binnen de provincie een nieuw team met gebiedsontwikkelaars (5 fte.) samengesteld dat over veel (ontwikkel)kennis en ervaring beschikt en zijn de regionale versnellingstafels voor de Metropoolregio Amsterdam en Noord-Holland Noord opgezet en regelmatig gehouden. Uit het Investeringskader (totaal €76,4 mio.) is tot heden € 44,85 mio. gereserveerd, onder meer voor duurzame mobiliteitsmaatregelen bij grote woningbouwopgaven, bijvoorbeeld rondom OVknooppunten, maar ook voor projecten zoals flexwoningen en een buurtbatterij. De flexibele schil regeling (totaal € 8,7 mio.) is opnieuw opengesteld en 22 gemeenten hebben concrete aanvragen ingediend. Totaal €3,8 mio. is tot nu toe gehonoreerd.

De gebiedsontwikkelaars en de provinciale bouwambassadeur werken goed samen en signaleren veel knelpunten, krijgen en/of herkennen snel vragen en ondersteunen actief (advies/financieel/ samenbrengen partijen) bij gebiedsontwikkelingen en projecten. Ook houden de gebiedsontwikkelaars zicht op de stand van de woningbouwprojecten van gemeenten in relatie tot de Woondeal afspraken. Verder is samen met de regio Noord-Holland Noord eind vorig jaar een propositie voor aanwijzing 'NHN-corridor' voor 'grootschalige woningbouwlocatie' gemaakt. De gemeente Alkmaar uit voornoemde corridor is door het Rijk aangewezen (lees: 1 van de 3 gemeenten in Nederland). Dit betekent onder meer dat het Rijk langjarig (financiële) ondersteuning biedt aan de gemeente in relatie tot woningbouw. Recent zijn ook de aanvragen in het kader van de rijksregeling 'Woningen op Korte Termijn' (WOKT), mede op basis van coördinatie door en adviezen van het team gebiedsontwikkelaars (gebundeld en voorzien van bidboek) ingediend bij het Rijk.

Door de inzet van voornoemde middelen zien we dat de woningbouw (sneller) kan worden gerealiseerd, is landelijke zichtbaarheid gecreëerd en worden knelpunten eerder herkend en vervolgens gezamenlijk zoveel als mogelijk weggewerkt (zowel binnen als buiten de provincie).

Wat zijn de financiële aspecten/risico's?
De acties van de actieagenda zijn onderdeel van de provinciale begroting voor wonen.

Met wie is dit (extern) afgestemd?
Alle beleidsafdelingen binnen de provincie. Daarnaast is er door middel

1 Zie voortgangsrapportage Actieagenda Wonen: actiethema 1 versnellen van de woningbouw.

van gesprekken met verschillende gemeenten en marktpartijen informatie opgehaald die heeft geleid tot de verschillende actielijnen.

Heeft inwonersparticipatie plaatsgevonden? Op welke manier?
Nee. Er heeft geen (burger)participatie plaatsgevonden.

Wanneer en hoe is/wordt over dit besluit gecommuniceerd?
We versturen een persbericht naar vakmedia en plaatsen een nieuwsbericht op de website. Daarnaast wordt er een weblog geschreven voor gedeputeerde Beemsterboer waarin we een update geven van de huidige stand van zaken rondom woningbouw in Noord-Holland.

Vindt er een evaluatie van dit besluit plaats?
Ja, de woningbouwproductie wordt twee keer per jaar in beeld gebracht. De verschillende actielijnen worden actief geëvalueerd in de gesprekken met de gemeenten en marktpartijen.

Is er een link met Europa?
Nee, er is geen link met Europa.

Wat is de vervolgprocedure?
Met deze aanpak verhoogt de provincie niet alleen de woningbouwproductie structureel, maar ook laten we zien dat Noord-Holland bestuurlijke daadkracht koppelt aan samenwerking en innovatie. Het actief samenwerken aan integrale gebiedsontwikkelingen en grote projecten, gecombineerd met gerichte inzet bij knelpunten en een gezamenlijke monitoringssystematiek (publiek-privaat), moet leiden tot meer woningen in minder tijd én tot versterking van het vertrouwen van en de samenwerking door alle betrokken partijen aan de woningbouwopgave voor onze woningzoekenden in Noord-Holland.

"Samen lossen we de woningnood op."

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris M.J.H. van Kuijk

voorzitter J. Olthof

1 bijlage(n)

Bijlage 1 Plan van aanpak versnellen woningbouw

Provincie
Noord-Holland

Bijlage 4
Plan van Aanpak Versnellen Woningbouw

2439713/2438613

Plan van Aanpak Versnellen Woningbouw

De Provincie Noord-Holland staat voor de opgave om tot en met 2030 23.500 duizend nieuwe woningen per jaar te realiseren. Een aantal wat in de bestaande plannen staat opgenomen maar niet wordt gehaald. Om dit aantal te realiseren wordt vanuit de provincie ingezet op drie actielijnen:

1. Sturen op plannen met focus op ‘meer woningen in minder tijd’ waardoor we versnellen en de woningbouwproductie verhogen.
2. Aanpakken thematische vastlopers en vertragers in de woningbouw.
3. Samenwerken, signaleren en besluiten.

Dit plan van aanpak legt de nadruk op bestuurlijke regie, strategische samenwerking met publieke én private partners, en het wegnemen van obstakels die de woningproductie vertragen. Tegelijkertijd benadrukt het document dat snelheid in besluitvorming en uitvoering hand in hand moet gaan met borging van kwaliteit, draagvlak en integraliteit. Dit alles om ervoor te zorgen dat iedereen weer een huis heeft waar prettig in kan worden gewoond.

Afbeelding 1 Een greep uit woningzoekende uit de kalender van een woningcorporatie

Provincie Noord-Holland

Bijlage 4
Plan van Aanpak Versnellen Woningbouw

2439713/2438613

1. Sturen op plannen (meer in minder tijd)

Om de woningproductie te versnellen, zet de provincie naast de huidige inzet in op:

- Integraal en parallel plannen[1]: voor grote gebiedsontwikkelingen/ woningbouwprojecten in Noord-Holland is het van belang over integrale planningen (lees: vanaf de initiatieffase tot het moment van sleuteloverdracht), te beschikken in één doorlopende keten en waar publiek-privaat zoveel mogelijk parallel wordt gepland waardoor de doorlooptijden aanzienlijk kunnen worden verkort;
- Opschalen industrieel bouwen in gebiedsontwikkelingen/ woningbouwprojecten in Noord-Holland, samen met alle betrokken partijen (gemeenten, ontwikkelaars en woningcorporaties);
- Inventariseren en actief sturen op risico's voor grote gebiedsontwikkelingen/ woningbouwprojecten in Noord-Holland, denk onder meer aan stikstofdepositie, netcongestie, bezwaren/beroep van omwonenden en/of bestaande bedrijven;
- Versterken samenwerking (publiek-privaat en publiek-publiek), gericht op het gezamenlijk oplossen van knelpunten in grote integrale gebiedsontwikkelingen/ woningbouwprojecten in Noord-Holland.

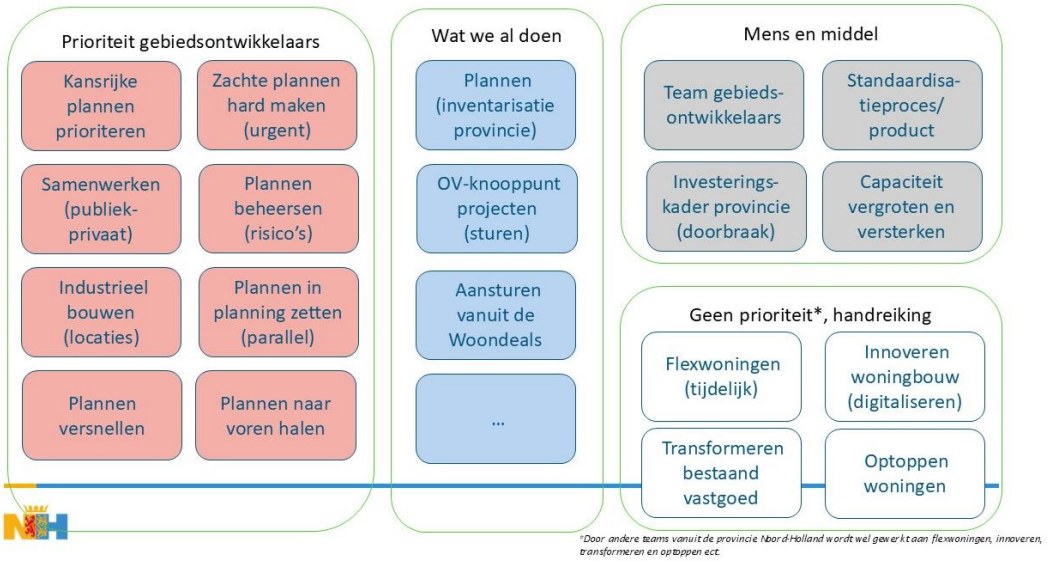

Afbeelding 2 Overzicht van maatregelen versnellen en verhogen woningbouwproductie vanuit de gebiedsontwikkelaars.

[1] Parallel plannen houdt in dat verschillende stappen of procedures tegelijkertijd worden uitgevoerd in plaats van afzonderlijk. Dit kan helpen om tijd te besparen en de totale doorlooptijd van een project te verkorten.
In lijn met de actieagenda Wonen voeren we een pilot parallel plannen uit voor versnellen woningbouwprocedures.

Provincie Noord-Holland

Bijlage 4
Plan van Aanpak Versnellen Woningbouw

2439713/2438613

In de provincie Noord-Holland zijn 10 gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor 80% van de woningproductie opgave. Om zicht te houden op de stand van de woningbouwproductie (lees: prognose) en daarbij te kunnen ondersteunen (knelpunten/vragen), hebben we aan elke individuele gemeente een gebiedsontwikkelaar gekoppeld. Naast deze 10 gemeenten wordt er door de gebiedsontwikkelaars gewerkt aan de projecten in de provincie. Dit gebeurt actief en vraaggericht.

Door te sturen op de voortgang van alle grote integrale gebiedsontwikkelingen en grote projecten in Noord-Holland. Alle woningbouwplannen uit de monitorplancapaciteit zijn van belang om op korte tot middellange termijn tot structurele verhoging van de woningbouwproductie in onze provincie te komen. Daarbij worden kansrijke plannen geïdentificeerd die met dezelfde inspanning voor meer woningen in minder tijd kunnen zorgen. Bij deze projecten wordt gestuurd en geadviseerd aan oplossingen voor de knelpunten die voor vertraging zorgen.

Zicht op 10 gemeenten

	10 grootste gemeenten qua opgave				
	Opgave Woondeal 2022-2030	**Target 2022-2024**	**Realisatie 2022-2024**	**Realisatiegraad eerste 3 jaar**	**Restant 2025-2030**
Amsterdam	71500	22158	23108	104%	48392
Haarlemmermeer	13399	4152	2398	58%	11001
Haarlem	10400	3342	3342	100%	7058
Zaanstad	10200	3037	3195	105%	7005
Alkmaar	9652	2896	2283	79%	7369
Dijk & Waard	7150	2145	1790	83%	5360
Hoorn	6500	1951	1115	57%	5385
Amstelveen	6000	1860	1239	67%	4761
Purmerend	4800	1487	1536	103%	3264
Ouderamstel	4500	1395	48	3%	4452
Totaal grootste gemeenten NH	**144101**	**44423**	**40054**	**90%**	**104047**

Afbeelding 3 Overzicht 10 gemeenten die 80% van de woningbouwopgave realiseren

2. Thematische knelpunten

Er speelt een groot aantal knelpunten in relatie tot de woningbouwproductie, onder meer netcongestie, stikstofdepositie en (geen tot onvoldoende) samenwerking

Bijlage 4
Plan van Aanpak Versnellen Woningbouw
2439713/2438613

tussen partijen (publiek-privaat en publiek-publiek) die samen voor de woningbouwopgave staan. Gemeenten kampen daarnaast met tekorten aan financiën, projectcapaciteit en specialistische kennis. Op basis van een verkenning voor het opzetten van een projectmanagementbureau (provinciaal/regionaal) en GS-besluit is een kwartiermaker inmiddels gestart met het concreet opzetten van voornoemd bureau. Het komende kwartaal wordt hier verder vorm aangegeven. Doel van dit bureau is gemeenten door inzet van projectmanagers en/of specialisten concreet te helpen bij het realiseren van hun woningbouwplannen door gaten in de capaciteit snel op te vullen. Daarnaast wordt er gewerkt aan een aanpak voor de verschillende thematische knelpunten.

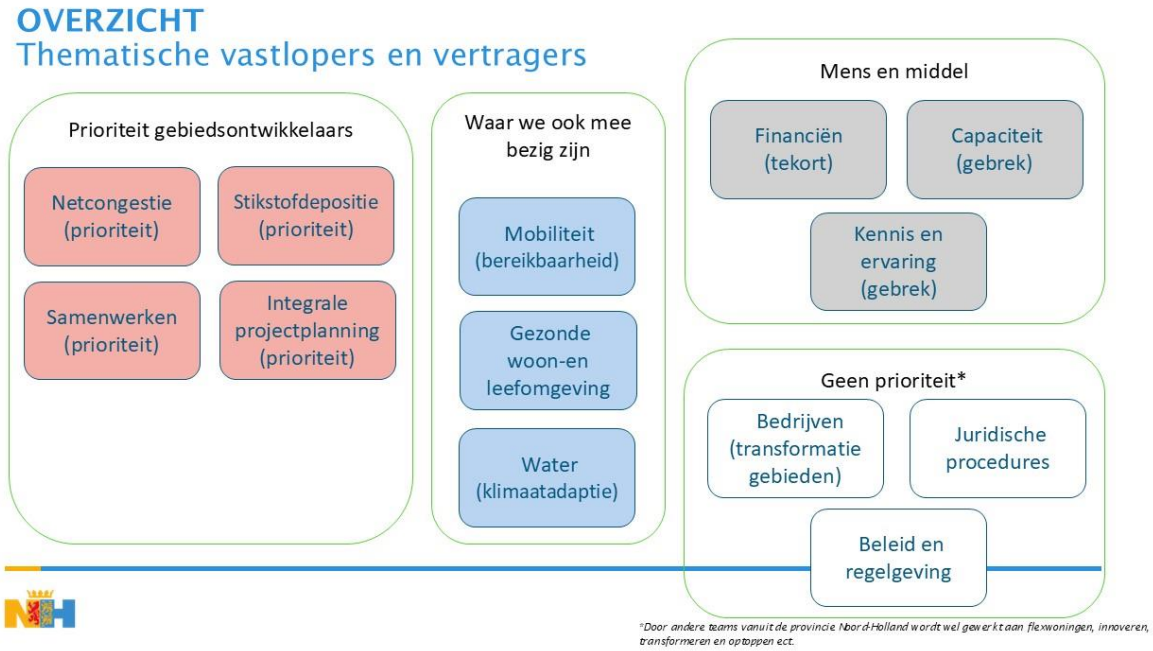

Afbeelding 4 Overzicht thematische knelpunten

3. Samenwerken, signaleren en besluiten

De provincie stimuleert samenwerking vanuit de “Mutual Gains Approach”, met nadruk op de thema’s water, gezonde leefomgeving en mobiliteit. Door samen te werken wordt een win-win situatie gecreëerd waardoor er meer draagvlak ontstaat

Bijlage 4
Plan van Aanpak Versnellen Woningbouw
2439713/2438613

voor de projecten en op meerdere thema's stappen genomen worden. De monitor plancapaciteit bewaakt de voortgang, knelpunten, signaleert en levert input voor de provinciale monitor woningbouw en de versnellingstafels binnen de Woondeals. Een jaarlijkse PPM-cyclus en actieve afstemming tussen publieke planlijsten en die van marktpartijen moeten zorgen voor één kloppend plancapaciteitsoverzicht.
Bestuurlijke afspraak: eerder en vaker besluiten nemen op basis van het principe, "goed is goed genoeg en snelheid telt".
Voor het goed functioneren van de regionale versnellingstafels en het sneller kunnen signaleren van knelpunten en/of vragen is het van belang om in 2025 (meer) lokale en/of deelregionale tafels op te zetten en bestaande tafels (waar nodig) te optimaliseren (deelname vanuit GO team, inzet flexibele schil regeling etc.).

4. Resultaten

In het afgelopen jaar zijn veel acties in relatie tot het doel 'versnellen van de woningbouw' uitgevoerd[2]. Zo is het loket 'versnellen woningbouw' (www.noord-holland.nl/versnellenwoningbouw) gelanceerd, is een provinciale bouwambassadeur aangesteld, is binnen de provincie een nieuw team met gebiedsontwikkelaars (5 fte.) samengesteld dat over veel (ontwikkel)kennis en ervaring beschikt en zijn de regionale versnellingstafels voor de Metropoolregio Amsterdam en Noord-Holland Noord opgezet en regelmatig gehouden. Uit het Investeringskader (totaal €76,4 mio.) is tot heden € 44,85 mio. gereserveerd, onder meer voor duurzame mobiliteitsmaatregelen bij grote woningbouwopgaven, bijvoorbeeld rondom OVknooppunten, maar ook voor projecten zoals flexwoningen en een buurtbatterij. De flexibele schil regeling (totaal € 8,7 mio.) is opnieuw opengesteld en 22 gemeenten hebben concrete aanvragen ingediend. Totaal €3,8 mio. is tot nu toe gehonoreerd.

De gebiedsontwikkelaars en de provinciale bouwambassadeur werken goed samen en signaleren veel knelpunten, krijgen en/of herkennen snel vragen en ondersteunen actief (advies/financieel/ samenbrengen partijen) bij gebiedsontwikkelingen en projecten. Ook houden de gebiedsontwikkelaars zicht op de stand van de woningbouwprojecten van gemeenten in relatie tot de Woondeal afspraken. Verder is samen met de regio Noord-Holland Noord eind vorig jaar een propositie voor aanwijzing 'NHN-corridor' voor 'grootschalige woningbouwlocatie'

2 Zie voortgangsrapportage Actieagenda Wonen: actiethema 1 versnellen van de woningbouw.

Bijlage 4
Plan van Aanpak Versnellen Woningbouw
2439713/2438613

gemaakt. De gemeente Alkmaar uit voornoemde corridor is door het Rijk aangewezen (lees: 1 van de 3 gemeenten in Nederland). Dit betekent onder meer dat het Rijk langjarig (financiële) ondersteuning biedt aan de gemeente in relatie tot woningbouw. Recent zijn ook de aanvragen in het kader van de rijksregeling 'Woningen op Korte Termijn' (WOKT), mede op basis van coördinatie door en adviezen van het team gebiedsontwikkelaars (gebundeld en voorzien van bidboek) ingediend bij het Rijk. Door de inzet van voornoemde middelen zien we dat de woningbouw (sneller) kan worden gerealiseerd, is landelijke zichtbaarheid gecreëerd en worden knelpunten eerder herkend en vervolgens gezamenlijk zoveel als mogelijk weggewerkt (zowel binnen als buiten de provincie).

5. Tot slot

Met deze aanpak wil de provincie niet alleen het woningbouwtempo verhogen, maar ook laten zien dat Noord-Holland bestuurlijke daadkracht koppelt aan samenwerking en innovatie. Het actief begeleiden van top-projecten, gecombineerd met gerichte interventies bij thematische knelpunten en een scherpe monitoringssystematiek, moet leiden tot structurele versnelling van woningproductie én tot versterking van het vertrouwen van marktpartijen, gemeenten en inwoners.

"Samen lossen we de woningnood op."

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J.J. Visser

BEL/WSO

Telefoonnummer +31235143610

visserj@noord-holland.nl

Verzenddatum

21 OKT. 2025

Kenmerk

2443751/2444552

Uw kenmerk

Betreft: Voortgang actieagenda wonen en versnellen woningbouw

Geachte leden,

Hierbij verzoeken wij u deze brief (met bijlagen) ter bespreking op de B-agenda van de commissie Ruimte van 17 (20) november 2025 te plaatsen.

Wat is de reden?
In september 2024 hebben uw Staten de Actieagenda Wonen en versnellen woningbouw 2024 - 2028 (verder: actieagenda) vastgesteld. Daarbij is afgesproken dat wij u jaarlijks informeren over de voortgang.

Inmiddels zijn veel van de acties opgestart of zelfs al afgerond. In de bijlage vindt u een overzicht met per actie de voortgang en het (tussen)resultaat. Hieronder lichten wij in deze brief de belangrijkste resultaten op het niveau van de actiethema's toe.

De vier actiethema's van de actieagenda zijn:

1. Versnellen woningbouw
2. Volkshuisvestingsprogramma's opstellen met concrete afspraken
3. Stimuleren van innovatie en toekomstbestendig wonen en bouwen
4. Monitoren en informeren

Actiethema 1. Versnellen woningbouw
Afgelopen jaar zijn veel acties uitgevoerd in relatie tot het doel 'versnellen van de woningbouw'. Vanwege de woningnood en de (on)betaalbaarheid van het wonen in Noord-Holland, is dit feitelijk het belangrijkste hoofdstuk van de actieagenda.

Begin 2025 werd geconcludeerd dat het aantal gerealiseerde woningen t/m 2030 met de huidige manier van werken, in het huidige bouwtempo en invulling randvoorwaarden lager gaat uitvallen dan gemeenten zelf hebben aangegeven. Daarom is in aanvulling op dit actiethema een plan van aanpak versnellen opgesteld. Deze aanpak wordt gelijktijdig met de voortgang van deze actieagenda ter informatie aan uw Staten voorgelegd. Hierin is ook een uitgebreide toelichting ten

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

aanzien van de afgelopen jaar uitgevoerde acties voor versnelling woningbouw opgenomen. Veel van deze acties waren al opgenomen in de actieagenda en zijn vanuit het Plan van Aanpak van het nieuwe team van gebiedsontwikkelaars verder uitgewerkt. Gezien deze overlap verwijzen wij voor de verdere toelichting en achtergrondinformatie van de versnellingsacties naar onze brief over het plan van aanpak versnelling.

De voortgang per actiepunt van het thema Versnellen woningbouw is uiteraard wel ook in de bijlage 'Voortgang actieagenda per actiepunt' opgenomen.

Actiethema 2. Volkshuisvestingsprogramma's opstellen met concrete afspraken

De 22 acties binnen thema 2 zijn vooruitlopend op de vaststelling van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting (verder: Wet) opgesteld. De verwachting was dat eind 2024 deze Wet vastgesteld zou zijn. Dit is nu nog niet gebeurd. Inschatting is dat de Wet in 2026 behandeld wordt en vastgesteld kan worden, zodat deze medio 2026 of begin 2027 in werking kan treden. De Wet geeft richting aan een aantal van de acties en/of geeft de provincie de bevoegdheid bepaalde acties uit te voeren.

Ondanks het ontbreken van een vastgestelde Wet, die heel bepalend is voor de acties van dit thema, zijn de meeste acties gestart en een aantal ook al afgerond. De voorbereiding voor zowel het provinciale volkshuisvestingsprogramma (VHP) als de deelregionale VHP's is opgestart en hierover vindt regelmatig afstemming met het Rijk en gemeenten plaats.

Afgerond => De acties 2.6, 2.7, 2.11 en 2.17 zijn afgerond. Hierdoor kunnen gemeenten aanspraak maken op een subsidieregeling voor het stellen, uitwerken en uitvoeren van de woondeals, woonzorgvisies en deelregionale en lokale volkshuisvestingsprogramma's en/of woonzorgvisies. Ook is door de gemeenten uit NHN aangegeven waar zij locaties zien om de 2.500 extra woningen t/m 2030 te kunnen bouwen. De mogelijkheden voor het bouwen in beschermd landschap zijn verruimt in de Omgevingsverordening.

Opgestart => De acties 2.1, 2.2, 2.3.1, 2,3.2, 2.4, 2.5, 2.8, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 2.18, 2.19, 2.20 en 'Bestaand' zijn opgestart. Vrijwel al deze acties hebben een link met de Wet die nog moet worden vastgesteld. Vooruitlopend op duidelijkheid en wettelijke kaders zijn al veel stappen gezet. Zo is met de deelregio's een proces gestart om de woningmarkt- en woningbouwregio's aan te wijzen. Ook vinden gesprekken plaats met gemeenten over de onderwerpen die in de lokale Volkshuisvestingsprogramma's moeten landen. Binnen de provincie wordt ook al gewerkt aan de contouren van ons eigen Volkshuisvestingsprogramma. Aandachtsgroepen, waaronder ouderen en urgenten, krijgen extra focus. Vanuit de provincie worden processen met gemeenten/deelregio's ingericht en/of gefaciliteerd. Wanneer gemeenten hun huisvestingsverordening vaststellen of wijziging brengen wij een advies uit. De afspraken en opgaven uit de Woondeals zijn het uitgangspunt voor alles wat we nu doen.
De acties 2.2, 2.8, 2.19 en 'Bestaand' zijn onderdeel van de standaard manier van werken geworden.

Nog niet opgestart => De acties 2.9 en 2.10 zijn nog niet opgestart. Deze acties zijn te afhankelijk van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting en/of een verder uitgewerkt provinciaal Volkshuisvestingsprogramma.

Tot slot is er binnen dit actiethema een actie (actie 2.16, opstellen van digitale landkaarten) waarvan we concluderen dat het verstandig is deze actie stop te zetten. Dit omdat er al verschillende trajecten lopen rond (verdeling) aandachtsgroepen. Meerdere partijen werken hiervoor samen en delen informatie. Zelf hebben wij diverse viewers waarop de ruimtelijke (bouw)mogelijkheden in onze provincie zichtbaar zijn. En ook onze woonzorgwijzer, waarop sinds dit jaar ook voorzieningen zichtbaar zijn, helpt hierbij. Het opstellen van digitale landkaarten heeft daarom onvoldoende meerwaarde en staat niet in verhouding tot de inzet die dit zou vragen.

Actiethema 3. Stimuleren van innovatie en toekomstbestendig wonen en bouwen

We liggen op koers met het stimuleren van toekomstbestendig bouwen (TBB). Zowel voor TBB als voor de individuele onderdelen van dit derde actiethema wordt werk gemaakt van kennisvorming en -deling. Het gaat om webinars, (netwerk)bijeenkomsten, netwerkvorming, voorbeeldenboeken, handreikingen, werkbezoeken, pilots, het bieden van een loket voor vragen, et cetera. Hiervoor benutten we onder andere de netwerken van het platform Toekomstbestendig Bouwen, de Metropoolregio Amsterdam, uitvoeringagenda NOVEX Schipholregio en de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen. Dit wordt door onze partners gewaardeerd en hier gaan we verder op inzetten.

In dit kader brachten op 17 september jl. de provincie, Building Balance en de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen de werelden van biobased en secundaire materialen samen in het Provinciehuis Haarlem. Het resultaat: een volle Johan Remkeszaal met studenten, corporaties, bouwers, ontwikkelaars en vernieuwers die samen spraken over de toekomst van bouwen. Conclusie van de dag: biobased én secundair zijn geen niche meer. De sleutel ligt in samenwerking, kennisdelen en het lef om op te schalen.

Ook voor industrieel bouwen zijn dit jaar kennis en inspiratiebijeenkomsten georganiseerd. Op 24 september jl. vond het congres "Versnellen met industrieel bouwen: van ambitie naar uitvoering" plaats in de opslagruimte van Moos. Een inspirerende locatie, waar de deelnemers duurzame, houten modulaire woningen van dichtbij konden bekijken en zelfs binnen konden stappen. De bijeenkomst trok een grote afvaardiging van woningcorporaties, gemeenten, bouwers en ontwikkelaars. De focus van de bijeenkomst lag op het stimuleren van samenwerking en opschaling van industriële bouw. De bijeenkomst liet zien dat de wil tot samenwerking groot is en dat er veel kennis en energie in het netwerk aanwezig is. Het is nu zaak om een vertaling te maken naar concrete vervolgstappen. Dit wordt als onderdeel van acties 3.1 en 3.15 uit de actieagenda komend jaar verder uitgewerkt.

Verder zijn er afgelopen jaar onderzoeken uitgevoerd die verder helpen bij diverse kennisvragen van ons en van onze partners. Aandachtspunt is nog het uitwerken van monitoring van TBB, we verkennen hierbij methoden die effectief zijn en de beperkte capaciteit van gemeenten niet onevenredig zwaar belast. De subsidies op de TBB thema's zoals

circulair bouwen, bocompensatie en natuurinclusief isoleren lopen goed. We helpen daarmee projecten verder om kosten te overbruggen. Bij het opstellen van de volkshuisvestingsprogramma's gaan we werk maken van het concretiseren van de afspraken op TBB met gemeenten.

Actiethema 4. Monitoren en informeren

Het overgrote merendeel van de monitoringsacties wordt (al jaren) doorlopend uitgevoerd.

Nieuw is dat in 2025 de (Europese) aanbesteding van de nieuwe monitor plancapaciteit is opgestart. Noord-Holland heeft al jaren een goed werkende monitor plancapaciteit, die als voorbeeld heeft gediend voor landelijke afspraken over monitoring. Inmiddels kregen we wel te maken met de wet van de remmende voorsprong. Andere provincies maken gebruik van nieuwere systemen, met meer technische mogelijkheden, die ook gebruiksvriendelijker zijn. Om die reden is besloten om ook in Noord-Holland het aflopen van het contract te gebruiken voor een geheel nieuw systeem voor plancapaciteit. In de uitvraag worden nadrukkelijk ook de mogelijkheden voor 'publiek-private monitoring' (PPM) meegenomen. Door ook voor de PPM werkwijze gebruik te maken van de nieuwe monitor plancapaciteit kunnen we op een pragmatische manier tot nauwkeuriger kloppende planlijsten komen. Waar zowel marktpartijen, corporaties als gemeenten zich in herkennen en die daarmee de woningproductie zo goed mogelijk voorspellen. Het nieuwe systeem wordt vanaf Q1 2026 in gebruik genomen. Daarbij zorgen we dat voor gemeenten, die het systeem invullen, de overgang zo soepel mogelijk gaat.

Wat vragen wij aan de commissie?
Vaststellen van een uitvoeringsagenda is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten. Vanwege uw grote betrokkenheid bij het wonen dossier en de wens om de woningnood zo snel mogelijk terug te dringen, heeft de portefeuillehouder op 11 maart 2024 aan de commissie Ruimte toegezegd de actieagenda ter vaststelling aan Provinciale Staten aan te bieden. Dit is gebeurd, de actieagenda is 30 september 2024 door uw Provinciale Staten vastgesteld.

Vanwege de vaststelling van de actieagenda door PS en uw wens om zicht te houden op de voortgang, verzoeken wij u om de voortgang van de actieagenda ter bespreking te agenderen in uw commissie Ruimte van 17 (/20) november en de portefeuillehouder daarbij uw aandachtspunten mee te geven voor verdere uitvoering.

Om welk GS-besluit gaat het?
GS hebben op 14 oktober 2025 besloten Provinciale Staten te verzoeken om aan de hand van deze brief en het bijgevoegde overzicht met de voortgang per actiepunt de voortgang van de Actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 - 2028 te bespreken in de commissie van 17 november 2025.

Op welk door PS vastgesteld beleidskader is dit voorstel gebaseerd of wat is de wettelijke grondslag voor dit voorstel?
De actieagenda wonen en versnellen woningbouw 2024 - 2028 is 30 september 2024 door uw Provinciale Staten vastgesteld.

Is dit voorstel eerder behandeld in een commissie of in PS?
De voortgang niet. De actieagenda zelf is in commissies Ruimte van 11 maart 2024 (BOT-overleg) en 9 september 2024 besproken en in de vergadering van PS van 30 september 2024 vastgesteld.

Wat zijn de effecten van het voorstel?
We informeren u over de voortgang van de actieagenda.

Wat zijn de financiële aspecten/risico's?
De acties van de actieagenda zijn onderdeel van de provinciale begroting voor wonen.

Met wie is dit (extern) afgestemd?
De voortgang is intern opgesteld. Veel acties worden in samenwerking met andere partijen uitgevoerd. Dit betreft onder andere gemeenten, ontwikkelaars, woningcorporaties en het Ministerie van VRO.

Heeft inwonersparticipatie plaatsgevonden? Op welke manier?
Nee. Er heeft geen (burger)participatie plaatsgevonden.

Wanneer en hoe is/wordt over dit besluit gecommuniceerd?
Bij vaststelling van de voortgang van de actieagenda en het Plan van aanpak versnellen woningbouw door GS (14 oktober 2025), is hierover via een gezamenlijk persbericht gecommuniceerd.

Vindt er een evaluatie van dit besluit plaats?
Nee, er komt geen evaluatie.

Is er een link met Europa?
Nee, er is geen link met Europa voor het vaststellen van de voortgang van de actieagenda. Wel is een specifieke actie (1.19) erop gericht om de mogelijkheden voor Europese subsidies voor wonen en/of woningbouw in kaart te brengen. Deze actie is nog niet afgerond.

Wat is de vervolgprocedure?
In het najaar van 2026 wordt u wederom geïnformeerd over de voortgang van de actieagenda, inclusief de acties die onderdeel zijn van het plan van aanpak voor versnellen woningbouw.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
J. Olthof

1. bijlage(n): Overzicht voortgang actieagenda per actiepunt.

Kolom1	Kolom2	Wanneer	Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
Actiepunt	Wat	Wanneer	Nog niet gestart Opgestart Afgerond Doorlopend	conform planning doorlopend vertraging gestopt	
	ACTIETHEMA 1: VERSNELLEN VAN DE WONINGBOUW				
1.1	We zetten een Loket versnellen woningbouw op: een toegankelijk aanspreekpunt waar gemeenten, corporaties en marktpartijen hulp kunnen krijgen bij vastlopende gebiedsontwikkelingen of bouwprojecten. Onze inzet is maatwerk en we stemmen dit af op verschillende factoren, zoals de ondersteuningsbehoefte en de complexiteit van de opgave. We organiseren ook vaste spreekuren waar gemeenten hun projecten samen met woningcorporaties, ontwikkelaars en andere projectpartners op een laagdrempelige manier kunnen bespreken	2024	Afgerond	Afgerond	Het loket is in werking op www.noord-holland.nl/versnellenwoningbouw. Op de website wordt kort toegelicht op welke wijze de provincie wil bijdragen aan het versnellen van de woningbouw en staan contactgegevens vermeld van gebiedsontwikkelaars uit het versnellingsteam woningbouw. Een vast spreekuur is niet ingesteld. De gemeenten, ontwikkelaars, corporaties en het rijk weten onze gebiedsontwikkelaars inmiddels goed te vinden (korte en directe lijnen).
1.2	De provincie organiseert via het Loket versnellen woningbouw versnellingstafels, waarbij alle betrokken partijen gelijkwaardig aan tafel zitten om vastlopers bij projecten vanuit gezamenlijk eigenaarschap te bespreken en deze op te lossen, te zorgen dat de randvoorwaarden uit de woondeals worden ingevuld en verworven inzichten voor oplossingen met elkaar te delen en zo de woningbouw te versnellen. Dit doen we op het niveau van de woondealregio's Noord-Holland Noord (NHN) en Metropool Regio Amsterdam (MRA). Daarnaast organiseren we thematische versnellingstafels, waarbij we ons richten op specifieke. waarbij we ons richten op specifieke randvoorwaarden en oplossingen voor knelpunten die in meerdere projecten spelen.	2x per jaar	Doorlopend	doorlopend	De regionale versnellingstafels voor NHN en MRA zijn opgezet en gehouden volgens de frequentie die is afgesproken. De MRA-tafel wordt momenteel geevalueerd volgens afspraak gericht op het verder versterken van de werking van versnellingstafels. Parallel hieraan zijn we ook bezig om lokale of deelregionale versnellingstafels op te zetten/versterken en bieden wij concreet hierbij ondersteuning aan voor gemeenten, te beginnen in de MRA.
1.3	We zorgen voor meedenkkracht, expertise en oplossend vermogen door het aanstellen van een nieuwe, onafhankelijke bouwambassadeur en daarnaast het inzetten van gebiedsontwikkelaars, allen eenvoudig benaderbaar via het Loket versnellen woningbouw	2024	Doorlopend	doorlopend	Geurt van Randeraat is aangesteld als Bouwambassadeur voor gemiddeld twee dagen per week en het versnellingsteam binnen de sector WSO is uitgebreid naar 5fte (gebiedsontwikkelaars).
1.3.1	De bouwambassadeur signaleert knelpunten en verbindt betrokken partijen, vanuit een onafhankelijke rol, om tot oplossingen te komen	2024	Doorlopend	doorlopend	Zowel de bouwambassadeur als de gebiedsontwikkelaars uit het versnellingsteam signaleren actief knelpunten en verbinden betrokken partijen, werken onderling goed samen en stemmen de werkverdeling/-druk goed af.
1.3.2	De gebiedsontwikkelaars fungeren als verbinder en aanjager en signaleren knelpunten. Ze zijn inzetbaar om te helpen bij gebiedsontwikkelingen en projecten. Bijvoorbeeld door gemeenten te ondersteunen bij de voorbereidingen, door aan oplossingen te werken als een project vastloopt en bij subsidieaanvragen bij het Rijk.	2024	Doorlopend	doorlopend	De gebiedsontwikkelaars signaleren in de praktijk knelpunten, krijgen en/of herkennen hulpvragen en ondersteunen (adviesrol/financieel/samenbrengen) partijen (gemeenten, woningcorporaties, ontwikkelaars en rijk) bij gebiedsontwikkelingen/projecten. Ook houden de gebiedsontwikkelaars zicht op de stand van de woningbouwproductie van gemeenten met een grote woningbouwopgave (Woondeals) en nemen zij actief deel aan de versnellingstafels. Het versnellingsteam bestaat momenteel uit 5fte.
1.4	Gebrek aan ambtelijke capaciteit op gemeentelijke woningbouwafdelingen en de moeite om vacatures te vervullen, zijn de meest genoemde vertragende factoren voor de woningbouw in Noord-Holland. Wij willen gemeenten helpen om toch hun woningbouwambities waar te maken. Daarom verkennen we de mogelijkheden van het opzetten van een provinciaal (of regionaal) projectmanagementbureau (PMB). Door experts op de relevante disciplines aan te nemen kunnen we gemeenten ontlasten bij de aansturing en planvoorbereiding van projecten. Of soms zelfs – op verzoek – (gedeeltelijk) projecten voorbereiden voor gemeenten tot het punt van besluitvorming in B&W en gemeenteraden.	2025	opgestart	conform planning	De verkenning is afgerond en op 15 juli 2025 vastgesteld door GS. Aansluitend is een kwartiermaker aangesteld die inmiddels is gestart met de uitwerking van de adviezen en het zo snel mogelijk opzetten van een PMB. Het doel is om via een iteratief proces gedurende de opbouw van het PMB al hulp te kunnen bieden aan gemeenten met hun capaciteitsvraag voor (versnelling van) de woningbouw. De verkenning is besproken in de Commissie Ruimte van 6 oktober 2025.

Actie	Beschrijving actiepunt	Wanneer	Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
1.5	We richten het Investeringskader versnellen woningbouw en duurzame bereikbaarheid op, met een totaalwaarde van € 76,4 miljoen. Hiermee geven we een financiële impuls aan integrale gebieds ontwikkelingen en projecten rondom woningbouw en/of ov-knooppunten. ***Zo zorgen we ervoor dat:*** ***(1.5.1 t/m 1.5.4)***	2024	Doorlopend	doorlopend	Vanuit het Investeringskader is inmiddels € 39,2 mio. gereseveerd (lees: GS besluiten) voor investeringen in duurzame mobiliteit/OV-knooppunten met als doel de bereikbaarheid te borgen in relatie tot de schaalsprong woningbouw in de betreffende gemeenten (onder meer Haarlem, Hoorn en Dijk en Waard). Verder is € 5,1 mio. gereserveerd voor diverse projecten, bijvoorbeeld € 0,7 mio. voor flexwoningen in gemeente Ouder-Amstel die inmiddels mede dankzij deze steun zijn opgeleverd en in gebruik genomen. Voor innovatie is € 0,65 mio. gereserveerd, onder meer voor het stimuleren van parallel plannen bij gemeenten en het gebruik van een buurtbatterij om tijdelijk stroom te kunnen leveren aan nieuwbouwwoningen in afwachting van de definitieve aansluiting.
1.5.1	grote en kleine projecten op gang komen of versnellen		Doorlopend	doorlopend	De gebiedsontwikkelaars en Bouwambasadeur werken continue aan het op gang brengen en/of versnellen van projecten en zijn inmiddels actief in vrijwel alle gemeenten in Noord-Holland (adviesrol/financieel/samenbrengen/meehelpen).
1.5.2	het aantal (betaalbare) woningen toeneemt		Doorlopend	doorlopend	De noodzaak voor meer woningen in minder tijd is groot. De woningproductie moet omhoog. Het versnellingsteam heeft een plan van aanpak op hoofdlijnen opgesteld om focus aan te brengen en prioriteiten te stellen voor de korte termijn. We willen samen met alle betrokken partijen (onder meer gemeenten, woningcorporaties, ontwikkelaars, ministerie, MRA) de actielijnen uit het plan van aanpak concreet oppakken. Het kost daarbij tijd voordat het hogere aandeel zichtbaar wordt in de nieuwbouw. Om vertraging van de woningbouw te voorkomen breken we oudere afspraken (met een lager aandeel betaalbaar) niet open.
1.5.3	ov-knooppunten versterkt worden, bijvoorbeeld doordat daar meer woningen,kantoren en voorzieningen komen		Doorlopend	doorlopend	De gebiedsontwikkelaars en mobiliteitadviseurs zijn actief betrokken bij de grote integrale OV-knooppunten ontwikkelingen in gemeenten zoals Hoorn en Haarlemmermeer.
1.5.4	innovatieve oplossingen makkelijker van de grond komen.		Doorlopend	doorlopend	Het versnellingsteam heeft kennis over, steunt en is actief betrokken bij een aantal innovatieprogramma's die bijdragen aan meer woningen in minder tijd. Dit betreft onder meer het industrieel bouwen, een tijdelijke buurtbatterij voor een opgeleverd woningbouwproject dat nog niet op het net aangesloten kan worden, parametrisch ontwerpen en parallel plannen. Daarnaast wordt er gewerkt aan het opzetten van een projectmanagementbureau als innovatieve oplossing voor het tekort aan capaciteit en expertise.
1.6	We verkennen nieuwe, gestandaardiseerde of innovatieve producten, werkwijzen of instrumenten voor de versnelling. Bijvoorbeeld door:		Doorlopend	doorlopend	Het versnellingsteam heeft kennis over, steunt en is actief betrokken bij een aantal innovatieprogramma's. Zo is bijvoorbeeld het standaardiseren van (model)overeenkomsten en planningen onderdeel van ons plan van aanpak versnellen woningbouw.
1.6.1	het toepassen en uitwerken van de pilot parallel plannen voor versnellen woningbouwprocedures. Dit betekent dat verschillende stappen of procedures tegelijkertijd worden uitgevoerd in plaats van afzonderlijk. Dit kan helpen om tijd te besparen en de totale doorlooptijd van een project te verkorten.		Doorlopend	doorlopend	De gebiedsontwikkkelaars bieden het 'parallel plannen' actief aan bij gemeenten (en ontwikkelaars) samen voor concrete projecten/gebiedsontwikkelingen. We zijn onder meer actief hiermee aan de slag gegaan in de gemeenten Haarlemmermeer, Amstelveen, Purmerend en Hilversum.

Actie	Beschrijving actiepunt	Wanneer	Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
1.6.2	het opstellen van standaardovereenkomsten voor woningbouwprojecten, om voorbereiding van en onderhandelingen in deze projecten te versnellen.		opgestart	conform planning	Het standaardiseren van (model)overeenkomsten en planningen is opgepakt. De inventarisatie (documenten/gesprekken) is afgerond en we starten met het opstellen van een standaard anterieure overeenkomst en integrale/parallele planning voor gebiedsontwikkeling.
1.7	We investeren € 1 miljoen in het Stadmakersfonds, een revolverend fonds voor initiatieven met een maatschappelijke meerwaarde. Via het revolverende Stadmakerfonds kunnen maatschappelijke initiatieven in Noord-Holland hulp krijgen om vastgoed en grond aan te kopen en de bouw te financieren	2024	Ingetrokken	gestopt	Er is besloten de 1 miljoen voor het Stadmakersfonds te bezuinigen.
1.8	We verkennen de mogelijkheden en effecten van actief grondbeleid. Dit houdt in dat een gemeente zelf grond koopt, deze klaar maakt voor bouwen en wonen, en vervolgens verkoopt aan een ontwikkelende partij. Op verzoek van en in samenwerking met de betreffende gemeente, kunnen we hiervoor 2 pilots opzetten		opgestart	doorlopend	De verkenning heeft plaatsgevonden. De mogelijkheid voor pilots staat open voor verzoeken van gemeenten.
1.9	We verkennen de kansen en mogelijkheden van Europese subsidies die benut kunnen worden ter bevordering van de woningbouw	2025 en 2026	opgestart	conform planning	Samen met onder andere de MRA, IPO en Zuid-Holland wordt gesproken met afvaardigingen uit Brussel over social housing. In verlengde hiervan zullen ook ook subsidiemogelijkheden worden bekeken.
Bestaand	We verlengen de inzet van de zogenaamde flexibele schil-regelingen. Hieronder vallen twee subsidieregelingen voor het cofinancieren van extra expertise en personeel bij gemeenten. In de toekomst kan, afhankelijk van de resultaten van de verkenning, de flexibele schil opgaan in het provinciaal projectmanagementbureau.		Doorlopend	doorlopend	Voor het tijdvak 2025 en 2026 is de Flexibele schil opengesteld. De flexibele schil zit in een Uitvoeringsregeling (UVR) van €8,7 mio die bestaat uit € 6,7 mio SPUK middelen van VRO en € 2,0 mio eigen middelen. We hebben gemeenten actief gewezen op de mogelijkheid om gebruik te maken van deze regeling, mede omdat de capaciteit nog altijd een belangrijk knelpunt is voor de voortgang van woningbouwprojecten binnen gemeenten. De belangstelling van gemeenten is groot en dit heeft zich vertaald in een groot aantal aanvragen (22 gemeenten). Inmiddels is 3,8 mio.gehonoreerd. Vanuit de verkenning naar het projectmanagementbureau is de taak gesteld dat een structurele vervangendeoplossing uiterlijk in 2027 in werking is zodat in 2028 de flexibele schil afgebouwd kan worden.
Bestaand	We subsidiëren de opleiding Strategie voor Gebiedsontwikkeling aan de Amsterdam School of Real Estate voor ambtenaren van Noord-Hollandse gemeenten.		Doorlopend	conform planning	Voor de opleiding die in augustus 2025 is gestart is subsidie verleend voor 4 werknemers van Noord-Hollandse gemeenten. In 2026 kunnen nieuwe belangstellenden zich hiervoor aanmelden.
Bestaand	We stimuleren afstemming, verbinding en samenwerking met marktpartijen. Ook organiseren we een klankbordgroep marktpartijen, waarin we 4 keer per jaar aan de woningbouwversnelling werken en reflecteren op provinciaal beleid met marktpartijen, woningcorporaties en andere partners.	4x per jaar	Doorlopend	doorlopend	De gebiedsontwikkelaars uit het versnellingsteam beschikken over en staan rechtstreeks in contact met ontwikkelaars en woningcorporaties. De Klankbordgroep wordt 4x per jaar georganiseerd en . Daarnaast worden ookde versnellingstafels hiervoor benut.

			Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
Actiepunt	Wat	Wanneer	Nog niet gestart Opgestart Afgerond Doorlopend	conform planning doorlopend vertraging gestopt	
	ACTIETHEMA 2: VOLKSHUISVESTINGS PROGRAMMA'S OPSTELLEN MET CONCRETE AFSPRAKEN				
2.1	We wijzen, na overleg met gemeenten, de woningmarkt- en woningbouwregio's van Noord-Holland zoals bedoeld in de Wvrv aan. Elke gemeente is onderdeel van zowel een woningmarkt- als woningbouwregio.	Voor 1 jan 2026	opgestart	conform planning	Eerste stappen zijn gezet. We stellen een notitie op waarin we reden en aanpak aangegeven en voor elke Woondealregio een aantal opties uitwerken met voor- en nadelen en deze bespreken we met gemeenten. Daarna zal mede op basis van het advies van gemeenten een keuze gemaakt worden. Dit zal aan GS voorgelegd worden en daarna kan PS de regio's aanwijzen.
2.2	We brengen op verzoek van gemeenten advies uit over de vaststelling of wijziging van een huisvestingsverordening met betrekking tot de regionale woningmarkt, de woningbouwopgave en de toepassing van artikel 14 (voorrangsverlening, Huisvestingswet per 1/1/2024). Dit sluit aan bij onze adviserende en coördinerende rol ten aanzien van hoe lokale huisvestingsverordeningen zich verhouden tot de provinciale volkshuisvesting opgaven.	1x	opgestart	doorlopend	Dit is onderdeel geworden van de reguliere werkwijze, bij actualisatie van huisvestingsverordeningen van de gemeente wordt een reactie opgesteld.
2.3	We zien toe op de naleving van de gemeentelijke verplichting om, zodra de Wvrv van kracht is:	2024, 2025 en 2026			
2.3.1	een huisvestingsverordening op te stellen en hierin in ieder geval de wettelijke verplichte urgentiecategorieën op te nemen.	2024, 2025 en 2026	opgestart	in afwachting van de wet - eerste stappen worden al gezet	voorbereiding van de wijze waarop we hier interbestuurlijk toezicht willen uitoefenen.
2.3.2	binnen de woningmarktregio's afspraken te maken over de evenwichtige verdeling van urgente aandachtsgroepen.	2024, 2025 en 2026	opgestart	in afwachting van de wet - eerste stappen worden al gezet	Regio Kop NH rondt de analysefase binnenkort af en start dan met het verdeelvraagstuk. Regio Alkmaar zit in de de analysefase. Regio Westfriesland heeft een verdeling gemaakt. De bestuurders van de MRA hebben de gedeputeerden om hulp gevraagd om eerst tot een verdeling van de woningmarktregio's te komen. De provincie heeft dit opgepakt.
2.4	We stellen na vaststelling van de Wvrv een provinciaal volkshuisvestingsprogramma op. Daarbij gaan we uit van de afspraken uit de woondeals, de provinciale, randvoorwaardelijke woningbouwafspraken met het Rijk en de uitgangspunten van de Wvrv, waaronder in ieder geval betaalbaarheid.	2025 starten om voor einde 2026 klaar te zijn	opgestart	later opgestart aangezien de wetsbehandeling van de WvrV steeds is uitgesteld	Eerste stappen hiertoe zijn gezet. Er ligt een plan van aanpak met onderliggende ambtelijke en bestuurlijke acties. Er is een projectteam ingericht voor alle zaken die met de VHP's (lokaal, deelregionaal en provincie) te maken hebben.
2.5	We stimuleren (deel)regionale afstemming van de woningbouwprogrammering door te coördineren dat de optelsom van de lokale volkshuisvestingsprogramma's wordt opgenomen in deelregionale volkshuisvestingsprogramma's en dat de optelsom hiervan in lijn is met de afspraken en opgaven uit de woondeals. Deze deelregionale volkshuisvestingsprogramma's vervangen de woonakkoorden en komen niet voort uit de Wvrv maar uit provinciaal beleid, na afstemming met de gemeenten, met het oog op deelregionale samenwerking en omdat de stap tussen woondeals en lokale volkshuisvestingsprogramma's te groot is. We zorgen er in overleg met de gemeenten voor dat dit op een zo praktisch mogelijke manier wordt ingevuld, met ruimte voor eigen deelregionale invulling.	2024 starten om voor 1 jan 2026 klaar te zijn	opgestart	conform planning	De 'wat' zoals omschreven in de acties is het uitgangspunt dat we nog steeds hanteren rond deelregionale VHP's. We werken momenteel nog het proces uit dat we gezamenlijk gaan doorlopen.
2.6	We zetten een subsidieregeling op voor gemeenten voor het opstellen, uitwerken en uitvoeren van de woondeals, woonzorgvisies en deelregionale volkshuisvestingsprogramma's. Hiervoor zetten we de subsidie (specifieke uitkering: SPUK) van het Rijk voor uitvoering van de woondeals in.	2024	Afgerond		De nieuwe uvr Woondeals is in mei ingegaan en gepresenteerd aan gemeenten d.m.v. een webinar. Er zijn al aanvragen verleend.

Actie	Beschrijving actiepunt	Wanneer	Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
2.7	In 2024 maken we met de woondealregio NHN afspraken over de verhoging van de woningbouwdoelstelling met 2.500 woningen tot en met 2030. Deze afspraken nemen we op in de herijking van de woondeal van NHN.	2024	Afgerond		Dit is gedaan.
2.8	We ondersteunen (deel)regio's bij het maken van afspraken over de verdeling van woonruimte onder aandachtsgroepen. Dat doen we door subsidies aan te bieden voor het doen van onderzoek. Tijdens een startbijeenkomst inventariseren we bijvoorbeeld wat er al ligt aan afspraken en peilen we waar behoefte aan is. We kunnen bijvoorbeeld een onafhankelijk projectleider inhuren als daar vraag naar is.	2024	opgestart	doorlopend	Dit gaat via de nieuwe uvr Woondeals die in mei is ingegaan en gepresenteerd aan gemeenten dmv een webinar.
2.9	We maken een escalatiemodel rondom de afspraken tussen gemeenten en provincie. Hierin staat beschreven wanneer we elkaar aanspreken of ingrijpen als de afspraken niet tot het gewenste resultaat leiden of niet worden nagekomen.	2024/2025	nog niet opgestart	in afwachting van de wet	Dit escalatiemodel voor verdeling aandachtsgroepen nemen we mee in het traject rond het provinciale VHP.
2.10	We gebruiken ons adviesrecht om te kijken of gemeenten de gemaakte afspraken over aandachtsgroepen en ouderen goed hebben verwerkt in het lokale beleid, huisvestingsverordeningen en woonzorgvisies. Daarnaast vragen we aandacht voor starters en jongeren in de woningbouwprogrammering	2024-2025-2026	nog niet opgestart	in afwachting van de wet	Dit kan pas van werking gaan als de Wvrv actief is (wettelijk kader mist nu nog). Wel besteden we hier aandacht aan bij advies op huisvestingsverordeningen.
2.11	We werken een subsidieregeling uit voor het schrijven van lokale en/of regionale woonzorgvisies als onderdeel van het volkshuisvestingsprogramma.	2024	afgerond (zie 2.6)		Ondergebracht bij 2.6, UVR voor opgesteld.
2.12	We verrijken de woondeals NHN en MRA met procesafspraken over ouderenwoningen. We geven hierin in overleg met de gemeenten aan hoe de benodigde aantallen nultredenwoningen, geclusterde woningen en verpleegzorgplekken kunnen komen	2024 + 2025	opgestart	conform planning	bandbreedtes eind 2024 vastgesteld, stavaza medio 2025 opgehaald, Q3 en Q4 per deelregio procesafspraken
2.13	We gaan (dreigend) economisch dak- en thuislozen zichtbaarder maken door ze een platform te bieden. Dat doen we om de urgentie van de woningnood te benadrukken en te voorkomen dat we de woningnood alleen in cijfers blijven zien.	2025	opgestart	conform planning	De gedeputeerde heeft meerdere gesprekken gevoerd met economisch daklozen en hierover via linkedin over gedeeld. Er worden hier ook nieuwsberichten van gemaakt. Deze aanpak wordt voortgezet om aandacht te blijven vragen voor economisch daklozen.
2.14	We gaan de doorstroming bevorderen door de vraag naar en het aanbod van woningen beter op elkaar af te stemmen. Dit doen we voor de gehele woonketen bijvoorbeeld door extra woningen voor ouderen te realiseren, waarna er vanuit de doorstroming tevens meer kansen voor jongeren, starters en jonge gezinnen ontstaan om een geschikte woning te vinden	2025	opgestart	conform planning	Hier is invulling aan gegeven door organiseren kennissessie MRA en verlenen subsidie UVR Woondeals op dit thema
2.15	Samen met gemeenten, woningcorporaties, zorgaanbieders en zorgkantoren maken we concrete afspraken over de huisvestiging van aandachtsgroepen, waaronder ouderen, monitoren het realiseren van deze afspraken en sturen op doelbereik.	2025 + 2026	opgestart	conform planning	Regio Kop NH rondt de analysefase binnenkort af en start dan met het verdeelvraagstuk. Regio Alkmaar zit in de de analysefase. Regio Westfriesland heeft een verdeling gemaakt. De bestuurders van de MRA hebben de gedeputeerden om hulp gevraagd om eerst tot een verdeling van de woningmarktregio's te komen. De provinvie heeft dit opgepakt.
2.16	Door middel van digitale landkaarten delen we kennis met onze partners over de verschillende aandachts groepen. Dit kan bijvoorbeeld helpen om geschikte locaties voor spoedzoekers te vinden. We zorgen dat informatie over aandachtsgroepen toegankelijker wordt.		afvoeren	afvoeren	GS stellen voor deze actie af te voeren. Er lopen verschillende trajecten rond aandachtsgroepen. Meerdere partijen werken hiervoor samen en delen informatie. Daarnaast is er via plancapaciteit en planiewers al informatie beschikbaar over bouwlocaties en ruimtelijke regimes. Het opstellen van digitale landkaarten wordt door betrokkenen niet als meerwaarde gezien (zeker omdat dit niet in verhouding staat tot de inzet die dit vraagt).
2.17	We verruimen de mogelijkheden voor het, onder voorwaarden, bouwen in beschermd landschap in de omgevingsverordening	2024, 2025 en 2026	Afgerond		Dit is inmiddels geborgd in de Omgevingsverordening.

Actie	Beschrijving actiepunt	Wanneer	Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
2.18	We maken inzichtelijk waar sprake is van een provinciaal belang van een gezonde leefomgeving, in lijn met onze Startnotitie Gezonde leefomgeving. Dit geeft ons richting bij het meewegen van de gezonde leefomgeving bij locatiekeuzes voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw	2024 + 2025	opgestart	vertraging	Het beleidkader gezonde leefomgeving wordt begin 2026 vastgesteld. het concreet meewegen loopt samen op in traject regie op ruimte/actliseren van omgevingsvisie
2.19	We vragen gemeenten het belang van een veilige fysieke en gezonde leefomgeving bij locatiekeuzes voor woning bouw vooraf mee te wegen en inzichtelijk te maken. Om hierbij te helpen, brengen we in beeld waar de veilige fysieke en gezonde leefomgeving mogelijk onder druk staat. Ook proberen we via onderzoek en monitoring meer inzicht in dit onderwerp te krijgen. Dit doen we samen met het Rijk, gemeenten en andere partners.		Doorlopend	doorlopend	Doen dit contineu binnen de NOVEXen, gebiedsontwikkelingen en rijkstrajecten. Ook bij netwerkbijeenkomsten of soms concreet bij reacties op omgevingsvisies of omgevingsplannen van gemeenten.
2.20	We gaan in dialoog met het Rijk om de balans te bespreken en de ruimtelijke implicaties in kaart te brengen van de aanscherpingen van landelijke normen voor een gezonde leefomgeving in relatie tot woningbouw. We verkennen de mogelijkheden om samen met het Rijk een motiveringsinstrumentarium te ontwikkelen voor de weging van een gezonde leefomgeving.		opgestart	doorlopend/ vertraging	Eerste actie dialoog is opgestart en doorlopen. Het verkennen van een motiveringsinsturment is vertraagd. Dit komt door de vertraging in het opstellen van het NationaalMilieuProgramma en het daaropvolgende uitvoering. Deze actie sluit aan bij de uitvoering.
Bestaand	We sturen er actief op dat gemeenten voldoende locaties voor woningbouw in beeld hebben. Dit betekent dat de zachte plancapaciteit minimaal 130% is ten opzichte van de woningbouwopgave voor de komende 10 jaar.	doorlopend	Doorlopend	doorlopend	Dit is onderdeel geworden van de reguliere werkwijze

Kolom1	Kolom2	Wanneer	Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
Actiepunt	Wat	Wanneer	Nog niet gestart Opgestart Afgerond Doorlopend	conform planning doorlopend vertraging gestopt	
	ACTIETHEMA 3: STIMULEREN VAN INNOVATIE EN TOEKOMST BESTENDIG WONEN EN BOUWEN				
3.1	We bevorderen kennisdeling over toekomstbestendig bouwen. Dat doen we bijvoorbeeld door een themasessie of inspiratiebijeenkomst te organiseren en handreikingen beschikbaar te stellen. Ook bieden we ondersteuning aan gemeenten bij de implementatie van toekomstbestendig bouwen. We maken informatie over de koppelkansen en kosten en baten van toekomstbestendig bouwen breed toegankelijk.		opgestart	doorlopend	Regelmatig organiseren we voor en met onze woonpartners kennisuitwisseling over toekomstbestendig bouwen, zoals het congres vanuit het Convenant toekomstbestendig bouwen. Samen met andere provincies hebben we een voorbeeldenboek als reisgids door Nederland gepubliceerd. Over de koppelkansen hebben we een webinar georganiseerd en bieden we aan onze partners aan om de serious game koppelkansen (meerdere varianten mogelijk) te spelen onder begeleiding van C-creators. Dit wordt naar verwachting in 2026 uitgevoerd. Daarnaast wordt er kennis uitgewisseld op de individuele thema's van toekomstbestendig bouwen, zoals rond biobased en secundair bouwen.
3.2	Samen met de regio's gaan we de afspraken in de woondeals rondom toekomstbestendig bouwen verduidelijken. We gaan in samenwerking met gemeenten de afspraken doornemen en deze specificeren.	2026	nog niet gestart		Dit wordt in 2026 onderdeel van de op te stellen volkshuisvestingsprogramma's op lokaal en regionaal niveau. Dat is een passend moment om de afspraken verder te concretiseren, werk met werk te maken.
3.3	We onderzoeken de mogelijkheden van het monitoren van toekomstbestendig bouwen. Daarmee kunnen we de ontwikkeling van toekomstbestendig bouwen in de gaten houden en de opschaling ervan versnellen als toepassingen snel en met behoud van betaalbaarheid gerealiseerd kunnen worden		opgestart		We hebben dit verkend en nagenoeg geen enkele gemeente heeft monitoring geimplementeerd voor toekomstbestendig bouwen. Er is aan gemeenten gevraagd waar de behoefte ligt om toekomstbestendig bouwen te implementeren en dat lag vooral op kennisdeling en tools om monitoring in te voeren. Ze zien daarin ook een rol voor de provincie. Op basis hiervan gaan we verder in gesprek hoe we kunnen komen tot een passende aanpak voor monitoring binnen onze capaciteiten en de lopende trajecten rond toekomstbestendig bouwen.
3.4	We stimuleren het hergebruik en het gebruik van natuurlijke materialen bij nieuwbouw, renovatie en onderhoud. Ook stimuleren we losmaakbaar, flexibel en aanpasbaar te bouwen evenals circulair slopen van gebouwen. Samen met C-creators voeren we een kennisprogramma over circulair bouwen uit. Verder moedigen we aan om in materialenpaspoorten vast te leggen welke materialen er in gebouwen zitten, voor een eventueel tweede leven.		opgestart	doorlopend	Er is voor 2025 een aanpak biobased bouwen opgesteld samen met Building Balance. Hierin staan onze activiteiten gericht op het vergroten van de vraag naar biobased bouwmaterialen. We werken verder in het netwerk van de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen van Noord-Holland Noord aan o.a. circulair oogsten en kennisdeling. In de MRA verkennen we het opzetten van een vergelijkbaar netwerk. C-creators is een training voor gemeenten op maat aan het ontwikkelen over de toepassing van Het Nieuwe Normaal. Naar verwachting is in het najaar van 2025 hiervan de try out en starten de trainingen begin 2026.
3.5	We werken met onze partners aan het stimuleren van de vraag naar biobased bouwmaterialen. Dat doen we via de Nationale Aanpak Biobased Bouwen en door aan te sluiten bij bestaande initiatieven op dit gebied.		opgestart		Voor 2025 hebben we met Building Balance een aanpak opgesteld. We hebben dit in samenwerking met partners en bestaande initiatieven opgesteld. De aanpak bevat diverse uitgangspunten en activiteiten gericht op het stimuleren van de vraag naar biobased bouwmaterialen. Eind 2025 gaan we evalueren en stellen we een aanpak op voor 2026.
3.6	We stimuleren overheden en marktpartijen om grondstofketens te sluiten, onder meer door samen te werken, afspraken te maken over circulaire prestaties en gegevens te delen en monitoren. Wij roepen partijen op om hieraan mee te doen en bieden ondersteuning, bijvoorbeeld via de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen Noord-Holland Noord.		opgestart		We zetten in op het stimuleren van hergebuik via de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen en netwerkvorming. We hebben hierbij een dashboard ontwikkeld dat faciliteert **matching van vraag en aanbod** in de bouwketen.

Actie	Beschrijving actiepunt	Wanneer	Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
3.7	We stimuleren overheden en marktpartijen om stad, land en infrastructuur klimaatbestendig in te richten. Bijvoorbeeld door rekening te houden met mogelijke overlast van water en hitte, in lijn met onder andere de Kamerbrief Water en Bodem sturend en de Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw MRA		opgestart	doorlopend	De provincie Noord-Holland trekt een aantal pilots die hieraan bijdragen. De opgedane lessen delen we actief met onder andere gemeenten. Relevanten projecten: Waterpositieve gebiedsontwikkeling, meerlaagsveiligheid, handreiking Artikel 6.75 van de Omgevingsverordening, onderzoek kwetsbare wijken en subsidies klimaatbestendige bedrijventerreinen.
Bestaand	We verkennen samen met gemeenten de mogelijkheden voor combinaties van woningbouw en het uitvoeren van de landelijke Bossenstrategie, die het Rijk samen met provincies opstelde. Dit zodat we groenere wijken en een groenere provincie kunnen realiseren. De combinatie van bos met woningbouw biedt kansen voor meer recreatie dicht bij huis		opgestart	doorlopend	De subsidieregeling boscompensatie staat nu weer open tot en met 1 december 2025, hiermee stimuleren we gemeenten om (dorps)bos aan te planten, waarmee we bos dat vanwege Natura 2000 doelen is gekapt, herplanten en tegelijk kunnen voorzien in de groeiende recreatiebehoefte door woningbouw.
Bestaand	Via ons netwerkplatform Groen Kapitaal delen we kennis ter bevordering van meer natuurinclusieve dorpen en steden. Bijvoorbeeld door de aanleg van groene daken die regenwater opvangen en hittestress verminderen.		opgestart	doorlopend	We delen kennis via Groen Kapitaal en daarnaast via landelijke netwerken, zoals Collectief Natuurinclusief en KAN Bouwen. Gemeente Zaanstad heeft een goed voorbeeld van puntensysteem natuurinclusief bouwen ontwikkeld, dit is ook toegelicht aan de Statenleden tijdens een werkbezoek op 4 november 2024.
Bestaand	We doen onderzoek naar innovatieve oplossingen voor netcongestie. Een voorbeeld is het (tijdelijk) inzetten van energieopslag, zoals een buurtbatterij bij woningbouwprojecten. Zo voorkomen we dat een mogelijk energietekort de productie vertraagt. Verder zetten we in op energiebesparing door extra isolatie en het gebruik van zuinige apparaten. Een lager energieverbruik leidt tot lagere kosten voor bewoners. We brengen lokaal de vraag en het aanbod van energie zoveel mogelijk in balans met slimme oplossingen. Deze energie wekken we zoveel mogelijk lokaal en duurzaam op.		opgestart		Dit is onderdeel van het Plan van aanpak Netcongestie/Tijdige aansluitingen waaraan wordt gewerkt.Via het investeringskader is daarnaast subsidie verleend voor oplossen van een probleem met netcongestie bij reeds gereedzijnde woningen.
3.11	We ontwikkelen en delen kennis over gebiedsontwikkeling in gebieden met veel geluidsbelasting. We verkennen welke instrumenten en beleidsopties de provincie heeft om hinder van vliegverkeer te beperken, bijvoorbeeld door geluidsadaptief te bouwen.		opgestart	doorlopend	We delen kennis over gebiedsontwikkeling in hoogbelastegebieden, o.a. geluid. Bijvoorbeeld tijdens het congres Gezond Stedelijk Leven. Betreft kennisontwikkeling op geluidadaptief bouwen: We zijn binnen de uitvoeringsagedna NOVEX Schiphol bezig om een opdracht te verstrekken voor een actualisatie van de leidraad geluidbewust bouwen. Daarnaast werken we eraan om vervolgens de geactualiseerde leidraad een actieve toepassing te geven in het vervolg van de field labs. Zo wordt in Rijsenhout het field lab/living lab ontwikkeld, om dit te realiseren wordt er gewerkt aan een vervolgopdracht. Daarbij is het onderwerp binnen de ontwikkeling van Kronenburg op de agenda
3.12	We maken inzichtelijk welke doelgroepen wonen of willen wonen rondom ov-knooppunten. Zo kunnen we daar gericht woningbouw stimuleren voor deze groepen.		Nog niet gestart	Gepland in 2026	Bedoeling is om hiervoor in 2026 een onderzoek uit te voeren. Met behulp van dit inzicht kan gerichter rekening worden gehouden met de mobiliteitsbehoefte van doelgroepen (zie ook onderzoek van MoVe Zuidelijke Randstad)
3.13	We onderzoeken hoe we gemeenten kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld met kennis, bij het toepassen van lagere parkeernormen. Dit doen we ter bevordering van duurzaam ruimtegebruik en om de haalbaarheid en betaalbaarheid van gebiedsontwikkelingen te vergroten.		opgestart	loopt	Er is onderzoek uitgevoerd naar de provinciale sturingsmogelijkheden ten aanzien van parkeernormen. Op basis van dit onderzoek wordt na de zomer in GS een voorstel voorgelegd ten aanzien van de provinciale rol die we willen innemen en de inzet ten aanzien van enkele concrete acties. Daarnaast zijn twee handreikingen opgesteld, een met een concreet stappenplan zodat gemeenten maatwerk kunnen toepassen bij het aanpassen van hun parkeernormennota. De ander bevat een aantal gesprekspunten voor passende parkeernormen bij optoppen.

Actie	Beschrijving actiepunt	Wanneer	Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
3.14	We stimuleren overheden en marktpartijen om bouwmaterialen en afval over water te vervoeren in plaats van over de weg. Hiermee vergroten we de leefbaarheid en bereikbaarheid in Noord-Holland. We maken gebruik van het concept Metropolitaan Hub Systeem.		opgestart	loopt	Door middel van het programma Noord West Connect worden bedrijven en gemeenten ondersteund in het verplaatsen van goederenstromen van weg naar water. Hiervoor zijn al meerdere (bouw)bedrijven en gemeenten gesproken. Dit leidt tot minder stikstof- en CO2-uitstoot bij het realiseren van woningen. Met de ontwikkelde logistieke toets kan NWC deze effecten bij een bouwproject in kaart brengen en partijen aan elkaar koppelen om het vervoer over water te realiseren. Voor de komende periode is het doel meer bedrijven en overheden te benaderen en meer bouwstromen van weg naar water te krijgen. Het Metropolitaan Hub Systeem, het inzetten van data over infra en logistieke vraag combineren om efficienter en duurzamer te kunnen vervoeren, is verder ontwikkeld en gaat nu naar de testfase.
Bestaand	We stimuleren duurzame mobiliteit en de inrichting van nieuwe woonwijken volgens het STOMP-principe. Dit vinden we een belangrijk middel om duurzame mobiliteit te bevorderen. Mobiliteitshubs zijn hierbij een belangrijke schakel volgens onze Hubstrategie provincie Noord-Holland.		opgestart	loopt	We zijn bezig met het opstellen van een handelingsperspectief mobiliteit bij gebiedsontwikkelingen. Het MPvE speelt hierin een prominente rol. Het Stomp-principe vormt het vertrekpunt voor het opstellen van een Mobiliteitsprogramma van Eisen (MPvE).
Bestaand	We stimuleren duurzame mobiliteit door de inzet van smart mobility-toepassingen. Zoals fietsers prioriteren bij verkeerslichten en het hanteren van het automatisch uitchecken (‘be in, be out’) in het openbaar vervoer om het in- en uitstappen te versnellen. Ook experimenteren we met bijvoorbeeld zelfrijdend ov.		opgestart	Loopt	Be in/be out start in Q4 2025 met een pilot op alle bussen in Haarlem-IJmond. Doel is te onderzoeken wat een dergelijk systeem betekent voor met name de doorstroming van het OV (met be in/be out hoeft de reiziger niet meer in te checken bij een validator). De komende tijd gaan we dit, samen met nog een aantal andere zaken monitoren waarna we kijken of we dit systeem verder gaan uitrollen.
3.15	We vergaren en delen kennis over kansen en mogelijkheden voor industriële en circulaire woningbouw. Dat doen we onder andere vanuit onze samenwerkingen met de NH Bouwstroom en het Rijk.		opgestart	doorlopend	We hebben een kennisbijeenkomst georganiseerd met gemeenten en bouwers over industriele bouw. Daarin hebben we de geconstateerde belemmeringen verder uitgediept en samen gekeken welke oplossingsrichtingen mogelijk zijn. Ook hebben we met de NH bouwstroom bijeenkomsten georganiseerd gericht op het verder stimuleren van industriele en circulaire bouw. Ook werken we aan een deal over het opschalen van industriele bouw.
3.16	We delen kennis over en ondersteunen bij het optoppen van woningen met gestandaardiseerde bouwelementen. Daarbij maken we gebruik van bijvoorbeeld de handreiking Optoppen met daarin onder andere een stappenplan voor gemeenten en woningcorporaties.		opgestart		Samen met de provincies Utrecht, Gelderland, Zuid-Holland en Aedes hebben we de bestaande handreiking optoppen voor gemeenten en corporaties geactualiseerd. Voor VVE's hebben we een nieuwe handreiking opgesteld, ook met VRO. Ook hebben we samen met Zuid-Holland een kennisuitwisselingsbijeenkomst georganiseerd bij de ABC Architectuurcentrum in Haarlem (met tentoonstelling optoppen).
3.17	Samen met Mooi Noord-Holland informeren en betrekken we welstandscommissies bij gestandaardiseerde besluitvorming over industriële bouw. Het doel daarvan is gemeenten en woningcorporaties te helpen om procedures te versnellen en als dat mogelijk is te vereenvoudigen.		opgestart	loopt	Deze actie pakken we op in samenwerking met de NH Bouwstroom. Via dat netwerk zijn er bijeenkomsten met Mooi NH om dit te bespreken en indien nodig afspraken te maken.
Bestaand	Samen met het Rijk adviseren en informeren we gemeenten en corporaties over de realisatie van flex woningen.		opgestart	doorlopend	Dit is meegenomen in de kennisuitwisseling over industriele bouw. Flexwonen is een vorm van industriele bouw.
3.18	Met het Servicepunt Duurzame Energie ondersteunen we gemeenten bij het versnellen van de warmtetransitie in bestaande woonwijken. Dat doen we door kennis uit te wisselen en advies te geven.		opgestart	doorlopend	sinds 1 mei 2024 ondersteunt voor een periode van drie jaar een consortium (RHDHV, Fakton, CE Delft, EMMA en AKD) gemeenten bij het versnellen van de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. Zie voor meer info: https://servicepuntduurzameenergie.nl/

Actie	Beschrijving actiepunt	Wanneer	Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
3.19	Via de subsidie Versnelling natuurinclusief isoleren Noord-Holland 2024 stimuleren en subsidiëren we natuurinclusieve verduurzaming.		opgestart	vertraagd	Natuurinclusief isoleren blijft een lastig juridisch dossier. Wel loopt onze subsidie en zijn diverse gemeenten nu een Soortenmanagementplan aan het opstellen.
3.20	We verkennen het starten van een vervolg op de Groene Stad Challenge. Die richtte zich op het verkrijgen van meer inzicht in de mogelijkheid van vergroening in dorpen en steden. Dat gebeurde via de analyse van open data.		opgestart	doorlopend	De landelijke CoP Groene Stad Challenge heeft een nieuwe vorm gekregen op basis van feedback van gemeenten en er is een nieuw Dashbord Toekomstbestendige Leefomgeving. Ongeveer de helft van de Noord-Hollandse gemeenten is aangehaakt.
Bestaand	We subsidiëren circulair bouwen bij onder andere renovatie- en optopprojecten van woningcorporaties. Dit doen we via Kansen voor West.		doorlopend	doorlopend	We hebben 3 projecten gesubsidieerd (circulaire badkamers, Weverstraat van Parteon en Broere Jonker van Rochdale). Zie ook de website van Kansen voor West met de gesubsidieerde projecten. Er zitten diverse subsidieaanvragen in de procedure om te worden beoordeeld.
Bestaand	We delen kennis over woningsplitsen, woningdelen, beter benutten van leegstand, inbreiden in bestaande wijken en de mogelijkheden van het gebruik van industriële onderdelen bij renovatie, zoals kant-en-klare gevelpanelen en daken. Daarnaast volgen we de ontwikkelingen van het Rijk over ‘familie-wonen’.		opgestart	doorlopend	We zijn aan het verkennen of we samen met andere provincies een ontwerp challenge voor splitsen en beter benutten kunnen opstarten (met Holland Houtland). We vragen daarbij creativiteit uit de samenleving om ontwerpen te maken om overruimte in woningen geschikt te maken voor woningzoekenden. Het is een positieve ontwikkeling dat het Rijk de regels voor mantelzorgwoningen op het eigen erf versoepeld. Dat is goed voor de doorstroming en het ontlasten van de zorg.

Kolom1	Kolom2	Wanneer	Status	voortgang	Toelichting op voortgang en uitwerking
Actiepunt	Wat	Wanneer	Nog niet gestart Opgestart Afgerond Doorlopend	conform planning doorlopend vertraging gestopt	
	ACTIETHEMA 4: MONITOREN EN INFORMEREN				
4.1	We zorgen ervoor dat marktpartijen en woningcorporaties veranderingen rondom de woningbouwplanning eenvoudig kunnen doorgeven aan de betrokken gemeente via de monitor en stimuleren dat gemeenten, marktpartijen en corporaties hun planningen afstemmen, in voorbereiding op de versnellingstafels. Zo krijgen we een realistischer beeld wanneer welke woningen gebouwd gaan worden en kunnen we eerder acteren op dreigende tekorten in de plancapaciteit van een regio	**2025**	Opgestart	**Conform planning**	De plancapaciteit wordt dit jaar opnieuw aanbesteed. We zorgen ervoor dat de nieuwe monitor de mogelijkheid biedt dat veranderingen rondom de woningbouwplanning eenvoudig kunnen doorgeven aan de betrokken gemeente.
4.2	We optimaliseren de verschillende monitors en dashboards. Ook zorgen we ervoor dat we daarbij de invullast voor gemeenten beperken	**2025**	Opgestart	**Conform planning**	De plancapaciteit wordt dit jaar opnieuw aanbesteed, we hebben er hierbij aandacht voor dat er zo min mogelijk vragen worden toegevoegd. Het doel is om de gegevens zo veel mogelijk éénmalig in te laten vullen, zodat ze daarna meervoudig gebruikt kunnen worden. Openbare gegevens maken we toegankelijk.
Bestaand	We delen informatie over wonen via onze Kennis- en Dataspace Wonen. Het gaat bijvoorbeeld om links naar onderzoeken, evaluaties, monitors, viewers en dashboards, afkomstig van zowel de provincie als van andere partijen.		Doorlopend	**Doorlopend**	Het Kennis- en Dataplein wonen met links naar informatieproducten staat online en kan door iedereen gebruikt worden. Dit zal doorlopend aangepast en aangevuld worden.
Bestaand	Onze Monitor Plancapaciteit toont het potentiële en actuele plan- en locatieaanbod in de provincie. We vragen gemeenten om hierin hun woningbouwplannen zo actueel mogelijk door te geven.		Doorlopend	**Conform planning**	De plancapaciteit wordt twee keer per jaar geactualiseerd. Daarnaast wordt de monitor dit jaar opnieuw aanbesteed om het systeem te kunnen verbeteren en gebruik te maken van de betere, technische mogelijkheden die er nu zijn. Vanaf 2026 zal de gekozen, nieuwe aanbieder de plancapaciteitsdata verzamelen en verwerken.
Bestaand	In de jaarlijkse rapportage Monitor Woningbouw geven we een actueel overzicht van de voortgang van de Noord-Hollandse woningbouwproductie en woondealafspraken.		Doorlopend	**Doorlopend**	Deze actie is en wordt jaarlijks uitgevoerd. De eerstvolgende monitor woningbouw verschijnt najaar 2025.
Bestaand	Via het Dashboard Wonen, gelinkt aan de Monitor Woningbouw, delen we relevante informatie over de woningbouwproductie en woondealafspraken. Het dashboard bevat ook informatie op gemeenteniveau en wordt elk kwartaal geactualiseerd		Doorlopend	**Doorlopend**	Deze actie is en wordt uitgevoerd. Het dashboard wordt elk kwartaal geactualiseerd.
Bestaand	In de openbare online planviewer tonen we op toegankelijke wijze de geschiktheid, ruimtelijke mogelijkheden en belemmeringen rond de potentiële bouwlocaties die gemeenten hebben opgenomen in hun plancapaciteit.		Doorlopend	**Doorlopend**	Deze actie is en wordt doorlopend uitgevoerd. Twee keer per jaar wordt de planviewer geüpdatet na actualisatie van plancapaciteit.
Bestaand	In de WoonZorgwijzer tonen we op lokaal niveau waar groepen mensen met een bepaalde aandoening wonen en welke beperkingen zij mogelijk ervaren. Gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen kunnen zo zien wat de meest geschikte locaties zijn voor aangepaste woningen of wijkvoorzieningen.		Doorlopend	**Doorlopend**	Deze actie is en wordt doorlopend uitgevoerd. In 2025 is de Woonzorgvijzer uitgebreid met voorzieningen, zodat gemeenten nog beter kunnen zien wat geschikte plekken zijn voor woningen voor senioren en/of zorgwoningen.
Bestaand	Elke 2 à 3 jaar brengen we de actuele en toekomstige woningbehoefte in kaart in een rapport. Dat doen we aan de hand van actuele bevolkingsprognoses. Als het nodig is, zorgen we vervolgens voor een herijking van de woondeals.		Doorlopend	**Doorlopend**	De meest recente bevolkingsprognose van de provincie is van 2024.
Bestaand	We stimuleren dat gemeenten een professioneel planningssysteem gebruiken om inzicht te krijgen in de programmering en voortgang van woningbouwprojecten en het aanvullen van de gegevens in de plancapaciteit.	**2025**	Opgestart	**Conform planning**	We passen de monitor plancapaciteit en de afspraken rondom gebruik daarvan aan, om Publiek-Private-Monitor mogelijk te maken. In 2025 is dit met behulp van een uitdraai van plancapaciteit uitgevoerd. Vanaf 2026 wordt het voor marktpartijen en corporaties mogelijk om direct via de nieuwe monitor plancapaciteit zelf te reageren op plannen en afwijkingen in planning, aantallen of voor het aandragen van knelpunten.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R. Tromp

BEL/MOB

Telefoonnummer 06 29678420

rick.tromp@noord-holland.nl

Verzenddatum

09 OKT. 2025

Kenmerk

2439003/2439007

Uw kenmerk

Betreft: Aanpassingen in het lijnennet Noord-Holland Noord per december 2025

Geachte leden,

Graag informeren wij u over de aanpassingen in het lijnennet Noord-Holland Noord (NHN) per december 2025.

In juli 2024 is het herijkte lijnennet in Noord-Holland Noord (NHN) gaan rijden. Het herijkte lijnennet volgde uit het Ontwikkelperspectief NHN. Een gezamenlijk traject met Connexxion, de NS en de gemeenten. U bent hierover geïnformeerd via een brief met kenmerk 2189582/2189585. En het Ontwikkelperspectief NHN is besproken tijdens de commissie Ruimte van 12 februari 2024.

Er zijn in het lijnennet van NHN meer dan 20 wijzigingen doorgevoerd. Dat is heel veel. De effecten van de wijzigingen zijn na een jaar rijden duidelijk. Op 19 van de 22 plekken waar de dienstregeling is gewijzigd, hebben de veranderingen inmiddels een positief effect en komen reizigers sneller, goedkoper of vaker op hun plaats van bestemming.

Er zijn ook een paar wijzingen die niet doen wat er werd verwacht. Dat zijn er drie: Julianadorp, het stadsnetwerk van Den Helder en Andijk. Er wordt daarom voorgesteld om per december 2025 hier een aantal wijzigingen in door te voeren na overleg tussen de gemeenten, provincie en Connexxion.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Julianadorp

Beoogd effect van de herijking:

Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar de reisbewegingen van reizigers in NHN. Dit onderzoek is de basis geweest van veel van de wijzigingen. Uit het reizigersonderzoek kwam naar voren dat de meeste reizigers uit Julianadorp via Den Helder-Zuid richting Schagen en verder reisden. Het idee was om reizigers 2x per uur naar Schagen en 1x per uur naar Den Helder een reismogelijkheid te geven. In plaats van 2x per uur naar Den Helder en 1x per uur naar Schagen. De meeste reizigers kregen hiermee een snellere en goedkopere reis. En daarmee verbetert de aantrekkelijkheid van het OV.

Helaas moeten we na een jaar concluderen dat deze omzetting ongeveer 30% aan reizigers heeft gekost. En dat er ook geen positieve ontwikkeling zit in deze cijfers. Dit effect hadden we niet verwacht.

De voorgestelde wijziging per december 2025:

Lijn 158 rijdt nu al tussen Den Oever en Anna Paulowna. Deze lijn wordt doorgetrokken richting Den Helder. Onderweg doet deze lijn Breezand aan en Julianadorp. De extra lijn tussen Julianadorp en Schagen vervalt.

Op deze manier krijgt Julianadorp weer 2x per uur een verbinding met Den Helder. Daarnaast kunnen reizigers richting het zuiden alsnog eerder op de trein stappen. In dit geval dan op Anna Paulowna in plaats van Schagen. En de nieuwbouwwijk Julianadorp-Oost krijgt openbaar vervoer door de omzetting van lijn 158.

Huidig netwerk:

Voorgestelde wijziging:

Stadslijnen Den Helder

Beoogd effect van de herijking:

Lijn 34 reed in de wijk De Schooten in Den Helder een lus, en deed daarbij niet station Den Helder-Zuid aan. De meeste reizigers reizen met de trein. Het aantakken van lijn 34 op Den Helder-Zuid leverde voor de meeste reizigers een rijtijdwinst op. En het afschaffen van de lus zorgt voor een herkenbaarder netwerk voor de reiziger.

Ook hier is de conclusie dat deze aanpassing reizigers heeft gekost, in dit geval ongeveer 15%. Onze inschatting is dat de kwaliteitswinst (snellere reistijd en herkenbaar netwerk) niet opwoog tegen de toegenomen halteafstand in De Schooten.

Lijn 37 is ingelegd om Huisduinen van vast OV te voorzien. Een onvoorzien nadeel van deze lijn was dat er geen directe verbinding meer was met het ziekenhuis vanuit Den Helder-Zuid. Het aantal reizigers van lijn 37 is laag. Er maken per maand ongeveer 900 reizigers gebruik van.

De voorgestelde wijziging per december 2025:

Lijn 34 krijgt weer de oude lusroute terug. Een voordeel is dat het in de omloop past om Den Helder-Zuid aan te blijven doen. Daarmee blijft lijn 34 wel verbonden met het station. En gaat de bus daarna de wijk in.

Lijn 31 wordt omgelegd. Daarmee heeft Den Helder-Zuid weer een directe verbinding met het ziekenhuis. Dit houdt wel in dat lijn 37 komt te vervallen. Lijn 31 gaat naar de rand van Huisduinen, naar halte Tuintjesweg. Daarmee blijft ongeveer 50% van Huisduinen binnen 400 meter van hun huis een halte hebben.

Lijn 37 is hieronder in het donkerblauw weergegeven. Deze rijdt in het noordwesten van Den Helder. Lijn 34 is roze weergegeven. Deze rijdt in het zuidoosten van Den Helder.

Huidig netwerk:

Voorgestelde wijziging:

Andijk

Beoogd effect van de herijking:

85% van de reizigers uit Andijk reist naar Bovenkarspel-Grootebroek of naar Hoorn en verder richting Amsterdam. Het toevoegen van lijn 138 zorgt ervoor dat er meer reisopties kwamen tussen Andijk en Bovenkarspel-Grootebroek. En dat er op station Bovenkarspel-Grootebroek een aansluiting is op elke trein. De ketenreis werd hiermee geoptimaliseerd en leverde voor de meeste reizigers 20 minuten reistijdwinst op. En daarmee een aantrekkelijkere reisoptie. Het nadeel was dat de oost-west verbinding tussen Wervershoof en Andijk kwam te vervallen.

De conclusie is dat deze aanpassing ongeveer 30% van de reizigers heeft gekost. Dit effect hadden we niet verwacht.

De voorgestelde wijziging per december 2025:

Lijn 131 en 132 worden doorgetrokken Andijk in. Het was onzeker of er voldoende rijtijd was om deze verbinding weer mogelijk te maken. Maar dit blijkt te kunnen. Er is daarmee wederom een oost-west verbinding in Andijk mogelijk.

De reisopties tussen Andijk en Bovenkarspel, in de vorm van lijn 138 en 438, blijven bestaan.

Huidig netwerk:

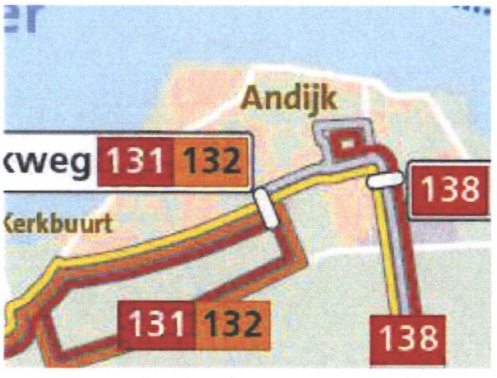

Voorgestelde wijziging:

Tot slot

De gemeenten Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en Medemblik, en reizigersorganisatie ROCOV hebben positief gereageerd op de voorstellen. Hoewel de gemeente Den Helder heeft aangegeven het jammer te vinden dat de vaste lijn naar Huisduinen verdwijnt, wegen de positieve punten zwaarder.

Met deze aanpassingen denken we de aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer voor de inwoners van Noord-Holland Noord verder te verbeteren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

E.A.S. Rommel

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
W.G. Brussaard
BEL/MOB

Telefoonnummer +31235143655
BRUSSAARDW@Noord-Holland.nl

Verzenddatum
09 OKT. 2025

Kenmerk
2440498/2440500

Uw kenmerk

Betreft: MIRT-verkenning Openbaar Vervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer Halfjaarrapportage januari-juni 2025

Geachte leden,

Graag informeren wij u met deze halfjaarrapportage januari-juni 2025 over de voortgang van de MIRT-verkenning Openbaar Vervoerverbinding Amsterdam-Haarlemmermeer.

Het project zal de halfjaarrapportage publiceren op de website van het project: https://ovamsterdamhaarlemmermeer.nl/

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
E.A.S. Rommel

1 bijlage(n)

Halfjaarrapportage januari-juni 2025

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Halfjaar-rapportage

MIRT-verkenning OV-verbinding
Amsterdam - Haarlemmermeer

Januari - Juni 2025

ov - verbinding
amsterdam
haarlemmermeer

Inhoudsopgave

1 Inleiding
pagina 4

1.1 Projectdoel 4
1.2 De samenwerkende partijen 5
1.3 Hoofdonderdelen verkenning 5

2 Managementsamenvatting
pagina 6

3 Onderzoeksopgave
pagina 8

In gesprek met ...
Eskeline van den Kieboom – projectleider Duurzaamheid bij OVAH 12

4 Omgevingsmanagement en communicatie
pagina 13

4.1 Omgeving 13
4.2 Communicatie 13

5 Projectkaders
pagina 15

5.1 De projectscope 15
5.2 Projectplanning 15
5.3 Financiën 15
5.4 Risico's 15

Voorwoord

Voor je ligt de eerste halfjaarrapportage 2025 van de MIRT-verkenning OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer (OVAH). In dit project werken overheden, eigenaren van publieke en private infrastructuur, concessieverleners, vervoerders, de projectorganisatie en diverse adviesbureaus samen.

Doel van het project is om te onderzoeken wat de beste oplossing is voor de knelpunten in het openbaar vervoer in de regio Amsterdam - Haarlemmermeer. De resultaten van dit onderzoek leiden tot een voorkeursbeslissing voor een nieuwe OV-verbinding tussen Amsterdam en Haarlemmermeer.

Duizenden mensen die in dit gebied wonen, werken, studeren of op reis zijn, maken elke dag gebruik van het uitgebreide OV-netwerk. In de toekomst zal het aantal OV-reizigers verder toenemen; als gevolg van woningbouw, werkgelegenheidsgroei en een veelzijdig aanbod van onderwijs-, sport- en culturele instellingen. Om te voorkomen dat treinen en perrons overvol raken, zijn investeringen in het OV nodig.

In deze rapportage lees je over de voortgang die is gemaakt in de beoordelingsfase van ons onderzoek, gedurende de periode januari – juni 2025. In deze fase is gewerkt aan de meerwaarde van OVAH in relatie tot het verwachte toekomstbeeld , het inzichtelijk maken van mogelijke oplossingsrichtingen en het bepalen welke hiervan kansrijk zijn voor het verdere onderzoek. Daarnaast laten we zien hoe de omgeving (via inspraak en participatie) bij het project betrokken is, wat dit opleverde en hoe dat verder in het onderzoek en de besluitvorming wordt meegenomen.

Namens deze brede samenwerking wensen wij je veel leesplezier.

Projectorganisatie OV-Verbinding Amsterdam - Haarlemmermeer

Druk perron op Station Schiphol Airport

1. Inleiding

Het Rijk en de regio hebben jaarlijks een bestuurlijk overleg (BO MIRT) om af te stemmen over infrastructuurprojecten. Tijdens het Bestuurlijk Overleg (BO) MIRT in het najaar van 2022 nam de staatssecretaris van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de beslissing om te starten met de MIRT-Verkenning OV-verbinding Amsterdam – Haarlemmermeer. Hierbij is het projectalternatief 'verlengen Noord/Zuidlijn naar Hoofddorp met een tracé via Schiphol Noordwest' vastgesteld als meest voor de hand liggende optie en als uitgangspunt voor de benodigde financiële dekking.

In het startdocument van de verkenning van oktober 2022 is op hoofdlijnen een richting meegegeven voor de verkenning. De projectorganisatie heeft hierop een projectplan voor de verkenning opgesteld. Hierin zijn de opdracht, planning en benodigde financiële middelen vastgelegd. Dit projectplan is goedgekeurd door de opdrachtgevers en vormt de basis van de afspraken die staan in de samenwerkingsovereenkomst tussen partijen.

1.1 Projectdoel

Het doel van de MIRT-verkenning OV-verbinding Amsterdam – Haarlemmermeer is te komen tot één voorkeursalternatief voor een OV-verbinding aan de zuidwestkant van Amsterdam. Dit voorkeursalternatief wordt vastgesteld in de besluitvormingsfase van de verkenning. Hiervoor wordt in de eerste plaats onderzoek gedaan naar oplossingsrichtingen die zich primair richten op het oplossen van de nationale en internationale ov-bereikbaarheidsproblemen die er nu al zijn en die in de toekomst naar verwachting groter worden. Het onderzoek richt zich op:

- Het oplossen van capaciteitsproblemen in de Schipholspoortunnel om daarmee het landelijk spoornetwerk volgens OV-toekomstbeeld 2040 mogelijk maken;
- Het verminderen van de transferproblematiek op de stations Schiphol Airport en Amsterdam Zuid;
- Het verbeteren van de OV-bereikbaarheid voor nieuwe woon- en werklocaties;
- Intensivering van het internationaal treinverkeer.

Bij het onderzoeken van de mogelijke oplossingen is aandacht voor maatschappelijke opgaven zoals woningbouw, werkgelegenheid, groen, klimaat, ecologie, milieu en energie. Duurzaamheid wordt hierbij als randvoorwaarde gezien.

Het doel van de verkenning is om genoeg informatie te krijgen zodat een besluit genomen kan worden over welk alternatief de voorkeur heeft. Dit wordt de voorkeursbeslissing genoemd. Als deze genomen is, worden ook afspraken over het vervolgproces gemaakt.

Het doel van de verkenning is om genoeg informatie te krijgen zodat een 'bestuurlijke voorkeursbeslissing' genomen kan worden. Als deze genomen is, worden ook afspraken over het vervolgproces gemaakt.

1.2 De samenwerkende partijen

In het najaar van 2023 legden 8 opdrachtgevers in een samenwerkingsovereenkomst afspraken vast over financiën, risico's en op welke wijze zij samenwerken in deze MIRT-verkenning. Deze samenwerkingsovereenkomst is op 29 januari 2024 gepubliceerd in de Staatscourant. De opdrachtgevende partijen zijn: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Vervoerregio Amsterdam, provincie Noord-Holland, gemeente Amsterdam, gemeente Haarlemmermeer, Nederlandse Spoorwegen, Schiphol en de Schiphol Area Development Company. Daarnaast is een aantal adviserende partijen bij het project betrokken. Dit zijn ProRail, GVB, Transdev, Rijkswaterstaat en KLM.

1.3 Hoofdonderdelen verkenning

De samenwerkende partijen maken tijdens de verkenning gebruik van een specifieke manier van werken om de hoofdonderdelen te doorlopen; dit is de 'MIRT-systematiek'. De routekaart (roadmap) hieronder geeft inzicht in de hoofdonderdelen en de specifieke aandachtsgebieden die centraal staan in deze systematiek tijdens de verkenning.

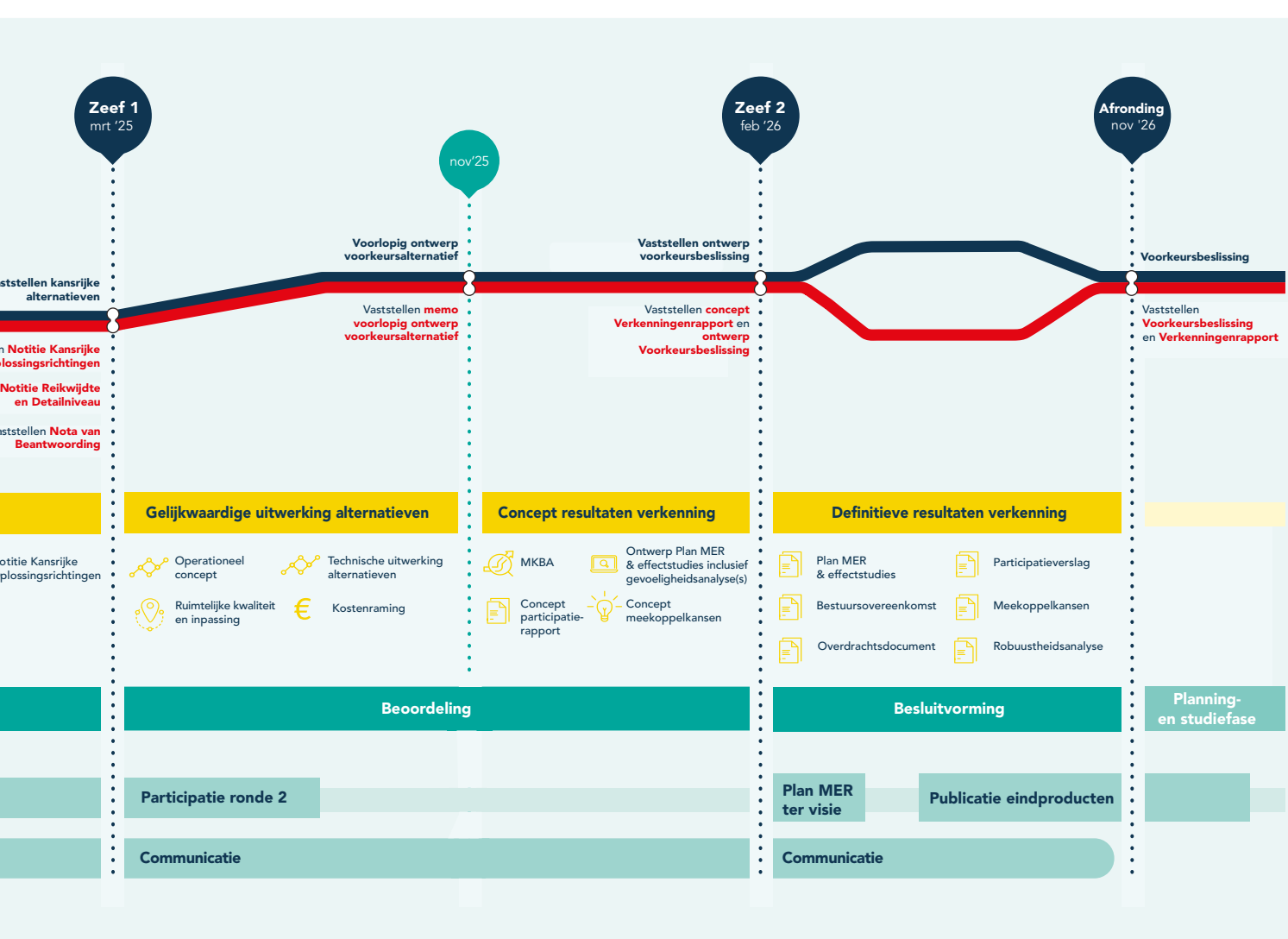

2. Managementsamenvatting

Scope

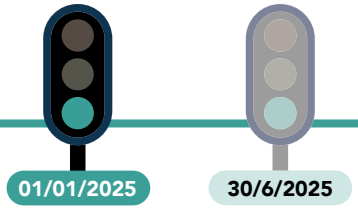

In de verslagperiode zijn geen wijzigingen geweest in de scope. Met het vaststellen van de Notitie Kansrijke Oplossingsrichtingen ligt de inhoudelijke scope van de MIRT-verkenning vast. Op verzoek van het directeuren overleg (DO) is een voorstel opgesteld voor het uitvoeren van een quick scan naar de (on)mogelijkheden om het alternatief Metro naar Schiphol door te trekken naar Hoofddorp. Dit voorstel is in april vastgesteld in het DO. De werkzaamheden zullen nu aan de projectorganisatie worden toegevoegd.

Planning

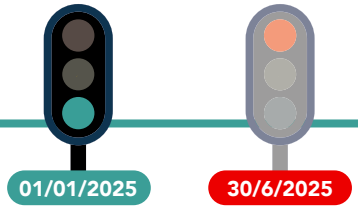

Het mijlpaalresultaat van zeef 1, de selectie van kansrijke oplossingsrichtingen uit de longlist van oplossingen, is behaald en afgerond op 13 maart 2025. De rapportage Bereikbaarheid (verkeerberekeningen) heeft vertraging opgelopen. De gevolgen hiervan op de integrale planning worden op dit moment geanalyseerd.

Financiën

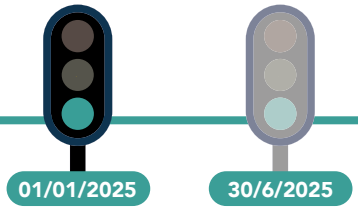

De prognose van de externe kosten is toegenomen. Daar staat een vergelijkbare onderschrijding tegenover op interne uren van werkgroepen en projectorganisatie. De prognose eindstand blijft daarmee nagenoeg gelijk. Er is aandacht voor het tijdig betalen van facturen aan leveranciers van OVAH, in het licht van de problemen met het betalingssysteem van de gemeente Amsterdam.

Risico's

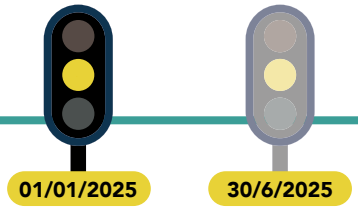

Er is begonnen met het bijwerken van het risicodossier. Ook wordt duidelijk zichtbaar gemaakt welke risico's er zijn in de planning. De planning heeft geen extra tijd meer om vertragingen op te vangen. Als er iets gebeurt waardoor het werk vertraagt, kan dat de hele planning beïnvloeden. Het projectteam doet zijn best om te voorkomen dat dit gebeurt. Bijvoorbeeld door goed om te gaan met veranderingen, uitval van medewerkers en het langer duren van beoordelingen.

- *Binnen de vastgestelde projectkaders, beheersbaar door projectorganisatie*
- *Buiten de vastgestelde projectkaders, beheersbaar door projectorganisatie*
- *Buiten de vastgestelde projectkaders, niet beheersbaar door projectorganisatie, escalatie naar het opdrachtgevers*

Kwaliteit & organisatie

01/01/2025 — 30/6/2025

In februari is de nieuwe projectdirecteur aangesteld en in maart de plaatsvervangend projectdirecteur. Voor het voortzetten van de invulling van de manager projectbeheersing is een nieuwe uitvraag afgerond. Naar aanleiding van een veiligheidsscan, worden diverse veiligheidsissues aan het project-kantoor opgelost. Afgelopen periode is een nul-meting op kwaliteitsmanagement uitgevoerd. De opgehaalde verbeteracties worden in de komende periode opgevolgd. De werkdruk op de organisatie is zeer hoog. Al lange tijd moet veel werk in weinig tijd gedaan worden.

Omgeving & Communicatie

01/01/2025 — 30/6/2025

De projectorganisatie heeft de coördinatie van de publicatie rondom de Notitie Kansrijke Oplossingen (NKO), Nota van Beantwoording (NvB) en Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) verzorgd. In mei werd een tweede live talkshow georganiseerd om bewoners, reizigers en organisaties te informeren over de projectdoelstellingen en welke OV-oplossingen er worden onderzocht. Ook zijn in het eerste en tweede kwartaal gesprekken gevoerd met Rover en Stichting de Oeverlanden. Daarnaast zijn verschillende presentaties over het project gegeven bij onder andere Hello Zuidas, Schiphol Tradepark en Stichting de Oeverlanden.

- *Binnen de vastgestelde projectkaders, beheers baar door projectorganisatie*
- *Buiten de vastgestelde projectkaders, beheers baar door projectorganisatie*
- *Buiten de vastgestelde project-kaders, niet beheersbaar door projectorganisatie, escalatie naar het opdrachtgevers*

3. Onderzoeksopgave

Belangrijk resultaat
In de eerste helft van 2025 is een belangrijk besluit genomen. Op 13 maart 2025 is in het bestuurlijk overleg (BO-OVAH) het resultaat van stap 1, 'zeef 1', goedgekeurd. Dit betekent dat duidelijk is welke 5 basisalternatieven verder worden onderzocht in de MIRT-verkenning.

De bestuurders en de betrokken overheden hebben drie belangrijke documenten goedgekeurd: de Notitie Kansrijke Oplossingsrichtingen (NKO), Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), en Nota van Beantwoording (NvB). In deze documenten staat wat er onderzocht wordt en hoe dat gebeurt.

Er zijn vijf mogelijke oplossingen gekozen die verder onderzocht worden. Deze noemen we 'basisalternatieven'. Het gaat om: BRT-netwerk, Airport Sprinter Plus), City Sprinter, Metro tot Schiphol en Metro tot Hoofddorp

In de tabel hieronder staan deze vijf alternatieven. Onder de tabel staan plaatjes die laten zien hoe de routes kunnen lopen.

Tabel 1 Overzicht basisalternatieven die worden onderzocht in de beoordelingsfase

BUS	**BRT-netwerk**	Nieuw Bus Rapid Transit (BRT)-netwerk via één gedeelde stamlijn, uitwaaierend naar meerdere bestemmingen.
TREIN	**Airport Sprinter Plus**	Nieuwe treininfrastructuur voor een verbinding met vaak rijdende treinen (Airport Sprinters) tussen station Amsterdam Centraal en station Hoofddorp. In het plangebied komt één nieuw ondergronds station bij Schiphol Centrum.
TREIN	**City Sprinter**	Nieuwe treininfrastructuur voor een verbinding met vaak rijdende treinen (City Sprinters) tussen station Amsterdam Centraal en station Hoofddorp. In het plangebied komen nieuwe stations bij Henk Sneevlietweg, Riekerpolder, Schiphol Noordwest en Schiphol Centrum (ondergronds).
METRO	**Metro tot Schiphol**	Verlenging Noord/Zuidlijn (metro) tot Schiphol met in het plangebied metrostations bij Amstelveenseweg, Johan Huizingalaan, Schiphol Noordwest en Schiphol Centrum (bovengronds).
METRO	**Metro tot Hoofddorp**	Verlenging Noord/Zuidlijn (metro) tot Hoofddorp met in het plangebied metro-stations bij Amstelveenseweg, Johan Huizingalaan, Schiphol Noordwest en Schiphol Centrum (ondergronds) en Hoofddorp.

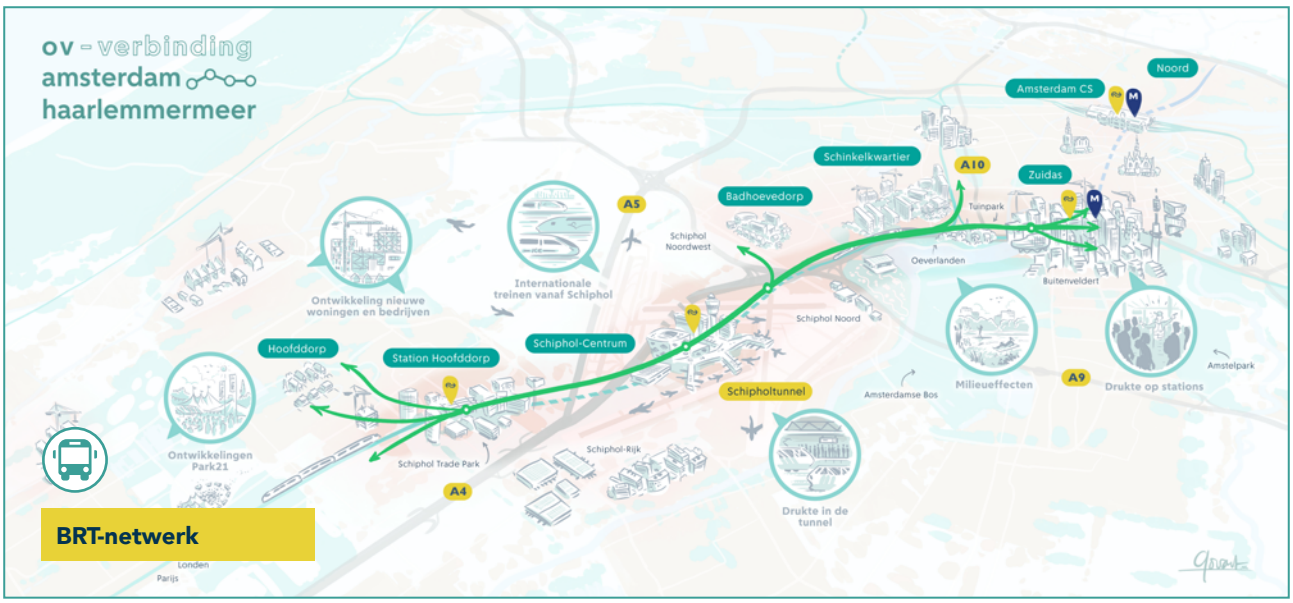
ov - verbinding
amsterdam
haarlemmermeer
Noord
Amsterdam CS
Schinkelkwartier
A10
Zuidas
Badhoevedorp
A5
Schiphol Noordwest
Internationale treinen vanaf Schiphol
Ontwikkeling nieuwe woningen en bedrijven
Tuinpark
Oeverlanden
Buitenveldert
Schiphol Noord
Hoofddorp
Station Hoofddorp
Schiphol-Centrum
Schipholtunnel
Amsterdamse Bos
Milieueffecten
A9
Drukte op stations
Amstelpark
Ontwikkelingen Park21
Schiphol Trade Park
Schiphol-Rijk
A4
Drukte in de tunnel
Londen
Parijs
BRT-netwerk

ov - verbinding
amsterdam
haarlemmermeer
Legenda
Bovengronds tracé
Ondergronds tracé
Bestaand treinstation
Nieuw treinstation
Bestaand metrostation
Nieuw metrostation
Noord
Amsterdam CS
Schinkelkwartier
A10
Zuidas
Badhoevedorp
A5
Schiphol Noordwest
Internationale treinen vanaf Schiphol
Ontwikkeling nieuwe woningen en bedrijven
Oeverlanden
Buitenveldert
Schiphol Noord
Hoofddorp
Station Hoofddorp
Schiphol-Centrum
Schipholtunnel
Amsterdamse Bos
A9
Drukte op stations
Amstelpark
Schiphol Trade Park
Schiphol-Rijk
A4
Drukte in de tunnel
Londen
Parijs
Airport Sprinter Plus

ov - verbinding
amsterdam
haarlemmermeer
Legenda
Bovengronds tracé
Ondergronds tracé
Bestaand treinstation
Nieuw treinstation
Bestaand metrostation
Nieuw metrostation
Noord
Amsterdam CS
Schinkelkwartier
A10
Zuidas
Badhoevedorp
A5
Schiphol Noordwest
Internationale treinen vanaf Schiphol
Ontwikkeling nieuwe woningen en bedrijven
Oeverlanden
Buitenveldert
Schiphol Noord
Hoofddorp
Station Hoofddorp
Schiphol-Centrum
Schipholtunnel
Amsterdamse Bos
A9
Drukte op stations
Amstelpark
Schiphol Trade Park
Schiphol-Rijk
A4
Drukte in de tunnel
Londen
Parijs
City Sprinter

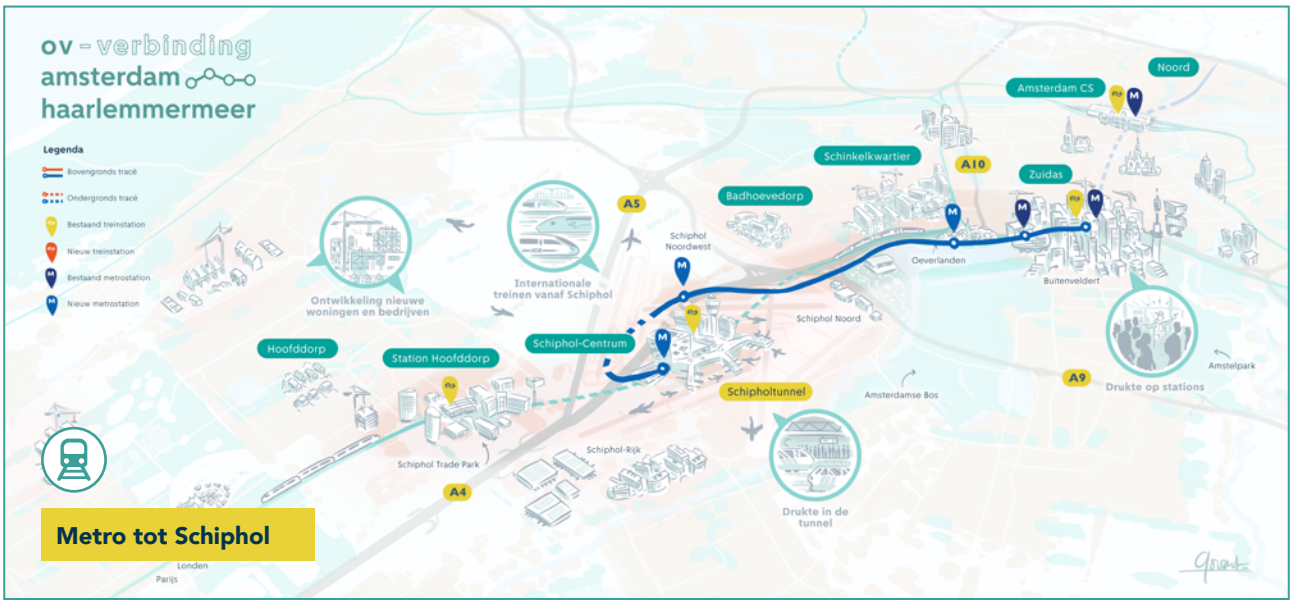

Diverse onderzoeken

Met de vaststelling van de 5 basisalternatieven is verder gewerkt aan de technische uitwerking, de effecten van een nieuwe OV-verbinding op de omgeving en wordt onderzocht wat de maatschappelijke kosten en baten zijn. De technische uitwerking richt zich op de inpassing van de vijf alternatieven in de beschikbare ruimte en de effecten op de omgeving worden in beeld gebracht door een milieueffectenrapport.

De technische uitwerking, ook wel het inpassingsontwerp genoemd, heeft in het afgelopen halfjaar een belangrijke mijlpaal behaald: het is namelijk afgerond. De conclusie is dat alle vijf de basisalternatieven met zijn tracés en stations/haltes inpasbaar zijn in de omgeving. Voor extra zekerheid op specifieke locaties is verdiepend onderzoek gedaan. Bovendien is er gekeken naar de ruimtelijke kwaliteit. Dit betekent dat er met een stedenbouwkundige visie aandacht is geweest voor de inpassing in geheel. Vervolgens zullen de technische uitwerkingen belanden in een integraal rapport, genaamd de Ontwerpnota.

Om de omgevingseffecten van de vijf basisalternatieven in beeld te brengen wordt er een milieueffectenrapport (MER) opgesteld. Deze kijkt naar aspecten als veiligheid, bodem en water, natuur, duurzaamheid, leefkwaliteit en ruimtelijke kwaliteit. Er is daarbij extra aandacht voor het recreatiegebied Oeverlanden en ontwikkelingen in Schinkelkwartier. Het milieueffectenrapport is voor 60% gereed en zal wanneer het af is ter inspraak beschikbaar worden gemaakt. De omgeving wordt dan gevraagd om hun mening te geven over het rapport.

De Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse (MKBA) wordt opgesteld om in beeld te krijgen wat de voor- en nadelen zijn van de nieuwe OV-verbinding voor de hele maatschappij, op de lange termijn. Daarbij worden zoveel mogelijk effecten, zoals kosten, reistijd, milieuschade of gezondheid, omgerekend naar geld. Zo kan worden weergegeven of de baten opwegen tegen de kosten. Ook belangrijke effecten die je niet in geld kunt uitdrukken, worden meegenomen.

De informatie uit de diverse onderzoeken worden samengevoegd tot één document, namelijk het Verkenningenrapport. Dit beschrijft ook het voorkeursalternatief en de uitgangspunten voor de volgende fase waarin dit verder uitgewerkt wordt. Wanneer dit gereed is, zal het gedeeld worden met de omgeving en ter inzage aangeboden samen met het MER.

Interview

In gesprek met... Eskeline van den Kieboom – projectleider Duurzaamheid bij OVAH

Wat doet een projectleider Duurzaamheid bij OVAH?
"Als projectleider Duurzaamheid ben ik verantwoordelijk voor de integrale duurzaamheidsrapportage. Hierin staan de duurzaamheidsambities die we samen met de projectpartners hebben opgesteld en de manier waarop we deze kunnen verwezenlijken."

Eskeline van den Kieboom – projectleider Duurzaamheid OVAH

Wat zijn de duurzaamheidsambities en welke maatregelen kunnen worden genomen om die ambities te halen?
"Wij hebben samen met onze projectpartners vijf duurzaamheidsambities vastgesteld op het gebied van: energie en klimaat, materialen en circulariteit, natuur, klimaatadaptatie en ruimtelijke kwaliteit. Van deze thema's is energie en klimaatadaptatie voor ons het belangrijkste. Dit vertaalt zich onder andere in doelstellingen zoals emissieloos bouwen en energiepositieve gebouwen. We zetten ook sterk in op circulair materiaalgebruik, biodiversiteit verbeteren en klimaatbestendige infrastructuur."

Waarom is het zo belangrijk om duurzaamheid te betrekken in deze vroege fase van het project?
"Dat komt omdat in de verkenningsfase de grote lijnen worden uitgezet. Als we nu al rekening houden met de milieu-impact, kunnen we kansen benutten en negatieve effecten voorkomen op de omgeving. Vroeg inzetten op duurzaamheid maakt het haalbaar en levert ecologische én economische voordelen op. Hier houden we rekening mee in de budgetten en kostenramingen."

Welke positieve langdurige duurzaamheidseffecten heeft het project?
"Minder verkeersdrukte en lagere CO_2-uitstoot zijn twee belangrijke effecten. Daarnaast nemen we ook maatregelen om de luchtkwaliteit en natuur te beschermen, zoals het aanleggen van ecologische verbindingen voor dieren, natuurvriendelijke oevers en het gebruik van inheemse planten. Het project zorgt bovendien voor een robuust OV-systeem, dat bestand is tegen klimaatverandering. Dit maakt de regio toekomstbestendig én duurzaam."

4. Omgevingsmanagement & Communicatie

4.1 Omgeving

Er is gewerkt aan het organiseren van de talkshow OVER OVAH. Deze talkshow heeft 20 mei plaatsgevonden en is goed bekeken. Ook zijn een paar themasessies georganiseerd. De themasessies zijn bijeenkomsten waarin geïnteresseerden zich kunnen verdiepen in specifieke onderwerpen, bijvoorbeeld de (technische) uitwerking van de vijf alternatieven. Ook zijn er verdiepende sessies georganiseerd op verzoek van specifieke organisaties. De eerste verdiepende sessie is afgelopen periode geweest met ROVER over het thema bereikbaarheid. ROVER heeft het gesprek positief ervaren. Er is een bezoek gebracht aan Stichting de Oeverlanden, waarbij alle alternatieven zijn doorlopen en hun vragen daarover zijn beantwoord. Tevens heeft het omgevingsmanagementteam presentaties gehouden bij Hello Zuidas, Schiphol Trade Park en Gebiedsmanagement van Haarlemmermeer.

Op een drietal treinstations in het plangebied is het omgevingsteam met reizigers in gesprek gegaan. Dit met als doel om informatie en sentiment te verzamelen onder de ov-reizigers doelgroep. Door middel van een enquête en online vragenlijst is inzicht verkregen in de behoeftes en vragen die leven bij reizigers bij de huidige openbaar vervoersverbinding tussen Amsterdam en Haarlemmermeer.

4.2 Communicatie

Er is een boekje opgesteld waarin de technische uitwerking van de basisalternatieven wordt toegelicht. Dit document is gedeeld met de opdrachtgevers, zodat zij goed geïnformeerd zijn over de stand van zaken.

Participatie op Station Zuid

Ook is aandacht gegeven aan reacties van bewoners uit Badhoevedorp. Via social media waren vragen over het ontbreken van een halte in Badhoevedorp bij de vijf onderzochte alternatieven. Reacties lieten zien dat dit onderwerp leeft onder de buurtbewoners. De vragen zijn beantwoord door het plaatsen van een Q&A op de OVAH-website en dit te delen met degenen die hierover vragen hebben gesteld.

Verder zijn er doorlopend social media posts gedeeld via het Linkedin en Facebook-account van OVAH waarin we de doelstellingen van het project en de vijf alternatieven hebben uitgelicht.

Interview Hello Zuidas Magazine

Ook is een interview gehouden met Arend van Dijk (nieuwe projectdirecteur) en Marja Ruigrok (Wethouder gemeente Haarlemmermeer voor onder andere Verkeer & Vervoer) voor het magazine van Hello Zuidas, dat in mei is verschenen. Dit interview helpt om het project onder de aandacht te brengen bij alle bedrijven die gevestigd zijn op de Zuidas en ook alle bewoners.

5. Projectkaders

5.1 De projectscope

In deze periode zijn er geen veranderingen geweest in de scope van het project. Met het goedkeuren van de Notitie Kansrijke Oplossingsrichtingen is de inhoudelijke scope van de MIRT-verkenning vastgesteld. Op verzoek van het directeurenoverleg (DO) is een voorstel gemaakt voor een quick scan. Deze quick scan onderzoekt de mogelijkheden om de metro van Schiphol door te trekken naar Hoofddorp. Het voorstel is in april goedgekeurd door het DO. Wat betekent dat de quick scan is toegevoegd aan het werk van de projectorganisatie.

5.2 Projectplanning

Het doel van fase 1, het kiezen van kansrijke oplossingen uit een lange lijst, is gehaald en afgerond op 13 maart 2025. De rapportage over bereikbaarheid (verkeersberekeningen) heeft vertraging. Op dit moment wordt gekeken wat dit betekent voor de hele planning.

5.3 Financiën

De financiële prognose van het project is in de afgelopen periode nagenoeg onveranderd. De kosten voor het inzetten van externe partijen is toegenomen. Daar staat een vergelijkbare meevaller tegenover op de interne uren die gemaakt zijn door de werkgroepen en de projectorganisatie. De financiële gevolgen als gevolg van de vertraging in de planning wordt de komende periode nader worden uitgewerkt. De verwachting is dat deze gevolgen op te vangen zijn met de financiële reserves en dat de MIRT-verkenning OVAH binnen het taakstellende budget kan worden afgerond.

5.4 Risico's

We zijn begonnen met het bijwerken van het risicodossier en het maken van een overzicht van de risico's in de planning. Dit helpt ons beter te begrijpen welke risico's er zijn en wanneer ze kunnen optreden. De planning heeft geen extra tijd meer als reserve. Als er iets gebeurt waardoor het werk vertraagd wordt, kan dit direct invloed hebben op de planning. Het projectteam doet zijn best om te voorkomen dat dit gebeurt, bijvoorbeeld door veranderingen in de uitgangspunten, uitval van medewerkers of vertraging bij beoordelingen zoveel mogelijk te vermijden.

Tabel 1: financiële stand van het project

Project OV verbinding Amsterdam Haarlemmermeer	Origineel budget	Toevoegingen	Actueel project-budget	Aangegane verplichtingen	Gerealiseerde kosten	Nog te contracteren	PEW	Resultaat
	1	2	3=1+2	4	5	6	7=4+6	8=3-7
			pp 2024				pp 2024	
Actuele standen	33.600.000	942.647	34.542.647	15.257.403	9.292.710	18.789.369	34.046.772	495.875
Totaal	33.600.000	942.647	34.542.647	15.257.403	9.292.710	18.789.369	34.046.772	495.875

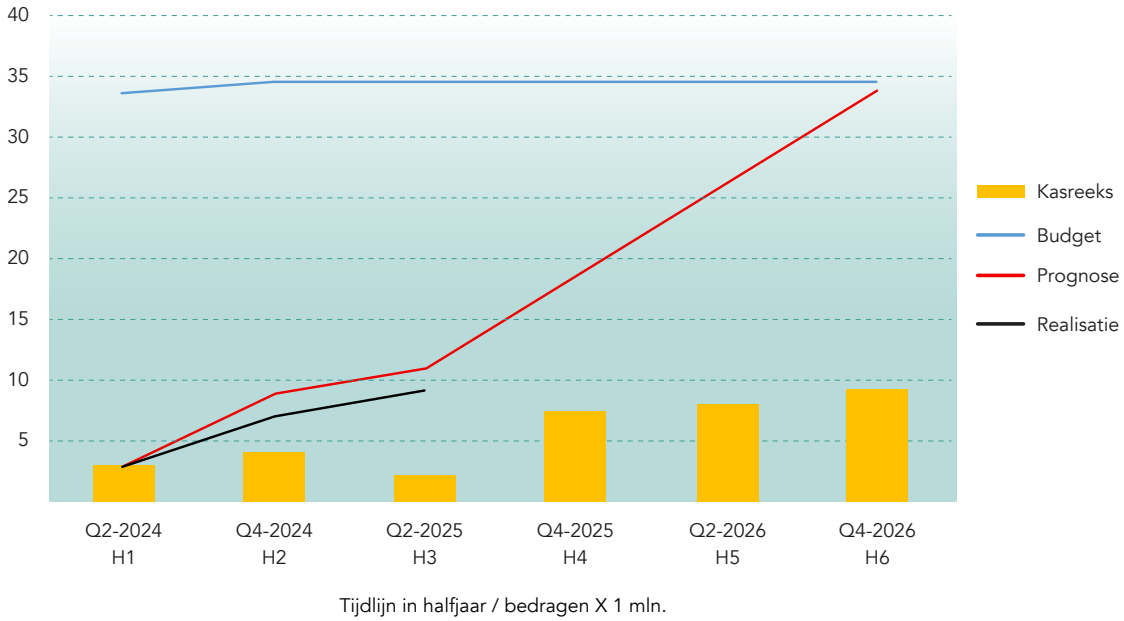

Figuur 1: financiële stand van het project

Tabel 2: top drie risico's van het project

Gebeurtenis	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen
Er kan geen voorkeursbeslissing genomen worden	**O1.** Financiële dekking is niet rond te krijgen door hogere prijzen en indexering **O2.** Er is geen financiële dekking voor beheer en onderhoud binnen de exploitatie	**G1.** Verkenningsfase blijft langer in stand en vertraagt doorstroom naar volgende MIRT-fase	**BH1.** Op korte termijn sturen op afstemming tussen rijk en regio over financiële mandjes **BH2.** Tijdig verzamelen en delen van informatie om bij te dragen aan besluitvorming **BH3.** Onderzoeken in hoeverre aanbesteding reeds is voorzien binnen het project **BH4.** Analyse van financiële impact van exploitatie ten opzichte van alternatieve
Onderzoeksscope wordt uitgebreider dan vooraf aangenomen	**O1.** Raakvlakprojecten vereisen meer detail of aanvullend onderzoek **O2.** Varianten op het diepere treinalternatief worden voorgesteld	**G1.** Producten moeten worden herzien op kosten, ontwerp en MER **G2.** Planning loopt uit door extra onderzoeksinspanning	**BH1.** Terughoudend zijn met scope-toevoegingen en afspraken maken met OG over scope-freeze **BH2.** Accepteren dat niet alles tot in detail is uitgewerkt in deze fase **BH3.** Zaken doorschuiven naar de planstudie voor verdere uitwerking
Meer zienswijzen op plan-MER en verkenningenrapport dan vooraf aangenomen	**O1.** Omgeving heeft meer zienswijzen ingebracht dan verwacht	**G1.** Uitloop van de planning door extra reactietijd op zienswijzen **G2.** Extra werkzaamheden op plan-MER en verkenningenrapport	**BH1.** Extra inzet van IB ten aanzien van inhuur van specialisten voor beantwoording zienswijzen **BH2.** Vroegtijdig betrekken van de omgeving bij het opstellen van producten

Samenwerkende partijen

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Vervoerregio Amsterdam

sadc

transdev
the mobility company

GVB

Schiphol Group

Gemeente Amsterdam

gemeente Haarlemmermeer

Provincie Noord-Holland

ProRail

KLM

ov - verbinding
amsterdam
haarlemmermeer

De MIRT-verkenning OV-verbinding Amsterdam – Haarlemmermeer is een gezamenlijk project van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Provincie Noord-Holland, Vervoerregio Amsterdam, gemeente Amsterdam, gemeente Haarlemmermeer, Royal Schiphol Group, Schiphol Area Development Company en de Nederlandse Spoorwegen.

Hierbij werken ze samen met een vijftal adviserende partijen: KLM, ProRail, GVB, Transdev en Rijkswaterstaat.

Het project wordt uitgevoerd door een onafhankelijke projectorganisatie die opereert binnen de directie Uitvoeringsorganisatie Infrastructuur en Energie (UIE) (voorheen Bijzondere Projecten) van de gemeente Amsterdam.

MIRT-verkenning OV-verbinding Amsterdam - Haarlemmermeer

Documentnummer: OVAH/04832
September 2025

Contactinformatie
info@ovamsterdamhaarlemmermeer.nl
www.ovamsterdamhaarlemmermeer.nl

[redacted]
Advocaat
T +31 (0)20 305 01 20
M [redacted]
E [redacted]@hemwood.nl

Provincie Noord-Holland
Provinciale Staten
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

UITSLUITEND per mail: post@noord-holland.nl; statengriffie@noord-holland.nl

Amsterdam, 26 september 2025

Onze referentie : KM/20255535
Betreft : Toekomst van boulevard Cruquius (zorgen van ondernemers vanwege afsluiting doorgaande route)

Geachte Statenleden,

Graag verwijs ik u naar de brief in de bijlage die ik vandaag aan de gemeente Haarlemmermeer heb gezonden namens de ondernemers van Boulevard Cruquius aan de Spaarneweg 16K, 18, 20, 22A en 26.

Zij maken zich grote zorgen over het voornemen van de gemeente de doorgaande route langs de boulevard af te sluiten. Die zorgen hebben cliënten in hun brief in de bijlage aan de gemeente geuit.

Gelet op het gemeentelijk overstijgende belang van de boulevard, leek het mij goed u hiervan op de hoogte te stellen. Ik verzoek u vriendelijk kennis te nemen van deze brief en deze zorgen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Bijlage: brief van 26 september 2025 aan het College va B&W en de gemeenteraad van de gemeente Haarlemmermeer

[redacted]
Advocaat
T [redacted]
M [redacted]
E [redacted]@hemwood.nl

Gemeente Haarlemmermeer
College van B&W en gemeenteraad
Taurusavenue 100
2132 LS Hoofddorp

UITSLUITEND per mail: griffie@haarlemmermeer.nl

Amsterdam, 26 september 2025

Onze referentie : KM/20255535
Betreft : Toekomst van boulevard Cruquius (zorgen van ondernemers vanwege afsluiting doorgaande route)

Geachte leden van het College, geachte leden van de Raad,

Ik bericht u namens cliënten: de Belvedere Groep B.V., Haarlemmermeer Vastgoed B.V., Ruyvenoord Ontwikkelings- en Beleggingsmaatschappij B.V. en diverse privé-eigenaren, c.q. ondernemers van de woonwinkels aan de Spaarneweg 16K, 18, 20, 22A en 26.

Cliënten vrezen voor de toekomst van Boulevard Cruquius, in het bijzonder de toekomst van hun panden. De oorzaak is een concept verkeersplan op de gemeentelijke website. Ik licht dat nader toe.

Boulevard Cruquius strekt zich uit over een lengte van circa 600 m langs de doorgaande route de Spaarneweg. Die doorgaande route is de levensader van de boulevard. Maar wat schetst de verbazing: op de gemeentelijke website is een figuur opgenomen waaruit volgt dat circa 50% van die doorgaande route verdwijnt.

U treft het bericht met de voorgestelde verkeerssituatie via de link in de voetnoot[1], zie een uitsnede van de situatie in figuur 1.

Figuur 1. Uitsnede beoogde verkeerssituatie (de panden van cliënten liggen in het paarse ovaal)

[1] https://haarlemmermeergemeente.nl/cruquius-zwaanshoek/transformaties-cruquius.

Alle winkelpanden binnen het paarse ovaal in figuur 1 komen volgens het voornemen aan een doodlopende weg te liggen. Dat dit negatieve effecten zal hebben voor de betreffende winkelpanden behoeft geen betoog. Het valt te raden welke weerslag dit zal hebben op de rest van de boulevard. Deze effecten blijven evenwel buiten beeld (en het is de vraag of deze effecten zijn onderzocht).

Gelet op de positie en het belang van Boulevard Cruquius voor zowel de gemeente als regionaal, is dit voornemen voor cliënten onbegrijpelijk, en bovendien onacceptabel. Namens cliënten verzoek ik u dringend de levensader van de boulevard te behouden en het voornemen van de Spaarneweg een doodlopende weg te maken nog eens heel kritisch te bekijken (om deze vervolgens naar de prullenbak te verwijzen).

Een afschrift van deze brief heb ik aan de provincie toegezonden.

Met vriendelijke groet

[redacted]

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
J.A.P. Hengstmengel
BEL/OI

Telefoonnummer +31235143627
hengstmengej@noord-holland.nl

Verzenddatum
09 OKT. 2025

Kenmerk
2439272/2439280

Uw kenmerk

Betreft: Versteviging provinciale rol bij parkeernormen

Geachte leden,

Graag informeren wij u over de volgende besluiten die wij hebben genomen op 7 oktober 2025:

1. Kennis te nemen van het onderzoek 'Provinciale sturingsmogelijkheden parkeernormen';
2. Kennis te nemen van de handreiking Parkeernormen Noord-Holland;
3. In te stemmen met het uitbreiden van onze kennis/adviserende en stimulerende rol ten aanzien van parkeernormen;
4. In te stemmen met het vervolgproces en voorgestelde acties.

Aanleiding

In de *Actieagenda Wonen en Versnellen Woningbouw 2024-2028* (actie 3.13)[1] en de bijbehorende *Strategische Evaluatie en Onderzoeksagenda Wonen*[2] is afgesproken om te onderzoeken hoe de provincie Noord-Holland gemeenten kan ondersteunen bij het toepassen van lagere parkeernormen. Hierbij is onderzocht welke concrete mogelijkheden de provincie heeft om haar (kennis)rol ten aanzien van het onderwerp parkeernormen te verstevigen en eventueel te verbreden; in aansluiting op eerder onderzoek[3] uit 2020 dat bedoeld was om een bredere maatschappelijke discussie aan te wakkeren. Achterliggend doel is om te bepalen of provinciale sturing op parkeernormen gewenst is en bijdraagt aan het realiseren van de bredere doelen rond leefbaarheid, klimaat, bereikbaarheid en betaalbaarheid van woningbouw-ontwikkelingen. De focus ligt hierbij op de OV-knooppunten.

[1] https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Actieagenda%20wonen%20en%20woningbouwversnelling%202024-2028.pdf
[2] https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/2785110f-f707-43c1-a7b5-ff0c4615edba?documentId=5159486e-d439-4067-9093-8eed2fe05c10&agendaItemId=b68eba82-86eb-4790-b1b5-ea635938445d
[3] https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Rapportage%20Parkeren%20in%20Noord%20Holland.pdf

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Parkeernormen

De parkeernorm is het aantal parkeerplekken dat vereist wordt bij bouwprojecten. Parkeernormen zijn een krachtig instrument om te sturen op de versnelling van de woningbouw, de bereikbaarheid van gebieden en de leefbaarheid in de straat. Iedere parkeerplek neemt ruimte in en kost geld. Het vormt in de praktijk een knelpunt bij het bouwen van woningen, de inrichting van een aantrekkelijke openbare ruimte en zorgt indirect voor een hogere belasting van het wegennet.

Parkeernormen zien er in eerste opzicht simpel uit, maar balanceren sterk tussen de vraag van de (toekomstige) bewoner en het aanbod in de vorm van het type woning, de nabijheid van voorzieningen en aanwezigheid van mobiliteit. Lage(re) parkeernormen kunnen op korte termijn een oplossing zijn om woningbouw of gebiedsontwikkeling net dat ene zetje naar realisatie te geven, maar té weinig parkeerplaatsen kunnen ook frustratie en structurele problemen opleveren voor bewoners om naar hun werk, familie of vrienden te komen.

Huidige rol

De provincie heeft geen formele rol bij de vaststelling van parkeerbeleid of parkeernormen. Het vaststellen van parkeerbeleid en parkeernormen valt onder de autonomie van gemeenten. Wel is - als vervolg op het onderzoek uit 2020 - de afgelopen jaren vanuit de kennisrol van het programma OV-knooppunten op corridor- en knooppuntniveau aandacht gevraagd voor lagere parkeernormen én deelmobiliteit rondom de OV-knooppunten. In juni 2025 hebben we bijvoorbeeld een whitepaper[4] gepubliceerd - gebaseerd op de handreiking parkeren bij optoppen[5]-met enkele tips om alvast het gesprek over passende parkeernormen te kunnen voeren.

Lappendeken aan parkeernormen in Noord-Holland

In de praktijk zie je grote verschillen tussen gemeenten bij het toepassen van parkeernormen. Dit komt door gebruik van oude CROW richtlijnen (in plaats van die van 2024), de bandbreedte in de richtlijnen, verschillend gebruik van gebiedstypologieën en politiek-bestuurlijke keuzes. Regelmatig is sprake van maatwerk en worden reductiefactoren toegepast als ontwikkelaars bijvoorbeeld deelmobiliteit aanbieden. Ieder gebied (centrum, schil, rest bebouwde kom en buitengebied), maar ook ieder woningtype heeft zijn eigen norm.

Advies rapport

In het rapport wordt geconcludeerd dat een sterkere provinciale rol gewenst is vanuit beleidsambities in de woningbouw en mobiliteitstransitie (in samenhang met flankerend beleid, bijvoorbeeld ten aanzien van openbaar vervoer en doorfietsroutes). Volgens de onderzoekers is er behoefte aan een brede, gebiedsgerichte en toekomstbestendige aanpak. Voor effectieve provinciale sturing op de parkeernormen adviseren zij een combinatie van maatregelen op de

---

[4] https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Bouwen_Wonen/Factsheet%20-%20Soepelere%20parkeernormen%20bij%20optoppen.pdf
[5] https://www.noord-holland.nl/bestanden/pdf/Bouwen_Wonen/Factsheet%20-%20Soepelere%20parkeernormen%20bij%20optoppen.pdf

verschillende sturingsniveaus; van no-regret maatregelen zoals het intensiveren van de bestaande kennisdeling en een coördinerende rol tot het toepassen van zwaardere sturing middels het opnemen van instructieregels in de omgevingsverordening (in navolging van de provincie Zuid-Holland). Het advies heeft diverse raakvlakken met de bevindingen[6] van de commissie STOER (zie ook bijlage III van de onderzoeksrapportage), zoals een generieke norm van 0,7 rondom OV-knooppunten waarbij afwijkingen datagedreven onderbouwd dienen te worden. Belangrijk verschil is dat in het rapport een gefaseerde aanpak wordt voorgesteld waarbij een expliciet kaderstellende rol voor de provincie op termijn wordt voorgesteld als stok achter de deur.

Provinciale rol en vervolgacties

We nemen het voorstel voor een gefaseerde aanpak niet over. In plaats daarvan wordt voorgesteld om primair in te zetten op het versterken en verbreden van de bestaande kennisrol, waarbij parkeernormen vanuit de coördinerende en stimulerende beleidsrol nadrukkelijk onder de aandacht worden gebracht.

Op deze manier kunnen we vanuit de kennis- en coördinerende rol eerst monitoren in hoeverre gemeenten de komende tijd zelf aan de slag gaan met een duurzamer parkeer(normen)beleid op basis van de meest recente CROW richtlijnen en de toepassing van mogelijkheden voor maatwerk. Waar nodig gaan we bij concrete gebiedsontwikkelingen (tussentijds) over parkeernormen in gesprek met gemeenten en eventueel andere relevante partijen als onderdeel van een duurzame gebiedsontwikkeling en de beoogde mobiliteitstransitie. Dit met oog voor de lokale context.

Parallel hieraan willen we vanuit onze stimulerende rol inzetten op aanvullende financiële prikkels door in gesprekken met gemeenten over financiële instrumenten zoals het Investeringskader versnelling woningbouw en duurzame bereikbaarheid, ook aandacht te vragen voor parkeernormen, en dit waar nodig aan te scherpen in concrete voorwaarden.

Begin 2027 evalueren we in hoeverre gemeenten aan de slag zijn gegaan met hun parkeerbeleid en de mate waarin daarmee een bijdrage wordt geleverd aan duurzame gebiedsontwikkelingen en/of de benodigde mobiliteitstransitie.

Handreiking

Om gemeenten direct te kunnen helpen hebben wij vanuit onze kennisrol al een handreiking over parkeernormen opgesteld (zie bijlage 6). Dit bevat een concreet stappenplan en advies voor gemeenten en andere relevante partijen met hoe zij hun parkeernormen beter op de lokale situatie kunnen afstemmen. Dit vormt een aanvulling op de notitie 'Parkeernormen en duurzame gebiedsontwikkeling[7] die het CROW recent heeft gepubliceerd met daarin concrete tips over hoe zij maatwerk binnen hun gemeente kunnen toepassen.

---

[6] https://www.volkshuisvestingnederland.nl/documenten/publicaties/2025/06/06/concepteindrapport-stoer

[7] https://www.crow.nl/kennisproducten/parkeernormen-en-duurzame-gebiedsontwikkeling/

Vervolgproces

Op korte termijn worden de gemeenten via bestaande gremia en per brief geïnformeerd over het onderzoek dat wij hebben uitgevoerd en de rol die wij willen innemen bij parkeernormen. Daarnaast wordt medio september een kabinetsstandpunt verwacht ten aanzien van parkeernormen naar aanleiding van het advies van de commissie STOER om een landelijke parkeernormering van 0,7 rondom OV-knooppunten toe te passen.. De uitkomst van de gemeentelijke verkiezingen in maart 2026 zal bepalend zijn in hoeverre gemeenten hun parkeerbeleid gaan aanpassen op basis van de meest recente CROW richtlijnen en daarbij rekening houden met de lokale context ten behoeve van meer duurzame gebiedsontwikkeling en de beoogde mobiliteitstransitie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
J. Olthof

2 bijlage(n)

1. Onderzoeksrapport 'Provinciale sturingsmogelijkheden parkeernormen'
2. Handreiking Parkeernormen Noord-Holland

Berenschot

RAPPORT

Provinciale sturings-mogelijkheden parkeernormen

Onderzoek naar de provinciale rol bij het gebruik van parkeernormen in Noord-Holland

74877 - 10 september 2025

In samenwerking met anteagroup

RAPPORT

Provinciale sturingsmogelijkheden parkeernormen

Onderzoek naar de provinciale rol bij het gebruik van parkeernormen in Noord-Holland

Rogier Beenders, Marijke Laarman, Jord van der Vliet

74877 - 10 september 2025

Inhoudsopgave

Inleiding **4**

Bestuurlijke managementsamenvatting **5**

HOOFDSTUK 1

Parkeren als sterk instrument **7**

1.1 Relatie parkeernormen met woningbouw, leefbaarheid en bereikbaarheid 8

1.2 Een nieuwe koers voor de parkeernormen 9

1.3 Groeiende beweging naar datagedreven uitwerking 10

HOOFDSTUK 2

Lappendeken aan parkeernormen in Noord-Holland **11**

2.1 Oorzaken versnipperd beeld parkeernormen 12

2.2 Is een lappendeken aan parkeernormen problematisch? 12

2.3 Knelpunten en dilemma's rond parkeernormen 13

HOOFDSTUK 3

Er valt iets te kiezen **14**

3.1 Kennisdelen 16

3.2 Coördineren 18

3.3 Stimuleren 20

3.4 Verplichten 22

HOOFDSTUK 4

Handelingsperspectief **24**

4.1 Geleidelijke uitbreiding rol kennisdeler en coördinator 25

4.2 Parallel aanscherpen van financiële instrumenten 25

4.3 Toekomstige stok achter de deur: verankering in Omgevingsverordening 25

4.4 Vervolgstappen: gesprek organiseren 26

BIJLAGE I

Parkeernorm als knelpunt in monitor woningbouw (2024) **28**

BIJLAGE II

Conceptteksten commissie STOER 6 juni 2025 ..... **29**

BIJLAGE III

Instructieregels Omgevingsverordening provincie Zuid-Holland **30**

Inleiding

In de Actieagenda Wonen is afgesproken om te onderzoeken hoe de provincie Noord-Holland gemeenten kan ondersteunen bij het toepassen van lagere parkeernormen. Dit heeft als doel het bevorderen van duurzaam ruimtegebruik en specifiek het vergroten van de haalbaarheid en betaalbaarheid van gebiedsontwikkelingen. In dit rapport gaan we in op de vraag of een provinciale sturing op de parkeernormen gewenst is, gezien de gestelde doelen rond woningbouw, bereikbaarheid, leefbaarheid, betaalbaarheid en klimaat. De focus ligt in dit onderzoek op OV-knooppunten, maar wij schromen niet om ook buiten deze gebieden te kijken.

Dit onderzoek volgt op een onderzoek uit 2020 waaruit bleek dat innovatief parkeerbeleid een groot effect kan hebben op binnenstedelijke ontwikkelingen. Voortbouwend hierop geeft het onderzoek dat voor u ligt antwoord op de vragen welke mogelijkheden de provincie heeft om haar huidige rol (kennisgevend en adviserend) te verbreden en of en hoe de provincie een meer sturende rol kan aannemen in het gemeentelijke parkeerbeleid.

De afgelopen weken hebben wij gesproken met diverse gemeenten, ontwikkelaars, de provincie Zuid-Holland en andere belanghebbenden over het effect van parkeernormen en de potentiële rol voor de provincie Noord-Holland. In een klankbordgroep, bestaande uit de personen die we eerder hadden gesproken, zijn de aanbevelingen getoetst en verder verfijnd. Bij het opstellen van dit rapport heeft een begeleidingsgroep van de provincie Noord-Holland tussentijds input en feedback gegeven op het conceptrapport.

Bij de totstandkoming van dit advies is parallel de handreiking voor parkeren bij optoppen en whitepaper van Noord-Holland gepubliceerd en heeft de commissie STOER haar bevindingen uit de eerste en tweede fase ter reactie vrijgegeven. In het voorliggende handelingsperspectief zijn deze recente publicaties meegenomen in de overwegingen. Deze publicaties tonen ook dat parkeernormen niet alleen in Noord-Holland op de agenda staan.

Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk benoemt het sterk sturende karakter van parkeernormen, inclusief de wetenschappelijke onderbouwing. In het tweede hoofdstuk gaan we in op de Noord-Hollandse context, gevolgd door het derde hoofdstuk over de potentiële rolinvulling door de provincie. In het laatste, vierde hoofdstuk zetten we ons advies uiteen.

Bestuurlijke management-samenvatting

Parkeernormen zijn een krachtig instrument om te sturen op de versnelling van de woningbouw, de bereikbaarheid van gebieden en de leefbaarheid in de straat. Parkeernormen zien er in eerste opzicht simpel uit, maar balanceren sterk tussen de vraag van de (toekomstige) bewoner en het aanbod in de vorm van het type woning, de nabijheid van voorzieningen en aanwezigheid van mobiliteit. Lage(re) parkeernormen kunnen op de korte termijn een oplossing zijn om woningbouw of gebiedsontwikkeling net dat ene zetje naar realisatie te geven, maar té weinig parkeerplaatsen kan ook leiden tot frustratie en kan zorgen voor structurele problemen voor bewoners om naar hun werk of vrienden te komen. Parkeernormen zijn vooral effectief als dit hand in hand gaat met parkeerregulering, waaronder betaald parkeren, omdat parkeerregulering helpt om de toename in de parkeerdruk beheersbaar te houden.

Berenschot heeft onderzocht welke rol de provincie Noord-Holland kan aannemen. De focus ligt in eerste instantie op stationsomgevingen (OV-knooppunten), met ook oog voor andere gebieden.

Lappendeken aan parkeernormen in Noord-Holland

Het beleid van parkeernormen valt onder de gemeentelijke autonomie. In die afweging volgen alle Noord-Hollandse gemeenten, op Amsterdam na, nu de kengetallen van het CROW. In de praktijk zijn er alsnog verschillen tussen gemeenten. Dit komt door gebruik van oude richtlijnen, de bandbreedte in de richtlijnen, verschillend gebruik van gebiedstypologieën en politiek-bestuurlijke keuzes. Regelmatig is er sprake van maatwerk en worden reductiefactoren toegepast als ontwikkelaars bijvoorbeeld deelmobiliteit aanbieden.

Sterkere sturing door provincie is gewenst

De lappendeken in parkeernormen toont aan dat gemeenten in Noord-Holland oude richtlijnen gebruiken of de bovenkant kiezen van de bandbreedte van de CROW-richtlijnen. Op sommige plekken in Noord-Holland vormen de parkeernormen zodoende een knelpunt bij de realisatie van woningbouw. Ook voorziet ieder extra parkeerplek in een langjarige claim op de ruimte en gaat dit in tegen de provinciale ambitie om de fiets en het openbaar vervoer aantrekkelijker te maken.

De inzet van de provincie is nu beperkt tot het delen van (ad-hoc)kennis, zoals de publicatie van eerder onderzoek uit 2020. Wij concluderen dat een sterkere provinciale rol is gewenst vanuit beleidsambities in de woningbouw en mobiliteitstransitie. Een meer sturende rol op parkeernormen is hierin niet los te zien van de inzet van flankerend, provinciaal beleid, zoals het investeren in openbaar vervoer en doorfietsroutes om inwoners een goede optie te geven om de auto in te wisselen voor een andere modaliteit. Ook is de inzet van andere partijen, zoals ontwikkelaars en makelaars, nodig om bewoners te informeren.

Handelingsperspectief: wijze van invulling

Een brede provinciale verplichting op basis van een maximale parkeernorm schiet echter het doel voorbij. Er is behoefte aan een gebiedsgerichte en toekomstbestendige aanpak, die recht doet aan de opgaven, de behoefte van de Noord-Hollandse inwoners en de bestuurlijke verhoudingen. Dat vraagt ons inziens om een uitbreiding van het provinciale instrumentarium, bestaande uit een gefaseerde inzet:

- Wij stellen voor dat de provincie sterker investeert in kennisontwikkeling en -deling, op basis van de behoeften bij de gemeenten, onder andere op het gebied van parkeerbeleid, mobiliteitsmaatregelen en dubbelgebruik (waaronder P+R-locaties). Wij adviseren om zoveel mogelijk met het CROW op te trekken om dubbel werk te voorkomen.

- Wij adviseren dat de provincie deze kennis inzet in een vroeg stadium van het ontwikkelproces, met name bij grootschalige woningbouwlocaties, om actief mee te denken over de invulling van de parkeernorm en de inzet van flankerend beleid.

- Wij adviseren om aanvullende voorwaarden op te nemen in de subsidies, zoals het investeringskader voor versnelling van de woningbouw. Ook stellen we voor om de deelname van de provincie aan gebiedsfondsen nader te verkennen, voor de continuïteit van de investeringen in de leefbaarheid en bereikbaarheid.

Als na verloop van tijd een beweging naar realistische parkeernormen achterblijft, dan is een stok achter de deur noodzakelijk. Wij stellen voor de voortgang te monitoren en, waar nodig, instructieregels op te nemen in de Omgevingsverordening, op z'n vroegst vanaf 1 januari 2027:

- Een onderbouwing van de normering op basis van data én (lokale) ambities bij gemeenten verplicht stellen.
- Een maximale parkeernorm van 0,7 bij invloedsgebieden van ov-knooppunten op te nemen, met ruimte voor differentiatie per type ov-knooppunt en eventueel per invloedsgebied.[1]

Ten slotte vragen we aandacht voor een zachte landing bij de uitvoering van dit advies door de koers van de provincie vroegtijdig te bespreken vanuit haar coördinerende rol richting gemeenten in de verschillende (bestuurlijke) gremia.

1 Nader te bepalen, nu geen onderscheid in types beschikbaar.

HOOFDSTUK 1

Parkeren als sterk instrument

Parkeernormen bieden beleidsmakers verschillende aangrijpingspunten, maar brengen ook spanningen met zich mee. Een te hoge normering kan woningbouw vertragen, ruimte-intensief zijn en ten koste gaan van het groen of speelplekken in de leefomgeving. Anderzijds kunnen te lage normen leiden tot parkeerdruk, frustratie bij bewoners en een verminderde bereikbaarheid. Dit hoofdstuk biedt een beschouwende analyse van de dilemma's rond parkeernormen, op basis van nationale en internationale literatuur.

In de zoektocht naar ruimte voor woningbouw, leefbare steden en een duurzame mobiliteitstransitie komen parkeernormen steeds vaker in beeld als beleidsinstrument. Waar parkeernormen oorspronkelijk bedoeld waren om te zorgen voor voldoende parkeergelegenheid bij woningen, winkels en kantoren, wordt steeds duidelijker dat ze een bepalende factor zijn in de manier waarop onze steden zich ontwikkelen.

De meest bekende kritiek op (minimum)parkeernormen komt van Donald C. Shoup, gerenommeerd hoogleraar stadsplanning aan UCLA. Hij betuigt dat parkeernormen vaak arbitrair zijn vastgesteld, de woningbouw belemmeren en leiden tot inefficiënt ruimtegebruik. Hij argumenteert dat parkeernormen impliciet autobezit subsidiëren, wat resulteert in meer verkeer, hogere bouwkosten en een stedelijk landschap dat is ontworpen rond de auto in plaats van de mens.[2] Uit literatuur blijkt dat parkeernormen in potentie effect hebben op verschillende factoren waarvan de bekendsten ruimtegebruik, leefbaarheid en bereikbaarheid.

1.1 Relatie parkeernormen met woningbouw, leefbaarheid en bereikbaarheid

1.1.1 Parkeerplekken als dure spelbrekers voor de bouw van woningen

Parkeergelegenheden hebben forse ruimtelijke claims, met name wanneer het gaat om grote parkeerterreinen of ondergrondse parkeergarages. In binnenstedelijke contexten is het realiseren van parkeerplaatsen vaak kostbaar, zowel boven- als ondergronds. Hoge parkeernormen kunnen daarom woningbouwprojecten financieel onhaalbaar maken of beperken hoeveel of hoe snel woningen gerealiseerd kunnen worden.[3]

Verschillende (internationale) onderzoeken tonen aan dat (hoge) minimale parkeernormen, met name wanneer ze resulteren in ondergrondse parkeervoorzieningen, woningbouwprojecten aanzienlijk duurder maken[4,5].

Daarnaast wijzen recentere studies op bredere sociale effecten: in stedelijke gebieden waar parkeerkosten vaak ‘gebundeld’ zijn met de woninghuur, betalen huishoudens zonder auto tot 17% meer huur dan nodig.[6,7] Hieruit blijkt dat parkeereisen niet alleen fysieke ruimte en bouwkosten beïnvloeden, maar ook leiden tot verborgen kosten die met name lagere inkomensgroepen treffen. Er ontstaat hiermee een sociale ongelijkheid doordat mensen betalen voor een voorziening die ze niet gebruiken of nodig hebben. In de Nederlandse context bleek dat de parkeernormen een aanzienlijke belemmering vormen voor de binnenstedelijke woningbouw. In de onderzochte gebiedsontwikkelingen zorgden hoge parkeernormen ervoor dat gemiddeld 20% minder woningen werden gerealiseerd, met lagere dichtheden tot gevolg.[8,9]

1.1.2 Parkeerplekken gaan ten koste van de leefbaarheid

Het parkeerbeleid heeft directe invloed op de leefomgeving. Minder geparkeerde auto’s betekent meer ruimte voor groen, spelen, wandelen en ontmoeten, wat pleit voor het creëren van zo min mogelijk parkeerplaatsen in de openbare ruimte. Echter, er wordt, met name in de stedelijke gebieden, vaak ondergronds geparkeerd. Hoewel dit een minimale directe belasting op de leefomgeving veroorzaakt, zijn er indirecte gevolgen, veroorzaakt door de autokilometers die door een wijk gereden worden, op weg naar de ondergrondse parkeergelegenheid.

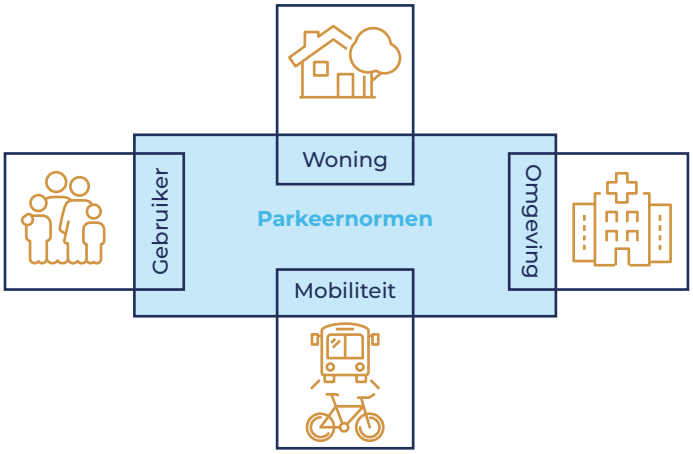

2 Shoup, D. C. (1999). The trouble with minimum parking requirements. Transportation Research Part A: Policy and Practice, 33(7–8), 549–574. https://doi.org/10.1016/S0965-8564(99)00007-52

3 Stec Groep, & Thomasia, M. (2022). Onderzoek naar kansen voor versnellen van juridische bestemmingsplanprocedures (Door Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) [Report]. https://stec.nl/wp-content/uploads/2023/01/Stec-Groep-21.257-Ministerie-BZK-Versnellen-Woningbouw-Bestemmingsplan-procedures.pdf.

4 Litman, T. & Victoria Transport Policy Institute. (z.d.). Evaluating Transportation Equity: Guidance for incorporating distributional Impacts in transport planning. https://www.vtpi.org/equity.pdf.

5 Shah, M., Adediji, Y., Donaldson, L., Piryonesi, S. M., & Urban Analytics Institute. (2024). Impact of minimum parking requirements for multi-family residential buildings on housing affordability and sustainability. In Canada Mortgage and Housing Corporation, Urban Analytics Institute. https://assets.cmhc-schl.gc.ca/sf/project/archive/housing_organizations4/impact-of-parking-requirements-on-housing-affordability_final-report.pdf

6 Gabbe, C. J., & Pierce, G. (2016). Hidden Costs and Deadweight Losses: Bundled Parking and Residential Rents in the Metropolitan United States. Housing Policy Debate, 27(2), 217–229. https://doi.org/10.1080/10511482.2016.1205647

7 Manville, M., & Pinski, M. (2020). Parking behavior: Bundled parking and travel behavior in American cities. Land Use Policy, 91, Article 103853. https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2019.02.012

8 Provincie Zuid-Holland. (2017). Parkeren en verstedelijking.

9 REBEL. (2016). MIRT-onderzoek complexe transformatieopgaven.

Parkeernormen zijn daarmee een indirect maar krachtig instrument om mobiliteitsgedrag van inwoners te beïnvloeden. Onderzoek laat zien dat een verlaging van de parkeernorm met 10% leidt tot gemiddeld 5% minder autokilometers, met een significante emissiereductie tot gevolg.[10] Hiermee zorgt de verlaging van de parkeernorm voor een positieve bijdrage aan de klimaatdoelstellingen. Daarnaast heeft een reductie in autokilometers een positief effect op verkeersveiligheid, luchtkwaliteit en de ervaren geluidsoverlast.

1.1.3 Spanningsveld rondom bereikbaarheid

Een belangrijk spanningsveld ligt bij de relatie tussen de parkeernormen en de bereikbaarheid. In theorie kunnen lagere parkeernormen leiden tot een modal shift naar duurzamere vervoerswijzen. In de praktijk blijkt dit sterk afhankelijk van de beschikbaarheid van alternatieven zoals openbaar vervoer, deelmobiliteit en veilige fietsroutes. Wanneer deze alternatieven goed zijn ontwikkeld, kunnen lagere parkeernormen leiden tot minder autogebruik en een efficiënter mobiliteitssysteem. Anderzijds kan in minder goed ontsloten gebieden een verlaging van de parkeernorm juist leiden tot slechtere bereikbaarheid, ongewenste parkeerdruk in de omgeving, en een afname van de aantrekkelijkheid van locaties voor bewoners of ondernemers. Een ‘passende’ norm is dus afhankelijk van de locatie, doelgroep en het mobiliteitssysteem ter plekke. In Nederland is aangetoond dat het autobezit per huishouden sterk varieert, met een gemiddelde van één auto per huishouden. Met de Atlas van de auto geeft het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) inzicht in het autobezit en –gebruik.

Daarbij biedt ook elke nieuw gebouwde parkeerplek een plek voor een nieuw voertuig op de weg. Daarmee heeft een parkeerplaats niet alleen effect op de bereikbaarheid van de woning, maar ook op de wijk, stad en regio. In gebieden waar het wegennet al onder druk staat is dit ook een overweging die meegenomen dient te worden in discussies over parkeernormen.

Tot slot is de verdeling van parkeerplaatsen bij lage parkeernormen een aandachtspunt. Door verschillende gesprekspartners is aangegeven dat een transparante en uitlegbare toewijzing van parkeerplekken, met name bij een lage parkeernorm, uitdagingen geeft.

10 CE Delft. (2021, april). Effectbepaling duurzame mobiliteitsopties. Provincies Noord-Holland en Flevoland (Fase 1) (CE Delft-rapport nr. 200461). CE Delft. https://ce.nl/wp-content/uploads/2021/04/CE_Delft_200461_Effectbepaling_duurzame_mobiliteitsopties_Def_v2.pdf

1.1.4 Parkeernormen zijn niet los te zien van flankerend beleid

Welke vorm van sturing ook wordt gekozen, effectief beleid rond parkeernormen kan niet los worden gezien van flankerend beleid. Parkeernormen grijpen direct in op de mobiliteitskeuzes van bewoners en bezoekers, en de effectiviteit van de parkeernormen wordt mede bepaald door de beschikbaarheid van de alternatieven voor autobezit en autogebruik, maar ook zeker parkeerregulering in de directe omgeving. Een verlaging van de parkeernormen werkt vooral als tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in alternatieve mobiliteitsopties, zoals hoogwaardige fietsvoorzieningen, goed openbaar vervoer, deelmobiliteit en aantrekkelijke looproutes.

Zonder dergelijke flankerende maatregelen kan een verlaging van de parkeernormen contraproductief uitpakken, bijvoorbeeld door druk op de openbare ruimte of een afname van de bereikbaarheid. Zeker in gebieden waar het openbaar vervoer beperkt is, waar voorzieningen verder uit elkaar liggen, en er geen parkeerregulering is, kan het beperken van parkeergelegenheid leiden tot minder aantrekkelijke woon- en werkmilieus, en frustraties bij bewoners. Flankerend beleid helpt niet alleen deze risico’s te mitigeren, maar versterkt ook de bredere doelen op het gebied van leefbaarheid, klimaat en bereikbaarheid.

1.2 Een nieuwe koers voor de parkeernormen

1.2.1 De parkeerbijbel van verkeerskundig Nederland: de CROW-richtlijnen

De CROW-richtlijnen vormen in Nederland de landelijke standaard voor het bepalen van parkeernormen bij nieuwe bouwplannen of functiewijzigingen. Gemeenten, ook in Noord-Holland, gebruiken deze richtlijnen om te bepalen hoeveel parkeerplaatsen er nodig zijn bij verschillende functies, zoals woningen, kantoren of voorzieningen.

Voor ieder type woningen worden bandbreedtes gehanteerd. Gemeenten kiezen vervolgens binnen deze bandbreedte een passende norm, afhankelijk van factoren zoals stedelijkheidsgraad, de ligging en het woonoppervlakte. De gekozen parkeernormen worden vastgelegd in gemeentelijke beleidsdocumenten of bestemmingsplannen, meestal in een nota parkeernormen. Sommige gemeenten kiezen ervoor om geen aparte parkeernormen-nota te maken, maar de keuzes vast te leggen in het omgevingsplan of in andere beleidsdocumentatie omtrent de openbare ruimte.

1.3 Groeiende beweging naar datagedreven uitwerking

Er vindt een duidelijke verschuiving plaats naar een data-gedreven benadering van de parkeernormen, waarbij de parkeernormen worden gebaseerd op actueel of toekomstig autobezit. Ook de geactualiseerde CROW-parkeerkencijfers (2024) zijn opgeschoven naar deze benadering. Dit heeft onder meer geresulteerd in een lagere richtlijn voor bezoekers. Ook is de indeling naar prijsklasse bij appartementen vervangen door een indeling naar vloeroppervlak. Zowel gemeenten als ontwikkelende partijen zien de meerwaarde van deze benadering, waarbij het werkelijke autobezit als uitgangspunt dient voor het bepalen van de parkeernorm. In de recente handreiking voor parkeren bij optoppen en whitepaper van Noord-Holland en de publicatie Parkeernormen en duurzame gebiedsontwikkeling van CROW wordt beschreven dat het hanteren van het huidige autobezit als uitgangspunt, gecombineerd met differentiatiemogelijkheden, in veel gevallen leidt tot een lagere parkeernorm dan wanneer op een andere wijze de parkeernormen werden bepaald.

De tabel aan de rechterkant laat, op basis van ons datamodel, zien hoe factoren als stedelijkheid, treinscore en inkomen het autobezit per huishouden rondom een ov-knooppunt beïnvloeden. Daarnaast spelen ook mobiliteitsopties (zoals de beschikbaarheid van de trein, bus, metro en tram), woningkenmerken (zoals benoemd in de bandbreedtes van CROW) en omgevingsaspecten een rol. Denk hierbij aan de nabijheid van voorzieningen, maar ook aan de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de leefomgeving. Autobezit, en daarmee de parkeerbehoefte, zijn sterk afhankelijk van de mate van stedelijkheid, die op haar beurt wordt beïnvloed door de dichtheid van de woningen en de functies. Meer ruimte voor parkeren kan leiden tot lagere dichtheid, wat juist weer bijdraagt aan een hoger autobezit en toenemende parkeerdruk. Zo ontstaat een terugkerende wisselwerking tussen ruimtelijke inrichting en mobiliteitsgedrag, die het belang onderstreept van integrale keuzes bij gebiedsontwikkeling.

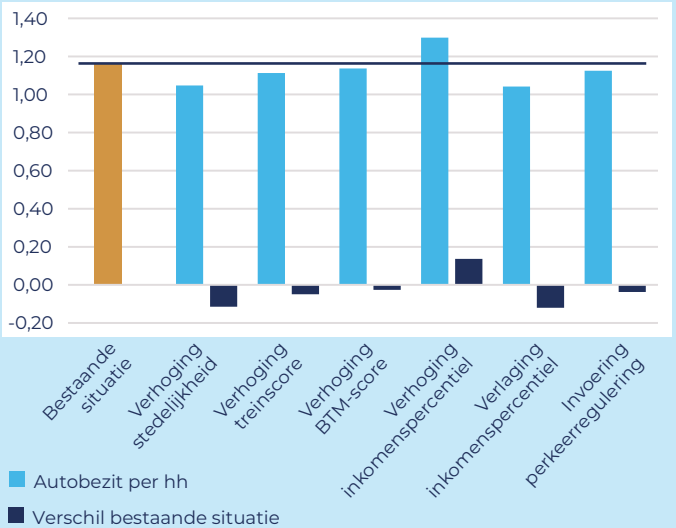

Legenda

- ***Stedelijkheid:*** aantal overdag aanwezige personen binnen korte loop- en fietsafstand.
- ***Treinscore:*** aantal vertrekkende treinen per werkdag, afgeschaald naar fietsafstand tot station.
- ***BTM1score:*** aantal vertrekkende bussen/trams/metro's per werkdag, afgeschaald naar loopafstand tot halte.
- ***Inkomenspercentiel:*** het is de 10% mediaan inkomenspercentiel. "1" betekent de eerste 10%, dus de laagste 10% van huishoudinkomens.
- ***Parkeerregulering:*** wel of geen parkeerregulering in het gebied.

* *Verhoging/verlaging met effect 1,5 op bestaande situatie. Inkomenspercentiel verhoging/verlaging van 2 punten*

HOOFDSTUK 2

Lappendeken aan parkeernormen in Noord-Holland

In de provincie Noord-Holland is sprake van een wisselende toepassing van parkeernormen. Hoewel de meeste gemeenten een nota parkeernormen hebben, hanteren gemeenten verschillende normen. Dit leidt tot een versnipperd beeld van beleid rondom parkeernormen, zelfs in vergelijkbare gebiedstypen.

2.1 Oorzaken versnipperd beeld parkeernormen

De verschillen in parkeernormen zijn grotendeels verklaarbaar vanuit de volgende oorzaken:

Gebruik van oudere richtlijnen

Een groot deel van de gemeenten hanteert nog parkeernormen die gebaseerd zijn op oudere versies van de CROW-publicaties uit 2012 of 2018. In deze oudere richtlijnen is voor veel gebiedstypes nog sprake van een hogere parkeernorm, zowel door hogere bezoekerskencijfers als een hogere algehele bandbreedte van de bewonerskencijfers. Hierdoor blijven gemeentelijke normen relatief hoog, ook waar inmiddels nieuwe inzichten een ander beeld geven van de mobiliteits-behoefte.

Bandbreedte in richtlijnen

De CROW-richtlijnen bieden expliciet ruimte voor maatwerk, met een bandbreedte aan parkeernormen afhankelijk van gebiedstype, woninggrootte, woningdichtheid en doelgroep. Gemeenten kiezen hierbinnen uiteenlopende uitgangspunten, wat leidt tot verschillende ondergrenzen en bovengrenzen in vergelijkbare situaties. Waar de ene gemeente kiest voor de onderkant van de bandbreedte in een hoogstedelijk gebied, kiest een andere voor een gemiddelde of hogere waarde.

Verschillen in gebiedstypologie

Hoewel veel gemeenten in Noord-Holland te maken hebben met verstedelijkte gebieden of groeilocaties nabij ov-knoop-punten, verschillen de definities en afbakeningen van deze gebiedstypologieën. Zo zien we dat veel gemeenten relatief grote gebieden, met bijbehorende verschillen in parkeernormen, samennemen voor een gemiddelde parkeernormbepaling. Hierdoor wordt voorbijgegaan aan het locatiespecifieke karakter van de parkeernormen.

Politiek-bestuurlijke keuzes

Tot slot spelen lokale politieke en bestuurlijke afwegingen een rol. Gemeenten maken beleidsmatige keuzes om de parkeer-normen bewust hoger of lager te stellen, bijvoorbeeld onder druk van omwonenden, ondernemers of woningcorporaties. Onderbuikgevoelens en een vrees voor toekomstige parkeer-overlast kunnen een rol spelen in de keuzes voor de parkeer-normen.

2.2 Is een lappendeken aan parkeernormen problematisch?

Een verschil in de toepassing van de parkeernormen hoeft niet problematisch te zijn, maar dat is het in de Noord-Hollandse context wel. Is een lappendeken aan parkeernormen problematisch? Deze vraag is pas te beantwoorden als we de activiteiten langs de lat van de provinciale (beleids)ambities leggen, te weten voor de woningbouw, de bereikbaarheid en specifiek voor de ov-knooppunten:

Woningbouw

Noord-Holland heeft de ambitie om 23.500 woningen per jaar te bouwen. Een groot deel van deze woningen moet in Amsterdam gebouwd worden. In Amsterdam geldt al een lage parkeernorm. Voor een klein deel van de woningen in Noord-Holland vormen de parkeernormen echter een knelpunt, zo blijkt uit zelfrapportage-gegevens van de monitor woningbouw, zie bijlage I. Hierbij moet worden opgemerkt dat een knelpunt met parkeernormen niet automatisch betekent dat té hoge parkeernormen een obstakel vormen voor de woningbouw.

Bereikbaarheid

De provincie Noord-Holland heeft de ambitie om de fiets en het openbaar vervoer aantrekkelijker te maken door te investeren in bewust reisgedrag met schonere vervoermiddelen. In het Perspectief Mobiliteit, als thematische uitwerking van de Omgevingsvisie, staat ook de opgave opgenomen om een aantrekkelijk woningaanbod te realiseren op bereikbare en leefbare locaties. Het verminderen van de parkeerplekken door middel van een lagere parkeernorm is bovendien één van de maatregelen uit de menukaart duurzame mobiliteit van de provincie, en wordt vanuit daar mogelijk opgenomen in de regionale uitvoeringsagenda's. Iedere (extra) parkeerplek voorziet niet in deze ambitie, maar legt juist een hypotheek op de toekomstige reisbewegingen én daarmee de bereikbaarheid van de gebieden.

Ov-knooppunten

Met het programma OV-knooppunten zet de provincie, samen met haar partners in op het realiseren van meer woningen, bedrijven en voorzieningen in de directe omgeving van ov-knooppunten, en het verbeteren van de leefomgeving en de multimodale deur-tot-deur-reis met voldoende keuzemogelijkheden. Hier komen de werelden van woningbouw en mobiliteit op corridor- en knooppuntniveau bij elkaar, waarbij met de aanwezigheid van (h)ov- en spoorlijnen binnen de invloedsgebieden van deze knooppunten voor een deel van de inwoners een duurzaam reisalternatief reeds voorhanden is.

2.3 Knelpunten en dilemma's rond parkeernormen

Wij constateren dat de lappendeken, en soms hogere toepassingen van parkeernormen door gemeenten dan uit de praktijk en data nodig blijkt, conflicterend werkt met de ambities van de provincie. Bij deze constatering spelen drie aspecten nadrukkelijk een rol:

Er is sprake van gebiedsspecifieke knelpunten

Uit de gesprekken met de gemeenten en op basis van de kaartanalyse constateren wij dat de voornaamste problematiek zich concentreert in gebieden in de gemeenten Alkmaar en Haarlemmermeer, respectievelijk bij station Alkmaar-Noord en de Spoorwegzone en Westflank. Vooral de relatief hoge parkeernorm van de gemeente Haarlemmermeer staat in schril contrast met de parkeernormen van hun buren, de gemeenten Amsterdam en Haarlem, ook als de verschillen in gebiedskarakteristieken en het aanbod van het openbaar vervoer in ogenschouw worden genomen.

Onvoldoende verbinding tussen het korte- en langetermijnperspectief

Uit de gesprekken met de gemeenten komt ook naar voren dat er een sterke focus op de korte termijn is: het bouwen van veel woningen zonder parkeeroverlast te veroorzaken. In de praktijk zien veel gemeenten uitdagingen op de langere termijn, zoals het langdurig instandhouden van mobiliteitsalternatieven of het voorzien in tijdelijke parkeermogelijkheden die niet toekomstbestendig zijn.

Vanuit gemeenten is er beperkte animo om in te grijpen

Uit de gesprekken komt ook een beeld naar voren dat gemeenten niet per se happig zijn dat de provincie gaat roeren in de gemeentelijke autonomie door een specifieke parkeernorm voor te schrijven. In de individuele gesprekken en het gesprek met de klankbordgroep, waaronder met de ontwikkelaars, waarschuwen partijen dat een harde provinciale norm mogelijk ten koste gaat van de constructieve samenwerking (provincie als 'boeman') en het gezamenlijke zoeken naar lokale oplossingen, iets waar in de praktijk veel waarde aan wordt gehecht. Partijen in Noord-Holland geven de voorkeur aan maatwerk en niet aan één standaardnorm.

B

HOOFDSTUK 3

Er valt iets te kiezen

Parkeernormen zijn een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De inzet van de provincie is nu beperkt tot het delen van (ad-hoc)kennis, zoals de publicatie van eerder onderzoek uit 2020. In het vorige hoofdstuk hebben we geconcludeerd dat er sprake is van een probleem ten opzichte van de provinciale belangen. In dit hoofdstuk verkennen we welke rol de provincie kan innemen. Hierin onderscheiden we vier vormen, oplopend in gradatie van sturing: ‘kennisdelen’, ‘coördineren’, ‘stimuleren’ en ‘verplichten’.

Elke vorm biedt specifieke kansen en kent ook beperkingen. ‘Kennisdeling’ versterkt de vrijwillige kennisuitwisseling, ‘coördinatie’ verbetert de onderlinge samenwerking, ‘stimulering’ biedt de meeste ruimte voor maatwerk, terwijl ‘verplichting’ maximale duidelijkheid en consistentie kan bieden. We zetten de voor- en nadelen van de mogelijkheden op een rij, met ook een inschatting van de uitvoerbaarheid (kan het?), de legitimiteit (mag het?) en het effect (wat levert het op?).

Berenschot

Overzichtsplaat

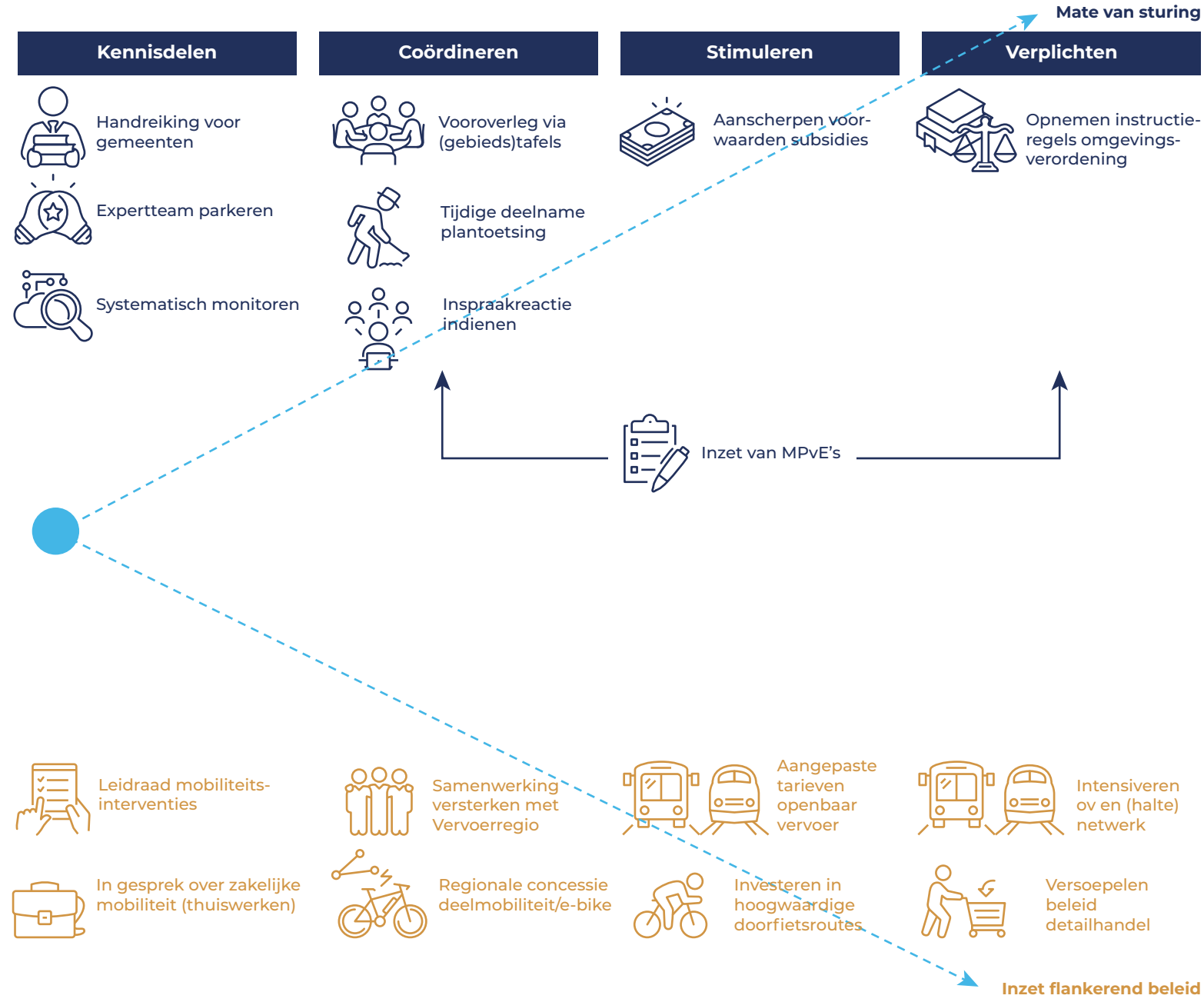

3.1 Kennisdelen

De provincie kan gemeenten ondersteunen bij het versnellen van de transitie naar toekomstbestendige parkeernormen door in te zetten op kennisdeling. Door deze kennis laagdrempelig beschikbaar te stellen, kunnen gemeenten sneller en effectiever hun beleid actualiseren. Te denken valt aan:

Een handreiking voor parkeernormenbeleid

De leidraad kan dienen als basis voor kennisoverdracht naar gemeenten aangaande de parkeernormen, en idealiter breder parkeerbeleid, met de meest actuele inzichten. Deze leidraad kan in samenwerking met het CROW of andere provincies ontwikkeld worden, alsmede met andere partners of programma's in de regio. Hierin kan het voorbeeld van de provincie Gelderland als inspiratie dienen. Zij heeft binnen het Actieplan wonen een handreiking parkeren ter beschikking gesteld voor de gemeenten.

Expertteam parkeren

Een zelfstandig expertteam kan een verbindende rol spelen door kennis en ervaringen tussen gemeenten met vergelijkbare omstandigheden te delen en zo best practices te verspreiden. Daarnaast kan het expertteam gemeenten inhoudelijk advies geven en begeleiden bij het integreren van parkeerbeleid met gebiedsontwikkelingen, waarbij ook thema's als 'P+R-beleid', 'deelmobiliteit' en 'Smart Mobility' worden betrokken. Dit expertteam kan zowel bestaan uit mensen van de provincie zelf, als uit experts van buitenaf, of een combinatie daarvan, met een combinatie van achtergronden in het ruimtelijk- en mobiliteitsdomein.

Systematische monitoring

Daarnaast kan in het kader van kennisdeling worden gewerkt aan systematische monitoring van de parkeernormen in gemeenten. De monitoring is bedoeld om zicht te houden op waar gemeenten staan, welke ondersteuning gewenst is en waar mogelijke knelpunten optreden.

Mogelijkheden voor inzet van flankerend beleid

Deze inzet op kennisdelen dient gepaard te gaan met een evenredige inzet op het delen van kennis vanuit de mobiliteit, bijvoorbeeld voor het opstellen van een leidraad voor ondersteunende mobiliteitsinterventies bij gebiedsontwikkelingen. Met name kennis delen over het structureel ontwikkelen van deelmobiliteit is hierin kansrijk, maar ook over het informeren van gemeenten over de kansen op het vlak van zakelijke mobiliteit (onder andere thuiswerken). Hierin kan geput worden uit de bestaande publicaties vanuit het Regionaal Mobiliteitsprogramma of het MRA-programma Smart Mobility.

3.1.1 Gevolgen rol in kennisdelen

De aanpak waarbij de autonomie volledig bij de gemeenten blijft, schept ruimte voor maatwerk en (potentieel) eigenaarschap bij gemeenten.

Geholpen door de kennis vanuit de provincie worden de gemeenten zo in staat gesteld om diverse typen informatie te benutten, zoals juridische kaders, financiële argumenten, bewonersperspectieven en technische mogelijkheden, waardoor de aanpak goed aansluit bij de uiteenlopende behoeften van verschillende gemeenten. Met name kleinere gemeenten, met beperkte ambtelijke capaciteit, kunnen geholpen zijn met het aanbod aan expertise en een leidraad. Tegelijk is dit geen absolute noodzaak: uit de gevoerde gesprekken constateren wij dat er, ook bij de kleinere gemeenten, een solide kennisbasis is over parkeernormen- en beleid.

Effect op woningbouw en mobiliteit	Uitvoerbaarheid	Legitimiteit
Onzeker, door grote mate van vrijblijvendheid bij gemeenten.	Realiseerbaar op korte termijn, maar vraagt inspanning in (pro)actief benaderen van gemeenten.	Te realiseren binnen huidige juridische kaders en bestaand draagvlak.

Kennisdeling, op zichzelf staand, heeft één belangrijk nadeel; bij deze rolinvulling blijft de deelname voor de gemeenten vrijblijvend en ontbreekt er zonder aanvullende sturing een uniform kader voor parkeernormen. Het beoogd effect voor de provinciale ambities voor woningbouw, bereikbaarheid en ov-knooppunten wordt daarmee laag ingeschat. Desondanks biedt deze combinatie van ondersteuning en maatwerk een waardevolle basis om gemeenten te helpen bij het ontwikkelen van toekomstgericht parkeerbeleid.

De aanpak scoort hoog qua legitimiteit doordat de beslissingsbevoegdheid bij de gemeenten ligt en de provincie een ondersteunende rol vervult die de lokale beleidsvrijheid respecteert. Door kennis, kaders en voorbeelden aan te reiken, vergroot de provincie de handelingsopties van gemeenten zonder haar rol te overschrijden. Het draagvlak onder gemeenten wordt versterkt doordat zij niet worden gedwongen tot uniforme normen of verplicht beleid, terwijl de maatwerkbenadering en de mogelijkheid om informatie naar behoefte toe te passen aansluiten bij hun eigen beleidsdoelen en context. Wel vraagt deze aanpak om voldoende bekendheid en vertrouwen in de provinciale ondersteuning.

Deze aanpak is relatief makkelijk uitvoerbaar voor de provincie. mits duidelijke afspraken worden gemaakt over rollen, verwachtingen en tijdsinvestering van zowel provincie als gemeenten. Bij de uitwerking van deze rolinvulling liggen grote kansen op het vlak van efficiëntie om samen op te trekken met het CROW en andere provincies, zoals Zuid-Holland, om de belasting op het ambtelijk apparaat te verkleinen.

3.2 Coördineren

Een volgende stap in het sturingsniveau is dat de provincie een coördinerende rol oppakt, die verder gaat dan het ondersteunen van gemeenten met expertise. Deze rol is gericht op het organiseren van samenhang en samenwerking tussen de betrokken partijen bij zowel het parkeerbeleid, als het flankerend beleid.

Het benutten van de (gebieds)tafels

Een eerste manier waarop de provincie dit kan invullen, is via tafels waarin de ruimtelijke ontwikkelingen en de mobiliteit gezamenlijk worden besproken, of bij de totstandkoming van Mobiliteitsprogramma's van Eisen (MPvE's). Enerzijds zijn dit gebiedstafels van specifieke woningbouwontwikkelingen, waar de gebiedsontwikkelaars van de provincie Noord-Holland bij aanschuiven, of de corridoroverleggen van het programma OV-knooppunten. Anderzijds zijn dit de thematische tafels, zoals de Provinciale Verkeers- en vervoersberaden (PVVB's) en de Woondealversnellingstafels. Op deze tafels kan de provincie actief gemeenten en ontwikkelaars aanmoedigen om toekomstbestendige keuzes te maken.

Het vroegtijdige een plek inbouwen voor een wijziging van het omgevingsplan

Door vroeg in het proces signalen af te geven bij plannen die niet aansluiten op het gewenste beleid, kan worden voorkomen dat pas laat wordt bijgestuurd. De provincie heeft nu al een dergelijk voorportaal, dat dient om vroegtijdig knelpunten weg te nemen en mee te denken over oplossingen, bijvoorbeeld in de vorm van flankerend beleid.

Inspraakreacties inzetten als sturingsmiddel voor de gezamenlijke ambities

Een laatste manier om vanuit de provincie richting mee te geven is door middel van inspraakreacties op het gebied van gemeentelijke parkeer(normen)- of mobiliteitsnota's. Op deze manier kan de provincie advies uitbrengen en gemeenten wijzen op provinciale ambities, zoals het stimuleren van duurzame mobiliteit en de woningbouwopgave.

Mogelijkheden voor inzet van flankerend beleid

Flankerend beleid gaat in grote mate over de inzet van mobiliteitsmaatregelen. Een aantal gemeenten in de provincie valt echter onder de juridische mantel van de Vervoerregio Amsterdam, dat een wettelijke taak heeft om concessies te verlenen en financiële bijdragen levert aan infrastructuurprojecten. De Vervoerregio Amsterdam benoemt in haar beleidskader dat 'parkeren een belangrijk en onmisbaar onderdeel is van mobiliteitsbeleid' en 'graag met gemeenten [meedenkt] over de waarop [parkeren] deel uit kan maken van een totale oplossing'. Deze uitgestoken hand biedt kansen om tezamen met de Vervoerregio Amsterdam naar afspraken te kijken over de inzet van mobiliteitsmaatregelen rondom (grootschalige) woningbouwlocaties in het gebied van de Vervoerregio Amsterdam.

Ten slotte kan de provincie verkennen of een regionale concessie voor deelmobiliteit mogelijk is. Dit biedt meer continuïteit in het aanbod richting de inwoners, zeker in minder stedelijke gebieden. Zo'n concessie vraagt om regie en duidelijke kaders.

3.2.1 Gevolgen rol in coördineren

Een coördinerende rol kan een belangrijke meerwaarde bieden naast kennisdeling, doordat de inhoud, het proces en de partners effectief met elkaar worden verbonden. Hierbij draagt de provincie actief bij aan meer samenhang en structuur binnen het mobiliteits- en ruimtelijk beleid. Bovendien is deze aanpak meer gericht op een voorspelbare en consistente invulling van het parkeerbeleid door gemeenten.

Deze aanpak bevat ook uitdagingen. De coördinatie vraagt om een actieve en zichtbare rol van de provincie, inclusief voldoende ambtelijke capaciteit, bestuurlijke betrokkenheid en een duidelijke positionering binnen de bestaande samenwerkingsstructuren. Dit kan leiden tot hogere verwachtingen bij de gemeenten en spanningen over onderlinge verantwoordelijkheden, waarbij de provincie nu geen stok achter de deur heeft om gemeenten te dwingen tot een andere (parkeer) koers. Het beoogde effect is daarmee opnieuw kwetsbaar.

De legitimiteit van deze coördinerende rol hangt daarmee sterk af van de wijze waarop de provincie zich opstelt: als een verbindende en coördinerende partner. Door gebruik te maken van bestaande samenwerkingsgremia die in grote mate al door gemeenten worden gedragen, zoals de PVVB's, Woondealversnellingstafels en corridoroverleggen van ov-knooppunten, sluit deze aanpak goed aan bij de bestuurlijke verhoudingen. Heldere communicatie over gezamenlijke doelen en rollen is hierbij cruciaal. Door de verschillen tussen de gemeenten te erkennen en ruimte te bieden voor lokale invulling, kan regionaal draagvlak ontstaan voor gedeelde uitgangspunten en beleidsrichtlijnen.

De veelvoud aan tafels betekent ook dat meer medewerkers van de provincie kennis moeten hebben van de weerbarstigheid en de potentie van de parkeernormen. Het valt te overwegen om het kennisniveau te vergroten van de provinciale medewerkers werkzaam binnen het ruimte- en mobiliteitsdomein, via een spoedcursus of periodieke workshops. Dit zorgt voor vroegtijdige en consistente betrokkenheid en borgt de kennis intern.

De uitvoerbaarheid van een coördinerende rol is afhankelijk van de beschikbare capaciteit en het mandaat van de provincie. Dit vraagt om structurele inzet op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau, evenals duidelijke werkafspraken met gemeenten en eventueel andere partners, zoals de Vervoerregio Amsterdam. De provincie is al betrokken bij grotere projectontwikkelingen samen met de gemeenten, wat kansen biedt om deze coördinerende rol verder uit te breiden en te versterken.

Effect op woningbouw en mobiliteit	Uitvoerbaarheid	Legitimiteit
Onzeker, door grote mate van vrijblijvendheid bij gemeenten.	Realiseerbaar op korte termijn, maar vraagt inspanning voor vergroten kennisniveau in de provinciale organisatie en opschalen aanwezigheid bij (gebieds)tafels.	Te realiseren binnen huidige juridische kaders en bestaand draagvlak.

3.3 Stimuleren

De provincie kan gemeenten stimuleren om toekomstbestendig parkeer- en mobiliteitsbeleid te ontwikkelen door financiële instrumenten en investeringskaders gerichter in te zetten.

Striktere voorwaarden 'Investeringskader Versnellen Woningbouw en Duurzame Bereikbaarheid'

Het investeringskader is gericht op publieke investeringen en activiteiten in gebiedsontwikkelingen en woningbouwprojecten. Door striktere voorwaarden op te nemen over de toepassing van parkeernormen, kan de provincie meer sturing geven en bijdragen eerder verlenen aan gemeenten die hun parkeernormen in lijn hebben met de actuele richtlijnen en het verwachte autobezit. Dit betreft voor beide categorieën een concretisering van respectievelijk voorwaarden A3 en B3.

Nieuwe subsidies

Daarnaast kunnen ook nieuwe subsidies worden ingezet, bijvoorbeeld voor het ombouwen van parkeerplekken naar groen of verblijfsruimte. Dit geeft, mede doordat de onderhoudsbudgetten onder druk staan, een financiële prikkel aan gemeenten; minder parkeren biedt ook kansen voor klimaatadaptatie en de kwaliteit van de leefomgeving.

Participeren in gebiedsfondsen

De provincie kan ook verkennen of zij kan participeren in gebiedsfondsen. De gemeenten Tilburg en Amersfoort zijn bijvoorbeeld bezig met een integrale gebiedsgerichte aanpak waarin onder andere parkeren en deelmobiliteit een duidelijke plek hebben. De provincie kan hierbij optreden als mede-investeerder of aanjager.

Mogelijkheden voor inzet van flankerend beleid

De provincie kan een gerichtere inzet overwegen van subsidies voor doorfietsroutes, toegankelijkheid en buurtbusprojecten. Door subsidies eerder toe te wijzen aan deze maatregelen bij woningbouwontwikkelingen met een lagere parkeernorm, ontstaat een incentive voor gemeenten om hun beleid aan te passen. En zodoende worden gemeenten 'beloond' die al hun parkeernormen op orde hebben.

De provincie kan ook overwegen om enkel het indienen van de proposities met een duidelijke onderbouwing van de parkeernorm te steunen in de tweede fase van het programma Woningbouw en Mobiliteit (Grootschalige Woningbouwlocaties en WoKT 2.0). De proposities worden eind augustus van dit jaar ingediend.

Ten slotte kan de provincie als concessieverlener voor het regionaal ov, in samenwerking met de vervoerder, acties aanbieden richting nieuwe inwoners om gebruik te maken van het vervoersaanbod. Te denken valt aan probeeracties, het aanbieden van specifieke abonnementen of het verlagen van de tarieven voor specifieke doelgroepen. Dit kan in nadrukkelijke samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam.

Effect op woningbouw en mobiliteit	Uitvoerbaarheid	Legitimiteit
Positief effect bij voldoende financiële prikkel voor gemeenten en ontwikkelaars om te kiezen voor duurzame parkeer- en mobiliteitsoplossingen.	Realiseerbaar op de middellange termijn, vraagt voor enkele bestaande subsidies om aanpassingen. Budgetspanning op evenredige inzet van flankerend beleid door de provincie, bijvoorbeeld investeren in het ov.	Te realiseren binnen huidige juridische kaders en bestaand draagvlak, vanuit koppeling met provinciale beleidsdoelen over bereikbaarheid en leefbaarheid.

3.3.1 Gevolgen rol in stimuleren

Door te sturen met geld en voorwaarden kan de provincie een impuls geven aan het parkeernormenbeleid. Een belangrijk voordeel van deze aanpak is dat gemeenten en ontwikkelaars actief en positief worden gestimuleerd om te kiezen voor duurzame parkeer- en mobiliteitsoplossingen. Door subsidies en cofinanciering ontstaat een financiële en inhoudelijke prikkel om werk te maken van de lagere parkeernormen, de deelmobiliteit en de duurzame gebiedsinrichting.

Daarnaast geeft deze aanpak duidelijkheid over de provinciale prioriteiten. Heldere voorwaarden geven richting en houvast aan gemeenten, bevorderen de samenhang tussen de projecten en vergroten de kans op meetbare resultaten. Tegelijkertijd kent deze aanpak ook enkele nadelen. Effectieve stimulering vraagt om voldoende provinciale middelen én een scherp zicht op waar deze het meest effectief kunnen worden ingezet. Te strikte voorwaarden of ingewikkelde aanvraagprocedures kunnen vertraging veroorzaken of kleinere gemeenten met beperkte capaciteit buitensluiten. Ook bestaat het risico dat middelen versnipperd worden ingezet of onvoldoende structurele impact hebben, zeker als er een gerichte monitoring ontbreekt. De effectiviteit staat of valt dus met heldere criteria en een goede uitvoeringsorganisatie.

De legitimiteit van een stimulerende rol is hoog, mits de provincie transparant is over de inzet van middelen en de criteria die daarbij gelden. Zolang het principe van vrijwilligheid overeind blijft en gemeenten ruimte houden voor eigen keuzes binnen kaders, verwachten wij dat deze rol wordt geaccepteerd. Door middelen te koppelen aan beleidsdoelen die breed worden gedeeld, zoals bereikbaarheid of leefbaarheid, wordt de legitimiteit van deze rol vergroot.

De uitvoerbaarheid van deze aanpak is goed, mits deze leunt op de bestaande structuren. De provincie beschikt al over subsidieregelingen en vormen van ondersteuning binnen het ruimtelijk- en mobiliteitsdomein. Door hier kleine aanpassingen in door te voeren en te koppelen aan beleidsdoelen ontstaat een schaalbare en efficiënte aanpak. Wel vraagt dit om duidelijke werkafspraken, voldoende uitvoeringscapaciteit en gerichte monitoring.

3.4 Verplichten

De provincie kan gemeenten ook sturen in de richting van toekomstbestendig parkeerbeleid door middel van regelgeving en normstelling. Deze sturende rol gaat verder dan het stimuleren of coördineren door bepaalde keuzes juridisch te verplichten aan de gemeenten.

Een concreet instrument hiervoor is de provinciale Omgevingsverordening. Hierin kan de provincie parkeernormen opnemen voor gemeenten, zoals de provincie Zuid-Holland momenteel al doet voor stationsomgevingen en ook voor sociale huur, zie bijlage III. In de praktijk blijkt dat vaak maatwerk nodig is: de provincie kan bijvoorbeeld opnemen dat beleidskeuzes over parkeerplaatsen gebaseerd moeten zijn op onderbouwde prognoses over huidige en toekomstige bewoners, gebiedskenmerken en mobiliteitsontwikkelingen. Ook kan de toepassing van reductiefactoren worden verplicht. Deze factoren geven aan hoeveel lager het aantal parkeerplaatsen mag zijn bij de aanwezigheid van de deelmobiliteit of de nabijheid van het ov. Een verplichte toepassing hiervan zorgt voor uniformiteit en voorkomt dat ambities verwateren.

Bij het invoeren van sturend beleid moet ook worden voorkomen dat bestaande gebiedsplannen of lopende projecten onnodig worden gefrustreerd. Daarom is het verstandig om een overgangstermijn op te nemen en dit te koppelen aan natuurlijke ijkmomenten, zoals geplande actualisaties aan provinciale of gemeentelijke zijde.

Juridische toelichting

Om verplichtend te kunnen sturen op parkeernormen, is het allereerst van belang dat de provincie het provinciaal belang duidelijk formuleert en onderbouwt. De omgevingsvisie biedt hiervoor al algemene aanknopingspunten, maar het verdient aanbeveling om het narratief van parkeernormen ook hier een plek te geven. Op dit moment is er geen jurisprudentie die steun biedt voor provinciale sturing op parkeernormen via een instructieregel, waardoor een harde verplichting juridisch gezien potentieel kwetsbaar kan zijn. Mocht de provincie toch een actieve rol in de naleving willen innemen, dan is het essentieel om niet alleen het juridisch kader, maar ook de uitvoering en handhaving goed in te richten. Hierin is het belangrijk dat er een duidelijke escalatieladder wordt opgesteld, waarin per stap wordt vastgelegd welke acties de provincie onderneemt bij onvoldoende naleving door gemeenten.

Tot slot kan provinciale sturing op parkeernormen niet alleen een juridisch instrument zijn, maar ook vooral worden ingezet als ambitieus beleidsmiddel om richting te geven aan de gewenste mobiliteits- en ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie.

3.4.1 Gevolgen rol verplichten

Met het opnemen van een vorm van verplichting ontstaat duidelijkheid en uniformiteit in het parkeernormenbeleid in de provincie. Gemeenten hanteren vergelijkbare uitgangspunten, wat duidelijkheid geeft aan alle betrokkenen, een potentieel waterbedeffect voorkomt en bijdraagt aan een verlaging van het autobezit en een gezondere leefomgeving. Daarnaast kan sturing leiden tot versnelling: gemeenten hoeven het wiel niet telkens opnieuw uit te vinden en worden gestimuleerd om hun parkeernormenbeleid in lijn te brengen met bredere beleidsdoelen.

Tegenover deze voordelen staat dat deze aanpak ingrijpt in de gemeentelijke autonomie. Gemeenten kunnen minder maatwerk toepassen en voelen zich mogelijk beperkt in hun afwegingsruimte. Bovendien vereist sturing flankerend beleid dat langdurig in stand moet worden gehouden, zoals ondersteuning, handhaving en investeringen in alternatieve mobiliteit. Desondanks kan deze rol krachtig zijn, mits goed ingebed in de wetgeving, afgestemd met de gemeenten en ondersteund met middelen en kennis.

De legitimiteit van sturing staat of valt met de wijze waarop deze wordt vormgegeven. Een juridische voorwaarde is dat de provincie duidelijk de beoogde doelen communiceert en het provinciaal belang hierin, zoals betaalbare en snelle woningbouw. Daarnaast moet in acht worden genomen dat gemeenten actief dienen te worden betrokken bij de totstandkoming van kaders, om deze mate van sturing als legitiem en noodzakelijk neer te zetten. Ook moet de inzet op deze sturing in verhouding zijn met de doelen.

De uitvoerbaarheid hangt af van de gekozen juridische instrumenten, ambtelijke capaciteit en politieke rugdekking. Bovendien moet sturing gepaard gaan met monitoring, ondersteuning en, waar nodig, handhaving. De provincie moet hierin bereid zijn om een langdurige rol op zich te nemen. Als voorbeeld kan worden gekeken naar de provincie Zuid-Holland waar een lang traject ten grondslag heeft gelegen aan de verankering in de omgevingsverordening, bestaande uit meerdere (bestuurlijke) gesprekken met gemeenten. Deze inzet moet in balans zijn met de beoogde doelen.

Effect op woningbouw en mobiliteit	Uitvoerbaarheid	Legitimiteit
Sterk effect, vanwege verplichtend karakter.	Dient mee te lopen in reguliere actualisatie van de Omgevings-verordening. Aandacht voor voldoende capaciteit in de plantoetsing.	Proportionaliteit te betwijfelen bij verplichte toepassing van één brede parkeernorm. Draagvlak niet bij alle gemeenten aanwezig.

Zuid-Holland als voorloper met provinciale parkeernormen

In Zuid-Holland is al ervaring opgedaan met het sturen op lagere parkeernormen om de woningbouwopgave te versnellen. Zo is in de Omgevingsverordening een instructieregel opgenomen die een maximale parkeernorm voorschrijft voor sociale woningbouw, voor locaties in de nabijheid van stations en voor grote buitenstedelijke bouwlocaties voor woningbouw (zie bijlage III).

De provincie heeft voorafgaand aan de opname van de instructieregels nadrukkelijk veel tijd en energie in het voortraject gestopt door actief het gesprek met gemeenten te voeren en vanuit een inhoudelijke onderbouwing te kijken naar de werking van de parkeernormen bij woningbouwontwikkelingen. De provincie steekt hier ook nu nog veel energie in. Door actief de dialoog met gemeenten te blijven voeren, ondersteunt de provincie hen bij het maken van keuzes en het aanpassen van hun parkeernormennota's. Dit heeft inmiddels geleid tot aanpassingen van de gemeentelijke parkeernormennota's bij 60% van de Zuid-Hollandse gemeenten. En circa 80% van de gemeenten met HOV-railinvloedsgebieden heeft nu een reductiefactor voor die (stations)omgevingen opgenomen, variërend van 5% tot 100%. Binnen de kaders van de provincie wordt ruimte geboden voor lokaal maatwerk, met meer ruimte voor woningbouw.

Tientallen projecten hebben hierdoor inmiddels (geoptimaliseerd) doorgang kunnen vinden. Deze aanvliegroute heeft ertoe geleid dat de instructieregels nog niet (juridisch) betwist zijn door een gemeente en er daarmee ook nog geen jurisprudentie is voor conflicten over deze instructieregels.

HOOFDSTUK 4

Handelingsperspectief

De lappendeken van parkeernormen toont aan dat gemeenten in Noord-Holland oude richtlijnen gebruiken of aan de bovenkant gaan zitten van de bandbreedte van de CROW-richtlijnen. Dit vertraagt onnodig de woningbouw, legt een beslag op de vaak schaarse fysieke ruimte en vergroot de druk op het wegennet. De inzet van de provincie is nu beperkt tot het delen van (ad-hoc) kennis. Wij concluderen dat een sterkere provinciale rol is gewenst vanuit de beleidsambities in de woningbouw en mobiliteitstransitie.

Een brede provinciale verplichting op basis van een maximale parkeernorm schiet echter het doel voorbij. Er is behoefte aan een gebiedsgerichte en toekomstbestendige aanpak, dat recht doet aan de opgaven, de behoefte van de Noord-Hollandse inwoners en de bestuurlijke verhoudingen. Dat vraagt ons inziens om een uitbreiding van het provinciale instrumentarium, bestaande uit een gefaseerde inzet van maatregelen op verschillende sturingsniveaus. Te beginnen met de uitbreiding van de provinciale rol van kennisdeler en coördinator om de bewustwording bij gemeenten te vergroten. Vervolgens liggen er kansen om de financiële prikkels, in de vorm van subsidies, sterker toe te spitsen op het gebruik van realistische parkeernormen. Ten slotte, als blijkt dat de beweging naar een parkeernorm op basis van data en ambities te ver achterblijft, adviseren wij de provincie om een verplichtende rol in te nemen, als stok achter de deur.

4.1 Geleidelijke uitbreiding rol kennisdeler en coördinator

Wij stellen voor dat de provincie verder investeert in kennis-ontwikkeling en -deling, op basis van de behoefte onder de gemeenten, onder andere op het gebied van de invoering en handhaving van parkeerregulering, de benutting en positionering van P+R-locaties en het monitoren van parkeer-beleid en effecten, breder dan alleen OV-knooppunten. Een deel van deze kennisgebieden wordt al ontsloten door het CROW. Wij adviseren om zoveel mogelijk met het CROW op te trekken om dubbel werk te voorkomen.

Wij adviseren bovendien dat de provincie, vanuit zowel het mobiliteits- als het ruimtelijk domein, haar inzet intensiveert in een vroeg stadium van het ontwikkelproces, met name bij grootschalige woningbouwlocaties. Door eerder aan tafel te zitten, kunnen parkeernormen en mobiliteitsmaatregelen in samenhang met ruimtelijke opgaven worden afgestemd.

In deze gesprekken dient de provincie nadrukkelijk te kijken naar de inzet vanuit haar eigen mobiliteitsbeleid: afspraken over deelmobiliteit, P+R, fietsenstallingen en ov-bereikbaarheid ten behoeve van woningbouwlocaties. De afspraken zijn gezamenlijk vast te leggen in bij voorkeur bondige MPvE's, dat al als instrument wordt ingezet.

Ten slotte zien we kansen voor een nadere samenwerking tussen de provincie Noord-Holland en de Vervoerregio Amsterdam over de inzet van mobiliteitsmaatregelen, ten gunste van het versnellen van de woningbouw en de inrichting van leefbare wijken.

4.2 Parallel aanscherpen van financiële instrumenten

Naast de ondersteunende rol die de provincie nu al inneemt, adviseren wij om aanvullend financiële prikkels in te zetten om gemeenten te stimuleren. Dit is een manier van sturing waarvoor bestaande subsidiestructuren zijn te gebruiken. Wij zien concreet de volgende mogelijkheden:

- de subsidievoorwaarden aanscherpen: aanvullende voorwaarden en /of toelichting op het gebied van parkeerbeleid worden opgenomen in bestaande en nieuwe subsidieregelingen, in elk geval voor het Investeringskader Versnelling Woningbouw en Duurzame Bereikbaarheid.
- een koppeling met de gebiedsfondsen: verkenning van inzet van gebiedsfondsen ter ondersteuning van gebiedsgerichte maatregelen die parkeerdruk verminderen of structureel de alternatieve mobiliteit versterken.

4.3 Toekomstige stok achter de deur: verankering in Omgevingsverordening

Idealiter zijn voorgaande interventies van de provincie voldoende om gemeenten te verleiden om hun parkeernormen en het gelieerde beleid te actualiseren naar realistische parkeernomen. Als een dergelijke beweging (in sommige gebieden) te veel achterblijft, dan is een stok achter de deur noodzakelijk in de vorm van instructieregels in de Omgevingsverordening.

Verbinden van objectieve data met lokale ambities voor de parkeernorm

De provincie Noord-Holland neemt een instructieregel in de verordening op die gemeenten verplicht om bij de totstandkoming van parkeernormen het werkelijk (toekomstig) autobezit inzichtelijk te maken, conform actuele CROW-richtlijnen en in lijn met de handreiking voor parkeren bij optoppen. Dit objectieve inzicht kan worden aangescherpt met lokale beleidsambities voor de mobiliteit of aanverwante beleidsdomeinen. Door de combinatie van objectieve data en lokale ambities ontstaat een overzichtelijke en uitlegbare motivering, dat aansluit bij de landelijke ontwikkelingen naar een meer onderbouwde en gebiedsspecifieke parkeernorm.

De eerstvolgende actualisatie van de Omgevingsverordening treedt in werking per 1 januari 2027, waarvan de voorbereidingen al in het voorjaar van 2026 starten. Wij adviseren daarom om in het voorjaar van 2026 een eerste go/no go-moment in te bouwen over de opname van een dergelijke instructieregel, afhankelijk van de beweging die gemeenten maken. Met het oog op de gemeentelijke verkiezingen in maart '26 en de benodigde voorbereidingstijd voor gemeenten om hun beleid te herzien, zal mogelijk niet van alle gemeenten hun intenties duidelijk zijn. In het geval dit moment te vroeg komt om als provincie een weloverwegen besluit te nemen, dan zal een volgende mogelijkheid voor actualisatie potentieel een jaar later aandienen, hoewel rekening dient te worden gehouden met de provinciale verkiezingen in maart 2027.

Borging in Omgevingsvisie PNH

De provincie dient een inhoudelijk en juridisch 'haakje' te hebben voor opname in de verordening. Voor een duidelijke verbinding tussen visie en verordening adviseren wij om zowel een basis voor verwijzing op te nemen in aankomende update van de Omgevingsvisie, als een onderbouwing voor de parkeernorm op te nemen in de strategische visie van het programma OV-knooppunten.

Maximale parkeernorm binnen invloedsgebieden van ov-knooppunten

Een aanvullende stap is om in stationsomgevingen, zoals gedefinieerd in het provinciaal programma OV-knooppunten, in te zetten op een maximale parkeernorm. In lijn met de provincie Zuid-Holland (bijlage III) en het advies van de commissie STOER (bijlage II) stellen wij voor om een maximale norm van 0,7 per woning te hanteren. Een dergelijke norm is een aanvulling op de datagedreven normering en geeft vorm aan de ambities voor compact en duurzaam ruimtegebruik, het benutten van duurzame vervoermiddelen en het versterken van de kwaliteit van de ontwikkellocaties. Ter overweging is zelfs te kiezen voor een scherpere differentiatie per type invloedsgebied, gebaseerd op de stedelijkheid en frequentie van het openbaar vervoer.

Parkeernormen als onderdeel van het Mobiliteitsprogramma van Eisen

Op verschillende plekken in het land worden Mobiliteitsprogramma's van Eisen opgesteld, als manier om afspraken vast te leggen tussen de betrokken partijen over de bereikbaarheid van een gebiedsontwikkeling. In deze integrale aanpak kan de datagedreven benadering van parkeernormen uitstekend passen, in samenhang met de inzet van flankerend beleid. Het opstellen van een MPvE is niet verplicht

Deze wijze van verplichting geeft invulling aan het breed geconstateerde draagvlak onder gemeenten, balancerend tussen de autonomie bij de gemeenten laten en een impuls geven aan de provinciale woningbouw- en mobiliteitsambities.

Communicatie richting bewoners?

Parkeernormen kunnen effectief ingezet worden als sturingsinstrument voor autobezit, maar alleen als de bewoners vooraf goed begrijpen welke parkeermogelijkheden er wel of niet zijn. Het is daarom essentieel dat de communicatie over de parkeernormen en het parkeerbeleid helder, volledig en tijdig plaatsvindt. Deze communicatie moet bovendien consistent zijn door de hele keten van betrokken partijen: van gemeente tot ontwikkelaar, en van woningcorporatie tot makelaar. De provincie kan hierin een coördinerende rol spelen door de afstemming tussen de partijen te bevorderen. Ook de verdeling van de beschikbare parkeerplaatsen moet gestructureerd en transparant verlopen, zodat de bewoners weten waar ze aan toe zijn.

4.4 Vervolgstappen: gesprek organiseren

Dit pakket is niet van de een op de andere dag gerealiseerd. De keuze voor een afgewogen sturende rol van de provincie Noord-Holland vraagt om enkele processtappen om tot een zachte landing te komen. Wij zien met name de noodzaak dat de provincie Noord-Holland op korte termijn met enkele gemeenten in gesprek gaat, daar waar het huidig gemeentelijk beleid (sterk) afwijkt van een datagedreven normering én kansen liggen voor woningbouw, zoals in Alkmaar, Purmerend of Haarlemmermeer. Deze gesprekken kunnen vanzelfsprekend onderdeel zijn van reguliere, geplande overleggen.

Wij adviseren de volgende stappen te nemen in chronologische volgorde:

- Gedeputeerde Staten neemt een besluit over de koers omtrent parkeernormen en informeert Provinciale Staten.
- De provincie informeert de gemeenten over de koers van de provincie via de aankomende Provinciale Verkeers- en Vervoerberaden (PVVB's), Woondealversnellingstafels en individuele (bestuurlijke) gesprekken over gebiedsontwikkelingen, inclusief de aanbieding van een handreiking en verwijzing naar de recente CROW-publicatie.
- De provincie organiseert een bestuurlijk gesprek met de Vervoerregio Amsterdam over de samenwerking bij de inzet van de mobiliteitsmaatregelen bij woningbouwlocaties.
- De provincie monitort het beleid en de toepassing van parkeernormen door gemeenten en neemt in mei 2026 een besluit over de noodzaak tot het opstellen van instructieregels in Omgevingsverordening.

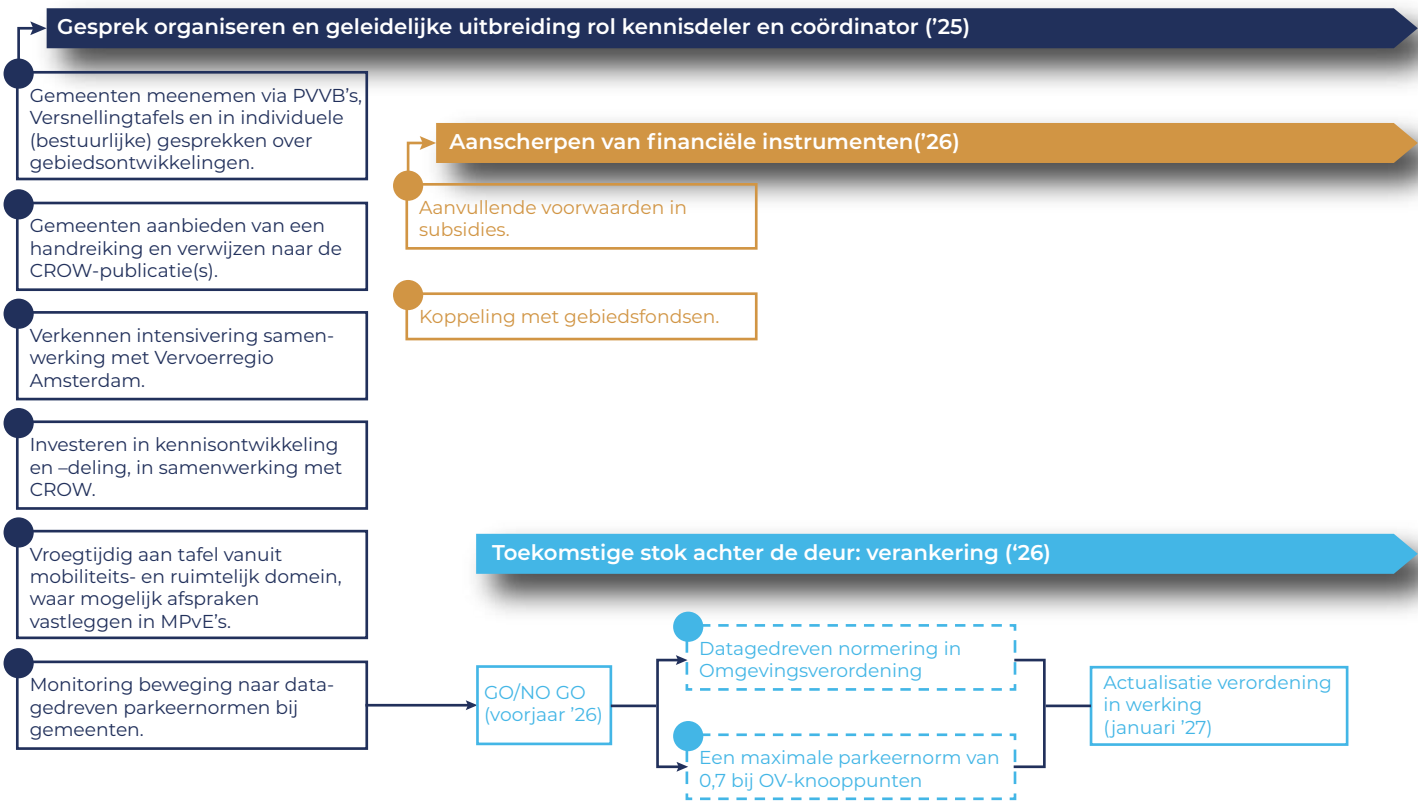

BIJLAGE I

Parkeernorm als knelpunt in monitor woningbouw (2024)

	Niet ingevuld/ geen knelpunt	Knelpunt	Bruto plan-capaciteit 2024-2050		Niet ingevuld/ geen knelpunt	Knelpunt	Bruto plan-capaciteit 2024-2050
Aalsmeer	2.422		2.422	Hollands Kroon	3.595		3.595
Alkmaar	15.058		15.058	Hoorn	8.821		8.821
Amstelveen	10.747		10.747	Huizen	648		648
Amsterdam	195.179		195.179	Koggenland	3.128	40	3.168
Bergen	1.035		1.035	Landsmeer	227	143	370
Beverwijk	8.562		8.562	Laren	242		242
Blaricum	671		671	Medemblik	1.954	16	1.970
Bloemendaal	946		946	Oostzaan	315	17	332
Castricum	1.694		1.694	Opmeer	1.013		1.013
Den Helder	2.562		2.562	Ouder-Amstel	9.046	43	9.089
Diemen	3.266		3.266	Purmerend	11.285	1.386	12.671
Dijk en Waard	8.642		8.642	Schagen	6.597		6.597
Drechterland	1.126		1.126	Stede Broec	1.241		1.241
Edam-Volendam	1.766		1.766	Texel	786		786
Enkhuizen	1.365	69	1.434	Uitgeest	590		590
Gooise Meren	3.055	66	3.121	Uithoorn	1.745	45	1.790
Haarlem	15.154	1.263	16.417	Velsen	5.669	40	5.709
Haarlemmermeer	24.047	16.852	40.899	Waterland	2.286		2.286
Heemskerk	1.184	680	1.864	Wijdemeren	1.208		1.208
Heemstede	173	429	602	Wormerland	911	626	1.537
Heiloo	1.924		1.924	Zaanstad	20.668		20.668
Hilversum	5.572		5.572	Zandvoort	998		998
				Eindtotaal	*389.123*	*21.715*	*410.838*

BIJLAGE II

Conceptteksten commissie STOER – 6 juni 2025

Binnenstedelijke parkeernormen (8.7)

- Formuleer als rijksoverheid, provincies en gemeenten samen met CROW landelijk geldende maximale parkeernormen voor woningbouw, specifiek in gebieden rondom (Hoogwaardig) Openbaar Vervoer-Knooppunten. Sluit aan op de door provincie Zuid-Holland vastgestelde normen van maximaal 0,7 voor bewonersparkeren, inclusief bezoekersparkeren. (Zuid Hollandse Omgevingsverordening, 01-01-2025, art 7.45d en e). En sluit aan op de definitie van invloedgebieden rondom haltes van openbaar vervoer. Lokaal maatwerk blijft mogelijk op basis van onderzoeksresultaten op basis bewezen, realistisch gebruik.
- Voor gemeenten geldt het advies om in het gemeentelijk parkeerbeleid uit te gaan van normen voor parkeerplaatsen per woning op basis van feitelijk aangetoond, realistisch gebruik. CROW-richtlijnen kunnen helpen bij het formuleren van deze normen, maar onderzoeksresultaten vanuit bewezen realistisch gebruik, moeten leidend zijn.
- Aan gemeenten adviseert de adviesgroep voorts om in het gemeentelijk parkeerbeleid altijd de mogelijkheid tot gemotiveerd afwijken van de normering op te nemen. In de CROW-richtlijn is al de mogelijkheid voor reductiefactoren opgenomen, maar die wordt dit in de praktijk weinig gebruikt. Het advies luidt verder om van de CROW-optie tot differentiatie naar type gebied, type woning, type gebruik, beter te benutten. Dat geldt ook voor de redactiefactoren voor bijvoorbeeld de inzet van deelvervoer.
- Voor parkeerregulering bij optop- en aanpakplannen sluit de adviesgroep aan op de ‘Handreiking parkeren bij optoppen’ van de provincies Zuid-Holland, Utrecht, Aedes en Platform 31 (Handreiking voor parkeren bij Optoppen, Platform 31 et al, 01-05-2025). Met als kernpunten:
  - Optimale benutting van parkeerregulering en nul-vergunningsopties, om een extra parkeeropgave te voorkomen
  - Parkeeropgaven baseren op realistische data en bewezen, realistisch gebruik bestaande parkeervoorzieningen
  - Eerst bestaande voorzieningen en al beschikbare verkeersruimten benutten, voordat extra individuele standaard-parkeerplaatsen in beeld komen.

BIJLAGE III

Instructieregels Omgevingsverordening provincie Zuid-Holland

Artikel 7.45e (parkeernorm stationsomgevingen)

1. Een omgevingsplan dat voorziet in nieuwe woningen in een stationsomgeving als bedoeld in artikel 7.45d, hanteert een parkeernorm van maximaal 0,7 autoparkeerplaats per woning
2. In afwijking van het eerste lid kan een andere parkeernorm worden gehanteerd, als de gemeente op de lokale situatie afgestemde regels of beleid voor parkeren heeft vastgesteld gebaseerd op het autobezit per woningtype of woonoppervlak.

Artikel 7.45f (parkeernorm sociale huur)

1. Een omgevingsplan dat voorziet in nieuwe sociale huurwoningen hanteert een parkeernorm van maximaal 0,7 autoparkeerplaats per sociale huurwoning.
2. In afwijking van het eerste lid kan een andere parkeernorm worden gehanteerd, als er op de lokale situatie afgestemde regels of beleid voor parkeren zijn vastgesteld gebaseerd op het autobezit per woningtype of woonoppervlak.

Artikel 7.45fa (parkeernorm grote buitenstedelijke bouwlocaties voor woningbouw)

1. Een omgevingsplan dat voorziet in de ontwikkeling van een nieuwe grote buitenstedelijke bouwlocatie voor woningbouw als bedoeld in bijlage IX, onder B.1, hanteert een maximale parkeernorm van gemiddeld 1,3 autoparkeerplaats per woning, tenzij artikel 7.45e of 7.45f van toepassing is.
2. In afwijking van het eerste lid kan een op de lokale situatie afgestemde parkeernorm worden gehanteerd, als de parkeernorm van 1,3 autoparkeerplaats per woning leidt tot een onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat, of als de locatie niet ontsloten is of kan worden door openbaar vervoer.
3. Dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsplan dat in ontwerp is vastgesteld voor de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 202.

Berenschot

‘WIJ ZIJN BERENSCHOT, GRONDLEGGER VAN VOORUITGANG’

Nederland is continu in ontwikkeling. Maatschappelijk, economisch en organisatorisch verandert er veel. Al ruim 85 jaar volgen wij als adviesbureau deze ontwikkelingen op de voet en werken we aan een vooruitstrevende samenleving. De behoefte om iets fundamenteels te betekenen voor mens en maatschappij zit in onze genen. Met onze adviezen en oplossingen hebben we dan ook actief meegebouwd aan het Nederland van vandaag. Altijd op zoek naar duurzame vooruitgang.

Alles wat we doen is onderzocht, onderbouwd en vanuit meerdere invalshoeken bekeken. Zo komen we tot gefundeerde adviezen en slimme oplossingen. Die zijn op het eerste gezicht misschien niet altijd de meest voor de hand liggende. Juist deze eigenzinnigheid maakt ons uniek. Daarbij zijn we niet van symptoombestrijding. En gaan pas naar huis als het is opgelost.

Berenschot Groep B.V.
Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG Utrecht
Postbus 8039, 3503 RA Utrecht
030 2 916 916
www.berenschot.nl

Handreiking parkeernormen Noord-Holland

Deze handreiking geeft praktische en inhoudelijke informatie voor professionals in Noord-Holland die te maken hebben met gebiedsontwikkeling en mobiliteit. We gaan in op het belang van parkeernormen in een bredere context en bieden concrete handvatten om parkeernormen effectief toe te passen in de praktijk.

Waarom parkeernormen?

Parkeernormen bepalen het aantal parkeerplaatsen dat bij bouwprojecten (minimaal of maximaal) verplicht is. Ze zijn er niet zonder reden. Een auto in de buurt geeft de gelegenheid om naar werk, familie of vrienden te reizen. Een parkeerplek neemt ook ruimte in. In de praktijk betekent dit dat parkeernormen effect hebben op de haalbaarheid en betaalbaarheid van woningbouwprojecten, maar ook op de inrichting van een aantrekkelijke openbare ruimte en indirect ook op de belasting van het wegennet. Zie hier de spagaat: Bij een te hoge norm wordt waardevolle ruimte ingenomen door parkeerplaatsen en een te lage norm veroorzaakt overlast en onvrede bij bewoners.

Maatwerk bij parkeernormen

Om te komen tot duurzame gebiedsontwikkeling heb je parkeernormen nodig waarbij maatwerk is toegepast. Daarbij wordt zowel naar locatiespecifieke kenmerken als andere ambities en beleidsdoelen gekeken. Houd bijvoorbeeld rekening met de stedelijkheidsgraad, woningtypologie, sociaaleconomische kenmerken en het aanbod van alternatieven voor de auto, zoals deelvervoer en openbaar vervoer. Deze kenmerken beïnvloeden op hun beurt weer een grote verscheidenheid aan beleidsthema's zoals woningbouw, bereikbaarheid en de ruimtelijke inrichting.

Provincie denkt graag mee

De provincie denkt graag met u mee om onze gezamenlijke ambities waar te maken. U vindt onze contactgegevens via het Loket versnellen woningbouw. Neem gerust contact met ons op!

Stappenplan toepassing parkeernormen Noord-Holland

Om te komen tot parkeernormen op maat adviseert de provincie de volgende stappen te nemen:

1. **Bekijk de actuele kencijfers van het CROW en maak gebruik van de mogelijkheden tot maatwerk**
   Maak gebruik van de parkeerkencijfers CROW, reductiefactoren en onderbouw de plek binnen de bandbreedte op basis van locatiespecifieke kenmerken.
   In de publicatie 'Parkeernormen en duurzame gebiedsontwikkeling' staan concrete handvatten om maatwerk toe te passen in parkeerbeleid en bij gebiedsontwikkelingen.

2. **Bereken het (toekomstige of huidig) autobezit**
   Maak gebruik van data-analyse en voorspellingsmodellen om inzicht te krijgen in het huidige en verwachte autobezit per wijk of gebied. Gebruik bijvoorbeeld data van passendeparkeernorm.nl, Atlas van de auto, CROW parkeervraagcalculator, CBS of dashboard OV-knooppunten.

3. **Maak de (bestuurlijke) ambities voor het gebied expliciet**
   Parkeernormen bieden kansen om verschillende doelen en ambities aan elkaar te verbinden. Bijvoorbeeld op het gebied van mobiliteit, duurzaamheid, ruimtelijke ontwikkeling en economie. Ga hierover het gesprek aan met de betrokken collega's of experts. Maak samen de ambities expliciet om zo de juiste keuzes in parkeernormen te maken. Hiermee verbetert ook de communicatie richting bewoners.

4. **Blijf in gesprek met bewoners en ondernemers**
   Door helder te communiceren en een transparant participatieproces te organiseren, ontstaat een gedeelde visie en gezamenlijke doelen voor een leefbare omgeving. Dit zorgt ervoor dat de ambities van overheden, bewoners en lokale ondernemers op elkaar aansluiten. Het vergroot niet alleen het draagvlak, maar ook de haalbaarheid van je (lange termijn) doelen.

Ambitie: verminderen, veranderen en verbeteren

Belangrijke levensgebeurtenissen, zoals een verhuizing, kunnen worden gebruikt om duurzame en gezonde mobiliteit te stimuleren en inwoners hier actief over te informeren. Een passend aanbod van duurzame alternatieven biedt kansen om het autobezit terug te dringen en daarmee de huidige vicieuze cirkel te doorbreken. Een toename in het autobezit versterkt namelijk de afhankelijkheid van de benodigde infrastructuur. Dit ontmoedigt weer duurzame mobiliteitsopties zoals fietsen en openbaar vervoer. Hoge parkeernormen en een gebrek aan volwaardige alternatieven versterken dit effect, wat leidt tot meer ruimte voor auto's en minder ruimte voor groen en andere vormen van mobiliteit.

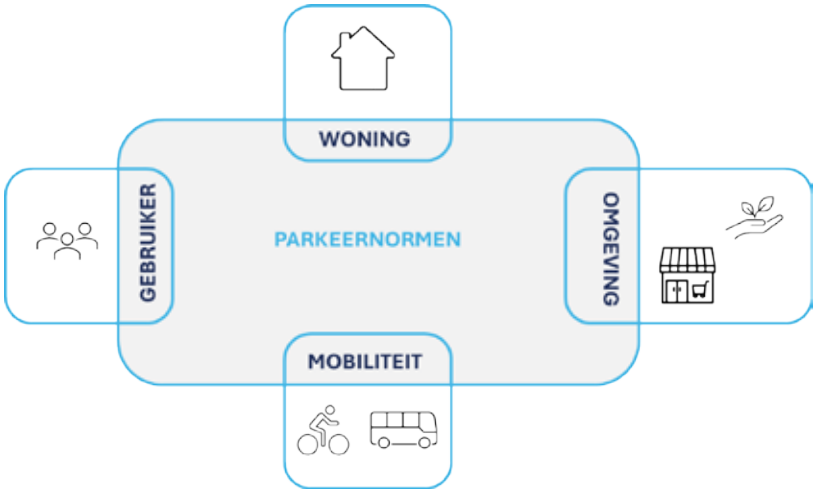

Praktijkcasus gemeente Dijk en Waard

De gemeente Dijk en Waard heeft 2024 een integraal parkeerbeleid aangenomen waarin verschillende beleidsterreinen met elkaar worden verbonden in het domein ruimte. Om te komen tot parkeernormen wordt expliciet gekeken naar trends en ontwikkelingen en de beleidsvisie als aanvullingen op de CROW-kencijfers. Als reductiefactoren zijn de nabijheid OV-knooppunt, deelfietsen en –auto's en extra fietsparkeerruimte opgenomen in de Nota parkeernormen.

Provincie biedt hulp en ondersteuning op verschillende manieren

Via het Loket Versnellen Woningbouw bieden wij advies, tips en praktische en financiële ondersteuning.

Daarnaast kunt u gebruikmaken van informatie, kennis en tools:

- Kennisportaal OV-knooppunten waaronder onderzoeken naar parkeernormen (2020 en 2025)
- Kennis- en dataspace Wonen
- Parkeernormenkaart Noord-Holland
- Whitepaper optoppen met praktische inzichten om ruimtegebruik te optimaliseren en parkeernormen toekomstbestendig in te richten bij het toevoegen van woningen
- Gereedschapskist duurzame mobiliteitsmaatregelen RMP
- MRA website over hoe slimme mobiliteitsoplossingen geïntegreerd kunnen worden in gebiedsontwikkeling waaronder voorbeelden van MPvE's en de leidraad Gebiedsontwikkeling & Smart Mobility.

Communicatie en samenwerking als fundament voor succes

Duidelijke communicatie over parkeernormen en mobiliteitsalternatieven is essentieel, zeker omdat veranderingen in de leefomgeving vaak vragen en emoties oproepen. Makelaars en ontwikkelaars spelen hierin een sleutelrol vanwege de communicatie richting bewoners en lokale ondernemers. Zorg dat parkeermogelijkheden en mobiliteitsopties, zoals deelmobiliteit of fietsfaciliteiten, in communicatiematerialen worden meegenomen. Daarnaast helpt het opnemen van afspraken in koop- en huurcontracten om verwachtingen af te stemmen.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J.H.F. Brink

BEL/MOB

Telefoonnummer +31235145332

juliette.brink@noord-holland.nl

Verzenddatum

09 OKT. 2025

Kenmerk

2441533/2441655

Uw kenmerk

Betreft: Informeren voortgang regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit (RMP)

Geachte leden,

Graag informeren wij u over de voortgang van het Regionaal Mobiliteitsprogramma Noord-Holland en Flevoland (RMP). Het RMP ondersteunt, stimuleert, coördineert en jaagt gemeenten aan bij het uitvoeren van duurzame mobiliteitsmaatregelen en heeft als doel de CO_2-uitstoot in de sector mobiliteit en transport in Noord-Holland en Flevoland te verminderen. We hebben al goede resultaten geboekt, maar er is meer nodig om onze streefdoelen te behalen. Daarom intensiveren we onze inzet. Daarbij is het belangrijk om te melden dat we afhankelijk zijn van het Rijk en de gemeenten bij het halen van de klimaatdoelen voor mobiliteit.

Met deze brief informeren wij u over het RMP, de stand van zaken van de regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit, de samenwerking met gemeenten en de complexiteit van de verduurzamingopgave van mobiliteit.

Toekomstbestendig mobiliteitssysteem

De Noord-Hollandse Klimaataanpak biedt een visie op een schoon, groen en klimaatbestendig Noord-Holland en een toekomstbestendig energiesysteem, hoe we daar komen en wat daarvoor nodig is. Eén van de transitiepaden betreft mobiliteit.

Om de klimaatdoelen te halen, mag de maximale CO_2-uitstoot voor de sector mobiliteit en transport in heel Noord-Holland en Flevoland in 2030 maximaal 4,2 megaton CO_2 zijn[1]. We werken echter toe naar 55% reductie in 2030 voor mobiliteit en transport, volgens de Noord-Hollandse Klimaataanpak. Dit betekent dat deze sector in 2030 maximaal 2,1 megaton CO_2 mag uitstoten. Tegelijkertijd hebben we te maken met een complexe opgave. Niet alleen neemt de mobiliteit toe door het groeiende aantal inwoners en de werkgelegenheid in Noord-Holland, maar ook zijn we afhankelijk van de inzet van Rijk en gemeenten bij het behalen van de doelen voor mobiliteit. We richten onze inzet niet alleen op de verduurzaming van mobiliteit, maar ook op een mobiliteitssysteem dat toekomstbestendig is in brede zin.

[1] Regionaal Mobiliteitsprogramma: uitwerking van het Energie- en Klimaatakkoord, mei 2021

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit
De provincies Noord-Holland en Flevoland, de Vervoerregio Amsterdam en de gemeente Amsterdam werken binnen het RMP nauw samen met alle gemeenten om de CO_2-uitstoot van mobiliteit in de regio te verminderen door slim, schoon en veilig te reizen.

In 2023 zijn alle gemeenten van het RMP bezocht en zijn we gestart met een impulstraject om de uitvoering van duurzame mobiliteitsmaatregelen bij deze gemeenten verder te ondersteunen. Ook hebben we hun behoeften besproken. Daaruit kwam de wens naar voren om per regio een uitvoeringsagenda voor duurzame mobiliteit op te stellen. Het doel is om met concrete, regionale maatregelen en projecten de transitie naar duurzame mobiliteit in de regio's te versnellen. Denk bijvoorbeeld aan maatregelen als de werkgeversaanpak, deelmobiliteit, duurzame stadslogistiek en ruimtelijk beleid. De regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit worden uiteindelijk onderdeel van de bredere Regionale Agenda Mobiliteit (RAM). In de RAM's maken gemeenten en provincie afspraken over de samenwerking en hoe zij dit organiseren.

Aan de slag met maatregelpakketten
Om gemeenten te helpen keuzes te maken voor de best passende duurzame mobiliteitsmaatregelen voor hun regio, hebben de programma's RMP, MRA-Elektrisch, Platform Smart Mobility, Slimme en Schone Logistiek en de Duurzame Gedragsaanpak (onderdeel van SBaB) samen drie maatregelpakketten ontwikkeld:

- Verduurzaming Logistiek
- Deelmobiliteit, MaaS en Hubs
- Werkgerelateerde Personenmobiliteit

Elk pakket bestaan uit vijf tot tien samenhangende maatregelen die elkaar versterken en samen de grootste impact hebben. Onderzoeksbureau CE Delft heeft de maatregelpakketten doorgerekend op impact, kosten en samenhang.

Niet ieder maatregelpakket past bij iedere regio. Daarom werken we per regio één, twee of alle drie de maatregelpakketten stapsgewijs uit, te beginnen bij één pakket. Aan de hand van de behoefte, ambities en visies van de gemeenten wordt de focus gelegd op één of meerdere maatregelen. Het RMP coördineert de samenwerking tussen gemeenten, provincie en experts en zorgt er zo voor dat gemeenten in de regio met nieuwe maatregelen en acties aan de slag gaan. De ervaringen, successen en uitdagingen die in de ene regio worden opgedaan, worden gedeeld en meegenomen in de uitwerking van maatregelpakketten in andere regio's. Door een combinatie van kruisbestuiving en maatwerk wordt het proces om te komen tot de regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit telkens verbeterd. We zijn blij dat onze inspanningen resultaten opleveren en de samenwerking met gemeenten hierdoor voorspoedig verloopt. Door ons gezamenlijk in te spannen en dit ook vol te houden op de lange termijn gaan we de goede kant op.

Complexe opgave
We verwachten dat elke regio medio 2026 een eerste versie van de regionale uitvoeringsagenda duurzame mobiliteit heeft opgesteld. Deze agenda's worden daarna verder uitgebreid. Daarbij zijn we afhankelijk van de ambities en het bestuurlijk draagvlak van gemeenten. Het RMP kan de minder ambitieuze gemeenten niet dwingen tot het nemen van (de meest effectieve) maatregelen, maar kan gemeenten wel verder ondersteunen bij het komen tot de uitvoering van maatregelen. Gemeenten hebben vaak te weinig capaciteit, middelen en kennis om de maatregelen uit de regionale uitvoeringsagenda duurzame mobiliteit te realiseren. Daarom gaan we de gemeenten ondersteunen door middel van capaciteit en bijvoorbeeld het doen van onderzoeken. Zo benutten we niet alleen kansen om de mobiliteit te verduurzamen, maar ook de leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid in de gemeenten te verbeteren.

Naast de gemeenten speelt ook het Rijk een belangrijke rol bij de verduurzaming van mobiliteit. De nationale wet- en regelgeving en bijvoorbeeld het beleid omtrent netcongestie en elektrificatie kunnen een grote invloed hebben op de omvang van de CO_2-uitstoot voor mobiliteit. Deze afhankelijkheden van Rijk en gemeenten maken de opgave complex.

Meten van de voortgang en effecten
De monitoring van de voortgang van duurzame mobiliteit is naast de regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit een belangrijke taak van het RMP. Er wordt gewerkt aan een RMP-monitor die inzicht geeft in de effectiviteit van maatregelen van gemeenten, zodat op tijd kan worden bijgestuurd om de doelen te behalen. De regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit leveren input voor deze monitor. De eerste versie wordt eind dit jaar verwacht.

Tot slot
Met deze brief vragen wij uw aandacht voor de stand van zaken van de regionale uitvoeringsagenda duurzame mobiliteit, de extra ondersteuning die we aan gemeenten gaan bieden en de complexiteit van de verduurzamingopgave van mobiliteit. Rond de zomer van 2026 informeren wij u over de eerste resultaten uit de RMP-monitor, en delen wij de voortgang, effecten en vervolgstappen van dit proces. Nu is het tijd om door te pakken en samen te werken aan een robuust en toekomstbestendig mobiliteitssysteem.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

E.A.S. Rommel

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.P.J. Baltus

BU/BSP/STRAT

Telefoonnummer +31235145264

baltusr@noord-holland.nl

Verzenddatum

16 OKT. 2025

Kenmerk

2443683/2443686

Uw kenmerk

Betreft: N241 aanvullend bomenonderzoek

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp: Resultaten aanvullend bomenonderzoek N241.

Inleiding

Op 7 april 2025 verzocht u Gedeputeerde Staten om een extra onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar de staat van de bomen op de N241. Dit gebeurde na berichtgeving dat er 431 bomen langs de N241 vervangen moesten worden vanwege een groeiachterstand door verkeerde aanplant. Uw verzoek is opgepakt en het aanvullend bomenonderzoek is uitgevoerd door Groenadvies Amsterdam. Over het algemeen is het groeipotentieel en de conditie van de bomen achteruitgegaan. Echter is er in de tussenliggende jaren, tussen het eerste onderzoek en het huidige onderzoek, ook een schifting opgetreden tussen bomen die de gewenningsperiode niet te boven zijn gekomen (of nog zullen komen) en bomen die intussen een acceptabele groei vertonen. Dat maakt dat de conclusie getrokken is dat er 161 bomen vervangen moeten worden.

Historie

In februari 2015 startte de reconstructie van de N241 tussen Schagen en Verlaat. Hiervoor moesten veel bomen worden gekapt. Na de reconstructie zijn hier nieuwe bomen voor teruggekomen.

Helaas is het aanplanten van de nieuwe bomen niet goed uitgevoerd. Doordat de ondergrond onvoldoende geschikt is gemaakt als groeiplaats voor bomen, bevat deze onvoldoende voeding en groeiruimte voor een goede ontwikkeling van de bomen. Hierdoor is de groei van de bomen achtergebleven. Omdat ze onvoldoende ruimte hebben gekregen om dieper te kunnen wortelen, is die wortelgroei oppervlakkig in de breedte, in plaats van in de diepte gegaan. Daardoor zijn de bomen onder andere minder windbestendig en dat kan gevaarlijk zijn voor het verkeer. Ingenieursbureau Sweco heeft dit in 2022 geconstateerd met een onderzoek. Uit het onderzoek bleek ook dat de nazorg van de bomen na de aanplant onvoldoende is geweest.

In 2023 is op locatie uitgezocht of het uitvoerbaar is om de groeiplaats van de bomen te verbeteren. Dit bleek niet het geval. De wortels waren

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

op dat moment te oppervlakkig ontwikkeld en de verwachting was dat grondverbetering hier geen verandering in zou brengen. Daarop startten wij de voorbereiding om de bomen te vervangen.

Resultaat onderzoek Groenadvies Amsterdam
Op uw verzoek hebben we in 2025 aanvullend onderzoek laten doen door een andere groenspecialist. In dit onderzoek werd het beeld bevestigd dat het groeipotentieel en de conditie van de bomen niet goed zijn en zelfs achteruitgaan. Echter is ook geconstateerd dat in de tussenliggende jaren meerdere bomen zich hebben aangepast aan de omstandigheden en intussen een acceptabele groei vertonen. Voor de overige 161 bomen geldt dit niet en deze gaan we alsnog vervangen, zoals we eerder van plan waren te doen. Hiervan zijn 146 bomen beoordeeld met een matig of slecht groeipotentieel en zijn 15 bomen afgestorven of niet aangetroffen.

Uit het aanvullend bodemonderzoek van Groenadvies blijkt dat bij de vitale bomen die zich hebben aangepast, de wortels een weg uit het te kleine plantgat hebben kunnen vinden. Voor deze bomen gaan we grondverbetering van bovenaf uitvoeren. Met deze maatregel is de verwachting dat deze bomen de gewenste levensduur van 60 jaar halen. We blijven de groei en worteling van deze bomen nauwlettend monitoren.

Tot slot
In de bijlage vindt u het volledige onderzoeksrapport. Wij streven ernaar om de bomen dit jaar te vervangen. Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
E.A.S. Rommel

1 bijlage(n)

N241 aanvullend bomenonderzoek (Groenadvies Amsterdam)

Groeiplaats onderzoek

Provincie Noord Holland N241

GROENADVIES AMSTERDAM

In opdracht van

Naam	Provincie Noord-Holland
Contactpersoon	B. van Geldorp

Projectnummer	25000541
Project	Provincie Noord Holland N241
Datum	20 augustus 2025
Opgesteld door	R. Kaarsemaker | 06-50056793
Gecontroleerd door	N.J. Vernooij | 06-17432923
Paraaf	

Versie	3.0

Groenadvies Amsterdam

Locatie	Jonge Voolweg 11 1521 RH Wormerveer
Telefoonnummer	088 472 05 55
E-mail	info@groenadviesamsterdam.nl
Website	groenadviesamsterdam.nl

Dit product van Groenadvies Amsterdam BV mag alleen geheel of gedeeltelijk worden vermenigvuldigd, openbaar gemaakt of ter beschikking van derden worden gesteld, na toestemming van Groenadvies Amsterdam BV en met bronvermelding.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Onderzoeksresultaten 6
2.1. De bomen 6
2.2. De bodem 7

3. Kwaliteit van de bomen 9
3.1. Groeipotentieel 9
3.2. Conditie en levensverwachting 9

4. Adviezen 11
4.1. Actuele toestand van de bomen 11
4.2. Te vervangen bomen 11
4.3. Groeiplaatsverbetering 11
4.4. Aanvullende maatregelen 13
4.5. Technische haalbaarheid 14

5. Kosten analyse 15

Bijlagen 16
1) Overzichtstekening (blad 1 tot en met 10)
2) Inventarisatielijst

1. Inleiding

Langs de N241, op het traject Schagen - het Verlaat, zijn in 2017 bomen aangeplant. De groei van deze bomen blijft achter bij de verwachting en de conditie van een groot deel bleek na onderzoek onvoldoende. Van 112 bomen is besloten deze te vervangen. 343 bomen zijn aangemerkt als mogelijk te behouden. Groenadvies Amsterdam heeft aanvullend onderzoek uitgevoerd om te bepalen welke van de 343 bomen voldoende vitaliteit en groeipotentie hebben om een levensduur van minimaal 60 jaar te bereiken en welke maatregelen hiervoor nodig zijn. Het doel van Provincie Noord-Holland is een gezond en duurzaam bomenbestand te realiseren.

Uitgevoerd onderzoek

Wij beoordeelden elke individuele boom volgens de VTA+ methodiek. Het verschil met de reguliere, alleen visuele methode is dat hierbij ook eenvoudig handgereedschap zoals prikpen en klophamer worden ingezet om verborgen holten en rottingen op te sporen.
Van de bomen zijn gegevens verzameld over de soort, stamdiameterklasse, kroondiameter, groei- en vitaliteitskenmerken, kwaliteit van stam en takken, aanwezigheid van ziekten en plagen en de van belang zijnde omgevingsfactoren. Aan de hand van deze informatie zijn de conditie en levensverwachting bepaald.

Met een guts en een grondboor is de kwaliteit van de bodem als groeiplaats voor de bomen onderzocht. Met de guts is op vijftig plekken verspreid in de berm een beeld gekregen van de dichtheid van de bodem, de dikte en kwaliteit van de toplaag en de kwaliteit van de laag of lagen eronder. Met twaalf boringen is aanvullend aan deze informatie een beeld gekregen van de grondwaterkenmerken in de berm.

Aanpassingen gedurende het onderzoek

In overleg met de opdrachtgever zijn tijdens de uitvoering van het onderzoek enkele aanpassingen gedaan:

- In het onderzoeksgebied bleken meer bomen in een jonge levensfase aanwezig dan aanvankelijk bij het onderzoek betrokken waren. Deze zijn toegevoegd aan het onderzoek. Daarentegen waren ook enkele oudere bomen bij de scope betrokken. Deze zijn uit het onderzoek gehaald.
- Sinds de vorige beoordeling door Sweco (d.d. 13 september 2022) zijn bijna drie jaren verstreken. Bij aanvang van het veldwerk rees het vermoeden dat er veranderingen zijn in de groep bomen waarvan het groeipotentieel destijds als ‘matig’ is beoordeeld. Van sommige bomen is dit verbeterd, van andere nog verder verslechterd. Daarom zijn de bomen in de ‘matige’ groep opnieuw individueel beoordeeld. Het zou immers zonde zijn bomen te vervangen die intussen zijn opgeknapt. Van de bomen die door Sweco in de categorie ‘slecht groeipotentieel’ waren geplaatst is tijdens het langslopen vluchtig beoordeeld of er aanleiding was deze status te heroverwegen.

- Aanvullend hebben we de onderhoudstoestand van de jonge bomen opgenomen en de diameter van de dikste tak in de tijdelijke kroon. Deze factoren kunnen van invloed zijn op de beslissing om bomen te behouden of te vervangen.

Leeswijzer

De rapportage beschrijft:

- de onderzoeksvragen en het uitgevoerde veldwerk;
- de onderzoeksresultaten;
- de kwaliteit van de bomen - conditie en levensverwachting;
- de kwaliteit van de groeiplaatsen;
- maatregelen en adviezen om de vitaliteit van de te behouden bomen te verhogen;
- advies over de uitvoerbaarheid van de maatregelen (technische haalbaarheid);
- een bondige kostenanalyse van het verbeteren van de groeiplaatsen versus het vervangen van de bomen.

2. Onderzoeksresultaten

2.1. De bomen

De geïnventariseerde bomen zijn weergegeven op bijlage 1, de overzichtstekening. Op de inventarisatielijst in bijlage 2 zijn de gegevens per boom genoteerd.

Na de aanpassingen aan de onderzoeksgroep zijn 473 bomen in de lijst opgenomen. Twintig hiervan bleken bij verwerking toch buiten de onderzoeksgroep te vallen. Ze zijn in de lijst blijven staan om de nummering niet te frustreren. Bij deze bomen is als bijzonderheid genoteerd: "Valt buiten onderzoeksgroep". Bij de acties is "n.v.t." genoteerd (eventueel gevolgd door tóch een beheeradvies).

Twaalf bomen zijn niet aangetroffen en drie zijn dood. Deze bomen zijn wel opgenomen in de lijst en de overzichtstekening. Verder geen aanvullende gegevens geregistreerd.

Uiteindelijk zijn dus 438 bomen betrokken bij dit onderzoek:

Bomen met een goed en redelijk groeipotentieel (rapport Sweco)	**343**
Toegevoegd: bomen met een matig groeipotentieel (rapport Sweco)	59
Toegevoegd: jonge bomen bij de rotondes	41
Afgevallen: oude essen bij zuidgrens onderzoeksgebied	-5
TOTAAL	**438**

Deze 438 bomen zijn verdeeld over de volgende soorten:

- 84 veldesdoorns *(Acer campestre)*
- 1 gewone es (*Fraxinus* excelsior)
- 11 knotwilgen *(Salix alba)*
- 12 lijsterbessen *(Sorbus aucuparia)*
- 330 iepen van de cultivars: *(Ulmus* 'Clusius'*)*
  (Ulmus 'Columella'*)*
  (Ulmus 'Dodoens'*)*
  (Ulmus 'New Horizon'*)*
  (*Ulmus* 'Plantijn'*)*

Voor 297 bomen (in paragraaf 3.2 wordt dit aantal verklaard) is de groei beoordeeld aan de hand van de lengte van de groeischeuten:

- Goede groei: 77 bomen
- Redelijke groei: 195 bomen
- Matige groei: 25 bomen

2.2. De bodem

Als aanvulling op het in de inleiding beschreven onderzoek is overwogen de indringingsweerstand te meten met behulp van een penetrograaf. Door de langdurige droogte is in overleg met de opdrachtgever echter besloten dit niet te doen. Klei heeft namelijk als eigenschap dat het bij droogte zeer hard opdroogt en in natte perioden juist heel smeerbaar wordt. Een bodem die bij droogte sterk verdicht lijkt, kan onder natte omstandigheden juist heel zacht zijn. Onder de heersende omstandigheden ten tijde van het veldwerk zouden de metingen dus geen betrouwbaar beeld geven.
Het gutsen en boren in de grond vond, afhankelijk van de dikte van de stamvoet, plaats tussen 60 en 120 cm afstand van de stamvoet. Hierbij is de dichtheid van de bodem ingeschat op basis van ervaring van de onderzoeker.

Bij de boringen is tot 120 cm-mv geboord, de standaardlengte van een grondboor. Indien aangetroffen is bij de boringen het grondwaterpeil gemeten. Werd bij het boren geen grondwater aangetroffen, dan is het grondwater ingeschat aan de hand van het slootpeil.

Bij het bodemonderzoek konden drie verschillende profielen onderscheiden worden, welke in min of meer aaneengesloten zones voorkomen:

Zone 1 (blauw gemarkeerd in bijlage 1)

Deze zone betreft een humusarme bodem die tot een diepte van circa 50 cm-mv bestaat uit lichte zavel. Hieronder bevind zich een laag met lichte tot zware klei tot een diepte van tenminste 70 cm-mv (centimeter minus maaiveld). Bij sommige boringen is tussen 30 cm-mv en de kleilaag een laag met matig fijn zand aangetroffen. Het organische stofgehalte in zone 1 ligt lager dan circa 3 procent. De dichtheid van de bodem voelde tamelijk hoog.

Op 26 juni 2025 werden op de boorlocaties in zone 1 de volgende grondwaterstanden gemeten dan wel geschat:

- A 150 cm-mv
- B 90 cm-mv met de gereduceerde laag* op 80 cm-mv
- C 130 cm-mv
- D 120 cm-mv met de gereduceerde laag op 75 cm-mv
- E 150 cm-mv
- F 150 cm-mv met de gereduceerde laag op 95 cm-mv

* De gereduceerde zone is de zuurstofloze, grijze bodemlaag die vrijwel permanent met water is verzadigd. Reductie kan optreden door capillair opstijgend grondwater, of door een storende laag in de bodem.

Zone 2 (roze gemarkeerd in bijlage 1)

Zone 2 bestaat uit een humusarme bodem met een andere opbouw dan zone 1. De groeiplaats van de bomen bestaat tot ongeveer 30 cm-mv uit lichte klei. Daaronder bevinden lagen matig fijn zand tot een diepte van 55 cm-mv. Ook zijn hier lagen gevonden van matig fijn zand, gemengd met puin.

Het organische stofgehalte is iets hoger dan in zone 1, namelijk 3 á 5 procent. De bodem voelde in deze zone minder verdicht dan in zone 1.

De grondwaterstand is op twee locaties gemeten:

- G 130 cm-mv met de gereduceerde laag op 73 cm-mv
- H 120 cm-mv met de gereduceerde laag op 75 cm-mv

Zone 3 (groen gemarkeerd in bijlage 1)

Deze zone is tot ongeveer 20 cm-mv opgebouwd uit matig humeuze, lichte klei met een organische stofgehalte tussen 5 en 8 %. Hieronder bevindt zich humusarme, lichte zavel. In deze zone zijn gleyverschijnselen* aangetroffen op een diepte van circa 65 tot 80 cm-mv.

* De gleyzone geeft de hoogste grondwaterstand aan; te herkennen aan de roestvlekken in de bodem.

De grondwaterstand is op drie locaties bepaald:

- I 120 cm-mv met de gereduceerde laag op 76 cm-mv
- J 150 cm-mv
- K 110 cm-mv

3. Kwaliteit van de bomen

3.1. Groeipotentieel

In het rapport van Sweco uit 2022 is het begrip 'Groeipotentieel' gehanteerd. Dit werd gedefinieerd als de mate waarin de boom in staat is in zijn huidige toestand te overleven, wat in feite een samenspel is van conditie, levensverwachting en onderhoudstoestand (of met snoei nog een goede boomvorm te verkrijgen is). In het nu uitgevoerde onderzoek was er geen aanleiding de destijds als 'slecht' beoordeelde groep te herzien. De overige klassen zijn wel herzien. Dit heeft geleid tot de volgende beoordeling:

Groeipotentieel	Beoordeling 2025 (Groenadvies Amsterdam)	Beoordeling 2022 (Sweco)
Goed	22	253
Redelijk	270	90
Matig	77	59
Slecht	69	41
Dood/ niet aanwezig	15	12
TOTAAL	**453**	**455**

Het verschil in aantal bomen wordt mogelijk verklaard doordat Sweco twee bomen heeft onderzocht die niet op grond van provincie Noord-Holland staan.
Het verschil in de beoordeling komt deels doordat er drie jaren zijn verstreken en deels door de 'strengheid' van de boomcontroleur.

3.2. Conditie en levensverwachting

De kwaliteit van bomen wordt over het algemeen uitgedrukt in de conditie en de levensverwachting. Deze zijn voor 297 bomen bepaald. Dit betreft de bomen met een goed en een redelijk groeipotentieel en daarnaast vier bomen met een matig en één met een slecht groeipotentieel. Deze bomen hadden vorige keer een betere beoordeling en zijn nu gedegradeerd.

Voor de overige bomen was het groeipotentieel te zwak om ze verder te beoordelen.

Conditie

De conditie is bepaald aan de hand van de groei, de aan- dan wel afwezigheid van scheut- en taksterfte, de knopzetting en de mate van overgroeiing van snoei- en andere wonden. De conditie is als volgt beoordeeld:

Conditie	Beoordeling 2025 (Groenadvies Amsterdam)	Beoordeling 2022 (Sweco)
Goed	123	209
Redelijk	168	96
Matig	6	93
Slecht	141	45
Dood/ niet aanwezig	15	12
TOTAAL	**453**	**455**

Levensverwachting

De levensverwachting is alleen bepaald voor de bomen met een matige, redelijke en goede conditie. De levensverwachting wordt ingeschat aan de hand van de conditie in samenhang met de aangetroffen gebreken en de lokale groeiplaatsomstandigheden. **Uitgangspunt daarbij is dat de groeiplaatsomstandigheden niet wijzigen.** De levensverwachting bedraagt voor:

- 1 boom 1 tot 5 jaar
- 4 bomen 5 tot 15 jaar
- 292 bomen meer dan 15 jaar

Het is niet in te schatten of een boom 60 jaar in een duurzame staat behouden kan blijven. De categorie ‘meer dan 15 jaar’ betekent echter dat wij op dit moment geen reden zien waarom de boom de leeftijd van 60 jaar niet zou kunnen bereiken.

Sweco heeft de levensverwachting in 2022 niet bepaald, waardoor een vergelijking niet mogelijk is.

4. Adviezen

4.1. Actuele toestand van de bomen

De bomen hebben na aanplant in 2017 een zware periode van gewenning gehad. Nazorg is niet of minimaal uitgevoerd en de kwaliteit van de groeiplaats liet te wensen over. Er was sprake van een laag organische stofgehalte en een verstoorde bodemstructuur. Dat de bomen een forse snoeiachterstand hebben versterkt de verwaarloosde aanblik.

Aan de opgelopen snoeiachterstand is echter ook te zien dat de bomen -en met name de iepen- een enorme vitaliteit hebben. Er is een schifting opgetreden tussen bomen die de gewenningsperiode niet te boven zijn gekomen (of nog zullen komen) en bomen die intussen een acceptabele groei vertonen. Deze laatste categorie had met de juiste aanleg en nazorg veel groter kunnen zijn.

Een gunstig groeiseizoen als het vochtige jaar 2024 zal in belangrijke mate hebben bijgedragen aan het herstel van een deel van de bomen.

4.2. Te vervangen bomen

De laatste kolom in de lijst van bijlage 2 benoemt ons advies per boom. De lijst bevat zowel de door Sweco als de door Groenadvies Amsterdam onderzochte bomen. Van de totaal 453 bomen in de onderzoeksgroep adviseren wij er 159 te vervangen. Dit zijn 144 bomen met een matig of slecht groeipotentieel en 15 bomen die wel op tekening staan, maar zijn afgestorven of niet zijn aangetroffen.

4.3. Groeiplaatsverbetering

Volume van de groeiplaatsen

Provincie Noord-Holland beoogt de bomen gedurende 60 jaar in tenminste een redelijke toestand te behouden. Met behulp van de Bomenmonitor van Norminstituut Bomen is berekend welk volume de ondergrondse groeiplaats moet hebben om deze doelstelling te realiseren.

Hierbij zijn wij uitgegaan van een doorwortelbare diepte van 80 cm. Dieper is de bodem op sommige plekken gereduceerd en dus ongeschikt voor wortelgroei.

De ruimtebehoefte van de aanwezige bomen is als volgt:

- veldesdoorn — 15 m3 *(4.4 x 4.4 x 0.8 m)*
- gewone es — 23 m3 (5.4 x 5.4 x 0.8 m)
- knotwilg — n.v.t.

- lijsterbes 15 m3 *(4.4 x 4.4 x 0.8 m)*
- iepen (Dodoens, New horizon, Clusius en Plantijn) 23 m3 (5.4 x 5.4 x 0.8 m)
- iep (*Columella*) 10 m3 *(3.6 x 3.6 x 0.8 m)*

Gezien de breedte van de bermen en de onderlinge plantafstand hebben alle bomen voldoende doorwortelbare ruimte.

Bodemstructuur

In het rapport van Sweco bleek de verstoorde bodemstructuur één van de oorzaken van de slechte toestand van de bomen. Door het voornemen om bij de te vervangen bomen de bodem los te werken en organische stof toe te voegen, krijgen de nieuwe bomen een betere uitgangssituatie.

Bij de te behouden bomen is de situatie minder ernstig gebleken. De bodem loswerken is bij deze bomen minder noodzakelijk en ook minder gemakkelijk, omdat hierbij grote kans is op schade aan de intussen gevormde wortels. Door de redelijke tot goede groei laten de bomen zien dat de wortels een weg uit het plantgat hebben kunnen vinden. Nu deze bomen de zware gewenningsperiode hebben doorstaan is het veroorzaken van wortelschade niet meer nodig en ongewenst. Wij adviseren daarom geen bodembewerking uit te voeren bij de te handhaven bomen. Wel is verdere verdichting door beheer (maaien, slootonderhoud) en parkeren in de berm ongewenst.

Een uitzondering kan worden gemaakt voor de 22 te behouden veldesdoorns. Veldesdoorns zijn minder goed dan iepen in staat om met hun wortels door verdichte lagen te breken. Bij deze bomen kan de groei op langere termijn worden veiliggesteld door de bodem te beluchten en verder onderstaande adviezen met betrekking tot het organische stofgehalte te volgen.

Organische stofgehalte

In de zones 1 en 2 (zie bijlage 1) is het organische stofgehalte te laag. Met het vorderen van de tijd zal dit gehalte geleidelijk toenemen, maar toevoeging van organische stof is nodig om het bodemleven te stimuleren en de structuur te verbeteren. Organische stof zorgt er namelijk voor dat kleideeltjes minder sterk aan elkaar kitten.

Ook in zone 3 is een (lichtere) verhoging van het organische stofgehalte gewenst.

Per zone adviseren wij de volgende maatregelen:

<u>Zone 1 en 2</u>

- Maai het gras kort en breng op het maaiveld per boom 200 gram wormenmix aan, gelijkmatig verdeeld over een oppervlak van 4 m² rond de boom. Breng vervolgens over dezelfde oppervlakte 200 liter compost aan.
- Bij de wilgen is het toepassen van compost in deze hoeveelheid doorgaans niet nodig, omdat zij van nature al goed groeien op bodems met een lager humusgehalte.

Zone 3

- Bij zone 3 is de bodem matig humeus. Daarom adviseren wij 200 gram wormenmix en 100 liter compost per boom.
- Ook hier geldt dat het gras kort gemaaid moet worden en de wormenmest en compost verspreid moet over een oppervlakte van 4 m^2 rond de boom.

Het toevoegen van mycorrhizaschimmels (schimmels die een symbiose aangaan met boomwortels) heeft in dit geval geen toegevoegde waarde. Een gezonde schimmelcultuur ontwikkelt zich vanzelf als het organische stofgehalte toeneemt en de bodem tot rust is gekomen. Zo zijn de bomen die nu naar tevredenheid groeien er kennelijk in geslaagd een verbinding aan te gaan met mycorrhizaschimmels.

Het in de zones 1 en 2 aanbrengen van 200 liter organisch materiaal over 4 m^2 grond heeft over deze oppervlakte een tijdelijke maaiveldverhoging van 5 cm tot gevolg. Het materiaal dient echter losjes te worden aangebracht en heeft een verbetering van de bodemstructuur tot gevolg (doordat het bodemleven wordt gestimuleerd en de bodem losser maakt). Door de beperkte oppervlakte en hoogte en het losse aanbrengen verwachten wij geen nadelig effect op het water infiltrerend vermogen van de berm. Na activatie van het bodemleven zal dit vermogen zelfs toenemen.

In zone 3 is de dikte van de op te brengen wormenmest en compost slechts 2,5 cm.

4.4. Aanvullende maatregelen

Zo spoedig mogelijk moet bij de te behouden bomen begeleidingssnoei worden uitgevoerd. Bij het uitblijven van begeleidingssnoei treedt in de toekomst aanrijdschade op aan de bomen en passerend verkeer door te lage takken. Als pas op dat moment wordt gesnoeid, ontstaan onaanvaardbaar grote snoeiwonden.

Prioriteiten bij het snoeien:

- als eerste moet er een doorgaande spil gecreëerd worden.
- vervolgens moet de dikste tak in de tijdelijke kroon afgezaagd worden.
- als laatste moeten de bomen opgekroond worden.

In bijlage 2 is aangegeven wat de diameter is van de dikste tak in de tijdelijke kroon. Bij het uitvoeren van de snoeiwerkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het maximale percentage van de kroon dat verantwoord kan worden verwijderd. Ook de verhouding tussen takvrije stam en kroonhoogte mag niet overschreden worden. Handboek Bomen 2022 geeft hiervoor duidelijke richtlijnen.

Twee knotwilgen dienen te worden geknot.

Daarnaast moeten de boompalen en gietranden worden verwijderd. In bijlage 2 staat vermeld bij welke bomen deze nog aanwezig zijn.

- Op dit moment hebben 255 bomen nog één of twee boompalen (inclusief de afgekeurde bomen).
- 257 bomen hebben nog een gietrand (inclusief de afgekeurde bomen).

4.5. Technische haalbaarheid

De geadviseerde werkzaamheden behoren tot reguliere werkzaamheden van boomverzorgers en groenvoorzieners. Bij uitvoering door deskundige medewerkers zijn geen technische uitdagingen te verwachten.

Het is van groot belang dat het snoeien door een deskundige boomverzorger wordt uitgevoerd, die de juiste prioriteiten kan stellen bij het uitvoeren van de achterstallige snoei. Voor deze bomen adviseren wij een certificaat European Tree Worker verplicht te stellen.

Het aanbrengen van de compost moet met zo licht mogelijk materieel worden uitgevoerd om verdere verdichting te voorkomen.

5. Kosten analyse

De kosten voor het uitvoeren van de herstelmaatregelen hebben wij als volgt geraamd:

Activiteit	Specificatie	bewerkingshoev.		Kosten per boom	Aantal bomen	Totaal	Opmerking
Maaien gazon		nvt		nvt	nvt	nvt	reguliere maaibeurt
Na maaien rond boom		4	m2	€ 7,00	284	€ 1.988,00	handmatig met bosmaaier
Aanbrengen wormenmix		200	gram	€ 12,00	284	€ 3.408,00	handmatig uitstrooien
Aanbrengen compost	zone 1 en 2	200	liter	€ 135,00	263	€ 35.505,00	bewerkingsoppervlakte per boom 4 m^2
	zone 3	100	liter	€ 70,00	21	€ 1.470,00	bewerkingsoppervlakte per boom 4 m^2
Beluchten veldesdoorns		4	punten	€ 120,00	22	€ 2.640,00	aan vier zijden op 1 m van de boom
Begeleidingssnoei	regulier	1	boom	€ 24,00	135	€ 3.240,00	
	achterstallig	1	boom	€ 32,00	157	€ 5.024,00	
	verwaarloosd	1	boom	€ 39,00	4	€ 156,00	
Verwijderen boompalen en gietranden		1	boom	€ 7,00	252	€ 1.764,00	
				TOTAAL		**€ 55.195,00**	
				gemiddeld per boom (284 bomen):		€ 194,35	

Het sparen van 294 bomen levert een enorme kostenbesparing op ten opzichte van vervanging. Bij vervanging is groeiplaatsverbetering vereist om het uitvalpercentage te verlagen tot een acceptabel niveau. Daarnaast vangt opnieuw een periode van enkele jaren nazorg aan en vragen ook nieuw geplante bomen begeleidingssnoei. De bestaande bomen hebben de periode van gewenning al achter de rug. Bovendien hebben de bestaande bomen intussen al enige omvang bereikt.

Na de herstelmaatregelen kan het beheer van de bomen op reguliere voet worden voortgezet.

Samengevat wegen de eenmalige kosten voor het aanbrengen van compost en het uitvoeren van de benodigde begeleidingssnoei wegen niet op tegen de kosten voor het planten van nieuwe bomen.

Bijlagen

Overzichtstekening

Legenda

- Bomen N241
- Boringen
- bestaande bomen

zone

- 1
- 2
- 3

0 10 20 30 40 50 m

Project:
25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK

Tekeningomschrijving:
OVERZICHTSTEKENING

Tekeningnummer:
25000541-1

Datum uitgave:	Schaal:	Formaat:
11-0702025	1:1.719	A3

Opsteller:
R. Kaarsemaker

GROENADVIES AMSTERDAM
- Jonge Voolweg 11
- 1521 RH Wormerveer
- 088 472 05 55
- info@groenadviesamsterdam.nl

Path: Z:\000 GROENADVIES 000\PROJECTEN ARCHIEF\2025\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK BOMEN EN GROEIPLAATS\25000541.TEKENINGEN GA\QGIS\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N

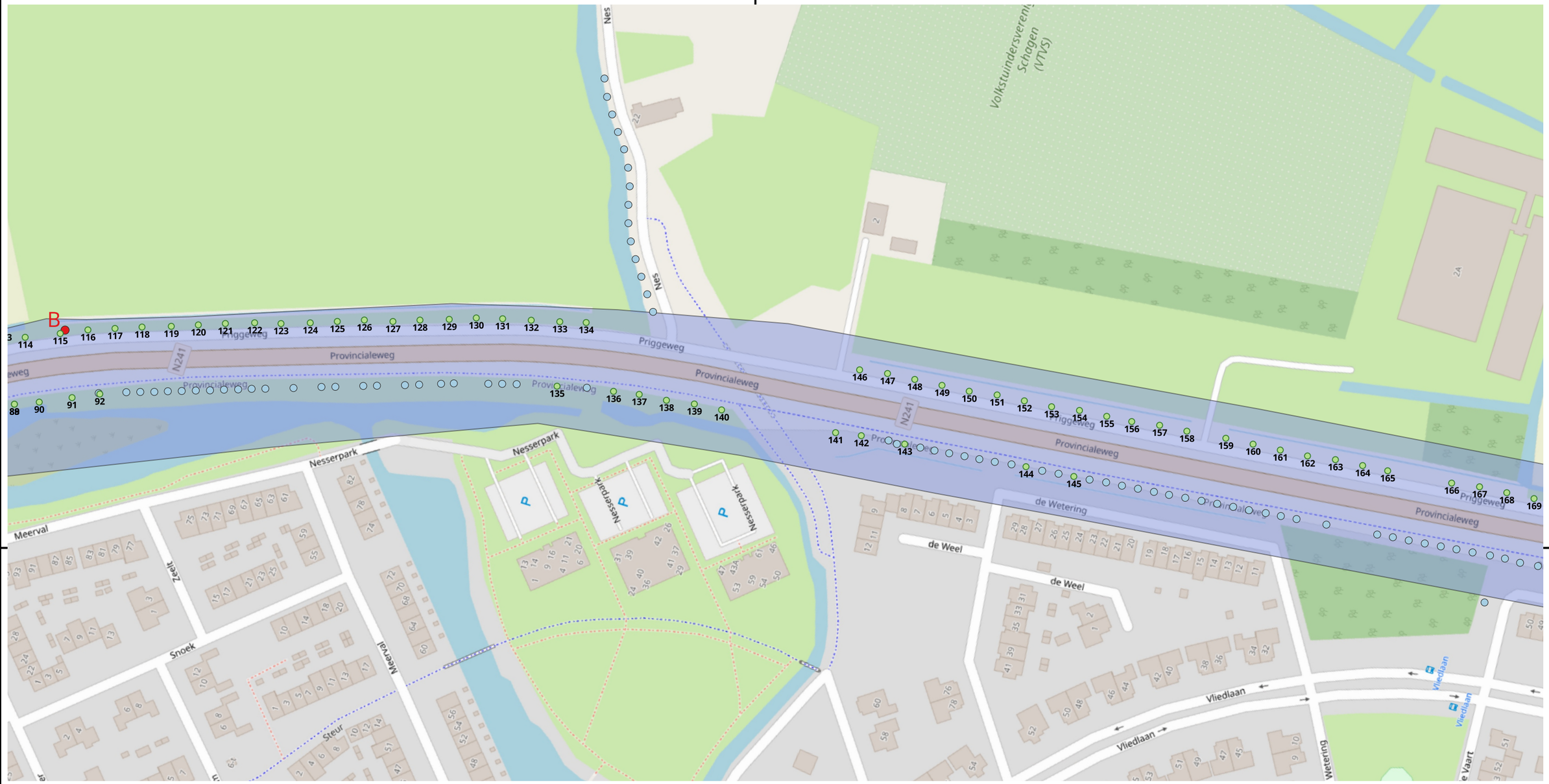

Legenda

- Bomen N241
- Boringen
- bestaande bomen

zone

- 1
- 2
- 3

0 10 20 30 40 50 m

Project:
25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK

Tekeningomschrijving:
OVERZICHTSTEKENING

Tekeningnummer:
25000541-2

Datum uitgave:	Schaal:	Formaat:
11-0702025	1:1.719	A3

Opsteller:
R. Kaarsemaker

GROENADVIES AMSTERDAM
- Jonge Voolweg 11
- 1521 RH Wormerveer
- 088 472 05 55
- info@groenadviesamsterdam.nl

Path: Z:\000 GROENADVIES 000\PROJECTEN ARCHIEF\2025\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK BOMEN EN GROEIPLAATS\25000541.TEKENINGEN GA\QGIS\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N

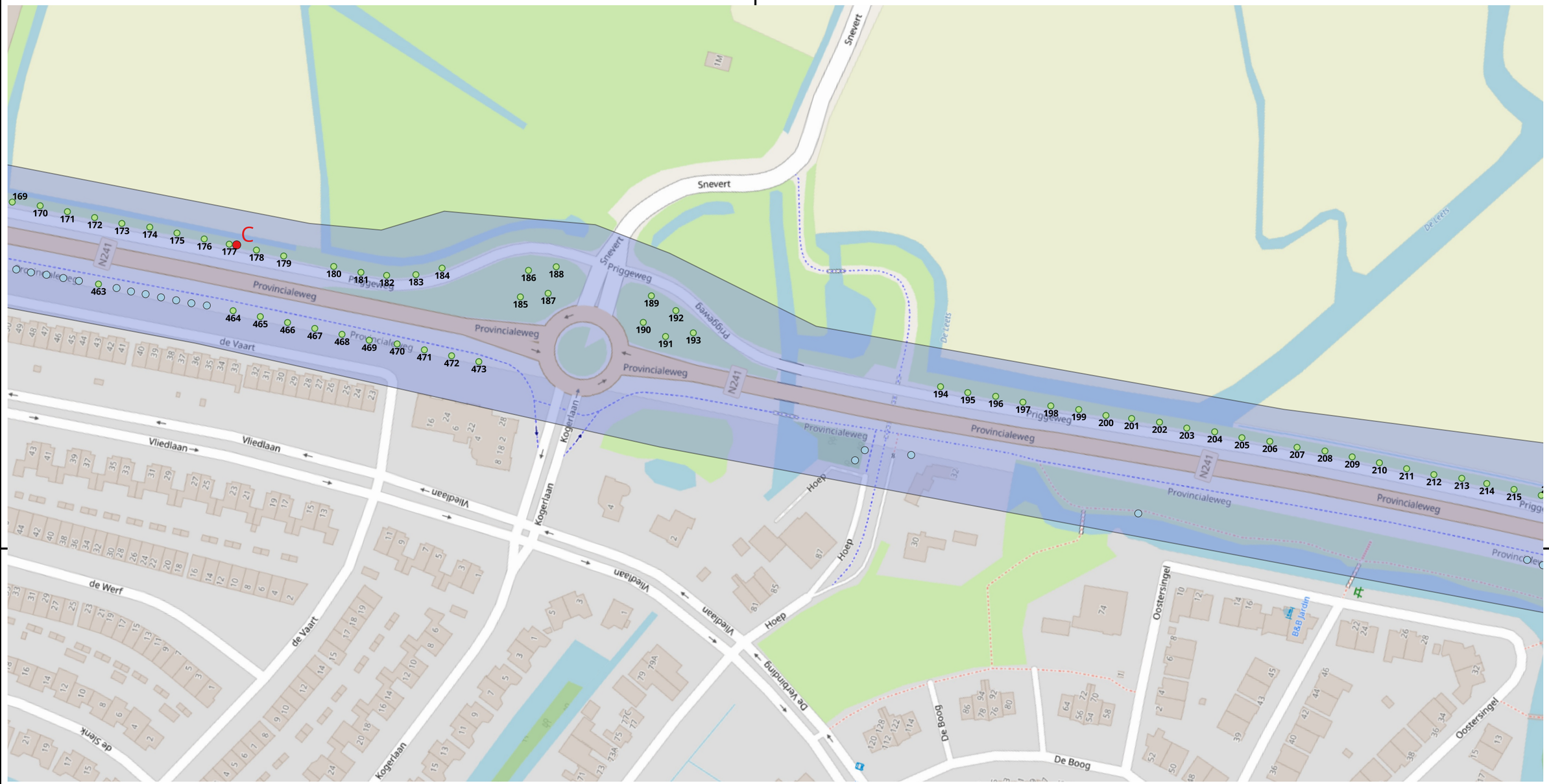

Legenda

- Bomen N241
- Boringen
- bestaande bomen

zone

- 1
- 2
- 3

0 10 20 30 40 50 m

Project:
25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK

Tekeningomschrijving:
OVERZICHTSTEKENING

Tekeningnummer:
25000541-3

Datum uitgave:	Schaal:	Formaat:
11-0702025	1:1.719	A3

Opsteller:
R. Kaarsemaker

GROENADVIES AMSTERDAM
- Jonge Voolweg 11
- 1521 RH Wormerveer
- 088 472 05 55
- info@groenadviesamsterdam.nl

Path: Z:\000 GROENADVIES 000\PROJECTEN ARCHIEF\2025\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK BOMEN EN GROEIPLAATS\25000541.TEKENINGEN GA\QGIS\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N

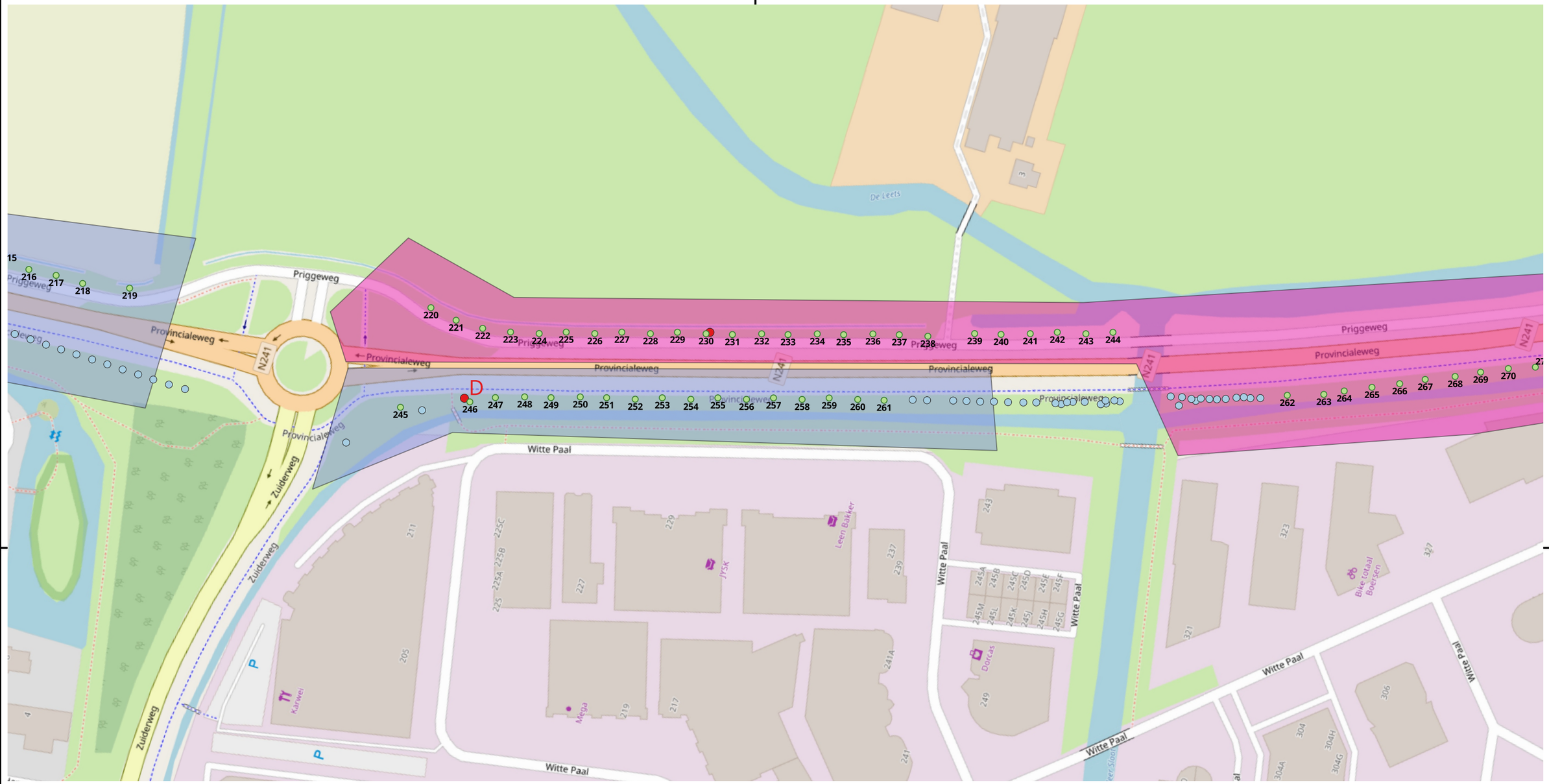

Legenda

- Bomen N241
- Boringen
- bestaande bomen

zone

- 1
- 2
- 3

0 10 20 30 40 50 m

Project:
25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK

Tekeningomschrijving:
OVERZICHTSTEKENING

Tekeningnummer:
25000541-4

Datum uitgave:	Schaal:	Formaat:
11-0702025	1:1.719	A3

Opsteller:
R. Kaarsemaker

GROENADVIES AMSTERDAM
- Jonge Voolweg 11
- 1521 RH Wormerveer
- 088 472 05 55
- info@groenadviesamsterdam.nl

Path: Z:\000 GROENADVIES 000\PROJECTEN ARCHIEF\2025\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK BOMEN EN GROEIPLAATS\25000541.TEKENINGEN GA\QGIS\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N

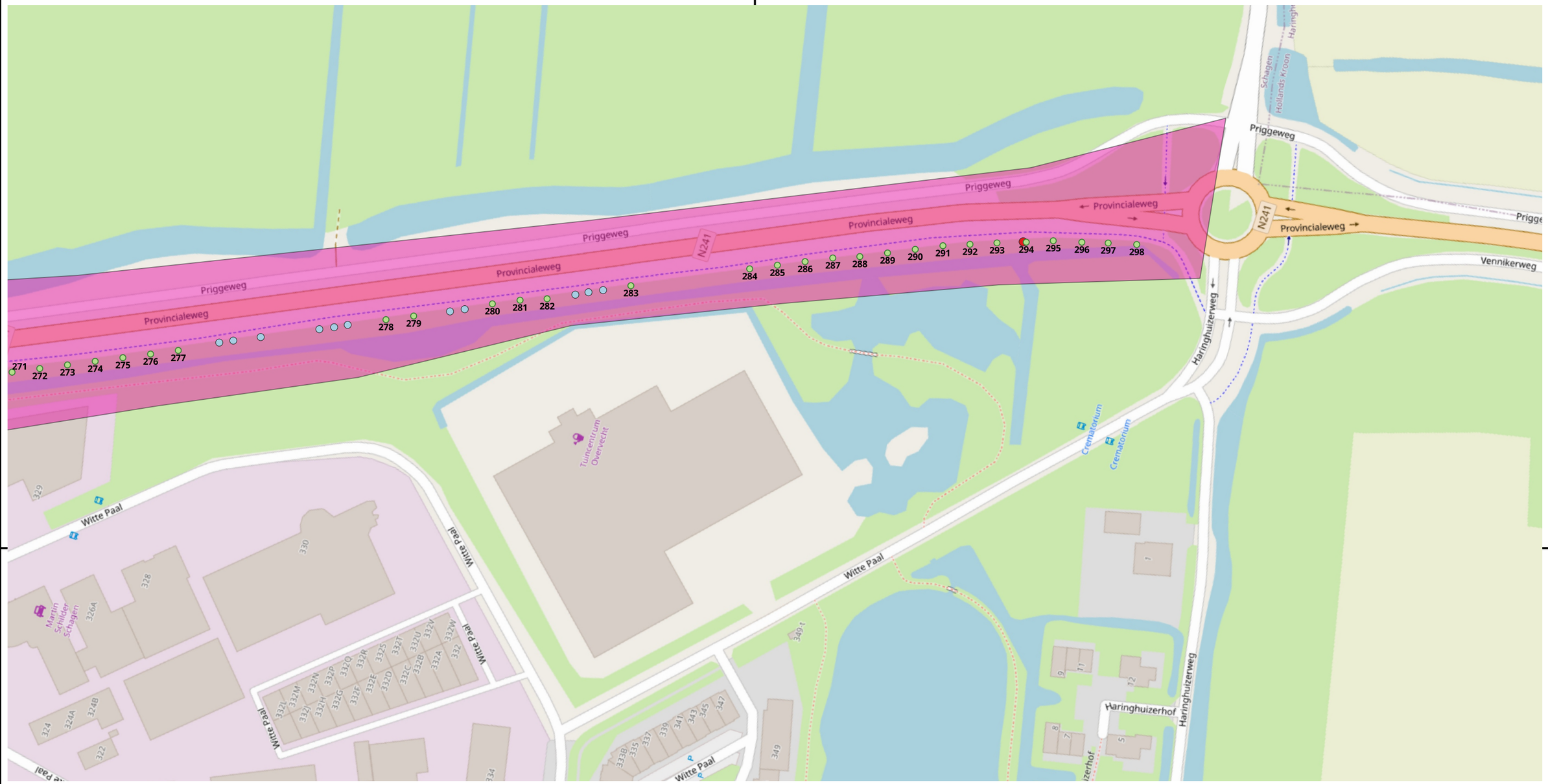

Legenda

- Bomen N241
- Boringen
- bestaande bomen

zone

- 1
- 2
- 3

0 10 20 30 40 50 m

Project:
25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK

Tekeningomschrijving:
OVERZICHTSTEKENING

Tekeningnummer:
25000541-5

Datum uitgave:	Schaal:	Formaat:
11-0702025	1:1.719	A3

Opsteller:
R. Kaarsemaker

GROENADVIES AMSTERDAM
- Jonge Voolweg 11
- 1521 RH Wormerveer
- 088 472 05 55
- info@groenadviesamsterdam.nl

Path: Z:\000 GROENADVIES 000\PROJECTEN ARCHIEF\2025\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK BOMEN EN GROEIPLAATS\25000541.TEKENINGEN GA\QGIS\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N

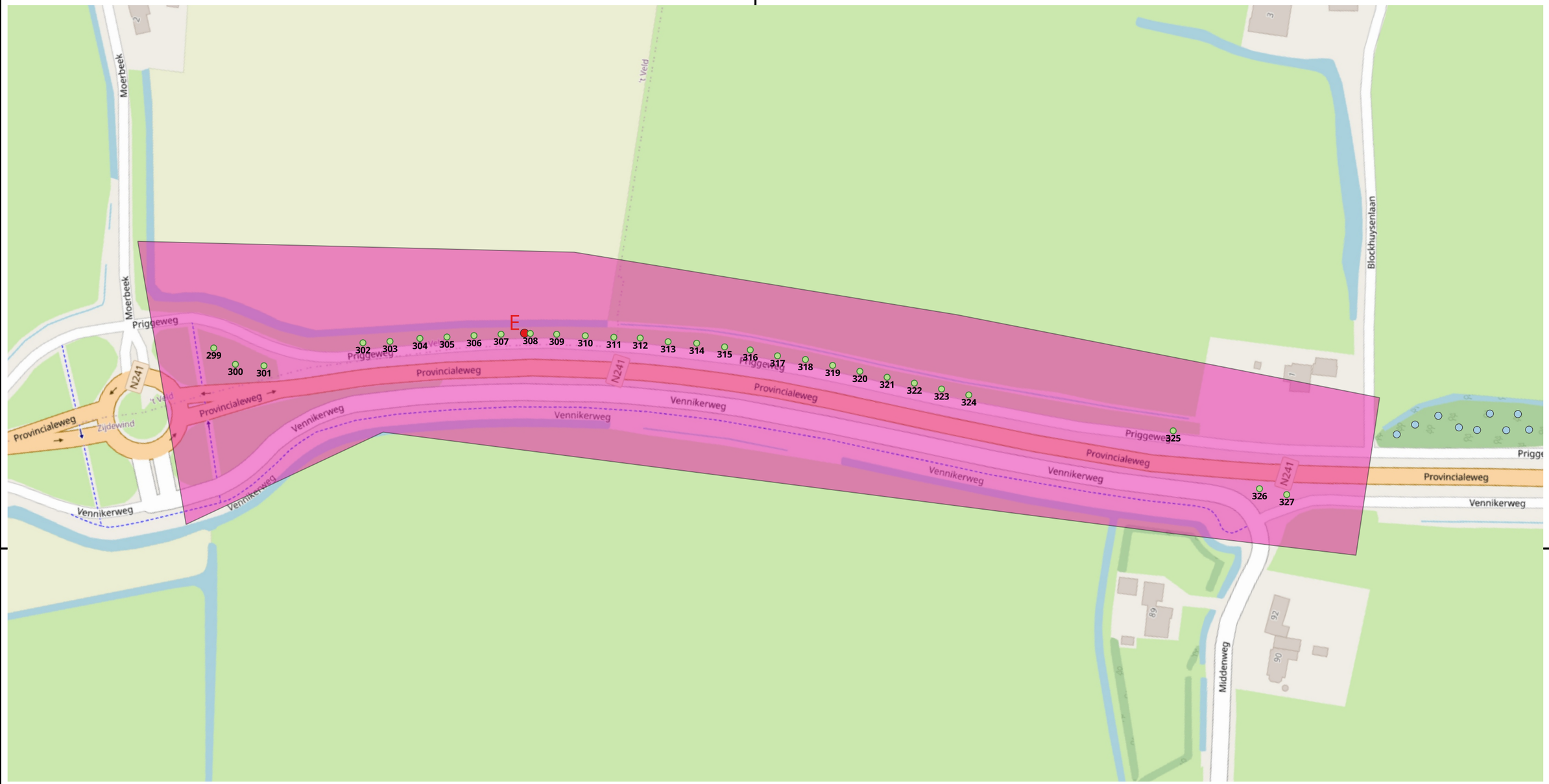

Legenda

- Bomen N241
- Boringen
- bestaande bomen

zone

- 1
- 2
- 3

0 10 20 30 40 50 m

Project:
25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK

Tekeningomschrijving:
OVERZICHTSTEKENING

Tekeningnummer:
25000541-6

Datum uitgave:	Schaal:	Formaat:
11-0702025	1:1.719	A3

Opsteller:
R. Kaarsemaker

GROENADVIES AMSTERDAM
- Jonge Voolweg 11
- 1521 RH Wormerveer
- 088 472 05 55
- info@groenadviesamsterdam.nl

Path: Z:\000 GROENADVIES 000\PROJECTEN ARCHIEF\2025\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK BOMEN EN GROEIPLAATS\25000541.TEKENINGEN GA\QGIS\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N

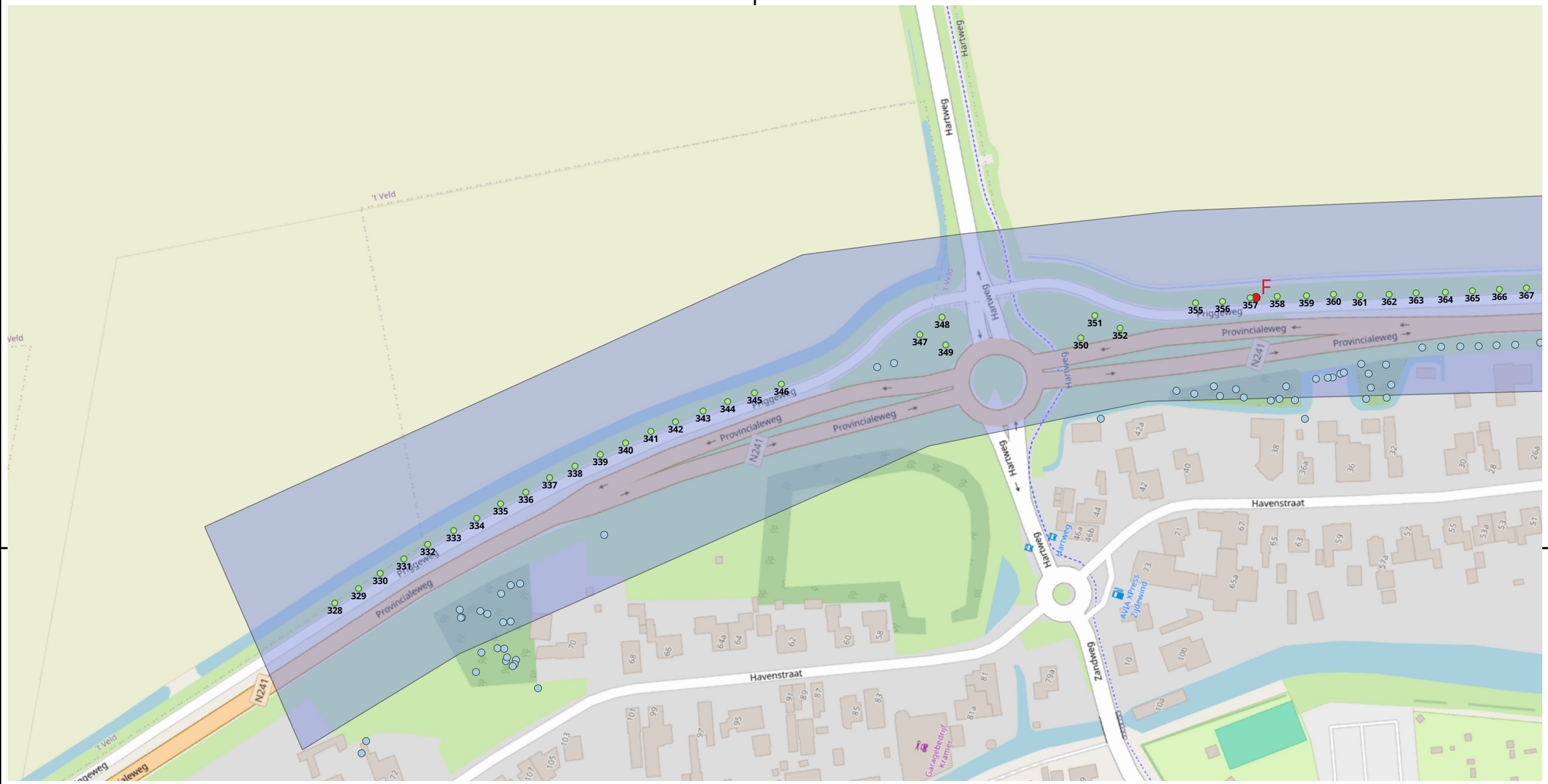

Legenda

- Bomen N241
- Boringen
- bestaande bomen

zone

- 1
- 2
- 3

0 10 20 30 40 50 m

Project:
25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK

Tekeningomschrijving:
OVERZICHTSTEKENING

Tekeningnummer:
25000541-7

Datum uitgave:	Schaal:	Formaat:
11-0702025	1:1.719	A3

Opsteller:
R. Kaarsemaker

GROENADVIES AMSTERDAM
- Jonge Voolweg 11
- 1521 RH Wormerveer
- 088 472 05 55
- info@groenadviesamsterdam.nl

Path: Z:\000 GROENADVIES 000\PROJECTEN ARCHIEF\2025\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK BOMEN EN GROEIPLAATS\25000541.TEKENINGEN GA\QGIS\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N

Legenda

- Bomen N241
- Boringen
- bestaande bomen

zone

- 1
- 2
- 3

0 10 20 30 40 50 m

Project:
25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK

Tekeningomschrijving:
OVERZICHTSTEKENING

Tekeningnummer:
25000541-8

Datum uitgave:	Schaal:	Formaat:
11-0702025	1:1.719	A3

Opsteller:
R. Kaarsemaker

GROENADVIES AMSTERDAM
- Jonge Voolweg 11
- 1521 RH Wormerveer
- 088 472 05 55
- info@groenadviesamsterdam.nl

Path: Z:\000 GROENADVIES 000\PROJECTEN ARCHIEF\2025\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK BOMEN EN GROEIPLAATS\25000541.TEKENINGEN GA\QGIS\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N

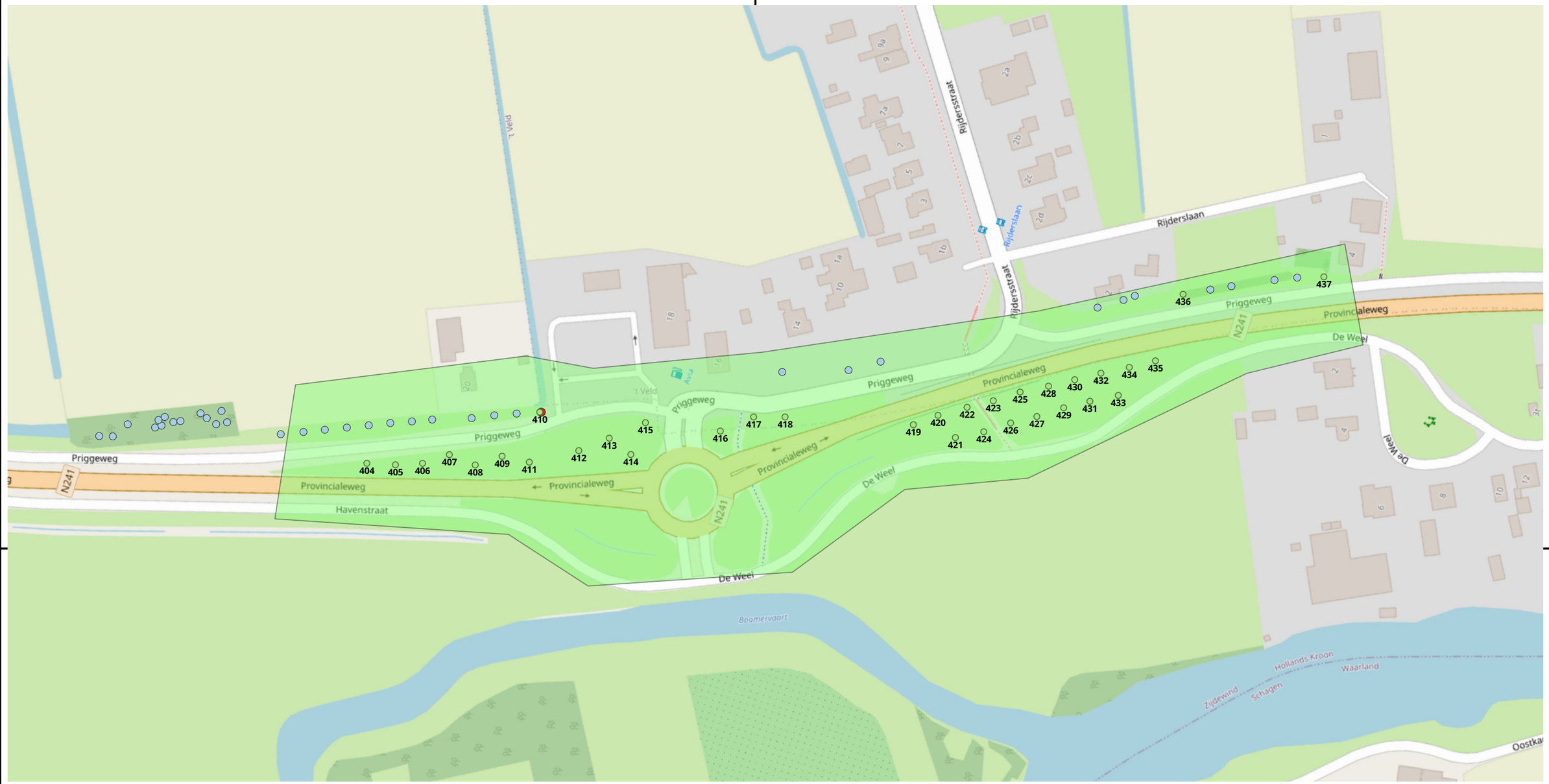

Legenda

- Bomen N241
- Boringen
- bestaande bomen

zone

- 1
- 2
- 3

0 10 20 30 40 50 m

Project:
25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK

Tekeningomschrijving:
OVERZICHTSTEKENING

Tekeningnummer:
25000541-9

Datum uitgave: 11-0702025
Schaal: 1:1.719
Formaat: A3

Opsteller:
R. Kaarsemaker

GROENADVIES AMSTERDAM
- Jonge Voolweg 11
- 1521 RH Wormerveer
- 088 472 05 55
- info@groenadviesamsterdam.nl

Path: Z:\000 GROENADVIES 000\PROJECTEN ARCHIEF\2025\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK BOMEN EN GROEIPLAATS\25000541.TEKENINGEN GA\QGIS\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N

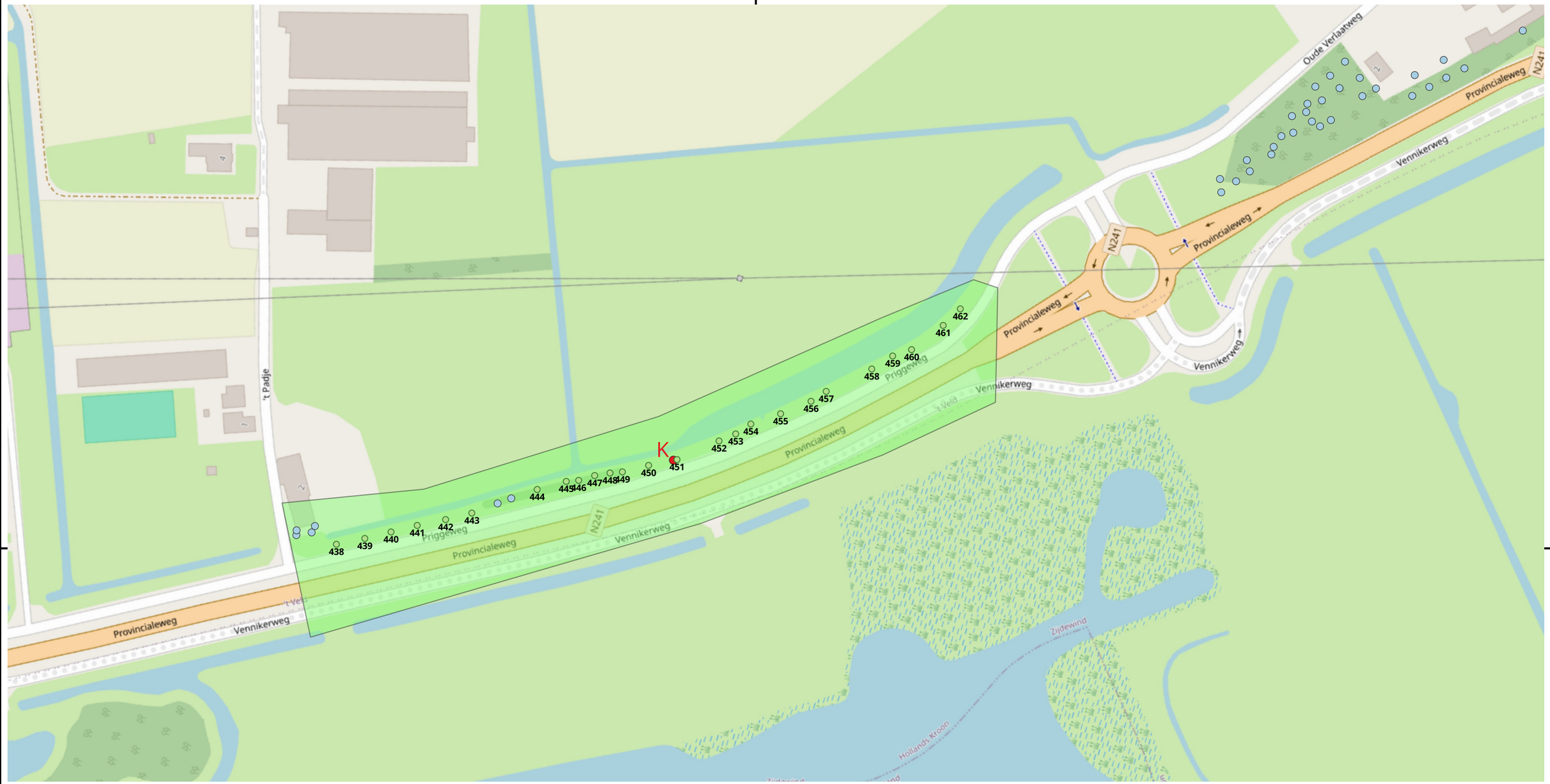

Legenda

- Bomen N241
- Boringen
- bestaande bomen

zone

- 1
- 2
- 3

0 10 20 30 40 50 m

Project:
25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK

Tekeningomschrijving:
OVERZICHTSTEKENING

Tekeningnummer:
25000541-10

Datum uitgave:	Schaal:	Formaat:
11-0702025	1:1.719	A3

Opsteller:
R. Kaarsemaker

GROENADVIES AMSTERDAM
- Jonge Voolweg 11
- 1521 RH Wormerveer
- 088 472 05 55
- info@groenadviesamsterdam.nl

Path: Z:\000 GROENADVIES 000\PROJECTEN ARCHIEF\2025\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N241.ONDERZOEK BOMEN EN GROEIPLAATS\25000541.TEKENINGEN GA\QGIS\25000541.PROV.NH.SCHAGEN.N

Inventarisatielijst

Opdrachtgever: Provincie Noord- Holland
Locatie: N241 Schagen- het Verlaat
Datum: juni 2025
Keuringsmethode: VTA+
Keuring uitgevoerd door: J.K. de Leeuw

INVENTARISATIELIJST

GROENADVIES AMSTERDAM

								jong halfwas volgroeid	goed redelijk matig slecht stagnerend				goed redelijk matig slecht dood			<1 jaar 1-5 jaar 5-15 jaar >15 jaar	ja nee	
boom nummer	**hmp R/L**	**hmp**	**stam maat**	**kroon diameter**	**takvrije hoogte**	**dikste tak in tijdelijke kroon**	**groeipotentieel**	**leeftijd**	**groei**	**boomsoort NL**	**boomsoort L**	**groeiplaats**	**conditie**	**onderhouds toestand**	**bijzonderheden**	**levens-verwachting**	**verplantbaar**	**advies**
			in cm	in m	in m	in cm												
1	R	0,2	0 - 10 cm	2	1	5	Matig	jong	matig	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	matig	regulier		5-15 jaar	nee	Vervangen
2	R	0,2	10 - 20 cm	4	0	5	Goed	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
3	R	0,2	10 - 20 cm	5	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompalen en spreikop	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
4	R	0,2	10 - 20 cm	5	0	4	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	aanvaard	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
5	R	0,2	10 - 20 cm	3	0	5	Redelijk	jong	goed	iep Clusius	Ulmus 'Clusius'	gras	goed	achterstallig	Boompalen en gietrand stamschade 15 x 1 cm	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
6	R	0,2	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
7	R	0,3	10 - 20 cm	5	0	5	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompalen en dubbele top	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
8	R	0,2	10 - 20 cm	6	0	6	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompalen en dubbele top	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
9	R	0,3	10 - 20 cm	4	1	6	Goed	jong	goed	iep Clusius	Ulmus 'Clusius'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
10	R	0,3	10 - 20 cm	2	0	3	Goed	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
11	R	0,3	10 - 20 cm	5	0	6	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
12	R	0,3	10 - 20 cm	6	1	6	Goed	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
13	R	0,3	10 - 20 cm	3	1	7	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
14	R	0,3	10 - 20 cm	2	0	3	Goed	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
15	R	0,3	10 - 20 cm	3	1	6	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
16	R	0,3	10 - 20 cm	5	0	10	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	verwaarloosd	Boompalen en stamschade	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
17	R	0,3	10 - 20 cm	4	1	5	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
18	R	0,4	10 - 20 cm	2	0	3	Goed	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
19	R	0,4	10 - 20 cm	4	1	7	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
20	R	0,4	10 - 20 cm	5	0	6	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
21	R	0,4	10 - 20 cm	4	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
22	R	0,4	10 - 20 cm	2	0	4	Goed	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
23	R	0,4	10 - 20 cm	5	0	8	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
24	R	0,4	10 - 20 cm	6	0	6	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
25	R	0,5	10 - 20 cm	3	2	7	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
26	R	0,5	10 - 20 cm	2	0	2	Goed	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
27	R	0,5	10 - 20 cm	2	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
28	R	0,5	10 - 20 cm	4	0	3	Goed	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
29	R	0,5	10 - 20 cm	2	1	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
30	R	0,5	10 - 20 cm	1	0	2	Goed	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
31	R	0,5	0 - 10 cm	2	0	4	Matig	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
32	R	0,5	10 - 20 cm	3	1	2	Redelijk		redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
33	R	0,5	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
34	R	0,5	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
35	R	0,6	10 - 20 cm	3	0	8	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	verwaarloosd	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
36	R	0,6	10 - 20 cm	4	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
37	R	0,6	10 - 20 cm	3	2	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
38	L	0,2	10 - 20 cm	3	0	6	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompalen en spreikop	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
39	L	0,2	0 - 10 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompalen en dubbele top	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
40	L	0,2	10 - 20 cm	2	0	2	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
41	L	0,2					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
42	L	0,2	10 - 20 cm	4	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompalen en spreikop	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
43	L	0,2					Matig			iep	Ulmus	gras	slecht					Vervangen
44	L	0,2	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompalen en dubbele top	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei

Opdrachtgever: Provincie Noord- Holland
Locatie: N241 Schagen- het Verlaat
Datum: juni 2025
Keuringsmethode: VTA+
Keuring uitgevoerd door: J.K. de Leeuw

INVENTARISATIELIJST

GROENADVIES AMSTERDAM

boom nummer	hmp R/L	hmp	stam maat	kroon diameter	takvrije hoogte	dikste tak in tijdelijke kroon	groeipotentieel	leeftijd	groei	boomsoort NL	boomsoort L	groeiplaats	conditie	onderhouds toestand	bijzonderheden	levens-verwachting	verplantbaar	advies
			in cm	in m	in m	in cm												
45	L	0,2					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
46	L	0,2	10 - 20 cm	4	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
47	L	0,3	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompalen en dubbele top	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
48	L	0,3	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
49	L	0,3					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
50	L	0,3	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
51	L	0,3	10 - 20 cm	2	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
52	L	0,3	10 - 20 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
53	L	0,3					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
54	L	0,3	10 - 20 cm	5	0	7	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	verwaarloosd	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
55	L	0,3	10 - 20 cm	2	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
56	L	0,4	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
57	L	0,4	10 - 20 cm	3	0	5	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
58	L	0,4	10 - 20 cm	5	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
59	L	0,4	10 - 20 cm	2	1	4	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	regulier	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
60	L	0,4	10 - 20 cm	1	0	3	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
61	L	0,4	10 - 20 cm	3	0	4	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
62	L	0,4	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
63	L	0,5	10 - 20 cm	2	2	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
64	L	0,5	0 - 10 cm	1	0	2	Goed	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
65	L	0,5					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
66	L	0,6	10 - 20 cm	4	2	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
67	L	0,6	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
68	L	0,6	10 - 20 cm	4	1	5	Redelijk	halfwas	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Boomweide	redelijk	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
69	L	0,6	10 - 20 cm	3	1	6	Redelijk	halfwas	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Boomweide	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
70	L	0,6	10 - 20 cm	1	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
71	L	0,6	10 - 20 cm	3	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Boomweide	redelijk	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
72	L	0,6	10 - 20 cm	3	1	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Boomweide	redelijk	achterstallig		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
73	L	0,6					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
74	L	0,6					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	Boomweide	slecht					Vervangen
75	L	0,6					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	Boomweide	slecht					Vervangen
76	L	0,6	10 - 20 cm	3	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Boomweide	redelijk	achterstallig		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
77	L	0,6	10 - 20 cm	4	0	7	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Boomweide	redelijk	achterstallig		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
78	L	0,6	10 - 20 cm	3	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
79	R	0,7	20 - 30 cm	6	0	13	Redelijk	halfwas	goed	knotwilg	Salix alba	gras	goed	regulier	boompalen en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
80	R	0,7	20 - 30 cm	5	0	11	Redelijk	halfwas	goed	knotwilg	Salix alba	gras	goed	regulier	boompalen en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
81	R	0,7	10 - 20 cm	4	0	6	Matig	jong	matig	knotwilg	Salix alba	gras	matig	achterstallig	stamschade	5-15 jaar	nee	Knotten
82	R	0,7	10 - 20 cm	4	0	11	Redelijk	halfwas	redelijk	knotwilg	Salix alba	gras	goed	regulier	boompalen en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
83	R	0,7	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	halfwas	redelijk	knotwilg	Salix alba	gras	redelijk	regulier	boompalen en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
84	R	0,7	20 - 30 cm	5	1	12	Goed	halfwas	goed	knotwilg	Salix alba	gras	goed	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
85	R	0,7	10 - 20 cm	4	1	6	Slecht	jong	matig	knotwilg	Salix alba	gras	matig	regulier	zware stamschade	1-5 jaar	nee	Vervangen
86	R	0,7	10 - 20 cm	3	0	6	Redelijk	jong	goed	knotwilg	Salix alba	gras	goed	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
87	R	0,8					n.v.t.			knotwilg	Salix alba	gras			niet aangetroffen			Vervangen
88	R	0,8	10 - 20 cm	4	0	6	Redelijk	halfwas	goed	knotwilg	Salix alba	gras	goed	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
89	R	0,8					n.v.t.	volgroeid		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
90	R	0,8	10 - 20 cm	6	1	12	Goed	halfwas	goed	knotwilg	Salix alba	gras	goed	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
91	R	0,8					n.v.t.			iep	Ulmus	gras			niet aangetroffen			Vervangen
92	R	0,8	0 - 10 cm	1	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei

Opdrachtgever: Provincie Noord- Holland
Locatie: N241 Schagen- het Verlaat
Datum: juni 2025
Keuringsmethode: VTA+
Keuring uitgevoerd door: J.K. de Leeuw

INVENTARISATIELIJST

GROENADVIES AMSTERDAM

boom nummer	hmp R/L	hmp	stam maat	kroon diameter	takvrije hoogte	dikste tak in tijdelijke kroon	groeipotentieel	leeftijd	groei	boomsoort NL	boomsoort L	groeiplaats	conditie	onderhouds toestand	bijzonderheden	levens-verwachting	verplantbaar	advies
			in cm	in m	in m	in cm												
93	L	0,6	10 - 20 cm	2	1	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
94	L	0,6	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompalen, plantgat verzakt	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
95	L	0,7					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
96	L	0,6					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	Boomweide	slecht					Vervangen
97	L	0,6					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	Boomweide	slecht					Vervangen
98	L	0,6					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	Boomweide	slecht					Vervangen
99	L	0,7					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
100	L	0,7	10 - 20 cm	4	0	6	Redelijk	halfwas	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Boomweide	redelijk	achterstallig		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
101	L	0,7					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	Boomweide	slecht					Vervangen
102	L	0,7	10 - 20 cm	2	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Boomweide	redelijk	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
103	L	0,7	10 - 20 cm	3	1	3	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
104	L	0,7					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	Boomweide	slecht					Vervangen
105	L	0,7	10 - 20 cm	3	1	6	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Boomweide	goed	achterstallig		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
106	L	0,7	10 - 20 cm	2	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
107	L	0,7	10 - 20 cm	3	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Boomweide	redelijk	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
108	L	0,7	0 - 10 cm	1	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
109	L	0,7					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
110	L	0,7	10 - 20 cm	3	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
111	L	0,7	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
112	L	0,7	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
113	L	0,8	10 - 20 cm	3	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
114	L	0,8	10 - 20 cm	4	0	3	Redelijk	halfwas	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
115	L	0,8	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
116	L	0,8	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
117	L	0,8	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
118	L	0,8	10 - 20 cm	3	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
119	L	0,8	10 - 20 cm	2	2	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
120	L	0,8	10 - 20 cm	1	0	2	Goed	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
121	L	0,9					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
122	L	0,9	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
123	L	0,9	10 - 20 cm	2	1	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
124	L	0,9	10 - 20 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
125	L	0,9	10 - 20 cm	2	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
126	L	0,9	10 - 20 cm	3	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
127	L	0,9	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
128	L	0,9	0 - 10 cm	1	0	2	Goed	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
129	L	1	0 - 10 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
130	L	1	10 - 20 cm	4	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
131	L	1	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
132	L	1	0 - 10 cm	1	0	2	Goed	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
133	L	1	10 - 20 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
134	L	1	10 - 20 cm	4	1	6	Redelijk	halfwas	redelijk	iep New Horizon	Ulmus New Horizon	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
135	R	1					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
136	R	1,1	0 - 10 cm	3	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
137	R	1,1	10 - 20 cm	2	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
138	R	1,1	0 - 10 cm	1	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
139	R	1,1	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	regulier	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
140	R	1,1	10 - 20 cm	6	0	6	Goed	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei

Opdrachtgever: Provincie Noord- Holland
Locatie: N241 Schagen- het Verlaat
Datum: juni 2025
Keuringsmethode: VTA+
Keuring uitgevoerd door: J.K. de Leeuw

INVENTARISATIELIJST

GROENADVIES AMSTERDAM

boom nummer	hmp R/L	hmp	stam maat	kroon diameter	takvrije hoogte	dikste tak in tijdelijke kroon	groeipotentieel	leeftijd	groei	boomsoort NL	boomsoort L	groeiplaats	conditie	onderhouds toestand	bijzonderheden	levens-verwachting	verplantbaar	advies
			in cm	in m	in m	in cm												
141	R	1,1	0 - 10 cm	1	1	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
142	R	1,2	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
143	R	1	0 - 10 cm	2	1	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	Solitair	redelijk	achterstallig		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
144	R	1,2					n.v.t.			iep Plantijn	Ulmus Plantijn	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. advies: begeleidingssnoei
145	R	1,2					n.v.t.			iep Plantijn	Ulmus Plantijn	Solitair			Valt buiten onderzoeksgroep; beheren als meerstammige boom			n.v.t. advies: specifieke begeleidingssnoei
146	L	1,1	10 - 20 cm	2	2	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
147	L	1,2	10 - 20 cm	2	0	5	Goed	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
148	L	1,2	10 - 20 cm	2	0	5	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
149	L	1,2	10 - 20 cm	2	3	3	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
150	L	1,2					n.v.t.			iep	Ulmus	gras			niet aangetroffen			Vervangen
151	L	1,2	0 - 10 cm	1	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
152	L	1,2	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
153	L	1,2	10 - 20 cm	3	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
154	L	1,2	10 - 20 cm	2	0	3	Goed	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
155	L	1,3	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
156	L	1,3	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
157	L	1,3	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	halfwas	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
158	L	1,3	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	halfwas	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
159	L	1,3	10 - 20 cm	1	0	4	Goed	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
160	L	1,3	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
161	L	1,3	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	halfwas	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
162	L	1,3	10 - 20 cm	2	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
163	L	1,4	10 - 20 cm	1	0	2	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
164	L	1,4	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
165	L	1,4	10 - 20 cm	3	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
166	L	1,4	10 - 20 cm	2	1	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
167	L	1,4	10 - 20 cm	2	0	2	Goed	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
168	L	1,4	10 - 20 cm	3	0	4	Redelijk	halfwas	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
169	L	1,4	10 - 20 cm	3	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
170	L	1,5	10 - 20 cm	1	2	3	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
171	L	1,5	0 - 10 cm	1	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
172	L	1,5	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
173	L	1,5	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	halfwas	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
174	L	1,5	10 - 20 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
175	L	1,5	0 - 10 cm	1	0	1	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
176	L	1,5					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
177	L	1,5	10 - 20 cm	3	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
178	L	1,6	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
179	L	1,6	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
180	L	1,6					n.v.t.			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras			niet aangetroffen			Vervangen
181	L	1,6	10 - 20 cm	5	0	6	Redelijk	halfwas	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
182	L	1,6	10 - 20 cm	2	1	3	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
183	L	1,6	0 - 10 cm	1	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
184	L	1,6					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
185	L	1,7					Matig			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	slecht					Vervangen
186	L	1,7					n.v.t.			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras			niet aangetroffen			Vervangen
187	L	1,7	0 - 10 cm	1	2	2	Redelijk	jong	matig	lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	redelijk	regulier		>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei

Opdrachtgever: Provincie Noord- Holland
Locatie: N241 Schagen- het Verlaat
Datum: juni 2025
Keuringsmethode: VTA+
Keuring uitgevoerd door: J.K. de Leeuw

INVENTARISATIELIJST

GROENADVIES AMSTERDAM

boom nummer	hmp R/L	hmp	stam maat	kroon diameter	takvrije hoogte	dikste tak in tijdelijke kroon	groeipotentieel	leeftijd	groei	boomsoort NL	boomsoort L	groeiplaats	conditie	onderhouds toestand	bijzonderheden	levens-verwachting	verplantbaar	advies
			in cm	in m	in m	in cm												
188	L	1,7					Slecht			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	slecht					Vervangen
189	L	1,7					Matig			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	slecht					Vervangen
190	L	1,7					Matig			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	slecht					Vervangen
191	L	1,7	0 - 10 cm	1	2	2	Matig	jong	matig	lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	matig	regulier		5-15 jaar	nee	Vervangen
192	L	1,7					n.v.t.			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	dood		dood			Vervangen
193	L	1,7					Matig			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	slecht					Vervangen
194	L	1,9	10 - 20 cm	4	0	4	Redelijk	halfwas	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
195	L	1,9	10 - 20 cm	2	1	5	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
196	L	1,9	10 - 20 cm	1	0	4	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
197	L	1,9					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
198	L	1,9	10 - 20 cm	4	1	6	Redelijk	halfwas	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
199	L	1,9	10 - 20 cm	1	1	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
200	L	1,9	10 - 20 cm	1	1	2	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
201	L	1,9	10 - 20 cm	2	0	5	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	achterstallig		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
202	L	1,9	10 - 20 cm	1	1	3	Redelijk	jong	matig	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
203	L	2	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
204	L	2	10 - 20 cm	1	0	2	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
205	L	2					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
206	L	2	10 - 20 cm	3	0	3	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
207	L	2	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
208	L	2	10 - 20 cm	1	0	6	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
209	L	2					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
210	L	2	10 - 20 cm	4	1		Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
211	L	2,1	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
212	L	2,1	10 - 20 cm	1	1	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompalen en stamschade	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
213	L	2,1	0 - 10 cm	1	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
214	L	2,1	10 - 20 cm	3	0	7	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
215	L	2,1	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
216	L	2,1	10 - 20 cm	1	0	3	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
217	L	2,1					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
218	L	2,2	10 - 20 cm	3	0	6	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
219	L	2,2	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	halfwas	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
220	L	2,3		1			Matig			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
221	L	2,3					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
222	L	2,3					Matig			iep New Horizon	Ulmus New Horizon	gras	slecht					Vervangen
223	L	2,3					Slecht			iep	Ulmus	gras	slecht					Vervangen
224	L	2,3					Slecht			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
225	L	2,3					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
226	L	2,4	10 - 20 cm	2	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	verwaarloosd	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
227	L	2,4	10 - 20 cm	3	0	5	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
228	L	2,4	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
229	L	2,4					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
230	L	2,4	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
231	L	2,4					Slecht			iep	Ulmus	gras	slecht					Vervangen
232	L	2,4					Slecht			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
233	L	2,4					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
234	L	2,5	10 - 20 cm	3	2	3	Redelijk	jong	matig	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
235	L	2,5	10 - 20 cm	1	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei

Opdrachtgever: Provincie Noord- Holland
Locatie: N241 Schagen- het Verlaat
Datum: juni 2025
Keuringsmethode: VTA+
Keuring uitgevoerd door: J.K. de Leeuw

INVENTARISATIELIJST

GROENADVIES AMSTERDAM

boom nummer	hmp R/L	hmp	stam maat	kroon diameter	takvrije hoogte	dikste tak in tijdelijke kroon	groeipotentieel	leeftijd	groei	boomsoort NL	boomsoort L	groeiplaats	conditie	onderhouds toestand	bijzonderheden	levens-verwachting	verplantbaar	advies
			in cm	in m	in m	in cm												
236	L	2,5	10 - 20 cm	1	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
237	L	2,5	10 - 20 cm	1	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
238	L	2,5	10 - 20 cm	3	2	5	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
239	L	2,6	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
240	L	2,6	10 - 20 cm	1	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
241	L	2,6					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
242	L	2,6	10 - 20 cm	4	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
243	L	2,6	10 - 20 cm	1	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
244	L	2,6	10 - 20 cm	2	2	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
245	R	2,3	10 - 20 cm	1	1	2	Redelijk	jong	matig	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
246	R	2,3	10 - 20 cm	2	1	3	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
247	R	2,3					n.v.t.			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras			niet aangetroffen			Vervangen
248	R	2,3					Matig			iep New Horizon	Ulmus New Horizon	gras	slecht					Vervangen
249	R	2,3					Slecht			iep	Ulmus	gras	slecht		omgewaaid			Vervangen
250	R	2,4					Matig			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
251	R	2,4					n.v.t.			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras			niet aangetroffen			Vervangen
252	R	2,4	10 - 20 cm	4	2	5	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
253	R	2,4					Slecht			iep	Ulmus	gras	slecht					Vervangen
254	R	2,4	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
255	R	2,4					n.v.t.			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras			niet aangetroffen			Vervangen
256	R	2,4	10 - 20 cm	3	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
257	R	2,4	10 - 20 cm	1	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
258	R	2,5					Matig			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
259	R	2,5					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
260	R	2,5	10 - 20 cm	3	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
261	R	2,5					n.v.t.			iep	Ulmus	gras			niet aangetroffen			Vervangen
262	R	2,7	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
263	R	2,7	10 - 20 cm	3	0	4	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
264	R	2,7	10 - 20 cm	3	1	3	Redelijk	jong	matig	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
265	R	2,7	10 - 20 cm	3	0	5	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
266	R	2,7	10 - 20 cm	2	0	5	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
267	R	2,7	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
268	R	2,7	10 - 20 cm	2	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
269	R	2,8	10 - 20 cm	2	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
270	R	2,8	10 - 20 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
271	R	2,8					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
272	R	2,8	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
273	R	2,8	0 - 10 cm	1	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
274	R	2,8	0 - 10 cm	1	0	1	Redelijk	jong	matig	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
275	R	2,8					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
276	R	2,8	10 - 20 cm	2	1	3	Redelijk	jong	matig	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
277	R	2,8					Matig			iep	Ulmus	gras	slecht					Vervangen
278	R	2,9					Matig			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
279	R	2,9					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
280	R	3	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	matig	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
281	R	3	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
282	R	3	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	matig	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
283	R	3					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen

Opdrachtgever: Provincie Noord- Holland
Locatie: N241 Schagen- het Verlaat
Datum: juni 2025
Keuringsmethode: VTA+
Keuring uitgevoerd door: J.K. de Leeuw

INVENTARISATIELIJST

GROENADVIES AMSTERDAM

boom nummer	hmp R/L	hmp	stam maat	kroon diameter	takvrije hoogte	dikste tak in tijdelijke kroon	groeipotentieel	leeftijd	groei	boomsoort NL	boomsoort L	groeiplaats	conditie	onderhouds toestand	bijzonderheden	levens-verwachting	verplantbaar	advies
			in cm	in m	in m	in cm												
284	R	3,1	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	matig	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
285	R	3,1					Slecht			iep	Ulmus	gras	slecht					Vervangen
286	R	3,1					Matig			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
287	R	3,1					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
288	R	3,1	10 - 20 cm	2	1	3	Redelijk	jong	matig	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
289	R	3,2					Slecht			iep	Ulmus	gras	slecht					Vervangen
290	R	3,2	0 - 10 cm	1	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
291	R	3,2					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
292	R	3,2	10 - 20 cm	3	1	3	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
293	R	3,2	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
294	R	3,2	10 - 20 cm	1	0	4	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
295	R	3,2					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht		Scheef			Vervangen
296	R	3,2	10 - 20 cm	6	2	4	Redelijk	halfwas	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
297	R	3,2	10 - 20 cm	2	1	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
298	R	3,2	10 - 20 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
299	L	5,4					Matig			iep New Horizon	Ulmus New Horizon	gras	slecht					Vervangen
300	L	5,4	0 - 10 cm	1	1	2	Redelijk	jong	matig	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
301	L	5,4					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
302	L	5,4					Matig			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
303	L	5,4					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
304	L	5,4					Matig			iep New Horizon	Ulmus New Horizon	gras	slecht					Vervangen
305	L	5,4	0 - 10 cm	2	0	3	Redelijk	jong	matig	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
306	L	5,5					Matig			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
307	L	5,5					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
308	L	5,5	10 - 20 cm	3	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
309	L	5,5	10 - 20 cm	2	1	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
310	L	5,5					Matig			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
311	L	5,5					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
312	L	5,5	10 - 20 cm	5	0	7	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
313	L	5,5	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
314	L	5,5	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
315	L	5,6	0 - 10 cm	2	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
316	L	5,6	10 - 20 cm	4	0	4	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
317	L	5,6	10 - 20 cm	2	2	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
318	L	5,6	0 - 10 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
319	L	5,6					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
320	L	5,6	10 - 20 cm	5	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
321	L	5,6	10 - 20 cm	2	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
322	L	5,6	0 - 10 cm	1	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
323	L	5,7					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
324	L	5,7					Matig			iep New Horizon	Ulmus New Horizon	gras	slecht					Vervangen
325	L	5,8	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
326	R	5,8					Slecht			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	slecht					Vervangen
327	R	5,8					Matig			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	slecht					Vervangen
328	L	6,7					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
329	L	6,7					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
330	L	6,7					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
331	L	6,8					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen

Opdrachtgever: Provincie Noord- Holland
Locatie: N241 Schagen- het Verlaat
Datum: juni 2025
Keuringsmethode: VTA+
Keuring uitgevoerd door: J.K. de Leeuw

INVENTARISATIELIJST

GROENADVIES AMSTERDAM

boom nummer	hmp R/L	hmp	stam maat	kroon diameter	takvrije hoogte	dikste tak in tijdelijke kroon	groeipotentieel	leeftijd	groei	boomsoort NL	boomsoort L	groeiplaats	conditie	onderhouds toestand	bijzonderheden	levens-verwachting	verplantbaar	advies
			in cm	in m	in m	in cm												
332	L	6,8					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
333	L	6,8					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
334	L	6,8					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
335	L	6,8					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
336	L	6,8					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
337	L	6,8					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
338	L	6,8					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
339	L	6,9					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
340	L	6,9					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
341	L	6,9					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
342	L	6,9					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
343	L	6,9					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
344	L	6,9					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
345	L	6,9					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
346	L	6,9					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
347	L	7	0 - 10 cm	1	2	2	Redelijk	jong	matig	lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	matig	regulier		>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
348	L	7	0 - 10 cm	2	2	3	Redelijk	jong	matig	lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	redelijk	regulier		>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
349	L	7					n.v.t.			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	dood		dood			Vervangen
350	L	7,1					Matig			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	slecht					Vervangen
351	L	7,1					n.v.t.			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras			niet aangetroffen			Vervangen
352	L	7,1					n.v.t.			lijsterbes	Sorbus aucuparia	gras	dood		dood			Vervangen
353	R	7,3					n.v.t.			gewone es	Fraxinus excelsior	Solitair			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t.
354	R	7,4					Slecht			gewone es	Fraxinus excelsior	Solitair	slecht					Vervangen
355	L	7,1					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
356	L	7,1	10 - 20 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
357	L	7,1	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
358	L	7,1					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
359	L	7,2					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
360	L	7,2					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
361	L	7,2					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
362	L	7,2	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
363	L	7,2					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
364	L	7,2					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
365	L	7,2					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
366	L	7,3					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
367	L	7,3					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
368	L	7,3					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
369	L	7,3	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
370	L	7,3					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
371	L	7,3	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
372	L	7,3	0 - 10 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
373	L	7,3	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
374	L	7,4	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
375	L	7,4	0 - 10 cm	3	0	3	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
376	L	7,4	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	matig	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
377	L	7,4	0 - 10 cm	2	2	2	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
378	L	7,4					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
379	L	7,4					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen

Opdrachtgever: Provincie Noord- Holland
Locatie: N241 Schagen- het Verlaat
Datum: juni 2025
Keuringsmethode: VTA+
Keuring uitgevoerd door: J.K. de Leeuw

INVENTARISATIELIJST

GROENADVIES AMSTERDAM

boom nummer	hmp R/L	hmp	stam maat	kroon diameter	takvrije hoogte	dikste tak in tijdelijke kroon	groeipotentieel	leeftijd	groei	boomsoort NL	boomsoort L	groeiplaats	conditie	onderhouds toestand	bijzonderheden	levens-verwachting	verplantbaar	advies
			in cm	in m	in m	in cm												
380	L	7,4	0 - 10 cm	3	0	2	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
381	L	7,4	0 - 10 cm	3	0	3	Redelijk	jong	matig	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
382	L	7,5	0 - 10 cm	3	0	3	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
383	L	7,5	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
384	L	7,5					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
385	L	7,5					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
386	L	7,5	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	matig	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
387	L	7,5	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	matig	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
388	L	7,5					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
389	L	7,5					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
390	L	7,5					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
391	L	7,6					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
392	L	7,6					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
393	L	7,6					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
394	R	7,5					n.v.t.			gewone es	Fraxinus excelsior	Solitair			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t.
395	L	7,6					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
396	L	7,6					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
397	L	7,6	0 - 10 cm	3	0	3	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
398	L	7,6	0 - 10 cm	2	0	2	Redelijk	jong	matig	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
399	L	7,7					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
400	L	7,7	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
401	L	7,7					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
402	L	7,7	10 - 20 cm	3	0	3	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
403	L	7,7	10 - 20 cm	3	0	3	Redelijk	jong	redelijk	veldesdoorn	Acer campestre	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
404	L	8	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
405	L	8	10 - 20 cm	4	0	4	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
406	L	8	10 - 20 cm	4	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
407	L	8	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
408	L	8	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
409	L	8	10 - 20 cm	5	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
410	L	8	0 - 10 cm	1	0	3	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
411	L	8	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	jong	goed	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
412	L	8	10 - 20 cm	1	2	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
413	L	8	10 - 20 cm	2	0	3	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
414	L	8	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
415	L	8					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
416	L	8,2	10 - 20 cm	2	2	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
417	L	8,2					Matig			iep Columella	Ulmus Columella	gras	slecht					Vervangen
418	L	8,2					Slecht			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
419	R	8,2					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
420	R	8,2					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
421	R	8,2					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
422	R	8,2					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
423	R	8,2					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
424	R	8,2					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
425	R	8,2					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
426	R	8,2					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
427	R	8,2					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen

Opdrachtgever: Provincie Noord- Holland
Locatie: N241 Schagen- het Verlaat
Datum: juni 2025
Keuringsmethode: VTA+
Keuring uitgevoerd door: J.K. de Leeuw

INVENTARISATIELIJST

GROENADVIES AMSTERDAM

boom nummer	hmp R/L	hmp	stam maat	kroon diameter	takvrije hoogte	dikste tak in tijdelijke kroon	groeipotentieel	leeftijd	groei	boomsoort NL	boomsoort L	groeiplaats	conditie	onderhouds toestand	bijzonderheden	levens-verwachting	verplantbaar	advies
			in cm	in m	in m	in cm												
428	R	8,3					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
429	R	8,3					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
430	R	8,3					Slecht			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
431	R	8,3					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
432	R	8,3					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
433	R	8,3					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
434	R	8,3					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
435	R	8,3					Matig			veldesdoorn	Acer campestre	gras	slecht					Vervangen
436	L	8,3	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	jong	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Opslag abeel boomspiegel	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
437	L	8,4					n.v.t.			iep New Horizon	Ulmus New Horizon	gras			niet aangetroffen			Vervangen
438	L	8,9	10 - 20 cm	3	1	5	Redelijk	jong	goed	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
439	L	8,9	10 - 20 cm	2	0	4	Redelijk	jong	goed	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
440	L	8,9	10 - 20 cm	5	0	5	Redelijk	halfwas	goed	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
441	L	9	10 - 20 cm	4	1	7	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
442	L	9	10 - 20 cm	2	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
443	L	9	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
444	L	9,1					n.v.t.	volgroeid		knotwilg	Salix alba	Solitair			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
445	L	9,1					n.v.t.	volgroeid		knotwilg	Salix alba	Solitair			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
446	L	9,1					n.v.t.	volgroeid		knotwilg	Salix alba	Solitair			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
447	L	9,1					n.v.t.	volgroeid		knotwilg	Salix alba	Solitair			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
448	L	9,1					n.v.t.	volgroeid		knotwilg	Salix alba	Solitair			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
449	L	9,1					n.v.t.			knotwilg	Salix alba	Solitair			niet aangetroffen			Vervangen
450	L	9	0 - 10 cm	2	0	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	nee	Begeleidingssnoei
451	L	9	10 - 20 cm	4	0	6	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
452	L	9,2					n.v.t.	halfwas		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
453	L	9,2					n.v.t.	halfwas		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
454	L	9,2					n.v.t.	halfwas		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
455	L	9,2					n.v.t.	halfwas		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
456	L	9,2					n.v.t.	halfwas		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
457	L	9,2					n.v.t.	halfwas		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
458	L	9,2					n.v.t.	halfwas		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
459	L	9,2	0 - 10 cm	1	1	2	Redelijk	jong	matig	knotwilg	Salix alba	gras	matig	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	5-15 jaar	nee	Knotten
460	L	9,2					n.v.t.	halfwas		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
461	L	9,2					n.v.t.	halfwas		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
462	L	9,2					n.v.t.	halfwas		knotwilg	Salix alba	gras			Valt buiten onderzoeksgroep			n.v.t. knotbeheer
463	R	2	10 - 20 cm	3	2	6	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	achterstallig		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
464	R	1,6					Matig			iep Dodoens	Ulmus Dodoens	gras	slecht					Vervangen
465	R	1,6	10 - 20 cm	3	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	goed	achterstallig	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
466	R	1,6	10 - 20 cm	2	2	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
467	R	1,6	0 - 10 cm	1	0	2	Redelijk	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	redelijk	regulier	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
468	R	1,6	10 - 20 cm	3	0	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	achterstallig	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
469	R	1,6	10 - 20 cm	4	0	5	Redelijk	halfwas	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	achterstallig	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
470	R	1,6	10 - 20 cm	2	2	5	Redelijk	jong	redelijk	iep Plantijn	Ulmus 'Plantijn'	gras	redelijk	regulier	Gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
471	R	1,6	0 - 10 cm	1	0	2	Goed	jong	redelijk	iep Columella	Ulmus 'Columella'	gras	goed	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
472	R	1,6	10 - 20 cm	2	1	4	Redelijk	jong	redelijk	iep Dodoens	Ulmus 'Dodoens'	gras	redelijk	regulier	Boompaal (palen) en gietrand	>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei
473	R	1,7	10 - 20 cm	3	2	4	Redelijk	jong	redelijk	iep New Horizon	Ulmus 'New Horizon'	gras	redelijk	regulier		>15 jaar	ja	Begeleidingssnoei

Groenadvies Amsterdam
Jonge Voolweg 11
1521 RH Wormerveer

Telefoonnummer 088 472 05 55
E-mail info@groenadviesamsterdam.nl
Website groenadviesamsterdam.nl

Meer over ons

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

W.J.S. Brasser

BEL/DE

Telefoonnummer +31235145728

esther.brasser@noord-holland.nl

Verzenddatum

16 OKT. 2025

Kenmerk

2016598 / 2440495

Uw kenmerk

Betreft: aanpassing samenwerkingsovereenkomst volwaardige vaarverbinding via Boerenverdriet

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Aanpassing samenwerkingsovereenkomst volwaardige vaarverbinding via Boerenverdriet.

Inleiding

Per brief van 10 mei 2023 met kenmerk 2016598 / 2016604 hebben wij u geïnformeerd over de overeenkomst die we met de gemeente Den Helder zijn aangegaan om te komen tot een volwaardige vaarverbinding via het Boerenverdriet. Naar aanleiding van de uitkomsten van recent onderzoek vraagt het college van B&W van Den Helder om een aanpassing van deze overeenkomst. Ook vraagt het college om de in het kader van de overeenkomst door de provincie beschikbaar gestelde middelen gereserveerd te houden en eventuele resterende middelen beschikbaar te houden voor mobiliteitsmaatregelen ten behoeve van de ontwikkeling van het Maritiem Cluster.

Achtergrond aanpassing overeenkomst

In 2023 hebben gemeente Den Helder en de provincie afspraken gemaakt over maatregelen voor het creëren van een volwaardige vaarroute via het Boerenverdriet, bijvoorbeeld door een schutsluis waarmee ook de beroepsvaart bediend zou kunnen worden.
Op dit moment wordt de Boerenverdrietsluis - de toegang via de Koopvaardersbinnenhaven naar Willemsoord - niet gebruikt.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Recent onderzoek heeft uitgewezen dat een keersluis in het Boerenverdriet beter past.
Een keersluis creëert een permanente vaarverbinding voor de recreatievaart door Willemsoord. Hierdoor ontstaat een veilige en directe verbinding voor recreatieve vaartuigen van- en naar de stad, terwijl de kenmerkende sluizen van het rijksmonument Willemsoord behouden blijven en actief worden benut. De maatregel versterkt het maritieme karakter van de stad, vergroot de toeristische aantrekkingskracht en sluit aan bij de bredere gebiedsontwikkeling in het kader van het Maritiem Cluster.

Indien noodzakelijk kan kleinere beroepsvaart gebruik maken van de keersluis, dit geldt ook voor Marineschepen. Een structurele doorgaande route voor beroepsvaart is ruimtelijk gezien lastig in te passen door de steigers in het natte dok, die moeten dan worden verlegd of verwijderd.

B&W van Den Helder stellen voor de oorspronkelijke overeenkomst uit 2023 aan te passen en de optie voor een keersluis verder te onderzoeken. Een keersluis is goedkoper dan een schutsluis. B&W verzoeken ons college daarom ook de resterende provinciale middelen behorend bij de afspraken uit 2023 te reserveren voor mobiliteitsmaatregelen in het kader van de ontwikkeling van het Maritiem Cluster. Het college stemt daarmee in en legt dit vast in een brief aan de gemeente Den Helder.

Besluiten over besteding van deze middelen volgt later, maar dat zal binnen het werkingsgebied van het Maritiem Cluster Den Helder zijn. U wordt daarover te zijner tijd geïnformeerd.

Vervanging aanlandinrichtingen veerboot

In aansluiting op bovenstaande willen wij u ook informeren over vervanging van de aanlandinrichtingen van de veerboot. Rijkswaterstaat (RWS) is voornemens de aanlandinrichtingen van de veerboten op Texel en in Den Helder te vervangen voor eind 2030. Voor Texel is een voorkeursalternatief in beeld en is het ontwerp redelijk gevorderd. Een definitief besluit is nog niet genomen.

Voor Den Helder is in januari '25 door Hoofdingenieur-directeur Massom en gedeputeerde Olthof afgesproken dat er twee ruimtelijke modellen ontwikkeld worden: het RWS-model en een model door het samenwerkingsverband Ontwikkeling Maritiem Cluster, het OMC-model. Het RWS-model is gebaseerd op de opdracht om de voorzieningen 'één op één' terug te brengen in de huidige situatie. Het OMC-model is gebaseerd op de ambitie om de noodzakelijke vervanging van de aanlandinrichting te gebruiken om meerwaarde te bieden voor de bereikbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en leefomgeving, ruimte te creëren voor bedrijvigheid in de haven en de kwaliteit van de TESO-inrichting te verbeteren. Een belangrijk onderdeel van dit model is de demping van een deel van de havenkom. Doel van dit OMC-model is een inrichting die past binnen de gewenste ontwikkelingen en de gewenste toekomst van het specifieke gebied en van de haven en de stad waar in het

samenwerkingsverband Ontwikkeling Maritiem Cluster door partijen aan gewerkt wordt.

Begin november is een overleg met RWS gepland om te bepalen of het OMC-model realiseerbaar is en wat dat betekent voor de RWS-opgave voor de vervanging van de aanlanding in Den Helder.
De dienst kampt met een structureel tekort aan financiën voor de landelijke renovatie/vervangingsopgaven. Ambtelijk heeft RWS aangegeven dat men de haalbaarheid van het OMC-model zal toetsen op risico's en financiën.
Wij zullen u na het overleg met RWS nader informeren over de vervolgstappen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
E.A.S. Rommel

Aan: de directie van de PWN, Rijksweg 501, 1991 AS Velserbroek / Postbus 2113, 1990 AC

Afschrift gemeenteraad Bergen en Prov Staten en GS van de Provincie Noord-Holland

Betreft: verzoek Fietsersbond om fietspad Helmweg- ZW Bergen aan Zee open te houden

Bijlage: fotobestand

Inleiding

De Helmweg stond tijdens de afgelopen natte periode op 2 plaatsen onder water. De Helmweg is eerder gebruikt voor het afvoeren van boomstammen na de bomenkap bij de Verspyckweg. Het fietspad stond onder water vanaf ongeveer de jaarwisseling 2024 tot mei dit jaar, zie foto. De waterdiepte is op zijn diepst meer dan 30 cm geweest. Een combinatie van wateroverlast en zwaar verkeer heeft het wegdek enigszins verslechterd. Het fietspad werd afgesloten met hekwerken. Wij hebben die afsluiting beschouwd als tijdelijk.

Op 30 januari heeft de PWN tijdens een rondleiding door het duingebied aan de Fietsersbond medegedeeld, te studeren op een oplossing voor de Helmweg-Zuidwest.

Op 2 juni deelde de PWN mede aan de Fietsersbond, dat de Helmweg wordt opgehoogd en dat er geen fundering onder zit.

Fietsersbond en PWN hadden een mailwisseling en [telefoon]gesprekken op 25 september,13 oktober en 17 oktober. Bericht van de PWN was samengevat:

- Helmweg-zuidwest is nu gevaarlijk voor fietsers
- Verbetering van de verharding betekent, dat de hele fundering moet worden vervangen
- De provincie wil in de toekomst bezien, welke fietspaden kunnen vervallen [“werkspoor 3”]
- PWN gaat boomstammen en grotere hekwerken plaatsen op andere locaties ter afsluiting van het fietspad Helmweg -ZW.

Samengevat komt dit neer om de Helmweg-zuidwest ontoegankelijk te maken . De Fietsersbond is hier fel op tegen!

Schets fietspad en wegdek

Het fietspad tussen de Zeeweg [Bergen aan Zee] en Korteweg heeft een lengte van 300 meter. Beide kruisingen hebben een paddenstoel, zie fotoreportage.

Het wegdek op dit moment is slecht tot matig, de kwaliteit is te vergelijken met de Van Oldenborghweg. Er is ons inziens geen sprake van gevaar, ons fietsstuur is bij proefritten niet in disbalans geraakt.

Het wegdek van de Helmweg is over de volledige lengte voor een breedte van 80 cm kortstondig verwijderd en terug gelegd, vanwege verwijdering of aanleg van een kabel door liander. Zie de fotoreportage. Op een foto waar nog een deel open ligt, is alleen zand te zien; er is geen fundering zichtbaar.

Dit houdt in, dat ook de resterende circa 2 meter in korte tijd verwijderd en terug gelegd kan worden of dat alleen de kleine putten in het wegdek worden geëgaliseerd middels kleine reparaties.

Onderhoudsplicht

De PWN is beheerder van het gebied en ook van de Helmweg-Zuidwest. Fietsen is gezond, prettig, goed voor het klimaat, etc. *In Noord-Holland is een gebrek aan recreatieve mogelijkheden, het duingebied in Bergen is populair bij inwoners, toeristen en dagjesmensen en ieder fietspad is onmisbaar.*

Dat de Provincie wil bekijken, waar een conflict kan ontstaan tussen fietsnetwerk enerzijds en water- en zandoverlast anderzijds is geen goede reden om de Helmweg af te sluiten. Dit onderzoek moet nog plaats vinden en in afwachting daarvan heeft de PWN de plicht om het fietspad te onderhouden.

Verzoek

De Fietsersbond accepteert geen afsluiting van een fietspad of verslechtering van het fietsnetwerk zonder zeer overtuigende redenering.

Wij verzoeken u dan ook dringen om geen nieuwe hekwerken te plaatsen op de Helmweg-zuidwest en eventueel noodzakelijk onderhoud uit te voeren.

Kunt u ons antwoorden binnen afzienbare termijn, het liefst binnen 3 weken?

Namens de Fietsersbond Bergen,

HELMWEG, FOTO'S FIETSERSBOND BERGEN

OKTOBER 2025, WENS HEROPENING EN [KLEINE] REPARATIES

IJZEREN PLATEN ZIJN GELEGD OP FIETSPAD HELMWEG VOOR AFVOER 13.000 GEKAPTE BOMEN, NOV 2023

HELMWEG- ZW STAAT CIRCA 1 ½ JAAR ONDER WATER

23 MAART 2024, > 30 CM

9 AUG 2024, NOG CA 20 CM

PLATTEGROND GEBIED ROMDOM HELMWEG EN KORTEWEG

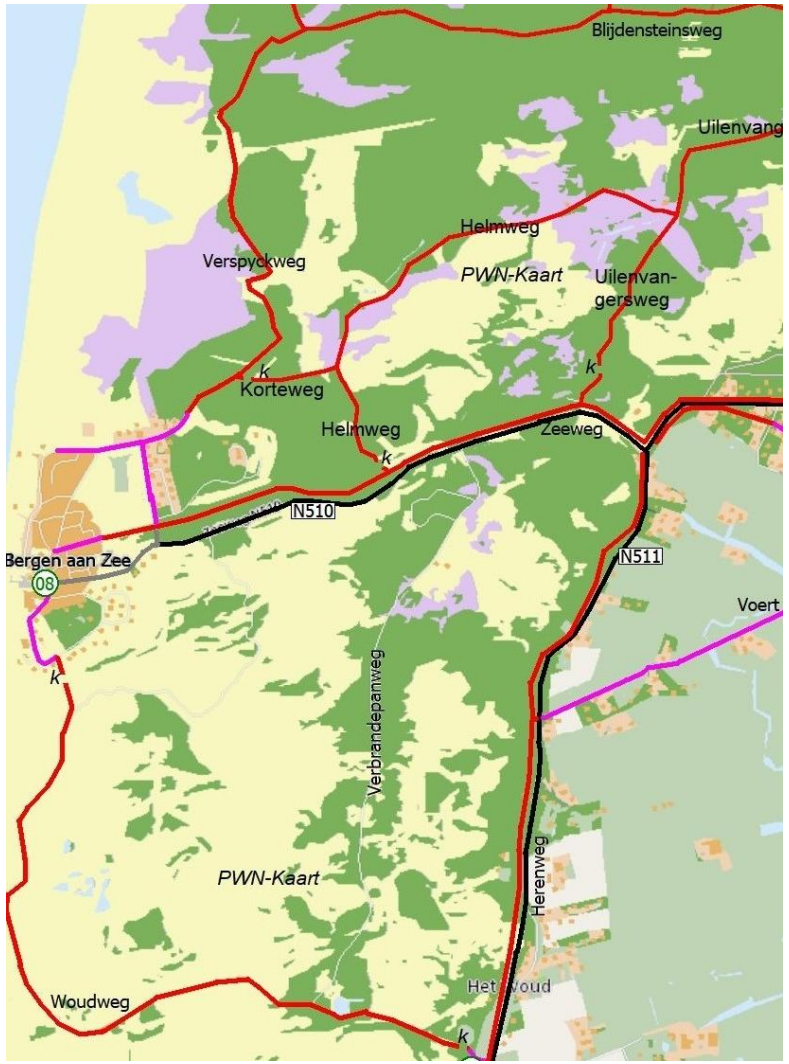

PADDENSTOEL ALS WEGWIJZER BIJ KRUISING KORTEWEG

FIETSPAD HELMWEG VALT DROOG MEI 2025

OP 5 MEI STAAT ER 1 CM WATER

DROOG GEVALLEN HELMWEG 16 MEI

HEKWERKEN TER AFSLUITING

17 MAART 2024, WANDELAAR

6 OKTOBER 2025

ONDERGROND OF FUNDERING BESTAAT UIT ZAND

Weg is over breedte van 80 cm opgebroken en terug gelegd wegens kabel

Ondergrond bevat los zand, geen fundering

WEGDEK IS OVER 80 CM BREEDTE VERVANGEN

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J.H.F. Brink

BEL/MOB

Telefoonnummer +31235145332

juliette.brink@noord-holland.nl

Verzenddatum

09 OKT. 2025

Kenmerk

2441533/2441655

Uw kenmerk

Betreft: Informeren voortgang regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit (RMP)

Geachte leden,

Graag informeren wij u over de voortgang van het Regionaal Mobiliteitsprogramma Noord-Holland en Flevoland (RMP). Het RMP ondersteunt, stimuleert, coördineert en jaagt gemeenten aan bij het uitvoeren van duurzame mobiliteitsmaatregelen en heeft als doel de CO_2-uitstoot in de sector mobiliteit en transport in Noord-Holland en Flevoland te verminderen. We hebben al goede resultaten geboekt, maar er is meer nodig om onze streefdoelen te behalen. Daarom intensiveren we onze inzet. Daarbij is het belangrijk om te melden dat we afhankelijk zijn van het Rijk en de gemeenten bij het halen van de klimaatdoelen voor mobiliteit.

Met deze brief informeren wij u over het RMP, de stand van zaken van de regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit, de samenwerking met gemeenten en de complexiteit van de verduurzamingopgave van mobiliteit.

Toekomstbestendig mobiliteitssysteem

De Noord-Hollandse Klimaataanpak biedt een visie op een schoon, groen en klimaatbestendig Noord-Holland en een toekomstbestendig energiesysteem, hoe we daar komen en wat daarvoor nodig is. Eén van de transitiepaden betreft mobiliteit.

Om de klimaatdoelen te halen, mag de maximale CO_2-uitstoot voor de sector mobiliteit en transport in heel Noord-Holland en Flevoland in 2030 maximaal 4,2 megaton CO_2 zijn[1]. We werken echter toe naar 55% reductie in 2030 voor mobiliteit en transport, volgens de Noord-Hollandse Klimaataanpak. Dit betekent dat deze sector in 2030 maximaal 2,1 megaton CO_2 mag uitstoten. Tegelijkertijd hebben we te maken met een complexe opgave. Niet alleen neemt de mobiliteit toe door het groeiende aantal inwoners en de werkgelegenheid in Noord-Holland, maar ook zijn we afhankelijk van de inzet van Rijk en gemeenten bij het behalen van de doelen voor mobiliteit. We richten onze inzet niet alleen op de verduurzaming van mobiliteit, maar ook op een mobiliteitssysteem dat toekomstbestendig is in brede zin.

[1] Regionaal Mobiliteitsprogramma: uitwerking van het Energie- en Klimaatakkoord, mei 2021

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit
De provincies Noord-Holland en Flevoland, de Vervoerregio Amsterdam en de gemeente Amsterdam werken binnen het RMP nauw samen met alle gemeenten om de CO_2-uitstoot van mobiliteit in de regio te verminderen door slim, schoon en veilig te reizen.

In 2023 zijn alle gemeenten van het RMP bezocht en zijn we gestart met een impulstraject om de uitvoering van duurzame mobiliteitsmaatregelen bij deze gemeenten verder te ondersteunen. Ook hebben we hun behoeften besproken. Daaruit kwam de wens naar voren om per regio een uitvoeringsagenda voor duurzame mobiliteit op te stellen. Het doel is om met concrete, regionale maatregelen en projecten de transitie naar duurzame mobiliteit in de regio's te versnellen. Denk bijvoorbeeld aan maatregelen als de werkgeversaanpak, deelmobiliteit, duurzame stadslogistiek en ruimtelijk beleid. De regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit worden uiteindelijk onderdeel van de bredere Regionale Agenda Mobiliteit (RAM). In de RAM's maken gemeenten en provincie afspraken over de samenwerking en hoe zij dit organiseren.

Aan de slag met maatregelpakketten
Om gemeenten te helpen keuzes te maken voor de best passende duurzame mobiliteitsmaatregelen voor hun regio, hebben de programma's RMP, MRA-Elektrisch, Platform Smart Mobility, Slimme en Schone Logistiek en de Duurzame Gedragsaanpak (onderdeel van SBaB) samen drie maatregelpakketten ontwikkeld:

- Verduurzaming Logistiek
- Deelmobiliteit, MaaS en Hubs
- Werkgerelateerde Personenmobiliteit

Elk pakket bestaan uit vijf tot tien samenhangende maatregelen die elkaar versterken en samen de grootste impact hebben. Onderzoeksbureau CE Delft heeft de maatregelpakketten doorgerekend op impact, kosten en samenhang.

Niet ieder maatregelpakket past bij iedere regio. Daarom werken we per regio één, twee of alle drie de maatregelpakketten stapsgewijs uit, te beginnen bij één pakket. Aan de hand van de behoefte, ambities en visies van de gemeenten wordt de focus gelegd op één of meerdere maatregelen. Het RMP coördineert de samenwerking tussen gemeenten, provincie en experts en zorgt er zo voor dat gemeenten in de regio met nieuwe maatregelen en acties aan de slag gaan. De ervaringen, successen en uitdagingen die in de ene regio worden opgedaan, worden gedeeld en meegenomen in de uitwerking van maatregelpakketten in andere regio's. Door een combinatie van kruisbestuiving en maatwerk wordt het proces om te komen tot de regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit telkens verbeterd. We zijn blij dat onze inspanningen resultaten opleveren en de samenwerking met gemeenten hierdoor voorspoedig verloopt. Door ons gezamenlijk in te spannen en dit ook vol te houden op de lange termijn gaan we de goede kant op.

Complexe opgave
We verwachten dat elke regio medio 2026 een eerste versie van de regionale uitvoeringsagenda duurzame mobiliteit heeft opgesteld. Deze agenda's worden daarna verder uitgebreid. Daarbij zijn we afhankelijk van de ambities en het bestuurlijk draagvlak van gemeenten. Het RMP kan de minder ambitieuze gemeenten niet dwingen tot het nemen van (de meest effectieve) maatregelen, maar kan gemeenten wel verder ondersteunen bij het komen tot de uitvoering van maatregelen. Gemeenten hebben vaak te weinig capaciteit, middelen en kennis om de maatregelen uit de regionale uitvoeringsagenda duurzame mobiliteit te realiseren. Daarom gaan we de gemeenten ondersteunen door middel van capaciteit en bijvoorbeeld het doen van onderzoeken. Zo benutten we niet alleen kansen om de mobiliteit te verduurzamen, maar ook de leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid in de gemeenten te verbeteren.

Naast de gemeenten speelt ook het Rijk een belangrijke rol bij de verduurzaming van mobiliteit. De nationale wet- en regelgeving en bijvoorbeeld het beleid omtrent netcongestie en elektrificatie kunnen een grote invloed hebben op de omvang van de CO_2-uitstoot voor mobiliteit. Deze afhankelijkheden van Rijk en gemeenten maken de opgave complex.

Meten van de voortgang en effecten
De monitoring van de voortgang van duurzame mobiliteit is naast de regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit een belangrijke taak van het RMP. Er wordt gewerkt aan een RMP-monitor die inzicht geeft in de effectiviteit van maatregelen van gemeenten, zodat op tijd kan worden bijgestuurd om de doelen te behalen. De regionale uitvoeringsagenda's duurzame mobiliteit leveren input voor deze monitor. De eerste versie wordt eind dit jaar verwacht.

Tot slot
Met deze brief vragen wij uw aandacht voor de stand van zaken van de regionale uitvoeringsagenda duurzame mobiliteit, de extra ondersteuning die we aan gemeenten gaan bieden en de complexiteit van de verduurzamingopgave van mobiliteit. Rond de zomer van 2026 informeren wij u over de eerste resultaten uit de RMP-monitor, en delen wij de voortgang, effecten en vervolgstappen van dit proces. Nu is het tijd om door te pakken en samen te werken aan een robuust en toekomstbestendig mobiliteitssysteem.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

E.A.S. Rommel

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
J.C. Sipman
BEL/MOB

Telefoonnummer +31235144972
sipmanj@noord-holland.nl

Verzenddatum

30 OKT. 2025

Kenmerk
2452960/2453097

Uw kenmerk

Betreft: Jaarverslag ov 2024

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het Jaarverslag ov 2024.

Inleiding

Hierbij bieden we u het Jaarverslag Openbaar Vervoer Noord-Holland 2024 aan (hierna Jaarverslag ov 2024). Het jaarverslag is te downloaden van de website van de provincie Noord-Holland via: www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Openbaar_vervoer.

In het Jaarverslag ov 2024 staan onder andere het aanbod, het gebruik en de kwaliteit weergegeven van het busvervoer dat in opdracht van de provincie Noord-Holland rijdt. Daarbij gaat het om onze openbaar vervoer concessies:

1. Gooi en Vechtstreek;
2. Haarlem-IJmond;
3. Noord-Holland Noord.

Gestaag herstel zet door
Ook 2024 stond in het teken van het door laten groeien van het aanbod van ons busvervoer. Met de inspanningen van de vervoerder werden er veel nieuwe chauffeurs geworven zodat het aanbod op peil bleef. Het afgelopen jaar groeide het aantal reizigerskilometers in onze 3 concessies wel stevig door met gemiddeld bijna 12% ten opzichte van vorig jaar. Het is goed om te zien dat het gebruik van het openbaar vervoer verder doorgroeide.

Gewaardeerde busconcessies

Elk jaar wordt de waardering van de reiziger over onze concessies gemeten via de ov-klantenbarometer van het CROW. Ook dit jaar werd ons busvervoer weer als een van de besten gewaardeerd met een algemeen oordeel van 8,0. Wij werken hard om de kwaliteit en ervaring

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

van het openbaar vervoer op een hoog niveau te houden en het is mooi om deze waardering te krijgen.

Kinderen gratis
Vanaf het jaar 2024 kunnen kinderen tot 12 jaar gratis meereizen in al onze concessies wanneer zij worden begeleid door een volwassene. Het is mooi om te zien dat het gebruik van onze bussen door deze doelgroep het afgelopen jaar flink is toegenomen. Door kinderen gratis te laten meereizen, maken we het ov aantrekkelijker voor gezinnen. En als kinderen op jonge leeftijd al leren het ov te gebruiken, kiezen zij later ook vaker voor het ov. Dit is een eerste stap in de uitvoering van ons nieuwe tarievenkader, waar er aandacht is voor de jeugd, minima en frequente reizigers.

Systemen samenbrengen

Het afgelopen jaar zijn ook een aantal grote besluiten vastgesteld. Zoals de Visie Publieke Mobiliteit, waarin wij het openbaar mobiliteitssysteem als geheel beschouwen. Het openbaar vervoer speelt daarin een centrale rol met zowel snelle en ontsluitende lijnen en wordt aangevuld met flexvervoer en deelmobiliteit. Ook zullen de concessies Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord in 2028 worden samengevoegd om de toekomstige kwaliteit in deze gebieden verder te kunnen verbeteren. De aanbesteding voor deze nieuwe concessie, NoordWest Noord-Holland, is inmiddels al volop aan de gang.

Herijking NHN

Tot die samenvoeging wordt ons systeem nog altijd doorontwikkeld. In Noord-Holland Noord zijn naar aanleiding van het ontwikkelperspectief in juni 2024 veel wijzigingen doorgevoerd in de dienstregeling. Deze moeten ervoor zorgen dat het openbaar vervoer beter aansluit bij de behoeften van reizigers. En dat daarmee het openbaar vervoer een aantrekkelijke reisoptie is voor onze inwoners. Op 19 van de 22 plekken waar de dienstregeling is gewijzigd, hebben de veranderingen inmiddels een positief effect en komen reizigers sneller, goedkoper of vaker op hun plaats van bestemming. Op 3 plekken (in Andijk, Den Helder en Julianadorp) zijn de effecten negatief. Daarom volgen in december 2025 nieuwe aanpassingen om ook op die plekken het openbaar vervoer te verbeteren.

In het bijzonder te benoemen is de nieuwe nachtbus N50 van Alkmaar naar Den Oever. De nachtbus ging in 2024 als proef rijden en bleek zo succesvol dat de proefperiode werd verlengd tot eind 2025. Met de nachtbus zijn uitgaanslocaties in Alkmaar beter bereikbaar geworden voor inwoners van het landelijk gebied in Noord-Holland Noord.

Tot slot

We kunnen terugkijken op een enerverend jaar voor ons openbaar vervoer, waarin we werken naar een beter systeem voor de toekomst. Dat doen wij niet alleen, maar met onze vervoerder, gemeenten, mede-vervoersautoriteiten, reizigersorganisaties en vrijwilligers. Graag bedanken wij iedereen voor hun inzet voor ons Noord-Hollandse ov-systeem en de goede samenwerking.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

Bijlage: Jaarverslag ov 2024

Jaarverslag 2024 Openbaar Vervoer Provincie Noord-Holland

Lees verder

Samenvatting – infographic

Provincie Noord-Holland

Meer weten? Lees het jaarverslag OV online:
www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Openbaar_vervoer

KLIK hier

Inhoud

Voorwoord

1 Kerncijfers 2024

2 Inleiding

3 Ontwikkelingen busvervoer in 2024

4 OV-aanbod

5 OV-gebruik

6 OV-kwaliteit

7 Financiën

Dataverantwoording/Disclaimer
Alle cijfers in dit jaarverslag zijn volgens opgave van de concessiehouder, tenzij anders aangegeven. In alle zorgvuldigheid zijn deze cijfers samengebracht in dit jaarverslag. Aan deze publicatie kunnen geen rechten ontleend worden. Druk- en zetfouten voorbehouden. De jaarverslagen worden opgesteld op basis van de dan bekende cijfers. Cijfers uit voorgaande jaren kunnen beperkt afwijken van eerdere jaarverslagen als gevolg van correcties of bijstellingen. De meest recente rapportages met cijfers zijn dan leidend.

Voorwoord

Hierbij bied ik u het Jaarverslag 2024 – Openbaar Vervoer provincie Noord-Holland aan. Zoals altijd wordt in dit jaarverslag ingegaan op het aanbod en de kwaliteit van het openbaar vervoer dat in 2024 in opdracht van de provincie Noord-Holland reed.

Gestaag Herstel zet door

Ook 2024 stond in het teken van het door laten groeien van het aanbod van ons busvervoer. Met de inspanningen van de vervoerder werden er veel nieuwe chauffeurs geworven zodat het aanbod op peil bleef. Het afgelopen jaar groeide het aantal reizigerskilometers in onze 3 concessies wel stevig door met gemiddeld bijna 12% ten opzichte van vorig jaar. Het is goed om te zien dat het gebruik van het openbaar vervoer verder doorgroeide.

Gewaardeerde busconcessies

Elk jaar wordt de waardering van de reiziger over onze concessies gemeten via de ov-klantenbarometer van het CROW. Ook dit jaar werd ons busvervoer weer als een van de besten gewaardeerd met een algemeen oordeel van 8,0. Wij werken hard om de kwaliteit en ervaring van het openbaar vervoer op een hoog niveau te houden en het is mooi om deze waardering te krijgen.

Kinderen gratis

Vanaf het jaar 2024 kunnen kinderen tot 12 jaar gratis meereizen in al onze concessies wanneer zij worden begeleid door een volwassene. Het is mooi om te zien dat het gebruik van onze bussen door deze doelgroep het afgelopen jaar flink is toegenomen. Door kinderen gratis te laten meereizen, maken we het ov aantrekkelijker voor gezinnen. En als kinderen op jonge leeftijd al leren het ov te gebruiken, kiezen zij later ook vaker voor het ov. Dit is een eerste stap in de uitvoering van ons nieuwe tarievenkader, waar er aandacht is voor de jeugd, minima en frequente reizigers.

Systemen samenbrengen

Het afgelopen jaar zijn ook een aantal grote besluiten vastgesteld. Zoals de Visie Publieke Mobiliteit, waarin wij het openbaar mobiliteitssysteem als geheel beschouwen. Het openbaar vervoer speelt daarin een centrale rol met zowel snelle en ontsluitende lijnen en wordt aangevuld met flexvervoer en deelmobiliteit. Ook zullen de concessies Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord in 2028 worden samengevoegd om de te toekomstige kwaliteit in deze gebieden verder te kunnen verbeteren. De aanbesteding voor deze nieuwe concessie, NoordWest Noord-Holland, is inmiddels al volop aan de gang.

Herijking NHN

Tot zie samenvoeging wordt ons systeem nog altijd doorontwikkeld. In Noord-Holland Noord zijn naar aanleiding van het ontwikkelperspectief in juni 2024 veel wijzigingen doorgevoerd in de dienstregeling. Deze moeten ervoor zorgen dat het openbaar vervoer beter aansluit bij de behoeften van reizigers. En dat daarmee het openbaar vervoer een aantrekkelijke reisoptie is voor onze inwoners. Op 19 van de 22 plekken waar de dienstregeling is gewijzigd, hebben de veranderingen inmiddels een positief effect en komen reizigers sneller, goedkoper of vaker op hun plaats van bestemming. Op 3 plekken (in Andijk, Den Helder en Julianadorp) zijn de effecten negatief. Daarom volgen in december 2025 nieuwe aanpassingen om ook op die plekken het openbaar vervoer te verbeteren.

In het bijzonder te benoemen is de nieuwe nachtbus N50 van Alkmaar naar Den Oever. De nachtbus ging in 2024 als proef rijden en bleek zo succesvol dat de proefperiode werd verlengd tot eind 2025. Met de nachtbus zijn uitgaanslocaties in Alkmaar beter bereikbaar geworden voor inwoners van het landelijk gebeid in Noord-Holland Noord.

We kunnen terugkijken op een enerverend jaar voor ons openbaar vervoer, waarin we werken naar een beter systeem voor de toekomst. Dat doen wij niet alleen, maar met onze vervoerder, gemeenten, mede-vervoersautoriteiten, reizigersorganisaties en vrijwilligers. Graag dank ik iedereen voor hun inzet voor ons Noord-Hollandse ov-systeem en de goede samenwerking.

Jeroen Olthof,
Gedeputeerde Mobiliteit en Bereikbaarheid
Provincie Noord-Holland

1 Kerncijfers 2024

1 Kerncijfers 2024

Gebruik van het Openbaar Vervoer in Noord-Holland

Aantal reizigerskilometers (x miljoen): reguliere buslijnen + buurtbussen (op basis van: OV chip, studenten OV, Ticketbox, Pin-Only)			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	43,9	68,5	64,9
2020	23,3	37,2	33,4
2021	24,1	40,5	34,7
2022	33,9	54,5	47,4
2023	36,9	57,0	49,9
2024	**41,4 (+12%)**	**65,6 (+15%)**	**53,5 (+7%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Vertrekpunctualiteit

Percentage bussen op tijd: vertrekpunctualiteit -60 seconden tot 180 seconden			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	90,2%	90,8%	89,8%
2020	90,7%	90,9%	94,4%
2021	89,7%	91,3%	93,9%
2022	84,8%	89,9%	92,2%
2023	88,3%	88,0%	91,0%
2024	**87,6%**	**88,4%**	**90,2%**

Bron: Connexxion/Transdev

Rituitval

Percentage rituitval in dienstregelingsuren (norm=max 0,2%)			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	0,19%	0,39%	0,10%
2020	0,15%	0,34%	0,14%
2021	0,24%	0,27%	0,17%
2022	3,51%	2,98%	2,52%
2023*	1,75%	1,06%	0,53%
2024	**1,98%**	**0,94%**	**0,71%**

**exclusief stakingsdagen*
Bron: Connexxion/Transdev

Reizigerstevredenheid

Aantal klachten			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	784	1.681	2.218
2020	475	1.437	1.334
2021	236	764	574
2022	887	1.155	1.019
2023	828	1.350	848
2024	**979 (+18%)**	**1.282 (-5%)**	**1.041 (+23%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Sociale veiligheid

Aantal incidenten/calamiteiten sociale veiligheid gemeld door chauffeur			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	177	434	240
2020	131	387	183
2021	96	333	198
2022	84	355	125
2023	66	283	122
2024	**75 (+14%)**	**293 (+4%)**	**136 (+15%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Zero Emissie

Aandeel elektrische bussen (percentage van totaal; meetpunt 31 december)			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	0%	15%	39%
2020	0%	73%	69%
2021	0%	73%	69%
2022	42%	74%	65%
2023	79%	76%	65%
2024	**100%**	**76%**	**58%**

Bron: Connexxion/Transdev

Aandeel elektrische dienstregelingskilometers (percentage van totaal)			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	0%	7%	15%
2020	0%	24%	52%
2021	0%	67%	57%
2022	15%	67%	54%
2023	48%	67%	56%
2024	**95%**	**72%**	**44%**

Bron: Connexxion/Transdev

Financiën

Exploitatiebijdrage (miljoen €)*			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	11,2	15,9	19,5
2020	10,6	15,0	17,0
2021	10,8	15,8	19,0
2022	13,2	16,9	21,1
2023	14,3	16,9	25,4
2024	**13,6 (-5%)**	**20,3 (+20%)**	**28,4 (+12%)**

Bron. PNH

Opbrengsten

Reizigersopbrengsten (miljoen €)			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	8,7	20,7	13,9
2020	5,8	14,7	10,0
2021	5,9	16,0	10,4
2022	7,7	19,9	13,2
2023	8,9	22,0	15,1
2024	**9,8 (+10%)**	**22,0 (+0%)**	**15,6 (+3%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Uren

Aantal gereden dienstregelingsuren (DRU's)			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	177.606	338.044	323.540
2020	166.397	315.397	280.089
2021	172.097	320.739	301.642
2022	172.587	309.747	298.886
2023	168.804	286.805	292.943
2024	**170.783 (+1%)**	**285.890 (+0%)**	**294.581 (+1%)**

Bron: Connexxion/Transdev

2 Inleiding

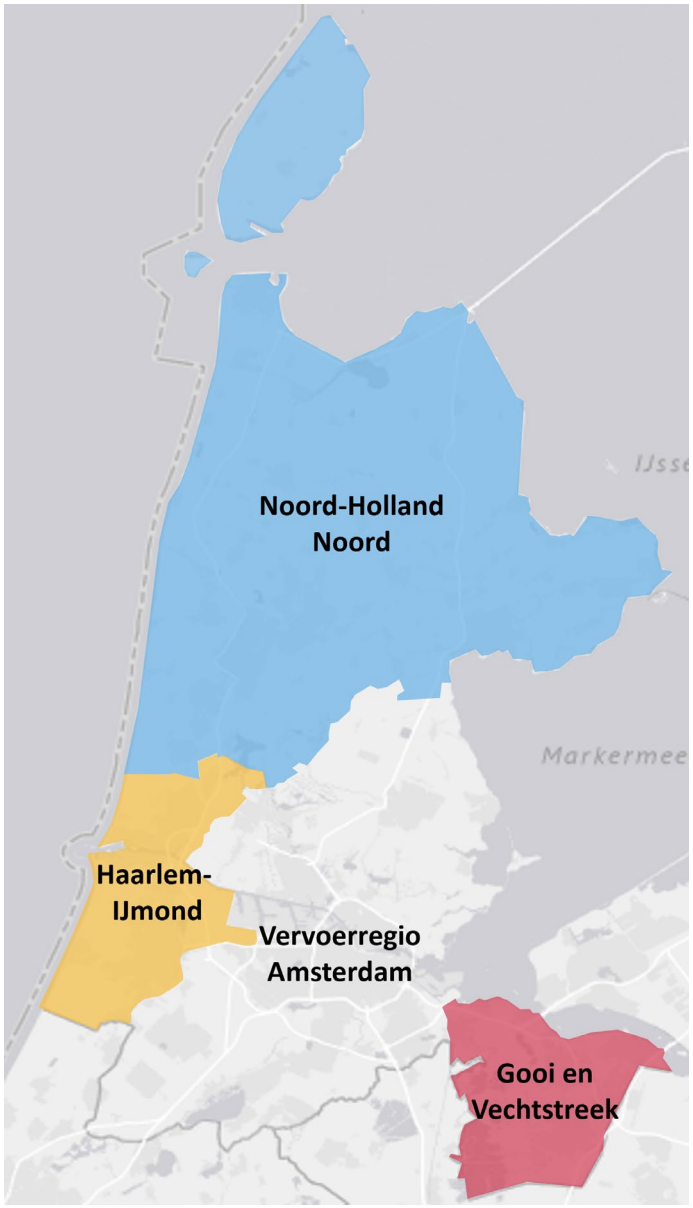

Afbeelding 1. Concessiegebieden onder opdrachtgeverschap van de provincie Noord-Holland (bron: PNH)

2 Inleiding

De rol van de provincie in het openbaar vervoer

De provincie is verantwoordelijk voor het verlenen en beheren van concessies aan vervoerbedrijven die het openbaar vervoer moeten verzorgen in de provincie. In deze concessies zijn kwaliteits- en prestatieafspraken vastgelegd waar de vervoerder zich aan moet houden. Dit is een wettelijke verplichting (Wet personenvervoer 2000), waarvoor de provincie geld krijgt van het Rijk. De provincie Noord-Holland is opdrachtgever voor het openbaar vervoer in drie gebieden in de provincie: Noord-Holland Noord, Haarlem-IJmond en Gooi en Vechtstreek. Voor het openbaar vervoer in Amsterdam en de regio's Amstelland-Meerlanden en Zaanstreek-Waterland is niet de provincie, maar de Vervoerregio Amsterdam verantwoordelijk (zie voor meer informatie http://www.vervoerregio.nl).

Wat is een concessie?

Wettelijk is bepaald dat het stads- en streekvervoer alleen verricht kan worden door vervoerders aan wie toestemming (een concessie) is verleend. Een concessie geeft aan een vervoerder het alleenrecht om onder voorwaarden het openbaar vervoer te verzorgen in een bepaald gebied voor een bepaalde tijd. De vervoerder verzorgt het openbaar vervoer in dat gebied en is verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud van de bussen. De provincie is concessieverlener en verleent dit exclusieve recht aan de vervoerder. Als opdrachtgever stelt de provincie eisen aan de vervoerder. De provincie betaalt de vervoerder vervolgens jaarlijks een bijdrage voor de uitvoering van het busvervoer.

Hoe kiezen we een vervoerder?

De provincie verleent een concessie na een Europese aanbesteding. Via deze openbare aanbesteding wordt bepaald welk vervoerbedrijf het regionale openbaar vervoer verzorgt in opdracht van de provincie Noord-Holland. Het bedrijf dat het beste vervoer en de beste dienstverlening biedt voor de beschikbare financiële middelen mag het regionale vervoer verzorgen. Het vervoerbedrijf krijgt via de aanbesteding een concessie voor een bepaalde regio en heeft dan in een bepaalde periode het alleenrecht om het openbaar vervoer te verzorgen. Op dit moment bereiden wij zo'n aanbesteding voor, waarbij de huidige concessies Noord-Holland Noord en Haarlem-IJmond in 2028 samengevoegd zullen worden tot één concessie: NoordWest Noord-Holland.

Hoe ziet het financiële plaatje er uit?

Het openbaar vervoer in Nederland wordt vanuit de overheid gesubsidieerd om tot een aantrekkelijk aanbod van vervoer en tarieven te komen. De bijdrage voor de Noord-Hollandse concessies wordt grotendeels gebaseerd op het aantal gereden dienstregelingsuren: de hoeveelheid uren die de bussen

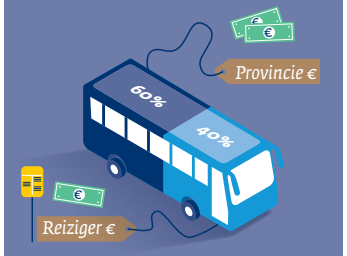

Financiële rol
De provincie betaalt een deel van elke busrit

Routeplanning
De provincie bepaalt samen met vervoerder waar de bussen rijden

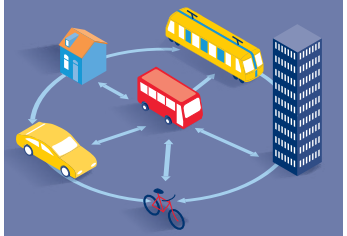

Van A naar B
De provincie zorgt dat Noord-Holland bereikbaar is

nodig hebben om de dienstregeling te rijden. De bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd volgens de landelijk vastgestelde indexatie, de 'Landelijke Bijdrage Index' (zie www.dova.nu), op basis van de brandstof- of energiekosten en de personeelskosten. De vervoerder ontvangt – naast de bijdrage van de provincie – inkomsten uit de reizigersopbrengsten. Voor toekomstbestendig openbaar vervoer is het belangrijk dat de reizigersopbrengsten in een redelijke verhouding staan tot de bijdrage van de opdrachtgever. Deze verhouding staat binnen het openbaar vervoer bekend als 'de kostendekkingsgraad'. Hoe hoger de kostendekkingsgraad, des te meer de kosten van het openbaar vervoer gedekt worden door de opbrengsten die uit het reizigersgebruik afkomstig zijn. In hoofdstuk 6. Financiën is te lezen hoe deze verhouding de afgelopen jaren voor onze concessies was.

Hoe zorgen we dat de kwaliteit van het openbaar vervoer goed is?

De provincie controleert regelmatig of de vervoerder zich houdt aan de eisen in afgesloten contracten en uit onderlinge afspraken. De provincie en de vervoerder werken zo samen om het openbaar vervoer aantrekkelijk en van goede kwaliteit te houden voor reizigers. Dit wordt onder andere getoetst met behulp van zogenaamde 'mystery guests'. Deze reizigers beoordelen in opdracht van de provincie anoniem de kwaliteit van het openbaar vervoer op ongeveer tachtig punten. De punten komen uit de programma's van eisen van de drie concessies. Elke week ontvangen de provincie en de vervoerder de resultaten van deze controles. Als er tekortkomingen, defecten of storingen zijn, vragen zij de concessiehouders en wegbeheerders om actie te ondernemen.

Jaarlijks worden ook de reizigers bevraagd wat zij vinden van het busvervoer. Dit gebeurt onder andere via de OV-Klantenbarometer van het CROW. In hoofdstuk 5.2 Reizigerstevredenheid staat hier meer informatie over.

Bij elke busrit verzamelt de provincie gegevens, zoals aankomst- en vertrektijden en de bezettingsgraad van de bus. Concessiebeheerders kunnen deze gegevens bekijken via het Modelinformatieprofiel Openbaar Vervoer (MIPOV) en gebruiken om het reiscomfort te verbeteren en de inzet van bussen efficiënter te maken. De provincie werkt hiervoor samen met de vervoerder, andere opdrachtgevers voor het openbaar vervoer, de Vervoerregio Amsterdam, gemeenten, belangenorganisaties, buurtbusverenigingen en de reizigersorganisatie ROCOV.

Meer weten over het OV en de werking van OV-concessies?

CROW publicatie: OV voor Statenleden

3 Ontwikkelingen busvervoer in 2024

3 Ontwikkelingen busvervoer in 2024

Sterk gewijzigde dienstregeling Noord-Holland Noord

Na een traject met meerdere sessies over de toekomst van het openbaar vervoernetwerk met vervoerders Connexxion en NS en de gemeenten in Noord-Holland Noord, is begin 2024 het ontwikkelperspectief OV Noord-Holland Noord opgeleverd. Naast ideeën voor het openbaar vervoer op de lange termijn, stonden hier ook maatregelen voor de korte termijn in. Deze zijn al in de zomer van 2024 doorgevoerd om de effecten zo snel mogelijk te kunnen realiseren. Zo wordt bijvoorbeeld een groot deel van Overalflex vervangen door vaste verbindingen en zijn er snellere verbindingen gecreëerd. Alle wijzigingen zijn terug te vinden in het vervoerplan Noord-Holland Noord zomer 2024.

Na een succesvolle pilot van de nachtbus N50 van Alkmaar Station via Langedijk naar Den Oever, is besloten om deze nachtverbinding ook in 2025 te laten rijden. Dit project komt voort uit het coalitieakkoord 'Verbindend Vooruit!', waarmee jongeren de mogelijkheid wordt geboden om naar uitgaanslocaties te komen door nachtbussen van en naar het buitengebied.

Gratis kinderkaartje

In 2024 konden voor het eerst in al onze concessies kinderen tot en met 11 jaar gratis (onder begeleiding van een volwassene) reizen in onze bussen. Voorheen was dit alleen het geval in de concessie Gooi en Vechtstreek: in Noord-Holland Noord en Haarlem-IJmond betaalde men voor een kinderkaartje een euro. In 2024 werd dit in alle drie de concessies gratis om het openbaar vervoer voor gezinnen en de jeugd nog laagdrempeliger te maken. Dat heeft effect gehad. Meer dan 275.000 gratis kinderkaartjes zijn er in 2024 uitgegeven in onze bussen, terwijl in 2023 er iets meer dan 165.000 kinderkaartjes zijn gebruikt. Dat is een stijging van 67% in het gebruik van onze bussen van deze doelgroep.

Gebruik van het ov: aantal instappers

Het is in Grafiek 1 goed te zien dat in de eerste maanden van 2023 sprake was van stakingen: het aantal reizigers in het eerste kwartaal van 2024 ligt daar aanzienlijk hoger. Met name de maand februari laat relatief veel instappers zien, terwijl vanaf augustus de groei van het aantal instappers beperkt is ten opzichte van 2023. Het eerste deel van 2024 waren er meer regenachtige dagen dan gemiddeld, wat de toename in ov-gebruik kan verklaren. Toch ligt het gebruik nog altijd niet op het niveau van voor de pandemie (2019; stippellijn).

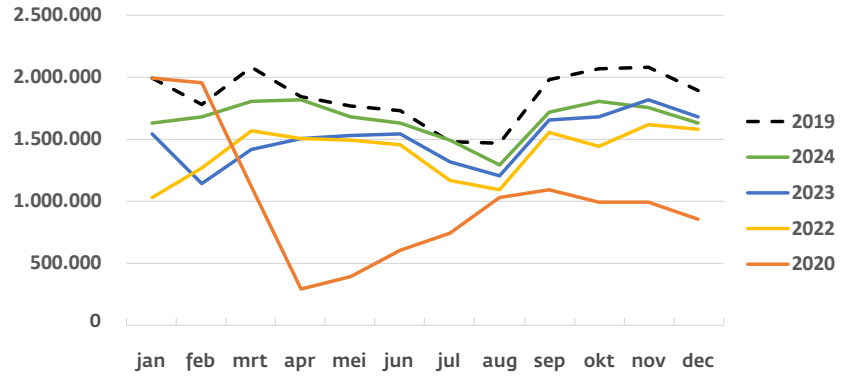

Grafiek 1. Aantal instappers per maand in de drie concessies van de provincie Noord-Holland (Bron: MIPOV)

Als we kijken naar het gebruik van het openbaar vervoer ten opzichte van andere vormen van mobiliteit, zien we een stevige groei in Noord-Holland (incl. concessiegebieden Vervoerregio Amsterdam). Het aandeel van het aantal gereisde kilometers dat met het openbaar vervoer wordt gemaakt in de provincie Noord-Holland is gestegen naar 18%. Daarmee is er opnieuw sprake van herstel in de 'concurrentie' met de overige vervoersvormen, en komt in de buurt van de verhouding in 2019. Het aandeel van het bus-, tram- en metrovervoer daarin ziet een groei van 4,0% naar 4,8%. Daarnaast heeft de trein een stijging van 2,3% in de totale hoeveelheid gereisde kilometers. Het autogebruik neemt een kleinere rol in: het aandeel kilometers als bestuurder of passagier daalde van 63,6% in 2023 naar 60,7% in 2024.

Aandeel per vervoerwijze in totale vervoerprestatie van personen van 6 jaar of ouder

Jaar	Auto	OV	Fietsen/lopen	Overig
2019	61%	19%	12%	8%
2020	64%	12%	17%	8%
2021	66%	11%	17%	6%
2022	64%	13%	16%	7%
2023	64%	15%	14%	7%
2024	**61%**	**18%**	**14%**	**7%**

Bron: CBS, ODiN (2019-2024)

4 OV-aanbod

Bron: Connexxion (2025, bewerkt)

4 OV-aanbod

Het busvervoer in onze concessiegebieden moet bijdragen aan het doel om heel Noord-Holland goed bereikbaar te houden en te maken, ook voor mensen zonder auto. In dit hoofdstuk geven we een overzicht van het openbaar vervoer zoals dat in Noord-Holland wordt aangeboden. In hoofdstuk 5 zal er meer worden ingezoomd op het gebruik van dit vervoeraanbod.

Het aanbod van ons busvervoer staat ook in 2024 nog onder druk. Het materiaal voor bussen is niet altijd voorhanden en personeelstekorten bij de vervoerder zorgen ervoor dat in de concessies niet de hoeveelheid uren gereden kunnen worden die op voorhand waren afgesproken (dienstregelingsuren; DRU's). Samen met de vervoerder wordt er gestreefd naar opschaling van de hoeveelheid ritten die gemaakt worden.

Aantal gereden dienstregelingsuren (DRU's)

Jaar	Gooi en Vechtstreek	Haarlem IJmond	Noord-Holland Noord
2019	177.606	338.044	323.540
2020	166.397	315.397	280.089
2021	172.097	320.739	301.642
2022	172.587	309.747	298.886
2023	168.804	286.805	292.943
2024	**170.783**	**285.890**	**294.581**

Verschillende vormen van openbaar vervoer

In de provincie Noord-Holland worden de volgende vormen van openbaar vervoer aangeboden:

R-net lijnen/ Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)

Dit zijn lijnen die met een hoge frequentie en relatief hoge gemiddelde snelheid grote groepen reizigers over langere afstanden vervoeren.

Stads- en streeklijnen

De lijnen die een normale dienstregeling volgen gedurende de dag, maar minder frequent rijden en in sommige gevallen minder direct van begin- naar eindlocatie. Deze lijnen hebben vaak een functie in het ontsluiten van gebieden en zitten daarmee dieper in de haarvaten van een gebied.

Spitslijnen / scholierenlijnen

Sommige verbindingen zijn vooral in de spitsuren gewenst voor grote stromen forensen, scholieren of studenten. Door het inzetten van extra bussen in deze drukke periode, kan de druk op het systeem worden verlicht.

Nachtlijnen

Om ook op latere tijdstippen nog reisopties met het ov te hebben, wanneer laat gewerkt wordt, of genoten wordt van horeca en cultuur in grote steden, zijn er nachtbussen. Deze rijden in lage frequentie in de nachtelijke uren.

Flexlijnen

De vervoersvraag op sommige lijnen is zo laag, dat de bus een groot deel van de tijd leeg rond zou rijden. Daar zetten we dan flexibel vervoer in: de bus moet daar vooraf worden aangevraagd door de reiziger.

Buurtbussen

Buurtbussen worden gereden door vrijwilligers in door de provincie beschikbaar gestelde busjes.
Er zijn 11 buurtbuslijnen in Noord-Holland Noord en een lijn in Haarlem-IJmond.

Spreiding openbaar vervoer

Op de afbeelding hieronder zijn de verschillende buslijnen in de provincie Noord-Holland aangegeven, voor de gebieden Gooi en Vechtstreek, Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord. De originele lijnennetkaarten zijn te vinden op de site van Connexxion.

5 OV-gebruik

5 OV-gebruik

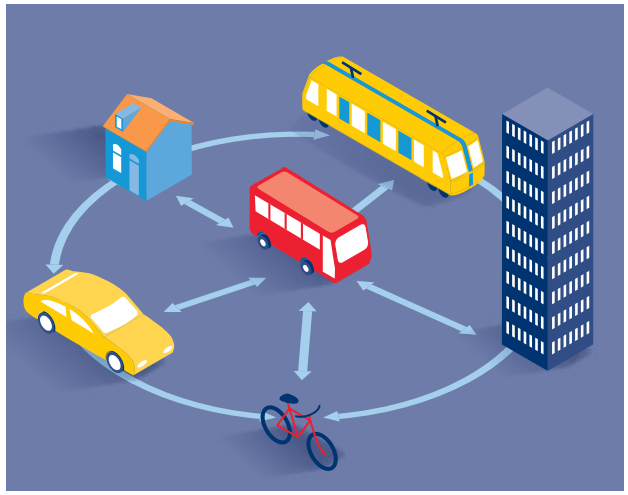

Het aanbod van openbaar vervoer krijgt pas echt waarde als het ook gebruikt wordt. Via verschillende indicatoren krijgt de provincie inzicht in het reisgedrag binnen de concessies, waaronder het aantal reizigerskilometers, het aantal instappers en de reizigersgroei. Zoals al te zien was in het aandeel van de reizigerskilometers in het openbaar vervoer, zagen we in 2024 een groei van de afstand die reizigers aflegden met ons busvervoer. Het totaal aantal reizigerskilometers is gegroeid met bijna 10%. De concessie Noord-Holland Noord groeide daarin iets minder, met 7%. De groei van het aantal instappers ziet vrijwel exact dezelfde stijgingen, met gemiddeld 11%.

Het gebruik van het Overal Flex in Noord-Holland Noord neemt in 2024 stevig af: met 48%. Veel van de eerdere flexbussen zijn omgezet naar een vaste dienstregeling of zijn opgeheven. Daardoor reed er 2024, naast de Texelhopper, alleen flexvervoer tussen Castricum en Bakkum en Heiloo en Egmond-Binnen. Deze twee lijnen rijden onder de naam OV op Maat.

Aantal reizigerskilometers (x miljoen): reguliere buslijnen + buurtbussen (op basis van: OV chip, studenten OV, Ticketbox, Pin-Only)

Jaar	Gooi en Vechtstreek	Haarlem- IJmond	Noord-Holland Noord
2019	43,9	68,5	64,9
2020	23,3	37,2	33,4
2021	24,1	40,5	34,7
2022	33,9	54,5	45,6
2023	36,9	57,0	49,9
2024	**41,4 (+12%)**	**65,6 (+15%)**	**53,5 (+7%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Aantal instappers reguliere lijnen (miljoen) (op basis van: OV chip, studenten OV, Ticketbox, Pin-Only)			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem- IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	4,4	10,9	7,1
2020	2,4	5,8	3,7
2021	2,4	6,4	4,1
2022	2,9	8,4	5,6
2023	3,5	8,7	5,9
2024	**4,0 (+12%)**	**9,8 (+14%)**	**5,9 (+7%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Aantal instappers buurtbussen (op basis van: OV chip, studenten OV, Ticketbox, Pin-Only)			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem- IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2021	-	5.447	108.125
2022	-	13.781	230.645
2023	-	15.244	281.646
2024	**-**	**16.973 (+11%)**	**307.251 (+9%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Jaar	Aantal instappers Texelhopper, excl. lijn 28
2019	110.555
2020	76.326
2021	92.287
2022	118.348
2023	128.137
2024	**135.115 (+5%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Jaar	Aantal instappers Overal Flex / OV op Maat
2019	8.597
2020	6.106
2021	7.186
2022	9.766
2023	7.495
2024	**3.912 (-48%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Reizigersgroei 2023 – 2024 (miljoen)
(op basis van: OV chipkaart, studenten OV, Ticketbox, Pin-Only)

Gooi en Vechtstreek	Aantal reizigerskilometers			Aantal instappers		
	2023	2024	Groei/daling	2023	2024	Groei/daling
Reguliere lijnen	36,9	41,4	**+12%**	3,5	4,0	**+12%**
Totaal	36,9	41,4	**+12%**	3,5	4,0	**+12%**
Haarlem-IJmond	**Aantal reizigerskilometers**			**Aantal instappers**		
	2023	**2024**	**Groei/daling**	**2023**	**2024**	**Groei/daling**
Reguliere lijnen	56,9	65,5	**+15%**	8,6	9,8	**+14%**
Buurtbussen	0,06	0,07	**+15%**	0,02	0,02	**+11%**
Totaal	57,0	65,6	**+15%**	8,7	9,8	**+14%**
Noord-Holland Noord	**Aantal reizigerskilometers**			**Aantal instappers**		
	2023	**2024**	**Groei/daling**	**2023**	**2024**	**Groei/daling**
Reguliere lijnen	49,9	51,0	**+7%**	5,6	5,9	**+7%**
Buurtbussen	2,2	2,5	**+13%**	0,28	0,31	**+9%**
Totaal	49,9	53,5	**+7%**	5,6	5,9	**+7%**

Bron: Connexxion/Transdev

6 OV-Kwaliteit

6 OV-Kwaliteit

De reizigers in ons openbaar vervoer moeten een aangename en soepele reis ervaren. De provincie vindt het belangrijk dat reizigers zich prettig voelen in het ov en het een fijne en betrouwbare reisoptie biedt. Een goede kwaliteit van het openbaar vervoer maakt het gebruik ervan aantrekkelijker, waarmee de keuze voor deze duurzame vorm van mobiliteit vaker wordt gemaakt. De provincie stelt daarom eisen aan de betrouwbaarheid van het aanbod, de ervaren kwaliteit van reizigers en het beperken van de uitstoot door het rijden met elektrische bussen.

Betrouwbaarheid dienstregeling (rituitval en punctualiteit)

Het is belangrijk dat reizigers kunnen rekenen op een betrouwbare dienstverlening van het openbaar vervoer. Een hoge punctualiteit en een lage rituitval zijn goede indicatoren van een betrouwbare dienstregeling.

Punctualiteit

Als je de bus neemt, moet je ervan uit kunnen gaan dat deze zich houdt aan de dienstregeling. Als de bus te laat vertrekt, dan is de kans groot dat je te laat op een overstaplocatie of je bestemming komt. Vertrekt de bus te vroeg, dan kan het zijn dat je onnodig moet wachten op de volgende bus. Een bus l vertrekt punctuee als de bus niet meer dan 60 seconden te vroeg of 180 seconden te laat is vertrokken van belangrijke (meet)haltes.

In alle concessies is de norm voor vertrekpunctualiteit (85%) in 2024 niet overschreden. De laatste jaren staat de punctualiteit wel onder druk. Mede door een grotere hoeveelheid rituitval zijn de marges in de dienstregeling klein. De kleine dalingen in punctualiteit in Gooi en Vechtstreek en Noord-Holland Noord zorgen er nog niet voor dat de norm wordt overschreden.

Percentage bussen op tijd: vertrekpunctualiteit -60 seconden tot 180 seconden

Jaar	Gooi en Vechtstreek	Haarlem- IJmond	Noord-Holland Noord
2019	90,2%	90,8%	89,8%
2020	90,7%	90,9%	94,4%
2021	89,7%	91,3%	93,9%
2022	84,8%	89,9%	92,2%
2023	88,3%	88,0%	91,0%
2024	**87,6%**	**88,4%**	**90,2%**

Bron: Connexxion/Transdev

Rituitval

Naast het niet op tijd vertrekken van een bus, kunnen reizigers overlast ervaren door het uitvallen van een rit. Het uitvallen kan verschillende oorzaken hebben, zoals ziekte onder het personeel zonder vervanging, heftige weersomstandigheden of te grote vertragingen onderweg. De norm voor rituitval is 0,2%. Dit betekent dat maximaal 0,2% van het aantal dienstregelingsuren mag uitvallen.

De laatste jaren lukt het vervoerders in het hele land niet om de rituitval te beperken. Tekorten zorgden er ook in 2024 voor dat ritten niet gereden konden worden door gebrek aan chauffeurs of materieel. In geen van onze 3 concessies wordt de norm gehaald. In gesprekken met de vervoerder wordt er maandelijks gekeken naar de rituitval en de onderliggende oorzaken. Samen met de provincie wordt er gezocht naar oplossingen om de rituitval te beperken en zo snel mogelijk weer tot een acceptabele rituitval te komen. De vervoerder werkt hard om nieuwe chauffeurs en monteurs te werven en op te leiden.

Percentage rituitval in dienstregelingsuren (norm: maximaal 0,2%)

Jaar	Gooi en Vechtstreek	Haarlem- IJmond	Noord-Holland Noord
2019	0,19%	0,39%	0,10%
2020	0,15%	0,34%	0,14%
2021	0,24%	0,27%	0,17%
2022	3,51%	2,98%	2,52%
2023*	1,75%	1,06%	0,53%
2024	**1,98%**	**0,94%**	**0,71%**

* *exclusief stakingsdagen*
Bron: Connexxion/Transdev

Reizigerstevredenheid

De cijfers over vertrekpunctualiteit en rituitval kunnen los van de reiziger worden gemeten. Ze gaan over afspraken tussen de provincie en de vervoerder. De beleving en de waardering van de kwaliteit van het Noord-Hollands busvervoer wordt door de reizigers zelf gevormd.

OV-klantenbarometer

In de OV-klantenbarometer, een landelijk onderzoek van het CROW (kennisinstituut voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer, en werk en veiligheid), worden reizigers onderweg gevraagd om hun oordeel over verschillende aspecten van de rit in een schriftelijke enquête aan te geven. Aan de OV-klantenbarometer kan vervolgens worden afgelezen hoe het ov door de klanten wordt gewaardeerd. De barometer helpt de provincie om de klantwaardering in de 3 concessiegebieden te vergelijken en te verbeteren.

Net als vorige jaren komen onze concessies landelijk gezien goed uit de bus. Met een gemiddelde score van 8,0 voor onze concessiegebieden, zijn wij samen met het ov-bureau Groningen Drenthe en de provincie Zeeland de best scorende opdrachtgever voor het busvervoer. Er is een kleine teruggang ten opzichte van het resultaat 2023 (0,1 punt). Connexxion/Transdev heeft met gemiddeld een 8,0 voor al hun concessies (ook buiten Noord-Holland) de beste score van alle (bus)vervoerders. De belangrijkste aandachtspunten die door reizigers werden meegegeven betroffen de frequentie en de punctualiteit van de rit, de kans op een zitplek en informatievoorziening bij vertraging.

In de onderstaande tabel wordt het reizigersoordeel per concessie per volledig gemeten jaar weergegeven (dus exclusief coronajaar 2020). Voor een uitgebreid inzicht in de beoordeling van de verschillende concessies en onderdelen kan de site van de CROW OV-klantenbarometer worden geraadpleegd.

Algemeen reizigersoordeel OV-klantenbarometer

Jaar	Gooi en Vechtstreek	Haarlem -IJmond	Noord-Holland Noord
2019	7,9	7,9	7,8
2021	8,2	8,2	8,0
2022	8,0	8,1	8,1
2023	8,2	8,0	8,1
2024	**8,0**	**8,0**	**7,9**

Bron: CROW – OV klantenbarometer

Aantal klachten

Ook wanneer er geen enquêteur aanwezig is, is het belangrijk om feedback van reizigers te ontvangen. Wanneer reizigers een klacht hebben, kunnen zij dit bij de vervoerder melden en wordt deze geregistreerd. Op deze manier kan de bron van het probleem zo goed mogelijk achterhaald worden en mogelijk verholpen.

In het afgelopen jaar zijn in Gooi en Vechtstreek en Noord-Holland Noord het aantal ingediende klachten aanzienlijk gestegen (GV: +18% en NHN: +23%). In Haarlem-IJmond was er sprake van een kleine daling van 5%. De onderwerpen waar de meeste klachten over binnen kwamen zijn de punctualiteit, rituitval en de houding van het personeel. Ook zijn er klachten over de incheckapparatuur en het vergeten in of uit te checken. Dit laatste kan een mogelijk gevolg zijn van het langzaam populairder worden van het in- en uitchecken met de bankpas. Het introduceren van een nieuw systeem kan onduidelijkheid met zich meebrengen. Ditzelfde kan worden toegepast op de concessie Noord-Holland Noord, die sinds de zomer een sterk gewijzigde dienstregeling heeft. Een overzicht van de klachten per categorie en concessie is te vinden in de onderstaande tabellen.

Aantal klachten			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem-IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	784	1.681	2.218
2020	475	1.437	1.334
2021	236	764	574
2022	887	1.155	1.019
2023	828	1.350	848
2024	**979 (+18%)**	**1.282 (-5%)**	**1.041 (+23%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Gooi en Vechtstreek	
Aantal klachten per categorie	
Rituitval	243
Defecte OV-chipapparatuur/ storingen	204
Punctualiteit	172
Verkeerd / vergeten uit te checken	127
Houding van personeel	95
Rijstijl chauffeur / bestuurder	61
Sociale veiligheid	44
Overig	18
Beschikbaarheid van zitplaatsen	6
Kwaliteit van het voertuig	4
Informatievoorziening	3
Dienstregeling	2
Totaal	**979**

Haarlem-IJmond	
Aantal klachten per categorie	
Houding van personeel	293
Rituitval	218
Rijstijl chauffeur / bestuurder	182
Punctualiteit	169
Defecte OV-chipapparatuur/ storingen	141
Sociale veiligheid	114
Verkeerd / vergeten uit te checken	114
Overig	23
Beschikbaarheid van zitplaatsen	16
Kwaliteit van het voertuig	10
Informatievoorziening	2
Totaal	**1282**

Noord-Holland Noord	
Aantal klachten per categorie	
Punctualiteit	213
Rituitval	192
Houding van personeel	147
Defecte OV-chipapparatuur/ storingen	141
Verkeerd / vergeten uit te checken	123
Rijstijl chauffeur / bestuurder	103
Houding van personeel	70
Beschikbaarheid van zitplaatsen	21
Overig	17
Kwaliteit van het voertuig	11
Informatievoorziening	2
Dienstregeling	1
Totaal	**1041**

Bron: Connexxion/Transdev

Sociale veiligheid

De mate van sociale veiligheid draagt bij aan de kwaliteit van het openbaar vervoer. In een veilige omgeving, zonder veel incidenten, voelen reizigers zich meer op hun gemak. De chauffeurs registreren daarom alle incidenten die in en om de bus plaatsvinden, zodat overzichtelijk is waar en wanneer er zich onveilige situaties voordoen en waar maatregelen getroffen moeten worden.

Alle meldingen worden bij de regiecentrale van de vervoerder geregistreerd volgens de landelijke 'ABC-systematiek'. De OV-autoriteiten en -vervoerders in Nederland hebben gezamenlijk afgesproken om de volgende indeling voor meldingen te hanteren:

A - categorie: incidenten die vallen onder wetgeving van strafrecht
B - categorie: incidenten die vallen onder wetgeving inzake personenvervoer (ongewenst gedrag, maar niet aangifte-waardig)
C - categorie: incidenten die vallen onder de huisregels van de vervoerder

Indeling categorieën incidenten vervoerders

Categorie	Incident
A1	Mishandeling personeel
A1b	Mishandeling reiziger
A2	Bedreiging met een wapen personeel
A2b	Bedreiging met een wapen reiziger
A3	Bedreiging zonder wapen personeel
A3b	Bedreiging zonder wapen reiziger
A4	Diefstal / beroving personeel
A4b	Diefstal / beroving reiziger
A5	(Dreigen met) een terroristische aanslag
A6	Optreden bij vandalisme / graffiti/ brand (heterdaad)
A7	Overige overtredingen
A8a	Optreden BOA bij overtreding verbod gezichtsbedekkende kleding
A8b	Optreden Politie bij overtreding verbod gezichtsbedekkende kleding
B1	Oneigenlijke omgang met personeel
B1b	Oneigenlijke omgang met reiziger
B2	Misbruik voorzieningen
B3	Optreden bij betalingsproblemen
B4	Verdacht pakket, gedrag of situatie
B5	Overlast
B6	Overig
B7	Overlast vanwege overtreding verbod gezichtsbedekkende kleding
C1	Overtredingen huisregels
C2	Constateren van verontreiniging en vernieling in- en exterieur
C3	Constateren van verontreiniging en vernieling in- en exterieur
C4	Constateren van overtreding verbod gezichtsbedekkende kleding

Bron: Connexxion/Transdev

Aantal incidenten - algemeen

Na jaren van dalende hoeveelheden incidentmeldingen, zijn in 2024 voor het eerst weer stijgingen te zien in alle 3 de concessiegebieden. In dit jaar hebben vervoerders vanwege de sterk teruglopende hoeveelheid meldingen van de afgelopen jaren ook aandacht gevraagd voor het consequent melden van incidenten door chauffeurs. Mogelijk is deze stijging een uiting van deze actie. De stijging is in elk van de 3 hoofdcategorieën te zien.

Het aantal A-meldingen steeg van 50 naar 62 meldingen over alle concessies bekeken. Daarmee heeft de daling van vorig jaar geen stand gehouden en is dit jaar qua A-meldingen vergelijkbaar met 2022. Bij de C-meldingen is er weliswaar een toename van 26 naar 37 meldingen, mar dit is nog altijd slechts een fractie van de aantallen die in 2019 werden gemeld en in lijn met de laatste jaren. De B-meldingen zijn tot slot met licht gestegen. Dit zijn de meldingen die het meest voorkomen en deze zijn toegenomen van 395 tot 405 meldingen. In elke concessie worden maandelijks ongeveer tussen de 1 en 4 incidenten gemeld per 100.000 instappers.

Overzichten van type meldingen per concessiegebied zijn hieronder te vinden.

Aantal incidenten/calamiteiten sociale veiligheid gemeld door chauffeur

Jaar	Gooi en Vechtstreek	Haarlem-IJmond	Noord-Holland Noord
2019	177	434	240
2020	131	387	188
2021	96	333	198
2022	84	317	125
2023	66	283	122
2024	**75 (+14%)**	**293 (+4%)**	**136 (+11%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Sociale veiligheid Gooi en Vechtstreek

Met een stijging van 14% ziet de concessie Gooi en Vechtstreek voor het eerst in de afgelopen 5 jaar een toename van het totale aantal gemelde incidenten. Waar de B- en C-meldingen vrijwel gelijk zijn gebleven, is juist de ernstigste categorie A gestegen in het aantal meldingen. Daarmee ligt het aantal weer op het niveau van 2022, terwijl vorig jaar juist een sterke daling in die categorie te zien was. Het aandeel meldingen in de zwaarste categorie neemt daarmee ook toe.

Concessie Gooi en Vecht – ABC incidenten per jaar en categorie

Jaar	A- incidenten	B-incidenten	C-incidenten	Totaal
2019	7	79	91	177
2020	11	105	15	131
2021	11	79	6	96
2022	14	66	4	84
2023	5	56	5	66
2024	**13**	**56**	**6**	**75 (+14%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Aantal ABC-incidenten afgezet tegen instappers - GV

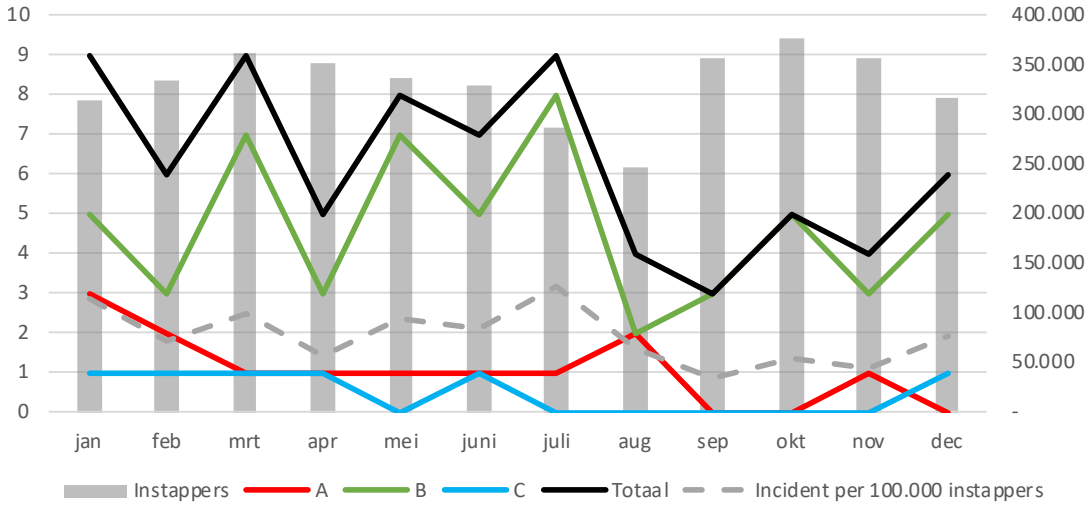

Grafiek 2. Het aantal incidenten per categorie en het aantal instappers per maand in 2024 in de concessie GV (Bron: Connexxion/Transdev)

Sociale veiligheid Haarlem-IJmond

In de concessie Haarlem-IJmond worden met afstand de meeste meldingen gemaakt, wanneer je kijkt naar onze 3 concessies. De hoeveelheid meldingen van elke categorie zijn over afgelopen jaar redelijk stabiel gebleven. Een kleine daling in de zwaarste categorie A en kleine stijgingen voor de incidenten in de B- en C-categorie resulteren in een groei van 4% in het totaal aantal incidenten.

Concessie Haarlem-IJmond: ABC incidenten per jaar en categorie

Jaar	A- incidenten	B-incidenten	C-incidenten	Totaal
2019	23	316	95	434
2020	23	330	34	387
2021	29	289	15	333
2022	24	275	18	317
2023	27	239	17	283
2024	**24**	**247**	**22**	**293 (+4%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Aantal ABC-incidenten afgezet tegen instappers - HIJ

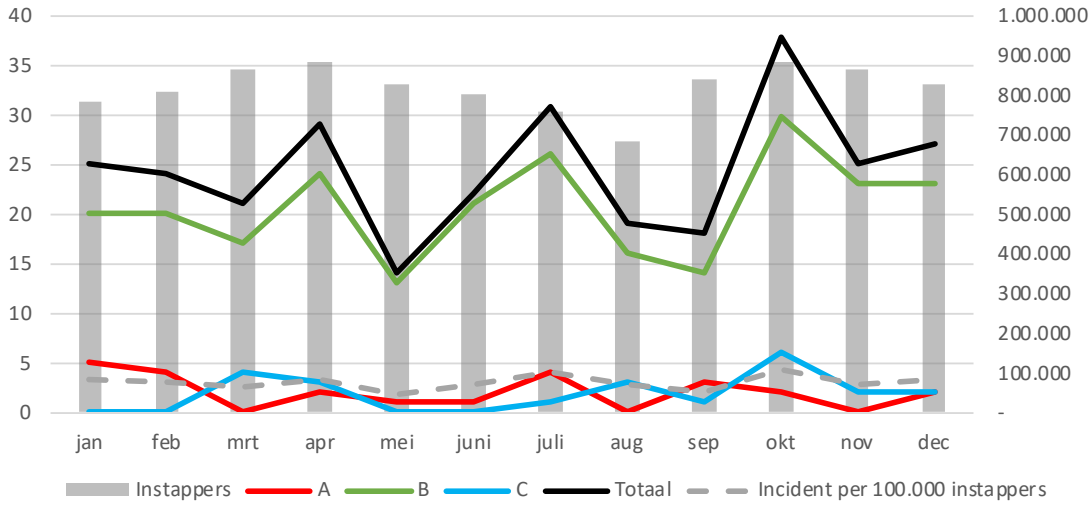

Grafiek 3. Het aantal incidenten per categorie en het aantal instappers per maand in 2024 in de concessie HIJ (Bron: Connexxion/Transdev)

Sociale veiligheid Noord-Holland Noord

In Noord-Holland Noord zien we in 2024 een groei van 11% in het aantal meldingen van incidenten. Vooral de A- en C-categorie zien relatief sterke stijgingen, mede vanwege hun lage aantallen. De hoeveelheid gemelde incidenten uit de B-categorie liggen de afgelopen 3 jaar redelijk op hetzelfde niveau, rond de 100.

Concessie Noord-Holland Noord: ABC incidenten per jaar en categorie

Jaar	A- incidenten	B-incidenten	C-incidenten	Totaal
2019	20	99	121	240
2020	7	156	25	188
2021	30	157	11	198
2022	24	96	5	125
2023	18	100	4	122
2024	**25**	**102**	**9**	**136 (+11%)**

Bron: Connexxion/Transdev

Aantal ABC-incidenten afgezet tegen instappers - NHN

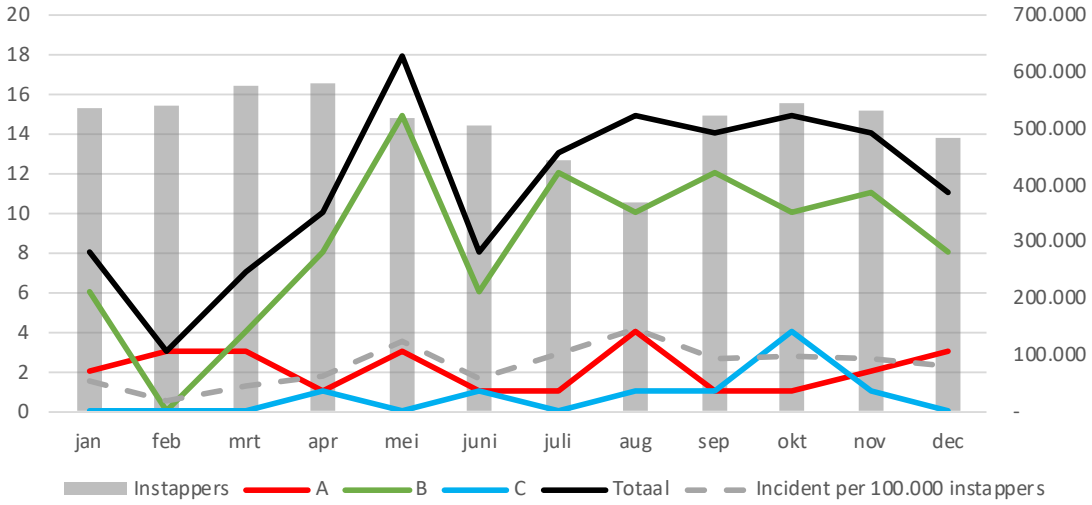

Grafiek 4. Het aantal incidenten per categorie en het aantal instappers per maand in 2024 in de concessie NHN (Bron: Connexxion/Transdev)

Zero Emissie

Als provincie staan wij, net als de rest van Nederland, voor een grote verduurzamingsopgave. Mobiliteit heeft een flink aandeel in de jaarlijkse uitstoot van CO_2 en het openbaar vervoer heeft een rol in het verminderen van die uitstoot. Naast het feit dat het ov een duurzamer alternatief is voor de privéauto, moeten we ook binnen het ov zoeken naar verbetering. Zo stellen wij eisen over het overdragen van materieel bij concessiewisselingen voor circulaire doeleinden en kijken wij binnen het openbaar vervoer met name naar het verminderen van de uitstootgassen door de inzet van Zero Emissie (ZE)-bussen.

Verduurzaming materieel

De verduurzaming van het openbaar vervoer is vastgelegd in het Bestuursakkoord Zero Emissie Regionaal Openbaar vervoer per Bus (Bestuursakkoord ZE 2016). Hierin hebben de concessieverleners (provincies en vervoerregio's) met het Rijk afgesproken dat uiterlijk 2025 alle nieuwe bussen emissievrij zijn aan de uitlaat ('tank-to-wheel'), dat nieuwe bussen in 2025 gebruik van maken van 100% hernieuwbare energie of brandstof en dat de OV- concessies een zo gunstig mogelijke score hebben op 'well-to-wheel' CO_2-emissie per reizigerskilometer (van de energiebron tot en met het voertuig). Het aantal beschikbare elektrische voertuigen en oplaadpunten is hierin een belangrijke succesfactor, waar veel aandacht voor is.

In 2024 heeft de concessie Gooi en Vechtstreek een volledig elektrische vloot gekregen, terwijl de samenstelling van de bussen in de concessie Haarlem-IJmond gelijk is gebleven. In de concessie Noord-Holland Noord is er een kleine daling te zien in het aandeel elektrische bussen. De inzet van de elektrische bussen en het aandeel elektrische kilometers bepalen voornamelijk hoe duurzaam elke concessie is.

Aandeel elektrische bussen en standaard bussen per concessie

Aandeel elektrische bussen (percentage van het totaal aantal reguliere bussen, excl buurtbussen) Peildatum 31 dec 2024

Jaar	Gooi en Vechtstreek	Haarlem-IJmond	Noord-Holland Noord
2019	0%	15%	39%
2020	0%	73%	69%
2021	0%	73%	69%
2022	43%	74%	65%
2023	79%	76%	65%
2024	**100%**	**76%**	**58%**

Bron: Connexxion/Transdev

Duurzaamheid in Gooi en Vechtstreek

Het is in 2024 gelukt om de dienstregeling in Gooi en Vechtstreek volledig zero emissie uit te kunnen voeren. Het aantal elektrische bussen steeg naar 67 en er zijn geen bussen op fossiele brandstof meer. Een mooie mijlpaal, waarbij het streven naar duurzaamheid vanaf de start van de concessie is behaald.

Voertuigen per soort Gooi en Vecht (peildatum 1 maart 2025)

Jaar	2023	2024
Fossiele brandstof (div modellen)	15	0
Elektrisch	55	67
Totaal aantal reguliere bussen	70	67

Bron: Connexxion/Transdev

Duurzaamheid in Haarlem- IJmond

In de concessie Haarlem-IJmond zijn er geen wijzigingen in de voertuigsoorten die worden ingezet. Er rijden 82 elektrisch- en 26 fossiel aangedreven bussen in deze concessie. Daarmee houdt de concessie een goede balans om de geëiste hoeveelheid zero emissie kilometers te kunnen rijden.

Voertuigen per soort Haarlem-IJmond (peildatum 19 feb 2024, excl. buurtbussen)

Jaar	2023	2024
Fossiele brandstof (div modellen)	26	26
Elektrisch	82	82
Totaal aantal reguliere bussen	108	108

Bron: Connexxion/Transdev

Duurzaamheid in Noord-Holland Noord

De hoeveelheid elektrische voertuigen die in de concessie Noord-Holland Noord worden ingezet zijn in 2024 minder geworden. Er rijden nu 56 elektrische bussen door het gebieden er werden relatief meer kilometers met bussen op fossiele brandstof gereden. De gebruikte elektrische bussen bleken in de praktijk veel onderhoud te vragen. Met de herijking van het lijnennet is daarom besloten om afscheid te nemen van deze bussen. Connexxion voldoet wel aan de duurzaamheidseisen die de provincie voor de concessie Noord-Holland Noord voorschrijft.

Voertuigen per soort Noord-Holland-Noord (peildatum 19 feb 2024, excl. buurtbussen)

Jaar	2023	2024
Fossiele brandstof (div modellen)	41	41
Elektrisch	75	56
Totaal aantal reguliere bussen	116	97

Bron: Connexxion/Transdev

Aandeel elektrische dienstregelingskilometers

De beschikbaarheid van elektrische bussen is belangrijk, maar vooral de inzet van dit materieel bepaalt hoe duurzaam er wordt gereden. Het percentage kilometers dat met ZE-bussen wordt gereden (dienstregelingskilometers), geeft een goede indicatie van de duurzaamheid binnen de concessie.

Alleen in de eerste maanden van 2024 reed er nog een deel van de bussen in Gooi en Vechtstreek niet op elektriciteit. Sindsdien kan de concessie een volledig elektrische dienstregeling rijden. Dat is een verdubbeling van het aandeel elektrische kilometers ten opzichte van 2023, maar nog belangrijker de eerste concessie die volledig zero emissie rijdt. In de concessie Noord-Holland Noord is naar aanleiding van het inbouwen van zekerheid in de nieuwe dienstregeling het aandeel van elektrische kilometers iets teruggelopen: van 56,2% naar 43,7%. In Haarlem-IJmond steeg het aandeel elektrische kilometers tot boven de afgesproken norm: van 67,0% naar 71,8%.

Aandeel elektrische dienstregelingskilometers			
Jaar	**Gooi en Vechtstreek**	**Haarlem- IJmond**	**Noord-Holland Noord**
2019	0%	7%	15,4%
2020	0%	23,7%	52,3%
2021	0%	66,6%	57,3%
2022	14,5%	67,0%	54,0%
2023	48,5%	67,0%	56,2%
2024	**95,0%**	**71,8%**	**43,7%**

Bron: Connexxion/Transdev

Aantal elektrische dienstregelingskilometers 2024 ten opzichte van het totaal (x miljoen)			
	Elektrisch	**Totaal**	**Percentage elektrisch**
Gooi en Vechtstreek	39,3	41,4	95,0%
Haarlem-IJmond	47,2	65,6	71,8%
Noord-Holland Noord	23,5	53,5	43,7%

Bron: Connexxion/Transdev

7 Financiën

7 Financiën

Het financiële plaatje

Om in Nederland openbaar vervoer aan te kunnen bieden, krijgen vervoerbedrijven jaarlijks een bijdrage van de concessieverlener in de vorm van een subsidie. Deze bijdrage wordt grotendeels gebaseerd op het aantal gereden dienstregelingsuren: de hoeveelheid tijd die voor de bussen nodig is om de dienstregeling te rijden. De bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd conform de landelijk vastgestelde indexering, op basis van de brandstof- of energiekosten en de loonkosten. De vervoerder ontvangt – naast de exploitatiebijdrage van de provincie – inkomsten uit de reizigersopbrengsten. Voor een toekomstbestendig openbaar vervoer is het belangrijk dat de reizigersopbrengsten in een redelijke verhouding staan tot de bijdrage van de overheid. Deze verhouding staat binnen het openbaar vervoer bekend als de kostendekkingsgraad. Hoe hoger de kostendekkingsgraad, des te meer de kosten van het openbaar vervoer gedekt worden door de opbrengsten die uit het reizigersgebruik afkomstig zijn.

De afgelopen jaren stijgen de reizigersopbrengsten gestaag. In 2024 komt de stijging niet door een prijsverhoging. Met de motie Bikker is er voor al het bus-, tram- en metrovervoer een inflatie van 11,72% op de ritprijzen teruggebracht naar 0%. De stijgende reizigersopbrengsten zijn ditmaal dus toe te schrijven aan extra reizigers.

Exploitatiebijdrage

De exploitatiebijdrage is de jaarlijkse bijdrage vanuit de provincie aan de vervoerder om de uitvoering van het openbaar vervoer te ondersteunen. Dat bestaat uit een vaste vergoeding per gereden dienstregelinguur en een bonus/malusregeling, die bij aanvang van de concessie is vastgesteld. Daarnaast zijn er gedurende de loop van de concessie nog extra diensten die worden uitgevraagd of regelingen waar een extra vergoeding tegenover komt te staan. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld de buurtbussen, het flexvervoer en de compensatie voor het niet indexeren van prijzen in 2024 vanuit motie Bikker.

Financiën

Financiën	Gooi en Vechtstreek			Haarlem-IJmond			Noord-Holland Noord		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Exploitatiebijdrage (x miljoen €)	13,2	14,3	**13,6 (-5%)**	16,9	16,9	**20,7 (+22%)**	24,1	25,4	**28,0 (+5%)**
Reizigersopbrengsten (x miljoen €)	8,9	8,9	**9,8 (+10%)**	19,9	22,0	**22,0 (+0%)**	13,2	15,2	**15,6 (+3%)**
Kostendekkingsgraad	35%	37%	**42%**	50%	54%	**52%**	32%	35%	**36%**

Bron: PNH

Colofon

Teksten
Provincie Noord-Holland

Beeld
Beeldbank PNH
Dick Jacobs

Vormgeving
The Creative Hub

PNH240472

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J.J.N. Tensen

BU/BSP/STUD

Telefoonnummer +31235144326

joris.tensen@noord-holland.nl

Verzenddatum

30 OKT. 2025

Kenmerk

2444334/2444340

Uw kenmerk

Betreft: Samenwerken aan de Bernhardbrug Monnickendam
Project: N247-18 Verbeteren Bernhardbrug

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Samenwerken aan de Bernhardbrug Monnickendam.

De provincie Noord-Holland werkt samen met de Vervoerregio Amsterdam en gemeente Waterland aan het project N247-18 Verbetering Bernhardbrug. De komende zes maanden zoeken we samen met partners en de omgeving naar de beste oplossing voor de nieuwe verbinding. In deze brief leest u waarom het project nodig is, wat we willen bereiken en hoe we de omgeving erbij betrekken.

Waarom een nieuwe brug?

De Bernhardbrug is oud en aan vervanging toe. Ook het kruispunt Bernhardlaan - De Zarken - Nieuwpoortslaan vraagt om verbetering. Op de huidige smalle brug moeten auto's en fietsers dezelfde rijbaan delen, en is er weinig ruimte voor voetgangers. Dit kan zorgen voor onveilige situaties.

Belang van de brug

De Bernhardbrug is de belangrijkste toegangspoort tot Monnickendam en de achterliggende kernen. Het is een hefbrug waar recreatieboten onderdoor varen.

Wat onderzoeken we?

We bekijken hoe we een verkeersveilige verbinding kunnen maken tussen Monnickendam en de N247, over de Zesstedenvaart. Deze verbinding kan op de huidige plek komen te liggen, of in de buurt hiervan. De huidige situatie is verbeeld in de afbeelding hieronder.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Figuur 1 Huidige Bernhardbrug met achtergelegen kruispunt Bernhardlaan - De Zarken - Nieuwpoortslaan

Samenwerken met partners

De provincie werkt in dit project samen met de Vervoerregio Amsterdam en gemeente Waterland. Deze partijen betalen mee aan de onderzoekskosten en zetten medewerkers in om het project vooruit te helpen. Om deze afspraken vast te leggen, hebben wij een brief verstuurd naar de partners. Deze brief vindt u in de bijlage.

Meedenken over het project (participatie)

Op 28 oktober heeft het college van Gedeputeerde Staten de publieksvriendelijke versie van het participatieplan vastgesteld. Deze publieksvriendelijke versie staat ook op de projectwebsite[1] en is ook toegevoegd aan deze brief.

Samengevat krijgen bewoners en andere belanghebbenden en geïnteresseerden de mogelijkheid om ideeën in te brengen in het proces. Het doel en de scope van het project liggen vast, maar er is ruimte om mee te denken over hoe de nieuwe verbinding er uit zou moeten komen te zien. Dit kan via inloopbijeenkomsten en een toekomstige enquête op de website. Ook worden er aparte bijeenkomsten met professionele stakeholders zoals de nood- en hulpdiensten en het waterschap georganiseerd.

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Projecten_Verkeer_en_Vervoer/Bernhardbrug_Monnickendam

Tot slot

Met de aftrap van het participatieproces gaat de studie over de verbetering van de Bernhardbrug en het aanliggende kruispunt van start. Op de projectpagina[2] kunt u de participatiemomenten in de gaten houden. Wij informeren Provinciale Staten opnieuw zodra er een voorkeursvariant is gekozen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

3 bijlage(n)

Brief aan Vervoerregio Amsterdam

Brief aan de gemeente Waterland

Publieksvriendelijke versie participatieplan

[2]https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Projecten_Verkeer_en_Vervoer/Bernhardbrug_Monnickendam

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Vervoerregio Amsterdam
Dagelijks Bestuur
Postbus 626
1000 AP Amsterdam

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J.J.N. Tensen

BU/BSP/STUD

Telefoonnummer +31235144326

joris.tensen@noord-holland.nl

Verzenddatum

30 OKT. 2025

Kenmerk

2444334/2454091

Uw kenmerk

Betreft: Samenwerken aan de Bernhardbrug Monnickendam
Project: N247-18 Verbetering Bernhardbrug

Geacht Dagelijks Bestuur,

De provincie Noord-Holland werkt sinds oktober 2024 samen met de Vervoerregio Amsterdam en gemeente Waterland aan het vervangen en verbeteren van de Bernhardbrug bij Monnickendam en het aanliggende kruispunt Bernhardlaan-De Zarken-Nieuwpoortslaan. Hiervoor zijn in het managementoverleg Bereikbaarheid Waterland op 31 maart jl. samenwerkingsafspraken gemaakt. Ondertussen is een ingenieursbureau aan de slag met deze opgave en gaat de participatie van start. Met deze brief bekrachtigen wij de in het managementoverleg gemaakte samenwerkingsafspraken en onze toewijding aan dit project.

Bernhardbrug en het aanliggende kruispunt

Het project betreft het vervangen van de Bernhardbrug in Monnickendam, die einde levensduur is. De situatie vraagt naast vervanging om een verbetering van zowel de brug als het aanliggende kruispunt Bernhardlaan-De Zarken-Nieuwpoortslaan. Momenteel gebruiken fietsers en automobilisten dezelfde rijbaan op de smalle Bernhardbrug. Voor voetgangers is ook slechts beperkte ruimte om over de brug te gaan. Dit kan leiden tot onveilige verkeerssituaties.

De Bernhardbrug is de enige grote toegangsweg voor Monnickendam en de achtergelegen kleinere kernen. De brug is een hefbrug, waar een recreatieve vaartroute onderdoor gaat. De provincie en haar partners onderzoeken mogelijke nieuwe veiligere verbindingen tussen Monnickendam en de N247, over de Zesstedenvaart. Meer informatie over dit project is te vinden op de website[1].

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Projecten_Verkeer_en_Vervoer/Bernhardbrug_Monnickendam

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Samenwerkingsafspraken

De opgave die voorligt is een gezamenlijke. De provincie is formeel opdrachtgever van het ingenieursbureau, maar andere partijen dragen zowel in financiën en capaciteit bij. De gemeente is daarbij ook beheerder en eigenaar van het naastgelegen kruispunt. De volgende afspraken zijn hierover gemaakt:

1. Een gezamenlijke projectgroep van de provincie, Vervoerregio Amsterdam en gemeente Waterland stemt met regelmaat af over de voortgang en producten. Alle partijen leveren de benodigde capaciteit om volwaardig mee te draaien in het project.
2. Voor de inhuur van een ingenieursbureau tijdens de variantenstudie worden de studiekosten gelijk verdeeld onder de provincie Noord-Holland en de Vervoerregio. De studiekosten bedragen €290.523,-. Daarnaast doet de gemeente Waterland een bijdrage van €10.000,-. De resterende € 280K wordt verdeeld tussen de Vervoerregio en de provincie.
3. Eventueel meerwerk wordt afgestemd tussen partijen, waarbij de provincie en de Vervoerregio Amsterdam ieder zorgdragen voor de helft van de financiering.
4. De partijen zoeken gezamenlijk naar financiën voor de uiteindelijke realisatie. Afspraken hierover worden in een later stadium gemaakt. Verscheidene dekkingsbronnen zijn denkbaar, bij alle drie betrokken partijen.

Participatie

Een publieksvriendelijke versie van het participatieplan staat op de website van Noord-Holland. Samengevat krijgen bewoners en andere belanghebbenden en geïnteresseerden de mogelijkheid om ideeën in te brengen in het proces. Het doel en de scope van het project liggen vast, maar er is ruimte om mee te denken over hoe de nieuwe verbinding er uit zou moeten komen te zien. Dit kan via inloopbijeenkomsten en een toekomstige enquête op de website. Ook worden er aparte bijeenkomsten met professionele stakeholders zoals de nood- en hulpdiensten en het waterschap georganiseerd.

Tot slot

Met de aftrap van het participatieproces en het bekrachtigen van de samenwerkingsafspraken gaat de studie over de verbetering van de Bernhardbrug en het aanliggende kruispunt echt van start. Op de projectpagina kunt u de participatiemomenten volgen. De uiteindelijke beslissing voor een voorkeursvariant zal in een stuurgroep tussen de gemeente Waterland, Vervoerregio Amsterdam en provincie Noord-Holland plaatsvinden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Gemeente Waterland
College van B&W
Pierebaan 3
1141 GV Monnickendam

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J.J.N. Tensen

BU/BSP/STUD

Telefoonnummer +31235144326

joris.tensen@noord-holland.nl

Verzenddatum

30 OKT. 2025

Kenmerk

2444334/2444346

Uw kenmerk

Betreft: Samenwerken aan de Bernhardbrug Monnickendam
Project: N247-18 Verbetering Bernhardbrug

Geacht College,

De provincie Noord-Holland werkt sinds oktober 2024 samen met de Vervoerregio Amsterdam en gemeente Waterland aan het vervangen en verbeteren van de Bernhardbrug bij Monnickendam en het aanliggende kruispunt Bernhardlaan-De Zarken-Nieuwpoortslaan. Hiervoor zijn in het managementoverleg Bereikbaarheid Waterland op 31 maart jl. samenwerkingsafspraken gemaakt. Ondertussen is een ingenieursbureau aan de slag met deze opgave en gaat de participatie van start. Met deze brief bekrachtigen wij de in het managementoverleg gemaakte samenwerkingsafspraken en onze toewijding aan dit project.

Bernhardbrug en het aanliggende kruispunt

Het project betreft het vervangen van de Bernhardbrug in Monnickendam, die einde levensduur is. De situatie vraagt naast vervanging om een verbetering van zowel de brug als het aanliggende kruispunt Bernhardlaan-De Zarken-Nieuwpoortslaan. Momenteel gebruiken fietsers en automobilisten dezelfde rijbaan op de smalle Bernhardbrug. Voor voetgangers is ook slechts beperkte ruimte om over de brug te gaan. Dit kan leiden tot onveilige verkeerssituaties.

De Bernhardbrug is de enige grote toegangsweg voor Monnickendam en de achtergelegen kleinere kernen. De brug is een hefbrug, waar een recreatieve vaartroute onderdoor gaat. De provincie en haar partners onderzoeken mogelijke nieuwe veiligere verbindingen tussen Monnickendam en de N247, over de Zesstedenvaart. Meer informatie over dit project is te vinden op de website[1].

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Projecten_Verkeer_en_Vervoer/Bernhardbrug_Monnickendam

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Samenwerkingsafspraken

De opgave die voorligt is een gezamenlijke. De provincie is formeel opdrachtgever van het ingenieursbureau, maar andere partijen dragen zowel in financiën en capaciteit bij. De gemeente is daarbij ook beheerder en eigenaar van het naastgelegen kruispunt. De volgende afspraken zijn hierover gemaakt:

1. Een gezamenlijke projectgroep van de provincie, Vervoerregio Amsterdam en gemeente Waterland stemt met regelmaat af over de voortgang en producten. Alle partijen leveren de benodigde capaciteit om volwaardig mee te draaien in het project.
2. Voor de inhuur van een ingenieursbureau tijdens de variantenstudie worden de studiekosten gelijk verdeeld onder de provincie Noord-Holland en de Vervoerregio. De studiekosten bedragen €290.523,-. Daarnaast doet de gemeente Waterland een bijdrage van €10.000,-. De resterende € 280K wordt verdeeld tussen de Vervoerregio en de provincie.
3. Eventueel meerwerk wordt afgestemd tussen partijen, waarbij de provincie en de Vervoerregio Amsterdam ieder zorgdragen voor de helft van de financiering.
4. De partijen zoeken gezamenlijk naar financiën voor de uiteindelijke realisatie. Afspraken hierover worden in een later stadium gemaakt. Verscheidene dekkingsbronnen zijn denkbaar, bij alle drie betrokken partijen.

Participatie

Een publieksvriendelijke versie van het participatieplan staat op de website van Noord-Holland. Samengevat krijgen bewoners en andere belanghebbenden en geïnteresseerden de mogelijkheid om ideeën in te brengen in het proces. Het doel en de scope van het project liggen vast, maar er is ruimte om mee te denken over hoe de nieuwe verbinding er uit zou moeten komen te zien. Dit kan via inloopbijeenkomsten en een toekomstige enquête op de website. Ook worden er aparte bijeenkomsten met professionele stakeholders zoals de nood- en hulpdiensten en het waterschap georganiseerd.

Tot slot

Met de aftrap van het participatieproces en het bekrachtigen van de samenwerkingsafspraken gaat de studie over de verbetering van de Bernhardbrug en het aanliggende kruispunt echt van start. Op de projectpagina kunt u de participatiemomenten volgen. De uiteindelijke beslissing voor een voorkeursvariant zal in een stuurgroep tussen de gemeente Waterland, Vervoerregio Amsterdam en provincie Noord-Holland plaatsvinden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Samenvatting Participatieplan
Verbetering en Vervanging Bernhardbrug

Het project

De Bernhardbrug in Monnickendam (hefbrug Monnickendam) is de belangrijkste toegangspoort tot de stad en de achterliggende kernen. De brug is al ruim 90 jaar oud en aan vervanging toe. Daarnaast is er op de brug en het naastgelegen kruispunt (Bernhardlaan – De Zarken – Nieuwpoortslaan) te weinig ruimte voor het drukke en diverse verkeer. Dit zorgt voor problemen met verkeersveiligheid en doorstroming. Daarom werkt de provincie Noord-Holland, samen met de gemeente Waterland en de Vervoerregio Amsterdam, aan een vervanging en verbetering van de brug en het kruispunt. Hiervoor werken we verschillende ontwerpen uit. Het uiteindelijke ontwerp moet zorgen voor een veilige en toekomstbestendige verbinding tussen Monnickendam en de N247, met voldoende ruimte voor alle verkeersdeelnemers.

Het doel van participatie

Via participatie willen we tot een keuze komen die door zoveel mogelijk partijen wordt gesteund. Daarom wil de provincie graag van inwoners en andere belanghebbenden weten wat hun ideeën en inzichten zijn. Met die informatie en de gebiedskennis van de mensen die er wonen, kan rekening worden gehouden bij het ontwerpen van mogelijke varianten.

Het nieuwe ontwerp:

- Laat de verbetering en vervanging zien van zowel de brug als het kruispunt Bernhardlaan – De Zarken – Nieuwpoortslaan.
- Voldoet aan de huidige wet- en regelgeving. Denk hierbij aan regels rondom stikstof, duurzaamheid en de veilige inrichting van een weg.
- Is veilig voor en geeft voldoende ruimte aan voetgangers en fietsers.
- Past binnen het zoekgebied (zie afbeelding 1). Dit zoekgebied ligt tussen de huidige Bernhardbrug en 250 meter zuidelijker, vóór de huidige bebouwing aan de Nieuwpoortslaan.
- Houdt rekening met de beschermde stadswal en andere bestaande bebouwing rondom de brug.

Afbeelding 1 Zoekgebied van de nieuwe verbinding

De volgende uitgangspunten liggen vast:

- Verkeersveiligheid staat centraal;
- Auto's, fietsers en voetgangers worden duidelijk gescheiden van elkaar doordat ze een eigen rij- of loopstrook krijgen;
- We kiezen voor beperkte ingrepen die maximaal effect hebben;
- De doorstroming van het verkeer wordt verbeterd;
- Het ontwerp moet technisch uitvoerbaar zijn.

Waarover u kunt meedenken
Binnen deze kaders horen we graag uw ideeën over:

- Locatie van de verbinding;
- Uiterlijk van de nieuwe verbinding;

- Inrichting van het kruispunt;
- Ruimte voor voetgangers en fietsers;
- Aandachtspunten om tijdens het project rekening mee te houden.

Zo werkt het participatieproces

1. Startbijeenkomst - ideeën in kaart brengen

De provincie, gemeente en Vervoerregio organiseren samen met het ingenieursbureau Haskoning een eerste bijeenkomst. Hiervoor worden professionele stakeholders zoals nood- en hulpdiensten en lokale belangengroepen en een aantal direct aanwonenden voor uitgenodigd. We bespreken de ideeën, randvoorwaarden, wensen en zorgen rond het project. Een eerder onderzoek naar de Bernhardbrug uit 2018-2019 vormt het startpunt van de huidige studie. Daarnaast kijken we of er nieuwe varianten zijn om te onderzoeken.

2. Open informatieavond

Er komt een informatieavond voor inwoners en andere geïnteresseerden. Hier kunt u vragen stellen, ideeën delen en actief meedenken. Deze informatieavond vindt eind oktober 2025 plaats. Op de projectpagina wordt u hierover verder geïnformeerd. Naast deze bijeenkomst is er ook een online enquête.

3. Ontwerpsessies

Met alle input uit de bijeenkomsten gaan provincie, gemeente en Vervoerregio aan de slag in ontwerpsessies. Tijdens dit proces houden we de omgeving en belanghebbenden op de hoogte van ontwikkelingen, besluiten en de varianten.

4. Presentatie kansrijke varianten

Na uitwerking worden de kansrijke varianten gepresenteerd tijdens een informatieavond. Inwoners, professionele stakeholders en andere geïnteresseerden kunnen hierop reageren.

5. Keuze voorkeursvariant

De varianten worden beoordeeld op onder meer verkeersveiligheid, doorstroming, technische haalbaarheid en kosten. De provincie, gemeente en Vervoerregio bepalen samen in een gezamenlijke stuurgroep welke variant de voorkeursvariant wordt. Na deze keuze wordt de voorkeursvariant verder uitgewerkt. De definitieve voorkeursvariant wordt gepresenteerd tijdens een informatieavond die naar verwachting begin 2026 plaatsvindt.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
G. Stern
BU/ID/DI

Telefoonnummer +31235144055
george.stern@noord-holland.nl

Verzenddatum

30 OKT. 2025

Kenmerk
2450924/2450953

Uw kenmerk

Betreft: Ondertekening vernieuwde Samenwerkingsovereenkomst NDW

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Gedeputeerde Staten hebben besloten de vernieuwde samenwerkingsovereenkomst met de Nationale Dataportaal Wegverkeer (NDW) te ondertekenen.

Inleiding

De provincie Noord-Holland werkt, samen met alle andere provincies, Rijkswaterstaat, de VRA, de MRDH en de G4-gemeenten, aan het gezamenlijk inwinnen, combineren, opslaan en distribueren van mobiliteitsdata. Hiervoor is in 2014 een samenwerkingsverband opgericht: het NDW. Dit is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst (SOK).

Het NDW verzamelt, beheert en stelt actuele en historische verkeersgegevens beschikbaar. Deze gegevens worden gebruikt voor verkeersmanagement, beleidsontwikkeling, monitoring van mobiliteitsdoelen en analyses ter verbetering van de verkeersveiligheid.

De vernieuwing van de samenwerkingsovereenkomst was nodig om te voldoen aan actuele aanbestedingsregels, de partnerinbreng te verbeteren en de governance te versterken. Dit besluit past binnen bestaand beleid en budget.

Tot slot

Tot slot zien wij de komende jaren met vertrouwen tegemoet, waarin deze vernieuwde samenwerking ons in staat stelt om met actuele en

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354

betrouwbare verkeersgegevens gericht te werken aan de leefbaarheid, verkeersveiligheid en bereikbaarheid in Noord-Holland.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

NDW - Samenwerkingsovereenkomst

Samenwerkingsovereenkomst Nationaal Dataportaal Wegverkeer 2025. NDW is een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, alle provincies, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, Vervoerregio Amsterdam, en de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht.

DE ONDERGETEKENDEN:

1. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de Staat der Nederlanden**, gevestigd aan de Rijnstraat 8, 2515 XP ’s-Gravenhage, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de minister, hierna te noemen: “RWS”;

2. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Drenthe**, gevestigd aan Westerbrink 1, 9405 BJ Assen, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie <naam>, alsmede handelende ter uitvoering van de besluiten van Provinciale Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Drenthe”;

3. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Flevoland**, gevestigd aan Visarenddreef 1, 8232 PH in Lelystad, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie <naam>, alsmede handelende ter uitvoering van de besluiten van Provinciale Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Flevoland”;

4. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Fryslân**, gevestigd aan Tweebaksmarkt 52, 8911 KZ Leeuwarden, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie <naam>, alsmede handelende ter uitvoering van de besluiten van Provinciale Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Fryslân”;

5. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Gelderland**, gevestigd aan Markt 11, 6811 CG Arnhem, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie <naam>, alsmede handelende ter uitvoering van de besluiten van Provinciale Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Gelderland”;

6. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Groningen**, gevestigd aan Sint Jansstraat 4, 9712 JN Groningen, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie <naam>, alsmede handelende ter uitvoering van de besluiten van Provinciale Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Groningen”;

7. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Limburg**, gevestigd aan Limburglaan 10, 6229 GA Maastricht, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie Limburg, alsmede handelende ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Limburg”;

8. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Noord-Brabant**, gevestigd aan Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie <naam>, alsmede handelende ter uitvoering van de besluiten van Provinciale Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Noord-Brabant”;

9. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Noord-Holland**, gevestigd aan Houtplein 33, 2012 DE Haarlem, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie <naam>, alsmede handelende ter uitvoering van de besluiten van Provinciale Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Noord-Holland”;

10. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de Provincie Overijssel**, gevestigd te Luttenbergstraat 2, 8012 EE Zwolle, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer M.P. Dadema, gedeputeerde van de provincie Overijssel, alsmede handelende ter uitvoering van de besluiten van Provinciale Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Overijssel”;

11. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Utrecht**, gevestigd aan Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie <naam>, alsmede handelende ter uitvoering van de besluiten van Provinciale Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Utrecht”;

12. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Zeeland**, gevestigd aan Abdij 6, 4331 BK Middelburg, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie <naam>, alsmede handelende ter uitvoering van de besluiten van Provinciale Staten van <datum>; hierna te noemen: “Provincie Zeeland”;

13. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de provincie Zuid-Holland**, gevestigd aan Zuid Hollandplein 1, 25 96 AW te Den Haag, ingevolge artikel 176, tweede lid van de Provinciewet, te dezen bevoegd vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, gedeputeerde <beleidsveld>van de provincie <naam>, hierna te noemen: “Provincie Zuid-Holland”;

14. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de gemeente Amsterdam**, gevestigd aan Amstel 1, 1011 PN Amsterdam, ingevolge artikel 171, tweede lid van de Gemeentewet vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, wethouder <beleidsveld> van de gemeente <naam>, alsmede ter uitvoering van de besluiten van <datum>; hierna te noemen: ”Gemeente Amsterdam”;

15. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de gemeente Den Haag**, gevestigd aan Spui 70, 2511 BT Den Haag, ingevolge artikel 171, tweede lid van de Gemeentewet vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, wethouder <beleidsveld> van de gemeente <naam>, alsmede ter uitvoering van de besluiten van <datum>; hierna te noemen: ”Gemeente Den Haag”;

16. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de gemeente Rotterdam**, gevestigd aan Coolsingel 40, 3011 AD Rotterdam, ingevolge artikel 171, tweede lid van de Gemeentewet vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, wethouder <beleidsveld> van de gemeente <naam>, alsmede ter uitvoering van de besluiten van <datum>; hierna te noemen: ”Gemeente Rotterdam”;

17. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **de gemeente Utrecht**, gevestigd aan Stadsplateau 1, 3521 AZ Utrecht, ingevolge artikel 171, tweede lid van de Gemeentewet vertegenwoordigd door de heer/mevrouw <naam>, wethouder <beleidsveld> van de gemeente <naam>, alsmede ter uitvoering van de besluiten van <datum>; hierna te noemen: ”Gemeente Utrecht”;

18. De gemeenschappelijke regeling: **Metropoolregio Rotterdam Den Haag** gevestigd aan Westersingel 12, 3014 GN Rotterdam, rechtsgeldig vertegenwoordigd door (FUNCTIE EN NAAM), hierna te noemen: “MRDH”;

19. De publiekrechtelijke rechtspersoon: **Vervoerregio Amsterdam**, gevestigd aan Termini 179, 1025 XM Amsterdam, rechtsgeldig vertegenwoordigd door M.H Ruigrok, lid van het dagelijks bestuur van de Vervoerregio Amsterdam, hierna te noemen: “Vervoerregio Amsterdam”;

Hierna tezamen te noemen “Partners” en ieder afzonderlijk “Partner”.

Preambule

OVERWEGINGEN:

- Partners zijn wegbeheerders en vervoerregio's/of regio's die een gemeenschappelijk belang hebben bij historische en actuele informatie over gebruik van infrastructuur, doorstroming en gebeurtenissen op infrastructuur;
- Partners hebben vanuit dat gemeenschappelijke belang gezamenlijk het initiatief genomen om een Samenwerkingsverband met elkaar aan te gaan teneinde Mobiliteitsdata over alle (geografische) beheergrenzen en vervoersmodaliteiten heen met elkaar te delen;
- Partners zijn van oordeel dat het transparant beschikbaar stellen van deze gezamenlijke Mobiliteitsdata als open data bijdraagt aan innovatie, nieuwe bedrijvigheid en controleerbaarheid van de overheid;
- Partners gezamenlijk hebben vastgesteld wat hun behoeften in het licht van deze opgave zijn en hoe aan deze behoeften gezamenlijk kan worden voldaan;
- voor het genereren van infrastructuur-gerelateerde informatie moeten Applicaties worden ontwikkeld, beheerd en toegankelijk gemaakt en daarnaast is noodzakelijk dat data van derden wordt ingewonnen, verrijkt en gedeeld;
- Partners beogen de opgave waarvoor zij staan gezamenlijk ter hand te nemen waarbij de diverse activiteiten gebundeld worden voor onderlinge synergie en efficiënte besteding van overheidsmiddelen;
- de aansturing van de samenwerking vindt plaats door middel van periodiek overleg tussen de Partners op een aantal bestuurlijke en ambtelijke niveaus die in deze Overeenkomst worden beschreven. De feitelijke werkzaamheden die nodig zijn om daadwerkelijk Mobiliteitsdata te kunnen verzamelen en delen worden uitgevoerd door de Uitvoeringsorganisatie. De Raad van Toezicht houdt toezicht op de aansturing en uitvoering van de werkzaamheden;
- onder de samenwerking worden drie Portfolio's uitgevoerd, te weten het Nationaal Dataportaal Wegverkeer (hierna: "NDW"), het Nationaal Wegenbestand ("NWB") en het Nationaal Toegangspunt Mobiliteitsdata ("NTM");
- de werkzaamheden voor NDW en NWB vinden plaats in het kader van horizontale samenwerking tussen de Partners. Daarnaast wensen de Partners dat één van hen namens allen optreedt als aankoopcentrale wanneer in het kader van de doelstellingen van de samenwerking gezamenlijke inkoop gewenst is;
- de werkzaamheden voor NTM vinden plaats op basis van inbesteding door de Staat;
- elke Partner brengt om niet tijd, kennis en kunde in de samenwerking in;
- elke Partner brengt relevante Mobiliteitsdata in de samenwerking in;
- elke Partner draagt financieel bij aan de uitvoering van de samenwerking, met name bedoeld voor het functioneren van de Uitvoeringsorganisatie en de inkoop van data;

- Partners vervullen met deze samenwerking een taak van openbaar belang, namelijk het voeren van open databeleid en verkeersmanagement over beheergrenzen en vervoersmodaliteiten heen, een en ander met als doel de optimalisering van de verkeersveiligheid, doorstroming, duurzame bereikbaarheid en gemeenschappelijk gebruik van de openbare ruimte;
- Partners gaan deze samenwerking voor de lange termijn aan;
- de 'samenwerkingsovereenkomst Nationale Databank Wegverkeersgegevens 2014' is verouderd en diende te worden aangepast;
- Partners hebben hun samenwerking opnieuw tegen het licht gehouden en wensen de afspraken die zij naar aanleiding hiervan hebben gemaakt vast te leggen in onderhavige Samenwerkingsovereenkomst.

KOMEN OVEREEN ALS VOLGT:

Artikel 1: Definities

Term	Definitie
Adoptie	Een door de Uitvoeringsorganisatie initieel als Maatwerkopdracht ontwikkelde Applicatie die in een later stadium door meerdere Partners wordt gebruikt.
Applicatie	Programmatuur met een specifieke functie.
Maatwerkopdracht	Een opdracht van een of meer Partners aan de Uitvoeringsorganisatie om een bepaalde (module van een) Applicatie te ontwikkelen.
Mobiliteitsdata	Historische of actuele data over het gebruik van of de situatie op de wegen, die gebruikt kunnen worden voor het optimaliseren van de verkeersveiligheid, doorstroming, duurzame bereikbaarheid en gemeenschappelijk gebruik van de openbare ruimte.
OGB	Opdrachtgeversberaad; de Opdrachtgeversgroep van het Portfolio NDW of van het Portfolio NWB.
OGON	Opdrachtgevers-Opdrachtnemersoverleg; de Opdrachtgeversgroep van het Portfolio NTM.
Opdrachtgeversgroep	Een groep functionarissen van de Partners die opdracht hebben gegeven voor een Portfolio en gezamenlijk besluiten nemen over het betreffende Portfolio.

Organisatievisie	Een document dat dient ter uitwerking van deze Overeenkomst, waarin de meerjarige strategische vertaling van deze Overeenkomst naar missie, visie, operationele doelstellingen, dienstenpakketten, benodigde middelen, organisatiestructuur en inkoopstrategie is opgenomen.
Overeenkomst	Deze Overeenkomst, inclusief bijlagen.
Partner(s)	Een of meer ondertekenaars van de Samenwerkingsovereenkomst NDW.
Portfolio	Een dienstenpakket dat in opdracht van een Opdrachtgeversgroep wordt uitgevoerd door de Uitvoeringsorganisatie.
Portfoliovisie	Een document waarin voor het betreffende Portfolio de doelen worden gedefinieerd en de strategie om die doelen te bereiken is opgenomen.
Samenwerkingsverband	De organisatie van samenwerkende Partners die ten tijde van het aangaan van de Samenwerkingsovereenkomst de Portfolio's Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW), Nationaal Wegenbestand (NWB) en Nationaal Toegangspunt Mobiliteitsdata (NTM) uitvoeren. Het Samenwerkingsverband bezit geen rechtspersoonlijkheid en ressorteert om die reden onder RWS.
Uitvoeringsorganisatie	Het onderdeel van het Samenwerkingsverband dat zorgdraagt voor de uitvoering van de plannen in het kader van deze Overeenkomst. De Uitvoeringsorganisatie bezit geen rechtspersoonlijkheid en ressorteert om die reden onder RWS.

Artikel 2: Doel van de Overeenkomst en verplichtingen van Partners

1) Het doel van Partners bij het aangaan van deze Overeenkomst is het aanscherpen van de afspraken omtrent het bestaande Samenwerkingsverband, zodat zij hun wettelijke taken en taken van openbaar belang op het gebied van verkeersveiligheid en verkeersmanagement beter kunnen uitoefenen. Partners doen dit onder andere door middel van:
   a. het onderling delen van Mobiliteitsdata uit hun beheergebied;
   b. het gezamenlijk inkopen van data bij derden;
   c. het gezamenlijk ontwikkelen van Applicaties en;
   d. het met elkaar toegankelijk maken van (verrijkte) actuele en historische Mobiliteitsdata;

e. het (doen) openbaar maken van publieke Mobiliteitsdata, voor zover dit geschiedt ter uitvoering van een bij wet opgedragen taak aan één of meer van de Partners.

2) Partners leggen hiertoe hun onderlinge afspraken vast in deze Overeenkomst.

3) Partners verbinden zich ertoe om, ten behoeve van de rol van Rijkswaterstaat als facilitator van de Uitvoeringsorganisatie van het Samenwerkingsverband zoals omschreven in artikel 7, het benodigde mandaat, de volmacht en/of machtiging te verlenen aan de directeur-generaal van Rijkswaterstaat, een en ander zoals nader geregeld in artikel 2.4 van deze Overeenkomst.

4) De in het vorige lid bedoelde mandaat-, volmacht- en machtigingsverlening wordt verstrekt aan de directeur-generaal van Rijkswaterstaat, met inbegrip van de in artikel 10:9 van de Algemene wet bestuursrecht bedoelde toestemming om ondermandaat te verlenen aan de Directeur van de Uitvoeringsorganisatie. De besluiten tot mandaat-, volmacht- en machtigingsverlening van elke Partner zijn als bijlage bij deze Overeenkomst gevoegd.

5) Partners verbinden zich om de onderling afgesproken inbreng, in kader van de horizontale samenwerking zoals bedoeld in artikel 4 lid 3 en lid 4, daadwerkelijk te leveren. In bijlage 1, ‘Kernactiviteiten en inbreng van de Partners’ is bij benadering aangegeven welke bijdrage elke Partner levert aan de samenwerking.

6) Partners verbinden zich eveneens tot deelname aan de organisatie van het Samenwerkingsverband zoals omschreven in artikel 5.

7) Elke Partner draagt financieel bij aan de kosten van de Uitvoeringsorganisatie volgens de afspraken neergelegd in artikel 6.

Artikel 3: Het Samenwerkingsverband en de uitvoering van activiteiten

1) Partners werken samen in een Samenwerkingsverband en een Uitvoeringsorganisatie. Het Samenwerkingsverband bepaalt de lange termijn visie en strategie, die wordt vastgelegd in een Organisatievisie en de korte termijn uitvoeringsplannen.

2) Het Samenwerkingsverband ontwikkelt en beheert in het kader van deze Overeenkomst verschillende Portfolio’s. Bij het aangaan van deze Overeenkomst zijn dat het Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW), het Nationaal Toegangspunt Mobiliteitsdata (NTM) en het Nationaal Wegenbestand (NWB). De Portfolio’s worden nader omschreven en uitgewerkt in de Organisatievisie. De Portfolio’s vullen

elkaar aan en ondersteunen elkaar.

3) Het Samenwerkingsverband voert onder andere de hierna volgende taken gezamenlijk uit:
   a. het in diverse overleggen afstemmen over en het vaststellen van de plannen om het in artikel 2 lid 1 vastgelegde doelen te behalen;
   b. het gezamenlijk vaststellen van de behoeften en de wijze waarop die moeten worden gerealiseerd;
   c. het vaststellen van een Organisatievisie, waarin de strategie voor de samenwerking en de te ontwikkelen, en uit te voeren gemeenschappelijke diensten worden vastgelegd;
   d. het definiëren van Portfolio's;
   e. het aansturen, ondersteunen en controleren van de Uitvoeringsorganisatie;
   f. het opbouwen en delen van kennis;
   g. het maken van afspraken inzake het inbrengen van Mobiliteitsdata zoals beschreven in artikel 12 lid 3;
   h. het deelnemen in overleggen;
   i. het inbrengen van expertise van personeel;
   j. het adviseren in dossiers;
   k. het afstemmen met ketenpartners uit de publieke sector, het bedrijfsleven, de onderzoekswereld en andere belanghebbenden;
   l. het maken van afspraken omtrent de inbreng van elke Partner ten behoeve van de samenwerking op bovengenoemde punten.

4) Tot de taken van de Uitvoeringsorganisatie behoort onder andere het navolgende:
   a. het realiseren van de plannen die in de Organisatievisie zijn vastgesteld;
   b. het daartoe ontwikkelen en beheren van systemen en Applicaties;
   c. het uitvoeren van de werkzaamheden als aankoopcentrale inclusief het contractmanagement ten behoeve van (een deel van) de Partners;
   d. het binnen het kader van de Portfolio's verzamelen, bewerken en distribueren van multimodale Mobiliteitsdata ten behoeve van mobiliteitsmanagement;
   e. het binnen het kader van de Portfolio's beschikbaar stellen van Mobiliteitsdata ten behoeve van verkeersinformatie;
   f. het binnen het kader van de Portfolio's beschikbaar stellen van Mobiliteitsdata als open data;
   g. het voeren van een financiële administratie waaruit blijkt welke activiteiten zijn verricht en welke kosten daarmee zijn gemoeid;
   h. het opstellen van financiële stukken zoals kwartaalrapportages, begroting en jaarverslag;
   i. het innen of verrekenen van de inbreng in geld door Partners en betalingen door derden;
   j. het ontvangen en beheren van de inbreng van Partners in de vorm van data;

k. het doen van betalingen, voortvloeiende uit voor namens het Samenwerkingsverband aangegane verplichtingen;
l. het opzetten en onderhouden van relevante contacten en netwerken, zowel nationaal als internationaal;
m. de Uitvoeringsorganisatie voert de onder artikel 3 lid 3 genoemde taken uit in nauwe afstemming met de Partners.

Artikel 4: Grondslagen van de samenwerking

1) De activiteiten van het Samenwerkingsverband en de Uitvoeringsorganisatie berusten op de volgende grondslagen:
   a. De activiteiten in het Portfolio NTM vinden plaats in het kader van de uitvoering van wettelijke taken. Deze worden door het ministerie van IenW aan RWS opgedragen op grond van specifieke wet- en regelgeving door middel van zuivere inbesteding als bedoeld in overweging 5 van de considerans van EU Richtlijn 2014/24. Dit wordt nader uitgewerkt in artikel 4 lid 2.
   b. De activiteiten binnen de Portfolio's NDW en NWB vinden plaats op grond van horizontale samenwerking als bedoeld in artikel 2.24c van de Aanbestedingswet 2012. Dit wordt nader uitgewerkt in artikel 4 lid 3 en lid 4.
   c. Voor zover er binnen de Portfolio's NDW en NWB aankopen worden gedaan voor één of meer Partners, gebeurt dit in de hoedanigheid van aankoopcentrale als bedoeld in artikel 2.11 van de Aanbestedingswet 2012. Dit wordt nader uitgewerkt in artikel 4 lid 5.

2) Inbesteding
   a. Op Europees niveau zijn verordeningen en richtlijnen vastgesteld die de lidstaten verplichtingen opleggen in het kader van het toegankelijk maken van bepaalde, op Mobiliteitsdata gebaseerde informatie. In Nederland heeft het ministerie van IenW de uitvoering van deze Europese wet- en regelgeving middels inbesteding opgedragen aan RWS. Bij het aangaan van deze Overeenkomst gaat het om wet- en regelgeving op het gebied van verkeers- en veiligheid gerelateerde informatie en intelligente transportsystemen, nader toegelicht in bijlage 1. Nieuwe wet- en regelgeving vanuit Europa op dit gebied zal eveneens aan RWS kunnen worden opgedragen middels inbesteding.
   b. In het Portfolio NTM waarin deze activiteiten plaatsvinden, wordt om redenen van kruisbestuiving en synergie nauw samengewerkt met de overige twee Portfolio's NDW en NWB. Vanwege de andere grondslag van het Portfolio NTM blijven echter de activiteiten en de financiële stroom gescheiden van de overige Portfolio's.
3) Horizontale samenwerking
   Deze samenwerking is ingericht op basis van een gezamenlijk initiatief en gezamenlijke

behoeftestelling van en door Partners. De Uitvoeringsstrategie van het Samenwerkingsverband is gebaseerd op een samenwerkingsmodel, gekenmerkt door wederzijdse verbintenissen en de bundeling van inspanningen van Partners gericht op de verlening van de openbare diensten waar deze Overeenkomst op ziet. Partners verrichten onder meer gezamenlijk de activiteiten zoals benoemd in artikel 2 lid 1 onder a tot en met e uit, leveren gezamenlijk de inzet zoals benoemd in Bijlage 1: "Kernactiviteiten en inbreng van de Partners", en zorgen waar mogelijk voor de inzet van eigen personeel in de gezamenlijke Uitvoeringsorganisatie zoals bedoeld in artikel 5 lid 6. Dit geldt voor activiteiten die de Uitvoeringsorganisatie verricht in opdracht van alle Partners, en voor activiteiten die zij verricht in opdracht van één of enkele Partners, respectievelijk aangeduid als Maatwerkopdracht of Adoptie, omdat de resultaten die toebehoren aan het Samenwerkingsverband, gedeeld worden met alle Partners en daarvoor bruikbaar zijn. Voor alle opdrachten geldt dat de informatie en resultaten die daardoor worden verkregen, wordt gedeeld met alle Partners. Bepaalde activiteiten, waaronder inkoop en ICT zijn administratief en arbeidsrechtelijk belegd bij één Partner, te weten RWS. Dit is (kosten)efficiënter, creëert overzicht en synergie tussen de (vakspecialisten van) Partners om de gemeenschappelijke doelstellingen te realiseren alsmede één gezicht naar de medewerkers en naar buiten toe. De inbreng van de Partners is toegelicht in Bijlage 1. Er zijn geen marktpartijen die door het sluiten van deze Overeenkomst in een voordeliger concurrentiepositie worden gebracht.

4) Bij het sluiten van deze Overeenkomst hebben Partners vastgesteld dat deze samenwerking aan de huidige wet- en regelgeving voldoet, in het bijzonder artikel 2.24c van de Aanbestedingswet 2012 en de Wet Markt & Overheid. Partners erkennen dat zij allemaal gezamenlijk de verantwoordelijkheid dragen om ervoor te zorgen dat de samenwerking blijft voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, inclusief de ontwikkelingen in de rechtspraak. Onderdeel van de in artikel 16 bedoelde evaluatie vormt een juridische check om vast te stellen of de samenwerking nog steeds voldoet aan de vereisten van artikel 2.24c van de Aanbestedingswet 2012.

5) Aankoopcentrale
   a. Inkoop ten behoeve van het Samenwerkingsverband is belegd bij RWS. Wanneer uit de Organisatievisie en/of de Portfoliovisies volgt dat werkzaamheden aan de markt moeten worden uitbesteed en dit is aan te merken als overheidsopdracht, zullen deze door de Uitvoeringsorganisatie worden aanbesteed volgens de regels van het aanbestedingsrecht en het aanbestedingsbeleid, inkoopvoorwaarden, organisatie- en mandaatbesluiten van RWS. In dat geval zal de Uitvoeringsorganisatie de betreffende aanbesteding (mede) namens de Partners uitvoeren als aankoopcentrale op basis van artikel 2.11 Aanbestedingswet 2012. De Mobiliteitsdata of diensten die op deze manier worden ingekocht bij marktpartijen worden gebruikt om nieuwe beleidsinformatie op te leveren ten behoeve van de Partners.

b. Inkoop door de aankoopcentrale vindt plaats op grond van de in artikel 2 lid 3 en lid 4 bedoelde mandatering/volmacht/machtiging door de Partners aan de directeur-generaal van RWS en ondermandatering/volmacht/machtiging aan de Directeur Uitvoeringsorganisatie.
c. De Uitvoeringsorganisatie verzorgt het contractmanagement en juridische ondersteuning gerelateerd aan lopende inkooptrajecten.
d. De Uitvoeringsorganisatie zal voor de inkoopactiviteiten de daartoe voorgeschreven inkoopprocedure volgen en zich inspannen tot gunning van de reguliere inkoopopdrachten over te gaan. De aankoopcentrale biedt geen garantie dat een inkoopprocedure tot een overeenkomst leidt.
e. De documenten die in het kader van door de aankoopcentrale uitgevoerde aanbestedingen worden opgesteld alsmede de na een aanbesteding te sluiten overeenkomst wordt aangegaan en ondertekend door de Directeur van de Uitvoeringsorganisatie. Deze beschikt hiertoe over een toereikend (onder)mandaat/volmacht/machtiging van de directeur-generaal van RWS.

Artikel 5: Governance van het Samenwerkingsverband en haar Uitvoeringsorganisatie

1) Algemeen
Het Samenwerkingsverband heeft een overkoepelende Raad van Toezicht en een Opdrachtgeversgroep per Portfolio. Besluitvorming per Portfolio gebeurt door de betreffende Opdrachtgeversgroep. De Opdrachtgeversgroep kan zich bij haar besluitvorming laten adviseren door de Raad van Toezicht, alsmede door diverse inhoudelijke werkgroepen en overleg tussen de Partners. De vaststelling van de geconsolideerde begroting en verantwoording is belegd bij de Raad van Toezicht. Eén en ander is in de onderstaande tabel nader uitgewerkt.

Orgaan/functionaris	Verantwoordelijk voor:
Raad van Toezicht (RvT)	1. Het borgen van de continuïteit van het Samenwerkingsverband door het houden van toezicht op de kwaliteit van de taakuitvoering en de bedrijfsvoering van het Samenwerkingsverband. 2. Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de Opdrachtgeversgroepen op strategisch vlak. 3. Het formeel vaststellen van de Organisatievisie. 4. Het adviseren over de conceptbegrotingen van de portfolio's. 5. Het adviseren over de conceptjaarrekeningen van de portfolio's. 6. De Raad van Toezicht houdt toezicht op de algehele NDW-strategie en de bijbehorende geconsolideerde financiële huishouding van alle portfolio's en de Organisatievisie. Mocht blijken dat er sprake is van: a. een ongewenste financiële ontwikkeling die de continuïteit van het Samenwerkingsverband in gevaar brengt;

	b. een ongewenste kruisbekostiging tussen de portfolio's; of c. andere risico's die de (financiële) gezondheid van de samenwerking bedreigen, dan kan de Raad van Toezicht goedkeuring onthouden en de conceptbegroting dan wel de conceptjaarrekening, vergezeld van een advies, terugsturen naar de Opdrachtgeversgroep(en). 7. Het formeel vaststellen van de geconsolideerde jaarverslagen en begrotingen, te weten van alle portfolio's, met inachtneming van de opsomming in het lid hiervoor. 8. Het onderhouden van contacten op bestuurlijk niveau. 9. Het adviseren van de Directeur Uitvoeringsorganisatie over (het toezicht op): a. de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving; b. de financiële informatieverschaffing door de Uitvoeringsorganisatie; c. de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de accountants. 10. Besluitvorming indien binnen de Opdrachtgeversgroepen niet tot unanieme besluitvorming wordt gekomen en/of de continuïteit van het Samenwerkingsverband in het geding is. Met dien verstande, dat het de Partners te allen tijde vrij staat gebruik te maken van de geschilregeling zoals gesteld in artikel 15. 11. Het vaststellen van reglementen voor adviescommissies.
Opdrachtgeversgroep per Portfolio (OGON of OGB)	1. Het formuleren en actualiseren van de inhoudelijke plannen voor het betreffende Portfolio, vastgelegd in een Portfoliovisie die richtinggevend is voor de Organisatievisie, berust bij de Opdrachtgeversgroep. Deze Portfoliovisie wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht. 2. De Opdrachtgeversgroep is verantwoordelijk voor de inhoudelijke voorbereiding en bijstelling van de (voorlopige) jaarverslagen en (meerjaren)begrotingen voor het betreffende Portfolio. Deze documenten worden, na inhoudelijke bepaling door de Opdrachtgeversgroep, ter vaststelling voorgelegd aan de Raad van Toezicht. 3. Het formuleren van de inhoudelijke voorstellen en bijstellen van de Organisatievisie. 4. Het samen met de Directeur Uitvoeringsorganisatie opstellen van een planning voor de uitvoering van Portfolio's en diensten in de onderzoeks- en ontwikkelagenda. Hierin worden de resultaten van de

	Uitvoeringsorganisatie beschreven, alsmede de bijbehorende begroting en dekking. 5. Het vaststellen van de verdeelsleutels voor de kosten van de uitvoering voor het betreffende Portfolio. 6. Het instellen van één of meer werkgroepen voor het betreffende Portfolio. 7. Het nemen van besluiten in het kader van de uitvoering van de plannen voor het betreffende Portfolio.
Directeur Uitvoeringsorganisatie	1. Uitvoering geven aan hetgeen is opgedragen door de Opdrachtgeversgroepen en dat door de Raad van Toezicht formeel is vastgesteld. 2. Het leiding geven aan de medewerkers van de Uitvoeringsorganisatie. 3. Het bijwonen van vergaderingen van Opdrachtgeversgroepen en de Raad van Toezicht en daarin gevraagd en ongevraagd adviseren. 4. Het elke vier jaar opstellen van een Organisatievisie die na instemming door de Opdrachtgeversgroepen ter vaststelling wordt voorgelegd aan de Raad van Toezicht. 5. Correcte informatievoorziening aan de Partners en aan de Raad van Toezicht. 6. Het opstellen van conceptbegrotingen en concept-verantwoordingen. 7. Het vertegenwoordigen van het Samenwerkingsverband in contacten met derden conform het (de) door de Partners verstrekte mandaat/volmacht/machtiging.

2) Raad van Toezicht
   a. De Raad van Toezicht bestaat uit vijf stemgerechtigde leden:
      i. een onafhankelijk voorzitter, benoemd door de minister van I&W, na instemming van alle andere leden van de Raad;
      ii. een vertegenwoordiger van RWS;
      iii. een vertegenwoordiger van de Provincies, benoemd door de Partners met de rechtspersoonlijkheid ‘provincie’;
      iv. een vertegenwoordiger van de gemeenten, benoemd door de Partners met de rechtspersoonlijkheid ‘gemeente’;
      v. een vertegenwoordiger van de vervoerregio’s met rechtspersoonlijkheid, benoemd door de Partners met de rechtspersoonlijkheid ‘gemeenschappelijke regeling’.

b. Bij de samenstelling van de Raad van Toezicht geldt dat een Partner een vertegenwoordiger kan voordragen. Er bestaat geen verplichting om dat te doen. Partners met dezelfde rechtspersoonlijkheid komen unaniem tot een vertegenwoordiger.
c. Vergaderingen van de Raad van Toezicht worden bijgewoond door de Directeur van de Uitvoeringsorganisatie en een ambtelijk secretaris uit de Uitvoeringsorganisatie. Zij hebben geen stemrecht.
d. De voorzitter van de Raad van Toezicht wordt benoemd en ontslagen door de Minister van IenW na instemming van alle andere leden van de Raad van Toezicht.
e. De leden zijn bestuurder of directielid bij een Partner.
f. De Raad van Toezicht kan adviescommissies instellen die haar adviseren bij haar taken. Adviescommissies werken met een reglement dat wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht.
g. De Raad van Toezicht heeft een commissie ingesteld die namens de Raad het functioneren van de Directeur Uitvoeringsorganisatie beoordeelt. Deze commissie bestaat uit de voorzitter en een vertegenwoordiger van de bestuurslaag van de organisatie waar de Directeur een dienstverband heeft.
h. Besluitvorming binnen de Raad van Toezicht vindt plaats op basis van consensus.

3) Opdrachtgeversgroep
a. Iedere Partner neemt deel in minimaal één van de Portfolio's.
b. Besluitvorming over de uit te voeren activiteiten in een Portfolio vindt plaats door een Opdrachtgeversgroep voor dat Portfolio op basis van unanimiteit.
c. De Partners die deelnemen in een Portfolio, bepalen de samenstelling van de betreffende Opdrachtgeversgroep, met als uitgangspunt dat iedere Partner is vertegenwoordigd.
d. Elk lid van een Opdrachtgeversgroep beschikt over een adequaat (onder)mandaat/volmacht/machtiging om de betreffende Partner(s) te vertegenwoordigen.

4) Partneroverleg
De Opdrachtgeversgroep van een Portfolio kan besluiten tot instelling van een Partneroverleg. Dit is een informeel overleg dat wordt gevoerd tussen de beleidsmedewerkers van de Partners. Het Partneroverleg is bedoeld ter advisering over en voorbereiding van de besluitvorming door de betreffende Opdrachtgeversgroep.

5) Werkgroepen
a. Een Opdrachtgeversgroep kan zich laten bijstaan door één of meer werkgroepen, structureel of ad-hoc. Deze werkgroepen hebben een adviserend en uitvoerend karakter.
b. De werkgroepen bestaan uit ter zake deskundige medewerkers van de Partners. De deelnemers aan een werkgroep bespreken aan welke systemen, Applicaties en Mobiliteitsdata behoefte bestaat. Na goedkeurende besluitvorming daaromtrent door de betreffende Opdrachtgeversgroep

wordt in samenspraak met de Uitvoeringsorganisatie de ontwikkeling van de Applicaties gerealiseerd, dan wel wordt in samenspraak met de Uitvoeringsorganisatie de inkoop van data voorbereid en uitgevoerd.

c. De werkgroepen hebben als taken:
   i. het signaleren van de noodzaak tot aanschaf van nieuwe Applicaties, nieuwe modules in een bepaalde Applicatie of nieuwe functionaliteiten;
   ii. het gezamenlijk bepalen van de technische specificaties van de te ontwikkelen en beheren Applicatie(s);
   iii. het afstemmen over gebruik en doorontwikkeling van de ontwikkelde Applicatie(s);
   iv. het gebruik van NDW Applicatie(s) ten behoeve van actueel verkeersmanagement en beleid;
   v. het onderling samenwerken en uitwisselen van kennis.

6) Uitvoeringsorganisatie

De Uitvoeringsorganisatie is namens de Partners belast met het uitvoeren van de Organisatievisie en de Portfolio's.

a. Aan het hoofd van de Uitvoeringsorganisatie staat de Directeur Uitvoeringsorganisatie, die verantwoordelijk is voor het opereren van de Uitvoeringsorganisatie in al haar facetten.
b. De Directeur Uitvoeringsorganisatie wordt door de Raad van Toezicht voorgedragen en door de Minister van IenW benoemd.
c. De Directeur Uitvoeringsorganisatie legt jaarlijks, of zoveel vaker als de Partners verlangen, verantwoording af aan de Partners over het opereren van de Uitvoeringsorganisatie.
d. De Uitvoeringsorganisatie bestaat zoveel als mogelijk uit medewerkers van de Partners die door de betreffende Partner ter beschikking worden gesteld. Hierbij gelden de volgende regels:
   i. medewerkers van de Uitvoeringsorganisatie zijn in dienst van RWS. Zij werken rechtstreeks en volledig ten behoeve van het Samenwerkingsverband.
   ii. Indien er behoefte bestaat aan extra capaciteit of aanvullende expertise, kunnen medewerkers in dienst van een andere Partner bij wijze van collegiale inlening worden gedetacheerd bij de Uitvoeringsorganisatie. Zij behouden in dat geval hun rechtspositie bij de betreffende Partner.
   iii. Indien het niet mogelijk is om een medewerker via collegiale inlening bij de Uitvoeringsorganisatie te plaatsen, kan inhuur van flexibele arbeidskrachten plaatsvinden via (raam)overeenkomsten die worden aanbesteed door de aankoopcentrale.
e. De kosten van de Uitvoeringsorganisatie – waaronder de kosten van de Directeur Uitvoeringsorganisatie, intern collegiaal ingehuurd personeel en extern ingehuurd personeel – komen ten laste van alle partners.

7) Organisatievisie

Eenmaal per vier jaar, of zoveel vaker Partners dat nodig achten, stelt de Raad van Toezicht een

organisatie-brede Organisatievisie vast, die gaat over alle Portfolio's. Vaststelling door de Raad van Toezicht vindt pas plaats nadat over elk afzonderlijk Portfolio overeenstemming is bereikt in de betreffende Opdrachtgeversgroep en zij gezamenlijk de organisatie-brede Organisatievisie hebben bepaald. Deze Organisatievisie omvat de meerjarige strategische vertaling van de Overeenkomst naar missie, visie, Portfolio's, organisatiestructuur, inkoopstrategie, tactische en strategische afstemprocessen en de planning en control cyclus. De Organisatievisie wordt in samenspraak met de Opdrachtgeversgroepen zo vaak als nodig bijgesteld en vereist na elke bijstelling vaststelling door de Raad van Toezicht.

8) Portfoliovisies
Per portfolio worden inhoudelijke visies opgesteld waarin strategische doelstellingen worden geformuleerd met de te behalen KPI's. De totstandkoming daarvan vindt plaats conform de in de Organisatievisie afgesproken werkwijze.

Artikel 6: Kosten en financiële afspraken

1) De financiële afspraken en de verantwoording daarover komen tot stand middels de in de vigerende Organisatievisie vastgelegde planning en control cyclus. Deze cyclus bestaat minimaal uit een begroting en een jaarverslag. De bijbehorende beslisdocumenten worden per Portfolio vastgesteld door de respectievelijke Opdrachtgeversgroepen.

2) De Raad van Toezicht houdt toezicht op de algehele NDW-strategie en de bijbehorende geconsolideerde financiële huishouding van alle Portfolio's en de Organisatievisie. In het kader hiervan besteedt de Raad van Toezicht in het bijzonder aandacht aan, doch niet uitsluitend aan:
a. ongewenste financiële ontwikkelingen die de continuïteit van het Samenwerkingsverband in gevaar kunnen brengen;
b. ongewenste kruisbekostiging tussen de Portfolio's;
c. overige risico's die de (financiële) gezondheid van de samenwerking kunnen bedreigen.

3) Indien zich één of meer van de in het vorige lid genoemde situaties voordoen, kan de Raad van Toezicht goedkeuring onthouden aan de conceptbegroting dan wel de concept-jaarrekening. De Raad van Toezicht is niet bevoegd zelf een gewijzigde begroting of jaarrekening vast te stellen, maar kan het betreffende conceptstuk, vergezeld van een gemotiveerd advies, terugsturen naar de betreffende Opdrachtgeversgroep(en).

4) De kosten van de Uitvoeringsorganisatie worden gedekt uit bijdragen van de Partners en eventuele andere inkomsten zoals (Europese) subsidies, alsmede uit bijdragen van derden voor specifieke diensten van de Uitvoeringsorganisatie (max. 20% van de omzet).

5) Binnen één uitvoeringsjaar kunnen verschillen bestaan tussen kosten en dekking, deze worden in de vorm van financiële resultaten geadministreerd. De Opdrachtgeversgroep en Raad van Toezicht bestemmen het financiële resultaat van elk boekjaar voor het betreffende Portfolio bij vaststelling van het jaarverslag voor dat Portfolio.

6) De bestemming kan zijn een te vormen reserve binnen de Uitvoeringsorganisatie. Indien een financieel resultaat voortvloeit uit een activiteit die is uitgevoerd voor één Partner of een specifieke groep Partners, dan kan deze op verzoek van deze Partner(s) als een bestemmingsreserve worden aangehouden. In alle gevallen worden de regels voor reservevorming van RWS in acht genomen, aangevuld met kaders zoals neergelegd in de vigerende Organisatievisie. Hierbij geldt dat de bestemmingsreserve toebehoort aan de partners, echter ten behoeve van de uitvoerbaarheid wordt deze in de administratie van RWS verantwoord.

7) De kosten van de Uitvoeringsorganisatie bestaan uit algemene kosten en specifieke kosten.

8) De specifieke kosten zijn direct toe te rekenen aan een of meer bepaalde Partners.

9) De algemene kosten zijn niet direct toe te wijzen aan individuele Partners. Dit zijn de kosten van de Uitvoeringsorganisatie, de aankoopcentrale, de centrale automatisering van de primaire processen en kosten van gemeenschappelijke projecten. Deze kosten worden over de Partners verdeeld door een voorcalculatorische verdeelsleutel die de Opdrachtgeversgroep meerjarig vaststelt voor het betreffende Portfolio.

10) De kosten worden na vaststelling van de jaarlijkse begroting middels facturering, met inachtneming van het bepaalde in volgende lid van dit artikel, door de Uitvoeringsorganisatie conform de vastgestelde verdeelsleutels en individuele opdrachten in rekening gebracht bij de Partners met inachtneming van het financiële resultaat over het voorafgaande jaar en de bestemminsgreserve(s) zoals gesteld in artikel 6 lid 5 en lid 6, met dien verstande dat eventuele resterende resultaten naar rato van de inbreng van de Partners voor het betreffende voorafgaande jaar terugvloeien naar de Partners.

11) RWS stemt waar nodig de fiscale aspecten van deze samenwerking af met de Belastingdienst, waaronder (maar niet beperkt tot) de mogelijke toepassing van de zogenoemde transparantiemethode. In dit kader wordt tevens met de Belastingdienst periodiek beoordeeld in

hoeverre de eventueel verschuldigde btw (voor zover van toepassing) in aanmerking komt voor compensatie of aftrek bij de afzonderlijke Partners.

12) RWS bereidt verzoeken tot overleg met de Belastingdienst voor in overleg met de Partners. Iedere Partner levert daartoe de voor hem relevante fiscale informatie aan.

13) RWS informeert de Partners tijdig en volledig over het standpunt van de Belastingdienst, alsmede over relevante wijzigingen of nieuwe inzichten die van invloed kunnen zijn op de fiscale positie van de Partner(s) in het kader van deze samenwerking.

Artikel 7: Facilitaire ondersteuning en administratie Uitvoeringsorganisatie

1) RWS faciliteert de Uitvoeringsorganisatie van het Samenwerkingsverband met het oog op een adequate taakuitvoering. Deze ondersteuning omvat ten minste:
a. huisvesting en werkplekken;
b. technische infrastructuur en ICT-voorzieningen;
c. communicatiemiddelen;
d. ondersteuning op het gebied van personeelsmanagement en juridische zaken, en
e. de inrichting en het beheer van een afzonderlijke betaalorganisatie ten behoeve van zowel uitgaven als ontvangsten.

2) De in het eerste lid bedoelde betaalorganisatie is organisatorisch en administratief gescheiden van de reguliere financiële administratie van RWS en wordt exclusief ingericht voor het Samenwerkingsverband. De door RWS geleverde faciliteiten en ondersteuning worden uitsluitend ten behoeve van het Samenwerkingsverband beschikbaar gesteld, maar vallen onder de inhoudelijke en rechtmatige verantwoordelijkheid van de Directeur van de Uitvoeringsorganisatie.

3) De Directeur is verantwoordelijk voor:
a. de rechtmatigheid, doelmatigheid en deugdelijkheid van het financieel beheer, en
b. de naleving van alle relevante wet- en regelgeving met betrekking tot het gebruik van de ter beschikking gestelde middelen en voorzieningen.

4) De administratie van het Samenwerkingsverband wordt gevoerd binnen het administratieve systeem van RWS, is gebaseerd op het baten-lastenstelsel en kent een eigen staat van baten en lasten.

5) De administratie biedt inzicht in relevante balansposten, waaronder in elk geval:
a. reserves en voorzieningen;

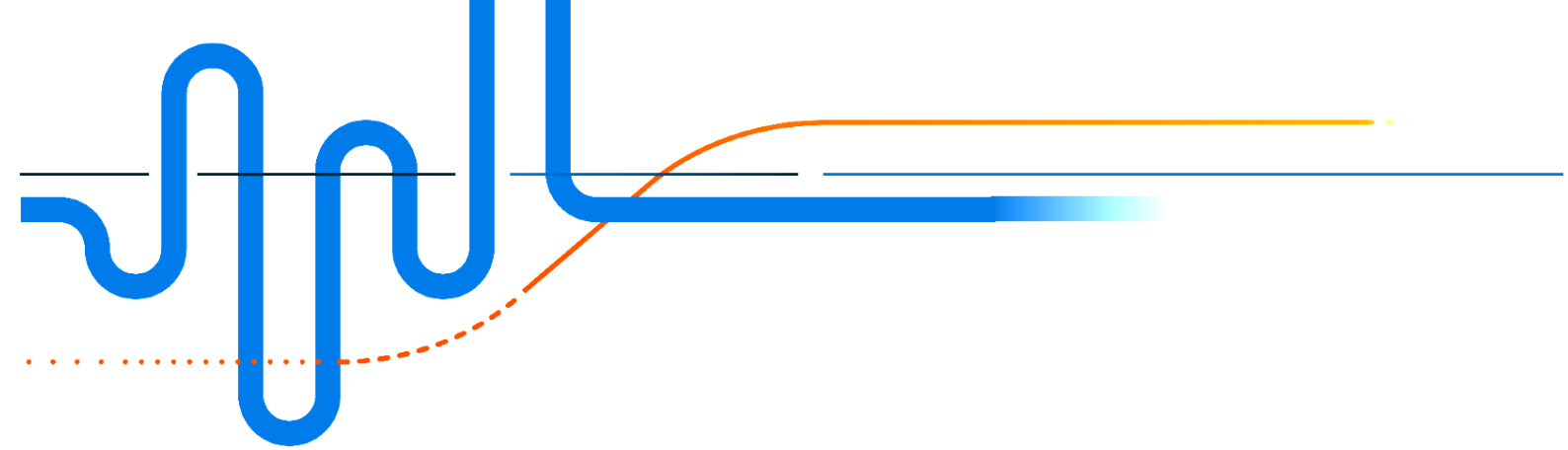

b. overlopende activa en passiva, en
c. verplichtingen tussen Partners en de Uitvoeringsorganisatie.

6) De administratie is zodanig ingericht dat vermenging van baten, lasten, financiële resultaten en genoemde balansposten met die van RWS niet mogelijk is.

7) De financiële administratie van de Uitvoeringsorganisatie is onderworpen aan de controle van de Auditdienst Rijk en de resultaten van de audit worden indien gewenst met de Partners gedeeld.

Artikel 8: Aansprakelijkheid en risicoverdeling

1) Partners zijn ieder verantwoordelijk voor het eigen handelen en gezamenlijk verantwoordelijk voor het handelen van de Uitvoeringsorganisatie en de Directeur Uitvoeringsorganisatie. Elke Partner draagt in beginsel zelf de nadelige gevolgen die voor hem kunnen voortvloeien uit deelname aan het Samenwerkingsverband, tenzij er sprake is van opzet of grove schuld van een (of meer) andere Partner(s), in welk geval de kosten worden gedragen door die Partner(s).

2) Een Partner draagt zelf de nadelige gevolgen die voor hem ontstaan wanneer door of namens hem ingebrachte Mobiliteitsdata niet (tijdig) beschikbaar zijn of niet in het afgesproken formaat worden aangeleverd, zulks indien en voor zover dit niet het gevolg is van omstandigheden die toe te rekenen zijn aan externe data-providers of aan de Uitvoeringsorganisatie.

3) Kostenoverschrijdingen, resp. -onderschrijdingen als gevolg van markteffecten bij aanbestedingen uitgevoerd door de aankoopcentrale, komen naar rato van de financiële bijdrage aan de door de Uitvoeringsorganisatie gecontracteerde inwinning, ten laste, resp. ten gunste van de betreffende Partner(s). Kostenoverschrijdingen worden, nadat hierover advies is verkregen van de Raad van Toezicht middels een begrotingswijziging vastgesteld door de betreffende Opdrachtgeversgroep. Zodra zich een dergelijk risico aandient, worden de betrokken Partners onverwijld geïnformeerd, zodat zij tijdig de nodige maatregelen binnen hun eigen organisatie kunnen treffen.

4) Vorderingen van derden tot schadevergoeding als gevolg van rechtmatig of onrechtmatig handelen of nalaten van de Uitvoeringsorganisatie of de Directeur Uitvoeringsorganisatie bij de uitvoering van deze Overeenkomst, worden behandeld door de Raad van Toezicht. De daarmee samenhangende kosten – waaronder begrepen de kosten van juridische procedures en eventuele schadevergoedingen – komen voor rekening van de Partners die deelnemen aan het betreffende Portfolio. Indien sprake is van opzet of grove schuld van een of meer andere Partners, komen de kosten geheel voor rekening van de

desbetreffende Partner(s). Iedere Partner is zelf verantwoordelijk voor het treffen van een toereikende verzekering of andere voorziening ter afdekking van dit risico.

Artikel 9: Looptijd Overeenkomst en beëindiging Samenwerkingsverband

1) Deze Overeenkomst wordt aangegaan voor onbepaalde tijd en treedt in werking zodra alle Partners de Overeenkomst bevoegdelijk hebben ondertekend. De 'Samenwerkingsovereenkomst Nationale Databank Wegverkeersgegevens 2014' komt bij inwerkingtreding van deze Overeenkomst te vervallen.

2) Partners kunnen gezamenlijk, bij unanimiteit, besluiten deze Overeenkomst, en daarmee het Samenwerkingsverband geheel of gedeeltelijk te beëindigen. Een dergelijk besluit wordt vóór 1 maart van enig jaar genomen door de Partners en informeren daarover de Raad van Toezicht en treedt in werking met ingang van 1 januari van het tweede jaar volgend op het jaar waarin het hiervoor bedoelde besluit is genomen. De bepalingen uit deze Overeenkomst die naar hun aard bedoeld zijn ook na beëindiging van de Overeenkomst hun gelding te behouden, zullen van kracht blijven na het eindigen van de Overeenkomst.

3) Bij het beëindigen van de Overeenkomst vindt de eindafrekening tussen Partners plaats naar rato van de inbreng van de Partners conform de laatst vastgestelde financiële verdeelsleutel. Indien het werkgeversverplichtingen betreft uit een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd, wordt de verrekening gebaseerd op twee jaar, inclusief de vigerende opslag voor overhead.

Artikel 10: Toetreding en uittreding van Partners

Toetreding

1) Toetreding tot dit Samenwerkingsverband en deze Overeenkomst staat open voor aanbestedingsplichtige publieke instellingen die een publiek belang behartigen en waarvan de doelstellingen in lijn zijn met, dan wel complementair zijn aan de doelstellingen van het Samenwerkingsverband. Voorafgaand aan toetreding wordt getoetst of de samenwerking in zijn geheel nog binnen de geldende wettelijke kaders valt, in het bijzonder — maar niet uitsluitend — de Aanbestedingswet 2012.

2) Toetreding geschiedt door schriftelijk verzoek daartoe aan de Partners en daarop volgende ondertekening van een addendum op deze Overeenkomst, waarin ook de gevolgen van de toetreding voor de financiële bijdragen van de alsdan deelnemende Partners schriftelijk worden vastgelegd. Het

addendum wordt ondertekend door de toetredende Partner en door de Directeur Uitvoeringsorganisatie, daartoe gemachtigd door elke Partner met inachtneming van het bepaalde in artikel 2 (onder de naam Addenda Samenwerkingsovereenkomst) van het besluit mandaat-volmacht-machtiging van elke Partner dat als bijlagen bij deze Overeenkomst zijn gevoegd.

Uittreding

3) Een Partner kan uit het Samenwerkingsverband treden door schriftelijke opzegging van de Overeenkomst vóór 1 maart van enig jaar (jaar T). De opzegging dient te worden geadresseerd aan de Partners en ter kennisname aan de Raad van Toezicht.

4) Uittreding geschiedt met ingang van 1 januari van het tweede jaar volgend op het jaar waarin de in artikel 10 lid 3 bedoelde opzegging is gedaan (jaar T+2), mits de betrokken Partner alsdan aan al zijn verplichtingen uit de voorgaande jaren voldaan heeft.

5) De Opdrachtgeversgroepen stellen op basis van de dan vigerende begroting en Organisatievisie vast welke financiële gevolgen de uittreding van de Partner heeft voor de uittredende Partner en voor de overgebleven Partners van het betreffende Portfolio. Op basis hiervan stellen de Opdrachtgeversgroepen gezamenlijk de uittreedsom vast (peildatum: 1 juli jaar T+1). De uittredende Partner is verplicht om vóór 1 januari van het jaar waarin de uittreding effectief is (jaar T+2) de door de Partners bepaalde uittreedsom te voldoen.

6) Zolang de Partners niet gezamenlijk besluiten deze Overeenkomst, en daarmee het Samenwerkingsverband, te beëindigen volgens de regels van artikel 9 lid 2 blijft het Samenwerkingsverband voortbestaan, zelfs bij uittreding van een Partner.

Artikel 11: Intellectuele eigendom

1) Partners behouden alle intellectuele rechten die zij voorafgaand aan deze Overeenkomst ten aanzien van hun eigen merk, handelsnaam en producten (waaronder auteursrechten) hadden. Zij dragen in het kader van deze Overeenkomst niets aan elkaar over.

2) Logo's en woordmerken die Partners ten behoeve van de uitvoering van de Overeenkomst aan elkaar ter beschikking stellen, blijven eigendom van de betreffende Partner.

3) Alle Partners verkrijgen in beginsel gezamenlijk en ieder voor zich het (intellectuele) eigendom van de in het kader van de samenwerking te vervaardigen en te ontwikkelen en/of ontwikkelde kennis en producten. In de gevallen waarin dit niet mogelijk is, verkrijgt elke Partner een niet-exclusief, kosteloos

gebruiksrecht voor onbepaalde duur. Elke Partner verleent toestemming aan de overige Partners voor de openbaarmaking en/of verveelvoudiging van deze ontwikkelde kennis en producten.

Artikel 12: Data-uitwisseling

1) Alle resultaten van de samenwerking kunnen door alle Partners gebruikt worden, ook na afloop/beëindiging van deze Overeenkomst.

2) De Uitvoeringsorganisatie kan op verzoek en voor rekening van derden meer Mobiliteitsdata of Mobiliteitsdata van een hogere kwaliteit verkrijgen of genereren, dan benodigd voor de Partners, mits dit past binnen de doelstellingen van het Samenwerkingsverband.

3) Met betrekking tot het inbrengen van Mobiliteitsdata ten behoeve van het Samenwerkingsverband spreken Partners het volgende af:
   a. Partners brengen Mobiliteitsdata die zij zelf hebben verkregen in. Voor deze inbreng worden geen kosten aan het Samenwerkingsverband in rekening gebracht.
   b. Afspraken tussen Partners over de minimale kwaliteit van de in te brengen data worden schriftelijk vastgelegd. Deze afspraken kunnen betrekking hebben op een groeipad hoe tot de afgesproken hoeveelheden en kwaliteitsniveau te komen.
   c. De Uitvoeringsorganisatie bewaakt de nakoming van de in dit artikellid bedoelde afspraken en rapporteert daarover aan de Partners.
   d. Met inachtneming van bestaande wet- en regelgeving garandeert een aanleverende Partner op eigen kosten dat er geen praktische of juridische beperkingen bestaan voor het uitwisselen van desbetreffende data met de andere Partners.
   e. Een aanleverende Partner maakt eventuele juridische beperkingen voor het doorleveren van data aan derden transparant, zodanig dat de Uitvoeringsorganisatie passende maatregelen kan nemen.
   f. Indien de betreffende Opdrachtgeversgroep oordeelt dat een Partner, door aan hem toerekenbare omstandigheden, zijn financiële bijdrage niet binnen de door de Opdrachtgeversgroep gestelde redelijke termijn voldoet, zijn inbreng in natura uitblijft, of niet voldoet aan de vereiste normen, kan de Opdrachtgeversgroep besluiten dat de betreffende Partner de toegang tot de data verliest. Dit blijft het geval totdat hij alsnog aan zijn verplichtingen voldoet. De betreffende Partner is terzake niet schadeplichtig jegens de andere Partners.

Artikel 13: Informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens

1) Partners erkennen het belang van informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens. Zij verbinden zich ertoe passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van de Mobiliteitsdata en overige informatie die in het kader van de samenwerking wordt uitgewisseld, te waarborgen. Deze maatregelen voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de meest actuele vastgestelde Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

2) Partners zullen:
   a. Beveiligingsprotocollen en -procedures afspreken en zich daaraan houden.
   b. Onmiddellijk aan elkaar melding maken van elke beveiligingsincident of datalek dat betrekking heeft op de uitgewisselde informatie. Partners wisselen hiertoe contactgegevens uit met elkaar.
   c. Ervoor zorgen dat alleen geautoriseerd personeel toegang heeft tot de informatie en dat deze toegang is gebaseerd op het principe van minimale noodzakelijkheid ('need-to-know').
   d. Samenwerken bij het uitvoeren van risicoanalyses en het nemen van maatregelen om geïdentificeerde risico's te mitigeren.
   e. Elkaar op de hoogte houden van wijzigingen in hun informatiebeveiligingsbeleid die relevant kunnen zijn voor de samenwerking.

3) In geval van een beveiligingsincident zullen de Partners gezamenlijk optreden om het incident te beheersen, de impact te minimaliseren en te voldoen aan de verplichtingen inzake incidentrapportage zoals vereist door de toepasselijke wetgeving.

4) Partners leven, in het kader van de (uitvoering van de) samenwerking, bij het verwerken van persoonsgegevens de bepalingen van de AVG na. Persoonsgegevens worden uitsluitend verwerkt op basis van een geldige verwerkingsgrondslag, zoals de uitvoering van een wettelijke taak, toestemming of een gerechtvaardigd belang etc. Dit betekent onder meer dat een verwerkersovereenkomst dan wel onderlinge regelingen wordt of worden gesloten, voor zover sprake is van:
   a. verwerking van persoonsgegevens, waarbij – indien vereist – een data protection impact assessment (DPIA) wordt uitgevoerd;
   b. een relatie tussen verwerkingsverantwoordelijke en verwerker; dan wel
   c. gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid.

Artikel 14: Wet open overheid

De Partner (zijnde een bestuursorgaan) die een Woo-verzoek ontvangt dat betrekking heeft op informatie van of gerelateerd aan de NDW-samenwerking, handelt het verzoek af met inachtneming van de Wet open overheid. De Partner informeert de andere Partners en de Uitvoeringsorganisatie zo spoedig mogelijk na ontvangst van het Woo-verzoek en stemt met hen af over het verstrekken van informatie.

Artikel 15: Toepasselijk recht en geschillenbeslechting

1) Op deze Overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

2) Indien tussen Partners een geschil ontstaat over de interpretatie of de uitvoering van de Overeenkomst treden zij per omgaande in overleg en spannen zich in om te komen tot een minnelijke oplossing van het betreffende geschil. Indien Partners binnen een redelijke termijn na het ontstaan van het geschil geen minnelijke oplossing hebben bereikt, kan het geschil worden voorgelegd aan de bevoegde rechter in Den Haag.

Artikel 16: Evaluatie en wijziging van de Overeenkomst

1) Partners evalueren vierjaarlijks de uitvoering van deze Overeenkomst en treden zo nodig eerder in overleg als zij dat in het belang achten van een goede uitvoering van deze Overeenkomst. Elke twee jaar evalueren de Partners of de uitvoering van de Overeenkomst nog steeds rechtmatig is, meer precies of zij voldoet aan artikel 2.24c van de Aanbestedingswet 2012. Indien en voor zover daarover gerede twijfel bestaat, passen zij de benodigde wijzigingen aan in de uitvoering van deze Overeenkomst dan wel in de tekst van de Overeenkomst zelf.

2) Partners bepalen telkens in maart van ieder jaar of er wijzigingen nodig zijn in de Overeenkomst. Wijzigingen behoeven de schriftelijke instemming van alle Partners.

Artikel 17: Bijlagen en rangorde

Bij deze Overeenkomst horen de volgende bijlagen:

a. Bijlage 1: Kernactiviteiten NDW en inbreng van de Partners daarin:
b. Bijlage 2-20: Besluit Mandaat-volmacht-machtiging van elke Partner.

Deze bijlagen maken integraal deel uit van de Overeenkomst. Een later door de Partners vastgestelde versie van een document vervangt het vorige. In geval van strijdigheid tussen een bijlage en de artikelen van de

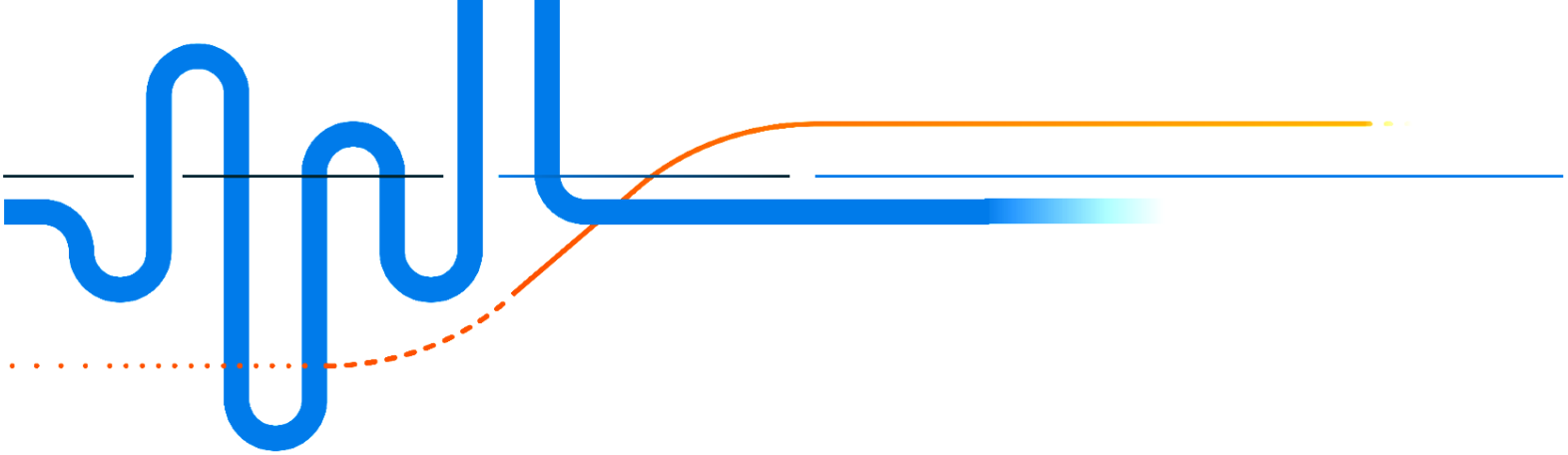

Overeenkomst treden Partners in overleg, gericht op de wijziging van de tekst van de Overeenkomst en/of de bijlagen. In de tussentijd prevaleert de tekst van de Overeenkomst.

Ondertekening

Den Haag, [datum]

DE MINISTER VAN
Infrascrutuur en Waterstaat
namens deze,

Naam: .....

Handtekening .....

DE MINISTER VAN
Infrascrutuur en Waterstaat
namens deze,
Directeur-Generaal Rijkswaterstaat

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe,

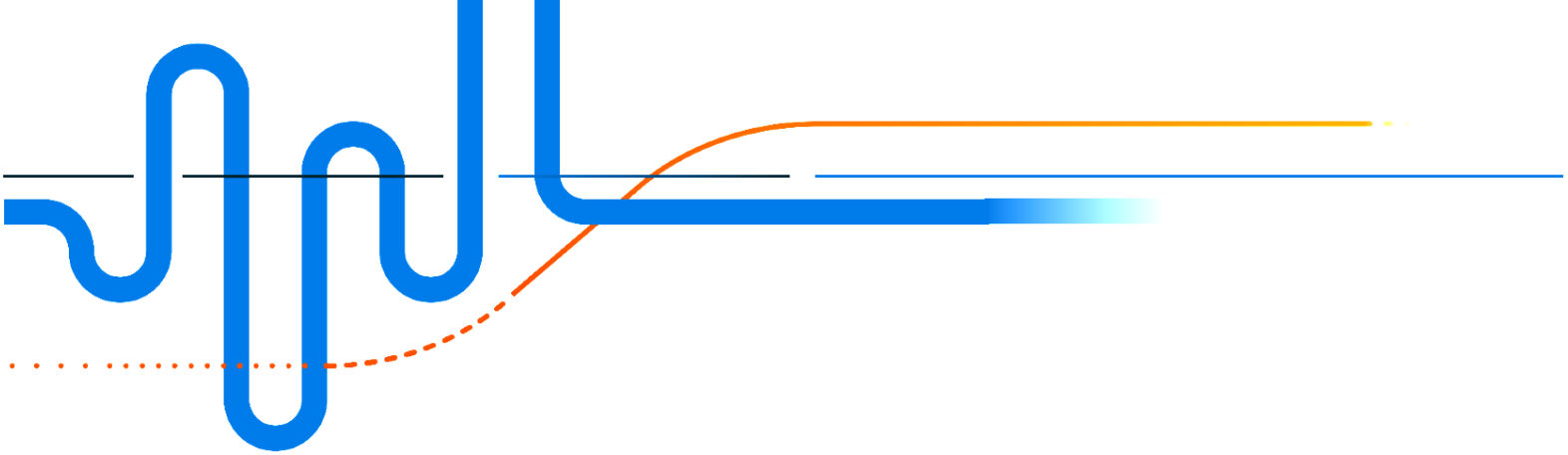

namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht,
namens dit college,

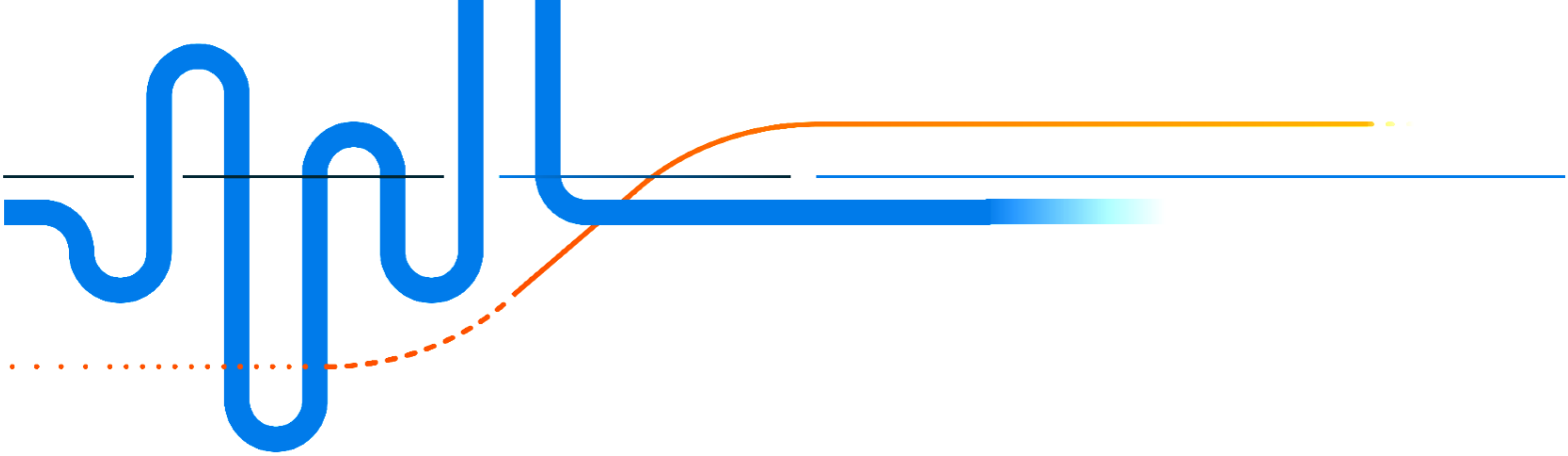

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemeente Amsterdam,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemeente Den Haag,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemeente Rotterdam,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemeente Utrecht,
namens dit college,

Naam: .....

Handtekening .....

Metropoolregio Rotterdam Den Haag,
namens deze,

Naam: .....

Handtekening .....

Vervoerregio Amsterdam,
namens deze,

Naam: .....

Handtekening .....

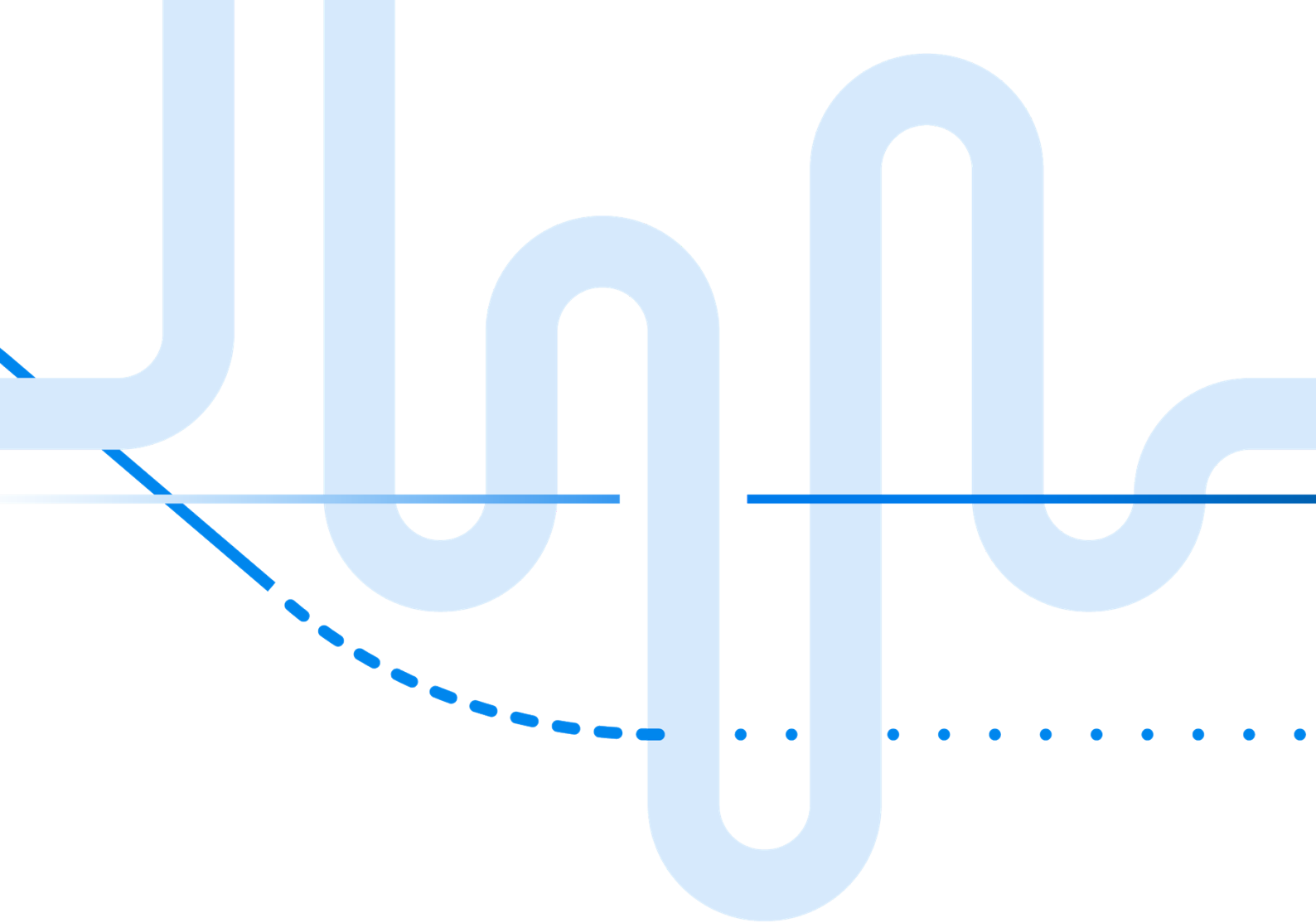

info@ndw.nu

www.ndw.nu

088 797 34 35

Archimedeslaan 6, 3584 BA, Utrecht

Postbus 24016, 3502 MA, Utrecht

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
W.J. Zijlmans
BEL/RSO

Telefoonnummer +31235144570
mieneke.dijkema@noord-holland.nl

Verzenddatum
16 OKT. 2025

Kenmerk
2386822/2444604

Betreft: Vervolg verkenning woningbouw Schagen Oost en uitgangspunten

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Vervolg verkenning woningbouw Schagen Oost en uitgangspunten

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over ons besluit om bijgevoegde uitgangspunten (bijlage 2) vast te stellen voor het vervolg van de verkenning voor woningbouw in Schagen Oost en deze samen met bijgevoegde brief (bijlage 1) aan de gemeente Schagen te sturen. De gemeente Schagen heeft het voornemen om in Schagen Oost een ontwikkeling van 1100 tot 1500 woningen te realiseren. In de Omgevingsvisie Schagen (vastgesteld in juli 2024) staat het voornemen voor Schagen Oost omschreven (bijlage 4).

Dit besluit en bijbehorende brief met uitgangspunten zijn het vervolg op de brief *Start verkenningentraject woningbouw Schagen Oost 2025 (2386822/2386823)* die wij op 8 april 2025 aan de gemeente stuurden. Hierover bent u per brief geinformeerd. Daarmee is een verkenningentraject gestart om te onderzoeken of woningbouw in Schagen Oost mogelijk is via een wijziging van de begrenzing van het Beschermd Landschap (BL) of door middel van het verlenen van een ontheffing.

Vervolg

Met inachtneming van de door ons vastgestelde uitgangspunten kan de gemeente Schagen de plannen voor Schagen Oost nu verder uitwerken. De provincie wordt hierbij betrokken. Wij zullen u wanneer GS een

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

besluit neemt over de uitkomsten van de verkenning opnieuw informeren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

M.J.H. van Kuijk
provinciesecretaris

voorzitter
E.A.S. Rommel

4 bijlage(n)

Bijlage 1: brief GS aan Schagen Oost start verkenning en uitgangspunten

Bijlage 2: Uitgangspunten Schagen Oost

Bijlage 3: BL kernkwaliteiten landschap Schagen Oost

Bijlage 4: Omgevingsvisie Schagen Oost

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Schagen
Postbus 8
1740 AA SCHAGEN

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
W.J. Zijlmans
BEL/RSO

Telefoonnummer +31235144570
mieneke.dijkema@noord-holland.nl

Verzenddatum
16 OKT. 2025

Kenmerk
2386822/2444122

Betreft: Vervolg verkenning woningbouw Schagen Oost en uitgangspunten

Geacht college,

U heeft het voornemen in Schagen Oost een ontwikkeling van 1100 tot 1500 woningen te realiseren. In de Omgevingsvisie Schagen (vastgesteld in juli 2024) staat het voornemen voor Schagen Oost omschreven.

Met de brief die wij op 8 april 2025 aan u stuurden, is een verkenningentraject gestart om te onderzoeken of woningbouw in Schagen Oost mogelijk is via een wijziging van de begrenzing van het Beschermd Landschap (BL) of door middel van het verlenen van een ontheffing. In onze brief staat onder meer dat toekomstige ontwikkelingen zorgvuldig moeten worden ingepast en zoveel mogelijk bijdragen aan behoud en versterking van de kernkwaliteiten van het beschermde gebied. Zoals al aangeven is de door u opgestelde omgevingsvisie hiervoor het uitgangspunt.

Uw omgevingsvisie biedt voldoende basis om met elkaar de verkenning te vervolgen. Met deze brief geven wij door GS vastgestelde **uitgangspunten** mee die wij u vragen te betrekken bij de uitwerking van de voorgenomen woningbouwontwikkeling. Deze uitgangspunten staan opgenomen in bijlage 2. Daarnaast beschrijft deze brief de **processtappen** die wij gezamenlijk willen doorlopen, om uiteindelijk tot definitieve besluitvorming te komen over het verlenen van medewerking aan woningbouwontwikkeling in Schagen Oost.

De eerstvolgende stap in ons gezamenlijke proces is een bestuurlijk overleg over de uitgangspunten bij deze brief en het gezamenlijke vervolgproces. De gemeente organiseert vervolgens een gezamenlijk vastgesteld aantal werksessies om het plan verder uit te werken. Hierna stelt de gemeente een ontwikkelstrategie op met programma, plankaders en randvoorwaarden. Wij vragen u in het bijzonder aandacht te hebben voor een zorgvuldig participatieproces met omwonenden en andere belanghebbenden.

Vervolgens worden, bij overeenstemming tussen gemeente en provincie, in een bestuursovereenkomst de voor de ontwikkeling relevante afspraken tussen provincie en gemeente vastgelegd. Op basis

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

van deze overeenkomst kan de provincie overgaan tot het wijzigen van de begrenzing van BL of in een uitzonderlijk geval het verlenen van een ontheffing. Dit alles onder het voorbehoud dat wij van oordeel zijn dat, gelet op de nadere uitwerking van het plan en het belang van de bescherming van BL, voldoende aanleiding bestaat om het belang van woningbouw op deze locatie voor te laten gaan op het belang van de bescherming van het BL.

Wij willen benadrukken dat het een uitzonderlijke situatie betreft dat voor een ontwikkeling van deze maatvoering door ons wordt overwogen om BL te ontgrenzen of te ontheffen. Voor Schagen Oost gelden vanuit onze eerdere GS besluiten uit 2022 *(Intenties en afspraken woningbouwversnelling en verkenningentraject BPL stad Schagen (1831169 /1831170)* en april dit jaar (S*tart verkenningentraject woningbouw Schagen Oost 2025 (2386822/2386823)* specifieke afspraken die hun grondslag vinden in de noodzaak voor de woningbouwopgave.

Het vervolgen van de verkenning betekent nog niet dat wij daadwerkelijk gebruik zullen maken van onze bevoegdheid tot wijziging van de begrenzing of tot het verlenen van een ontheffing. Wel betekent het dat wij het voldoende kansrijk achten om verder te gaan met de uitwerking van het plan. Wij nemen daarbij een positieve grondhouding in.

Wij kijken uit naar een voorspoedig vervolg op de samenwerking tussen provincie en gemeente inzake de voorgenomen ontwikkeling Schagen Oost.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
E.A.S. Rommel

2 bijlage(n)

Uitgangspunten Schagen Oost

BL kernkwaliteiten landschap Schagen Oost

Bijlage bij registratienummer 2386822/2444124

Uitgangspunten voor Schagen Oost

Woningbouw:

- Het woningbouwprogramma past binnen en draagt bij aan de kwalitatieve woningbouwopgave van de gemeente, inclusief het in de woondeals afgesproken aandeel betaalbaar;

- De ontwikkeling voldoet aan de realisatie van minimaal 30% sociale huur bij nieuwbouw doordat de ontwikkeling zelf voor 30% uit sociale huurwoningen bestaat of doordat de woningvoorraad op het niveau van de betreffende kern of dorpslint reeds bestaat uit 30% sociale huurwoningen of doordat de woningvoorraad op gemeenteniveau reeds bestaat uit minimaal 30% aan sociale huurwoningen of dat de sociale huurwoningen op gemeenteniveau binnen twee jaar in een ander project worden gecompenseerd;

- In de ontwikkeling worden de thema's natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen meegenomen.

Inpassing:

- De kenmerkende openheid van het landschap wordt zo veel als mogelijk behouden door zichtlijnen te respecteren en bebouwing op een strategische manier in te passen in het landschap. Eventuele aantasting wordt voor zover mogelijk gecompenseerd door ruimtelijke kwaliteiten die helder worden onderbouwd in de plannen;

- De nieuwe ontwikkeling sluit goed aan op de bestaande kern en de historische linten van Schagen en Barsingerhorn. Dit betreft zowel fysieke verbindingen, zoals fietspaden, als een logische ruimtelijke samenhang;

- De nieuwbouwlocatie wordt als één geheel worden ontwikkeld. Het noordelijke en zuidelijke deel sluiten ruimtelijk en programmatisch op elkaar aan en versterken gezamenlijk de band met het bestaande Schagen;

- Het robuuste groenblauwe raamwerk draagt bij aan klimaatadaptatie, ecologie, waterberging, recreatie en beleving. De functie en het gebruik, bijvoorbeeld uitsluitend natuur of ook lichte voorzieningen, worden expliciet vastgelegd;

- De buitenrand van de ontwikkellocatie creëert een duidelijke overgang naar het omliggende landschap;

- Er komt een duidelijke bufferzone tussen de nieuwe locaties en omliggende structuren, zoals De Nes en de Lutjewallerweg.

Landschap:

Bijlage bij registratienummer 2386822/2444124

- **Beperking van aantasting (mitigatie)**
  - Zo veel mogelijk voorkomen dat kernkwaliteiten worden aangetast;
  - Bij onvermijdelijke aantasting de omvang en impact zo klein mogelijk houden.
- **Rekening houden met kernkwaliteiten**
  - Vanaf de start meenemen in ontwerp en planuitwerking;
  - Expliciet benoemen en waarderen.
- **Compensatie bij aantasting**
  - Waar aantasting optreedt, zoeken naar mogelijkheden om de waarde elders of op andere wijze te herstellen.
- **Voortbouwen op kernkwaliteiten**
  - Kernkwaliteiten als basis gebruiken voor het ontwerp, zodat ze zichtbaar en beleefbaar blijven.
- **Ruimtelijke kwaliteitseis**
  - Alle inpassingen en maatregelen dragen bij aan de totale ruimtelijke kwaliteit van het gebied.
- **Aardkundige, cultuurhistorische waarden in ogenschouw nemen**

Een uitgebreide uiteenzetting van de landschappelijke randvoorwaarden en wat hier in dit gebied mee wordt bedoeld is te vinden in bijlage 5.

Natuur:

- Geen aantasting kernkwaliteit habitat voor weidevogels;
- Indien van toepassing: Compensatie afname water, groen en biodiversiteit;
- Toevoeging van bos: Voorafgaand wordt goed overwogen hoe het plan voor meer bomen zich verhoudt tot de landschappelijke kernwaarden, met name de kernwaarde openheid.

Mobiliteit:

Bijlage bij registratienummer 2386822/2444124

- STOMP principe hanteren en dit als basis houdend, ook gezien onderstaande uitgangspunten;
- De woningbouw mag aantoonbaar niet leiden tot overbelasting van de N241.
- De gevolgen van de woningbouw op de doorstroming van het verkeer moet aanvaardbaar zijn.
- Onderzoeken of er voldoende fietstunnels/ fietsoversteken liggen over de N241;
- Onderzoeken of ingrepen nodig zijn aan de parallelweg langs de N241 om een veilige verbinding met Schagen Oost te maken;
- De parallelweg kan niet beschouwd worden als onderdeel van de ontsluitingsstructuur van de nieuwe woonwijk;
- Indien er investeringen op provinciale infrastructuur nodig zijn is een akkoord nodig over de financiering daarvan;

Juridisch:

- Haalbaar en passend binnen bestaande wetten, beleid en regelgeving.

Overig:

- Integraal en in samenhang met andere opgaven bekeken, zoals mobiliteit, energie, natuur, landschap, landbouw en klimaat.

BL kernkwaliteiten landschap Schagen Oost

Kenschets BL Schagen

Het BL Schagen ligt centraal in de Kop van Noord-Holland, binnen de Westfriese Omringdijk en is hier één van de oudste cultuurlandschappen. Het is een zeekleilandschap met een kleinschalige onregelmatige blokverkaveling die ondanks de ruilverkavelingen behouden is gebleven. Op sommige plekken is de regelmatige strokenverkaveling van vroegere veenontginningen zelfs nog herkenbaar. De terpen, linten, stolpen, het kanaal Stolpen-Schagen-Kolhorn, de Westfriese Omringdijk en het open grasland vormen samen een landschap van bijzondere cultuurhistorische en recreatieve waarde, met tevens een groot areaalgeschikt habitat voor weidevogels.

In Schagen Oost zijn verschillende kernkwaliteiten uit het BL aanwezig, waaronder aardkundige, landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

1. Blokvormige onregelmatige verkaveling en slotenpatroon

In Schagen-Oost is een grillig onregelmatig verkavelingspatroon aanwezig, waarin de vroegmiddeleeuwse oost-west structuren ook nog deels goed bewaard zijn gebleven. De verkaveling en het bijbehorende slotenpatroon is een unieke en belangrijke kernkwaliteit in Schagen-Oost en heeft een zeer hoge cultuurhistorische waarde.
Bij de interpretatie en toetsing van deze kernkwaliteit in dit BL staat: *"Het BL Schagen heeft deels nog steeds een gaaf en herkenbaar verkavelings- en slotenpatroon dat de ontginningsgeschiedenis vanaf de vroege middeleeuwen goed laat zien. Het is daarmee van zeer hoge cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Dit geldt met name in het polderlandschap direct rond de kern Schagen. Deze kernkwaliteit is onvervangbaar. Ruimtelijke ontwikkelingen die het verkavelingspatroon wijzigen of ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot het dempen of wijzigen van sloten en andere waterlopen zijn in ieder geval een aantasting van deze kernkwaliteit."*

In de Omgevingsvisie Schagen 2040 besteedt de gemeente aandacht aan deze kernkwaliteit. In de visie voor Schagen-Oost staat dat het "karakteristieke patroon van sloten binnen haar cultuurhistorische context van kades, terpen en dijkjes wordt versterkt, zowel in het landschap als binnen de woonbuurten zelf" (p. 78). De ontwikkeling sluit aan bij de kernkwaliteit van het verkaveling- en slotenpatronen: "de historische kernmerken van het gebied worden gerespecteerd door onder meer het bestaande slotenpatroon zoveel mogelijk te behouden" (p. 80). Daarnaast is in de visie te lezen: "Het bestaande slotenpatroon en aanwezig microreliëf buiten woonbuurten blijft behouden. Er wordt gestreefd naar het inpassen van sloten binnen de bebouwde structuur van woonbuurten en waar mogelijk daar buiten hersteld." (p.76). Naast het behouden van de slotenpatronen rond de woonbuurten, beschrijft de visie een groen raamwerk, waarbinnen ruimte is voor ecologische verbindingen en groenvoorzieningen. Er worden hierbij mogelijkheden gezien voor waterberging, natuurontwikkeling en een recreatiezone, door het verbreden van watergangen waarbij "natuurvriendelijke oevers met ruimte voor rietvegetatie worden toegevoegd" (p. 76). In de bijbehorende visiekaart is te zien dat dit groene raamwerk worden gevisualiseerd langs De Leets, Snevert en de Nieuwe Molensloot.

De visie maakt impliciet onderscheid tussen twee typen waterlopen, enerzijds de grotere waterlopen die een groen raamwerk vormen, anderzijds het slotenpatroon dat de verkaveling kenmerkt. Het onderscheid dat de gemeente hiermee maakt tussen de verschillende waterlopen in het gebied is logisch. Landschappelijk gezien is het belangrijk om het onderscheid tussen de waterlopen expliciet te maken, zodat het behoud en de inpassing van deze kernkwaliteit zo goed mogelijk kan plaatsvinden. Het heeft de voorkeur om de hoofdwaterlopen, De Leets, Snevert en Nieuwe Molensloot, een prominente plek te geven in de verdere planuitwerking. Deze waterlopen hebben een grote cultuurhistorische waarde en zijn overblijfselen van oude kreken/veenrivieren. De ontstaansgeschiedenis van dit gebied, en de verschijningsvorm van het landschap van terpen en dijken, is nauw verbonden met deze wateren. Als landschappelijke randvoorwaarde geldt dat het behoud en de versterking van deze waterlopen, zoals het toevoegen van de natuurvriendelijke

oevers en waterbuffers, mogelijk zijn, mits de historische waarde van deze structuren niet wordt aangetast.

De andere (secundaire) waterlopen die onderdeel uitmaken van het historische slotenpatroon zijn belangrijk voor de leesbaarheid van het kenmerkende historische verkavelingspatroon rond Schagen. De gemeente geeft aan dat het slotenpatroon buiten de woonkernen behouden blijft, en streeft naar het inpassen van sloten binnen de bebouwde structuur van woonbuurten. De provincie vindt het belangrijk dat er veel aandacht is voor het behouden van deze kernkwaliteit. De historische verkavelingsstructuren zijn namelijk een belangrijke kernkwaliteit van het Beschermd Landschap rond Schagen en staat onder druk door stedelijke ontwikkelingen waardoor de zichtbaarheid van deze verkaveling steeds minder zichtbaar wordt. De zeer hoge cultuurhistorische waarde van het verkavelings- en slotenpatroon is onvervangbaar. Daarom moet in de vervolgstappen de wijze waarop deze kernkwaliteit zo veel mogelijk kan worden behouden en versterkt nader uitgewerkt. Daarbij moet worden onderzocht welke landschappelijke inpassing van de woonkernen mogelijk is waarbij de cultuurhistorische waarde van de verkaveling behouden blijft. De provincie ziet dit ook als belangrijk aandachtspunt om mee te nemen in de werksessies en verdere planuitwerking.

2. Terpen

In het plangebied Schagen-Oost zijn veel terpen aanwezig, een kernkwaliteit van het BL Schagen. Een groot aantal percelen is vanwege de daarop aanwezige terp tevens als archeologisch rijksmonument beschermd. Bij de interpretatie en toetsing van deze kernkwaliteit in dit BL staat: *"De terpen zijn cultuurhistorisch van zeer hoge waarde. Ze hebben een relatie met de ontginningsgeschiedenis van het gebied en zijn niet vervangbaar. De fysieke kenmerken moeten in essentie aanwezig blijven, zodat het verhaal van de ontstaansgeschiedenis herkenbaar blijft. Ontwikkelingen die zorgen voor ophogingen of afvlakkingen van het reliëf of de zichtbaarheid van het reliëf verminderen zijn in ieder geval een aantasting van deze kernkwaliteit."*

In de analyse van de visie voor Schagen-Oost is er aandacht besteed aan deze kernkwaliteit. De gemeente schrijft in de visie voor Schagen-Oost over de cultuurhistorische waardevolle terpen: "Deze terpen vrijhouden van bebouwing en waar mogelijk beter leesbaar maken" (p. 68). De provincie sluit aan bij de ambitie van de gemeente en vindt het belangrijk dat deze terpen een goede landschappelijke inpassing krijgen in het plangebied.

Wel zijn er nog belangrijke aandachtspunten aan te merken met betrekking tot deze kernkwaliteit. De analyse en de bijbehorende kaart met de terpen in het gebied is onvolledig. Daardoor omvat de visie niet álle aanwezige terpen in het plangebied. Er worden met name terpen met beschermde status (zoals Rijksmonumenten) meegenomen in de analyse. Echter bevat het plangebied méér terpen.

Er is een nadere uitwerking nodig waarin wordt aangegeven hoe met de terpen in het gebied wordt omgegaan. Landschappelijke randvoorwaarde is dat er aandacht wordt besteed aan álle terpen in het plangebied en deze worden meegenomen in de uitwerking. Het landschappelijke uitgangspunt is dat de kernkwaliteit wordt behouden en zo min mogelijk wordt aangetast, wat betekent dat een volledige analyse zal moeten worden gedaan van de aanwezige terpen in het plangebied. Indien er wel sprake is van (enige) aantasting van deze kernkwaliteit, moet worden uitgewerkt hoe deze aantasting zo veel mogelijk wordt beperkt en ingepast.

Daarnaast zal bij nadere uitwerking duidelijk moeten worden op welke wijze de gemeente de terpen 'waar mogelijk beter leesbaar (kan) maken'. Het is wenselijk dat hier een overkoepelende visie op is op het behouden van de terpen, waarin de relatie met de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap wordt meegenomen. Bij de uitwerking is het belangrijk om de terpen, het beter leesbaar maken van de geschiedenis en de beleving van het landschap goed mee te nemen en uit te werken welke plek dit kan krijgen in de ontwikkeling van Schagen-Oost. Open ruimtes

In het plangebied is de openheid/open ruimtes een kernkwaliteit.
Bij de interpretatie en toetsing van deze kernkwaliteit in dit BL staat: *"De openheid is in combinatie met het cultuurhistorische landschap van grote waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen in het open landschap zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Een uitzondering vormen bijvoorbeeld fietspaden, omdat die niet van invloed zijn op de openheid. Ruimtelijke*

ontwikkelingen die leiden tot een te hoge mate van verdichting in de linten of aan de randen van de open ruimtes zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit."

In de visie voor Schagen-Oost wordt de kernkwaliteit open ruimtes en de beleving van openheid aangetast. In de visie is er daarom aandacht voor landschappelijke inpassing van ontwikkelingen met het doel de aantasting van de kernkwaliteit (in enige mate) te beperken: "De gemeente is zich ervan bewust dat de nieuwe woonbebouwing effect heeft op de openheid van het landschap, echter door strategische inpassing van de woonbuurten wordt de beleving van openheid met doorzichten zoveel mogelijk gewaarborgd. Oost-west georiënteerde doorzichten binnen de omsloten ruimte in het landschap en Noord-zuid georiënteerde overgangen vanaf (lint)structuren blijven open" (p. 76).

De kernkwaliteit open ruimtes en de beleving van openheid in het BL Schagen is groot, en de impact van een mogelijke woningbouwontwikkeling van 1.100 woningen op deze kernkwaliteit is enorm. Het is daarom goed dat de gemeente in de visie al aandacht besteedt aan een inpassing om de beleving van openheid te waarborgen. Desondanks zijn er aandachtspunten die voor deze kernkwaliteit belangrijk zijn.

Ten eerste geldt ook voor deze kernkwaliteit is dat de aantasting zo veel mogelijk wordt beperkt. De visie is zeer ambitieus met de woningbouw en andere functies die in Schagen-Oost moeten komen, waarmee de druk op de ruimte heel groot wordt. Het is belangrijk dat er goed onderbouwd wordt wat de impact is op de ruimte van alle functies en de toekomstige bebouwing in Schagen-Oost op de openheid van het landschap. Daarbij geldt als landschappelijke randvoorwaarde dat de openheid niet méér dan "noodzakelijk" mag worden aangetast, er moet goed onderbouwd worden waarom bepaalde keuzes worden gemaakt en waarom bepaalde functies op een specifieke plek worden ontwikkeld. De visie gaat bijvoorbeeld in op het aanleggen van twee 'parkbossen', maar het is onduidelijk hoe deze ontwikkeling in verhouding staat met het Beschermd Landschap en de aanwezige kernkwaliteiten. De provincie ziet dit als een belangrijk aandachtspunt, een parkbos in dit landschap waar openheid een kernkwaliteit is kan worden beschouwd als een extra aantasting van deze kernkwaliteit. Daarbij geldt dat er moet worden gestreefd naar het beperken van aantasting van de openheid. In de uitwerking ook zal nader moeten worden onderzocht welke strategische inpassing functies en bebouwing kan krijgen, om de impact op de openheid te beperken. Wel betekent dit alsnog dat er sprake zal zijn van aanzienlijke aantasting van deze kernkwaliteit; het terugbrengen of behouden van doorzichten staat niet in verhouding met de aantasting van de open ruimtes in het landschap. Daarom is een andere landschappelijke randvoorwaarde dat bij aantasting van de openheid wordt gezocht naar reële compensatiemogelijkheden binnen het BL en indien dit niet mogelijk is in aangrenzend of nabijgelegen BL.

3. Habitat voor weidevogels

Op de indicatieve kaarten van BL ligt het habitat voor weidevogels niet in het plangebied. Wel wordt er in de visie Schagen-Oost aandacht besteed aan ecologie. Ondanks dat in Schagen-Oost geen habitat voor weidevogels ligt, is het goed om toch voor de ecologische waarden en verbindingen vanuit landschap randvoorwaarden mee te geven. Tenslotte is het plangebied op dit moment waardevol als open landschap, met ook toegevoegde waarde voor de nabije natuurgebieden. Ook staat in BL Schagen: "De kernkwaliteit van het habitat voor weidevogels wordt mede bepaald door het open landschap van het BL Schagen als geheel".

Bij de interpretatie en toetsing van deze kernkwaliteit in dit BL staat: *"Het ideale habitat voor weidevogels heeft een combinatie van de volgende ruimtelijke sleutelfactoren: omvangrijke aaneengesloten gebieden gekenmerkt door openheid, het ontbreken van verstoring (door opgaande elementen, zoals bebouwing, beplanting en masten en door infrastructuur en activiteiten die geluid en onrust veroorzaken), de aanwezigheid van micro- reliëf, graslandareaal en een relatief hoog waterpeil. De aanwezigheid van deze combinatie van factoren in dit BPL is onvervangbaar. Kwetsbare weidevogelsoorten keren bij verstoring doorgaans niet terug. Ruimtelijke ontwikkelingen die het habitat voor de weidevogels verkleinen zijn in beginsel een aantasting. Verstoring of het toevoegen van opgaande elementen die leiden tot een verkleining van het habitat, of ruimtelijke ontwikkelingen die een verslechtering van sleutelfactoren tot gevolg hebben zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen die niet leiden tot extra verstoring van het habitat en waarbij de verstoring valt binnen de*

verstoringszone van bestaande elementen zoals bijvoorbeeld gebouwen en wegen, verkleinen het habitat niet. Ze worden daarom niet als aantasting van de kernkwaliteit beschouwd."

Het habitat voor weidevogels ligt niet in het plangebied, maar wel is deze kernkwaliteit aanwezig in omliggende gebieden in het BL Schagen. Bij planuitwerking zal gekeken moeten worden naar de impact op deze gebieden. De gemeente benoemt in de visie voor Schagen-Oost een mogelijke natuurverbinding door het plangebied, die het gebied ten zuiden van de stad met het natuurgebied (NNN Schagerwad en reservaten Kolhorn) ten noorden van het plangebied verbindt. De provincie staat positief tegenover een ecologische verbinding. Bij verdere uitwerking verdient dit veel aandacht, en is het belangrijk om goed te onderzoeken op welke manier een goede natuurverbinding kan worden ingepast in het plangebied. Overigens staat deze natuurverbinding los van het compensatie-uitgangspunt binnen maatwerk dat gaat over de compensatie van de afname van water, groen en biodiversiteit.

4. Westfriese Omringdijk

Een ruimtelijke drager die is aangemerkt als kernkwaliteit in het BL Schagen is de Westfriese Omringdijk. De Westfriese Omringdijk is niet aanwezig in het plangebied van Schagen-Oost, maar ligt ten noorden hiervan. Het plangebied Schagen-Oost bevindt zich op circa 2 tot 3,5 km van de Westfriese Omringdijk, vanaf sommige plekken in het plangebied is er zicht op de Westfriese Omringdijk en vanaf de Westfriese Omringdijk is er een weids uitzicht waarin het open landschap beleefd kan worden.
Bij de interpretatie en toetsing van deze kernkwaliteit in dit BL staat: *"De Westfriese Omringdijk is een beeldbepalende structuur in het landschap en is onlosmakelijk verbonden met de ontstaansgeschiedenis van het gebied. De dijk is Provinciaal Monument en heeft eigen beschermingsregels in de verordening (afd. 4.6 Cultureel erfgoed). Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen deze regels zijn een aantasting van de kernkwaliteit."*

Tot aan het moment dat de gemeenten de instructieregels voor provinciale monumenten (opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022) in hun omgevingsplan hebben opgenomen, gelden de voorbeschermingsregels op grond van het Voorbereidingsbesluit Omgevingsverordening NH2022 voor de gemeente Schagen. De huidige visie voor Schagen-Oost vormt binnen deze regels geen aantasting van de monumentale waarden van de Westfriese Omringdijk.

5. Kanaal Stolpen-Schagen-Kolhorn

Het kanaal Stolpen-Schagen-Kolhorn (Schagerkoggekanaal) ligt ten noorden van het plangebied Schagen-Oost en is een kernkwaliteit binnen het BL. Langs deze ruimtelijke drager ligt een natuurverbinding die onderdeel is van een grotere NNN-verbinding tussen verschillende natuurgebieden. Langs het kanaal, direct ten noorden en ten zuiden, ligt het NNN-gebied Schagerwad en reservaten rond Kolhorn. In het plangebied van Schagen-Oost liggen ook twee kleinere gebieden die onderdeel uitmaken van dit NNN-gebied.
Bij de interpretatie en toetsing van deze kernkwaliteit in dit BL staat: *"Het Kanaal Stolpen-Schagen-Kolhorn is een drager met een structurerend karakter, vanaf waar de openheid van het landschap goed te zien is. Ruimtelijke ontwikkelingen die de continuïteit van de lijnvoering verminderen of de zichtbaarheid van de drager verminderen zijn een aantasting van de kernkwaliteit."*

In de visie voor Schagen-Oost wordt niet veel aandacht besteed aan de kernkwaliteit kanaal Stolpen-Schagen-Kolhorn, omdat deze buiten het plangebied ligt. Wel benoemt de gemeente mogelijkheden om eventuele (nieuw te ontwikkelingen) ecologische verbindingen rond Schagen op het kanaal aan te sluiten (p. 71 en p. 77).

Een woningbouwontwikkeling in het plangebied kan resulteren in een aantasting van de kernkwaliteit van het kanaal Stolpen-Schagen-Kolhorn. In de visie is de zichtbaarheid op deze ruimtelijke drager nog niet onderzocht. Het is aannemelijk dat de zichtbaarheid op de ruimtelijke drager wordt verminderd en onder druk komt te staan. Er is daarom een aanvullende analyse nodig om de impact op deze kernkwaliteit te onderzoeken en de aantasting te beperken. Verder geldt dat vanaf het kanaal Stolpen-Schagen-Kolhorn de beleving van het open landschap zal

verminderen bij een woningbouwontwikkeling in Schagen-Oost. De daadwerkelijke impact van woningbouwontwikkeling in Schagen-Oost en de mate waarin dit de beleving van openheid kan aantasten, is nog onduidelijk. Het stolpenlint Nes vormt namelijk al een barrière tussen het plangebied en het kanaal, wat de open ruimte al doorbreekt en dus al enige beperking vormt voor het zicht vanaf het kanaal. Toch zal het zicht veranderen als de dichtheid van bebouwing achter het lint (dus ten zuiden van Nes) toeneemt, wat kan worden gezien als een aantasting van de kernkwaliteit.

6. Bebouwingslinten

In het plangebied liggen oude bebouwingslinten als Nes en Haringhuizen, een kernkwaliteit van het BL Schagen. Ten oosten van het plangebied ligt Barsingerhorn, een provinciaal beschermde structuur. Barsingerhorn is een beschermd provinciaal dorpsgezicht en de Heerenweg een provinciaal monument. Binnen het beschermde gezicht bevindt zich tevens het provinciaal monument Heerenweg 1, een voormalige tram-abri van de voormalige spoorlijn, waardoor het een directe relatie heeft met het spoortracé dat nog afleesbaar is in het landschap bij Schagen-Oost. Bij de interpretatie en toetsing van deze kernkwaliteit in dit BL staat: *"De ontginningsgeschiedenis van het gebied heeft geresulteerd in karakteristieke bebouwingslinten. De bebouwingslinten dragen bij aan de identiteit van het gebied en zijn van zeer hoge cultuurhistorisch waarde en recreatief belang. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk mits er voldoende doorzichten in het lint blijven bestaan en zij zorgvuldig worden ingepast in de karakteristiek van het lint. Ruimtelijke ontwikkelingen die bestaande doorzichten volledig blokkeren zijn een aantasting van de kernkwaliteit. Tweedelijnsbebouwing in de linten is ook een aantasting van de kernkwaliteit. Er is sprake van tweedelijns bebouwing als een nieuw gebouw niet ondergeschikt is aan het bestaande hoofdgebouw in het lint, als de ontsluiting van bebouwing parallel aan het lint gelegd wordt of wanneer bebouwing langs een nieuwe dwarsweg wordt ontwikkeld en 'hofjes' worden gecreëerd."*

In de visie besteedt de gemeente aandacht aan het behouden van doorzichten vanuit de bewoningslinten. Verder stelt de gemeente voor om langs de Lutjewallerweg richting Haringhuizen een kleine woonkern met de karakteristiek van een lint (10 woningen per ha) te ontwikkelen (visie p.89). De gemeente schrijft hierover dat de identiteit van het bestaande dorp zo min mogelijk moet worden aangetast.

De provincie ziet het als een onwenselijke ontwikkeling om de lintbebouwing langs de Lutjewallerweg voort te zetten als losse bebouwing. De lage bewoningsdichtheid op deze locatie voegt weinig toe aan de woningbouwopgave waarin die Schagen-Oost moet voorzien. Daarentegen is het risico juist dat het voortzetten van lintbebouwing langs de Lutjewallerweg resulteert in extra aantasting van de kernkwaliteiten. De al onder druk staande openheid die nog te beleven is vanaf de Lutjewallerweg wordt door een ontwikkeling op deze plek nog meer aangetast. De provincie vindt het daarnaast belangrijk dat de identiteit van het lintdorp Haringhuizen niet wordt aangetast. Het behouden van een buffer tussen Haringhuizen en nieuwe bebouwing langs de Lutjewallerweg kan dit niet waarborgen. De doorzichten in het lint en de beleving van openheid tussen Haringhuizen en het open polderlandschap worden door ruimtelijke ontwikkelingen langs de Lutjewallerweg (deels) geblokkeerd.

Tot slot geeft de gemeente aan de zichten op de bewoningslinten, zoals de lijn vanuit Schagen naar Barsingerhorn, te willen behouden. Het is echter nog niet duidelijk hoe deze zichtlijnen en structuren kunnen worden behouden bij de beoogde woningaantallen van 1.100 woningen, en wat de impact van de stedelijke verdichting in het landschap zal zijn. Om de open zichten en structuren te behouden en zo goed mogelijk in te passen is het belangrijk dat de open stroken met vergezichten, in combinatie met het groene raamwerk (beschreven bij de blokvormige onregelmatige verkaveling en slotenpatroon), nader worden uitgewerkt in de werksessies en verdere planuitwerking.

7. Stolpenstructuren

In Schagen-Oost staan langs de Nes veel stolpenboerderijen, die gezamenlijk een stolpenstructuur vormen. Een stolpenstructuur bestaat uit meer dan zes stolpboerderijen, die een ruimtelijke samenhang hebben bestaande uit een visuele relatie tussen de stolpen onderling en tussen de stolp, het erf en het landschap eromheen. Nes 9 heeft een gemeentelijke monumentenstatus, de overige stolpboerderijen hebben een orde 3 status toegekend gekregen en zijn vanuit de omgevingsverordening Artikel 6.70 in het beginsel behoudenswaardig.

Bij de interpretatie en toetsing van deze kernkwaliteit in dit BL staat: *"Stolpenstructuren zijn kenmerkend en uniek voor Noord-Holland. Verstoringen van de onderlinge visuele samenhang binnen de stolpenstructuur en de relatie met het erf en het landschap zijn een aantasting van de kernkwaliteit. Vervanging van een stolp door een nieuwe 'stolp' op dezelfde locatie, in dezelfde hoofdvorm en met hetzelfde volume wordt niet als aantasting beschouwd."*

In de Visie Schagen Oost wordt de Nes omschreven als *"een ensemble van stolpen, terpen, kaden en doorzichten"* dat onaangetast blijft. Tussen de Nes en de nieuwe bebouwing wordt een open ruimte vrijgelaten, zodat de stolpenstructuur behouden blijft.

Het is positief dat hiermee in de visie al rekening wordt gehouden. In de verdere planuitwerking moet hier echter opnieuw nadrukkelijk aandacht aan worden besteed. De gemeente moet onderbouwen welke afstand tussen de Nes en de nieuwe bebouwing nodig is om de stolpenstructuur daadwerkelijk te behouden.

Een extra landschappelijk aandachtspunt is het geplande parkbos. In de verschillende visualisaties ligt dit op wisselende afstanden van de Nes. Dit wekt de indruk dat het parkbos kan leiden tot extra aantasting, zowel van de stolpenstructuur zelf en de openheid en de karakteristieke doorzichten vanuit de Nes. Landschappelijke randvoorwaarde: het parkbos mag niet leiden tot grotere aantasting van de kernkwaliteiten op deze locatie. De gemeente moet aantonen dat de kernkwaliteit van de Nes als stolpenstructuur behouden blijft, inclusief de relatie met het erf en het landschap.

6. Nieuwe stadsrand voor Schagen-Oost

Het plangebied Schagen-Oost wordt begrensd door de stad Schagen en de N241 aan de westzijde, de Nes aan de noordzijde, de Lutjewallerweg aan de oostzijde en de Haringhuizerweg aan de zuidzijde. Het is een waardevol gebied met een lange geschiedenis. Opvallend zijn de openheid en de uitgestrektheid van het landschap. Stolpen, schuren, erfbeplanting en het stadssilhouet met de kenmerkende kerktorens zijn zeer goed zichtbaar in dit landschap en geven diepte aan het perspectief.

In het gebied zijn de drie historische linten Lutjewallerweg, De Nes en de Snevert nog herkenbaar als oorspronkelijke kades. De Nes is het meest karakteristieke lint; meanderend verloop en (historisch) smal profiel met aan weerszijden sloten. Aan de Nes liggen karakteristieke stolpen en terpen. De rijbaan is kronkelig en smal met aan weerszijden sloten. De Nes wordt veelvuldig gebruikt door doorgaand fietsverkeer uit Kolhorn e.o. Voor de auto is de Nes alleen voor bestemmingsverkeer toegankelijk. De Snevert is breder dan de Nes, ontsluit een beperkt aantal erven en vervult een rol in de auto- en fietsverbinding tussen het centrum van Schagen en Barsingerhorn e.o.

Aan de Snevert zijn enkele vrijstaande huizen gelegen en is ook een molen in aanbouw. Ook langs de Lutjewallerweg en de Haringhuizerweg ligt een zeer beperkt aantal erven waardoor open zichten over de polder dominant zijn. Samen vervullen ze een rol voor het doorgaande auto en fietsverkeer tussen de N241/ Snevert en Haringhuizen/ Barsingerhorn. Alle linten in het plangebied worden veelvuldig gebruikt door recreatief en ander langzaam verkeer. Ter hoogte van zowel de Nes als de Snevert verbinden twee fietstunnels onder de N241 de stad en het landelijk gebied op een comfortabele en veilige wijze.
De openheid in het gebied is van grote waarde. Er zijn verre zichten richting de omgeving van Barsingerhorn en het Schagerkoggekanaal. De Nes, Tin en de verschillende erven langs de Lutjewallerweg zijn goed zichtbaar vanuit verschillende richtingen. Terugkijkend op Schagen bieden de Lutjewallerweg en de Nes een prachtig zicht op het silhouet van de stad met haar twee kerktorens.
Het landschappelijke karakter van het gebied wordt voornamelijk bepaald door karakteristieke waterpartijen, waaronder de Leets, de Nieuwe Molensloot en de Snevert als de meest prominente. De N241 en de stadsrand van Schagen zorgen voor een vrij groot contrast en harde overgang. Het deel bij Witte Paal is daarbij het meest rafelig en minder representatief.

Gebruik en bebouwingsstructuur

Het gebied is momenteel in gebruik als landbouwgebied en heeft de bestemming landelijk gebied. Langs de bebouwingslinten Nes en de Lutjewallerweg zijn erven gevestigd, die vaak verbonden zijn met het achterland. De meeste erven hebben hun oorspronkelijke agrarische functie verloren en hebben tegenwoordig een woonbestemming. Verscheidene van deze kavels omvatten oude stolpboerderijen met een historische waarde. Naast de woonfunctie herbergt het gebied ook drie veehouders. Verder zijn er diverse andere functies aanwezig, waaronder een IJsbaan, een volkstuinencomplex, een kynologische club voor honden, een oefenterrein praktijkonderwijs en een crematorium. Van begin 2024 tot begin 2025 is er een crisisnoodopvang met 250 opvangplekken. Na de gebruiksperiode wordt het landschap weer in haar oorspronkelijke staat opgeleverd.

Lutjewallerweg met aan de linkerzijde Schagen Oost

De Nes

De Snevert met zicht op de nieuwe molen

Cultuurhistorisch landschap

De ontstaansgeschiedenis van het landschap maakt Schagen-Oost tot een cultuurhistorisch zeer waardevol gebied. Een aantal van de bijbehorende waardevolle elementen is ook vandaag nog zichtbaar of te herkennen. Het plangebied ligt in een aardkundig waardevol gebied genaamd 'Polder Schagen, Hooglandspolder, Schagen-Haringhuizen'. Volgens de beschrijving bevindt zich in dit gebied een brede inversiekreekrug uit de prehistorie, bestaande uit zandige afzettingen. Het hele plangebied is in de Late Middeleeuwen bedekt met een laag middeleeuwse klei. Hierdoor zijn de aanwezige terpen in dit gebied niet zo goed zichtbaar. Het plangebied herbergt een gestapeld prehistorisch tot middeleeuws landschap waarin veenriviertjes nog aanwezig zijn. Rondom de veenriviertjes liggen de oudste terpen van het gebied. De binnenwater kerende dijken dateren uit de 11de tot 13de eeuw en hielden het water maar beperkt tegen. Na de aanleg van de Westfriese Omringdijk was het plangebied gevrijwaard van overstromingen. De afwatering van het gebied ging via de Leets en de Snevert, voornamelijk richting het oosten waar tot begin 19e eeuw twee poldermolens stonden. Hoe de kreekruggen en geulen lopen is vanuit verschillende bronnen niet precies te duiden. In het kaartje hiernaast zijn de geomorfologische kaart en de bodem kaart van de provincie Noord-Holland op elkaar geprojecteerd. In de geul aan de westzijde loopt de Leets. De laatmiddeleeuwse poldermolens, boomgaarden en vlaslanderijen zijn als landschapskarakteristiek niet meer herkenbaar. Het erfgoed in het landschap heeft verschillende gradaties. De randen, waar een hoge concentratie terpen en stolpenstructuur te vinden is, zijn waardevoller ingeschat dan het middengebied. Aan deze randen zijn grotendeels huisgebonden kavels gevestigd. De achtersloten rondom de boerenerven bij de stolpen tonen de oude traditie van het landschap en moeten bij de nieuwe ontwikkelingen beschermd worden.

Terp Avendorp

Historisch beeld van Barsingerhorn

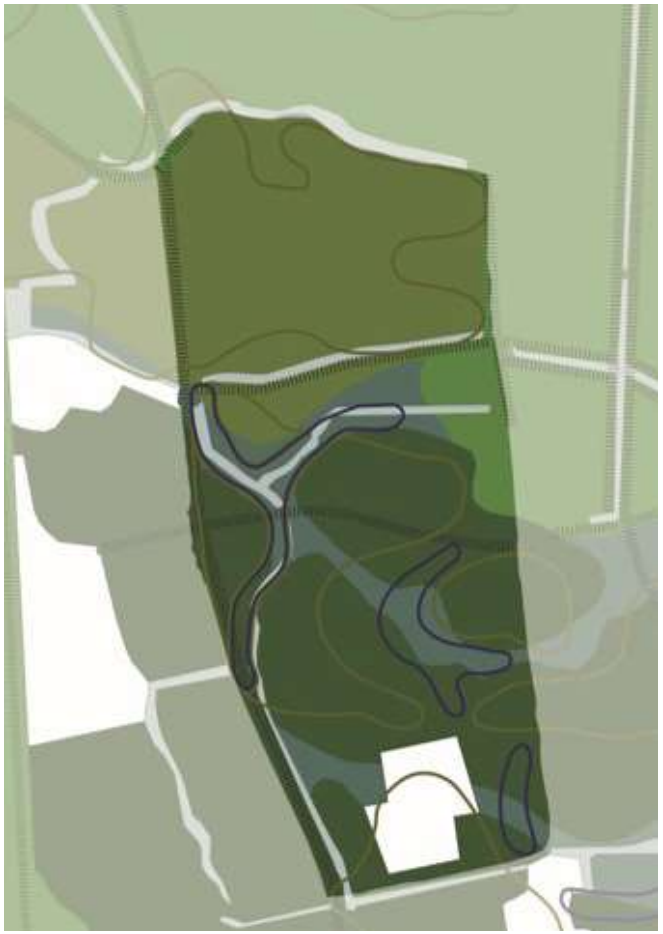

Kreken en geulen in de ondergrond

Landschappelijke kernkwaliteiten BPL

Het landschap rond Schagen maakt deel uit van het bijzonder provinciaal landschap (BPL), dat bedoeld is om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland te beschermen. De landschappelijke structuren hebben vanuit de historie rond Schagen een oost-west richting. Het ensemble wordt door noord-zuid georiënteerde provinciale structuren opgeknipt waardoor de oorspronkelijke samenhang tussen de structuren minder beleefbaar geworden is.

Bij het aanmerken van dit landschap als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) door de provincie Noord-Holland is het landschap samengevat als een 'zeekleilandschap met kleinschalige onregelmatige blokverkaveling, die ondanks de ruilverkavelingen behouden is gebleven. Op sommige plekken is zelfs de regelmatige strokenverkaveling van vroegere veenontginningen nog herkenbaar'.

In het BPL zijn een drietal kernkwaliteiten/ambities geformuleerd waar nieuwe ontwikkelingen op moeten reageren.

De drie kernkwaliteiten zijn:
1. Het zichtbaar en herkenbaar houden van de landschappelijke karakteristiek.
2. Het versterken van de openheid en ruimtebeleving.
3. Het helder positioneren ten opzichte van de landschappelijke dragers.

Hiernaast worden deze kernkwaliteiten kort toegelicht.

Aardkundige en landschappelijke karakteristiek

- Het karakteristieke kleinschalige, onregelmatige verkavelingspatroon.
- De cultuurhistorisch waardevolle terpen.
- Deze terpen vrijhouden van bebouwing en waar mogelijk beter leesbaar maken.
- Bestaande slotenpatroon zo veel mogelijk behouden.

Luchtfoto overgang stad Schagen naar Schagen-Oost

De Leets

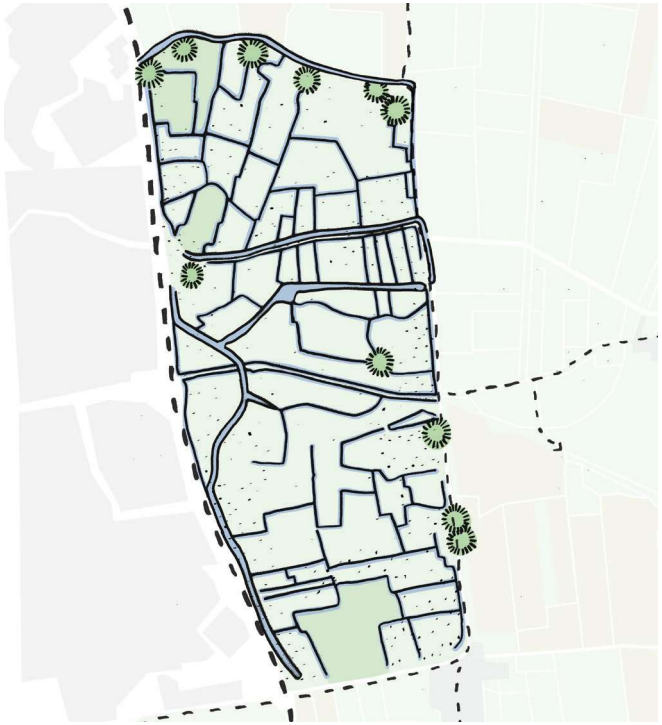

Aardkundige en landschappelijke karakteristiek

Ruimtelijke drager

Het BPL noemt drie ruimtelijke dragers:

- De Westfriese Omringdijk (valt buiten plangebied)
- Het Schagerkoggekanaal (valt buiten plangebied)
- Bebouwingslint Nes met stolpboerderijen en doorzichten
- Buiten BPL, maar wel relevant: ook de Snevert en het historische tramlijntje vormen belangrijke oost-west verbindingen.

Openheid en ruimtebeleving

- Het belang van openheid en ruimtebeleving.
- Ruimtebegrenzers: de Nes, Schagen Stad en het crematorium
- De grote omsloten open ruimte van noord naar zuid met doorzichten oost-west.
- Openheid zit vooral in zuidoosten en de echt verre zichten vanaf structuren in het noordoosten buiten het plangebied.

Bodem en water

In de hoogtekaarten is de ontstaansgeschiedenis van het plangebied terug te zien. Duidelijk is te zien dat vrijwel alles in het plangebied, met name de oude kreekruggen, hoger ligt dan in de directe omgeving. Vrijwel het hele gebied bevindt zich rond 0m NAP. Vanuit het principe 'water en bodem-sturend' is Schagen-Oost daarmee een geschikte locatie om een woonlandschap te realiseren. De bodemkwaliteit binnen de plangrenzen is goed. Op vier locaties binnen het gebied zijn aanwijzingen dat er mogelijk sprake is van bodemverontreiniging. Op deze locaties is aanvullend onderzoek vereist. In het plangebied is er geen risico op verzilting en inklinking, vanwege de zeer lage bodemdaling.

Waterbeheer

In het gebied zijn verschillende waterlopen te zien. Alle waterlopen, van groot tot klein, vervullen de rol van afwatering voor het gebied. De Snevert en De Leets worden verondersteld historische waterlopen te zijn, terwijl de rest een product is van historische verkaveling.

Via de Nieuwe Molensloot wordt het water van het peilgebied met een dynamisch streefpeil van -1,15 NAP richting het oosten gepompt. Aan de Lutjewallerweg bevindt zich het gemaal van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Zo stroomt het water via een lange weg richting het boezemkanaal bij Kolhorn. Het water doet er dus lang over om het gebied te verlaten, en gezien de omvang van het gebied dat afwatert richting Kolhorn, kan een bypass mogelijk nodig zijn bij nieuwe ontwikkelingen via de Nes direct richting het noordelijke boezemkanaal.

Algemene Hoogtekaart Nederland

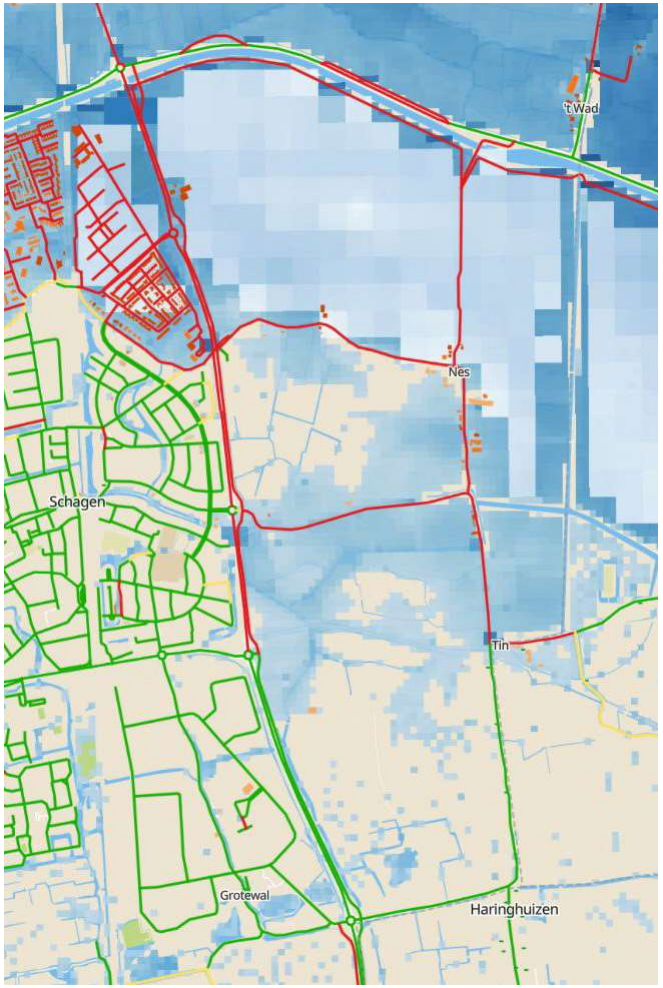

Klimaatmonitor HHNK - overstromingsrisico

Vanwege de toegenomen en toenemende intensiteit van buien, wordt het risico op schade steeds groter. Hiermee groeit de noodzaak om (ook) in dit gedeelte van het watersysteem, maar met name in de buurt van een stedelijk gebied zoals Schagen, kansen te benutten om wateroverlast te beperken en de flexibele besturing van het watersysteem te vergroten.

Het gebied Schagen-Oost is op dit moment nauwelijks bebouwd. Het gebruik van het gebied laat zich - net als andere delen van het landelijk gebied om Schagen heen - op dit moment invullen als een schade extensief gebied wat resulteert in een mogelijk beperktere overlastsituatie bij hevige regenval dan wanneer dit in Schagen stad zou plaatsvinden. Dat betekent dat er (agrarische) percelen onder water kunnen komen te staan wanneer er schade dreigt te ontstaan in stad Schagen of bij andere bebouwing. Gezien de intensiteit van buien die we zien ontwikkelen en het risico daarbij van schade die zou kunnen ontstaan, is het zaak om de flexibele besturing van het watersysteem te vergroten en de schaderisico's bij wateroverlast te beperken. Dit geldt voor het hele beheergebied van HHNK maar zeker voor het stedelijk gebied zoals Schagen.

Het maaiveld staat op sommige plekken niet veel hoger dan het waterpeil. Over het algemeen geldt echter dat er een redelijke drooglegging (verschil tussen maaiveld en waterpeil) is, namelijk ongeveer tussen de 60 en 115 cm. Dit betekent dat het gebied minder gevoelig is voor droogte; het grondwaterpeil zal bij droogte immers min of meer uitzakken tot het waterpeil.

Waterkwaliteit

Binnen het plangebied, de polders Schagerkogge, staan vrijwel alle ecologische sleutelfactoren op rood. De Snevert is aangemerkt als een KRW (Kaderrichtlijn Water) Oppervlaktewaterlichaam. Door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) worden enkele knelpunten benoemd:

- Veelal steile taluds (30-40 graden) met bijbehorend effect op waterberging en ecologie
- Het watersysteem is krap gedimensioneerd, met weinig ruimte voor vegetatieontwikkeling;
- Het realiseren van helder, plantenrijk water op het niveau van het gehele watersysteem is niet haalbaar, omdat de nutriëntenbelasting uit niet beïnvloedbare bronnen ongeveer gelijk is aan de kritische belasting (fosfor);
- Vanuit beïnvloedbare bronnen zijn waterinlaat en actuele bemesting de grootste uitdagingen.

Kortom, er is potentie voor verbetering en de waterkwaliteit mag niet (tijdelijk) achteruitgaan. In principe zou omzetting van een deel van de agrarische naar een andere bestemming moeten leiden tot een betere waterkwaliteit, aangezien de bronnen grotendeels worden weggenomen en er mogelijkheden zijn tot aanpassing van steile oevers naar meer natuurvriendelijke oevers. Dit zal in de nadere planvorming worden meegenomen.

Stikstof

Voor de stikstofgevoeligheid is een QuickScan uitgevoerd waarin wordt geconcludeerd dat er een toename is van stikstofdepositie in de bouw- en gebruiksfase. Hiervoor zullen er aanvullende maatregelen moeten worden genomen om de risico's van de haalbaarheid te beperken. Ook intern salderen behoort tot de mogelijkheden. Er zal nader onderzoek moeten worden uitgevoerd om aan te tonen hoe er tot een haalbaar plan kan worden gekomen.

Ecologie

Rondom Schagen ligt de natuurverbinding KNV1, onderdeel Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het is een netwerk van waterlopen, oeverzones en dijkelementen. Opgaande beplanting ontbreekt nagenoeg. Er ontstaat met de ontwikkeling van Schagen-Oost de kans om een natuurverbinding toe te voegen aan de zuidoost kant van Schagen. De bestaande ecologische zone van Muggenburg-Zuid en de Witte Paal wordt doorgetrokken door het plangebied en loopt dan verder via bijv. de Mient richting het Schagerkoggekanaal.

In het plangebied zijn twee kleine locaties aangemerkt als NNN-locatie. Ten noorden van Schagen-Oost ligt Het Wad aan de Kanaalweg. Het Wad is een beschermd weidevogelgebied en de Kanaalweg dient als een belangrijke drager binnen het ecologische netwerk. Hoewel het plangebied zelf niet is bestemd als weidevogelgebied, bevindt zich in het noordwesten van het plangebied wel een blauwe reigerkolonie. In het gebied en op andere plekken rondom Schagen zijn brede rietkragen te vinden waar verschillende soorten moeras- en watervogels voorkomen. Er liggen kansen om het gebied en de verbindingen voor deze vogels te versterken.

Mobiliteit

Schagen-Oost is goed bereikbaar en bevindt zich nabij het station. Aan de westzijde van het plangebied ligt de Provinciale weg N241 met aansluitingen op de Zuiderweg en de Cornelis Blaauboerlaan. Aan de oostzijde van de N241 ligt de Priggeweg, de parallelweg die via rotondes op de Provinciale weg aangesloten is. De Priggeweg dient voornamelijk als landbouwweg en ontsluit daarnaast een beperkt aantal percelen. Helaas wordt de Priggeweg ongewenst gebruikt als sluiproute door automobilisten die de drukte van de N241 tijdens de spits willen vermijden. Aan de westzijde van de N241 loopt het fietspad N241. Er zijn twee fietstunnels onder de Provinciale weg, waardoor er goede verbindingen zijn vanuit het stadscentrum, bedrijventerrein Witte Paal en de regionale doorfietsroute (naar Den Helder of Alkmaar/Heerhugowaard) naar het plangebied toe.

In het gebied fungeert de Snevert als de belangrijkste autoverbinding tussen het centrum en plangebied/ omgeving Barsingerhorn. De historische linten Nes en Lutjewallerweg zijn beiden bijzonder smal en worden gebruikt door auto's, fietsers en voetgangers. Wat betreft wandelen en fietsen heeft de huidige interne infrastructuur van het gebied al enigszins een recreatief en landelijk karakter, maar het is nog niet voldoende veilig en aangenaam om onderdeel te zijn van een goed wandel- of fietsnetwerk. Vanuit het noorden komen scholieren dagelijks via de Burenweg veelal over de Nes naar de stad. Vanuit het westen fietsen dagelijks velen vanuit Barsingerhorn via de Snevert naar de stad. In de komende jaren wordt de doorfietsroute tussen de verschillende dorpen en steden steeds verder ontwikkeld, waardoor het voor de inwoners van deze kernen aantrekkelijker wordt om de fiets te nemen in plaats van de auto. Schagen-Oost ligt zowel nabij de route in de richting van Den Helder als nabij de routes in de richtingen Heerhugowaard en Alkmaar.

Het crematorium is een voorziening die tijdens piekmomenten veel verkeer aantrekt. Tijdens deze piekmomenten valt op dat er soms onvoldoende parkeerplekken op het terrein beschikbaar zijn, waardoor er langs de weg wordt geparkeerd wat dan de functie als doorgaande weg kan verstoren.

Verder kan worden opgemerkt dat de N241 in vergelijking met de N245 relatief rustig is, en er dus nog aanzienlijke 'ruimte' is voordat de maximale capaciteit wordt bereikt. Wel zijn er zorgen geuit over het verkeer dat momenteel al op de Zuiderweg rijdt in combinatie met het spoor. Hier passeert vier keer per uur een trein, wat vooral tijdens de spits tot extra verkeersdrukte en wachttijden kan leiden.

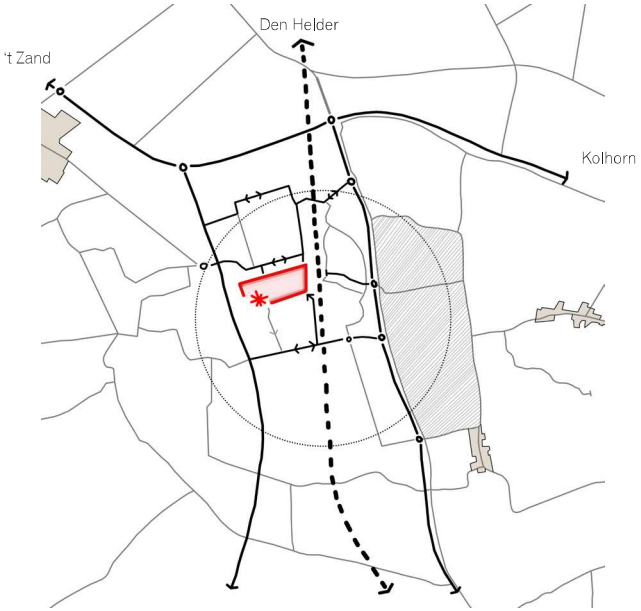

Randvoorwaarden

Bij de ontwikkeling van Schagen-Oost zijn er randvoorwaarden en beperkingen waar rekening mee moet worden gehouden in de planontwikkeling. Dit kunnen waardevolle cultuur-historische terpen en stolpen zijn, en ook contouren vanuit bestaande infrastructuur en bedrijven.

Huidige belemmeringen in het gebied

- Veiligheidscontour Hoogspanning: De huidige indicatieve magneetveldzone bedraagt 155 meter, waarbinnen woningen en gevoelige bestemmingen vermeden dienen te worden. De zone opgenomen in het bestemmingsplan waarbinnen in principe (helemaal) niet gebouwd mag worden, bedraagt 55 meter. In overleg met de netbeheerder kan hiervan worden afgeweken.
- Geluidscontour industrie en wegen: Binnen het plangebied zijn geen geluid gezoneerde industrieterreinen, bedrijfsterreinen, rijkswegen en spoortrajecten, aanwezig, die de ontwikkeling van de beoogde woongebieden in Schagen-Oost belemmeren. De provinciale weg heeft wel een geluidscontour met een minimale impact op het gebied. Ook kunnen er milieucontouren van bedrijven met een hogere milieucategorie op het bedrijventerrein Witte Paal over een klein deel in de zuidwesthoek van Schagen-Oost vallen. Hier zal in de vervolgfase nader onderzoek naar moeten worden gedaan.
- Geurcontouren van stallen: In het plangebied bevinden zich drie veehouderijen. Voor een veehouderij geldt voor wat betreft het situeren van gevoelige functies zoals woningen op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer een aan te houden afstand van 100 meter vanaf de perceelsgrens. Deze afstand geldt voor binnen de bebouwde kom. Indien noodzakelijk zullen

gesprekken met eigenaren gevoerd gaan worden om de contouren weg te nemen.
- Crematorium: een adviesafstand voor bebouwing met gevoelige functies van 100 meter.
- Spuitvrije zone: Als op gronden in/ nabij het plangebied het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is toegestaan, dient bij gebiedsontwikkeling rekening gehouden te worden met een strikte scheiding tussen gevoelige functies en agrarische gronden. Er is sprake van een strikte scheiding als een spuitvrije zone van 50 meter wordt aangehouden. In de nadere uitwerking van het plangebied dient hier rekening mee te worden gehouden en zal ook te zijner tijd worden gekeken naar mogelijke maatregelen waardoor deze afstand kan worden verkleind.

Gemeentelijke monumenten in het gebied:

- Lutjewallerweg 8 (SGN-2000-07-05). Kadastrale aanduiding C189 en C2482. Een goed bewaard gebleven kop-rompboerderij van het Zuid-Hollands type.

Archeologische Rijksmonumenten en terreinen van zeer hoge archeologische waarde in het gebied:

- Nes; Rijksmonumentnummer 45934: terrein met daarin een terp uit de Middeleeuwen (kadastrale gegevens Schagen K1105)
- 't Hogeland Snevert, Lange Snevert: Rijksmonumentnummer 45934: terrein met daarin een terp uit de Middeleeuwen (kadastrale gegevens Schagen K1139);
- Lutjewallerweg, Rijksmonumentnummer 45936: terrein met daarin een terp uit de Middeleeuwen (kadastrale gegevens Schagen K207 en K208);
- De Miede/Lutjewallerweg: Rijksmonumentnummer 45937: terrein met daarin een terp uit de Middeleeuwen (kadastrale gegevens Schagen K206 en K1733);
- Lutjewallerweg, Rijksmonumentnummer 45938: terrein met daarin een terp uit de Middeleeuwen (kadastrale gegevens Schagen K191);

Terreinen van zeer hoge archeologische waarde, niet rijksbeschermd:

- Haringhuizerweg/Provinciale weg: monumentnummer 1742. Huisterp uit de late Middeleeuwen en een nederzetting uit de Late IJzertijd- Romeinse tijd.
- Polder Schagen; De Miede: huisterp uit de Late Middeleeuwen;
- Polder Neskaag; Nes: huisterp uit de Late Middeleeuwen.

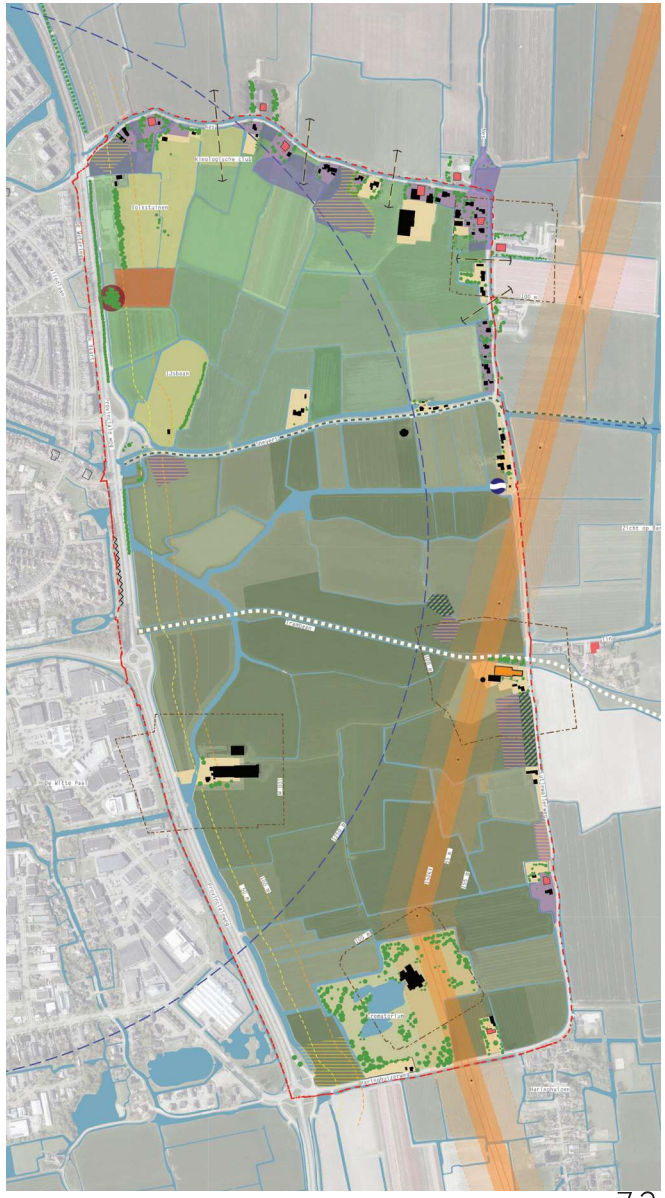

Inventarisatiekaart

Visie Schagen-Oost

In onderstaande visie worden de ambities omschreven die de gemeente heeft met dit gebied, waarbij het niet de bedoeling is dat er op basis van deze omgevingsvisie al vergunningen of anderszins toestemming wordt verleend voor planologische maatregelen en daarmee als kader stellend kunnen worden aangewezen. In een vervolg stadium worden de kaders verder uitwerkt.

Transformatie van agrarisch gebied naar waterrijk woon-landschap

De visie voor Schagen-Oost zet in op het creëren van een aantrekkelijk en waterrijk woonlandschap met minimaal 1.100 woningen aan de oostrand van de stad. Het college van B&W heeft daarnaast voor deze visie gevraagd om te kijken of de realisatie van 1.500 woningen ook zouden passen mocht de toekomstige woningbouw vraag dat behoeven. Het nieuwe woonlandschap profiteert maximaal van de nabijheid van de stad Schagen, bestaande dorpen, waterwegen, fietsroutes en de kust. Het landschap in het gebied neemt een cruciale positie in, niet alleen als bron van inspiratie, maar ook als ruimtelijke basis voor de toekomst. De ambitie is om een unieke woonomgeving te creëren die nauwgezet verweven is met het omliggende landschap, waarbij haar cultuurhistorie en erfgoed geïntegreerd worden. Hierdoor is het nieuwe woonlandschap niet alleen eigentijds, maar heeft het ook een onlosmakelijke band met de rijke geschiedenis van de omgeving.

Het plangebied bevindt zich vlak bij de stadse voorzieningen en ligt grotendeels op loopafstand (binnen 1250 m) van het station. Het is dus goed bereikbaar voor alle verplaatsingsvormen en biedt daarmee uitstekende condities voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen nabij bestaande voorzieningen. Belangrijk is dat het nieuwe woonlandschap (150 ha) niet op zichzelf staat, maar een overtuigende waarde toevoegt voor alle inwoners van Schagen. Schagen-Oost wordt dan ook echt aanvullend op dat wat er al is in Schagen.

De visie voor Schagen-Oost biedt de kans om het waardevolle landschap rond Schagen beter toegankelijk te maken en te verbinden met de stad via nieuwe recreatieve fiets- en wandelroutes. Hierdoor wordt het buitengebied voelbaarder en bereikbaarder voor inwoners. Daarnaast wordt Schagen-Oost een gebied voor diverse recreatieve activiteiten zoals wandelen, kanoën en andere buitensporten. Ook gaat de natuurwaarde van het gebied omhoog, dankzij goede ecologische verbindingen, natuurlijke oevers, riet, bloeiende planten en struiken.

De nieuwe landschappelijk ingepaste woonbuurten worden een levendig onderdeel van de stad, goed verbonden met Schagen en de bredere regio. Gemengd bouwen voor diverse doelgroepen staat centraal in de woonbuurten. Ook worden voldoende voorzieningen gecreëerd voor een duurzame en inclusieve leefomgeving. Inspiratie vormt de schoonheid en levendigheid in de omgeving van oude lintdorpen en karakteristieke woonmilieus in het westelijk deel van het Westfriese landschap zoals o.a. te vinden is bij Sint Pancras, Broek op Langedijk, Zuid-Scharwoude en Oudkarspel, die de streek haar kleur geven en als gewaardeerde woonmilieus in een authentiek landschap gelden.

Legenda

- Bestaande bebouwing
- Waterpartijen
- Sport en spel in het Parkbos
- Recreëren in het rietlandschap
- Omzooming crematorium
- Ecologische verbindinszone
- Open landschap ten behoeve van natuur en recreatie met de mogelijkheid tot zeer extensieve woningbouw (waarbij onderges-chikt agrarisch medegebruik eveneens niet is uitgesloten)
- Beschermingszone de Nes en Haringhuizen
- Ontwikkelveld wonen
- Ontwikkelveld wonen, grenzen nader te onder-zoeken
- Auto ontsluitingswegen
- Fietsnetwerk
- Het Schagerpad, historische trambaan
- Doorzichten lintbebouwing
- Kleinschalig voorzieningencentrum, nader te bepalen programma
- Nader te onderzoeken programma
- Hoogspanningszone
- Gemeentegrens
- Rijksmonumenten / terreinen van zeer hoge archeologische waarde

Omgevingsvisiekaart Schagen Oost

Vier landschappelijke kernkwaliteiten vertaald naar uitgangspunten

De vertaling van de vier landschappelijke kernkwaliteiten vanuit het BPL naar uitgangspunten voor de ontwikkeling van Schagen-Oost is als volgt:

Aardkundige en landschappelijke karakteristiek

- Terpen blijven behouden en worden vrijgehouden van bebouwing en als reliëf zicht- en herkenbaar.
- Het bestaande slotenpatroon en aanwezig microreliëf buiten woonbuurten blijft behouden,
- Er wordt gestreefd naar het inpassen van sloten binnen de bebouwde structuur van woonbuurten en waar mogelijk daar buiten hersteld.
- De ontstaansgeschiedenis van Schagen-Oost blijft zichtbaar bij de inpassing van de woonbuurten.
- Watergangen worden verbreed, en natuurvriendelijke oevers met ruimte voor rietvegetatie worden toegevoegd

Openheid en ruimtebeleving

- Schagen-Oost levert een bijdrage aan de nieuwe stadsrand van Schagen. De gemeente is zich ervan bewust dat de nieuwe woonbebouwing effect heeft op de openheid van het landschap, echter door strategische inpassing van de woonbuurten wordt de beleving van openheid met doorzichten zoveel mogelijk gewaarborgd.
- Oost-west georiënteerde doorzichten binnen de omsloten ruimte in het landschap en Noord-zuid georiënteerde overgangen vanaf (lint)structuren blijven open.

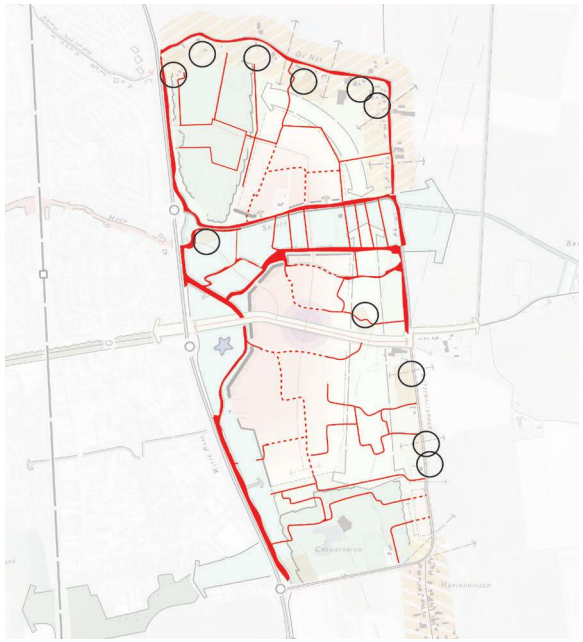

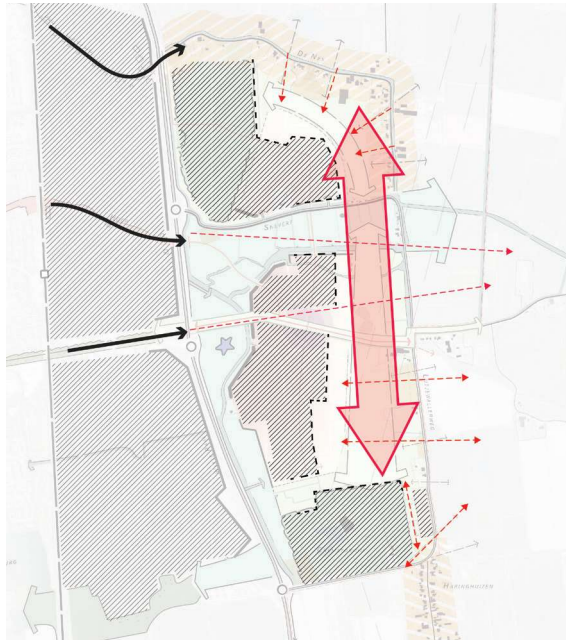

- Zichtlijnen vanaf het crematorium naar de Nes en vice versa worden behouden.
- Zichten op Barsingerhorn, Haringhuizen, en vanaf de Nes richting Schagen worden gewaarborgd. Zichten vanaf Barsingerhorn, Haringhuizen, en vanaf de Nes zullen veranderen door het zicht op de nieuwe stadsrand van Schagen, die dichterbij komt, maar ook groener en meer vloeiend zal worden gemaakt.
- Verbindingen vanuit Schagen sluiten direct aan op recreatieve routes in het gebied.

Ruimtelijke dragers

- Bestaande oost-west structuren, zoals de Nes, worden behouden.
- De Nes wordt beschouwd als een ensemble van stolpen, terpen, kaden, en doorzichten en blijft onaangetast.
- Haringhuizen is een oud en zelfstandig lintdorpje en blijft vrijstaand en onaangetast.
- Een open ruimte tussen de Nes en nieuwe bebouwing waarborgt de zichten op het ensemble.
- De Snevert en de historische tramlijn worden extra ruimtelijke dragers.
- De Snevert blijft een doorgaande route door het nieuwe natuurgebied, terwijl de historische tramlijn een recreatieve route wordt.

Natuurlijke bufferzones

- Een bufferzone langs de provinciale weg zorgt voor afstand met een stapsgewijze overgang tussen de weg en de woonbuurten.
- Mogelijkheid om Muggenburg door te trekken als ecologische zone naar Schagen-Oost, versterken (als stepping-stone) tussen ecologische verbindingen richting Kanaal en Westfriese Omringdijk.
- De inrichting van de zone langs de provinciale weg draagt bij aan een aantrekkelijk aanzicht vanaf de provinciale weg en dient als groen en recreatief uitloopgebied voor Schagen.
- Een oost-west georiënteerde zone tussen de woonbuurten zorgt voor meer ‘lucht’ tussen de nieuwe bebouwing, voorkomt een dichtgesmeerde stadsrand en dient als belangrijke verbinding met Schagen.
- Als tussenzone functioneren voor het verbinden van de groene structuren en gebieden vanuit de stad naar het landschap.

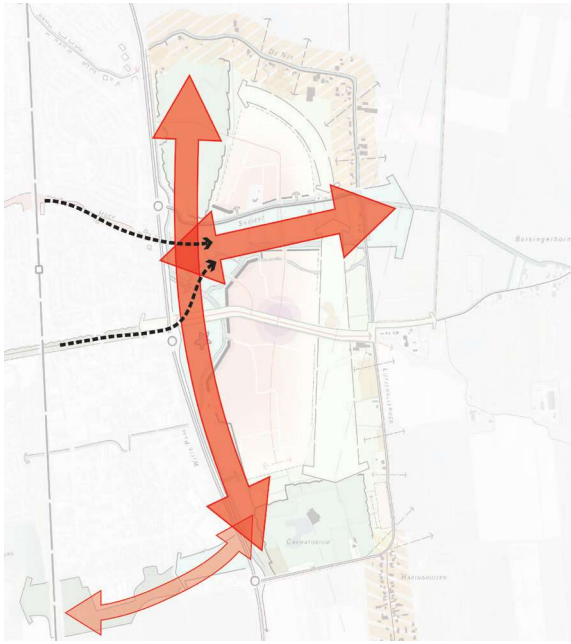

Mogelijke uitwerking Schagen-Oost

De vogelvluchtschets illustreert een mogelijke inrichting van het nieuwe woon-landschap en geeft gevoel aan de visie. Het hart van het plan wordt ingenomen door een waterrijk en openbaar toegankelijk park, dat een vrij zicht biedt op Barsingerhorn en omgeving. Binnen dit park zijn de voornaamste historische waterlopen - Leets, Nieuwe Molensloot en Snevert- geïntegreerd, wat van belang is voor de herkenbaarheid van het bestaande landschap. Strategisch gepositioneerd tussen de woonbuurten en de stad, en gemakkelijk bereikbaar voor eenieder, fungeert een nieuw groengebied langs de provinciale weg als verbinding tussen de omgeving van de volkstuinen en het crematorium. Gezamenlijk vormen ze een openbaar landschap met ruimte voor een combinatie van recreatie en natuur. Binnen de wettelijke kaders zal conform de uitgangspunten van deze visie een nadere uitwerking van het plangebied komen.

De ambitie is om op enige afstand van de provinciale weg en op afstand van de bestaande linten Nes en de Lutjewallerweg de nieuwe woonbuurtenzorgvuldig in te bedden in het landschap. De woonbuurten presenteren zich robuust en stedelijk naar de stad en het station, terwijl ze juist lager en meer ontspannen zijn in de richting van de bestaande linten. Op deze manier is ontstaat er vanuit Barsingerhorn, Haringhuizen en vanaf de Nes en de Lutjewallerweg een kwalitatieve overgang van landschap naar de nieuwe stadsrand. Langs de Lutjewallerweg is ruimte gereserveerd voor een voortzetting van lintbebouwing wat voortborduurt op de identiteit van het aanwezige lint. Dit kan in de vorm van enkele vrijstaande huizen, zorgerven of zelfbouwkavels. Hierbij is het behoud van doorzichten naar het open landschap ten zuiden van Barsingerhorn en zicht vanuit het open landschap op (cultuurhistorische) bakens en oriëntatiepunten zoals de kerktorens van Schagen van groot belang. Daarnaast wordt de bocht van de Lutjewallerweg/Haringhuizerweg vrijgehouden van bebouwing om zo de zelfstandigheid van Haringhuizen te borgen. Het karakteristieke patroon van sloten binnen haar cultuurhistorische context van kades, terpen en dijkjes wordt versterkt, zowel in het landschap als binnen de woonbuurten zelf.

De Priggeweg en de Snevert zullen dienen als ontsluitingswegen van de nieuwe woonwijken. Er wordt beoogd het profiel van de Snevert, een weg met aan weerszijden water, te behouden. In de volgende fase van planvorming moet worden bezien of het mogelijk is om het profiel te behouden of dat er aanpassingen nodig om de veiligheid en doorstroming van de Snevert te borgen. Echter zal aan de noordzijde, tussen de Snevert en de Nes een nieuwe woonbuurtontstaan en aan de zuidzijde het rietlandschap. Dit maakt het profiel ruimtelijk asymmetrisch. De pas gebouwde molen komt als herkenningspunt in het landschap te liggen. In het algemeen liggen de woningen op afstand van de Priggeweg. Een scheiding wordt gevormd door het rietlandschap en het parkbos, volkstuinen en de ijsbaan.

In deze visie spelen erfgoed en cultuurhistorie een prominente rol. Zowel gebouwde als archeologische monumenten, evenals kades/dijken, historische wegen, terpen, trambanen en waterlopen worden behouden en waar mogelijk versterkt. De omgeving van de Nes wordt beschouwd als een cultuurhistorisch ensemble in zijn geheel, met waardering voor de historische samenhang.

Drie hoofdmotieven

Naast de uitgangspunten die vanuit het Bijzonder Provinciaal landschap zijn gehaald, zijn er drie hoofdmotieven voor de gemeente die de kernprincipes van deze visie vormen en die richting geven aan de ontwikkeling van het gebied van landschap naar woonlandschap.

1. Klimaatadaptiviteit en Ruimte voor Water en Groen:

Schagen-Oost heeft als doelstelling om klimaatadaptief te zijn, waarbij er aanzienlijke ruimte wordt gereserveerd voor water en groenvoorzieningen. Het streven is om niet alleen een gebied te creëren dat klimaatbestendig is, maar ook om een omgeving te realiseren met water en natuur, met oog voor de historische context en culturele waarde van het landschap.

2. Gemengd, Duurzaam en Toekomstgericht Wonen en leven:

Schagen-Oost richt zich op gemengd wonen, duurzaamheid en toekomstgerichte stedenbouw. De visie omvat een gevarieerd scala aan woonvormen en voorzieningen en benadrukt duurzaamheidsprincipes om een leefomgeving te realiseren die zowel ecologisch verantwoord als sociaal inclusief is.

3. Verbinding met de Stad en Regio:

Een essentieel aspect van Schagen-Oost is de sterke verbinding met de stad en de bredere regio. Door deze verbinding wordt Schagen-Oost niet gezien als een geïsoleerd gebied, maar als een dynamisch onderdeel van een groter geheel, waarbij de synergie met de omgeving wordt benadrukt.

Op de volgende pagina's worden ze één voor één behandeld:

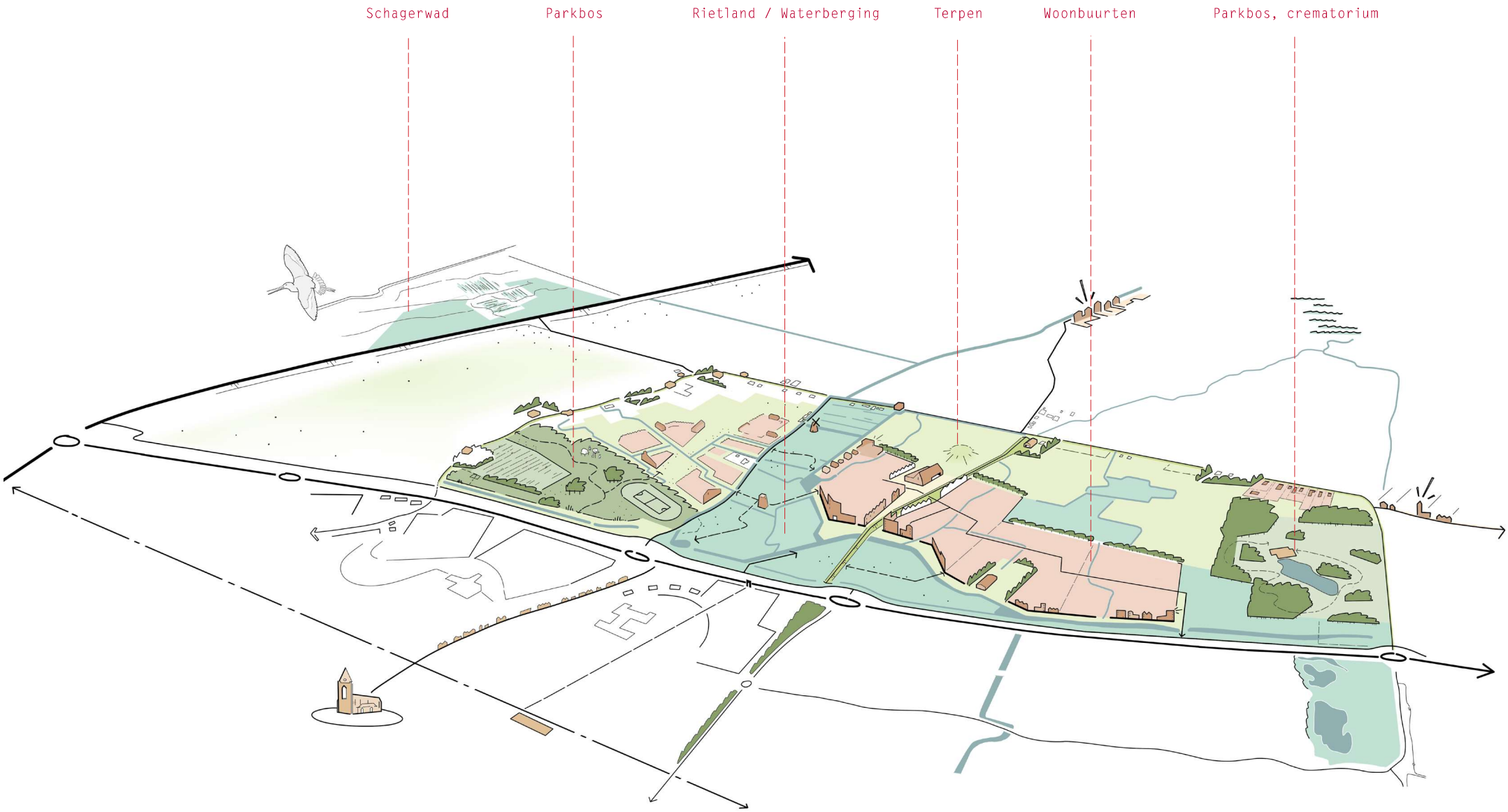
Schagerwad
Parkbos
Rietland / Waterberging
Terpen
Woonbuurten
Parkbos, crematorium

1: Schagen-Oost is klimaatadaptief en biedt volop ruimte voor water en groen

In Schagen-Oost vormt een sterk groen raamwerk de basis voor een veerkrachtig en klimaatadaptief landschap. Binnen dit groene raamwerk is er ruimte voor ecologische verbindingen en groenvoorzieningen. De historische kenmerken van het gebied worden gerespecteerd door onder meer het bestaande slotenpatroon zoveel mogelijk te behouden. Deze benadering is ook toekomstgericht: er wordt een substantiële waterbuffer gecreëerd met voldoende ruimte voor nieuwe natuurontwikkeling. Hierdoor ontstaat een veerkrachtige omgeving die zich flexibel kan aanpassen aan veranderende klimatologische omstandigheden. Daarnaast wordt er specifieke aandacht besteed aan de toegankelijkheid van het recreatieve landschap.

Drie landschapstypes

Binnen het groene raamwerk worden drie landschapstypes onderscheiden, elk met unieke kenmerken. Parkbos, Polderlandschap en Open Rietland. Beleefbaarheid staat centraal bij alle drie de landschapstypes. Er zijn wandelpaden voor ommetjes als verbinding tussen de landschappelijk ingepaste woonbuurten. Er zijn fietspaden die de twee woonbuurten met elkaar en met de omgeving verbinden. Ook is er een kanoroute door de rietlanden aansluitend op de bestaande kanoroute. Deze verschillende routes dragen bij aan de toegankelijkheid en recreatieve mogelijkheden van het nieuwe uitloopgebied voor Schagen.

1.Het parkbos

Er worden twee stevige boskoppen toegevoegd in Schagen-Oost. Een boskop rond het crematorium en een boskop rond de volkstuinen. Beide zullen fungeren als parkbossen. De bossen dragen bij aan de bossenstrategie van de provincie Noord-Holland en gemeente Schagen. Provincie en gemeente zien in de Noordkop en de

Haarlemmermeer de belangrijkste plekken om Bos Buiten NNN te realiseren. Binnen de bossenstrategie ligt op dit vlak een enorme opgave. Een belangrijk deel van het bos buiten NNN dient gerealiseerd te worden in combinatie met wonen. In Schagen-Oost komt dit samen en ontstaat er een aantrekkelijk uitloopgebied voor de huidige en toekomstige inwoners van Schagen.

Rond het crematorium fungeert het parkbos als een extra buffer tussen het crematorium en de omgeving. Bij uitwerking is het van belang dat doorzichten behouden blijven. Daarnaast worden nieuwe wandelroutes toegevoegd om de toegankelijkheid te vergroten.

Het parkbos rond de volkstuinen en de open rietlanden fungeren als bufferzones tussen de woonbuurten en de provinciale weg. Rond de Volkstuinen is er in het parkbos een mix van open ruimtes en boomgroepen met en zonder onder begroeiing te vinden. Aangelegde paden en informele (gemaaide) paden doorkruisen dit gebied, waarin de volkstuinen en de ijsbaan zijn opgenomen. Ook fungeert het parkbos als buffer langs de provinciale weg voor geluidsdemping. Tussen de N241 en het parkbos kan een lage grondwal als geluidsdemping en visuele scheiding dienen. Door deze niet te hoog te maken wordt rekening gehouden met sociale veiligheid en het behoud van verbinding met de rest van Schagen. Er is ook ruimte voor activiteiten en voorzieningen.

2.Polderlandschap

Tussen de woonbuurten en de Lutjewallerweg ligt het polderlandschap. Dit type landschap wordt extensief gebruikt en benadrukt openheid als een belangrijk kenmerk. Het behoudt doorzichten vanuit het park rond het crematorium tot aan de Nes. In het polderlandschap is ruimte voor natuur en waterberging, recreatief (mede) gebruik en eventueel zeer extensieve vormen van wonen.

3.Open rietland

Als nieuw natuurgebied in Schagen-Oost biedt het open rietland ruimte voor waterberging. Bestaande watergangen binnen dit gebied worden benut en verbreed. Het gebied heeft meer recreatieve zones en meer natuurlijke zones. De recreatieve zone bevindt zich in het relatief drogere gedeelte, waar het maaiveld tussen de -0.10m en -0.40m ligt, terwijl de natuurzone zich in het nattere deel bevindt, met een maaiveld tussen de -0.50m en -0.80m. Langs de randen van de recreatieve zone is er ruimte voor natuur in de vorm van natuurvriendelijke oevers met rietvegetatie.

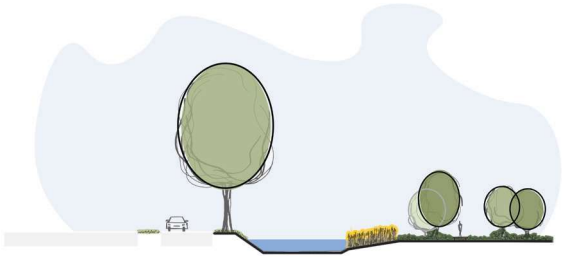

De Rietoevers langs de N241

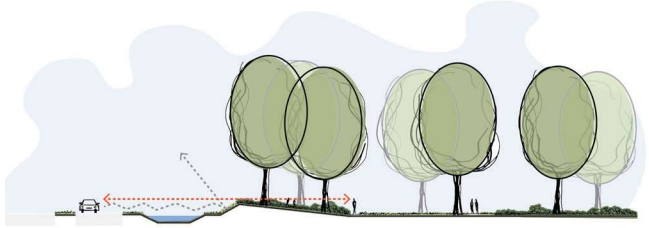

Het Parkbos langs de N241

Beleefbaar rietlandschap

Natte zones voor waterbuffering

Parkbos ingericht als recreatieve plek

Recreatie

In het landschap is beleefbaarheid een belangrijk uitgangspunt. Het streven naar een goed toegankelijk recreatief landschap benadrukt het sociale aspect en draagt bij aan een levendige gemeenschap in Schagen-Oost. Er zijn wandelpaden voor ommetjes als verbinding tussen de landschappelijk ingepaste woonbuurten. Er zijn fietspaden die de twee woonbuurten met elkaar en met de omgeving verbinden. Ook is er een kanoroute door de rietlanden aansluitend op de bestaande kanoroute. Deze verschillende routes dragen bij aan de toegankelijkheid en recreatieve mogelijkheden van het nieuwe uitloopgebied voor Schagen.

Het gebied rond de volkstuinen en de IJsbaan kan een echt stadspark worden, met ruimte voor functies als een klimbos, hutten bouwen, hardlopen en andere buiten- en binnen activiteiten. Ook binnen de woonbuurten zullen plekken worden gerealiseerd waar ontmoeting kan plaatsvinden, denk hierbij aan pleintjes, speelplekken en ruimtes op of nabij voorzieningen.

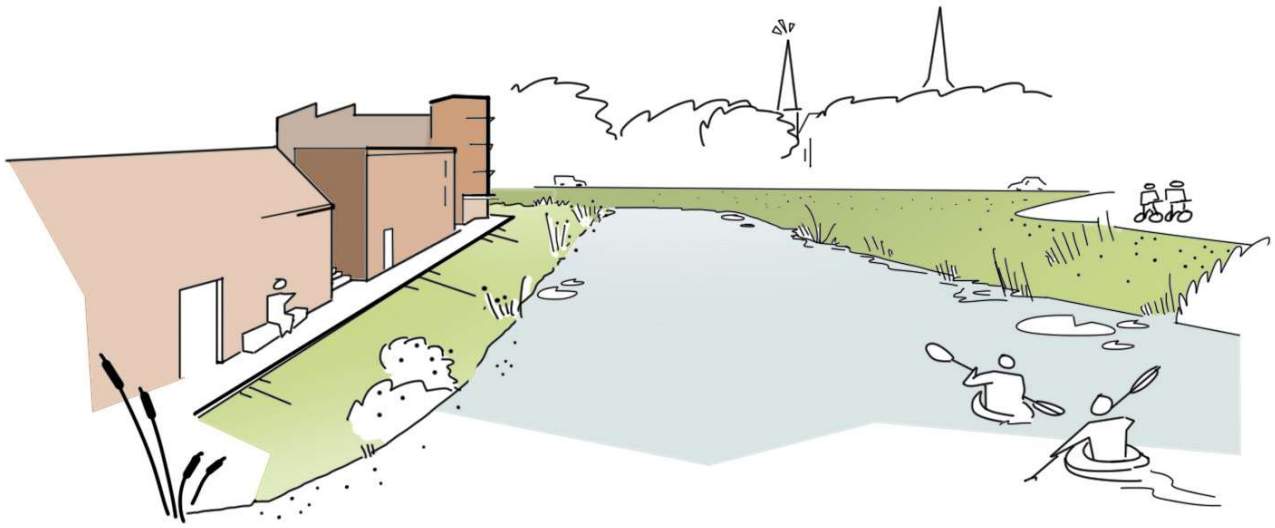

Zicht over de Nieuwe Molensloot en op de achtergrond de kerktorens van Schagen.

Landbouwwinkel De Woerdt

Scoutingvereniging

Uitkijktoren

Waterafvoer en buffer

Door het toevoegen van de woonbuurten wordt de urgentie groter om in tijden van wateroverlast sneller het water af te kunnen voeren. Door die hogere urgentie is het wenselijk om een deel van deze afvoer af te koppelen en rechtstreeks op het kanaal te lozen via het noordelijk gelegen gemaal 't Wad. Ook kan de ontwikkeling een grotere afvoernorm van het watersysteem vereisen, wat aanpassing van gemaal de Snevert tot gevolg kan hebben.
Het gebied doet nu dienst als waterbuffer en 'noodventiel' in geval van hevige regenval. De waterbuffer wordt duurzaam geborgd, echter de kan het gebied niet meer fungeren als noodventiel, omdat er woningbouw in het gebied wordt gerealiseerd. Als gevolg van de ontwikkelingen in Schagen-Oost, zal een ander gebied fungeren als noodventiel in geval van hevige regenval. Hierbij is het van belang dat vanuit Schagen-Stad via Schagen-Oost deze bufferzone bereikbaar is voor het water. Het is zaak om een regelbare verbinding te hebben naar het toekomstige gebied. Het rietlandlandschap vervult deze rol.

Natuurwaarde en ecologie

De ambitie is om de ecologische zone die ten zuiden van Muggenburg-Zuid en de Witte Paal door te trekken in het plangebied. Schagen-Oost wordt een nieuwe schakel waardoor er een verbinding gelegd kan worden, via de Mient, naar het Schagerwad. In Schagen-Oost worden drie landschapstypen toegevoegd die alle drie op hun eigen manier bijdragen aan het versterken van ecologische waarden en biodiversiteit. De schakel zal voornamelijk gevormd worden door het 'open rietland' waar natte natuur wordt toegevoegd met natuurvriendelijke oevers. Hier is ruimte voor rietvegetatie en plasdraszones. In de verdere planuitwerking zal dit worden uitgewerkt waarbij zaken als oversteekbaarheid van wegen, invloed van geluid en (boeren)bedrijfscontouren worden onderzocht.

Ecologisch goed verbonden landschappen met elk een eigen identiteit.

Schakel in groen en blauw netwerk

Rondom Schagen ligt de natuurverbinding KNV1 (onderdeel van NNN). Het is een netwerk van waterlopen, oeverzones en dijkelementen. Opgaande beplanting ontbreekt nagenoeg. In het KNV1 wordt gestreefd naar een ‘netwerk van brede watergangen, (riet)ruigtes en grasdijken in agrarisch gebied’ (provincie Noord-Holland).
Een kans is om een natuurverbinding toe te voegen aan de zuidoost kant van Schagen. Door het doortrekken van de ecologische zone van Muggenburg-Zuid en de Witte Paal door het plangebied en dan richting het Schagerkoggekanaal. Via de westkant is er een knelpunt, namelijk Burghorn. Een polder waar de brede slingerende sloten die de natuurverbinding vormen ontbreken, waardoor de verbinding niet in zijn geheel gerealiseerd kan worden.
Aan de oostkant ligt een kans om deze verbinding wel te realiseren in samenhang met een vaarnetwerk.

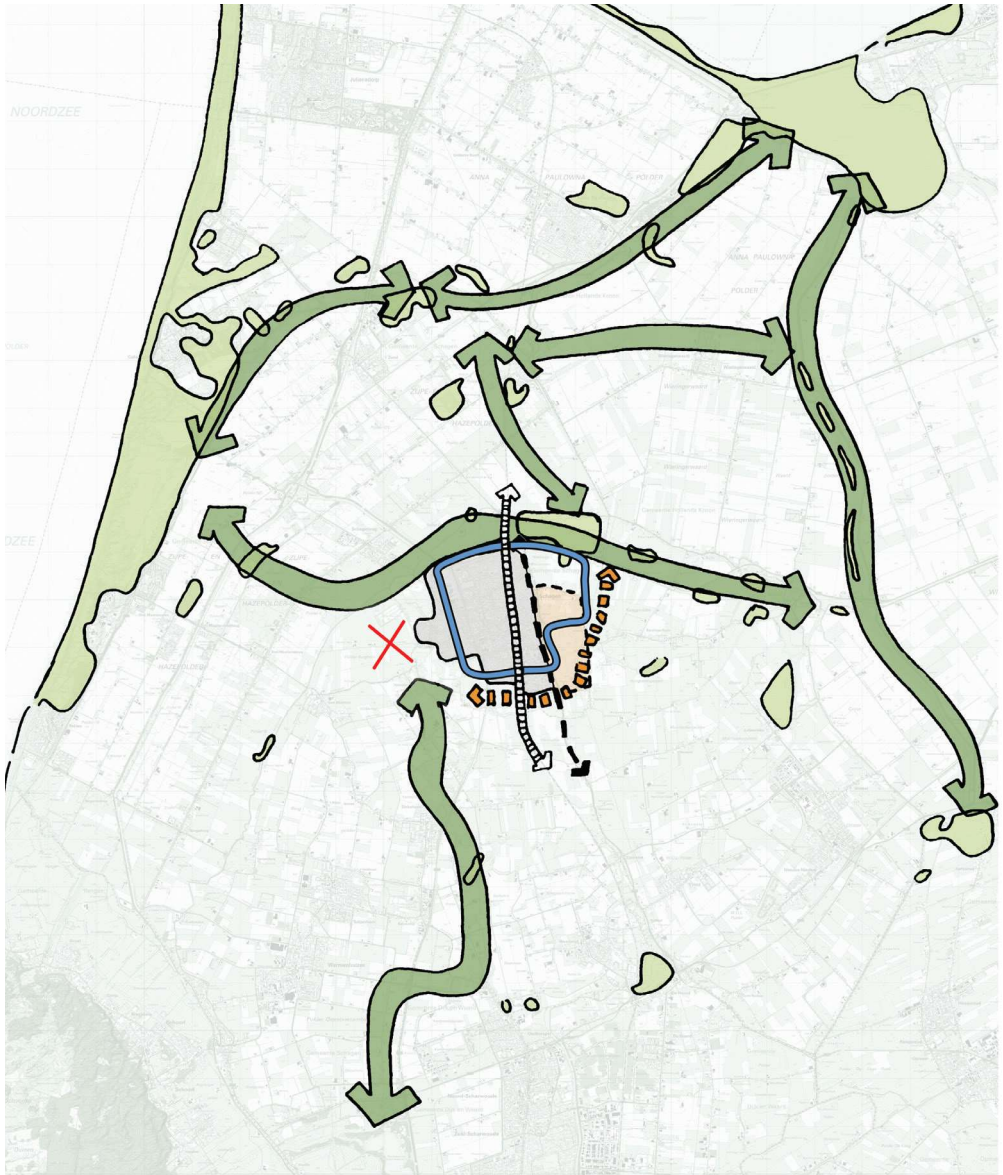

KNV1 netwerk (onderdeel van Natuurnetwerk Nederland)

Klimaatbestendig en waterrobuust

Alle overheden hebben afgesproken dat Nederland in 2050 water robuust en klimaatbestendig is ingericht. Dat betekent allereerst dat we water en bodem sturend laten zijn voor nieuwe ontwikkelingen. Aan de hand van het Ruimtelijk afwegingskader klimaatadaptieve gebouwde omgeving bepalen we waar we kunnen en willen ontwikkelen, en welke inspanningen daarvoor nodig zijn. We ontwikkelen met het oog op het klimaat en de leefomgeving van de toekomst. Voor nieuwbouw kijken we zo ver mogelijk vooruit, bijvoorbeeld 2100. Een woonwijk gaat immers langer mee dan 25 jaar. In onze Omgevingsvisie staat onze woonbuurt en woonstraat van de toekomst.

- De locatiekeuze voor Schagen-Oost is vanuit het principe ´water en bodem sturend' een logische.
- We passen de principes van water en bodem sturend ook in het gebied toe (niet afwentelen, sponswerking water- en bodemsysteem vergroten, rekening houden met extremen, aanpasbare inrichting voor de lange termijn, kansen voor systeemherstel benutten).
- We richten zoveel mogelijk groen en blauw in en maken zo min mogelijk gebruik van technische maatregelen (die zijn immers minder robuust en bieden geen voordelen voor biodiversiteit);
- We maken ruimte voor koele, groene plekken. Ook water houden we koel. Door de zon verwarmd water leidt (vooral 's nachts) immers lokaal tot hogere temperaturen.
- We maken ruimte voor overtollig water en houden hemelwater na een bui vast.

Concreet bij nieuwbouwwoningen is een waterberging verplicht en hebben we ons geconformeerd aan de handreiking Klimaatbestendige Nieuwbouw van de MRA. De basisveiligheidsniveaus daarin zijn in lijn met de 'Landelijke maatlat groene en klimaat adaptieve gebouwde omgeving'. Schagen-Oost is bij uitstek een project om dit op een zo hoog mogelijk niveau toe te passen (niveau goud i.p.v. brons). Dat betekent ook, wanneer we het hebben over water en klimaatadaptatie, dat we zo min mogelijk water gebruiken en zo veel mogelijk hergebruiken (bijvoorbeeld regenwater).

Sloten patroon in Schagen-Oost

Het gemaal aan de Lutjewallerweg

Zorgvuldige landschappelijke inpassing van de woonbuurten

Schagen-Oost wordt ontwikkeld in een provinciaal, waardevol landschap. Hierdoor is het des te belangrijker dat de nieuwe woonbuurten respectvol en kwalitatief versterkend worden ingepast. Evenals de bufferzone tussen de woonbuurten en provinciale weg N241. De woonbuurten hebben verschillende overgangen naar het polderlandschap. De woonbuurten ten zuiden van de Snevert krijgen een bomenrand. Dit zorgt voor een groene inkadering van de woonbuurten vanuit het landschap. Bij de woonbuurten noorden van de Snevert wordt dit juist open gehouden, zodat er een visuele verbinding met de Nes en zicht op bakens binnen de stad blijft. En zal er met rietoevers gewerkt worden. De overgangszone kan benut worden om ommetjes aan te leggen.
Daarnaast zijn er nog de watergangen in de woonbuurten die zo veel mogelijk ingepast worden. Belangrijk is dat deze beleefbaar en zichtbaar zijn voor iedereen.

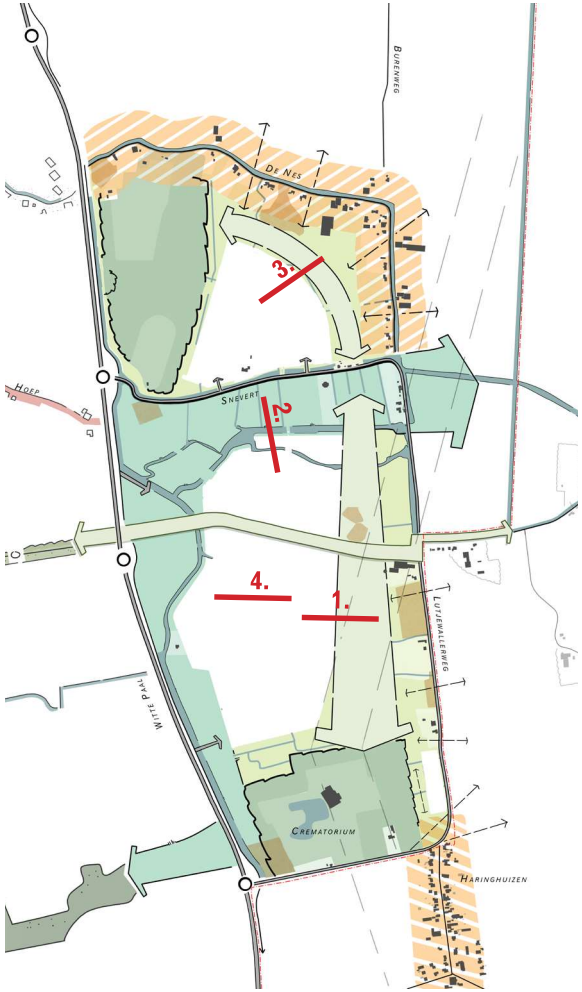

1. Overgang Woonbuurt - Bomenweide

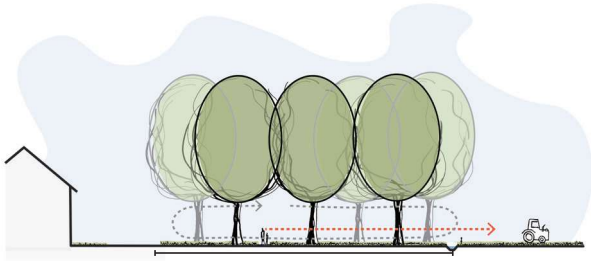

min. 30m

- Onder de bomen door kunnen kijken, waardoor uitzicht op het grasland niet wordt belemmerd.
- Bomen goed ophogen waardoor gevoel van ruimte onder de bomen ontstaat (open, licht, zicht).
- Door de bomenweide slingert een wandelpad.
- Minimaal 30 meter breed (ruimte voor 3 à 4 bomen in een rij).
- Bomen speels neerzetten.

Bomenrij als dorpsrand, Vries

2. Overgang Woonbuurt - Waterberging

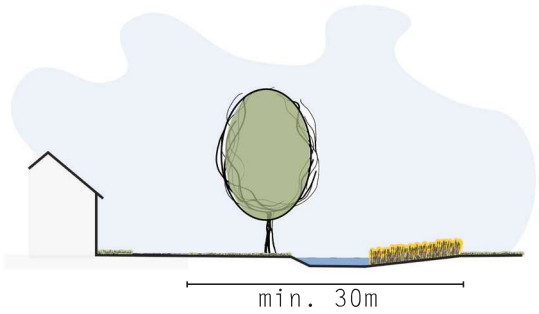

- Waar meer ruimte voor waterberging nodig is, kan er een bomenrand doorgetrokken worden vanuit de bomenweide met daarnaast ruimte voor extra water (verbreden bestaande sloot) en ook eventueel het toevoegen van natuurvriendelijke oever met riet.
- Het speelse van de bomenrand kan terugkomen in het riet door te spelen met de taludsteiltes en breedtes in combinatie met de bomenrand heeft het een ander karakter dan de noordelijke woonbuurt.

3. Overgang Woonbuurt - Rietoevers

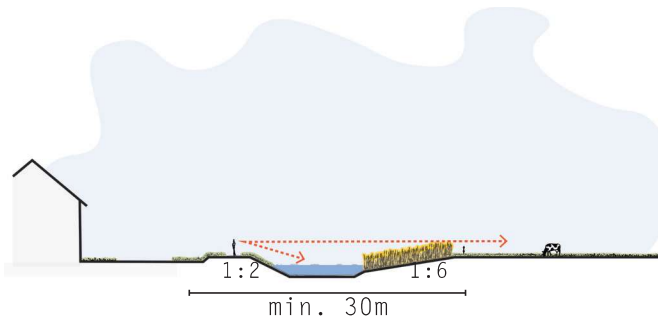

- Ter hoogte van Nes de overgangszone laag en openhouden.
- Bestaande sloten gebruiken, deze verbreden en een natuurvriendelijke oever toevoegen met ruimte voor rietvegetatie aan de kant van het grasland.
- Aan de kant van de nieuwe bebouwing zou een steile kade toegevoegd kunnen worden met wandelpad.

4. Watergangen binnen de woonbuurten

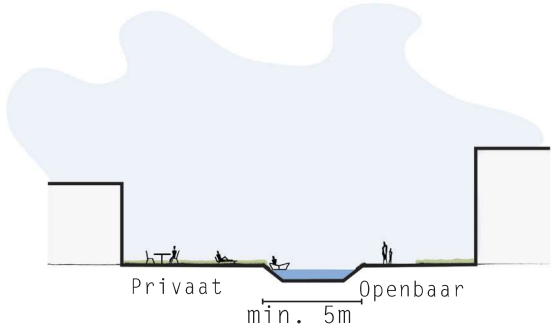

- Het uitgangspunt is om de huidige watergangen die door de woonbuurten lopen te behouden.
- Het is daarbij belangrijk om minimaal één oever openbaar te houden. Op deze manier zijn ze beleefbaar voor iedereen.
- De breedte is minimaal 5 meter zodat er recreatief gebruik mogelijk is. Denk aan een kleine sloep of kano.

Westerdel, Dijk en Waard

Biesland, Ypenburg

Zuid-Scharwoude

2: Schagen-Oost richt zich op gemengd, duurzaam en toekomstgericht wonen

In Schagen-Oost worden minimaal 1.100 woningen voorzien, verdeeld over drie landschappelijk ingepaste woonbuurten. Het doel is om deze woonbuurten volledig te integreren in zowel de stad als de natuurlijke omgeving. Ze vormen programmatisch een aanvulling op wat Schagen al te bieden heeft en zoeken naar een ruimtelijke verbinding. Aan de stadskant is de ambitie om de woonbuurten vorm te geven met een meer stedelijk karakter met hogere, aaneengesloten bebouwing, vooral in de buurt van het station. Aan de zijde van de linten Nes en Lutjewallerweg is een meer ontspannen opzet voorzien met lagere en meer verspreide bebouwing. Langs de Lutjewallerweg wordt het karakter van het bestaande lint verder doorgezet.

De woonbuurten worden beoogd onderscheidend te zijn ten opzichte van elkaar, daarnaast is er diversiteit in de vorm van woonmilieus en bebouwing binnen de woonbuurten op zichzelf. Niet alleen in dichtheden en woningtypen, maar ook door bewust rekening te houden met verschillende doelgroepen. Het doel is om een inclusieve gemeenschap te creëren voor mensen met diverse behoeften en levensstijlen. Belangrijk hierbij is de integratie van voldoende voorzieningen, zoals bijvoorbeeld een buurtsupermarkt, een huisarts en buitenspeelgelegenheden rond 'het dorpsplein'. Door deze voorzieningen dicht bij huis aan te bieden, worden de woonbuurten aantrekkelijk voor bijvoorbeeld senioren en kleine huishoudens (met een winkel op de hoek), daarnaast worden daarmee bezoekcombinatie met wandelen en fietsen gestimuleerd en zodoende autobewegingen richting Schagen stad beperkt. Het dorpsplein wordt voorzien tussen twee woonbuurten en langs het historische trambaantje. Dit alles draagt bij aan het realiseren van levendige en inclusieve woonbuurten in Schagen-Oost. In de vervolgfase van de planontwikkeling zal worden onderzocht en bepaald welke voorzieningen er in Schagen-Oost worden opgenomen.

Woningbouwaantallen en dichtheden

In deze visie is gekeken naar de mogelijkheden om 1.100 woningen te realiseren, met een zoekopdracht naar 1.500 woningen.
In het plan is ruimte voor verschillende woonmilieus met variërende dichtheden. Langs de buitenste randen van de woonvelden, dit zijn de licht gele zones, hanteren we een lage, meer dorpse dichtheid om een zachte overgang te creëren richting de Nes, Lutjewallerweg en het crematorium. (ca. 20 woningen per hectare)

Een hogere dichtheid (ca. 50 woningen per hectare) is voorstelbaar daar waar de Zuiderweg en de Hoep aansluiten op de N241 (het meer donkerrode deel). Op deze manier ontstaat er een stads karakter langs de Leets en de Nieuwe Molensloot wat het gezicht van de nieuwe wijk kan gaan vormen. Bovendien staan deze woningen het dichtste bij het treinstation.

Langs de Lutjewallerweg richting Haringhuizen stellen wij ons voor dat er wordt voortgebouwd op de karakteristiek van het lint. (10 woningen per hectare) Denk hierbij aan enkele vrijstaande woningen, mogelijk met erfbeplanting, in een zeer lage dichtheid. De identiteit van het bestaande dorp dient zo min mogelijk te worden aangetast. Overige buurten worden ingericht als groene buitenwijken van zo'n 30-35 woningen per hectare.

Deze variatie van woningdichtheden maakt een breed palet aan typologieën mogelijk. De getekende ontwikkelcontouren bieden op het eerste gezicht voldoende ruimte om de gewenste 1.100 woningen in te passen binnen de contouren van het ruimtelijke raamwerk. Door middel van het dichter bebouwen van het gebied kunnen er ook 1.500 woningen worden gebouwd, echter zal in een nog op te stellen groeiscenario tot 2040/50 moeten worden onderzocht of dit op een kwalitatieve manier kan worden ingepast.

Hierbij zal de keuze voor het totaal aantal woningen bepalen in hoeverre de woonbuurten van Schagen-Oost een iets meer stadse dan wel een dorpse uitstraling zullen krijgen. In de voorbeeldprojecten hieronder is te zien hoe de dichtheid het ruimtelijk beeld beïnvloedt.
Wanneer het woningaantal groeit, zal ook de dichtheid, en daarmee het stadse karakter, groeien en vice versa.

10 woningen per hectare

Schoonoord, Brinkwonen

20 woningen per hectare

Vianen, Hoef en Haag

35 woningen per hectare

Wageningen, Kortenoord

50 woningen per hectare

Woerden, Defensie-Eiland

Doelgroepen en woonvormen

Gemeenschapszin, onderlinge bekendheid, veiligheid en gedeelde normen en waarden zijn de leefstijlen voor de gemeente Schagen. Daar past een wijk bij waar mensen zich veilig, vertrouwd en met elkaar verbonden kunnen voelen. Dit betekent mogelijkheden voor ontmoeting en geschikte woonvormen op de juiste plek. Met passende woonruimte voor de inwoners om doorstroming te stimuleren, de wachttijd voor een huurwoning te laten dalen en te streven naar een gemêleerde woonwijk.

Met het ondertekenen van de Woondeal 2.0 heeft de gemeente zich geconformeerd aan het uitgangspunt om te streven naar 2/3 betaalbare woningbouw met daarin 30% sociale huurwoningen. Onder betaalbare woningbouw behoren sociale- en midden huurwoningen en koopwoningen tot een prijsklasse van €355.000,- (prijspeil 2023). De uitgangspunten uit de woondeal 2.0 sluiten voor het onderdeel betaalbare woningen aan op uitgangspunten uit de Omgevingsvisie van de gemeente Schagen.

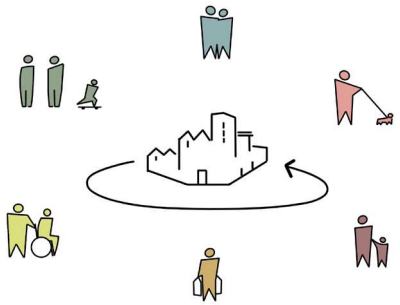

Een ontwikkeling voor verschillende doelgroepen

In de Woondeal is ook vastgelegd dat gewerkt wordt volgens het principe van adaptief programmeren om een optimale balans te krijgen tussen vraag- en aanbod van woningen. Dit biedt ruimte voor ambitie en de mogelijkheid om flexibel in te spelen op actuele ontwikkelingen.

Wij ambiëren in Schagen-Oost aantrekkelijke woningen toe te voegen voor alle doelgroepen, van grote huishoudens naar kleine huishoudens voor 1 tot 2 personen, starters en gezinnen. Daarbij beoogt de gemeente woningen te realiseren voor de leeftijdscategorie van 55 jaar en ouder om doorstroming te bevorderen. Het is daarom gewenst om gedifferentieerde woningbouw te ontwikkelen met aandacht voor gezinswoningen, levensloopbestendige woningen, patiobungalows, hofjeswoningen en appartementen. Speciale aandacht zal er zijn voor wonen voor mensen met een zorgbehoefte.

Voorzieningen

Voorzieningen in nieuwe wijken kennen vele vormen. Zo zal de inrichting van de nieuwe wijk bijdragen aan de mentale gezondheid van haar nieuwe bewoners en gebruikers. Groene zones met recreatieve mogelijkheden zullen uitnodigen tot ontmoeting en beweging. Door het scheiden van snel en langzaam verkeer in de wijk kunnen we prettige recreatieve routes aanbieden aan de bewoners van Schagen en omgeving. Ook zullen deze langzaam verkeerroutes slim aansluiten op de stad en andere populaire wandelroutes zoals de Nes om ook andere gebruikers te bedienen.

Scholen en kindgebonden voorzieningen

Bij een uitbreiding van de stad is het essentieel dat er voldoende maatschappelijke voorzieningen zoals scholen, speelplekken en ontmoetingsplekken in de buurt zijn om de bewoners te dienen. Bij de beoogde uitbreiding met 1.100 tot 1500 woningen ontstaat in de wijk minimaal een behoefte naar basisonderwijs met sportzaal of gymzaal en eventueel kinderopvang die niet door de bestaande voorzieningen in de omgeving kunnen worden opgevangen. Voor Schagen-Oost streven we daarom naar een integraal kindcentrum (IKC); onderwijs en kinderopvang onder één dak, zodat de doorgaande lijn van 0-12 jaar en het gedachtengoed van inclusiviteit ondersteund wordt. In het kader van ontmoeting en (vrijwilligers-)activiteiten in de wijk kan er in een volgend stadium ook onderzocht worden of er behoefte is om multifunctioneel gebruik te maken van het integraal kindcentrum. De vraag naar deze voorzieningen wordt in de vervolgfase verder onderzocht – ook in relatie tot de ontwikkeling van de voorzieningen in de bestaande stad - en uitgewerkt in combinatie met de financiële haalbaarheid ervan.

Zorg

Het is belangrijk dat er genoeg aanbod in zorgvoorzieningen aanwezig is voor de nieuwe bewoners. De noodzaak en haalbaarheid van het plaatsten van kleinschalige zorgvoorzieningen zoals bijvoorbeeld een huisartsenpraktijk of een fysio in Schagen-Oost zal in een volgende fase nog onderzocht worden. Zeker in relatie tot een nu al ervaren tekort aan huisartsen binnen de gemeente, reeds gevestigde medische functies aan de Zuiderweg en het concentreren van zorgvoorzieningen in de nabijheid van ov-knooppunten.

Andere voorzieningen
Naast dat de maatschappelijke voorzieningen in Schagen-Oost moeten zorgen voor een prettige leefomgeving, kunnen ook commerciële voorzieningen een rol spelen in de leefbaarheid van het gebied. Momenteel zijn de woonwijken in de stad, op enkele kleinschalige winkelcentra in de wijken na, voor hun dagelijkse boodschappen aangewezen op het stadscentrum van Schagen. Ook enkele omliggende kernen zijn veelal aangewezen op de voorzieningen en het winkelaanbod in het centrum van Schagen. De ontwikkeling van 1.100 tot 1.500 woningen in Schagen-Oost roept mogelijkheden op om kleinschalige voorzieningen zoals een (buurt)supermarkt en aanpalende voorzieningen te integreren in het plan. Op deze manier zijn de bewoners van Schagen-Oost niet aangewezen op het centrum voor hun dagelijkse boodschappen en kan Schagen-Oost ook bezoekers uit bijvoorbeeld Barsingerhorn en Haringhuizen bedienen. Hiermee wordt ook de druk op de wegen naar het centrum in de piektijden ontlast. Of het toevoegen van deze kleinschalige commerciële voorzieningen haalbaar/levensvatbaar blijkt en welke (verkeers)effecten dit heeft zal nader worden onderzocht in de volgende fase van planuitwerking.

Energie, warmte en duurzaamheid

Schagen heeft de ambitie om de CO2-uitstoot te minimaliseren of nog beter, geen CO2-uitstoot meer te hebben. Nieuwe woonwijken worden ontworpen met het doel om zo toekomstbestendig te zijn. Naast CO2-reductie richten we ons op de toenemende directe gevolgen van klimaatverandering zoals toenemende hitte, regenval en de prijs van energie en bouwmaterialen.

De woonwijk van de toekomst houdt dus rekening met aspecten als energieverbruik, klimaatadaptatie, biodiversiteit, mobiliteit en circulair bouwen. Het belang van toekomstbestendige maatregelen vanaf het begin wordt benadrukt om mogelijke maatschappelijke kosten te voorkomen, zoals schade door extreem weer of grote herinvesteringskosten door veranderende regelgeving of situaties. Schagen ziet een overgang naar een circulaire economie als essentieel, met nadruk op het sluiten en verkleinen van kringlopen door hergebruik van grondstoffen en gebruik van natuurlijke materialen. Tegelijkertijd hebben we te maken met extreme krapte op het stroomnet(netcongestie) en een groeiende vraag naar elektrisch verwarmen en elektrisch vervoer.

Er ligt een uitdaging in de volgende planfasen hoe we de ambities kunnen omzetten in het selecteren van een toe te passen energiesysteem waarbij varianten van het integreren van collectieve warmte, batterijen, kleinere aansluitingen, warmteopslag en andere technische oplossingen in de ontwerpfase tot uiting komen en daarmee ook de druk op het stroomnet (vanuit de netwerkcongestie) te verminderen.

Vrijheidspark Winterswijk

Groenplaats Den Burgh

Zorgboederij De Hulst

3: Verbinding met de stad en regio

Schagen-Oost wordt zorgvuldig verbonden met Schagen stad en omliggende dorpen, met nadruk op duurzaamheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid. De visie legt de focus op het bevorderen van wandelen en fietsen. Om dit te realiseren:

- Wordt ingezet op een goed wandel- en fietsnetwerk dat naadloos aansluit op bestaande routes zoals de Hoep, de Nes, de Zuiderweg, de Priggeweg en de omliggende dorpen zoals onder andere Haringhuizen en Barsingerhorn.
- Worden de woonbuurten zoveel mogelijk aangesloten op bestaande infrastructuur.
- Worden nieuwe doorgaande (sluip)routes voor autoverkeer tussen de woonbuurten voorkomen en voor fietsers en voetgangers optimale routes tussen de woonbuurten en naar OV en voorzieningenclusters nagestreefd.
- Wordt extra verkeersdruk op de bestaande linten Nes, Lutjewallerweg, Haringhuizerweg en Tin (richting Barsingerhorn) zoveel mogelijk vermeden.
- Wordt gemotoriseerd verkeer gedwongen te ontsluiten via de provinciale weg en niet via omliggende buurten of de Priggeweg.

Fiets

In de visie worden een aantal nieuwe fietspaden voorzien die de stad Schagen met de woonbuurten en de regio verbinden. Waar ze precies komen te liggen is nog niet bekend, maar gekeken wordt naar een aantal opties:

- Een nieuw vrij liggend fietspad op het voormalige trambaantje, waardoor fietsverkeer tussen Barsingerhorn en Schagen-stad de confrontatie met autoverkeer op de Snevert kan vermijden.
- Vanaf dit nieuwe fietspad wordt een extra vrijliggend fietspad gecreëerd naar de bestaande fietstunnel bij de Nes.
- De noordelijke en de zuidelijke woonbuurten krijgen toegang via een nieuw vrijliggend fietspad vanaf de Priggeweg.
- Het nieuwe fietsnetwerk sluit naadloos aan op de regionale doorfietsroute.
- Overige fietsverbindingen binnen het plangebied, met de stad en de omliggende dorpen worden nader uitgewerkt in een volgende fase van planvorming.

Auto

De woonbuurten worden met een lusje ontsloten via de Priggeweg en de noordelijke woonbuurt via de Snevert. Dit voorkomt sluipverkeer over de linten. De exacte locaties worden nader bepaald. Hierbij zal voor de Snevert het uitgangspunt worden gehanteerd dat er een veilig wegprofiel ontstaat binnen het cultuurhistorisch beeld waarbij er een weg tussen twee watergangen in ligt.

Openbaar vervoer

De gemeente zal zich hard maken om ervoor te zorgen dat Schagen-Oost een aansluiting krijgt op de openbare bus routes, zodat de toekomstige woonbuurten optimaal bereikbaar zijn. Daarnaast zorgen we voor goede wandel- en fietsverbindingen naar het treinstation.

3 Ingrepen fietsnetwerk

Mobiliteitsvisie

Bereikbaarheid is een voorwaarde voor een toekomstbestendige woonwijk. Tegelijkertijd zijn er grote opgaven in de maatschappij waar we als overheid ook binnen de mobiliteit verantwoordelijkheid moeten pakken. Dit betekent dat mobiliteit zo duurzaam mogelijk moet zijn, verkeersveilig, juist zorgt voor leefbaarheid, een gezonde omgeving en bereikbaarheid en daarmee het woongenot niet in de weg zit. In Schagen-Oost hanteren we bij het mobiliteitsvraagstuk het STOMP-principe. Deze afkorting staat voor Stappen (wandelen), Trappen (fietsen), Openbaar vervoer, Mobility as a service (MAAS) (deelvervoer) en Privéauto. Bij het principe van STOMP kijken we bij nieuwbouw eerst naar de schoonste, gezondste en veiligste manier van verplaatsen en pas op het eind naar de meest vervuilende, luie en onveilige manier van voortbewegen. Dit betekent dat de mobiliteit zich primair gaat richten op het stimuleren van wandelen en het gebruik van de fiets. Ondanks dat we zien dat er een grote autoafhankelijkheid is in deze regio, dwingen de verschillende maatschappelijke opgaven ons om de auto een minder belangrijke rol te geven, maar zal deze gezien de ligging van Schagen in de regio zeker een rol blijven spelen. In een volgend planstadium zal gekeken welke parkeernormen voor Schagen-Oost gehanteerd zullen worden.

Schagen-Oost krijgt goede voetgangers- en fietsverbindingen die logisch aansluiten op de rest van Schagen. Ook binnen Schagen-Oost worden hiervoor goede verbindingen aangelegd. Daarnaast zal er in overleg met de Provincie gekeken worden of Schagen-Oost een aansluiting kan krijgen op het openbaar busvervoer. Voor de voorzieningen die veel autoverkeer aantrekken zal worden onderzocht of deze ook in Schagen-Oost kunnen komen, om zo de verkeerstroom van auto's richting de rest van Schagen te verminderen. De aansluitingen op de N241 zullen zo worden gekozen dat de Zuiderweg een aansluitende wegen het extra verkeer vanuit Schagen-Oost goed aankunnen. Hiervoor is een quick scan in het verkeersmodel uitgevoerd. Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling van Schagen-Oost zonder noemenswaardige problemen kan worden de afgewikkeld op de rotonde N241/Zuiderweg en dat het extra verkeer niet tot veel extra reistijd leidt in de spitsuren op het traject N241 en N245 en vice versa. Deze conclusie geldt voor een gemiddeld spitsuur. Bij de piek binnen het spitsuur en wanneer bij de spoorwegovergang in de Zuiderweg de spoorbomen dicht zijn, zal de toename in reistijd relatief groter zijn. Dit heeft vooral grote invloed op de wijze waarop bewoners van Schagen deze vertraging ervaren. In de vervolgfase kan een verdiepende studie met een simulatiemodel worden uitgevoerd als er meer inzicht wordt gevraagd in de verkeersafwikkeling van de op- en afbouw van een ochtend- of avondspitsuur (en de impact van de overweg daarop). Daarnaast wordt er door de gemeente ingezet op de verbetering van de hoofdverkeersstructuur (zie p.38). Een verbetering in deze structuur, bijvoorbeeld door middel van een zuidelijke randweg, zal ervoor zorgen dat de afwikkeling van Schagen-Oost nog soepeler verloopt. De afwikkeling van Schagen-Oost zal dan ook meegenomen worden in de verdere uitwerking van de hoofdverkeersstructuur.

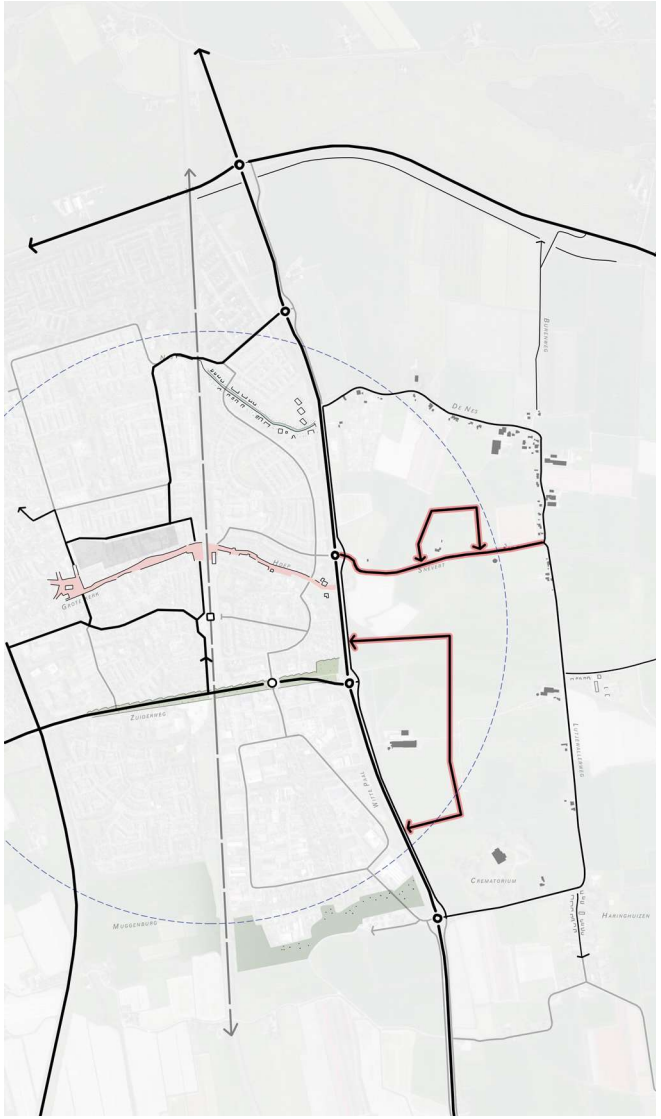

Ontsluiting buurten via Snevert en Priggeweg

Provinciaal beleid

Op 19 november 2018 heeft de provincie Noord-Holland de "Omgevingsvisie NH2050 – Balans tussen economische groei en leefbaarheid" vastgesteld. In deze visie wordt de langetermijnvisie van de provincie gepresenteerd aan de hand van ambities en een sturingsfilosofie. Vanuit de ambities zijn een vijftal bewegingen opgesteld die laten zien hoe Noord-Holland wil omgaan met de opgaven die op de samenleving afkomen en die de provincie wil faciliteren.

De belangrijkste ambities voor Noord-Holland, zoals omschreven in de Omgevingsvisie, zijn verankerd in de Omgevingsverordening.

Omgevingsverordening NH2022

Vanaf 1 januari 2024 is de 'Omgevingsverordening NH2022' van de provincie van kracht. De belangrijkste gebiedsaanwijzingen zijn 'Landelijk gebied' en 'Bijzonder Provinciaal Landschap'(BPL). Deze zijn in het gehele gebied van kracht. Op een klein deel (paar percelen) zit de aanwijzing 'Natuurnetwerk Nederland'. Ook is de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van toepassing. Het realiseren van een woonwijk in het landelijk gebied en in BPL is niet zondermeer mogelijk. Er dient rekening te worden gehouden met de bijzondere kwaliteiten van het gebied, de nut en noodzaak dient te worden aangetoond, evenals het grote maatschappelijke belang van deze ontwikkeling en het aantal woningen dient regionaal afgestemd te worden. Onderhavige Omgevingsvisie biedt een eerste onderbouwing waarom bouwen in BPL ruimtelijk mogelijk zou kunnen zijn.

Omgevingsvisie gemeente Schagen

In de omgevingsvisie heeft de gemeenteraad de volgende speerpunten vastgesteld:

1. Een gezinsvriendelijke gemeente met een stad die belangrijk is voor de regio. Met sterke dorpen. En een gemeente die aantrekkelijk is voor ondernemers;
2. Een gemeente die nationaal en internationaal meedoet op het gebied van toerisme en recreatie, wetenschap en (nieuwe vormen van) landbouw;
3. Een gemeente die steeds aansluit bij de groeiende behoefte aan woningen die passen bij de vraag en bijdragen aan sterke kernen;
4. Een gemeente waar iedereen mee kan doen;
5. Een gemeente waar kernen, voorzieningen, onderwijs en werk goed bereikbaar zijn;
6. Een veilige, gezonde en sportieve gemeente;
7. Een duurzame gemeente;
8. Een gemeente waarin bewoners en bezoekers de omgeving waardevol vinden.

De woningbouw in Schagen-Oost draagt bij aan de grote behoefte aan woningen. De woningbouw zal ruimte bieden aan diverse groeperingen o.a. gezinnen, ouderen en ook voor bewoners met een kleine portemonnee. Ook zal in Schagen-Oost gekeken worden naar andere functies dan wonen (denk aan een school, detailhandel, recreatie, etc.). Dit zal later nader worden uitgewerkt. Dit sluit goed aan bij de gedachten van de Omgevingsvisie. Ook zal de bereikbaarheid van de nieuwe woonwijk een belangrijk element zijn. Belangrijk is verder dat het gaat om een woonwijk in een groene setting, een woonlandschap, waarbij rekening wordt gehouden met de waardevolle karakteristieken van het gebied. Volgens de visiekaart van de Omgevingsvisie zijn er woningen aan de rand van de kern Schagen mogelijk. Al met al zijn er voldoende aanknopingspunten in de Omgevingsvisie voor de uitbreiding van Schagen aan de oostzijde. In deze Omgevingsvisie wordt dit nader uitgewerkt/vormgegeven.

Bestemmingsplan

In het plangebied voor Schagen-Oost geldt het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied Schagen'. Het bestemmingsplan is gedeeltelijk herzien door het paraplubestemmingsplan 'Parkeren' en het 'Paraplu-omgevingsplan, 1e tranche'. In het gebied is voornamelijk de agrarische bestemming van kracht met op diverse plekken agrarische bouwpercelen, waarbij op een aantal plekken veehouderijen zijn toegestaan. Ook zijn er diverse woningen aanwezig en als zodanig bestemd. Daarnaast zijn er op kleine schaal andere functies in het gebied aanwezig en als zodanig bestemd. Daarbij kan gedacht worden aan het crematorium (maatschappelijke bestemming), de volkstuinen (recreatieve bestemming), de ijsbaan en kynologische club (beide als een aanduiding op de agrarische bestemming).
De nieuwe woonwijk past niet binnen de bestemmingsplanvoorschriften. Medewerking is mogelijk met een afwijking van het omgevingsplan door een Buitenplanse OmgevingsPlan Activiteit (BOPA) of in een nieuw op te stellen omgevingsplan. Dit is noodzakelijk omdat de kaders nader zullen moeten worden uitgewerkt omdat deze visie niet als kader stellend mag worden beschouwd. Na inwerkintreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied Schagen' opgegaan in het (tijdelijk deel van het) Omgevingsplan.

Ruimtelijke randvoorwaarden in het plangebied

Wanneer een woonwijk wordt gerealiseerd in onderhavig gebied zijn er een aantal ruimtelijke zaken waar rekening gehouden mee dient te worden:

- Afstand houden tot de hoogspanningslijn, die hoor het gebied loopt;
- Zelfde geldt voor afstand tot het crematorium, de kynologische club (hondenclub), volkstuinen, ijsbaan, agrarische bouwpercelen, bedrijven(terrein), nutsvoorzieningengebouw;
- Rekening houden met de geluidscontour van wegen, met name van de provinciale weg (N241);
- Rekening houden met spuitzones van agrariërs;
- Rekening houden met ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden in het gebied;
- Rekening houden met de uitstoot van stikstof op Natura-2000 gebieden;
- Rekening houden met transport van gevaarlijke stoffen, buisleidingen, etc.;
- Rekening houden met de wateraspecten in het gebied (dempen is graven, compenseren voor het toevoegen van verharding, aandacht voor onderhoud van waterpartijen, bouwen nabij waterpartijen, etc.);
- Rekening houden met eisen van de brandweer (voldoende bluswater, bereikbaarheid, etc.).

Overig relevant beleid

- Regionale samenwerkingsafspraken woningbouw van de Kop van Noord-Holland 2020-2030 (KwK, 20 oktober 2020);
- Intentieverklaring 'Van vergrijzing naar vernieuwing in de Kop van Noord-Holland' (2020);
- Bijzonder Provinciaal Landschap Schagen (12 april 2021);
- Ruimtelijk afwegingskader klimaat adaptieve gebouwde omgeving (april 2024)
- Omgevingsvisie gemeente Schagen (14 december 2021);
- Woonvisie Schagen als onderdeel van de Omgevingsvisie;
- Woonakkoord Kop van Noord-Holland (13 februari 2022);
- Nationale woon- en bouwagenda (11 maart 2022);
- Coalitieakkoord gemeente Schagen (2022 – 2026) 'Doorbouwen op een gezond fundament';
- Werkagenda Mobiliteit Kop van Noord-Holland 2022-2024;
- Programma Woningbouw 2022- 2026;
- Woondeal 2.0 Regio Noord-Holland Noord (15 maart 2023);
- Doelgroepenverordening woningbouw gemeente Schagen (2023)
- Elke regio telt! Een nieuwe aanpak van verschillen tussen regio's (maart 2023);
- Actieprogramma Helderse Lijn;

Conclusie projecten in de stadsrand

Het landschap rond Schagen is waardevol. Er is in deze visie dan ook gestudeerd op ruimtelijke inpassingen die, denken wij, substantieel woonprogramma kunnen voorzien en daarnaast inspelen op de aanwezige kwaliteiten. Op verschillende plaatsen rond de stad zijn kansen aanwezig om landschap en wonen opnieuw met elkaar te verweven en nieuwe kwalitatieve verstedelijkte landschappen te creëren, met ruimte voor wonen, sporten, bewegen, bos, enz. Bij het aanwijzen van deze nieuwe verstedelijkte woonlandschappen zouden niet alleen het behoud van het landschap of grondposities leidend moeten zijn. Maar dient integraal te worden ingezet op een duurzame toekomst van de stad, waarin leefbaarheid, ruimte voor groei en het versterken van de regiofunctie voor Schagen centraal staat. Het gaat bijvoorbeeld over een goede bereikbaarheid, over belasting van de infrastructuur en een juiste programmering. Schagen-Oost ligt bijvoorbeeld dicht bij centrum en de OV-knoop en aan het open landschap en de Nes. Daarmee biedt Schagen-Oost andere kwaliteiten dan bijvoorbeeld Muggenburg-Zuid. Het verdient de voorkeur om niet alleen op Muggenburg-Zuid in te zetten, maar juist op meerdere plekken om plek-eigen, specifieke en kwalitatieve woonprojecten te realiseren. Samen kunnen de projecten, mits goed uitgevoerd en vormgegeven, een boeiende volgende laag in de voortdurende transformatie van de Schagense stadsrand vormen!

Effect op BPL contouren

Project Schagen-Oost roept het vraagstuk op hoe met het BPL om te gaan. Schagen-Oost vraagt om een mogelijke herbegrenzing van de BPL of het besluit om op een andere wijze de BPL status geen belemmering te laten zijn voor de ontwikkeling van de stad Schagen. Dit besluit betekent echter niet dat het waardevolle landschap integraal aan kwaliteit zal inleveren. Schagen-Oost zal uiteraard verdere uitwerking nodig hebben, maar laat veel potentie zien om juist bij te dragen aan de versterking van de kwaliteiten en beleving van het landschap. De verbinding tussen de stad en het landschap wordt beter en we kunnen werken aan een aantrekkelijke, gelaagde stadsrand die meer recht doet aan het prachtige landschap.

Op de kaart is aangegeven over welk deelgebied dit gaat. In 2024 zullen de provincie en gemeente samen verkennen of een positief besluit mogelijk is.

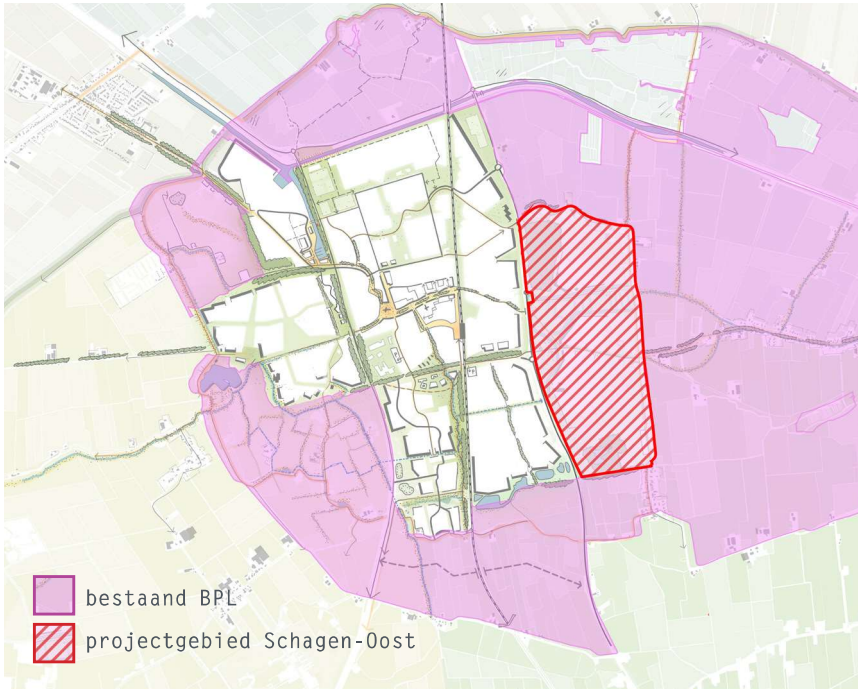

Effect op het BPL

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Actualisatie Omgevingsvisie provincie Noord-Holland 2050

Advies over reikwijdte en detailniveau van het omgevingseffectrapport

21 oktober 2025 / projectnummer: 3968

1 Advies voor de inhoud van het OER

De provincie Noord-Holland werkt aan de actualisatie van de Omgevingsvisie NH2050. Ze wil hiermee inspelen op urgente maatschappelijke ontwikkelingen zoals klimaatverandering, woningbouwopgaven, energietransitie, landbouwverandering en veranderingen in mobiliteit en economie. Omdat de fysieke ruimte beperkt is, wil ze hierover in de geactualiseerde omgevingsvisie duidelijke keuzes maken. Voor het besluit hierover wordt een omgevingseffectrapport (OER)[1] opgesteld. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben voor het op te stellen OER een Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) gemaakt en de Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd hierover te adviseren. De NRD is het onderzoeksvoorstel voor het op te stellen OER.

Wisselwerking tussen het maken van de plannen en het opstellen van het OER

De Commissie heeft waardering voor de gedegen aanpak van het traject en de rol die het OER hierin kan gaan spelen: de visie en het OER worden in wisselwerking met elkaar opgesteld. De verschillende ruimteclaims en mogelijk 'botsende' ambities zijn al in eerdere fasen van het traject gebiedsgericht in beeld gebracht.

Essentiële informatie voor het OER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het OER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in het besluit over de geactualiseerde omgevingsvisie het OER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- **Aanleiding actualisatie**. Geef inzicht in de onderdelen van de omgevingsvisie uit 2018 waarvoor actualisatie en/of aanscherping van keuzes nodig is. Geef ook aan welke ontwikkelingen hiervoor aanleiding zijn. Besteed daarbij aandacht aan tussentijdse besluiten die richtinggevend zijn en de betekenis van de ontwikkelperspectieven voor de verschillende NOVEX-gebieden binnen Noord-Holland.
- **Concrete ambitie(niveaus) en doelen.** Benoem de ambities van de provincie en vertaal deze naar concrete ambitieniveaus en doelen. Dit is essentieel voor de beoordeling en vergelijking van alternatieven en een afweging van alle belangen.
- **Extra stap tussen keuzevraagstukken en het voorkeursalternatief.** Volgens de NRD wordt op basis van de uitwerkingen van de 28 keuzevraagstukken direct een voorkeursalternatief (VKA) voor de omgevingsvisie gekozen. Dit is een grote en snelle stap, die het risico heeft dat de benodigde samenhang in de oplossingen voor de vraagstukken, inclusief de ruimteclaims en het doelbereik, niet in beeld komt. Onderzoek daarom in een tussenstap, bijvoorbeeld door een aantal integrale en samenhangende alternatieven te ontwikkelen, of de keuzes ten aanzien van de vraagstukken combineerbaar zijn, of de doelen worden gehaald en welke oplossingen elkaar daarin versterken of juist uitsluiten.
- **Beoordelingskader.** Het beoordelingskader in de NRD is nu nog vrij globaal. Werk dit op basis van de aangescherpte ambities en doelen concreter uit voor:
    - zowel de hele provincie als voor de deelgebieden binnen de provincie.

[1] Een OER is formeel een milieueffectrapport (MER), maar gaat ook in op sociale en economische aspecten. Daarom is, in aansluiting op de bredere benadering van milieu en omgeving in de Omgevingswet, de term 'omgevingseffectrapportage' gekozen.

- het beoordelen van het halen van de doelen én voor de beschrijving van de effecten en laat het beoordelingskader aansluiten op het niveau van het besluit per fase. Beoordeel de omgevingseffecten los van de beoordelen van het halen van de doelen. Neem in elk geval het thema ruimtebeslag in het beoordelingskader op. Dit was een belangrijke aanleiding voor de actualisering.

Zorg dat op basis van het OER voor zowel inwoners van de provincie als voor Provinciale Staten de effecten van de te maken keuzes scherp op tafel komen. De opzet van het actualisatieproces is vanwege de vele opgaven waar de provincie voor staat complex en daardoor niet altijd makkelijk te volgen. De Commissie adviseert daarom in het OER veel aandacht te besteden aan de navolgbaarheid van het verhaal: leg steeds goed uit welke keuzes worden gemaakt, waarom en wanneer. Verder lezen besluitvormers en insprekers in de eerste plaats de samenvatting van het OER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het OER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het OER moet bevatten. Ze bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: NRD)[2]. Ze herhaalt slechts punten die al in de NRD aan de orde komen als dat voor een goed begrip van het advies nodig is of als ze voorstelt de aanpak op onderdelen aan te passen.

Aanleiding OER

De omgevingsvisie beschrijft hoe de fysieke leefomgeving in de provincie Noord-Holland zich op de langere termijn ontwikkelt en hoe de provincie daarop wil sturen. De herziening van de omgevingsvisie bevat kaders voor mer-plichtige en mer-beoordelingsplichtige projecten, zoals stedelijke ontwikkeling, het uitbreiden van woon- en werkgebieden en aanpassing van de (provinciale) infrastructuur. Daarom is het nodig om een plan-MER (OER) op te stellen. Een OER is ook nodig omdat een Passende beoordeling nodig is vanwege mogelijke significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden.

Startgesprek

Op 8 september 2025 vond een gesprek plaats tussen de Commissie, de initiatiefnemer en bevoegd gezag en haar adviseurs. De provincie heeft een toelichting gegeven op de NRD.

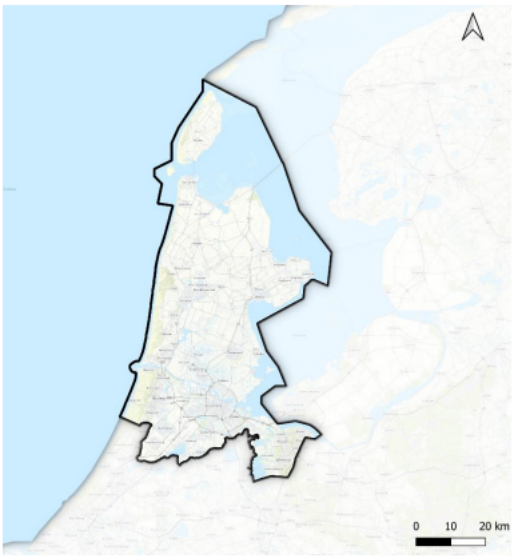

Figuur 1 Kaartweergave van de provincie Noord-Holland, bron: NRD.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het OER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen.

[2] Notitie Reikwijdte en Detailniveau Omgevingseffectrapportage actualisatie Omgevingsvisie Noord-Holland 2050, Antea Group, projectnummer 0502279.100, definitief, 30 juni 2025.

Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval Provinciale Staten van Noord-Holland – besluit over de geactualiseerde omgevingsvisie.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3968 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Achtergrond en besluiten

2.1 Achtergrond en aanleiding

De provincie Noord-Holland wil de omgevingsvisie NH2050 voor de provincie Noord-Holland actualiseren om scherpe keuzes te kunnen maken. De NRD schetst in hoofdstuk 3 de fases om te komen tot een geactualiseerde omgevingsvisie. Het OER fungeert hierin als afwegingsinstrument. Een deel van deze stappen is reeds doorlopen. Een overzicht uit de NRD:

Fase 1: Overzicht in informatie. De provincie heeft in 'Op Weg naar een Ruimtelijk Voorstel'[3] in beeld gebracht wat nodig is om de ambities voor de ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Holland, bijvoorbeeld voor woningbouw, energietransitie, natuurontwikkeling, landbouw, infrastructuur en klimaatadaptatie, te realiseren. Hieruit kwam naar voren dat er minimaal 27% fysieke ruimte te weinig is om alle ambities en opgaven te realiseren en dat er scherpe keuzes nodig zijn. Het gaat om dilemma's waar verschillende ruimteclaims niet of maar ten dele verenigbaar zijn. Op een groot aantal interactieve kaarten is aangegeven waar, in welke gebieden, de ambities voor de verschillende thema's botsen.[4]

Fase 2: Keuzes in beeld. In deze stap is de speelruimte verkend voor toekomstige ontwikkelingen. Ook zijn beperkingen en spanningen in de fysieke leefomgeving in beeld gebracht. Dit is gedaan aan de hand van 'stel-dat'-verkenningen voor onderwerpen waarvoor de provincie aan de knoppen kan draaien.[5] Centrale onderwerpen waren:

- water en bodem sturend;
- gezonde leefomgeving en wonen;
- toekomstbestendige economie.

Resultaat van deze fase is een keuzepalet op basis waarvan een groot aantal dilemma's of keuzevragen is geformuleerd.[6]

Fase 3: Keuzes maken. Dit is de huidige fase, waarin het OER tot stand komt. Deze levert belangrijke informatie voor de ontwerp-omgevingsvisie die tegelijkertijd en in wisselwerking met het OER wordt opgesteld. In het OER worden oplossingsrichtingen ontwikkeld voor de dilemma's en onderzocht op hun impact.

---

3 Vormgeven aan de toekomst van Noord-Holland, Op weg naar een Ruimtelijk Voorstel, Provincie Noord-Holland,30 september 2024.

4 Totaaloverzicht: stapeling van dilemma's.

5 Hierbij is volgens de NRD een lagenbenadering gehanteerd waarin ondergrond (zoals bodem en water), netwerken (zoals infrastructuur en energie), ruimtegebruik (zoals wonen en landbouw) en omgevingskwaliteit (gezondheid en veiligheid) afzonderlijk én in samenhang worden onderzocht.

6 Rapport Keuzepalet.pdf.

Aanvullend op de effectbeoordeling wordt een raakvlakanalyse uitgevoerd waarmee in beeld wordt gebracht hoe de alternatieven zich verhouden tot de bestaande omgevingsvisie en de beleidskeuzes waarvoor geen alternatievenafweging nodig is. Op basis van het OER worden keuzes gemaakt die de basis zullen vormen voor de ontwerp omgevingsvisie (het voorkeursalternatief). Ook daarvan wordt de impact onderzocht.

Fase 4 en 5: Besluitvorming, participatie en implementatie. Hierin worden de formele besluiten genomen over de geactualiseerde omgevingsvisie en vindt participatie plaats. Daarna vindt de implementatie plaats, inclusief de monitoring.

De Commissie heeft waardering voor de gedegen aanpak van het traject en de rol die het OER hierin speelt: de visie en het OER worden in wisselwerking met elkaar opgesteld.[7] De verschillende ruimteclaims en mogelijk 'botsende' ambities zijn vooraf en gebiedsgericht in beeld gebracht.

De gekozen opzet van het onderzoek kent veel stappen en keuzemomenten. De degelijkheid hiervan leidt ook tot een complexe opzet, die niet voor iedereen even makkelijk te volgen is.

De Commissie beveelt aan steeds goed in het OER te documenteren wanneer welke keuzes in het proces zijn gemaakt en tot welke keuze die hebben geleid in het keuzepalet, de dilemma's, de (voorgestelde) alternatieven, het voorkeursalternatief en uiteindelijk in de ontwerp-omgevingsvisie. Dit maakt het proces transparant en navolgbaar voor bestuurders en belanghebbenden. Het OER moet Provinciale Staten ondersteunen in haar afwegingen door te zorgen voor de juiste beslisinformatie.

2.2 Aanleiding voor het actualiseren van de omgevingsvisie

Beschrijf duidelijk de achtergronden van de noodzaak voor actualisatie van de omgevingsvisie. Ga daarbij onder andere in op de evaluaties van het op basis van de omgevingsvisie 2018 gevoerde beleid.

Sinds de vaststelling van de omgevingsvisie in 2018 is in samenspraak met Rijk en regio gewerkt aan een nadere uitwerking en duiding van de fysiek-ruimtelijke betekenis van grote maatschappelijke opgaven voor de provincie (Ruimtelijk Voorstel en ontwikkelperspectieven voor de verschillende NOVEX-gebieden). Geef aan hoe het Ruimtelijk Voorstel en de ontwikkelperspectieven in het proces van actualisatie worden meegenomen.

2.3 Kaders en randvoorwaarden

Geef in het OER aan welke bestaande kaders op Europees, nationaal, provinciaal, regionaal en lokaal niveau relevant zijn voor de omgevingsvisie.[8] Beschrijf voor keuzes, die de provincie in de omgevingsvisie kan maken, de randvoorwaarden en uitgangspunten. Dit bepaalt mede het 'speelveld' voor de omgevingsvisie, oftewel de afwegingsruimte voor de provincie.

---

7 Hierbij is wel de kanttekening te maken dat dit niet in fase 1 en 2 is gebeurd.

8 Denk bijvoorbeeld aan de energievisie, plannen voor defensieterreinen, et cetera.

Beschrijf hiertoe in elk geval de beleidskaders voor 'thema's', die belangrijk zijn voor het actualiseren van de omgevingsvisie. De Commissie geeft hierbij enkele suggesties voor te beschouwen beleid(skaders):

- NOVI, Nota Ruimte;
- Nationaal Deltaprogramma;
- Programma Ruimte voor Defensie;
- de regionale energiestrategieën Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid (2024) en de voorlopige keuzes in de Energievisie Noord-Holland (2025);
- het Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord[9];
- Beleid voor de Natura 2000-gebieden, inclusief beheerplannen.

Maak in het OER de samenhang tussen de omgevingsvisie en parallelle trajecten duidelijk. Beschrijf waarover in welk traject wordt besloten. In andere woorden, maak duidelijk of de omgevingsvisie leidend is bij het maken van keuzes of dat gemaakte keuzes uit andere kaders één op één worden overgenomen in de omgevingsvisie. Dit inzicht is van belang voor het bepalen van de afwegingsruimte. Oftewel: welk beleid ligt vast en op welke thema's kan of moet dit beleid in de omgevingsvisie worden bijgesteld? Bepalend hierbij is ook de vraag of voor deze andere beleidstrajecten (programma's) wel of geen MER is of wordt opgesteld. Als dat niet het geval is, moet het OER voor de omgevingsvisie een beschrijving geven van de manier waarop het milieubelang is meegewogen in de gemaakte keuzes.

2.4 Te nemen besluit(en)

De mer-procedure wordt doorlopen voor het actualiseren van de omgevingsvisie. Daarnaast zullen mogelijk andere besluiten genomen worden voor de realisatie van de omgevingsvisie. Geef aan welke dit zijn en wat de planning daarvan is.

Maak aan de hand van een tijdlijn ook duidelijk hoe de (gebiedsgerichte) samenhangende keuzes richtinggevend zullen zijn voor alle plannen en visies die als uitwerking van de samenhangende omgevingsvisie worden vastgesteld. En andersom: maak in die tijdlijn ook duidelijk hoe besluiten over plannen, programma's en visies (al dan niet voorzien van een MER) worden meegenomen in het proces op weg naar de vast te stellen actualisatie (inclusief het op te stellen OER).

2.5 Ambities en doelen

Verwoord duidelijk de ambities van de omgevingsvisie en vertaal deze naar zo concreet mogelijke doelen. Geef aan welke ambities nieuw zijn en welke ambities uit de omgevingsvisie 2018 of ander beleid van de provincie nog actueel zijn. Geef ook aan welke ambities geleid hebben tot de 'stel dat' verkenningen en uiteindelijk tot de te onderzoeken dilemma's of keuzevraagstukken. Zorg hiermee voor een goede basis voor het ontwikkelen en vergelijken van alternatieven (zie hoofdstuk 3 van dit advies). Concrete ambities, ambitieniveaus en doelen zijn essentieel voor het bepalen van de op te nemen thema's, indicatoren en toetsingscriteria in het beoordelingskader.

9 Ontwikkelperspectief Noord-Holland Noord.

3 Alternatievenonderzoek en voorkeursalternatief

De NRD schetst voor welke dilemma's of keuzevraagstukken in het OER alternatieven zullen worden onderzocht. Daarbij is aangegeven welke omgevingseffecten zullen worden beschreven. In de paragrafen hieronder geeft de Commissie nadere aanbevelingen voor de keuzevraagstukken uit hoofdstuk 7 van de NRD.

De Commissie beveelt aan om ook de beleidskeuzes te beschrijven, waarvoor geen dilemma's zijn geformuleerd, maar die wel onderdeel worden van de omgevingsvisie.

Uitwerking keuzevraagstukken/dilemma's en integraliteit

In de NRD staan drie 'stel dat' verkenningen. Feitelijk zijn dit drie integrale hoofdalternatieven, die al eerder zijn bepaald. Er is gekozen om in het OER deze verkenningen uit te werken in 28 dilemma's (keuzevraagstukken) en daar per dilemma oplossingen of alternatieven voor te beschrijven. In feite zijn dit eerder varianten binnen één thema dan alternatieven. Vaak gaat het namelijk alleen om de keuze 'clusteren' of 'verspreiden'. De Commissie gebruikt daarom hieronder de term 'varianten'.

Uit de NRD is nog niet duidelijk hoe de relatie tussen de thematische varianten en de integrale 'stel dat' alternatieven en de omgevingsvisie wordt gelegd. De Commissie ziet een risico dat bij het opstellen van het OER blijkt dat de eerder gemaakte keuzes in de fase 1 en 2 niet tot een oplossing met het gewenste doelbereik zal leiden. De NRD wekt de indruk dat in dat geval aangepaste of nieuwe varianten binnen een dilemma worden bepaald, maar dat niet opnieuw integraal wordt gekeken via nieuwe alternatieven voor het geheel.

De Commissie doet de volgende aanbevelingen:

- Neem de resultaten van de trechtering van 'stel dat' verkenningen tot keuzepalet in het OER op. Geef aan wat de afwegingen waren die uiteindelijk hebben geleid tot het keuzepalet en vervolgens tot het vaststellen van de dilemma's.
- Geef per dilemma aan welke ambities en doelen daarvoor relevant zijn[10] en hoe deze tot de selectie van dilemma's hebben geleid.
- Ga ook bij de alternatieven- en variantenontwikkeling iteratief te werk: worden doelen niet gehaald, ga dan een stap terug in de planontwikkeling. Het niet halen van de doelen kan consequenties hebben voor de uitwerking van de andere dilemma's.
- Bij de uitwerking van de dilemma's spelen twee schaalniveaus: het provinciale en de uitwerking per deelgebied. Geef duidelijk aan hoe beide een plek krijgen in het OER en in het komen tot een voorkeursalternatief (VKA).

Extra stap tussen dilemma's en voorkeursalternatief

In de NRD staat dat er een trechtering plaatsvindt naar alternatieven. Uit de NRD is niet duidelijk welke stappen worden gezet om tot een voorkeursalternatief (VKA) te komen. De varianten voor de dilemma's trechteren volgens de NRD direct naar het (concept-)VKA. Pas na de keuze van dit concept-VKA worden schuurpunten en raakvlakken onderzocht met de huidige omgevingsvisie Noord-Holland. De Commissie vindt deze aanpak niet goed navolgbaar en ziet daarin risico's, zeker als blijkt dat met het VKA doelen niet worden gehaald of als de effecten te groot zijn.

[10] Bijvoorbeeld is nu onduidelijk welke keuzevragen bijdragen aan een gezonde leefomgeving, terwijl die een van de drie 'stel dat' verkenningen vormde waaruit de keuzevragen naar voren zijn gekomen.

Op voorhand is niet te zeggen of deze werkwijze leidt tot de juiste beslisinformatie voor het maken van de keuzes en een VKA waarin de ruimteclaims voldoende combineerbaar zijn. Niet helder is hoe daarin een integrale afweging kan worden gemaakt.

De Commissie adviseert daarom een extra stap te zetten tussen de beoordelingen per dilemma en de keuze van het VKA. Een mogelijke aanpak hiervoor is, op basis van de varianten voor de 28 dilemma's, een aantal integrale en samenhangende alternatieven samen te stellen. Deze alternatieven kunnen op twee schaalniveaus (provincie en specifieke deelgebieden binnen de provincie) worden uitgewerkt. Hiermee kunnen kansen en knelpunten op beide schaalniveaus worden geanalyseerd. Bepaal voor deze integrale alternatieven de (cumulatieve) effecten aan de hand van het beoordelingskader. Dit borgt een goede samenhang tussen de dilemma's. De Commissie verwacht dat daardoor minder iteratie nodig is met voorgaande stappen.

De NRD stelt voor om bij het VKA een raakvlakanalyse uit te voeren om te beoordelen hoe dilemma's en alternatieven zich verhouden tot bestaand (en geconsolideerd) beleid en beleidskeuzes waarvoor geen dilemma's zijn geformuleerd. Zoals hierboven aangegeven adviseert de Commissie om knelpunten en kansen tussen de dilemma's onderling in een eerdere stap in beeld te brengen, zodat keuzes nog kunnen worden bijgestuurd. De raakvlakanalyse van het VKA zou zich daarmee vooral richten op bestaand beleid en de omgevingsvisie 2018. Voer de raakvlakanalyse zoveel mogelijk kwantitatief uit. Doe dit zowel gebiedsgericht als voor de hele provincie.

Voorkeursalternatief (VKA)

Ontwikkel het VKA op basis van de hiervoor beschreven stappen. Beschrijf hoe het VKA tot stand is gekomen en welke keuzes hierin zijn gemaakt. Toets hier ook weer het doelbereik en met name of de doelen voor het ruimtebeslag worden gehaald. Geef de verschillende schaalniveaus een plek in het VKA.

4 Referentiesituatie

De referentiesituatie bestaat uit de bestaande toestand van het milieu én de autonome ontwikkeling. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige milieutoestand zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven (in de NRD staat dat dit de uitwerking van de dilemma's betreft) wordt gerealiseerd. In paragraaf 5.2 van het OER staat dat de eerste stap zal zijn het beschrijven van de referentiesituatie. Een goed beeld van de referentiesituatie is nodig voor de probleemanalyse: waar staat de provincie, welke ruimtelijke en milieuopgaven komen op de provincie af en waar schuurt het, nu en in de toekomst?

De Commissie adviseert hierbij om de huidige situatie en de autonome ontwikkeling apart te beoordelen, zodat duidelijk is wat de huidige feitelijke (milieu)situatie is én wat de milieugevolgen zijn als de autonome ontwikkeling zich voordoet. Dit onderscheid is belangrijk omdat de autonome ontwikkeling op het abstractieniveau en de tijdhorizon van een (provinciale) omgevingsvisie vaak belangrijke onzekerheden kent.

Ook is een goede beschrijving van de referentiesituatie nodig om de impact van de oplossingsrichtingen en het voorkeuralternatief (de omgevingsvisie) te kunnen beoordelen. Beschrijf de referentiesituatie voor de provincie als geheel en per deelgebied, zodat duidelijk wordt waar en hoe groot de knelpunten zijn. Sluit hierbij aan op de interactieve kaarten waarmee de knelpunten voor een aantal thema's voor verschillende gebieden in beeld zijn gebracht. Maak ook gebruik van de ruimtelijke analyse van de gezonde leefomgeving en kwetsbaarheid in Noord-Holland Noord die het RIVM in opdracht van de provincie heeft uitgevoerd.

De keuze voor de te beschrijven thema's, criteria en indicatoren komt voort uit het beoordelingskader (zie hoofdstuk 5). Ook staat er in de NRD dat het detailniveau per onderwerp en gebied kan verschillen. De Commissie kan zich in deze werkwijze vinden.

5 Beoordelingskader en effectbeschrijving

Het OER moet de beslisinformatie scherp en onderscheidend presenteren, zodat Provinciale Staten kunnen beoordelen of de doelen worden gehaald en wat de effecten zijn. Het beoordelingskader in de NRD is daarvoor nu te globaal. Verschillen tussen oplossingen komen zo mogelijk onvoldoende in beeld om de besluitvorming over de omgevingsvisie op te baseren.

Aan de basis van een goed beoordelingskader liggen duidelijke en concrete ambities en doelen (zie paragraaf 2.5 van dit advies). De Commissie adviseert dit goed op elkaar te laten aansluiten: baseer het beoordelingskader op concrete provinciale ambities en doelen én op wet- en regelgeving. Gebruik waar mogelijk kwantificeerbare toetsingscriteria, zodat synergiën en strijdigheden met andere beleidsambities zichtbaar worden. Besteed bijzondere aandacht aan het thema ruimtebeslag, dat een belangrijke aanleiding voor de actualisering vormde.

Het kader moet afzonderlijk worden uitgewerkt voor de provincie en de deelgebieden, en daarbij ook ruimte bieden voor de beoordeling van dilemma's en integrale alternatieven.

Beoordeling van effecten en doelbereik

De beoordeling moet zich richten op effecten én doelbereik, passend bij het detailniveau van de omgevingsvisie. Het OER zal daarbij vaak meer detail moeten bieden, zodat verschillen tussen alternatieven en deelgebieden duidelijk zichtbaar worden. Omdat sommige onderwerpen gebiedsspecifiek zijn en andere generiek, zal het detailniveau variëren. Voor scherpe keuzes is kwantitatieve onderbouwing onmisbaar.

Onderbouwing en onzekerheden

De Commissie benadrukt dat keuzes voor methodes, rekenregels, eventuele modellen en gegevens goed moeten worden onderbouwd en voorzien van een literatuur- en referentielijst. Onzekerheden moeten expliciet worden benoemd: zowel in gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid) als in eventueel te gebruiken modellen. Waar mogelijk moeten deze onzekerheden worden vertaald in bandbreedtes voor de gevolgen, zodat alternatieven goed vergelijkbaar zijn.

Daarnaast moet het OER aangeven waar belangrijke leemten in kennis bestaan. Dit geldt vooral voor milieu- en omgevingsaspecten die in de verdere besluitvorming cruciaal zijn. Belangrijk is ook of ontbrekende informatie op korte termijn kan worden aangevuld.

Laat zien over welke milieu- en omgevingsaspecten er onvoldoende informatie is door gebrek aan gegevens. Spits dit toe op aspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden ingevuld. Het OER moet de milieu- en omgevingsaspecten benoemen waarvoor effectschattingen erg onzeker zijn of waarover onvoldoende gegevens beschikbaar zijn. Spits de bespreking toe op aspecten die in de verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort kunnen worden beoordeeld. Geef ook aan of en hoe belangrijke, ontbrekende informatie op korte termijn kan worden ingevuld.

6 Uitvoeringsagenda van omgevingsvisie

Besluiten en keuzes voor de periode ná vaststelling van de omgevingsvisie

De keuzes die in de omgevingsvisie worden gemaakt zullen na vaststelling verder worden uitgewerkt. Het OER biedt daarbij in de opzet zoals de Commissie die nu adviseert de mogelijkheid om ook bij thematische uitwerkingen (programma's) telkens opnieuw zicht te houden op de samenhangende omgevingseffecten.

Maak een overzicht van de belangrijkste (ruimtelijke) dilemma's waar vervolgbesluiten voor nodig zijn. Beschrijf in welke vorm dat kan (of moet) en hoe -ook voor het behoud van overzicht voor Provinciale Staten- de verbinding met de samenhangende keuzes in de omgevingsvisie zullen worden geborgd. Dat geeft de bestuurder houvast bij het besluit dat nú genomen wordt. Koppel de vervolgbesluiten aan thematische programma's, gebiedsprogramma's, betekenis voor gemeentelijke omgevingsplannen, projectbesluiten van provincie en waterschappen of integrale herziening(en) van de omgevingsvisie. Besteed daarbij ook aandacht aan beleidskeuzes die door andere overheidslagen worden gemaakt, voor zover deze bepalend kunnen zijn voor (keuzes van) de provincie.

Geef aan op welke manier het belang van de leefomgeving en de ambities van de gemeenten worden meegewogen bij deze vervolgbesluiten. Voor besluiten met kaderstellende uitspraken over mer-(beoordelings)plichtige projecten zal een plan-mer-procedure doorlopen moeten worden. De gehanteerde methodiek van het OER en de informatie die dit heeft opgeleverd, vooral in de foto van de leefomgeving, kan hiervoor de basis vormen.

Monitoring en evaluatie

De looptijd van de omgevingsvisie is lang en er zijn onzekerheden in de te verwachten ontwikkelingen en de effectiviteit van beleidskeuzes. De provincie heeft hier niet altijd invloed op. Daarom moet de provincie bewaken of en in welke mate de daadwerkelijke ontwikkelingen bijdragen aan de doelen van de provincie en het oplossen van knelpunten, welke omgevingseffecten zijn opgetreden, en hoe deze zich verhouden tot wet- en regelgeving. Deze inzichten kunnen aanleiding geven voor aanpassing van de omgevingsvisie.

De Commissie benadrukt het belang van duidelijke en toetsbare normen, kaders en regels en het monitoren van de ontwikkelingen in de provincie. Zo kunnen ongewenste gevolgen tijdig worden gesignaleerd en kan zo nodig worden bijgestuurd. Een monitoringsplan met heldere indicatoren is daarvoor noodzakelijk. Op die manier wordt inzichtelijk of de verschillende doelstellingen gedurende de looptijd van de omgevingsvisie kunnen worden gerealiseerd. Zo kan het omgevingsbelang, op punten die nu nog onzeker zijn, in de toekomst volwaardig meewegen. Dit biedt bestuurders een goede basis om in de loop van de tijd, indien nodig, extra maatregelen te nemen. Daarbij is het van belang om vooraf maatregelen achter de hand te houden.

Geef in het OER een aanzet tot het monitoringsprogramma met een beschrijving van de uit de resultaten van het OER afgeleide belangrijkste te monitoren thema's en indicatoren.
Bestaande sectorale monitoringsprogramma's of andere beschikbare data voor bijvoorbeeld luchtkwaliteit, natuur, (grond)water en gezondheid kunnen worden ingezet voor het in beeld brengen van de leefomgevingskwaliteit. Gezien de botsende dilemma's is ruimtebeslag een van de belangrijke te monitoren aspecten.

7 Toegankelijke en begrijpelijke informatie

Een begrijpelijke samenvatting

De samenvatting is het deel van het OER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. De complexiteit en de opgaven voor de provincie Noord-Holland maken dat de samenvatting een belangrijk communicatiemiddel is. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het OER. Focus op de belangrijke elementen voor de besluitvorming en de vergelijking van de omgevingseffecten. Verder moet de samenvatting een goede beschrijving bevatten van het gevolgde proces van afweging en trechtering naar het VKA.
Dit is nu lastig te volgen. De samenvatting vormt zo een brug tussen het OER en de besluitvorming over de omgevingsvisie. Maak duidelijk wat het VKA is en hoe dit tegemoetkomt aan de geconstateerde knelpunten en de ambities. Zorg voor duidelijke illustraties en tabellen voorzien van legenda en duidelijke uitleg.

Een toegankelijk en goed leesbaar hoofdrapport

Een OER bij een omgevingsvisie bevat veel informatie. Maak deze informatie toegankelijk door het OER zelf beknopt te houden. Bied met het hoofdrapport de inhoudelijke essentie van het OER en maak helder wat de scores betekenen voor de leefomgeving. Daarbij moet het niet nodig zijn om bijlagen te lezen om het OER te kunnen volgen. Dat betekent dat informatie die nodig is voor inzicht in de verschillen tussen alternatieven, of het kunnen volgen van een toegekende score, ook in het hoofdrapport moet staan. Maak ook regionale verschillen zichtbaar, wat betreft opgaven, specifieke doelen en (cumulatie van) belangrijke effecten.

Achtergrondinformatie, zoals onderzoeken en de technisch inhoudelijke beoordeling, kan een plek krijgen in bijlagen. Gebruik in het OER waar nodig duidelijke kaartbeelden en illustraties met een duidelijke legenda om ruimtelijke ontwikkelingen en regionale verschillen aan te duiden. De vergelijking van de alternatieven verdient bijzondere aandacht en maak daar waar dat opportuun is ook helder dat de alternatieven ruimtelijk verschillend uitpakken.

Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van duidelijke tabellen, figuren en kaarten. Zorg voor:

- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal, met duidelijke legenda.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER
De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Meer informatie over de Commissie en over haar werkwijze vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep
Bij dit project bestaat de werkgroep uit:
drs. Thijs Arts
ing. Herbert Bos
Lucas van Cappellen Msc.
dr. Jan Jacob van Dijk (voorzitter)
ir. Tilly Fast
drs. Tjeerd Gorter (secretaris)
ir. Henk Otte

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld
Actualisatie provinciale omgevingsvisie.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?
Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit Bijlage V van het Omgevingsbesluit onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure kan het bijvoorbeeld gaan om J11 “stedelijke ontwikkeling”, C2 “windparken”, J1 “wegen” en J8 “hoogspanningsleidingen” . Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom wordt een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit
Provinciale Staten van Noord-Holland.

Initiatiefnemer besluit
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?
Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?
U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer 3968 in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiemer.nl
w commissiemer.nl

Commissie voor de milieueffectrapportage

21 oktober 2025

Persbericht

Werk concrete doelen uit voor actualiseren omgevingsvisie provincie Noord-Holland

De Commissie voor de milieueffectrapportage adviseert om in het milieueffectrapport voor het actualiseren van de omgevingsvisie Noord-Holland concrete ambities en doelen te beschrijven. Ga steeds na of de verschillende oplossingen bijdragen aan het halen van de doelen. De provincie heeft de Commissie om advies gevraagd over de benodigde inhoud van het milieueffectrapport.

De provincie Noord-Holland werkt aan de actualisatie van de Omgevingsvisie NH2050. Ze wil hiermee inspelen op urgente maatschappelijke ontwikkelingen zoals klimaatverandering, woningbouwopgaven, energietransitie, landbouwverandering en ontwikkelingen in mobiliteit en economie. Omdat de fysieke ruimte beperkt is, wil ze hierover in een geactualiseerde omgevingsvisie duidelijke keuzes maken.

De Commissie heeft veel waardering voor de gedegen en doordachte opzet van het onderzoeksvoorstel voor het milieueffectrapport. Ze adviseert aanvullend om knelpunten en doelen voldoende concreet te maken. Deze vormen de basis voor in het rapport te onderzoeken oplossingen.

De provincie gaat oplossingen beschrijven voor 28 dilemma's en op basis daarvan het beleid in de omgevingsvisie vaststellen. De Commissie adviseert daarnaast de samenhang tussen dillema's en oplossingen in beeld te brengen. Daarmee zijn keuzes in de omgevingsvisie beter te onderbouwen en te volgen voor belanghebbenden en worden mogelijke combinaties van oplossingen zichtbaar.

Verder adviseert de Commissie in het rapport de effecten van verschillende oplossingen en alternatieven te beschrijven en met elkaar te vergelijken. Ontwikkel een beoordelingskader dat de provincie in staat stelt scherpe keuzes te maken. Neem hierin ook het onderwerp ruimtebeslag op. Het gebrek aan ruimte was de belangrijkste aanleiding om de omgevingsvisie te herzien.

De onafhankelijke Commissie mer is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van milieueffectrapporten. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag - in dit geval de provincie Noord-Holland - besluit over het project. Zie ook www.commissiemer.nl.

Noot voor de redactie
Op de website vindt u het volledige advies.
Voor meer informatie kunt u bellen met onze persvoorlichter: Daan de Wit, 06 15 28 37 74.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon
N. Dubbeldam
BEL/RSO

Telefoonnummer +31235145111
noam.dubbeldam@noord-holland.nl

Verzenddatum
30 OKT. 2025

Kenmerk
2395724/2443653

Uw kenmerk
-

Betreft: Terinzagelegging concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) - 380-150 kV station A'dam Zuidoost

Geachte leden,

Graag informeren wij u over de laatste stand van zaken met betrekking tot het nog te realiseren nieuwe 380/150 kV station Amsterdam Zuidoost. Zoals aangegeven in de brief van 24 april 2025 aan uw Staten, is dit nieuwe station in Amsterdam Zuidoost nodig, omdat dit gebied nu met netcongestie (file op het elektriciteitsnet) te maken heeft. Dat betekent dat de bestaande energie-infrastructuur niet kan voorzien in de huidige en toekomstige vraag naar elektriciteit in het gebied. Het nieuwe station zal veel 150 kV stations in de regio voeden, zodat bijvoorbeeld nieuwe woningbouw en andere ontwikkelingen aangesloten kunnen worden.

Stand van zaken
Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KCG) is het bevoegd gezag en verantwoordelijk voor de te doorlopen projectprocedures. Tennet is de initiatiefnemer. De betrokken regiopartijen zijn: gemeenten Amsterdam, Diemen en De Ronde Venen, de provincies Noord-Holland en Utrecht en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Eerder in het proces heeft er een voorverkenning plaatsgevonden waar diverse zoeklocaties uit naar voren zijn gekomen. Ook heeft het Voornemen en Voorstel tot Participatie (V&P) ter inzage gelegen. De binnengekomen reacties op het V&P zijn meegenomen in de concept-NRD.

Na de publicatie van het V&P is begonnen aan de concept-NRD. De concept-NRD is het onderzoeksplan voor de Milieueffectrapportage (MER). Bij de reikwijdte gaat het om welke alternatieven verder worden onderzocht en voor welke milieuaspecten dat gebeurt. Bij het detailniveau gaat het om de wijze waarop het onderzoek en de beoordeling plaatsvindt.

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) legt de concept-NRD, samen met de reactienota van het V&P, van **7 november tot en met 18 december 2025** ter inzage. Vanaf 7 november zijn de stukken te raadplegen via de projectsite van de RVO via deze link: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/hss-amsterdam-zo.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Vervolg proces
Wij hebben eerder in het proces onze inbreng op de concept-NRD geleverd en die is overgenomen, of wordt nog in de plan-MER fase meegenomen. Wij zijn tevreden met het doorlopen proces en hebben geen bezwaren met het vaststellen van een definitieve versie van de NRD. Wij zullen daarom geen verdere reactie op de stukken indienen.

In het 1e kwartaal van 2026 zal de concept-NRD vastgesteld worden. Naar verwachting zal in het 1e kwartaal van 2027 de ontwerpvoorkeursbeslissing samen met de Integrale Effectenanalyse (IEA) ter inzage gelegd worden.

In het 2e kwartaal van 2029 wordt het ontwerpprojectbesluit en ontwerpuitvoeringsbesluiten gepubliceerd en ter inzage gelegd. In het ontwerpprojectbesluit is de ruimtelijke inpassing van het station op de locatie tot op detailniveau uitgewerkt.

In het 4e kwartaal van 2029 zal het definitieve projectbesluit en uitvoeringsbesluiten gepubliceerd worden.

Op de informatiepagina van TenneT is meer informatie te vinden over het project.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Stichting Grootdammerpolder
[redacted]
www.grootdammerpolder.nl

Aan:
De Provinciale Staten van Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Betreft: Verzoek tot overweging aanwijzing aaneengesloten poldergebied rondom de gemeente Bergen (NH) als natuurgebied
Datum: 5 november 2025

Geachte leden van de Provinciale Staten,

Met deze brief verzoekt de Stichting Grootdammerpolder u te onderzoeken of het mogelijk is een aaneengesloten gebied van polders rondom de gemeente Bergen – lopend van de Hondsbossche Zeewering tot en met Egmond – met elkaar te verbinden en eenzelfde beschermde status te geven, dan wel op te nemen in bestaande of nieuwe provinciale natuur- en landschapsstructuren.

Het betreft een bijzonder samenhangend gebied van laaggelegen polders, dijken en waterlopen dat zowel cultuurhistorisch als ecologisch van grote waarde is. De overgang van duin, binnenduinrand en open polderlandschap vormt een karakteristieke en kwetsbare zone, waarin landbouw, waterbeheer, biodiversiteit en recreatie nauw met elkaar verweven zijn.

De afgelopen jaren zijn in dit gebied diverse lokale initiatieven ontstaan om de natuurwaarden te versterken — onder meer door aanwijzing van waterbergingsgebieden, aanleg van kruidenrijke graslanden en het beperken van verstedelijking en intensieve teelten. Tegelijkertijd neemt de druk op het landschap toe door toenemende verstedelijking, recreatieve belasting en klimaatverandering.

Een eenduidige provinciale aanwijzing of bescherming als natuurgebied zou:
• de ecologische samenhang tussen duin en polder waarborgen;
• ruimte scheppen voor waterberging en klimaatadaptatie;
• de biodiversiteit versterken door verbinding van bestaande natuurkernen;
• de identiteit van het Noord-Hollandse kustlandschap behouden;
• een recreatieve functie vervullen voor Noord-Holland Noord;
• en een concrete bijdrage leveren aan Europese wet- en regelgeving, waaronder de Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Kaderrichtlijn Water.

Daarnaast biedt de aanwijzing van dit aaneengesloten poldergebied de mogelijkheid om dit gebied te benutten als compensatie- of uitwisselingslocatie wanneer elders in de provincie natuur verloren gaat aan bouw- of infrastructuurprojecten. Daarmee kan de provincie uitvoering geven aan het “geen netto verlies van natuur”-principe uit de Omgevingsvisie NH2050 en tegelijk de ecologische samenhang in het kustgebied versterken.

Juist dit gebied biedt een unieke kans voor de provincie Noord-Holland om zichtbaar invulling te geven aan Europese natuur- en klimaatdoelstellingen, én aan haar eigen lange-termijnvisie tot 2050. Volgens de Omgevingsvisie NH2050 ligt de nadruk op een gezonde, veilige en natuurinclusieve leefomgeving waarin biodiversiteit toeneemt, landschappen worden versterkt en ruimtelijke kwaliteit wordt gewaarborgd. Door het gebied te erkennen als samenhangend natuur- en waterlandschap kan de provincie bovendien proactief bijdragen aan de EU-Biodiversiteitsstrategie 2030, de EU Nature Restoration Law, en aan de provinciale ambities voor klimaatadaptatie en landschappelijke versterking richting 2050.

Wij verzoeken de Provinciale Staten dit initiatief te betrekken bij de verdere provinciale planvorming en te onderzoeken hoe deze gezonde groene poldergordel — van Camperduin,

Schoorl, Bergen, Groet tot Egmond-Binnen en omliggende percelen — kan worden opgenomen in de provinciale natuurdoelstellingen en ruimtelijke kaders.

Graag lichten wij dit verzoek desgewenst mondeling toe en denken wij mee over verdere uitwerking of gebiedsafbakening.

Met vriendelijke groet namens het bestuur van de stichting

[redacted]

Stichting Grootdammerpolder
[redacted]
www.grootdammerpolder.nl

Bijlage 1

Bijlage 1 – Toelichting op gebied en Europese beleidskaders

1. Gebiedsbeschrijving en afbakening
Het voorgestelde gebied betreft de aaneengesloten polders rondom de gemeente Bergen (NH), in de kustzone tussen de duinen en de binnendijkse landbouwgronden. De zone strekt zich uit van de Hondsbossche Zeewering in het noorden tot en met Egmond in het zuiden, en omvat onder meer:
• de Camperduiner- en Schoorlsche polderzones
• de Groeterpolder
• de Grootdammerpolder
• de Weidsepolders
• de Egmondermeer
• delen van het open water- en slootstelsel die aansluiten op het beheergebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Het gebied vormt een ecologische overgangszone tussen duin en polder, met potentieel voor herstel van vochtige graslanden, weidevogelhabitat, natuurlijke waterberging en koolstofvastlegging.

2. Relevante Europese kaders en kansen voor uitvoering

a. Habitatrichtlijn (92/43/EEG) en Vogelrichtlijn (79/409/EEG)
De polderzone grenst direct aan het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. Door de omliggende polders ecologisch te versterken, ontstaat een natuurlijke bufferzone die de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied ondersteunt.

b. Kaderrichtlijn Water (KRW, 2000/60/EG)
De polders rond Bergen bieden ruimte voor waterberging, peilverhoging en natuurlijke zuivering, en dragen daarmee direct bij aan de KRW-doelen voor verbetering van waterkwaliteit en hydrologie.

c. EU-Biodiversiteitsstrategie 2030 & Nature Restoration Law (2024)
Het gebied Bergen–Egmond–Hondsbossche biedt een realistische, zichtbaar en lokaal gedragen kans om bij te dragen aan de Europese hersteldoelen en om regionale partners te verbinden.

d. Green Deal en Klimaatadaptatie
Door deze polders ecologisch te ontwikkelen kan Noord-Holland tevens invulling geven aan de Green Deal-doelen rond koolstofvastlegging, hittestressreductie en duurzame recreatie.

3. Conclusie
Het aanwijzen of beleidsmatig erkennen van dit gebied als natuurgebied is een strategische stap om te voldoen aan Europese verplichtingen en de provincie Noord-Holland een voorbeeldfunctie te geven op het gebied van geïntegreerd natuur-, water- en klimaatbeleid in West-Nederland.

Geachte leden van de Provinciale Staten,

Namens de **Stichting Grootdammerpolder** sturen wij u hierbij ons formele verzoek om te overwegen een aaneengesloten gebied van polders rondom de gemeente Bergen — van de Hondsbossche Zeewering tot en met Egmond — te onderzoeken op geschiktheid voor aanwijzing of opname binnen de provinciale natuur- en landschapsstructuren.

In de bijgevoegde brief en toelichting wordt uiteengezet hoe dit gebied kan bijdragen aan:

- de uitvoering van de **Omgevingsvisie NH2050**,
- de provinciale ambities voor **klimaatadaptatie en biodiversiteitsherstel**,
- en de Europese kaders, waaronder de **EU-Biodiversiteitsstrategie 2030** en de **Nature Restoration Law**.

Wij verzoeken u om dit initiatief te betrekken bij de verdere provinciale planvorming.
Indien gewenst lichten wij het voorstel mondeling toe of nemen wij deel aan een nadere gedachtewisseling over de mogelijke afbakening en uitvoering.

Met vriendelijke groet,

Stichting Grootdammerpolder
Oudendijk 9, 1871 VB Schoorl
www.grootdammerpolder.nl

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

D.P. Valk

BEL/WSO

Telefoonnummer 023-5143804

valkd@noord-holland.nl

Verzenddatum

04 NOV. 2025

Kenmerk

2441346/2441359

Uw kenmerk

Betreft: ondertekening Houtbouw Pact MRA 2026-2030

Geachte leden,

Wij informeren u graag over de ondertekening van het Houtbouw Pact MRA 2026-2030. Dit is een gezamenlijk initiatief binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Het Pact sluit aan bij de provinciale ambitie om ons beleid op circulair bouwen voort te zetten, omdat is gebleken dat dit geen belemmeringen oplevert voor het snel en betaalbaar bouwen van woningen. Houtbouw en biobased bouw bieden de kans om de woningbouwopgave en de verduurzamingsopgave in combinatie en in samenhang aan te pakken. Wij gaan dit Pact vanuit de provincie ondertekenen, als vervolg op het Convenant MRA-Houtbouw.

Achtergrond

In de periode 2021-2025 was het Convenant MRA-Houtbouw van kracht (met circa 140 ondertekenaars waaronder 25 vastgoedpartners). Het convenant was gericht op 20% van de MRA vastgoed-productie in houtbouw en bevatte concrete afspraken over samenwerking, het reduceren van bouw- en procesdrempels, het ontwikkelen van kennis en ondersteunen van innovatieve business cases. Het Houtbouw Pact MRA 2026-2030 bouwt direct voort op het MRA Houtbouw Convenant. Waar het convenant de basis legde en het netwerk smeedde, zet het Pact in op opschaling en het bestendigen van de 20%-doelstelling houtbouw en biobased en grote meetbare milieuwinst. De 20%-doelstelling is in de periode 2021-2025 niet gehaald. Wel is het aandeel houtbouw in die periode vertienvoudigd: van 0,5 -> 5%. Nu de beweging in gang is gezet wordt in 2027 bekeken of het doel naar 30% in 2030 moet/kan worden bijgesteld, in lijn met de Nationale Aanpak Biobased Bouwen. Het pact concretiseert de eerdere richting, legt nadruk op uitvoer en monitoring, en borduurt voort op de bestaande triple helix-samenwerking en kennisinfrastructuur.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Inhoud Houtbouw Pact 2026-2030 MRA

Om te komen tot minimaal 20% van alle nieuwbouwwoningen in hout en andere biobased bouwmaterialen in de periode 2026-2030 wordt ingezet op:

- Kennisontwikkeling en vergroten van de vraag houtbouw en biobased materialen.
- Aanpassing en verduidelijking van regelgeving om belemmeringen weg te nemen.
- Ontwikkeling van rendabele businesscases die verdere investeringen stimuleren.
- Communicatie strategieën om publieke en private partijen te betrekken en het vergroten van het draagvlak.

Dit zorgt naar verwachting voor een jaarlijkse CO_2-reductie en een aanzienlijke vermindering van stikstofuitstoot. Daarmee draagt het Pact direct bij aan zowel de klimaatdoelstellingen en ambities voor circulaire economie als de verbetering van de luchtkwaliteit en natuur.

Betekenis voor Noord-Holland

Het Houtbouw Pact ondertekenen past bij de uitvoering van onze Actieagenda Wonen en de Uitvoeringsagenda Duurzame en Circulaire Economie. Met ondertekening van het Pact committeren wij ons o.a. aan de inspanning om aan te geven hoe de opschaling van houtbouw en biobased in de eigen organisatie wordt geïmplementeerd.

De haalbaarheid van de 20% doelstelling in houtbouw en andere biobased materialen vinden wij ambitieus. De schrijvers en trekkers van het Pact achten de 20% wel haalbaar, onder andere omdat de regio van 0.5 naar 5% is gegaan in 4 jaar tijd. Daarnaast hoeft de uitstraling van de gebouwen niet in hout te zijn, waardoor hoofddraagconstructies van gebouwen relatief gemakkelijk om te zetten zijn naar houtbouw. Er zijn momenteel 12.000 woningen in de planning voor de langere termijn (in de komende 5 jaar) in houtbouw.

Het Pact vormt met onze Biobased Bouwen Aanpak (zie brief aan PS met kenmerk 2410334/241033) en de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen NHN en in MRA in voorbereiding een belangrijke stap richting circulair bouwen. Ook past het Houtbouw Pact bij onze aanpak met o.a. de NH Bouwstroom om industriële bouw te stimuleren.

Er is sprake van publiek-private financiering voor de uitvoering van het Houtbouw Pact. De partnerbijdragen komen o.a. van de vastgoedpartijen, het MRA bureau en van non-profit organisaties. Op dit moment is de meerjarige financiering nog niet rond. Er wordt dan ook

in de loop van 2025 een verzoek verwacht aan de provincies Noord-Holland en Flevoland voor een financiële bijdrage.

Voor 2026 gaan we de partnerbijdrage bekostigen uit de gereserveerde subsidie voor onze Biobased Bouwen Aanpak (actie 3.5 in de Actieagenda Wonen en actie 2b uit de Uitvoeringsagenda Duurzame en Circulaire Economie). Het Pact en deze Aanpak sluiten inhoudelijk goed op elkaar aan. Beide initiatieven streven naar meer gebruik van biobased materialen in de gebouwde omgeving. Voor de overige jaren maken we een voorlopige reservering.

Wij zullen u o.a. via de voortgangsrapportages van de Actieagenda's op de hoogte houden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
M.J.H. van Kuijk

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

1 bijlage:

Houtbouw Pact MRA 2026-2030

HOUTBOUW PACT MRA 2026-2030

Vervolg op het Convenant Houtbouw MRA

Metropoolregio Amsterdam
Oktober 2025

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
A. Inleiding	6
B. Ambitie	8
C. Doelstellingen	9
D. Inzichten en keuzes	10
E. Afspraken	11
F. Organisatie, samenwerking en financiering	18
G. Duur en geldigheid	20
H. Bijlagen	20

Samenvatting

Met het Houtbouw Pact MRA 2026-2030 zetten ondertekenaars uit de publieke sector, de private sector, de kennissector en overige betrokken sectoren stevige stappen om de transitie van houtbouw en biobased bouw naar een volgend niveau te brengen. In de komende vijf jaar committeren de ondertekenaars zich eraan om daadwerkelijk de afgesproken 20% van de MRA vastgoed-productie in houtbouw en biobased bouw in publiek-private samenwerking te realiseren. Met dit pact zetten de ondertekenaars zich in om houtbouw en biobased bouw breed toe te passen, zodat de bouwsector sneller verduurzaamt en we kwalitatief hoogwaardige, gezonde en betaalbare woningen kunnen realiseren.

In de pioniersfase van het Convenant Houtbouw MRA 2021-2025 zijn door veel betrokken partijen grote stappen gezet om de opschaling van houtbouw in relatief korte tijd tot stand te brengen. Nu is het moment gekomen om met doelgerichte onderlinge afspraken de gezamenlijke ambitie te realiseren. Ondertekenaars committeren zich aan de afspraken die in hoofdstuk E zijn verwoord.

Een belangrijke aanleiding voor het opstellen van het Houtbouw Pact MRA 2026 - 2030 is de bestuurlijke MRA-Agenda 2025-2028. Daarin streeft de Metropoolregio Amsterdam (MRA) ook in deze nieuwe bestuursperiode naar steden en dorpen met voldoende, betaalbare, bereikbare en toekomstbestendige woningen in een gezonde leefomgeving. Deze ambitie wordt waargemaakt door alle nieuwe gebiedsontwikkelingen toekomstbestendig te realiseren. De bestuurlijke afspraak om een nieuwe Green Deal 2.0 te organiseren is in dit stuk uitgewerkt tot Houtbouw Pact 2026-2030.

Een andere aanleiding is de urgentie om CO_2 uitstoot en stikstofuitstoot te reduceren:
- *Biobased vezelgewassen* worden steeds meer toegepast in de bouw. In lijn met de Nationale Aanpak Biobased Bouw (NABB) zal in dit houtbouwpact gestuurd worden op vergroting van de vraag ernaar in de gehele vastgoedsector door de focus op biobased vezelgewassen te leggen binnen bijv. partnerlunches en gesprekken met partners over biobased vezelgewassen te initiëren.

- *De 20%-doelstelling voor de MRA* wordt voor de komende jaren bestendigd, met de afspraak dat in 2027 bekeken wordt of deze ambitie richting 2030 op realistische gronden verhoogd kan worden naar 30% in lijn met de nationale doelstellingen.

- *Stikstofemissies* vormen het lastige dossier waarmee Nederland feitelijk in grote delen op slot zit. Lichte houtbouw, industrieel en modulair gefabriceerd, reduceert de stikstofuitstoot tot 50%.

- *Utiliteitsbouw:* de focus blijft op woningbouw; we volgen vanuit de MRA Houtbouw Pact de toepassing van houtbouw en biobased bouw in de utiliteitssector (kantoren, scholen, sportgebouwen, distributiecentra en andere voorzieningen) om de uitstoot van CO_2 en stikstof ook in deze sector in beeld te krijgen.

Tenslotte is houtbouw en biobased bouwen geschikt om een versnelling van de woningbouw te realiseren:

- *Industriële houtbouw* zorgt voor versnelling van de MRA-woningproductie, met minder benodigde arbeidskrachten, minder afval en minder overlast tijdens de bouw. Industriële en modulaire bouw zijn inmiddels financieel concurrerend met traditionele bouw.
- *Implementatie van de houtbouw afspraken* binnen de eigen organisatie (publiek én privaat) krijgt in dit Houtbouw Pact prioriteit. Ondertekenaars gaan hier concreet op inzetten.

De MRA-definitie van een houtbouwproject blijft in dit pact gebaseerd op de definitie uit het Convenant Houtbouw MRA, tot een passendere definitie is gemaakt in de loop van 2026.Ieder afzonderlijk woongebouw voldoet aan de gewenste criteria en telt daarmee mee voor het cumulatieve percentage van 20% houtbouw in de hele MRA indien het volume van de draagconstructie (excl. fundering):

- voor grondgebonden woningen minimaal 80% van het volume biobased is,
- voor gestapelde woningbouw onder 8 lagen minimaal 65% biobased is,
- voor gestapelde woningbouw vanaf 8 lagen minimaal 50% biobased is.

Het hout voor de draagconstructie komt bij voorkeur uit Europa, het gebouw is in Europa geassembleerd (maar bij voorkeur in Nederland) en is voor minimaal een "70% FSC mix" en/of "70% PEFC" gecertificeerd. Hierbij wordt door betrokken partijen nauwkeurig gemonitord of de beloftes op basis van certificering afwijken. Indien een significante afwijking zich voordoet, nemen de trekkers van het pact het initiatief om tot een betere kwaliteitsafspraak te komen.

Europese context: nieuwe regelgeving -zoals Omnibus, EPDB IV (met Whole Life Carbon) en CSC- zal in de komende jaren invloed hebben op de CO_2-reductie. De interactie met andere Europese landen en regio's zal geïntensiveerd worden door de uitwisseling met de vijf andere Europese netwerken die mede door Built by Nature worden gefaciliteerd.

Circulaire economie: in de nationale doelstelling inzake circulaire economie is bepaald dat het gebruik van primaire grondstoffen met 50% moet zijn verminderd vóór 2030. Dit doel wordt in dit Houtbouw Pact opnieuw operationeel gemaakt met het aanjagen van de toepassing van minimaal 30% hernieuwbare grondstoffen in de bouw. Daarbij wordt losmaakbaarheid bij houtbouw het uitgangspunt.

Houtbouw en biobased bouw, waar richten we ons op?
Ze worden in dit pact steeds allebei genoemd. De titel Houtbouw Pact is gekozen op basis van de cruciale betekenis van houtbouw voor een gedegen draagconstructie van gebouwen van meer dan drie lagen. Daarmee is tevens gezegd dat de doelen inzake reductie van CO_2 en stikstof voor het grootste deel worden bereikt met de toepassing van hout in draagconstructies. Opschaling van de overige biobased materialen in de bouw -zoals vezelgewassen- krijgt in dit pact meer nadruk dan voorheen. De Nationale Aanpak Biobased Bouwen organiseert de groei van toepassing van vezelgewassen vanwege de betekenis ervan voor de transitieopgave van de agro-industrie in Nederland.

Afbeelding 1 & 2. Xylino (Almere) in aanbouw.

A. Inleiding

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) zet zich de komende vier jaar opnieuw in voor het robuust stimuleren van houtbouw en biobased bouw. Dit Houtbouw Pact 2026-2030 bouwt voort op de succesvol opgebouwde publiek-private samenwerking om de schaalsprong van de houtbouw en biobased bouw in de MRA in de komende jaren te bereiken.

In 2020 namen bestuurders van de MRA het initiatief voor een Green Deal Houtbouw. Dit leidde tot het opzetten van het convenant 'Green Deal Houtbouw – Duurzaam uit de crisis', dat brede bestuurlijke steun kreeg. Tijdens de Bestuurlijke MRA-Duurzaamheidstop op 21 oktober 2021 werd het Convenant Houtbouw MRA ondertekend door 14 bestuurders, samen met de belangrijkste vastgoedpartners. Het doel was helder en ambitieus: binnen vijf jaar (2021-2025) moest 20% van de nieuwbouwwoningen in de MRA in houtbouw worden uitgevoerd. Deze ambitie sluit naadloos aan bij de Paris Proof-doelstellingen uit 2015, waarin is afgesproken de CO_2-uitstoot in alle sectoren fors te verminderen om de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 1,5 tot 2 graden. Om dit te bereiken is vanaf het begin ingezet op een intensieve samenwerking tussen overheden, marktpartijen en kennisinstellingen. Deze transitie van de bouwsector is een complexe opgave, die vraagt om intensieve interactie tussen alle publieke en private spelers in de gehele keten. Die keten ziet er wezenlijk anders uit dan bij de traditionele wijze van bouwen.

In vier jaar tijd heeft de 'triple helix'-samenwerking bij de uitvoering van het MRA-convenant substantieel bijgedragen aan een duidelijke omslag in de bouwsector. Houtbouw staat nu stevig op de kaart als een effectieve manier om de CO2-uitstoot van de bouwsector terug te dringen, CO2 op te slaan en tegelijkertijd stappen te maken naar een gezondere, snellere, meer industriële en minder arbeidsintensieve wijze van bouwen. Feitelijk slaat houtbouw daarmee meerdere vliegen in één klap. In een paar jaar tijd is het aandeel houtbouw in de nieuwbouw in de MRA vertienvoudigd: van 0,5% in 2021 naar waarschijnlijk 5% van de gehele MRA-woningproductie in 2025.

Afbeelding 3. Excursie naar Poppies

Institutionele partijen, zoals veel landelijk werkende grote ontwikkelaars, institutionele beleggers en woningcorporaties hebben houtbouw en biobased bouw verankerd in hun meerjarige strategie. In een deel van de nieuwe woningbouwprojecten is inmiddels bij de start de vraag aan de orde of houtbouw niet een beter alternatief is voor conventionele bouw. Daarnaast worden bij sommige langdurige en grootschalige -door de gemeenten en provincies aangestuurde- gebiedsontwikkelingen houtbouw vaak in een vroeg stadium meegenomen. Hiermee is het effect van het convenant voor de langere termijn nu al op de kaart gezet.

De MRA is begonnen aan de volgende bestuursperiode van 2025 tot en met 2028. Op 31 januari 2025 is de nieuwe MRA-Agenda vastgesteld, met daaraan gekoppeld het Meerjarig Uitvoeringsprogramma 2025-2028. Daarin zijn het realiseren van toekomstbestendige en gezonde leefomgevingen en de voortzetting van het Convenant Houtbouw MRA als ambities neergezet. Bovendien bevat het Programmaplan Bouwen en Wonen MRA duidelijke afspraken over de uitbouw van het Convenant Houtbouw MRA.

Met dit *Houtbouw Pact 2026-2030* gaan de betrokken publieke en private partijen door op de ingeslagen weg. De transitieopgave van de MRA naar meer houtbouw én biobased bouw blijft in de kern gericht op de groei van het aandeel houtbouw in de woningproductie. Tegelijkertijd is de urgentie van de gewenste omslag groot. Dat heeft geleid tot een breed draagvlak onder alle stakeholders om de scope van de afspraken te verbreden. Ondanks de forse inspanningen van de afgelopen 4 jaar, is de beoogde schaalsprong nog niet behaald en is er meer nodig om tot 20% houtbouw te komen

Afbeelding 4. Partnerlunch 13 maart 2025 in de Uilenburgersjoel.

B. Ambitie

De enorme bouwopgave in Nederland en de MRA vraagt de komende jaren nóg sterker om intensieve publieke én private inspanningen om de productie te versnellen en tegelijkertijd de duurzaamheid van de gehele bouwsector te vergroten. Houtbouw en biobased bouw bieden de kans om deze twee opgaven in combinatie én in samenhang aan te pakken. Door de schaalsprong in houtbouw wordt de bouwsector duurzamer, efficiënter, productiever, sneller en tevens kosteneffectief. Met de lichtere houtbouw kan de uitstoot van stikstof, evenals de CO_2-uitstoot fors omlaag. De MRA neemt hierin zijn verantwoordelijkheid door deze schaalsprong in houtbouw en biobased bouwen gericht, in triple helix samenwerking, aan te jagen. Publieke en private partijen werken samen aan drie urgente, samenhangende opgaven die inmiddels om een verbreding van de focus van de MRA naar de nieuwbouwproductie van de hele vastgoedsector vragen.

Drie grote vraagstukken, die politiek-maatschappelijk in dit tijdsgewricht overheersen, komen samen in de opmars van houtbouw en biobased bouw:

Klimaatverandering
Het CO_2-budget van de gehele Nederlandse bouw voor de maximale opwarming van 1,5 °C wordt momenteel in 2026 reeds overschreden. Houtbouw en biobased bouw verlagen de milieu-impact van het materiaalgebruik, waarbij CO_2 wordt opgeslagen in de gebouwen. Met lichter materieel kan de uitstoot van stikstof tot 50% verminderd worden.

Woningnood
De versnelling van de woningproductie wordt op nationale schaal als een van de grootste opgaven gezien. Met industriële houtbouw kan sneller gebouwd worden en het verlicht het arbeidstekort op de bouwplaats. Met stijgende energie- en bouwkosten staan ook woonlasten steeds meer onder druk. Houtbouw kan door versnelde opschaling een toekomstbestendig alternatief bieden.

Grondstoffentekort
Traditionele materialen zoals beton, staal en baksteen zijn niet hernieuwbaar en raken op termijn op. Biobased producten zoals hout en vezelgewassen zijn hernieuwbaar en helpen met het voorkomen van een tekort aan grondstoffen. De Nederlandse economie moet bovendien vóór 2030 voor 50% circulair zijn. Met houtbouw en biobased bouwen gebruikt de bouwsector hernieuwbare, losmaakbare en herbruikbare materialen.

Het aanjagen van houtbouw en biobased bouw zal door de publieke én de private sector -op basis van deze drie opgaven- versterkt moeten worden om de afgesproken doelen op gebied van CO_2-en stikstofreductie, woningproductie en circulaire economie te kunnen bereiken in 2030.

C. Doelstellingen

De MRA committeert zich bestuurlijk aan dit Houtbouw Pact 2026-2030 om op die wijze de opschaling van de toepassing van houtbouw en biobased bouw in de gehele bouwsector te bereiken tot een percentage van 20% van de nieuwbouwproductie in de aanloop naar 2030. Begin 2027 zal een check worden gemaakt met alle partners en de monitor of deze 20% ambitie zodanig vorm krijgt dat een ophoging van het percentage naar 30% gewenst is. Dit wordt vervolgens voorgelegd aan de bestuurlijke stuurgroep houtbouw en die maakt het definitieve besluit.

De ondertekenaars van dit Houtbouw Pact 2026-2030 maken in hun meerjarige strategie gerichte en effectieve keuzes om vanuit hun eigen opgave substantieel bij te dragen aan het bereiken van deze gezamenlijk afgesproken doelstelling.

Met dit pact willen partijen meer continuïteit en voorspelbaarheid bereiken in de houtbouwsector. Voor alle betrokken partijen zullen daarmee de risico's beheersbaar worden. Houtbouw kan zo uitgroeien tot een volwassen marktsegment met scherpe rendementen en effectieve (keten-) samenwerkingen.

Afbeelding 5. Juf Nienke. Credits: SeARCH Architecten, RAU Architecten

D. Inzichten en keuzes

Houtbouw is nog geen gemeengoed in de bouwsector. De beweging is weliswaar breed op gang gekomen, maar diverse aspecten van de complexe wereld van gebiedsontwikkeling, vastgoedontwikkeling en bouwen vormen vaak nog belemmeringen voor deze ingezette opschaling. De inmiddels opgedane inzichten kunnen zowel de publieke als de private partijen goed gebruiken nu zij doorpakken met dit Houtbouw Pact 2026-2030.

In de afgelopen periode zijn in onderlinge gesprekken tussen de betrokken partijen keuzes gemaakt, die op basis van de bereikte resultaten in het eerste Convenant Houtbouw MRA bijdragen aan het bereiken van de afgesproken doelen in dit Houtbouw Pact MRA:

- **Bestendigen van de doelstelling:** om de ambitie van het Convenant Houtbouw MRA 2021-2025 van 20% alsnog te bereiken, is er voor gekozen om deze in eerste instantie door te zetten. In 2027 zal gekeken worden of deze ambitie van 20% zodanig vorm krijgt dat een ophoging van het percentage naar 30% gewenst is.
- **Definitie houtbouw:** De definitie van het Convenant Houtbouw MRA wordt voorlopig aangehouden. In 2026 zal de definitie herijkt worden en bepaald worden op welke wijze CO_2 besparing in een gebouw een criterium kan zijn in de definitie.
- **Meer inzet op biobased:** additioneel maximaal toepassen van vezelgewassen in de bouw,
- **Gebiedsontwikkeling:** houtbouw als basis meenemen in aan de start van duurzame gebiedsontwikkeling,
- **Voorwaarden aan de voorkant:** meer flexibiliteit in stedenbouwkundige voorwaarden en kiezen voor interdisciplinair aan houtbouw werken vanaf de start van een project en direct ontwerpen en ontwikkelen vanuit hout,
- **Procesoptimalisatie:** bevorderen van efficiënte processen door standaardisatie van systemen. Industrialisering ten behoeve van project overstijgende innovaties en investeringen,
- **Implementatie:** meer inzet op implementatie van houtbouw afspraken in eigen organisatie door strakkere sturing op kennis en projecten,
- **Monitoring:** monitoren van de voortgang op aantallen nieuwbouw voortvarend voortzetten, inclusief opdrachtgeverschap en bouwconsortium.
- **Inspiratie uit utiliteitsbouw:** naast woningbouw volgen we de ontwikkelingen rond toepassing van houtbouw/biobased in nieuwe scholen, kantoren, bedrijfsgebouwen, distributiecentra, maatschappelijkvastgoed en overige voorzieningen.

E. Afspraken

De doelstellingen onder C en de keuzes onder D leiden tot een nieuwe serie afspraken voor de verschillende partijen. Ondertekenaars onderschrijven de doelstellingen en spannen zich in om deze te realiseren. Dit pact houdt daarmee het karakter van een inspanningsverplichting voor alle ondertekenaars. De ondertekenaars onderschrijven de volgende algemene afspraken en de specifieke afspraken voor afzonderlijke partijen.

Definitie van een biobased gebouw:
Ieder afzonderlijk woongebouw voldoet aan de gewenste criteria en telt daarmee mee voor het cumulatieve percentage van 20% houtbouw in de hele MRA indien het volume van de draagconstructie (excl. fundering):

- voor grondgebonden woningen minimaal 80% van het volume biobased is,
- voor gestapelde woningbouw onder 8 lagen minimaal 65% biobased is,
- voor gestapelde woningbouw vanaf 8 lagen minimaal 50% biobased is.

Het hout voor de draagconstructie komt bij voorkeur uit Europa, het gebouw is in Europa geassembleerd (maar bij voorkeur in Nederland) en is voor minimaal een "70% FSC mix" en/of "70% PEFC" gecertificeerd. Hierbij wordt door betrokken partijen nauwkeurig gemonitord of de beloftes op basis van certificering afwijken. Indien een significante afwijking zich voordoet, nemen de trekkers van het pact het initiatief om tot een betere kwaliteitsafspraak te komen.

Deze definitie wordt voorlopig aangehouden, waarvan een onderscheid is gemaakt op 8 lagen, in plaats van 10 lagen. Dit is vanwege de aansluiting op de gangbare bouwlagen in de MRA en brandveiligheidseisen. In 2026 zal de definitie herijkt worden en bepaald worden op welke wijze CO_2 besparing in een gebouw een criterium kan zijn in de definitie. Daarmee wordt gestuurd op zowel het gebruik van hout in verschillende onderdelen van gebouwen als op de bredere stimulans voor de toepassing van biobased vezelgewassen.

Biobased gewassen:
In lijn met de Nationale Aanpak Biobased Bouw (NABB) zal in dit houtbouwpact gestuurd worden op vergroting van de vraag ernaar in de gehele vastgoedsector. Ondertekenaars onderschrijven de voordelen en noodzaak van het gebruik van biobased vezelgewassen in de bouw. Hierbij wordt gestuurd op het gebruik van deze gewassen van (inter)nationale herkomst. In 2026 wordt de stimulans van gebruik van vezelgewassen nadrukkelijker meegenomen in de definitie van een biobased gebouw. Ondertekenaars kunnen de financiële regelingen gebruiken, die worden uitgegeven vanuit het NABB. Ondertekenaars kunnen kennis gebruiken van Building Balance, de uitvoerorganisatie van het NABB.

Utiliteitsbouw:
Ondertekenaars volgen vanuit de MRA Houtbouw Pact de toepassing van houtbouw en biobased bouw in de utiliteitssector (kantoren, scholen, sportgebouwen, distributiecentra en andere voorzieningen) om de uitstoot van CO_2 en stikstof ook in deze sector in beeld te krijgen. Het volgen doen de ondertekenaars middels het aanleveren van biobased utiliteitsprojecten voor de monitoring. Daarnaast organiseert het programmateam periodiek kennissessies over biobased utiliteitsbouw. Nadrukkelijk worden geen harde doelstellingen opgenomen voor biobased utiliteitsbouw in de regio.

Industriële bouw
Industriële houtbouw zorgt voor versnelling van de MRA-woningproductie, met minder benodigde arbeidskrachten, minder afval en minder overlast tijdens de bouw. Om de industriële houtbouw en biobased bouw daadwerkelijk op te schalen zullen de ondertekenaars met interventies in hun eigen domein werken aan data gedreven gebieds- en projectontwikkeling. Intensieve publiek-private samenwerking vanaf de start, meer stedenbouwkundige flexibiliteit en toepassing van standaardisatie vormen daartoe de basis voor alle partijen.

Kennisontwikkeling- en deling:
Er vindt volop innovatie en ontwikkeling plaats bij het toepassen van houtbouw en biobased bouwen. Ondertekenaars werken vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en positie om hun opgedane kennis en ervaringen in transparantie (open source) actief te delen teneinde de transitie te versnellen. Dit kan in de vorm van actief bijdragen aan kennisbijeenkomsten (onder andere Houtbouw XL of andere themabijeenkomsten), advies geven bij specifieke vragen of bijdragen aan interviews voor onderzoeken. De opgedane kennis wordt geregistreerd in onder andere de kennisbank van de website houtbouwpact.nl, het Nationaal Kenniscentrum Biobased Bouwen en mogelijk andere kennisbanken. Ondertekenaars kunnen actief bijdragen aan deze kennisbank.

Monitoring:
Ondertekenaars spannen zich in om bruikbare data te verstrekken aan het programmateam. Het gaat hierbij om bruikbare data die bijdragen aan een betrouwbaar overzicht van alle houtbouw projecten en aan zicht op de groei van biobased materialen in de realisatie van de bouw. Dit geldt voor de projecten in uitvoering (er wordt geteld met 'start bouw'), als de projecten die worden verkend. De projecten in deze laatste categorie worden niet publiekelijk gedeeld en er wordt vertrouwelijk met deze informatie omgegaan. Maandelijks ververst het Programmateam MRA de monitor (https://www.convenanthoutbouwmra.nl/locatiemonitor) en met de data als input zorgt ze voor een geactualiseerde online overzichtskaart, en één keer per jaar een geactualiseerde fysieke overzichtskaart om alle stakeholders te informeren over de bereikte resultaten.

Communicatie en marketing
Ondertekenaars van het Houtbouw Pact spreken af om meer te sturen op de groei van media-aandacht voor houtbouw en biobased bouw in traditionele media als kranten, weekbladen, vakbladen en TV en tevens in online communicatie en marketing via LinkedIn, websites, podcasts, YouTube en andere mogelijkheden.

Afspraken voor alle ondertekenaars
Elke ondertekenaar zet zich vanuit de eigen positie in om vóór 2030 de afgesproken 20%-ambitie in de MRA te realiseren. In 2027 zal bekeken worden of ophoging van dit percentage richting 2030 aanbeveling verdient. Elke ondertekenaar belooft in maximaal 2 A4'tjes aan te geven hoe de opschaling van houtbouw en biobased in de eigen organisatie wordt geïmplementeerd, hoe de afspraken worden uitgevoerd en hoe ver de organisatie wenst te komen in de periode van 2026-2030. Deze dienen als basis voor de eigen organisatie om het pact te implementeren. Daarnaast verzamelt het programmateam deze documenten.

Afbeelding 6. Naar 20% houtbouw in de MRA. Credits: Pakhuis de Zwijger

De specifieke afspraken voor afzonderlijke partijen:

Publieke partijen zoals gemeenten, provincies en nationale overheden onderschrijven de volgende afspraken: Partijen sturen gericht op de opschaling van houtbouw en biobased bouw in hun meerjarige strategie om de continuïteit te vergroten.

Locaties
- Gemeenten en het Rijksvastgoedbedrijf geven concreet aan welk percentage houtbouw en biobased bouw zij op 'hun' locaties gerealiseerd zouden willen hebben. Ze bieden in de stedenbouwkundige voorwaarden, beeldkwaliteitsplannen en de te realiseren vastgoedprogramma's voor locaties en grotere gebiedsontwikkelingen ruimte voor minimaal 20% houtbouw en biobased bouw mits deze gebieden zich lenen voor houtbouw en biobased..
- Gemeenten bepalen binnen hun grondgebied waar kansen liggen voor meer houtbouwprojecten. Zij gebruiken tender-uitvragen en andere contractvormen -zoals anterieure overeenkomsten- om houtbouw te stimuleren.

Wet- en regelgeving
- Gemeenten gebruiken hun omgevingsvisies, hun beleidsinstrumenten en de mogelijkheden van de Experimenteerbepaling om kaders op te stellen ten behoeve van opschaling van houtbouw en biobased bouw,
- Gemeenten, provincies en de nationale overheid gebruiken - waar mogelijk - de door Circulaw geïdentificeerde 38 juridische wettelijke instrumenten om houtbouw te stimuleren en daarmee materiaalgebonden emissies in de bouw terug te dringen.

Kosten en businesscase

- Publieke partijen doen al het organisatorisch mogelijke om -binnen juridische en de eigen financiële kaders (zoals begroting) – de haalbaarheid van houtbouw ten opzichte van conventionele bouw te bevorderen.

Industriële houtbouw

- Partijen zetten krachtig in op verhoging van de houtbouwproductie door middel van industrialisering.
- Publieke partijen dragen samen met de private sector bij aan de uitwerking van het kwaliteitskader voor houtbouw: standaardisatie, typegoedkeuringen en stedenbouwkundige uitgangspunten.

Implementatie van de houtbouw afspraken in eigen organisatie

- Gemeenten en andere overheden maken gebruik van de opgedane kennis en ervaring bij vergelijkbare gemeentelijke organisaties en overheden op het gebied van beleidsmatig incorporeren van houtbouw, uitvragen op houtbouw en toetsen van houtbouwprojecten.
- Andere vormen van implementatie van deze transitie zetten ze tevens in om meer draagvlak binnen de eigen organisatie te bereiken, zoals actieve disseminatie van kennis en ervaring met houtbouw.

Private vastgoedpartijen zoals ontwikkelaars, ontwikkelende bouwers, woningcorporaties en institutionele beleggers onderschrijven de volgende afspraken: Partijen sturen gericht op de opschaling van houtbouw en biobased bouw in hun meerjarige strategie om de continuïteit te vergroten.

Locaties

- Private grondeigenaren geven aan welk percentage houtbouw en biobased bouw zij op 'hun' locaties van plan zijn te realiseren, met een minimum van 20%.

Wet- en regelgeving

- Private partijen passen interne programma's van eisen aan om het vergroten van houtbouw en biobased bouw mogelijk te maken,

Kosten en businesscase

- Private partijen doen al het mogelijke om de financiële haalbaarheid van houtbouw en biobased bouw te bevorderen.
- Woningcorporaties en institutionele beleggers verzamelen data inzake de beheer- en onderhoudsaspecten van hun houtbouwportefeuille.

Industriële houtbouw

- Private partijen zetten krachtig in op de industrialisering van de houtbouwproductie, die zorgt voor versnelling van de woningproductie, met minder faalkosten, minder benodigde arbeidskrachten, minder afval en minder overlast tijdens de bouw.
- Private partijen pakken verdere digitalisering van ontwerp en uitvoering op. In de voorbereiding en uitvoering van de bouw is dit een belangrijke factor die de partijen in hun werkwijzen implementeren. Industrialisatie en modulaire bouw zijn mede als gevolg hiervan financieel concurrerend met traditionele bouw.
- Private partijen dragen samen met de publieke sector bij aan de uitwerking van het kwaliteitskader voor houtbouw: standaardisatie, typegoedkeuringen, handboeken houtbouw/biobased bouw, methoden en gevalideerde data voor kostenbeheersing.

Implementatie van de houtbouw afspraken in eigen organisatie

- Andere vormen van implementatie van deze transitie zetten ze tevens in om meer draagvlak binnen de eigen organisatie te bereiken, zoals actieve interne disseminatie van kennis en ervaring met houtbouw.

Kennisinstellingen onderschrijven de volgende afspraken: Partijen sturen gericht op de opschaling van houtbouw en biobased bouw om de continuïteit te vergroten.

Voldoen aan de vraag

- Kennisinstellingen spelen in op de toenemende vraag van studenten naar kennis en ervaring inzake biobased bouwen en houtbouw. Dit geldt voor alle typen instellingen zoals universiteiten, hogescholen, Mbo's en omscholingstrajecten.

Industriële houtbouw

- Kennisinstellingen stimuleren onderzoek naar toenemende fabrieksmatige realisatie van de bouw.

Kennisontwikkeling en -delen

- Kennisinstellingen verbinden zich actief aan de verdere ontwikkeling en verspreiding van praktijkgerichte kennis over houtbouw in de Metropoolregio Amsterdam. Dit omvat: het ontkrachten van mythes rondom houtbouw door middel van wetenschappelijk en toegepast onderzoek, het uitvoeren van onderzoek naar duurzame bosbouw en verantwoord gebruik van hout, het ontwikkelen van kennis over hergebruik van hout en circulaire toepassingen, het slimmer toepassen van installaties, en verdiepen van inzicht in bouwfysische prestaties van hout, zoals vochtregulering, akoestiek en brandveiligheid, waarbij klimaatkamers en andere onderzoeksfaciliteiten actief worden ingezet.

- Kennisinstellingen werken samen met het Nationaal Kenniscentrum Biobased Bouw (NKBB) om kennis te verzamelen op een herkenbare plaats en te delen in hun academische praktijk.

Opdracht nemende partijen (architecten, bedrijven die assembleren, fabrieken) onderschrijven de volgende afspraken: Opdracht nemende partijen sturen gericht op houtbouw en biobased bouw in hun meerjarige strategie om de continuïteit te vergroten.

Industriële houtbouw
- Opdracht nemende partijen committeren zich eraan om in samenspraak met private vastgoedpartijen en publieke partijen vroegtijdig betrokken te worden bij locatiekeuzes en gebiedsontwikkelingen, zodat houtbouw integraal kan worden meegenomen in ontwerp en bouwstrategie.

Bouwkosten en waardeketen
- Opdracht nemende partijen committeren zich aan het ontwikkelen en toepassen van ontwerp- en bouwprincipes die houtbouw betaalbaar maken binnen de financiële voorwaarden van opdrachtgevers. Hierbij wordt specifiek gekeken naar herhaalbaarheid, prefabricage en optimalisatie van ontwerpkeuzes.

Implementatie van de houtbouw afspraken in de eigen organisatie.
- Architecten, industriële houtbouwers en houtbouwfabrieken zetten zich vanuit hun positie in om houtbouw en biobased bouw te stimuleren. Dat doen ze door innovaties in de eigen werkwijzen, door trainingen en door het delen van kennis.

Overige betrokken partijen zoals banken, adviesbureaus, verzekeraars en koepelorganisaties onderschrijven de volgende afspraken: Om tot gedegen houtbouw te komen, leveren deze partijen een bijdrage aan het creëren van bewijslast op het gebied van bouwtechniek, bouwfysica en constructies.

Bouwkosten en waardeketen
- Betrokken partijen committeren zich om bedrijven in de bouw- en vastgoedsector met advies aangaande duurzame financieringsoplossingen te ondersteunen,
- Als onafhankelijk adviseur op het gebied van kosten, rendement en risico's committeren betrokken partijen zich om de opgebouwde inzichten inzake houtbouw en biobased bouw onder een breed publiek te verspreiden,

Afbeelding 7. De Houten Leeuw. Credits: Leonard Faustle.

Implementatie van de houtbouw afspraken in eigen organisatie

- Betrokken partijen zetten zich vanuit hun positie in om met professionele bijdragen houtbouw en biobased bouw te stimuleren, met innovaties, trainingen en met kennisontwikkeling en -deling,
- Betrokken partijen hanteren voor houtbouw op basis van bewezen technische oplossingen minimaal dezelfde garanties en verzekeringspremies als voor de traditionele bouw.

Het Programmateam Houtbouw MRA onderschrijft de volgende afspraken:

Het programmateam coördineert en faciliteert dit nieuwe Houtbouw Pact MRA op voor alle partijen herkenbare wijze.

- Het team onderhoudt alle benodigde contacten om nieuwe ontwikkelingen te determineren en te delen met de betrokken partijen,
- Het team zorgt voor een betrouwbare monitor met data van alle partijen en jaarlijks een overzichtskaart met alle MRA houtbouwprojecten (woningbouw en utiliteit),
- Het team vormt het loket om kennis en ervaring inzake houtbouw en biobased bouw te delen, partijen te ondersteunen en betrokken partijen met elkaar te verbinden.

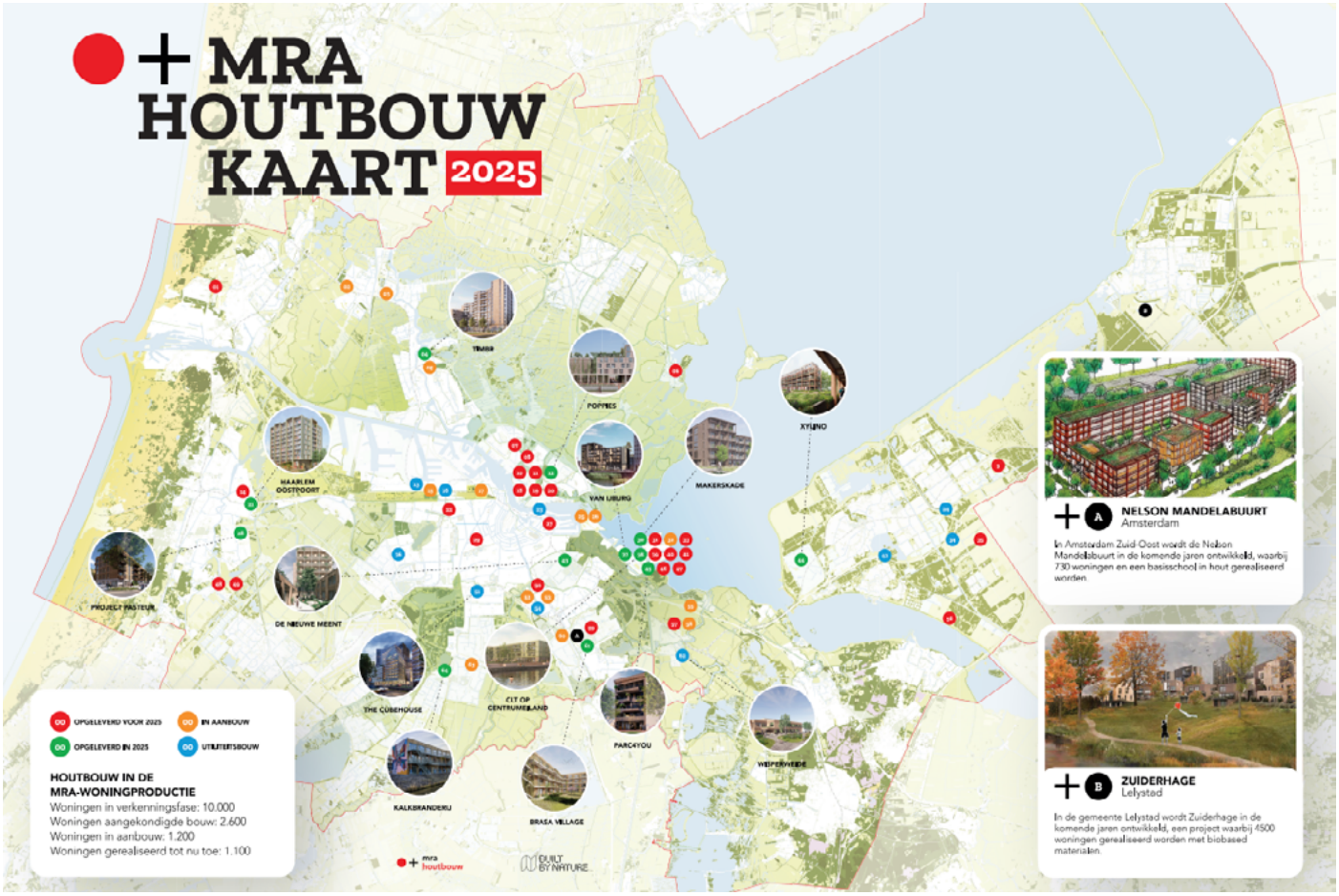

Afbeelding 8. De MRA Houtbouw Kaart 2025.

F. Organisatie

De MRA ondersteunt dit programma vanuit de vastgestelde MRA-Agenda 2026-2028. De uitvoering van het Houtbouw Pact in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is ingebed in een sterke organisatie- en samenwerkingsstructuur. Het fundament wordt gevormd door de triple helix-aanpak: publiek, privaat en kennisinstellingen werken samen om houtbouw en biobased bouwen op te schalen.

Aansturing
De Bestuurlijke Stuurgroep Houtbouw MRA blijft zijn inhoudelijk sturende rol spelen als triple helix samenwerkingsverband tussen de publieke en private sector en de kennisinstellingen om dit Houtbouw Pact tot uitvoering te brengen. Binnen de MRA fungeert het Portefeuillehoudersoverleg (PHO) Bouwen en Wonen als publieke opdrachtgever van dit programma. De bestuurlijke trekkers binnen het PHO zijn op dit moment twee wethouders, gezamenlijk verantwoordelijk voor het onderdeel Toekomstbestendige en bereikbare woningbouw.

Partnerschap
De betrokken partners zijn een essentieel onderdeel van de samenwerking. Het partnerschap bestaat inmiddels uit dertig vastgoedpartners, een substantiële groei sinds de start in 2021. Deze private partijen dragen financieel bij aan het programma en committeren zich actief aan de doelstellingen. In ruil daarvoor hebben zij invloed op de programmering: zij kunnen onderwerpen prioriteren en actuele ontwikkelingen agenderen. Daarnaast worden de partners actief betrokken door middel van vierjaarlijkse partnerlunches, die door de partners zelf mede kunnen worden georganiseerd. Dit biedt ruimte om resultaten en initiatieven te presenteren, alsook om gezamenlijk oplossingsrichtingen te verkennen. De partners leveren hiermee inhoudelijke input en zijn mede-uitvoerder in de praktijk.

Naast de private partijen zijn ook de publieke partners en kennisinstellingen onmisbaar. Publieke partijen dragen indirect financieel bij via de MRA en zorgen voor bestuurlijke inbedding en beleidsmatige doorwerking. Kennisinstellingen zijn aangehaakt zonder financiële bijdrage, maar leveren expertise, onderzoek en innovatiekracht. Juist deze combinatie van private inzet, publieke borging en kennisontwikkeling maakt het Houtbouw Pact effectief en toekomstbestendig.

Samenwerking en rolverdeling
Het programmateam Houtbouw MRA heeft de leidende rol in de programmatische aansturing. Het team coördineert de samenwerking, stemt af met koplopers, faciliteert de transitie op diverse terreinen (kennis, beleid, marktontwikkeling), en legt verantwoording af aan zowel de Bestuurlijke Stuurgroep Houtbouw MRA als het PHO Bouwen en Wonen MRA.

De partners (publiek en privaat) zijn de investerende en uitvoerende partijen die verantwoordelijk zijn voor de realisatie van projecten en de feitelijke opschaling van houtbouw en biobased bouw. Zij committeren zich aan de gemaakte afspraken binnen het Houtbouw Pact.

De samenwerking reikt verder dan de regio. Het programma sluit aan bij het Nationaal Actieplan Biobased Bouwen (NABB), uitgevoerd door Building Balance. Door deze koppeling worden landelijke en regionale doelstellingen afgestemd en versterkt. Daarnaast onderhoudt het Pact nauwe banden met netwerken als Lenteakkoord 2.0, Gideon Tribes, Dutch Green Building Council, Cirkelstad en het Nationaal Kenniscentrum Biobased Bouwen.

Financiën
De financiering weerspiegelt de triple helix-aanpak: publieke, private en filantropische bijdragen maken gezamenlijke uitvoering mogelijk.

Voor de periode na 2026 blijft het borgen van structurele middelen cruciaal. Heldere afspraken met stakeholders zijn noodzakelijk voor een stabiele koppeling tussen budget en de benodigde capaciteit van het programmateam.

Afbeelding 9. Partnerlunch bij de Miscanthus Groep

Afbeelding 10. Partnerlunch bij Well House door G&S&

G. Duur en geldigheid

De duur van Houtbouw Pact 2026 - 2030 loopt van december 2025 tot 31 december 2030. De ondertekening zal plaatsvinden op 20 november 2025 door zoveel als mogelijk ondertekenaars van het vorig Convenant Houtbouw MRA 2021 - 2025.

Partijen die dit pact later willen ondertekenen zijn welkom. Het uitgangspunt blijft om een zo groot mogelijk draagvlak te bereiken onder publieke partijen, private partijen en kennisinstellingen om hun bijdrage te leveren aan de afgesproken doelen.

Met het tekenen van het pact spant je organisatie zich in om de intentie om in te zetten op de algemene afspraken en specifieke afspraken (onderdeel E).

Daarnaast committeert je organisatie aan de afspraak 'Elke ondertekenaar belooft in maximaal 2 A4'tjes aan te geven hoe de opschaling van houtbouw en biobased in de eigen organisatie wordt geïmplementeerd, hoe de afspraken worden uitgevoerd en welke doelen uw organisatie stelt voor de periode 2026–2030'. Voorafgaand aan het ondertekeningsmoment ontvangt u van ons nog een aanvullend document/template.

Het pact is een intentieovereenkomst en niet juridisch afdwingbaar. Voor het tekenen van het pact vragen wij (schriftelijke) toestemming vanuit de directie of directeur van de organisatie voor het tekenen.

H. Bijlagen

H1. MRA Agenda 2025-2028 en Meerjarig Uitvoeringsprogramma 2025-2028
H2. Biobased verkenning binnen de MRA
H3. Belemmeringen binnen houtbouw